Proletari din toate țările, uniți-vă!

Anul XII nr. 27 (623) — 6 iulie 1963

Flacăra 27

Biblioteca județeană
MUREȘ
TIRGU-MUREȘ

Pe lacul Herăstrău.

P
123846

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Flacăra

Anul XII nr. 27 (423) — 6 iulie 1963

★★★★

REDACȚIA: BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța poștală: 3507, Of. 33
Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL REVISTEI 2 LEI. ABONAMENTE: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

1

2

5

6

Fotocronica Flacării

9

10

13

14

1 Cu prilejul vizitei în țara noastră a ministrului Afacerilor Externe al Austriei, dr. Bruno Kreisky, la Ministerul Afacerilor Externe al R. P. Române s-a semnat „Acordul privind reglementarea problemelor financiare în suspensie între R. P. Română și Republica Austria". Acordul a fost semnat de Corneliu Mănescu, ministrul Afacerilor Externe al R. P. Române și dr. Bruno Kreisky, ministrul Afacerilor Externe al Austriei.

2 În primul semestru al anului, petroliștii de la schela Boldești au realizat la extracția de țiței depășiri importante față de plan, obținînd totodată și însemnate reduceri la prețul de cost.

3 În fiecare zi se îndreaptă spre piețele Capitalei camioane cu legume proaspete de la G.A.C. și G.A.S. din regiune. Iată încărcarea unui camion la G.A.C. din comuna Drăgănești, reg. București.

4 Examen de stat la Institutul politehnic din București. Cei care ies de la examen sînt asaltați de colegii lor cu întrebări asupra temelor susținute.

5 Tinerii noștri planoriști se pregătesc pentru concursurile din acest an. Iată-i urmărind evoluțiile aeriene ale unui coleg.

6 7 Zile de caniculă. Nenumăratele chioșcuri de răcoritoare nu mai prideau să astîmpere setea cetățenilor, iar la ștranduri era ocupat aproape fiecare metru pătrat.

Fotocronica Flacăra ◆ Fotocr

8 Măsurile organizatorice luate la fabrica „Feroemail" din Ploiești au avut drept rezultat îndeplinirea planului pe primul semestru cu 9 zile mai devreme. Totodată s-au realizat 605.516 lei beneficii peste plan.

9 În holul Teatrului Național de Comedie „Solis" din Montevideo (Uruguay) a avut loc recent deschiderea expoziției de scenografie și artă teatrală românească. Au participat reprezentanți de seamă ai vieții artistice, oameni de cultură și un numeros public.

10 Oamenii muncii din R.P. Mongolă întîmpină cu succese în producție cea de-a 42-a aniversare a victoriei revoluției populare. În fotografie: muncitoarea fruntașă B. Handsuren (dreapta), de la combinatul textil „Cioibalsan", împărtășește din experiența sa unei colege.

11 Un grup de soldați britanici care au încercat să se strecoare pe teritoriul Yemenului dinspre Lahej au fost capturați de către trupele republicane yemenite. Repetatele acțiuni agresive ale trupelor engleze împotriva Yemenului au fost condamnate într-o scrisoare adresată Consiliului de Securitate de către reprezentantul R. A. Yemen la O.N.U.

12 În ajunul alegerilor prezidențiale de la 7 iulie, situația în Argentina se menține încordată. Potrivit agenției U.P.I. forțele terestre și aeriene „au fost puse în stare de alarmă într-o încercare de a descuraja orice rebeliune posibilă". În fotografie: militari patrulînd pe străzile orașului Buenos Aires.

13 A treia aniversare a proclamării independenței Congoului a găsit poporul congolez într-o situație grea, dificultățile economice datorîndu-se în bună măsură dominației monopolurilor străine în această țară. Numărul somerilor a crescut simțitor în ultima vreme, în special la Leopoldville (în fotografie).

14 Conferință de presă la sediul organizației britanice „Comitetul celor 100" în cadrul căreia a fost anunțată o nouă acțiune — un marș de protest spre centrul de pregătire a armelor bacteriologice de la Porton. A fost prezentat totodată ziariștilor un pamflet antiatomic intitulat „Moartea tăcută", care urmează să fie distribuit în timpul marșului.

15 La Yokosuka a avut loc un impunător miting la care au participat 100.000 de japonezi în semn de protest împotriva intenției S.U.A. de a amplasa aci o bază de submarine atomice. După miting, o delegație condusă de prof. Gyozo Abe a înmînat comandantului adjunct al forțelor navale americane din Japonia o moțiune de protest.

16 New York. O tînără albă dă primul ajutor unui negru rănit de către polițiști în cursul unei demonstrații antirasiste organizată de Asociația națională pentru propășirea populației de culoare.

233846

PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 7 IULIE *8.30:* Gimnastică *9.00:* Emisiunea pentru copii și tineretul școlar — Ursul păcălit de vulpe; Jocuri pe malul mării... *10.00:* Dresorul de animale Durov — transmisiune de la Moscova *10.40:* Rețeta gospodinei *11.10:* Emisiune pentru sate *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Valea Prahovei... *20.00:* Filmul „Rebelul" *21.45:* Muzică ușoară. Cîntă o formație dirijată de Silc Dinicu. Soliști: Marina Voica, Luigi Ionescu și frații Mentzel. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

LUNI 8 IULIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru pionieri și școlari — În vizită la Observatorul astronomic popular (I) *19.45:* Filmul „Inelele gloriei" *21.05:* Pagini din începuturile operei. Își dau concursul: Martha Kessler, Geta Marinide, Dan Iordăchescu, Alexandru Bădulescu, Ion Stoian și alții *21.55:* Telesport. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

MARȚI 9 IULIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Cîntec și joc — program prezentat de elevii Casei de copii „A. S. Makarenko" - București *19.35:* Șah *19.45:* Incursiuni în arheologie (aspecte de la Muzeul arheologic - Constanța) *20.05:* Filmul „Frumoasa Lurette" *21.35:* Muzică populară românească. Cîntă o formație instrumentală condusă de Nicu Stănescu. Soliști: Ana Balaci, Ana Pîuaru, Ion Bogza, Grigore Kiazim, Damian Cirlănaru. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

JOI 11 IULIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru copii — Căpitanul Val-Virtej în drum spre insula lui Robinson (I) *19.50:* Emisiune închinată sărbătorii naționale a Republicii Populare Mongole *20.20:* Sfatul medicului — Tratamentul pe litoral, talasoterapie, de prof. dr. Traian Dinculescu, directorul Institutului de balneologie *20.30:* Moment literar — Hemingway *20.50:* Cantonete și arii din opere și operete. Vor interpreta: Teodora Lucaciu, Elena Cernei, David Ohanezian, Ion Buzea *21.40:* Campionatele mondiale de lupte libere. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

VINERI 12 IULIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru tineretul școlar — Demonstrație de polo—transmisiune de la Ștrandul tineretului *19.50:* Emisiune de știință — Trandafirul cu petale de aur *20.05:* Versuri de dragoste *20.20:* Festival Chaplin. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

SÎMBĂTĂ 13 IULIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Trenulețul vacanței *20.05:* În fața hărții *20.30:* Armonie și dans. Își dau concursul: Valentina Massini, Simona Ștefănescu, Rodica Iatrate, Alexa Dumitrache-Mezincescu, Amatto Checiulescu, Ion Tugearu, George Vintilă, Victor Marcu, Bela Covaci, Iancu Constantin, Ștefan Ionescu, Mihai Beluri. Coregrafia: Vasile Marcu și Gheorghe Ștefan *21.15:* Varietăți — transmisiune de la Mamaia. Își vor da concursul: Gigi Marga, Constanța Cîmpeanu, Constantin Drăghici, Toni Bulacici, Ilinca Cerbacev, Dem. Rădulescu, Constantin Stănescu, Maria Mitrache, Victor Viase, trio Garofița, Ovidiu Renée, duo Dumitru, duo Bocan și alții. Conducerea muzicală: Jean Ionescu. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

În paginile 21-23:
Programul de radio

În aceste zile fierbinți

E toiul verii. Campania agricolă se desfășoară din plin. Paralel cu muncile de întreținere a culturilor prășitoare, tractoriștii, muncitorii de la gospodăriile agricole de stat, colectiviștii grăbesc recoltatul păioaselor.

În aceste zile fierbinți se muncește intens. Cînd recolta va fi în hambare, vor veni și zile de răgaz pentru oamenii muncii de la sate. Pînă atunci însă nici un ceas bun de lucru nu trebuie pierdut.

1 De curînd, folosind mijloace mecanizate, colectiviștii din Caracal au terminat recoltarea orzului. Acum ei dau tot pentru a nu pierde nici un bob la recoltarea grîului.

2 Transportul la timp al cerealelor e una din cele mai importante munci ale campaniei de vară. În fotografie: la Gospodăria agricolă de stat din Negoiești — raionul Oltenița — transportul boabelor se face direct de la arie la silos.

3 Asigurarea hranei animalelor pe timpul iernii se face acum, în toiul verii. Fotografia noastră surprinde o asemenea imagine la G.A.S. Petrești, regiunea Argeș.

4 Au motiv să fie mîndri colectiviștii din Zimnicea, regiunea București. Sculîndu-se de dimineață, au ajuns departe. La predarea grîului contractat cu statul au obținut chitanța nr. 1.

5 Acolo unde oamenii sînt harnici și buni organizatori, pămîntul dă și două recolte pe an. Așa stau lucrurile la G.A.C. din comuna Călugăreni, raionul Giurgiu. Terminînd recoltatul păioaselor, colectiviștii au trecut la pregătirea terenului pentru însămînțarea cu porumb furajer.

Au dreptate plopii

Rezultatele obținute pînă acum îl mobilizează pe cetățeni în acțiunile de înfrumusețare a orașului. Cu fiecare metru de trotuar pavat, cu fiecare pod sau pod nou, ei încearcă puternice sentimente de mîndrie pentru realizările lor și se simt răspunzători în continuare de buna lor întreținere.

În extremitatea de vest a țării e un orășel: Sînnicolaul Mare. Nu-mi plac în genere orașele de cîmp. Monotonia și arșițele lor mă alungă. Iar Sînnicolaul Mare este, prin excelență, un oraș de cîmp. Și totuși nu plictisește. Nu alungă. Dimpotrivă. Două zile cît mi-a fost gazdă m-a făcut să-i simt prietenia, frumusețea, intimitatea, spunîndu-mi parcă la plecare: „Mai rămîi"! Faptul se datorează aspectului său atrăgător, proaspăt, care te face să te simți ca într-o stațiune balneoclimaterică.

Deși e vechi — are mai mult de patru veacuri — Sînnicolaul a cunoscut semnele înnoirii și ale bunei gospodăriri doar în anii puterii populare.

Nu se poate vorbi despre noul chip al Sînnicolaului dacă nu vorbești despre 50 de deputați, 50 de circumscripții electorale, 50 de comitete de cetățeni. De fapt cifra de 50 reprezintă o altă cifră: 10.000. Adică întreaga populație a orașului. 10.000 de oameni — prinși în întrecerea patriotică, organizată de sfatul popular și îndrumată cu grijă de comitetul orășenesc de partid — au făcut Sînnicolaul mai frumos, mai atrăgător, mai civilizat.

Cifra aduce după ea alte cifre: e vorba despre sute de mii de flori, despre construcția a mii de metri de drumuri și a zeci de poduri și podețe, despre nașterea trotuarelor — mii și mii de metri de trotuare — despre zeci de fîntîni publice, despre un număr important de magazine moderne, cu un cuvînt despre toate realizările înfăptuite prin întrecerea patriotică la care au participat cei 10.000 de oameni.

★

În biroul tovarășului Nicolae Foale, președintele Sfatului popular orășenesc Sînnicolau, am văzut un drapel de mătase roșie pe care scrie cu litere de aur: „Oraș fruntaș în întrecerea patriotică pe orașe". Unsprezece oameni, unsprezece președinți ai sfaturilor populare orășenești din Banat au venit la Sînnicolau într-un schimb de experiență prilejuit de întrecerea patriotică. Ei au vizitat orașul o zi întreagă, s-au întreținut cu deputații și cetățenii din circumscripții, au pus numeroase întrebări lui Nicolae Foale, Florian Mag (vicepreședinte) și lui Ștefan Seebold (secretar). Iar unul dintre ei, vorbind în numele tuturor, a spus: „Jos clopul! Sînnicolaul strălucește de curățenie ca o farmacie".

★

Într-o seară cînd mă aflam la Sînnicolau am vrut să mă duc la cinema. O ploaie toren-

Toate realizările înfăptuite în acest oraș au fost mai întîi amănunțit analizate în discuțiile care aveau loc între conducerea sfatului (oraș) și deputații.

Parfumul teilor și străzile proaspăt pavate îi îmbie pe oameni la plimbare.

Au dreptate plopii

țială m-a ținut însă la sfatul popular. Vrînd să fie o gazdă bună, președintele mi-a făcut invitația: „Îți ofer eu o seară de cinema". M-a condus în camera deputatului, i-a spus ceva la ureche unui tînăr (tînărul era operatorul și regizorul amator al cineclubului casei raionale de cultură), a stins becul și peste cîteva secunde eram la... cinematograf.

Rulează un film documentar. Pe ecran apare o gară. E gara Sînnicolau. Noroi pînă-n genunchi. N-ai motive să-l invidiezi pe cel silit să poposească într-o asemenea gară. Tractoare, camioane, gredere, roabe, hîrlețe, tîrnăcoape. Oameni, foarte mulți oameni: țărani, muncitori, doctori, profesori, funcționari. Imaginile sînt filmate într-o zi dis-de-dimineață. Se lucrează de zor deși cerul cerne o ploaie măruntă. Oamenii au cizme de cauciuc. Se înlocuiește un pod vechi și slăbit cu altul trainic, frumos. Oamenii au frunțile transpirate. Ochii doctorului, ochii profesorului, ochii muncitorului rîd. Palmele lor au bășici. Nu-i nimic. Bășicile trec, dar podul, gara, trotuarele, plopii piramidali, teii, salcîmii roșii și albaștri, trandafirii urcători și pitici, marele covor floral ce se-ntinde pe patru hectare — toate acestea vor rămîne. Ca o mărturie de dragoste pentru orașul în care trăiești și muncești. Ca un document de patriotism fierbinte.

Nicolae Foale încearcă — nu știu pentru ce — să se... dezvinovățească: „Filmul nu-i cine știe ce grozav, că noi n-avem nici regizor de profesie, nici aparate moderne, nici artiști. Am făcut și noi ce-am putut".

Bine că a plouat torențial și am avut prilejul să văd acest film.

N-au să se supere cineaștii amatori din Sînnicolau dacă la filmul lor adăugăm un scurt documentar necinematografic, privind întrecerea patriotică între cele 50 de circumscripții electorale ale orașului lor. Ne rezumăm la un singur an: 1962. Circumscripția nr. 11 lansează lozinca „Pentru cea mai frumoasă circumscripție". 50 de deputați, 50 de comitete de cetățeni caută soluții, fac propuneri. Ce și cum trebuie muncit. Care sînt resursele locale care trebuie folosite din plin, pentru a se face treabă bună, frumoasă, ieftină și — lucru esențial — pentru a se face economii la buget. Gheorghe Lupu, brigadier în gospodăria agricolă colectivă, deputat în circumscripția nr. 30, convoacă o scurtă ședință a comitetului de cetățeni. Ordinea de

Drumul spre gara Sînnicolau așa cum arată el azi și (în medalion) cum arăta pînă acum cîțiva ani.

zi: propuneri pentru lucrările care trebuie făcute în circumscripție. Oamenii nu gîndesc mult asupra acestui lucru. Sînt la ei acasă și știu ce au de făcut. Se propune: construirea unui trotuar, pavat cu cărămidă, pe o suprafață de 518 m p și a două podețe în strada Aprodul Purice. Cineva a întrebat: „Cine dă cărămida?, că de muncă nu e nevoie de nici un fel de lămurire". Sfatul — a răspuns Gheorghe Lupu — sfatul dă și cărămizile și îndrumarea tehnică necesară.

În circumscripția nr. 3 (deputat Ioan Bibolar) sînt și mai multe de făcut: 14 trecători, 4 podețe în strada Mărășești, plantarea a 120 borne pentru apărarea străzii, transportul nisipului pentru pavaj. Lui Ioan Stancovici (circumscripția nr. 50) alegătorii îi spun că sînt gata în orice clipă ca prin muncă voluntară (săparea gropilor, confecționarea și plantarea stîlpilor) să contribuie la racordarea cartierului Sighet la rețeaua de 220 de volți. Patru circumscripții spun că nu mai vor să trăiască fără o piață agroalimentară ca lumea, întrucît cea actuală e plină de hîrtoape. Toate se angajează ca un singur om: vor transporta pămîntul necesar pentru nivelarea noii piețe. Lucrarea de amenajare a drumului de acces la gara mare costă după deviz cam mult: 250.000 lei. Dar oamenii își iau un angajament: o să modificăm noi devizul acesta.

Întrecerea a pornit. Între 50 de circumscripții. S-a muncit după ce oamenii au venit de la cîmp, după ce au ieșit din birouri, din ateliere; s-a muncit pînă seara tîrziu; s-a muncit și duminica. Lucrarea de la gară n-a fost realizată cu 250.000 (cît prevedea devizul), ci cu 120.000 lei.

N-a rămas o singură circumscripție în care devizele de lucrări să nu fie modificate, adică scăzute. În 1962 la Sînnicolaul Mare s-au efectuat 1.003.700 ore muncă patriotică și s-au realizat economii de 3.343.500 lei.

Încă o cifră semnificativă: 336. Ea reprezintă propunerile făcute de cetățenii orașului în cadrul întrecerii patriotice din cursul anului 1962. Pînă la ora actuală 269 de propuneri au fost materializate, restul urmînd să capete viață în acest an. Un comentariu la aceste realizări? Două cuvinte pe care le-a spus un oaspete: „Jos clopul!"

★

Dacă ești străin și se întîmplă să fii călător prin Sînnicolau trebuie să te comporți conform obiceiului de aici. E riscant să arunci pe trotuar un muc de țigară. Dacă nu te face atent milițianul, te pedepsește altcineva: ochiul opiniei publice. Nu scapi de el. E bine așa.

În numeroase orașe din țară, în parcuri și pe alei există table pe care e scris următorul text: „Nu rupeți florile" sau „Nu călcați pe iarbă!" Tablele acestea dovedesc, de bună seamă, grija gospodarilor respectivi pentru orașul lor, pentru parcurile și aleile lor. La Sînnicolau asemenea table nu există. M-a nemulțumit acest lucru și i-am spus președintelui: „În tot Sînnicolaul nu există o singură tablă de acest fel". Omul a rîs și mi-a spus cu seninătate: „Nici nu va fi. Nu-i nevoie. Din cele 500.000 de flori nimeni nu rupe o petală măcar. Iarba de mătase din zonele verzi nu e atinsă decît de sărutul vîntului". Comentariul îl lăsăm pe seama cititorului.

★

Foarte recent s-au deschis la Sînnicolau două localuri noi, moderne: o cofetărie și o cafenea. Vin colectiviștii să bea o cafea filtru și să mănînce o prăjitură. Vin și elevii din clasele mari ale școlii medii construită anul trecut. Vin și muncitorii din cooperație.

Plec la gară și ascult euritmia plopilor. Ea îmi spune cît s-a schimbat viața Sînnicolaului Mare. Ea îmi spune că în ultima vreme oamenii de aici și-au făcut orașul grădină. Au dreptate plopii.

George CIUDAN
Fotografii de Elena GHERA

ariergarda avangărzii

Un antipictor zugrăveşte un antitablou pe care-l expune la o antiexpoziţie... Joc de cuvinte? Exerciţiu pueril de plasare a unei particule în capul cîtorva substantive? Nu, terminologie curentă în lumea artistică... pardon, antiartistică a Occidentului.

„Personalităţile" care ilustrează această tendinţă se întrec în a găsi mijloacele, procedeele şi materialele cele mai bizare pentru a crea ceea ce ei numesc — cu o incontestabilă antimodestie — „nemuritoare capodopere de avangardă".

Iată, de pildă, un automobil strivit în sens longitudinal, transversal şi vertical, ca şi cum un groaznic accident de circulaţie ar fi făcut ca simultan un camion să-l izbească din stînga, un autobuz să-l ciocnească din faţă şi un avion să i se prăbuşească pe capotă. În ciuda aparenţelor, nu este o ilustraţie la cunoscuta expresie „Şoferi, respectaţi viteza legală!", ci lucrarea unui sculptor*) francez, care semnează simplu Cèsar, ca şi omonimul său roman din secolul I î.e.n. Cezarul de azi achiziţionează maşini la fier vechi, le supune (la presă), le expune (în saloane) şi le propune (spre vînzare). După propria sa expresie, el se adresează „iubitorilor de viteză care vor să-şi desăvîrşească pe această cale cucerirea lumii". Este o cale comprimată, în cel mai concret sens al cuvîntului.

Jean Tinguely lucrează şi el cu fiare vechi, dar în alt mod. Spre exemplu, el ia trei sferturi de trotinetă şi îi ataşează la mijloc o roată pe care o leagă printr-o curea de transmisie cu un motoraş, instalînd toată această combinaţie pe un postament găurit. Mecanismul astfel obţinut nu funcţionează decît în calitate de obiect de artă.

Iris Clert şi Arman operează... ba nu, capodoperează cu gunoaie. Dar, atenţie! Între stilurile lor e o mare diferenţă. Iris Clert, care e probabil mai comodă, se mărgineşte să golească lăzile cu deşeuri menajere şi să le prezinte ca atare publicului. Arman îşi dă mai multă osteneală: el toarnă gunoaiele în recipiente de sticlă, le topeşte (atît gunoaiele cît şi recipientele) şi realizează astfel altoreliefuri. Rezultă cu destulă claritate că, în comparaţie cu lucrările lui Clert, cele ale lui Arman trebuie să fie mai suportabile, măcar dintr-un punct de vedere — cel olfactiv.

În domeniul picturii, Y. Klein este un monocromatic. Asta n-ar fi chiar atît de senzaţional: cu o singură culoare se pot realiza multe lucruri. Klein însă lucrează cu o culoare şi fără nici un desen. Mai precis, el acoperă panouri întregi cu un strat uniform de albastru pe bază de pigment industrial. Dacă ar folosi minuscula pensulă a pictorului obişnuit, treaba aceasta i-ar cere o mare investiţie de eforturi. Dar Klein se serveşte de un rulou de tipul celor pe care le utilizează zugravii pentru a colora pereţii caselor. Ceea ce dovedeşte că, asemenea d-lui Jourdain care făcea proză fără să ştie, sute de mii de umili spoitori din lumea întreagă habar nu au că de fapt sînt confraţi cu Klein pe tărîmul atît de delicat al picturii monocromatice.

O altă şcoală este cea a „sfîşietorilor de afişe". Rotella şi Villeglé juponaie ziduri oraşelor de afişele lipite pe ele şi rearanjează fragmentele căpătate, depunînd o grijă deosebită ca nu cumva să se înţeleagă ceva din juxtapunerea lor. Tablourile produse de ei oferă nu numai o mare bogăţie de culori, ci şi o sută de inscripţii, care alcătuiesc fraze de o logică perfectă, de genul: „Beţi săpun denicotinizat la casa de bilete".

Dar nu numai artele plastice se pot lăuda cu asemenea inovaţii viguroase şi pline de prospeţime. Lumea sunetelor nu se lasă nici ea mai prejos. La recentul festival de muzică contemporană de la Veneţia s-a executat „Strategie pentru două orchestre" de Ianis Xenakis. Compozitorul însuşi a lămurit, pe înţelesul tuturor, că „urmăreşte prin lucrarea sa să introducă în muzică teoria matematică a jocurilor de noroc, atribuind fiecărui ansamblu instrumental un anumit număr de structuri deschise faţă de o serie practic infinită de probabilităţi, realizate la rîndul lor conform unor reguli meticuloase de joc". Cine nu e în stare să priceapă această, mai mult decît limpede, explicaţie demonstrează că nu ştie nici ce e muzica, nici ce e matematica, nici ce e jocul de noroc. La Veneţia, cei doi dirijori ai celor două orchestre au mînuit o bucată de vreme bagheţele respective, după care însă s-au lăsat păgubaşi la mijlocul concertului.

...Antipictură, antisculptură, antimuzică, antiteatru, antiroman. Un adevărat asalt concentric al „anti"-lor împotriva minunatului tărîm al frumosului. E o modă — şi nici măcar recentă. Cu aproape cinci decenii în urmă, la expoziţia independenţilor din New York, Marcel Duchamp prezenta două lucrări: un suport de sticle (care i-a fost acceptat) şi un W.C. pentru o persoană (care i-a fost respins, organizatorii temîndu-se probabil că vizitatorii îl vor folosi). Un dicton de mare circulaţie printre croitori spune: „Nimic nu e atît de demodat ca moda de ieri". Cèsar, Tinguely, Xenakis et Co. reprezintă de fapt ariergarda unei avangărzi a cărei armată propriu-zisă nu a existat niciodată. Poetul francez Jean Cocteau, care nu poate fi bănuit de conservatorism în artă, i-a definit pe toţi aceşti deliranţi pseudoinovatori ca „finaliştii unui lung concurs de strîmbături".

Nicolae MINEI

*) Pentru a nu îngreuna munca linotipiştilor, renunţăm să mai punem ghilimele, lăsînd cititorilor latitudinea să le aşeze — moralmente — oricît de des cred ei de cuvînţă.

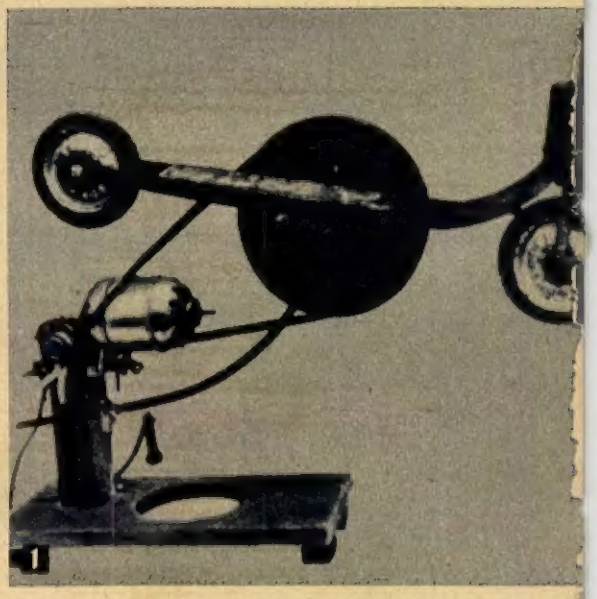

1

2

1 Pe altarul artei abstracte sînt sacrificate vehicule nevinovate. Trotineta retezată a lui Tinguely...

2 ... şi automobilul presat al lui Cèsar.

3 „Sfîşietorul de afişe" la lucru.

4 La rubrica sa „Fotografii neobişnuite", săptămînalul britanic „Illustrated London News" publică una intitulată „Arta abstractă aşa cum se face". În fotografie: Niki de Sainte Phalle în timp ce pictează (pictează!) cu... carabina. Un exemplu concret de abstracţionism, în care anticreaţia = distrugere prin împuşcare.

3

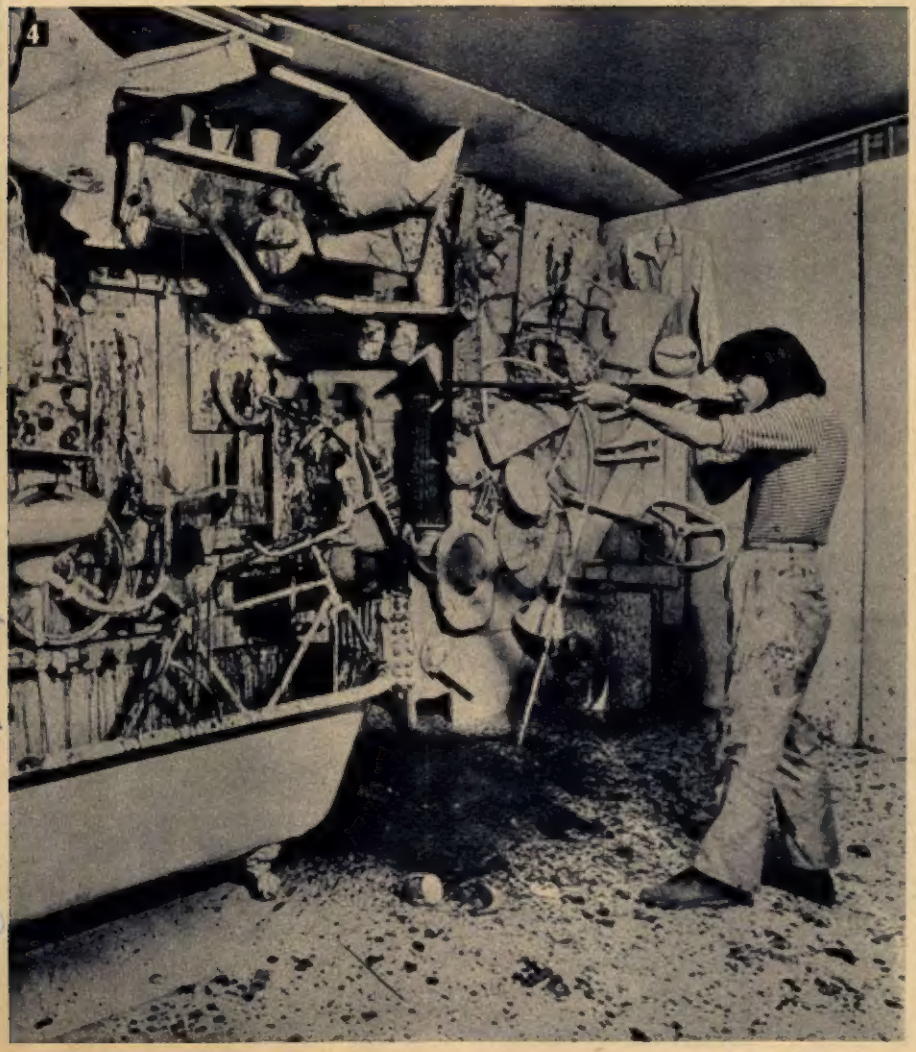
4

DE LA 321.000 LA 6.000.000

Am cunoscut într-un sat din Bărăgan un colectivist care vreme de un an a avut dese certuri cu nevastă-sa. Pentru bani. În fiecare lună, omul „sustrăgea" 80 de lei și-i depunea la C.E.C. fără știrea consoartei. Toată operația cu C.E.C.-ul s-a petrecut într-un mare secret. Nevasta intrase la bănuială. În 16 ani de căsnicie nu s-a întîmplat niciodată ca în familie să fie discuții aprinse, certuri chiar, pe chestiunile bugetare ale menajului. Și, dintr-o dată, lunar, omul ei „frustra" acest buget cu 80 de lei. La întrebarea repetată a soției „pentru cine dai acești bani?", soțul răspundea invariabil: „Pentru visul tău, pentru tine". Acest „pentru tine" a căpătat contururi definitive la sfîrșitul anului, cînd, într-o bună zi, pe nepusă masă, omul i-a adus de la magazinul universal un vis gospodăresc pe care soția de mult voia să-l vadă cu ochii: un aragaz.

Faptul acesta petrecut în taină sau pe față — pentru diverse lucruri gospodărești — îl săvîrșește azi o treime din populația țării noastre prin intermediul unei instituții de stat: Casa de Economii și Consemnațiuni. E o instituție veche al cărei proiect de înființare a fost întocmit de Costache Bălcescu, fratele marelui Nicolae, sufletul revoluției de la 1848. Înființată ceva mai tîrziu (1864), Casa de Economii a fost încadrată din primele zile ale nașterii sale în sistemul bancar burghezo-moșieresc. Bănuții stropiți cu sînge și sudoare ai muncitorilor și țăranilor erau dați sub formă de împrumuturi celor care-și lărgeau moșiile și fabricile. Așa că, ideea pe care o preconizase Costache Bălcescu, Casa de Economii să fie pentru cei ce muncesc „un loc sigur și producător pentru economiile lor" a fost dată peste bord din capul locului. În 74 de ani (1864-1938) numărul total al depunătorilor la Casa de Economii a ajuns la 321.000, din care doar 25.000 erau muncitori și țărani.

De la 321.000 la peste 6.000.000 (numărul depunătorilor astăzi) e o diferență care nu se cere comentată.

În condițiile socialismului, omul nostru nu e nici Hagi Tudose, dar nici fiul risipitor. E stăpînul propriei sale munci. Exigențele sale, tot mai crescînde, materiale și spirituale, îi cer o bună gospodărire a banului. Spiritul de economie, cumpătare, nu are nimic cu mîncatul de sub unghie. După cum o petrecere în familie sau o excursie pe Dunăre nu pot fi socotite ca expresii ale risipei. Citeodată însă, ispitele sînt mari și ușor poți să devii mînă spartă. C.E.C.-ul, nefiind o simplă casă de păstrare, ci și o instituție de educație, te ajută să aduni pentru ca într-un viitor apropiat să fii posesorul sumei totale, necesară — după expresia colectivistului din Bărăgan — la împlinirea unei dorințe gospodărești.

La ora actuală C.E.C.-ul are diverse instrumente și forme de economisire: libretul de economii cu dobîndă, libretul de economii cu cîștiguri, libretul de economii cu dobîndă și cîștiguri, obligațiunile C.E.C., contul curent personal la C.E.C., libretul de economii cu dobîndă și cîștiguri în autoturisme. Toate înlesnesc traiul tău. Toate folosesc în același timp statului în treburile sale gospodărești.

G. SÎMBĂTENI

Cineaștii din Șepreuș

Cîțiva colectiviști din comuna Șepreuș (regiunea Crișana) au asaltat pe profesorul de romînă Ion Lucai cu o seamă de întrebări: „Cînd a apărut cinematografia? Care sînt actorii cei mai buni din lumea ecranului? Cînd s-a născut primul film romînesc? Cum se face un film?" Din ce-a știut el, din ce-a aflat de la alții, profesorul a înjghebat într-o bună zi un cerc de prieteni ai filmului.

Deci, întîi a fost curiozitatea. Apoi interesul; acestuia i s-a adăugat entuziasmul. Oamenii veneau de la cîmp, înbucau ceva și apoi mergeau la „casa de filme". După ce au aflat o parte din secretele celei de-a șaptea arte, colectiviști, învățători și profesori au hotărît să înscrie printre preocupările lor mînuirea aparatului de luat vederi, deprinderea meșteșugului de operator, regizor ori actor.

Așa s-a născut, într-un sat de pe Criș — la Șepreuș — primul cineclub sătesc din țară. La puțină vreme, dorința colectiviștilor de a face film, la ei acasă, a prins puternice rădăcini. Nici studioul cineastului amator, nici aparatele, nici experiența nu erau de invidiat. Toate erau modeste. Numai entuziasmul era de invidiat. El a constituit materia primă, inepuizabilă, la realizarea primelor filme turnate pe platoul din Șepreuș. Pelicula nu a scăpat, bineînțeles, nici unul dintre evenimentele de seamă ale satului. Ea a insistat însă cu precădere asupra trăsăturilor semnificative care urmăresc să înnoiască și mai mult satul nostru socialist. În sensul acesta trebuie amintit evenimentul petrecut, nu demult, la Șepreuș: unificarea celor două gospodării agricole colective într-o singură unitate socialistă. Cineaștii din sat au hotărît să-l imortalizeze pe ecran. S-a alcătuit echipa de filmare: Ion Teslaru, regizor și operator de imagine (în activitatea de toate zilele profesor de istorie); Ion Stana, director de film (colectivist), Adam Bucatoș, redactor (secretar al comitetului comunal de partid), Stana Drăgoi, machior și secretar de platou (directoarea căminului cultural). Mașiniștii: colectiviști. Interpreții: colectiviști, tractoriști, învățători.

La premieră a venit tot satul. După film, la regizor s-au prezentat să facă „probă" numeroși pretendenți la arta ecranului: lucrători în cîmpul mare, ciobani, crescători de vite. Brigada artistică de agitație s-a mutat în studioul cineastului amator.

Primăvara acestui an și-a oglindit frumusețile și efervescența muncilor agricole în documentarul nr. 2. La ora actuală, studioul cineastului amator din Șepreuș pregătește documentarul nr. 3, care va înregistra pe peliculă diverse aspecte din viața satului în aceste zile de vară.

Cei mai mulți cinefili din Șepreuș rămîn, atît în studioul cineastului amator, cît și pe platoul de filmare, ceea ce sînt: colectiviști. De aceea, cînd face film, Todor Stana e tot cioban (chiar dacă n-are fluier și bundă întoarsă), Ion Cioanea — tot tractorist.

Activitatea acestor oameni pe plan cinematografic nu se oprește

Platoul de filmare: ogoarele gospodăriei agricole colective.

Raluca, oaia cu lînă fină, vrea să fie și ea „eroină" într-un film.

la realizarea de documentare. Acum, după ce primii paşi au fost făcuţi, se gîndesc la o comedie inspirată din viaţa satului nostru.

Cu seriozitate şi entuziasm, cineaştii amatori din Şepreuş caută în jurul lor faptele cele mai semnificative pentru a transpune pe peliculă o cronică vie a satului socialist.

Dar entuziasmul, chiar dacă arde la cea mai înaltă tensiune, se cere sprijinit, îndrumat. Nu ne îndoim că amatorii cineaşti se vor bucura de sprijinul organelor locale. E de datoria acestora să le acorde sprijinul necesar. Casa de cultură raională are un cuvînt greu de spus în această privinţă. Şepreuşul, deocamdată, n-are posibilitatea să facă un schimb de experienţă cu alt cineclub sătesc. Există însă numeroase cinecluburi muncitoreşti care au o experienţă destul de bogată. Cel din Timişoara, de pildă. Sîntem convinşi că solicitarea unui ajutor de la cineaştii amatori cu „stagiu" ar fi primită cu bucurie şi înţelegere. În felul acesta cineaştii din Şepreuş au posibilitatea să pătrundă şi mai adînc în tainele celei de-a şaptea arte.

G. MINIŞAN şi M. LEONTE

Ion Teslaru — sufletul echipei de filmare — doreşte să obţină o imagine convingătoare. Fapt pentru care lucrează în „plonjon macara".

muzica

O MĂRTURIE A TINEREŢII SPIRITUALE

La înnoirea uimitoare pe care, de cîţiva ani, o cunoaşte muzica românească, îşi aduc contribuţia lor, împreună cu pleiada strălucită de tineri compozitori, unii maeştri de seamă ai generaţiilor vîrstnice. Sustrăgîndu-se parcă acţiunii erozive a timpului, aceştia au izbutit să-şi păstreze trează dorinţa de continuă regenerare artistică. Ei par a avea necontenit în faţa privirilor memorabilele cuvinte ale lui Enescu: „Tinereţea nu este o perioadă a vieţii, e o stare de spirit, o calitate a imaginaţiei, o intensitate emotivă. Nu îmbătrîneşti din pricina anilor, ci pentru că dezertezi de la idealul tău; anii îţi brăzdează faţa, dar renunţarea la ideal îţi brăzdează sufletul". Printre cei cu sufletul nebrăzdat, un loc de prim plan îl ocupă Ludovic Feldman.

A început a compune relativ tîrziu — spre 50 de ani — dar în schimb a făcut-o sub semnul deplinei maturităţi de gîndire.

Stilistic vorbind, nu atît cu muzica enesciană, cît cu cea a lui Bartok vădeşte Ludovic Feldman afinităţi. Prin tinereţea spirituală pe care o manifestă ne aminteşte însă de Enescu, al cărui spirit căutător vîrsta înaintată nu izbutise să-i slăbească. Concertul pentru două orchestre de coarde, pian, celestă şi percuţie, prezentat nu demult la Filarmonică sub bagheta lui N. Boboc, ni-l arată pe Feldman în plină şi hotărîtă străduinţe de a ţine pasul cu dezvoltarea generală a muzicii, de a-şi lărgi albia stilistică. Procedeele caracteristice tehnicii moderne sînt trecute de compozitor prin dublul filtru al unei construcţii clasice solide şi al unui mesaj personal, ceea ce asigură organicitatea asimilării lor.

Tinereţea spirituală a venerabilului maestru se desprinde însă nu numai din uşurinţa adaptării la noile cerinţe ale tehnicii componistice, ci şi din vigoarea simţirii sale: străină oricărui sentiment de oboseală sufletească, muzica acestui concert — ca şi celelalte lucrări anterioare de altfel — emană o cuceritoare energie, forţă şi dinamism. Ea nu are totodată nimic din dulcegăria bucolică sau pseudo-optimismul muzicii lipsite de probleme şi procese de conştiinţă. Optimismul viziunii lui Feldman este rezultanta sau subtextul unei acţiuni muzicale de o acută tensiune. Partea lentă, îndeosebi, cu frazele ei meditative, avalanşele ameninţătoare, contrastele dintre sonorităţile celeste şi cele explozive, izbucnirile din adîncuri, suspensiile misterioase — ne cufundă într-o lume de mari frămîntări. Vigoarea părţilor (I şi III) ce încadrează mişcarea gravă aduce un ecou al acestor profunzimi de simţire, ferind robusteţea expresiei de superficialitatea proprie adesea mişcărilor dansante şi scherzande. Seriozitatea conţinutului acestei muzici este încă o dată şi hotărîtor confirmată de finalul concertului. Dornic să evite orice convenţionalism şi impresie de happy-end, Feldman aduce tocmai aici conflictul dramatic în toată plenitudinea sa. Expresia se desfăşoară trepidant, cu accente dureroase chiar. Învingerea crizei este marcată nu prin declaraţii festive, ci printr-o impresionantă creştere a fluxului de energie, viril şi răspicat.

O capacitate de progres artistic ca aceea de care dă dovadă Feldman stîrneşte admiraţie.

George BĂLAN

poveste, vorbă

MUZĂ, MUZICĂ, MUZEU

Asemănarea dintre cuvintele *muză*, *muzeu* şi *muzică* i-a făcut poate pe unii dintre cititorii noştri să se întrebe dacă potrivirea e întîmplătoare sau se întemeiază pe o legătură de înţeles. Al doilea răspuns e cel adevărat, dar, firească, legătura nu trebuie căutată în sensul actual al acestor trei cuvinte ci în vremea, foarte îndepărtată, a naşterii lor.

Muzele erau pentru vechii greci fiicele lui Zeus, părintele zeilor, şi li se atribuia rolul de protectoare ale ştiinţelor şi artelor. De la *muse* (numele grecesc al celor nouă fiice ale lui Zeus) s-a format *musiké*, ca denumire a artelor în general şi apoi, prin restrîngerea înţelesului, a unei singure arte, [illegible].

Urmaşul lui Alexandru Macedon, Ptolemeu I (360-283) a înălţat la Alexandria, în Egipt, un palat în care se afla o faimoasă bibliotecă şi un centru de studii ştiinţifice, căruia i s-a dat denumirea de „templu al muzelor" — pe greceşte *museion*. În amintirea acestei instituţii a antichităţii, cuvîntul a fost folosit şi pentru alte instituţii consacrate cultivării ştiinţelor şi artelor, ulterior numai artelor. În felul acesta au primit numele de *museion*, *museum* (în latineşte), *musée* (în franţuzeşte) clădirile în care sînt adăpostite colecţii de obiecte interesante din punct de vedere istoric, tehnic, ştiinţific, dar mai ales artistic, în vederea conservării în bune condiţii şi a prezentării lor în public. Primul muzeu, în înţelesul actual al cuvîntului, se pare că a fost galeria de tablouri *(pinacoteca*, termen derivat de la grecescul *pinax* — tablou) de la Propylee, portic clădit la Atena de Pericle.

Sanda STATE

agendă

pe scurt

■ Un nou turneu peste hotare al Teatrului de operă și balet al R.P.R.: spectacole cu „Lacul lebedelor" în Italia, pe timp de 30 de zile, începînd de la mijlocul acestei luni ■ Premiul „Gérard Philipe" decernat actorilor pînă la vîrsta de 35 de ani, care activează în departamentul Seine, a fost acordat comicului Roger Coggio ■ „Pictura românească în a doua jumătate a secolului al XIX-lea", astfel se intitulează expoziția deschisă pînă la 1 august în Timișoara ■ Cea mai lungă coadă din istoria operei londoneze — anunță agenția „Reuter" — s-a înregistrat cu prilejul turneului Teatrului Mare din Moscova ■ Pentru rolul reginei Elisabeta din piesa „Maria Stuart" de Schiller, pe care o pregătește Teatrul Național „I.L. Caragiale", au fost distribuite: Aura Buzescu, Dina Cocea și Marietta Anca ■ Premiul „Heinrich Mann" pe anul 1963 a fost decernat scriitoarei Christa Wolf din capitala R. D. Germane, pentru povestirea „Cerul împărțit" ■ Franco Franchi și Ciccio Ingrassia, doi comici sicilieni, sînt interpreții primului film al lui Modugno, „Totul pentru muzică" ■ Premieră la Opera română din Cluj: „Văduva veselă" de Lehar, pusă în scenă de regizorul Graf Szabo, artist emerit, de la Teatrul de stat din Oradea ■ Descoperire interesantă la Paris: un manuscris al lui Șaliapin. Conținutul: versuri ■ În anul 1964 vor vedea lumina tiparului în Anglia memoriile lui Charlie Chaplin ■ De curînd a fost inaugurată la Tg. Mureș secția română a Teatrului de păpuși ■ O nouă premieră la Teatrul de stat din Brașov: „Fiicele" de Sidonia Drăgușanu. Regia: Gheorghe Gridănușu ■ La studioul „Mosfilm" regizorul Grigori Roșal pregătește un film despre Karl Marx, iar Leonid Trauberg, un film despre Friedrich Engels ■ La Centrul universitar de teatru din Ciudad de Mexico, un ciclu de prelegeri despre creația brechtiană ■ Teatrul de stat din Sibiu în stagiunea estivală: premiera spectacolului de miniaturi „Șapte păcate" ■ „Eminescu" se intitulează noua piesă a scriitorului Mircea Ștefănescu.

Fotografia noastră îl înfățișează pe tenorul Ion Buzea de la Opera română din Cluj, laureat al concursului internațional „George Enescu" și al concursului de la Toulouse. Tînărul tenor a apărut de curînd pe scena Teatrului de operă și balet al R.P.R. în rolul ducelui de Mantua din opera „Rigoletto" de Giuseppe Verdi. De asemenea, Ion Buzea s-a întîlnit cu publicul bucureștean cu prilejul prezentării pe aceeași scenă a operei „Tosca" de Puccini, în care a interpretat rolul lui Mario Cavaradossi.

Marele clasic englez Henry Fielding (1707-1754) transpus pe ecran. Alegînd din numeroasele lucrări ale lui Fielding pe cea mai reprezentativă, romanul „Tom Jones", cunoscutul regizor englez Tony Richardson s-a străduit să reînvie în fața spectatorilor figura lui Tom Jones, „bastardul", lupta sa cu „puritanismul" societății engleze, care nu-i putea ierta originea sa modestă. Filmarea, care a început în iunie 1962, a durat aproape un an. Actorul Albert Finney joacă rolul lui Tom Jones (în fotografie).

După piesa „Doi pe un balansoar" de scriitorul american William Gibson, jucată cu mare succes la Paris de Annie Girardot și Jean Marais, regizorul Robert Wise a realizat o remarcabilă ecranizare purtînd același titlu. Filmul, care — după cum arată săptămînalul francez „Lettres françaises" — „este povestea zguduitoare a dragostei dintre doi oameni în luptă zilnică cu realitatea", prilejuiește actorilor americani Shirley Mc Laine și Robert Mitchum două creații valoroase.

Brigitte Bardot, cunoscuta actriță franceză, se află în prezent la Roma pentru a participa la turnarea filmului „Disprețul", după romanul cu același nume de scriitorul progresist italian Alberto Moravia, în care Brigitte interpretează rolul principal. De remarcat că și alte lucrări ale aceluiași autor — „Ciociara" și „Frumoasa romană" — au fost transpuse pe ecran. Regia filmului aparține lui Jean-Luc Godard. În fotografie, Brigitte Bardot asaltată de fotoreporterii din Roma, la o conferință de presă.

Va prezenta în luna aceasta o serie de concerte în țara noastră cîntăreața de muzică ușoară Jacqueline Boyer (Franța), fiica renumitei șansonetiste Lucienne Boyer. În cadrul programelor pe care le va susține va avea ca partener pe cîntărețul parizian François Lubiana. Vor fi prezenți și compozitorul și pianistul Jeff Devis, precum și Raymonde Vastano care va asigura conducerea muzicală. Turneul oaspeților francezi se va desfășura la București, în stațiunile de pe litoral, în orașele Iași și Bacău.

În tot cursul acestei luni și pînă la 7 august, Teatrul de stat de operetă din București va da o serie de reprezentații în toate stațiunile de pe litoral. În cadrul acestui turneu artiștii bucureșteni vor prezenta opereta „M'zelle Nitouche" și un spectacol de selecțiuni alcătuit din acte, arii și duete intitulat „Opereta cîntă dragostea". La turneul Teatrului de stat de operetă din București participă întreg colectivul teatrului. În fotografia noastră, actrița Vali Niculescu în rolul titular al operetei lui Florimond Hervé.

Pregătiri la Naționalul bucureștean pentru stagiunea viitoare. În sala Studio, la repetiția spectacolului cu piesa „Casa cu păpuși" („Nora") de H. Ibsen, pe care o pune în scenă tînărul regizor Ion Cojar de la Teatrul pentru tineret și copii, fotoreporterul nostru a surprins pe doi dintre protagoniști: Nora (Marcela Rusu) și Helmer (Geo Barton). Rolul doctorului Rank va fi interpretat de Chiril Economu. În rolul lui Kroggstad va apare Niki Atanasiu, iar în cel al doamnei Lister, Raluca Zamfirescu.

La studiourile cinematografice „Mosfilm" se desfășoară cu intensitate lucrul la filmul în două serii „Vii și morți", după romanul cu același nume de Konstantin Simonov. Fidelă originalului literar, noua realizare cinematografică va dezvălui puternicele caractere ale eroilor acestei cărți închinate luptei poporului sovietic împotriva fascismului. Regia filmului a fost încredințată experimentatului A. Stolper, pe care îl vedem în fotografie dînd indicații actriței L. Liubimova, interpreta Mașei Sințova.

La Galeriile de artă din Calea Victoriei nr. 132, București, s-a deschis expoziția pictoriței Ioana Oltea. Artista, aflată la cea de-a treia expoziție personală, expune 23 de lucrări în ulei și grafică realizate în ultimii ani. Majoritatea operelor expuse au fost realizate în Maramureș, Dobrogea și Oltenia („Colectiviștii din Maramureș", „Întoarcerea de la oimp", „Mirii din Oaș", „Ilea a bîrăului", „Cor de copii oșeni" etc.). În fotografia noastră: colțul de expoziție unde se află prezentate lucrările de grafică.

Surprizele biocurenților

— Ce vă supără?

— Dinții.

— Să vedem. Vă lipsesc doi incisivi. Ce fel de dinți doriți?

— Albi, obișnuiți.

— Nu asta v-am întrebat. Vreți dinți de lapte sau definitivi?

— Iertați-mă, nu înțeleg.

— Noi nu punem proteze; „creștem" alți dinți. Cea mai nouă metodă. Direct pe gingie se aplică biocurenți imprimați pe bandă de magnetofon și proveniți de la un donator căruia îi cresc dinții. Cei de lapte apar într-o singură ședință, dar pentru ceilalți, la gingiile dumneavoastră, va fi nevoie de trei ședințe. Dacă nu sînteți foarte grăbit, v-aș sfătui să nu vă puneți, totuși, dinți de lapte. E drept că operația este ceva mai dureroasă, în schimb veți putea mînca orice.

— Bine, bine, atunci puneți-mi dinți definitivi.

— Minunat! Să alegem banda. Așa, doi incisivi de sus. Am găsit. Donator Vasiliev, șase ani. Tamara, adu-mi te rog banda. Gura mare... Așa. Acum fixăm borna pe gingii. Ridicați puțin capul. Ai găsit banda?

— Iat-o.

— Introdu-o în magnetofon. Contact. Gata?

— Da.

— Acum stați liniștit. Începem.

Z z z z z z z z z z z z!

— Cum vă simțiți? Doare?

— Înțeapă al naibii!

— Înțeapă? Nu-i nimic. Trebuie să răbdați puțin, dar merită. Ca să fii frumos trebuie să suferi — așa spune proverbul. Acum cîțiva ani nici nu visam să putem „crește" dinți noi. În prezent, intensificînd biocurenții, putem accelera procesul de o mie de ori.

— A-a-a-a-a!

— Zgomotos pacient mai sînteți! V-am spus doar că trebuie să răbdați puțin. Ce vă speriați așa? Vă cresc dinții!

— O-o-o-o-o-o!

— Ne scoateți peri albi. Tamara, pune-i contactele la tîmple. Ca să vă liniștiți, vă vom aplica acum biocurenții unui donator care asistă la un spectacol de comedie. Tamara, adu-mi te rog un anestezic complet cu Charlie Chaplin.

— A-a-a-a-a-a-a!

— Oprește magnetofonul! De ce țipați? Tamara! Ce bandă ți-am spus să aduci?

— A donatorului Vasiliev.

— Și ce mi-ai adus?

— Ce mi-ați cerut.

— Atunci de ce pacientului îi crește în gură păr în loc de dinți?

— N-am nici o vină. Iar s-au încurcat lucrurile la bandotecă. Sînt o mulțime de Vasilievi și se vede treaba că mi s-a dat o bandă cu biocurenți pentru creșterea bărbii, o bandă care se întrebuințează în cosmetică împotriva cheliei.

— Dar tu ce ai păzit? Condu bolnavul la secția de cosmetică și spune-le că este nevoie de o depilare urgentă a mucoasei cavității bucale. Ai grijă să iei o bandă cu biocurenți de la un donator care chelește rapid, și nu vreuna pentru extirparea negilor.

I. VARȘAVSKI

Desen de E. ARNO

noutăți tehnice și științifice

PLUG CU SONDĂ

În fața plugului, la suprafața pămîntului, lunecă o sondă. Înregistrînd toate neregularitățile solului, ea dă — cu ajutorul unui mecanism hidraulic — comanda de a se mări sau micșora adîncimea arăturii. Rezultatul este că, indiferent de reliefui local, stratul arat are mereu aceeași grosime. În plus, se micșorează mult consumul de combustibil și se îmbunătățește calitatea arăturii.

Acest aparat simplu, dar ingenios a fost creat în R.P. Ungară.

CÎT UN MĂR

Savanții sovietici au realizat un aparat roentgen de mărimea unui măr. Sursa de radiații este un fragment dintr-un izotop radioactiv al unui pămînt rar — tuliul. Aparatul nu are nevoie să fie conectat la rețeaua electrică. El începe să funcționeze la simpla apăsare a unei manete, iar o instalație fotoelectrică specială asigură obținerea unor imagini cu contraste puternice. Aparatul poate fi folosit pentru diagnosticul timpuriu al tumorilor maligne, precum și în industrie ca defectoscop.

Noile aparate roentgen au intrat în fabricație la Uzina de aparatură roentgen din Moscova.

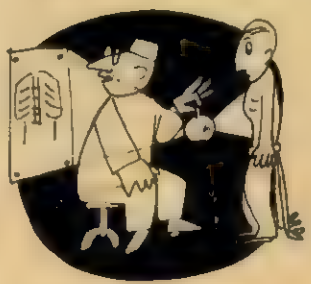

A FOST SCURTAT...

Cînd măsori în înălțime 2,28 m — și victima unei asemenea staturi a fost pînă nu demult un cetățean suedez — ești lipsit de o serie de comodități și satisfacții. Mersul cu o mașină sau un troleibuz era de plîdă pentru dînsul o adevărată problemă. Nu putea frecventa nici cinematografele sau teatrele, căci îi incomoda pe ceilalți spectatori. Adesea se lovea de pragul de sus al ușilor. Pînă la urmă s-a adresat medicilor.

Profesorul Gunnar Viborg l-a operat, îndepărtîndu-i cîte o parte a gambelor și coapselor și fixînd apoi restul, așa cum se procedează la fracturi. „Scurtarea" pacientului s-a făcut cu deplin succes.

KURZII ÎN LUPTĂ

Grotele Kurdistanului irakian constituie adăposturi inexpugnabile ale partizanilor kurzi.

KURZII ÎN LUPTĂ

1

2

Comunicate de război transmise din Irak relatează despre reizbucnirea sîngeroasă a așa-numitei „probleme kurde". Pentru a cîta oară în decursul îndelungatei și mult frămîntatei istorii a acestui popor de munteni?...

PE PLATOURILE ÎNALTE ȘI ÎN VĂILE PIERDUTE

Oricărui kurd i-ai adresa întrebarea: „care-ți este patria?" îți va răspunde invariabil: „Kurdistanul". Și, deși o asemenea țară nu există pe hărți, iar cei aproximativ 8 milioane de kurzi sînt răspîndiți din punct de vedere politic în mai multe țări, în acest răspuns este un miez de adevăr. Majoritatea kurzilor sînt concentrați într-o regiune muntoasă ce încalecă frontierele Irakului, Iranului, Turciei și Siriei și care poartă denumirea mai sus-amintită. Iar în toate aceste locuri limba, moravurile, tradițiile le sînt comune. În majoritate musulmani suniți (doar o mică parte sînt șiiți sau aparțin unor secte aparte), ei vorbesc diferitele dialecte ale limbii kurde ce aparține ramurii vestice a limbilor iranice. Împărțiți în triburi, unii sînt sedentari și se ocupă cu agricultura — al cărei caracter primitiv reiese limpede din faptul că singura lor unealtă este *soha*, un plug rudimentar din lemn cu brăzdar de fier — iar alții sînt nomazi sau seminomazi, mergînd vara cu turmele lor de oi și capre pe pășunile din munți, iar iarna în văi. Și fie în Irak, fie în Turcia, fie în Iran — oriunde ți poți recunoaște după portul lor: bărbații cu șalvari, cămașă, haină fără mîneci, caftan și nelipsitul brîu lung (uneori de 30 m !) în care își țin pumnalul, revolverul, pipa și punga de tutun; femeile poartă văl pe față, iar rochia lungă, largă în partea de jos, le este încinsă de asemenea peste mijloc de un brîu lat. Cît privește faptul că pînă astăzi kurzii și-au păstrat elemente ale organizării gentilico-tribale, paralel cu cele feudale — se explică prin izolarea lor pe platourile înalte și în văile pierdute — acolo unde, așa cum se spune, „încremenește" civilizația. Cui se datorește această izolare? Vicisitudinilor istoriei lor...

DE 2500 DE ANI

Istoria kurzilor începe în urmă cu aproximativ două milenii și jumătate. Potrivit afirmațiilor unor cercetători, kurzii sînt amintiți — sub denumirea de „kurti" sau „gurti" — încă în unele izvoare babiloniene și asiriene vechi (mileniul II î.e.n.). Iar istoricul grec Xenofon, în lucrarea sa „Anabasis", vorbește despre prezența kurzilor în regiunea în care se află și astăzi.

În formarea poporului kurd au jucat un rol important o serie de triburi iraniene nomade, împinse de ahemenizi și de cei ce le-au urmat spre granițele de vest ale Iranului, precum și triburile arabe din Mesopotamia. S-au păstrat date despre o serie de principate kurde independente în perioada parță și despre mai multe dinastii kurde de tip feudal în timpul sasanizilor. După împărțirea — în secolul al XVI-lea — a regiunilor locuite de kurzi între Imperiul Otoman și statul persan, principatele feudale kurde au fost transformate, trei veacuri mai tîrziu, în provincii persane și turcești. În acest fapt își au obîrșia diferitele teorii potrivit cărora kurzii erau socotiți „perși din munți" sau „turci din munți", teorii cu ajutorul cărora puterile imperialiste au încercat să-și justifice politica de înrobire a kurzilor și de împiedicare a dezvoltării lor naționale independente. Căci întreaga lor istorie este marcată de lupte pentru libertate și independență împotriva cotropitorilor greci, romani, mongoli, perși, turci... Acestei teme îi este consacrat și cel mai vechi monument al literaturii kurde — un poem din secolul VII, în scriere arameică, ale cărui fragmente pe bucăți de pergament au fost descoperite în Suleimania (Irak). De altfel trebuie spus că și străvechea și bogata cultură kurdă a avut de luptat împotriva pericolului asimilării, ca și poporul care a făurit-o.

Căderea Imperiului Otoman a stîrnit speranțe în rîndurile kurzilor. Prin tratatul semnat în 1920 la castelul Sèvres (Versailles) a fost recunoscut dreptul națiunii kurde la independență. Dar trei ani mai tîrziu, tratatul de la Lausanne consacra împărțirea Kurdistanului mult visat între Turcia, Iran și Irak. Perspectivele petrolifere în această regiune au făcut ca puterile imperialiste să considere că este în avantajul lor o asemenea divizare în Orientul Mijlociu. Circa un milion și jumătate de kurzi — situați pe teritoriul viitoarelor zone petrolifere de la Kirkuk și Mosul au fost înglobați regatului irakian. Astfel începe o nouă filă din istoria plină de suferințe a poporului kurd...

PROMISIUNILE...

Diferitele guverne care s-au perindat în următoarele decenii la conducerea Irakului nu s-au îngrijit cîtuși de puțin să amelioreze condițiile mizere de trai ale kurzilor. Dimpotrivă, cu fiecare an oprimarea și exploatarea acestora s-a intensificat. Iată de ce kurzii s-au ridicat în nenumărate rînduri împreună cu frații lor arabi împotriva monarhiei hașimite, lupta lor culminînd cu marea răscoală din 1943 organizată de Mustafa Barzani și care n-a putut fi înfrîntă de trupele regale irakiene, sprijinite de colonialiști, decît după doi ani — cînd partizanii kurzi au reușit printr-un marș eroic să ajungă în Iranul de nord și de aci în Uniunea Sovietică, unde au căpătat azil politic. Kurzii au sprijinit de asemenea în mod activ revoluția din 1958 care a dus la răsturnarea monarhiei — sperînd că noul regim republican va aduce cu sine împlinirea aspirațiilor lor legitime. Și așa se părea, într-adevăr, cînd în articolul 3 al Constituției promulgate la 27 iulie 1958 se putea citi că „Arabii și kurzii sînt asociați în această națiune. Constituția garantează drepturile lor naționale în sînul entității irakiene". N-a trecut însă mult și, în loc de a pune în practică aceste principii, în loc de a răspunde chemării Partidului democrat kurd condus de Barzani — întors în țară după 14 iulie 1958 — la întărirea frăției arabo-kurde, guvernul Kassem nu numai că nu a ținut seamă de nevoile social-economice ale kurzilor (reforma agrară, de pildă, nici n-a fost înfăptuită în regiunile locuite de ei), ci a pornit o prigoană aprigă împotriva populației kurde și a conducătorilor săi, culminînd cu reluarea operațiunilor militare. Acestora le-a pus capăt, în primăvara acestui an, răsturnarea guvernului Kassem, provocată printre altele și de acest război fratricid, extrem de nepopular în țară. Noul guvern instaurat după lovitura de stat de la 8 februarie și-a afirmat la început intenția de a pune în practică promisiunile pe care le făcuseră kurzilor baasiștii încă înainte de a se instala la putere, adică de a le rezolva în mod pozitiv revendicările. Dar n-a trecut multă vreme și caracterul reacționar al politicii baasiștilor s-a afirmat și în problema kurdă. După ce au tergiversat cît au putut tratativele cu reprezentanții kurzilor, conducătorii baasiști au instituit mai întîi o blocadă împotriva regiunilor locuite de kurzi, iar apoi au recurs fățiș la forța armelor. În aceste zile, cea mai mare parte a armatei irakiene desfășoară cu tancuri și avioane un adevărat război de exterminare împotriva populației kurde. Satele kurde sînt rase de pe suprafața pămîntului, așa-numitele „gărzi naționale" — create după modelul batalioanelor SS — masacrează femeile și copiii, prizonierii sînt împușcați pe loc...

„O ACȚIUNE FĂRĂ SPERANȚE"

Mișcarea de eliberare a kurzilor, care a luat un mare avînt după al doilea război mondial, cuprinde în prezent masele cele mai largi. În fruntea ei se află Partidul democrat kurd, al cărui conducător — Mullah Mustafa Barzani — și-a consacrat mai bine de patru din cele șase decenii de viață luptei pentru împlinirea năzuințelor poporului său. Populația kurdă este acum din nou nevoită să lupte cu arma în mînă pentru apărarea revendicărilor sale — care nu sînt opuse cîtuși de puțin intereselor poporului irakian și ale celorlalte popoare arabe: acordarea autonomiei naționale în cadrul Irakului, participarea la conducerea țării, recunoașterea limbii kurde ca limbă oficială și dreptul copiilor kurzi de a învăța limba maternă, repartizarea justă a veniturilor de pe urma exploatării petrolului în scopul satisfacerii nevoilor social-economice și culturale ale kurzilor. Dar se pare că tocmai

3

această din urmă cerere îi supără cel mai mult pe guvernanții de la Bagdad. Într-un articol redacțional din ziarul „Alger Republicain" se spune: „Aref apără interese precise, acelea ale trusturilor americane care l-au ajutat să se instaleze la putere. Războiul din Irak nu este nimic altceva decît războiul petrolului, iar aurul negru se află în nordul țării, locuit de kurzi. Aceștia cer, pe bună dreptate, partea care le revine, dar nici Aref, nici americanii nu sînt dispuși să le dea satisfacție".

Lansînd operațiile militare de mare amploare împotriva kurzilor, bombardînd și mitraliind satele și aplicînd tactica pămîntului pîrjolit, autoritățile irakiene scontau pare-se pe o victorie „zdrobitoare" rapidă — care să-i silească pe kurzi să renunțe la revendicările lor juste. Dar de pe acum comunicatele irakiene sînt nevoite să recunoască faptul că trupele întîmpină *„o foarte puternică rezistență"* din partea partizanilor kurzi, care au ajuns să acționeze pînă și în capitală, unde au aruncat în aer un depozit de muniții. E semnificativă în această privință aprecierea ziarului britanic „Guardian" că guvernul irakian „s-a angajat într-o acțiune fără speranțe" subliniind totodată că, dacă războiul dus de Kassem împotriva kurzilor a contribuit la propria lui prăbușire, e greu de înțeles cum urmașii lui pot spera la o soartă mai bună.

I. CIOARĂ

1 La distanță de o noapte de călătorie cu trenul de la Bagdad se află Kirkukul cu marile instalații petroliere ale lui „Irak Petroleum Co". Kirkukul este totodată punctul de unde pornește cel mai mare pipeline (1.850 km) care străbate întregul deșert al Siriei pentru a duce petrolul la Tripoli.

2 Regiunile locuite de kurzi bogate în petrol sînt sărace în apă. Aceasta e scoasă la suprafață prin foraje primitive.

3 Partizan kurd într-o misiune de cercetare.

4 Generalul Mullah Mustafa Barzani (primul din stînga) cu un grup de luptători.

5 Dansatoare kurdă.

cu medicul

REUMATISMUL ŞI PREVENIREA LUI (II)

Am vorbit („Flacăra" nr. 26 din 29 iunie) despre reumatismul *Bouillard-Socolschi*, frecvent la copii. Alte boli reumatismale se prezintă sub forma de *artrite* de natură infecţioasă, datorită unor infecţii de focar, gripă, scarlatină, dizenterie, răceală etc. Tratate la timp, aceste artrite se pot vindeca. *Poliartrita cronică evolutivă* (P.C.E.) este tot o boală de natură infecţioasă şi se manifestă mai frecvent la femei, la vîrsta înaintată — la premenopauză sau menopauză (uneori boala apare şi la vîrsta pubertăţii). Este o boală cronică, însoţită de puseuri (semn de evoluţie a bolii) şi prinde articulaţiile pumnilor, genunchilor, gleznelor, coatelor, umerilor, mai puţin coloana vertebrală. Pumnii şi degetele apar tumefiaţi (umflaţi), pielea întinsă, lucie, moale, extrem de dureroasă, degetele se prezintă în aşa-zisa formă de fus; viteza de sedimentare a sîngelui (pe scurt: V.S.H.) este mult mărită. De asemenea o serie de examene de laborator dau rezultate pozitive.

O altă boală tot de natură infecţioasă, de data aceasta afectînd bărbaţii tineri, este *spondilita anchilopoetică*. Ea începe cu dureri la nivelul bazinului şi în articulaţiile acestuia ca mai tîrziu să se urce pe coloana vertebrală înţepenind-o şi dîndu-i aşa-zisul aspect de bambus; apoi prinde şi alte articulaţii. Spatele înţepeneşte şi bolnavul devine un invalid. Şi aci V.S.H. este mărit, iar puseurile ne arată evoluţia şi agravarea bolii.

Mai amintim *spondiloza* şi *artrozele* datorate fenomenului de îmbătrînire şi uzură. În cazul acestor boli, pe radiografii apar osteofite (ciocuri) la coloană sau în alte articulaţii. E bine să se ştie că nu ciocurile dor, ci iritaţiile produse la nivelul nervilor, muşchilor şi altor învelişuri. Aceste boli se întîlnesc la ambele sexe după vîrsta de 40 de ani, nu au urmări grave şi produc dureri numai în cazuri rare. Spondiloza şi artrozele se activează după infecţii de focar, gripe, răceli, frig, umezeală, tulburări digestive şi mai ales tulburări circulatorii şi nervoase. La această formă reumatismală V.S.H. apare normal.

O altă categorie de suferinţe se manifestă datorită localizării bolii pe nervi. Dintre acestea amintim: *nevralgiile cervico-brahiale* (braţe), *lombosciatica*, *mialgiile*, *tendinitele* etc.

„Secretul" opririi evoluţiei sau al vindecării în variatele forme ale bolii reumatismale este îngrijirea competentă, aplicarea tratamentelor la timp. Specialistul reumatolog este singurul în măsură să eticheteze corect boala şi să aplice un tratament corespunzător, înlăturînd factorii favorizanţi şi determinanţi. Prevenirea bolii se face luptînd împotriva factorilor externi şi interni despre care am vorbit, iar în caz de declarare a bolii, preîntîmpinîndu-se agravarea şi recidivele. O condiţie generală în profilaxia bolilor reumatismale este întărirea rezistenţei organice încă de la vîrsta copilăriei şi mai tîrziu, prin viaţa în aer liber, soare, sport, alimentaţie raţională bogată în vitamine, cură de odihnă, evitarea surmenajului, evitarea unor poziţii vicioase (greşite) în muncă. Trebuie combătute infecţiile amigdaliene, dentare, sinuzitele, guturaiul, răcelile, bolile digestive etc., cu un cuvînt toţi factorii externi şi interni enumeraţi.

Reumatismul este o boală tratabilă şi deseori vindecabilă prin mijloacele complexe ce le posedăm astăzi, cu o singură condiţie: bolnavul să nu se trateze „după ureche", ci să se adreseze cu încredere specialistului.

Dr. Ioan Gh. MATACHE
reumatolog

Algele atacă pictura

Herghelii de cai sălbatici, elani cu coarne ramificate care îşi caută hrana în straturile de zăpadă, bizoni puternici cu trupul gros — o faună întreagă încremenită în calcar pe pereţii diformi ai cavernelor — acestea sînt puţinele imagini pictate, care încredinţate peşterilor de omul primitiv au ajuns pînă la noi din îndepărtatul paleolitic. Imaginile acestea reprezintă începutul picturii. Ele înfăţişează animalele în mărime naturală. Cum au fost lucrate şi cu ce mijloace? Specialiştii susţin că artiştii primitivi desenau mai întîi contururile, apoi aplicau culorile simple de pămînt — ocru, minereu de fier şi cărbune. Ascunse în grote adînci, departe de lumină, frescele parietale au fost descoperite din întîmplare: în 1879 arheologul Santuola descoperă pe cele de la Altamira (Spania), iar la 12 septembrie 1940, nişte copii — pe cele de la Lascaux, la Montignac-sur-Vézère (Franţa).

Picturile de la Lascaux reprezintă cai şi boi. Ele datează, probabil, din aşa-numita perioadă a magdalenianului, ca şi cele de la Altamira, Font-de-Gaume etc.

Conservate timp de milenii de întunericul grotelor, departe de ochii şi curiozitatea oamenilor, azi frescele parietale de la Lascaux sînt în pericol să dispară. Pereţii pictaţi se fisurează, se umflă şi calcarul ameninţă să se transforme în pudră.

CU... CHEI

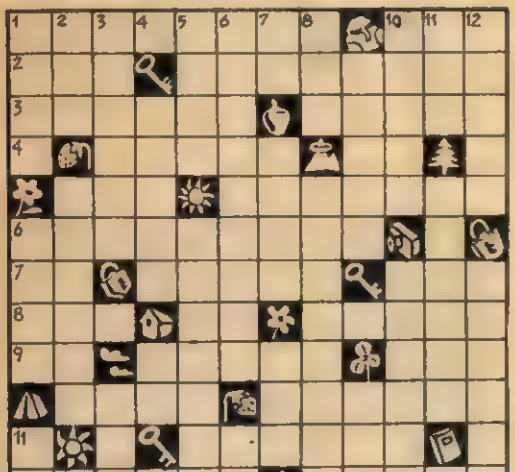

ORIZONTAL: 1) Poartă chei — Fiară. 2) Riu în Brazilia — Meşteri de chei. 3) Chele (fig.) — Se deschide cu cheia. 4) Cheia lui Aladin — Nota redacţiei. 5) Şahist sovietic, fost campion mondial — Fractură. 6) Cheile lui sînt unele din cele mai frumoase din ţară. 7) 1963 — Aşezare omenească provizorie — Chei... între munţi (sing.). 8) Clar — Cap de vulpe! — Miezul enigmei. 9) Unsoare (nu pentru chei) — Violonist romîn — Onomatopee a zborului păsărilor. 10) Înculetoare — Atribuit. 11) Tentaţie. 12) Armate — Maşină care curăţă seminţele de impurităţi. 13) „Bărbatul este cheia casei" şi „Nu da cheia pe mîna altuia" — Cureluşe.

VERTICAL: 1) „Cheia" dansului (pl.) — „Cheia şi lacătul" în morala burgheză — Închide sticla. 2) 24 într-o zi! — Deţin cheile viitorului — Sere! 3) Bagajul excursioniştilor — Opunere. 4) Zi liberă la teatru — Intrăm în vară! — La capătul ivărului! 5) Selecţionat — Înculere. 6) Chei în Munţii Bucegi — Rînd. 7) Pană — A da formă plastică unui obiect — Condiţionează bunăstarea picioarelor într-un cunoscut proverb. 8) Izbeşte în chei — Caseta cu economii (pl.). 9) Mătuşă — Localitate în Franţa. 10) Obiect — Stau cu undiţa la chei. 11) Cu chei — Iapă roşcovană — Are! 12) Legendară prezicătoare — Se închid cu chei.

Dezlegarea jocului de cuvinte încrucişate „COCOŞII", apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Cocoşul de aur. 2) Uşor — Creasta. 3) Cocoş! — A — I — R. 4) Uşori — Plantă. 5) R — Si — Co — Ci — U. 6) Ire — Pavat — Al. 7) Găină — Esop — U. 8) Ud — Isis — Roţi. 9) Isca — Tz — Ra. 10) Topîrceanu — A. 11) Uşa — Aa — Comun. 12) Ri — Proverb — I.

din toată lumea

OPERAŢIA A REUŞIT...

Revista noastră relata anul trecut cazul băiatului Everett Knowles căruia, în urma unui accident de cale ferată, i s-a făcut într-un spital din Boston o operaţie unică în felul ei: braţul drept i-a fost lipit exact în locul unde fusese tăiat, efectuîndu-se suturarea venelor şi arterelor, prinderea oaselor printr-o clamă de oţel şi reconectarea nervilor. După numai 10 luni de la operaţie Knowles, care are azi 13 ani, poate mişca toate cele cinci degete, iar încheietura mîinii devine pe zi ce trece mai mobilă.

CORIDA PREPELIŢELOR...

Aşa cum în unele ţări sînt foarte apreciate luptele de tauri şi de cocoşi, în Pakistan sînt foarte răspîndite luptele de prepeliţe.

Dintre prepeliţele capturate de vînători, cele mai arătoase sînt puse, după o perioadă de hrănire substanţială, să lupte în arene prevăzute cu covoare pentru ca combatantele să nu-şi tocească ghearele. Lupta nu durează mai mult de două minute, dar este aprigă. Cu ciocurile şi cu ghearele, păsările se lovesc pînă cînd una din ele se „declară" învinsă şi se retrage înspăimîntată. În fotografie: înainte de luptă prepeliţele sînt purtate într-un fel de colivii de aţă.

CÎT O VALIZĂ...

Nu e mai mare decît o valiză şi poate fi transportat cu avionul, maşina sau autobuzul. Acest microscuter a fost construit în Franţa de un specialist care ne şi demonstrează, cu ajutorul celor două imagini alăturate, cît de practic e.

Care să fie cauza?, se întreabă geologii, hidrologii, biologii și arheologii.

Rău cel mai vizibil pare a fi „pericolul verde", niște minuscule alge din coloniile de *chlorella vulgaris*. Coloniile de chlorella au crescut vertiginos în ultimii ani și se întind ca o pecingine înghițind minunatele desene. De această proliferare rapidă nu este străin iluminatul grotei, căci se știe că algele găsesc un bun mediu de dezvoltare și la lumină, avînd clorofilă. De altfel algele și-au dezvoltat coloniile în punctele cele mai luminoase.

Și vizitatorii se bănuiește că ar fi contribuit la deteriorări, prin schimbarea umidității aerului, prin introducerea diverșilor microbi, a gazului carbonic și a vaporilor. Aerul era viciat în așa măsură și lipsit de oxigen, încît nu se aprindea nici un chibrit.

Vor dispărea frescele de la Lascaux? Deocamdată algele atacă pictura... În cursul acestui an — după sezonul turistic — grotele vor fi închise, iar specialiștii vor încerca diverse metode de distrugere a algelor. Pereții de calcar vor forma obiectul unor studii geologice, petrografice și de temperatură pentru a se constata evoluția degradărilor. Aerul la rîndul lui va fi supus analizelor. Iar pentru conservarea acestor mărturii a celei mai străvechi picturi — ca o măsură sigură — capodoperele de artă parietală vor fi din nou... fotografiate...!

C.B.

LUMINEAZĂ SUB APĂ

Pentru ușurarea operației de fotografiere sub apă, întreprinderile americane au pus la punct lampa electrică numită Sealedbeam (raza etanșă). Ea are o putere de 650 wați, iar durata de funcționare este de 84 de ore.

SALĂ GIGANT

La Leningrad a început construcția uneia din cele mai mari săli de concerte și cinematograf ale Uniunii Sovietice, avînd o capacitate de 4.000 locuri. Pe ecranul ei, cu o suprafață de 500 metri pătrați, se vor proiecta filme pe ecran lat, panoramice și policranice. Tot aici se vor ține și întruniri internaționale, ședințe festive, conferințe, vizionări, concerte și diverse spectacole.

FLUCTUAT NEC MERGITUR...

Acest vechi adagiu latin — Pluteste, nu se scufundă — s-ar potrivi, credem, foarte bine francezului Léon Avron, care e cunoscut pentru cei 130 de oameni pe care i-a salvat de la înec, de cînd se ocupă de această nobilă treabă. Cu ocazia primirii celei de-a 40-a medalii pentru „curaj neobișnuit", el a făcut la posturile de radio o precizare stupefiantă: „Nu știu să înot, dau din mîini și astfel mă mențin la suprafață. Dar, credeți-mă, îmi ajunge..."

DE TOATE PENTRU TOȚI

de Neli COBAR

Logodnicii își spun noapte bună!

CUM SÎNT UNII

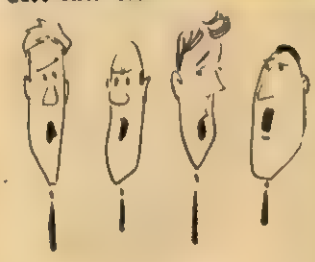

Pe la colțuri...

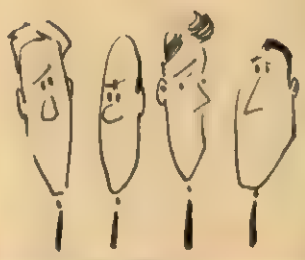

...La ședință.

Fără cuvinte.

— Uite culbul nostru de anul trecut...

ALFABETUL EI

— Tu de ce nu scrii ca toată lumea?

— ... Eu sînt morsă!

moda

soare și aer liber

1

2

3

Vă prezentăm cîteva ținute de plajă create de „Casa de modă" care, ținînd seama de tendințele actuale ale modei, preconizează în special costume de baie gen rochiță, cu bretele mai late și decolteu adînc în spate.

O siluetă mai plină este avantajată de croiala acestui costum negru din poplin (foto 1), care se poartă cu un halat scurt din picheț în dungi multicolore.

În drum spre plajă, fetele tinere poartă peste costumul în două piese fie o fustă și o bluză din bumbac imprimat, fie pantaloni și un bolero cu franjuri (foto 2).

Iată și un costum caracteristic pentru actualul sezon prin tinta sa de ajuns de „îmbrăcată" și prin dungile albe care marchează șoldul (foto 3).

Toaleta...
Fotografie de Lucian HRIBAN, din echipajul navei „Oltenia"

CARNET

„Portretul" în repetiție

Cînd am citit în revista „Teatru" noua piesă a lui Al. Voitin intitulată voit simplu „Portretul", m-a impresionat plăcut numărul extrem de restrîns al personajelor. Acestea sînt trei, adică numai cu unul în plus peste dialog. Cum e vorba de doi bărbați și o femeie, am bănuit încă de dinaintea lecturii că autorul are bună intenție de-a substitui desuetul triunghi sentimental al lui „el, ea și celălalt", o piesă de probleme majore, un teatru cu miez. Și așa este.

Actorul Grigore, pictorul Pavel și profesoara Lucia aduc în piesa „Portretul" dezbaterea unor principii de etică socialistă. Etica este, aici, cetățenească și profesională. Este și etica unei iubiri noi și a unei nobile prietenii. Scena, șevaletul și catedra devin tribune de educație, iar reprezentanții lor trec, dincolo de chenarele profesionale, în lumea pasionantă a marilor idei.

Premiera pe țară a piesei a avut loc la Craiova, în regia lui Vlad Mugur. Același regizor inspirat va iscăli regia piesei la Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra", teatru în care piesa se bucură de o distribuție consacrată: Ileana Predescu, Lazăr Vrabie, Octavian Cotescu. Am asistat la o repetiție într-una din aceste după-amieze și am încercat să surprind, atît cît se poate surprinde în cîteva ore laborioase, spiritul viitorului spectacol. Din cele auzite și văzute se întrezărește un spectacol de virtuozitate regizorală și actoricească, simplu, cu nerv, luminos, aicăutuit ca o intimitate între scenă și sală. Va fi ca o reprezentație a teatrului „de buzunar" în care tonul de discuție a problemelor la forma cotidianului și pare să solicită spectatorul la dezbatere. Actorii repetau la această piesă, ai zice într-o modalitate aparte, ca la un colocviu etic și sentimental al scrutării propriului lor suflet. Larma și nervozitatea obișnuitelor repetiții, parcă lăsate cu tradiție, s-au transformat aici într-o atmosferă de calm și căldură. Piesa n-are figurație. N-are telefoane. Nimic din arsenalul vechilor convenții, devenite azi cel puțin incomode, nu-i aparține. Dulgșia și stăruința Luciei (Ileana Predescu), prestanța și pitorescul lui Pavel (Lazăr Vrabie) și zbuciumul cu ușoară tentă de cabotinaj al lui Grigore (Octavian Cotescu) trebuie să ocupe, pe parcursul a trei acte, întreaga scenă, în așa fel încît, în trinitatea lor, publicul să simtă o lume întreagă. Aici se cere măiestrie multă. Ținînd însă seama de virtuțile artistice ale regizorului și actorilor, cum și de calitatea repetițiilor, îmi îngădui să vestesc publicului bucureștean, încă de pe acum, un spectacol de calitate cu care teatrul își va încheia stagiunea.

Și, obișnuitul succes!

Al. ANDRIȚOIU

PROGRAMUL DE RADIO

RADIOJURNALE, BULETINE DE ȘTIRI, BULETINE METEOROLOGICE, SPORT, ULTIMELE ȘTIRI

	PROGRAMUL I	PROGRAMUL II	PROGRAMUL III
DUMINICA	7.00, 18.00, 22.00, 23.50-23.55	7.50, 14.00, 20.00, 11.30, 0.50-0.55	22.00
ÎN CURSUL SĂPTĂMÎNII	5.00, 6.00, 7.00, 11.00 (afară de miercuri), 13.00, 17.00, 20.00 (afară de joi), 22.00 (joi 22.30), 23.50-23.55	10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.00, 22.00, 0.50-0.55 (simbătă 1.50-1.55)	21.00 (vineri 21.30)

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM: Duminică: 6.30, 13.05 (Progr. I), 7.30 (Progr. II). În cursul săptămînii: 6.30, 13.05 (Progr. I), 19.05, 14.30 (Progr. II).
COTELE APELOR DUNĂRII: Zilnic — 13.40 (Progr. I).
SUMARUL PRESEI CENTRALE: Zilnic — 8.00 (Progr. I).

DUMINICĂ 7 IULIE Programul I *6.00:* Cîntece și jocuri populare *6.35:* Muzică ușoară *7.10:* Concert de dimineață *8.06:* Cîntece *8.30:* Ciubul voioșiei *8.50:* Melodii populare *9.20:* Ciclul „Compozitorii cîntă natura" — Florile *10.06:* Piese de estradă *10.40:* Dansuri din operete *11.00:* Muzică populară *11.30:* Vorbește Moscova! *12.00:* Cîntece pionierești de excursie *12.20:* Interpreți de muzică ușoară *13.10:* De toate pentru toți *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Din viața sateloi patriei *14.40:* Program muzical dedicat fruntașilor de pe ogoare *16.10:* Instrumentiști romîni de muzică ușoară *16.30:* Piese simfonice *17.00:* Valsuri vocale de estradă *17.30:* Muzică populară *18.00:* „Întîlnire cu opereta". Prezintă Silvia Chicoș, Constanța Cîmpeanu și Ion Dichiseanu *18.45:* Transmisiune sportivă *19.40:* Muzică ușoară *20.00:* Teatru la microfon — „Mult zgomot pentru nimic" de W. Shakespeare *21.32:* Muzică instrumentală *21.45:* Cîntonete interpretate de Valentin Teodorian *22.25:* Muzică de dans *23.12:* „Mișcare simfonică" de Liviu Glodeanu; Simfonia I „in memoriam" de Mihai Walter Klepper.

Programul II *7.00:* Fanfara reprezentativă a Armatei *7.34:* Jocuri populare *8.00:* „Scenă pastorală pentru flaut și orchestră" de Petre Elinescu; „Opt cîntece populare ruse" de Liadov *8.30:* Muzică ușoară *8.45:* Anunțuri, muzică *9.00:* Melodii de estradă *9.30:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *10.00:* Muzică din opere *10.30:* Revista presei străine *10.35:* Muzică distractivă *11.00:* Corul Radioteleviziunii *11.15:* Emisiunea „Cinema" *11.30:* Muzică populară *11.54:* Recital Sviatoslav Richter *13.00:* Cîntă Constantin Drăghici *13.15:* Program muzical pentru oamenii muncii aflați la odihnă *14.05:* Rapsodia ungară nr. 13 de Liszt — la pian Samson François *14.15:* Cine știe, cîștigă! *15.00:* Muzică ușoară *15.30:* Fragmente din operete *16.00:* Oameni și fapte *16.05:* Muzică de promenadă *16.30:* Din folclorul muzical al popoarelor *17.00:* Recital Nicolae Secăreanu *17.15:* O carte inspirată din viața marinarilor — „Drumuri albastre" de Dionisie Șincan *17.35:* Arii și scene din opera „Carmen" de Bizet, cu Aurora Buades și Aureliano Pertile *18.00:* Teatru la microfon pentru copii *19.00:* Melodii... melodii... *19.30:* Cîntă Ioana Radu și Traian Lăscuț-Făgărășanu *20.05:* Muzică de dans *21.45:* File de istorie literară *22.00* Romanțe *22.22:* Gavota și Passacaglia de Couperin (clavecinistul Fritz Neumeyer); Introducere și variațiuni pentru flaut și pian de Schumann (Alexandr Korneev și Emil Ghilels) *23.10:* Muzică de dans.

Programul III *19.00:* Pagini alese din muzica de operetă *20.00:* La hanul Ancuței — cîtînd din opera lui Mihail Sadoveanu *20.15:* „Parabole pentru orchestră" de Bohuslav Martinu *20.40:* Mari interpreți ai muzicii de operă — Florica Cristoforeanu, Lotte Lehmann, Lilli Pons, Toti dal Monte, Maria Caniglia, Enrico Caruso, Feodor Șaliapin, Ricardo Stracciari, Benjamino Gigli *21.15:* Muzică de dans *22.10—22.30:* Medalion Serghei Prokofiev.

LUNI 8 IULIE Programul I *5.07:* Fanfară *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *6.07:* Poloi *6.20:* Gimnastică *6.35:* Muzică instrumentală *7.10:* Prelucrări corale *7.30:* Sfatul medicului — Ce factori nutritivi conțin legumele și fructele *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri! *8.06:* Muzică populară *8.30:* Muzică din opere de compozitori sovietici *9.00:* Tinerețea ne e dragă! *9.20:* Cîntece *9.33:* Două schițe simfonice și variațiuni simfonice pe teme românești de Theodor Lupu *10.00:* Estrada instrumentelor *10.27:* Muzică de cameră *11.06:* Duete din opera „Lucia di Lammermoor" de Donizetti — cîntă Joan Sutherland, Renato Cioni, Maria Callas și Tito Gobbi *11.31:* Muzică ușoară *12.00:* Muzică populară *13.30:* Muzică din operete *13.10:* Tabloul muzical opus 5 de Rimski-Korsakov; „Vals clasic" de Ion Hartulary-Darclée *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Muzică ușoară *15.30:* Melodii populare din Banat *16.00:* Sonata în sol minor „Trilul diavolului" de Tartini (Mihai Constantinescu și Mariana Kabdebo) *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică ușoară de Petre Firulescu *17.10:* Dansuri simfonice *17.30:* Prietenii lui Do-Re-Mi *17.50:* Din muzica popoarelor *18.30:* Lecția de limba rusă (începători) *18.40:* Cîntă Elisabeta Necuice-Cartiș și Cornel Stavru *19.00:* Revista economică radio *19.30:* „Folcloru din Vrancea" (montaj) *19.45:* Cîntă orchestra Karel Vlach *20.15:* Mic recital Vasile Jianu *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară *21.15:* Tribuna radio *21.25:* Muzică de operetă *22.25:* Fragmente din baletul „Spartacus" de Hacialurian *23.10:* Muzică de dans..

Programul II *10.10:* Corul petroliștilor de la schela Moreni *10.30:* Muzică populară *11.00:* Lieduri interpretate de Anton Dermota *11.15:* Să citim împreună din volumul „Mîndra Spanie" de Constancia de la Mora *11.30:* Concertul în do major pentru vioară și orchestră de Joseph Haydn — solist Isaac Stern *12.05:* Dansuri din opere *13.30:* Melodii populare *13.00:* Muzică ușoară *13.30:* Însemnări de reporter *13.37:* Orchestre de mandoline *14.10:* Suite de dansuri de compozitori anonimi din secolul al XVII-lea *14.35:* Cîntă Maria Sereea și Mircea Nemeșa *15.00:* Muzică din operele lui Cilea și Catalani *15.30:* Tinere talente *16.10:* Muzică populară *16.30:* Poem concertant pentru violoncel și orchestră de Dumitru Bughici (Vladimir Orlov) *17.00:* Muzică ușoară *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Muzică corală în interpretarea Ansamblului Armatei Sovietice *18.30:* Din comoara folclorului nostru *18.55:* Simfonia I de Sigismund Toduță *19.30:* Din activitatea sfaturilor populare *19.40:* Muzică din opereta „Văduva veselă" de Lehar (corul și orchestra Philarmonia din Londra, dirijor Otto Ackermann — soliști Elisabeth Schwarzkopf, Emmy Loose, Nicolai Gedda și Erich Kunz) *20.35:* Interpretul săptămînii — David Oistrah *21.15:* Taraful Căminului cultural din Nicolina-Iași *21.30:* Aspecte de la recitalul „George Coșbuc" (II) *22.00:* Trio în la minor de Maurice Ravel (Yehudi Menuhin la vioară, Gaspar Cassado la violoncel și Louis Kentner la pian) *22.22:* Cîntece lirice *23.10:* Concert Richard Strauss *0.02:* Muzică de dans

Programul III *21.15:* Cantata „Carmina burana" de Carl Orff *22.26—22.50:* Concert de estradă.

MARȚI 9 IULIE Programul I *5.07:* Orchestra de muzică populară „Orzișorul" a Sfatului popular din Roșiorii de Vede *5.30:* Emisiunea pentru sate *5.50:* Dansuri de estradă *6.07:* Piese instrumentale *6.30:* Gimnastică *6.35:* Cîntece *6.45:* Muzică ușoară *7.10:* Jocuri populare *7.30:* Sfatul medicului — Prevenirea accidentelor vasculare cerebrale *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri! *8.06:* Muzică distractivă *8.30:* Scene din operete *9.00:* Concerto grosso nr. 2 și nr. 4 de G.F. Haendel *9.25:* Din muzica popoarelor *10.00:* Cvartetul nr. 2 de Tudor Ciortea *10.30:* Muzică ușoară *11.05:* Mic recital Andres Segovia — în program piese de Bach *11.30:* Muzică din opere *11.45:* Radio prichindel *12.00:* Lucrări de compozitori romîni înaintași *12.30:* Răspundem ascultătorilor *12.40:* Cîntece despre oțelari și tractoriști *13.10:* Muzică populară *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Scene din opera „Alexandru Lăpușneanu" de Alexandru Zirra *15.30:* Valsuri și tangouri *16.07:* Fantezia în fa minor de Chopin (Valentin Gheorghiu) *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* În ajutorul cercurilor de amatori — cîntecul „Țara mea e țară dragă" de Doru Popovici *17.10:* Melodii populare *17.30:* Radioracheta pionierilor *17.55:* Selecțiuni din opereta „Sărutul Clanitei" de Miliutin *18.15:* Cu microfonul printre sportivi *18.35:* Program muzical pentru fruntași în producție *19.00:* Limba noastră — vor-

(Continuare în pag. 22-23)

ÎN CENTRUL COMUNEI

În Biertan, o veche așezare din raionul Mediaș, numărînd azi cîteva sute de familii de colectiviști, cetățenii mobilizați de organizația comunală de partid, au întreprins acțiuni de muncă patriotică menite a duce la înfrumusețarea comunei. Printre cele mai de seamă realizări se află și amenajarea spațiului verde din centrul comunei. E vorba de un scuar, care a schimbat înfățișarea veche și mohorîtă a centrului așezării, devenind în același timp un loc plăcut de recreere pentru bieținenii.

Dan VINTILĂ
funcționar, Mediaș

ANOMALII ÎN PERCEPEREA CULORILOR

„Ce anomalii există în perceperea culorilor?"

Carmen Viorica BURTEA
Adjud

Răspunde conf. dr. MIRON S. MIRON, directorul Spitalului de ochi, București.

Newton a arătat că lumina poate fi descompusă cu ajutorul unor prisme în 7 culori de bază — care constituie spectrul solar, așa cum este văzut în natură, după ploaie, curcubeul — și se deosebesc între ele în raport cu lungimea de undă. Culorile sînt: violet, indigo, albastru, verde, galben, portocaliu și roșu. Violetul corespunde celei mai scurte lungimi de undă (400 milimicroni), iar roșul corespunde celei mai lungi (800 milimicroni).

Totuși, ochiul omenesc poate percepe un număr cu mult mai mare de culori și anume aproximativ 17.000 de tonuri. Aceste culori rezultă din amestecul în diferite proporții a culorilor de bază, care la rîndul lor pot varia ca nuanță, luminozitate și saturație.

Nu toți oamenii percep însă culorile la fel. Anomalia în perceperea culorilor poate fi înnăscută ori poate reprezenta o manifestare de boală a ochiului, a creierului sau de alterare a stării generale (icter, intoxicație etc.) care se modifică o dată cu îmbunătățirea stării generale. Anomaliile înnăscute nu pot fi modificate prin nici un tratament, iar în multe cazuri persoanele respective nici nu au cunoștință de ele.

Oamenii sănătoși văd trei culori din spectru: sînt *tricromați*. Acei ce nu percep nici un fel de culoare sînt *acromați*; ei văd lumea numai în nuanțe de alb, gri și negru. *Dicromații* nu văd decît două culori din spectru. *Daltoniștii* sînt dicromați. Pentru ei spectrul se reduce numai la galben și albastru, far culoriile verde și roșu le apar ca cenușii. Dicromații de tip Nagel văd în cenușiu roșul și purpuriul (amestec de roșu cu violet).

Pictorii știu de multe secole că pot obține tonuri și nuanțe de culori foarte variate pornind de la cîteva culori, numite culori de bază. Încă în 1519 Leonardo da Vinci în „Trattato de la pittura" a admis existența a patru culori fundamentale. Din cercetările lui Lomonosov (1757) și mai tîrziu ale lui Young (1802) și Helmholtz (1856) s-a putut demonstra că există trei culori de bază — roșu, verde și indigo — din amestecul cărora, în proporții deosebite, se poate reproduce totalitatea culorilor pe care le vedem. Astfel din amestecul de roșu cu verde rezultă culoarea galbenă, care se găsește de asemenea în spectru.

Tulburările de percepere a culorilor sînt întîlnite mai des la bărbați (aproximativ 4%) și mult mai rar la femei (0,4%). Controlul simțului cromatic e important mai ales pentru conducătorii de vehicule.

DANSURI CU TRADIȚIE

Comitetul raional pentru cultură și artă Muscel, regiunea Argeș, a inițiat prin căminele culturale descoperirea și punerea în valoare

a unor dansuri care oglindesc străvechi tradiții folclorice ale poporului nostru.

În legătură cu aceasta vă trimit o fotografie care redă un dans interpretat de echipa Căminului cultural din comuna Valeni-Muscel. Acest dans, de care numai bătrînii localnici își mai amintesc se numește „Mărunțica" și, prin mișcările lui, evocă o serie de activități cotidiene ca: strînsul fînului, culesul fructelor, dărîcitul liniii etc.

Conducerea căminului cultural și-a propus să prezinte la cel de-al 7-lea concurs al formațiilor artistice de amatori o întreagă suită de asemenea dansuri ce fac să reînvie pitorești elemente folclorice.

I. DOBRESCU
Cîmpulung-Muscel

O LUMÎNARE DIN 1631 ȘI UN CANDELABRU DIN 1769

Fotografiile pe care vi le trimit reprezintă două piese interesante pe care le-am văzut expuse în muzeul de

pe lîngă străvechea mănăstire de la Mitocu Dragomirnei (Suceava). Una din piese este o luminare din ceară albită la soare și pictată în 1631 de mitropolitul Anastasie al Moldovei. Cealaltă este un candelabru de cristal pe care Ecaterina a II-a, împărăteasa Rusiei, l-a oferit mănăstirii în anul 1769.

S. SONNTAG
tehnician, Suceava

ÎN TURNEU PRIN MOLDOVA

Mii de prieteni ai muzicii din diferite orașe ale Moldovei au făcut de curînd cunoștință cu o nouă formație artistică. Este vorba de ansamblul Școlii de muzică din Bacău care numără 140 de coriști și instrumentiști. Plecați în turneu, micii artiști au concertat în localitățile Roman, Piatra Neamț, Tg. Ocna, Slănic, Tg. Neamț, unde în fața unor săli arhipline au prezentat cu succes un program alcătuit din muzică populară românească, cîntece de masă și selecțiuni din opere și operete.

Prof. V. BOGDĂNEȚ
Bacău

PROGRAMUL DE RADIO

beste acad. prof. Al. Graur despre „Construcții greșite" *19.10;* Sonata a IV-a pentru violoncel și pian de Beethoven (Gregor Piatigorski și Solomon) *19.30:* Scrisori din țară *19.45:* Cîntă Caterina Valente și Silvio Francesco *20.15:* Orchestra de muzică populară a Casei de cultură din Făget, regiunea Banat *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Melodii de dragoste *21.15:* Cine știe, cîștigă (reluare) *22.25:* Muzică de dans *23.08:* Fragmente din simfonia dramatică „Romeo și Julietta" de Berlioz.

Programul II *10.10* Muzică din filme *10.30* „Rast Mugam", simfonie de Niazi *11.00* Corul Școlii de 8 ani din comuna Poenari, regiunea București *11.15:* Emisiune literară *11.35* Mica suită de Borodin (pianistul Aldo Ciccolini) *12.05:* Duete din operete contemporane *12.30:* Din muzica populară a țărilor socialiste *12.55:* Uverturi *13.30:* Din schițele scriitorilor sovietici *13.45:* Cîntece *14.10:* Soliști de muzică populară *14.35:* Muzică de estradă *15.00:* Cîntece și jocuri *15.25:* Simfonia a III-a „Reconstrucția" de Alfred Mendelsohn *16.10:* Piese vocale și instrumentale de mare popularitate *16.50:* Cîntă Ana Tălmăceanu și Mircea Buciu *17.00:* Muzică ușoară *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Suita veche de Johann Halvorsen *18.30:* Muzică ușoară de Theodor Sibiceanu *18.45:* Emisiune culturală *19.00:* Muzică populară *19.30:* Lecția de limba franceză (avansați) *19.40:* Duete din operele lui Mozart *20.15:* „Întoarcerea acasă" — povestire de scriitorul american Filip Bonosky *20.35:* Prelucrări corale *21.15:* Concert de muzică populară *21.45:* Scriitori la microfon *22.00:* Muzică din operete *22.27:* Muzică de cameră *23.10:* Concert de noapte *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Seară de operă — „Tannhäuser" de Wagner, actul I *22.15—22.59:* Muzică de cameră.

MIERCURI 10 IULIE Programul I *5.07:* Piese de estradă *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *6.07:* Muzică ușoară *6.20:* Gimnastică *6.35:* Cîntece de muncă *7.10:* Scene pitorești de Masseenet *7.30:* Sfatul medicului — Tratamentul hidromineral al bolilor de piele în anotimpul călduros *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionier! *8.06:* Piese vocale și instrumentale de Rahmaninov *8.30:* Melodii populare *9.03:* Suita tinerească de Mircea Chiriac; Rapsodia I de Marțian Negrea *9.30:* Muzică din operete *10.00:* Teatru la microfon — „Se caută un vinovat", după o piesă de Marcel Aymé *11.10:* Simfonia a VIII-a de Glazunov *12.00:* Muzică populară din Ardeal *12.28:* Pagini orchestrale și arii din opera „Freischütz" de Weber *13.10:* Muzică ușoară *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Din folclorul muzical al popoarelor *15.30:* Simfonia în re major de Giuseppe Tartini; Concertul în re major pentru trompetă și orchestră de coarde de Georg Philipp Teleman *16.00:* „În ajutorul corurilor de amatori" (reluare) *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntă violoncelistul Alfons Capitanovici *17.10:* Cîntă Minodora Nemeș și Ion Lăceanu *17.30:* Prietena noastră cartea — maeștrii fabulei (Esop, La Fontaine, Krîlov, Gr. Alexandrescu) *18.00:* Melodii... melodii... (reluare) *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Tineri soliști ai Operei de stat din Cluj *19.00:* Jurnal de întrecere *19.15:* Program muzical pentru evidențiații în întrecerea socialistă *20.15:* Cîntece și prelucrări corale de Alexandru Pașcanu *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Orchestra de muzică ușoară condusă de Jean Ionescu *20.59:* Variațiuni și fugă de Mihail Jora pe o temă de Schumann (pianistul Constantin Ionescu-Vovu) *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* Cîntă Grigoraș Dinicu *22.25:* Concertul pentru două orchestre de coarde, pian, celestă și percuție de Ludovic Feldman *22.55:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Prelucrări de folclor de Constantin Arvinte *10.30:* Concertul în la minor pentru vioară și orchestră de Dvorak — solist Iosif Suk *11.03:* Cîntece pentru cei mici *11.15:* Muzică instrumentală *11.30:* Formații de coarde *12.05:* Cîntă Ion Dacian, Lotte Rysanek, Karl Terkal, Peter Anders, Liliane Berton *12.30* Medalion — „Rasul Gamzatov" *12.45.* Ciclul „George Enescu — compozitor": Sonata opus 26 pentru violoncel și pian *13.30:* Însemnări de reporter *13.40:* Cîntă Viktoria Ivanova și Mark Bernes *14.10:* Suita de balet „La giara" de Alfredo Casella — solist Ion Piso *14.35:* Fantară *15 00* Arii din opere *15 30:* Muzică populară *16.10* Piese vocale și instrumentale *16 30.* Muzică ușoară *16 58* Flautista Victoria Roman acompaniată la pian de Alexandru Hrisanide și violoncelistul Petre Baciu din Cluj acompaniat la pian de Olga Pînczes *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Muzică de Ion Dumitrescu la filmul documentar „Muntele Retezat" *18.25:* Cîntece populare *18.45:* Ciclul „Ce știm despre cărți" (X) — „Colecții ale editurilor din R.P.R." *19.00:* Muzică ușoară românească *19.30:* Lecția de limba rusă (avansați) *19.40:* „Scene din pădure" de Robert Schumann (Sviatoslav Richter) *20.01:* Cîntă la taragot Ion Murgu *20.15:* Școala și viața *20.35:* Muzică din opera „Mefistofele" de Boito *21.15:* Tarafui Căminului cultural din Făurei, regiunea Galați *21.30:* Pe teme internaționale *21.40:* Interpreți de muzică ușoară (reluare) *22.30:* Muzică din operete *23.10:* Simfonia I de Vainiunas; Concertul pentru pian și orchestră de Günther Kochan — solist Dieter Zechlin *0.05:* Concert de noapte.

Programul III *21.15:* Seară de operă — „Tannhäuser" de Richard Wagner (actul II) *22.28—22.59:* Orchestre de coarde.

JOI 11 IULIE Programul I *5.07:* Cîntece de seceriș și jocuri populare *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece și jocuri *6.07:* Muzică distractivă *6.20:* Gimnastică *6.35:* Marșuri patriotice *6.45:* Muzică ușoară *7.10:* Jocuri populare *7 30* Sfatul medicului — Complicațiile cariilor dentare *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionier! *8.06:* Muzică vocală și instrumentală românească *8.30:* Muzică ușoară *9.00:* Vreau să știu! *9.35:* Suita pentru flaut și orchestră de Mircea Hoinic—solist Alexandru Nicolae; Fragmente din baletul „Visul" de Evgheni Glebov *10.00:* Pagini orchestrale din opere *10.30:* Muzică populară *11.05:* Sonata nr. 3 de Johannes Brahms (Mihail Vaiman și Maria Karandasova) *11.25:* Pe aripile valsului *12.00:* Ansambluri artistice de la sate *12.30:* Muzică ușoară *13.10:* Arii și duete din operete *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Muzică populară din țări socialiste *15.30:* Poemul simfonic „Marsyas" de Alfonso Castaldi *16.00:* Lieduri interpretate de baritonul Gérard Souzay *16 15* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică corală de Nicolae Oancea și Tudor Jarda *17.10:* Muzică din opera „Samson și Dalila" de Saint-Saëns *17.45:* Cu scriitorii noștri pe drumuri de excursie — „În Munții Apuseni" *18.00:* Muzică ușoară *18.30:* Lecția de limba franceză (începători) *18.40:* Cîntăreți români de operă interpretînd muzică de operetă *19.00:* Melodii populare *19.30:* Muzică instrumentală *19.45:* Opera „Tîrgul din Sorocinsk" de Modest Petrovici Musorgski — montaj muzical-literar *21.15.* Capodopere ale literaturii universale — „Oedip rege" de Sofocle *21.30:* Muzică ușoară interpretată de Anica Zubovic *21.45:* Simfonia în do major de Mihail Jora; „Capriciu românesc" de Marcel Mihalovici *22.55:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Cîntece de luptă ale popoarelor pentru pace și libertate *10.30:* Muzică din operetă „Liliacul" de Johann Strauss *11.00:* Muzică ușoară *11.15:* Pagini din literatura R. P. Mongole *11.30:* Poemul simfonic „Hasbator" de compozitorul mongol Biligtiin Damdinsuren *12.05:* Muzică populară din Muntenia *12.30:* Arii din operele compozitorilor noștri *13.00:* Program interpretat de violonistul Octav Savițchi, pianista Stela Mohr și de basul Pompei Hărăstășanu acompaniat la pian de Martha Joja. Înregistrări din concert *13.30:* Cronică literară — Noi lucrări de istorie literară *13.40:* Potpuriuri de estradă *14.10:* Melodii populare *14.35:* Lieduri de Mircea Birsan; „Din lumea copiilor" — 20 de miniaturi de Anatol Vieru *15.02:* Scene cu cor din operete *15.30:* Muzică ușoară *16.10:* Fanfară *16.30:*

TURNUL EIFFEL

Turnul Eiffel. În medalion: inginerul Alexandre Gustave Eiffel.

Răspundem cererii cititorului Gh. Malacu, mecanic la întreprinderea „Izolatorul" din București, publicînd unele amănunte în legătură cu turnul Eiffel și împrejurările în care a fost construit.

Din cele 700 de proiecte prezentate la concursul organizat în preajma Expoziției mondiale de la Paris din 1889 pentru înălțarea unui turn care să simbolizeze măreția revoluției franceze și în același timp cuceririle tehnicii noi, a fost ales proiectul inginerului Alexandre Gustave Eiffel (1832-1923). După cele 5.000 de foi cu desene au fost executate 15.000 de piese diferite. Unele ansambluri ale turnului au fost mai întîi montate la sol și apoi ridicate. Este uimitoare nu numai precizia planurilor, ci și a execuției pieselor. Bunăoară, cînd s-a montat platforma care trebuia să unească picioarele turnului, s-a constatat că toate orificiile pentru buloanele din platformă și suporturi au coincis perfect. Este remarcabil și faptul că turnul cîntărește doar 9.000 tone, în timp ce numai vopseaua ce i se aplică la fiecare șapte ani cîntărește 35 tone.

Turnul rezistă cu succes la rafalele vîntului. Eiffel admisese în calcule o deviație de 30 cm, dar în cei 74 de ani de existență a turnului, deviația maximă a fost doar de 15 cm. Construcția turnului e atît de perfectă încît pînă azi n-a fost necesară nici o reparație cît de cît serioasă, fapt caracteristic și celorlalte construcții monumentale ce poartă semnătura inginerului Eiffel, printre care schelăria metalică a Statuii Libertății, dăruită de francezi Statelor Unite în 1886.

În fiecare an, două milioane de vizitatori admiră Parisul și panglica albastră a Senei de la înălțimea celor trei sute de metri ai turnului Eiffel. L-au cunoscut aproape toate celebrităților secolului. E drept că au fost și excepții: cu prilejul vizitei lui Hitler, în 1942, liftul s-a... „încăpățînat" să nu funcționeze.

Timp de 40 de ani turnul Eiffel a fost cel mai înalt din lume. Apoi l-au întrecut zgîrie-norii americani. După război au apărut în Japonia, S.U.A. și Iugoslavia turnuri de televiziune care au depășit zgîrie-norii. Recent s-a înălțat ca o săgeată turnul de televiziune de deasupra Leningradului. Noua „minune a lumii" este cu 15 metri mai înaltă decît turnul Eiffel și de opt ori mai ușoară!

„PREMIERĂ" PE VAS

Fotografia pe care v-o trimit consemnează un eveniment deosebit în viața marinarilor de pe nava românească „Victoria": primul concert-spectacol al formației artiștilor amatori de pe vas. „Premiera" a avut loc într-o frumoasă și calmă după-amiază, în timp ce vasul naviga pe Marea Mediterană în drum spre patrie. Instrumeniștii amatori de pe „Victoria" sînt: Tudor Petrescu la mandolină, Florea Enuță la acordeon, Ali Mustafa la baterie și Ion Fătu la chitară.

A. CONSTANTINESCU
Constanța

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespondeze: Constanța Vilcea, muncitoare la Uzinele textile Cisnădie, unitatea I, rn. Sibiu: literatură, cinema, ilustrate; Marcel Manta, student, Căminul studențesc Petroșani, reg. Hunedoara: muzică, sport, literatură, ilustrate; Virginia Goia, elevă, Cîmpulung-Moldovenesc, str. Plopului nr. 4: ilustrate; Lili Cojocaru, învățătoare, com. Mîndrești, rn. Tecuci: muzică, sport, geografie, ilustrate; Ioan Polosena, elev, Lupeni, str. V. Alecsandri nr. 2 B, reg. Hunedoara: cinema, filatelie, ilustrate; Ioan Gazso, Salonta, str. Horia nr. 12, reg. Crișana: ilustrate; Lorina Lungu, elevă, Brăila, str. Plevnei nr. 178: ilustrate; Alexandrina Gheorghe, elevă, București, str. Comarnic nr. 62, rn. 1 Mai: ilustrate; Gheorghe Vintilă, elev, Școala de maiștri horticoli, Tg. Jiu: literatură, ilustrate; Victoria Angelescu și Silvia Bolcu, eleve, Școala medie „Mihai Viteazu", Pătîrlagele, rn. Cislău, reg. Ploiești: ilustrate; Elena Didă, elevă, Deva, str. F. Sîrbu nr. 6, ap. 6: ilustrate; Florina Spiridon, studentă, București, str. Academiei nr. 7, rn. 30 Decembrie: ilustrate; Florin Crăciunoiu, pedagog, Băilești, str. Tîrgului nr. 14, reg. Oltenia: teme diverse: Heinz Schüller, elev, Cisnădie, str. 1 Mai nr. 13, rn. Sibiu: cinema, ilustrate; Gh. V. Pîrvu, sudor, Ploiești, str. Cernei nr. 20: ilustrate; Janette Olaru, studentă, Iași, Complexul Copou, bloc B, str. Stoicescu nr. 1: sport, muzică, biologie, ilustrate; Maricela Lupu, elevă, Galați, str. Plugari nr. 28 A: literatură, teatru, muzică, ilustrate.

DE LA CORESPONDENȚI

În Deltă: pregătim borșul pescăresc! (*M. [illegible], Tulcea*)

Noul club al uzinelor „Oțelul roșu". (*G. Negoescu, București*)

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII

Serenada în mi minor pentru orchestră de coarde de Elgar; Suita „Coltul copiilor" de Debussy *17.01:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Ciclul „George Enescu—interpret" (piese pentru vioară și pian) *18.30:* Soliști de muzică ușoară *19.00:* Tinerețea ne e dragă! *19.30:* Cu opereta în jurul lumii *20.00:* Scrisori din țară *20.20:* Muzică populară interpretată de Vlad Dionisie și Fănica Stănescu-Romînești *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Formația de muzică ușoară condusă de Adalbert Winkler *21.15:* Corul ansamblului artistic de stat „Nicolae Bălcescu" din Craiova *21.45:* Părinți și copii *22.00:* Seară de dans cu Horia Șerbănescu și Radu Zaharescu (reluare) *23.10:* Muzică din opera „Orfeu" de Monteverdi *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Teatru la microfon — „Mult zgomot pentru nimic" de W. Shakespeare.

VINERI 12 IULIE Programul I *5.07:* Cîntece *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece și jocuri populare *6.07:* Mici piese de estradă *6.20:* Gimnastică *6.35:* Piese instrumentale *6.45:* Fanfară *7.10:* Muzică orchestrală din operete *7.30:* Sfatul medicului — Alergia la copii *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri! *8.06:* Muzică ușoară *8.30:* Cvintetul în la major pentru clarinet și coarde de Mozart *9.02:* Muzică din opera „Puterea destinului" de Verdi (Maria Callas) *9.32:* Melodii populare *10.00:* Tablouri simfonice de Victor Iusceanu; Trei dansuri românești de Achim Stoia *10.28:* Muzică de estradă *11.06:* Muzică vocală și instrumentală *11.30:* Coruri din opere *11.52:* Reportaj *12.00:* Soliști și formații artistice de muzică populară *12.30:* Muzică ușoară românească *13.10:* Concertul în re minor pentru vioară și orchestră de Schumann (Yehudi Menuhin) *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Cîntă Livia Brătulescu și Gheorghe Răpcău *15.15:* Preambul, intermezzo și marș de Zeno Vancea; Poemul simfonic „Pinii din Roma" de Respighi *15.45:* Orchestra de muzică populară a Filarmonicii de stat din Cluj *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Fragmente din operetele „Fetele din Murfatlar" și „Colomba" de Elly Roman *17.10:* Trio orchestral de Jan Vaclav Stamitz *17.30:* În slujba patriei *18.00:* Muzică ușoară *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Muzică populară rusă *19.00:* Din creația compozitorului Paul Constantinescu *19.30:* Jocuri populare *19.45:* Muzică de estradă *20.15:* Muzică corală clasică *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Concert din muzica popoarelor *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* Arii din opere interpretate de Leonie Rysanek *22.35:* Muzică de dans *23.18:* Simfonia nr. 2 de Henri Dutilleux.

Programul II *10.10:* Cîntă Ilie Bulgaru și Victor Bulzan *10.30:* Muzică de cameră *11.00:* Muzică populară mongolă *11.16:* Valsuri simfonice *11.30:* Muzică ușoară *12.05:* Partidul călăuză spre victorii (montaj de cîntece și versuri) *12.30:* Fragmente din suita pentru orchestră „Mitrea Cocor" de Sabin Drăgoi *13.56:* Melodii populare *13.30:* Limba noastră (reluare) *13.40:* Cîntă Zenaida Pally *14.10:* Piese vocale și instrumentale de compozitori români înaintași *14.35:* Melodii distractive *15.00:* Actualitatea în țările socialiste *15.25:* Muzică din opereta „Boccaccio" de Suppé *16.10:* Din cele mai cunoscute lieduri *16.30:* Cîntece și jocuri populare *17.00:* Melodii de estradă *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Cvartetul în re minor de Eduard Mirzoian *18.30:* În ajutorul corurilor de amatori (reluare) *18.45:* Versuri închinate păcii *19.00:* Muzică populară *19.30:* Teatru la microfon — „O noapte furtunoasă", „Conu Leonida față cu reacțiunea" de I.L. Caragiale *21.06:* Muzică de dans *22.30:* Moment poetic — „Marea" *22.35:* Ciclul „Sonate pentru violoncel și pian de Beethoven" — Sonata a V-a (Gregor Piatigorski și Solomon) *23.10:* Opera „Privighetoarea" de Stravinski — coruri și orchestra națională a Radiodifuziunii franceze, dirijor André Cluytens *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.45:* Seară de operă „Tannhäuser" de Wagner (actul III) *23.41—22.59:* Din valsurile lui Waldteufel.

SÎMBĂTĂ 13 IULIE Programul I *5.07:* Taraful G.A.C. din comuna Jilavele, regiunea București *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Muzică ușoară *6.07:* Fanfară *6.20:* Gimnastică *6.35:* Mici piese instrumentale *6.45:* Dansuri de estradă *7.10:* Jocuri interpretate la fluier și acordeon *7.30:* Sfatul medicului — Insolația *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri! *8.06:* Cîntece și piese corale de Mircea Neagu *8.30:* Concert-serenadă pentru harpă și orchestră de Joaquin Rodrigo *9.00:* Roza vînturilor *9.35:* Muzică populară românească și a minorităților naționale *10.00:* Scene din opere *10.30:* Muzică ușoară *11.06:* Patru cîntece de Pascal Bentoiu — interpretează Martha Kessler; Coral și fugă de Valentin Gheorghiu — la orgă Helmuth Plattner *11.30:* Cîntece și jocuri populare din Moldova *12.00:* Muzică din operete interpretate de soliști ai Teatrului muzical din Brașov *12.20:* În săli și pe stadioane *12.30:* Muzică ușoară *13.10:* Preludiu și horă de Tiberiu Brediceanu; Suita a III-a de dansuri românești de Iuliu Mureșianu *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Prelucrări de folclor de compozitori din țări socialiste *15.30:* Fanfară *15.45:* Noutăți editoriale *16.00:* Recital de pian — Nicolae Brînduș *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Valsuri *17.10:* Cîntă Gigi Marga și Luigi Ionescu *17.30:* Simfonia a VII-a de Beethoven (orchestra Filarmonica din New York, dirijor Bruno Walter) *18.05:* Program muzical pentru fruntași în producție *18.30:* Cu microfonul în mijlocul formațiilor artistice de amatori *19.00:* În pas cu știința *19.20:* Fragmente din opera „Manon" de Massenet (Victoria de Los Angeles, Henri Legay, Michel Dens) *20.10:* Seară de dans cu Horia Șerbănescu și Radu Zaharescu *21.00:* Muzică populară suedeză *21.15:* Carnet plastic *21.35:* Muzică populară *22.35:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Soliști de muzică ușoară *10.29:* Concertul în re minor pentru vioară și orchestră de Sibelius — solist Valeri Klimov *11.00:* Corul Palatului pionierilor din Capitală *11.15:* Jocuri populare *11.29:* Sonata pentru pian opus 53 de Schubert (Friedrich Wührer) *12.05:* Muzică ușoară de Pavel Aedonițki și Arno Babadjanian *13.30:* Poemul simfonic „Cîntarea Romîniei" de Matei Socor *13.00:* Muzică populară *13.30:* Muzică ușoară *14.10:* Arii din opere interpretate de artiști amatori *14.35:* Muzică de estradă *15.00:* Fragmente din „Ofranda muzicală" de J.S. Bach *15.30:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *16.10:* Muzică din opereta „Andaluzia" de Lopez *16.30:* Știința în slujba păcii *16.40:* Orchestra de mandoline a Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor *17.00:* Cîntă Teodora Lucaciu și Octav Enigărescu *17.30:* Însemnări de reporter *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Sonata în sol minor pentru pian și vioară de Dimitrie Cuclin *18.37:* Muzică ușoară *18.53:* Concertul pentru violoncel și orchestră de Marin Goleminov (Radu Aldulescu) *19.30:* Pe teme internaționale *19.40:* Muzică ușoară de Aurel Giroveanu *20.00:* Folclorul din Vrancea (reluare) *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Cvartete din operete *21.10:* Muzică de dans *21.45:* Agenda teatrală *22.00:* Romanțe *22.30:* Muzică din opera „Cavaleria rusticană" de Mascagni (Giulietta Simionato, Mario del Monaco, Ana Raquel Satre) *23.10:* Baletul „Lacul lebedelor" de Ceaikovski — montaj muzical-literar *23.55:* Muzică de dans.

Programul III *21.10:* Concert simfonic *22.15—22.59:* „Interpretul săptămînii — David Oistrah" (reluare).

În pagina 4:
PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii".
Macheta: Ion Vulpescu

41.505

Doriţi să aveţi dinţi frumoşi şi sănătoşi?
Folosiţi noile periuţe de dinţi din fire sintetice tip

„AURORA"

fabricate de I.I.S. Chala Lifschitz — Oradea

Periuţa de dinţi
AURORA
întruneşte calităţi
igienice
deosebite

ESTRADA, ESTRADA

O producţie a studiourilor sovietice
Scenariul şi regia: Iuri Timoşenko şi Efim Berezin
Imaginea: N. Sluţki
În rolurile principale: comicii Iuri Timoşenko (Tarapunka) şi Efim Berezin (Stepsel)

Un tren ca o jucărie, un colectiv de talentaţi artişti de estradă, bagajele pline cu recuzita obligatorie — hazul şi voia bună — iar drept călăuze renumitul cuplu comic, Stepsel şi Tarapunka, iată ingredientele savuroasei comedii muzicale sovietice „Estrada, estrada". Numerele de dans acrobatic alternează cu momentele satirice, cele de jonglerie cu momentele muzicale într-un cadru plin de fantezie la care participă deopotrivă fastul decorurilor şi elemente de desen animat.

AUTOMOBILIŞTI ŞI MOTOCICLIŞTII

La toate staţiunile de desfacere a produselor petrolifere s-a pus în vînzare

GHIDUL STAŢIUNILOR PECO

— trasee principale —

Ghidul cuprinde: indicarea majorităţii traseelor principale de circulaţie, precum şi specificarea staţiunilor de alimentare, produsele ce sînt comercializate şi orele de funcţionare a staţiunilor.
În cele 180 de pagini ale lucrării sînt cuprinse şi planurile oraşelor principale, cu cele mai însemnate artere de circulaţie.
Preţul unui exemplar legat în copertă de vinilin este de lei 10,50.

Anul XII nr. 28 (434) — 13 iulie 1961

Flacăra

28

Academicianul
GEORGE CĂLINESCU
Fotografie de E. Iarovici

REDACȚIA: BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța poștală: 3507, Of. 33
Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL REVISTEI 2 LEI. ABONAMENTE: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Proletari din toate țările, uniți-vă!
Anul XII nr. 28 (424) — 13 iulie 1963
Flacăra 28

Fotocronica Flăcării

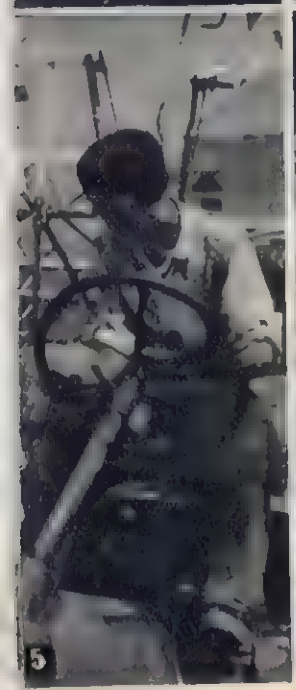

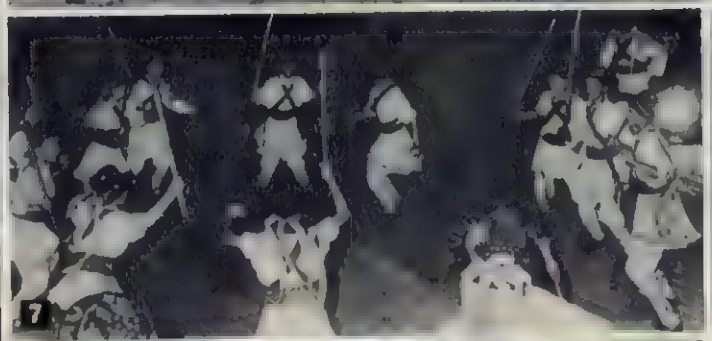

1 În pavilioanele din șos. Kiselev a avut loc deschiderea Expoziției industriale italiene, organizată de Institutul italian pentru comerțul exterior.

2 La succesele obținute de colectivul fabricii de tricotaje „Tînăra gardă" din Capitală și-a adus contribuția și Maria Popa de la sectorul confecții, care obține lunar depășirea angajamentului în medie cu 30-40%.

3 O dată cu secerișul grîului, colectiviștii din Movilița, regiunea București, execută — cu ajutorul mecanizatorilor — arăturile de vară.

4 Colectiviștii din Cătrunești, raionul Urziceni, au obținut frumoase rezultate la recoltarea grîului din solul „Triumf".

5 Mecanizatorul Ion Iepure de la S.M.T. Bechet, raionul Corabia, efectuează recoltarea pe ultimul hectar semănat cu grîu al G.A.C. „Drumul belșugului" din Dăbuleni.

6 Gospodăria agricolă colectivă din Rîșnov a executat la timp și în bune condițiuni recoltarea fînețelor.

Fotocronica Flacării ♦ Fotocro

7 Un ansamblu de artiști amatori din regiunea Argeș a dat la Arenele Libertății din București un spectacol de cîntece și jocuri populare în cinstea constructorilor de mașini agricole.

8 Pe aleile parcului din Sinaia oamenii muncii veniți la odihnă și tratament se bucură de frumoasele zile de iulie.

9 În unele piețe din Capitală au fost deschise expoziții cu vînzare de legume și fructe, în care au fost expuse produse ale G.A.C.-urilor din raionul N. Bălcescu.

10 Un grup de studenți din anul III al Facultății de tehnologia producției alimentare și tehnica pescuitului din cadrul Institutului politehnic din Galați, la practică de vară la întreprinderea piscicolă din Sulina.

11 Printre participanții la cel de-al doilea Concurs internațional al tinerilor cîntăreți de operă de la Sofia, s-a aflat și baritonul romîn Bogdan Mugur (stînga), care a interpretat rolul lui Germont din opera „Traviata" de Verdi, alături de Ava June Cooper și Alberto Remedios (Anglia).

12 Luptătorul romîn Nicolae Martinescu a cîștigat medalia de argint (cat. 97 kg) la recentele campionate mondiale de lupte clasice de la Helsingborg (Suedia). Iată-l în timpul unei întîlniri, punîndu-l în dificultate pe luptătorul danez W. Klemann.

13 În diferite localități ale Franței au loc puternice manifestații ale micilor producători agricoli împotriva politicii agrare a autorităților, care importă produse agricole din alte țări ale Pieții Comune, produsele similare ale țăranilor francezi rămînînd nevîndute. În fotografie: la Avignon (depart. Vaucluse) demonstranții aruncă cu cartofi în polițiști, drept răspuns la încercările acestora de a pune capăt cu brutalitate manifestației țăranilor.

14 *„În 1933 legea împuternicirilor excepționale. În 1963 legea stării excepționale"*. Sub această lozincă sute de muncitori vest-germani din Rheinhausen au participat la un marș de protest împotriva legilor antidemocratice elaborate de guvernul de la Bonn.

15 Seul. Populația capitalei sud-coreene a ieșit în stradă pentru a protesta împotriva intenției juntei militare de a legifera prelungirea dictaturii sale pe încă 4 ani.

16 Potrivit știrilor transmise de agenția americană U.P.I., poliția din Caracas se află în stare de alarmă în urma înăpoierii în țară — pentru a continua lupta împotriva regimului Betancourt — a doi membri ai Frontului de eliberare națională din Venezuela care au participat la capturarea navei „Anzoategui". În fotografie: cîțiva din patrioții care au capturat nava „Anzoategui", fotografiați în Brazilia cu puțină vreme înaintea reintrării în țară a doi dintre ei.

17 Pichete de demonstranți pe străzile Londrei cer să se pună capăt represiunilor sîngeroase la care se dedau autoritățile irakiene împotriva democraților și luptătorilor pentru pace.

PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 14 IULIE *8.50:* Gimnastică *9.00:* Emisiunea pentru copii și tineretul școlar — Perla de dinți; Telejurnalul pionierilor; Cu căpitanul Val-Virtej în drum spre insula lui Robinson (I) (reluare); Poșta copiilor *10.30:* Rețeta gospodinei *11.00:* Emisiunea pentru sate *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Filmul maghiar „Raze pe gheață" *20.55:* Filmul documentar francez „Spectrul dansului" *20.55:* Teatru în studio — „Eu și luna", comedie de George Dumbrăveanu, muzica de George Grigoriu, cu: Silvia Popovici, Dana Comnea, Dorina Lazăr, Florin Scărlătescu, Dumitru Rucăreanu, Ștefan Tapalagă, Marian Hudac și alții. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

LUNI 15 IULIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru tineretul școlar — De la lunetă la rachetele cosmice *19.45:* Filmul romînesc „Cinci oameni la drum" *21.05:* Seara pe uliță — montaj literar-muzical. Își vor da concursul: Mircea Buciu, Zoe Dragotescu, Ileana Cotrubaș, Emilia Răscănescu, Ion Hvorov, Dumitru Constantin, Pompei Hărăstășanu, Marcel Trandafirescu, Tudor Heica și un grup de dansatori din Ansamblul de cîntece și dansuri al U.T.M. *21.45:* Telesport. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

MARȚI 16 IULIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru copii — „Fotbal cu altă minge" *19.30:* Incursiune în arheologie (II) *19.50:* Artiști amatori în studio *20.30:* Tribuna economică *20.50:* Filmul documentar „Calea albastră" *21.20:* Cîntă trio Los Galios. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

JOI 18 IULIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Căpitanul Val-Virtej descoperă insula lui Robinson (II) *19.50:* Transmisiune de la Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" — „Cred în tine", comedie de Vadim Korostiliov cu: Lucia Mara, Mircea Albulescu și Adrian Georgescu. În pauze, reportajul filmat „Oameni și locuri" și carnet plastic. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

VINERI 19 IULIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru tineretul școlar — „Ce să fiu?" *19.50:* Almanah științific *19.55:* Moment literar — Vladimir Maiakovski *20.15:* Mozaic de scurt-metraje: „Casa noastră ca o floare", „4.000 de trepte spre cer", „Soare și aer" *21.00:* „Werther" de Massenet — montaj muzical. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

SÎMBĂTĂ 20 IULIE *16.15:* Întîlnirea atletică U.R.S.S.-S.U.A. (transmisiune de la Moscova) *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* „Dumbrava minunată" de Mihail Sadoveanu *20.00:* În fața hărții *20.10:* Filmul „Hanul din Spessart" *21.50:* Muzică ușoară — transmisiune de la Mamaia. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

În paginile 21-23:
Programul de radio

IOAN BORSA ȘI BRIGADA SA

După întreg șirul de boroboațe, „domnul Goe" a pus capac la toate trăgînd la sfîrșit semnalul de alarmă. Locomotiva a frînat cu putere, panica s-a răspîndit printre călători, dar... mam'mare, mamițica, tanti Mița și „puișorul", împrumutînd cel mai nevinovat aer din lume, au parat urmările incidentului.

...Asta pe vremea domnului Goe sau, mai exact spus, pe vremea locomotivelor și a vagoanelor cu frînă de mînă. Astăzi, același domn Goe s-ar fi ales cel puțin cu o căzătură zdravănă. Nu de alta, dar locomotiva ar fi oprit atît de brusc, încît dumnealui ar fi fost pur și simplu proiectat pe podeaua culoarului.

Forța aceasta uriașă, în stare să oprească astăzi în numai cîteva secunde un tren în plină viteză, se datorește modernelor frîne pneumatice montate pe șasiul locomotivelor și vagoanelor. În era locomotivelor ultrarapide și a trenurilor marfare cu zeci și zeci de vagoane, buna funcționare a acestor frîne garantează într-un mod hotărîtor securitatea transporturilor pe calea ferată.

S-ar putea afirma deci că buna desfășurare a călătoriilor noastre începe încă din... secția de mecanică a uzinelor „23 August", întreprindere care produce frînele pneumatice khnor necesare întregului nostru parc de vagoane, locomotive cu aburi și locomotive diesel de fabricație autohtonă.

Fabricarea unui dispozitiv khnor constituie la „23 August" una dintre cele mai complicate și pretențioase operații. Ea reclamă largi cunoștințe de ordin teoretic și în special o îndelungată și susținută practică de producție. O greșeală mică cît vîrful acului (nu e vorba de o imagine artistică, ci de una concretă, deoarece ajustarea unei piese prețuiește aici o atenție și o minuțiozitate de ceasornicar) poate anula la montaj munca unui colectiv compus din zeci de muncitori.

Și totuși „errare humanum est" spune un vechi proverb, pe care dacă l-am localiza ar suna cam așa: nimeni pînă astăzi nu s-a născut gata mecanic și fiecare a greșit la început, învățînd printre altele și din greșelile săvîrșite. Cum se împacă în cazul nostru una cu alta? Ce se întîmplă,

cu alte cuvinte, dacă „omul" se cheamă tînăr angajat, meseria — mecanic-ajustor, iar obiectul greşelii — frînă pneumatică.

Să presupunem că un tînăr, angajat de curînd în brigada de mecanici condusă de Ioan Borşa, a ajustat defectuos o piesă a cilindrului de frînă. Apoi să ne imaginăm că greşeala ar putea trece şi de controlul şefului de echipă. Iat-o răbufnind la proba finală, anulînd munca echipei şi încurcînd activitatea întregului colectiv al brigăzii. Ce se va întîmpla cu împricinatul nostru?

Ne răspunde Ioan Borşa, şeful brigăzii:

— Pe vremea cînd, ucenic fiind, învăţam meseria de mecanic la un atelier particular (unde pentru treaba asta datoram anual patronului: 2 care cu lemne, 200 kg carne de porc, 300 kg cartofi, făină, brînză etc.), o greşeală asemănătoare s-ar fi soldat mai întîi cu o bătaie soră cu moartea şi apoi cu imediata mea concediere.

Din fericire tînărul începător din brigada lui Ioan Borşa (căruia hai să-i spunem pe nume: Florian Ghiţ) n-a mai apucat vremea patronilor. El s-a născut în zilele noastre, cînd tovarăşii săi de muncă sînt deopotrivă producători şi stăpîni ai mijloacelor de producţie. În plus, sentimentul solidarităţii, ajutorul reciproc şi lupta împotriva egoismului — norme ale vieţii de colectiv — au devenit, prin activitatea de zi cu zi a partidului, trăsături esenţiale în profilul muncitorului de tip nou.

Iată-l, aşadar, pe tînărul nostru ajustînd a doua zi, sub îndrumarea şefului de echipă, o altă piesă. Dar... din nou rebut. Membrii brigăzii fac cerc în jurul lui, îi explică în amănunt cum se ajustează, se probează şi se montează un cilindru de frînă. Şi asta nu se întîmplă o singură dată, ci de două ori, de trei ori, de zece ori, de cîte ori e nevoie. Este sfătuit în permanenţă şi, bineînţeles, criticat cînd e cazul. Mai mult, pentru a-l ajuta să-şi dezvolte conştiinţa muncitorească, îi propun să ia parte şi în afara uzinei la viaţa colectivă a brigăzii: să-i însoţească la vizionarea filmelor şi spectacolelor de teatru şi să participe la întrunirile amicale pe care membrii brigăzii le organizează în răstimpuri la cîte unul dintre tovarăşii lor de muncă.

Peste cîteva zile, cu tot ajutorul acordat, Florian Ghiţ rebutează a treia piesă. Apoi a patra, a cincea. În plus se ceartă şi cu meşterul secţiei. Atunci colectivul brigăzii îl pune în discuţia adunării sindicale. Grija şi ajutorul tovărăşesc pentru formarea lui Ghiţ nu înseamnă menajarea lipsurilor sale. Intransigenţa faţă de tot ce este negativ constituie pentru întregul colectiv o nor-

Liviu MAIOR

(Continuare în pag. 6)

mă obișnuită a vieții de fiecare zi.

De aceea tînărul este aspru criticat atît pentru actele de indisciplină, cît și pentru inerția sa profesională. Apoi, într-o ședință a organizației de partid (din cei 30 de membri ai brigăzii, 15 sînt comuniști) se constată că nici șeful de echipă nu s-a ocupat îndeajuns de activizarea ucenicului său. Concluzia: Florian Ghiț este mutat în altă echipă și munca pentru calificarea lui se reia de la început.

Îndrumat îndeaproape de noul său șef, Florian Ghiț începe să dea semne de îndreptare. Dar, ce-i drept, nu în măsura așteptărilor. Nemulțumit și descurajat, tînărul nostru se sfătuiește cu tovarășul său de necazuri, Cornel Bogdan, și amîndoi hotărăsc să plece din brigadă.

Atunci brigada se adună din din nou în jurul lui Ghiț. Toată lumea îl sfătuiește să rămînă. Tînărul e uluit de-a dreptul: zace de luni de zile în secția mecanică, încurcă munca unui întreg colectiv, și totuși tovarășii săi îl îndeamnă să rămînă.

Cornel Bogdan, în schimb, pleacă. Despre el membrii brigăzii aveau păreri felurite. Mulți considerau că s-a făcut tot ce se poate face pentru calificarea lui. Adevărul e că, în privința acestuia, s-au înșelat. În noul loc de muncă fostul codaș Bogdan s-a transformat într-un muncitor destoinic. Ajutat mai îndeaproape de membrii brigăzii, el ar fi putut deveni harnic și priceput și în cadrul secției mecanică, așa cum, treptat, a devenit pînă la urmă fostul său coleg Florian Ghiț.

Ioan Borșa, Ion Mușat, Cristache Păturcea, Marin Profir, pe mîinile cărora au trecut zeci și zeci de ucenici, sînt de părere că „talentul" șefului de brigadă sau de echipă se compune, printre altele, din două elemente de prim rang: perseverența și răbdarea. Orice concluzie pripită poate provoca consecințe dintre cele mai regretabile.

Iată: în brigadă lucrează două tovarășe, Cristina Roșca și Alexandrina Vasile, despre care toată lumea a fost de părere multă vreme că nu pot fi la nivelul celorlalți membri ai brigăzii, bărbații. Într-o zi brigada a avut de îndeplinit o sarcină urgentă. Atunci, într-o ședință de partid lărgită, comuniștii brigăzii au cerut întregului colectiv să-și sporească la maximum eforturile. Contribuția celor două tovarășe a fost solicitată în mod deosebit. Emulația generală, conștiința însemnătății țelului propus au cuprins și activitatea celor două femei. Ele au dovedit că pot avea și talentul, și priceperea colegilor lor din brigadă.

Ce-i drept, în domeniul fabricării frînelor khnor, meseria nu se cîștigă de la o zi la alta. Pentru a le cunoaște în amănunt procesul de fabricare și funcționare, ai nevoie de ani de zile... Comunistul Ioan Borșa numără în acest domeniu o practică de aproape 15 ani. De fapt în acest răstimp Ioan Borșa a învățat, împins de pasiune, tot ce are legătură cu tehnologia fabricării frînelor pneumatice: turnare, sudaj, strungărie, frezat etc. Și tovarășii din uzină spun: „Un strung reglat de tovarășul Borșa nu va trimite niciodată în secția mecanică piese greșit prelucrate".

Dar în domeniul strict al montării frînelor khnor, membrii brigăzii se străduiesc să ajungă la nivelul maistrului. Iar Ioan Borșa și șefii de echipă sînt primii care se îngrijesc de treaba asta. Astfel, fiecare membru al unei echipe, ajuns stăpîn pe meseria sa, poposește pe rînd în toate celelalte sectoare de activitate. „Plimbarea" aceasta constructivă îl duce pe fiecare mecanic al brigăzii să cunoască deopotrivă ajustarea, probarea și montarea tuturor ansamblurilor din care se compune o frînă: robineți, cilindru, regulator, triplă-valvă etc. Așa se explică, de pildă, cum tovarășul Cristache Păturcea, a cărui echipă ajustează cilindrul de frînă, a putut să ajute echipa lui Ion Mușat, unde se lucrează robineții frînei, „împrumutîndu-i" pentru un răstimp doi oameni din colectivul său.

De fapt studiul perseverent a devenit o preocupare permanentă a brigăzii și în afara orelor ei de producție. Prin grija comitetului de partid al uzinei toți cei 30 de tineri și bătrîni ai colectivului au absolvit pe rînd cursurile școlii de specializare. Mulți dintre ei s-au înscris apoi la liceul seral sau chiar la facultate.

Judecată strict egoist, treaba asta apare ca o sabie cu două tăișuri. Comunistul Ioan Borșa, care s-a simțit mîndru văzîndu-și colegii din brigadă urmînd școlile din cadrul întreprinderii, s-a pomenit după o vreme părăsit de cei mai buni dintre ei. Nu de alta, dar în domeniul învățăturii poftа vine mîncînd. În ultimii ani 6 dintre cei mai destoinici membri ai colectivului, absolvind liceul seral sau școlile de maiștri, au părăsit uzina, înscriindu-se la cursurile învățămîntului superior.

Și, mai știi? Poate că și mecanicii Gabriel Itu, Valeriu Radu și Eugen Lovin, elevi ai liceului seral, Cristache Păturcea, Mihai Ioniță și Ion Niță, cursanți la școala tehnică de maiștri, vor urma aceeași cale.

În locul lor brigada va trebui să crească alți tineri. „Și — spune Ioan Borșa — oamenii harnici și pricepuți nu se termină niciodată". Iată de ce cei care „își iau zborul" nu-i produc nici lui, nici celorlalți membri ai colectivului mîhnire sau decepție ci, dimpotrivă, bucurie și mîndrie. Cei treizeci de membri ai brigăzii comunistului Borșa au învățat temeinic o meserie, situîndu-se printre cei mai buni muncitori ai uzinei „23 August". Dar acolo unde mecanica reclamă investigații complicate — posibile numai prin armele algebrei superioare sau ale geometriei analitice — brigada e fericită azi că poate pătrunde prin oameni crescuți și îndrumați de ea.

Liviu MAIOR

Fotografie de S. STEINER

cartea

Miracolul arghezian

Nestemate adăugîndu-se unui imens și de neprețuit tezaur al tuturor frumuseților, aceste *„Poeme noi"*, cu care maestrul ne-a îmbogățit sufletele, ne ajută să ne explicăm într-un fel miracolul arghezian. Căci, asemeni tuturor marilor creații artistice, poezia lui Arghezi e un adevărat, unic și veșnic nou miracol, pe care, de fiecare dată, îl contemplăm uimiți.

Miracolul ține, desigur, de capacitatea poetului de a învinge inerția și lipsa de personalitate a cuvîntului (a oricărui cuvînt din dicționar). Miracolul ține de harul poetului de a comunica prin intermediul cuvîntului, astfel înnobilat, ceea ce părea cu neputință de exprimat, și într-un mod care să nu anuleze complet sugestia că vorba e încă mult prea puțin încăpătoare pentru mesajul greu ce i s-a încredințat să ni-l transmită.

Dar miracolul arghezian nu ține numai de meșteșug, deși meșteșugarul e înzestrat cu puteri magice — și nu ține în primul rînd de meșteșug, cu toate că unii, miopi, au văzut cîndva în Arghezi numai un mare poet al expresiei. Dacă sîntem îndreptățiți să vorbim despre miracolul arghezian e, întîi de toate, fiindcă maestrul de necontestat al poeziei românești de azi nu numai că și-a păstrat, asemeni tuturor poeților autentici, neatinsă o anume ingenuități în perceperea realității, ci, mai ales, fiindcă a izbutit ceea ce pînă acum nici un poet cunoscut nouă n-a putut realiza: să trăiască în același timp și cu aceeași intensitate — totdeauna maximă, și în modul specific fiecărei vîrste — toate simțămintele încercate de om în etapele succesive parcurse de el într-o viață.

În tinerețe, Victor Hugo cînta, ca un tînăr, gloria legendarului Napoleon, faptele vitejești ale tatălui său, generalul trecut prin atîtea bătălii, amorul, splendorile naturii. Octogenar, același Hugo elabora, cum e și firesc, o „artă de a fi bunic". Arghezi, însă, încă de la debutul său poetic ne apărea ca un matur care-și pune cu toată seriozitatea și vrea să rezolve marile probleme ale existenței. Maturitatea, nu numai a expresiei, care e desăvîrșită și inovitoare, ci a viziunii, o denotă și lirica erotică practicată atunci de poet. Era o lirică în care accentul cădea pe refuzul de a se lăsa mistificat sau pe deștrămarea iluziilor, pe momentul despărțirii și nu pe cel al ivirii simțămîntului, pe deznodămînt. E aceasta un prim aspect al miracolului arghezian. Și el nu poate fi explicat prin întîrzierea voită cu care autorul *„Cuvintelor potrivite"* s-a înfățișat cititorilor săi, fiindcă, precum se știe, întîrzierea era determinată de scrupul artistic, nu de vreo îndoială în legătură cu natura sentimentelor confesate sau de vreo aprehensiune în privința justeței viziunii sale.

În întreaga sa creație, Arghezi a rămas același: un matur. Dar un matur care poate trăi — și trăiește efectiv cu toată ființa lui — simțămintele tuturor vîrstelor. În asta constă — cred — în primul rînd miracolul arghezian; în capacitatea poetului de a exprima și din acest unghi omul plenar, omul pe care nici o nouă experiență, oricît de amară ar fi ea, nu-l mutilează, ci doar îl îmbogățește spiritual.

În *„Păsările cerului"* Arghezi — care se înscrie printre cei mai mari poeți animalieri — deși se află la vîrsta cînd Hugo încheiase „tratatul" său despre *„Arta de a fi bunic"*, trăiește ca un copil afectele specifice acestei vîrste de aur și vede lumea cu ochii puri, cu candoarea copilului.

Ar putea părea ciudat — dar la acest mag al cuvîntului nimic nu ne poate surprinde — că poetul care în tinerețe cînta amorul ca un om matur, îl cîntă acum, la bătrînețe, așa cum îl simte adolescentul ce-l descoperă abia sau tînărul: *„Nu vreau să știu ce sîntem, ce am fi fost sau cine/ Tu mă numișeși „Tie", eu te numisem „Tine"/ Să te cunosc? Să mă cunoști?/ Stam unul lîngă altul ca plopii mari — și proști"*. (*„Spuneai ceva"*). Și cîntă astfel amorul într-un întreg ciclu, dezvăluindu-ne prin fiecare nouă piesă o altă fațetă a dialecticii acestui universal simțămînt. Foarte rar numai, în *„Solie pierdută"* bunăoară, viziunea asupra amorului e aceea a unui bătrîn care privește spectacolul etern și mereu nou al dragostei cu o anume înțelegere superioară, binevoitoare însă, chiar protectoare.

Sensibilitatea omului matur, Arghezi o exprimă indeosebi în poeziile în care se manifestă — și aceasta e o dominantă principală a creației sale — ca un poet al cunoașterii, ca omul care vrea să desfacă toate tainele; ca un poet al acțiunii — ca omul care luptă să descopere adevărul, să dobîndească certitudini: *„Sînt pe drept și-adevărat/ Hoț de taine fermecate./ Și orice-ai vrea să-mi faci tu, mie/ Nu mă las de-așa hoție"*. Sau: *„Vreau țîcul plin să-l capăt și rostul lor întreg/ Să-l pipăi dintr-odată, să pot să-l și dezleg./ Nu lacăte-ncuiate, zăvoare și crîmpeie/ Cu mii de chei țîrbite și fără nici o cheie"*.

Sensibilității omului matur îi dă glas Arghezi cînd glorifică rațiunea, cînd elogiază forța creatoare a omului: *„Atîta avuție ascunzi, și-atîte comori/ O societăți deparți pentru că știi că mori?"*

Putem vorbi acum despre Arghezi ca despre un cîntăreț al unei bătrînețe rotunde, împlinite, senine și înțelepte, nu numai pentru că în creația sa unele afecte specifice vîrstei, ca cel al morții, bunăoară, încep să dobîndească o pondere mai însemnată. În definitiv, sentimentul morții nu e trăit doar de bătrîni; el poate fi — și a fost — cîntat în diverse moduri și de tineri. Vorbim despre Arghezi ca despre un poet al senectuții, fiindcă nu puține piese ale acestui volum — ca și ale precedentului, *„Frunze"* — ne fac să simțim că, în stihuri de o mare frumusețe, ni se spovedește un om cu o foarte bogată experiență, un om avizat în toate privințele, un om pentru care viața nu mai prezintă, ca să zic așa, nici un secret, nici o surpriză; un om, în fine, care a dobîndit suprema înțelepciune. O astfel de poezie e, în acest ultim volum al său, *„Marele ciocliu"*, un soi de *curriculum vitae*, în care poetul vorbește despre sutele de vieți și morți cîte le-a trăit în tumultuoasa sa existență.

Bogăția acestei experiențe explică și justifică prin ea însăși seninătatea cu care eroul liric așteaptă sfîrșitul, o seninătate care nu-l întunecată de umbra nici unui fatalism, ci e izvorîtă din înțelegerea adîncă a legilor firii, a rostului nostru pe pămînt.

Forța unor poezii cu caracter sentențios, tot în vastă, inepuizabila experiență de viață a poetului își au sursa. Uneori, ca în cazul îndemnurilor adresate tinerilor săi confrați de către încercatul maestru în arta stihului (*„Postul necunoscut"* și *„Nu spune"*), experiența pe care o exprimă acoperă însăși biografia sa. Alteori însă, ea se lărgește mult în afara biografiei propriu-zise a poetului, se confundă chiar cu experiența umanității însăși. Am în vedere excelentele poezii precum *„Inscripție de bărbat"* și *„Inscripție de femeie"* (în esență ei, tot o „inscripție de bărbat") care oferă lectorului un întreg îndreptar pentru împrejurările vieții. Poruncilor acestor nu li te poți sustrage, fiindcă ele nu par rostite de un om, oricît de puternică ar fi personalitatea lui, ci de un popor uriaș, cu viață multimilenară, de umanitatea însăși. De aceea poruncile acestea sună atît de puternic în auzul nostru și ne răscolesc pînă în adîncuri ființa.

Miracolul arghezian ține, deci, de faptul că poetul știe în același timp să rămînă, să se bucure și să se întristeze ca un copil; să trăiască încandescent toate pasiunile tinerilor; că e devorat de setea de a cunoaște, că are puterea de a lupta și crea, siguranța și dîrzenia omului matur; că posedă întreaga înțelepciune a bătrîneții, că reușește să întruchipeze în ființa lui nu un individ reprezentativ pentru o categorie sau alta, ci Umanitatea însăși, sub toate aspectele ei și ca un singur tot. Miracolul arghezian ține de capacitatea poetului de a ne inocula și nouă aceste simțăminte, de a ne apropia și pe noi de înțelepciunea sa, de a ne ajuta să ne descoperim pe noi înșine în toate ipostazele posibile, să ne redobîndim integritatea și să ne transformăm din individzi în Umanitate.

Eugen LUCA

COPILUL ŞI JUCĂRIA

Schiţă de Petre VINTILĂ
Ilustraţie de Mihu VULCĂNESCU

— Am să lipsesc trei săptămîni! — spuse bărbatul pe un ton grav, ca şi cum niciodată n-ar mai fi lipsit de-acasă pentru atîta timp.

În faţa lui, la masa întinsă pentru prînz, stătea un copil care de-abia ajungea cu bărbia la marginea farfuriei. Dar ca să ajungă pînă acolo stătea în scaun pe o pernă. Copilul avea o faţă posomorîtă şi nişte ochi îngînduraţi. Părea să fie atent cu seriozitate la fiecare mişcare şi vorbă a tatălui său.

— Aşadar, plec pentru trei săptămîni şi tu ai să fii în lipsa mea capul familiei.

— Am înţeles — spuse copilul, dar nu cu aerul copiilor plictisiţi de dădăceala părinţilor, ci cu acela grav al unui om care îşi asumă o răspundere sporită.

— Să nu te baţi cu copiii pe stradă.

— N-avea nici o grijă.

— Să nu spargi vreun geam.

— E nevoie să-ţi dau cuvîntul meu?

— Nu.

În clipa aceea mama copilului intră în cameră, venind din bucătărie cu un platou de fripturi. Bărbatul stătea cu ziarul desfăcut. Vorbise cu copilul, dar părea să citească şi ziarul.

— Măcar acum ar trebui să laşi ziarul la o parte — îi spuse femeia.

Bărbatul zîmbi stînjenit şi aşeză gazeta, împăturită, pe marginea mesei. Şi bărbatul, şi femeia erau tineri, sub treizeci de ani. El era boxer în reprezentativa ţării şi în ziua aceea trebuia să plece în străinătate, unde avea să susţină o serie de meciuri. Din odaia alăturată se auzi tusea uscată a unui bătrîn.

— Să ai grijă de bunicul — zise bărbatul.

— Da — spuse simplu copilul, ca şi cum grija aceea intra firesc în sarcina sa.

— Şi să-i cumperi gazeta în fiecare zi.

Copilul nu-i mai răspunse. Se gîndea acum că Italia, ţara unde pleca tatăl său, semăna foarte mult cu o cizmă ciudată, cu toc înalt şi subţire. Se mai gîndea că Volari, „greul" pe care trebuia să-l întîlnească tatăl său, avea un pumn formidabil şi, curios, ca şi cum abia atunci ar fi descoperit pumnii tatălui său, se uită la ei cu uimire şi îngrijorare. Furculiţa şi cuţitul păreau foarte mici în mîinile lui. Lîngă uşă stăteau valiza şi sacul de călătorie. Peste sac, mănuşile de box, ca doi motani cafenii, somnolenţi şi graşi. Copilul spuse, uitîndu-se în ochii tatălui său:

— Se zice că directele lui Volari nu-şi greşesc ţinta. Să ţii garda în dreptul bărbiei.

— N-avea grijă, Gabriel — îi spuse tatăl său, pronunţîndu-i numele ca pe acela al unui antrenor federal.

— Să nu visezi o victorie uşoară.

— Am să mă gîndesc la tine.

— Duminică seara am să ţin pumnii strînşi — spuse copilul.

— Ştiu, pentru K.O.

— Exact — adause copilul pe un ton expert.

După un ceas bărbatul, femeia şi copilul plecară la aeroport. Toţi componenţii reprezentativei erau îmbrăcaţi în costume albastre. Păreau stînjeniţi şi emoţionaţi din pricina fotoreporterilor, a operatorilor de la televiziune şi de la studioul cinematografic, a oficialilor şi rudelor îmbulziţi în jurul lor. Zorul şi nervozitatea luară sfîrşit numai în momentul cînd sportivii se urcară în avion. Era un avion mare, argintiu, şi, de la distanţa unde se găsea, Gabriel văzu faţa tatălui său în hubloul uşor aburit, ca şi cum ar fi fost obrazul unui scafandru. Gabriel ridică braţul drept şi desfăcu două degete în forma unui „V". Era, dintr-o înţelegere veche, semnul convenţional statornicit între ei, al victoriei. Apoi avionul se îndreptă spre pista de beton şi decolă. Ca întotdeauna în astfel de împrejurări, femeia îşi şterse cu batista ochii umezi şi copilul, aproape supărat, o strînse de mînă şi îi spuse:

— Să mergem şi noi acasă.

Troleibuzul îi duse pînă în centrul oraşului. Coborîră la „Universitate". Gabriel se opri la primul chioşc şi cumpără „Informaţia Bucureştiului". Cercetă din fugă ultima pagină. Era în clasa întîi elementară, era aproape de sfîrşitul anului şcolar şi citea destul de bine. Spuse, arătîndu-i mamei sale ştirea:

— Scrie de cei care au făcut deplasarea în Italia.

Mamă-sa nu-i răspunse. Avea o faţă îngîndurată. Copilul o apucă de mînă şi continuară drumul în tăcere. Ajunseră acasă. Copilul îi duse bunicului său ziarul. Bătrînul era suferind. Stătea în pat.

— Cum te simţi? — îl întrebă Gabriel.

— Aşa şi-aşa.

— Ţi-am adus ziarul — îl alintă copilul.

Apoi se aşeză la masă şi îşi făcu lecţiile. Amurgul se lăsa uşor, punînd ici-colo în casă umbrele înserării, ca pe nişte negre frunze de platan. În timpul cinei copilul se uită pe neaşteptate la ceas şi spuse:

— Acum avionul aterizează la Roma.

Se ridică de la masă şi întoarse butonul aparatului de radio. Ascultă buletinul de ştiri cu faţa în mîini, gînditor. Cînd auzi glasul crainicului sportiv anunţînd numele componenţilor echipei reprezentative de box şi programul întîlnirilor, copilul se încruntă uşor. Ion Tudor, numele tatălui său, i se păru că sună greu, ca un sac cu plumb aşezat pe un cîntar basculant. „E un adevărat nume de boxer" — se gîndi copilul. Buletinul de ştiri luă sfîrşit şi începu un program de muzică uşoară. Copilul închise radioul. Se făcuse tîrziu. Afară ardeau tuburile de neon ale bulevardului şi se-auzea vuietul înfundat, continuu, al circulaţiei. Stingînd lămpile, se culcară. Acum era linişte în toată casa. Dar Gabriel nu putea să doarmă. Stătea cu faţa în sus, cu braţele sub ceafă, cu privirile aţintite în tavan. Nu vedea nimic, dar se uita în tavan. Acesta era ca un cer fără stele, înnourat. Gabriel simţi că nici mamă-sa nu dormea. O întrebă:

— Dormi?

— De ce nu te culci, Gabriel? Nu te mai gîndi la nimic.

— Mă gîndesc la tata. La ora asta e la hotel.

— Da. Culcă-te şi tu.

— Crezi că-l va bate pe Volari?

— Sînt convinsă de acest lucru.

— Şi eu sînt convins.

— Haide şi culcă-te.

— Are condiţie fizică. E un boxer serios.

— Da.

— Eu semăn cu el?

— La ce?

— Aşa, în toate...

— Sigur că da.

Apoi iar se aşternu liniştea şi într-un tîrziu, cînd femeia crezu că băiatul adormise, îl auzi dintr-o dată:

— Ai închis bine robinetul la gaze?

— Da.

Copilul se dădu jos din pat.

— Unde te duci, Gabriel?

— Să controlez robinetul.

După cîteva clipe copilul reveni liniştit în dormitor şi spuse:

— Era închis bine. Chiar şi robinetul de siguranţă era închis.

Acum părea că doarme în sfîrşit, dar iar i se auzi glasul:

— Ai pus clempuşul la „yale"?

— Da, Gabriel.

Copilul coborî a doua oară din pat şi, trecînd prin sufragerie şi hol, intră în vestibul şi controlă uşa apartamentului. Se întoarse în dormitor.

— E în ordine.

— Hai, Gabriel, culcă-te. Copiii cuminţi trebuie să doarmă la ora asta.

— Acuma dorm.

Păru încă o dată că s-a liniştit, că nu mai are nici o grijă, dar iar i se auzi glasul în întuneric, un glas îngroşat bărbăteşte:

— Bunicul n-a uitat să ia ceaiul hepatic?

— N-a uitat.

— Ai pus ceasul să sune dimineaţa?

— L-am pus. Va suna la şapte fără un sfert.

— E bine. Am tot timpul...

Acum copilul dormea.

Mamă-sa îi auzi respiraţia calmă, adîncă, şi aprinse lampa de pe noptieră. Era în sfîrşit singură. Neputînd dormi, luă o carte şi începu să citească în pat, ţinînd filele cărţii sub conul de lumină, galbenă ca mierea, a lămpii. În celălalt pat, copilul dormea ţinînd în braţe un ursuleţ de catifea. Privindu-l, femeia zîmbi şi îşi continuă lectura.

Sfi

File din arhivă

Anul de război 1943 a fost anul intensificării mișcării muncitorești din Italia pentru pace, pîine, libertate. În fotografie: la o manifestație a greviștilor de la uzinele Breda din Milano

Imaginea care a stîrnit vîlvă în septembrie 1943: Mussolini împreună cu detașamentul condus de Skorzeny, care l-a răpit din hotelul de pe Gran Sasso. De pe chipu-i răvășit a dispărut cu desăvîrșire aroganța de altădată. Presimțea parcă-se încă de pe atunci că „reînvierea" sa nu va fi de durată.

La 1 ianuarie 1943 contele Galeazzo Ciano, membru în Marele Consiliu Fascist, ginerele și ministrul de Externe al lui Mussolini, nota în jurnalul său: *„Nu sînt noutăți speciale, dacă nu socotim avalanșa de telegrame foarte cordiale ale conducătorilor naziști: semne ale vremii..."*

Oare ce ar fi putut să fie neobișnuit în tonul cordial al felicitărilor trimise de hitleriști aliaților lor? Și totuși faptul nu putea să nu bată la ochi: hitleriștii, atît de bine cunoscuți pentru aroganța lor, deveniseră dintr-o dată plini de amabilitate... Care să fi fost secretul acestei subite transformări?

După marea înfrîngere suferită pe Volga, „Reichul de o mie de ani" începuse să trosnească din încheieturi. „Blitz Kriegul" cu care se lăudase Hitler devenise un război care măcina, una după alta, unitățile Wehrmachtului. În aceste condiții, căpeteniile fasciste din Germania, Italia și din țările satelite acestora începuseră să se teamă de propriile lor popoare care, în cazul unui dezastru, aveau să le ceară fără îndoială socoteală pentru crimele săvîrșite. La 19 ianuarie 1943 însuși Ciano scria alarmat în însemnările sale că: *„...Germania a ajuns într-o situație*

rșitul unui dictator

În ziua eliberării Romei, în mai 1944.

tragică", și trăgea concluzia că era necesar ca Italia să ia legătură cu comandamentul anglo-american „pentru ca Europa să fie apărată împotriva bolșevismului". În aceste cuvinte se reflectă în mod semnificativ starea de spirit care domnea în rîndul aliaților lui Hitler pe la începutul lui '43, cînd lupta antifascistă a maselor se întețea de-a lungul și de-a latul continentului european, cînd și cercurilor dominante din Italia începuse să le fugă pămîntul de sub picioare.

Complotul

În Italia se formase — sub conducerea Partidului Comunist — un larg front popular. În nordul industrial, la Milano, la Torino, izbucneau greve de mare amploare. Poporul ieșea în stradă, cerînd pace, pîine, libertate. Teroarea fascistă nu mai era în stare să stăvilească demonstrațiile, să înfrîngă grevele. Devenea tot mai limpede că zilele sîngeroasei terori mussoliniene erau numărate.

În prima jumătate a lunii mai 1943, forțele anglo-americane lichidaseră în nordul Africii corpul expediționar al mareșalului Rommel, iar la 10 iulie debarcaseră în Sicilia. Războiul începuse a se purta, așadar, chiar pe pămîntul Italiei. La aceasta s-a adăugat și un alt eveniment important care a contribuit, în mod indirect, la prăbușirea lui Mussolini, și anume puternica ofensivă sovietică de la Kursk, acțiune militară de mare anvergură care a dat o grea lovitură Wehrmachtului hitlerist.

Tocmai în zilele dinaintea acestei ofensive Hitler îl chemă pe Mussolini la o consfătuire — a treisprezecea dintre cele două căpetenii fasciste. Întîlnirea a decurs ca de obicei: Hitler vorbea, iar Mussolini asculta. Führerul, care suferea înfrîngeri în Răsărit, încerca să-i insufle curaj lui Mussolini, care era frămîntat de presimțiri negre... Și asta vreme de trei ceasuri înainte de masă și alte două după... Cînd, spre seară, Mussolini putu să deschidă și el gura, îl imploră pe „prietenul și aliatul" său să-l ajute cu ceva trupe și armament. Dar Hitler era el însuși lipsit la ora aceea și de oameni, și de materialele de război reclamate de marile bătălii din Răsărit. Fapt pentru care îi refuză. Îi propuse, în schimb, ca forțele italiene să cedeze sudul și mijlocul Italiei, retrăgîndu-se pînă la Pavia, la sud de Milano.

Întrunirea Marelui Consiliu Fascist — care nu mai fusese convocat din septembrie 1939 — a avut loc în noaptea de 24 spre 25 iulie 1943, la insistențele opoziției din sînul partidului fascist, care dorea să-l înlăture pe Mussolini. Furtuna se dezlănțui cînd, după expunerea lui Mussolini cu privire la situația generală, contele Dino Grandi dădu citire unui proiect de rezoluție prin care Mussolini era „rugat" să predea regelui comanda supremă a armatei și să-i lase totodată acestuia dreptul de a hotărî în ultimă instanță în problemele mai importante. În toiul discuțiilor, unul dintre membrii Marelui Consiliu, Balella, fu chemat la telefon de către președintele „Confindustriei", asociația marilor industriași italieni. Reîntors în sală, Balella ceru cuvîntul. Din discursul său reieși limpede că și marele capital dorea să se descotorosească de Mussolini...

Către zori, la orele trei și jumătate, Marele Consiliu adoptă propunerea lui Grandi cu 19 voturi contra 8. Cele petrecute în șe-

Ion ASZODY

(Continuare în pag. 10)

dința Marelui Consiliu constituiau însă doar o parte din conspirația — pe care Mussolini sau Hitler nici măcar nu o bănuiau — ale cărei fire le mînuia mareșalul Badoglio, exponent al acelor cercuri care, cu știrea curții regale, intraseră demult în legătură, prin mijlocirea Elveției, cu diplomația britanică. Astfel, cînd în dimineața următoare Mussolini fu chemat în audiență la rege, totul era pus la cale: și mandatul de arestare a lui Mussolini, și decretul de numire a mareșalului Badoglio în funcția de prim ministru.

Regele Victor Emanuel aranjase în așa fel lucrurile, încît audiența să dureze cel puțin două ceasuri. Adică timpul necesar trupelor lui Badoglio pentru a ocupa pozițiile-cheie din capitală și a aresta căpeteniile fasciste credincioase lui Mussolini. Dictatorul atît de urît de popor, dar pe care curtea regală și marele capital abia acum hotărîseră să-l înlăture, fu înșfăcat de opt ofițeri superiori, vîrît într-o dubă sanitară, trimis la cazarma de artilerie și încarcerat.

Pe două fronturi

Mareșalul Badoglio slujise fascismul cu abnegație atîta timp cît interesele dinastiei ceruseră acest lucru. Acum îl frămînta un singur gînd: ca nu cumva prăbușirea fascismului să antreneze pe aceeași cale și dinastia! Începu deci să joace pe două fronturi. În proclamația adresată poporului italian afirma: „Continuăm războiul! Italia își va respecta cuvîntul dat!" Și, în consecință, dezlănțui o represiune crîncenă împotriva maselor care demonstrau pentru pace și care, de fapt, i-ar fi putut fi singurul sprijin intern împotriva hitleriștilor. Pe de altă parte continuă să se tîrguiască cu englezii. Dar de o predare fără condiții — lucru pe care i-l cereau aceștia — nici nu voia să audă.

La cartierul general al „Führerului", în cadrul unui mare consiliu de război convocat la 27 iulie, generalii (în special Rommel) cer să se manifeste prudență și propun să se vadă mai întîi cum va acționa Badoglio. Lui Goebbels nu-i place ezitarea militarilor care *„... nu au în vedere pregătirile inamicului...* (cum scrie în însemnările sale). *Deși e limpede că englezii nu vor sta cu mîinile-n sîn o săptămînă încheiată, adică pînă cînd noi vom concepe și vom executa operațiunile militare"*.

Aliații au stat totuși cu mîinile în sîn. Nu o săptămînă, ci șase!... Astfel hitleriștii au avut timp berechet să alcătuiască următorul plan de acțiune: 1. Operațiunea „Eiche" — adică eliberarea lui Mussolini; 2. Operațiunea „Student" (ocuparea Romei și reinstalarea lui Mussolini); 3. Operațiunea „Schwarz" (ocuparea întregii Italii); 4. Operațiunea „Achse" (capturarea sau scufundarea flotei italiene).

Lupta de eliberare tot mai intensă a poporului italian a silit guvernul Badoglio ca la 3 septembrie să semneze armistițiul, știrea despre acest eveniment fiind însă dată publicității abia cu cinci zile mai tîrziu.

Situația trupelor germane ce staționau în nordul și mijlocul Italiei nu era cîtuși de puțin de invidiat. După cum declara în seara zilei de 8 septembrie însuși Kesselring, comandantul suprem al forțelor hitleriste din Italia, „Hitler șterse deja din controale cele opt divizii din Italia de nord, atît de sigur era că sînt pierdute". Dar statul major al lui Eisenhower renunță la planul unui atac direct asupra Romei... Și astfel comandamentul hitlerist răsuflă ușurat cînd armata a V-a americană debarcă la Salerno, la sud de Neapole. Operațiunile „Student", „Schwarz" și „Achse" eșuaseră. În plus, Hitler fu cuprins de furie cînd află că familia regală, Badoglio și guvernul său fugiseră din Roma, iar flota italiană reușise să iasă din încercuire și să ajungă în Malta.

Doar „operațiunea Eiche" avea să fie dusă la bun sfîrșit.

Furtul „obiectului prețios"

În dezbaterile de la cartierul general hitlerist, cînd se vorbea despre Mussolini acesta nu era numit, ci se amintea despre „obiectul prețios". „Obiectul" se vădea a fi prețios însă nu numai pentru serviciul secret hitlerist și pentru guvernul italian, care-l muta de colo-colo, ci era adulmecat în același timp și de serviciul secret englez.

La începutul lui august, cîteva unități ale flotei britanice, precum și trei avioane ale aceleași forțe își concentrară focul asupra cazărmii de artilerie în care era închis Mussolini. Devenise așadar limpede că ascunzătoarea fusese descoperită. Dar englezii n-au apucat să debarce și să-l răpească pe fostul dictator. Văduvit de frumoasa-i uniformă neagră și vîrît într-un frac de chelner și într-un palton negru, el fu transportat într-un loc necunoscut. În aceeași zi însă serviciul secret german raporta că „obiectul prețios" se găsește — după toate probabilitățile — pe insula Santa Maddalena din apropierea coastelor Sardiniei.

Minuscula insulă Santa Maddalena se afla sub o totală și severă blocadă. Nici bărcile pescarilor localnici nu aveau voie să se dezlipească de țărm. Nimănui nu-i era îngăduit să treacă pe continent — adică în Italia — nici măcar pentru a-și aduce un sac de cartofi. Astfel, cu trecerea vremii, foametea începu să ia proporții, iar nemulțumirea oamenilor creștea tot mai mult. Localnicii bănuiau că toate necazurile li se trag de la vila aceea de pe malul mării, atît de strașnic păzită de soldați. Și nu după multă vreme, aflînd cine e misteriosul locatar al vilei, luară

Partizanii intrînd în Milano.

Știrea căderii lui Mussolini a stîrnit un uriaș val de bucurie în întreaga Italie. Iată un grup de milanezi dărîmînd, la 25 iulie 1943, o statuie a „ducelui".

hotărîrea de a trimite cîteva mesaje vîrîte în sticle bine astupate, încredințate valurilor. Zis și făcut: șaptesprezece butelci bine ceruite, cu șaptesprezece răvașe identice: *„Atențiune! Mussolini se află, sub pază, pe insula Santa Maddalena. Ne găsim izolați de lume. Flăminzim ..."* Iar vîntul, suflînd ca totdeauna dinspre apus spre răsărit, știrea se răspîndi curînd pe țărmul italian. Prin tavernele porturilor foiau tot soiul de agenți secreți. Și ai englezilor, și ai nemților. Ba, în cele din urmă, vestea apăru și în... gazetele americane, stîrnind imaginația amatorilor de business. Astfel, nu mult după apariția acestei știri, circul „Stewan and Cawalleri" din Chicago organiză un original „concurs: *„un milion de dolari celui ce îl va elibera pe Mussolini și îl va preda circului, spre a fi arătat onor publicului..."* Anunțul stîrni o avalanșă de oferte: celebre bande de hoți, gangsteri cu mare faimă cer avioane spre a porni la treabă. Ba unii nu se sfiesc a solicita chiar concursul trupelor federale! Se întocmesc devize de cheltuieli, se fac socoteli: cîți bani ar cîștiga circul prezentîndu-l pe duce publicului american?

Intră în joc și o agenție teatrală sud-africană, care oferi telegrafic zece mii de lire sterline căpitanului Harry C. Butcher, din statul major al lui Eisenhower, dacă va crea „posibilitatea" ca Mussolini să fie prezentat, în carne și oase, pe scenele teatrelor din Capetown.

Furios de toată această „gălăgie", Führerul ordonă Gruppenführerului SS Otto Skorzeny să-l descopere și să-l elibereze pe Mussolini. Zadarnic însă îl mai caută parașutiștii lui Skorzeny pe insula Santa Maddalena. Potrivit unei clauze secrete a tratatului de armistițiu, guvernul italian ar fi trebuit să-l predea imediat pe Mussolini aliaților. Badoglio însă, dorind să utilizeze „obiectul de preț" în scopuri de șantaj, își dosi prada în hotelul din vîrful muntelui Gran Sasso. Ascunzătoarea, la care nu se putea ajunge decît cu funicularul, fu însă repede reperată de spionii hitleriști. Dar și de astă dată presa americană dădu publicității senzaționala știre, anunțînd totodată că Mussolini va fi predat chipurile autorităților americane și că în curînd va fi adus la New York. Iar la numai cîteva ore după apariția acestei știri, se și înjghebase o afacere!... De astă dată era vorba despre niște tribune ce ar fi urmat să fie construite la debarcader, despre închirierea ferestrelor și balcoanelor cu vedere spre port... Într-un cuvînt, posibilitatea de a se vinde un număr de 200 de mii de bilete acelor curioși care ar dori să fie de față în momentul cînd fostul dictator va pune piciorul pe pămîntul american.

„Afacerea" eșuă însă, deoarece între timp un detașament al lui Skorzeny, transportat în planoare, luă prin surprindere trupele care păzeau hotelul de pe piscul Gran Sasso. Și astfel presa hitleristă, nu fără a-și ascunde satisfacția, publică, la 12 septembrie, relatări și fotografii de la întîlnirea dintre Hitler și Mussolini.

Curînd însă se dovedi că „reînvierea" lui Mussolini nu e sortită să aibă viață lungă. *„Mussolini nu mai e ce a fost..."*, se afirmă la Berlin cu amărăciune și dispreț totodată. Însuși Goebbels consemnează în jurnalul său: *„Führerul l-a șters din planurile lui..."* După ce mai-întîi l-a constrîns să renunțe la Triest, Istria și Tirolul de sud, în favoarea celui de-al treilea Reich.

După eliberarea sa de către Skorzeny, Mussolini s-a răfuit cu adversarii săi din Marele Consiliu Fascist, inclusiv cu Ciano care-i era ginere, iată o imagine luată imediat după execuția acestuia.

Ziarul „l'Unità", organul central al Partidului Comunist italian, anunță arestarea lui Mussolini, chemînd la crearea unui larg front național de luptă împotriva fascismului.

În ce-l privește pe Mussolini, acesta se grăbi să se răfuiască cu cei care-l trădaseră. În ianuarie 1944 îl execută pe Ciano — ginerele lui! — ca și pe alți conducători fasciști care, cu prilejul ședinței Marelui Consiliu, votaseră împotriva lui.

I-a ajuns mînia poporului...

Armatele sovietice pătrunseseră însă în vara anului 1943 adînc în spatele dispozitivului defensiv european al hitleriștilor. Totuși, în pofida promisiunilor făcute de aliații occidentali din coaliția antihitleristă, operațiunile militare ale anglo-americanilor din Italia se desfășurau în pas de melc. Mai mult chiar: comandamentul anglo-american a adresat un ordin partizanilor italieni, cerîndu-le să înceteze lupta „pentru a aștepta un timp mai prielnic..."

De ce toate acestea? Astăzi e îndeobște cunoscut faptul că occidentalii urmăreau ca războiul să se prelungească, pentru ca sovieticii să-și macine forțele și să iasă cît mai slăbiți din marea încleștare.

Mussolini, auzind că partizanii se apropie de Milano, unde se ascunsese, a încercat să fugă. Dar partizanii l-au prins, l-au judecat în numele poporului și l-au executat.

În spatele frontului nazist însă, partizanii eliberau oraș după oraș înainte de sosirea trupelor anglo-americane. (La războiul de eliberare împotriva fascismului au luat parte 350.000 de partizani italieni, în brigăzile organizate de Partidul Comunist. Din cei 70.930 căzuți în lupte, 42.558 au făcut parte din brigăzile „Garibaldi", înființate și conduse de comuniști.) Insurecția armată generală a poporului a început prin acțiunile brigăzilor de partizani din cele trei mari centre muncitorești din nordul Italiei: Genova, Milano și Torino. Sub loviturile partizanilor a capitulat mai întîi garnizoana hitleristă din Genova, avînd un efectiv de peste 30.000 de oameni. Apoi a venit rîndul orașului Milano.

Pînă la 25 aprilie 1945 Mussolini se ascunsese de mînia poporului în palatul princiar din Milano. Cînd îi ajunse însă la ureche vestea că hitleriștii au capitulat în fața partizanilor, primul lui gînd fu să se refugieze la anglo-americani. Dar aceștia erau încă departe!... Și astfel, în ziua de 27 aprilie o coloană de mașini a unui detașament hitlerist porni spre miazănoapte. Dar coloana fu deodată oprită de partizani. Oamenii fuseseră înștiințați, din Milano, că dictatorul prăbușit împreună cu roșcata lui prietenă, Clara Petacci, se îndrepta spre frontiera cu Elveția... Dădură de el într-una din mașini, lîngă șofer, lăsat pe vine și acoperit cu o pătură. În mașina următoare fu găsită, în aceeași poziție, și Clara.

Aduși în dimineața următoare în fața unui tribunal de război, cei doi fură condamnați la moarte și executați pe loc. Cadavrul lui Mussolini a fost spînzurat în fața vestitului dom din Milano. Poporul îl copleși, zile la rînd, cu vorbe de ocară...

Astfel a luat sfîrșit una din cele mai întunecate pagini din istoria Italiei.

Ion ASZODY

actualități cine

AL III-LEA FESTIVAL INTERNAȚIONAL AL FILMULUI DE LA MOSCOVA

O participare fără precedent caracterizează cel de-al III-lea Festival internațional al filmului de la Moscova. Într-adevăr, aproape 50 de steaguri străjuiesc Palatul Congreselor din Kremlin care, începînd din ziua de 7 iulie, găzduiește cea mai largă manifestare cinematografică de pînă acum. Alături de țările cu o îndelungată tradiție în arta filmului, întîlnirea de la Moscova prilejuiește apariția pe ecranul internațional a unor cinematografii naționale noi sau mai slab dezvoltate. Au trimis pentru prima dată filme la Festivalul de la Moscova țări ca: Tanganyika, Ciprul, Islanda, Dahomey, Siria, Turcia etc.

Un juriu internațional de prestigiu, în rîndul căruia au luat loc regizorii Grigori Ciuhrai (U.R.S.S.) și Stanley Kramer (S.U.A.), Kichiko Ishihara (Japonia) și Jan Rybkowski (R.P. Polonă) sau scenariștii Sergio Amidei (Italia) și Jan Prohazka (R.S. Cehoslovacă) pentru filmele de lung metraj, iar pentru scurt metraje Ilia Kopalin și Feodor Hitruk (U.R.S.S.), Tomas Gutierez Alea (Cuba), Ion Popescu Gopo (R.P.R.) și Mohammed Afifi (Maroc), va distinge cele mai bune din filmele prezentate în competiție.

Desfășurată sub deviza „Pentru umanism în arta cinematografică, pentru pace și prietenie între popoare", întîlnirea mondială a cineaștilor de la Moscova va prilejui fără îndoială un fructuos bilanț al succeselor celei de-a șaptea arte în slujba marilor idealuri ale omenirii.

1. Cinematografia românească participă la competiție cu filmul regizorului Mircea Drăgan „Lupeni 29". În fotografie, interpreta principalului rol feminin, Lica Gheorghiu.

2. „Gol printre lupi", ecranizare a cărții romancierului german Bruno Apitz, reprezintă în competiție cinematografia din R.D. Germană. Imn adus solidarității umane care s-a manifestat în lagărele de exterminare naziste, filmul regizorului Frank Bayer folosește o distribuție internațională, din care se remarcă actorii germani Erwin Geschonneck, Armin Mueller-Stahl și actorul polonez Krystyn Wojcek (ultimii doi, în fotografie).

3. Realizat de regizorii Jan Kadar și Elmar Klos, filmul ceh „Moartea se numește Engelchen" adaptează un renumit roman al scriitorului Ladislav Mnacko, zguduitoare evocare a rezistenței împotriva ocupanților hitleriști.

4. „Vi-l prezint pe Baluev", filmul care reprezintă pe ecranele festivalului cinematografia sovietică, adaptează cunoscutul roman cu același nume al scriitorului Vadim Kojevnikov. Actorul I. Pereverzev (dreapta) dă viață figurii captivante a unui conducător de șantier din zilele construcției comuniste. Regia filmului este semnată de Viktor Komissarjevski.

5. Claudia Cardinale și Alain Delon într-o scenă din filmul lui Luchino Visconti „Ghepardul", încununat cu Marele premiu al Festivalului de la Cannes și prezentat la Moscova în afara competiției.

6. Mexicul prezintă filmul „Omul de paie" (Semnul zodiacului) al regizorului Ismaël Rodriguez. În rolul principal, acel al unei prostituate din cartierele mizere ale Mexico-ului, apare cunoscuta actriță italiană Alida Valli. Imaginea filmului este semnată de operatorul Gabriel Figueroa.

7. Pierre Etaix, regizorul și protagonistul comediei „Le soupirant" (în traducere aproximativă „Amorezul"), susține la festival culorile Franței. Povestind pățaniile unui tînăr timid și naiv care nu-și poate cuceri dragostea, autorul filmului face apel la limbajul comediei burlești.

8. „Minunata călătorie a lui Nils Holgersson", film adaptat de regizorul Kenne Fant după cunoscuta carte a scriitoarei Selma Lagerlöf, a fost trimis la festival de cinematografia suedeză.

9. Printre filmele prezentate la concursul de scurt metraje suscită un deosebit interes desenul animat „Urme roșii", purtînd un puternic mesaj antirăzboinic și realizat în studiourile cehoslovace de către regizorul ceh Zdenek Miler.

Așa cum s-a publicat în presă, printre oaspeții ce și-au anunțat participarea la cel de-al treilea Festival internațional al filmului de la Moscova se află și personalități de seamă ale ecranului mondial.

Iată-i alăturat pe cîțiva dintre ei:

10. Sophia Loren, socotită drept steaua nr. 1 a filmului italian.

11. Marcello Mastroianni, prezent nu demult pe ecranele noastre în filmul „Divorț italian".

12. Maria Schell, neuitata interpretă a rolurilor principale din „Gervaise" și „O viață".

13. Tony Curtis, cunoscut nouă din „Trapez", „Lanțul", „Wikingii".

14. Dany Robin, pe care o putem vedea în aceste zile (alături de Jean Marais, și el aflat la Moscova în calitate de membru al juriului) în filmul „Misterele Parisului".

1

2

4

5

7

8

10

11

ematografice

PE ECRANELE CAPITALEI

LA FAYETTE

Evocînd evenimentele care i-au determinat pe generalul francez La Fayette să-şi pună numele, averea şi spada în slujba războiului pentru independenţa Statelor Unite ale Americii, filmul regizorului Jean Dréville dă o imagine uşor idilizată a personajului, ale cărui convingeri democratice erau limitate de poziţia sa de clasă. Autorii au avut însă prudenţa de a încheia acţiunea filmului în pragul Revoluţiei franceze, pentru a evita perioada în care La Fayette s-a manifestat ca un aristocrat legat de interesele regalităţii.

Prin suflul eroic şi ideile înaintate ce străbat partea din film consacrată luptelor pentru independenţă, precum şi prin calitatea reconstituirii atmosferei din Franţa prerevoluţionară „La Fayette" constituie o reuşită a genului. Printre meritele filmului mai trebuie înregistrată galeria de figuri istorice înviate de o distribuţie de calitate în frunte cu Michel Le Royer (La Fayette), Pascale Audret (d-na de La Fayette) şi Orson Welles (un impresionant Benjamin Franklin). În fotografie : Michel Le Royer şi Pascale Audret într-o scenă din filmul „La Fayette".

CONCERTUL MULT VISAT

Noua coproducţie a studiourilor din R.S. Cehoslovacă şi R.P. Ungară, semnată de regizorul maghiar Felix Mariassy, aduce pe ecran un mănunchi de talentaţi actori din ambele ţări. În rolul principal — o tînără pianistă cehă la primul ei turneu peste hotare — o vom revedea pe Jana Brejchova. Pe ea şi pe tenorul interpretat de popularul comic ceh Jaroslav Marvan îi întîmpină o tînără translatoare, interpretată de actriţa maghiară Eva Ruttkay.

GENERALUL

Treizeci şi şapte de ani reprezintă pentru un film o vîrstă matusalemică. Readusă pe ecranele noastre, comedia mută „Generalul" îşi dovedeşte uimitoarea vitalitate, păstrîndu-şi intacte, după aproape patru decenii de existenţă, verva şi farmecul. Conceput, produs şi realizat de actorul american Buster Keaton (Malec), filmul reprezintă una dintre culmile creaţiei acestui „rege al rîsului", autor — printre altele — şi al neuitatelor comedii „Operatorul", „Poliţiştii", „Croaziera Navigatorului" etc.

Mecanic pe o locomotivă poreclită „Generalul", care în timpul războiului de secesiune este obiectul unui delirant duel între trupele sudiste şi cele nordiste, Johannie, personajul interpretat de Malec, devine erou fără voie. De-a lungul unei urmăriri trepidante, tînărul mecanic îndrăgostit în acelaşi timp de locomotiva lui şi de frumoasa Anabella face faţă în modul cel mai neaşteptat unor situaţii mereu mai extravagante. Păstrîndu-şi veşnic chipul impasibil (Malec era poreclit „omul care nu rîde niciodată"), eroul acţionează, se zbate, nu se lasă dezarmat de nici un eşec, mobilizînd şi dînd viaţă comică oricărui obiect ce-i vine în cale.

Cu o precizie demnă de un mecanism de ceasornic, gagurile se declanşează unul după altul, creînd în jurul eroului o lume iraţională, absurdă, crudă, pe care o învinge totuşi în cele din urmă graţie candorii şi lirismului său. Crescut de mic în lumea artiştilor de music-hall, Buster Keaton e un mim înnăscut. Neîntrecut decît doar de Chaplin în această artă, care prin dansul mîinilor şi al trupului face de prisos orice cuvînt, Malec a ridicat-o pe culmile desăvîrşirii, ale poeziei. Ne-o dovedesc prospeţimea şi efectul „detonant" pe care-l exercită şi azi asupra publicului comedia „Generalul".

CIBERNETICA ȘI VIAȚA

• Cibernetica deschide drumul automatizării complete a sistemelor energetice • Unde-s doi puterea crește • Calculatorul „la hotărîri" • O mare centrală electrică... cu 13 oameni

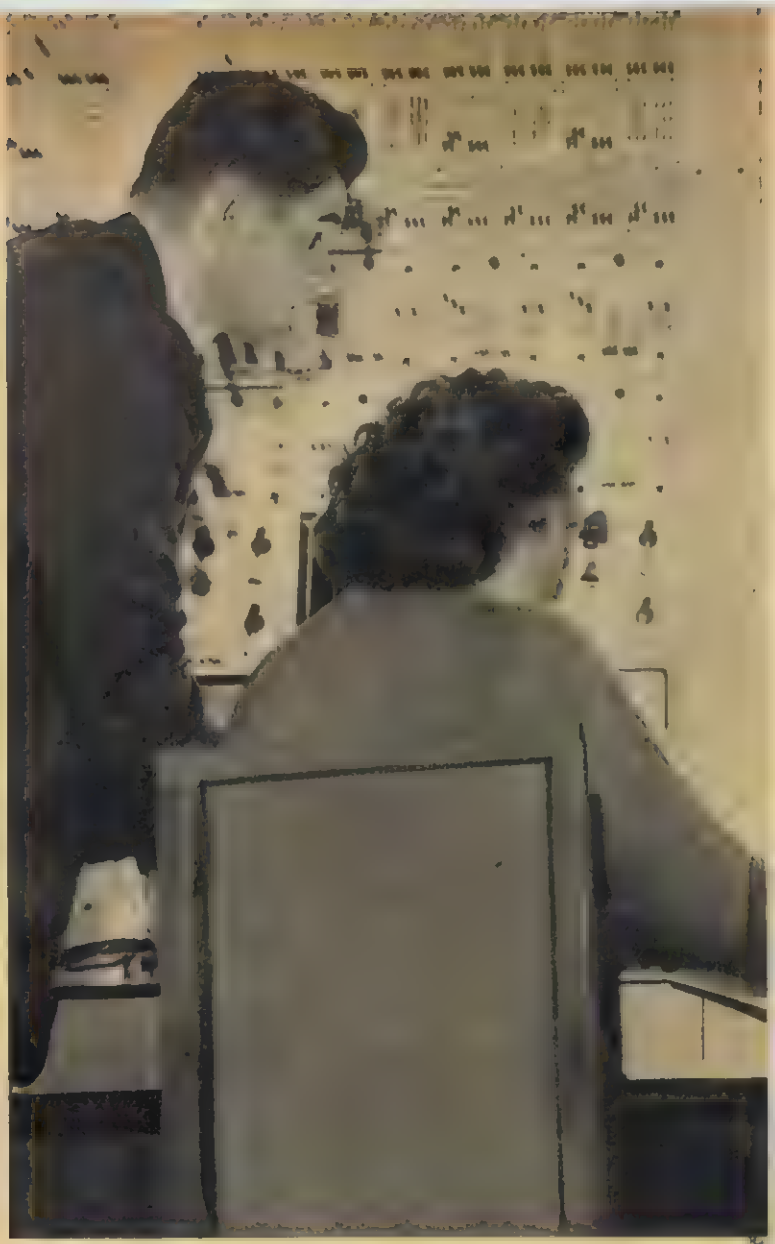

Inginerii studiază diversele regimuri de funcționare a unui sistem energetic unic. După ce calculele se vor încheia, o simplă apăsare de buton va comanda de la mare distanță intrarea în funcțiune a unor uriașe centrale electrice.

Sirius com

Industria modernă este de neconceput fără utilizarea pe scară tot mai largă a energiei electrice. Dar unde intervine cibernetica în acest domeniu al industriei?

Să vizităm, de exemplu, o centrală termoelectrică în curs de instalare. La fața locului au sosit uriașele grupuri cazan-turbină-alternator, avînd fiecare cîteva sute de mii de kilowați.

Înainte de a se trece la montarea și darea în exploatare a întregii instalații, este necesar să se stabilească cu precizie regimul de lucru și să se verifice în detaliu funcționarea fiecărui element. În acest scop sistemul este supus la încercări minuțioase. Datele numerice obținute sînt apoi prelucrate cu „mașini electronice și după aceea introduse în calculatoare, așa-numite de tip analogic, care reprezintă un fel de model electronic în miniatură al întregii instalații, prin care se determină acea grupare de valori care conduce la o performanță optimă.

În fine, o dată stabilit regimul optimal — care în același timp este și cel mai stabil — urmează ca el să se realizeze și în instalația reală.

Dar se înțelege cu ușurință că la puteri de ordinul a sute de mii de kilowați pornirea agregatelor constituie o operație foarte complicată. Or, în prezent, pornirea agregatelor în conformitate cu programul stabilit se efectuează tot cu ajutorul calculatoarelor electronice, care dau „comanda".

Apoi, aceleași calculatoare supraveghează în permanență instalația, sesizează eventualele regimuri anormale de funcționare și „iau deciziile" corespunzătoare. În anumite cazuri este posibil ca perturbațiile să fie trecătoare și atunci instalația nu trece într-un regim special de lucru; în alte situații, cînd apar avarii importante, se comandă oprirea completă.

S-a realizat astfel, în U.R.S.S., un sistem de reglaj și de control automat al instalațiilor energetice, cunoscut sub numele de „Sirius", destinat grupurilor cazan-turbină-alternator pînă la o putere de 200.000 kW.

★

Cibernetica intervine în sectorul energetic și într-un alt mod.

Atît timp cît fiecare orășel, oraș sau regiune dispune de mica sa centrală electrică, sînt desigur indiferente tensiunea cu care se lucrează în locul respectiv și frecvența curentului alternativ de la rețea. Energeticienii au ajuns însă la concluzia că se obține o funcționare în ansamblu mult mai bună interconectînd între ele diversele centrale. La aceasta trebuie adăugat că în general este mai avantajos a se utiliza numai centrale mari, care dau un randament superior. Randamentul lor este însă optim atunci cînd lucrează cu întreaga lor putere.

Interconectarea dă posibilitatea ca în anumite momente, cînd în ansamblu puterea totală consumată în rețea este redusă, să funcționeze — cu întreaga lor putere — numai anumite centrale. Apoi, după necesități, intră în funcțiune altele, exact atîtea cît trebuie pentru a-i satisface pe consumatori.

Interconectarea ridică însă și unele probleme dificile, la a căror soluționare contribuie tot cibernetica.

În mod obișnuit pornirea și

andă !

scoaterea din funcțiune a centralelor se realizează prin așa-numitul sistem de dispeceri, a căror muncă este extrem de complexă. Or, cu ajutorul calculatoarelor electronice, devine posibilă automatizarea completă și a muncii de dispecer. În fond, acesta primește o serie de informații: datele de exploatare a rețelei, pierderile în liniile electrice, starea timpului etc. În lumina acestora, ca și pe baza datelor statistice din trecutul apropiat, el face anumite pronosticuri asupra regimului sistemului energetic, atît în viitorul apropiat (o jumătate de oră), cît și în viitorul mai îndepărtat — ceea ce în practica dispecerilor înseamnă... opt ore — și în funcție de aceste date dă o serie de comenzi. Toată această activitate poate să fie asigurată, în anumite limite, de un calculator electronic.

★

Și la noi în țară, în anii regimului de democrație populară, s-a realizat un sistem energetic unic, la care sînt interconectate toate centralele electrice ale țării. Evident, pentru o bună funcționare a acestui sistem complex există mai multe puncte în care dispeceri regionali coordonează activitatea unui grup de centrale, iar la rîndul lor toți aceștia sînt coordonați de dispecerul național care, pe baza datelor statistice și a comenzilor primite, comandă pornirea sau scoaterea din funcțiune, la anumite momente, a unor grupuri generatoare. Tot dispecerul național este acela care ia măsurile de rigoare în cazul producerii unor avarii, asigurînd cu energie electrică punctele vitale.

Munca dispecerului național este foarte grea, deoarece el trebuie să conducă obiecte complexe ca centralele electrice de mare putere. El trebuie ca în mod normal să pună în funcțiune centralele astfel încît în ansamblu să se realizeze satisfacerea tuturor cererilor de energie electrică, iar în același timp aceasta să se facă cu minimum de cheltuieli posibile. Totodată este necesar ca indiferent de consumul de energie cerut, frecvența în sistemul reglat să fie cît mai aproape de cele 50 de perioade pe secundă, cît este valoarea stabilită prin normele în vigoare.

Problema este dificilă atît prin complexitatea ei, cît și prin complexitatea pe care o prezintă centralele electrice, în special regimul lor dinamic, adică comportarea instalației în momentul în care se pun generatoarele sub sarcină.

Probleme de această natură au fost abordate cu succes de către cercetătorii Institutului de energetică al Academiei R.P. Romîne, care au utilizat în acest scop mașina electronică de calcul MECAN-1, construită la același institut. În modul acesta, după cum se arată în revista „Studii și cercetări de energetică", s-a putut studia comportarea dinamică a centralelor, în diverse cazuri care prezintă interes pentru rețelele interconectate. Este o contribuție de valoare pe plan teoretic și practic, adusă de specialiștii noștri.

★

În momentul de față, introducerea cibernetică în sectorul energetic progresează cu pași repezi. De exemplu, la o centrală termoelectrică de 250.000 kW s-a trecut la realizarea automată, cu ajutorul calculatoarelor electronice, a unei serii întregi de operații: controlul temperaturii apei, aburului și uleiului, semnalizarea regimurilor anormale ale presiunilor, nivelurilor și consumului specific de căldură ale fiecărui cazan în funcție de parametrii determinați de calculator etc. Datorită acestui dispozitiv, care înregistrează pînă la 28.000 indicații pe oră, marea centrală la care ne referim funcționează cu un personal format din numai 13 oameni!

Fără nici o îndoială, calculatoarele electronice deschid drumul automatizării *complete* a sistemelor energetice. În această situație, omului îi va rămîne numai să întrețină instalația și să programeze calculatorul...

Prof. univ. Edmond NICOLAU

Schema unui sistem energetic unic este aparent foarte simplă. Aparent.

educație pentru toate vîrstele

CONFLICTUL

„Am o chestie cu fiul meu! — îmi spuse tovarășul Radu. Ascultă și judecă tu dacă am făcut bine sau nu. Am avut discuții în treaba asta cu maică-mea și cu soția; amîndouă mă acuză că am procedat ca un dușman al propriului meu copil. Că nu țin la el și mai știu eu ce. Spune și tu!

Acum cîteva zile Silviu năvălește în casă aproape plîngînd. Copiii din curte, prietenii lui, nici nu mai vor să-l cunoască. Vinovat ar fi fost un anume Gicu, pînă atunci cel mai bun prieten al fiului meu, care-i ridicase pe ceilalți împotriva lui «ca să se răzbune».

În familie au apărut trei puncte de vedere. Maică-mea mă trimitea «la fața locului» ca «să-l pun la punct» pe neastîmpăratul acela de băiat care-i întristase nepotul. Nevastă-mea a fost de părere să nu mă bag între copii, deoarece «ei se ceartă, ei se împacă» și dacă Gicu va continua cu instigațiile, să vorbesc mai bine cu părinții lui. Cumnată-mea, profesoara, îmi propunea să aflu mai întîi ce s-a întîmplat. Experiența ei pedagogică îi spunea că în conflictele dintre colectivul de copii și individ, rareori greșește colectivul.

Însoțit de Silviu, am coborît în curte. Adunați în jurul unor jucători de șah, băieții participau activ la peripețiile jocului. Cînd l-au văzut pe Silviu s-au strîns și mai mult în jurul celor doi. Îi ignorau cu desăvîrșire. Fără îndoială, conflictul era acut.

Discuțiile mele cu copiii m-au convins că atitudinea lor era îndreptățită. Fiul meu greșise într-adevăr și, din punctul de vedere al prietenilor lui, greșeala era gravă. Copiii construiseră împreună un pianor care trebuia lansat. Însă constructorii hotărîseră ca lansarea să se facă neapărat în fața tuturor celor ce participaseră la realizarea pianorului, iar pentru că unii copii fuseseră bolnavi au amînat de cîteva ori ziua cea mare, astfel încît toți să se poată bucura de rodul muncii lor comune. Or, Silviu, în păstrarea căruia se afla pianorul, l-a lansat singur pentru propria lui plăcere.

— Dar nu s-a stricat! — argumenta Silviu. Puteți să-l lansați de cîte ori vreți.

— Acum pianorul nu mai are nici o valoare! — răspundeau copiii cu o logică ce li se părea tuturor perfect justificată. Am vrut să-l lansăm toți și tu l-ai lansat singur. Ce rost mai are pianorul ăsta?

Am îndreptat spre fiul meu o privire pe care el însuși o denumise «furtună la orizont». Am cerut copiilor să-l judece «chiar acolo pe loc» și i-am învățat cum s-o facă. Am ales «judecători», «asesori», «procuror». S-a găsit și un «apărător», o fetiță energică și inteligentă care a spus în apărarea lui Silviu tot ce se putea spune, adică foarte puțin. Băiatul s-a purtat destul de bine și a primit cum se cuvine sentința, care era de ajuns de aspră: suspendarea pe o lună din echipa locală de fotbal și retragerea funcției de «păstrător al pianoarelor», ceea ce l-a afectat mult, dar n-am avut ce-i face. Voința colectivului e lege, interesele lui sînt mai presus de cele personale și cine nu ține seama de asta e firesc să aibă de-a face cu legea.

Și acum, furtună în familie. Maică-mea mă acuză că i-am ridicat pe copii în cap propriului meu fiu, că nu-mi pasă de el și nu-l iubesc. Iar nevastă-mea este de părerea ei: ce rost are să mă bag între copii? Ei se ceartă, ei se împacă.

Ce să fac acum? Soluția mi-a dat-o cumnata: să-mi conving familia că în educație nu există lucruri neînsemnate, că, dimpotrivă, asemenea lucruri «neînsemnate» pot lăsa urme în personalitatea omului de mîine. Voi încerca".

Ion ALEXANDRU

La drum!

LÎNGĂ IZVOARELE OLTULUI

Mergeam de mai multă vreme pe marginea drumului care pornește de la Sîndominic și se înfundă la Baia lui Bălan, de unde, ca să ajungi sus, la Hășmaș, calci doar iarba înaltă a poienilor.

Oboseala plăcută a drumeției pe asemenea meleaguri și soarele dogoritor al amiezii unei zile de vară m-au îndemnat să mă abat din drum și să mă întind la umbra unui paltin. Aici, mi-am lăsat capul între tufe de melisă înflorită, din ale cărei flori albe și parfumate cîteva albine se îmbătau cu nectar.

Cît oi fi stat așa, nici eu nu știu. Tîrziu, tîrziu de tot, trezit din vis ori din visare de setea care mă chinuia cine știe de cînd, m-am aflat în picioare, ușor sprijinit de trunchiul paltinului meu, privind înainte, departe, către soare-apune, unde astrul imens și singeriu se pierdea după culmile munților. Profilul stîncos și sălbatic al crestelor întunecate lăsa pe discul soarelui o imagine neregulată, de parcă ar fi fost urmele mușcăturii unui teribil monstru știrb.

Îndepărtîndu-mi cu greu privirile de la fascinanta imagine a depărtărilor care ardeau, înainte ca pămîntul să fie învăluit de întunericul nopții nădăjduiam să aud pe aproape susurul vreunui izvor. Dezamăgit de liniștea care nu trăda apropierea apei, mă îndreptam spre drumul care trebuia să mă ducă la Baia lui Bălan. Făcusem doar cîțiva pași, cînd printre ierburile înalte prin care treceam mi s-a părut că văd lucirea slabă a unui izvor. M-am aplecat în grabă și, îndepărtînd iarba cu mîinile, în fața mea se ivi, curgînd domol, neauzită și aproape nevăzută, neînsemnata apă cu care voiam să-mi potolesc setea; am băut îndelung și cu nesaț apa proaspătă și rece. Apoi m-am ridicat și am privit de la înălțimea mea firul de apă care șerpuia în iarbă. Era atît de mică apa aceea — să tot

povestea vorbei

CIFRA ZERO

În vocabularul matematicii, cuvintele de origine arabă joacă un rol însemnat, denumind unele noțiuni de bază. Printre acestea se numără firește *cifră* și *zero*, a căror istorie e interesantă nu numai pentru matematicieni.

Cuvîntul arab *sifr* era un adjectiv și însemna „gol", iar la matematicienii arabi capătă și înțelesul de „zero". (Pentru această evoluție a sensului a servit ca exemplu limbajul matematicienilor indieni, care foloseau pentru „gol" și „zero" același cuvînt.) Cu sensul „zero", cuvîntul arab pătrunde în lucrările matematicienilor europeni din evul mediu. Astfel, la începutul secolului al XIII-lea, îl întîlnim la italianul Leonardo Fibonacci, care încearcă să-l adapteze în limba latină (în care își scria el operele), transformîndu-l din *sifr* în *zephirum*. Un cuvînt foarte asemănător (zephyrus) exista deja în latinește, cu înțelesul de „zefir", așa că ideea acestei „adaptări" n-a fost tocmai fericită. Totuși ea a fost acceptată de specialiști și în lucrările de matematică scrise în italienește apare termenul „zefiro", apoi *zefro* și în cele din urmă *zero*. Aceste deformări fonetice au fost desigur favorizate de nevoia de a reduce asemănarea cu numele zefirului. În forma *zero*, termenul se extinde rapid peste hotarele Italiei, devenind termen internațional.

Matematicienii spanioli au adaptat și ei cuvîntul arab *sifr*, dar s-au menținut mai aproape de original, scrîind *cifra*. Ei au folosit *cifra* cu un înțeles nou, acela de „semn numeric" în general. Marea importanță a lui „zero" în sistemul de numărătoare zecimal face ca în Europa secolului al XV-lea numele acestei cifre să se extindă și la celelalte nouă. O vreme *cifră* — care a devenit și ei termen internațional — s-a folosit cu ambele înțelesuri (zero și semn numeric); corespondentul englez *cipher* le-a păstrat pînă astăzi. Ulterior s-a impus sensul pe care *cifră* îl are și în românește.

Deși deosebite ca înțeles și ca înveliș sonor, *cifră* și *zero* se dovedesc deci a fi la origine unul și același cuvînt arab.

Sorin STATI

ARHITECT: NATURA

În apropiere de Ponoara, un sat de la poalele Mehedinților, un capriciu al naturii a transformat locul într-o atracție turistică. Este vorba de un pod de piatră (X) peste o văluguă, a cărui construcție, imitînd creația omului, este doar opera vîntului, ploilor sau cine știe căror activități tectonice.

Fotografia de S. STEINER

fi avut două-trei degete în lățime — încît privind-o mă simțeam ca un Guliver.

A doua zi către seară, mergînd înapoi la Șindominic, m-am oprit din drum să caut izvorul acela mititel din care îmi potolisem setea în ajun. Îndepărtam cu mîinile iarba și florile din cale, cercetînd cu atenție încordată pămîntul. În apropierea mea, un copilandru care păzea niște capre se uita la mine curios.

— Ce cauți, nene? — m-a întrebat, după o vreme.

— Caut un izvor, de care am dat ieri din întîmplare în poienița asta — am răspuns eu, oarecum încurcat, uitîndu-mă la băiat.

— Apoi, peste ce-ai dat dumneata ieri nu-i izvor, e Oltul, nene — m-a lămurit copilandrul zîmbind — și uite-l aici — continuă el, în timp ce cu bățul dădea în lături niște tufe de romaniță.

M-am apropiat încet, ca și cum m-aș fi temut ca minunea aceea să nu dispară. Și cuprinzînd, ca în ajun, Oltul între brațe, m-am aplecat și am băut din nou, încet, apa proaspătă și rece. Stăteam așa sorbind cleștar și vedeam cum, mai departe, în urma mea, nu mai curgea apă; firul care se strecura prin iarbă pînă la mine îl beam doar eu. Și în clipa aceea îmi veni în minte un gînd năstrușnic: dar dacă acuma, jos, departe, răpeam Coziei oglinda în care de veacuri își privește frumusețile? Și răspunzînd parcă tulburării mele, l-am auzit pe ciobănaș spunînd:

— Aici e așa cum îl vezi, dar la vale e mare, din ce în ce mai mare, îl cresc Omoroadele și Bărghiețul, Lotrul și Luncavățul, Bîrsa, Topologul și multe altele.

M-am ridicat și, prin mozaicul acela multicolor și viu, priveam șerpuitul domol, neauzit și aproape nevăzut al Oltului la izvoare. Era discret ca tot ceea ce de-abia se naște.

Eugen ROMAN

teatru

AFIȘE, PROGRAME...

La numai șase luni după un prim articol, „Scînteia" a ridicat deunăzi din nou problema informațiilor, anunțurilor și reclamelor, cerînd să se organizeze „o informare sistematică, operativă, multilaterală, a cetățenilor Capitalei, în legătură cu viața culturală a orașului, cu activitatea comercială, de deservire etc.". Citind articolul amintit, mă gîndeam cît de necesar ar fi să se ia în discuție și problema afișelor și programelor teatrale, cu atît mai mult cu cît aici nu e vorba doar de informare propriu-zisă, ci de îmbogățirea culturală a spectatorilor, de educația gustului, de un prețios ajutător al reprezentației teatrale.

Că spectacolul nu începe o dată cu ridicarea cortinei, ci de la afiș, program și foaier, e un adevăr care a început să cîștige teren în viața noastră teatrală. Atenția spectatorului e adesea reținută de afișe — adevărate creații plastice — care nu numai că-l îmbie să cumpere bilet la piesa respectivă, dar îl familiarizează cu spiritul și atmosfera ei. Întîlnești — și nu numai la teatrele din Capitală — programe întocmite atractiv, conținînd un bogat material documentar despre autor și text, ceea ce mai cu seamă la spectacolele clasice devine unul din mijloacele eficiente de răspîndire a culturii în mase. Unele teatre au mers mai departe. Astfel, Teatrul de comedie din București a inaugurat buna tradiție a transformării foaierului într-o anticameră a spectacolului, amenajată special pentru fiecare piesă. Prin fotografii, montaje, scurte și de cele mai multe ori spirituale inscripții, se creează încă înainte de spectacol un centru de interes pentru public, subliniindu-se anumite idei ale textului, pe care teatrul a ținut în mod special să le comunice. E aici, dincolo de latura pur informativă, încă un mod de manifestare a unei atitudini militante, încă un mijloc agitatoric de contact cu publicul. În acest sens, un exemplu strălucit este felul cum Teatrul de comedie a folosit foaierul, programul de sală, precum și „ediția specială" anexată la spectacolul cu „Șvejk în al doilea război mondial".

Dar cu toate că există idei și inițiative bune, problema în ansamblul ei e departe de a fi rezolvată. Mai sînt afișe care nu spun nimic publicului. Deși unele apar tipărite în mai multe culori și au la bază desene și fotografii, sînt — din cauza unei așa-zise „căutări a originalității" — încărcate și confuze. Altele, ca acelea ale Teatrului pentru tineret și copii de pildă, sînt, dimpotrivă, stereotipe, neatrăgătoare. Cu excepția celor ale Teatrului național „I.L. Caragiale" și ale Teatrului „Lucia Sturdza Bulandra", spectatorul nu poate afla de pe afiș distribuția și nici chiar din acestea, atunci cînd un rol e interpretat de mai mulți actori, nu știe care din ei joacă în ziua respectivă. Pînă și la Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" — teatru de prestigiu și ținută — se întîmplă adesea ca programul de sală să conste dintr-o bucată de hîrtie proastă, tipărită cam în genul programelor de cinema de cartier din trecut.

Așa cum un spectacol nu începe o dată cu ridicarea cortinei, el nici nu se sfîrșește o dată cu ultima ei cădere. Un program bine alcătuit, un program documentat îl trimite pe spectator la bibliotecă, la lectura operei văzute și a altor opere ale aceluiași autor, îi îmbogățește cunoștințele asupra istoriei teatrului, asupra concepțiilor regizorale și scenografice, devenind astfel un act de cultură. Iată spre ce cred că trebuie să tindem.

Traian ȘELMARU

disc

NOI ÎNREGISTRĂRI DE MUZICĂ POPULARĂ

În activitatea casei noastre de discuri lunile mai și iunie au reprezentat o perioadă de muncă susținută pentru realizarea unei serii de înregistrări și imprimări dedicate interpreților și formațiilor de muzică populară. Iată cîteva dintre acestea:

● Ștefania Rareș, interpretă de muzică populară moldovenească, susține un mic recital de melodii moldovenești, dintre care reținem „Bine-mi șade țărăncuță" și „Văleu, bade". Acompaniază orchestra de muzică populară condusă de Nicu Stănescu și Ansamblul folcloric al Sfatului Popular al Capitalei, dirijat de Traian Tîrcolea (45-EPC 327).

● Tita Bărbulescu înregistrează patru cîntece: „Lele, lelișoara mea", „Cîte stele sînt pe cer", „S-au pălit codrii pe poale" și „Sus la munte la Muscel", pe care le cîntă cu nerv (45-EPC 328).

● Maria Lătărețu, în recitalul de muzică oltenească pe care ni-l oferă, se distinge prin autenticitatea interpretării. Acompaniază orchestra de muzică populară dirijată de Nicu Stănescu. Calitățile vocale ale cîntului artistei Maria Lătărețu își găsesc, datorită specificului emisiei și felului în care nuanțează textul, o excelentă posibilitate de manifestare în cîntecele „Mă dusei la horă-n sat" și „Auzi mîndro, ori n-auzi?" (45-EPC 329).

● Benone Sinulescu cîntă două originale melodii: „În munții Buzăului" și „Aseară și-alaltă seară", însoțit de formația condusă de Nicu Stănescu (45-EPC 330-1).

Regretăm că „Electrecord" nu tipărește pe mapele discurilor de muzică populară (chiar și pe cele mici) textul cîntecelor. Ar fi o apreciată acțiune de popularizare a folclorului nostru.

● Georgeta Anghel, împreună cu Orchestra de muzică populară a Radioteleviziunii dirijată de George Vancu, interpretează „Fir-ai tu să fii de deal" și „Trandafir crescut în fîn". Georgeta Anghel cîștigă cu acest disc noi prieteni pentru muzica românească (45-EPC 330-2).

● Constantin Eftimiu, unul dintre puținii interpreți autentici ai muzicii lăutărești, ne „zice": „Murguleț, căluțul meu", „Luncă, luncă", „Bate murgul din picior" și „Mori murgule de necaz" (45-EPC 331).

● Anna Dukasz interpretează muzică populară maghiară: „Căsuța cu fereastră verde" (Zöldablakos kicsi ház) și „Coace mama" (Süt a mama) (45-EPC 332).

● Angela Moldovan, de astă dată nu numai interpretă, ci și compozitoare, înregistrează romanța proprie „Mi-e tare dor de satul meu" (text: Mircea Block) (45-EPC 333).

● „Muzică populară ardelenească" se intitulează discul unui bogat recital dat de orchestrele de muzică populară ale filarmonicilor din Oradea (dirijori, Albert Ardelean și Iosif Horvath) și Cluj (dirijor Ilie Tetrade). Cîntă Haiduc Marcu, Dumitraș și Simion Pop, Dumitru Sopon, Traian Hurgoi (33-EPD-1038).

Vlad MUȘATESCU

MIC

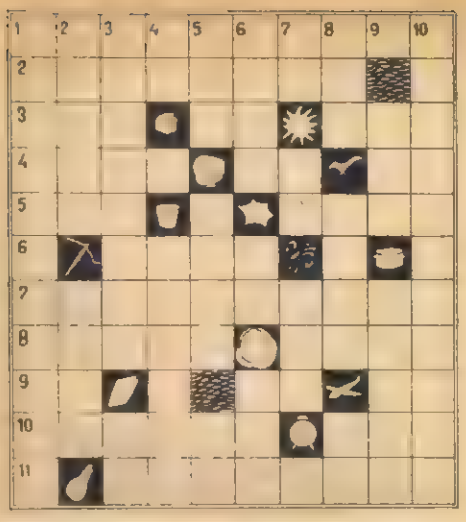

ORIZONTAL: 1) Cele mai mici avioane. 2) Cea mai mică literă tipografică. 3) Micul Teodor — Cior — Mărește sumele mici. 4) Ivit — Mic obiect casnic — Prepoziție. 5) E mic, dar face lumină mare — Editură bucureșteană, pe numele ei mic. 6) Aproape rotund. 7) Mici de statură. 8) Tamburină orientală — Rămas bun. 9) Umed — Campion — Piatra Neamț (abr.). 10) Cînta pe vremuri fragmente din epopei — Ceas. 11) Foarte mic.

VERTICAL: 1) Pentru cei mici (pl.). 2) Răpește păsări mici — Mai mică decît capra. 3) De ris (pl.) — După masă. 4) Vas de lut — Cele mai mici viețuitoare. 5) E în temă și... se mănîncă — Mic mantou de blană — În ton! 6) Vas de gătit — Cap de lup! — Caduc la mijloc! 7) Cadine! — Pronume — Ceașcă mică. 8) Și așa mai departe, în formă mică — Micșorez printr-o operație aritmetică — Dialect în Franța. 9) Micul Eduard—Fluviu în U.R.S.S. 10) Deosebit de mare sau deosebit de mic (fig.).

de vorbă cu medicul

CURA BALNEARĂ ÎN REUMATISM

Cura balneară sau balneoterapia este accesibilă astăzi bolnavilor de reumatism în tot cursul anului, datorită măsurilor și mijloacelor pe care puterea populară le pune la dispoziția cetățenilor.

Numărul bogat de stațiuni și răspîndirea lor geografică, cu microclimate variate, permit o alegere adecvată fiecărui bolnav în parte. Această alegere trebuie făcută însă de medicii specialiști.

În general la cură balneară vor fi trimiși reumaticii aflați în stadiul cronic sau subcronic, cînd nu prezintă deformații mari sau anchiloze definitive iar viteza de sedimentare (V. S. H.) este aproape de normal. Bolnavul va fi controlat din punct de vedere stomatologic, ginecologic și O.R.L. pentru depistarea unor eventuale infecții de focar.

Anotimpul în care se face trimiterea bolnavilor la cură balneară are o deosebită însemnătate. În general în timpul iernii vor fi trimiși la cură balneară cei cu dureri ușoare, mai potolite. Dimpotrivă, în timpul verii vor pleca cei cu dureri mai accentuate, sensibili la schimbarea vremii și cu un sistem nervos mai echilibrat. Excepție fac hipertensivii, nervoșii și femeile la premenopauză sau menopauză. Primăvara și toamna vor beneficia de cura balneară mai ales bolnavii cu un sistem nervos sensibil și cardiacii.

După reumatismul Bouillaud-Sokolski, trimiterea la cură balneară se face la 6-8 luni de la ultimul puseu (atac) și cu condiția ca V.S.H. să fie normalizată; în poliartrita cronică evolutivă și spondilita anchilopoetică trimiterea se va face de asemenea la 3-6 luni de la ultimul puseu; în spondiloze și artroze — după terminarea puseului dureros. Copiilor sub 7 ani și bătrînilor nu li se recomandă cura balneară din cauza sensibilității lor nervoase și a complicațiilor cardiovasculare ce se pot ivi. Nereușita unor cure balneare se datorește de multe ori neasanării focarelor infecțioase, recomandării unor stațiuni neindicate formei bolii, surmenajului în timpul curei prin alimentație excesivă, excursii obositoare etc.

În reumatismul degenerativ (artroze-spondiloze), bolnavilor avînd o stare generală bună li se recomandă un tratament mai energic, cu ape termale, iodate, sulfuroase, cloruro-sodice și nămol la Govora, Herculane, litoralul mării.

În sechelele după reumatismul Bouillaud-Sokolski se recomandă ape termale simple, cloruro-sodice slab concentrate și cură heliomarină, de preferință în sezonul cald. Băile de nămol sînt contraindicate pentru a nu redeștepta procesul inflamator.

În formele cardiace ale reumatismului se recomandă o cură balneară cu ape carbo-gazoase la Buziaș, Vatra Dornei.

În poliartrita cronică evolutivă și spondilita anchilopoetică cura se recomandă la Herculane, Ocna Sibiului, Victoria, Amara, Govora, Călimănești, Olănești, ținînd seama de stadiul bolii și de bolnav.

Lombosciatica necesită o prudență deosebită, iar în faza dureroasă cura balneară este contraindicată. Se vor evita nămolul și băile sulfuroase în prima perioadă și se vor face numai băi termale simple (Victoria, 1 Mai, Calacea), la dureri mai reduse Ocna Sibiului, Ocnele Mari, Sovata, Govora, Bazna, Herculane, litoralul mării.

Bolnavilor cu componente hepatice, digestive, renale li se recomandă Călimănești, Olănești etc. Femeilor cu insuficiență ovariană — litoralul, Govora etc.; celor cu hiperfoliculinemie — Victoria. Reumaticii cu hipertiroidie își vor face cura la Borsec, Tușnad, Ocna Sibiului; cei cu insuficiență tiroidiană — la Tekirghiol, Amara, Govora, iar cei cu componentă respiratorie — la Călimănești, Govora, Herculane. Cura balneară se poate repeta, în anumite forme de reumatism, la 6 luni.

Nu putem încheia fără să subliniem încă o dată că nici un bolnav nu trebuie să plece într-o stațiune fără ca aceasta să-i fi fost indicată de un medic reumatolog și că, o dată ajuns în stațiune, nu trebuie să recurgă la nici un tratament balnear fără recomandarea medicului balneolog.

Dr. Ioan Gh. MATACHE
reumatolog

ÎN VITRINA CU NOUTĂȚI AM VĂZUT...

Pentru copii între 2 și 5 ani, o bărcuță dintr-un gen de material plastic care imită pînza; prevăzută cu un colac, bărcuța este frumoasă și practică întrucît nu se răstoarnă.

Pentru motocicliști și pescari, ochelari de culoare închisă contra soarelui și a ploii. Confecționați dintr-un material plastic căptușit cu burete, perfect etanși pe obraz, elasticul de la spate putîndu-se mări sau micșora după necesitate.

Pentru excursioniști, un sac de sport foarte încăpător, putînd înlocui o valiză. Este impermeabil, fiind confecționat din material plastic căptușit, și extrem de practic datorită celor trei mari buzunare exterioare cu care e prevăzut.

Pentru vînătoriști, geamantane din material plastic aplicat pe carton. Față de cele din carton simplu sau din vinilin, prezintă avantajul de a fi mult mai ușoare și mai încăpătoare.

Pentru amatorii de jocuri în excursie, un șah și un țintar de volaj, într-o cutie ușoară de placaj furniruit. Pe o parte și pe cealaltă a capacului sînt desenate jocurile, iar în cutie se află figurile din lemn, mici și ușoare. Ocupă un volum mic, este foarte ieftin și frumos.

Bărci pneumatice din cauciuc, de 1, 2 și 4 persoane. Sînt ușor transportabile, fiind prevăzute cu un ambalaj din pînză cauciucată cu ajutorul căruia se pot purta pe spate.

Se umflă cu ușurință, cu ajutorul unei pompe speciale, iar la barca de 4 persoane se poate adapta și un motor. Greutatea bărcilor variază — după capacitatea lor — între 7 și 15 kg.

Scurte de piele pentru motocicliști, încheiate cu fermoar și căptușite cu serj. Se pot purta largi sau strînse pe talie cu ajutorul unor clape. Manșetele sînt prevăzute cu același sistem de clape, datorită cărora se pot strînge. Există în negru, gri și maro.

Sandale de plajă flexibile, pentru femei, dintr-un material plastic în culori diferite. Sînt foarte ușoare și au un aspect frumos.

Dezlegarea jocului „CU...CHEI", apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Portativ — Lup. 2) Aru — Lăcătuși. 3) Secret — Lacăt 4) I — Sesam — NR — I. 5) Tal — Ruptură. 6) Bicazului — O. 7) An — Sălaș — Pas. 8) Net — Vu — Cheie. 9) Ir — Voicu Sbr. 10) Ivăr — Alocat. 11) D — E — Ispită — A. 12) Oștiri — Tarar. 13) Proverbe — Ire.

umor

de Rik AUERBACH

— Eu în fiecare simbătă îmi iau soția și... direcția Diham sau Clăbucet.
— La „Babele" n-ați fost?
— „Babele"?!! De bufetul ăsta n-am auzit...

— Tu cît mai ai concediu?
— Depinde cît mai stă ăsta jos!...

— Ureche lungă mîne, că pierzi o priveliște grozavă de aici de sus...

ÎN EXCURSIE DE-A CĂSĂTORIA

din toată lumea

ABSURDITĂȚI... LEGALE

În cîteva state nord-americane ființează încă unele legi care nu pot să nu stîrnească cel puțin nedumerirea. Astfel în statul Kentucky este cu totul oprită împușcarea porumbeilor de tir în timpul ciocitului. În statul California o lege glăsuiește că dreptul de a pune curse de șoareci îl au numai deținătorii... autorizațiilor de vînătoare. În fine, culme a puritanismului, oficialitățile statului Minnesota interzic, sub pedeapsă aspră, atîrnarea pe aceeași frînghie a rufelor bărbătești și de damă...

CAUCIUCURI NEMURITOARE

În Uniunea Sovietică s-a pus la punct, pe baza unor cercetări încununate de succes, fabricația anvelopelor de automobil care, practic, nu se uzează. Ele sînt confecționate din cauciuc sintetic în care se încorporează o cantitate anumită de praf de aluminiu, substanță ce conferă acestor anvelope „imortalitatea". Pe baza acestei reușite, întreprinderile aeronautice din Toulouse (Franța) fac și ele cercetări în același sens.

TRĂIESC ÎN SECOLUL XV

La Londra există un club al cărui membri locuiesc în castele și case străvechi și nu folosesc nici un fel de ustensile inventate după anul 1500. Recent doi membri ai acestui club au fost excluși pentru faptul că și-au instalat în casă telefon.

VĂ MIRAȚI ȘI TOTUȘI...

...există undeva în lume o casă care poartă numărul... 0 (dacă nu e clar, scriem și în litere: numărul zero). Și pentru că e un caz probabil unic, publicăm fotografia numărului respectiv. Casa cu pricina se află pe strada Paul Doumer din orașul Aix-en-Provence.

270 KM FOND

Se pare că maratonul nu e cea mai lungă cursă sportivă. Indienii din neamul Taragumara, care trăiesc în munții Sierra-Madre din nord-vestul Mexicului, organizează cu regularitate curse de ... 270 km. Desfășurarea cursei se aseamănă întrucîtva

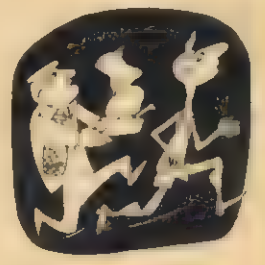

cu unele procedee de antrenament folosite de fotbaliști: concurenții aleargă dînd cu piciorul într-o minge. Suporterii aleargă și ei pe lîngă concurenți, încurajîndu-i, dîndu-le de mîncare și de băut și, noaptea, luminîndu-le drumul cu făclii.

MEDICUL COPACILOR

În Uniunea Sovietică se folosește cu succes un aparat portativ cu tranzistori, cu ajutorul cărula se poate stabili instantaneu dacă un arbore este bolnav sau sănătos. Principiul de funcționare al aparatului este cel al conductibilității fibrelor lemnoase.

ACESTA E PELE!

Cîștigînd în mod strălucit și ediția din 1962 a campionatului mondial de fotbal de la Santiago de Chile, echipa Braziliei se înscrie printre favoritele ediției viitoare: Londra, 1966. În acest scop ea a și început activitatea, turneul din Europa făcînd parte din programul său de pregătire.

„Vioara întîi" a echipei Braziliei va fi fără îndoială din nou „marele Pele", jucătorul nr. 1 al lumii, despre care publicăm — pentru iubitorii fotbalului — cîteva date și fapte inedite.

● Numele real: Edson Arantes do Nascimento.

● Vîrsta: 23 ani.

● A început să joace fotbal la 12 ani, dar cariera de profesionist și-a început-o la 14 ani, cîștigînd 14 cruzeiros de fiecare meci.

● Echipele „Real" Madrid, „Juventus" Torino și „Internazionale" Milano au oferit pentru obținerea lui Pele sume variind între 1 și 2 milioane dolari.

● În medie Pele susține anual în străinătate — cu echipa sa de club sau cu națională Braziliei — 40 de întîlniri.

● Cartea sa „Eu sînt Pele" a atins un tiraj de 2,9 milioane exemplare.

● „Dacă Pele ar părăsi Brazilia, nu mi-ar rămîne decît să-mi fac harakiri" (din declarațiile fostului președinte al Braziliei, Quadros).

● Președintele clubului „Santos", Athie Jorge Coury: „Dacă l-aș transfera pe Pele aș fi un om mort. Capul meu ar fi purtat de-a lungul străzilor din Rio..."

— Părinții mei au împreună 3.200 lei, talcă-tău 1.400; dac-aș putea s-o conving pe maică-ta să se încadreze și ea, noi... ne-am putea căsători.

— Cum te înțelegi cu nevastă-ta?
— Prin... semne!

— Și... dacă n-o să vă înțelegeți?
— Nici o grijă, sînt om serios! Îi v-o iau, eu v-o aduc!!!

moda

pentru zilele calde de vară

În zilele toride ale verii, rochiile se cer cît mai simple. Dispar gulerul, mînecile și uneori cordonul, deoarece amănuntele de prisos nu fac decît să amplifice senzația de căldură.

Originalitatea fiecărei rochii constă în culoarea sau desenul țesăturii și rareori din cîte un detaliu la modă. Țesăturile cele mai indicate sînt cele de bumbac, in, celofibră sau mătase ușoară.

Fiecare din rochiile pe care le prezentăm în pagina de față e modernă.

1. ...deoarece are dungi oblice multicolore și talia strînsă într-un cordon cu cataramă.

2. ...pentru că e realizată din poplin cu buline și are la decolteu un paspoal din țesătură lună.

3. ...prin croiala simplă, cu linia ușor evazată spre tiv, și garnitura de nasturi mărunți, negri.

4. ...datorită imprimeului alb cu negru, cordonului de lac și decolteului cu cravată.

5. ...grația materialului plisat permanent din care e confecționată și cordonului lejer înnodat.

La „bancul de probă". Fotografie de I. IOSIF

CARNET

ESTIVALE

E cald. Vîntul love**ș**te cu pale de aer fierbinte, tocurile își lasă amprentele în asfaltul moale, scaunele din autobuz frig. Canicula. La ora trei omul se visează la ștrand, iar supraaglomeratul Bordei i se înfățișează ca un veritabil eden. Și se duce la ștrand. La ora opt seara își visează o plimbare la șosea, printre teii ce-și foșnesc, răcoritor, frunza. Se urcă în 31 și se plimbă, destins, la șosea...

De la ora trei, în apartamentul vecin nu se mai aude nici un zgomot. Pînă și mezinul familiei, absolvent cu succes al clasei întîi elementare, s-a deprins, resemnat, să vorbească de la această oră în șoaptă. În casă nu se doarme. Doar învață mama. Aerul e fierbinte, pereții camerei s-au încins, ventilatorul gîfîie neputincios, dar mama stă zece ore la masă și studiază, fără întrerupere, fiziopatologia segmentului vegetativ al sistemului nervos central: își dă examenul de medic primar.

La ștrand se duc doar „bărbații" familiei. „Mama nu are vacanță — ne informează pe un ton categoric băiatul — n-o putem lua la plimbare..."

Marica a împlinit 18 ani în timp ce-și dădea examenul de maturitate. Data a trecut neaniversată. A trebuit să treacă: era exact ziua oralului la matematici. Și-a făcut atunci o listă întreagă de promisiuni pentru „după ce-o să-l iau". Lista avea puncte și subpuncte: 1) O excursie la Snagov. Subpunctul A: o încercare de vînătoare sub apă (Marica e o sportivă pasionată). 2) Cinci filme văzute în două zile (la subpuncte erau trecute titlurile filmelor). 3) O vizită îndelungată la croitoreasă... Punctele urcau pînă la zece: un adevărat decalog al bucuriilor estivale.

Dar lista a avut o soartă tristă: a rupt-o Marica în bucățele. Exact în zece bucățele. Peste drum, lacul Floreasca își clipocește îmbietor apa, la cinematograf rulează (șase reprezentații pe zi!) „Misterele Parisului", afară e cald, moleșitor de cald. Dar Marica învață: se pregătește pentru examenul de admitere la Institutul de arhitectură. Face calcul integral, studiază derivatele și desenează coloane dorice...

Pe la redacție a trecut azi dimineață unul din monotipiștii care ne culeg articolele. A venit să ceară cu împrumut un manual de economie politică — ultima ediție. Urmează liceul la cursuri serale și e acum în iureșul examenelor. E un băiat înalt, bine legat, centru înaintaș de talent, înotător de forță. Nu l-a prins de loc soarele anul acesta și băieții rîd de el: e alb ca telemeaua. Se disculpă, indignat: „Ce, am eu acum timp de ștrand? Învăț..."

E cald. La radio, buletinul meteorologic anunță toride „maxime în aer". Și cer senin. Și vreme frumoasă. Ziarele aduc fotografii de pe litoral, în care oamenii se iau la trîntă cu răcoroasele valuri amărui. La Tușnad a poposit un teatru în turneu. Ceahlăul a fost învins de un grup de școlari de 14 ani. E vacanță. Oamenii se bucură din plin de ea și înving căldura cu ajutorul Carpaților și al Mării Negre.

Am aflat că temperaturile înalte din aer mai pot fi învinse și de altceva: de temperatura înaltă a voinței omenești, a pasiunii pentru învățătură.

Sanda FAUR

PROGRAMUL DE RADIO

RADIOJURNALE, BULETINE DE ȘTIRI, BULETINE METEOROLOGICE, SPORT, ULTIMELE ȘTIRI

	PROGRAMUL I	PROGRAMUL II	PROGRAMUL III
DUMINICA	7.00, 13.00, 22.00, 23.50-23.55	7.50, 14.00, 20.00, 23.00, 0.50-0.55	22.00
ÎN CURSUL SĂPTĂMÎNII	5.00, 6.00, 7.00, 11.00 (afară de miercuri), 13.00, 17.00, 20.00 (afară de joi), 22.00 (joi 22.30), 23.50-23.55	10.00, 13.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.00 (vineri 21,30), 23.00, 0.50-0.55 (sîmbătă 1.50-1.55)	21.00 (vineri 21.30)

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM: Duminică: 6.30, 13.05 (Progr. I), 7.30 (Progr. II). În cursul săptămînii: 6.30, 13.05 (Progr. I), 10.05, 14.30 (Progr. II).
COTELE APELOR DUNĂRII: Zilnic — 13.40 (Progr. I).
SUMARUL PRESEI CENTRALE: Zilnic — 6.00 (Progr. I).

DUMINICĂ 16 IULIE Programul I *6.00:* Muzică populară *6.35:* Muzică distractivă *7.10:* Concert de dimineață *8.06:* Cîntece de pace și prietenie *8.30:* Clubul voioșiei *8.50:* Cîntece și jocuri populare *9.30:* „Oameni de artă despre viața și creația compozitorilor" — Scriitori francezi din secolul XVIII despre muzică *10.00:* Muzică ușoară pentru oamenii muncii aflați la odihnă *10.30:* Orchestra de muzică populară a Radioteleviziunii *11.00:* Uverturi din operete *11.30:* Vorbește Moscova! *12.00:* Corul uzinelor Vulcan din București *12.30:* Interpreți de muzică ușoară *13.10:* De toate pentru toți *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Din viața satelor patriei *15.40:* Program muzical dedicat fruntașilor de pe ogoare *16.10:* Muzică ușoară românească *16.30:* Suitele I și II „Arleziana" de Bizet *17.07:* Valsuri *17.30:* Melodii populare *18.00:* Concert din operete *18.30:* Muzică ușoară *18.45:* Transmisiune sportivă *19.45:* Muzică *20.00:* Teatru la microfon — „Ultima oră", după piesa lui Mihail Sebastian *21.33:* Piese instrumentale *21.45:* Cantonete interpretate de Mario Lanza *22.25:* Muzică de dans *23.09:* Simfonia a VII-a de Alfred Mendelsohn.

Programul II *7.00:* Fanfara reprezentativă a Armatei *7.35:* Cîntece din folclorul nou *8.00:* Suita simfonică „Zile de vacanță" de Laurențiu Profeta *8.30:* Muzică ușoară *8.45:* Anunțuri, muzică *9.00:* Muzică de estradă *9.30:* Din comoara folclorului nostru muzical *10.00:* Muzică din operete *10.30:* Revista presei străine *10.35:* „Vacanță pe litoral" — muzică ușoară *11.00:* Cîntece pionierești *11.15:* Dansuri instrumentale *11.30:* Muzică populară *12.00:* Emisiunea „Cinema" *12.15:* Poemul simfonic „Vîrful cu Dor" de Ion Hartulary Darclée; Concertul în do major pentru harpă și orchestră de Boieldieu, solist Nicanor Zabaleta; Uvertura la opera „Nevestele vesele din Windsor" de Otto Nikolai *13.00:* Cîntă Dorina Drăghici *13.15:* Program muzical pentru oamenii muncii aflați la odihnă *14.05:* Mici piese instrumentale de compozitori romîni *14.15:* La microfon satira și umorul *15.00:* Muzică ușoară *15.30:* Muzică din operete *16.00:* Oameni și fapte *16.05:* Muzică corală de Ion Vidu *16.30:* Din cîntecele și dansurile poporelor *17.00:* Valsuri de Chopin — la pian Dinu Lipatti *17.15:* Emisiune literară *17.35:* Din spectacolele Teatrului de operă și balet al R.P.R. *18.00:* Teatru la microfon pentru copii *19.00:* „Melodii... melodii" *19.30:* Cîntă Angela Moldovan și Iosif Mihuț *20.05:* Muzică de dans *21.45:* „Viață în rate" — schiță de scriitorul finlandez Martti Larni *22.00:* Romanțe *22.37:* Trio nr. 2 opus 87 în do major de Brahms (Pablo Casals — violoncel, Joseph Szigeti — vioară, Dame Myra Hess — pian) *23.10:* Muzică de dans.

Programul III *19.00:* Muzică din opereta „Saltimbancii" de Louis Ganne *19.40:* Muzică de estradă *20.00:* Recital de poezie contemporană românească *20.15:* Lucrări concertante de Ludwig van Beethoven: Romanța în fa major pentru vioară și orchestră (Yehudi Menuhin); Concertul nr. 4 pentru pian și orchestră (Arthur Rubinstein) *21.00:* Muzică de dans *22.10—22.59:* Octetul de coarde opus 7 de George Enescu — interpretează ansamblul Louis de Froment, dirijor George Enescu.

LUNI 15 IULIE Programul I *6.07:* Cîntece de muncă *6.30:* Emisiunea pentru sate *6.50:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *8.07:* Melodii distractive *8.30:* Gimnastică *8.35:* Fanfară *7.10:* Muzică instrumentală *7.20:* Sfatul medicului — Fructele în alimentația copiilor *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri *8.06:* Muzică populară *8.30:* Arii și duete din operete *9.00:* Tinerețea ne e dragă! *9.20:* Prelucrări corale *9.30:* Poemul simfonic „Tamara" de Balakirev — Orchestra simfonică din Bamberg, dirijor Ionel Perlea *10.00:* Melodii de estradă *10.30:* Cvartetul nr. 1 de Tudor Ciortea *11.05:* Soliști ai Operei de stat din Cluj *11.30:* Muzică ușoară *12.00:* Melodii populare *12.30:* Valsuri din operete *13.10:* Simfonia în la major de George Stephănescu *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Soliști de muzică ușoară *15.30:* Muzică populară *16.00:* Sonata în si minor pentru flaut, viola da gamba și clavecin de Vitali *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică ușoară *17.10:* Concertul nr. 1 pentru pian și orchestră de Franz Liszt — solist Samson François *17.30:* Prietenii lui Do-Re-Mi *17.50:* Din folclorul popoarelor *18.30:* Lecție de limba rusă (începători) *18.40:* Arii din opere interpretate de tenoru Giuseppe di Stefano *19.00:* Revista economică radio *19.20:* Cîntă Ion Cristoreanu și Sile Ungureanu *19.45:* Muzică ușoară de H. Mălineanu *20.15:* Muzică instrumentală *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Melodii lirice *21.15:* Tribuna radio *21.35:* Pagini de mare popularitate din muzica de operetă *22.35:* „Burlesca" de Mihail Jora; Simfonia în sol major pentru pian și orchestră pe un cîntec francez de la munte de Vincent D'Indy.

Programul II *10.10:* Orchestra de mandoline a ceferiștilor din Roman *10.30:* Muzică populară *11.00:* Recital Radu Aldulescu *11.15:* Din schițele lui Petru Vintilă *11.30:* Concertul în do minor pentru oboi și orchestră de Benedetto Marcello — solist Mihail Ciontea; Simfonia nr. 1 de Johann Christian Bach *12.05:* Muzică din operele lui Berlioz *12.30:* Cîntece și jocuri populare din țări socialiste *13.00:* Muzică ușoară *13.30:* Însemnări de reporter *13.37:* Cîntece și jocuri *14.10:* Valsuri simfonice *14.35:* Cîntă Alla Baianova și Nicu Stoenescu *14.55:* Muzică din opere *15 29.* Șase teme ale baladei „Miorița" pentru cvartet vocal și pian de Tiberiu Brediceanu; Trei schițe românești de Marțian Negrea *16.10:* Cîntă Lili Creangă și Niță Vădeanu *16.30:* Concertul pentru pian și orchestră de Paul Constantinescu — solist Valentin Gheorghiu *17.00:* Muzică ușoară *17.20:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Cîntece inspirate din trecutul de luptă al poporului nostru *18.30:* Muzică populară *19.09:* Sonata opus 120 de Schubert (pianistul Gheorghe Halmoș) *19.30:* Din activitatea sfaturilor populare *19.40:* Selecțiuni din operetele lui Millöcker *20.30:* Interpretul săptămînii — Elisabeth Schwarzkopf *21.15:* Cîntă Dan Moisescu *21.30:* Recitalul „George Coșbuc" (III) *22.00:* Piese pentru vioară *22.30:* Muzică ușoară românească *23.10:* Sonata pentru pian, cvintet de suflători, timpane și instrumente de coarde de Vaclav Dobias; Cantata pentru cor de femei, doi flauți, xilofon și baterie de Tiberiu Olah *23.50:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Concert pentru orchestră de Albert Roussel; Simfonia a III-a de William Schumann *22.00—23.59:* Concert de noapte.

MARȚI 16 IULIE Programul I *5.07:* Jocuri populare *6.30:* Emisiunea pentru sate *8.30:* Dansuri de estradă *6.07:* Cîntece *6.20:* Gimnastică *6.35:* Piese instrumentale *6.45:* Muzică ușoară *7.10:* Cîntă taraful G.A.C. din comuna Rominești, regiunea București, și taraful Căminului cultural din Morăreni, regiunea Mureș-Autonomă Maghiară *7.30:* Sfatul medicului — Tratamentul balnear al reumatismului *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri *8.06:* Muzică ușoară *8.30:* Scene vesele din operete *9.00:* Partea a II-a „Vara" din suita „Cele patru anotimpuri" de Vivaldi; Simfonia a VIII-a pentru orchestră de cameră și trompetă de Bononcini; Concerto grosso nr. 9 de Corelli *9.30:* Din muzica popoarelor *10.00:* Sonata pentru violoncel și pian de Theodor Fuchs (Serafim Antropov și Mariana Parnica) *10.30:* Muzică ușoară *11.06:* Tarantele *11.20:* Uverturi la opere de Rossini *11.45:* Radio prichindel *12.00:* Suita pentru orchestră simfonică „Imagini hunedorene" de Adalbert Winkler; Suită rustică de Vinicius Greflens *13.30:* În fața hărții — Rhode-

(Continuare la pag. 22-23)

PITEȘTIUL DE-A LUNGUL VEACURILOR

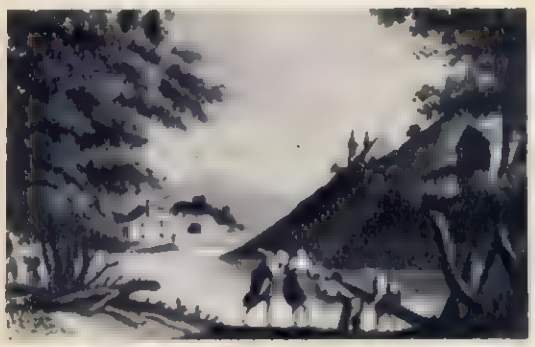

Pitești 1809 (după o stampă a vremii).

„Care este vechimea Piteștiului?"

Nicu MARIN, Cioaddio Maria NIDELEA, Pitești

Răspunde I. NANIA, muzeograf principal la Muzeul regional Argeș din Pitești.

Ascuns între dealuri mănoase, locul unde se află Piteștiul a oferit condiții prielnice de existență încă din neolitic, fapt atestat de uneltele de silex și de topoarele de piatră găsite în zona orașului. Monedele dacice și romane, descoperite izolat, arată că aici au existat așezări dacice anterior stăpânirii romane.

Piteștiul e pomenit pentru prima oară într-un document din 20 mai 1388, prin care Mircea cel Bătrîn dăruiește mănăstirii zidite „la locul numit Călimănești pe Olt", printre altele și o moară în „hotarul Piteștilor". În documente din sec. XV și XVI Piteștiul apare uneori ca „cetate".

Piteștiul se dezvoltă foarte lent, păstrîndu-și aspectul de „tîrg cu jupînii săi", așa cum e caracterizat într-un document din 1632. Pe vremea lui Matei Basarab orașul era condus de „preoți și orășeni", având „200 de case de valahi cu 1.000 de suflete și biserici foarte frumoase". Episcopul catolic Bakšici din Galipoli — vizitînd Piteștiul în 1640 — remarcă „pîinea albă și bună și podgoriile cu vinurile cele mai bune din Țara Românească".

Fiind așezat în apropierea cetăților de scaun, Piteștiul este adesea jefuit și incendiat de turci. Incendiul din 1848 îl distruge din temelie. Sub domnia lui Alexandru Ioan Cuza (care vizitează în 1859 Piteștiul, a cărui populație era potrivnică boierimii) existau, după cum arată documentele, 1.400 de case cu 7.000 de locuitori, 12 biserici, un spital cu 30 de paturi, o școală de stat și cinci particulare; orașul dispunea de canalizare, pompieri, dorobanți și... buget deficitar. În anii monarhiei Piteștiul a rămas un modest tîrg lipsit de industrie, pavat cu bolovani de rîu, o aglomerare haotică de maghernițe și tarabe, cu circiumi la fiecare colț.

Tîrgul provincial de ieri e astăzi de nerecunoscut! Piteștiul a devenit un oraș în care se construiește intens. Pînă acum s-au înălțat 77 de blocuri cuprinzînd 2.814 apartamente; alte 920 apartamente se află în construcție. Piteștiul are acum 12 unități de industrie republicană, una de industrie locală și 5 întreprinderi cooperatiste dezvoltate. Printre noile obiective industriale piteștene se numără complexul ultramodern de industrializare a lemnului „Găvana". Noua muncitorime a Piteștiului produce azi motoare, poduri metalice, stîlpi electrici, tanin, pinzeturi fine, precomprimate din beton, mobilă. În 1962 producția industrială a fost de 43 de ori mai mare decît în 1948.

Pitești 1963

VII PE DEALURILE MEDIAȘULUI

Călătorul care parcurge distanța dintre Biertan și Richiș (raionul Mediaș) este impresionat de imensele terase situate pe dealurile din dreapta drumului. Pe ele sînt plantate zeci și zeci de hectare cu viță de vie, terenurile care

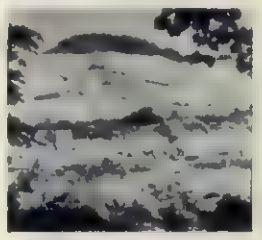

altădată erau inaccesibile oricărei culturi fiind astăzi transformate în podgorii bogate. La valorificarea terenurilor erodate au contribuit muncitorii de la G.A.S. Richiș și colectiviștii din Biertan.

Fotografia pe care v-o trimit reprezintă numai o parte din marea suprafață terasată.

Aurel BROJU Mediaș

EPILEPSIA POATE FI TRATATĂ

„Doresc să știu care-i cauza epilepsiei și dacă bolnavul poate fi tratat".

Rodica PANCAN profesoară, Bocșa

Răspunde dr. ION STOICA, cercetător științific principal la Institutul de neurologie „I.P. Pavlov" al Academiei R.P.Romîne.

Epilepsia este o maladie cu caracter cronic, care apare atît la copii cît și la adulți. Cu privire la cauzele care o determină și manifestările ei s-au format în decursul veacurilor nenumărate ipoteze și concepții false, neștiințifice. O dată cu dezvoltarea neurologiei și a fiziologiei cerebrale s-a dovedit, pe baza cercetărilor experimentale și a observațiilor clinice, că epilepsia este o boală a creierului, la fel ca oricare alta. Faptul că accesele epileptice apar mai frecvent în perioada copilăriei i-a atras denumirea populară de „boala copiilor". Această denumire nu este justificată decît în parte, deoarece s-a stabilit că nu toate crizele care apar la copii au relații cu epilepsia. În afară de aceasta s-a constat că epilepsia poate surveni în oricare perioadă a vieții individului.

Cercetările moderne asupra epilepsiei, la care a adus o contribuție importantă și școala românească de neurologie, au precizat că există epilepsie-boală și epilepsie-simptom. În primul caz criza epileptică nu are aparent o cauză bine determinată, spre deosebire de cea de-a doua eventualitate, în care criza este cauzată de un factor precis, de pildă: tumoare cerebrală, encefalită, traumatism cranio-cerebral, intoxicație etc.

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII •

PROGRAMUL DE RADIO

sia de sud *12.40:* „Frumoasă ne este tinerețea" — montaj *13.10:* Muzică populară *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Scene din opera „Hänsel și Gretel" de Humperdinck *15.30:* Muzică ușoară *16.00:* Recital Liana Pasquali — harpă *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* În ajutorul cororilor de amatori — cîntecul „Partid, pe tine te cîntăm", de Zaharia Popescu *17.10:* Muzică populară din Banat *17.30:* Radioracheta pionierilor *17.55:* Cîntă tenorul Ion Dacian *18.15:* Cu microfonul printre sportivi *18.25:* Program muzical pentru fruntași în producție *19.00:* Limba noastră — vorbește acad. prof. Al. Graur despre „Termeni tehnici" *19.10:* Suita „Mandarinul miraculos" de Bela Bartok *19.30:* Scrisori din țară *19.45:* Cîntă Ima Sumac *20.15:* Doine și jocuri populare *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară românească *21.15:* La microfon satira și umorul (reluare) *22.25:* Muzică de dans *23.10:* Concertul pentru flaut, corn englez și orchestră de coarde de Arthur Honneger; Simfonia a IX-a de Dmitri Șostakovici.

Programul II *10.10:* Muzică distractivă *10.30:* Ciclul concerti grossi de Händel — Concerto grosso nr. 5 și nr. 6 *11.00:* Corul Școlii pedagogice din Cîmpulung Muscel *11.15:* Literatura și muzica — Pușkin în muzică *11.35:* Cvartetul pentru instrumente de suflat de Nicolae Buicliu *12.05:* Pagini orchestrale din operetele contemporane *12.30:* Cîntece și jocuri populare *13.00:* Suita de dansuri de Cembergy; Uvertura la opera „Două căsuțe" de Karol Kurpinski *13.30:* Vă prezentăm volumul: „Cocteil Babilon" de Ioan Grigorescu *13.45:* Fanfară *14.10:* Melodii populare *14.35:* Muzică de estradă *15.00:* Muzică corală sovietică *15.21:* Concert pentru pian și orchestră de Sabin Drăgoi (Maria Fotino) *16.10:* Recital de lieduri al sopranei Márgit László *16.30:* Coruri și dansuri din operele lui Gluck *17.00:* Muzică ușoară *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Rapsodia a II-a de Marțian Negrea; Suita moldovenească de Nikolai Ivanovici-Peiko *18.45:* Emisiune culturală *19.00:* Melodii populare *19.30:* Lecția de limba franceză (avansați) *19.40:* Pagini orchestrale din opera „Peter Grimes" de Benjamin Britten *20.15:* Eminescu în documente și mărturii ale contemporanilor săi *20.35:* Cu microfonul în mijlocul formațiilor artistice de amatori *21.15:* Orchestra de muzică populară „Doina Argeșului" a Sfatului popular din Pitești *21.40:* Capodopere ale literaturii universale — „Don Juan" de Molière *22.00:* Serenade din operete *22.26:* Cvintetul de coarde în sol minor de Mozart *23.10:* Muzică ușoară *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Opera „Turandot" de Puccini (actele I și II), cu Inge Borkh, Mario del Monaco, Renata Tebaldi, corul și orchestra Academiei „Santa Cecilia" din Roma, dirijor Alberto Erede *22.34—23.59:* Muzică de estradă.

MIERCURI 17 IULIE Programul I *6.07:* Mici piese de estradă *6.20:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *6.07:* Piese interpretate la acordeon *6.20:* Gimnastică *6.35:* Cîntece *7.10:* Dansuri simfonice *7.30:* Sfatul medicului — Prevenirea arsurilor provocate de razele solare *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri *8.06:* Muzică instrumentală și vocală de compozitori romîni *8.30:* Melodii populare *9.00:* Suita I din baletul „Păcală" de Viorel Doboș *9.30:* Selecțiuni din operete *10.00:* Teatru la microfon — „Doamna nevăzută" după Calderon de la Barca *11.15:* Piese instrumentale *11.30:* Ansambluri artistice ale sindicatelor din învățămînt *12.00:* Muzică populară *12.30:* Opera „Zaide" de Mozart *13.10:* Muzică ușoară *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Cîntece și jocuri populare *15.30:* Rapsodia pentru vioară și orchestră de Haciaturian (Leonid Kogan) *16.00:* În ajutorul cororilor de amatori (reluare) *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Piese pentru vioară *17.10:* Cîntă Maria Butaciu și Florea Netcu *17.30:* Prietena noastră, cartea *18.00:* Muzică ușoară românească *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Cîntă baritonul Nicolae Herlea *19.00:* Jurnal de întrecere *19.15:* Program muzical pentru evidențiații în întrecerea socialistă *20.15:* Corul Căminului cultural din comuna Ocna-Dej și taraful Căminului cultural din comuna Firiteaz-Banat *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Orchestra Paramour *21.00:* Sonata în la major pentru violoncel și pian de Weber (Daniil Șafran și Frieda Bauer) *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* Din comoara folclorului nostru — Instrumente muzicale populare (emisiunea I) *22.25:* Ciclul „Pagini din muzica preclasică" — Din creația fiilor lui Johann Sebastian Bach și a compozitorilor din școala de la Mannheim *23.00:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Prelucrări de folclor ale compozitorilor noștri *10.40:* Rapsodie pentru orchestră de Vasile Timiș; „Suita dobrogeană" de Anatol Albin *11.15:* Cîntece pionierești *11.30:* Estrada melodiilor *12.05:* Muzică din operete și comedii muzicale *12.30:* Emisiune literară *12.45:* Fantezie de Schumann; Octetul în mi bemol major de Mendelssohn-Bartholdy *13.30:* Însemnări de reporter *13.40:* Cîntă Constanța Cîmpeanu și Vasile Micu *14.10:* Suita a II-a de Achim Stoia *14.35:* Fanfară *15.00:* Ansambluri vocale din opere *15.30:* Din muzica popoarelor *16.10:* Muzică instrumentală și vocală *16.30:* Muzică ușoară *17.00:* Interpreți în studio — mezzosoprana Georgeta Pantazi și pianistul Nicolae Chilf *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Concertul în re minor pentru vioară și orchestră de Constantin Nottara, solist Virgil Pop *18.30:* Muzică populară *18.50:* Versuri de Ion Rahoveanu *19.00:* Melodii de dragoste *19.30:* Lecția de limba rusă (avansați) *19.40:* Cvartetul de coarde în fa major de Theodor Rogalski *20.03:* Muzică populară *20.15:* Școala și viața *20.35:* Arii din opera „Gioconda" de Ponchielli *21.15:* Muzică populară din R.P. Bulgaria *21.30:* Pe teme internaționale *21.40:* Interpreți de muzică ușoară *22.30:* Muzică din operete „Dragoste de țigan" de Lehár *23.10:* Simfonia „Manfred" de Ceaikovski — Orchestra N.B.C., dirijor Arturo Toscanini *24.10:* Concert de noapte.

Programul III *21.15:* Seară de operă — „Turandot" de Puccini (actul III) *22.00:* Sonata pentru pian de Alexandru Hrisanide; Suita pentru vioară și pian de Dumitru Bughici *22.30—22.59:* Valsuri orchestrale.

JOI 18 IULIE Programul I *6.07:* Jocuri populare *6.20:* Emisiune pentru sate *6.30:* Fanfară *6.07:* Melodii distractive *6.20:* Gimnastică *6.35:* Cîntece *6.45:* Muzică ușoară *7.10:* Melodii populare *7.30:* Sfatul medicului — Tratamentul balnear în bolile de inimă *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri *8.06:* Muzică instrumentală și vocală de compozitori romîni *8.30:* Muzică ușoară *9.00:* Vreau să știu! *9.25:* „Săptămîna culturii poloneze" — concert simfonic: Uvertura la opera „Verbum nobile" de Moniuszko; Poemul simfonic „Stanislav și Anna Osvețim" de Mecislav Karlovici; Uvertura de Antoni Salovski *10.00:* Scene din opera „Pană Lesnea Rusalim" de Paul Constantinescu *10.30:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *11.05:* Cvartetul de coarde în mi minor de Liubomir Pipcov *11.32:* Valsuri de estradă *12.00:* Cîntece patriotice și versuri — montaj *13.31:* Muzică ușoară *13.10:* Muzică din operete *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Cîntece și jocuri populare *15.30:* Suita a III-a din baletul „Cenușăreasa" de Prokofiev *16.00:* Suite franceze de Johann Sebastian Bach (la clavecin — Isolde Ahlgrimm) — Suita nr. 1 *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntece pionierești *17.10:* Pagini din opera „Pescuitorii de perle" de Bizet *17.45:* Cu scriitorii noștri pe litoral *18.00:* Muzică ușoară *18.30:* Lecția de limba franceză (începători) *18.40:* Duete din operete *19.00:* Melodii populare *19.30:* Muzică instrumentală *19.45:* Fragmente din opera „Somnambula" de Bellini, cu Maria Callas, Nicola Monti, Nicola Zaccaria, corul și orchestra Operei „Scala" din Milano, dirijor Antonio Votto *21.15:* Scriitori în lumina documentelor — Alexandru Vlahuță *21.30:* Simfonia a II-a în la

Cînd accesele epileptice sînt de origine tumorală se recomandă intervenția neuro-chirurgicală pentru înlăturarea cauzei care produce criza. Dacă după intervenția respectivă crizele persistă, se indică tratament medicamentos, întocmai ca în epilepsia-boală. Avînd în vedere marea varietate a acceselor epileptice, în prezent se recomandă în tratamentul epilepsiei o terapie (Mysolin, Luminal, Hydantoin, Tridion etc.) corespunzătoare fiecărei forme de boală. Bolnavul trebuie să urmeze în mod regulat medicația indicată și să fie permanent sub control medical, pînă la suprimarea totală a crizelor, deoarece de multe ori, sub influența tratamentului, aspectul crizei se modifică și aceasta poate trece uneori neobservată. Se admite că epilepsia nu determină tulburări mintale într-un procent mai mare decît alte boli nervoase. După ultimele cercetări rezultă că printr-o supraveghere atentă și îndrumare corectă în alegerea profesiei, bolnavul epileptic poate și trebuie să devină folositor societății și familiei sale.

DE LA CORESPONDENȚI

E mai cald ca în pădure... (*Florin Toga — Bîrlad*)

La Constanța, un mare panou din ceramică și marmură recent aplicat pe calcanul unei clădiri din centru, redă harta Dobrogei cu aspectele ei antice. (*D. Anghelato — Brăila*)

Școlărițe pe stadionul din Turda. (*Frederic Spath, cercul foto de pe lîngă „Industria sîrmei" — Cîmpia Turzii*)

LA POALELE BARAJULUI...

Este vorba de uriașul baraj care zăgăzuiește apele lacului de acumulare de la Bicaz. La poalele lui — dincoace de lac — s-a deschis recent o cabană turistică bine amenajată, pusă la dispoziția excursioniștilor care vizitează Bicazul

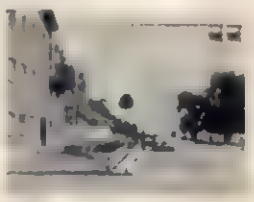

și împrejurimile sale, precum și celor aflați în trecere spre Ceahlău.

Emil BUCUREȘTEANU
Piatra Neamț

PĂRERI DE PIETON

Găsesc extrem de utilă publicarea unor materiale de popularizare a regulilor de circulație, cum a fost fotoreportajul „Între șoferi și pietoni" din „Flacăra" nr 21/963. Ca pieton nu pot să nu-mi exprim dezaprobarea față de numeroșii conducători de autovehicule care, depășind viteza legală, gonesc nebunește chiar și pe arterele centrale ale Capitalei și periclitează adesea viața pietonilor. Nu o dată am văzut șoferi sau motocicliști care fac bruse și în viteză virajul pe dreapta la stopuri și surprind pietoni care traversează liniștiți, știindu-se protejați de semaforul aflat pe verde. Asemenea conducători grăbiți sînt și pe unele tramvaie și autobuze I.T.B., care pornesc din stații fără a mai controla prin oglinda retrovizoare dacă s-au urcat toți călătorii. (Nu mă refer aci la autobuzele și tramvaiele care circulă cu oameni agățați ciorchine pe scară, în orele de vîrf ale zilei sau cu prilejul meciurilor.)

Bineînțeles, ca pieton nu mă pot solidariza nici cu cetățenii care circulă distrați, cu capu-n nori, care sînt grăbiți să traverseze fără a se asigura că momentul e propice. Am urmărit într-o zi, cu groază, un grup de copii de 12-13 ani traversînd în goană, pe „roșu", intersecția str. C.A. Rosetti — bd. N. Bălcescu, și scăpînd ca prin urechile acului de a fi striviți sub roțile mașinilor. Iată de ce cred că ar trebui întărită popularizarea regulilor de circulație, și în primul rînd printre micii pietoni atît în școală cît și în familie.

Grigore GHEORGHE
muncitor,
Spl. Unirii 184, București

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespondeze. *Elena Cheraru*, elevă, Dolhasca nr. 61, rn. Fălticeni: ilustrate; *Paul Achiței*, student, București 12, cal. Plevnei nr. 162, rn. 16 Februarie: teme diverse; *Ionel Butiman*, muncitor, Galați, str. N. Bălcescu nr. 15 literatură, ilustrate; *Virgil Ciotlos*, profesor, Aiba-Iulia, str. N. Cristea nr. 22: ilustrate; *Anișoara Pintilie* și *Eleonora Cîrjă*, eleve, Fălticeni, str. Dimitrov nr. 39: muzică, literatură, ilustrate; *Aurica Luca* și *Mariana Butnaru*, eleve, Fălticeni, str. Republicii nr. 229: muzică, literatură, ilustrate; *Ecaterina Danciu*, elevă, Pitești, str. Horia, Cloșca și Crișan nr. 14; ilustrate; *Gabriela Tănăsescu*, elevă, Giurgiu, șos. București nr. 52 A: ilustrate; *Cosma Rădulescu* și *Constantin Ionescu*, tehnicieni, Craiova, str. R.P.R. nr. 63: literatură, artă, ilustrate; *Kazimierz Ghazerynski*, Tomaszow Mazowiecki, ul. Topolowa 7 m 21, R.P.Polonă: filatelie, filumenie, ilustrate, sport, muzică ușoară (în rusă și polonă); *Janina Majtezak*, Konstantynow K/Lodz, ul. H. Sawickiej 14, R.P.Polonă: sport, muzică ușoară, filatelie, ilustrate, film, teatru, geografie, călătorii (în polonă, rusă, engleză); *Bohdan Turek*, Bechcice, p. Konstantynow Lodzki, R.P.Polonă: teme diverse; *Zenon Zebnycki*, Chelm-Lubelski, ul. Ceramiczna 61, R.P. Polonă: film, muzică, literatură, turism, sport, ilustrate, filatelie (în rusă, polonă, esperanto); *Alexandra Ilea*, elevă, Turda, str. Avram Iancu nr. 44: ilustrate, teme diverse; *Elena Dorin*, elevă, Galați, str. Sindicatelor nr. 18: artă plastică, ilustrate; *Mircea M. Ionescu*, elev, București, str Dornei nr. 26: literatură sport, filatelie, geografie, teatru, prietenie; *Puiu Cobzaru*, tehnician mecanic, com. Ștubei Orăști, rn. Olteniță: ilustrate; *Rodica Boroș*, elevă, Turda, str. Avram Iancu nr. 57: teme diverse, ilustrate; *Anghel Petre*, elev, com. Novaci, rn. Gilort: matematică, fizică, literatură; *Nic. Cozlovschi* și *Ion Briceag*, controlori tehnici, Ștefănești, bloc 16, ap. 23, rn. Pitești. ilustrate.

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII

major de George Enescu *22.55:* Muzică de dans.

Programul II *16.10:* Piese corale *16.30:* Din operetele lui Johann Strauss *17.00:* Muzică ușoară *17.15:* Pagini de proză din volume recent apărute *17.30:* Fragmente din muzica filmului „Valurile Dunării" de Teodor Grigoriu; Fantezie caracteristică de Andersen *18.05:* Muzică populară *18.30:* Muzică din opere. *19.00:* Trio opus 15 de Smetana (Ștefan Gheorghiu — vioară, Radu Aldulescu — violoncel și Valentin Gheorghiu — pian) *19.30:* Note de lector *19.40:* Muzică ușoară de Igor Iakusenko și Uno Noisov *19.10:* Muzică populară *19.35:* Muzică instrumentală și vocală de compozitori romîni *19.00:* Concert din operete *19.30:* Muzică din filme *19.10:* Ansambluri de copii *19.30:* Suita simfonică „Țara de piatră" de Carmen Petra-Basacopol *17.05:* Melodii populare *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Tinere talente — elevi și școlii de muzică de 12 ani nr. 1 din București *18.25:* Muzică ușoară romînească *19.00:* Tinerețea ne e dragă! *19.30:* Album de operetă *20.00:* Scrisori din țară *20.10:* Muzică populară interpretată de Georgeta Anghel și Ion Girbăcea *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Melodii lirice *21.15:* Ansamblul de cîntece și jocuri al Sfatului Popular al Capitalei *21.45:* Părinți și copii *22.00:* Seară de muzică de dans cu Radu Zaharescu și Horia Șerbănescu *23.10:* Opera „La serva padrona" de Pergolese *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.25:* Teatru la microfon — „Ultima oră" după Mihail Sebastian *22.45—22.59:* Piese instrumentale.

VINERI 29 IULIE Programul I *5.07:* Cîntece *5.30:* Emisiunea pentru sate *5.50:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *6.07:* Marșuri de estradă *6.20:* Gimnastică *6.35:* Piese instrumentale *6.45:* Marșuri sportive *7.10:* Pagini orchestrale din operete *7.30:* Sfatul medicului — Deformațiile dinților la copii *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri! *8.05:* Muzică ușoară *8.30:* Cvartetul opus 23 de George Enacovici *9.02:* Arii din opera „Ruslan și Ludmila" de Glinka, cu Serghei Lemeșev, Vera Firsova, Evghenia Verbițkaia *9.32:* Muzică populară *10.00:* Preludiul simfonic de Ion Dumitrescu; Concertul nr. 3 pentru pian și orchestră de Dmitri Kabalevski *10.30:* Melodii distractive de estradă *11.05:* Studii pentru pian — Caietul II de Debussy (Walter Gieseking) *11.30:* Arii din opere *11.52:* Reportaj *12.00:* Preiucrări de folclor *12.30:* Muzică ușoară *13.10:* Suită de cîntece populare engleze *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Cîntă Rodica Paliu și Jean Păunescu *15.15:* „Cantata bucuriei" de Ovidiu Varga *15.45:* Soliști și formații artistice de amatori *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntă Lili Dușescu și Mircea Nemena *17.10:* Suite franceze de Johann Sebastian Bach interpretate la clavecin de Isolde Ahlgrimm — Suitele nr. 2 și nr. 3 *17.30:* În slujba patriei *18.00:* Melodii de dragoste *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Cîntă Raveca Săndulescu și Florea Ciosacă *19.00:* Pagini din creația lui Sigismund Toduță *19.45:* Muzică de estradă *20.15:* Muzică corală de Luca Marenzio *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică populară *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* Cîntă Iolanda Mărculescu și Mihail Știrbei *22.25:* „Secvențe" — variațiuni pentru orchestră de coarde de Cornel Țăranu; Simfonia a VII-a de Henry Coweil *23.05:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Din muzica popoarelor *10.30:* Sonata pentru vioară și pian de Sabin Drăgoi (Gaby Grubea și Paul Jelescu) *11.00:* Selecțiuni din operetele „Trei fete" de Schubert-Berté și „Nunta ungară" de Nico Dostal *11.30:* Muzică ușoară *12.05:* Ansamblul de stat de cîntece și dansuri din Republica Sovietică Socialistă Armeană *13.30:* Muzică simfonică *13.00:* Muzică populară *13.20:* Limba noastră (reluare) *13.40:* Muzică din opera „Martha" de Flotow *14.10:* Concertul în re major pentru corn și orchestră de Joseph Haydn, solist Franz Koch *14.35:* Muzică ușoară *15.00:* Actualitatea în țările socialiste *15.25:* Arii și duete din operete *16.10:* Muzică instrumentală și vocală *16.30:* Melodii populare *17.00:* Muzică de estradă *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Simfonia I de Beethoven *18.35:* În ajutorul corurilor de amatori (reluare) *18.45:* Medalion — „70 de ani de la nașterea lui Vladimir Maiakovski" *19.00:* Muzică populară *19.30:* Teatru la microfon — „Trei prieteni", după scenariul filmului „Prieteni credincioși" de Isaiev și Galici *21.13:* Piese instrumentale *21.45:* Muzică de dans *22.30:* Moment poetic — Munți *22.35:* Muzică din opere *23.10:* „Săptămîna culturii poloneze" — Cvintetul pentru coarde și pian de Iuliusz Zarembski *23.50:* Muzică de dans.

Programul III *21.45:* Interpretul săptămînii — Elisabeth Schwarzkopf *22.25—22.59:* Potpuriuri de estradă.

SÎMBĂTĂ 30 IULIE Programul I *5.07:* Jocuri populare *5.30:* Emisiunea pentru sate *5.50:* Muzică ușoară *6.07:* Cîntece *6.20:* Gimnastică *6.35:* Piese instrumentale *6.45:* Muzică de estradă *7.10:* Melodii populare *7.30:* Sfatul medicului — Cura de ape minerale în bolile de rinichi *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri! *8.30:* Piese simfonice *9.00:* Roza vînturilor *9.25:* Muzică populară *10.00:* Soliști ai Teatrului muzical din Galați: Elena Patrichi, Vasile Martinoiu și Valeriu Ponoran *10.30:* Muzică ușoară *11.05:* Sonata în sol major pentru vioară și pian de Cornel Trăilescu *11.30:* Muzică populară sovietică *12.00:* Dansuri și coruri din operete *12.30:* În săli și pe stadioane *13.30:* Muzică ușoară *13.10:* Rapsodia de Mircea Popa *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Din folclorul popoarelor *15.30:* Corul Școlii medii de muzică nr. 1 din București *15.45:* Actualitatea literară în ziarele și revistele noastre *16.00:* Recital Arta Florescu *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Orchestra de estradă a Radioteleviziunii dirijată de Paul Urmuzescu *17.10:* Cîntă Iulia Axen și Fred Frohberg *17 30:* Concertul nr. 5 pentru vioară și orchestră de Mozart — solist Jascha Heifetz acompaniat de Orchestra simfonică din Londra, dirijor Malcolm Sargent *18.00:* Program muzical pentru fruntași în producție *18.35:* Cvartetul nr. 2 de Zeno Vancea *19.00:* În pas cu știința *19.20:* Concert din opere *20.10:* Muzică de dans *21.00:* Cîntă Ion Luca Bănățeanu *21.15:* Carnet plastic *21.25:* Melodii populare *22.25:* Săptămîna culturii poloneze — Muzică ușoară de compozitori polonezi *23.45:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Muzică distractivă *10.24:* Suita a III-a de arii și dansuri vechi de Respighi; Suita lirică de Edvard Grieg *11.00:* Cîntece și ghicitori — emisiune pentru cei mici *11.15:* Muzică populară *11.30:* Serenada în re major pentru flaut, vioară și violă de Beethoven *12.05:* Muzică de estradă *12.30:* Variațiuni de Max Reger pe o temă de Mozart *13.00:* Soliști de muzică populară — Nelu Huțu și Nicolae Băluță *13.30:* Muzică ușoară romînească *14.10:* Pagini orchestrale din opera „Carmen" de Bizet *14.35:* Valsuri *15.00:* Simfonia a II-a în si minor „A bravilor" de Borodin *15.35:* Cu cîntecul și jocul pe plaiuri oltenești *16.10:* Cuplete și rondouri din operete *16.30:* Știința în slujba păcii *16.40:* Cîntece de Radu Paladi *17.05:* Arii din opere interpretate de Iulia Buciuceanu și Nicolae Florei *17.30:* Carnet de reporter *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Humoreska opus 20 de Schumann — la pian Yves Nat *18.30:* Muzică ușoară *19.00:* Rapsodia romînă de Ciprian Porumbescu *19.30:* Pe teme internaționale *19.40:* Muzică ușoară de Ion Vasilescu *19.55:* Muzică populară *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Scene de petrecere din operete *21.10:* Muzică de dans *21.45:* Agenda teatrală *22.00:* Romanțe *22.30:* Opera „Păpușile maestrului Pedro" de Manuel De Falla *23.10:* Concertul pentru pian și orchestră de Pascal Bentoiu — solist Corneliu Gheorghiu; Trei invenționi de Bohuslav Martinu *23.52:* Muzică de dans.

Programul III *21.10:* Concertul nr. 2 pentru pian și orchestră de Johannes Brahms (Sviatoslav Richter) *21.59:* Muzică de estradă *22.30—22.59:* Arii din opere.

În pagina 4: PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii".
Machetă: Vlad Mușatescu

41.505

Doriți să aveți dinți frumoși și sănătoși!
Folosiți noile periuțe de dinți din fire sintetice tip

„AURORA"

fabricate de I.L.S. Chaia Lifschitz — Oradea

Periuța de dinți
AURORA
întrunește calități
igienice
deosebite

TRAGERE SPECIALĂ
LOTO
CENTRAL

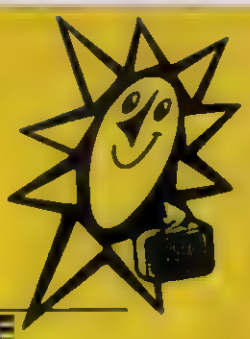

19 IULIE

AUTOTURISME
MOTOCICLETE, SCUTERE, EXCURSII ÎN U.R.S.S. ETC.

Filf. Rep.

Podul rupt

O producție a studiourilor din R. P. Polonă

Scenariul: Roman Bratny — Imaginea: Antoni Nurzynski
Regia: Jerzy Passendorfer — Muzica: Tadeusz Baird

Cu: Tadeusz Lomnicki, Elzbieta Kepinska, Lidia Korsakowna, Jerzy Blok, Janusz Bylczynski

Evocînd un dramatic episod al luptelor pentru lichidarea bandelor fasciste care, imediat după Eliberare, terorizau populația din regiunile muntoase ale Poloniei, filmul are în prim-plan figura locotenentului Mosur. În acest rol deosebit de complex, al unui tînăr ofițer care îndeplinește în liniile dușmane o misiune periculoasă, îl vom recunoaște pe Tadeusz Lomnicki, protagonistul filmului de debut al lui Andrzej Wajda, „Baricada".

Pe plajă la Eforie-Nord.
Fotografie de A. MIHAILOPOL

ANUL XII nr. 29 (425) — 20 iulie 1963

Iacăra

29

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Flacăra 29

ANUL XII nr. 29 (425) — 20 iulie 1963

REDACȚIA: BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța poștală: 3507, Of. 33
Tel. 17.60.10, Int. 17 44

ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL REVISTEI 2 LEI. ABONAMENTE: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

★★★★

Fotocronica Flacării

1 La uzinele „Republica" din Capitală — o nouă șarjă de țevi, ai căror indici calitativi vor fi sever verificați de brigăzile C.T.C. (control tehnic de calitate).

2 Aspectul nou al unei vechi periferii bucureștene — șoseaua Giurgiului.

3 În curînd — studenți. La cursurile de pregătire pentru examenul de admitere în învățămîntul superior de pe lîngă Universitatea din București.

4 Binemeritate zile de vacanță... Un grup de studente, la Complexul sportiv studențesc de pe malul lacului Tei.

5 Absolvenții clasei a XI-a B a secției serale de pe lîngă școala medie nr. 34 „C.A. Rosetti" sărbătoresc terminarea cu succes a învățămîntului mediu.

6 Iată-i. Fac parte din cei circa 9.500 de specialiști, promoția 1963 a institutelor de învățămînt superior din țară. În viața lor s-a petrecut un eveniment de seamă: au primit repartizarea pentru locurile de muncă unde, valorificîndu-și cunoștințele dobîndite în anii de studenție,

Fotocronica Flacării ♦ Fotocro

lei vor aduce contribuția la propășirea patriei noastre.

9 La Moscova se desfășoară cel de-al III-lea Festival internațional al filmului în cadrul căruia a fost prezentat cu succes filmul romînesc „Lupeni 29". În fotografie: un grup din delegația de cineaști romîni vizitînd, între două vizionări, Expoziția realizărilor economiei naționale a U.R.S.S.

8 59 de tineri din S.U.A. au vizitat Cuba — în ciuda interdicției Departamentului de Stat — pentru a lua cunoștință de viața poporului și tineretului cuban. În fotografie: grupul de tineri americani în vizită la șantierul naval cuban „Victoria de la Playa Giron".

9 Un grup de studenți olandezi au recurs la un mijloc original pentru a atrage atenția asupra lipsei de locuințe pentru studenți: ei au stat timp de cîteva zile în niște butoaie într-o piață din Amsterdam.

10 În Ecuador a avut loc o lovitură de stat militară — a doua în decurs de 17 luni — în urma căreia a fost instaurat un regim reacționar, antidemocratic. La Quito — capitala țării — ca și în marele oraș Guayaquil au avut loc demonstrații de protest împotriva acestei lovituri de stat, în cursul cărora a intervenit poliția, fiind ucise trei persoane și rănite alte 30.

11 Sub pretextul situației încordate din Guyana Britanică, provocată de acțiunile teroriste ale elementelor care fac jocul colonialiștilor, autoritățile britanice au pus în stare de alarmă trupele engleze din această țară, aducînd totodată noi trupe. În fotografie: trupe engleze pe o stradă din Georgetown.

12 Cu prilejul vizitei în Anglia a regelui și reginei Greciei, au avut loc la Londra manifestații în sprijinul cererii de eliberare a deținuților politici din Grecia. În numeroase puncte, demonstranții au reușit să rupă cordoanele polițiștilor care-i țineau la distanță de cortegiul de mașini.

13 Noile incidente rasiale de la Cambridge (statul Maryland-S.U.A.) au determinat intensificarea acțiunilor de protest ale populației de culoare împotriva discriminării rasiale. În fotografie: după un miting în Harlem (cartierul negrilor din New York) numeroși participanți au manifestat în fața sediului reprezentanței americane la O.N.U.

PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 21 IULIE *8.50:* Gimnastică *9.00:* Emisiune pentru copii și tineretul școlar — „Carte cu Apolodor" de Gelu Naum; Telejurnalul pionierilor; Căpitanul Val-Virtej descoperă insula lui Robinson (II) (reluare) *10.30:* Rețeta gospodinei *11.00:* Emisiunea pentru sate. În jurul orei *15.00:* Întîlnirea atletică U.R.S.S. — S.U.A. (transmisiune de la Moscova) *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Filmul artistic „Fantomele din Spessart" *21.00:* Filmul documentar „Aurul verde" *21.30:* Emisiune muzical-distractivă. Își dau concursul: Ileana Sărăroiu, Cornelia Iordănescu, Narcisa Giuvelea, Lucian Anastasiu. Acompaniază o formație instrumentală condusă de Petre Munteanu. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

LUNI 22 IULIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru copii — Hai să ne jucăm *19.45:* Filmul „Petre cel isteț" *21.35:* Recital vocal. Soliști: sopranele Lela Cincu, Maria Crișan și tenorul Octavian Naghiu *22.00:* Telesport. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

MARȚI 23 IULIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru copii — Cine știe să răspundă?! *19.40:* Incursiune în arheologie (III) *20.00:* Filmul „Fata cu care am fost prieten" *21.25:* Șah *21.40:* Muzică de promenadă. Cîntă fanfara Școlii militare de muzică. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

JOI 25 IULIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Emisiune sportivă pentru tineret — Ciclism (transmisiune de pe velodromul Dinamo) *19.45:* Eugène Delacroix *20.10:* Filmul „Poveste sentimentală" *21.40:* Muzică ușoară cu orchestra Fips Fleischer din Republica Democrată Germană. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

VINERI 26 IULIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Știți să desenați, copii? „Poveste de pe plajă" de Octav Pancu-Iași. Desenează Iurie Darie *19.35:* Filmul pentru copii „Lăculzinelor" *19.45:* Muzică populară românească *20.20:* Emisiune de știință — Soții Curie *20.35:* Opera comică „Valiza schimbată" de Rossini, realizată de „Cine Lirica Italiana". În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

SÎMBĂTĂ 27 IULIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru pionieri și școlari — În excursie *19.30:* În fața hărții *19.40:* Pagini din umorul universal *20.50:* Actualitatea cinematografică *21.50:* Muzică ușoară transmisă de pe litoral. Cîntă o formație condusă de Bebe Prisada. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

În paginile 21-23:
Programul de radio

PE OGOARE ÎN ACESTE ZILE

1

2

3

4

5

6

1 Din resurse locale, colectiviștii din Cornățel (raionul Sibiu) au construit o creșă pentru viței din prăsilă proprie. Sporirea cointeresării producătorilor în creșterea și îngrășarea animalelor constituie și pentru colectiviștii de la Cornățel un stimulent puternic în ce privește contribuția lor la creșterea în ritm mai susținut a șeptelului.

2 Pe cîntar — ultimii saci de grîu recoltat la G.A.C. Mărtinești, raionul Focșani.

3 Sectorul zootehnic al G.A.C. Dragodana, regiunea Argeș, se bucură de atenția cuvenită din partea colectiviștilor și a consiliului de conducere al gospodăriei. Recent s-a terminat aici căratul și depozitatul finului care va asigura hrana vitelor în timpul iernii.

4 Mecanizatorii de la S.M.T. Stîlpu execută arături de vară imediat după recoltarea grîului pe tarlalele G.A.C. Stîlpu, regiunea Ploiești.

5 La baza silos Fundulea, regiunea București — unde G.A.C. „Gheorghe Doja" și G.A.S. Belciugatele s-au numărat printre fruntașele unităților agricole socialiste care au predat grîul recoltat.

6 Pe loturile stațiunii experimentale Brăila se desfășoară din plin acțiunea de polenizare la floarea-soarelui. Aici fac practică și numeroși studenți agronomi.

Salutări de la mare

În paginile 6-7 8-9-10, imagini de pe litoralul românesc din aceste zile

Caligrafie de neon pe tabla nuptii din Mamaia

Am un bun prieten care, întocmai ca monsieur Jourdain, face proză fără să știe. Oriunde s-ar afla în concediu, la munte sau la mare, îmi scrie lungi misive în care îmi relatează amănunțit cum se simte și cum își petrece concediul. Nu i-am divulgat niciodată nici un rînd, dar de data aceasta n-am încotro. A plecat la Eforie-Nord încărcat cu valize și, prevăzător să nu se plictisească, a îngrămădit în interiorul lor: zece cărți de citit, o cutie de șah și table, o trusă de pescuit, un album de filatelist, două palete și două mingi de ping-pong, un binoclu, un aparat de radio cu transistori etc. etc...

— Ce faci cu atîta bagaj? — l-am întrebat surprins.

— M-am prăjit acum patru ani într-un concediu la mare fără activitate culturală și acum sînt prevăzător, îmi iau un adevărat club cu mine.

Alaltăieri am primit această scrisoare de la el:

„Află că o duc bine, m-am bronzat, ceea ce îți doresc și ție. Îmi închipui ce caniculă trebuie să fie la București. Eu m-am păcălit grozav cu bagajul meu, fiindcă și fără el mă distrez bine. Dar las să vorbească jurnalul meu intim:

Luni... Am sosit ieri la Eforie-Nord, m-am cazat bine și am intrat în porție. După programul de baie de soare m-am dus la club. Am jucat șah și tenis de masă, dar nu cu uneltele mele, fiindcă aici la club am găsit tot ce mi-a dorit inima. Seara am fost la Teatrul de vară și am văzut piesa «Băiat bun... dar cu lipsuri».

Marți... Baia de soare obișnuită. După aceea am fost la conferința «Din tainele Mării Negre» pe care a ținut-o tovarășul Șerbănescu Oct. din Constanța. A urmat un concert (pe discuri): Compozitorii romîni cîntă marea. Pe urmă: dans.

Miercuri... Baie de soare + cataplasme cu iaurt (m-am prăjit), dar la orele 17 d.m. m-am dus la conferința «Cura la mare» ținută de un medic la Punctul cultural nr 3. Seara, la Teatrul de vară, am vizionat spectacolul dat de Ansamblul C.C.S.

Joi... Baie de nămol și am citit o carte împrumutată de la club. «Un vals pentru Maricica», de N. Țic.) Pe urmă am asistat la conferința tov. V. Canarache, directorul Muzeului din Constanța care ne-a vorbit despre: «Edificiul roman cu mozaic și arhitectura orașului roman Tomis». Conferința a fost urmată de un concert de muzică populară dobrogeană. Seara, la Teatrul de vară, am vizionat spectacolul Ansamblului de estradă: «Mozaic Constanța».

Vineri... Nămol, soare, căldură și baie în mare. Am mai citit o carte. După-masă am

Mamaia sub astrul sîrcîu-citor al vilei

jucat șubah la club și am făcut șase seturi la ping-pong. La orele 18 am luat parte la vernisajul expoziției lui Eugen Taru.

Sîmbătă... Am avut o zi plină! Am fost la conferința tov. prof. univ. Ion Gudju despre «Perspectivele zborului în Cosmos», pe urmă m-am dus și eu la tradiționalul foc de tabără, unde am mîncat batal la frigare și am vizionat un spectacol de cîntece și dansuri populare. Am încheiat seara cu dans pe terasa parcului.

Duminică... N-am mai făcut helioterapie și nici talasoterapie. M-am dus în... Deltă, într-o excursie organizată de ONT. Am plecat dimineața la 9. Am vizitat cabana Ilgani și stațiunile Partizan și Maliuc de pe brațul Sulinei, iar pe brațul Sf. Gheorghe — așezările pescărești pînă la Mahmudia. Masa de seară (cu meniu pescăresc) am luat-o la Tulcea. Croaziera în Deltă am făcut-o pe vasul «Herculane». A fost o excursie grozavă.

Luni... Plajă, nămol etc. Apoi, la Clubul central din stațiune, am asistat la un concurs-spectacol: «Cel mai bun interpret al seriei». Erau peste 700 de spectatori. Am aplaudat atît de mult, încît și acum mă ustură palmele. Au cîștigat diplome și au primit cadouri

...și în foarte fluorescentă.

(coşuleţe cu flori, bibelouri etc.) tovarăşa Morariu Maria, muncitoare la Întreprinderea comunală din Sibiu (pentru muzică populară), Dolcescu Eugenia, muncitoare la coop. «Munca manuală» din Roman (pentru muzică uşoară) şi Gherţ Iosif, muncitor la fabrica «7 Noiembrie» din Sibiu (premiul I pentru instrumentişti). A se reţine că asta a fost luni (aici lunea nu e relache!).

Marţi... Plajă, nămol, soare, apoi am vizionat un meci de volei între selecţionata staţiunii Eforie-Nord şi Eforie-Sud. Meciul a avut loc la baza sportivă. Seara am citit ziare şi reviste la club, am vizionat programul la televizor şi pe urmă dans.

Miercuri... Am făcut o excursie organizată de ONT la Istria, cu autocarul. Seara, la cinematograful în aer liber, am văzut filmul romînesc «Lumină de iulie».

N.B.: Concediul nu s-a terminat. Urmează scrisoare. Mă distrez de minune. Fac un concediu pe cinste. Îmi pare rău că am venit încărcat cu atîta bagaj. Aici am de toate. Te îmbrăţişează al tău prieten etc., etc., etc..."

*

N-am pus la îndoială buna-credinţă a prietenului meu, dar avînd şi eu drum la Constanţa, m-am interesat cu privire la activitatea culturală pe litoral şi am aflat următoarele: în acest an Sfatul popular al regiunii Dobrogea a alocat pentru activitatea culturală pe litoral două milioane şi jumătate lei. Pentru cumpărarea de cărţi noi în bibliotecile cluburilor din Mamaia, Eforie-Nord, Eforie-Sud, Techirghiol, Mangalia şi Constanţa s-au cheltuit pînă acum 80.000 lei, iar pentru abonamente la ziare şi reviste — 35.000 lei. Numai biblioteca Clubului central din Eforie-Nord a crescut în acest sezon cu 4.000 de cărţi, cifra totală fiind de 16.000 cărţi. În cursul lunii iunie au avut loc pe litoral 700 manifestări (conferinţe impozioane etc.) la care au participat 170.000 de spectatori; 75 concursuri pe temele: Cel mai bun solist, şahist, recitator al seriei, la care au participat 15.000 de oameni veniţi la odihnă. Formaţiile de amatori din regiune au dat 32 spectacole în faţa a 37.000 de oameni. (Merită laude în special formaţiile de amatori IRED, Sfatul popular regional, D.R.N.C. şi ale gospodăriilor colective din Măcin şi Plopeni.) Tot în cursul lunii iunie s-au organizat pentru oamenii veniţi la odihnă pe litoral 83 manifestări sportive, 15 excursii ONT, 127 manifestări pentru popularizarea cărţii şi peste 500 spectacole date de: Teatrul de stat din Constanţa, Teatrul de estradă din Constanţa, Ansamblul „Briuleţul" din Constanţa, Ansamblul M.F.A., Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" din Bucureşti, OSTA, Orchestra populară din Cluj, Teatrul de stat din Galaţi, Ansamblul C.C.S. şi altele. În lunile iulie, august şi septembrie această bogată, interesantă şi diversă activitate culturală pe litoral va continua cu forţe sporite.

În numele zecilor de mii de oameni ai muncii veniţi pe litoral pentru odihnă, prietenul meu îşi exprimă pe această cale cele mai toride mulţumiri şi aplaudă din toată inima hărnicia şi talentul tuturor celor care îi prilejuiesc un concediu atît de frumos şi plăcut. Drept pentru care semnez aceste „Salutări de la mare".

Petru VINTILĂ

Fotografii de A. MIHAILOPOL

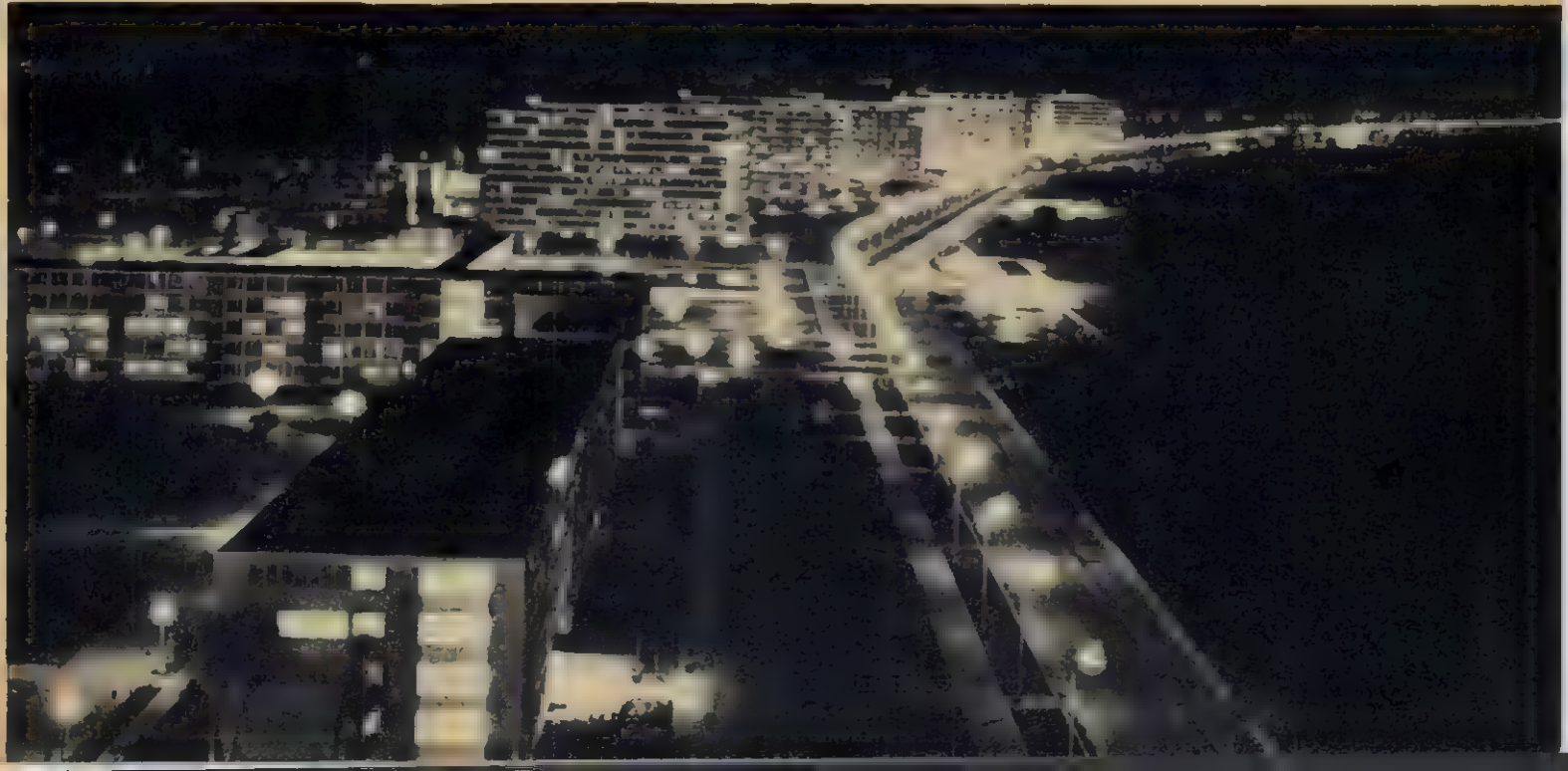

Jocuri pe plajă pentru tineri între 35 și... 60 de ani.

Miezul nopții. Doar plaja a rămas pustie...

E bine la mare!

Omagiu soare-lui răsare

Intermezzo acrobatic

Detaliu arhitectonic al teatrului de vară „Ovidiu" din Mamaia

teatru

DIALOG CU SPECTATORII

Scriu rîndurile de față îndemnat de solicitările tot mai frecvente ale publicului, venite fie pe calea corespondenței, fie în discuții avute cu oameni de diferite îndeletniciri, toți însă spectatori devotați care urmăresc cu pasiune teatrul. Este într-adevăr uimitor cît de prezent a devenit spectacolul în viața de fiecare zi a celor mai largi categorii de public, cît de profundă și plină de respect e judecata lor asupra muncii artistice, cît de subtile pot fi uneori observațiile critice, cît de justificate cerințele. Fără a fi specialiști (decît în profesiunea lor) sînt din ce în ce mai numeroși spectatorii care sesizează, dincolo de reprezentația propriu-zisă, o serie de probleme ce țin de fenomenul teatral în ansamblul lui, se preocupă de procesul de creație, urmăresc interpreții preferați rol de rol, au păreri judicioase cu privire la repertoriu, la distribuții, la organizarea vieții teatrale. Mă gîndesc la ecoul pe care l-au avut în rîndurile multor cititori cerințele criticii de a se alcătui repertorii permanente sau de a se folosi mai multe distribuții pentru aceeași piesă. Din corespondență sau convorbiri recente am reținut cîteva idei asupra cărora cred că merită să meditățm. E vorba în primul rînd de ceea ce cineva numea *spectacolul memorabil*. Pornind de la constatarea că în momentul de față există la noi mari forțe artistice, apărea o nedumerire firească: de ce piese de valoare, care ar avea în anumite teatre distribuția cea mai potrivită și ar putea deveni asemenea spectacole memorabile, nu sînt jucate tocmai pe aceste scene și figurează în repertoriul altora, în condiții mediocre sau și mai rău? Observația făcută cu bun simț și exigență mi se pare a avea implicații mai profunde. Ea se referă în fond la faptul că spectacolul teatral izbutit este în primul rînd rezultatul unei întîlniri creatoare între autor, regizor, scenograf, actori, la concepția artistică comună, la un stil comun, la un mod de a munci comun. Orice dezechilibru, orice lipsă de unitate sau de nivel artistic între aceste elemente constitutive ale teatrului duc la scăderea calității spectacolului. În cel mai bun caz putem asista la unele creații actoricești izolate într-un ansamblu slab sau la intenții regizorale nerealizate scenic. Iată deci sesizată de un nespecialist o problemă de cea mai strictă specialitate: problema echipei teatrale. Alta, legată strîns de cea dintîi: folosirea rațională a actorilor. Există o dorință comună a actorilor și a publicului ca marile roluri ale dramaturgiei originale și universale să fie realizate treptat de interpreții cei mai apți a le juca, astfel ca ele să rămînă în marea galerie a creațiilor teatrului nostru național, continuînd o glorioasă tradiție. Asemenea creații există, fără îndoială. Totuși, treaba nu e urmărită consecvent, în perspectiva dezvoltării mai ales a actorilor tineri și de vîrstă medie. Interlocutorul meu sublinia cu un minunat simț de răspundere: „E păcat. Anii trec. Un rol nejucat la timp e adesea un rol pierdut. De ce cînd ne gospodărim atît de bine în alte domenii, să nu gîndim și teatrul mai gospodărește?"

Păreri înțelepte, de care e necesar să se țină seama. Sondajul în rîndurile publicului se cere organizat. Ce bine ar fi dacă, începînd din toamnă, o dată cu deschiderea noii stagiuni s-ar relua de către fiecare teatru spectacolele cu discuții! Sau dacă în fiecare program de sală s-ar atașa un chestionar la care publicul să fie invitat să comunice părerile sale asupra spectacolului, să-și formuleze dorințele în privința repertoriului! Sau dacă în marile întreprinderi și instituții de cultură (școli, universități) ar fi invitați directori de teatre, regizori, actori, scenografi, critici și s-ar organiza un schimb de păreri, periodic, asupra muncii acestora! Sau dacă...

Dar posibilități sînt multe. Trebuie numai să existe preocuparea.

Traian ȘELMARU

povestea vorbei

ECOURI MITOLOGICE

Lumea zeilor, așa cum a născocit-o fantezia grecilor, de pildă, sau cum a adoptat-o mitologia română, ne este binecunoscută mai ales datorită literaturii și artelor plastice. Limbile moderne păstrează și ele, dar mai puțin vizibil, amintirea personajelor mitologice, a poveștilor lor. Într-adevăr numele de zei, greci sau romani, se ascund în spatele unor cuvinte care nu par să aibă vreo legătură cu mitologia.

Am vorbit altă dată despre *ecou* și *jovial*. Astăzi vom începe cu un exemplu foarte simplu: în anul 1806, Sertürner a extras din opiu o substanță alcaloidă calmantă. Prin efectul ei liniștitor ea a fost comparată cu somnul, ceea ce l-a făcut pe oamenii de știință să-i dea numele zeului grec al somnului *(Morfeu)*. Și astfel s-a născut cuvîntul, astăzi internațional, *morfină*.

Ceva mai curioasă e povestea cuvîntului *monedă* (sau *moneță*), care evocă o divinitate latină. La Roma, pe colina numită Capitoliu, se afla în antichitate un templu dedicat zeiței *Iuno Moneta*, adică (Iunona Sfătuitoarea, cea care dă sfaturi bune). Întîmplător, în acest templu se afla și atelierul de fabricare a banilor (*monetăria*, cum se spune astăzi). De la denumirea locului de fabricare s-a format cuvîntul latin *moneta*, ca denumire a banilor.

Din latinește cuvîntul *moneta* a fost moștenit de limba franceză, unde îl găsim și astăzi, scris *monnaie* (citit *moné*). Cuvîntul compus *porte-monnaie* a fost împrumutat de limba română în forma *portmoneu*, cu același înțeles ca în franțuzește.

Vedem așadar că există destul de multe cuvinte românești *(monedă, monetar, monetărie, portmoneu)* a căror origine e legată de numele Iunonei Moneta, zeița romană.

Sorin STATI

ACEȘTI INDIENI NU EXISTĂ ?

REPORTAJ SPECIAL PENTRU „FLACĂRA"
de Aitana ALBERTI

Fotografii de PARERA

Imaginile din aceste pagini înfățișează tipuri de indieni din Argentina și aspecte ale modului lor de trai.

Tînăra Aitana Alberti, fiica marelui scriitor progresist spaniol Rafael Alberti, este studentă la Institutul etnografic din Buenos Aires. Prin rîndurile și imaginile de față autoarea încearcă să dezvăluie cîte ceva din viața plină de suferințe a celor circa 150.000 de indieni din Argentina.

Era o vreme cînd se plăteau cinci lire sterline pentru un cap de indian. Da, acest lucru se întîmpla în Argentina pînă în anul 1920. Cu atît plăteau marii proprietari din Patagonia (cel mai sudic pămînt locuit din lume) uciderea unui indian. Unii aventurieri, ceva mai „sentimentali", se milostiveau de acești năpăstuiți și le cruțau viața, tăindu-le numai urechile pe care le prezentau drept dovadă a faptei lor. Proprietarii însă și-au dat seama că e vorba de o stratagemă și au început să le ceară capul întreg.

Încetul cu încetul, în locul indienilor decimați, pe teritoriile din Patagonia au devenit adevărate stăpîne turmele de oi.

O ISTORIE ZBUCIUMATĂ

În nordul Argentinei trăiau odinioară indienii „quilmes", faimos trib războinic care a rezistat timp de peste un secol atacurilor cotropitorilor europeni; cînd, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, acest trib a fost învins, supraviețuitorii săi — bătrîni,

(Continuare în pag. 12)

femei, copii — au fost strămutați pe malul fluviului Rio de la Plata, în apropiere de Buenos Aires. Acolo au pierit toți de tuberculoză. Singurul lucru care a mai dăinuit după această tragedie a fost numele tribului: „quilmes". În prezent acesta este numele uneia din suburbiile cele mai aglomerate ale capitalei Argentinei.

În îndepărtata regiune a lacurilor din sud, regiune turistică renumită prin frumusețea sa, trăiește unicul proprietar indigen din țară. În ciuda faptului că guvernele care s-au perindat din 1880 la cîrma Argentinei au recunoscut drept proprietate a indienilor 400.000 de hectare, numai Anibal Namuncurá, căpetenie araucană, a obținut un titlu de proprietate asupra a 3.000 de hectare de pămînt. Cine stăpînește restul de 397.000 de hectare? În nici un caz indienii.

În prezent, este riguros interzisă fotografierea în exploatările forestiere și pe plantațiile de trestie de zahăr, pentru a nu putea fi surprinse imagini care să dezvăluie gradul de mizerie a muncitorilor care lucrează acolo. Mare parte dintre ei sînt indigeni cărora li s-au furat pămînturile.

Cît de numeroasă e și ce reprezintă pentru Argentina populația indiană, azi pe cale de dispariție? Am apelat la doi specialiști pentru a încerca să răspundem la aceste întrebări.

CÎȚI INDIENI MAI EXISTĂ ÎN ARGENTINA?

„Este imposibil de precizat" — afirmă prof. E. Palavecino, directorul Muzeului etnografic al Universității din Buenos Aires. Dacă la ultimul recensămînt național au fost „omise" cartiere întregi locuite de indieni în orașul Buenos Aires, vă puteți da seama de rezultatul unui recensămînt al triburilor

„matacos" sau „cainguás". Numeroşi sînt factorii care complică problema. În primul rînd, indigenii au fost împinşi de populaţia albă în zone de pădure şi muntoase greu accesibile. Se mai întîmplă ca, atunci cînd se pune întrebarea dacă în provincia Misiones, de exemplu, există indieni, să se dea un răspuns negativ, deoarece pentru aproape toţi albii indian este numai acela... care umblă gol. Între indianul din junglă şi omul civilizat există mai multe trepte. Contactul dintre ei produce un fenomen pe care etnografii îl numesc „transcultură" şi în care se încadrează atît indigenul care îmbracă pentru prima oară o cămaşă dăruită, cît şi cel care şi-a însuşit oarecare forme ale culturii şi ale tehnicii albului. În cazul concret al provinciei Misiones, situată în nord-estul ţării, problema este mult mai complexă, deoarece marea familie tupi-guaraní, din care face parte tribul „cainguás", la care ne referim aci, se caracterizează prin aceea că nu are o aşezare stabilă, ea rătăcind necontenit între Misiones, Brazilia şi Paraguay. Dacă l-am întreba pe unul din aceşti indieni care este numărul aproximativ al sufletelor din tribul său, el n-ar şti să răspundă. Limba „guaraní" nu are termeni decît pentru primele patru numere; peste patru, orice cantitate se exprimă prin cuvîntul „mulţi", iar „mulţi" poate însemna tot aşa de bine cinci sau 18 milioane de persoane...

ŞI TOTUŞI EXISTĂ...

Prof. Emilio Martinez, preot, preşedinte al Direcţiei problemelor indigene, apreciază că în Argentina ar exista cam 150.000 de indigeni, repartizaţi în trei mari zone: la nord-vest indienii „coyas" în număr de vreo 40.000, la nord-est „tobas", „matacos", „cainguás" etc. — în jurul a 80.000, iar în Patagonia, vreo 25.000 de araucani.

După cum susţine Martinez, indienii reprezintă mai puţin de 1% din populaţia Argentinei. Fără a fi vorba de o acută problemă naţională, ca în cazul populaţiilor autohtone din Peru sau Bolivia, situaţia indienilor din Argentina rămîne totuşi tragică. Argentinienii ar putea oferi acestor fiinţe, lăsate la marginea vieţii, locul pe care îl merită în Argentina. Pentru moment însă cei mai mulţi dintre ei nu există din punct de vedere legal. Nu au nume precise, alegerea lor fiind o chestiune de gust. De pildă în zona Salta, un inginer spuse într-o zi unui indian: „Fangio, vino la mine" (Fangio este numele unui faimos automobilist). Indianul veni şi-i răspunse timid: „Mi-am schimbat numele, domnule şef; acum mă cheamă Pele"...

„IMPORTUL" DE INDIENI

În fiecare an, 30.000 de indieni „coyas" coboară din Bolivia pînă la Salta pentru a lucra la recoltarea trestiei de zahăr. Cu toate că vin angajaţi pe baza unor acorduri stabilite între ambele guverne, mulţi dintre ei nu se mai întorc în ţara de origine, ci coboară spre sud şi rămîn prin diverse localităţi, în funcţie de cererea de mînă de lucru. În oraşul Mendoza, de pildă, există un cartier de cocioabe — fetidă îngrămădire de locuinţe şubrede înjghebate din deşeuri culese la întîmplare — numit ironic Villa Nylon. Dar peregrinările indienilor „coyas" nu se termină aici. Ei traversează un teritoriu imens ajungînd pînă la Buenos Aires. Direcţia problemelor indigene calculează că în capitală trăiesc, în condiţii cu totul inumane, aproximativ 80.000 de indigeni.

„PUNEŢI-VĂ MAI ÎNTÎI DE ACORD"

„Deplorabilă este ignoranţa autorităţilor în legătură cu problema indienilor — ne spune prof. Martinez. Acum cîtva timp am plecat special la Geneva pentru a obţine includerea indienilor din nord-vestul Argentinei în «Planul andin». Prin planul menţionat, Organizaţia Internaţională a Muncii era însărcinată cu studierea posibilităţilor de îmbunătăţire a condiţiilor de viaţă şi de muncă ale populaţiilor indigene statornicite în Munţii Anzi. În timp ce expuneam în faţa funcţionarilor OIM situaţia de inimaginabilă mizerie a indienilor «coyas» din Argentina, am remarcat din partea lor o oarecare reţinere. Am cerut să mi se explice motivul acestei atitudini neaşteptate şi mi s-a arătat publicaţia oficială a acestui organism, în care erau reproduse documentele Conferinţei Internaţionale a Muncii, întrunită la Geneva în 1956. La pagina 142 am putut citi declaraţiile colonelului Aguirre Molina, delegatul argentinian, care spunea textual: *«În ţara noastră problema indigenă nu mai există»*. Atunci — a spus în continuare prof. Martinez — tehnicienii internaţionali mi-au dat sfatul următor: «Puneţi-vă dumneavoastră mai întîi de acord dacă există sau nu indieni în Argentina. După aceea, veniţi din nou la noi şi vom sta de vorbă»".

Oricare ar fi însă speculaţiile la care se pretează anumite personalităţi oficiale, problema zecilor de mii de indieni din Argentina — împinşi tot mai mult la marginea vieţii — se cere rezolvată în spiritul dreptăţii şi umanităţii.

În locul notelor de călătorie

— imagini din R. P. Polonă —

Răsfoind carnetul cu impresii de călătorie din R. P. Polonă, îmi dau seama că drumul parcurs prin această țară s-ar putea însemna cu o verticală trasă pe hartă, de la nord la sud, de pe țărmurile înspumate ale Mării Baltice pînă la culmile înzăpezite ale Tatrei.

Pentru a reda acest interesant traseu, locul creionului reporterului a fost luat de astă dată de obiectivul aparatului fotografic. E un lucru, ce-i drept, mai dificil, întrucît prezentarea ilustrată a noii Polonii, a muncii însuflețite a poporului acestei țări care, sub conducerea P.M.U.P., înalță edificiul socialist, ar necesita un album cu multe pagini! Să aleg care mai întîi imagini din Varșovia renăscută din ruine? Sau din Silezia, cu industria ei extractivă și grea, cu muncitorii ei harnici care aduc o contribuție însemnată la dezvoltarea bazei economice a țării?

Totodată nu poți încerca să prezinți Polonia fără vechea cetate Barbacan, fără monumentele istorice ale Cracoviei și altele. Dar mai cu seamă nu poți înfățișa chipul de azi al acestei țări prietene fără a stărui asupra noii cetăți a oțelului din Nowa Huta, cu orașul ei tînăr de 100.000 de locuitori, rod al eforturilor creatoare ale constructorilor socialismului. Mergînd către sud, admiri binecunoscuta stațiune Zakopane, unde se desfășoară concursurile internaționale de sporturi de iarnă.

Zakopane a constituit extremitatea sudică a călătoriei noastre. În extrema nordică ne-am întîlnit cu Gdanskul, orașul-muzeu, reconstruit în parte aidoma ca în trecut, cu constructorii navali de la „Stocinaia Gdansk", care se mîndresc cu vasele pe care le lansează în apele Balticei.

Dar mai bine să dăm cuvîntul... imaginilor.

Fotoreportaj de I. IOSIF

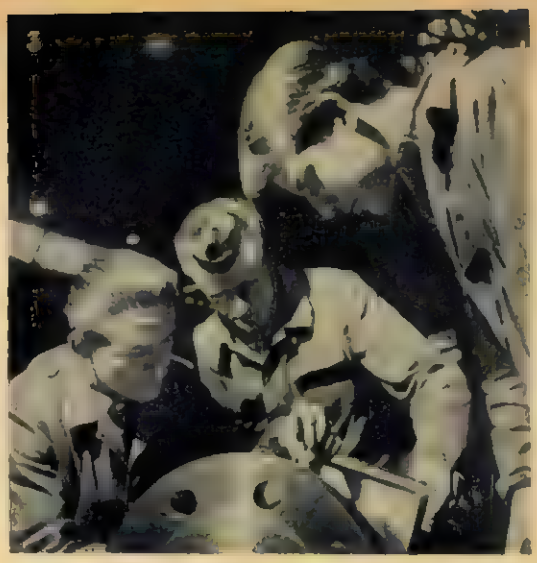

① Cetatea oțelului „Nowa Huta".

② Modernul „Grand Hotel" din capitala Poloniei.

③ Brigada lui Josef Kulik de la Uzinele de mașini grele.

④ Și coșarii fac parte din pitorescul Gdanskului.

⑤ Gdanskul — orașul constructorilor de nave — e în continuă reînnoire.

ION SĂLIȘTEANU prelucrînd în atelierul notațiile făcute pe șantierul naval.

Cu șevaletul pe drumurile țării

SEVER MERMEZE: Portret.

ANGELA BALOGH: Sudoriță.

Cu mapa de schițe și cu paleta sub braț, tinerii artiști plastici au pornit-o pe drumurile țării. Sînt peste o sută. Și-au instalat șevaletele pe șantierul naval din Galați, printre furnalele Hunedoarei sau lîngă blocurile noi din Onești și lucrează febril. Documentarea — cum i se spune, cu un termen palid și uzat prezenței active a creatorului acolo unde viața pulsează cel mai intens — a intrat ca o necesitate vitală în practica artistică. Anul acesta, însă, ea a căpătat sensuri mai adînci și o răspundere sporită: tinerii plasticieni își pregătesc, pentru la toamnă, o amplă expoziție republicană. Vor să dea măsura talentului lor, vor să investească lutul și culorile cu puterea de a povesti despre Romînia anului 1963...

Călătoriile acestea de luni de zile prin țară — e bine să o spunem — sînt substanțial înlesnite din punct de vedere material de către stat. Și nu numai material: din cînd în cînd, mari artiști văd lucrările tinerilor, le comentează și le îndrumă creația.

Am fost la Galați și i-am văzut pe cei vreo douăzeci de tineri plasticieni la lucru. Despre ei am notat cele ce urmează.

★

Pentru ochiul artistului plastic, Galațiul de azi întinde ispite la tot pasul. Ce să vezi, ce să reții mai întîi? Te invită, cu cromatica veselă a blocurilor sale noi, tînăra Țiglină: scoți carnetul și creioanele colorate și notezi totul înfrigurat. Dar oare poți să reziști chemării Dunării ce-și mînă apele lenește la vale? Oprindu-se în dreptul șantierului îți oferă spectacolul tulburător al navelor cărora oamenii le făuresc trupul din imense foi de tablă cărămizie. De bună seamă, creionul nu poate tace și povestește pe hîrtie mereu, fără oprire. La Uzina de tablă subțire, laminoriștii scot din flăcările cuptoarelor foile incandescente, cu o gestică nobilă, energică. Cum să surprinzi pe pînză mișcarea aceasta? O schițezi o dată, și încă o dată, apoi iei totul de la început. Impresiile se adună, te copleșesc, transpunerea lor e spontană, înfierbîntată, cauți mereu gestul esențial, imaginea reprezentativă, dar selecția nu se poate face încă. E nevoie de sedimentarea și de prelucrarea lucidă a fenomenelor observate.

Două săptămîni, artiștii au colindat fără astîmpăr Galațiul industrial, de cum răsărea soarele, iar în mapele lor desenele se adunau în vrafuri. Apoi, preferințele s-au declarat și fiecare și-a ales locurile și oamenii care i-au atras cel mai puternic... Cornelia Daneț s-a cocoțat sus, la prova unui cargou aflat în asamblare, și de acolo a urmărit munca spectaculoasă a sudorilor. Ion Sălișteanu s-a oprit în Țiglina și a purces să-i facă portretul. Angela Balogh a rămas ore și zile întregi lîngă laminoriști, la gura cuptoarelor, iar Michaela Crăciun a plecat printre colectiviștii din Băleni. Într-un colț roșu al șantierului naval, soții Sever și Getta Mermeze și-au amenajat un fel de atelier unde, cu o punctualitate de ceasornic, muncitorii frunțași pe care ei i-au solicitat, vin zilnic să le pozeze. Ervant Nicogosian face peisaje pe malul Dunării, Edith Gross pe străzile noului Galați, iar Boris Leonovici modelează în lut portretul maistrului lansator Dumitru Cazacu.

★

La început au fost priviți cu o fărîmă de nedumerire: ce se tot învîrteau pe șantier fetele acestea în pantaloni pătați de vopsele, sau tînărul acela cu o barbă rotundă de pescar, sau celălalt, cu ceafa cam netunsă, sau ăla mic, ca un licean cu ochelari? Se tot plimbau prin docuri și mîzgăleau într-una hîrtii de pe care nu se înțelegea prea mare lucru... Apoi, i-au văzut venind dimineața o dată cu ei la lucru, așezîndu-se în fața șevaletului și muncind într-una, fără răgaz. Cîte o ploaie îi uda pînă la piele, alteori vîntul nepotolit le smulgea pînzele, dar ei ancorau șevaletele cu pietre și pictau mai departe. Muncitorii își terminau schimbul, plecau acasă, dar pe pictori și graficieni numai apusul soarelui îi gonea de pe șantier. Pe pînze și pe cartoane începeau să apară cargoul de 4.500 tone pe care tocmai se pregăteau să-l lanseze, chipurile tovarășilor lor de muncă, Dunărea și vapoarele ei.

...Așa a început prietenia dintre muncitorii șantierului naval și artiștii plastici: prin adîncul respect reciproc al unora pentru munca celorlalți. Și nu o dată constructorii de vapoare se opreau lîngă scăunelul pliant al pictorului, priveau în tăcere cum lucrează.

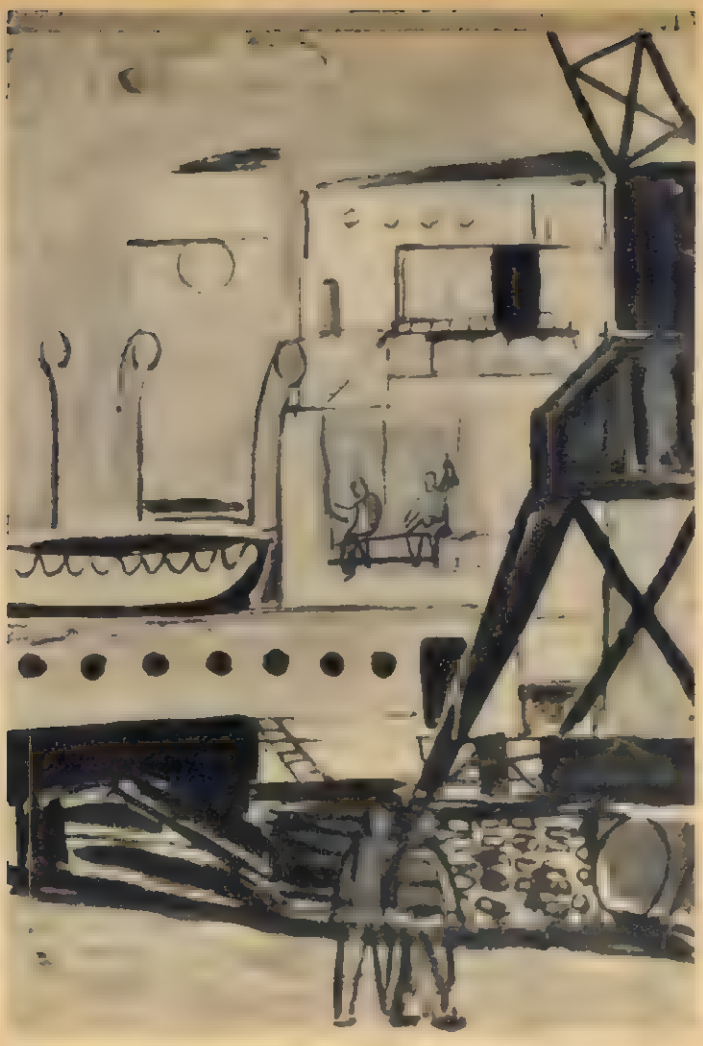

E. NICOGOSIAN: Se pregătește un nou vas.

MICHAELA NICA-CRĂCIUN: Portret.

pentru ca apoi, cu siguranță și cu simț al adevărului artistic, să facă cîte o observație judicioasă. Artiștii plastici deveniseră pe șantier o prezență familiară și apropiată.

...Într-o amiază toridă, în timpul pauzei de prînz, macaragiul a coborît din cabina sa și s-a îndreptat spre cantină. În apropiere, un pictor continua să lucreze pasionat la pînza lui, fără să simtă parcă razele fierbinți ale soarelui. Macaragiul s-a întors din drum, s-a urcat pe mașină și a început iar, timp de cîteva clipe, să o manevreze. Apoi a plecat liniștit: îi schimbase astfel poziția încît acum, asemenea unei umbrele uriașe, ea îl ferea pe artist de primejdioasele săgeți solare...

★

Maistrul Dumitru Cazacu pregătește lansarea unui cargou de 4.500 tone: cel de-al 715-lea vas căruia îi face cunoștință cu apa. Dar emoția aceasta, a șapte sute cincisprezecea, nu e mai prejos decît celelalte, nu a fost tocită prin repetare, momentul crucial al lansării marcînd nașterea vasului. Mărunțel, negricios, maistrul se mișcă pe șantier ca un general pe cîmpul de bătălie. Toți îi urmăresc silueta și gesturile, încercînd să-i prindă sunetul vocii. În cele 10 zile ce pregătesc lansarea, nu se prea poate sta de vorbă cu el: e într-o încordare și tensiune permanentă. Dar acum, iată-l, stă liniștit și nu i se clintește nimic pe chip. Stă cu mîinile pe genunchi și numai cutele de pe frunte arată că mintea tot de gîndul lansării îi e stăpînită. Oamenii se minunează că îl văd atît de liniștit pe maistrul lor în aceste zile. Se minunează, dar îl înțeleg: trebuie să stea liniștit — pozează doar — altfel tovarășul sculptor nu-și poate vedea de treabă.

În lutul în care sculptorul Boris Leonovici a săpat trăsăturile lui Dumitru Cazacu se simte însă, cu tot calmul aparent, întreaga vibrație spirituală, întreaga frămîntare creatoare a celebrului maistru lansator, laureat al Premiului de Stat, aflat în preajma celei de-a 715-a lansări de vase pe Dunăre.

★

Materiile de clasa a XI-a cer învățătură serioasă, nu glumă. Dacă toate te-ar atrage la fel de mult, ar mai merge, dar așa... În sfîrșit, învățăm și gata! Totul e să știi să-ți planifici bine timpul. Laminoristul Gheorghe Moraru și planatorul Ionel Bujeniță s-au deprins să-și împartă chibzuit vremea: după orele de muncă în uzină (și sînt amîndoi fruntași!) puțină odihnă, un pic de sport și apoi cursurile serale: anul acesta trebuie neapărat terminat liceul; sînt „vîrstnici" de acum, au 22 de ani!

Seara, cînd ies de la școală, fetele și băieții se mai plimbă împreună pe malul Dunării. Moraru și Bujeniță spun scurt „bună seara" și se retrag primii. Mai au încă treabă pe ziua de azi: în atelierul filialei gălățene a U.A.P. sînt așteptați de artiștii cărora le pozează. Îi cam încearcă din cînd în cînd somnul, dar băieții nu se lasă: „Stăm tovarăși, stăm dacă e nevoie. Aveți în curînd expoziție, cum să nu vă înțelegem?"

★

Sala mare în care se cositoresc foile de tablă are, de cîteva săptămîni, locatari noi. Primiți cu căldură, s-au instalat ca la ei acasă într-un colț al sălii și lucrează. Tot asupra foilor de tablă. Numai că munca lor are ceva neobișnuit: pe argintul bucăților metalice ei creionează — în cîteva linii lapidare, sintetice — un chip, o siluetă. Apoi, cu ciocanul și dalta, ei le subliniază nuanțat contururile, transformînd banala tablă într-o operă de artă. Sînt trei sculptori — Vasilica Kaznovski, Filofteia Simionescu și Boris Leonovici — care și-au stabilit aici „atelierul" pentru tot timpul documentării lor în Galați. Modelele se găsesc la fața locului: sînt înșiși muncitorii Uzinei de tablă subțire. Și tot aceștia sînt și colaboratorii lor apropiați: dimineața, cînd sculptorii sosesc în atelier, găsesc vraful de tablă pregătit grijuliu de cu seară, iar foile alese după subțirime și calitate. Într-o zi, au găsit dălți și ciocane noi: fuseseră făcute special pentru ei de lăcătușul Potîrniche Constantin. Maistrul Nicula Neculai a rămas o noapte întreagă în hală cu sculptorii, ajutîndu-i să-și acopere cu zinc primele lucrări...

— Ați venit la artiștii noștri? — ne-a întrebat tovarășul Cazacu, directorul uzinei, cînd am trecut pe la dumnealui.

Acest cald și familiar „ai noștri" spunea totul.

Sanda FAUR

de vorbă cu medicul

BĂILE SĂRATE

Țara noastră posedă multe stațiuni cu izvoare naturale de ape care au o recunoscută eficacitate în diverse afecțiuni. Printre acestea, de mare faimă se bucură apele sărate, cloruro-sodice. Avînd concentrații diferite, ele se folosesc fie în cura internă (cele cu concentrații mici) fie în cura externă.

În tratamentul bolilor de ficat sînt recomandate apele sărate alcaline, deoarece au proprietatea de a micșora secreția biliară, punînd astfel în repaus căile biliare. În ce privește apele sărate sulfuroase, ele cresc motilitatea (mișcările) vezicii și căilor biliare. În tratamentul diabetului zaharat al gastritelor cronice și al gastritelor cu lipsă totală de aciditate se recomandă cura de ape sărate cu concentrație slabă.

Este însă contraindicată cura cu aceste ape în bolile rinichilor cu edeme și în hipertensiunea arterială.

Folosirea apelor sărate pentru băi se poate face în orice concentrație. Acțiunea lor se realizează prin efectul excitant asupra pielii, modificînd în felul acesta reactivitatea organismului în general. Mantaua de sare ce se depune pe tegumente face ca acțiunea acestor ape să se prelungească și după terminarea curei balneare. Băile cu ape sărate au o acțiune binefăcătoare asupra unor inflamații cronice ale ovarelor, a căror vindecare aduce după sine și ameliorarea unor tulburări ale glandelor cu secreție internă.

Sub acțiunea băilor sărate se observă o mai bună utilizare a principiilor alimentare și deci de aceste băi vor beneficia debilii, convalescenții după boli de lungă durată, limfaticii.

Este indicat tratamentul balnear cu ape sărate în cazul proceselor inflamatorii cronice de natură reumatică cu localizare în articulații, ca și în cel al afecțiunilor nervoase periferice cum sînt nevralgiile, în faza lor cronică. Bolnavii de scrofuloză și de tuberculoză osteoarticulară beneficiază foarte mult de băile sărate dacă sînt asociate cu helioterapia (cură de soare). Aceleași băi, în special cele de mare și în lacuri sărate, se recomandă în tulburările de dezvoltare din perioada copilăriei.

Sub formă de inhalații, apele sărate influențează favorabil catarurile cronice ale căilor respiratorii.

Cele mai cunoscute localități cu ape sărate din țara noastră sînt: Amara, Bazna, Ocna Sibiului, Sovata, Govora, Lacul Sărat, Băltățești, Ocnele Mari și altele.

Dat fiind varietatea concentrațiilor acestor ape atît în clorură de sodiu cît și în alte elemente care influențează acțiunea finală a tratamentului este absolut necesar să cerem sfatul medicului pentru alegerea stațiunii celei mai indicate în raport cu afecțiunea de care suferim.

Dr. Silviu GHEREA

MATEMATICĂ DISTRACTIVĂ

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

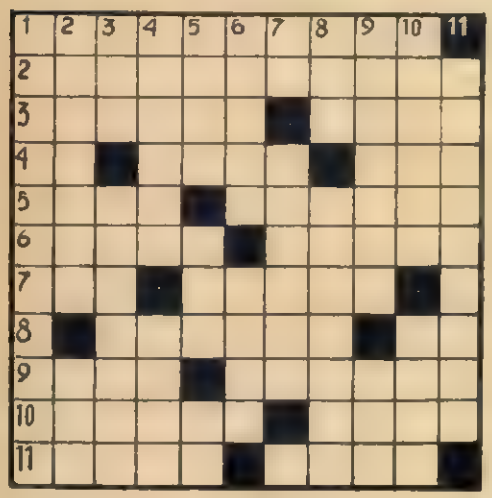

ORIZONTAL: 1) FACTOR PRINCIPAL ÎN... ÎNMULȚIRE. 2) REZULTATUL ADUNĂRII (pl.) 3) ÎNDOIȚI — Fără accent. 4) 1/2 GRAM — MAXIMUM 10 — CERC CE SE POATE MICȘORA. 5) TOTAL — ARMA... DIN CERC (pl.). 6) UNU ȘI UNU — MINIMUM. 7) FACE SOCOTEALA (od.) — A ÎNMULȚI. 8) 8 ARE! — 101 (rom.). 9) SOȚ — EXECUTĂ MIȘCĂRI DE ROTAȚIE. 10) A FI PRIM — 1.000 KG. 11) SECȚIONAT — MĂSURĂ.

VERTICAL: 1) FĂRĂ SOȚ. 2) A ADUNA — DOUĂ LA DOUĂ. 3) SUTĂ LA SUTĂ — ARIE (pl.). 4) 1963+1964+1 — SEMN. 5) 3 DIN 90 — Acest — Spetează. 6) A EFECTUA ACELEAȘI OPERAȚII, AVÎND ACELAȘI REZULTAT — Tată (fam.). 7) Pronume — AU RĂDĂCINI ÎNTREGI. 8) EXACT — SCĂDERE. 9) ÎN FRUNTEA... CAREULUI NOSTRU (pl.) — ZERO. 10) INEXACTITATE — SOCOTEALA. 11) PRIMI.

Dezlegarea jocului „MIC", apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Aeromodele. 2) Briliant — X. 3) Ted — Cl — CEC. 4) Iștt — Ac — De. 5) Bec — C — ESIP. 6) I — Ovai — C — T. 7) Liliputani. 8) Daira — Adio. 9) Ud — U — As — PN. 10) Rapsod — Oră. 11) I — Minuscul.

„Săgeata" zboară peste suprafața apei și, tăind aerul, înaintează cu o viteză de peste trei ori mai mare decît a altor tipuri de nave fluviale.

„SĂGEATA" — MAI IUTE CA SĂGEATA

Călătoria pe apă are, fără îndoială, farmecul ei. Nu face excepție, de la această regulă, nici călătoria pe Dunăre. Dar, în același timp, pentru călătorul căruia — vorba proverbului — îi șade bine cu drumul, ea prezintă și un inconvenient: navele de tip „clasic" înaintează pe apele fluviilor și mărilor cu o viteză mult inferioară mediei orare înregistrate de cicliști în „Cursa Scinteii", să zicem, ca să nu mai vorbim de cea a unui tren, automobil sau avion. Mai precis: cu o viteză cam egală celei a poștalioanelor cu șase cai de altădată. De aceea, cu navele „clasice" (cu zbaturi sau elice obișnuite) străbați distanța Brăila-Tulcea în 7 ore (inclusiv staționarea de o oră în Galați).

Acest record de încetineală a fost însă suveran absolut numai pînă în vara aceasta. Pentru că de la 1 iulie pe ruta Brăila-Tulcea (cu opriri la Galați și Isaccea) face două curse zilnice dus și întors o navă de pasageri de tip nou, care străbate întreaga distanță în 2 ore (inclusiv cele două escale în porturile intermediare). Este nava cu aripi portante „Săgeata" a Navromului. O navă modernă, care zboară — la propriu — deasupra apei, cu o viteză de 60-70 km pe oră (de 3 ori și jumătate mai repede decît vechile nave). Motorul de 900 cai putere imprimă unei elice 1.850 rotații pe minut.

Dar viteza sporită nu este singurul avantaj pe care-l prezintă nava. Cuvinte de laudă trebuie spuse și în ce privește estetica exterioară și interioară a vasului. O cabină elegantă, asemănătoare celor ale marilor

din toată lumea

LUNA ȘI PLOILE

Independent unul de celălalt, doi oameni de știință — un australian și un american — au făcut un interesant studiu: ei au prelucrat statistic rezultatele unor îndelungi observații în legătură cu cantitatea precipitațiilor în funcție de diversele faze ale Lunii. Americanul, folosind o mașină de calcul, a prelucrat datele obținute timp de 50 de ani la 1.544 stațiuni meteorologice. Australianul a dispus de observații strînse timp de 25 de ani la 50 de stațiuni meteorologice. Rezultatele au fost interesante: atît în S.U.A. cît și în climatul secetos al Australiei, între a treia și a cincea zi după lună-nouă sau lună-plină cantitatea precipitațiilor este mai mare decît în celelalte zile corespunzătoare diverselor faze ale Lunii.

Cum s-ar putea explica legătura dintre ploile de pe Pămînt și poziția Lunii? Savantul australian a emis o ipoteză potrivit căreia cantitatea precipitațiilor este legată de cea a prafului meteoritic ce cade pe Pămînt din spațiul cosmic — firicelele de praf jucînd rolul unor centri de condensare a umezelii din atmosferă și determinînd formarea norilor și căderea precipitațiilor. Dimensiunile norului de praf meteoritic din jurul planetei noastre sînt în funcție de poziția Pămîntului în raport cu Luna.

Totuși, nici această ipoteză nu explică pe de-a-ntregul misterul legăturii dintre ploi și fazele Lunii.

TARGA CU PERNĂ DE AER

Ați auzit desigur de automobilele, trenurile și chiar de navele care funcționează cu pernă de aer — aerul sub presiune, pompat spre pămînt, jucînd rolul roților. În ultimul timp au mai apărut o serie de instalații pe baza aceluiași principiu, printre care: conveiere a căror bandă este susținută de presiunea aerului, transportoare pentru descărcarea rapidă a avioanelor pe aerodromuri, cărucioare cu ajutorul cărora se aduc pe stadioane diverse materiale fără a strica gazonul.

Printre ultimele noutăți se numără și targile pe pernă de aer. În afara rolului ei obișnuit — menținerea apa-

avioane turbopropulsoare, cu 64 locuri numerotate, cu fotolii comode, rabatabile, în care, după dorință, te poți întinde aproape la orizontală, cu un bufet civilizat ca utilare și serviciu — din păcate însă aproape-aproape tot atît de neaprovizionat ca și bufetele de pe celelalte nave care fac curse pe distanța Brăila-Sulina. (Nu intră în tema micului articol de față, însă nu ne putem reține să nu amintim, pe lîngă proasta aprovizionare, îmbulzeala și lipsa oricăror condiții pentru respectarea celei mai elementare igiene de care ne-am izbit la bufetele navelor „Anghel Saligny" și celelalte.)

Am nimerit, călătorind cu „Săgeata", în schimbul comandantului Constantin Dima. Echipajul cuprindea, în afara comandantului, încă trei oameni: șeful mecanic Marinache Puflea, motoristul Mihai Duță și marinarul Achim Mihailov. Pentru a naviga pe acest vas, cu toții au urmat cursuri de pregătire specială și au făcut practică sub îndrumarea unor navigatori pricepuți. Iar astăzi stăpînesc „Săgeata" cu competență.

Navigația pe nave cu aripi portante este încă foarte tînără la noi. Dar și navigatorii de pe „Săgeata" sînt tineri: cel mai în vîrstă dintre ei, comandantul Dima, are 35 ani, ceilalți sub 30, iar mezinul echipajului, motoristul Mihai Duță, doar 23.

„Săgeata" este deocamdată singura navă de acest tip în flota noastră fluvială. În curînd însă va mai avea o soră. După care vor urma și altele, îmbunătățind condițiile de transport pe Dunăre.

Text și fotografie de V. SAVIN

ratului în aer, la mică distanță de sol — perna de aer mai are în acest caz încă o menire importantă: să evite zgudulturile din timpul transportării bolnavilor.

MAI BĂTRÎN DECÎT PIRAMIDELE...

Intrarea în orașul Majunga, principalul port de pe coasta vestică a Madagascarului, este străjuită de un baobab urias a cărui circumferință depășește 30 metri. Cercetările botaniștilor au stabilit că maiestuosul baobab numără nu mai puțin de cinci milenii, fiind cu cîteva secole mai bătrîn decît cele mai vechi piramide.

SUFICIENTĂ SARE...

Consumul mondial de sare de bucătărie depășește 22 milioane tone anual, revenind în medie fiecărui om cîte 8 kg. O treime din această cantitate se extrage din apa mării. Oricît de considerabilă este rezerva de sare de bucătărie pe uscat, se va epuiza și ea o dată și o dată. Singurul izvor nesecat rămîne apa mărilor și oceanelor, a cărei rezervă de sare de bucătărie ajunge la cifra astronomică de 38.000.000.000.000.000 (adică 38 de milioane de miliarde) tone. La consumul actual, această cantitate este suficientă pentru 1,7 miliarde de ani. Numai rezervele cunoscute din țara noastră pot asigura consumul mondial pe... 13.000 de ani. Se poate deci afirma că omenirea nu este amenințată să rămînă fără sare într-un viitor prea apropiat...

CANICULA!...

...Unii nu rezistă la soare...

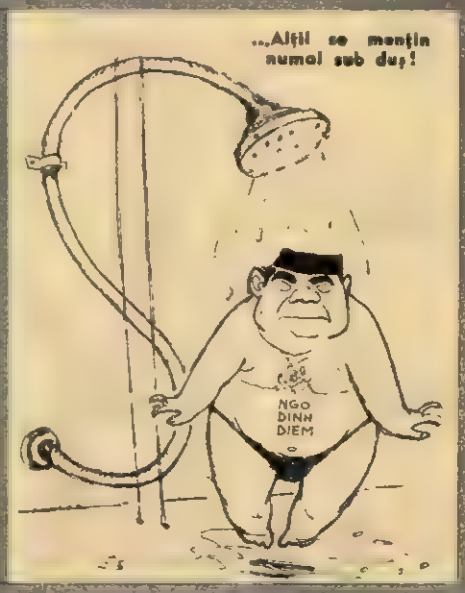

...Alții se mențin numai sub duș!

...Unora nu le convine umbra...

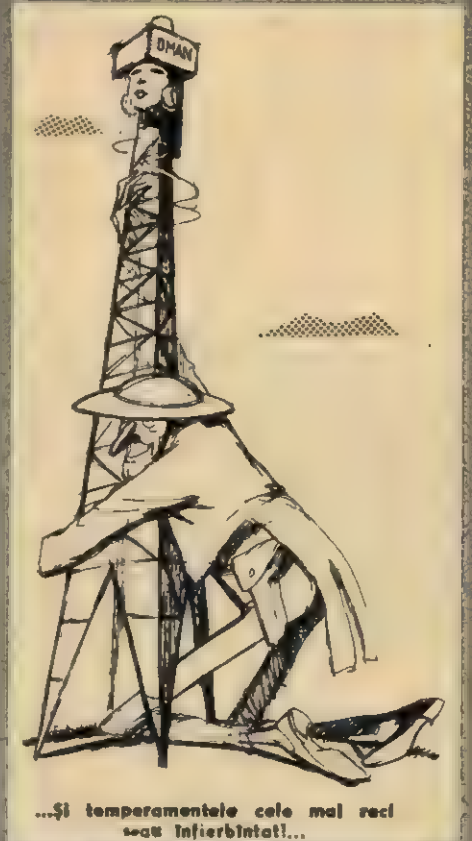

...Și temperamentele cele mai reci sau înfierbîntat!...

În Spania numai Franco transpiră.

Desene de Eugen TARU

MODA

O ținută practică și comodă

Dimineața la lucru rochia „chemisier" continuă să se mențină în preferința tuturor femeilor cu gusturi practice. Poplinul iuni, satinul de bumbac în dungi sau imprimat, zefirul în carouri sînt — după cum o dovedesc și modelele de față — țesăturile preferate.

În ciuda croielii clasice, rochia „chemisier" permite o mare varietate prin modificarea detaliilor ca: guler, talie, așezarea nasturilor sau a buzunarelor etc.

Talia la locul ei *dă stil clasic acestei rochii (foto 1), a cărei singură fantezie e jocul de dungi.*

Cordonul pe șold *marchează linia specifică a rochiei tinerești din țesătură în carouri (foto 2).*

Talia ușor coborîtă *dă nota modernă acestei rochii de poplin într-o culoare vie (foto 3), croită drept și încheiată de sus pînă jos cu nasturi mărunți, ce reapar și la buzunare.*

FESTIVALUL DE LA EPIDAUR

— corespondență specială din Atena —

de Al. GHEORGHIU

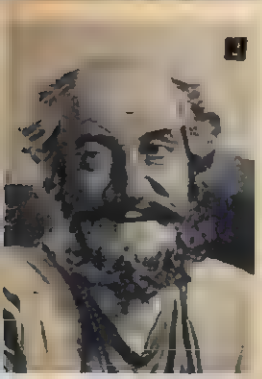

Duminică 14 iulie. Ultima reprezentație la teatrul antic de la Epidaur cu tragedia „Alcesta" de Euripide, avînd în rolul principal pe cunoscuta actriță Anna Sinodinu. Cu aceasta se încheie o valoroasă manifestare artistică ce a început la 16 iunie. Festivalul de la Epidaur, organizat de Teatrul Național din Atena, a devenit o tradiție, intrînd în cel de-al zecelea an de existență.

Anul acesta, în afară de „Alcesta", au mai fost prezentate tragediile „Prometeu înlănțuit" de Eschil (cu Alexis Minotis în rolul principal), „Hecuba" de Euripide (avînd ca protagonistă pe Katina Paxinu), precum și comedia „Viespile" de Aristofan cu cunoscutul comedian Hristoforos Nezer. La festival au asistat zeci de mii de spectatori greci și numeroși străini.

Acum liniștea s-a așternut din nou în vestitul teatru cu băncile de piatră, pînă la festivalul viitor. Prezentînd spectacole de un înalt nivel artistic, colectivul Teatrului Național din Atena aduce o prețioasă contribuție la valorificarea teatrului antic.

① **Marea tragediană Katina Paxinu în rolul Hecubei — tragedie de Euripide.**

② **Renumitul comedian Hristoforos Nezer în comedia „Viespile" de Aristofan.**

③ **Timp de aproape o lună, în vechea arenă de la Epidaur a reînviat seară de seară anticul teatru grec.**

Plastică industrială.
Fotografie de A. MIHAILOPOL

În curînd pe ecrane

FORTĂREAŢĂ PE RIN

O producţie a studiourilor cehoslovace

Scenariul: Vladimir Kalina
Regia: Ivo Toman
Imaginea: Iosef Illik
Muzica: Jiri Sust

În rolurile principale: Zdislaw Mroziewski (generalul Gordon), Karel Höger (amiralul Van Hoorn), Bohumil Šmida (generalul Attwood), Norbert Christian (generalul Grémillon), Wilhelm Koch-Hooge (generalul Hoppe).

Cinci generali de diferite naţionalităţi se întîlnesc într-un birou la statul major al blocului N.A.T.O. şi îşi deapănă amintirile de pe vremea cînd patru dintre ei, căzuţi în captivitatea hitleristă, fuseseră întemniţaţi în fortăreaţa comandată de actualul general al Bundeswehr-ului, Hoppe. Evocarea unor fapte tragice petrecute în fortăreaţa de pe Rin scoate la iveală identitatea intereselor de castă care cimentează legăturile dintre militariştii occidentali.

PROGRAMUL DE RADIO

RADIOJURNALE, BULETINE DE ŞTIRI, BULETINE METEOROLOGICE, SPORT, ULTIMELE ŞTIRI

	PROGRAMUL I	PROGRAMUL II	PROGRAMUL III
DUMINICA	7.00, 13.00, 22.00, 23.50-23.55	7.30, 14.00, 20.00, 23.00, 0.50-0.55	22.00
ÎN CURSUL SĂPTĂMÎNII	5.00, 6.00, 7.00, 11.00 (afară de miercuri), 13.00, 17.00, 20.00 (afară de joi şi sîmbătă), 22.00 (joi 22.30), 23.50-23.55	10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.00 23.00, 0.50-0.55 (sîmbătă 1.50-1.55)	21.00

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM: Duminică: 6.30, 13.05 (Progr. I), 7.30 (Progr. II).
În cursul săptămînii: 6.30, 13.05 (Progr. I), 10.05, 14.30 (Progr. II).
COTELE APELOR DUNĂRII: Zilnic — 13.40 (Progr. I).
SUMARUL PRESEI CENTRALE: Zilnic — 8.00 (Progr. I).

DUMINICĂ 21 IULIE Programul I *6.00:* Cîntece şi jocuri populare *6.35:* Valsuri *7.10:* Concert de dimineaţă *8.06:* Cîntece *8.30:* Ciubul voioşiei *8.50:* Melodii populare *9.20:* Aspecte ale naturii oglindite în muzică *10.20:* Melodii de estradă *10.30:* Muzică populară *11.00:* Întîlnire cu opereta — prezintă Virginica Romanovski şi George Hazgan (reluare) *11.30:* Vorbeşte Moscova! *12.00:* Cîntece şi jocuri *12.20:* Interpreţi de muzică uşoară *13.10:* De toate pentru toţi *14.00:* „Săptămîna culturii poloneze" — muzică populară *14.16:* Concert de prînz *15.00:* Din viaţa eroilor patriei *15.40:* Cîntece şi versuri populare *16.10:* Concertul în re major pentru vioară şi orchestră de Beethoven — solist David Oistrah acompaniat de orchestra Festivalului din Stockholm, dirijor Sixten Ehrling *17.00:* Melodii de dragoste *17.30:* Cîntă Ileana Constantinescu şi Iosif Miiu *18.00:* Fragmente din opereta „Teatrul plutitor" de D. Kern *18.30:* Piese instrumentale *18.45:* Transmisiune sportivă *19.45:* Muzică *20.00:* Premiera „Ascensiunea lui Arturo Ui poate fi oprită" de Bertolt Brecht *21.26:* Arii din opere *21.45:* Cantonete interpretate de Benjamino Gigli *22.35:* Muzică de dans *23.15:* Simfonia a III-a „Ovidiu" de Sigismund Toduţă.

Programul II *7.00:* Fanfara reprezentativă a Armatei *7.35:* Jocuri din diferite regiuni ale ţării *8.00:* Dansuri simfonice *8.30:* Muzică uşoară românească *8.45:* Anunţuri, muzică *9.00:* Estrada melodiilor *9.30:* Cîntece din folclorul nou şi jocuri populare *10.00:* Muzică din opere *10.30:* Revista presei străine *10.35:* Cîntă orchestra Mantovani *11.00:* Prelucrări corale *11.15* Piese pentru pian de Chopin *11.30:* Muzică populară *12.00:* Emisiunea „Cinema" *12.15:* Rapsodie de Rahmaninov pe o temă de Paganini — solist Valentin Gheorghiu; Uvertură, scherzo şi finale de Schumann *12.57:* Cîntă Gica Petrescu *13.15:* Program muzical pentru oamenii muncii aflaţi la odihnă *14.05:* Divertisment de Haydn-Piatigorski — violoncelistul Daniil Şafran *14.15:* „Cine ştie, cîştigă"! *15.00:* Muzică uşoară *15.30:* Arii şi duete din operete *16.00:* Oameni şi fapte *16.03:* Cîntece şi prelucrări de Nelu Ionescu *16.30:* Muzică populară românească şi a minorităţilor naţionale *17.00:* Recitalul pianistei Maria Fotino *17.15:* Emisiune literară — amintiri despre Liviu Rebreanu de I.Peltz *17.25:* „Basmul în creaţia de operă" — montaj muzical-literar *18.00:* Teatru la microfon pentru copii *19.00:* Melodii... melodii *19.30:* Din comoara folclorului nostru muzical *20.05:* Vitrina cu noutăţi de muzică uşoară (reluare) *20.30:* Muzică de dans *21.45:* „Căldură mare" — pagini literare *22.00:* Romanţe *22.34:* Muzică de cameră *23.10:* Muzică de dans.

Programul III *19.00:* Seară de operetă — „Mascota" de Audran *20.15:* Versuri din volumul „Poeme noi" de Tudor Arghezi *20.30:* Piese de estradă *21.10:* Partita nr. 1 de Bach — interpretează pianistul Dinu Lipatti; Trio nr. 1 de Schubert — interpretează Jacques Thibaud, Pablo Casals şi Alfred Cortot *22.10—22.59:* Muzică de dans.

LUNI 22 IULIE Programul I *5.07:* Cîntece *5.30:* Emisiunea pentru sate *5.50:* Melodii populare *6.07:* Muzică uşoară la xilofon *6.20:* Gimnastică *6.35:* Marşuri patriotice *7.10:* Muzică instrumentală *7.30:* Sfatul medicului — Ce trebuie să ştim despre pansamente *7.35:* Anunţuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri *8.06:* Jocuri interpretate la diferite instrumente *8.30:* Fragmente din opera „Femeia îndărătnică" de Visarion Şebalin *9.00:* Tinereţea ne e dragă! *9.20:* Cîntece *9.27:* „Săptămîna culturii poloneze" — Fantezie pe temele unor cîntece populare poloneze de Zigmunt Noskovski; Studii simfonice pentru pian şi orchestră de Artur Maliavski — solistă Reghina Smenzdianka *10.06:* Suite de estradă *10.38:* Sonata pentru clarinet şi pian de Adalbert Winkler; Ciclul vocal „Cîntece de dor" de Cornel Ţăranu *11.05:* Muzică din opera „Secretul Suzanei" de Wolf Ferrari *11.30:* Muzică uşoară *12.00:* Muzică populară sovietică *12.30* Scene distractive din operete *13.10:* Şase schiţe simfonice „Bucureştii de altădată" de Mircea Chiriac *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Muzică uşoară *15.30:* Cîntece şi jocuri populare *16.03:* Sonata opus 27 nr. 4 de Eugene Ysaye — interpretează Ricardo Odnoposoff *16.15:* Vorbeşte Moscova! *16.45.* Muzică uşoară *17.10:* Variaţiuni pe o temă rococo de Ceaikovski *17.30:* Prietenii lui Do-Re-Mi *17.50.* Din folclorul popoarelor *18 30* Lecţia de limba rusă (începători) *18.40:* Recital Petre Ştefănescu-Goangă *19.00:* Revista economică radio *19 20.* Cîntă Natalia Gliga şi Alexandru Bidrel *19.45:* Muzică uşoară de Noru Demetriad *20.15:* „Suite franceze de Johann Sebastian Bach interpretate de clavecinista Insolde Ahlgrimm" — Suita franceză nr. 4 *20.30:* Noapte bună, copii *20.40:* Muzică uşoară *21.15:* Tribuna radio *21.35:* Muzică din operete *22.35:* Concerto grosso de Filip Lazăr; Suita teatrală în stil clasic de Theodor Grigoriu *23.00:* Muzică de jazz.

Programul II *10.10:* Cîntece pionereşti *10.30:* Muzică populară *11.00:* Rapsodia ungară nr. 1 de Liszt (Samson François) *11.15:* Pagini de literatură poloneză *11.30:* Poemul simfonic „Sărbătoarea muncii" de Marţian Negrea; Rapsodia bănăţeană de Zeno Vancea *12.05:* Cîntă Ioana Nicola *12 30:* Muzică populară *13.00:* Soliştii de muzică uşoară *13.30:* Însemnări de reporter — instantanee estivale *13.37:* Fanfară *14.10:* Potpuriu de melodii de Romberg *14.35:* Muzică uşoară românească *15.00:* Scene şi duete din opera „Norma" de Bellini *15.30:* Piese vocale şi instrumentale de compozitori români *16.10:* Orchestrele populare ale caselor de cultură din Rîmnicu-Vîlcea şi Drăgăneşti-Olt *16.30:* Concerto grosso opus 1 nr. 7 de Pietro Locatelli; Simfonia în si bemol major de Christian Cannabich *17.00:* Muzică din filme *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunţuri, reclame, muzică *18.05:* Cîntece *18.30:* Doine şi jocuri populare *18.49:* Concertul în re major pentru vioară şi orchestră de Beethoven — solist Iascha Heifetz acompaniat de orchestra N.B.C., dirijor Arturo Toscanini *19.30:* Din activitatea sfaturilor populare *19.40:* Pagini din opere şi operete *20.50:* Interpretul săptămînii — dirijorul Vaciav Talich *21.15:* Muzică populară *21.30:* Lectură dramatizată — „Djamilia", povestire de Cinghiz Aitmatov *22.00:* Ciclul „George Enescu — compozitor" — Cvartetul de coarde nr. 2 *22.24:* Muzică uşoară *23.10:* Fragmente din „Canto a Sevilla" de Joaquin Turina — solistă Victoria de Los Angeles *23.42:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Muzică de cameră *22.00—22.59:* Concert de estradă.

MARŢI 23 IULIE Programul I *5.07:* Jocuri populare *5.30:* Emisiunea pentru sate *5.50:* Muzică de estradă *6.07:* Fanfară *6.20:* Gimnastică *6.35:* Mici piese instrumentale *6.45:* Muzică uşoară *7.10:* Melodii populare *7.30:* Sfatul medicului — Manifestările cutanate ale intoleranţei la medicamente *7.35:* Anunţuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri *8.06:* Melodii distractive *8.30:* Muzică din operete *9.00:* Cantata „Bachus" de Nicolas Bernier; Concerto grosso nr. 4 de Haendel *9.32:* Muzică populară din ţări socialiste *10.00:* Muzică de cameră *10.35:* Muzică uşoară *11.05:* Fantezia în fa minor K.V. 608 de Mozart. La orgă Mihail Rădulescu *11.30:* Muzică din opera „Crăiasa zînelor" de Henri Purcell *11.45:* Radio prichindel *12.00:* Suita a II-a pentru orchestră pe teme din Muntenia de Dumitru Capoianu; Două schiţe simfonice de Doru Popovici *12.30:* Răspundem ascultătorilor *12.40:* Corul şi orchestra Combinatului siderurgic din Hunedoara *13.10:* Melodii populare *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Fragmente din opera „Ion Vodă cel Cumplit" de Gheorghe Dumitrescu (David Oha-

(Continuare în pag. 22-23)

PRIMELE PICTURI ÎN ULEI

Jan van Eyck: „Omul cu gerocfo".

„De cînd datează primele picturi în ulei?"

Carmen Viorica BURTEA
Gospodăria de stat Adjud

Răspunde criticul de artă PETRU COMARNESCU.

Numele pictorului flamand Jan van Eyck (către 1390-1441) este legat de apariția picturii în ulei. El, însă, nu a inventat acest fel de a picta, ci a adus, împreună cu fratele său Hubert van Eyck, o hotărîtoare perfecționare a tehnicii în ulei și a impus-o în marile școli de pictură ale Renașterii.

Perfecționarea și răspîndirea picturii în ulei a reprezentat o „revoluție" în felul de a se picta și dovada o constituie însăși una din capodoperele lui Jan van Eyck, „Omul cu tichie albastră", aflată la Muzeul de artă al R. P. Romîne. Intensitatea și strălucirea coloristică pe care Jan van Eyck a obținut-o cu ajutorul noii tehnici i-a îngăduit să caracterizeze mai viu și mai veridic chipul omenesc, să stabilească raporturi între figurile umane și mediul înconjurător, fie în interioare, fie în peisaje.

Combinarea culorilor cu uleiul începuse încă din antichitate, iar în secolul X călugărul Heraclius menționează într-un tratat folosirea uleiurilor în pictură, arătînd cum trebuie frecate culorile cu ouă și cu ulei.

Pînă la perfecționarea culorilor în ulei, frescа și tempera au fost tehnicile cel mai frecvent folosite, iar aceste tehnici sînt indicate și astăzi pentru picturile murale, fiind mai trainice. Michelangelo, spre deosebire de alți maeștri italieni, a rămas fidel picturii în frescă, chiar și după răspîndirea picturii în ulei.

Pentru pictura de șevalet culorile în ulei sînt mult mai indicate, deoarece permit treceri subtile de la un ton la altul, asigură o mai mare bogăție pe paletă, o mai intensă căldură și vibrație a coloritului.

Frații van Eyck pictau cu o materie bogată în rășină și subțiată cu ulei, așezînd-o peste fondul preparat cu clei animal. Vernil introdus de ei în culoare o făcea să-și păstreze claritatea și totodată soliditatea. Tehnica aceasta „flamandă" a fost continuată în Flandra de pictori însemnați ca Roger van der Weyden (1400-1464) și Memling (1435-1494), prezenți cu lucrări la muzeul nostru, ca și Antonello da Messina (1430-1479), care a introdus în Italia noua tehnică. Tehnica picturii în ulei a fost mereu perfecționată, iar venețienii Giorgione și Tizian au folosit o pastă mai densă și mai suculentă, ajungînd la mari efecte coloristice. Strălucita picturalitate a școlii romînești — de la Grigorescu și Luchian la Petrașcu și Pallady sau la picturii de azi — nu ar fi fost posibilă fără dezvoltarea picturii în ulei.

ȘI NOI CEI DIN BOCȘA...

Vă scrie un tînăr muncitor din orașul Bocșa II, raionul Reșița. Orașul nostru este frumos, are locuri pitorești, blocuri și parcuri noi etc. Cu toate acestea la chioșcurile de specialitate și în librăriile din localitate nu se găsesc cărți poștale ilustrate care să oglindească aceste frumuseți, pentru simplul motiv că pînă acum nu s-au tipărit asemenea vederi. Sesizarea nu este numai a mea, ci și a altor tineri din localitate. O facem nu numai pentru că ne mîndrim cu înfățișarea de azi a Bocșei, ci și pentru faptul că unii dintre noi întreținem schimb de ilustrate cu alți tineri din țară și străinătate. Or, noi primim vederi din alte părți, dar nu putem expedia în schimb cărți poștale ilustrate reprezentînd aspecte din orașul nostru, ceea ce desigur nu-i drept.

Dumitru NIȚU
Bocșa II, blocul 186

N.R. Editura „Meridiane", căreia i-am transmis această sesizare, ne informează că într-un viitor apropiat vor fi imprimate și cărți poștale ilustrate din Bocșa.

ACASĂ LA CIPRIAN PORUMBESCU

După deschiderea oficială a casei-muzeu Ciprian Porumbescu din satul cu același nume (reg. Suceava) — festivitate care a avut loc în lunile a.c. — sute și sute de oaspeți din toată țara vin să viziteze locul de baștină al marelui compozitor romîn.

Au ținut să viziteze casa-muzeu și colectiviștii din comuna Ilișești — situată în apropiere — care cunosc din tată în fiu viața și cîntecele lui Ciprian Porumbescu. Fotografia pe care v-o trimit redă un aspect din timpul acestei vizite.

S. SONNTAG
tehnician

CÎT PUTEM CITI ÎNTR-O VIAȚĂ?

Întreabă cititorul Nicolae Selea *din Giubega, rn. Bălești.*

Răspunde conf. univ. P. POPESCU-NEVEANU, de la Facultatea de filozofie a Universității din București, director adjunct științific al Institutului de științe pedagogice al Ministerului Învățămîntului.

Cu mult mai important decît numărul paginilor parcurse, este locul pe care-l ocupă lectura în viața noastră, formarea unor trainice interese pentru știință și cultură, constituirea deprinderii de a citi și medita pe marginea cărților, orientarea către cărțile care ne pot înarma pentru profesiunea noastră, pentru viață. Dacă cititul a intrat în rîndul trebuințelor noastre cotidiene, dacă știm cum să citim și ce anume să citim, atunci nu trebuie să ne frămînte cantitatea cărților parcurse. Căci este evident că nu putem ajunge să acumulăm într-o viață tot ce am dori și tot ce merită a fi citit. Lectura nu este un scop în sine, ci un mijloc de cunoaștere și educație, o cale de înfrumusețare a vieții și de lărgire a orizontului gîndirii. De aceea, accentul trebuie pus pe calitatea lecturii, pe alegerea cărților, pe modul cum știm să ne însușim conținutul lor. Nu toate cărțile se citesc la fel. Pe unele le citim pe îndelete, studiindu-le cu trudă. Sînt și cărți pe care le recitim periodic pentru că ne ajută în activitate, ne îmbogățesc cunoștințele sau ne impresionează deosebit. Volumele de versuri stărue adesea mult timp pe masa de lucru sau pe noptieră.

În societatea noastră cititul este o activitate permanentă. Zilnic parcurgem ziare, reviste, publicații cultu-

PROGRAMUL DE RADIO

nezian, Zoe Dragotescu, Michaela Botez, Cornel Stavru, Ion Stoian ș.a.) *16.30:* Muzică ușoară *18.00:* Recital Rodica Șuțu *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* În ajutorul corurilor de amatori — cîntecul „Patrie biruitoare" de Mircea Neagu. *17.10:* Jocuri populare *17.30:* Radioracheta pionierilor *17.55:* Arii și dansuri din operete *18.15:* Cu microfonul printre sportivi *18.35:* Program muzical pentru fruntași în producție *19.00:* Limba noastră — vorbește acad. prof. Al. Graur despre „Expresii sportive" *19.10:* Sonatina opus 100 pentru vioară și pian de Dvorak *19.30:* Scrisori din țară *19.45:* Cîntă Angela Moldovan și Florin Dorian *20.15:* Cîntă Ana Balaci *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară *21.15:* „Cine știe, cîștigă"! (reluare) *22.25:* Muzică de dans *23.10:* Simfonia a II-a de Brahms.

Programul II *10.10:* Muzică ușoară *10.30:* Fragmente din simfonia dramatică „Romeo și Julietta" de Berlioz *11.00:* Corul Școlii pedagogice din Bacău *11.15:* Emisiune literară *11.35:* Muzică de cameră de compozitori romîni *12.05:* Scene cu cor din operete *12.30:* Melodii populare *12.46:* Concertul în re major pentru vioară și orchestră de Beethoven — solist Josef Szigeti — orchestra simfonică britanică, dirijor Bruno Walter *13.30:* „Tablouri furate" — povestire de Albert Maltz *13.45:* Program de cîntece *14.10:* Cîntă Stan Simion și Neiu Orian *14.35:* Valsuri de estradă *15.00:* Cîntece și jocuri *15.23:* Uvertura „Sărbătoare într-o gospodărie agricolă colectivă" de Nicolae Buiciiu; Tablourile simfonice „Cîntecul secerătorilor" și „Seara pe deal" de Sabin Drăgoi; Patru dansuri românești de Tiberiu Brediceanu *16.10:* Piese vocale și instrumentale de mare popularitate *16.30:* Uverturi la opere *17.00:* Din melodiile dumneavoastră preferate *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Suita a II-a din baletul „Cenușăreasa" de Prokofiev *18.33:* Muzică ușoară *18.45:* Emisiune culturală — „Rolurile mele preferate" (artista amatoare Angela Alexandrescu) *19.00:* Cîntece și jocuri populare *19.30:* Lecția de limba franceză (avansați) *19.40:* Muzică din opera „Così fan tutte" de Mozart *20.15:* Cu scriitorii noștri pe drumuri de excursie — prin munții patriei *20.35:* Corul Filarmonicii de stat „George Enescu" dirijat de Dumitru Botez *21.15:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *21.45:* Poeți cîntînd din versurile lor *22.00:* Cîntece de dragoste din operete *22.30:* „Săptămîna culturii poloneze" — muzică vocală și instrumentală în interpretarea soliștilor polonezi *23.10:* Muzică de dans *24.00:* Suita „Visul unei nopți de vară" de Mendelssohn-Bartholdy.

Programul III *21.15:* Opera „Tristan și Isolda" de Richard Wagner cu Kirsten Flagstad, Ludwig Suthans, Dietrich Fischer-Dieskau (actul I) *22.45—23.59:* Muzică de estradă.

MIERCURI 24 IULIE Programul I *5.07:* Mici piese de estradă *5.30:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *6.07:* Muzică ușoară *6.30:* Gimnastică *6.35:* Cîntece *7.10:* Melodie și menuet din opera „Orfeu" de Gluck; Suita de dansuri vechi engleze ști de Arthur Benjamin *7.30:* Sfatul medicului — Îngrijirea protezelor dentare *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri *8.06:* Piese vocale și instrumentale de Gabriel Fauré *8.30:* Muzică populară *9.00:* „Suita cîmpenească" — lieduri pentru soprană și orchestră de Alfred Mendelsohn, solistă Arta Florescu *9.30:* Suită de balet pe teme din opera „Barbă albastră" de Offenbach *10.00:* Teatru la microfon — „Patriotica romînă" — de Mircea Ștefănescu *11.24:* Muzică simfonică *12.00:* Cîntece și jocuri populare oltenești *13.30:* Coruri și dansuri din opere *13.10:* Soliști de muzică ușoară *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Din folclorul popoarelor *15.30:* Orchestra simfonică din Galați, dirijori Alecu Sfetcu și Ury Schmidt *16.00:* În ajutorul corurilor de amatori (reluare) *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Suita pentru vioară și pian de Florin Eftimescu (Varujan Cozighian și Mariana Kabdebo) *17.10:* Soliști și formații artistice de amatori de la orașe și sate *17.30:* Prietena noastră cartea — „Întîlnirile viitorului" de Vladimir Jukov *18.00:* Melodii... melodii... *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Cîntă Michaela Botez și Constantin Gabor *19.00:* Clubul nostru *20.15:* Corul Universității „Alexandru Ioan Cuza" din Iași și corul Universității „Babeș-Bolyai" din Cluj *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară *21.05:* „Suite franceze de Bach interpretate de claveciniștia Isolda Ahlgrimm" — Suita franceză nr. 5 *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* Cîntă Maria Peter și Ion Oprea *22.25:* Concertul în fa major pentru vioară și orchestră de Pascal Bentoiu *23.00:* Cîntă Margareta Nicolova *23.15:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Cîntece și jocuri populare *10.40:* Suita de balet „Ospățul păianjenului" de Roussel; Două capricii pentru orchestră de Theodor Rogalski *11.15:* Emisiunea pentru cei mici *11.30:* Melodii de estradă *12.05:* Uverturi la operete *12.30:* Evocare — Jiri Wolker *12.45:* Două lieduri de Wilhelm Berger; Sonate pentru clarinet și pian de Marcel Mihalovici; Simfonietta opus 1 de Benjamin Britten *13.30:* Însemnări de reporter *13.40:* Muzică ușoară de Alexandra Pahmutova și Iuri Saulski *14.10:* Menuet de Boccherini; Dugheana fermecată de Rossini-Respighi; Hota aragoneză de Glinka *14.35:* Din cîntecele constructorilor comunismului *15.00:* Scene din opera „Medeea" de Cherubini (Maria Callas, Giuseppe Modesti, Miriam Pirazzini, Mirto Picchi) *15.30:* Muzică populară *16.10:* Mari interpreți ai liedului *16.30:* Muzică ușoară *17.00:* Muzică de cameră *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Concertul în re major pentru vioară și orchestră de Beethoven — solist Fritz Kreisler, acompaniat de orchestra Philarmonia din Londra, dirijor Sir John Barbirolli *18.50:* Mihail Sebastian — iscusit epistolier *19.00:* Muzică ușoară *19.30:* Lecția de limba rusă (avansați) *19.40:* Sonata în la major K.V. 305 pentru vioară și pian de Mozart (Ion Voicu și Mariana Kabdebo) *20.00:* Orchestra populară „Mioriția" a Teatrului muzical „Gheorghe Dima" din Brașov *20.15:* Școala și viața *20.35:* „Săptămîna culturii poloneze" — arii din operele compozitorilor polonezi Moniusko, Novoveiski și Jelenski *21.15:* Cîntece populare de dragoste *21.30:* Pe teme internaționale *21.40:* Interpreți de muzică ușoară *22.20:* Opereta „Valsurile Vienei" de Johann Strauss — prelucrare de Eugen Cools *23.10:* Simfonia nr. 1 de Schumann *24.00:* Concert de noapte.

Programul III *21.15:* Opera „Tristan și Isolda" de Richard Wagner (actul II) *22.46—22.59:* Piese de estradă.

JOI 25 IULIE Programul I *5.07:* Orchestra populară a uzinelor „Grivița roșie" din București *5.30:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Fanfară *6.07:* Piese pentru acordeon *6.30:* Gimnastică *6.35:* Cîntece *6.45:* Muzică distractivă *7.10:* Melodii populare *7.30:* Sfatul medicului — Alimentația în bolile de rinichi *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri *8.06:* Muzică vocală și instrumentală *8.30:* Muzică ușoară *9.00:* Vreau să știu! *9.35:* Poemul simfonic „La Peri" de Paul Dukas; Trei melodii chiliene pentru orchestră, de Soro Enrique *10.00:* Soliști ai Operei de stat din Iași *10.30:* Muzică populară *11.05:* Variațiuni de Brahms pe o temă de Paganini — pianistul Geza Anda *11.35:* Muzică de estradă *12.00:* Orchestra de mandoline a Complexului de industrializare a lemnului din Rîmnicu-Vîlcea *12.30:* „Săptămîna culturii poloneze" — program de muzică ușoară de compozitori polonezi *13.10:* Muzică din operete — cîntă Riri Stevens, Nelson Eddy, Ion Dacian, Arta Florescu, Aulikki Rautavara și Peter Anders *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Cîntece și jocuri populare din țări socialiste *16.30:* Concertul nr. 21 pentru pian și orchestră de Mozart — solist Dinu Lipatti *16.00:* Recital Emilia Petrescu-Cioroneanu *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntece pionierești *17.10:* Din creația de operă a compozitorului Charles Gounod *17.45:* Medalion — William Makepeace Thackeray *18.00:* Muzică ușoară *18.30:* Lecția de limba franceză (începători) *18.40:* Poemul simfonic „Serbări romane" de Respighi *19.10:* Mu-

rale sau de specialitate, anunțuri și instrucțiuni administrative, broșuri, dicționare sau enciclopedii. Această lectură nu poate fi măsurată statistic și nici nu e necesar. Întrebarea: „cît putem citi într-o viață?" se referă probabil la lectura facultativă, adică la lectura beletristică și de popularizare a științei, tehnicii etc. Dacă socotim că începînd de la 14-15 ani cartea devine un prieten bun și permanent, putem spune că omul are în față 50-60 de ani de lectură. Chiar dacă citim numai 10 luni din an, cu o medie zilnică minimă de 10 pagini — cea maximă putînd fi de 100 de pagini, mai ales la cei legați de o lectură intensă prin profesia lor — înseamnă că în 500 de luni putem citi între 500-5.000 de cărți. Bagajul minim de 500 de cărți poate fi socotit satisfăcător dacă știm să ni le alegem în mod judicios. Iubitorii de literatură, artă, știință, cei însetați de cunoștințe noi și variate pot ajunge la 1-2.000 volume, ceea ce reprezintă o importantă acumulare ce-ei revarsă lumina și forța de-a lungul întregii vieți. Lectura ne înnobilează atunci cînd se realizează în numele celor mai înalte idealuri, în numele luptei pentru comunism.

FILATELIA ÎN MIJLOCUL COLECTIVIȘTILOR

În gospodăria agricolă colectivă „Drum nou" din comuna Bosanci-Suceava s-a deschis o expoziție filatelică, prima manifestare de acest gen într-un sat din regiune. Tematica expoziției: agricultura socialistă oglindită în filatelie. Cu această ocazie s-a constituit aici un cerc filatelic format din colectiviști și elevi de la școala

din comună. Expoziția s-a bucurat de succes: a fost vizionată, încă în primele zile de la deschidere, de peste 1.500 persoane. Mărcile expuse sînt însoțite de texte explicative care arată drumul parcurs în colectivizarea agriculturii, cît și alte realizări ale regimului nostru. După 15 zile exponatele vor fi trimise și în alte comune din regiune.

Romeo CĂLĂNCEA
Suceava

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespondeze: **Florea Constantin**, student, București, str. Sf. Ecaterina nr. 2, rn. N. Bălcescu: literatură, sport, film, ilustrate; **Gh. Nelu**, Onești, Blocul tineretului, sc. II, cam. 84: ilustrate; **Mitică Crălescu**, elev, Școala medie nr. 1, Fălticeni: ilustrate; **Doinița Cucută**, tehniciană, Brăila, piața Sf. Constantin nr. 12: ilustrate; **Ștefan Petrel**, tehnician-mecanic, Tohanul Vechi, reg. Brașov, str. Mare nr. 174: teme diverse; **Ioan Dana**, elev, Turda, str. S. Bărnuțiu nr. 3: ilustrate; **Gigi Șponcig**, electrician, com. Cîineni, Slaskie 3, ul. Bytomska 5, lat 16, R.P. Polonă: muzică, film, ilustrate, foto actori (în rusă, polonă, engleză); **Jedze Zygmunt**, Lodz, ul. Obr. Westerplatte 14 a, m 3, R.P. Polonă: cinema, teatru, muzică (în polonă, rusă); **Marian Tas**, Lodz, ul. Snycewska 5 m 20, bl.433, R.P. Polonă: tehnică, sport, ilustrate (în rusă, polonă); **Wacław Polguj**, Szczecinek, ul. Zielona 3/2, R.P. Polonă: ilustrate, diverse (în polonă, germană, rusă).

DE LA FOTOCORESPONDENȚI

Între doi pereți ai Cheilor Turzii. *(Frederic Spath, membru al cercului foto „Industria sîrmei", Cîmpia Turzii)*

Seară pe lacul Amara. *(Viorel Bunghez, student, București)*

Oameni și munci aflați la odihnă pe litoral doberdă în Constanța după voiajul de egremezi făcut timp de cîteva ore cu vasul de pasageri „Neptun". *(A. Constantinescu, Constanța)*

zică populară *19.40:* Muzică instrumentală *20.00:* Opereta „Vînt de libertate" de Dunaevski — montaj muzical-literar *20.57:* Orchestra de muzică populară „Plaiurile Bistriței" a Filarmonicii de stat din Bacău *21.15:* „Ce știm despre cărți" (XI) *21.30:* Cîntă Gloria Lasso *21.45:* Concertul în re major pentru vioară și orchestră de Beethoven — solist Ștefan Ruha acompaniat de orchestra simfonică a Filarmonicii de stat „George Enescu", dirijor Mircea Basarab *23.55:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Cîntece *10.30:* Muzică din operete *11.00:* Muzică ușoară *11.15:* Vara în poezia noastră *11.30:* Tablouri muzicale din opera „Țar Saltan" de Rimski-Korsakov *12.05:* Muzică populară *13.30:* Muzică din opere *13.00:* Sonata în do minor pentru violoncel și pian de Saint-Saëns *13.30:* Note de lector *13.40:* Muzică ușoară *14.10:* Melodii populare *14.35:* Piese pentru pian interpretate de Aldo Ciccolini *15.00:* Scene și potpuriuri din operete *15.30:* Soliști de muzică ușoară *16.10:* Cîntece de pace și prietenie *16.30:* Concertul pentru harpă și orchestră de Paul Constantinescu — solistă Liana Pasquali *17.00:* Muzică populară *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Piese vocale și instrumentale de Tudor Ciortea *18.30:* Cîntece de dragoste *19.00:* Tinerețea ne e dragă! *19.30:* Cîntă Corina Bărbulescu și Ludovic Spiess *20.00:* Scrisori din țară *20.10:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară românească *21.15:* Ansambluri corale bărbătești *21.45:* Părinți și copii *22.00:* Muzică de dans *22.10:* Scene din opera „Falstaff" de Verdi (Tito Gobbi, Elisabeth Schwarzkopf, Anna Moffo, Nan Merriman ș.a.) *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Teatru la microfon — „Ascensiunea lui Arturo Ui poate fi oprită" de Bertolt Brecht *23.41—23.59:* Muzică de estradă.

VINERI 26 IULIE Programul I *5.07:* Cîntece *5.30:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *6.07:* Dansuri de estradă *6.30:* Gimnastică *6.55:* Mici piese instrumentale *6.45:* Fanfară *7.10:* Uverturi din operete *7.30:* Sfatul medicului — Valoarea nutritivă a laptelui *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri *8.00:* Muzică ușoară *8.30:* Sonata I pentru pian de Alexandr Glazunov (Pavel Serebriakov) *9.00:* Muzică din opere *9.30:* Melodii populare *10.00:* Simfonia în La de Alfonso Castaldi *10.30:* Muzică de estradă *11.05:* Piese vocale și instrumentale de Jan Sibelius *11.30:* Pagini orchestrale din opere *11.55:* Reportaj *12.00:* Cîntece și jocuri de pe plaiuri bănățene *12.30:* Valsuri *13.10:* Suite simfonice de Rameau și Teleman *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Muzică ușoară de Misu Iancu *15.15:* Concertul în re major pentru vioară și orchestră de Beethoven — solist Henryk Szering acompaniat de orchestra simfonică a Radioteleviziunii, dirijor Iosif Conta *15.59:* Soliști și formații artistice de amatori *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică din opereta „Crai nou" de Ciprian Porumbescu *17.10:* Recital Petre Matiuc *17.30:* În slujba patriei! *18.00:* Muzică ușoară *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Muzică populară din R.S.S. Ucraineană *19.00:* Din creația compozitorului Anatol Vieru *19.35:* Formația de muzică ușoară a Casei de cultură a tineretului din raionul „30 Decembrie"-București *20.15:* Cîntece patriotice *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Melodii populare *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* Cîntăreți romîni de operă din trecut — Dimitrie Onofrei *22.35:* Muzică de dans *23.05:* Simfonia a III-a de George Enescu.

Programul II *10.10:* Jocuri populare *10.35:* Muzică de cameră *11.00:* Muzică din operete *11.30:* Muzică ușoară *12.05:* Corul Căminului cultural din comuna Brănești, regiunea Ploiești și taraful G.A.C. din comuna Jilavele, regiunea București *12.30:* Concertul pentru violoncel și orchestră de Haciaturian — solist Vladimir Orlov *13.05:* Din muzica popoarelor *13.30:* Limba noastră (reluare) *13.40:* Arii din opere *14.10:* Suita de balet „Halducii" de Hilda Jerea *14.35:* Cîntă Aida Moga și Nicolae Nițescu *15.00:* Actualitatea în țările socialiste *15.25:* Muzică din operetele „Paganini" și „Frasquita" de Lehar *16.10:* „Suite franceze de Bach interpretate de claveciniștia Isolde Ahlgrimm" — Suita franceză nr. 5 *16.50:* Melodii populare *17.00:* Potpuriuri de estradă *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Sonata în do minor K.V. 475 de Mozart — pianistul Emil Ghilels *18.30:* În ajutorul corurilor de amatori (reluare) *18.45:* „Cuba — teritoriu liber al Americii" — pagini literare *19.00:* Prelucrări de folclor ale compozitorilor noștri *19.30:* Teatru la microfon — „Minunata pantofăreasă", după comedia lui Federico Garcia Lorca *20.55:* Piese instrumentale *21.15:* Muzică simfonică *21.45:* Muzică de dans *22.30:* Moment poetic — din poezia populară de dragoste *22.35:* Sonata nr. 6 pentru orgă de Mendelssohn-Bartholdy — interpretează Albert Schweitzer *23.10:* Fragmente din opera „Cavalerul rozelor" de Richard Strauss *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Interpretul săptămînii — Vaclav Talich *21.35—23.59:* Concert de estradă.

SÎMBĂTĂ 27 IULIE Programul I *5.07:* Jocuri populare *5.30:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Muzică ușoară *6.07:* Fanfară *6.30:* Gimnastică *6.35:* Dansuri instrumentale *6.45:* Muzică de estradă *7.10:* Melodii populare *7.30:* Sfatul medicului — Nervozitatea la copii *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri *8.00:* Corul de pionieri al Ansamblului de cîntece și jocuri din Tg. Mureș *8.30:* Variațiuni pe teme rusești pentru chitară și orchestră de Ivanov-Kramskoi; Patru dansuri de Leos Janacek *9.00:* Roza vînturilor *9.35:* Cîntece și jocuri de pe întinsul patriei *10.00:* Muzică din opera „Palate" de Leoncavallo (Jussi Björling, Victoria de Los Angeles ș.a.) *10.30:* Muzică ușoară *11.05:* Sarabandă, gigă și badinerie de Corelli; Suita nr. 3 de Couperin *11.30:* Muzică populară *12.00:* Scene din operete interpretate de soliștii și ansamblurile teatrelor muzicale din țară *12.30:* În săli și pe stadioane *13.30:* Muzică ușoară *13.10:* Triptic simfonic „Scheiul, Timpa, Orașul nou" de Carmen Petra Basacopol; Suita simfonică „Țara Hălmagiului" de Nicolae Boboc *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Din muzica popoarelor *15.25:* Muzică corală de Paul Constantinescu *15.45:* Actualitatea editorială *16.00:* Recitalul violonistei Gaby Grubea *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică ușoară interpretată de Doina Badea și Alexandru Jula *17.10:* Muzică de estradă *17.30:* Muzică din operete *18.00:* Program muzical pentru fruntași în producție *18.30:* Ciclul „George Enescu — interpret": Sonata opus 121 de Schumann — George Enescu la vioară și Celiny Chailley Richez la pian *19.00:* În pas cu știința *19.30:* Concert de operă *20.10:* Concertul în re major pentru vioară și orchestră de Beethoven — solist Yehudi Menuhin acompaniat de orchestra Philarmonia din Londra, dirijor Wilhelm Furtwängler *21.00:* Din repertoriul cîntărețului Benone Sinulescu *21.15:* Carnet plastic *21.35:* Muzică populară *22.35:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Muzică ușoară *10.30:* Suita „In memoria Lesiei Ucraiuka" de Andrei Stogarenko *11.00:* Cîntece *11.15:* Melodii populare *11.30:* Muzică de cameră *12.05:* Muzică de estradă *12.30:* Concertul în la minor pentru pian și orchestră de Grieg — solist Arthur Rubinstein *13.00:* Melodii populare din țări socialiste *13.30:* Concert de muzică ușoară *14.10:* Cîntă basul Ivan Petrov *14.35:* Muzică de estradă *15.00:* Mic concert Haydn *15.30:* Cîntă Cristina Speriosu și Florea Burnea *15.10:* Arii și duete din operete *16.30:* Știința în slujba păcii *16.40:* Corul și orchestra de muzică populară „Bărăganul" a Casei raionale de cultură din Slobozia-București *17.00:* Opere din repertoriul clasic în interpretarea soliștilor noștri *17.30:* Însemnări de reporter *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Muzică instrumentală *18.30:* Muzică ușoară *19.00:* Simfonietta de Ion Dumitrescu *19.30:* Pe teme internaționale *19.40:* Muzică ușoară de Radu Șerban *19.55:* Melodii populare *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Arii din opere interpretate de Dietrich Fischer-Dieskau *21.10:* Dans *21.45:* Agenda teatrală *22.00:* Romanțe *23.30:* Duete din opere comice *23.10:* Poemul simfonic „Don Quijote" de Richard Strauss *23.50:* Muzică de dans.

Programul III *21.10:* Opera „Tristan și Isolda" de Richard Wagner (actul III) *22.37—23.59:* Muzică de estradă.

Tiparul: Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"
Machetat: Ion Vulpescu

41.505

În pagina 4: PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

Pentru că este practică, ieftină, elegantă și modernă

MAȘINA DE SPĂLAT RUFE „ALBALUX 3“

este mașina ideală într-o gospodărie.

În 30 de minute, numai în 30 de minute, mașina „Albalux 3“ spală, limpezește și stoarce 10 kg de rufe.

Înzestrată cu un ceas regulator, mașina de spălat rufe „Albalux 3“ își îndeplinește singură programul fixat. Bazinul de spălare este confecționat din tablă inoxidabilă.

Procurați-vă deci mașina de spălat rufe „Albalux 3“.

Anul XII nr. 30 (426) — 27 iulie 1963

Flacăra 30

Așa încep recordurile...
Fotografie de A. MIHAILOPOL

REDACȚIA: BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța poștală: 3507, Of. 33
Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL REVISTEI 2 LEI. ABONAMENTE: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Proletari din toate țările, uniți-vă!
Anul XII nr. 30 (626) — 27 iulie 1963

Flacăra 30

Fotocronica Flacării ◆

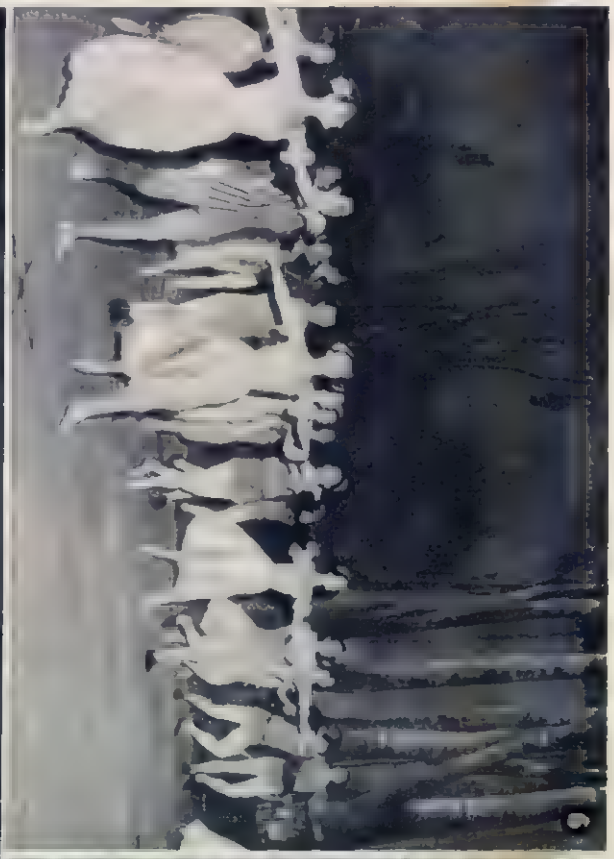

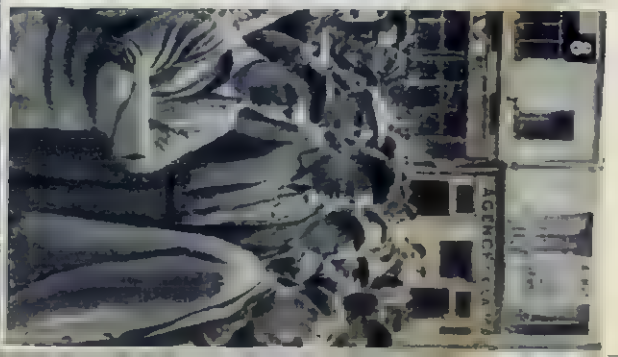

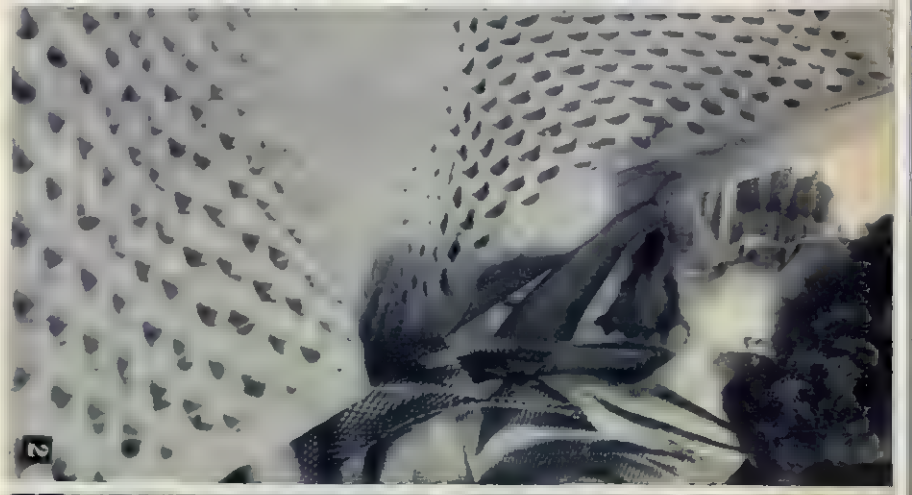

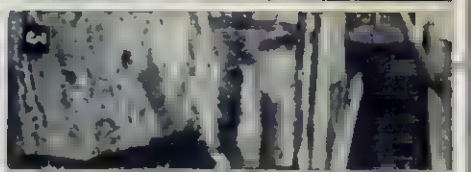

1 Întreprinderea pentru prefabricate din Braşov, care în primul semestru al anului şi-a depăşit planul global de producţie cu 10,8%, asigură produse de bună calitate pentru construcţia blocurilor de locuinţe, a obiectivelor industriale, a reţelelor electrice etc.

2 Un minuţios control tehnic de calitate la profilele tehnice buretoase produse de întreprinderea „Anticorosiv". Pe primul semestru al anului întreprinderea şi-a depăşit planul de producţie şi a realizat economii în sumă totală de 1.750.000 lei.

3 Dezvoltînd necontenit sectorul zootehnic, colectiviştii din Filioara, raionul Tg. Neamţ, îşi construiesc un nou grajd pentru 100 capete vite mari.

4 În magazia pentru produse finite a întreprinderii „Flora" se depozitează gemul de caise din recolta actuală. Fabrica a produs peste 75 de vagoane conserve de legume şi fructe din noua recoltă.

5 Specialiştii de la G.A.C. „Voinţa" din Corabia, regiunea Oltenia, controlează, prin sondaj, poleinizarea suplimentară la floarea-soarelui.

6 Pentru a doua oară în cursul acestui an colectivul de balet al Teatrului de operă şi balet al R. P. Romîne întreprinde un turneu în Italia. Spectacolele balerinilor romîni cu „Lacul lebedelor" de Ceaikovski se bucură de un binemeritat succes.

Fotocronica Flacării ♦ Fotocro

7 10.000 de fermieri japonezi s-au întrunit în parcul Hibiya din Tokio pentru a protesta împotriva politicii agrare a autorităţilor care, oferindu-le preţuri mici pentru orezul produs de ei, îi condamnă la ruinare.

8 Ignorînd protestele oamenilor muncii din Franţa, grupările de dreapta din Parlamentul francez au impus legea antigrevă, prin care este limitat dreptul la grevă al personalului de la instituţiile şi întreprinderile de stat. În fotografie: muncitori din suburbia pariziană Saint-Denis s-au adunat în faţa primăriei pentru a protesta împotriva legii antigrevă.

9 În pofida represiunilor la care se dedă junta militară instaurată la putere, în Ecuador au avut loc noi demonstraţii împotriva regimului dictatorial. În fotografie: tancuri ale armatei împrăştie o demonstraţie la Quito (capitala ţării).

10 În întreaga Italie a început un nou val de manifestaţii de masă ale ţăranilor pentru înfăptuirea reformei agrare generale. „*Pămîntul — celor ce-l muncesc*", „*Reformă agrară generală*" — sub aceste lozinci s-a desfăşurat recent la Roma o mare manifestaţie a dijmaşilor şi muncitorilor agricoli din diferite colţuri ale ţării.

11 La cel de-al III-lea Festival internaţional al filmului de la Moscova, marele premiu a fost acordat filmului italian „Opt şi jumătate" în regia lui Federico Fellini (în fotografie: scenă din film cu Marcello Mastroianni şi Anouk Aimée). De un mare succes s-a bucurat filmul artistic romînesc „Lupeni 29", care a obţinut medalia de argint pentru montarea excelentă a scenelor de masă şi pentru căutări reuşite în domeniul sonorizării stereofonice.

PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 28 IULIE *8.50:* Gimnastică *9.00:* Emisiunea pentru copii și tineretul școlar — Telejurnalul pionierilor; „Poftiți în elicopter!" — transmisiune de la aeroportul Otopeni; Excursie ghicitoare *10.30:* Rețeta gospodinei *11.00:* Emisiunea pentru sate *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Joc și cîntec ca-n Banat. Program de cîntece și dansuri *20.15:* Telemagazin *21.25:* Seară de operetă. Își dau concursul: Cela Tănăsescu-Babeș, Marica Munteanu, Cleopatra Melidoneanu, Lidia Popescu, Nae Roman, Anton Negoițescu, Gabriel Gheorghiu. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

LUNI 29 IULIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru școlari — Din tainele plantelor *19.35:* „Sticletele" — ecranizare după o povestire de Mihail Sadoveanu *19.45:* Mozaic de scurtmetraje — Geme și camee; Cum circulăm? (Producții ale Studioului cinematografic „Alexandru Sahia"); Filmul documentar „Moscova - Antarctida" *21.05:* O voce de neuitat — evocare a marelui cîntăreț Feodor Șaliapin *21.35:* Telesport. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

MARȚI 30 IULIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.25:* Pentru copii — Tema lui Zouzou *19.55:* Incursiune în arheologie (IV) *20.15:* Vitrina literară *21.00.* Filmul documentar „Băile Herculane" *21.30:* Muzică ușoară pe film. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

JOI 1 AUGUST *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru copii — Căpitanul Val-Virtej ...transmisiune de pe litoral *20.00:* Filmul „Pescarii din arhipelag" — coproducție italo-franco-germană despre viața pescarilor din insulele italiene ale Mării Adriatice *21.30:* Izvoare fermecate — album din cele mai frumoase dansuri românești filmate în cadrul pitoresc al Muzeului satului. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

VINERI 2 AUGUST *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Știți să desenați, copii?! — Băiețelul cu beretă de mariner, povestire de Octav Pancu-Iași. Desenează Iurie Darie *19.35:* Emisiune de știință — Lumină și oțel *19.45:* Emisiune de artă plastică — Expoziția din Dresda *20.05:* Filmul maghiar „Toată lumea e nevinovată" *21.25:* Seară de cantonete și serenade. Soliști: Gabi Pascu, Titus Moraru și Florin Dorian. Acompaniază o formație condusă de Glică Rădulescu. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

SÎMBĂTĂ 3 AUGUST *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru copii — „Ariciul în tabără", emisiune muzical-satirică de I. Avian *19.40:* În fața hărții *19.55:* „Cerul n-are gratii"— o producție a Studioului cinematografic „București" *21.30:* Muzică distractivă. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

În paginile 21-23: Programul de radio

1 *Un adversar modest....* o victorie ușoară, și iată-i pe jucătorii de la „Petrolul"-Ploiești în poiana Cupei R.P.R. „Siderurgistul" n-a putut opri tirul precis al ploieștenilor, care au temperat și ambiția fotbaliștilor de la Galați, și pe înfocații suporteri care scontau o surpriză.

2 Înaintea campionatelor mondiale nautice de la Iajțe (Iugoslavia) sportivi și sportive din nouă țări și-au verificat potențialul în „Regata Snagov" de caiac-canoe. Spre satisfacția noastră, sportivii care ne-au reprezentat au dovedit o bună pregătire, cîștigînd într-o manieră categorică nouă probe.

3 Pe velodromul din parcul sportiv Dinamo s-a desfășurat a treia ediție a concursului internațional de ciclism pe pistă. Demne de semnalat sînt: victoria ciclistului Vasile Buriacu la proba de semifond (în fotografie: un aspect de la această probă) și noile recorduri republicane la 4.000 m (4:49,8), la urmărirea pe echipe, la cursa italiană (2:17,2) și la viteză juniori (12,0 sec.).

4 Pe stadioanele lumii, Valeri Brumel continuă din ce în ce mai solitar asaltul „înălțimilor imposibile". Americanii i l-au opus într-o vreme pe negrul John Thomas, cotat ca un fenomenal zburător peste ștachetă. Dar Thomas a rămas cu mulți centimetri în urmă și privește nostalgic avansul.
Moscova 1963: la a treia încercare, Brumel stabilește un nou record mondial: *2,28 m!*

5 În prima întîlnire de box pentru titlul de campion mondial publicul a primit victoria lui Sony Liston cu o tăcere de gheață. Imbatabilul Floyd Patersson, cel care timp de șase ani deținuse titlul fără întrerupere, fusese făcut K.O., în mai puțin de trei minute, de către colosul de 100 kg, a cărui mașină musculară acționa zdrobitor. Revanșa din zilele trecute de la Las Vegas a confirmat valoarea lui Liston. În primul rund (minutul 2) Patersson a fost făcut din nou K.O.!

PĂRINȚI ȘI COPII

În locurile acestea, pustii cu un secol în urmă, au prins întîi a se statornici cîteva familii de țărani pribegi. Cei mai mulți dintre ei, pălmași din tată în fiu, fugiseră de pe moșiile boierești din sud. Alții — ardeleni de baștină — trecuseră munții, mînați din urmă tot de urgia moșierilor.

Aici, pe malul Rîmnicului, la zeci de kilometri de cel mai apropiat tîrg, au găsit și unii și alții un adăpost vremelnic. Și-au durat căscioare din lut, au botezat așezarea Mărtinești și au trăit liniștiți... nu se știe exact cît, în orice caz puțină vreme. Moșiile boierești i-au împresurat curînd. O ștampilă de bronz scoasă mai deunăzi de sub brazdă de fierul plugului poartă următoarea inscripție: „Bilet pentru o zi lucrată", dovadă că la 1864, după cum au stabilit specialiștii, locuitorii comunei au ajuns din nou clăcași pe pămînturile latifundiarilor.

Locurile acestea ferite de lume — căutate într-adins de primii locuitori ai comunei Mărtinești — au constituit în schimb pentru nepoții și strănepoții acestora o pacoste fără margini. Pentru cea mai mică tîrgueală, patru ore de drum cu căruța pînă la Rîmnicu-Sărat sau la Focșani.

Pe cele două familii de boieri în schimb nu le-a afectat cu nimic pustietatea locului. Ele și-au înălțat conace mari, garnisite cu tot confortul citadin. E adevărat că pălmașii din Mărtinești le-au transformat în scrum în 1907, dar stăpînii lor le-au refăcut în același an, întărind, pentru orice eventualitate, și harapnicele vătăjeilor, și paza jandarmeriei comunale.

...Toate acestea au trecut azi în domeniul amintirilor. Chiar și din vechiul conac al boierilor din Mărtinești a rămas doar amintirea, deoarece pe locul lui au fost ridicate clădirea și atelierele mecanice ale S.M.T. din Mărtinești.

Astăzi toți sătenii aparținînd tinerei generații pot afla cîte ceva despre viața din trecut a comunei doar ascultînd istorisirile părinților și bunicilor, din viață.

Tractoristul Dumitru Gheonea, de pildă, cunoaște viața din trecut a comunei așa cum i-o povestește în răstimpuri tatăl său, colectivistul Ștefan Gheonea. E drept, ceva și cumva își mai amintește și tînărul Gheonea, dar mult prea vag pentru ca, ajutat de memorie, să reașeze în locul clădirilor noi ale S.M.T. vechiul conac boieresc al lui George Plagino.

— Cînd eram așa ca tine — povestește tatăl — soseam de două ori pe an la curtea lui Plagino. Boierul își avea casele exact pe locul unde este astăzi semeteul. Ne întîmpina vechilul și înce-

Liviu MAIOR

(Continuare în pag. 6)

Despre viața din trecut a comunei tînăra generație a Mărtineștiului poate afla cîte ceva doar ascultînd istorisirile părinților și ale bunicilor în viață. Printre cei mai solicitați povestitori se numără și colectivistul Matei Petrache.

Doi colectiviști fruntași: Gheorghe Matei, șeful brigăzii zootehnice (stînga), și tatăl său, Alexandru Matei, membru al aceleiași brigăzi.

pea cu noi tocmeala. Învoielile se crestau pe un răboj de care își mai amintesc bine bunicii tăi. Eu nu l-am apucat; țin însă minte niște catastife groase. Același drac. Învoiala se făcea 5 la 2. Adică, la recoltare, 5 părți boierului și 2 mie, care i-am lucrat pămîntul.

De fapt sătenii sosesc și astăzi pe locul fostului conac. Mai exact spus, sosesc delegații colectivei pentru a încheia cu S.M.T. contractele de producție ale anului în curs. Din Mărtinești au plecat să învețe meseria de tractorist peste 80 de tineri. Mulți dintre ei lucrează, împreună cu Dumitru Gheonea, la S.M.T. din Mărtinești. Mașinile lor fac astăzi toate muncile capitale ale unui an agricol: aratul, semănatul, recoltatul. Iată de ce, glumind fără răutate, tînărul Gheonea spune uneori tatălui său:

— Încetul cu încetul mașinile noastre vor prelua întreaga muncă pe care o mai faceți voi astăzi cu brațele.

— Tu să-ți vezi de treaba ta! — se supără sincer bătrînul.

Și deocamdată... pe bună dreptate. Nu de alta, dar încă nu s-a ivit omul care să inventeze mașini pentru ales neghina din lanul de grîu sau brațe mecanice care să deosebească poamele coapte de cele verzi. Cînd se vor ivi, el, Gheonea tatăl, va fi primul care va învăța să le mînuiască.

Dumitru Gheonea zîmbește fără să se supere. Asemenea dispute cu tatăl său se ivesc des, dar se sfîrșesc întotdeauna repede, și de fiecare dată bătrînul, binevoitor, își continuă istorisirile.

— Treaba era multă, și pe vremea mea se făcea numai cu brațele. Ca să avem spor, ieșeam cu toții la cîmp. Mai greu era cu cei mici, pe care trebuia să-i lăsăm acasă.

— Singuri?

— Mai cu mama-mare, pînă ce a trăit mama-mare, mai cu o vecină, deoseori singuri, de capul lor. Ce se putea întîmpla acasă în lipsa celor mari? Întreabă-l mai bine pe Cristache.

Ștefan Cristache e coleg de... generație cu Dumitru Gheonea și singurul copil al colectivistului Niță Cristache. E drept, a mai avut patru frați, dar trei s-au prăpădit de boli „fără leac", iar pe al patrulea l-au aflat porcii în copaie și l-au sfîrtecat de viu.

Ștefan Cristache are și el doi copii. Pe amîndoi îi duce în fiecare dimineață la grădinița colectivei.

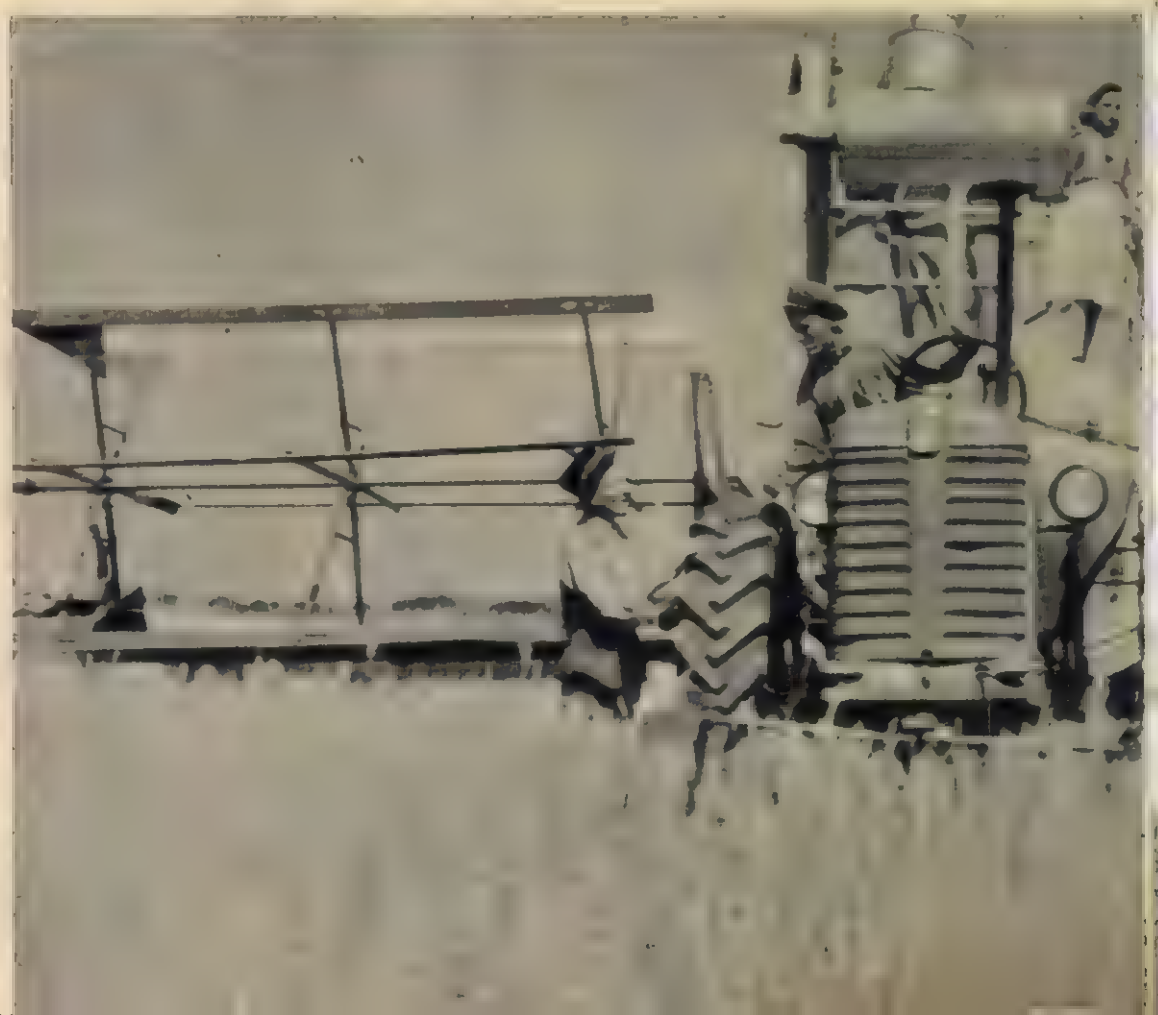

Băiat la grădiniță are și brigadierul zootehnist Matei A. Gheorghe.

— Nevastă-mea lucrează la cîmp, iar eu cu brigada zootehnică. N-avem grija băieţelului. Adică, într-un fel — și tovarășul Matei zîmbește — tot o avem.

Apoi îmi explică. El, Gheorghe Matei, a izbutit cu ajutorul științei învățate la cursurile de specializare și cu o practică susținută ceea ce tatăl său, colectivistul Alexandru Matei, n-ar fi reușit să realizeze niciodată. A izbutit, cu alte cuvinte, cu ajutorul celor 32 de îngrijitori ai brigăzii sale, să sporească sectorul zootehnic al colectivei din Mărtinești, aducîndu-l primul pe întreg raionul Focșani: 543 de bovine, dintre care 146 vaci cu lapte. Și ce fel de vaci? Un exemplu: recordistele Moji și Roza — rasa Siementhal — dau zilnic pînă la 32 litri de lapte.

— Ar fi păcat — continuă Gheorghe Matei — ca băiatul să-mi rămînă mai prejos. Dacă-i va plăcea cartea, vreau să-l fac inginer agronom. Eu n-am mai apucat să învăț, cu toate că am avut multă tragere de inimă spre învățătură.

Mult i-a plăcut cartea și colectivistului Barbu Gheonea, azi în vîrstă de 64 de ani. Atît de mult, încît la vîrsta de 15 ani a încercat următoarea învoială cu tatăl său:

— Tătuță, am și eu un gînd: treacă partea ce mi se cuvine la frați și surori, iar pe mine dă-mă să învăț la liceul din Rîmnic.

Răposatul Gheonea — povestește în continuare Barbu Gheonea — l-a privit mai întîi uluit. Apoi, oftînd, și-a deocheat cureaua nădragilor și i-a scos din cap „păsările" pe vecie. Barbu Gheonea n-a avut încotro. A devenit, ca toți frații săi, plugar în Mărtinești, s-a însurat și a făcut trei copii. Doi băieți și o fată: Ionică și Tudorel, care învață azi pe băncile Facultății de construcții din București, și Irina, care e profesoară de științe naturale într-o comună de lîngă Galați.

Mîndru e de băieții săi și bătrînul colectivist Petrache Matei și...

— ...Credeți-mă, era cît p-aci să mă pun contra. Era prin '46; războiul și seceta lăsaseră și în comuna noastră sărăcie mare. I-am dat totuși la școală. Cum, nu mă întrebați... Pe urmă a venit reforma învățămîntului și băieții au primit amîndoi bursă. S-au ținut de carte și au ajuns: unul profesor de istorie, care acum conduce biblioteca din Focșani, celălalt inginer geolog la Moinești.

Colectivistul Petrache Ștefănache, în schimb, n-a avut niciodată planuri... îndepărtate. El și-a dorit copiii cît mai aproape de casa părintească, gospodari vrednici, sănătoși și nimic mai mult. Ei, dar după cum se mai întîmplă, omul propune și... fiul dispune. Nicolae Ștefănache a devenit mai întîi tractorist. Anul acesta, la alegerile din 3 martie, Ștefănache tatăl a avut marea bucurie de a vota candidatura propriului său fiu. Nicolae Ștefănache, băiatul său, a devenit președintele Sfatului popular din comuna Mărtinești.

Din mijlocul tinerilor comunei Mărtinești și-au luat zborul spre școlile medii și de învățămînt superior peste 120 de băieți și fete. Unul dintre aceștia, N. Petrache, fiul colectivistului Matei Petrache, a ajuns directorul Bibliotecii raionale din Focșani.

La Institutul „Maxim Gorki" din București, studenta Profira Albu (mijloc) a luat cu bine ultimul examen al actualei sesiuni.

Întîmplarea a făcut ca în vara aceasta colectivistul Ștefan Gheonea să lucreze pe combina condusă de fiul său, mecanizatorul Dumitru Gheonea.

Adevărul e că nu-i vine nici simplu și nici ușor să fie azi președinte de sfat la Mărtinești. Nu de alta dar, după cum se vede la tot pasul, înaintașii săi n-au stat de loc cu mîinile în sîn. La Mărtinești, în vechea comună de fugari pierdută în inima cîmpiei, s-a dezvoltat în anii puterii populare una dintre cele mai puternice colective din întregul raion. Aici, unde trăiau oameni care nu vedeau orașul decît la recrutare sau urniți de vreo boală afurisită, s-a înălțat o școală de șapte ani în care învață 734 de copii, funcționează trei cămine culturale, un cinematograf și un dispensar medical cu șapte cadre sanitare. Din mijlocul tinerilor din comună și-au luat zborul spre școli medii și de învățămînt superior din țară peste 120 de băieți și fete. Pe urmele acestora pleacă grăbiți în fiecare toamnă zeci și zeci de noi tineri ai Mărtineștiului.

La noi, spun oamenii, toată lumea se grăbește. Colectiviștii din Mărtinești și-au pus în plan să ajungă din urmă un secol întreg în care moșii și strămoșii lor au ținut, fără voie, istoria pe loc.

Zoriți, vechii pălmași de pînă mai ieri scriu azi împreună cu fiii lor noua istorie a comunei.

Liviu MAJOR

Fotografii de Elena GHERA

ÎNSEMNĂRI
DE
CĂLĂTORIE

de Valeriu POP

Oriente-cu

Havana — statuia lui Calixto Garcia.

na de la revolucion

Spre Santiago de Cuba

Pe mai bine de 1.000 km. Cuba este străbătută de o şosea îndeajuns de lată şi bine lucrată în asfalt şi beton şi care, cu excepţia unei tangente pe strîmtoarea Florida, nu se apropie de ţărmuri decît la cele două extremităţi spre vest, La Fé, o mică localitate din Pinar del Rio, iar spre răsărit, Santiago de Cuba, capitala provinciei Oriente. Înaintînd spre est, şoseaua leagă în noduri dese Matanzas, Santa Clara, Ciego de Avila, Camaguey, Holguin şi altele. Mare sau mic, fiecare oraş este cît se poate de interesant prin aşezarea şi flora sa bogată, prin edificiile şi numeroasele locuri de însemnătate istorică naţională risipite cu dărnicie de cele cîteva secole de existenţă a ţării. Dar toate aceste oraşe sînt cu totul altceva decît Havana. Construite la intervale scurte, în timpul ocupaţiei spaniole, ele se aseamănă, avînd la bază, probabil, aceeaşi concepţie urbanistică şi arhitectonică: o piaţetă patrulateră în centru, cu o capelă decorativă sau statuia vreunui viteaz în mijlocul ei, şi cu masive clădiri de jur împrejur. Apoi o mulţime de străzi strîmte şi cotite ce pornesc din piaţă în toate direcţiile, legînd una de alta case şi căsuţe din piatră sau scîndură, locuinţe fără curţi, cu intrarea direct din uliţă. Ca peste tot, şi în localitatea aceasta cu ziduri vechi şi fierbinţi, cu puţine fabrici şi instalaţii tehnice, cu apa potabilă drămuită pînă la gram şi minut — puterea populară a început să-şi pună cartea de vizită pe numeroase noi şcoli şi spitale, pe complexe de locuinţe şi conducte de apă proaspătă şi multă, pe centrale electrice şi noi întreprinderi industriale ce se înalţă în Las Villas, în Manzanillo, Cienfuegos sau Holguin.

Poteca de piatră construită peste mlaştinile de la Playa Coloradas, unde a avut loc debarcarea celor 82 eroi de pe vasul „Granma", în frunte cu Fidel Castro.

Una din frumuseţile peisajului cuban — arborele gustoaselor Mango.

N-a fost întîmplător

Cuna de la revolucion, adică: „leagănul revoluţiei" — aşa numesc cubanii provincia Oriente, unde s-au născut şi de unde au pornit, aducînd libertatea, trupele de partizani ale lui Fidel Castro Ruz. Istoricii vor putea din nou să releve legităţile istoriei, căci vor spune şi spun: „Nu întîmplător s-a pornit de aici". Oriente este cea mai mare regiune a Cubei, cu 22 oraşe şi cu o populaţie de peste 2 milioane de locuitori. Deşi, în general cu caracter agrar, provincia are puternice concentrări muncitoreşti: în nord, Nicaro de la Bahia de Levisa cu minele şi uzinele sale de nichel; în vest — Manzanillo, cu numeroase unităţi piscicole, apoi Guantánamo şi, în sfîrşit, oraşul primelor victorii ale revoluţiei — Santiago, capitala regiunii, cu rafinăria sa de petrol, fabrici de zahăr şi de „Bacardi", întreprinderi de construcţii. Trupul viguros al provinciei este încins de puternica centură a munţilor Sierra Maestra, lăcaşul zecilor de mii de munteni, muncitori şi semiproletari agricoli şi forestieri, crescători de animale şi vînători neînfricaţi — oameni cu un spirit revoluţionar dezvoltat. Istoricul va adăuga, bineînţeles, tradiţia mişcărilor neîntrerupte pentru eliberare sau pur şi simplu a revoltelor spontane pornite din disperare şi amarnică obidă, a luptelor organizate duse de clasa muncitoare împotriva exploatării şi asupririi şi va conchide în mod absolut just: „Nu întîmplător revoluţia s-a născut şi a pornit din Oriente".

Itinerarul nostru prin provincia Oriente a cuprins locuri memorabile, care amintesc de fapte glorioase şi care vorbesc astăzi despre eforturile partidului şi statului pentru construirea fericirii poporului eliberat. Liniştitul orăşel şcolăresc din Santiago de Cuba — Ciudad escolar „26 de Julio" — se dezvoltă mîndru în fosta fortăreaţă militară „Cuartel Moncada", luată cu asalt de Fidel Castro şi tovarăşii săi în 1953. Pe un perete stau alături două desene. Unul reprezintă un moment al luptei de acum 10 ani şi este lucrat de Luis Alberto Zamora, elev din clasa a V-a, iar celălalt, aparţinînd elevei Rafaelo Luisa de 7 ani, este intitulat „Clasa noastră". Simbolică alăturare. În fosta cazarmă a jandarmilor sîngerosului Batista, în complexul şcolar de azi, învaţă în prezent 1.430 elevi. Clase luminoase, ateliere de pictură sau de lăcătuşărie, săli de sport, cantine, club. „Pentru asta a fost luată cu asalt fortăreaţa! — ne spune, arătîndu-ne mulţimea de copii din curte, directorul şcolii, José Nazario. Pentru ca astăzi în Oriente să înveţe peste 300.000 de elevi, pentru ca să existe 400 şcoli urbane şi 3.200 de şcoli rurale, pentru ca neştiinţa de carte să nu se mai cuibărească nicăieri, niciodată, nici la un singur om".

La „Gran Piedra"

Piatra Mare, un vîrf din Sierra Maestra. Sîntem găzduiţi la complexul caselor de odihnă pentru muncitorii evidenţiaţi. De aici, de la înălţimea de 1.250 de metri, cuprinzi cu privirea o bună parte din

(Continuare în pag. 10)

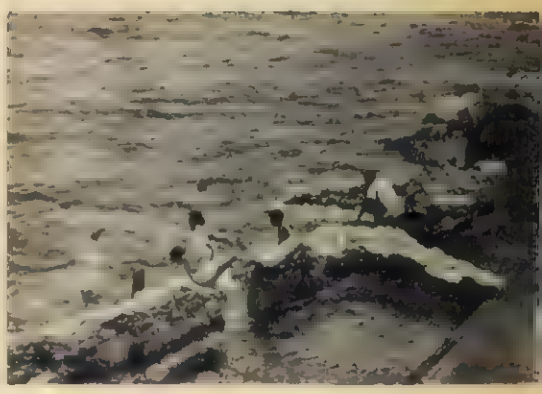

Un colţ pitoresc al înşoritului ţărm cuban.

Studente ale Institutului de artă, în balcoanele căminului.

Pe ţărmul oceanului, în fostele cluburi nautice ale milionarilor, astăzi funcţionează centre şcolare precum şi case de cultură şi odihnă.

Santa Clara. Piaţa centrală, specifică pentru oraşele din provincia Oriente.

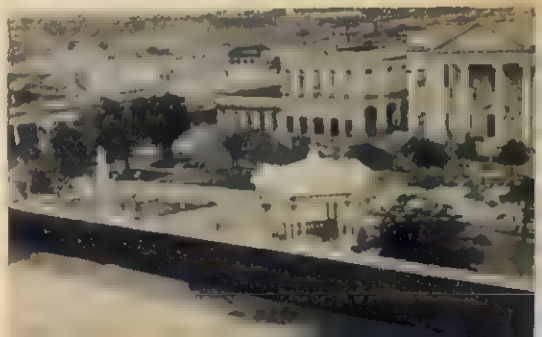

culmile stîncoase și povîrnișurile acoperite de arboret miç ale acestor vestiți munți, în care fiecare poteci evocă o părticică din marea istorie scrisă în „Sierra". De aici cuprinzi cu privirea și întinderile nemărginite și verzi ale apelor Mării Caraibilor. Priveliștea este fascinantă. Lumina tulburătoare a soarelui tropical, filtrată de straturile de aer, limpezi dar suprasaturate de umiditate, se revarsă difuz, atenuînd orice stridență în coloritul divers și contrastant al peisajului și învăluind totul într-o atmosferă de liniște și poezie.

Prin desișul de caniamba (specie de bambus) se zărește o clădire la intrarea căreia o tăbliță indică: Muzeu. Este un vechi bastion militar francez, care mai tîrziu a devenit „fortul" și locuința personală a traficantului de cafea și de sclavi, pe nume Louis Cousse. În demisolul casei sînt înșirate carcerele și beciurile de cazne pentru disciplinarea sclavilor. Camerele muzeului de astăzi sînt pline cu obiecte și unelte ale timpului, arme și multe, foarte multe cătușe — grilletes — pentru ținuit oameni de zidurile dăltuite în stîncă. Partea de sus a clădirii adăpostește locuința stăpînului. Lucruri obișnuite. Un singur detaliu mi s-a părut inedit și impresionant. Față în față se privesc două fotografii: cea a lui Cousse, stăpînul, și cea a bătrînei negrese Ma Ceferina, fostă sclavă a lui Cousse, fotografie făcută și așezată după deschiderea muzeului, ca o mărturie vie a triumfului dreptății și libertății omului. Trebuie neapărat precizat că Ma Ceferina este în viață, are 117 ani, e sănătoasă și, adeseori, însoțește cîte o echipă culturală prin sate, interpretînd dansuri și cîntece de epocă sau povestind despre străvechile triburi ale indienilor Siboney, exterminate complet de către cotropitorii spanioli, ori despre faptele vitejești ale lui Calixto Garcia, sub a cărui semnătură, pusă pe depeșele către generalii inamici, scria întotdeauna sfidător: „Campos de Cuba Libre".

Portretul fostei sclave Ma Ceferina, azi cetățeană liberă a Cubei libere.

Socialism la babord!

Marea era în ziua aceea neobișnuit de liniștită. Se vedea pînă departe, spre Haiti. La cîteva mile de țărm, un singur obiect: în „apele internaționale" un vas militar al S.U.A. și-a aruncat ancora, staționînd apoi cu impertinență aproape o săptămînă în fața țărmurilor cubaneze. Se agită steguleți, se semnalizează, lunete scormonesc țărmul, se fotografiază și se raportează, probabil pentru a mia oară, că se vede socialism la babord. Acestei demonstrații i se spune de către propaganda militariștilor nord-americani acțiune pentru intimidarea și descurajarea revoluției. N-ar fi poate cuviincios, față de cititori, să înșir aici diferitele mesaje... necifrate trimise de oamenii de pe cheiuri sau de pe plaje la adresa acestor demonstrații stupide și provocatoare. Îmi voi îngădui să dau doar o explicație la ultima din fotografiile alăturate. Camionul întîlnit de noi în drumul spre Camaguey este încărcat cu colete, bidoane și lăzi pe ale căror mari etichete aplicate de autoritățile cubane citim: *„Pago de la indemnizacion por la invasion a Playa Giron. Patria o muerte!"* Despăgubiri plătite guvernului cuban pentru daunele provocate de invazia de la Playa Giron și compensații pentru eliberarea mercenarilor luați prizonieri de armata revoluționară cubană. Citind aceste cuvinte ne amintim totodată de avertismentele foarte serioase date de Cuba și de prietenii ei acelora care își mai fac iluzii în ce privește soarta vreunei noi încercări de a atenta la suveranitatea insulei libertății. I-am cunoscut pe cubani și am văzut la ei hotărîrea de nestrămutat de a lupta, la fel de decișii, pe cele două mari fronturi din Cuba de azi: apărarea patriei și construirea socialismului. Totodată am văzut la ei hotărîrea de a merge în această luptă pînă la victoria finală.

Un transport de produse americane livrate guvernului cuban ca despăgubire pentru invazia mercenarilor de la Playa Giron.

Fotografiile autorului

■ Romînia, una din țările cele mai bogate din lume în resurse balneare ■ Se construiesc helioterme ■ Aliați: cîmpurile electromagnetice

doctori fără doctorii

Ați recunoscut „revolverul"? Este instrumentul folosit de fizicienii atomiști în manipularea izotopilor radioactivi. Fotografia ne a fost luată la Institutul de fizică atomică, ci la Institutul de balneologie și fizioterapie din București, unde diluțiile de radioizotopi se utilizează în cercetări de balneologie.

Să ne păstrăm sau să ne redobîndim sănătatea prin lumină, aer, căldură, ape minerale, electricitate. Un medicament este adesea un intrus în organismul nostru, pe cînd acești agenți fizici constituie însăși ambianța noastră naturală; bine folosiți, ei ajută organismul omenesc în prevenirea și tratarea multor afecțiuni. Iată ce ne spun specialiștii în balneologie și fizioterapie.

Fizioterapia, specialitate medicală cu orientare modernă, are un dublu aspect: metodă profilactică și în același timp curativă, ea folosește agenții fizici naturali și în scop de fortificare și în scop de vindecare. Dar care nu știm din bătrîni că „unde nu intră soarele pe fereastră intră doctorul pe ușă"?

Din păcate, natura, așa cum o cunoaștem, nu e totdeauna... serviabilă. Căldura sau electricitatea nu au binevoit încă niciodată să se transforme de la sine în tratamente consecvente, și cu atît mai puțin individualizate. Iată de ce la cura prin agenți fizici naturali s-a adăugat ideea unei terapii cu mijloace artificiale. Și în acest domeniu școala medicală românească are o contribuție originală.

Unde Ursu face pui

Lacul „Ursu" de la Sovata este o minune a naturii pe care specialiștii în balneologie au încercat și-au izbutit să o imite. Pentru aceasta, mai întîi ei i-au furat secretul, au studiat de unde provine puterea de vindecare a acestui lac.

Ce este de fapt lacul Ursu? Un bazin cu apă sărată, acoperit la suprafață de undele dulci ale Pîrîului Auriu. Apa dulce a pîrîului pătrunde treptat și se amestecă cu apa lacului și astfel se produce în adîncime o stratificare de lichid din ce în ce mai dens și mai sărat. Iar apa, așa după cum știm, păstrează căldura cu atît mai bine cu cît este mai densă și mai sărată. În linii mari ce este, așadar, lacul Ursu? O baie sărată a cărei temperatură crește, pe verticală, de la rece la cald.

Omul care stă în picioare într-o asemenea baie are un colier de apă rece în jurul toracelui și apă minerală din ce în ce mai caldă spre partea inferioară a trupului. Cel ce se scaldă într-un helioterm — așa se denumesc lacurile de tip Ursu — își cufundă regiunea inimii și a creierului într-o ambianță liniștitoare, iar partea inferioară a trupului într-un mediu stimulator: de aici capacitatea de vindecare. Bineînțeles, trebuie avută în vedere și însăși valoarea terapeutică a apei sărate.

Lacului Ursu îi putem reproșa un singur lucru: că este unic... De ce n-am avea mai multe lacuri ca el? Și un alt aspect: temperatura lacului de la Sovata este instabilă. Într-adevăr, Pîrîul Auriu aduce din munte ape azi mai reci, mîine mai calde, influențînd astfel temperaturile de adîncime ale heliotermului natural. Or, balneologii, trecînd la o fundamentare științifică, la o individualizare a tratamentelor, recomandă, de la caz la caz, temperaturi speciale. Și aceasta în mod consecvent, pe parcursul a 10, 12, 20 de zile de cură. Ce e de făcut?

Helioterme artificiale — iată răspunsul! Sîntem printre primele țări din lume unde se construiesc helioterme artificiale, ideea și proiectul de construcție aparținînd cercetătorilor de la Institutul de balneologie și fizioterapie (I.B.F.).

Aici soarele și apa fac toată treaba

Ideea a fost întîia oară pusă în practică la Techirghiol. Aici heliotermul în aer liber a fost construit ca un bazin înclinat, astfel încît fiecare bolnav să stea în picioare la nivelul indicat. Heliotermul își dobîndește apa sărată de-a dreptul din lacul Techirghiol, cu care comunică. Iar stratul de apă dulce care, la Sovata, pornește de la pîrîul de munte, este obținut aici pur și simplu prin pulverizarea apei de conductă la suprafața bazinului.

Pulverizarea de apă dulce se face în permanență, cu ajutorul unor

Viorica FILIPOIU

(Continuare în pag. 12)

duze. Dar cum se realizează reglarea temperaturii? Heliotermul comunică cu un alt bazin în aer liber, alimentat și acesta cu apă din Techirghiol. Chiar cînd aerul e rece, apa sărată din bazinul de alimentare, expus în permanență la soare, își păstrează căldura (în timp ce în helioterm temperatura variază din pricina pulverizării de apă răcorită). Așadar, pentru a regla temperatura de adîncime a heliotermului se adaugă, după nevoie, fie apă sărată rece din Techirghiol, fie apă sărată caldă din bazinul de alimentare — și în linii mari heliotermul e gata...

Să notăm că aici nu se aude nici duruit de motoare, nici clinchet de manete. Soarele și apa minerală fac toată treaba. Lacul este helioterm în sens literal: „încălzit de soare". Un tratament „natural", cu mijloace create de mîna omului.

Există două terapii importante bazate pe acest principiu: de tipul băii calde și de tipul dușului rece. Primul caz l-am descris: tot trupul omului e cufundat în apă caldă, în afară de colierul de apă rece din jurul gîtului. În al doilea caz, omul stă în apă rece cu tot trupul, pe cînd partea inferioară a picioarelor se cufundă în apă caldă. Primul tip de tratament e stimulator, al doilea — liniștitor.

Pe măsura studierii și construirii de noi helioterme tratamentele se vor putea diferenția tot mai mult, în funcție de temperatură și de alți factori.

Anul acesta este în construcție un helioterm la Slănic Prahova; la Ocna Sibiului se caută surse de apă dulce pentru a se transforma o parte din lacurile naturale în helioterme. Se prevede construirea unui mare helioterm artificial la Eforie-Nord.

Noi căi de atac împotriva unui vechi dușman: reumatismul

Electricitatea — iată un alt agent fizic folosit în terapie în chip original de balneologii romîni.

Pianistul, scriitorul, balerina, sportivul suferă uneori de un accident bizar: o anumită grupă de mușchi, pusă mereu în activitate, e strînsă de o crampă. Mîna, piciorul, se „contracturează", nu mai poate îndeplini mișcările obișnuite. Fenomenul apare și în urma bolilor reumatismale sau nervoase.

Cercetătorii de la I.B.F au creat o metodă originală de tratare a acestei afecțiuni. Ei au dovedit că dacă se aplică un curent galvanic continuu asupra grupei de mușchi opuse prin funcțiunea sa grupei vătămate, țesuturile contracturate își recapătă putința de mișcare; ele se destind cu încetul și funcțiile fiziologice se restabilesc.

Studiile și tratamentele efectuate în această direcție la institut au deschis în același timp o nouă perspectivă școlii românești de reumatologie. După părerea cercetătorilor, tocmai „contractura" este un factor important în apariția și menținerea unor anumite forme de reumatism.

În linii mari, felul în care se desfășoară procesul ne este tuturor familiar. Te-ai lovit la șold. Din cauza durerii, începi să pășești strîmb, cauți să-ți cruți mușchii interesați. Această „cruțare" duce la contracturarea grupei de mușchi opuse, în timp ce articulația lovită se „lenevește", se inactivează tot mai mult. Scoaterea din funcțiune a articulației, intervenția unor anumite tulburări metabolice duc la procese degenerative, la afecțiuni de tip reumatismal.

Această concepție medicală deschide perspective interesante în profilaxia și în tratarea reumatismului. Primul principiu profilactic: să stai într-o poziție corectă în bancă, la banc, la birou, astfel încît pîrghiile organismului — sistemul muscular și osos — să funcționeze normal. Profilaxia reumatismului își face loc, așadar, în sfera problemelor de igienă a muncii, interesînd cabinetele medicale ale întreprinderilor și inspecțiile de stat pentru igienă și protecția muncii.

În ce privește partea curativă, potrivit acestei concepții reumatismul poate fi tratat prin electricitate și mișcare, acționîndu-se și asupra mușchilor, astfel încît articulația eliberată din „strînsoare" să intre în activitate și prin aceasta să-și reia funcțiile normale.

Decontracturarea prin curent galvanic continuu a și început să fie practicată în diferite unități de fizioterapie din țară. Tot în 1963 s-au extins cercetările privind studiul acțiunii „magnetodiafluxului" (instalație românească pentru tratament prin cîmpuri electromagnetice) în diferite afecțiuni. Se prevede ca pînă în 1965, în urma rezultatelor definitive obținute prin cercetări minuțioase ale acestui nou agent fizioterapic, toate policlinicile și spitalele să fie dotate cu magnetodiafluxuri.

Românii foloseau apele radioactive

În timp ce unii cercetători ai institutului pun la punct metode originale pentru folosirea resurselor naturale existente, alții caută noi surse cu valoare terapeutică

Multe din stațiunile noastre balneoclimaterice tind să se „permanentizeze", în sensul că treptat ele încep să funcționeze în toate anotimpurile. Totodată numărul vizitatorilor sporește. În 1965 numărul oamenilor muncii trimiși la odihnă și cură va spori cu 30% față de 1960. În raport însă cu cerințele crescînde, sursele naturale actuale devin uneori insuficiente. Iată de ce un colectiv de cercetători de la I.B.F. a trecut de la masa de studiu la explorare...

Datorită acestei activități în ultimii ani s-a îmbunătățit calitatea și s-a mărit debitul de ape minerale la Bazna, Buziaș, Borsec, Singeorz, Călimănești, Căciulata. Tot cercetătorii de la I.B.F. au inițiat captarea la Tinca, lîngă Oradea, a unor izvoare arteziene de apă minerală de tip Vichy (folosită în afecțiunile tubului digestiv), avînd un debit de 56 de vagoane în 24 de ore. În 1963 aceiași cercetători au pus în lucru un foraj nou la Sîncrăieni, regiunea Mureș-Autonomă Maghiară. Prin acest foraj se obțin zilnic trei vagoane de apă minerală de masă. Diverse lucrări de explorare se efectuează în vara aceasta la Bazna, Someșeni, Miercurea Sibiului, Ocna Sibiului.

Investigațiile nu sînt totdeauna lipsite de senzațional... Bunăoară, în 1962 cercetătorii au observat

1

1 R. P. Română este una din primele țări din lume unde se construiesc heliotermе artificiale. „Ideea" a dat-o lacul Ursu, de la Sovata.

2 Razele infraroșii la lucru...

3 Acest bazin de duș subacval și-a luat numele de la forma lui oarecum neobișnuită: „bazin treflă". Din fotografie, desigur, nu reiese — însă pacientul o poate confirma — tăria și eficiența masajului sub apă efectuat de jetul sub presiune.

2

la Herculane, pe lîngă fostele băi romane, rămăşiţele unor conducte de ceramică vechi de circa 2000 de ani. Aceste conducte se aflau în vecinătatea unei grote impresionante: „Despicătura". Coborînd în grotă, cercetătorii au descoperit aici izvoare de apă minerală radioactivă. Probabil că în timpul romanilor, cînd terenul încă nu se surpase şi deci la suprafaţa pămîntului, în aer liber, bazine cu apă radioactivă îmbiau pe cei suferinzi, exista un echilibru hidraulic între izvoarele „Despicătura" şi „Hercules I". După 2000 de ani, în 1962, acest echilibru a fost restabilit printr-o serie de lucrări de amenajare.

După indicaţiile cercetătorilor, urmează să se treacă la exploatarea izvorului „Despicătura"; sondele au şi fost instalate. Se prevede ca în 1964 apele radioactive să fie aduse la pavilionul de cură „Horia", care astfel va fi pe deplin aprovizionat în perioadele de vîrf.

Să amintim, în continuare, că acum cîţiva ani, cu prilejul căutării de apă potabilă, au fost găsite la Iaşi, la Nicolina, surse importante de ape sulfuroase, cu o valoare terapeutică foarte ridicată. Iar apele sulfuroase capătă în terapeutică o folosinţă pînă ieri necunoscută, şi anume în tratamentul „bolii bătrîneţii", ateroscleroza.

Apa sulfuroasă în slujba tinereţii?

După cum se ştie, ateroscleroza e o veche racilă a omenirii, iar în secolul nostru găsirea unui tratament eficace al acestei afecţiuni devine o problemă de prim plan a medicinei mondiale.

În Institutul de balneologie şi fizioterapie s-a elaborat o metodă originală de tratament prin ape sulfuroase.

Fiziologii ne arată că ateroscleroza e o boală a metabolismului: în organism, arderile substanţelor grase decurg în mod defectuos şi aşa se formează acel cerc vicios care duce la îmbătrînirea organismului, la bolile cardiovasculare şi la alte afecţiuni. Este un fapt ştiinţific stabilit că arderea substanţelor grase în organism se produce cu ajutorul unor enzime care conţin sulf sub formă activă. În cazul ateroscleroticilor tocmai acest metabolism al sulfului se face în mod deficitar: bunăoară, s-a observat că bolnavii au mai puţin sulf în pereţii arteriali. Cercetătorii institutului au pornit tocmai de la această premisă. La capătul unor studii şi experimentări riguroase ei au dovedit să dereglările pot fi oprite şi chiar redresate printr-o metodă deosebit de simplă: injectînd ape minerale sulfuroase.

Tratamentul acesta oferă bolnavului nu un medicament de supleaţie — care să procure de-a gata organismului ceea ce-i lipseşte — ci posibilitatea de a-şi activa procesele metabolice. Totodată s-a constatat că acest tratament duce şi la scăderea tensiunii arteriale, şi la reducerea vasoconstricţiei; într-un cuvînt, el rupe acel cerc vicios de care s-a vorbit mai sus.

Metodologia a fost elaborată la I.B.F. şi în momentul de faţă se analizează posibilităţile de punere în practică, pe scară largă, a noului tratament. Fiolele pentru injecţii intramusculare ar urma să fie umplute de-a dreptul de la izvor, închise steril pe loc şi transportate în diversele oraşe ale ţării.

Ateroscleroticii vor putea face un tratament complex în staţiunile cu ape sulfuroase, iar tratamentul — prin injecţii — va putea fi continuat în pauza de cură, în localităţile unde locuiesc în mod obişnuit bolnavii.

★

România este una din ţările cele mai bogate în resurse balneare, în factori acvatici naturali. Printr-o susţinută activitate de valorificare a lor sînt puse la dispoziţia oamenilor muncii mijloace eficiente pentru a-şi apăra şi redobîndi sănătatea.

Mîna omului creează condiţii optime pentru ca să-şi exercite înrîurirea lor binefăcătoare aliaţii de preţ ai medicinei: agenţii fizici naturali, aceşti „doctori fără doctorii".

Viorica FILIPOIU
Fotografii de S. STEINER

MODA ÎNTRE ȘI EXT

Moda pe care o promovăm se distinge prin ritmul armonios al liniilor și volumelor, prin coloritul delicat, fără stridențe.

Fiecare dintre noi creează — poate fără să-și dea seama — într-un domeniu al artelor decorative: cel al veșmintelor proprii. Însăși alegerea acestora e un act ce pretinde gust și educație artistică. Nu numai femeile, prin definiție sensibile la frumosul vestimentar, dar și cel mai auster profesor cu haine negre și ochelari cu ramă lată tinde în fond să-și exprime și prin înfățișare personalitatea. Mărturisind gustul personal al celui ce-l poartă, costumul indică totodată gustul și idealul de frumusețe al unei epoci, al unei societăți, al unor clase. Costumul antic grecesc din sec. V î.e.n., de pildă, punea în valoare — prin noblețea liniei sale, prin drapajul său liber — trăsăturile idealului estetic al cetățenilor statului atenian de democrație sclavagistă, vigoarea și sănătatea unui trup armonios dezvoltat. Dimpotrivă, costumul descompusei aristocrații franceze din pragul revoluției de la 1789 era absolut nefiresc, ilogic: artificialitatea sa era obținută, în modelarea siluetei feminine, de exemplu, prin montarea fustelor pe un imens coș de lemn, sîrmă sau balene, iar cea a figurii — printr-un machiaj excesiv și prin peruci înalte, împodobite cu pene, păsări, păpuși sau chiar corăbii cu pînze. „Frumosul" acesta excentric, de fapt excrescența unei fantezii maladive, nu exprima decît intenția unei originalități cu orice preț a exponenților unei clase parazitare.

Există, de bună-seamă, și o foarte precisă modă a zilelor noastre, precisă în ciuda unei evoluții destul de rapide, aducînd mereu noi detalii menite să împrospăteze ținuta de la un sezon la altul, să ne înnoiască înfățișarea. Ea se caracterizează în primul rînd prin nevoia de a asigura omului modern, iubitor de aer, lumină, de sport, o libertate a mișcărilor, o maximă comoditate. De aici simplitatea ei: în epoca zborurilor cosmice ar fi de-a dreptul absurd să mai purtăm malacoveuri și peruci pudrate... În zilele noastre s-au creat noi criterii ale bunului-gust, care ne îndrumă în alegerea îmbrăcămintei noastre spre armonia formelor și culorilor și care exclude absurdul, extravagantul. Pornind de la acestea, putem discerne mai limpede ce ni se potrivește din sugestiile diverselor mode, ca și trăsăturile care ne rămîn structural străine, cum ar fi deformările voite, afirmate ostentativ, din unele jurnale de modă apusene.

La baza așa-zisei originalități a liniei feminine promovate anul acesta de unele case de modă din Roma sau Paris stă un prototip uman maladiv, ce corespunde înclinațiilor morbide ale reprezentanților unor clase în descompunere. Pe lîngă croiala sau culoarea veșmintelor, însăși expresia figurii, subliniată de machiaj, precum și poziția corpului manechinelor care prezintă modelele sînt revelatoare: ținuta lipsită de ener-

Tipul promovat anul acesta de unele case de modă apusene: ținute a lipsită de energie, cu capul aplecat înainte, cu pieptul supt și abdomenul proeminent. În plus, un machiaj ce dă figurii o expresie de plictis și suferință.

La Florența și la Roma, creatorii de modele au început, precum se vede, să reconsidere costumul călugărițelor.

ORIGINALITATE RAVAGANȚĂ

Oare nu se pot găsi idei noi și pentru hainele bărbătești? Firește: costumul aristocratic din secolul 18 e pe gustul dandyilor din Occidentul secolului 20.

gie, care imprimă corpului o linie în S, cu capul atîrnînd înainte, pieptul supt, abdomenul proeminent este completată de masca de suferință a figurii, de o paloare cadaverică, de ochii încercănați ca de boală.

Desenele creatorilor de modele accentuează și mai mult aceste tendințe, exagerînd pînă la nefiresc îngustimea umerilor și a toracelui plăpînd, subțirimea extremităților, a mîinilor și picioarelor care parcă aparțin unor ființe incapabile de orice activitate practică.

Aspectul general de dezordine și cult al capriciului este obținut în primul rînd prin disproporționarea unor dimensiuni fundamentale ale siluetei — falsificînd proporțiile anatomice ale corpului, de exemplu: talia prea sus sau prea jos, pălării prea mari sau gulere enorme, asimetrii etc., ca și printr-un colorit iritant, în acorduri disonante. Luxul ostentativ merge pînă la arborarea unor ciorapi brodați, cu perle în vîrf și la călcîi, și care se poartă cu sandale sau... fără, pentru dansat „twist", a unor pantofi cu tocuri transparente în care plutesc peștișori etc. De bună-seamă însă că moda actuală lansată de unele case occidentale are și amănunte interesante și prezintă unele avantaje. În costumul feminin, de exemplu, talia ușor împinsă în sus — prin pense care aplatizează bustul — dă siluetei o aparență juvenilă, cu condiția să nu fie exagerată, îngustînd nefiresc toracele. De asemenea, căciulile și pălăriile țuguiate, vîrfurile ascuțite ale pantofilor dau finețe și eleganță, numai să nu se ajungă la exagerări grotești și să nu stînjenească libertatea mișcărilor. Alegerea judicioasă și prelucrarea noutăților modei sînt indispensabile menținerii armoniei de ansamblu a costumului, bazată la noi pe proporții firești, pe îmbinări coloristice discrete.

Niciodată nu poți să bănuiești unde se ajunge cu extravaganța vestimentară. Ca în cazul mantoului de față, care îți oferă agreabila senzație de a avea brațele legate...

Preluarea directă a unor modele generate de alte popoare sau în alte timpuri, oricît de izbutite ar fi ele, poate totuși tulbura unitatea organică a costumului, asemănător din acest punct de vedere cu oricare operă de artă. Așa se întîmplă, de pildă, cu împrumuturile din tezaurul străvechi al artelor populare. În urma interesului general pentru viața popoarelor Africii și Americii Latine, de exemplu, au ajuns la modă împrumuturile din costumul specific național al acestora (ex. mărgelele mari, multicolore, volanele și pelerinele, mult prea frecvente în ultimele prezentări de modele ce au avut loc la noi).

Și în ce privește silueta bărbătească promovată de unele jurnale de modă apusene înfățișarea disperării blazate, a lipsei de vlagă este vizibilă, de pildă, în efectele de îngustare a toracelui prin scurtarea și strîmtarea exagerată a sacoului. Inovații lipsite de sens artistic, destinate numai să marcheze „originalitatea" hainelor unor indivizi plictisiți prin excesul de huzur sînt proclamate în fiecare sezon ca „linia modei". Ultimele exemple: pantaloni largi jos, cu manșeta foarte lată, urmează acum la modă celor strîmți și fără manșetă sau pălării exagerat de înalte, cele joase, cu bor mare etc.

Fără îndoială, manifestările citate nu reprezintă însă decît expresia gustului unei minorități snoabe. Progresele tehnice permit azi în multe țări realizarea unor haine potrivite ritmului vieții active; ridicarea calitativă înregistrată în industria bunurilor noastre de larg consum, și în special în textile și confecții, pune desigur problema orientării artistice a creatorilor noștri.

În cele mai reușite modele prezentate de revistele de specialitate sau de întreprinderi ca F.C.T. București, Arta modei, fabricile de confecții din Oradea, Timișoara, Cluj, Tîrgu-Mureș costumul tinde să reliefeze o expresie de optimism, calm și destindere prin ritmul regulat al liniilor și volumelor, prin coloritul delicat, fără stridențe. Îmbrăcămintea pune în valoare un corp armonios dezvoltat, sănătos, corectînd în acest sens imperfecțiunile personale și păstrînd o linie suplă, tinerească.

Mărgele colorate peste tot... Chiar și pe ciorapii brodați, creați anume pentru dansul twist.

Desenatorii noștri au arătat — e drept încă în prea puține cazuri — că se pot găsi rezolvări și în exprimarea specificului național în costum nu prin copierea unor detalii din folclor, ci prin reluarea unor sugestii de compoziție plastică și dezvoltarea lor într-o îmbrăcăminte modernă, corespunzătoare ritmului vieții și posibilităților tehnice actuale.

Fără îndoială, nevoia firească de a evita monotonia și repetarea obositoare cere, și va cere întotdeauna, o neîncetată primenire a modei. O dată cu afirmarea tot mai răspicată a gustului pentru frumos al maselor, cu formarea unei capacități tot mai profunde de apreciere artistică, o dată cu crearea unui mediu de viață din care frumosul să fie nelipsit, șablonul, imitarea servilă a unor modele străine vor trebui să facă tot mai puternic loc creației originale și în domeniul veșmintelor. Chiar în condițiile unei intense industrializări a producției de confecții, inteligenta punere în valoare a personalității fiecărui om e posibilă dacă se asigură o mare varietate de modele, oferind multiple posibilități de alegere, asortare și combinare.

În acest caz, moda va fi înțeleasă ca un ansamblu de sugestii date de artiștii plastici, de specialiștii la curent cu ultimele progrese ale tehnicii; ea își va pierde caracterul tiranic de nivelatoare pînă la uniformizare a înfățișării, ajutînd pe fiecare om să devină într-adevăr un creator în domeniul artei costumului.

Adina BĂNCIU
Desenele ordinare!

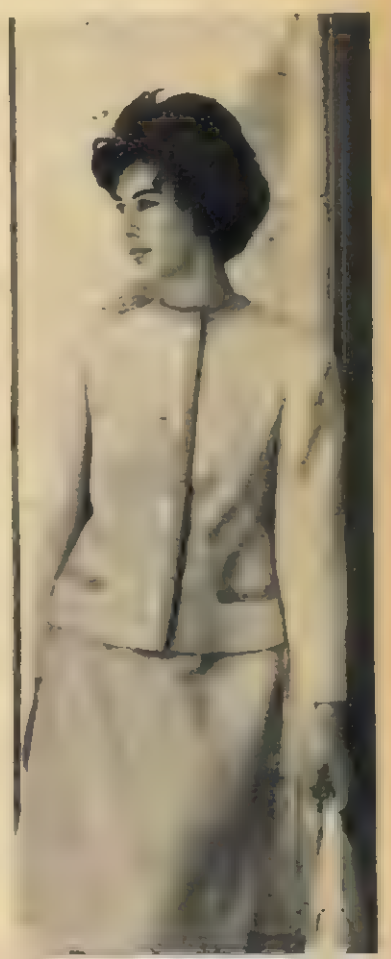

Simplitatea și linia sobră au asigurat totdeauna siluetei feminine grație și eleganță.

FABRICA DE MIERE DIN BĂRĂGAN

Cînd înfloresc grădinile și ceru-i ca oglinda — ca-n poezia lui St. O. Iosif — două sute de regine și cîteva milioane de supuse își pornesc colinda în Bărăgan. Cu hărnicia lor proverbială intră-n sufletul florilor din livadă, furîndu-le dulceața, care printr-un disciplinat și măreț proces al muncii va fi transformată în miere.

Micuțele albine sînt în esență — prin ceea ce fac — niște titani. Diversele fabule și povești moralizatoare în care omului leneș îi este opusă albina ilustrează cu prisosință acest adevăr.

Albinele sînt prietenii omului de cînd lumea. Pe vremuri trăiau cum puteau. Deși erau regine, multe dintre ele își făceau culcușul în scorbura copacilor și-n trestiile ce acopereau casele oamenilor de rînd.

Azi, în multe sate, în multe unități agricole socialiste, albinele trăiesc în case bune — stupi — și cei ce răspund de viața lor — stuparii și stupărițele — au sau vor avea diplomă de apicultor.

La Gospodăria agricolă colectivă din comuna Gheorghe Lazăr (raionul Slobozia) — unde am fost și noi — n-am găsit albinele la sosirea noastră. Am găsit doar stupii și stuparii. Ele erau plecate în... deplasare. Savurau nectarul unei uriașe păduri de salcîmi — așezată la vreo 7 kilometri de comună — și al miilor de pomi fructiferi răspîndiți pe 40 de hectare. De altfel e cam greu să găsești albina la stup. Din primăvară și pînă-n tîrziul toamnei ea hărnicește fără contenire, zburînd în florile de toporași, ghiocei, caiși, pruni, piersici, salcîmi, floarea-soarelui, porumb etc. N-are timp de odihnă. Muncește și adună. Numai iarna poți să stai cu ea de vorbă. Atunci n-are flori de salcîm, nici bază meliferă naturală (plante care se cultivă special pentru hrana albinelor, cum sînt *facilia*, *sparceta* ș.a.), nici nectar și polen pe care să le adune de pe sute de hectare cultivate cu floarea-soarelui. Atunci trăiește din ce a adunat. O mai ajută și stăpînul ei, stuparul, care-i pune la dispoziție biostimulatori.

Împreună cu Eroul muncii socialiste Nicolae Andrei, președintele gospodăriei agricole colective, și Constantin Popa, stuparul, degustăm un borcan de miere proaspătă.

Lîngă borcanul cu miere și lîngă apa de la gheață intrăm în viața intimă a albinelor. Aflăm, de pildă, că gloria unei regine durează doar trei ani. Ajunsă la această vîrstă, albinele n-o mai consideră regină și fac o nouă botcă (casa de naștere) unde se va ivi matca nouă, regina tînără. Conform unei legi imuabile, bătrîna regină va fi omorîtă de membrii propriei familii. Aceasta e hotărîrea de nestrămutat a întregului stup, a întregii familii, a celor 80.000 de albine (efectivul unui stup bun). De altminteri, un destin asemănător au și trîntorii. La sfîrșitul toamnei albinele îi gonesc din stup, să nu le mănînce mierea. Nu-i omoară ele. Frigul și foamea îi omoară.

Multă lume crede că albinăritul e o meserie idilică. Dar a fi stupar nu înseamnă numai a trăi printre flori și a schimba apa pe care o beau albinele. Tot mai mulți stupari de-ai noștri depășesc faza empirică a meseriei și urcă treptele muncii științifice. Gheorghe Furdui, tot stupar la Gospodăria colectivă din comuna Gheorghe Lazăr, este, după mărturisirea președintelui, o enciclopedie apicolă. Constantin Popa a urmat un curs special de apicultură la Iași, și nu demult și-a împrospătat cunoștințele la Institutul de cercetări zootehnice.

De altfel, de gradul calificării stuparului e legată soarta producției de miere. În 1962 cantitatea de miere realizată de la un stup al gospodăriei colective din această comună a fost de 37,4 kg. E o producție excelentă care a situat sectorul apicol al acestei gospodării în fruntea clasamentului regional.

Nu întotdeauna a fost așa. În urmă cu 8-9 ani producția pe stup era mai puțin dulce, adică mai mică. Cu fiecare an însă numărul borcanelor de miere a sporit, ca și venitul gospodăriei și al colectiviștilor. Anul trecut apicultura a contribuit la veniturile bănești ale gospodăriei cu peste 80.000 lei. Ar putea spune cineva: nu e o sumă prea mare. Ba e mare. Fiindcă pentru realizarea acestei sume au muncit — în afara albinelor — numai doi oameni. Deci foarte puțină forță de muncă umană, puține cheltuieli de producție. Toate acestea demonstrează un lucru: apicultura e o ramură foarte rentabilă. Fapt pentru care consiliul de conducere al gospodăriei ia toate măsurile pentru dezvoltarea acesteia. La sfîrșitul lui 1965 Gospodăria colectivă din comuna Gheorghe Lazăr și-a propus să aibă 500 de stupi.

Pînă atunci cele 200 de regine se străduiesc să modifice și mai sensibil încărcătura de miere a stupilor. La ora actuală sînt foarte nerăbdătoare: așteaptă să strălucească floarea-soarelui pe 300 de hectare, căreia îi vor fura polenul și nectarul. Pentru hoția asta nu le pedepsește nimeni.

George CIUDAN
Fotografii de S. STEINER

Un fagure de miere — o mică uzină unde muncesc albinele.

Floarea și albina, îmbrățișate.

Vedere panoramică a stupinei.

Sătule de miere, albinele se înghesuie la apa rece și proaspătă.

FOTOFOILETON

...Totuşi se vede!

Sîntem pe bulevardul Magheru, una dintre principalele artere din Bucureşti. Despre ritmul construcţiilor şi frumuseţea pe care ele au dat-o oraşului nu vom vorbi aici şi acum.

Ne gîndim însă că puţină atenţie (şi dacă se poate, ceva mai multă) ar trebui acordată lucrurilor aparent mărunte, ţinînd de ceea ce într-un cuvînt s-ar numi gospodărie... Noi, bucureştenii, privind zilnic în jurul nostru peisajul cunoscut, firesc este ca unele lucruri, mai mult sau mai puţin supărătoare, să ne scape observaţiei. Să ne gîndim însă că prin Capitală trec zilnic sute şi mii de oameni veniţi din alte aşezări din ţară sau turişti din străinătate. Toţi aceştia privesc cu ochii observatorului atent tot ce-i înconjoară. Să exemplificăm: cine nu cunoaşte marele magazin „Comaliment" de pe bd. Magheru? Foarte curat, cu un personal de serviciu calificat şi politicos, magazinul oferă cumpărătorilor un sortiment bogat şi variat de produse alimentare. Dar... descoperi, chiar în uşa de la intrare (uşă frumoasă, din fier forjat), lîngă vitrinele bine aranjate şi atrăgătoare, se depozitează lăzi. O chestie mărunţi, nu? Dar la priviţi, tovarăşe responsabil, cum arată lucrul acesta mărunt în fotografiei Aşa-i că nu vă place (foto 1)?

E drept, casa din fotografia nr. 2 nu se află pe bulevardul Magheru, ci pe str. Mendeleev, la nr. 45, dar aşa arată curtea casei privită din Piaţa Romană. Aceste mormane pe vîrful cărora, ca o ironie, stau pubelele pentru... gunoi nu impresionează urît pe nimeni!

În faţa blocului Patria, chiar lîngă intrare, îţi face apariţia în orele de mare animaţie un vînzător de ziare care-şi instalează o tarabă pe trei scaune, cu scînduri şi cu toane vechi, lăţită pe jumătate din trotuar. Să fim lămuriţi: există în Bucureşti, la tot pasul, chioşcuri moderne şi tutungerii cu rafturi speciale pentru difuzarea ziarelor şi revistelor. Cine şi de ce a aprobat taraba care arată aşa ca în fotografia nr. 3?

Pînă la ce oră trebuie să staţionezze un tomberon pe trotuarul din faţa hotelurilor Lido şi Ambasador? Fotografia nr. 4 a fost luată duminică la ora prînzului.

A. MIHAILOPOL

umor

— Tinere, să ştii că ai dumitale fuge cu zece minute!...

Rik AUERBACH

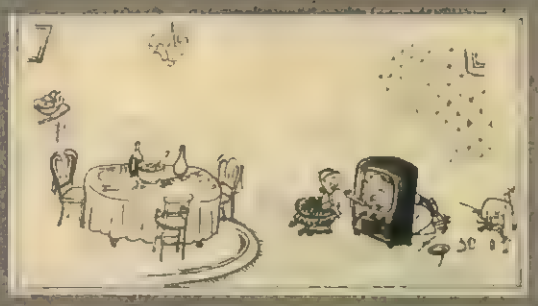

Un tată care înţelege gusturile copilului.

„Quick"

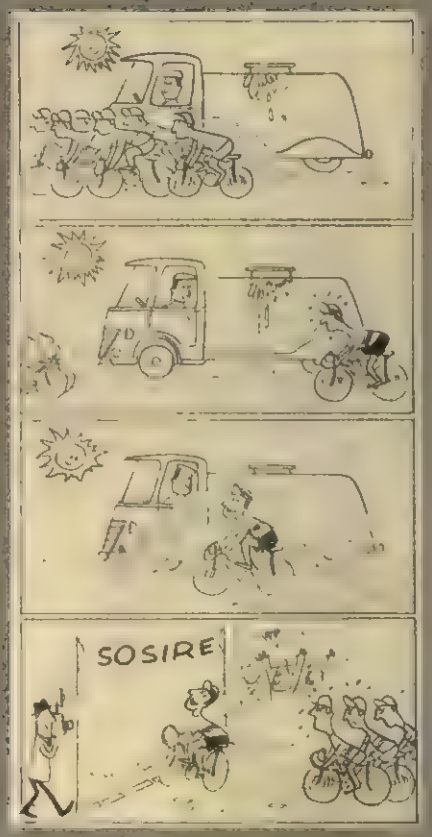

Fără cuvinte.
Simion ALEXANDRESCU

Instantanee sudiste.

V. TIMOC

— Și iată un portret al meu din tinerețe.

„Krokodil"

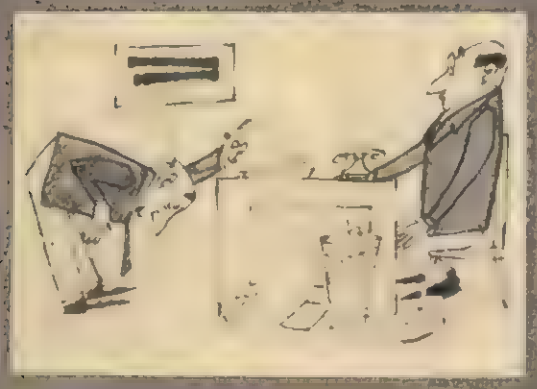

— Mă văd silit să vă fac o aspră critică!

Adrian LUCACI

CUVINTE ÎN... VALURI

ORIZONTAL: 1) Autoarea versurilor „Să ne cîntăm, tovarăși, cu grijă partitura,/ Cu grija la întregul măreței simfonii/ Pădure-i și stejarul, pădure e și mura,/ Și marea e în toate talazurile-i vii" (din „Întregul cîntec") — Poet clasic romîn, autorul versurilor intitulate „Darul valurilor". 2) Îi merge faima că... înșală — Diviziune geologică. 3) Instrument popular... cu final tematic — Titlul unei operete scrise de celebrul autor al „Dunării albastre", Johann Strauss (neart). 4) Argint — Inutil. 5) Val de pînză — Rîu în Canada. 6) Autorul cunoscutului vals „Valurile Dunării" — Notă muzicală. 7) Nu ești lipsit! — Îi aparțin versurile „Peste cîte mii de valuri stăpînirea ta străbate,/ Cînd plutești pe mișcătoarea mărilor singurătate"! 8) Nord-vest — Acut! — Curcubeu deasupra valurilor. 9) Nume de om... pățit — Pronumele unui celebru navigator. 10) Tălăzuire de aur bogată în roade — Cel mai mic zar la table. 11) Își oglindea discul de aur în valurile Nilului antic — Balaurul mărilor! — Primele noțiuni. 12) Împărăția nesfîrșită a valurilor (pl.) — Autorul versurilor „Ce limpede curge azi Dunărea,/ Ca o amiază de belșug plutitoare" (din „Amiază"). 13) O fluturare albă pe nesfîrșirea albastră a valurilor — „Barca pe valuri..."

VERTICAL: 1) A scris versurile „Și parcă dorm pe scînduri ude,/ În spate mă izbește-un val/ Tresar prin somn, și mi se pare/ Că n-am tras podul de la mal" (din „Lacustră") — Infimă părticică a valurilor. 2) Element de compoziție pentru valuri — Val — Nu în altă parte. 3) Un val de atacatori... ce poate fi și o referire la nave (fem.) — Zbuciumul neîntrerupt al mărilor (sing.) — Pene! 4) Autor de... valuri uriașe (fem. pl.) — Supărare (pop.). 5) Locul unde se adună apa prin zăgăzuirea unei gîrle — Marinarul hîtru din „Vînt de libertate" —... Cassian, autoarea poeziei „Joc de apă". 6) Pîrîiaș, fir de apă — Întrebare. 7) Atletism (abr.) — Luntre mică de pescari — Bătut de valuri. 8) Poate fi ușor... luat la vale! — Plantă comestibilă cu unul din soiuri numit „de apă" (pl.) — Prefix pentru ureche. 9) Regretat poet romîn — De pe malurile Rinului. 10) Poet clasic german, autorul poeziei „Pe valuri" — Luntre ușoară, lungă și îngustă, cu cele două capete îndoite — Vechiul nume al notei „do". 11) A fost odată... — Cînd se lasă peste mare înserarea — Fire. 12) Au valuri... mai mici — Autorul versurilor „Ca un glas domol de clopot/ Sună codrii mari de brad;/ Ritmic valurile cad;/ Cum se zbate-n dulce ropot/ Apa-n vad" (din „Noapte de vară").

Cuvinte rare: BENT, CIN, SEL, BEAR.

CÎT DE ÎNALTE SÎNT VALURILE?

În deceniul al patrulea al secolului trecut a avut loc o dispută înflăcărată între amiralul francez Dumont d'Urville și fizicianul francez Arago. Primul susținea că văzuse valuri înalte de 30 m și chiar mai înalte. Al doilea afirma, pe baza calculelor teoretice, că nu pot exista valuri mai înalte de 8 m. Controversa a fost rezolvată pe vremea aceea de un ofițer de marină francez care studiase 4.000 de observații asupra valurilor făcute de marinarii din diferite părți ale lumii. Conform cu aceste observații, majoritatea valurilor oceanice au o înălțime de 4-4,5 m. Valuri mai înalte de 6-7 m reprezintă un fenomen destul de rar.

Înălțimea maximă a valurilor, observată în noiembrie 1956 de către o stațiune meteorologică din Atlantic în timpul unei furtuni de gradul doisprezece, a fost de 18,3 m.

În februarie 1957 vasul oceanografic englez „Discovery II", în drum spre Bermude, a înregistrat valuri de 15,5 m.

Cunoscutul [redacted] sovietic academicianul A.N. Krîlov, autorul teoriei balansării vasului pe valuri, care fusese marinar în tinerețe, a văzut în Pacific valuri de 16-17 m, iar motonava „Obi" a înregistrat în cadrul Anului Geofizic Internațional, în partea de sud-vest a Pacificului, valuri înalte de 18 m.

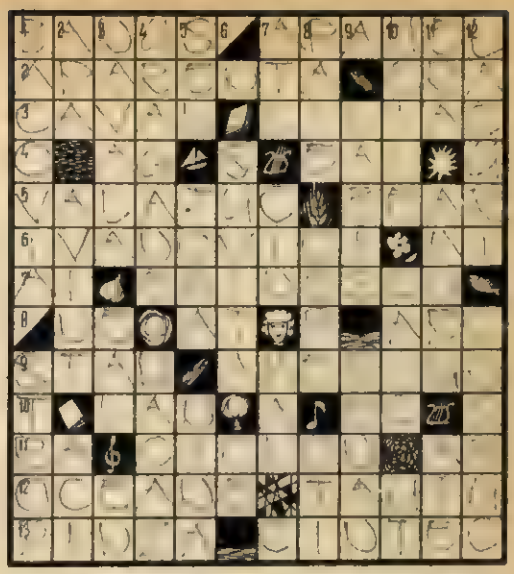

Dezlegarea jocului „MATEMATICĂ DISTRACTIVĂ" apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) Natalitate. 2) Economisiri. 3) Cutați — Aton. 4) Am — Notă — Lat. 5) Sumă — Arcuri. 6) Aleși — Barem. 7) Țal — Spori — P. 8) O — Optare — Ci. 9) Rudă — Pinion. 10) Iniția — Tonă. 11) Tăiat — Tact.

cît mai des
6
din
49
prono expres

educație pentru toate vîrstele

BUNICUȚA

Bunicuța este mama lui tătîcu' și, datorită unor imprejurări asupra cărora nu putem insista aci, ea are în familia lui Tomiță situația unui cetățean de rangul doi. Desigur că la cei cinci ani ai lui băiatul n-ar ști să înfățișeze lucrurile exact cu aceste cuvinte. Dar, de pe acum, din minuscula lui experiență de viață atît de deficitară încă, nu lipsește constatarea că sînt pe lume și în propria ta familie ființe omenești cărora este voie să le dai mai puțină atenție și mai puțin respect decît altora. Căci de n-ar sta așa lucrurile nici mămica n-ar striga la bunicuța.

— Uf, mamă, nu mai ești bună de nimic!

Prima dată cînd s-a întîmplat treaba asta, Tomiță s-a așteptat ca bunicuța să se supere foarte tare și s-o pună pe mămica să-i ceară iertare așa cum face chiar mămica atunci cînd aude de la tătîcu' vreun cuvînt care nu-i place. Dar bunicuța a tăcut chitic. E foarte bătrînă, vremurile „cînd era bună la ceva" au trecut de mult, vederea a slăbit și n-are la cine să se ducă.

Atent la tot ce se întîmplă în jurul lui, Tomiță a mai observat și altele. A văzut de pildă că mămica, de obicei atît de atentă cu fiecare, devine parcă alt om cînd îi vorbește bunicuței: vocea ei se aude răstită sau indiferentă, ca și cum fie și numai vorbitul cu bătrîna ar fi o osteneală prea mare. A mai văzut că toată lumea o ceartă pe bunicuță, că nimeni nu-i ia apărarea și că tătîcu', băiatul ei, deși uneori pare supărat, nu-i dă niciodată dreptate. În sfîrșit, i-a fost limpede că părinții lui primesc tot ce spune bunicuța ca și cum din principiu ea n-ar putea spune decît prostii:

— Ce tot îndrugi acolo mamă?—zîmbește acru mămica. Ride copilul ăsta de dumneata.

Și tătîcu', zîmbind.

— Ai îmbătrînit, mămico!

Tomiță s-a mulțumit o vreme cu situația de simplu spectator. O iubea pe bunicuța. Dar cum cu fiecare zi devenea mai limpede că, de fapt, nu Tomiță ci bunicuța poartă cel mai mic grad din familie — datorită misterioasei boli numită bătrînețe care o face accesibilă oricăror jigniri și umilințe — nepotul s-a hotărît să instituie experiențe proprii. La prima fază s-a mulțumit, spre hazul tuturor, să imite limbajul mămichii ciripind cu glasul lui drăgălaș: „bunicuțo, nu mai ești bună la nimic! Ce prostii spui acolo, bunicuțo? Asta nu-i treaba ta, bunicuțo! Nu te amesteca unde nu-ți fierbe oala, bunicuțo ! Nu-mi bate capul, bunicuțo! Nu-i de trăit cu tine, bunicuțo!"

În faza a doua, vorbele s-au transformat în fapte. Tomiță a ascuns ochelarii bunicuței; i-a găurit degetarul și bunicuța s-a înțepat; i-a vărsat cafeluța și în locul ei a pus apă oxigenată; a speriat-o, și bunicuței i-a bătut mai tare inima bolnavă; a stropit-o de sus pînă jos cu pistolul cu apă. Și nimeni nu i-a certat. Iar atunci cînd bunicuța a protestat, mămica s-a supărat de-a binelea. „Of, mamă, nu mai e de trăit cu dumneata! În loc să fii mulțumită că nepotul te iubește și se joacă toată ziua cu mata!" Iar tătîcu' a zîmbit blînd: „De ce o superi pe bunicuța, Tomiță?"

În doi ani, otrava acidă pe care o picură în sufletul omului putința de a batjocori și umili fără a fi pedepsit a ros încet-încet omenia lui Tomiță. Personalitatea lui în formare n-a rezistat îndoielnicului „privilegiu" de a face parte dintre persecutori. Băiatul a devenit un „caz pedagogic". Cei ce-l cunosc se mîră de sălbăticia și grosolănia lui. De fapt, Tomiță a generalizat numai concluziile trase din contemplarea peisajului familial și din propriile lui experiențe cu bunicuța, părinții, cunoscuții, colegii, profesorii, „beneficiînd" fiecare în felul său de consecințele acestor concluzii. Și pentru că bunicuța continuă să-și primească sub ochii nepotului doza cotidiană de umilințe, lucrurile merg pe zi ce trece mai rău și se pare că în cele din urmă va trebui să intervină colectivul pentru a-l smulge pe Tomiță de pe povîrnișul pe care alunecă și a-i învăța pe părinții lui cum îi cinstește și-i îngrijește lumea noastră pe bătrîni.

Dar pentru că veni vorba de bătrîni, mămica lui Tomiță n-o să fie niciodată bunicuță?

Ion ALEXANDRU

cartea

GEORGE DEMETRU PAN: „UMANITAS"

Într-unul din versurile sale, George Demetru Pan își caracteriza lirica drept un cîntec consacrat lumii, oamenilor *„care au biruit .. lumea celor deodată cu soarele"*. Este o imagine care corespunde mesajului creației sale poetice în ceea ce acesta are mai reprezentativ. Volumul antologic intitulat *„Umanitas"* înmănunchează, sub semnul acestui cîntec închinat omenirii muncitoare, multe dintre versurile lui George Demetru Pan apărute în unele reviste de acum trei decenii (*„Cuvîntul liber"*, *„Sanitas"*, *„Așa"*, *„Azi"*), precum și poeme scrise după Eliberare. Acestor ani ai construcției socialismului, ani ai *„afirmării fericirii"*, ai *„flamurei ca un bujor imens fluturînd pe cvartale"* poetul le aduce un omagiu fierbinte. Omul erei socialiste, făuritorul vieții noastre noi, e prezent cu lumina lui în numeroase pagini ale volumului.

Străbate poezia lui George Demetru Pan bucuria artistului de a trăi, la unison cu masele de oameni ai muncii, marile satisfacții ale propriilor lor realizări. (*„Că eu am cunoscut pe omul nou/ în mii de lupători cu frunți de stele/ trăind prin ei, eroi în ev erou/ și dragostea și cîntecele mele"*.) Un astfel de erou ce seamănă „trandafiri și idei" ni se relevă de către poet cu firești lui atribute: posesor al unei înalte conștiințe sociale, modest în eroismul lui cotidian, de o luminoasă simplitate în marile prefaceri la care contribuie.

Între trecut și prezent, între evocarea solemnă și cîntecul plin de dragoste pentru realizările contemporane se stabilește o semnificativă trăsătură de unire care constă în efortul și lupta continuă a acestui om nou pentru fericire (...„fericirea mea de-acum e din stea de sînge ruptă"). În acest sens, partidului, comuniștilor le sînt închinate poeme în care nota imnică e exprimată cu sustinut entuziasm. În poemul „Partidului", recunoștința poetului pentru împlinirea destinului său și al poporului găsește accente sincere și avîntate. *„Lumina ta, cu legi adînci de sens,/ urcînd nu-arată calea triumfală/ spre comunism, spre nimbul său imens./ Înscris în cartea ta e drumul meu/ adînc și dens și-ntr-o dimineață/ voi crește arc pe lume, curcubeu,/ călăuzit de mîna ta-ndrăzneață"*.

Lirica lui George Demetru Pan, cuprinsă în paginile acestui volum antologic, readuce și o seamă de versuri care oglindesc căutările poetului din perioada dintre cele două războaie mondiale. Găsim în acest volum și o seamă de poeme ale căror imagini suferă de ermetism, pierd contactul cu sensul social-istoric al temelor pe care le tratează. Am fi dorit ca în paginile acestei culegeri să fi fost realizată o selecție mai severă. Întrucît „Umanitas" conține numeroase pagini realizate, necesitatea acestei selecții nu trebuia evitată.

Miron DRAGU

La drum!

PE LITORALUL TURISTIC

Pînă acum cîțiva ani, concediul pe litoral era legat de noțiunea de cură și nicidecum de cea de turism. S-au petrecut însă atîtea transformări pe țărmul care a văzut înălțîndu-se zidurile primelor orașe de pe teritoriul patriei noastre, încît nu-i de mirare că litoralul românesc apare astăzi într-o lumină nouă. Aerul, soarele, apa și nămolul au rămas atracția lui majoră, dar stațiunile înnoite, „perlele litoralului" cum li se spune pe bună dreptate, și nenumăratele vestigii istorice scoase la iveală de arheologi fac din țărmul românesc al Mării Negre o zonă turistică de mare atracție. De la gara nouă a Constanței și bulevardul care duce spre centrul bătrînului port, pînă la taberele de la Costinești și Năvodari care anunță, pe curînd, adaos de noi perle la șiragul existent, obiective sînt la tot pasul.

Itinerar de-a lungul plajelor

Așa ar putea fi numit itinerarul primei excursii ce trebuie să o facă oricine poposește pe litoralul nostru. Și el trebuie să înceapă cu Mamaia.

Un troleibuz duce de la Constanța la Mamaia. Treizeci de hoteluri, unele de cîte nouă sau paisprezece etaje, altele doar cu cîte patru, se înșiră pe cinci kilometri, reflectîndu-se în cele două mări oglinzi dinspre soare-răsare și soare-apune: marea și lacul Siutghiol. Restaurantele și magazinele se intercalează printre palatele-hoteluri care pot găzdui, într-o singură serie, 11.000 de oaspeți. Peluzele cu flori, miile de arbori, micile lacuri completează cadrul acestei stațiuni a cărei faimă s-a răspîndit în toată lumea.

După vizita la Mamaia, itinerarul primei excursii urmează spre sud malul mării care s-a înălțat — la propriu și la figurat — schimbînd radical aspectul plajelor. Primul popas? Agigea, cunoscută prin sanatoriul marin aflat aici și prin stațiunea zoologică marină, care poartă numele prof. I. Borcea, cel care a înființat-o în 1926. Se poate vizita muzeul de floră și faună marină (declarat monument al naturii) și rezervația de dune.

Cîțiva kilometri mai spre sud se întîlnește triunghiul central al stațiunilor de pe litoral: Eforie-Nord, Techirghiol, Eforie-Sud. Construcțiile ultimilor ani au schimbat complet aspectul acestor stațiuni și este greu de spus care din ele este acum mai frumoasă. Eforie-Nord se pare totuși că place mai mult. Faleza, cu cele trei alei cu zidurile de granit roșu de Măcin și calcar de Techirghiol, este o adevărată lucrare de artă și doar arhitectura ultimelor complexe îi concurează frumusețea. Eforie-Sud are și ea cu ce se mîndri. Aici se sădesc în fiecare an peste trei milioane de răsaduri de flori și au fost plantați mii de trandafiri și arbori ornamentali.

Călătoria noastră se încheie la Mangalia, cea mai sudică stațiune a litoralului, cea mai veche, dar tot atît de mîndră în haina-i nouă ca și cele amintite pînă acum.

Și perechi de trenuri și autobuze cu plecarea la fiecare sfert de oră asigură — în timpul verii — legătura între Constanța și stațiuni, pînă la Mangalia.

Gh. EPURAN

Fotografie de A. MIHAILOPOL

Brigada de pescari a colectivei, în larg.

Fotografie de I. IOSIF

DE LA ETAJUL V

Şi viceversa

De la etajul V al hotelului nou de la Mamaia (cam toate sînt aicea noi) privește o lume care, cu două decenii în urmă, nu ajungea aici. Cehi, germani, polonezi și unguri, cu miile, apoi francezi și turiști din R.F.G., italieni iocvaci și englezi uscătivi. Au venit occidentalii din depărtări să facă plajă în Rominia. Au venit cu avioane ale marilor companii internaționale, cu automobile pentru „camping", cu vapoarele prin Mediterana, la Constanța. Au venit acum, în 1963, oameni ai căror părinți mai demult nu obișnuiau să vină prin locurile acestea decît în cazul cînd erau sau doreau să fie socotiți excentrici. Bucureștii? Unii îl confundau cu capitala Bulgariei. Eforie? N-au văzut. Mamaia? N-au auzit. Și nici n-aveau cum să audă francuzii și olandezii. Că nu le vorbea nimeni și nimic despre localitate. Mai întîi nu le putea vorbi localitatea, avînd dînsa cu totul patru vile și-un hotel aruncat pe nisip. Pe urmă, bătînd bulevardele Parisului, Londrei și Romei, n-ai fi avut nici un prilej să dai ochii cu un O.N.T., un afiș și un îndemn. Inutil. Dintre sutele de afișe cu vîrfuri de munți și plaje internaționale care lăsau, zburînd prin lume, malurile țărilor de baștină, nici unul nu vestea Europei existența locurilor de la gurile Dunării. Punct negru pe hartă. Teritoriu nestiut. Frumusețe ignorată.

Și de ce n-ar fi fost așa?

Călătorii cu bani de-a-ncea plecau ei în călătorie (mai exact voiaj) către palace-urile de la Biarritz și lacul Como.

De la Constanța se pleca. Plecau, peste vară, în „vileagitură" fabricanții, stăpînii conacelor de la moșie și măcelarii angro transportînd în vagon-lits-uri fetele de măritat și valuta forte. De aici se pleca doar. Acuma se vine.

Se vine la Constanța și la București și la Poiana, în munți și în Deltă, se vine din patru continente și patruzeci de țări.

Punctul, ieri negru pe hartă, e din ce în ce mai cunoscut. Îl întîlnesc trecătorii în vitrinele O.N.T.-ului de la Paris și la TAROM-ul din Atena, însoțit de: „Vizitați Mamaia". Teritoriul a intrat în circuitul mondial al turismului. Frumusețea e descoperită și gustată laolaltă cu soarele și vinul de Murfatlar. Se vine.

Se fac economii de-a lungul anului, se cercetează pe-ndelete prospectul, se rețin, cu luni înainte, locuri, se scoate un pașaport și se vine la noi în vacanță.

Se vine și se revine.

Al. MIRODAN

PROGRAMUL DE RADIO

RADIOJURNALE, BULETINE DE ȘTIRI, BULETINE METEOROLOGICE, SPORT, ULTIMELE ȘTIRI

	PROGRAMUL I	PROGRAMUL II	PROGRAMUL III
DUMINICA	7.00, 13.00, 19.30, 22.00, 23.50-23.55	7.50, 14.00, 20.00, 23.00, 0.50-0.55	22.00
ÎN CURSUL SĂPTĂMÎNII	5.00, 6.00, 7.00, 11.00 (afară de miercuri), 13.00, 17.00, 20.00 (afară de joi), 22.00 (joi 22.30), 23.50-23.55	10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.00 23.00, 0.50-0.55 (simbătă 1.50-1.55)	21.00

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM: Duminică: 6.30, 13.05 (Progr. I), 7.30 (Progr. II).
În cursul săptămînii: 6.30, 13.05 (Progr. I), 10.05, 14.30 (Progr. II).
COTELE APELOR DUNĂRII: Zilnic — 13.40 (Progr. I).
SUMARUL PRESEI CENTRALE: Zilnic — 8.00 (Progr. I).

DUMINICĂ 28 IULIE Programul I *6.00:* Muzică populară *6.35:* Mici piese de estradă *7.10:* Concert de dimineață *8.06:* Cîntece de Matei Socor *8.30:* Clubul voioșiei *8.50:* Melodii populare *9.15:* „Oameni de artă despre viața și creația compozitorilor" — Richard Wagner despre Mozart *10.00:* Melodii distractive *10.30:* Muzică populară *11.00:* Muzică din operete *11.30:* Vorbește Moscova! *12.00:* Prelucrări corale *12.30:* Interpreți de muzică ușoară *13.10:* De toate pentru toți *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Din viața satelor patriei *16.40:* Program muzical dedicat fruntașilor de pe ogoare *16.10:* Cîntece de dragoste *16.30:* Piese orchestrale *17.00:* Muzică ușoară românească *17.30:* Cîntă Felician Fărcaș și Ilie Udilă *18.00:* Muzică din operete *18.30:* „File de calendar" — emisiune muzical-literară *19.35:* Muzică de dans *20.00:* Teatru la microfon — premiera „Cartofornii" de Gogol *21.06:* Muzică din opere *21.45:* Cîntă orchestra Ray Conniff *22.25:* Muzică de dans *23.20:* Suita a III-a „Sătească" de George Enescu.

Programul II *7.00:* Fanfara reprezentativă a Armatei *7.35:* Muzică populară *8.00:* „Brăduțul singuratic" — povestire muzicală pentru copii de Laurențiu Profeta *8.30:* Muzică ușoară *8.45:* Anunțuri, muzică *9.00:* Valsuri *9.30:* Melodii populare *10.00:* Noi înregistrări de arii din opere *10.30:* Revista presei străine *10.38:* Muzică ușoară *11.00:* Muzică corală clasică *11.15:* „Dans țărănesc" de Constantin Dumitrescu. „Codrule, codruțule" de Aurel Eliade. Suita de jocuri populare de Sabin Drăgoi. „Mîndro, mîndruliță mea" de Emil Monția *11.30:* Muzică populară *12.00:* Emisiunea „Cinema" *12.15:* Poemul simfonic „Pinii din Roma" de Respighi; Suită din baletul „Curtea veche" de Mihail Jora *13.00:* Cîntă George Bunea *13.15:* Program muzical pentru oamenii muncii aflați la odihnă *14.05:* Piese de virtuozitate *14.15:* La microfon satira și umorul *15.00:* Muzică ușoară *15.30:* Dansuri din operete *16.00:* Oameni și fapte *16.08:* Corul de copii al Radioteleviziunii *16.30:* Din cele mai frumoase melodii ale popoarelor *17.00:* Recital Dinu Lipatti *17.15:* Emisiune de versuri — Arte poetice *17.35:* Muzică din opere *18.00:* Teatru la microfon pentru copii *19.00:* „Melodii... melodii" *19.30:* Muzică populară *20.05:* Muzică de dans *21.45:* File de istorie literară *22.00:* Romanțe *22.30:* Cvintetul pentru coarde și pian în do diez minor de Tudor Ciortea *23.10:* Muzică de dans.

Programul III *19.00:* Selecțiuni din opereta „Farmecul unui vals" de Oscar Straus *20.00:* Schițe de I.L. Caragiale *20.15:* Concertul pentru violoncel și orchestră de Dvorak — solist Vladimir Orlov *21.00:* Muzică de dans *22.10—23.59:* Trei schițe românești de Martian Negrea; Cvartetul de coarde nr. 2 de Ernest Bloch.

LUNI 29 IULIE Programul I *5.07:* Cîntece patriotice *5.20* Emisiunea pentru sate *5.30* Muzică populară *6.07.* Muzică distractivă *6.20:* Gimnastică *6.35:* Fanfară *7.10:* Muzică instrumentală *7.30:* Sfatul mediculul — Prevenirea bolilor contagioase ce apar vara *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri *8.06:* Melodii populare *8.30:* Muzică din opere *9.00:* Tinerețea ne e dragă *9.30:* Orchestra școlii medii „Mihail Sadoveanu" din București *9.31:* Uverturi *10.00:* Dansuri de estradă *10.30:* Cvartetul în mi major de Pascal Bentoiu *11.05:* Uverturi la opere *11.30:* Muzică ușoară *12.00:* Cîntece și jocuri populare *13.30:* Muzică din operete *13.10:* „Schițe dobrogene" de Alfred Mendelsohn; Suita a IV-a pentru suflători și percuție de Fidelio Finke *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Muzică din filme *15.30:* Melodii populare *16.01:* Sonata în sol major de Jean Baptiste Bréval *16.15:* Vorbește Moscova! *16 45:* Cîntă Sonia Cruceru și Ionel Miron *17.10:* Concerto grosso nr. 8 de Corelli *17.30:* Prietenii lui Do-Re-Mi *17.50:* Din muzica popoarelor *18.30:* Lecția de limba rusă (începători) *18.40:* Cîntă Kirsten Flagstad *19.00:* Revista economică radio *19.30:* Cîntă Vasile Cănănău și Grigore Kiazim *19 45* Muzică ușoară de Tomistocle Popa *20 15* Muzică instrumentală și vocală *20 30* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară *21.15:* Tribuna radio *21 25* Cîntece *21.35:* Selecțiuni din operete *22.25:* Baletul „Tricornul" de Manuel de Falla — montaj muzical-literar *23.10:* Muzică de dans

Programul II *10 10* Corul Filarmonicii de stat „George Enescu" dirijat de Dumitru Botez *10.30.* Din folclorul popoarelor sovietice *11.00:* Muzică instrumentală și vocală *11.15:* Din creația literară dedicată satului contemporan *11.30:* Suita „O zi de vară într-o gospodărie agricolă colectivă" de Zeno Vancea *12.05:* Scene din opere *12.50* Muzică populară *13.00:* Muzică ușoară *13 50* Însemnări de reporter *14 07* Corul Căminului cultural din comuna Putna — Suceava și taraful G.A.C. din comuna Bolintin Deal — București *14.10:* Concertul pentru flaut și orchestră de Karl Stamitz *14.35* Cîntă Kaimer Tenosaar și Irina Brejevskaia *15.00:* Coruri și pagini orchestrale din opera „Wilhelm Tell" de Rossini *15.30* Muzică instrumentală și vocală de compozitori români *16.10:* Jocuri populare *16.30:* Poemele simfonice „Narcise" de Ion Nona Ottescu și „Prin pădurile și livezile Boemiei" de Smetana *17.00* Muzică ușoară *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame muzicală *18.05:* Muzică corală de Constantin Bacîu *18.30:* Soliști de muzică populară *19.00:* Simfonia nr. 39 „Piesa" de Mozart *19.30:* Din activitatea sfaturilor populare *19.40:* Muzică din operete *20.20:* Interpretul săptămînii Arthur Rubinstein *21.15:* Tarafuri ale gospodăriilor agricole colective *21 10* Lectură dramatizată din povestirea „Profetul din Pandaloop" de scriitorul australian John Morisson *22 00* Dixtuor opus 14 pentru instrumente de suflat de George Enescu *22 25:* Melodii de dragoste *23.10:* Piese simfonice de Honegger *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Suita de concert pentru vioară și orchestră de Serghei Taneev *22 00:* Muzică de estradă *22.30:* Mari interpreți ai muzicii de cameră — Pablo Casals interpretează Suita nr. 6 pentru violoncel solo de Bach.

MARȚI 30 IULIE Programul I *5.07.* Cîntece populare *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Muzică de estradă *6 07* Cîntece de muncă *6.20:* Gimnastică *6.35:* Piese instrumentale *6.45:* Muzică ușoară *7.10:* Muzică populară *7 30* Sfatul medicului — Regimul în diabet *7.35:* Anunțuri, muzică *7 45* Salut voios de pionieri! *8.06.* Melodii distractive *8.30:* Muzică din operete *9.00:* Fragmente din serenada „Nimfa și păstorul" de Vivaldi *9.30:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *10 00* Cvartetul de coarde nr. 1 de Diamandi Ghciu *10.30:* Muzică ușoară *11.05.* Muzică instrumentală *11.20:* Uverturi și arii din operele lui Paisiello *11.45.* Radio prichindei *12.00:* Suita simfonică „Picturi de Grigorescu" de Ion Hartulary-Darclée *12.30:* În fața hărții — Congo *13.40:* Ansambluri artistice școlare *13.10:* Melodii populare *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Muzică din opera „Luiza" de Charpentier *15.30:* Muzică ușoară *16.00:* Recital Ion Voicu *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntece și jocuri *17.10:* Cîntă Maria Badiu și Dumitru Zamfira *17.30:* Radioracheta pionierilor *17.55:* Muzică din operete *18.15:* Cu microfonul printre sportivi *18.25:* Program muzical pentru fruntași în producție *19.00:* Limba noastră—vorbește acad. prof. Al. Graur despre „Formații expresive" *19.10:* Sonatina opus 30 de Tournier — la harpă Liana Pasquali *19.30:* Scrisori din țară *19.45:* Cîntă Iosef Schmidt *20.15:* Orchestra de muzică populară „Doina Moldovei" a Filarmonicii de stat din Iași *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară românească *21.15:* La microfon satira și umorul (reluare)

(Continuare în pag. 22-23)

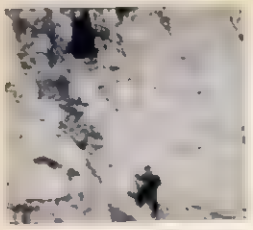

În peretele abrupt al muntelui se vede o deschizătură: intrarea în peștera de la Cuciulat.

450 METRI ÎN ADÎNCUL UNEI PEȘTERI

În toamna anului trecut, în peretele abrupt al carierei de piatră din satul Cuciulat (rn. Dej) s-a ivit o deschizătură înaltă de un metru și jumătate și largă de 80 de centimetri (în fotografie). Ea constituie intrarea unei grote pe care noi, un grup de tineri băimăreni printre care ingineri, cițiva maiștri și elevi ai școlii tehnice de geologie din cadrul Grupului școlar minier din Baia Mare, am avut prilejul s-o străbatem. Peștera are o adîncime de 450 metri. Se află aici un „amfiteatru", culoare, camere circulare sau în formă de pîlnie, săli în care stalactitele și stalagmitele se întrec în frumusețe cu draperiile brodate artistic de infiltrațiile apei calcaroase. Locurile acestea prezintă un deosebit interes științific, fapt care va atrage aici nu numai pe speologi dar și pe geologii băimăreni.

P. MAVRILLA
maistru, Baia Mare

„HAIDUCUL"

De fapt nici nu-i vorba de vreun haiduc veritabil. Fotografia pe care v-o trimit înfățișează doar un bătrîn muntean din Moldova de nord. Între dinți el ține o urîașă pipă din lemn de tisă, iar pe umăr poartă o toporișcă încrustată. Cu această recuzită el se prezintă în formația artistică a căminului cultural „23 August" din Moldova-Sulița, raionul Cîmpulung, unde interpretează un dans cu temă: „Haiducul". Dansul evocă lupta din trecut a țăranilor împotriva bogătașilor care stăpîneau munții și pădurile.

F. PLOPUL
Cîmpulung-Moldovenesc

PROPUNEM...

Ca locatari din imediata vecinătate a șantierului Magistralei nord-sud, situat la intersecția străzii Cuza Vodă cu bd. Mărășești, dorim să semnalăm un fapt legat de sănătatea noastră, a celor din cartier: datorită prea marii cantități de praf ce se lasă la intrarea și ieșirea de pe șantier, atmosfera este uneori irespirabilă, mai ales acum în zilele toride ale verii. După fiecare camion se ridică un dens nor de praf care persistă în aer și pătrunde în case. De aceea propunem întreprinderii nr. 3 construcții-montaje să găsească o metodă pentru diminuarea cantității de praf ce îmbîcsește atmosfera întregului cartier. Am citit nu demult în presă că s-ar fi descoperit o metodă de combatere a prafului de pe șosele prin tratarea cu o anumită substanță absorbantă. Oare nu s-ar putea găsi și la noi ceva similar, eventual în colaborare cu I.C.A.S.?

Pînă la o rezolvare radicală a acestei probleme care, credem, interesează și populația din jurul altor șantiere, I.C.A.S. ar putea să asigure stropirea și măturarea străzilor Cuza Vodă, Mărășești, Șerban Vodă de mai multe ori pe zi.

Lucreția POPESCU,
muncitoare
Iosia LUCHIAN,
șofer
Sache BRAUNSTEIN,
funcționar, București

CORUL COLECTIVIȘTILOR

Vă trimit o fotografie în care este prezentată în timpul unei recente manifestări culturale formația corală a comunei Bughea de Jos, raionul Muscel, reg. Argeș, alcătuită exclusiv din colectiviști și colectiviste. Corul a fost înființat în anul 1957, are 150 de membri și un repertoriu format din 86 de piese corale, care au fost interpretate de nenumărate ori cu succes și pe scenele comunelor vecine.

Acest cor se distinge nu numai prin măiestria execuției, dar și prin pitorestile costume naționale ale membrilor ansamblului. Printre coriști se numără și familii întregi.

Ion DOBRESCU,
activist cultural
Cîmpulung-Muscel

VAN GOGH

Vincent van Gogh: Autoportret (1888)

„Aș dori să publicați cîteva date despre viața și opera pictorului Vincent van Gogh".

G. CALOTESCU
com. Buftea, rn. Răcari

Răspunde PETRU COMARNESCU, critic de artă.

Pictorul olandez Vincent van Gogh (1853-1890) a avut una dintre cele mai singuratice și chinuite vieți. Dar dintr-o existență întunecată, măcinată de suferință și încheiată tragic s-a născut o operă luminoasă, puternică, răscolitoare. Tatăl său, un pastor protestant, îl îndrumase către negustorie, lucru după cîtăva vreme Vincent își ciștigă traiul dînd lecții de franceză la Londra și își formează o serioasă cultură. Își întrerupe studiile clasice socotind că ar fi mai folositor ca misionar. Se stabilește printre minerii din Borinage (Belgia) și le apără cauza în fața patronilor. Îi îngrijește cînd bîntuie febra tifoidă sau se petrec accidente și le dăruiește ultimul ban. Se întoarce acasă, în Olanda, întovărășit și cu conștiința amară a zădărnicirii eforturilor și incapacității unui singur om de a schimba în bine soarta celor mulți.

La vîrsta de aproape 28 de ani se hotărăște să se apuce de pictură, convins că prin artă va putea ajuta mai mult semenilor săi. Face ucenicie serioasă desenînd și pictînd scene cu țărani, mineri, țesătoare. Mijloacele sale sînt încă stîngace, coloritul șters. Adus la Paris, în 1886, de fratele său Theo, funcționar într-un magazin de artă, Vincent se formează temeinic în contact cu pictura impresionistă, pe care o folosește în noul său limbaj. În năzuința de a adînci expresivitatea umană și de a glorifica frumusețile naturii el va depăși experiența impresionistă, ajungînd la o artă de mare forță umanistă, uluitor de vie și nouă prin vibrațiile coloristice. La el linia, culoarea și lumina răspund în primul rînd sufletului, dragostei sale pentru om și pentru viață.

Cei doi ani petrecuți într-o continuă exaltare creatoare și în eforturi supraomenești la Arles, în sudul însorit al Franței — cînd lucra cîte 16 ore pe zi, iar noaptea redacta faimoasele scrisori către fratele său Theo — i-au subrezit sănătatea. S-a consumat în sutele de tablouri pe care le-a pictat spre a aduce adevăr și bucurie oamenilor. Acest nemaipomenit efort l-a agravat tulburările nervoase, ducîndu-l la tragicul conflict cu prietenul său, pictorul Gauguin. A fost internat în casa

PROGRAMUL DE RADIO

22.25: Muzică de dans *23.10:* Concertul nr. 3 pentru pian și orchestră de Beethoven — interpretează Rumiana Atanasova.

Programul II *10.10:* Muzică ușoară la acordeon *10.30:* Suita „Iberia" de Albeniz *11.00:* Cîntece pionierești *11.15:* Lecturile dv. preferate *11.35:* Sonata pentru pian de Mauriciu Vescan — pianista Maria Fotino *12.05:* Potpuriuri și fantezii din operete *12 30.* Prelucrări de folclor de compozitori din țări socialiste *13.00:* Concertul în mi minor pentru vioară și orchestră de Mendelssohn-Bartholdy — solist Nathan Milstein *13.30:* Emisiune literară — Scriitori despre pictură *13.45:* Cîntece patriotice *14.10:* Jocuri populare *14.35:* Muzică ușoară *15.00:* Cîntece de Sergiu Sarchizov *15.35:* Divertisment pentru orchestră de coarde și doi clarinetiști de Dumitru Capoianu; Improvizație și dublă fugă de Wilhelm Berger *16.10:* Ciclul de lieduri „Frumoasa morăriță" de Schubert — interpretează Dietrich Fischer-Dieskau (I) *16.30:* Muzică din operete *17.00:* Muzică ușoară *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Concertul în fa major pentru clavecin și orchestră de Haydn *18.30:* Cîntă surorile Cossak și Victor Bunea *18.45:* Din activitatea cercului literar hunedorean „Flacăra" *18.55:* Muzică populară din Muntenia *19.30:* Lecția de limba franceză (avansați) *19.40:* Fragmente din opera „Andréea Chénier" de Giordano *20.15:* Emisiune literară *20.35:* Cîntece *21.15:* Doine și jocuri populare *21.45:* Scriitori la microfon — Alexandru Andrițoiu *22.00:* Selecțiuni din comedii muzicale și operete *22.25:* Preludiu și fuga în fa diez minor de Buxtehude; Chaconna în sol major de Haendel; Sonata impetuoza în re minor pentru vioară și pian de Geminiani *23.10:* Concert de muzică ușoară *23.58:* Concertul pentru pian și orchestră de Jean Absil; Simfonia a IV-a de Sibelius.

Programul III *21.15:* Opera „Porgy și Bess" de Gershwin (actul I și II) *22.40—22.59:* Piese de estradă.

MIERCURI 31 IULIE Programul I *5.07:* Piese de estradă *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *6.07:* Piese pentru pian *6.20:* Gimnastică *6.35:* Cîntece *7.10:* Muzică ușoară *7.30:* Sfatul medicului — Vitaminele și bolile de piele *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri *8.05:* Muzică instrumentală și vocală *8.30:* Muzică populară *9.00:* Piesa simfonică Kiki-Mora de Liadov — „Poemul primăverii" de Dumitru Bughici *9.30:* Interpreți de operetă din țări socialiste *10.00:* Teatru la microfon — „Ziariștii" de Al. Mirodan *11.25:* Fanfară *12.00:* Melodii populare *12.30:* Muzică din opera „Oberon" de Weber *13.10:* Soliști de muzică ușoară *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Cu cîntecul și jocul pe plaiuri ardelenești *15.30:* Concertul în la minor pentru pian și orchestră de Schumann — solist Valentin Gheorghiu *16.00:* Cîntece și jocuri *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică instrumentală *17.10:* Cîntă Ana Pacatiuș și Gheorghe Stănică *17.30:* Prietena noastră, cartea — „Două cărți pentru cei mici" *18.00:* „Melodii... melodii" (reluare) *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Duete de dragoste din operele lui Massenet *19.00:* Jurnal de întrecere *19.15:* Program muzical pentru evidențiați în întrecerea socialistă *20.15:* Muzică corală de Mendelssohn-Bartholdy *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară *21.00:* Trio pentru vioară, violă și violoncel de Simeon Pironkov *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* „Din comoara folclorului nostru" — montaj muzical-literar *22.25:* Ciclul „Pagini din muzica preclasică" — Lucrări pentru orgă de compozitori italieni din secolele XVI și XVII *23.00:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Muzică populară *10.40:* Suita I de Bach *11.15:* Cîntă corul Filarmonicii de stat „Banatul" din Timișoara *11 30:* Potpuriuri și uverturi *12.05:* Muzică din operete *12.30:* Pagini din poezia noastră contemporană *12.45:* Cvartetul cu pian opus 15 de Caudella *13.30:* Însemnări de reporter *13 40:* Cîntă Mara Ianoli și Dorel Livianu *14.10:* Dansuri simfonice de compozitori romîni *14.35:* Formații muzicale participante la cel de-al VII-lea concurs pe țară al artiștilor amatori *15.00:* Muzică din opere *15.30:* Din muzica poporelor *16.10:* Muzică vocală și instrumentală *16.30:* Muzică ușoară *17.00:* Interpreți în studio — Maria Lazăr (harpă) și baritonul Constantin Ursulescu *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Suita a III-a de Ion Dumitrescu *18.30:* Muzică populară interpretată de amatori din regiunea București *18.50:* Foileton *19.00:* Muzică ușoară *19.30:* Lecția de limba rusă (avansați) *19.40:* Sonata opus 13 nr. 2 de Grieg (David Oistrah și Lev Oborin) *20.08:* Cîntece populare de dragoste *20.15:* Școala și viața *20.35:* Cîntă Lela Cîncu și Cornel Fînățeanu *21.15:* Melodii populare interpretate la fluier de Gheorghe Gigea *21.30:* Pe teme internaționale *21.40:* Interpreți de muzică ușoară (reluare) *22.30:* Muzică din opereta „Cîntec gitan" de Maurice Yvain *23.10:* Concert Brahms *23.55:* Concert de noapte.

Programul III *21.15:* Opera „Porgy și Bess" de Gershwin (actul III) *21.45:* Piese de estradă *22.15—22.59:* Muzică de cameră.

JOI 1 AUGUST Programul I *5.07:* Taraful Căminului cultural din Gighera, regiunea Oltea la *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece și jocuri *6.07:* Valsuri *6.20:* Gimnastică *6.35:* Cîntece *6.45:* Muzică de estradă *7.10:* Melodii populare *7.30:* Sfatul medicului — Regimul în hipertensiunea arterială *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri *8.05:* Muzică instrumentală și vocală de compozitori romîni *8.30:* Muzică ușoară *9.00:* Vreau să știu! *9.25:* Concertul în re major pentru pian și orchestră de Nicolae Buicliu *10.00:* Actul I din opera „Moara părăsită" de Atanasov *10.33:* Muzică populară *11.05:* Cvartetul opus 77 nr. 2 de Haydn *11.30:* Muzică orchestrală de estradă *12.00:* Piese corale *12.30:* Muzică ușoară *13.10:* Fragmente din opereta „Valsul Sevastopolului" de Listov *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *15.30:* Simfonii de Beethoven dirijate de Karl Schuricht (Simfonia I) *16.00:* Muzică vocală de Tiberiu Brediceanu *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntece *17.10:* Fragmente din opera „Ifigenia în Aulida" de Gluck (cu Octav Enigărescu, Arta Florescu, Elena Cernei) *17.45:* Arhitecții înălțimilor — montaj de versuri *18.00:* Muzică ușoară românească *18.30:* Lecția de limba franceză (începători) *18.40:* Uvertura „Corsarul" de Berlioz; Concertul pentru flaut și orchestră de Boccherini *19.10:* Melodii populare *19.40:* Muzică instrumentală *20.00:* Opereta „Lăsați-mă să cînt" de Gherase Dendrino — montaj muzical-literar *21.15:* Pe drumuri de excursie cu scriitorii noștri — În Deltă *21.30:* Cîntă Paul Anka *21.45:* Orchestra simfonică a Filarmonicii de stat din Sibiu, dirijor Henry Selbing. În program: Simfonia a III-a de Paul Richter *22.55:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Corul și orchestra de muzică populară a Casei de cultură a studenților din București *10.30:* Muzică din operete *11.00:* Muzică ușoară la chitară *11.15:* Lectură din volumul „Și-n jur tăcere" de Jan Petersen *11.30:* Suita de tablouri simfonice „Don Quijote" de Kara Karaev *12.05:* Cîntece și jocuri populare *12.30:* Ansambluri vocale din opere *13.00:* Trio opus 8 de Chopin *13.30:* Note de lector *13.40:* Dansuri de estradă *14.10:* Din prelucrările de folclor ale compozitorilor noștri *14.35:* Muzică vocală și instrumentală de Sigismund Todută *15.02:* Muzică de operetă *15.30:* Muzică distractivă

de sănătate de la Auvers-sur-Oise, lîngă Paris, unde a mai putut lucra cîteva zile după operație. Simțind că mintea nu-i va mai da ascultare, și-a pus capăt zilelor în 1890, la vîrsta de 37 de ani.

Nu a vîndut decît un singur tablou, fiind foarte puțin apreciat în timpul vieții. Dacă nu ar fi fost ajutat de bunul său frate, nu și-ar fi putut realiza genialele opere de pictor al oamenilor și al soarelui. Scrisorile către Theo ne dezvăluie ce mare suflet și profund gînditor a fost Vincent van Gogh, pe care unii îl consideră la fel de mare scriitor ca și pictor.

Printre cele mai celebre lucrări ale lui Van Gogh se numără: „Țesătorul" (1884), „Cina cu cartofi" (1885), „Portretul lui Tanguy" (1887), „Poștașul Roulin" (1888), „Doctorul Gachet" (1890), scenele de muncă, peisajele și interioarele din Provence, mai ales de la Arles, tablourile cu floarea-soarelui și numeroasele sale autoportrete.

DE LA CORESPONDENȚI

Lacul Ciucaș. *(Ion Ispas, Brașov)*

Chilia lui Ceaiki Sihastru de la Putna. *(Viorel Bunghaz, student, București)*

A șaptea premieră în 1963 a „Național-ului" din Craiova: „Orfeu în infern". În fotografie: Constantin Sassu (Val Xavieri) și Febronia Stănescu (Eva Talbot). *(Nicu-Dan Gelep, pictor)*

Clubul de pe faleza Mangaliei. *(C. Mocanu, Techirghiol)*

ZBORURI POLARE

„Care au fost primele zboruri întreprinse deasupra polilor?"

Ion PORFIR
Piatra Neamț

Răspunde ing. CONSTANTIN SABIN IOAN, cercetător științific la Institutul de mecanică aplicată al Academiei R. P. Române.

Prima încercare de a ajunge la Polul Nord pe calea aerului a avut un sfîrșit tragic, descurajator: balonul suedez „Vulturul" (care decolase la 11 iulie 1897 de pe insula Danskôya din arhipelagul Spitzbergen) a dispărut împreună cu eroicul său echipaj: inginerul Salmon August Andrée, fizicianul Nils Strindberg și tehnicianul Knut Fraenkel. Rămășițele acestei nefericite expediții au fost descoperite abia în 1930 pe insula Beli.

După ce polii au fost atinși de expediții cu sănii trase de cîini, în iunie 1925 norvegianul Roald Amundsen organizează împreună cu americanul Lincoln Ellsworth prima expediție aeriană reușită în bazinul arctic. Zburînd cu două [illegible] deasupra Polului Nord. Dupăo zile dirijabilul „Norvegia", proiectat și pilotat de inginerul italian Umberto Nobile, avînd la bord pe Amundsen și Ellsworth, a zburat peste pol din insula Spitzbergen pînă în Alaska. Nobile a repetat acest zbor în mai 1928, care s-a soldat cu prăbușirea dirijabilului „Italia". În 1928 pilotul american G. H. Wilkins zboară deasupra Antarctidei, dar abia în noiembrie 1929 Byrd efectuează primul zbor peste Polul Sud.

Pentru prima oară în lume a fost transportată la Polul Nord o expediție științifică la 21 mai 1937 cu avionul sovietic „N-170" pilotat de P. N. Golovin, expediția fiind compusă din I. D. Papanin, E. T. Krenkel, radiotelegrafist, P. P. Șirșov, hidrobiolog și oceanolog, E. K. Feodorov, astronom și magnetolog. Primul zbor transpolar pe un itinerar dinainte stabilit a fost efectuat după cîteva săptămîni, la 18-20 iunie, de către eroii Uniunii Sovietice V. P. Cikalov, G. F. Baidukov și A. V. Beliakov care au zburat peste pol din Moscova pînă la Portland (S.U.A.) pe un avion „ANT-25" în condiții meteorologice foarte grele. Între anii 1939 și 1941 pilotul I. I. Cereviciniî și navigatorul V. I. Akkuratov, zburînd pe avionul „U.R.S.S. N-169", au explorat întreaga „regiune a inaccesibilității relative" din nordul Mării Ciukotsk.

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespondeze: *Constantin Rusu, Ion Gherghina* și *Mihuț Solomon*, căminul „23 August", Reșița: film, ilustrate; *Elena Francisca Schultz*, elevă, Buzău, str. Unirii nr. 7: ilustrate; *Dumitru Mihăescu*, funcționar, și *Mircea Avram*, tehnician, Tg. Cărbunești, reg. Oltenia: literatură, sport, turism, ilustrate; *Andrei C. Ion*, elev, București, str. Sf. Ecaterina nr. 2, rn N. Bălcescu, literatură, muzică, istorie, filatelie, ilustrate. *Lenuța Ignat* și *Maria Stan*, muncitoare, Cisnădie, str. 1 Mai nr. 48, rn. Sibiu: ilustrate, literatură, cinema; *Ligia Leucuția*, elevă, Arad, bd. Republicii nr 83: literatură, muzică, sport, filatelie, ilustrate. *Meor Garry*, elev, Ploiești, str. S.M. Kirov, bloc E, ap. 10, științe, sport, ilustrate; *Eva Pogar-Gâmuți*, profesoară, Solotvino, str. T. Sevcenko nr. 18, Zakarpatie, rn. Tiacevski, U.R.S.S: literatură; *Ianuaz Traple, Piotr Kusnierczyk* și *Bronislaw Kieres*, studenți, Cracovia, ul. Dzierzynskiego 37, I 4, R. P. Polonă: turism, cultură, probleme de tineret (în engleză, rusă, germană, franceză), *Alla Konova*, elevă, cl. XI, Gurlev, str. Stadionnaia 13-2, R.S.S. Cazahă (U.R.S.S.): literatură, cinema, muzică; *Valea Mendgaliteva*, elevă, cl. XI, Gurlev, str. Bakinskaia 10, R. S. S. Cazahă (U.R.S.S.): literatură, cinema, muzică, *Jan Osipiuk, Ștan Andrzeja*, Luszcze nr. 9, p-ta Czyże pow. Hajnowka, R P Polonă: filatelie; *Theresa Mitera*, profesoară, Tarnow, Kraj Krakow, ul. Kassoka 5, R. P. Polonă: cinema, ilustrate; *George Petcu*, Chișinău, str. Pirogov nr. 65 (Universitatea de stat) R.S.S.M. (U.R.S.S.): literatură, artă; *Brigitte Wusmann*, profesoară, Potsdam Babelsberg II, Wirdwustr. 9-11, R.D.G.: pe teme de prietenie.

PE SCURT

Olimpia Ionescu — București. Concursul de admitere la Școala populară de artă se ține între 1 și 10 septembrie. Vă puteți înscrie pînă la 31 august, iar între 15 și 31 august puteți urma cursurile de pregătire pentru concursul de admitere în anul I, ce se țin în cadrul școlii. Puteți alege una din secțiile: *muzică* (pian, vioară, violoncel, contrabas, chitară, acordeon sau suflători); *plastică* (pictură, sculptură, grafică sau scenografie); *teatru* (actorie, regie, regie de brigadă); *dans popular* (se pregătesc dansatori și instructori). Concursul constă din prezentarea unei lucrări alese de candidat. Pentru înscriere vă trebuie o recomandare din partea organizației sindicale sau a școlii dv.

Aurelian Popescu — București. Alain Delon, după ce a avut diverse îndeletniciri printre care și pe cea de băiat de prăvălie, a fost descoperit la Cannes, unde lucra într-un hotel. Excepționalul său talent s-a evidențiat abia în rolul lui Rocco, unde a beneficiat de îndrumarea valoroasă a marelui regizor Luchino Visconti, care l-a distribuit și în filmul „Ghepardul", distins la Festivalul de la Cannes cu marele premiu „Palme d'Or" și în care apare alături de Claudia Cardinale și Burt Lancaster.

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII

16.10: Orchestra de mandoline a Școlii populare de artă din Craiova *16.30:* Rapsodie de Mircea Basarab; Suita a II-a de opt cîntece și dansuri de Ludovic Feldman *17.00:* Melodii populare *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Ciclul de lieduri „Frumoasa morăriță" de Schubert—interpretează Dietrich Fischer-Dieskau (II) *18.29:* Soliști de muzică ușoară *19.00:* Tinerețea ne e dragă! *20.00:* Scrisori din țară *20.10:* Cîntă Mia Barbu și Pavel Tornea *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară românească *21.15:* Înaintași ai muzicii corale românești — Dumitru Kiriac *21.45:* Părinți și copii *22.00:* Muzică de dans *23.10:* Fragmente din opera „Lucia di Lamermoor" de Donizetti (cu Jean Sutherland, Renato Cioni, Robert Merrill, Cesare Siepi, Ana Raquel-Satre, Kennetth Macdonald) *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Teatru la microfon — „Cartoforii", după piesa lui Gogol *22.20—22.59:* Concert de estradă.

VINERI 2 AUGUST Programul I *6.07:* Cîntece *6.30:* Emisiunea pentru sate *6.50:* Viață nouă, cîntec nou *6.07:* Mici piese de estradă *6.29:* Gimnastică *6.35:* Piese instrumentale *6.45:* Fanfară *7.10:* Preludii, antracte și dansuri din operete *7.30:* Sfatul medicului — Alimentația gravidei *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri *8.05:* Muzică ușoară *8.30:* Concert pentru chitară și cvartet de coarde de Mauro Giuliani *9.00:* Scene vesele din opere *9.31:* Melodii populare *10.00:* Poemul simfonic „Marea Neagră" de Al. Pascanu *10.23:* Muzică de estradă *11.05:* Muzică instrumentală și vocală *11.34:* Dansuri din opere *11.59:* Reportaj *12.00:* Muzică populară din Oltenia *12.30:* Muzică ușoară *13.10:* Concertul nr. 3 pentru pian și orchestră de Saint-Saëns — solistă Jeanne Marie Darré *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Muzică ușoară de Richard Stein *15.16:* Muzică pentru radio de Filip Lazăr; Suita simfonică „Șase tablouri din viața copiilor" de Iuliu Mureșianu *15.45:* Soliști și formații artistice de amatori (muzică populară) *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntă Vali Niculescu, Gabriel Gheorghiu și Constantin Drăghici *17.10:* Sonata pentru corn și pian de Paul Hindemith *17.30:* În slujba patriei *18.00:* Soliști de muzică ușoară *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Orchestra de muzică populară „Lazăr Cernescu" din Caransebeș *19.00:* Din creația compozitorului Mihail Jora *19.45:* Formația de muzică ușoară condusă de Horia Ropcea *20.15:* Corul uzinelor „Victoria"-Calan *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică populară *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* Arii din opere *22.35:* Muzică de dans *23.06:* Concertul pentru vioară și orchestră de Szymanovski; Piesa simfonică „Bachianas Brasileiras" de Villa Lobos.

Programul II *10.10:* Melodii populare din țări socialiste *10.30:* Sonata pentru vioară și pian în mi minor de Florica Dimitriu; Suita pentru pian „Din lumea copiilor" de Myriam Marbé *11.00:* Arii din operete *11.30:* Muzică ușoară *12.05:* Corul Radioteleviziunii *12.30:* Uvertura de John Ireland; Concertino pentru clarinet și orchestră de Weber; Fantezia orientală „Islamey" de Balakirev *13.03:* Din folclorul popoarelor *13.30:* Limba noastră (reluare) *13.40:* Cîntă baritonul Evgheni Kibkalo *14.10:* „Balada haiducească" de Paul Constantinescu *14.35:* Muzică ușoară *16.09:* Actualitatea în țările socialiste *16.35:* Uverturi la operetele lui Jacques Offenbach *16.10:* Muzică instrumentală și vocală *16.30:* Melodii populare *17.00:* Muzică de estradă *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Cvintetul pentru coarde în mi bemol major de Mozart *18.30:* Cîntece și jocuri *18.45:* Pagini de reportaj *19.00:* Muzică populară *19.30:* Teatru la microfon — „Vreau să fiu nevasta ta" după comedia scriitorilor maghiari Czimacek, Semsey, Nadasi și Csanak *20.48:* Piese instrumentale *21.15:* Muzică de dans *22.00:* Muzică populară *22.30:* Moment poetic — Victor Eftimiu *22.35:* Cvartetul de coarde nr. 2 de Anatol Vieru *23.10:* Fragmente din opera „Oedip" de George Enescu *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Interpretul săptămînii — Arthur Rubinstein (reluare) *21.55:* Piese de estradă *22.25—22.59:* Muzică simfonică.

SÎMBĂTĂ 3 AUGUST Programul I *6.07:* Orchestra fabricii de încălțăminte „Dîmbovița" din București *6.20:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Muzică distractivă *6.07:* Fanfară *6.20:* Gimnastică *6.35:* Uverturi de estradă *7.10:* Melodii populare *7.30:* Sfatul medicului — Cura de struguri *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri! *8.06:* Cîntece create în anii puterii populare *8.30:* Uvertura de Busoni; Scherzo de Heino Eller; Poloneza festivă de Svendsen *9.00:* Roza vînturilor *9.35:* Muzică populară *10.00:* Muzică din opere *10.30:* Muzică ușoară *11.05:* Sonata pentru vioară și pian de Liviu Ionescu *11.33:* Cîntece și jocuri populare *12.00:* Duete din operete *12.30:* În sălii și pe stadioane *13.30:* Muzică ușoară. *13.10:* Suita a II-a din baletul „Iancu Jianu" de Mircea Chiriac; Jocurile „Călușul" și „Sîrba" de Matei Socor *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Din muzica popoarelor *15.30:* Orchestra de mandoline a uzinelor „Steagul roșu" din Brașov *15.45:* Actualitatea literară în țările și revistele noastre *16.00:* Muzică instrumentală și vocală *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică ușoară interpretată de formația condusă de Enrico Fanciotti *17.10:* Interpreți de muzică ușoară din Tîrgu-Mureș *17.24:* Orchestra de cameră din Praga *18.00:* Program muzical pentru fruntași în producție *18.30:* Trio cu pian nr. 3 opus 1 de Beethoven *19.00:* În pas cu știința *19.20:* Pagini din opere inspirate din lucrările lui Shakespeare (montaj muzical-literar) *20.10:* Cîntă Maria Lătărețu *20.25:* Seară de dans *21.15:* Carnet plastic *21.25:* Melodii populare *22.25:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Muzică ușoară *10.30:* Poemul simfonic „Didona" de Alfred Alessandrescu *10.54:* Cîntece pionierești de excursie *11.15:* Muzică populară *11.30:* Cvartetul în do minor de Radu Paladi *12.05:* Melodii de estradă *12.30:* Piese simfonice *13.02:* Din comoara folclorului nostru *13.30:* Muzică ușoară românească *14.10:* Balet din opera „Faust" de Gounod *14.35:* Valsuri nemuritoare *15.00:* „Scarlattiana" — divertisment pentru pian și orchestră de Casella *15.30:* Melodii populare din Banat *16.10:* Pagini orchestrale din operete *16.30:* Știința în slujba păcii *16.40:* Muzică interpretată de orchestre de mandoline *17.00:* Arii din operele lui Mozart *17.30:* Însemnări de reporter *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Ciclul de lieduri „Frumoasa morăriță" de Schubert — cîntă Dietrich Fischer-Dieskau (III) *18.38:* Muzică ușoară *19.00:* Concertul pentru orchestră de Ovidiu Vargă; Passacaglia din opera „Peter Grimes" de Britten *19 30.* Pe teme internaționale *19.40* Muzică populară *20.10:* Muzică ușoară de Gherase Dendrino *20.30* Noapte bună, copii! *20.40:* Pagini de mare popularitate din muzica de operetă *21 10:* Muzică de dans *21.45:* Agenda teatrală *22 00:* Romanțe *22 30:* Tenori celebri — Aureliano Pertile, Tito Schipa, Dimitrie Onofrei *23.10:* Simfonia a IV-a de Ceaikovski *23.55:* Muzică de dans.

Programul III *21.10:* Poemul simfonic „O viață de erou" de Richard Strauss *21.55—22.59:* Muzică de dans.

În pagina 4:
PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

Tiparul: Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"

Macheta: Vlad Mușatescu

41.505

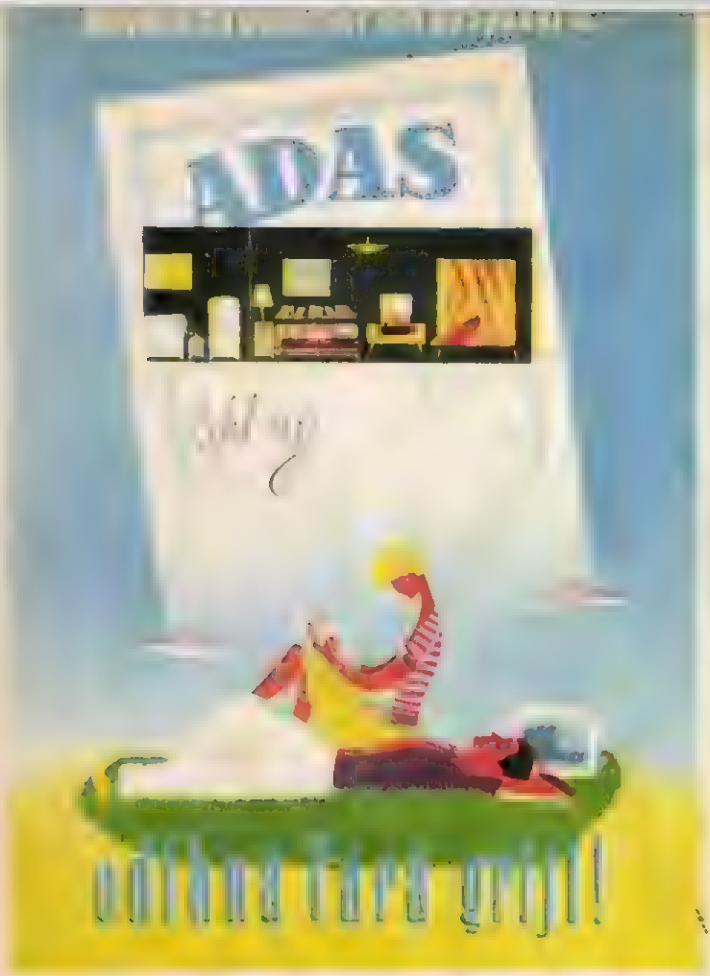

În curînd pe ecrane

GANGSTERI ŞI FILANTROPI

O producţie a studiourilor din R. P. Polonă

Scenariul şi regia: JERZY HOFFMAN, EDWARD SKÓRZEWSKI

Imaginea: JERZY LIPMAN **Muzica:** M. KASZYCKI

Cu: GUSTAW HOLOUBEK, MIROSLAW MAJCHROWSKI, WOJCIECH RAJEWSKI JACEK şi JANUSZ HAHN, WIESLAW MICHNIKOWSKI, HANA BIELICKA

Din **10 TONE** *fier vechi*

(cu adaosul respectiv de fontă albă)

SE POT OBŢINE

20 TONE DE OŢEL

din care se pot produce:

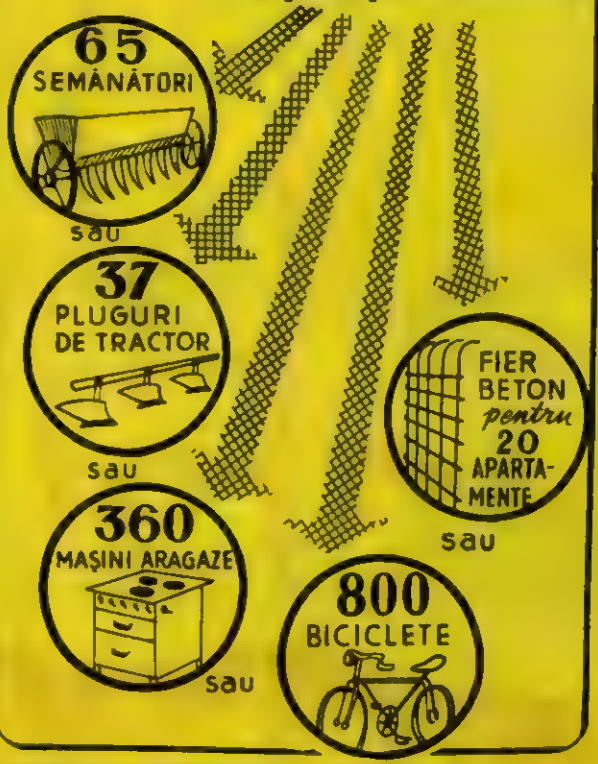

PREDAŢI METALELE VECHI LA I.C.M.

APELE MINERALE

UN IZVOR DE SĂNĂTATE

BEŢI APE MINERALE NATURALE!

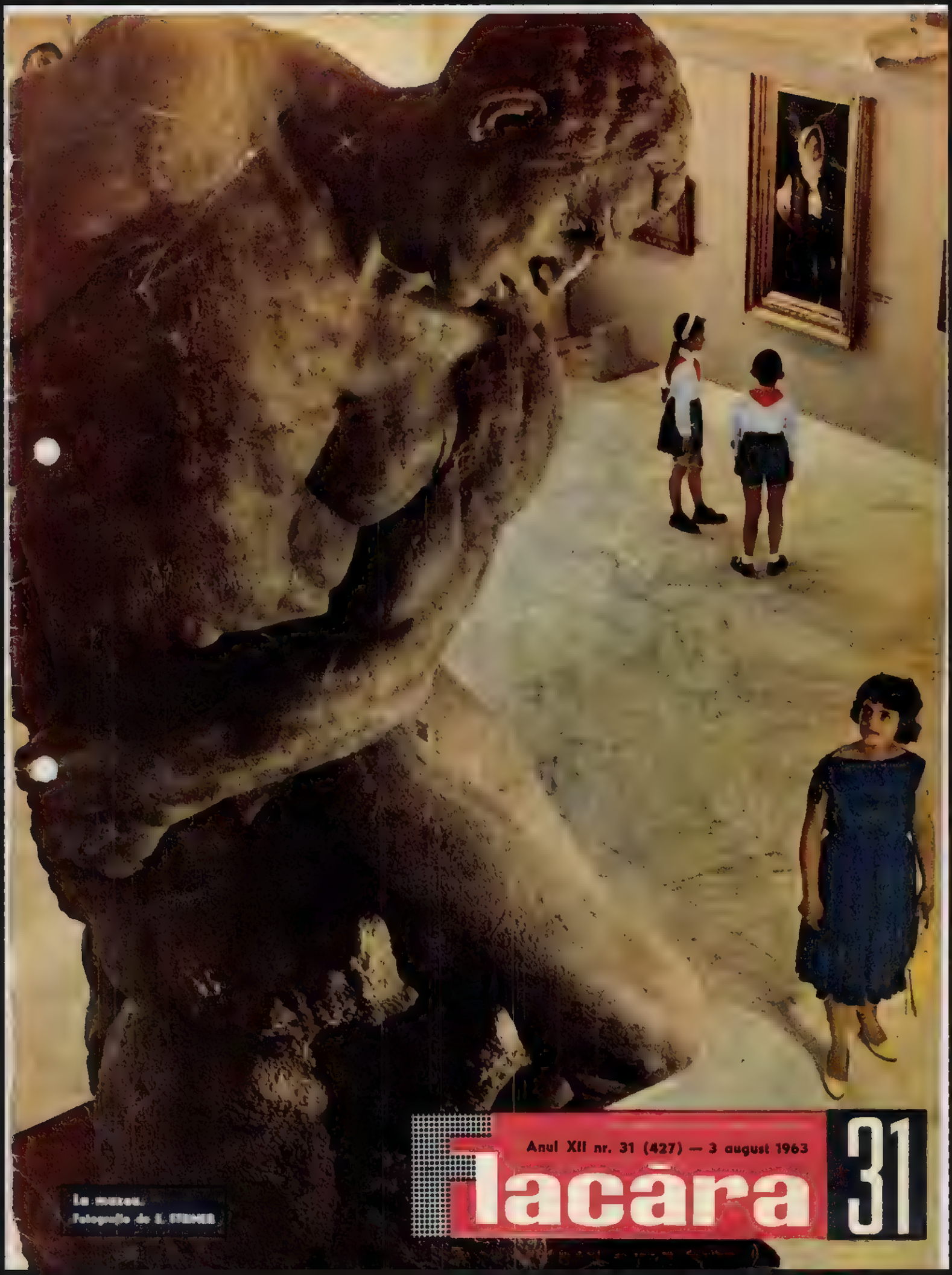

Anul XII nr. 31 (427) — 3 august 1963

lacăra 31

La muzeu.
Fotografie de [illegible]

REDACȚIA: BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța poștală: 3507, Of. 33
Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL REVISTEI 2 LEI. ABONAMENTE: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Anul XII nr. 31 (427) — 3 august 1963

Flacăra 31

Fotocronica Flacării

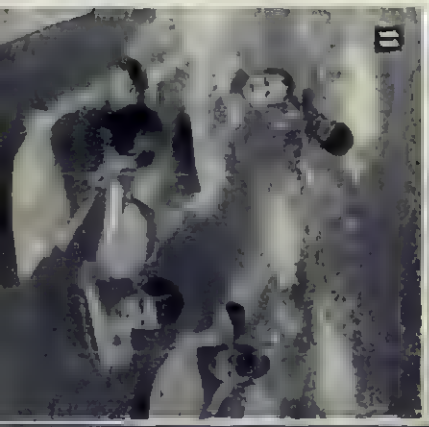

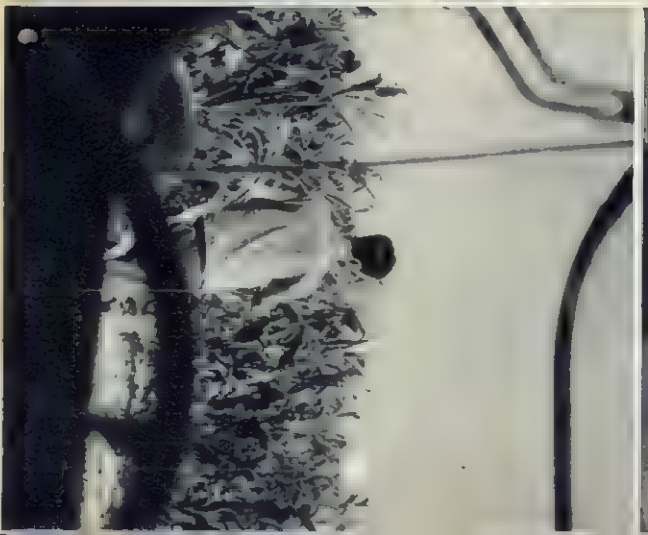

1 Combinatul de îngrăşăminte azotoase din Piatra Neamţ produce azotat de amoniu şi uree, substanţe cu multiple utilizări în industrie şi agricultură. În fotografie, instalaţiile de granulare a azotatului de amoniu.

2 Cu prilejul împlinirii a 60 de ani de la Congresul al II-lea al P.M.S.D.R., numeroşi oameni ai muncii din ţara noastră au vizitat Muzeul „Marx-Engels-Lenin" din Capitală.

3 La librăria nr. 17 din Capitală, scriitorul George Călinescu, membru al Academiei R.P.R., s-a întîlnit cu cititorii cu prilejul apariţiei volumului său de versuri „Lauda lucrurilor".

4 La Întreprinderea de materiale didactice din Bucureşti se pregătesc pentru viitorul an şcolar peste 30 de noi sorturi de materiale necesare studiului fizicii, matematicii, ştiinţelor naturii, chimiei etc. precum şi jocuri instructive pentru preşcolari. În fotografie, finisarea hărţilor R.P.R. în relief.

5 Pe scena celui de-al VII-lea concurs al formaţiilor artistice de amatori din oraşul Bucureşti, echipa de dansuri a întreprinderii textile „Dacia".

6 Pe ianurile cultivate cu porumb ale G.A.C. „Voinţa" din Corabia, reg. Oltenia, specialiştii cercetează stadiul de dezvoltare a plantelor şi densitatea pe metru pătrat.

7 Muncitorii, tehnicienii şi inginerii de la G.A.S. „Pantelimon", străduindu-se să dezvolte neîncetat sectorul zootehnic al gospodăriei, acordă o atenţie deosebită îngrijirii animalelor tinere. Iată o parte din cei 500 de viţei în stabulaţie liberă.

8 Mii de muncitori s-au adunat zilele trecute în faţa Bursei muncii din Paris pentru a protesta împotriva acţiunii întreprinse de guvernul francez contra dreptului la grevă al oamenilor muncii. Mitingul a fost convocat de către Uniunea sindicatelor din regiunea pariziană.

Fotocronica Flacării ♦ Fotocro

9 Crimele monstruoase ale clicii conducătoare din Irak stîrnesc ura şi disprețul opiniei publice cinstite din lumea întreagă. La Londra de pildă s-a desfăşurat o puternică demonstraţie a studenţilor irakieni, care au înfierat genocidul împotriva populaţiei kurde.

10 La Skopije, după catastrofalul cutremur care a făcut numeroase victime şi a lăsat zeci de mii de oameni fără adăpost.

11 Micuţii şcolari din Lvov (Uniunea Sovietică) profită de vara aceasta deosebit de călduroasă şi învaţă cu asiduitate înotul. Cine ştie? Poate că printre ei se află un viitor campion...

12 În Vietnamul de sud continuă prigoana sîngeroasă împotriva clerului şi credincioşilor budişti. Iată felul în care a fost reprimată la Saigon o demonstraţie cu prilejul căreia 200 de călugăriţe şi călugări budişti au fost maltrataţi şi arestaţi.

13 Cu prilejul concursului internaţional de atletism de la Praga, „Memorialul Rosicki", atletul romîn Andrei Barabaş a dobîndit o dublă victorie. El a cîştigat cursa de 5.000 m plat cu timpul de 14:02,6 (la două zecimi de secundă de recordul ţării), sosind primul şi în proba de 3.000 m plat, cu performanţa de 8:25,4.

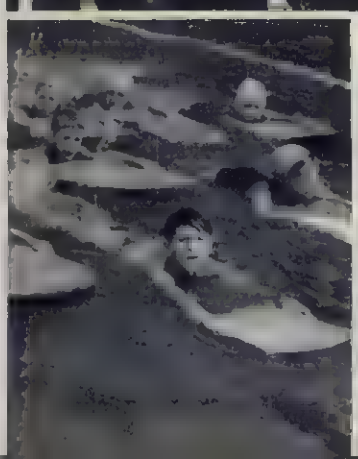

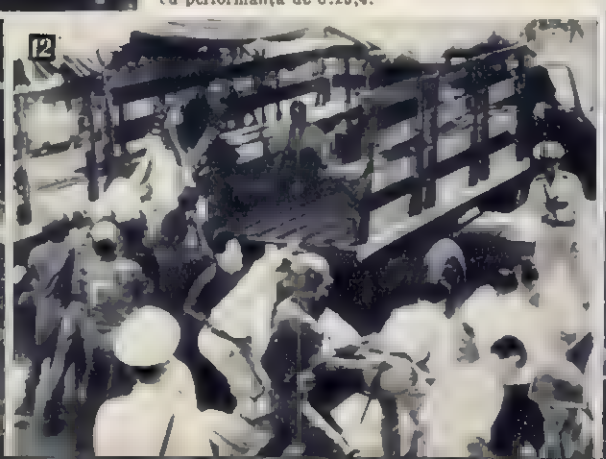

PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 4 AUGUST *8.50* Gimnastică *9.00:* Emisiunea pentru copii și tineretul școlar — Căpitanul Val-Virtej primește o scrisoare — transmisiune de pe litoral (reluare): Telejurnalul pionierilor: În tabără *10.30* Rețeta gospodinei *11.00.* Emisiunea pentru sate *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* La munte și la mare... cu versurile poeților Cristian Sîrbu, Ion Bănuță, Dan Deșliu, Aurel Gurghianu, Aurel Rău, Florin Mihai Petrescu și Ion Axan *19.35:* Reportaj de pe Muntele Găina *19.50.* Raze pe gheață — film realizat cu concursul baletului pe gheață din Republica Populară Ungară *21.10:* Întîlnire cu Marcel Marceau *21.50:* Muzică populară românească. Interpretează o formație instrumentală condusă de Nicolae Bălușă și soliștii Victoria Darval, Cristina Sperlescu, Olga Stănescu, Vasile Stoica. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

LUNI 5 AUGUST *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru copii și tineretul școlar — În vizită la parcul zoologic (I) *19.40:* O instructivă excursie prin Carpații Răsăriteni (film documentar realizat de studioul cinematografic „Alexandru Sahia") *20.05.* Carnet plastic *20.25:* Concertul unor laureați ai concursurilor internaționale — transmisiune de la Kiev *21.20.* Numere de circ pe peliculă *21.40:* Telesport. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic

MARȚI 6 AUGUST *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru copii — Să ne facem jucării *19.30:* Incursiune în arheologie (V) — transmisiune de la Constanța *19.50:* Șah *20.05:* Muzică populară românească. Interpretează o formație condusă de Radu Voinescu și soliștii Ana Pîuaru, Ana Coșprundan, Petre Săbădeanu *20.35:* Cu vasul „Mikluho Maklai" pe Marea Neagră *21.10* Cîntă interpreta de muzică ușoară Feli Brünn. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

JOI 8 AUGUST *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru copii — Sînziana și Pepelea *20.05:* Filmul „Idiotul". În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

VINERI 9 AUGUST *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru tineretul școlar — Excursie ...în peșteri *19.30:* Jurnalul sportiv nr. 3 realizat de studioul cinematografic „Alexandru Sahia" *19.40:* Emisiune de știință — Cucerirea lumii înconjurătoare *19.55:* Filmul „Un om trece prin zid" *21.35:* Muzică ușoară instrumentală. Cîntă o formație condusă de Alexandru Imre. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

SÎMBĂTĂ 10 AUGUST *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru cei mici — Ariciul atotputernic *19.35:* În fața hărții *19.50:* Filmul 3 x 3...? *20.10:* Din dansurile și cîntecele popoarelor *20.50:* Excursie pe Mediterană de Radu Nichita *21.45:* Muzică ușoară. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

În paginile 21-23:
Programul de radio

Totul a pornit de la o simplă informare de gazetar la Institutul Proiect-București despre mersul lucrărilor de proiectare și construcție la ansamblul Drumul Taberei. Cîteva mii de apartamente vor fi date în folosință în viitoarele 3-4 luni și doream să cunoaștem unele amănunte.

În noul cartier care urmează să ia naștere în partea de vest a Capitalei, dincolo de strada Drumul Serii, se vor construi în decurs de cîțiva ani apartamente pentru mai multe zeci de mii de locuitori. La un înalt nivel de confort, noua așezare, care va rivaliza cu suratele ei mai vîrstnice de la Balta Albă și din alte părți ale orașului, va constitui încă o podoabă a Bucureștiului socialist.

Închipuiți-vă un mic Ploiești, ultramodern, cu toate dotările necesare, răsărit pe locuri unde astăzi unduie iarba cîmpului. Bulevarde străjuite de coroanele stufoase ale arborilor ornamentali, parcuri și scuaruri, terenuri de sport și de jocuri, alei umbrite și fîntîni însorite, în zona în care azi — după cum se arată într-un document tehnic de lucru — „spații plantate organizate nu există, exceptînd cimitirele".

Această constatare seacă, implicită condamnare a trecutului, ni s-a părut mai elocventă decît maldăre de statistici. Așadar, doar fericiților stabiliți pe vecie la Ghencea le era hărăzită la amiază umbra atotliniștitoare și foșnetul platanilor. Și, plimbîndu-te pe străduțele întortocheate și colbuite — rămășițe ale vechiului București — privind la bojdeuci parcă năruite sub povara nevoilor, aidoma locatarilor lor de odinioară, îți dai seama cît de multe ascunde succinta constatare: „Spații plantate organizate nu există în zonă, exceptînd cimitirele".

Aceștia sînt arborii; apoi vin arbuștii

— *Acer tataricum, acer negundo, acer platanoides, fraxinus excelsior* aceștia sînt arborii; apoi vin arbuștii: *calicarpa japonica, syringa vulgaris...*

Verdeața constituie o preocupare nu din cele mai mărunte ale arhitecților noștri de azi. Nu numai a specialiștilor, a „peisagiștilor", ci și a celor pe care-i asociem în mintea noastră cu noțiunea oarecum pleonastică și simplistă de „arhitect de case".

I-am văzut la lucru la Institutul Proiect-București, aplecați deasupra unor planșete în care predomina un verde crud. Cum cresc acești pomi? Care sînt epocile lor de înflorire? Cum se vor dezvolta puieții peste cîțiva ani? Cum vor înverzi spațiile din jurul blocurilor?

Toate aceste probleme se ivesc o dată cu nașterea proiectului. Ele nu sînt și nu pot fi lăsate pe seama improvizației, așa cum s-a manifestat poate tendința pe alocuri, nu cu mult în urmă. Căci podoaba arbuștilor și a florilor nu înseamnă numai purificare a aerului, sănătate, nu înseamnă numai umbră și miresme; ea potențează însăși creația arhitectului, îi conferă relief și culoare.

„În trecut orizontul arhitectului, oricît ar fi fost el de priceput, era limitat la două calcane" — își amintește Nicolae Nedelescu.

„Proiectăm ansambluri frumoase. Dar se vor simți oamenii bine?" Pentru a da un răspuns afirmativ la această întrebare, pe care și-o pune Nicolae Sburcu, este necesar ca arhitectul să se gîndească la multe, chiar și la lucruri aparent neînsemnate.

Un „joc" al arhitectului care prefigurează blocuri înalte, magistrale, uneori cartiere întregi...

Se naște un proiect

Arhitectul Gheorghe Colea mimează pentru neinițiat o plimbare pe străzile viitorului ansamblu.

— Iată o bibliotecă publică, o construcție simplă, modernă, armonioasă. Să presupunem că strada nu este străjuită de copaci. Clădirea pare că mă urmărește pretutindeni, elementul „surpriză" dispare. O văd de aci, o văd de dincolo, o văd și de peste drum. Nici nu mai întorc capul, nu mă mai interesează. Să ne închipuim acum o altă situație: în jur, multă verdeață; din loc în loc, ferestre între pomi. Silueta albă a bibliotecii, când apare, când dispare, mă cheamă, mă îmbie.

Este, dacă vreți, o împletire subtilă între estetică și psihologie.

Strada Mare

Hotărît lucru, prea multă frumusețe strică. Am aflat-o tot la Institutul Proiect-București. Și înainte de a protesta, de a afirma că de frumusețe nu s-a săturat nimeni niciodată, ascultați-l pe arhitectul specialist Nicolae Sburcu. Vorba dictonului: „Audiatur et altera pars", să vorbească și partea adversă.

— Proiectăm ansambluri frumoase. Dar se vor simți oamenii bine? Nu se vor plictisi și, cum vor avea o clipă de răgaz, nu vor da fuga în „orașul vechi", adică în centru, unde-i așteaptă puzderia de magazine, clocotul mulțimii, vitrinele, neonul și cinematografele?

Să nu trageți concluzia din întrebarea oarecum retorică a tovarășului Sburcu (căci răspunsul și l-a dat dinainte sie însuși), că în noile cartiere proiectanții intenționează să-i văduvească pe cetățeni de cofetării, de magazine cu neon sau de cinematografe. Nici gînd. Problema este de cu totul altă natură.

Și la noi, și peste hotare s-a constatat că unele cartiere sau chiar orășele noi, construite după toate canoanele artei arhitecturale, prezintă pericolul de a se transforma uneori în ceea ce specialiștii denumesc, ironic, „orașe-dormitor". Omul vine cu plăcere seara acasă, se odihnește în apartamentul său confortabil, admiră mușcatele din fereastră și parcul de peste drum, dar în cursul zilei preferă să-și petreacă orele de răgaz plimbîndu-se pe „marile bulevarde".

Felurite magazine și localuri de distracție există și în ansamblurile noi, însă risipite, fără a constitui un fel de coloană vertebrală, un nucleu. Se raționa cam în felul următor: este necesară o brutărie la x persoane, un restaurant la y persoane, un magazin de încălțăminte la z persoane și ele se amplasau în mod corespunzător.

Dar omul e dornic și de forfotă, este dornic să se plimbe pe Strada Mare, să vadă și să fie văzut, să admire vitrinele. Or, dacă în paradis are prea multă liniște, el se simte îmboldit să facă escapade și în purgatoriu, chiar dacă acolo arșița este mai mare și mirosul de benzină mai persistent.

Care ar fi soluția? Desigur nu resuscitînd în noile ansambluri — care la noi se construiesc după principiul microraionării — Strada Mare a orașului capitalist, în esență centru de afaceri aglomerat și haotic. De aceea proiectanții se orientează spre crearea de centre comercial-culturale în noile ansambluri.

Mezalianță? Nu. Alianță

— Unora li se pare, poate, că îmbinarea comerț-cultură într-un asemenea centru ar constitui un fel de mezalianță — spune zîmbind tovarășul arhitect specialist Nicolae Sburcu — dar în fapt este vorba de o alianță în toată regula, de o comunitate de interese. Să presupunem că merg să cumpăr un roman recent apărut. Dar alături de librărie se află o cofetărie, savarinele mă îmbie și,

(Continuare în pag. 6)

La această masă de lucru, pe aceste planșete se naște un proiect.

pînă una alta, mă abat pe acolo după ce am cumpărat cartea. Sau: mă duc la cinema. Cînd dau să ies, o vitrină iluminată îmi atrage atenția. Deși nu avusesem intenția decît să văd un film în după-masa respectivă, profit de prilej, mai fac niscaiva cumpărături. Și toată lumea iese cîștigată.

Problema centrului comercial-cultural se studiază la Institutul Proiect-București sub diverse aspecte. Desigur nu toate suficient conturate; s-au ridicat și unele obiecții, mai curînd de ordin practic decît principial. Variantele se înmulțesc — deocamdată pe planșetă. Ideile urmează să se mai discute, să se concretizeze, dar ceea ce merită reținut este tocmai faptul că ele se nasc, țîșnesc tot mai multe din dorința, simplu exprimată de unul din interlocutori, ca în noile cartiere „să se simtă oamenii bine".

Dar pentru aceasta arhitectul trebuie să fie un om cu preocupări multilaterale.

Să aibă, cum am văzut, noțiuni de botanică, dar și să cunoască obiceiurile oamenilor pentru care proiectează și construiește, preferințele lor și, dacă vreți, slăbiciunile. Să urmărească curbele demografice: cîte familii cu doi copii, cu trei, cu cinci, cu șapte sînt azi în medie, cîte vor fi mîine, căci o asemenea statistică poate influența proiectarea. Într-un cuvînt, să fie bun tehnician, dar și puțin poet.

Disertație despre un scaun

La Institutul Proiect-București am auzit o disertație despre un scaun. O disertație dacă nu academică, cel puțin însuflețită.

Nu e ușor să faci un scaun — ni se spune. E mult mai greu decît se pare. Dacă unghiul de înclinație de la verticală depășește cu 2-3 grade norma admisă, obosești; dacă este prea drept, te doare umărul, dacă este prea aplecat nu mai e scaun ci pat. Dacă speteaza nu e bine calculată și e plasată prea sus, îți presează omoplații; prea jos, îți apasă rinichii ș.a.m.d.

Veți spune: nimic original. Totuși reporterul, care doar cu o zi înainte avusese nefericita idee să petreacă două ore la cinematograful „Victoria", dă aprobativ din cap.

Dar ce legătură este între un scaun și arhitectură, între aceasta și „filozofia scaunului"? Una foarte simplă și foarte importantă: nu există lucruri mici și lucruri mari, toate trebuie făcute cu suflet, pentru ca omul să se simtă bine. Cîteodată un amănunt riscă să anihileze truda unui întreg colectiv. Bunăoară, scaunul. Scenaristul a revărsat torente de imaginație, regizorul — torente de ingeniozitate, interpreții — torente de măiestrie actoricească, iar speteaza care-ți intră în coaste te face să nu mai guști filmul după merit sau, cine știe, te împinge să cauți o lume (adică o sală) mai bună.

— Să ne gîndim și la lustragii? — revine tovarășul Sburcu la ideea sa. Da, să ne gîndim. E și asta treaba arhitectului.

Pentru a lămuri mai bine ideea, sînt necesare unele explicații. În timp ce în vechile cartiere, în „orașul vechi", se mai găsește

↑

„În jur multă verdeață, din loc în loc ferestre între pomi. Silueta albă a bibliotecii, cînd apare, cînd dispare, mă cheamă, mă îmbie". Gheorghe Colea descrie pentru neinițiați o plimbare pe străzile viitoarelor cvartale.

Ideile arhitectului au căpătat straie de beton, piatră și oțel. Aici proiectul a devenit ansamblul Drumul Taberei.

Dar dacă am face așa?...

↓

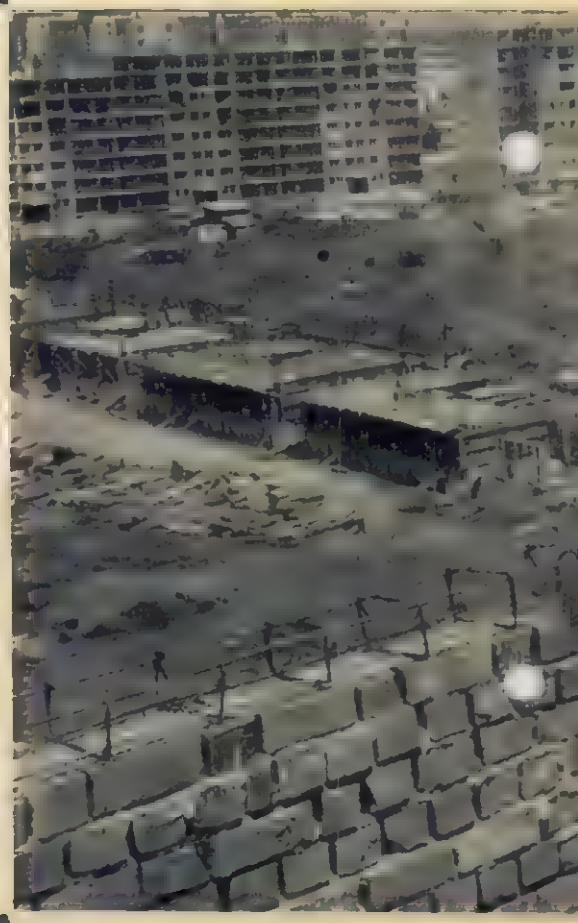

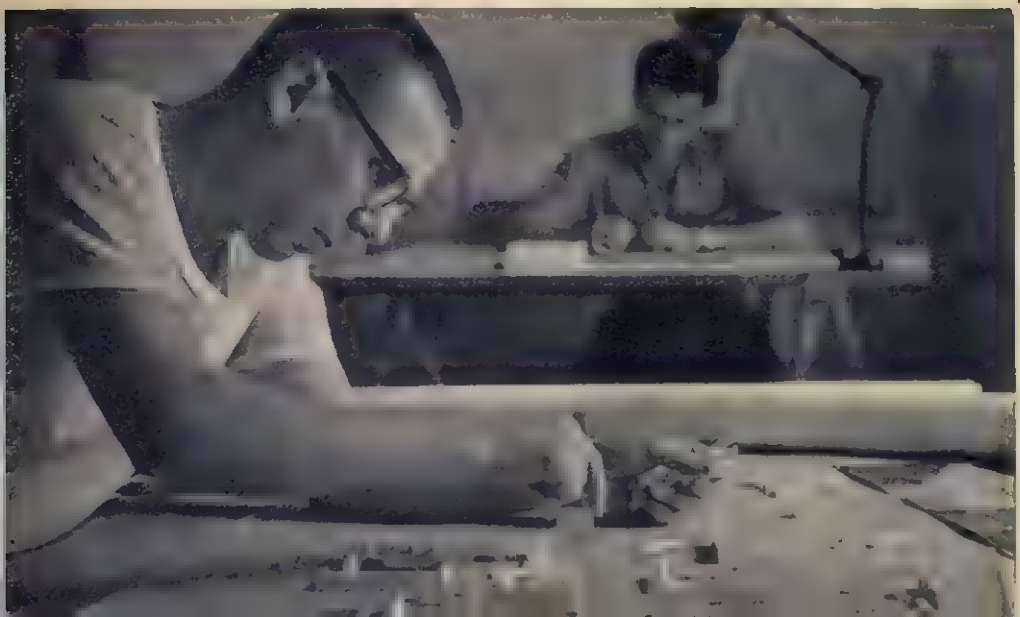

cîte un colț nefolosit, cîte un magazin dezafectat, cîte o sălită neutilizată care să poată fi preluată de pildă de o cooperativă meșteșugărească pentru a oferi un nou tip de prestații, în noile centre și așezări asemenea „pete albe" lipsesc cu desăvîrșire. Acolo posibilitatea de „manevră" este mult restrînsă, totul trebuie bine chibzuit de la începutul începutului.

Să presupunem că o cooperativă anunță începerea unui nou serviciu: închirierea de obiecte de uz casnic. Aspiratoare, de pildă. Citind anunțul în ziar arhitectul își pune problema dacă în noile cartiere nu ar trebui să prevadă și asemenea centre de închiriat. O idee în plus pentru proiect.

Problema ajutorării gospodinelor constituie una din preocupările centrale ale celor care proiectează noile cartiere. Se preconizează diferite soluții, pornind de la experiența proprie și cea a altor țări. Nu ne mai referim aci la bucătăriile de bloc, despre care s-a mai vorbit. Merită însă atenție și o altă idee: aceea a așa-numitelor grupuri gospodărești, care apar necesare în special în cazul apartamentelor mici, pentru 1-2 persoane. La un anumit număr de blocuri ar urma să se prevadă cîte o astfel de clădire. Ea ar cuprinde: două încăperi pentru reuniuni familiale (inclusiv logodne, nunți, aniversări...). Tot aici s-ar juca copiii în timpul zilei pe vreme rea. Ar mai fi o încăpere pentru o bibliotecă de împrumut și o încăpere unde s-ar instala un număr de mașini de spălat, la rînd, ca în vitrine. Gospodina vine și își introduce singură rufele în mașină. După ce pune în mișcare mecanismul, se duce în sala de așteptare unde va întîlni prietenele ei din bloc, venite pentru același scop. Pînă cînd mașinile de spălat fac treaba, gospodinele și-o fac și ele pe-a lor: vorbind. Subiectele de conversație nu ar lipsi.

Tot în blocul gospodăresc s-ar instala și un mic atelier, cu 2-3 bancuri de lucru, unde locatarii mai pricepuți și-ar putea meșteri singuri micile reparații. În fine, tot aci și-ar avea biroul și unul-doi funcționari care îngrijesc de clădire și care ar primi aci comenzile la domiciliu făcute de gospodine.

Soția dv., înainte de a pleca la serviciu, face o comandă telefonică la aragaz, la alimentara cea mai apropiată etc. (Sistemul de comenzi prin telefon se răspîndește tot mai mult, trebuie să avem în vedere acest lucru — spun arhitecții.) Apoi ea lasă banii la biroul din centrul gospodăresc și merge liniștită la lucru. La întoarcere va găsi, tot acolo, pachetele.

Comenzi

Este adevărat că problema grupurilor gospodărești — aflată încă în stadiul de elaborare — nu privește viitorul imediat. Dar ea preocupă de pe acum pe arhitecți, deoarece prin definiție ei trebuie să trăiască nu numai în prezent ci și în viitor.

Dar să ne întoarcem la „lucrurile mici" de la care am pornit. Tovarășul Sburcu este întrucîtva contrariat.

— Noi lucrăm, în principal, după „comandă". Diferiții beneficiari — instituții de stat — ne arată necesitățile lor pentru viitorul cartier: magazine, spitale, cinematografe, restaurante. Dar ce te faci dacă, uneori, „comenzile"... au și lipsuri? Iată, bunăoară, nu ni se cer grădini de vară pentru spectacole. Or se știe că la clima noastră, grădinile sînt mai mult decît necesare. N-a comandat nimeni stații de troleibuz acoperite. N-a cerut nimeni să se prevadă amplasarea de mari panouri-reclamă, decorative, frumoase și folositoare. Nu ni s-au comandat ceasuri, din acelea la care îți dai întîlnire.

Amănunte, amănunte. Este asta treaba arhitectului? De fapt, nici nu știm dacă de data aceasta tovarășul Sburcu vorbește în calitate de arhitect sau de simplu cetățean.

S-a spus odată că un cinic este omul care cunoaște prețul tuturor lucrurilor și valoarea nimicului. Arhitectul din fața noastră nu este un cinic. Este un optimist, un om al zilelor noastre. El cunoaște însă valoarea „nimicurilor". Îl felicităm.

Comandați, tovarăși, comandați...

Drumul spre înalta societate

„Comenzile" la care se referea tovarășul Sburcu ne îndeamnă la o digresiune. O digresiune care de fapt nu ne duce departe de subiectul nostru, de munca arhitectului de azi, ci dimpotrivă. Ca și cum ai ocoli un monument pentru a-l privi din alt unghi.

Mulți din arhitecții de la Institutul Proiect-București au mai lucrat „după comandă". Cu ani în urmă, sub vechiul regim. În anii blocurilor de raport și ai îmbogățiților de peste noapte, anii cînd un doctor Anghelescu dornic de speculații imobiliare putea gîtui circulația pe un întreg bulevard (azi bulevardul Magheru); anii cînd arhitectul se vedea deseori silit să joace rolul de simplu executant al capriciilor cele mai bizare ale protipendadei. Anii extravaganțelor feciorilor de bani gata. Anii Carltonului și ai maghernițelor, cînd (în 1944) peste 60% din străzile Bucureștiului erau nepavate, 40% lipsite de lumină electrică. Anii maidanelor și ai gropii lui Ouatu.

— Nu știu dacă ați remarcat — observă tovarășul arhitect specialist Nicolae Nedelescu — dar între casele pe care și le construia în trecut „înalta societate" și poziția ei în ierarhia socială se crease o legătură mult mai directă decît s-ar crede.

Acei care năzuiau la o carieră politică începeau prin a-și construi o locuință pompoasă în stil neo-romînesc, în dorința de a-și manifesta, de la intrare, sentimentele lor neaoșe. Cu cît casa se ridica mai pompoasă și deci cu cît furtișagurile și matrapazlîcurile se înmulțeau, cu atît stilul devenea și mai neoromînesc, convingerile patriotice ale locatarului mai înflăcărate.

Acei cu veleități boierești, aristocratice, înclinau spre stilurile clasice occidentale. Să fi fost oare o amintire a anilor cînd păpașera moșia lui babacu' la Paris, la „studii"?

În fine firile artistice preferau să-și îngroape plictisul în palate construite în „stil florentin". Inutil să precizăm că acest stil era tot atît de autentic florentin precum fumurile artistice ale proprietarilor. Era în fond un stil hibrid, împrumutînd trăsături ale bungalovurilor stelelor din Hollywood și ale arhitecturii coloniale spaniole. Cu rezultate lesne de închipuit.

Dar despre Mița Piramidon ați auzit? Despre farmacista milionară Chihăescu care a pus să i se construiască la Șosea, după ideile dumneaei, o „casă senzațională", atît de senzațională încît după ce a fost terminată, nimeni n-a putut vreodată să locuiască în ea?

Desigur în anii aceia s-au ridicat și multe construcții frumoase, care vădesc priceperea și talentul arhitecților ce le-au zămislit. Dar orizontul arhitectului era pe atunci în mod necesar limitat, cîmpul lui de acțiune se întindea de la un calcan la altul.

Astăzi însă...

Tinerețea orașului

Ne aflăm pe terasa unuia din blocurile înalte din microraionul 1 al ansamblului Drumul Taberei.

Deși jos arșița bîntuie cumplit, aci vîntul adie. Jur împrejur privirea alunecă în voie.

Și poate în nici o parte a Capitalei tinerețea orașului nu te izbește mai puternic. O tinerețe, dacă vreți, și pe planul pur istoric. La picioarele noastre, chiar și „vechiul" București este foarte nou. Cînd acum 60-70 de ani s-a creat actualul bulevard „6 Martie", presa vremii califica drept inutilă o arteră de acces către o mahala atît de îndepărtată.

Pînă aproape de cotitura veacului trecut, Cotrocenii, după cum îți arată și numele, erau mai mult un loc de refugiu, „departe de orașul domniei mele" — cum spuneau odinioară voievozii. Aci, mai bine zis în mănăstirea Cotroceni, „se cotrocea", se refugia curtea domnească de molime sau de răzmeriță. Și tot pe aci, în chioșcul de lîngă bisericuță, îi plăcea soției lui Alexandru Ipsilanti, Ecaterina, fire romanțioasă și melancolică, să-și petreacă îndelungi ceasuri de visare. Dar aceasta, cum se spune, este o altă poveste...

Pînă la începutul veacului nostru, Cotrocenii erau considerați ca un cartier mărginaș, lipsit de importanță, legat mai mult de amintirea lui Tudor care-și stabilise pe aci tabăra. Apoi s-au construit vile, Școala de război; au răsărit și maghernițe, și crîșme, și ulicioare. Și tot de aci, la 13 septembrie 1913, poate chiar de pe locul unde ne aflăm noi acum, a pornit în ultimul său zbor, cel fără de întoarcere, Aurel Vlaicu.

Frînturi de istorie recentă, cu umbre și lumini.

Iar istoria cea mai nouă, iată, retrăiește și ea aici, pulsează orașul socialist. Fabrica de confecții și tricotaje București, Uzina de motoare electrice București, Combinatul de produse lactate, uzina „9 Mai", „Semănătoarea", cămine studențești, bulevarde spațioase, blocuri noi, cochete, luminoase (unele chiar peste drum de noi, spre Drumul Serii).

Aici, pe deal, se va întinde noul ansamblu. Aici vor locui muncitori de la uzinele și fabricile din jur sau de la cele ce urmează să se construiască, tehnicieni, funcționari, oameni de artă.

Își vor aminti fără îndoială de truda, adesea anonimă, a arhitectului, a proiectantului. „Soarta arhitectului este una din cele mai ciudate — exclama un mare scriitor german. De cîte ori nu-și revarsă întregul suflet, întreaga inimă și pasiune în construcții în care el însuși nu va intra poate niciodată".

Este adevărat că arhitectul nu poate intra în toate locuințele pe care le proiectează. Nu din cauza unei predestinări nefaste, ci pentru că azi, la noi, doar în patru luni, un colectiv de 15-20 de arhitecți și tehnicieni termină complet proiectarea a aproximativ 400 de apartamente. La acest ritm ar fi cam greu — și de altfel cu totul inutil — ca arhitectul să viziteze fiecare apartament proiectat de el.

Și totuși, într-un anumit sens, el intră în toate. Locatarii îl pomenesc; de rău sau de bine, dar îl pomenesc. Cu atît mai mult atunci cînd arhitectul muncește cu suflet, cu pasiune pentru ca oamenii să se simtă bine.

Lionel NIȚESCU

Fotografii de Elena GHERA

Pădurea de pe autostradă

de

Italo CALVINO

Gerul ia o mie de chipuri și înfățișări pentru a străbate lumea: pe mare fuge ca o herghelie de cai, pe cîmpuri se aruncă ca un nor de lăcuste, în orașe taie ca o lamă de cuțit străzile și se strecoară prin crăpăturile caselor neîncălzite. Acasă la Marcovaldo în seara aceea se terminaseră pînă și ultimele vreascuri, și familia, înfofolită cu tot ce găsise prin casă, privea cu strîngere de inimă cum moare jăraticul în sobă, în timp ce din gurile lor ieșeau nourași, tot mai deși, la fiecare răsuflare. Nimeni nu mai spunea nimic; nourașii vorbeau de la sine: nevasta îi scotea lungi, lungi ca niște suspine, copiii îi suflau atenți ca pe niște baloane de săpun, iar Marcovaldo îi gonea, precipitat, în sus.

În cele din urmă Marcovaldo se hotărî: mă duc după lemne; cine știe, poate oi găsi. Își vîrî patru-cinci ziare între haină și cămașă, își ascunse sub palton un ferăstrău ascuțit și astfel echipat ieși în noapte, urmărit de privirile lungi, pline de speranțe ale familiei. Foșnetul hîrtiei se auzea la fiecare pas al lui Marcovaldo.

Să te duci după lemne în oraș: o vorbă goală! Marcovaldo se îndreptă însă imediat spre o grădiniță publică ce se afla la răspîntia a două străzi. Totul era pustiu. Marcovaldo studie plantele golașe, una cîte una, gîndindu-se la familia lui care îl aștepta clănțănind din dinți...

Într-adevăr, acasă, micuțul Michelino, dîrdîind și clănțănind și el din dinți, citea o carte de povești împrumutată de la biblioteca școlii. În carte era vorba de un copil, fiul unui tăietor de lemne, care pleca cu securea pentru a tăia crăci în pădure.

— Acolo trebuie să mă duc — își spuse Michelino! Acolo cu siguranță că sînt lemne!

Născut și crescut la oraș, nu văzuse niciodată vreo pădure.

Zis și făcut: puse la cale o expediție cu cei doi frați. Unul luă o toporișcă, altul un cîrlig, celălalt o frînghie, își luară ziua bună de la mama și plecară în căutarea unei păduri.

Mergeau prin orașul puternic luminat și nu vedeau decît case; de pădure, nici urmă. Întîlneau rar cîte un trecător, dar nu îndrăzneau să-l întrebe unde se află pădurea. Astfel, ajunseră la marginea orașului, acolo unde începea o autostradă.

Pe marginile autostrăzii, copiii văzură deodată pădurea: o vegetație deasă de arbori ciudați le împiedica vederea cîmpiei. Acești arbori aveau trunchiurile ascuțite de tot, drepte sau oblice, iar frunzișul le era plat și întins, cu formele și culorile cele mai ciudate, cînd le lumina farurile vreunui automobil care trecea în viteză. Erau ramuri în formă de tuburi de pastă de dinți, de sticle, de pneuri, de brici; altele — ca în povești — luau înfățișare de oameni, ba, închipuiau vaci de lapte și toate, da' toate ramurile astea erau pline de un frunziș alcătuit din literele unui întreg alfabet.

— Ura! — spuse Michelino — asta e pădurea!

Și frații priveau încîntați luna ce răsărea printre acele umbre ciudate.

— Cît e de frumos!...

Dar Michelino le reaminti îndată scopul pentru care veniseră acolo: lemnele. Atunci doborîră un pomișor în formă de floare galbenă, îl făcură bucățele și-l duseră acasă.

Marcovaldo se întoarse și el cu o mică încărcătură de ramuri umede și găsi soba aprinsă.

— De unde le-ați luat? — întrebă el și arătă resturile afișului de placaj care, fiind subțire, arsese foarte repede.

— Din pădure! — spuseră copiii.

— Ce pădure?

— Aia de pe autostradă. E plină de pomi!

Dat fiind că lucrul era atît de simplu și că erau iarăși fără lemne, merita să urmeze exemplul copiilor. Marcovaldo ieși din nou cu ferăstrăul și se duse și el pe autostradă.

Agentul Astolfo din serviciul circulației era puțin miop, și noaptea, mergînd pe motocicletă să-și facă slujba, ar fi avut nevoie de ochelari; dar nu-i punea de teamă să nu fie prost notat de șefi din această pricină.

În seara aceea, se semnalase faptul că pe autostradă o ceată de ștrengari aruncase jos unele reclame. De aceea agentul Astolfo porni în anchetă.

Pe marginile șoselei, pădurea de ciudate figuri, cu mutre dojenitoare și gesticulînd într-una, îl însoțea pe Astolfo, care ostenindu-și bieții ochi, o cerceta cu băgare de seamă. Iată că, deodată, la lumina farului motocicletei, observă pe un ștrengar cocoțat pe o reclamă. Astolfo frînează brusc:

— Ei! Ce faci acolo, mă? Dă-te jos imediat!

Ăla nici nu se mișcă, ba îi mai scoate și limba. Astolfo se apropie mai bine și vede că e reclama unei specialități de brînză, cu un copil grăsun care-și linge buzele.

— Da, da, exclamă Astolfo, și pleacă din nou.

După puțin timp, la umbra unei reclame mari, farul motocicletei luminează o biată față speriată.

— Stai! Să nu încerci să fugi!

Dar nu fuge nimeni: e doar un chip omenesc suferind, pictat în mijlocul unui picior plin de bătături: e reclama unui leac împotriva bătăturilor.

— Oh, scuzați! — spuse Astolfo — și iar pleacă mai departe.

Reclama unei comprese împotriva durerilor de cap înfățișa un uriaș cap de bărbat, cu mîinile puse pe ochi de durere. Astolfo ajunge în dreptul ei și farul îl luminează pe Marcovaldo, cocoțat în vîrf, care cu ferăstrăul încearcă să taie o bucată din reclamă. Orbit de lumină, Marcovaldo se face mic de tot și rămîne acolo nemișcat, agățat cu o mînă de o ureche a acelui cap de uriaș, iar cu altă mînă ținînd ferăstrăul care a și ajuns la mijlocul frunții.

Astolfo studiază cu atenție reclama și spune:

— Ah, da: compresele Stappa! O reclamă de efect! A nimerit-o bine! Omulețul acela, colo sus, cu ferăstrăul înseamnă migrena care taie capul în două! Am priceput numaidecît ce este!

Și pleacă iarăși satisfăcut.

Totul e tăcere și îngheț. Marcovaldo scoate un suspin de ușurare, se așază din nou pe trepiedul incomod și-și reia lucrul. Spre cerul luminat de lună răzbate slabul scîrțîit al ferăstrăului tăind în lemn.

Traducere din limba italiană de Tatiana ULMU

Ilustrație de Mihu VULCĂNESCU

Primii... cosmonauți: Dedal și Icar. Dar Icar s-a apropiat prea mult de Soare — spune legenda — și s-a prăbușit în mare.

PIONIERII DRUMURILOR LUNARE

În zilele noastre cînd se pun bazele „asaltului" pașnic al Lunii, cînd căile viitoarelor expediții extraterestre se discută multilateral la conferințe științifice internaționale, în paginile ziarelor și ale publicațiilor academice, aselenizarea unui astronaut a devenit o problemă a viitorului apropiat. De aceea, credem interesant să ne oprim puțin asupra „pionierilor" expedițiilor lunare, asupra acelora care, fie pe aripile imaginației, ale literaturii, fie prin mijloacele științei s-au apropiat de tainele Selenei. Căci din cele mai vechi timpuri, Luna i-a atras în egală măsură pe oameni de știință și pe artiști.

Știați că cea mai veche descriere a unei călătorii în lumea aștrilor datează din anul 3200 înaintea erei noastre? Ea a fost scrisă pe un cilindru de pămînt ars și au descoperit-o arheologii cu prilejul unor săpături efectuate în Irak, în biblioteca regelui Asurbanipal. În această povestire se vorbește despre cutezătorul Etan, care s-a ridicat atît de sus spre ceruri, încît Pămîntul i-a apărut ca „o pline într-un coș", pentru ca apoi să dispară cu totul în depărtări.

SFATURI PENTRU ASTRONAUȚI... ÎN „BHAGAVADGÎTA"

Primele referințe literare concrete despre Lună le găsim în poemul filozofic indian „Bhagavadgita", în care se dau „sfaturi" celor ce vor să călătorească într-acolo.

Una dintre cele mai interesante călătorii închipuite pe Lună a fost însă descrisă de scriitorul și filozoful grec pe care Friederich Engels l-a numit „Voltaire-ul antichității clasice", Lucian din Samosata. Acesta povestește despre o corabie cu pînze care a fost surprinsă de o furtună năprasnică în largul mării. Vîntul a fost atît de puternic, încît a ridicat vasul în aer și l-a purtat zile la rînd prin oceanul aerian. Corăbierii au ajuns la țărmul unei insule sclipitoare, care nu era alta decît Luna, și acolo au fost întîmpinați de locuitorii acesteia.

„Eram de acum de șapte zile și de tot atîtea nopți în călătoria noastră aeriană, cînd am zărit—în a opta zi — un fel de Pămînt aidoma unei insule mari, strălucitoare, de forma unei bile, care răspîndea în juru-i o lumină puternică. Ne-am îndreptat spre această insulă; am acostat, am coborît pe țărm; cînd am privit în jur, am constatat că e locuită și cultivată. Ce-i drept, ziua nu puteam deslușI de aci cine știe ce; dar cum s-a lăsat noaptea, s-au arătat prin apropiere și alte insule, unele mai mari, altele mai mici, toate de culoarea focului. De asemenea, am zărit departe, sub noi, un alt pămînt, cu orașe și fluvii și mări și păduri și munți și am dedus că e Pămîntul nostru..."

Într-o altă povestire, Lucian arată că un erou al său, Icaromenippus, s-a folosit de niște aripi de pă-

I. M. ȘTEFAN

(Continuare în pag. 10)

sări mari cu ajutorul cărora și-a luat zborul din înaltul Olimpului spre Lună. Atunci cînd a împins însă cutezanța mai departe, avîntîndu-se spre stele, zeii i-au luat aripile și l-au adus înapoi pe Pămînt...

O SUTĂ DE ISTORISIRI

În vechime mulți credeau că aștrii sînt atît de apropiați, încît un vultur puternic te poate duce pînă la ei. În folclorul popoarelor se găsesc basme și legende despre „scări fermecate", care ar fi permis unor oameni îndrăzneți să se urce pînă la Lună.

Uneori călătoriile imaginare în alte lumi se îmbină cu vizite ale făpturilor extrapămîntene pe planeta noastră. Diogenes Laertius susținea, de pildă, că marele filozof grec Heraclit a cunoscut personal un locuitor al Lunii! Istoricul Plutarh era de părere că seleniții — presupușii locuitori ai Lunii — o duc foarte bine, deoarece... nu au de suferit nici de pe urma vîntului, nici a ploii.

cum pot să viziteze oamenii Luna cu ajutorul dracilor, care vin în număr mare „să-i ridice în sus".

RACHETELE LUI CYRANO

Cyrano de Bergerac, scriitor francez din secolul al XVII-lea, a descris la rîndul său o călătorie imaginară pe Lună și pe Soare, realizată cu ajutorul unui soi de rachete care se aprind una după alta. Ajuns pe Lună, eroul face cunoștință cu civilizația înaintată a seleniților. Aceștia vorbesc o limbă compusă din melodii, se hrănesc cu aburii mîncărurilor, utilizează versurile în locul banilor și dorm pe un așternut de flori. Înalți de patru metri, ei preferă totuși să umble... în patru labe.

În veacul al XIX-lea și al XX-lea au apărut minunatele romane ale lui Jules Verne și H.G. Wells. Folosind ghiulele, aparate de zbor bazate pe substanțe antigravitaționale și alte mijloace, eroii creați de acești scriitori zboară în jurul Lunii, coboară pe suprafața

nautică, știința zborului în spațiul cosmic.

Se cunosc progresele uriașe realizate de această știință în ultimii ani. Dar nu despre aceasta ne propunem să vorbim în cele ce urmează, ci despre precursorii, mai îndepărtați și mai apropiați, ai selenografiei de astăzi.

„... CÎND AU PIERIT LUNA, VINERI ÎN LUNA LUI FĂURAR"

„Să se știe că de cînd au pierit Luna, Vineri în luna lui Făurar, în 3 zile, în ziua de sămiez, sara pe la miezul nopții. Atunci au fost mare frică pe la tot omul care se teme de Dumnezeu... Nu multă vreme de cînd au pierit Luna, s-au cutremurat Pămîntul, să fi cutremurat ca jumătate de ceas. Și atunci cînd au pierit Luna, au tras clopotul pe la miezul nopții și cine l-au auzit, s-au mirat ce este. Că oamenii sînt proști și eu ăm scris Văsăli Marcociu, cînd ședeam la Prăjești".

Acest fragment dintr-o notare a unui contemporan cu privire

mea lor? Născocirile fanteziei și superstițiile, care închipuiau pe Lună întîmplări și făpturi de pe Pămînt, au rămas de aceea predominante de-a lungul multor veacuri. Filozoful Aristotel a contribuit, în această privință, la menținerea confuziei, elaborînd teoria (adoptată secole mai tîrziu de biserică) după care toate corpurile cerești se deosebesc de obiectele pămîntești prin perfecțiunea lor și mai ales prin forma lor sferică desăvîrșită, petele vizibile pe Lună fiind considerate de el... oglindirea mărilor și continentelor terestre.

O ZI ÎNSEMNATĂ ÎN ISTORIA ȘTIINȚEI

A venit Renașterea, una din cele mai luminoase epoci din istoria omenirii.

În anul 1610 a apărut în tiparnițele Italiei o carte cu un titlu neobișnuit: „Vestitorul stelelor, care anunță mari și uimitoare priveliști, pe care le supune atenției filozofilor și astronomilor, priveliști care au fost observate de Galileo

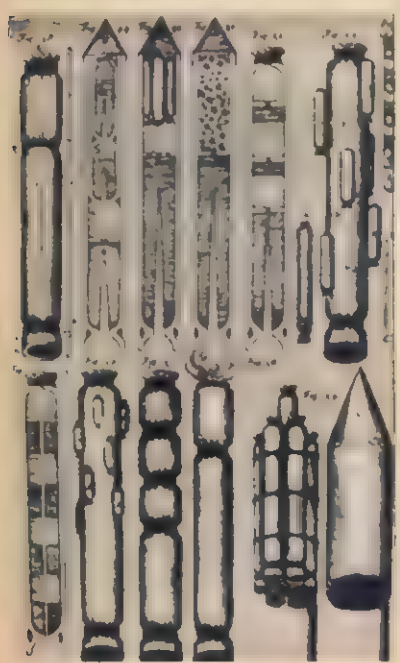

Rachete de acum trei secole. Ele sînt reproduse dintr-o carte a generalului polonez Kasimir Semionovici, apărută în 1650. ←

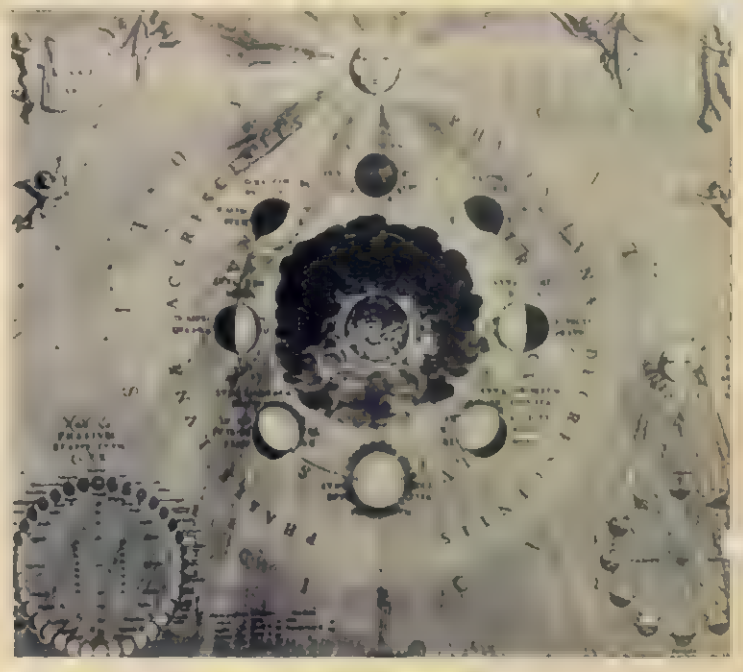

Explicarea fazelor Lunii în atlasul lui Cellarius din 1708. →

În evul mediu nu s-au scris decît puține povestiri despre călătorii extrapămînteșți. O dată cu Renașterea însă, interesul deșteptat de marile descoperiri astronomice ale vremii a dat un nou avînt literaturii pe care azi am denumi-o științifico-fantastică. Atunci apar „O sută de istorisiri ale unor zboruri în Lună", se scriu cărți care propun vizitarea Lunii, ba chiar un scriitor englez, Francis Godwin, sugerează ca mijloc de tracțiune... un stol de lebede dresate.

Kepler a fost un mare astronom, dar nu s-a putut sustrage influențelor mistice din vremea lui, ceea ce l-a făcut, între altele, să se dedea unor practici astrologice. Și el era convins că pe Lună se poate ajunge prin... magie. Într-o povestire a sa intitulată „Somnium", un demon zugrăvește minunata insulă „Levania", care nu-i alta decît Luna. Oamenii care vor să călătorească acolo trebuie să fie prevăzători, căci locuitorii ei sînt demoni; în timpul eclipselor de Lună, aceștia coboară pe Terra, folosind „podul" umbrei aruncate de Pămînt. Mai departe, demonul descrie ei și trăiesc acolo aventuri de neînchipuit.

Mai puțin științifică, dar foarte reușită sub aspect literar este o nuvelă a lui Edgar Poe despre o călătorie spre Lună în... balon. Eroul său, Gordon Pym, convinge pe un selenit să se întoarcă cu el pe Pămînt, pentru a povesti celor neîncrezători despre existența locuitorilor Lunii.

În literatura română este cunoscut romanul lui Henric Stahl „Un român în Lună" (1914), care a avut un puternic răsunet printre cititori. În Lună, românul astronaut întîlnește un marțian. Cu tot subiectul său îndepărtat de „cele pămînțești", Stahl nu uită de globul terestru, găsind numeroase prilejuri de a face aluzii la politicianismul veros al vremii și exprimîndu-și amărăciunea pe care o resimte față de viața de toate zilele.

La sfîrșitul veacului al XIX-lea s-au pus bazele unei noi științe, chemate să rezolve prin mijloacele tehnicii moderne ceea ce atîtea basme și romane concepuseră numai în imaginație. Este vorba de astro-

la o eclipsă de Lună produsă la 3 februarie 1793, arată limpede cum interpretau oamenii lipsiți de cunoștințe științifice, fenomenul cosmic al eclipselor. Întunecarea Lunii sau a Soarelui era considerată drept un „semn" al voinței divine, prevestitor de nenorociri.

Dezvoltarea selenografiei este într-o măsură legată de observarea eclipselor, dar bineînțeles ea a pornit și de la numeroase alte fenomene.

Încă din vechime, o seamă de filozofi au încercat să pătrundă natura misteriosului astru al nopților. Astfel, filozoful grec Anaxagora înțelesese că Luna este un corp ceresc ca și Pămîntul, cu „munți și văi", de aceeași părere fiind și marele Democrit. Vestitul matematician grec Pitagora a mers chiar mai departe, susținînd că Luna este „un pămînt asemănător celui pe care-l locuim".

Ideile astronomice juste susținute de acești mari filozofi ai Greciei antice n-au fost însă luate în seamă. Cine să-i creadă, din moment ce nu-și puteau dovedi spusele cu mijloacele științei din vre-

Galilei cu ajutorul lunetei inventate de curînd de el, pe fața Lunii, pe nenumăratele stele fixe, în Calea Laptelui, în stelele nebuloase și îndeosebi la observarea celor patru planete care se mișcă în jurul lui Iupiter în diferite intervale de timp..." Ne oprim aci cu reproducerea titlului, pe care Galilei l-a făcut peste măsură de lung, așa cum se obișnuia pe atunci.

Ziua de 7 ianuarie 1610, cînd învățatul a contemplat pentru prima dată prin luneta sa „uimitoarele priveliști" ale cerului, este o dată însemnată pentru istoria astronomiei, ba chiar a întregii științe. Un om s-a „apropiat" atunci pentru prima oară, prin puterea lentilelor, de corpurile cerești și le-a putut vedea mai mari decît milioanele de oameni care le-au privit pînă la el cu ochiul liber. A reieșit astfel foarte clar că natura acestor corpuri nu este esențialmente diferită de cea a obiectelor terestre.

Aceste descoperiri epocale au înfuriat peste măsură pe reprezentanții bisericii catolice, care își dădeau seama că adevărul științi-

fic nu se potrivea cîtuşi de puţin cu învăţătura lor despre alcătuirea lumii. Mult timp ei au declarat că luneta lui Galilei nu este altceva decît o „unealtă a diavolului" şi au oprit cu străşnicie pe drept-credincioşi să se folosească de ea.

Imaginile observate prin lunetă dovedeau însă în mod limpede că, asemenea Pămîntului, suprafaţa Lunii prezintă un relief agitat, cu ridicături mari şi cavităţi adînci, iar petele solare, descoperite tot de Galilei, răpeau pînă şi Soarelui nimbul înşelător al desăvîrşirii.

Se ştie că, la fel ca alţi mari învăţaţi ai Renaşterii, Galilei a fost persecutat de biserică, iar cărţile sale afurisite. Însă adevărurile descoperite de el au trezit un interes imens printre oamenii înaintaţi ai vremii. Progresul ştiinţei, de care aveau nevoie navigatorii, meseriaşii, negustorii, nu a putut fi stăvilit. Studiul Lunii a fost reluat şi adîncit tot mai mult.

PRIMA HARTĂ

Prima hartă a Lunii a fost schiţată în 1645 de către savantul polonez Jan Hevelius, fiind publicată în cartea sa „Selenografia sau descrierea Lunii". De altfel, Hevelius şi Riccioli s-au numărat, alături de Langrenus, printre primii selenografi de seamă. Urmînd pilda lui Galilei, ei au măsurat cu migală înălţimea munţilor lunari, după lungimea umbrei lor, şi au întocmit evidenţa formaţiunilor lunare observate.

Studiind cu lunetele lor slabe astrul argintiu, primii selenografi, din secolul al XVII-lea, au vrut însă să descopere acolo mai multe asemănări cu Pămîntul decît există efectiv. Galilei reuşise să dovedească că Luna este un corp ceresc ca oricare altul, smulgîndu-i mantia misterioasă făurită de neştiinţa oamenilor; continuatorii săi socoteau că, descoperind tot mai multe asemănări cu planeta noastră, ei merg pe urmele genialului învăţat. Acest lucru s-a răsfrînt în mare măsură în felul cum au botezat diferitele formaţiuni lunare. Întinderile luminoase le-au numit „continente", iar părţile închise la culoare nu s-au sfiit să le boteze „mări". În realitate, aici avem de-a face doar cu roci care reflectă în mod deosebit razele Soarelui: rocile „continentale" le răsfrîng mai puternic, iar rocile „mărilor" mai slab. Pe de altă parte, „continentele" se află la un nivel mai ridicat şi sînt mult mai accidentate ca relief decît „mările". Acestea din urmă se asemuiesc de fapt cu gigantice şesuri, sau, dacă ţinem seama de nivelul lor, cu nişte mari depresiuni.

Pionierii zborului cu ajutorul rachetelor au devenit nu o dată victimele caricaturiştilor. În 1641 englezul Charles Golightly a obţinut un brevet pentru un vehicul de zbor propulsat de o rachetă... cu aburi. Iată cum l-a înfăţişat un caricaturist pe inventator. →

Secolul XX... Proiectul unei staţiuni lunare locuite, de forma unei sfere. Pe cînd o fotografie, nu un desen?

↓

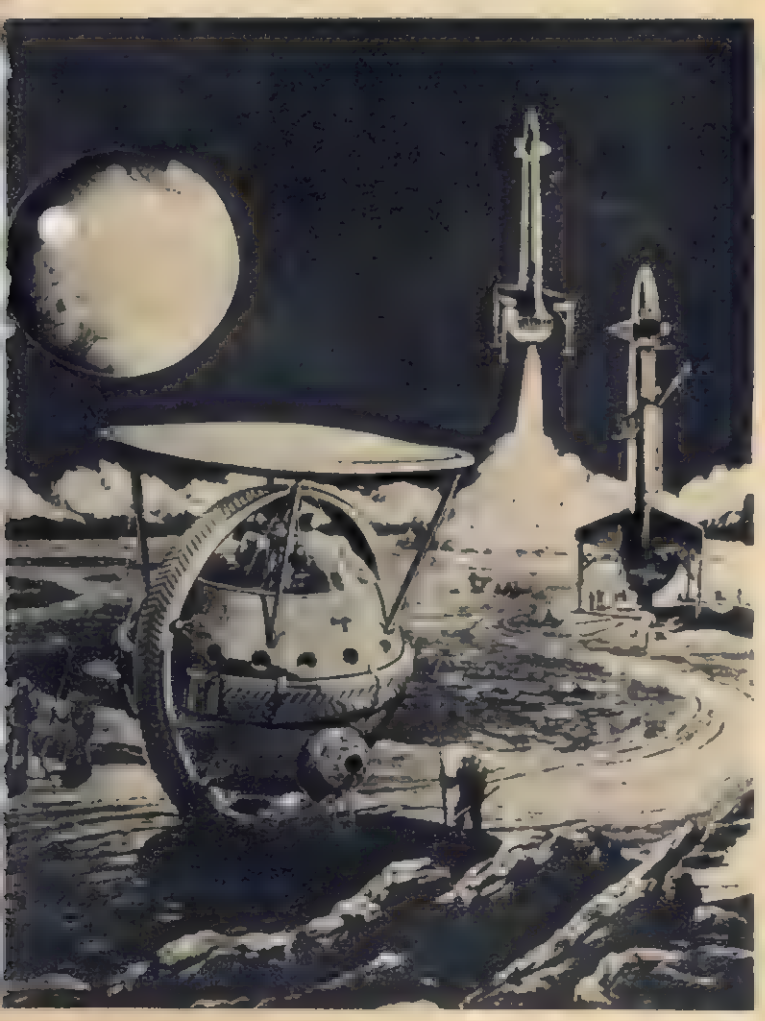

DOMNUL DAGUERRE FOTOGRAFIAZĂ LUNA

Secolul în care selenografia a progresat în mod deosebit a fost secolul al XIX-lea. Prima descriere completă a feţei vizibile a satelitului nostru a dat-o harta întocmită de astronomii W. Beer şi I. Mädler. Terminată în 1834, aceasta avea un diametru de 95 cm şi uimea prin mulţimea detaliilor înscrise pe ea. O jumătate de veac mai tîrziu, în 1878, un alt astronom, Julius Schmidt, a întocmit o hartă lunară şi mai vastă, cu un diametru de doi metri. Rod al unei munci neîntrerupte de 34 de ani, harta lui Schmidt a pus în umbră, prin minuţioxitatea ei, toate realizările anterioare. Precizia este ilustrată între altele de faptul că numărul circurilor care figurează în ea se ridică la 32.856!

Hărţile de care am vorbit pînă acum au fost hărţi desenate. Trebuie însă menţionat că tot în secolul trecut, astronomia a primit un ajutor de nepreţuit din partea fotografiei.

Prima fotografie astronomică a fost chiar aceea a Lunii. La 7 ianuarie 1839, membrii Academiei de ştiinţe ai Franţei au aflat, dintr-o comunicare a marelui astronom François Arago, că „domnul Daguerre a izbutit să arunce imaginea Lunii, formată în focarul unei lentile de putere mijlocie, pe unul din ecranele sale, unde a lăsat o urmă evidentă". Acest început a fost urmat de progrese rapide.

UN FAPT SURPRINZĂTOR

Hărţile Lunii sînt mai bune, mai precise, decît hărţile anumitor zone ale Pămîntului! Aceasta deşi geografii locuiesc chiar pe globul terestru, în timp ce Luna este privită de astronomi de foarte departe. Ciudat, dar adevărat. Unele regiuni din inima Braziliei, din îngheţata Antarctidă şi din alte ţinuturi terestre sînt mai slab cartografiate decît oricare dintre regiunile lunare aflate pe emisfera îndreptată spre noi. Selenografii au fost, din unele puncte de vedere, avantajaţi faţă de geografi, deoarece cei dintîi privesc Luna din observator, folosindu-se de telescop sau lunetă, fără a fi nevoiţi să întreprindă în acest scop călătorii îndepărtate, uneori în regiuni puţin accesibile. Discul lunar le apare ca o adevărată hartă în relief, ale cărei contururi li se dezvăluie de la început cu o mare precizie, mai ales că suprafaţa satelitului pămîntesc nu este învăluită nici de atmosferă şi nici de nori.

Care este însă configuraţia emisferei invizibile? Aşa cum rezultă din fotografiile obţinute în 1959 de Lunik III, ea nu se deosebeşte esenţialmente de emisfera întoarsă spre Pămînt.

Cu aceasta iată-ne ajunşi în plină eră cosmică.

ŞI ACUM... ÎN RACHETĂ!

Cunoştinţele acumulate pînă acum cu privire la satelitul natural al Pămîntului sînt foarte numeroase şi bine fundamentate. Cu o hartă în mînă, alcătuită de pe Pămînt, viitorii cosmonauţi se vor putea cu greu rătăci, o dată ajunşi pe mult visata Selene. Cu toate acestea, bineînţeles, există o seamă întreagă de probleme pe care numai astronautica le va putea rezolva şi care de pe Pămînt nu sînt rezolvabile.

Astfel, în ciuda elaborării a numeroase ipoteze, structura biologică şi mineralogică a Lunii nu a putut să fie pînă acum stabilită. Există o veche controversă între savanţii care presupun că solul lunar este acoperit de un strat gros de pulbere (datorită acţiunii distructive a meteoriţilor sau depunerii de cenuşă vulcanică) şi acei care cred că solul lunar are o structură spongioasă, buretoasă. Tot atît de mult dezbătută este şi natura circurilor lunare, cele mai tipice formaţiuni ale reliefului, socotite de unii drept cratere meteorice (găuri săpate în solul lunar de meteoriţi), iar de alţii drept produse ale activităţii interne a Lunii, munţii inelari fiind priviţi de aceştia din urmă drept lacuri de lavă solidificată. Enigmatică este şi natura aşa-ziselor „raze" lunare, a căror aureolă este vizibilă în jurul cîtorva circuri mari şi mici. Aprige discuţii se poartă în privinţa activităţii vulcanice de pe Lună. În sfîrşit, pentru a încheia această foarte incompletă enumerare a „tainelor" Lunii, să amintim din nou despre disputa dintre savanţi în ce priveşte posibilitatea existenţei vieţii pe satelitul Pămîntului.

Nu ne mai desparte decît puţină vreme de clipa cînd primul om va pune piciorul pe Lună. Şi atunci, poate în numai cîteva ore sau în numai cîteva zile, multe din enigmele care au frămîntat pe selenografi şi care au inspirat pe literaţi de-a lungul secolelor îşi vor găsi răspunsul.

I. M. ŞTEFAN

Flacăra

agendă

pe scurt

■ Violonistul Ion Voicu, artist emerit, a concertat la Onești. În program au figurat: Beethoven, Ciprian Porumbescu ■ Coproducția cinematografică franco-cehoslovacă „Dormi liniștită, Caterina", realizată de regizorul francez Eduard Molinaro, va fi terminată în aprilie 1964 ■ O nouă operetă românească, „Glasurile primăverii", de Aurel Giroveanu (libretul: Erastia Sever și Mihail Joldea, în colaborare cu Septimiu Sever), a fost înscrisă în repertoriul operetei bucureștene ■ Luchino Visconti a întemeiat, împreună cu Rina Morelli și Paolo Stoppa, compania „Grupul teatrului liber din Roma" ■ Apare în curînd, cu prilejul celei de-a 80 aniversări a lui G. Ciprian, un volum omagial de teatru cu cîteva din piesele sale ■ Cîntăreața de muzică ușoară Betty Curtis interpretează rolul Musettei într-o ediție modernizată a „Boemei", datorită compozitorului și interpretului francez de muzică ușoară Gilbert Bécaud ■ În cursul lunilor august și septembrie orchestra de muzică ușoară libaneză condusă de Samson Boy va da o serie de concerte în țara noastră ■ Regizorul italian Michelangelo Antonioni a dat în judecată firma spaniolă care a distribuit în Spania filmul său „Eclipsa". „Nu recunosc ca fiind a mea ediția trunchiată care rulează la Madrid", a declarat Antonioni ■ Premiera Teatrului de estradă din Deva, „Vacanță muzicală", de Angel Grigoriu, Romeo Iorgulescu și Mircea Block va fi prezentată în Capitală la începutul lunii viitoare ■ Se pregătește un nou film despre Mata Hari. În rolul celebrei spioane din timpul primului război mondial, probabil Jeanne Moreau ■ Cunoscuta pianistă sovietică Marina Mdivani, laureată a concursului „Margueritte Long" 1961, va concerta pentru prima oară în S.U.A., în octombrie, cu orchestra din Philadelphia ■ Piese înscrise în repertoriul Teatrului de stat din Piatra Neamț, pentru stagiunea viitoare: „O singură viață" de Ionel Hristea și „Casa cu două intrări" de Calderon ■ „Cel mai bun Othello al zilelor noastre" — iată părerea presei vieneze despre interpretarea dată de tenorul bulgar Dimităr Uzunov rolului din opera lui Verdi ■ 4.000.000 de bucățele dintr-un porțelan special au fost utilizate de artiștii Jules Perahim și Ștefan Constantinescu în crearea mozaicului lor montat pe frontonul Casei de cultură din Mangalia ■ Baletul „Iancu Jianu" (muzica: Mircea Chiriac) va constitui una din premierele stagiunii din toamnă a Teatrului de operă și balet al R.P.R. ■ Orson Welles și-a propus să realizeze un film după „Crimă și pedeapsă". În rolul principal, Maximilian Schell ■ La Moscova este deschisă o mare expoziție (900 de exponate) consacrate lui Maiakovski, cu prilejul împlinirii a 70 de ani de la nașterea poetului ■ Pentru cei mici, o nouă premieră în pregătire la „Țăndărică": „Eu și natura moartă". Regia, Margareta Niculescu ■ Claudette Colbert își va face reintrarea pe Broadway la 23 septembrie, într-o piesă a lui Hugh Williams ■ Duke Ellington, celebrul compozitor negru și șef de orchestră de jaz, întreprinde în septembrie un turneu în Orientul Mijlociu și în Asia de sud-est ■ Studioul „Al. Sahia" realizează un interesant documentar despre opera literară a lui Mihail Sadoveanu. Regizor — Gh. Horvath, operator — P. Gheorghe.

Fotografia noastră vi-l prezintă pe academicianul Zaharia Stancu la masa sa de lucru. Scriitorul ne-a anunțat că noul său roman „Pădurea nebună" e în curs de apariție. Acțiunea cărții se petrece între anii 1919 și 1920 și face parte din ciclul „Descult", binecunoscut cititorilor din țară și de peste hotare. Actualmente, Zaharia Stancu lucrează la romanul intitulat „Filimona", în care sînt înfățișate aspecte din noile realități ale satului nostru (firul acțiunii romanului purtîndu-ne între anii 1958 și 1962).

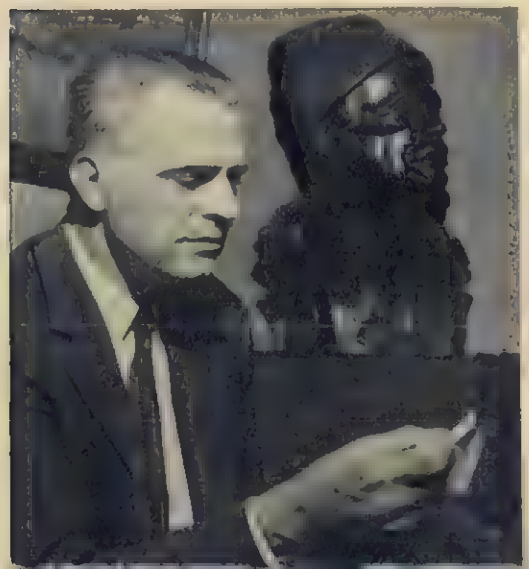

Prima premieră din viitoarea stagiune a Teatrului de operă și balet al R.P.R. va fi opera „Bal mascat" de Giuseppe Verdi. Direcția muzicală a fost încredințată dirijorului Egizio Massini, iar regia lui Jean Rînzescu. În distribuție: Zenaida Pally, Nicolae Herlea, Elena Cernei, Dan Iordăchescu, Ladislau Konya, Octav Enigărescu, Maria Vologescu, Vera Rudeanu, Cornel Stavru și alții. În fotografie: baritonul Dan Iordăchescu pregătindu-se pentru rolul Renatto.

Piesa „Febre" a dramaturgului Horia Lovinescu a văzut lumina rampei și la Teatrul dramatic „Puskin" din Moscova. Conducerea teatrului a încredințat piesa unui colectiv tînăr, în frunte cu regizoarea Svetlana Anapolskaia. Actrița Elena Martinova, de exemplu (în fotografie), interpretă rolului Nelli, nu are decît 21 de ani fiind abia la al treilea rol în cariera ei artistică. Interpretul lui Toma este actorul Gheorghi Șevțov. Spectacolul, conceput pe linia unei subtile analize psihologice, se bucură de succes.

55.000 de spectatori au fost prezenți pe stadionul Wembley din Londra, pentru a urmări palpitanta întîlnire de box dintre negrul american Cassius Clay și englezul Henry Cooper. Fotoreporterii au surprins printre spectatori și un celebru cuplu de actori: Elizabeth Taylor și Richard Burton. După cum se știe, ei sînt protagoniștii filmului-gigant „Cleopatra", de curînd terminat, în care Elizabeth Taylor interpretează rolul Cleopatrei, iar Richard Burton pe cel al lui Marc Antoniu.

Premiul „Formentor" pentru literatură, acordat anual de un grup de editori din 7 țări celui mai bun manuscris inedit, a fost obținut anul acesta de scriitorul spaniol stabilit la Paris, Jorge Semprun. Lucrarea premiată este romanul „Marea călătorie", în care autorul descrie suferințele pe care tînărul Manuel le îndură în timpul transportării sale de către hitleriști, ca deținut antifascist, într-un vagon plumbuit de la Compiègne (Franța) în lagărul de la Buchenwald. Se pare că romanul are un caracter autobiografic.

Printre formațiile de peste hotare care vor concerta în această lună în diferite orașe ale țării noastre se află și orchestra de muzică ușoară „Kucera" din R.S. Cehoslovacă. Soliștii vocali ai concertelor vor fi Martha Kucerova, Vaclav Kucera și Bohumil Zeman. În repertoriu: cîntece din Indonezia, Bolivia, Peru, Mexic. Turneul orchestrei „Kucera" se va desfășura între 11 și 31 august. Oaspeții se vor întîlni cu publicul din Capitală în zilele de 18, 19 și 20 august.

Citeva din sălile bucureștene de expoziție prezintă în aceste săptămîni de vară lucrările unor artiști plastici din diferite orașe ale țării. Un grup de artiști clujeni — sculptorul Romulus Ladea și pictorii Liviu Florian, Ion Mitrea, Lucia Piso, Paul Sima — au expus la Galeriile fondului plastic din str. Kirov nr.1. În sala de pe bd. Magheru nr. 20 pot fi văzute lucrările de pictură și grafică ale artistului ieșean Dan Hatmanu. În fotografie: Dan Hatmanu în mijlocul lucrărilor sale.

Noua premieră a Teatrului satiric muzical „C. Tănase" — „Palatul melodiilor" de Al. Andi, Radu Stănescu și Mircea Crișan cu muzica de Radu Șerban, Vasile Veselovschi și Gelu Solomonescu — va fi prezentată în stațiunile de pe litoral. Turneul întreprins de colectivul Teatrului „C. Tănase" va avea loc între 7 și 26 august. Regia spectacolului aparține lui Nicolae Frunzetti. În fotografie: Mircea Crișan, care e coautor și unul dintre protagoniștii acestui spectacol.

Din filmele produse recent de cinematografia poloneză semnalăm comedia „Puștoaica", realizată de un regizor cu experiență — Leonard Buczkowski. Filmul, o comedie plină de vervă, care istorisește povestea unei fete crescută de familiile a doi prieteni — un medic și un șofer — vizează cu armele satirei anumite moravuri învechite. În rolul „Puștoaicei", tînăra actriță Anna Prucnal pe care o cunoaștem din filmul regizorului bulgar Ranghel Vîlceanov — „Soare și umbră".

LEGENDA DESPRE MARELE COZONAC

de Henry GRAND
ziarist englez

„Tineretul vrea de lucru și nicidecum să stea la coadă pentru pomană", „Dezvoltați comerțul est-vest!" — iată lozincile scrise pe placardele purtate și de tinerii din Newcastle, care alături de mii de șomeri din întreaga Anglie, au demonstrat în fața Camerei Comunelor din capitala britanică.

Cercul crizei se lărgește. Iată-i pe tinerii muncitori de la șantierele navale așteptînd în van în fața oficiului de plasare...

„O tragedie din punct de vedere social" — astfel a fost caracterizat nivelul ridicat al şomajului din insulele britanice, de către un membru al cabinetului englez. O tragedie care se face simţită mai ales în South Wales, Merseyside, provinciile de nord-est, Scoţia şi Irlanda de nord — acolo unde industria grea se află în declin. Sursele oficiale vorbesc astăzi despre 600.000 de şomeri, deşi în realitate se pare că este vorba de o cifră mult mai ridicată dacă socotim mai ales şi pe muncitorii al căror program de lucru a fost simţitor redus (bineînţeles cu scăderea corespunzătoare a salariilor). Dar mai grăitoare decît aceste cifre este reacţia oamenilor muncii asupra cărora s-a abătut flagelul şomajului — fie că aparţin industriei navale, celei a cărbunelui sau celei metalurgice. Semnificativ în acest sens este de pildă recentul asalt — în adevăratul înţeles al cuvîntului — dat asupra Parlamentului din Londra de 10.000 de şomeri reprezentînd toate regiunile ţării — „manifestaţie unică prin amploarea ei în istoria Angliei după marea criză din anul 1933" (aprecierea aparţine agenţiei France Presse).

Reportajul ziaristului englez Henry Grand se referă la starea de spirit a tinerilor fără lucru din localităţile cele mai lovite de şomaj din nord-estul Angliei.

Treceam într-o zi posomorită prin Newcastle. La numai două sute de paşi de locul unde privirea îmi fusese atrasă de jocul de lumini al firmei unui club de noapte am întîlnit, la un colţ de stradă, un grup de tineri. Aşteptau în faţa unei clădiri la intrarea căreia se afla firma „Oficiu de plasare pentru tineri". Băieţii stăteau cu mîinile vîrîte în buzunarele pantalonilor şi mă priveau cu o oarecare curiozitate, străduindu-se parcă să ghicească cine sînt şi ce vreau.

Am căutat să aflu ce profesie au. Cei mai mulţi, înainte de a fi fost aruncaţi în stradă de către direcţie, lucraseră la şantierele navale, de pe urma cărora trăieşte — sau mai bine zis ar trebui să trăiască — jumătate din oraşul Newcastle. L-am întrebat pe unul dintre ei: „De ce nu încercaţi o altă meserie?" Şi-a încreţit fruntea şi mi-a aruncat o privire furioasă: „Poate îmi poţi propune dumneata ceva?" Din spate, un alt tînăr mi se adresă în şoaptă: „Puteţi cumva să-mi oferiţi vreo slujbă? Primesc orice". Dintre băieţii mai tineri, între 15 şi 16 ani, nici unul n-a cîştigat ca salariat permanent vreun penny măcar, de la terminarea şcolii. Ici-colo cîte o muncă ocazională; asta-i tot. În rest, toţi sînt nevoiţi să se rezume la ceea ce le dă tatăl. Dar şi în buzunarul acestuia de cele mai multe ori suflă vîntul. La ultimul recensămînt din această regiune de nord-est au fost înregistraţi aproximativ 80.000 de şomeri. Cel mai greu loviţi sînt muncitorii de la şantierele navale. Niciodată de la marea criză (de la începutul deceniului al patrulea) n-au mai fost aruncaţi în stradă atîţia oameni.

Tinerii care-şi petrec dimineţile în faţa birourilor de plasare — şi aceasta nu numai aci, ci şi în orice alt oraş din Anglia — sînt nenorociţi şi deznădăjduiţi, fie că ei o recunosc sau nu. Dar dacă te gîndeşti mai profund, această inactivitate forţată are şi reversul ei. Tinerii învaţă ceva ce nu stă scris în nici un manual de şcoală din Anglia, şi anume ceva legat de caracterul orînduirii care îi văduveşte de o viaţă fericită. Înainte vreme aceşti tineri fie că se aflau la şcoală, mergeau la cinematograf, stăteau în faţa televizorului sau răsfoiau o revistă ilustrată, auzeau peste tot acelaşi cîntec: „Capitalismul este «O.K.»". Li se spunea că au existat înainte, e drept, anumite racile ale capitalismului, dar că ele au fost chipurile de mult depăşite şi date uitării, iar acuma li se împart la toţi felii din „marele cozonac".

Tinerii n-au putut afla însă niciodată de ce bucăţile de cozonac variază atît de mult ca mărime. Atîta vreme cît de la masa

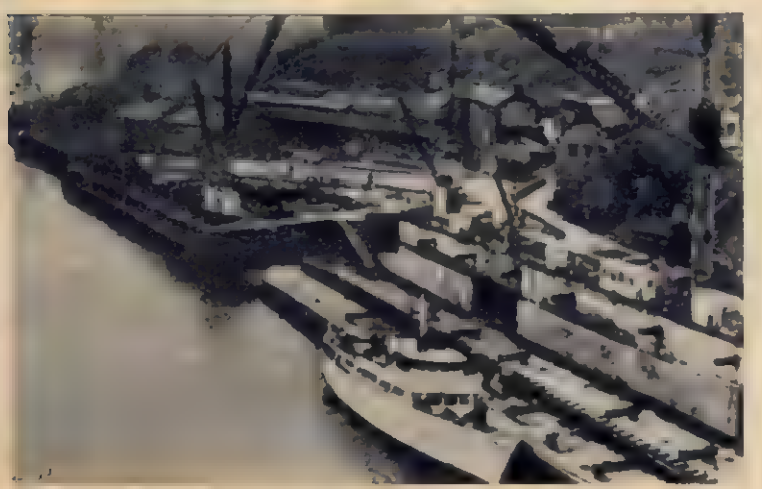

Îngînduraţi, ei se îndreaptă pe drumul obişnuit spre locul de muncă: ce va fi mîine?...

Ultimul vas — un mic iaht — este în curs de finisaj. Apoi va înceta lucrul şi la ← şantierele navale „Austin and Pickersgill".

din toată lumea

FIGURINE DE PORȚELAN

Piesele de artă create la Fabrica de porțelanuri din Duchcov și-au căpătat o faimă care a depășit de mult granițele Cehoslovaciei. La diferite expoziții și tîrguri internaționale ele au atras atenția asupra fineței liniei și a execuției lor, asupra originalității lor, asupra glazurii lor strălucitoare. Adesecri lucrările prezentate de artiștii cehoslovaci au căpătat distincții însemnate. Iată, de pildă, „Căluții" lui Iaroslav Jezek (foto 1), remarcabili prin ingenioasa lor

stilizare, prin dinamismul mișcării lor. Ei au căpătat la Bruxelles Medalia de aur.

Jiri Cernoch se exprimă intr-o modalitate artistică diferită de cea a colegului său. „Pasărea" lui (foto 2), deși și ea realizată printr-o eliminare a tuturor amănuntelor de prisos, are o construcție mai masivă, nu lipsită de eleganță însă. Artiștii cehoslovaci impun tot mai mult porțelanul ca materie primă valoroasă pentru obiectul decorativ de interior.

ÎNCETUL CU ÎNCETUL...

În 1797 un colonist englez a cumpărat 20 de oi merinos de rasă pură pe care le-a transportat în Australia. Nimeni nu și-ar fi putut închipui atunci că mica turmă, cumpărată pe un preț de nimic, va deveni peste două secole principala sursă de bogăție a Australiei, care după cele mai recente date statistice numără 155.169.000 de capete de ovine.

STENOGRAFIA ȘI SECOLELE

Cel mai vechi document stenografiat este o placă de marmură descoperită la Atena și datînd din anul 350 î.e.n. pe care sînt scrijelite semne stenografice. De altfel, stenografia era cunoscută și de vechii romani. Plutarh informează că un anume Tiron, secretarul și biograful lui Cicero, a predat arta stenografiei cîtorva tineri senatori, care la 5 decembrie a anului 63 î.e.n. au stenografiat rechizitoriul lui Cato cel tînăr împotriva lui Catilina.

În limba greacă, sensul cuvîntului este „a scrie strîns" — scriere măruntă. Dar cuvîntul „stenografie" a fost inventat și folosit pentru prima dată de John Willis în cartea sa „Arta scrierii rapide sau stenografia" (Londra 1602).

Lekytos funerar (sec. VI î.e.n.).

MĂRTURII

Numeroase piese de artă preistorică și antică — unele unice — se găsesc în colecția „Maria și dr. George Severeanu" aparținînd Muzeului de istorie a orașului București.

Sînt de admirat aci în primul rînd piese de aur, de origine tracică, găsite în țara noastră și datînd din epoca bronzului: numeroase phalere (nasturi) și inele pentru bucle de păr (sec. XIII-XI î.e.n.), precum și două pumnale (cîntărind 476 și 375 gr.) și 6 brățări din aur masiv (sec. XII-IX î.e.n.). Sînt de asemenea expuse două ștții de tablă de aur, care au folosit la împodobirea unui sceptru găsit la Troia.

Ceramica elenică este bogat reprezentată, începînd cu o cană pentru libațiuni rituale denumită dypilon, *din sec. X. î.e.n., împodobită cu desene geometrice și florale stilizate. Din sec. VII î.e.n. datează o serie de vase corintice, din cele numite sky-*

PERECHI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2					■						
3		■				■		■			
4							■		■		
5	■				■						
6			■			■					■
7								■			
8		■								■	
9				■							
10	■		■				■			■	
11					■						
12									■		

ORIZONTAL: 1) Perechi de nedespărțit. 2) Sărbătoarea unei perechi — Perechea Violetei din opera „Traviata" de Verdi. 3) Doctor (abr.) — Curelușă — Afluent al fluviului Amur în U.R.S.S. 4) Primejduite — Canele! 5) Scop — Perechea lui Tristan. 6) Dezbrăcați — Un pic de emoție! — Perechea vacii. 7) O pereche pe nas! — O pereche care cîntă. 8) Sandu Hatmanu — Cuvinte pereche (sing.). 9) Căpitan (înv.) — De proporții uriașe. 10) Perechea meșterului Manole — Pronume. 11) Perechea lui Mario într-o operă de Puccini — O pereche care asistă altă pereche. 12) Prima pereche (leg.) (3 cuv.) — Pofțește.

VERTICAL: 1) Săgetată de Eros. 2) Farmec feminin (pl.) — O pereche negri, albaștri, verzi sau căprui — Odinioară (abr.). 3) Peneș! — Vers — O pereche de... pronume. 4) Morale — Punct cardinal — Consoane. 5) O pereche de linii (masc.) — Oraș în Norvegia. 6) Ațe! — Perechea lui De Grieux, într-o operă de Massenet. 7) Rea — Dumnealor! — „Paul și Virginia", „Gargantua și Pantagruel" etc. 8) „... Baba și cei 40 de hoți" (basm oriental) — Aci trăiesc mioriței (pl.) — Avocat (abr.). 9) Barbu Florescu — Șarpe uriaș — Una din cele „Trei surori" de Cehov. 10) Riu în Sparta — Perechea lui Ruslan din opera lui Glinka. 11) Perechea lui Hero — (mit.) — Notă muzicală. 12) Povestea romantică a unei perechi — Nefericita pereche a lui Hamlet.

Dezlegarea jocului „CUVINTE ÎN... VALURI", apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Banuș — Anghel. 2) Aparența — Eră. 3) Caval — Liliac. 4) O — Ag — S — Van — U. 5) Vălătuc — Bear. 6) Ivanovici — Mi. 7) Al — Eminescu. 8) NV — At — P — Arc. 9) Stan — Amerigo. 10) T — Lan — A — Ec — S. 11) Ra — Ciclon — Ab. 12) Oceane — Tăutu. 13) Pînză — Cîntec.

umor

PORTRETE...

Desene de Cik DAMADIAN

MÎNĂ LUNGĂ

PISĂLOGUL

DISTRATUL

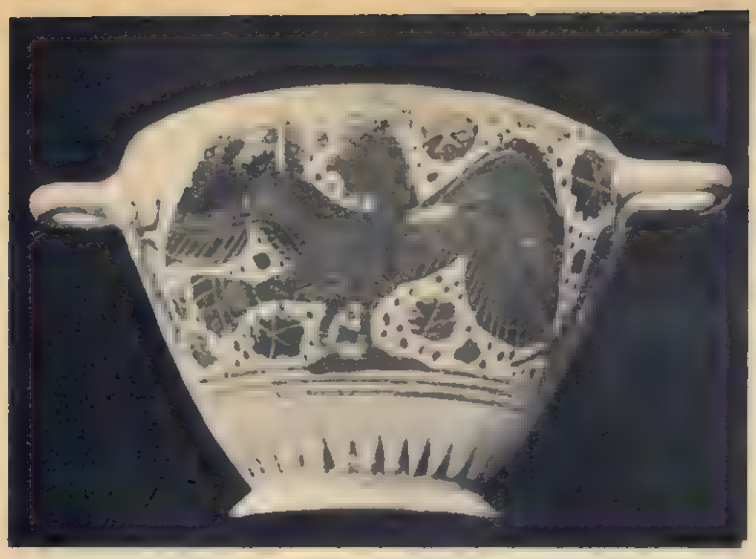

Skyphos corintic (sec. VII t.e.n.).

DE MILENII

phos și stamnos, *care formează o colecție unică în țara noastră, comparabilă cu cele mai frumoase din străinătate, prin complexitatea ei și eleganța picturilor.*

Vizitatorul poate vedea de asemeni vase în stil antic, cu un smalț specific, negru, cu reflexe de oțel, datînd de la începutul sec. VI t.e.n., găsite pe locurile fostelor cetăți Tomis, Callatis și Histria. Din sec. V t.e.n. există în această colecție o piesă unică, o fructieră (kylix), *semnată de pictorul Hahrilion. Acesta este al 18-lea vas antic găsit cu semnătura pictorului, în întreaga lume, pînă acum.*

O cupă din sec. VI t.e.n. reprezintă în pictura sa dansul ritual al comaștilor, păzitorii cultului zeiței Leda.

Cîteva vase funerare numite lekytos, *care se umpleau cu parfum și se spărgeau apoi la căpătîiul defuncților, completează această colecție în care mai pot fi admirate și un număr de statuete din lut ars, de tip Tanagra (sec. VI-I t.e.n.).*

Unul dintre exponatele cele mai prețioase este colierul format din 65 geme și camee de ametist, calcedoniu, cornalin și alte pietre prețioase, de factură elenică (sec. IV t.e.n.) și greco-romană (sec. I t.e.n.-IV e.n.) încadrate și elegant îmbinate într-un lanț de aur, dintre care sînt remarcabile pietrele avînd sculptate portretele lui Zeus, Dionisios-Taurus, al filozofului Socrate și al împăratului Agrippa. Multe dintre piesele acestui colier au fost găsite între granițele fostei Dacii, unele fiind chiar aci lucrate.

Sînt expuse de asemeni cîteva antichități geto-dacice: obiecte de podoabă din argint și bronz, precum și monede, dintre care cele mai vechi sînt din sec. III t.e.n.

P. VOICULEȚ

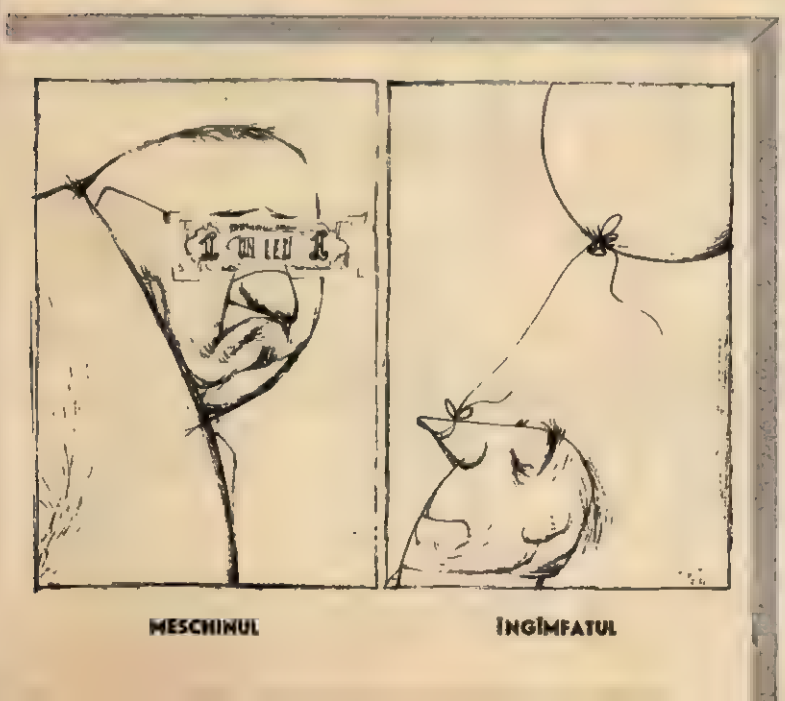

MESCHINUL

ÎNGÎMFATUL

de vorbă cu medicul

Igiena bucală

Îngrijirea permanentă a corpului nostru, respectarea cu strictețe a regulilor de igienă ne ajută să prevenim o serie de îmbolnăviri.

Una dintre cele mai neplăcute suferințe este durerea dată de caria dentară. Cîți dintre noi nu am suferit nopți și zile întregi din cauza unui dinte netratat la timp și cîți nu s-au îmbolnăvit de reumatism sau de inimă din cauza unei carii neglijate care a dus la o infecție de focar? De asemenea sînt mulți cei care își pierd dinții prin mobilitate, fără carii, datorită parodontopatiei, boală cunoscută mai mult sub numele de paradentoză.

Metodele de prevenire a îmbolnăvirilor gurii sînt complexe și variate. Dintre acestea însă cea care este la îndemîna oricui și care stă la baza profilaxiei este igiena bucală prin periajul dinților și clătitul gurii. Din această afirmație se naște firesc întrebarea: prin ce mecanism periajul poate preveni caria dentară sau parodontopatia? În spațiile dintre dinți și în gropițele și șanțurile de pe suprafețele lor, în urma masticației, rămîn resturi alimentare care se descompun, iar produsele ce rezultă atacă dintele și produc caria. Aceleași resturi alimentare reprezintă un schelet pentru depunerea sărurilor minerale ce se găsesc în mod normal dizolvate în salivă și astfel la naștere tartrul sau piatra dentară care atacă gingia și întreg complexul de țesuturi, producîndu-se astfel parodontopatia. Aceste resturi trebuie obligatoriu îndepărtate din gură.

Marea majoritate a cetățenilor se spală pe dinți, dar puțini știu să facă acest lucru corect. Cei mai mulți se spală pe dinți dimineața, uneori în mare grabă, mulți oameni folosesc o perie de dinți mare, moale, cu peri mulți, executînd cîteva mișcări orizontale pe suprafețele din afară a dinților neglijînd cu totul părțile dinăuntru. Această tehnică este cu totul greșită.

Una dintre condițiile unui bun periaj este alegerea periei de dinți. Ea trebuie să fie cu partea activă mică ca să poată pătrunde pînă la dinții din fundul gurii. Este de preferat ca perii să fie confecționați din material plastic deoarece sînt mai aspri și au un efect de curățire mai bun decît perii de porc.

Cu ce ne spălăm, pastă sau praf, nu are mare importanță. Important este cînd ne spălăm și *cum* ne spălăm.

Periajul dinților trebuie să se facă seara înainte de culcare după care nu mai trebuie să mîncăm nimic. (Nu este bine să dormim fără a elimina aceste resturi deoarece noaptea este timpul cel mai favorabil pentru producerea cariilor și atacului, cantitatea de salivă în timpul somnului fiind mai mică, fără posibilitatea deci să spele aceste resturi.)

Mișcările periuței trebuie să se facă în sens *vertical* și nu orizontal pentru a se putea curăți și resturile de la nivelul gingiei și în același timp să se exercite cu periuța și un masaj pe gingie. Se exercită circa 30-40 de mișcări pentru fiecare grup de dinți. Periajul complet al tuturor dinților trebuie să dureze cam 10-15 minute. Trebuie avute în vedere în mod special părțile dinților dinspre limbă, care de obicei sînt neglijate de marea majoritate a oamenilor. Pe aceste fețe se depune cu predilecție tartrul.

După ce s-au periat bine toate fețele dinților se clătește gura cu apă, acționîndu-se ca o turbină cu ajutorul musculaturii obrajilor și a buzelor pentru a se antrena resturile dislocate prin periaj.

Acei dintre dv. care nu au executat pînă acum un periaj corect, cu o periuță adecvată, să încerce să procedeze ca mai sus pentru a preveni suferințele atît de neplăcute date de bolile gurii.

Figurile alăturate vă arată cum trebuie periați dinții și poziția periuței pe diferite fețe ale dinților.

Dr. Florica MOTAȘ

Un periaj cu cele mai bune rezultate se poate realiza cu periuța de dinți din fire sintetice

„AURORA"

produsă de I. I. S. „Chaia Lifschitz", care poate fi procurată de la magazinele de specialitate.

Calitățile deosebite ale periuței cu fire sintetice „AURORA" corespund exigențelor unei adevărate igiene bucale.

UN SECOL DE LA MOARTEA

Libertatea călăuzind poporul.

În întreaga lume se comemorează împlinirea unui veac de la moartea lui Eugène Delacroix, marele pictor francez. „Anul Delacroix" constituie un bun prilej de a adînci sensurile răscolitoarei lui creații, prin care a înnoit arta și a adus un mesaj umanist. În avîntul titanic al acestui exponent al romantismului — curent pe care însă l-a depășit cu timpul — forțele progresiste au găsit o îmbărbătare și o îndrumare în lupta lor cu cele reacționare. De aceea, astăzi, Delacroix este considerat a aparține mai departe nu numai patriei sale — la a cărei glorie culturală a contribuit — ci întregii omeniri progresiste.

Cu toate limitele și contradicțiile sale, sentimentul adînc și puternic pe care l-a sădit în întreaga sa operă, felul cum a interpretat viața și a dat viață atîtor figuri și acțiuni umane și însuși avîntul său creator au însemnat, laolaltă, o opoziție împotriva a ceea ce se învechise sau închistase, în vremea lui. Mai mult decît atîta, ele au însemnat deschiderea unui drum care s-a întretăiat adesea cu drumurile mai largi, mai primejdioase dar și mai măreț pe care le străbăteau forțele înnoitoare ale istoriei. Delacroix nu a fost un revoluționar, dar revolta lui antiburgheză s-a apropiat într-unele momente de forțele revoluționare, le-a slujit prin operele sale și, uneori, și prin ideile manifestate în viață. Și întotdeauna prin sentimentul său avîntat și neconformist.

S-a spus că ura împotriva burgheziei, devenită clasă reacționară, a constituit una din trăsăturile romantismului, amintindu-se invectivele lui Berlioz, umanismul lui Beethoven, sentimentele lui Delacroix, exodul peisagiștilor la Fontainebleau, acțiunile întreprinse mai tîrziu de Courbet și Rimbaud, luptători pentru cauza Comunei din Paris, înseși sensurile realismului lui Courbet, Manet și Millet, inspirați în parte de Eugène Delacroix. În realismul unei pleiade de pictori în frunte cu Repin sau al tînărului Nicolae Grigorescu se găsesc urmele neconformismului romantic.

Biografia lui Delacroix începe în mod ciudat și paradoxal, cînd aflăm că el este copilul din flori al unui om care a trădat multe, în afară de cauza burgheziei, căreia i se atașase din oportunism. Este vorba de celebrul Talleyrand (1754-1838), aristocratul ajuns episcop sub vechiul regim, apoi, trecînd de partea revoluției, președinte al adunării naționale (1790), apoi ministru de externe sub trei cîrmuiri, printre care și aceea a lui Napoleon. După căderea lui Napoleon, Talleyrand a știut să se facă folositor monarhiei restaurate și burgheziei hrăpărețe, deținînd noi roluri de diplomat și om politic.

La data de 26 aprilie 1798, cînd se naște viitorul pictor, Talleyrand era ministru de externe, iar tatăl său legal, Charles Delacroix, se afla de mai multă vreme ambasador în Olanda. Îl numise chiar Talleyrand, după ce îl înlocuise în postul de la externe. Doamna Delacroix și-a iubit mult pe cel de-al patrulea copil, care nu semăna cu frații și sora sa. Prin mama sa, Eugène Delacroix se înrudea cu artiști proveniți din rîndurile poporului.

În pofida bunei situații a părinților naturali sau legali, pictorul a avut o copilărie zbuciumată, iar în anii adolescenței a cunoscut greutățile materiale și chiar sărăcia. La douăzeci și cinci de ani se pomenește fără nici o resursă bănească. Din vînzarea moșiei, grevată de datorii, a tatălui său legal, nu se alege cu nimic, iar sora sa, care-l îngrijise, se angajează guvernantă.

Apucase însă să-și facă studiile și își alesese profesia de pictor. Uimise încă de mic cu darul de a desena. După terminarea liceului se înscrisese la Școala de arte frumoase, lucrînd în atelierul pictorului Guérin. Cunoaște o seamă de tineri artiști, dar acela care exercită cea mai mare influență asupra lui Delacroix este tot un tînăr, cu șapte ani mai mare ca dînsul, Géricault, inițiatorul romantismului în pictură, îndrăzneț în desen și compoziție, cutremurător în expresii. Deși a murit la vîrsta de treizeci și trei de ani, adică în 1824, Géricault s-a afirmat cu atîta forță încît i-a putut fi lui Delacroix un real îndrumător. Se cunoșteau mai demult, în-

LUI DELACROIX

Autoportret (1834).

treţineau legături de prietenie, aveau afinităţi de temperament şi idealuri artistice. Géricault i-a îngăduit lui Delacroix să-i vadă marea compoziţie „Pluta Meduzei" pe cînd încă lucra la ea. „Cînd am văzut-o prima dată, mi-a făcut o impresie atît de puternică — va aminti Delacroix în „Jurnalul" său — încît, ieşind de acolo, am început să alerg pe străzi ca un nebun şi nu m-am oprit decît la mine acasă". Văzîndu-l în nevoi, Géricault l-a ajutat pe Delacroix, trecîndu-i o comandă.

Ca şi cum sărăcia nu ar fi fost suficientă pentru a-i încerca tăria, Delacroix contractează, la vîrsta de douăzeci şi doi de ani, boala care-l va măcina mereu şi-l va ţine în stări febrile: ftizia. Aceasta nu-i va scădea avîntul, dar oricum îl va face să se comporte mai prudent, să ducă o viaţă de om relativ retras şi chiar mizantrop. Dar în arta lui, în dragostele lui, în gîndurile pe care şi le aşterne în „Jurnalul" său, unde se dovedeşte şi un scriitor de mari resurse, el este copilul veacului, un mare neliniştit şi un temperament vijelios. Revoluţia franceză, războaiele napoleoniene, mitul aventurii şi al gloriei individuale i-au dat şi lui simţămîntul tragicului, dar şi al cutezanţei, i-au exaltat vitalitatea şi bucuria de a trăi, l-au îndemnat la revoltă şi neconformism faţă de burghezia care îşi consolida puterea prin cele mai mîrşave mijloace. Astfel va fi în tinereţe Eugène Delacroix, nici atunci lipsit de contradicţii, dar pus pe o muncă aprigă şi disciplinată, dornic, sub îndemnul lui Géricault, să aducă mai multă viaţă şi dramatism în opera sa.

Portretul, pe care i-l pictează marele său prieten în 1817, ni-l arată pe tînărul Eugène cu priviri adînci şi scînteietoare, arzînd de dorinţa de a pătrunde tainele vieţii, de a trăi şi cunoaşte. Nările largi, fremătătoare, buzele prelungi şi senzuale, obrajii supţi, cu reflexe măslinii de meridional, trădează încă din tinereţe disponibilitatea unui mare pasionat, gata să se consume pentru o trăire măreaţă.

Ca şi Géricault, tînărul Delacroix atacă teme de mare complexitate şi de un dramatism ce ne duc cu gîndul la Rembrandt, Rubens şi Michelangelo, cu care nu o dată, a fost asemuit. Le pictează pe pînze de dimensiuni mari, pentru care se cerea o forţă de titan. A fost asemuit cu Rembrandt pentru profunzimea şi forţa sentimentului pe care le-a pus în lucrările sale; cu Rubens pentru „puterea torenţială a mişcării expresive"; cu Michelangelo pentru darul de a transmite picturii idei şi mesaje de înaltă spiritualitate umanistă. Dar faţă de aceştia, Delacroix are şi scăderi, precum şi merite proprii, care se explică prin temperamentul său pasionat şi năvalnic, prin concepţia sa romantică, prin unghiul său de vedere social. Delacroix lucra cu o fervoare aşa de mare încît, deşi în genere stăpîn pe puterile sale, uneori le lăsa să se reverse, pierzîndu-şi propriul ritm şi trebuindu-i sforţări pentru a-l recăpăta. Acesta este tocmai romantismul în contrast cu măsura, echilibrul, raţionalitatea clasicismului şi de asemenea excese nu au scăpat nici Hugo, nici Schiller, nici Wagner, nici chiar Beethoven, acesta cu mai puţine goluri şi prolixităţi decît ceilalţi. Lucid, cult, Delacroix va căuta la maturitate să-şi echilibreze excesele — aglomerarea de figuri şi obiecte — armonizînd avîntul romantic cu simţul clasic al măsurii, aşa cum procedase şi Goethe. Dar pînă la sfîrşit se va strădui să-şi păstreze calitatea lirică a coloritului şi forţa dramatică a viziunilor sale, puse în slujba unor înalte idei.

Măcelul din Chios.

Deşi în multe din compoziţiile sale de mari dimensiuni şi în picturile murale el porneşte de la miturile antichităţii sau ale bibliei, precum şi de la scrierile unor literaţi ca Dante şi Byron, chiar şi în acestea personajele, acţiunile, conflictele evocate sau transfigurările alegorice au forţa vieţii concrete şi, uneori, par mai reale decît realitatea însăşi, ca şi la Shakespeare, în tragediile petrecute în timpuri şi locuri depărtate de experienţa sa.

Este cazul marii compoziţii din 1822, prin care tînărul Delacroix s-a impus în faţa spiritelor înaintate — compoziţia intitulată *Barca lui Dante* şi înfăţişînd un episod din „Infernul" marelui poet italian. Chinurile iadului ne sînt arătate aici, în momentul în care Dante şi Virgiliu trec în barcă Styxul spre a ajunge la cetatea lui Lucifer. Nu este oare îndărătul acestei inspiraţii dantești, însuşi zbuciumul omenirii, oglindire a suferinţelor şi relelor pe care le îndurau atunci cei mai mulţi dintre oamenii vii? Iar în *Măcelul din Chios* (1824) nu se exprima protestul împotriva barbariei cotropitorilor otomani, împotriva cotropirilor şi barbariei însăşi? Cauza poporului grec, aflat sub jugul otoman şi ridicîndu-se împotriva lui, a fost îmbrăţişată de multe spirite progresiste. Măcelul săvîrşit de trupele otomane, debarcate în insula Chios, populată de greci, a cutremurat întreaga Europă şi Delacroix nu s-a sfiit să descrie asemenea unui Shakespeare crimele şi prădăciunile, pe victime şi pe cotropitori. Fundalul, mai ales cerul, l-a modificat în ultimul moment, după ce tabloul fusese aşezat în expoziţia de la Luvru. A cerut să fie dat jos şi, sub impulsul unor peisaje de Constable, a făcut cerul mai fluid, mai diafan, obţinînd mai multă adîncime şi vibraţie spaţială.

Pictează alte scene şi figuri din războiul greco-turc, construieşte o nouă compoziţie de complexitatea finalurilor din tragediile shakespeariene, cu morţi şi oameni în agonie, *Moartea lui Sardanapal* (1828), inspirată de un poem al lui Byron, dar depăşindu-i sensurile. Hugo este entuziasmat, dar ministrul artelor îi cere să-şi schimbe maniera de a pic-

Petru COMARNESCU

(Continuare în pag. 20)

ta, dacă mai vrea să primească pe viitor comenzi, Delacroix părăsește indignat cabinetul ministrului.

Interpretează cu melancolie romantică tragedia lui *Hamlet* și ilustrează cu filozofia romanticului *Faustul* lui Goethe. Văzuse la Londra ambele tragedii cu actorii Kean și Terry. Goethe apreciază litografiile lui Delacroix cu eroii săi și mărturisește: „francezii îl socotesc prea sălbatic, dar asprimea lui se potrivește de minune aici".

Cum în unele compoziții apar cai, lei, tigri — în plină dezlănțuire, ca și oamenii — Delacroix studiază, uneori împreună cu sculptorul Barye, fiarele și animalele de la grădina zoologică și devine un neîntrecut pictor animalier. Picturile și desenele sale uimesc și în privința modului de a reda atributele caracteristice ale animalelor, mișcarea și expresiile lor. Nici aici nu copiază aparențele, ci redă însăși viața în funcțiile ei lăuntrice, în organicitatea ei, așa cum în tablourile istorice sau alegorice nu reconstituie datele, ci le interpretează, umanizîndu-le cu marea lui pasiune, cu acel dar neîntrecut de a conferi culorii însăși forța vieții și a ideii. Marele său admirator, poetul și criticul de artă Baudelaire, scria: „Pictura lui Delacroix pare a-și proiecta gîndirea la distanță, așa cum fac vrăjitorii și iluziniștii. Acest fenomen ciudat se datorează puterii coloristului, acordului desăvîrșit dintre tonuri, armoniei (prestabilite în mintea pictorului) între culoare și subiect... Aceste minunate acorduri coloristice te fac să visezi armonii și melodii, iar impresia pe care ți-o lasă tablourile lui Delacroix este adeseori muzicală".

Dintre compozițiile și operele cu subiecte văzute direct și trăite de Eugène Delacroix, cea mai importantă și mai semnificativă pentru poziția sa cetățenească este *Libertatea călăuzind poporul*, lucrată sub imboldul revoluției din 1830. Este o imagine ridicată la simbol și de o măreață combativitate. În ea sînt cuprinse o sinteză a luptelor de stradă, văzute în cele trei zile de la sfîrșitul lui iulie, și totodată o transfigurare simbolică. Libertatea este personificată de o tînără robustă și frumoasă, cu trăsături caracteristice femeilor din popor. Ea poartă boneta frigiană, într-o mînă ține drapelul revoluției care a răsturnat pe regele Carol al X-lea, dușmanul libertății și proteguitorul forțelor reacționare, iar în cealaltă mînă are o pușcă. La picioarele Libertății, vedem cîțiva muncitori căzuți și unul rănit care o imploră să continue lupta. La chemarea ei aleargă și copiii străzii, și intelectualii, simbolizați de acel tînăr cu joben și pușcă și în care Delacroix și-a făcut propriul portret. Numeroși proletari răsar din fundalul tabloului. A fost expus la salonul anului 1831. Țelurile revoluției, după cum știm, nu au fost duse pînă la capăt. Sub noul rege Ludovic Filip setea de îmbogățire a burgheziei va fi și mai aprigă. Insurecțiile ce urmează și revoluția de la 1848 vor fi însă oglindite de alți artiști și nu de către Delacroix, mai curînd „un revoltat decît un revoluționar".

Călătoria în Maroc îi inspiră noi imagini cu colorit luminos și intens, o nouă tehnică picturală, o tratare mai concisă uneori, care vor influența pe pictorii mai tineri. Urmează picturile murale făcute la camera deputaților, la primăria Parisului, la o galerie a Luvrului, la biserici, lucrări de mare complexitate, inspirate din mitologia antică și religioasă, pentru care caută idei și simboluri adînc umane, acum tratate cu acea stăpînire a clasicilor pe care o avusese și înaintașul său, marele pictor Poussin.

Lucrează din răsputeri, consumîndu-se la extrem, deși sănătatea îi era șubredă și ftizia îl măcina necruțătoare. A murit la 13 august 1863, admirat de mulți, care vedeau sau vor vedea într-însul o figură dominantă a secolului, inspiratorul multor curente ce s-au dezvoltat impetuos după moartea sa, dar nu scutit nici în preajma dispariției sale de neînțelegere, defăimare, contestare.

Viața lui și-a avut măreția prin nestăvilita pasiune și muncă puse în slujba artei de idei și a unei măiestrii covîrșitoare, prin dragostea pentru oameni, prin tăria cu care a înfruntat nedreptățile și meschinăriile. Secolul ce a trecut de la moartea sa, i-a făcut însă deplină dreptate și artistul a fost înțeles din ce în ce mai mult.

Petru COMARNESCU

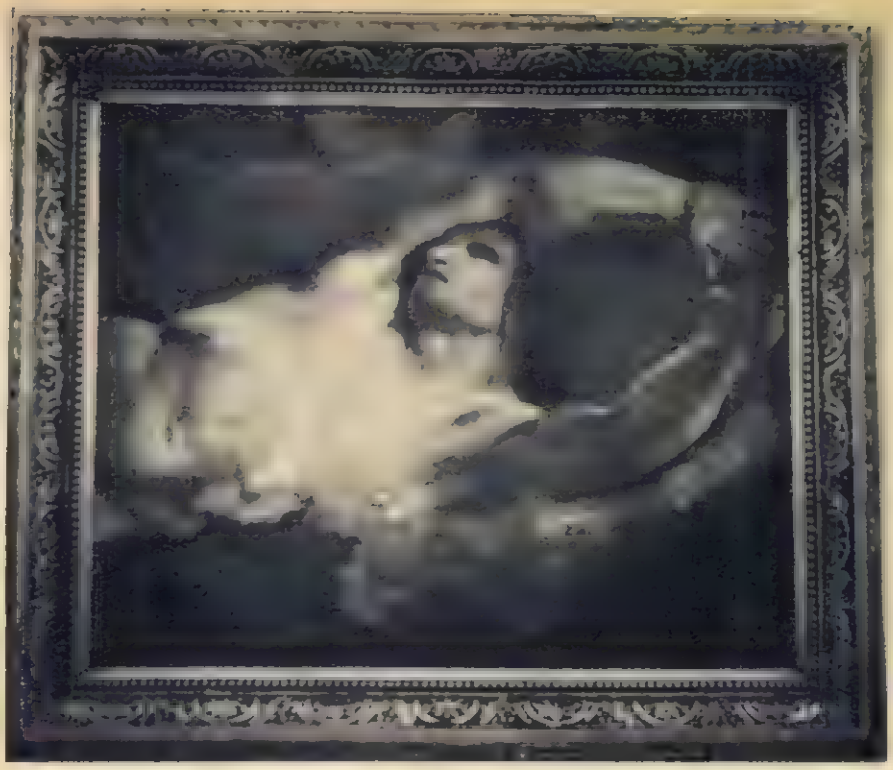

Studiu la barca lui Dante (col. Acad. R.P.R.).

Hamlet și Horațiu la cimitir.

Hunedoara.
Fotografie de A. MIHAILOPOL

De la etajul V

COADĂ LA GENIU

Auzind întrebarea, destul de tare rostită, am tresărit ușor. Bătrîna aflată jos în stradă, la intretăierea lui Știrbei Vodă cu Calea Victoriei nu vede bine. Și-a uitat pesemne ochelarii acasă e, oricum, foarte, foarte bătrînă (nouăzeci de ani? nouăzeci și...?) coada care s-a format aici în plin centru și soare e, într-adevăr, cam neobișnuită.

— Ce se dă?

De la etajul V ai clădirii așezate peste drum de Athenée Palace, unde printr-o întîmplare mă aflu pentru cîteva clipe, glasul femeii se aude destul de clar. Îmi iau rămas bun în grabă de la prieteni, cobor iute scările și, ajungînd în stradă, o caut. O fi plecat? Nu, uite-o, privește cu întrebări lumea care stă la rînd.

Într-adevăr ce s-ar putea „da" acuma și aici? O înțeleg pe femeia care nu vede, întrezărind doar, ca într-un abur, vălmășagul de oameni și așteptare.

Trebuie că, dacă s-au strîns atîția și de-atîtea feluri, trebuie că se dă ceva de preț. Dar ce? Hotelul Athenée și restaurantul, cofetăria „Republica" și o tutungerie cu reviste și pixuri, o florărie și magazinul de cravate... Ciudat! Nu-mi amintesc să fi așteptat niciînd atîta lume la intrarea prăvăliilor mai sus pomenite. Poate zece sau douăzeci să se îngrămădească (la florărie în preajma Anului nou sau, și, tot de sărbători, la cozonacii cofetăriei) dar o mie de oameni? O mie... Cam mult. Cam mulți. Și, desigur, nu e de ajuns ca ceea ce se va fi găsind la capătul șirului de oameni să fie de preț; lucrul respectiv trebuie, fără doar și poate, să răspundă unei noi, adînci, vitale nevoi pentru o grea așteptare-n stradă la miez de iulie și august.

Soarele bate plesnind trupurile.

Soarele bate, bate lovind capetele și îndurerîndu-le și toropindu-le.

Soarele bate, însetînd

E arșița de care te ferești cum poți, dar nu o cauți, oh, nu o cauți și n-o înduri. Decît dacă...

Decît?

Decît dacă ceea ce „se dă" o fi atît de prețuit lucru și dorit într-atîta.

— Ce se dă?

Nu, nu mă dumiresc. Nu văd. Nu înțeleg. Să mă strecor cu șiretenie și băgare de seamă pe lîngă coadă. Așa... „Mă scuzați..." „Tinere, vorbește frumos, ți-aș putea fi bunică. Ce bunică? Străbunică... Vorbește frumos..." „Permiteți?..." „Așa..." „Mulțumesc".

Aha...Va să zică...Aha... Va să zică într-aici se îndreaptă lumea, la Palat, aici unde-i aripa nouă. În dreapta. Uite un afiș, mare, dac-aș izbuti să descifrez literele. Dar nu văd, nu văd.

— Ce se dă tovarășe?

Tovarășul, tresărind, ca și cum ar fi atins de curent electric, își revine și răspunde, cu mîna spre pancarta de la intrare:

— Se dă geniu, maică. Literele s-au îngroșat și strîns în cuvinte: „Expoziția de la Dresda". Rembrandt, Tizian, Rubens... Vizitați galeria de la Dresda. O vizităm. Obișnuiți de cîțiva ani încoace cu arta mare, mulțimile, vrînd parcă să demonstreze împlinirea previziunilor din „Manifestul comunist", au asemenea nobilă nevoie de geniu încît, ori de cîte ori și oriunde „se dă", apare prețuirea sub înfățișarea ei cea mai convingătoare, sacrificiul.

Al. MIRODAN

PROGRAMUL DE RADIO

RADIOJURNALE, BULETINE DE ȘTIRI, BULETINE METEOROLOGICE, SPORT, ULTIMELE ȘTIRI

	PROGRAMUL I	PROGRAMUL II	PROGRAMUL III
DUMINICA	7.00, 13.00, 19.30, 22.00, 23.50-23.55	7.50, 14.00, 20.00, 23.00, 0.50-0.55	22.00
ÎN CURSUL SĂPTĂMÎNII	5.00, 6.00, 7.00, 11.00 (afară de miercuri), 13.00, 17.00, 20.00 (afară de joi), 22.00 (joi 22.30), 23.50-23.55	10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.00 23.00, 0.50-0.55 (simbătă 1.50-1.55)	21.00

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM: Duminică: 6.30, 13.05 (Progr. I), 7.30 (Progr. II).
În cursul săptămînii: 6.30, 13.05 (Progr. I), 10.05, 14.30 (Progr. II).
COTELE APELOR DUNĂRII: Zilnic — 13.40 (Progr. I).
SUMARUL PRESEI CENTRALE: Zilnic — 8.00 (Progr. I).

DUMINICĂ 4 AUGUST Programul I *6.00:* Muzică populară *6.35:* Muzică de estradă *7.10:* Concert de dimineață *8.06* Ansambluri artistice de amatori *8.30:* Clubul voioșiei *8.50:* Melodii populare *9.20:* Aspecte ale naturii oglindite în muzică *10.05:* Melodii de estradă *10.30:* Orchestra de muzică populară a Radioteleviziunii *11.00:* Duete din operete *11.30:* Vorbește Moscova! *12.00:* Corul „Gavriil Muzicescu" al Filarmonicii de stat din Iași *12.20:* Interpreți de muzică ușoară *13.10:* De toate pentru toți *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Din viața satelor patriei *15.40:* Program muzical dedicat fruntașilor de pe ogoare *16.10:* Melodii distractive *16.30:* Douăsprezece contradansuri de Beethoven; Mica serenadă pentru orchestră de coarde de Mozart *17.00:* Muzică de estradă *17.30:* Cîntece și jocuri de pe meleaguri argeșene *18.00:* Întîlnire cu opereta. Prezintă Silvia Chicoș, Constanța Cîmpeanu și Ion Dichiseanu *18.30:* Suita I opus 9 pentru orchestră de George Enescu *18.54:* Muzică din opere *19.35:* Vitrina cu noutăți de muzică ușoară *20.00:* Teatru la microfon — premiera „Secretul lui Velasquez" de Vallejo *21.24:* Piese instrumentale *21.45:* Cîntă Claudio Villa *22.25:* Muzică de dans *23.18:* Poemul simfonic „Luceafărul" de Pascal Bentoiu; Piesa simfonică „În memoria lui Bertolt Brecht" de Paul Dessau.

Programul II *7.00:* Fanfara reprezentativă a Armatei *7.35:* Jocuri populare *8.00:* Suita I de Cornel Trăilescu; Schiță rustică de Vinicius Greficns; Două dansuri de Sabin Drăgoi *8.30:* Melodii distractive *8.45:* Anunțuri, muzică *9.00:* Valsuri de estradă *9.30:* Cîntece și jocuri populare românești și ale minorităților naționale *10.00:* Muzică din opere *10.30:* Revista presei străine *10.38:* Muzică ușoară *11.00:* Cîntece patriotice *11.15:* Piese pentru vioară de Sarasate *11.32:* Muzică populară *12.00:* Emisiunea „Cinema" *12.15* Simfonia a III-a de Ceaikovski *12.58:* Cîntă Luminița Cosmin *13.15:* Program muzical pentru oamenii muncii aflați la odihnă *14.05:* Muzică instrumentală *14.15:* Cine știe, cîștigă! *15.00:* Muzică ușoară *15.30:* Melodii lirice din operete *16 00:* Oameni și fapte *16.08:* Muzică corală de Gheorghe Cucu *16.30:* Din cele mai cunoscute melodii ale popoarelor *17.00:* Recitalul sopranei Teodora Lucaciu *17.15:* Versuri în lectura artistului poporului George Vraca *17.35:* Arii și duete din operele lui Puccini *18.00:* Teatru la microfon pentru copii *19.00:* Melodii... melodii... *19.30:* Cîntă Aurelia Fătu-Rădulu și Marin Chișăr *20.05:* Geografie industrială — Însemnări din regiunea Bacău de Ion Sava *20.20:* Muzică de dans *21.45:* File de istorie literară (calendar literar pe luna august) *22.00:* Romanțe *22.30:* Sonata în si minor de Franz Liszt *23.10:* Muzică de dans.

Programul III *19.00:* Opereta „Valsurile Vienei" de Monezy după valsurile lui Strauss *19.45:* Recital de poezie latino-americană *20.00:* Concertul scenic „Triomfo di Afrodite" de Carl Orff *20.41:* Interpreți de frunte ai muzicii populare *21.00:* Muzică de dans *22.10—22.59:* Ciclul de piese pentru pian „Gaspard de la nuit" de Ravel; Trei lieduri de Benjamin Britten; Cvartetul nr. 1 pentru coarde de Anatol Vieru.

LUNI 5 AUGUST Programul I *5.07:* Cîntece de muncă *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.50:* Melodii populare *6.07:* Mici piese distractive *6.30:* Gimnastică *6.35:* Fanfară *7.10:* Piese instrumentale *7.30:* Sfatul medicului — Valoarea alimentară a dulciurilor *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri! *8.06:* Muzică populară *8.30:* Scene, dansuri și coruri din opere *9.00:* Tinerețea ne e dragă! *9.20:* Cîntece *9.30:* Trei schițe simfonice de C. Bobescu; Trei miniaturi de Spisak *10.00:* Potpuriuri și uverturi *10.31:* Muzică de cameră de compozitori români *11.05:* Pagini orchestrale din opere *11.30:* Muzică din filme *12.00:* Muzică populară *12.30:* Muzică din operete *13.10:* Simfonia în re major de Boccherini; Dublu concert de Valentini *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Muzică ușoară *15.30:* Melodii populare *16.02:* Formația de muzică de cameră din Cluj — Trio sonată în si minor de Loeillet *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică ușoară *17.10:* Simfonietta de Lucian Prigojin *17.30:* Prietenii lui Do-Re-Mi *17.50:* Din muzica popoarelor *18.30:* Lecția de limba rusă (începători) *18 40* Cîntăreți români de operă din trecut — Florica Cristoforeanu și George Folescu *19 00:* Revista economică radio *19.30:* Cîntă Ștefan Lăzărescu și Victor Buzan *19.45:* Cîntă Nina Postavniceva și Vladimir Neceaev *20.15:* „Sonata lunii" de Beethoven — interpretează pianistul Wilhelm Kempf *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară *21.15:* Tribuna radio *21.25:* Opereta „Culegătorii de stele" de Florin Comișel (montaj muzical-literar) *22.25:* Poemul simfonic „Acteon" de Alfred Alessandrescu; Suita „Pélléas și Mélisande" de Fauré *23.01:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Cîntece de Vasile Timiș *10.30:* Melodii populare *10.57:* Variațiuni opus 72 de Glazunov *11.15:* Din schițele tînărului scriitor Fănuș Neagu *11.30:* Divertisment pentru corn și orchestră de coarde de Alfred Mendelsohn *12.05:* Muzică din opere *12.30:* Muzică populară *13.00:* Muzică ușoară *13.30:* Însemnări de reporter *13.37:* Fanfară *14.10:* Dansuri slave de Dvorak *14.35:* „Trio Armonia" *14.55:* Fragmente din opere *15.30:* Muzică vocală și instrumentală de tineri compozitori *16.10:* Echipa de fluieraș din Hodac, regiunea Mureș-Autonomă Maghiară *16.30:* Orchestra simfonică a Filarmonicii de stat „Oltenia" din Craiova *17.00* Muzică ușoară *17.30.* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Piese românești interpretate de corul Filarmonicii de stat „George Enescu" *18.30:* Cîntece și jocuri populare *19.00:* Uvertura „Manfred" de Schumann; Poemul simfonic „Till Eulenspiegel" de Richard Strauss *19.30:* Din activitatea sfaturilor populare *19.40:* Muzică din opereta „János Viteazul" de Kacsoh Pongraz *20.20:* Interpretul săptămînii — Mstislav Rostropovici *21.15:* Orchestra de muzică populară a ansamblului de cîntece și dansuri „Ciprian Porumbescu" din Suceava *21.30:* „Golful rechinilor" — lectură dramatizată după povestiri ale scriitorului englez James Aldridge *22.13:* Muzică ușoară *23.10:* Concertul nr. 2 pentru pian și orchestră de Brahms *23.56:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Concertul în si minor pentru vioară și orchestră de Edward Elgar — solist Yehudi Menuhin, acompaniat de orchestra simfonică din Londra, dirijor compozitorul *22.06—22.50:* Concert de estradă.

MARȚI 6 AUGUST Programul I *5.07:* Jocuri populare *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.50:* Muzică de estradă *6.07:* Fanfară *6.20:* Gimnastică *6.35:* Mici piese instrumentale *6.45:* Muzică ușoară *7.10:* Melodii populare *7.30:* Sfatul medicului — Regimul alimentar în ulcer *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri! *8.06:* Muzică ușoară *8.30:* Coruri și dansuri din operete *9.00:* Scherzo de Ion Nona Ottescu; Suita „Holberg" de Grieg *9.30:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *10.00:* Cvartet de coarde nr. 3 de Wilhelm Berger *10.27:* Muzică ușoară *11.05:* Muzică instrumentală *11.20* Cîntă Arta Florescu *11.45:* Radio prichindel *12.00:* Pastorala Bărăganului de Stan Golestan; Concertul pentru orchestră de coarde de Paul Constantinescu *12.30:* Răspundem ascultătorilor *12.40:* Tineretul lumii cîntă pacea și prietenia *13.10:* Muzică populară *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Arii și duete din opere *15.30:* Muzică ușoară *16.00:* Recitalul pianistei Sofia Cosma *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntece *17.10:* Muzică populară *17.30:* Radioracheta pionierilor *17.55:* Valsuri din operete *18.15:* Cu microfonul printre sportivi *18.25:*

(Continuare în pag. 22-23)

CIOBANUL CĂRTURAR

„Cine a fost Badea Cîrțan și care este rolul său în istoria noastră culturală?"

Grigore MARCU
str. Republicii nr. 70
ZALĂU

Răspunde V. CURTICĂPEANU, redactor șef al redacției de istorie a Editurii Academiei R.P.R.

Ciobanul Badea Cîrțan s-a născut în 1849 în satul Oprea Cîrțișoara din Munții Făgărașului. A învățat carte singur, în timp ce păzea oile. După ce a citit cu nesaț tot ce-i cădea în mînă, de la Cronica lui Șincai pînă la cele mai noi cărți de istorie, își părăsește oile și pleacă la București, unde vizitează monumente, muzee de artă,

școli, frecventează redacții de ziare, librării. Venind în contact cu o seamă de personalități culturale ca: V. A. Urechia, Duiliu Zamfirescu, Gr. Tocilescu, N. Iorga ș.a., în mintea ciobanului-cărturar s-a născut ideea de a răspîndi știința de carte printre românii aflați sub dominația imperiului austro-ungar. „Ardelenii noștri — spunea el — trăiesc ca niște vite cu grumazul sub bîtă... fiindcă n-au lumină, își duc amărîtul lor trai de cîrtițe sub pămînt. N-au lumină căci n-au învățătură și n-au învățătură fiindcă n-au cărți. Cărți le trebuie"! Și a început a colinda țara în lung și-n lat, cînd la București, Iași, Craiova, cînd la Blaj sau Oradea, devenind „nobil cersetor de cărți" de pe la oameni de cultură, școli, instituții, tipografii, librării etc. În îndelungata muncă de răspîndire a cărților, ziarelor și a altor tipărituri pe care le trecea dintr-o parte într-alta a Carpaților prin „Vama Cucului", Cîrțan a fost adesea arestat, maltratat și schingiuit de poliția austro-ungară. La o percheziție făcută în 1903 în casa natală i s-au confiscat 76.000 cărți și alte tipărituri care au fost arse în întregime în 1907 din ordinul ministrului din Pesta. Bogatul depozit al lui Cîrțan cuprindea ziare, foi volante, cărți de istorie și literatură, manuale etc. pe care, în condițiile asupririi habsburgice, românii din Transilvania nu și le puteau procura decît aducîndu-le pe ascuns din România.

Drumeț neostenit nu numai în țară ci și peste hotare, Cîrțan a cunoscut Roma, Parisul și chiar Ierusalimul, a vizitat Spania și Germania. Ultimul său drum a fost prin Vama Cucului, la 7 august 1911, cînd a pierit într-un accident.

CORUL MINERILOR ÎMPLINEȘTE 40 DE ANI

În anul acesta, corul minerilor din Petrila împlinește 40 de ani de existență. În Valea Jiului, evenimentul acesta va fi sărbătorit la 11 august, în cadrul Zilei minerului.

Creat în 1923 de către un grup de muncitori, corul a ființat în condiții vitrege sub vechiul regim. Totuși, minerii au reușit să-l mențină, făcînd din el un factor de educare muncitorească în Valea Jiului. Azi, după patru decenii, corul din Petrila se bucură de un frumos prestigiu. Minerii de azi, fiii și nepoții minerilor din '29, cîntă într-o formație bine organizată și sprijinită îndeaproape de Uniunea compozitorilor din R.P.R. Programele sînt prezentate nu numai în fața minerilor din Valea Jiului, ci și la posturile de radio și televiziune.

Vladimir URECHE
Petrila

EXCURSIA NOASTRĂ ÎN BULGARIA

Un grup de muncitori petroliști, ingineri și maiștri, medici și profesori, toți din regiunea Ploiești, au făcut recent o excursie prin O.N.T. Carpați în Bulgaria. Itinerarul a fost Russe — Tîrnovo — Plevna — Sofia — Grivița — Russe. Cu acest prilej am vizitat și locurile unde soldații români au luptat în 1877 împotriva turcilor în războiul pentru independență. O dată cu rîndurile de mai sus vă trimit și o fotografie reprezentînd grupul nostru în parcul de pe reduta Griviței.

Gh. COCA
tehnician, școala de maiștri în foraj și extracție - Tîrgoviște

CE SÎNT ASIGURĂRILE FACULTATIVE?

„Ca posesor al unei motociclete, doresc să știu ce posibilități există pentru asigurarea în caz de accident. Dar pentru bunurile aflate în locuință?"

I. POPESCU
București

Răspunde ȘT. FENYVESI, director la ADAS.

Începînd din luna mai a acestui an s-a introdus *asigurarea facultativă* globală a proprietarilor de motociclete, prin care se acoperă toate riscurile legate de circulația motocicletei. Într-un singur contract — pentru care se plătește o primă de 130 lei pe 6 luni — sînt cuprinse trei feluri de asigurări și anume: a) asigurarea motocicletei pentru cazuri de avarii, la suma asigurată (limita superioară a despăgubirii ce se acordă) de 5.000 lei; b) asigurarea pentru cazurile în care asiguratul are obligația de a plăti unor terțe persoane despăgubiri civile (ca urmare a unor accidente provocate prin motociclul respectiv) pînă la suma de lei 10.000 pentru fiecare persoană acci-

PROGRAMUL DE RADIO

Program muzical pentru fruntași în producție *19.00:* Limba noastră — vorbește acad. prof. Al. Graur despre „Forme flexionale" *19.10:* Trio pentru coarde de Cornel Țăranu *19.30:* Scrisori din țară *19.45:* Tineri interpreți de muzică ușoară *20.15:* Jocuri populare bănățene *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Pagini alese din muzica ușoară românească *21.15:* Cine știe, cîștigă! (reluare) *22.25:* Muzică de dans *23.15:* Simfonia a III-a de Saint-Saëns.

Programul II *10.10:* Opera „Pădurea vulturilor" de Tudor Jarda — montaj muzical-literar *11.15:* Un vibrant poem închinat păcii — „Surîsul Hiroșimei" de Eugen Jebeleanu (fragmente) *11.35:* Suită de arii și dansuri vechi de Respighi *12.05:* Valsuri *12.30:* Muzică populară din Muntenia *13.00:* Vals clasic de Ion Hartulary-Darclée; Două poloneze de Anatoli Liadov *13.30:* Tineri poeți din cercuri literare *13.45:* „Republică, iubită țară" — program de cîntece *14.10:* Muzică populară *14.35:* Estrada melodiilor *15.00:* Fanfară *15.25:* Dans tătar de Theodor Grigoriu; Suită din baletul „Priculiciul" de Zeno Vancea *16.10:* Cîntă Tiana Lemnitz *16.30:* Muzică din opere *17.00:* Muzică ușoară românească *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Concertul în re major pentru violoncel și orchestră de Haydn *18.33:* Muzică ușoară *18.45:* Moment poetic cu artiști amatori în Parcul Herăstrău *19.00:* Cîntece de dragoste și jocuri populare *19.30:* Lecția de limba franceză (avansați) *19.40:* Muzică din opera „Flautul fermecat" de Mozart *20.15:* Pagini literare inspirate din viața satelor *20.35:* Din creația de cîntece a compozitorului Sabin Drăgoi *21.15:* Cîntă Maria Păunescu, Vasile Petrică și Toni Iordache *21.45:* Scriitori la microfon *22.00:* Muzică din opereta „Secretul lui Marco Polo" de Lopez *22.25:* Cvintet opus 29 de Beethoven *23.10:* Muzică de dans *23.58:* Muzică simfonică.

Programul III *21.15:* Opera „Maeștrii cîntăreți din Nürnberg" de Richard Wagner — interpretează corul și orchestra Festivalului din Bayreuth, dirijor Herbert von Karajan (actul I).

MIERCURI 7 AUGUST Programul I *5.07:* Muzică de estradă *5.30:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece și jocuri populare *6.07:* Muzică ușoară *6.30:* Gimnastică *6.35:* Fanfară *7.10:* Mici piese simfonice *7.30:* Sfatul medicului — Îmbolnăviri ale aparatului respirator vara *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionier! *8.06:* Muzică instrumentală și vocală de compozitori români *8.30:* Melodii populare *9.00:* Simfonietta tinerești de Dumitru Bughici *9.26:* Muzică din operete *10.00:* Teatru la microfon — „În căutarea extraordinarului" de I.D. Șerban *11.21:* Muzică simfonică *12.00:* Muzică populară *12.30:* Fragment din opera „Aleko" de Rahmaninov *13.10:* Muzică ușoară *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Prelucrări de folclor de compozitori din țări socialiste *15.30:* Simfonia a IV-a „Italiana" de Mendelssohn-Bartholdy *16.00:* Cîntece și jocuri *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică de Chopin interpretată de pianista Halina Czerny Stefanska *17.10:* Sextetul vocal „Perinița" *17.30:* Prietena noastră cartea — „Pușculița bunicului" de Evgheni Permeak *18.00:* Melodii... melodii... (reluare) *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Recital Boris Cristoff *19.00:* Jurnal de întrecere *19.15:* Program muzical pentru evidențiați în întrecerea socialistă *20.15:* Muzică corală clasică *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară *21.00:* Ciaccona de Tomaso Vitali *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* Din comoara folclorului nostru muzical *22.35:* Simfonia a XVI-a „Triumful păcii" de Dimitrie Cuclin *23.15:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Muzică populară din Moldova *10.40:* Concertul în la minor pentru violoncel și orchestră de Schumann — solist Pablo Casals *11.15:* Corul Casei regionale de copii din Silistea, regiunea București *11.35:* Dansuri de estradă *12.05:* Arii din operete *12.30:* Culegerea de versuri „Pași spre lumină" de Cristian Sîrbu *12.45:* Muzică de cameră de Mozart *13.30:* Însemnări de reporter *13.40:* Muzică ușoară de Marius Mihail *14.10:* Suita pastorală de Chabrier *14.35:* Corul Căminului cultural din Domnești, regiunea Argeș și taraful G.A.C. din Românești, regiunea București *15.00:* Scene din opere *15.30:* Din muzica popoarelor *16.10:* Muzică vocală și instrumentală de Mihail Jora *16.30:* Muzică ușoară *17.00:* Interpreți în studio — soprana Dorina Rădulescu și tenorul Traian Rădulescu *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Variațiuni simfonice de Mircea Basarab *18.27:* Melodii populare *18.50:* Microfoiletoane *19.00:* Muzică ușoară interpretată de soliști care ne-au vizitat țara *19.30:* Lecția de limba rusă (avansați) *19.40:* Ciclul „George Enescu" compozitor — Sonata pentru pian nr. 3 (interpretează Dinu Lipatti) *20.01:* Taraful uzinei „Electroputere" din Craiova *20.15:* Școala și viața *20.35:* Cîntă Magda Ianculescu și Garbis Zobian *21.15:* Jocuri populare *21.30:* Pe teme internaționale *21.40:* Interpreți de muzică ușoară *22.20:* Selecțiuni din operete *23.10:* Fragmente din oratoriul „Veselul și înșelătorul" de Haendel *24.02:* Concert de noapte.

Programul III *21.15:* Opera „Maeștrii cîntăreți din Nürnberg" de Richard Wagner (actul II) *22.15:* Serenade *22.27—23.59:* Concert de muzică populară.

JOI 8 AUGUST Programul I *5.07:* Jocuri populare *5.30:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece și marșuri patriotice *6.07:* Muzică ușoară *6.30:* Gimnastică *6.35:* Cîntece *6.45:* Piese de estradă *7.10:* Melodii populare *7.30:* Sfatul medicului — Despre traumatismele turistice *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionier! *8.06:* Muzică vocală și instrumentală *8.30:* Muzică distractivă *9.00:* Vreau să știu! *9.25:* Fragmente din oratoriul „Pe lespedea eroilor" de Sergiu Sarchizov *10.00:* Uverturi la opere *10.30:* Muzică populară din Ardeal *11.05:* Suita românească pentru vioară solo de Vasile Filip; Sonatina concertantă pentru pian de Pancio Vladigherov *11.30:* Muzică de estradă *12.01:* Cîntece și jocuri *12.30:* Muzică ușoară *13.10:* Muzică din operete *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Din folclorul popoarelor *15.30:* Suită de balet de Lully; Dansuri vechi pentru coarde de Leonardo Vinci *16 00:* Cîntă basul Nicolae Secăreanu *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Fanfară *17.10:* Din spectacolele Teatrului muzical din Galați — fragmente din opera „Rigoletto" de Verdi *17.45:* Din versurile poeților ieșeni *18.00:* Soliști de muzică ușoară *18.30:* Lecția de limba franceză (începători) *18.40:* Poemul simfonic „Marsyas" de Alfonso Castaldi *19.10:* Pentru iubitorii muzicii populare *19.40:* Opera „Mireasa vîndută" de Smetana — montaj muzical-literar *20.55:* Piese instrumentale *21.15:* Capodopere ale literaturii universale — „Idiotul", roman de F. Dostoievski *21.30:* Serenade *21.45:* „Simfonii de Beethoven dirijate de Carl Schuricht" — Simfonia a II-a *22.55:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Cîntece pionierești *10.30:* Fragmente din operete *11.00:* Muzică ușoară *11.15:* „Baterla nemuritoare", schiță de Haralamb Zincă *11.30:* Concertul pentru două piane și orchestră de Ian Novak *12.05:* Muzică populară *12.30:* Muzică din opere *13.00:* Sonata pentru pian în do minor de Franz Schubert — interpretează Friederich Wührer *13.30:* Cronică literară — „Cordovanii", roman de I. Lăncrănjan *13.40:* Muzică de estradă *14.10:* Cîntece populare ruse *14.35:* Piese vocale și instrumentale de Emil Monția și Tiberiu Brediceanu *14.55:*

dentată, respectiv pînă la suma de 5.000 lei, pentru pagube cauzate la bunuri sau animale; c) asigurarea pentru cazurile de accidentare a conducătorului precum și a persoanelor (peste vîrsta de 14 ani) care călătoresc pe șaua din spate sau în ataș, sumele asigurate fiind pentru fiecare persoană de 10.000 lei în cazul de invaliditate permanentă totală, o parte din această sumă în cazul de invaliditate permanentă parțială și 5.000 lei în caz de deces.

Bunurile mobile aflate în locuință (mobilă, îmbrăcăminte, lenjerie, încălțăminte, aparate electrice de uz casnic, aparate de radio și televiziune, mașini de cusut, alimente, combustibil etc.) pot fi asigurate facultativ pentru o mare varietate de riscuri: incendiu, trăsnet, explozie, ploaie torențială, grindină, inundație, furtună și alte cazuri de pagube, acordîndu-se despăgubiri la valoarea reală a pagubelor, în limita sumei totale. În această asigurare mai este cuprinsă, fără nici un adaos de primă, și asigurarea persoanei care a încheiat contractul precum și a soției, respectiv a soțului său, pentru cazurile de invaliditate produse de incendiu, trăsnet, explozie etc. la domiciliu, plătindu-se următoarele despăgubiri: în caz de invaliditate permanentă totală se achită suma pentru care sînt asigurate bunurile, maximum 10.000 lei, în caz de invaliditate parțială, o parte din această sumă, iar în caz de deces 50% din această sumă, cel mult 5.000 lei.

Deși ADAS își asumă răspunderea pentru atîtea cazuri de pagube și accidente, totuși primele de asigurare sînt reduse: cetățenii din localitățile urbane ce-și asigură bunuri casnice pentru suma de 15.000 lei plătesc doar 24 lei pe an.

PRIMUL SALON FOTO CLUJEAN

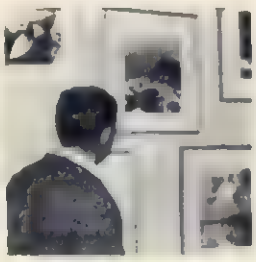

Recent s-a deschis la Cluj, în sălile Muzeului de artă, primul salon regional de artă fotografică organizat sub egida Comitetului regional pentru cultură și artă în colaborare cu Palatul culturii și Cercul local de artă fotografică. Expoziția cuprinde 300 de lucrări în alb-negru și color și are o tematică variată. Sînt expuse fotografii oglindind aspecte de viață și de muncă din întreprinderile și de pe șantierele locale, precum și imagini reprezentînd locuri pitorești ale regiunii Cluj. Printre exponate sînt și o serie de fotografii realizate de membrii cercului nostru foto din Cîmpia Turzii.

Frederic SPATH
cercul foto „Industria sîrmei" Cîmpia Turzii

CULTURA DE CELULE

„Se pot realiza culturi de celule sau de embrioni în laborator?"

Dumitru MANEA — Oneşti
Petre LEBEDI — Năvodari

Răspunde prof. E. REPCIUC, șeful catedrei de anatomie II a Facultății de medicină generală a I.M.F. București.

Celule izolate din corpul animalelor sau ale omului pot crește pe medii potrivite. „Cultura de celule" se practică frecvent încă din 1930. S-a încercat cultura de celule de diferite proveniențe una alături de alta. Asemenea culturi complexe au reușit și ele, dar numai recent a izbutit cultura de organe, adică de celule diferite și specializate, care prin colaborarea lor asigură buna funcționare a unui organ. Cam de vreo 15 ani se poate cultiva nu numai cîte o celulă sau cîte un organ, ci se pot cultiva organisme întregi, alcătuite din mai multe organe, cu condiția să fie suficient de mici. Firește, este vorba peste tot de celule, organe și organisme de animale cu sînge cald (păsări și mamifere), căci pentru celelalte dificultățile sînt mult mai reduse, datorită faptului că peștii și broaștele în special se dezvoltă plutind în apă, iar creșterea în afara organismului matern este condiția lor naturală.

Pentru păsări și mai ales pentru mamifere trebuie să subliniem că deși cultura este posibilă, celulele, organele și chiar organismul întreg în cultură se comportă altfel decît în condițiile naturale. Celulele în cultură își pierd părți atît de esențiale pentru structura unei celule cum ar fi unii cromozomi. Ele își schimbă deseori înfățișarea și trecute de mai multe ori de pe un mediu pe altul nu mai pot fi recunoscute. Același lucru se întîmplă cu organele, iar embrionii în cultură se dezvoltă încet și deseori incomplet.

Aceasta nu înseamnă că nu vom izbuti să cultivăm celule, organe și organisme în condiții mai bune decît le cultivăm în prezent. Dar și cu mijloacele actuale culturile de celule, de țesuturi și de organe aduc mari servicii științei și practicii. Cultura de celule permite studiul amănunțit al trebuințelor pe care celula izolată le poate îndeplini și este de prețios ajutor unor științe ca fiziologia, biochimia ș.a. esențiale pentru practica medicală.

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespondeze: **Mișu Antonescu**, muncitor-croitor, București, calea Dudești nr. 129, rn. T. Vladimirescu: teme de prietenie, filozofie; **Elena Carpov**, elevă, com. Cataloi, reg. Dobrogea: diverse, ilustrate; **Viorica Neagu**, elevă, Bacău, str. Ștefan cel Mare nr. 175: ilustrate; **Vasile Oltenaru**, electrician, Vulcan, Căminul nr. 3, rn. Petroșani: ilustrate; **Felicia Voinescu**, elevă, București, bd. Dinicu Golescu nr. 21, bloc H, et. I ap. 7, rn. 16 Februarie: ilustrate; **Vili Furdui**, elev, București, str. A. Goldfaden nr. 16, rn. T. Vladimirescu: ilustrate; **Larisa Bărbuță Ivanova**, com. Volcinet, rn. Călărași, R.S.S. Moldovenească, U.R.S.S.: teme diverse (în rusă, română, franceză); **Horst Nagorni**, Wydminy, ul. Dworkowa 5 m. 3, pow. Gizycko woj. Olsztyn, R. P. Polonă: filatelie (în poloneză și rusă); **Jan Butrym**, Wydminy, ul. Spadowa 1, pow. Gizycko woj. Olsztyn, R. P. Polonă: filatelie (în poloneză și rusă); **Karla Landau**, elevă, Suceava, str. Karl Marx nr. 7: ilustrate; **Dumitru Dîrvaru**, student, Timișoara, str. Virgiliu nr. 15: sport, muzică, literatură, ilustrate; **Anca Iliescu**, elevă, Rm. Vîlcea, str. Lenin nr. 86: film, teatru, muzică, sport, ilustrate.

DE LA CORESPONDENȚI

Prima zi în tabără. *(F. Plopul, Cîmpulung Moldovenesc)*

Dimineața pe Dunăre. *(Maxim Gherasim, muncitor, Tulcea)*

Muzică din operete *18.30:* Tangouri și valsuri *16.10:* Prelucrări corale *16.30:* Șapsodii *17.00:* Doine și jocuri populare *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Trio opus 32 pentru pian și violoncel de Arenski *18.35:* Melodii de dragoste *19.00:* Tinerețea ne e dragă! *19.30:* Scene din operete *20.00:* Scrisori din țară *20.10:* Cîntă Constantin Busuioc și Dumitru Bălășoiu *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară românească *21.15:* Corul Uniunii Tineretului Muncitor, dirijor Marin Constantin *21.45:* Părinți și copii *22.00:* Muzică de dans *23.10:* Fragmente din opera „Platee" de Rameau *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Teatru la microfon — „Secretul lui Velasquer" de Vallejo *22.39—22.59:* Piese de estradă.

VINERI 9 AUGUST Programul I *5.07:* Cîntece *5.30:* Emisiunea pentru sate *5.50:* Cîntece și jocuri populare *6.07:* Muzică de estradă *6.30:* Gimnastică *6.35:* Piese pentru chitară *6.45:* Muzică ușoară *7.10:* Uverturi la operete *7.30:* Sfatul medicului — Înțepăturile de insecte *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri! *8.00:* Dansuri de estradă *8.30:* Variațiuni pentru flaut și pian de Virgil Gheorghiu; Sonata în re minor pentru violă și pian de Glinka *9.01:* Arii și scene din opera „Faust" de Gounod *9.30:* Melodii populare românești și ale minorităților naționale *10.00:* Variațiuni simfonice pe teme românești de Teodor Lupu; Divertisment pentru orchestră de coarde de Mircea Hoinic *10.30:* Valsuri *11.05:* Suită pentru vioară și pian de Teodor Rogalski; Sonata opus 49 nr. 1 pentru clarinet și pian de Max Reger *11.30:* Arii din opere *11.52:* Reportaj *12.00:* Soliști și formații artistice de amatori *12.30:* Muzică ușoară *13.10:* Concertul brandenburgic nr. 5 de Bach *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Cîntă Cleopatra Melidoneanu și Valentin Baciu *15.15:* Muzică pentru filmul „Nepoții gornistului" de Ion Dumitrescu *15.45:* Muzică populară *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntă Lucia Roic și Mircea Nemeș *17.10:* Cvartet de coarde nr. 2 de Smetana *17.30:* În slujba patriei *18.00:* Melodii de dragoste *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Orchestra de muzică populară a Filarmonicii de stat din Oradea *19.00:* Din creația compozitorului Marțian Negrea *19.40:* Cîntă Dario Moreno *20.15:* Muzică corală clasică *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică populară *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* Cîntă Ana Roja-Vasiliu și George Niculescu-Bassu *22.35:* Muzică de dans *23.07:* Simfonia a II-a de Balancivadze.

Programul II *10.10:* Muzică populară din țări socialiste *10.30:* Sonata în fa major de Haydn (pianista Graziella Georgia); „Karagueuz" suită de balet pentru orchestră de cameră de Marcel Mihalovici *11.00:* Muzică din operete *11.30:* Muzică ușoară *12.05:* Cîntece și jocuri *12.30:* Simfonia a VI-a de Schubert *13.00:* Cîntece și jocuri populare *13.30:* Limba noastră (reluare) *13.40:* Arii din opera „La Wally" de Catalani *14.10:* Dansuri fantastice de Turina *14.35:* Muzică ușoară *15.00:* Actualitatea în țările socialiste *15.25:* Muzică din operetele „Țara surîsului" de Lehar și „Prințul student" de Romberg *16.10:* Tinere talente — Cornelia Tilek vioară, Dan Ion pian, elevi ai Școlii medii de muzică din Timișoara *16.30:* Melodii populare *17.00:* Muzică de estradă *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Sonata nr. 1 opus 78 de Brahms (violonistul Leonid Kogan, la pian Andrei Mitkin) *18.30:* Cîntece patriotice *18.45:* Cu scriitorii noștri pe drumuri de excursie — Pe Dunăre *19.08:* Din folclorul popoarelor *19.30:* Teatru la microfon — „Bucătăreasa" de Sofronov *20.48:* Muzică instrumentală *21.15:* Muzică ușoară de Iancy Körösy *21.30:* Prelucrări de folclor *22.00:* Muzică de dans *22.30:* Moment poetic — Pablo Neruda *22.35:* Muzică de cameră *23.10:* Concert din opere și operete *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Interpretul săptămînii — Mstislav Rostropovici *21.55:* Muzică din opere *22.15—22.59:* Concert de estradă.

SÎMBĂTĂ 10 AUGUST Programul I *5.07:* Melodii populare *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.50:* Muzică ușoară *6.07:* Marșuri sportive *6.30:* Gimnastică *6.35:* Dansuri de estradă *7.10:* Jocuri populare *7.30:* Sfatul medicului — Consumul igienic al fructelor *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri! *8.05:* Muzică corală românească *8.30:* Piese orchestrale *9.00:* Roza vînturilor *9.35:* Muzică populară *10.00:* Coruri și dansuri din opere *10.30:* Muzică ușoară *11.05:* Sonata în mi minor pentru vioară și pian de Sigismund Toduță *11.30:* Muzică populară *12.00:* Muzică din opereta „Vînzătorul de păsări" de Zeller *12.30:* În săli și pe stadioane *12.30:* Muzică ușoară *13.10:* Fragmente din suita a IV-a „Sibiana" de Achim Stoia; Suită de dansuri de Mircea Chiriac *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Din muzica popoarelor *15.30:* Ansambluri artistice școlare *15.45:* Pagini din literatura progresistă occidentală *16.00:* „Tineri interpreți români" — soprana Ileana Cotrubaș *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Interpreți de muzică ușoară din Cluj *17.10:* Cîntă orchestra de estradă a Radioteleviziunii *17.30:* Cu microfonul în mijlocul artiștilor amatori — aspecte de la faza regională a celui de-al VII-lea Concurs artistic pe țară al formațiilor de amatori (centrul Baia-Mare) *18.00:* Program muzical pentru fruntași în producție *18.30:* Cvartet în mi minor de Verdi *19.00:* În pas cu știința *19.20:* „Albumul vocilor celebre" *20.10:* Cîntă Lucreția Ciobanu *20.35:* Seară de dans *21.15:* Carnet plastic *21.35:* Melodii populare *22.35:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Muzică distractivă *10.30:* Lucrări de compozitori români înaintași *11.00:* Cîntece *11.15:* Jocuri populare *11.30:* Sonata pentru două violoncele și clavecin de Telemann; Suită în stil vechi de Vasile Jianu *12.05:* Muzică de estradă *12.30:* Concertul nr. 1 pentru pian și orchestră de Rahmaninov — solist Nicolae Brînduș *13.00:* Melodii populare *13.30:* Muzică ușoară *14.10:* Cîntă Zara Dolukanova *14.35:* Tarantelle și Intermezouri *15.00:* Variațiuni de Brahms pe o temă de Haydn; Uvertura „Faust" de Wagner *15.30:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *16.10:* Din succesele muzicii românești peste hotare — în program muzică din operete *16.30:* Știința în slujba păcii *16.40:* Cîntece de Ion Chirescu *17.00:* Pagini orchestrale din opere *17.30:* Însemnări de reporter *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Sonata opus 84 nr. 2 de Clementi, la pian Aldo Ciccolini *18.27:* Muzică ușoară *19.05:* Dansuri simfonice de compozitori români *19.30:* Pe teme internaționale *19.40:* Muzică populară *20.15:* Muzică ușoară de Emanuel Ionescu *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Ansambluri vocale din operete *21.10:* Muzică de dans *21.45:* Agendă teatrală *22.00:* Romanțe *22.30:* Pagini de virtuozitate din opere *23.10:* Muzică preclasică *23.46:* Muzică de dans.

Programul III *21.10:* Simfonia I de Gustav Mahler — orchestra Filarmonica din New York, dirijor Bruno Walter *22.00—22.59:* Muzică de dans.

În pagina 4:
PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

Tiparul: Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"
Macheta: Ion Vulpescu

41.505

REGINA STAȚIEI DE BENZINĂ

O PRODUCȚIE A STUDIOULUI „A. P. DOVJENKO" DIN KIEV

cu N. RUMEANȚEVA

în rolul principal

Scenariul: P. LUBENSKI
Regia: A. MIȘURIN, N. LITUS
Imaginea: M. IVANOV, A. PIȘCILOV
Muzica: E. ZUBTOV

În celelalte roluri: A. SOVA (Panas), A. KOJEVNIKOV (Taras), I. BELOV (Slava), V. BELOKUROV (Ursul), Y. MIAGKI (Barzel), M. IAKOVCENKO (Iepelă).

Anul XII nr. 32 (428) — 10 august 1963

Flacăra 32

Schi nautic la Snagov.
Fotografie de S. STEINER

Lacăra

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Anul XII nr. 32 (428) — 10 august 1963

REDACȚIA: BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța poștală: 3507, Of. 33
Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL REVISTEI 2 LEI. ABONAMENTE: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

1 Una din halele fabricii de mobile din Focșani, recent intrată în funcțiune.

2 Un grup de studenți din anul II ai Institutului de arhitectură din București, la practică pe șantierul din șos. Giurgiului.

3 Grija colectiviștilor de la G. A. C. Frumușani pentru strîngerea la timp și păstrarea nutrețului se manifestă din plin — după cum se vede și în această imagine.

4 La Uzinele de tractoare din Brașov, un lot de tractoare U-650, noul produs al uzinelor.

5 Constanța. Aspect de la festivitățile ce au avut loc cu prilejul Zilei Marinei.

6 Un interesant și util schimb de experiență a avut loc de curînd în pădurile din nordul regiunii Oltenia, cu tema „Valorificarea superioară a masei lemnoase și ridicarea nivelului tehnic în exploatările forestiere prin mecanizarea lucrărilor". În fotografie: încărcarea buștenilor cu ajutorul autotroliului.

7 Printre orașele italiene în care colectivul de balet al Teatrului de operă și balet al R. P. Romîne a dat spectacole în timpul recentului său turneu, a fost și localitatea Enna (Sicilia). Cu acest prilej, artiștii noștri au fost oaspeții municipalității orașului (în fotografie).

8 Republica India, care la 15 august sărbătorește cea de-a 16-a aniversare a independenței sale, face eforturi pentru lichidarea înapoierii în care a fost ținută sute de ani de către colonialism. Această tînără învață femeile dintr-un sat indian cum să trăiască civilizat într-o gospodărie.

9 În plină vară! La începutul lui august asupra orașului suedez Göteborg s-a abătut o neobișnuit de puternică furtună de zăpadă. Și aceasta în timp ce în centrul și sudul Europei asfaltul se topește sub picioarele pietonilor!

10 Pe Volga pot fi văzute tot mai des numeroase ambarcațiuni construite din mase plastice, ca acestea din fotografie. Ele sînt fabricate la șantierul naval „S.M. Kirov" din Astrahan.

11 În orașul iugoslav Skoplje, sau mai bine zis pe locul unde a fost orașul Skoplje, viața își reia treptat cursul ei normal. După cum s-a anunțat, orașul va fi reconstruit în 3-4 ani.

12 Țăranii belgieni se opun cu energie politicii financiare a guvernului, care le lezează în mod grav interesele. După ce au demonstrat pe străzile orașului Mons, țăranii au dat foc unui morman de cauciucuri provenite de la niște mașini agricole, protestînd în acest fel împotriva legii impozitului pe cauciucuri.

13 Un lanț viu format din mîini albe și mîini negre... În acest chip protestează muncitorii albi și negri din New York împotriva discriminării rasiale ce se practică pe șantierele de construcții.

14 În Italia continuă lupta autorităților împotriva organizației teroriste Mafia. Pînă acum au fost operate peste 600 de arestări. În fotografie: aspect de la înmormîntarea a șapte victime ale acțiunilor banditești întreprinse de Mafia în orașul sicilian Palermo.

Fotocronica F

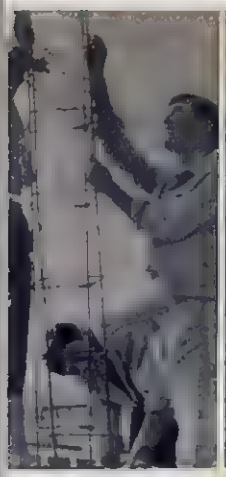

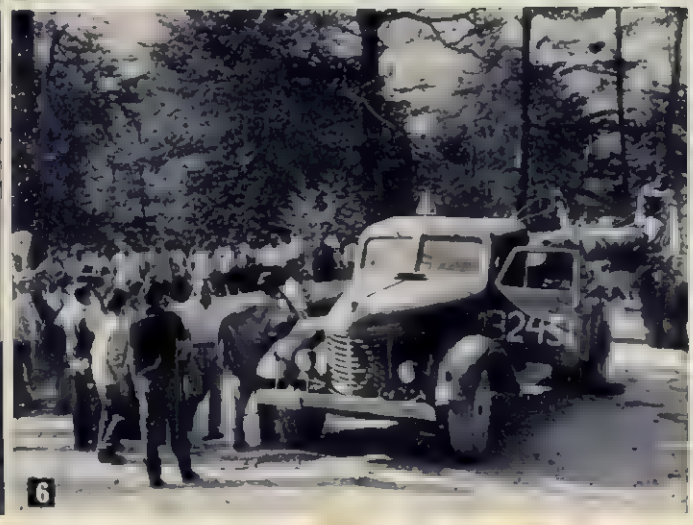

lacării ♦ Fotocronica Flacării

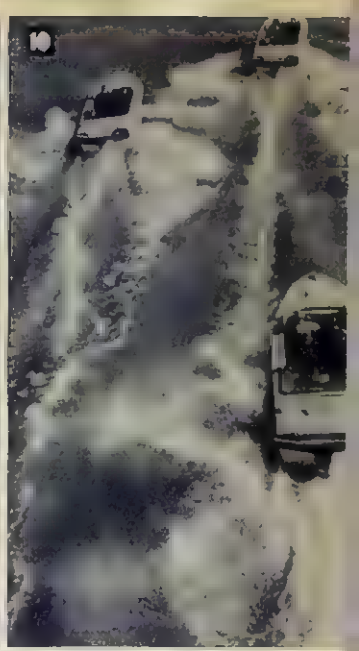

PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 11 AUGUST *8.50:* Gimnastică *9.00:* Emisiune pentru copii şi tineretul şcolar — filmul „Cippolino"; Telejurnalul pionierilor; Jocuri şi întreceri pe apă *10.30:* Reţeta gospodinei *11.00:* Emisiunea pentru sate. În jurul orei *18.00:* Aspecte de la Balcaniada de tenis — transmisiune de la Sofia *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* De ziua minerului *19.30:* Cîntă orchestra „Doina Olteniei" din Craiova *20.10:* Filmul francez „Tot aurul din lume" cu Bourvil *21.45:* Opera comică „Femeia îndărătnică" de compozitorul V. I. Şebalin. În încheiere: Buletin de ştiri, sport, buletin meteorologic.

LUNI 12 AUGUST *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru pionieri şi şcolari — Excursie-ghicitoare *19.40:* Filmul „Floarea de fier" *21.15:* Program de romanţe cu Mia Braia, Adriana Codreanu, Petre Gusti şi Ionel Banu *21.50:* Telesport. În încheiere: Buletin de ştiri, buletin meteorologic.

MARŢI 13 AUGUST *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Filmul pentru copii „Vreau să ştiu tot" *19.25:* Incursiune în arheologie (VI) — transmisiune de la Constanţa *20.00:* Recital muzical. Îşi dau concursul: Elena Simionescu, Dorothea Paiade-Melinte, Maria Teclu, Constantin Cernăianu, Albert Guttman *20.40:* I. L. Caragiale şi... ecranul. În încheiere: Buletin de ştiri, buletin meteorologic.

JOI 15 AUGUST *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Vacanţa în versuri *19.35:* Întîlnire cu... ziua primăverii *19.45:* Prin muzeele patriei — „Pictura în Muzeul din Arad" *20.00:* Mozaic de scurt metraje — Documentarul „Trotuşul şi oamenii"; Documentarul polonez „Capodopere ale antichităţii"; Desenul animat „40 de bunici" — realizat de cineaştii cehoslovaci *20.40:* Luminiţa albastră — emisiune muzical distractivă *21.10:* Formaţii participante la faza pe regiune a celui de-al VII-lea concurs republican al formaţiilor artistice de amatori. În încheiere: Buletin de ştiri, buletin meteorologic.

VINERI 16 AUGUST *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Ştiţi să desenaţi, copii?... cu actorul Iurie Darie *19.35:* Caleidoscop ştiinţific *19.55:* Filmul „Cartierul viselor" *21.40:* Muzică uşoară — cîntă o formaţie condusă de Petre Munteanu. Solişti: Dorina Drăghici, Svetlana Petrescu, Norocel Dimitriu, Mihai Kingsburg. În încheiere: Buletin de ştiri, buletin meteorologic.

SÎMBĂTĂ 17 AUGUST *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Emisiune de circ pentru copii *19.45:* În faţa hărţii *20.00:* Filmul „Frumuseţi subterane" *20.30:* Muzică distractivă *21.15:* Actualitatea cinematografică. În încheiere: Buletin de ştiri, sport, buletin meteorologic.

În paginile 21-23: Programul de radio

Ieri şi azi în VALEA JIULUI

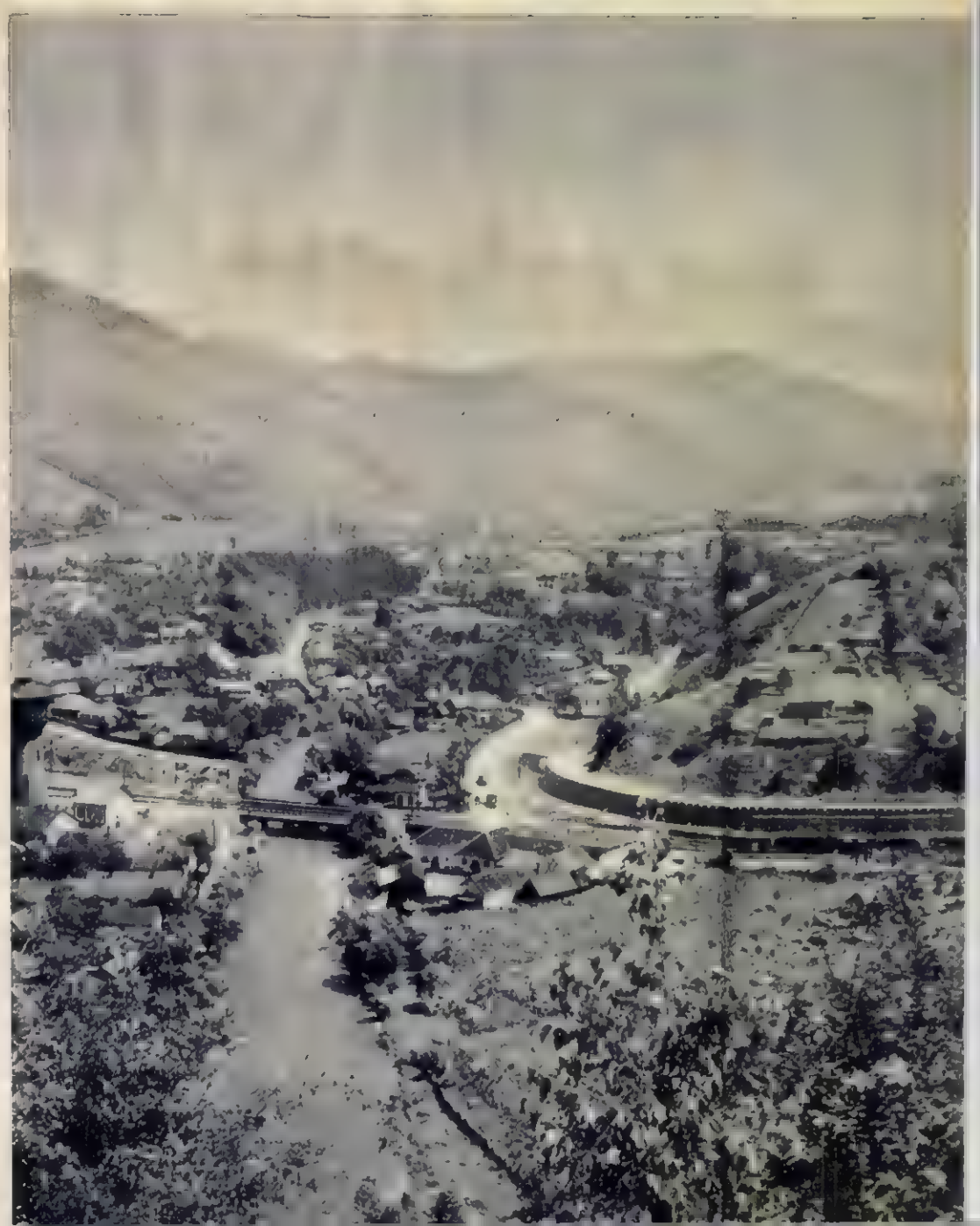

Cu aproape un secol în urmă, un grup de capitaliști întreprinzători deschideau în împrejurimile Petroșanilor primele exploatări carbonifere. Valea Jiului — cunoscută pînă atunci doar pentru frumusețile ei naturale — a fost în scurtă vreme împînzită de lucrători recrutați în grabă. Înarmați cu sape și tîrnăcoape, purtînd legate de spate coșuri de nuiele și luminîndu-și calea cu lămpașe sau ștearțuri cu seu — sute de mineri au început să croiască în inima munților primele puțuri și galerii subterane.

După milioane de ani, coloșii vegetali ai terțiarului, îngropați în depresiunea Văii Jiului, ajungeau, prin truda băieșilor, să vadă din nou lumina zilei. Și aici, la suprafață, în lumina strălucitoare a soarelui, trupurile lor pietrificate (adevărate depozite de carbon, sulf și energie solară) își dovedirăpe loc rentabilitatea: primii capitaliști ai Văii Jiului au cunoscut încă de la început o înfloritoare prosperitate.

În adîncurile pămîntului, în luptă cu bulgării de soare negru, prima generație de mineri ai Văii Jiului cunoștea, la rîndul ei, în aceleași zile, noaptea veșnică, silicoza, reumatismul cronic și teribilele explozii ale gazului grizu. În fiecare an zeci și chiar sute de mineri cădeau victime în nenumăratele accidente de mină. Și asta într-o vreme cînd întreg bazinul carbonifer al Petroșanilor nu găzduia mai mult de 2.000 de lucrători.

De fapt, vremurile acelea nu sînt chiar atît de îndepărtate. Dar cei care ne mai pot povesti cîte ceva despre fosta vale a plîngerii sînt extrem de puțini.

Marea majoritate a celor care astăzi ar fi trebuit să devină bunicii sau străbunicii actualei generații de tineri mineri s-a stins în floarea vîrstei, în urmă cu decenii, cu plămînii ciuruiți de ftizie și silicoză. Statisticile medicale întocmite în Valea Jiului după instaurarea puterii populare au demonstrat o realitate înspăimîntătoare: cea mai mare parte a muncitorilor fostelor întreprinderi capitaliste s-au dovedit bolnavi de boli profesionale, schilodiți de accidente sau vlăguiți de muncă istovitoare.

Iată de ce și în Valea Jiului munca a fost, practic vorbind, reluată de la început. De fapt noua istorie a acestor locuri se aseamănă și din acest punct de vedere cu cea a majorității centrelor industriale din țara noastră. La chemarea partidului și guvernului mii de flăcăi robuști și inimoși s-au îndreptat, începînd cu anul 1946, spre localitățile miniere ale bazinului Văii Jiului. Pe noua linie ferată din defileul Jiului au sosit oltenii, moții și maramureșenii, băcăoanii, nemțenii și sucevenii. Ei s-au alăturat muncitorilor localnici, călîți în aspre lupte de clasă, păstrători ai unor puternice tradiții revoluționare, învățînd din priceperea și iscusința acestora. Noii și vechii locuitori ai Văii Jiului au format împreună un puternic colectiv muncitoresc. De la Uricani la Lonea nu vei întîlni o singură brigadă în componența căreia să nu intre tineri originari din cele mai diferite raioane ale țării. Vasile Ungureanu, minerul fruntaș din Aninoasa, e maramureșean get-beget, dar ortacii săi sînt fie olteni, fie moldoveni. Augustin Demeter a obținut la Dîlja recordul de înaintare în steril cu o brigadă formată din transilvăneni, olteni și moldoveni, iar comunistul Aurel Cristea a calificat pînă în prezent peste o sută de tineri, sosiți la Aninoasa din cele mai îndepărtate locuri ale republicii.

Sub îndrumarea înțeleaptă a partidului, sporirea efectivului de muncitori ai Văii Jiului cu cadre proaspete s-a efectuat paralel cu reorganizarea, reutilarea

Liviu MAIOR

(Continuare în pag. 6)

și modernizarea tuturor exploatărilor carbonifere. În locul tîrnăcopului, sacului de nuiele și al opaițului au apărut pe rînd perforatorul mecanic, benzile transportoare și, în bună măsură, luminarea galeriilor și a abatajelor cu lămpi electrice de siguranță. Apoi, în anii următori, investiții mereu crescînde au pus la dispoziția muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor mijloace și mai moderne de lucru: haveze mecanice, cratere blindate, locomotive diesel pentru galeriile principale, locomotive electrice cu acumulatori pe căile secundare, mașini electrice de încărcat, stîlpi metalici pentru armarea abatajelor etc. Un exemplu: numai producția extrasă cu susținere metalică a înregistrat în 1962 o creștere de aproape 3 ori în comparație cu 1960.

Producția de cărbuni din Valea Jiului a fost simțitor mărită prin redeschiderea minelor Vulcan, Lonea I și Lonea II — închise în trecut de capitaliști — iar în viitorul apropiat capacitatea de producție a combinatului va fi mai departe sporită prin redeschiderea minei Dîlja. În același timp, creșterea producției și productivității muncii a făcut posibilă construirea termocentralei de la Paroșeni și înălțarea modernei preparații de la Coroești. Și, evident, acolo unde meșteșugul mineritului se bucură de tradiții familiale, tainele lui au fost deslușite mai repede. Cunoscutul fruntaș Dionisie Barta a învățat în bună parte iscusința meseriei de la Barta-tatăl (despre meritele căruia presa a vorbit pe larg cu ani în urmă) și care la rîndu-i a dobîndit-o de la Barta-bunicul, unul dintre primii pionieri ai Văii Jiului.

Dar cei mai mulți dintre cei sosiți în Valea Jiului n-au văzut niciodată un abataj sau un ciocan de abataj. Au învățat meseria mai anevoie, dar pînă la urmă tot au învățat-o. Mai mult decît atît: împreună cu minerii din partea locului ei au așezat treptat meșteșugul mineritului pe dimensiuni proaspete, creîndu-i un nou renume și o nouă tradiție.

Un exemplu: acum patru ani, un grup de 29 de tineri, sosiți la fel din toate regiunile patriei, a hotărît, încă de pe băncile școlii de calificare, să înființeze la Aninoasa o „brigadă-școală" condusă de comunistul Vasile Ungureanu. Băieții aceștia, lipsiți în 1959 de orice tradiție sau experiență în meseria de miner, au hotărît cu toate acestea ca valorificînd cunoștințele dobîndite pe băncile școlii și folosind utilaje de înaltă tehnicitate să atace straturile carbonifere întrebuințînd noi metode de lucru: cratere blindate, stîlpi telescopici tubulari etc. Rezultatul: în mai puțin de un an brigada a ajuns apreciată pe întreaga exploatare a Văii Jiului.

Astăzi, din cei 29 de ortaci Vasile Ungureanu nu mai are în noul său colectiv decît doi sau trei. Ceilalți au devenit pe rînd șefi de brigadă, șefi de echipă, maiștri sau mineri cu „tradiție", chemați să sprijine activitatea celorlalte sectoare miniere din Aninoasa.

Tineretul domină astăzi într-un număr covîrșitor în toate exploatările miniere. Nu e de mirare deci că Vasile Fejer, de pildă, trece la Lupeni drept unul dintre bătrînii mineri ai localității.

— Mă simt tînăr și în putere ca în urmă cu treizeci de ani — spune tovarășul Fejer. Statul m-a ajutat să-mi fac o căsuță confortabilă și acum, la 50 de ani, acordîndu-mi o pensie de 1.200 lei, mă obligă să mă odihnesc și să mă distrez. Am început, cu alți pensionari de vîrsta mea, să practic pescuitul sportiv și să mă distrez făcînd acasă pe grădinarul. Dar deocamdată nu-mi găsesc locul. Așa e la început: te simți rău de prea mult bine.

Tot „vîrstnici" sînt socotiți și muncitorii care se bucură în Valea Jiului de o experiență de 10-15 ani. Printre aceștia se numără, de pildă, cunoscutul maistru de la Vulcan, Traian Gherman. Cu toate că personal a contribuit la cea mai „tinerească" performanță înfăptuită vreodată de un colectiv minier al țării noastre. Este vorba de succesul obținut de curînd la Vulcan de brigada complexă „6 August". În decurs de o lună de zile, un colectiv format din 28 de mineri, ajutori de mineri și vagonetari au „pășit" pur și simplu prin roca de siliciu, înregistrînd cea mai rapidă înaintare cunoscută în istoria Văii Jiului: 341 de metri liniari.

E adevărat, membrii brigăzii au dobîndit o asemenea performanță înarmați cu 12 perforatoare pneumatice tip CP-19, sprijiniți de o mașină electrică de încărcat, de o locomotivă de mină cu acumulatori și lucrînd în galerii armate cu stîlpi metalici speciali.

Adevărul e că pretutindeni în Valea Jiului victoriile muncitorilor, tehnicienilor sînt astăzi strîns legate de introducerea celor mai noi utilaje miniere. La Lupeni, de pildă, succesele înregistrate au depins într-o măsură hotărîtoare de modernul plug mecanic introdus în exploatare, după cum la Dîlja viteza record de 51 de metri pe lună atinsă de brigada comunistului Dionisie Barta n-ar fi fost posibilă fără utilizarea în săparea și betonarea puțului a cofrajului mobil și a podului de lucru.

Metodele noi de muncă și introducerea tehnicii moderne (statul alocă în această privință multe zeci de milioane de lei anual) au dat posibilitate combinatului carbonifer din Valea Jiului să-și mărească an de an producția, ajungîndu-se totodată la o reducere simțitoare a efortului fizic depus în galeriile și abatajele exploatărilor miniere. E adevărat: meseria aceasta reclamă și astăzi brațe puternice, curaj și un organism robust. În schimb, vechea disproporție dintre breasla minerilor și restul muncitorilor industriali a fost definitiv lichidată. Noile condiții de viață (cîștigul mediu al minerilor a crescut de peste două ori în ultimii 10 ani); noua securitate a muncii (introducerea în toate exploatările a perforajului umed, captarea prafului silicogen prin aparate speciale, înlăturarea aproape completă a accidentelor); recîștigarea soarelui pierdut prin concedii petrecute pe plajele litoralului și viața de fiecare zi „mutată" în locuințe confortabile (7.153 apartamente construite între 1950-1963) toate acestea și multe altele au făcut ca meseria mineritului să devină la fel de prețuită și de îndrăgită ca oricare alta.

Cu 34 de ani în urmă stăpînirea Romîniei, înfricoșată de amploarea mișcării muncitorești, a ordonat batalioanelor de jandarmi să tragă în greviștii Lupenilor. Evenimentele acestea — refăcute pe peliculă de către cineaștii romîni în cunoscutul film „Lupeni 29" — ne-au redat imagini grăitoare și emoționante din lupta dîrză a minerilor greviști con-

Aurel Cristea, cunoscutul șef de brigadă de la exploatarea minieră Aninoasa. Pentru meritele sale oamenii muncii din Valea Jiului l-au ales deputat în Marea Adunare Națională.

Creşterea producţiei şi productivităţii muncii, precum şi darea în exploatare a unor noi mine au impus, printre altele, şi construcţia modernei preparaţii de la Coroeşti.

Minerii Lupeniior au sărbătorit pensionarea ortacului lor Vasile Fejer (mijloc) într-un cadru festiv. Lampa cu carbid, pe care tovarăşul Fejer a purtat-o ani în şir în subteranele minelor (azi nichelată şi montată pe un postament) i-a fost redată de către tovarăşii săi ca o dovadă de prietenie şi omagiu.

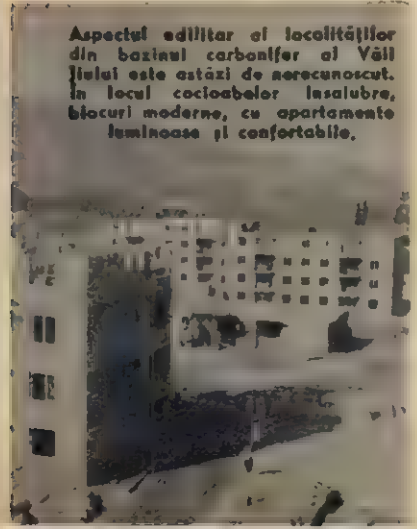

Aspectul edilitar al localităţilor din bazinul carbonifer al Văii Jiului este astăzi de nerecunoscut. În locul cocioabelor insalubre, blocuri moderne, cu apartamente luminoase şi confortabile.

dusă de către Partidul Comunist din Romînia. Mulţi din cei care au scăpat atunci de gloanţele jandarmilor s-au prăpădit în anii următori, răpuşi de accidente şi boli profesionale. Situaţia îngrozitoare a foştilor mineri reprezintă unul dintre cele mai sîngeroase capitole din istoria muncitorimii romîne.

Peste două decenii, să zicem, cei pomeniţi în aceste rînduri vor avea cu cîte 20 de ani mai mult. Dar cum nimeni nu doreşte să îmbătrînească, actualii „tineri" pensionari nu se supără de loc atunci cînd sînt numiţi bătrîni (tocmai fiindcă nu se simt), iar tinerii nu se arată ofensaţi cînd sînt făcuţi „puşti" (tocmai fiindcă nu se consideră). De fapt disputa aceasta amicală are mai puţină importanţă. Transformările revoluţionare petrecute sub ochii noştri în fosta vale a plîngerii constituie rodul comun al tuturor generaţiilor de mineri conduse de politica înţeleaptă a partidului nostru.

Liviu MAIOR
Fotografii de Traian PROSAN

cartea

Niculae STOIAN:
„FIŞĂ PERSONALĂ"

Autorul plachetei „Fişă personală" e un poet entuziast; el îşi strigă cu voce tare convingerile, cum proceda Maiakovski, artistul-cetăţean, liricul revoluţionar în care N. Stoian vede un însufleţitor model. Maniera aceasta deschisă de exprimare a simţămintelor personale are în ea ceva bărbătesc şi totodată delicat; sub acest raport, poezia ce dă titlul volumului tinde să definească temperamentul tînărului autor şi să fixeze, într-un fel, înţelesul grav pe care el îl conferă actului creator: „Eu sînt poetul lucrurilor categorice/ Ca munţii-n cerul clar de după ploaie/ Poet al zilelor care devin istorice/ Chiar de la prima ceasului bătaie/ ...Entuziasmul-veşnic, postura mea firească/ Fertilizînd pămîntul izbînzii tuturor/ La mine, bucuriilor, îi-i dai să crească/ Vertiginoe, ca arborilor, la Ecuator".

O asemenea dispoziţie plină de vitalitate, în care se reflectă sentimentul participării depline la biruinţele epocii noastre ca şi cel al încrederii în viitor, caracterizează multe din versurile volumului „Fişă personală". Astfel, Stoian găseşte accente noi în funcţie de evenimentul cîntat. Cînd, bunăoară, salută încheierea colectivizării, satisfacţia se traduce într-o metaforă ce comunică plastic nu numai sensul material ci şi cel moral, sufletesc, al evenimentului: „Abia acum e-o pîine nemăsurat de mare/ Pămîntul ţării, tot-un singur lan/ Şi fără-acele cute-ale haturilor pare/ O frunte descreţită de ţăran". („În faţa plinii".)

Oarecum asemănător procedează şi în cazul portretului pe care îl face Eroului muncii socialiste Ştefan Tripşa. Lauda muncii dăruite societăţii, mersului înainte spre socialism însufleţeşte poemul „Cea mai frumoasă clipă". În „Fişă personală" am întîlnit şi alte poezii realizate, scrise cu o delicată vibraţie („Floare de toamnă") sau mai în spiritul liricii agitatorice ce-i este atît de apropiat („Lozinci", „Ploaie de mai", „Iarba izlazului").

Sînt şi cazuri cînd patosul tînărului poet n-are suficientă acoperire lirică, adică se consumă în gol; sau, exagerînd pe linia exclamaţiei şi a declaraţiei, alunecă în retorism. Ne găsim astfel în faţa unor versuri prozaice, dacă nu chiar stîngaci construite. „Atunci de ce n-ar fi de înţeles/ Invidia care pe cer îl roade/ şi trăsnetele ce atît de des/ Agită scîlpitoarele lor spade?" („Invidie".)

Niculae Stoian dispune de mijloace pentru a depăşi nivelul meritoriu atins în prezent cu acest al doilea volum, pentru că din „Fişă personală" nu lipsesc semnele evidente ale unei dezvoltări ascendente.

H. ZALIS

poveste a vorbei

MUZICĂ ŞI ANATOMIE

Atunci cînd constatăm că un cuvînt are mai multe înţelesuri, ne putem întreba care este cel mai vechi, din care derivă toate celelalte.

Un astfel de cuvînt este *coardă*, pe care îl cunoaştem cu toţii, dar care desemnează obiecte foarte diferite. Funia folosită de alpinişti sau sfoara peste care sar copiii, strunele instrumentelor muzicale, ramurile unui butuc de viţă de vie — toate acestea se numesc la fel; şi să nu uităm că mai există şi coardele vocale, şi coarda din geometrie (segmentul de dreaptă care uneşte două puncte ale unei curbe). Întrebarea este aşadar: care au fost primele lucruri cărora li s-a aplicat denumirea de *coardă*? La drept vorbind... nici unul din cele înşirate mai sus; dintre ele prioritatea o au însă strunele. Puţină istorie a muzicii, dar mai ales puţină istorie a cuvîntului *coardă*, şi totul se va lămuri.

Punctul de plecare îl constituie cuvîntul grecesc vechi *khordé*, care însemna „intestin, maţ". Din pricină că materialul din care se confecţionau strunele instrumentelor muzicale ale grecilor (de pildă, lira, chitara etc.) erau tocmai intestinele de animale, denumirea lor *khordé* a căpătat şi sensul de „coardă a unui instrument muzical". Denumirea există şi astăzi, dar nu ne interesează dacă strunele sînt făcute din intestine sau din metal.

Romanii au cunoscut bine şi au apreciat foarte mult cultura greacă. O dată cu cunoaşterea instrumentelor muzicale greceşti au aflat şi numele lor şi al părţilor componente. Pătrunderea lui *khordé* în limba latină a fost urmată de unele modificări, care au adaptat cuvîntul străin, dîndu-i forma *chorda*. Prin împrumuturi succesive termenul latin s-a răspîndit în toată lumea şi astăzi îl putem considera un cuvînt internaţional.

Celelalte înţelesuri ale lui *coardă* se datoresc asemănării dintre strune şi diferite alte obiecte în formă de fir, mai gros sau mai subţire. În ce priveşte coardele vocale — care totuşi nu seamănă de loc cu nişte fire — denumirea se justifică mai degrabă prin funcţionarea şi rolul lor, asemănătoare cu acelea ale unor coarde muzicale.

Sorin STATI

sîmbătă: următoarea ediție

Săptămînal, colegiul de redacție se întrunește pentru a discuta proxima ediție a gazetei.

A sosit ultimul număr al ziarului.

Urcat pe electrocarul care străbate secția, tînărul flutură un teanc de ziare. Zeci de mîini se ridică solicitatoare spre cel care împarte filele încă mirosind puternic a cerneală, semn că abia de cîteva ceasuri au ieșit de sub teascurile imprimeriei.

— Despre noi scrie?

— Scrie! — anunță prompt tînărul.

Secția, la un moment dat, e plină de ziare. Oamenii citesc, comentează. Ici-colo cîte unul e bosumflat; pe semne că a fost criticat... sau a apărut la „televăzut", unde i s-a spus franc, în față că:

Chiar în Cosmos de pleca,
Spun părerile-mi umile,
Un răspuns tot aducea,
Dar rapid, nu în opt zile!
sau:
E maestru-n șah; e-adevărat;
Dar vezi, ei nu au sesizat
Atunci cînd el a absentat
Că face chiar și planul... mat!

Pauza de prînz se sfîrșește. Fețele cititorilor au o mină serioasă sau veselă, după cum e cazul. Dar discuțiile continuă și a doua zi, și a treia zi. Se iau măsuri, se pun în aplicare sugestiile. Și toată lumea așteaptă cu interes sîmbăta viitoare. Sîmbăta e ziua de apariție a săptămînalului „Electronica", organ al comitetului de partid și al comitetului sindicatului de la întreprinderea cu același nume — cel mai tînăr ziar de uzină din Capitală.

Fiecare număr al ziarului e un colocviu despre problemele mai importante ale fabricii. În cele patru pagini își dau întîlnire oameni de profesiune și cu răspunderi diferite.

Maistrul principal Victor Luca e corespondent operativ dar în același timp și pamfletar. Proba: „Ștampila 62". Dar să ascultăm pe scurt povestea... Autorul s-a hotărît să-și cumpere un aparat de radio „Turist". Iată-l la magazin. „Vă rog să-mi faceți bonul... Nu-i nevoie de probe... Sînt de la «Electronica» și știu ce aparate producem..." Abia ieșit din magazin, deschide aparatul dar... „Cînd mergeam eu, se oprea el, cînd mă opream eu, mergea el..." Acasă, spre stupoarea soției, demontează aparatul. „Placa IF atîrna de cîteva firișoare subțiri de sîrmă izolată, dintre care unul era dezlipit". Și autorul conchide, spre surprinderea cititorului: „Nu mi-am cumpărat un astfel de aparat... Vă asigur că toate acestea s-ar fi putut întîmpla, dacă «Turistul» de care vorbeam n-ar fi fost depistat de către grupa C.T.C.". Cu fantezie și umor Victor Luca dezbate probleme serioase. Pana lui e muiată în cerneală acidă. Dacă unii se supără, nu-i nimic. Principalul este să-și dea seama că au greșit...

Artileria grea a ziarului o formează însă inginerii uzinei. În puține publicații similare vei găsi atîția ingineri care să dezbată probleme la ordinea zilei. Iau la întîmplare un nume: ing. Th. Bădăranu. Iată cîteva din articolele scrise, care ridică tot atîtea probleme: „Microminiaturizarea", „Fațeți cunoștință cu Delta", „Protecția galvanică" etc. Redactate într-un limbaj tehnic accesibil, cu nenumărate comparații plastice care facilitează înțelegerea, unele dintre aceste articole au folosit ca material suplimentar la cursurile de ridicare a calificării.

★

Despre eficacitatea articolelor ne vorbește următoarea întîmplare. Patru dintre corespondenții voluntari ai ziarului (muncitoarea Oprea Elena, controlorul de calitate Gh. Toma, maistrul C. Zotter și C. Alexandrescu) au făcut un raid-anchetă despre... spiritul gospodăresc. Reporterii au colindat uzina, au fotografiat, au stat de vorbă cu oamenii dar, cu sau fără voie, au omis să numească vinovatul. Și, minune! El s-a prezentat singur, în persoana șefului serviciului administrativ, care a protestat: „Ce-i de vină serviciul administrativ dacă secțiile... etc., etc..." Dar în fața argumentelor fotografice justificările n-au nici un sens. Cine răspunde de amenajările gospodărești dacă nu serviciul administrativ?

Tonul combativ, seriozitatea articolelor au creat astfel un mare prestigiu ziarului printre salariații uzinei.

Multe din problemele esențiale ale secțiilor se transformă în paginile gazetei în dezbateri vii și creatoare, ajutînd în acest fel organele de conducere ale uzinei la rezolvarea lor operativă. Cînd în cadrul comitetului de partid comuniștii au semnalat carențele calității la unele produse, ziarul a inițiat neîntîrziat o rubrică permanentă: „Și tu răspunzi de calitate!" în cadrul căreia au luat poziție muncitori, tehnicieni și ingineri. Soluțiile propuse au fost de un real folos. În ultimele numere gazeta a inițiat o nouă campanie pe o temă economică importantă care vizează lansarea produselor: „Evidența — o problemă a fiecăruia dintre noi". Problema va forma de altfel peste puțin timp obiectul unei analize a comuniștilor din uzină, iar articolele care apar săptămînă de săptămînă vor constitui prețioase materiale pentru discutarea aprofundată a carențelor.

★

Miile de exemplare ale ziarului poposesc în fiecare sîmbătă în mîinile muncitorilor de la uzinele „Electronica". Ei consideră gazeta lor o armă de luptă pentru promovarea noului, pentru combaterea a tot ce este vechi și perimat și de aceea mulți participă la pregătirea fiecărui număr! Ei întruchipează astfel legătura imediată și directă dintre masa de cititori și gazetă.

C. BOZBICI
Fotografii de S. STEINER

O muncă de răspundere: stabilirea machetei numărului.

cafeaua
cea de toate zilele

MIC ISTORIC — MARI AFACERI

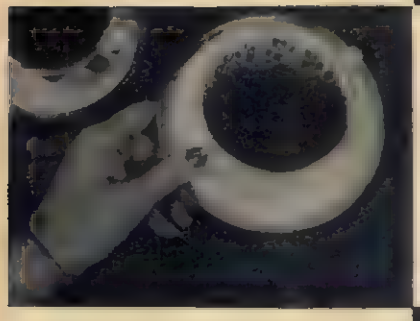

DOCUMENTAR

După ce au luat Bogdan Vodă domnia, au şi trimis pre Tăutul Logofătul sol la Turci", povesteşte cronicarul. Şi continuă: „Cînd au închinat ţara la Turci, aşa vorbesc oamenii, că l-au pus viziriul de au şedzut înaintea viziriului... Şi dîndu-i cafea, nu ştia cum o va bea şi au început a închina... Şi închinînd, au sorbit felegeacul ca altă băutură".

Din păţania logofătului Tăut, istorisită de Neculce în ale sale „O samă de cuvinte", se vede că la începutul veacului al XVI-lea aromata licoare neagră era destul de puţin cunoscută. Nici măcar un înalt demnitar trimis în misiune la Poartă nu o cunoştea şi a sorbit băutura fierbinte dînd-o duşcă...

Cafeaua era în acele vremuri abia la începuturile răspîndirii ei. Legenda spune că, prin veacul al XV-lea, un păstor din regiunea Kaffa (Etiopia) a povestit cîtorva călugări despre o descoperire a sa. Era vorba de nişte tufe ciudate. Mîncînd frunzele lor, caprele parcă deveneau mai vioaie, nu mai dormeau noaptea. Călugării au cercetat această tufă. I-au fiert frunzele şi boabele mărunte şi au putut să-şi petreacă mai uşor nopţile de veghe. Ei au fost primii consumatori de cafea...

Din Etiopia cafeaua a ajuns în Peninsula Arabică, în Yemenul de astăzi, iar de acolo în Turcia. După bătălia de la Viena, micile boabe cafenii au căpătat amatori şi în saloanele Europei apusene.

Cafeaua şi-a continuat călătoria: a traversat Atlanticul şi a cucerit vaste plantaţii ale continentului latino-american.

Afirmarea cafelei a fost deplină. An de an, numărul celor care au ajuns să savureze băutura a crescut continuu. În zilele noastre pe glob se consumă peste 2.400.000 tone cafea pe an. Secretul răspîndirii ei? Conţinînd de la 0,75% pînă la 2,5% cafeină, cafeaua exercită o influenţă favorabilă asupra sistemului nervos central şi cardiac. În timpul prăjirii, o parte din cafeină se descompune şi dezvoltă binecunoscuta aromă, denumită şi cafeonă sau cafeol. Cît despre gustul cafelei, el este, cum bine ştiţi, cît se poate de plăcut... Sintetizînd parcă toate aceste virtuţi, Talleyrand a spus despre cafea că este o băutură fierbinte ca iadul, neagră ca păcatul, tare ca un elixir şi dulce ca dragostea...

Dar mai există şi o altă faţă a cafelei — aspectul ei social-politic. În ziarele din Occident, la rubricile financiare, cafeaua este prezentă zilnic. „Coffee", „Caffe" figurează alături de petrol, aur, cupru, grîu, bumbac, iar „Wall-Street Journal" din New York, „Financial Times" din Lon-

U. VĂLUREANU

(Continuare în pag. 10-11)

Producţia de cafea verde (în tone) a principalelor ţări producătoare:

	1961-1962	1962-1963 (estimativ)
Brazilia	1 680 000	1 200 000
Columbia	408 000	408 540
Coasta de Fildeş	96 000	165 000
Angola	165 000	183 000
Uganda	113 280	128 220
Mexic	96 000	102 000
Guatemala	102 000	90 000
Costa Rica	61 500	67 500

RECLAMĂ...

Un muncitor de pe o plantație de cafea, așa cum apare pe o reclamă din revista „Look"...

...ȘI REALITATE

Cum se muncește în realitate pentru înălțarea haldelor de cafea.

dra, „Die Welt" din Hamburg, ca și alte publicații înregistrează cu conștiinciozitate cotările diferitelor sorturi de cafea, analizează tendințele bursei, fac pronosticuri. Pentru anumite cercuri cafeaua e o marfă aducătoare de uriașe profituri. Dar pentru mase largi, de zeci de milioane de oameni, pentru cei ce produc cafeaua, mai ales din America Latină, aurul cafeniu nu mai constituie o sursă de bucurii.

Iată de pildă impresiile unui ziarist străin care a făcut o călătorie în Columbia, prin satele unde trăiesc țărani culegători de cafea: „Trecem pe lîngă căsuțe cenușii, sărăcăcioase, fără ferestre, unde oamenii dorm pe jos, unde copiii se tîrăsc printre porci negri, slăbănogi. Mizerie în mijlocul bogăției de culori de la tropice.

Iar alături de drum se întind, kilometri după kilometri, plantații verzi de cafea. Toate acestea constituie proprietatea «haciendado»-ului — moșierului din localitate. Țărani sleiți, pe fondul unei latifundii nemărginite. Un pumn de mari moșieri și 1.300.000 de țărani fără pămînt, condamnați la o existență de cruntă mizerie".

★

Istoria a cunoscut nu numai goana după aur, după petrol sau cauciuc. A existat și o goană după cafea. În cartea sa „Geografia foamei", cunoscutul economist brazilian Josue de Castro povestește cum de pe întinse regiuni din Brazilia au fost izgonite orice alte culturi, au fost incendiate păduri pentru a face loc arborilor de cafea.

La începutul celui de-al patrulea deceniu cafeaua trecuse printr-o mare criză de supraproducție: pentru a se menține prețurile au fost doborîte păduri întregi de arbori de cafea din America Latină și au fost folosiți drept combustibil zeci de milioane de saci cu boabe cafenii. Între anii 1931 și 1943, în Brazilia au fost distruse 4,68 milioane tone de cafea. Pe plantațiile de cafea flămînzeau milioane și milioane de campesinos...

După cel de-al doilea război mondial, cînd tunurile au amuțit, oamenii și-au amintit și de băutura aromată. Dar producția redusă nu mai satisfăcea nici pe departe cererile. În unele țări europene cafeaua era mai rară chiar decît untul. Cînd vapoarele sosite la Bremen descărcau cafeaua braziliană, sacii cu boabe cafenii erau căutați de parcă ar fi conținut diamante.

Crescînd cererea, au crescut, firește, și prețurile, au început o nouă și, pînă în prezent, ultimă „goană după cafea". Ziarele au scris din nou despre incendierile de păduri menite să facă loc plantațiilor de cafea.

Numeroase țări din America Latină au economia profilată pe producția de cafea. Din totalul exportului Columbiei, Guatemalei, Costa Ricăi cafeaua reprezintă aproximativ 80 la sută. Exportul brazilian cuprinde peste 60% cafea. Alături de producătorii tradiționali, pe piața cafelei au apărut și concurenți noi: Kenya, Republica Malgașă, Togo, Uganda și alte țări africane, în care stăpîneau rînduieli coloniale și unde monopolurile au creat plantații de cafea de soiuri ieftine. Pînă în 1954 cafeaua a ajuns să coste de 12 ori mai mult decît înainte de război! Iată cîteva cifre semnificative: în aprilie 1954, la New York, exportatorii vindeau cafeaua cu 2.057 dolari tona, în timp ce cu un an în urmă prețul mediu era de 1.263 dolari tona. „General Foods Corporation", „Great Atlantic and Pacific Company" și alte mari societăți din S.U.A., care achiziționau aproape 70% din întreaga producție de cafea a Americii Latine, făceau afaceri excelente.

★

Dar în aprilie 1954 epoca de aur a cafelei a luat sfîrșit. În timp ce producția de boabe cafenii creștea mereu, cererea rămînea în urmă. Cafeaua costa prea mult pentru ca să se mai poată mări, în același ritm, numărul consumatorilor. (În unele țări europene ea îi costă și astăzi pe consumatori de trei ori mai mult decît înainte de război.) Țările producătoare rămîneau cu mari stocuri nevîndute. În aceste împrejurări, societățile importatoare din S.U.A. și din alte țări au dezlănțuit „războiul cafelei", pentru a reduce masiv prețul de achiziție.

Prețurile de achiziție au început să scadă masiv și această scădere a continuat an de an. La New York, prețul de import la cafeaua braziliană de soiul standard Santos s-a redus între 1954 și 1961 de la 78,7 la 36 cenți livra, adică cu mai mult de 100 la sută! Prețul cafelei columbiene Manizales a scăzut în aceeași perioadă de la 80 la 43,6 cenți livra, iar al cafelei angoleze Ambriz de la 63 la 19,9 cenți livra...

Pentru țările specializate în producția de cafea rezultatele acestor scăderi au fost dezastruoase. Cu toate că volumul exportului a crescut cu 13 la sută între 1950 și 1961, venitul realizat

s-a micşorat cu 34 la sută. În Columbia, după cum scria ziarul „New York Times", veniturile obţinute din vînzarea cafelei s-au înjumătăţit. Ministerul columbian al muncii a declarat de curînd la Bogota că „în ultimii cinci ani Columbia a pierdut 600 milioane dolari din cauza preţurilor extrem de reduse la cafea, pe care le-au stabilit întreprinderile americane pentru prelucrarea cafelei". Iar fostul preşedinte al Braziliei, Kubitschek, a declarat într-un interviu acordat la sfîrşitul anului trecut ziarului „Journal do Brasil" că în perioada 1954-1962 Brazilia a pierdut 500 milioane dolari din cauza reducerii preţurilor la cafea...

Dar cine e beneficiarul acestor modificări de preţuri? Societăţile importatoare din S.U.A., R.F.G. şi alte ţări care reexportă cafeaua, marii comercianţi intermediari între cei ce culeg boabele de cafea şi cei ce sorb, din ceşcuţele delicate, băutura neagră şi fierbinte.

*

După ce a început criza cafelei, ţările producătoare au încercat să ia unele măsuri de apărare. În ianuarie 1958 a fost creată Organizaţia internaţională a cafelei. În septembrie 1959 a fost semnat Acordul internaţional al cafelei, la care au aderat iniţial 15 ţări ale continentului american şi ulterior Franţa (reprezentînd şi unele teritorii care mai erau în acea vreme colonii), Marea Britanie şi alte state. A luat fiinţă Organizaţia africană şi malgaşă a cafelei (O.A.M.C.A.F.), la care participă 8 ţări africane din zona francului francez (Coasta de Fildeş, Camerun, Republica Malgaşă, Republica Africa Centrală, Dahomey, Togo, Congo — cu capitala Brazzaville — şi Gabon), iar aceste state împreună cu alte zece producătoare au constituit Organizaţia interafricană a cafelei (I.C.O.). În acelaşi timp s-au făcut încercări de industrializare a cafelei prin mărirea sectoarelor de nescafé, prin lărgirea sortimentelor de ulei din cafea. A continuat, de asemenea, arderea unor cantităţi importante din surplusuri şi folosirea cenuşei ca îngrăşămînt.

Cel mai important dintre organismele create este Acordul internaţional al cafelei. Conform acordului, pentru a se opri scăderile de preţuri şi a se reglementa într-o oarecare măsură producţia şi desfacerea cafelei, ţările producătoare urmau să retragă de bunăvoie de pe piaţă o parte a recoltei. Brazilia s-a angajat să retragă 40% din noua recoltă de cafea, Columbia şi-a retras 15%, celelalte ţări, între 5 şi 10%. Dar această înţelegere convenea doar marilor monopoluri. În timp ce pentru ţările producătoare erau prevăzute datorii maxime şi drepturi minime, pentru marile puteri capitaliste importatoare şi reexportatoare nu erau prevăzute nici un fel de obligaţii.

Acordul, valabil un an, a fost de fiecare dată prelungit cu cîte un an de zile, fără să aibă însă efectele aşteptate. Preţul de achiziţionare a continuat să scadă şi ţările membre ale acordului nu au reuşit să vîndă nici măcar cotele pentru care primiseră asentimentul. Este semnificativ exemplul Braziliei care, în 1962, a vîndut mai puţin cu 1.100.000 saci de cafea (a cîte 60 kg) decît cantitatea plasată cu un an înainte, reducîndu-se totodată şi preţul de vînzare comparativ cu anul anterior. Iar situaţia continuă să se înrăutăţească. La 31 mai 1963 în porturile braziliene era disponibilă şi nu-şi găsea cumpărător imensa cantitate de 5.905.949 saci de cafea. La fel de grea este şi situaţia Columbiei. Tabelele statistice publicate de buletinul zilnic „Reuter" arată că în perioada ianuarie-mai 1963 exportul columbian de cafea a scăzut cu aproximativ 50.000 de saci, în comparaţie cu aceleaşi luni din anul 1962, deşi numărul ţărilor cu care Columbia face comerţ a sporit! Explicaţia scăderii exportului constă în aceea că monopolurile americane, care sînt principalul achizitor al cafelei columbiene, au redus achiziţiile cu 105.000 de saci. Nu e lipsit de interes faptul că marile societăţi importatoare de cafea din Statele Unite au reexportat în scopuri speculative în aprilie 1963 cantitatea de circa 5.000 tone de cafea.

Anul 1963 nu promite să fie mai bun pentru exportatorii de cafea. Din recoltele anilor trecuţi au rămas nevîndute 4,6 milioane tone. Şi, cu toate că potrivit acordului producţia mondială este în scădere, cererea de cafea — după cum scrie revista „Tea and Coffee" — va fi depăşită anul acesta de ofertă cu 6.000.000 saci. Aceasta va agrava desigur problemele economice ale statelor a căror economie se bazează în mare măsură pe exportul cafelei.

Unele ţări au început să caute şi alte pieţe de desfacere a cafelei încercînd să se elibereze din chinga societăţilor importatoare nord-americane. Brazilia, de pildă, oferă importatorilor străini unele bonificaţii importante dacă aceştia vînd exclusiv soiuri de cafea braziliană. Ţările specializate în producţia de cafea au cerut de asemenea crearea unor fonduri internaţionale care să permită o stabilizare a preţurilor. S.U.A. s-au oferit să furnizeze sumele necesare, dar au condiţionat împrumutul de efectuarea în ţările Americii Latine a unor măsuri care să uşureze aplicarea programului american „Alianţa pentru progres".

La sfîrşitul lunii iulie a avut loc la Londra o nouă reuniune a acordului cafelei, care a discutat prevederile unui acord nou, pe termen lung (5 ani) privind limitarea producţiei în viitorii ani, stabilizarea preţurilor etc.

Imixtiunea Pieţei Comune în economia ţărilor africane a creat dificultăţi suplimentare, ce ameninţă să aibă consecinţe nefavorabile şi asupra statelor producătoare de cafea din această regiune.

La sesiunea de la Londra s-au manifestat divergenţe privind sediul organizaţiei (New York sau Londra), numirea noului director executiv etc.

★

Din ceaşca de cafea pe care o beţi poate acum se ridică aburi străvezii şi aroma plăcută vă desfată, vă îndeamnă la meditaţie. În zilele noastre cafeaua — dulce ca dragostea şi neagră ca păcatul — ridică probleme grele pentru cîteva din ţările lumii, pentru cei care cultivă boabele negre...

U. VĂLUREANU

La culesul cafelei...

Un „monument" care ilustrează situaţia grea de pe piaţa cafelei: pe una din străzile oraşului Sao Paolo s-a înălţat o piramidă din saci cu boabe de cafea. O mică parte din cei 25-30 de milioane saci a cîte 60 kg care nu-şi găsesc cumpărători.

1

2

bună dimineaț

De fapt, tot reportajul s-ar fi putut reduce la publicarea fotografiilor, alăturîndu-le reflecția șoferului care ne-a condus:

— Cînd eram ca ei, trăgeam la sapă de-mi ieșea sufletul!

Dar cărui reporter îi dă mîna (și inima!) să vadă și să tacă!

★

Povestea a început în gara Brașovului. La care tren anume nu putem spune, pentru că au fost mai multe trenuri, sosite din toate direcțiile. Povestea a început în clipa în care Dumitru Rădulescu și Valeriu Spanache, Mina Juga și Constantin Măciucă, Angela Ursache și Bela Lakos s-au apropiat de peroane cu brațele încărcate de flori și emoționați. Apoi povestea a continuat într-un șir lung de autobuze care circulau în direcții opuse: Timișul de Sus, Bran, Stupini. Aici, în autobuze, s-au legat primele prietenii și s-au pus la cale viitoarele jocuri... Ei, dar cîte nu s-au pus la cale! Se știe că imaginația copiilor nu are margini. În fine, începutul acestei povești a luat sfîrșit în clipa în care s-au ridicat barierele proaspăt vopsite în alb și roșu ale taberelor.

★

Îl vedeți și dumneavoastră pe puștiul de la barieră. În tabără, ca și în fotografia noastră, prezența lui are atribute concrete și constante, aceasta pentru că pe sub mîna (sau bariera!) lui trec toți și toate.

Pe sub bariera lui trece... aerul! Cînd vii la Timiș, Bran sau Stupini te ia în primire aerul curat, tare ca piatra munților din jur, aproape palpabil, îmbiindu-te, ca un măr ionatan, la o mușcătură zdravănă; cînd vii aici trebuie neapărat să te lași îmbătat de mireasma brădetului, al cărui verde e pictat în sute de nuanțe. Pionierii și elevii din taberele anume pregătite pentru ei au găsit nu numai aer curat și cromatica multinuanțată a brădetului. Mai presus de toate s-au întîlnit aici cu grija părintească a partidului, tradusă în cifre și fapte semnificative. În primul rînd, însăși existența taberelor, amenajate în locuri pline de pitoresc, în vile dintre cele mai frumoase, cu un personal numeros care să asigure copiilor o hrană corespunzătoare, dormitoare curate, îngrijire medicală etc. În al doilea rînd, în cîteva notații la rubrica „investiții" a unor registre de contabilitate: trei sute de mii de lei la Timiș, aproape jumătate de milion la Bran. Cîte eforturi numai în regiunea Brașov pentru ca aproape trei mii cinci sute de pionieri și elevi să se simtă bine, să-și petreacă vacanța cît mai plăcut! Reamenajări și reutilări, noi aparate de televiziune și radio, cărți, mobilier nou, terenuri sportive, echipamente sportive — totul făcut în așa fel încît dimineața, cînd se trezesc micii stăpîni ai taberelor, să poată spune cu ochii plini de lumină:

— Bună dimineața, munților! Bună dimineața, soare-răsare! Bună dimineața, pădurilor!

Ei, de-ar avea ziua aici 48 de ore!!

Text și fotografii de Bazil DUNĂREANU

① Timiș. De serviciu la poarta taberei. ② Stupini. Cine va fi element peisagistic ideal. Dar și pretextul unei amintiri fotografice de (a doua zi visele devin realitate). ⑤ Învățînd cîntece noi, într-o poiană pentru ei cîteva colțuri atractive,

3

a, munților!

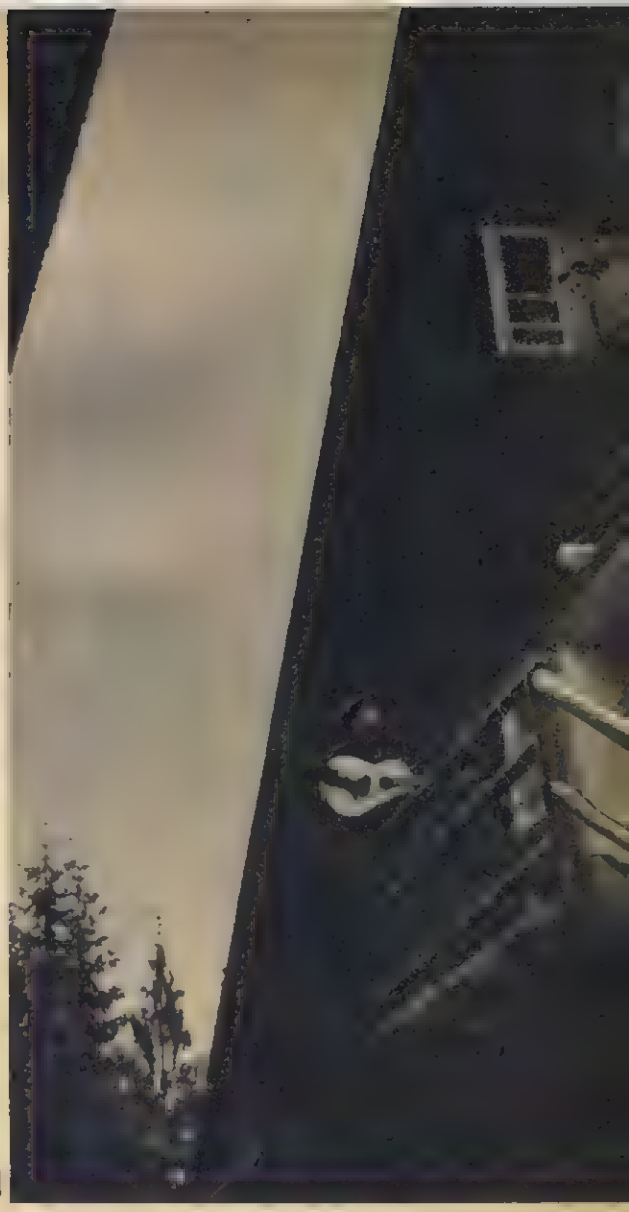

4

ampionul de șah al serii? ③ Bran. Cinci copaci dintr-o rădăcină — iată un neuitat. ④ Bran. Serenadă în plină zi, pentru că noaptea se doarme, se visează ă. ⑤ Prevăzîndu-se vizite ale preșcolarilor din împrejurimi, în tabere s-au amenajat am este, de pildă, această cabană în miniatură.

5

6

secvențe

În căutarea unghiurilor celor mai neașteptate pentru filmul „Corespondentul voluntar transmite".

Vi s-a întîmplat poate uneori ca un tovarăș de muncă în loc de obișnuitul bună ziua ori „ce mai faci?" să vă întrebe:

— De ce zîmbești?

Există unii oameni preocupați în chipul cel mai serios posibil de secretul cutărui zîmbet. Uneori un astfel de anchetator pleacă să afle răspunsul... direct la locul de muncă al celui întrebat. Despre acest fel de curioși — să le spunem pe nume: cinefilii de la „Oțelul roșu" — lumea e de părere că sînt oamenii cei mai neastîmpărați din uzină. Văd peste tot numai secvențe, simboluri, prim planuri, racursiuri. Au dreptate oamenii: în comparație cu aceștia, poeții bunăoară — eternii neliniștiți — par blajini ca mieluseii. E drept însă că după ce-și dichisesc rimele trebuie să găsească pe cineva căruia să-i spună „nu vrei să-ți citesc ceva, doar un vers?" Cît despre pictori, cei de aici nu-și sîcîie nici modelele cu prea multe ședințe de pozat și nici n-au ore speciale de „peisaj"; orașul, fabrica, oamenii alături de care muncesc constituie pentru ei subiectele unei „documentări" continue și familiare.

Zgomotoși sau mai potoliți, documentîndu-se cînd nici nu-ți trece prin cap ori pe neobservate, creatorii amatori sînt deopotrivă de iubiți peste tot, muncitorii le spun la fel: „artiștii noștri". Cineaștii, pictorii, poeții, toți artiștii fabricii sînt oameni care nu-și dezvoltă pur și simplu un talent sau altul făcînd un film, un tablou ori o poezie. Sînt cei care strîng frumusețea de fiecare ceas a uzinei și ne-o întorc apoi în imagini, uneori modeste dar mereu interesante. Pe lîngă astfel de oameni nu poți trece niciodată cu inima goală.

Frumusețea oțelului

— ... Dar analogia dintre „Ion" și personajul din „Casa" lui Vasile Rebreanu?

Discuția începută mai demult, după cum se vede pe o temă atrăgătoare, nu se purta între simpli iubitori de literatură, ci între cîțiva poeți ce declară că n-ar trăda pentru nimic în lume versul. Dar auzindu-i cum adună una peste alta idei despre ultimele poezii ale lui Arghezi ori despre cei mai tineri prozatori lansați de „Luceafărul" îi bănuiești de cochetărie cu critica literară. Bănuiala se întărește atunci cînd descoperi că unul dintre ei, electricianul Corneliu Mărăscu, a colaborat la ziarul „Drapelul roșu" cu cronici literare. Cum însă la ședințele cenaclului literar ce poartă numele lui Labiș am auzit numai poezii, nu pot să rămîn decît cu convingerea că la „Oțelul roșu" sînt foarte mulți cei cărora nu le dau pace versurile. Nu e de mirare. E știut că versul pare mai ispititor. Și ei recunosc: „parcă te ajută mai mult să-ți exprimi propria sensibilitate" — spunea lăcătușul Marin Vînătoru. Drept care se luptă cu rimele și ritmul (nu-i atrage versul alb). Ce-i inspiră mai mult? Dacă aș ști că nu vor fi acuzați de unilateralitate, aș cuprinde totul într-un singur cuvînt: oțelul. Dincolo de șarjele incandescente, de jerbele de scîntei ori de trupurile vînjoase cu care ne-au obișnuit unele filme există o frumusețe anume a muncii în oțelărie, al cărei înțeles nu se lasă ușor prins de cel ce nu trăiește mai multă vreme aici, tocmai din cauza spectaculozității ei. Trebuie să cunoaștem oțelarii cu robustețea și siguranța lor ca să putem înțelege acest soi de frumusețe care își depune miezul în oameni. Lăcătușul Marin Vînătoru, oțelarul Vasile Ivu, Gheorghe Vasilache, elev la școala profesională, sînt urmăriți de o astfel de frumusețe. Poeziile lor sînt martore. Doar cîteva cuvinte despre „duhul de lavă" al oțelului, cum scrie unul dintre ei. Nu dau loc descrierilor, ci omului în ai cărui „ochi prometeici avînturi noi se strîng/ Noi forțe pentru mîine în suflet îi învie", așa cum îl vede Marin Vînătoru, un tînăr muncitor de 23 de ani.

Documentare în ulei

Oriunde ți-ai instala șevaletul, pe podul sub care curge Bistra ori ceva mai sus, pe lîngă noul club muncitoresc, chiar și lîngă uzină, orășelul „Oțelul roșu" îndeamnă artiștii plastici să fie coloriști. Dealurile înconjurătoare, furnalele, noile blocuri — acestea din urmă în culori pastelate — au ispitit pictorii amatori.

Dar după cum se vede i-au atras deopotrivă halele uzinei cu lumina lor specifică.

Oprea Constantin, cel despre

În halele uzinei, cineaștii amatori sînt o prezență familiară.

și ritm

La cenaclul literar poezia este totdeauna bine primită.

care se zice că nu se desparte niciodată de vopsele — în viața de toate zilele este vopsitor — vrea să aibă un mic documentar în ulei: uzina în acești ani.

Electricianul Günther Gasser, care a început prietenia cu pictura prin ambiții foarte mari — a reprodus „Hora" lui Aman — s-a lăsat pînă la urmă cucerit de același documentar plastic.

Acestui băiat ce abia a trecut de douăzeci de ani am fi vrut să-i facem și noi un portret. Dar nu putem să schițăm decît cîteva linii: remarcat de cîțiva pictori timișoreni, Günther a fost îndemnat să dea examen la Institutul de arte plastice. Lucrurile se petreceau în vara trecută. Acum a absolvit anul I cu o medie frumoasă pe care am aflat-o de la foștii lui tovarăși de muncă — 8,50 — pentru că proaspătul student vine cam rar pe acasă. Chiar și acum, în vacanță. Bate drumurile țării cu o echipă de artiști plastici din Timișoara. Învață și se documentează în același timp.

În opt minute

La „Oțelul roșu" un regizor amator este de fapt și un neobosit operator, iar faptul că visează scenarii și că se gîndește, în același timp, la sonorizare și aranjamente muzicale nu face decît să confirme ideea că amatorii sînt contaminați total de arta filmului. Creatorul, chiar amator, trebuie să tindă spre polivalență. O părere pe care nu avem de ce să o infirmăm.

Tînărul acesta blond, tehnicianul Paul Kovaci, nu se dă în lături să developeze filme ore întregi. Cînd vorbești cu el, constați că din trei idei pe care ți le spune cel puțin două le și vede pe ecran.

Dispecerul Emil Mateiaș îi seamănă. Pe genericul unui film („Opt minute"), îi întîlnim numele în dreptul regiei; la filmul „Cutia cu bomboane" l-a atras imaginea. Dar de sunet nu s-a ocupat încă în mod special. O urare lăsată pe masă la cineclub, înainte de a pleca în concediu, dă însă de bănuit: „Succes la sonorizare!" Să fie o ușoară ironie ori vreo nouă atracție? N-am aflat. În orice caz, vioara întîi a sunetului, electricianul Aurel Oprescu, nu trebuie să uite urarea.

Regizori, scenariști sau operatori, cineaștilor amatori de la „Oțelul roșu" nu le trebuie prea multe minute pentru a-i pune pe spectatori pe gînduri. Trăind zi de zi în fabrică, au învățat să descopere conținutul fiecărui minut. De aceea, scurtimea fatală a filmelor pe care le fac nu-i deranjează. În mod obiectiv opt minute înseamnă puțin în viața unui om. Dar în timpul acesta se pot întîmpla multe, iar pelicula poate să spună și mai mult.

În opt minute, bunăoară, se poate hotărî soarta unei șarje... Brigada lui Ion Izvereanu n-a avut nevoie de un răgaz mai mare pentru a destupa orificiul de scurgere a cărui înfundare amenință șarja. Un fapt căruia îi spunem eroism cotidian. Cineaștii s-au instalat apoi cu Peillardul lor (aparatul de filmat) lîngă cazanul de topire. Ca să reconstituie cele 8 minute de încordare le-au trebuit desigur cîteva zile. La capătul lor, într-un modest caiet de însemnări regizorale era consemnat unul din cele mai frumoase elogii aduse oțelului; la rubrica „ce lumini am folosit" era trecut „becuri obișnuite și lumina incandescentă a șarjelor"; în dreptul coloanei destinate actorilor — brigada lui Ion Izvereanu.

Oțelul le-a dat totul: incandescență și oameni. Cineaștii le-au

Magda MIHĂILESCU

(Continuare în pag. 16)

închinat un film pe care l-au intitulat, fără ocolișuri „Opt minute". Muncitorii de la „Oțelul roșu" țin la acest film sobru, concentrat. Au și un motiv special: este primul lor succes cinematografic într-o altă țară. La Festivalul cinematografic al amatorilor din Bulgaria „Opt minute" a fost bine primit.

Dar tot în opt minute, dacă ești curios, poți afla de ce un om zîmbește astăzi altfel decît ieri. Paul Kovaci, sufletul cinefililor, a avut într-o bună dimineață o astfel de curiozitate: l-a urmărit de-a lungul unei zile pe muncitorul Nagy Adalbert de la cuptorul nr. 2 Siemens-Martin. Secretul zîmbetului i s-a dezvăluit ușor: în luna aceea echipa lui Nagy dăduse 480 de tone de oțel peste plan și redusese timpul de reparație la cald a cuptoarelor cu 37%. Cîteva cifre care în ziar stau cuminți la rubrica de știri. Entuziaștii cineaști sînt în stare să vadă pînă și cifrele în chip cinematografic...

Așa că pornind de la acest fapt cît se poate de obișnuit au început să schițeze, în secvențe, secunde și planuri, un nou film. Se va numi „Valoarea unui zîmbet" sau „Zîmbet matinal". Poate altfel. În orice caz, nu va lipsi „zîmbetul".

Dincolo de uzină

Într-un bloc oarecare din orășelul „Oțelul roșu" un locatar trîntește ușa după el și apoi coboară zgomotos. La numai cîteva secunde, soția maltratează și ea ușa și coboară în același ritm. Adăugați la acest preludiu certurile în stradă, apoi pe cele din casă, bineînțeles, sub ochii copiilor.

Scenele se repetau. Tiberiu Boșcai, profesorul de romînă al muncitorilor-elevi de la „Oțelul roșu", cineclubist și totodată conducătorul cercului literar, le-a folosit drept punct de plecare pentru un film educativ „Cutia cu bomboane". Un film cu copii dar făcut pentru părinți. Poate că unele familii certate cu pedagogia s-au recunoscut. Nu numai din „Oțelul roșu". Din Caransebeș ori din Timișoara, unde a fost trimis filmul. Pentru artiștii amatori documentarea nu se termină la porțile uzinei.

Ceea ce și-au ales singuri drept „violon d'Ingres" este tratat cu toată seriozitatea. Drept urmare, văd peste tot subiecte cinematografice și sînt în stare să consume zi și noapte sute de metri de peliculă. Au fost într-o vizită la G.A.C. din comuna Iaz și s-au întors cu un reportaj filmat. Celor din uzină li s-a părut foarte instructiv.

În oraș s-a deschis un nou club muncitoresc. Aparatul nu a pierdut primul cofraj ridicat și nici deschiderea festivă.

De 1 Mai, Radioteleviziunea le-a cerut un ajutor: să filmeze demonstrația oamenilor muncii de la Reșița. Operatorii experimentați ai televiziunii au fost mulțumiți de pelicula primită și așteaptă în continuare alte colaborări.

Magda MIHĂILESCU
Fotografii de Traian PROSAN

Au intrat oare spartanii în Atena? Au cucerit-o cumva? Nu, aceștia nu sînt soldații lui Menelau, ci membrii unui nou ansamblu de artă antică ce trec prin piața Sintagma din centrul Atenei...

SCRISOARE DIN GRECIA

AGAMEMNON LA ATENA, în zilele noastre

de AL. GEORGHIU

Regele Agamemnon, al Micenei și Argosului, își soarbe, grav, cafeaua la o cafenea din Sintagma, piața principală din Atena. Lîngă el, Ifigenia, fiica sa, pe care o va sacrifica mai tîrziu, răsfoiește un jurnal de modă, iar viteazul Ahile, campionul Eladei, în armura lui strălucitoare, cumpără un ziar. Cînd un tînăr vînzător ambulant le oferă covrigi cu susan, „kuluria", vechii strămoși ai grecilor îi fac cinstea să-i cumpere marfa aromată. Trecătorii privesc mirați aceste figuri intrate în istorie și legendă. Este vis sau realitate? Au intrat cumva spartanii în Atena? Apoi, însoțiți de un cor de frumoase fete în straie înflorate, eroii lui Homer așteaptă schimbarea culorii „stopului" pentru a lua din apropiere nu carele cu cai, ci autobuzele. Doar nu pleacă să cucerească Troia, ale cărei ziduri au căzut acum trei mii de ani, ci se duc să repete undeva, la marginea Atenei, poate în fața Acropolei, spectacolele de dramă antică ce le vor prezenta în această vară pe scenele grecești sau străine.

Cu un gest plin de grație această tînără actriță își fixează baretele sandalelor. Aidoma elinelor de acum 2000 de ani...

Eroii noștri, care se plimbă azi pe străzile Atenei spre mirarea trecătorilor obișnuiți să-i vadă acum doar sub formă de statui sau în cărțile despre Grecia antică, sînt actorii noului ansamblu de dramă antică condus de C. Mihailidis, fost director la Teatrul național, care și-a propus să valorifice clasicul teatru grec. Ei vor prezenta tragedia „Ifigenia din Aulida" de Eschil și comedia satirică „Lisistrata" de Aristofan. Corul, problema cea mai dificilă în tragedia antică, este format din cei mai buni studenți de la școala de teatru, ajutați de un colectiv de actori specializați în interpretarea dramei antice.

Agamemnon, cel care a scăpat singur de furia valurilor ce i-au înghițit flota la întoarcerea din Troia, va îndura acum din nou, pe scenă, supliciul asasinării sale de către necredincioasa lui soție, Clitemnestra, și de amantul ei, Egist. Dar el va fi răzbunat mai tîrziu de către fiul său Oreste care va ucide pe cei doi complici asasini. Iar Ifigenia, după sacrificarea ei de către Agamemnon pentru ca flota elenă să poată ajunge la Troia, își va schimba costumul antic plecînd spre malul mării pentru a uita de această zguduitoare dramă a groazei și fiorului...

Atenienii vor retrăi astfel nu numai pagini din istoria războiului troian evocate de Homer și Eschil, ci și impresia că au văzut din nou pe străzile Atenei pe acești eroi ai Greciei antice.

ȘTIAȚI CĂ...

...Pietrosul din Munții Rodnei nu este singurul vîrf de munte din țara noastră cu acest nume? Invităm pe iubitorii munților să realizeze o performanță puțin obișnuită: aceea de a urca pe toți... „Pietroșii" din Carpați. Numărul lor se ridică la cinci și se află: în Munții Rodnei *(Pietrosul Mare, 2.305 metri)*, Călimani *(Pietrosul Călimanilor, 2.102 metri)*, Bucegi *(Pietrosul, 1.932 metri)*, Munții Maramureșului *(Pietrosul, 1.854 metri)* și în sfîrșit Munții Bistriței *(Pietrosul Dornei* sau al *Bistriței, 1.794 metri)*.

...printre curiozitățile fanei țării noastre una dintre cele mai remarcabile o constituie „șerpii de sticlă"? Dar tot o curiozitate este și denumirea pe care o poartă, pentru că de fapt animalele respective nu sînt nici șerpi și... nici de sticlă. Este vorba despre o specie de șopîrle avînd o formă cilindrică, de unde asemănarea cu un șarpe, și o strălucire

aidoma celei a sticlei. Dacă le întîlniți în cale să nu vă speriați de ele! Sînt blînde, dar mai ales fricoase!

...în unele regiuni din țara noastră există arbori care și-au legat numele de mari figuri din istoria și cultura poporului nostru? Iată cîțiva dintre ei: *gorunul lui Horia* — ce domină dealul din fața gării Tebea; *ulmul din Vladimiri* — despre care bătrînii localnici spun că la umbra lui și-ar fi strîns Tudor Vladimirescu prima lui ceată de panduri; *teiul lui Eminescu* — din bătrîna grădină ieșeană de la Copou.

De veți ajunge prin acele locuri, nu uitați să poposiți și dv. la umbra lor.

...primele marcaje în Munții Bucegi au fost făcute pe valea Mălinului și pe brîul Jepilor? Pe valea Mălinului, vînătorul de capre N. Butmăloiu a făcut semne cu vopsea roșie în anul 1912, iar pe brîul Jepilor, Nestor Ureche, unul din pionierii turismului nostru de munte, a făcut semne cu vopsea albastră în 1916.

...Ion Codru Drăgușanu, autorul originalei descrieri de călătorii intitulate „Peregrinul transilvan" și-a început drumurile prin lume traversînd Munții Făgăraș? Într-adevăr, în iunie 1835, plecînd din satul său Drăguș spre Cimpulung-Muscel, el a făcut drumul pe jos peste Muntele Cătavei și Cheia Bîndii (2.474 m) într-o singură zi.

...lanțul de munți vulcanici care dublează spre vest creasta principală a Carpaților Orientali este cel mai lung din Europa?

La drum!

IEZERUL AVRIGULUI

În epoci străvechi, cînd ghețurile nordului au ajuns pînă pe teritoriul de azi al țării noastre, pe crestele munților, la peste 2.000 de metri, ele au săpat uriașe căldări, pline de bolovanii purtați cîndva pe valurile lor incremenite. După temperarea climei, în aceste căldări s-au format niște lacuri numite de oamenii de știință *„fosile glaciare"*. Ciobanii le-au dat și ei numiri. Cei din Retezat le spun *tăuri*, cei din Parîng — *ochiuri de mare*, iar cei din Făgăraș — *iezere*.

În Munții Făgăraș sînt circa 70 de asemenea iezere care amintesc existența ghețarilor de odinioară și impodobesc crestele semețe ale „Alpilor Transilvaniei". Unele sînt mari, cu suprafețe de 4-5 hectare ca cel din valea Bilii sau cel de la Urlea. Altele sînt mici și rotunde ca cel de la Podul Giurgiului, cocoțat la peste 2.300 metri, altele triunghiulare, ca cel din Valea Rea a Moldovanului. Fiecare din ele, însă, reprezintă o atracție pentru turiștii de munte, care poposesc cu plăcere în jurul acestor lacuri ce reflectă în unda lor semețele vîrfuri din jur.

Să facem acum cunoștință cu unul din iezerele Făgărașilor, mai puțin celebru, dar nu mai puțin pitoresc decît cele cu renume: iezerul Avrigului.

El este primul mare lac de pe versantul nordic pe care turiștii îl întîlnesc pe drumul de creastă cînd pornesc de la Șurul spre Negoiul. Le apare dintr-o dată, atunci cînd ajung în curmătura dintre vîrful Ciortea și Vîrtopul Roșu, ca o pată strălucitoare, veselă în lumea aspră a stîncilor din jur.

De forma unei pungi, lacul măsoară 240 m în lungime, lățimea maximă fiind de 115 m. Cu cele 2,7 hectare ale suprafeței sale, el intră în categoria lacurilor mari din Făgăraș, iar altitudinea de 2.011 metri și, mai ales, pata de verdeață pe care o creează în peisajul arid din jur, fac să fie un minunat loc de popas pentru cei ce parcurg drumul pretențios și obositor de pe creastă.

Dar lacul Avrig poate fi admirat nu numai de turiștii încercați care urmează creasta. Către el duc și alte drumuri. Cel mai direct este drumul de pe valea Rîului Mare.

Acest drum începe chiar din comuna Avrig și urmează șoseaua de pe malul drept al rîului (stînga, cum se urcă), oferind tot timpul o frumoasă priveliște asupra ramurii vestice a crestei Făgărașului, cuprinsă între Negoiul (2.535 m, al doilea vîrf din țară) și Șurul (2.281 m).

După circa 15 km șoseaua se termină în frumoasa poiană pe care se înalță construcțiile cabanei Poiana Neamțului. De aici, valea Rîului Mare nu mai este largă, primitoare, iar poteca, marcată cu cruce roșie, începe să urce prin pădure, pe un picior al Munțelui Scărișoara. Trece apoi pe piciorul Bîrcaciului, printr-o serie de serpentine, cîștigînd înălțime pînă ajunge la noul adăpost Bîrcaciu, situat aproape de limita pădurii (1.550 m).

De la Bîrcaciu, poteca, de data aceasta marcată cu punct albastru, coboară de-a coasta în valea Rîului Mare. Trece pe malul lui stîng și urcă peste terasele căldării glaciare spre lacul Avrig. Durata de mers este de circa 5 ore (3 ore de la Poiana Neamțului pînă la Bîrcaciu și 2 ore de la Bîrcaciu la lacul Avrig).

După popasul de rigoare pe malul frumosului iezer, excursia poate fi continuată fie spre cabana Șurul, pe drumul de creastă marcat cu bandă roșie, fie spre cabana Negoiul, peste Gîrbova, Scara și Scărișoara (bandă roșie pînă la Scara și apoi cruce albastră). Dacă aceste excursii par prea lungi, necesitînd 4-5 ore de mers fiecare, și prea grele din cauza urcușurilor, se poate face o alta mai ușoară. Se revine la adăpostul Bîrcaciu și de aici se urmează poteca, marcată cu punct roșu, care traversează văile largi ale Porumbăcelului și Șerbotei ducînd la cabana Negoiul. Cascada Șerbotei cu uriașul ei val de spume va face interesantă și coborîrea spre Porumbacul, care încheie această excursie într-unul din numeroasele colțuri atrăgătoare ale Făgărașilor.

Gh. EPURAN
Fotografia autorului

CE TREBUIE LUAT ÎN RUCSAC

Tovarășa *Mioara Dura* din Iași ne întreabă ce ar trebui să conțină — pentru o excursie în munți — un rucsac bine întocmit.

Întocmirea sacului pentru o excursie în munte au este o problemă simplă nici pentru turiștii mai experimentați. Veșnic se nasc asemenea întrebări: să iau și asta? N-o să fie prea greu? Dar n-o să-mi lipsească?

Din experiență, s-a ajuns la concluzia că greutatea normală a unui rucsac nu trebuie să depășească 25% din greutatea purtătorului pentru bărbați, și 20% pentru femei. Deci circa 17 kg pentru un bărbat de 70 kg și 11 kg pentru o femeie de 55 kg.

Pentru a nu se depăși această limită, obiectele trebuie reduse la strictul necesar. Un schimb de lenjerie, 2-3 perechi ciorapi de lînă, un pulover mai gros, o haină de vînt, un basc, o pelerină de polietilen și o pereche de papuci de cabană asigură de regulă nevoile de echipament pentru o excursie de 3-7 zile. Nu trebuie să se renunțe la un pulover și haina de vînt nici cînd excursiile se fac pe vreme caldă căci adesea în munți intervin perioade de vreme rece, iar serile și nopțile sînt totdeauna răcoroase. O problemă mai complicată o constituie alimentele, căci preferințele sînt mult individualizate. Atunci cînd se face o excursie pe un itinerar de-a lungul căruia sînt cabane bine aprovizionate, se vor lua doar dulciuri (rahat, zahăr cubic, ciocolată etc.), biscuiți, lămîie și eventual 2-3 sandvișuri. În celelalte cazuri se vor prefera alimentele care la un volum și o greutate reduse asigură un mare număr de calorii (unt, slănină, salam de vară, brînză topită etc.), iar ca verdețuri și fructe: ardei graș, mere, portocale și eventual roșii. Se vor evita alimentele ușor alterabile (exemplu șunca presată) și cele care față de greutate au o valoare calorică mică (exemplu: castraveții, pepenii etc.). Conservele de asemenea sînt recomandabile în excursiile de lungă durată.

În afară de echipament și alimente grupul de excursioniști trebuie să dispună de: o mică trusă cu ace, ață, nasturi etc.; o mică trusă cu medicamente de primă necesitate; 1-2 lanterne cu baterii de rezervă; o hartă sau o călăuză cu hartă a regiunii respective, o busolă; un aparat de fotografiat cu filmele și filtrele respective, eventual un binoclu. Toate aceste obiecte fiind pentru uzul întregului grup, vor fi împărțite, proporțional, pe participanți.

moda

DUPĂ-AMIAZĂ: ROCHIA ÎN DOUĂ PIESE

Din țesătură de in, șantung, lenaj ușor sau tergal, costumul din două piese e o ținută elegantă ce poate fi adoptată în orice împrejurare.

Șantungul sau o țesătură din amestec de lînă cu mătase se potrivește pentru acest costum (foto 1) închelat la gît cu o cravată rulou, iar în talie cu o petiță și doi nasturi.

Rochia bicoloră (foto 2) e unul din „șlagărele" sezonului; ea poate fi realizată din olandă, șantung sau tergal.

O linie mai sportivă — datorită cordonului și manșetelor — caracterizează acest costum din două piese confecționat din tergal sau lenaj ușor (foto 3).

1

2

3

din toată lumea

NOI ANTIBIOTICE

La familia antibioticelor s-au mai adăugat patru noi membri, deocamdată neboterați. Deși nou-născuți, ei s-au dovedit în anumite privințe mai puternici decît vîrstnicii cu merite bine stabilite și de mult recunoscute — ca penicilina, streptomicina și aureomicina — distrugînd microbii împotriva cărora acestia sînt neputincioși. Noile antibiotice au fost descoperite de cercetătorul sovietic A.P. Degtearev în frunzele de mirt și de eucalipt albastru

ÎN LUPTĂ CU FLAGELUL

Oamenii de știință japonezi — face cunoscut revista franceză „Science et vie" —

au descoperit un medicament injectabil care ar putea împiedica dezvoltarea unui cancer, neavînd, în același timp, nici un fel de efect secundar nociv, cum ar fi de pildă diminuarea numărului de globule albe. Se pare că medicamentul respectiv ar fi rezultat din combinarea cu cobalt a unui extras din hemoglobina globulelor roșii umane. Deocamdată eficacitatea noului medicament nu este încă atestată de oncologi.

PEȘTII CEI GURALIVI...

Datorită perfecționării aparatelor de ascultare submarină savanții au căpătat posibilitatea să studieze în mod special zgomotele biologice ale apelor. Din zgomotele neclare și haotice s-a reușit să se detașeze sunete care aparțin exclusiv anumitor specii de pești sau de animale, ca și „corurile" formate din îngrămădirea animalelor aparținînd aceleiași specii.

Astfel, bancurile de scrumbii mici denumite „kliki" cînd se hrănesc fac un zgomot asemănător cu cel al foșnetului frunzelor cînd suflă vîntul. Carasul, crapul și ciortanul, înghițind hrana, plescăie destul de tare din bot. Sunetele scoase de sardele seamănă oarecum cu zgomotul produs de izbirea valurilor. Țiparii, țipă (de unde li se trage și numele).

Unul dintre cei mai „guralivi" pești s-a dovedit a fi rîndunica de mare care mormăie și orăcăie.

Și alte animale marine

umor

— Ce e cu tînărul de nu nimerește poarta? E orb?

— Da de unde... E centru înaintaș într-o echipă de fotbal!

S. NOVAC

Primul copil al căpitanului de marină.

E. ARNO

obișnuiesc să „vorbească". Astfel, unele specii de crevete produc un zgomot care seamănă cu șfîrîiala uleiului încins într-o tigaie, iar alte specii de crevete produc un sunet asemănător cu pocnetul dopului scos dintr-o sticlă. Zgomotul a mii de crevete se contopește într-un trosnet general care nu încetează nici ziua, nici noaptea.

Unii pești produc sunete asemănătoare cu zgomotul burghiului pneumatic, alții parcă scrîșnesc din dinți, alții scîrțîie strident. Sînt și unii pești care lansează ultrasunete, imperceptibile auzului omenesc.

Printre pescarii din Marea Galbenă, Marea Chinei și mai ales din Arhipelagul malaiez se află adesea cîte un scafandru care ascultă zgomotele submarine. Ieșind la suprafață el indică fără greș nu numai direcția în care se află bancul de pești ci, după zgomotul produs de concentrarea peștilor, și specia peștilor, precum și dacă se hrănesc, se mișcă sau se pregătesc pentru depunerea icrelor.

FLOAREA LUI ZEUS

Pe versantul vestic al masivului Piatra Craiului turistul poate întîlni adesea o floricică modestă dar nu lipsită de gingășie și colorit, pe care oricît ar mai căuta-o aiurea n-o va mai întîlni. Nicăieri pe globul pămîntesc nu mai crește *Dianthus callizonus* decît printre stîncile pomenitului masiv din patria noastră, unde i se spune „Garofița Pietrei Craiului". Pe tulpiniță firavă crește cîte o singură floare (rar mai multe și cel mult cinci) cu petale carmin de 1-2 cm, ușor dințate pe margini, cu o zonă barbulată alburiu-brumată și catifelată, de culoare purpurie. Însuși numele rarisimei floricele, *dianthus* (de la grecescul *Dios*—Zeus și *anthus*—floare) arată prețuirea

de care se bucură în ochii naturaliștilor, care i-au închinat numeroase studii de specialitate. Garofița noastră este de altfel și subiectul unei valori din seria specială de mărci poștale emise sub titulatura „Flora carpatină".

Garofița Pietrei Craiului, monument al naturii, este ocrotită ca atare de lege, care interzice ruperea ei.

TERMOMETRU... INSTANTANEU

Cele 10 minute necesare luării temperaturii cu ajutorul unui termometru obișnuit se dovedesc a fi o adevărată pierdere de timp. Acest lucru este demonstrat cu ajutorul unui termometru electronic (în fotografie) construit de o întreprindere din R.F.G. Noul termometru, care după cum se vede se pune, nu ca pînă acum, la subsuori, ci la ureche, face o... economie de 9 minute și 58 de secunde, adică stabilește temperatura în numai 2 secunde.

MEZINUL ARE... 87 DE ANI

Frații Löfström din orășelul suedez Villbo-Tierp se bucură de o faimă de longevivi binemeritată: Kalle are 95 de ani, Erik —93 ani, Anders — 90, rolul de mezin al familiei revenindu-i lui Wilhelm, care n-are decît 87 de ani. Iată-i pe frații Löfström fotografiați cu prilejul aniversării unuia dintre ei.

August

ORIZONTAL: 1) Au gust — Poporul lui... August — Răsărit. 2) Au fiecare cîte un... august — Împreună cu August și Antoniu a format cel de-al doilea triumvirat — Locul unde se treleră grînele (pl.). 3) Zine ale izvoarelor și pădurilor din mitologia greco-romană — Telecomunicații (abr.) — Direct. 4) Autorul poeziei „În august" — Celebru poet roman din timpul lui Octavian August, autorul vestitei „Ars poetica". 5) Scale! — Dumneaiui — Vînzători de bere (od.). 6) Cîntec de slavă — A trece cuiva o parte din atribuțiile sale. 7) Fir — Drăguț, frumușel, îngrijit — ...Alimoș, vestit erou de baladă. 8) August — Localitate în U.R.S.S — Viteaz (fig.). 9) Dintr-un popor contemporan cu romanii — A aspira — Unealtă agricolă. 10) Riu în Manciuria — Nu vorbește — Compozitor din R.P.R. 11) Metal alb, dur, cu proprietăți radioactive — Însușit — Monedă română. 12) August — Gen de poezie.

VERTICAL: 1) Cunoscută poetă română contemporană — Locul victoriei navale a lui Octavian August și Agrippa asupra lui Antoniu și Cleopatra. 2) A se afla — Privitor la scris (fem.). 3) Aureolă — Numele popular al lunii august. 4) Cunoscut arabist rus (1782-1851) — Mică unealtă — Particulă de negație. 5) Cinstit, sincer, corect — Ceri — Titus, mai pe scurt. 6) Notă muzicală — Interjecție — Or. 7) Cifră — Autorul ciclului de versuri „Inima bătrînului Vezuviu". 8) Ilustru sculptor, pictor și arhitect italian, autorul sculpturii „Augusta". 9) Academic! — Tatăl lui Romulus Augustulus, decapitat în august 476 — Numeral. 10) Iubit — Loc de trecere prin rîu. 11) Munte în Asia — Plini (trans.). 12) Ulîu (pl.) — Tîrg în Italia. 13) Pești de mare asemănători cu nisetrul—August dulce (sing.). 14) ...Liviu, mare istoric latin din vremea lui Octavian August, a scris istoria Romei — Luna pepenilor.

Dicționar la îndemînă: IAL — FREN — INTA — OLLE.

Dezlegarea jocului „PERECHI" apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) Inseparabili. 2) Nuntă — Alfred. 3) Dr — Ira — I — Iai. 4) Riscate — B — Nl. 5) A — Țel — Isolda. 6) Goi — Em — Taur. 7) Ochelari — Duo. 8) SH — Sinonim — F. 9) Tist — Omerice. 10) I — A — Ana — Il — L. 11) Tosca — Nănași. 12) Adam și Eva — Ia.

Din întîmplările nepublicate ale lui d'Artagnan.

Grapiuh

INTRE ABSTRACȚIONIȘTI

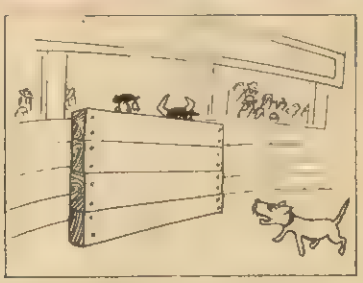

Fără cuvinte.

„Svet v Obrazech"

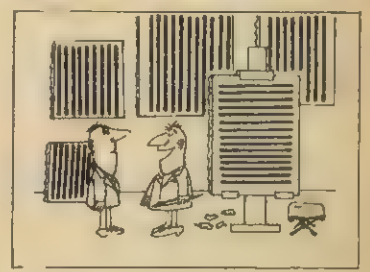

— De, după cum vezi, în ultima mea lucrare am adoptat un stil cu totul nou...

„Quick"

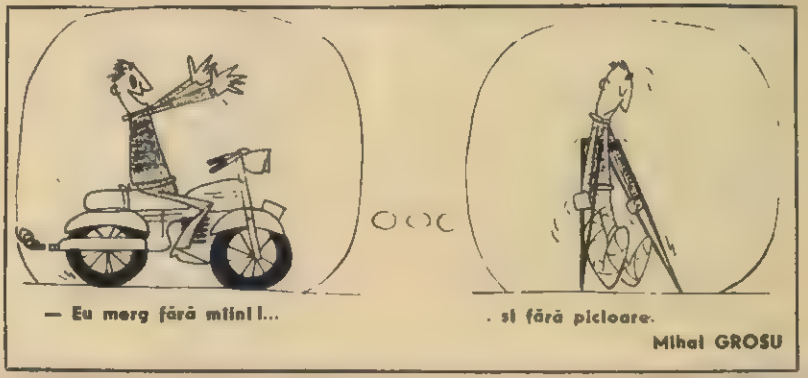

— Eu merg fără mîini...

... și fără picioare.

Mihai GROSU

Vedere din Phenian.

IMAGINI DIN R.P.D. COREEANĂ

18 ani au trecut de la eliberarea Coreei, în august 1945. În această perioadă constructorii socialismului din R. P. D. Coreeană au obținut succese importante în domeniul dezvoltării industriale. Iată, în fotografie, un aspect de la Uzinele textile din Phenian.

O brigadă de la Stațiunea de mașini și tractoare din Manpo lucrînd pămîntul unei cooperative agricole din provincia Ceagang.

Printre casele de odihnă aflate la dispoziția oamenilor muncii este și cea situată în pitorescul cadru al Munților de Diamant.

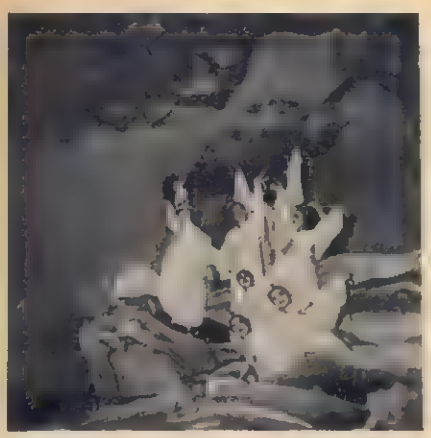

„Dansul cocorului" interpretat de artiste ale Teatrului național din Phenian.

În schela Moinești.
Fotografie de A. MIHAILOPOL

Pe Dunăre, cînd se lasă înserarea.
Fotografie de V. SAVIN

PROGRAMUL DE RADIO

RADIOJURNALE, BULETINE DE ȘTIRI, BULETINE METEOROLOGICE, SPORT, ULTIMELE ȘTIRI

	PROGRAMUL I	PROGRAMUL II	PROGRAMUL III
DUMINICA	7.00, 13.00, 19.30, 22.00, 23.50-23.55	7.50, 14.00, 20.00, 23.00, 0.50-0.55	22.00
ÎN CURSUL SĂPTĂMÎNII	5.00, 6.00, 7.00, 11.00 (afară de miercuri), 13.00, 17.00, 20.00 (afară de joi), 22.00 (joi 22.30), 23.50-23.55	10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.00 23.00, 0.50-0.55 (simbătă 1.50-1.55)	21.00

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM: Duminică: 6.30 13.05 (Progr. I), 7.30 (Progr. II)
În cursul săptămînii: 6.30, 13.05 (Progr. I), 10.05, 14.30 (Progr. II).
COTELE APELOR DUNĂRII: Zilnic — 13.40 (Progr. I).
SUMARUL PRESEI CENTRALE: Zilnic — 8.00 (Progr. I).

DUMINICĂ 11 AUGUST Programul I *6.00:* Muzică populară *6.35:* Muzică ușoară *7.10:* Concert de dimineață *8.06:* Formații artistice ale minerilor din Valea Jiului *8.30:* Clubul voioșiei *8.50:* Melodii populare *9.20:* Piese instrumentale *9.30:* „I. L. Caragiale despre muzică și muzicieni" — montaj muzical-literar *10.30:* Muzică populară românească și a minorităților naționale *11.00:* Soliști ai Teatrului de stat de operetă *11.30:* Vorbește Moscova! *12.00:* Cîntece patriotice *12.20:* Muzică ușoară *13 10:* De toate pentru toți *14.00:* Valsuri *14.30:* Concert de prînz *15.00:* Din viața satelor patriei *15.40:* Program muzical dedicat fruntașilor de pe ogoare *16.10:* Muzică distractivă *16.35:* Fantezie din cele mai frumoase melodii ale lui Ceaikovski — orchestra simfonică din Viena, dirijor Robert Stolz *17.00:* Muzică de estradă *17.30:* Orchestra de muzică populară a ansamblului de cîntece și dansuri „Ciocîrlia" *18.00:* Muzică din operete *18.17:* Suita „Priveliști moldovenești" de Mihail Jora *18.45:* Program muzical dedicat minerilor *19.35:* Muzică de dans *20.00:* Teatru la microfon — premiera „Strada nouă" de Maria Földes *21.07:* Muzică din opere *21.45:* Orchestra de estradă a Radioteleviziunii dirijată de H. Mălineanu *22.25:* Muzică de dans *23.04:* Serenada pentru orchestră de Bohuslav Martinu; Concertul pentru pian și orchestră de Valentin Gheorghiu.

Programul II *7.00:* Fanfară *7.35:* Cîntece din folclorul nou *8.00:* Uvertura română de Alexandru Flechtenmacher; Balada de Ciprian Porumbescu — solist Ion Voicu; Patru dansuri românești de Tiberiu Brediceanu *8.30:* Muzică ușoară *8.45:* Anunțuri, muzică *9.00:* Muzică de estradă *9.30:* Din comoara folclorului nostru muzical *10.00:* Muzică din opere cerută de ascultători *10.30:* Revista presei străine *10.38:* Muzică ușoară românească interpretată de soliști din țări socialiste *11.00:* Corul Conservatorului „Gheorghe Dima" din Cluj *11.15:* Piese instrumentale *11.30:* Muzică populară cerută de ascultători *12.00:* Emisiunea „Cinema" *12.15:* Concert simfonic popular *13.08:* Cîntă Luigi Ionescu *13.25:* Program muzical pentru oamenii muncii aflați la odihnă *14.05:* Preludii de Chopin *14.15:* La microfon satira și umorul *15.00:* Muzică ușoară cerută de ascultători *15.30:* Muzică din operete *16.00:* Oameni și fapte *16.08:* Cîntece și versuri despre viața nouă a minerilor *16.30:* Din muzica popoarelor *17.00:* Recitalul violonistului Ștefan Gheorghiu *17.15:* „Impresii din țară" — însemnări de Tudor Teodorescu-Branișce *17.25:* Muzică din opere *18.00:* Teatru la microfon pentru copii *19.00:* Muzică ușoară românească *19.30:* Cîntă Emil Gavriș și Nicu Stănescu *20.05:* Vitrina cu noutăți de muzică ușoară (reluare) *20.30:* Muzică de dans *21.45:* Lectură ghicitoare *22.00:* Romanțe *22.30:* „George Enescu — compozitor": Suita inedită pentru pian — interpretează Nicolae Caravia *23.10:* Muzică de dans

Programul III *19.00:* Opera „Maeștrii cîntăreți din Nürnberg" de Richard Wagner (actul al III-lea) *21.05:* Frumusețile patriei oglindite în poezie *21.20:* Muzică de dans *23.10-22.59:* Muzică de cameră.

LUNI 12 AUGUST Programul I *5.07:* Cîntece de muncă *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *6.07:* Muzică ușoară *6.20:* Gimnastică *6.35:* Fanfară *7.10:* Dansuri instrumentale *7.30:* Sfatul medicului: Sarea în alimentație *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri! *8.00:* Sumarul ziarului Scînteia *8.06:* Melodii populare *8.30:* Muzică din opere *9.00:* Tinerețea ne e dragă! *9.20:* Cîntece *9.30:* Piese simfonice *10.00:* Potpuriuri și uverturi *10.30:* Cvartetul de coarde nr. 5 de Alfred Mendelsohn *11.05:* Opera „Blaise ciubotarul" de André Danican Philidor *11.30:* Muzică ușoară *12.00:* Muzică populară *12.30:* Muzică din operete *13.10:* Introducere la allegro festiv de Laurențiu Profeta; Simfonia ploieșteană de Paul Constantinescu *14.00:* Muzică populară *14.40:* Lieduri *15.00:* Muzică ușoară *15.30:* Piese instrumentale *15.45.* Muzică din R.P.D. Coreeană *16.00:* Sonata în mi minor pentru viola da gamba și clavecin de Georg Philipp Telemann (George Iarosevici și Nicolae Rădulescu) *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Soliști de muzică ușoară *17.10:* Cantata „Prind visele aripi" de Tiberiu Olah *17.30:* Prietenii lui Do-Re-Mi *18.00:* Din muzica popoarelor *18.30:* Lecția de limba rusă (începători) *18.40:* Cîntă soprana Joan Sutherland *19.00:* Revista economică radio *19.20:* Cîntă Tita Bărbulescu și Ion Copil *19.45:* Muzică ușoară de Vasile Veselovski *20.15:* Piese pentru pian de Liszt *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Melodii lirice *21.15:* Tribuna radio *21.25:* Uverturi la operetele lui Suppé *22.25:* Ciclul „Simfonii de Beethoven dirijate de Carl Schuricht": Simfonia a III-a în mi bemol major „Eroica" *23.14:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Ansamblul de cîntece și jocuri al C.C.S. *10.30:* Muzică populară *11.00:* Lieduri interpretate de basul Kim Borg *11.15:* Din schițele lui Vasile Rebreanu *11.30:* Suită din muzica operei „Pan Voevod" de Rimski-Korsakov — orchestra Teatrului Mare Academic de stat al Uniunii Sovietice, dirijor Evgheni Svetlanov *12.05:* Muzică din operele compozitorilor noștri *12 30* Cîntece și jocuri populare *13.00* Muzică ușoară *13.30* Însemnări de reporter *13 37:* Muzică distractivă *14.10:* Uvertura „În natură" de Dvorak *14.45:* Muzică din filme *15.00:* Arii vesele din opere *15.30:* Concerto grosso în re major de Arcangelo Corelli; Simfonia în si bemol major de George Benda; Divertisment în fa pentru doi oboi, doi fagoți și doi corni de Joseph Haydn *16.10:* Muzică populară *16.30:* Piese vocale și instrumentale de Ion Borgovan *17.00:* Melodii nemuritoare *17.30.* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Ansambluri corale *18.30:* Muzică populară din Oltenia *19.05:* Uvertură pe teme le a trei cîntece populare ruse de Balakirev; Concert pentru pian și orchestră de Iuliu Mureșanu — solistă Dorina Popovici *19.30:* Din activitatea sfaturilor populare *19.40:* Muzică din operete *20.20:* Interpretul săptămînii — George Enescu *21.15:* Melodii populare *21.30:* Lectură dramatizată după romanul „Duiliî" de Zaharia Stancu *22.00:* Trei concerte pentru copii de Prokofiev; Suita „Mama mea, gîsca" de Maurice Ravel *22.25:* Muzică ușoară românească *23.10:* Concertul nr. 1 pentru pian și orchestră de Johannes Brahms — solist Arthur Rubinștein (Orchestra simfonică din Chicago, dirijor Fritz Reiner) *23.58:* Muzică de dans

Programul III *21.15:* Trio pentru oboi, clarinet și fagot de Aurel Stroe; Coral și fugă de Valentin Gheorghiu; Cvartetul nr. 4 de Bela Bartok *22.05-22.59:* Concert de estradă.

MARȚI 13 AUGUST Programul I *5.07:* Orchestra „Cernegura" din Piatra Neamț *5.20.* Emisiunea pentru sate *5 30* Dansuri de estradă *6.07:* Cîntece patriotice *6.20:* Gimnastică *6.35:* Piese instrumentale *6.46:* Muzică ușoară *7.10:* Muzică populară *7.30:* Sfatul medicului: Mătreața și tratamentul ei *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45.* Salut voios de pionieri! *8.06:* Muzică ușoară *8.30:* Selecțiuni din operete *9.00:* Muzică vocală de compozitori din R.P.D. Coreeană *9.15:* Piese de estradă *9.30:* Cîntece și jocuri populare *10.00:* Sonata în la major pentru flaut și pian de Tudor Ciortea; Preludii opus 38 de Dmitri Kabalevski *10.30:* Muzică distractivă *11.05:* Siciliana și Rigaudon de Francoeur-Kreisler (Mihai Constantinescu); Trei piese pentru clavecin din ciclul „Bătălia" de William Byrd (Zuzana Ruzickova); Studiu în mi minor de Domenico Scarlatti (Walter Gieseking) *11.20:* Arii din opere *11.45:* Radio prichindel *12 00:* Rapsodia română de Constantin Bobescu; Suita a II-a de Achim

(Continuare în pag. 22-23)

NOUTĂȚI DESPRE IUPITER

Iupiter și Pămîntul

„Care sînt datele științifice actuale asupra planetei Iupiter?"

Dumitru GAFIȚA
Institutul politehnic, Brașov

Răspunde prof. univ. CĂLIN POPOVICI, șeful Secției astrofizică și sateliți a Observatorului astronomic al Academiei R.P.R.

Planeta Iupiter este prototipul planetelor gigante ale sistemului solar: diametrul său este de 11,2 ori mai mare decît acel al Pămîntului (142.800 km), iar masa sa este de asemenea de 318 ori mai mare ca aceea a planetei noastre. Densitatea sa medie este foarte mică, de 1,33 g/cm³, cam a patra parte din aceea a Pămîntului. Se consideră actualmente că Iupiter, ca și Soarele, este format din hidrogen și heliu, cu maximum cîteva procente de alte elemente mai grele. În atmosfera planetei s-a pus în evidență spectroscopic numai metan și amoniac; hidrogenul pare să fie în proporție de 80% din masa planetei. Atmosfera planetei, în părțile externe, are o temperatură de circa —130°C; foarte puțina căldură este datorată însuși corpului planetei, iar micile variații ale strălucirii acesteia sînt provenite din variațiile în radiația ultravioletă a Soarelui, legate de activitatea de pete și erupții solare. Singurul detaliu permanent pe suprafața planetei este marea „pată roșie" ce se observă de 300 de ani și care nu este atașată rigid pe suprafața lui Iupiter, ci oscilează mult în longitudine, dînd impresia unei insule solide plutind într-un lichid de natură necunoscută. Se pare că schimbările în aspectul și culoarea petei roșii sînt legate de o activitate mai adîncă a planetei, care poate să fie de origine radioactivă. Indicații asupra unei activități interne a planetei s-au obținut și din alte observații extrem de interesante. Punîndu-se în evidență radiația de radiounde a planetei Iupiter s-au observat unele creșteri bruște ale emisiunii radio a planetei (pe frecvențele de 18 și 20 MgH, adică în jurul a 15 m lungime de undă) care par legate de anumite regiuni ale planetei și a căror explicare este foarte dificilă. Se pare că în cazul planetei Iupiter există un mecanism de producere de explozii localizate la suprafața planetei, care ar explica aceste creșteri, dar care nu trebuie înțeles sub forma unei „activități vulcanice" obișnuite. În ceea ce privește emisiunea radio a planetei Iupiter, ea a fost observată de la 3 la 68 cm și prezintă caracterul curios de a indica o temperatură tot mai ridicată cu cît ne referim la lungimi de undă mai mari. După cercetările actuale în domeniul undelor decimetrice, emisia de radiounde a planetei Iupiter este provocată de particulele electrizate (protoni, electroni) captate în cîmpul magnetic al planetei, zona de radiații întinzîndu-se la cîteva raze distanță de suprafața planetei.

ȘCOALA BUCIUMAȘILOR

În munții din raionul nostru, buciumul are o veche tradiție, iar buciumașii se bucură de faimă în țară și peste hotare. A deveni însă buciumaș nu-i tocmai ușor: muntenii învață să sufle din bucium încă de mici, arta aceasta moștenindu-se de cele mai multe ori din tată în fiu. Fotografia pe care v-o trimit a fost luată pe culmea unui munte, la Izvorul Alb, și redă un aspect de la o lecție pe care doi munteni din partea locului o predau fiilor lor.

F. PLOPUL
Cîmpulung Moldovenesc

SPORTUL ARMELOR ALBE

„Cum s-a dezvoltat de-a lungul veacurilor «sportul armelor albe» în lume și în țara noastră?"

Corneliu BĂLOIU
Spitalul Pucheni, reg. Ploiești

Răspunde prof. DIONISIE TEPȘAN, secretar general al Federației române de scrimă.

Scrima își are originea în cele mai vechi timpuri și a folosit pe rînd: arme de atac și apărare din lemn, apoi arme metalice foarte grele și în sfîrșit arme metalice ușoare care apar o dată cu arma de foc, cînd armurile sînt ușor perforate și deci armele grele își pierd importanța. În sec. al XV-lea încep să apară studii închinate artei duelului, care stau la baza scrimei moderne. În Italia, care în secolul al XVIII-lea devenise leagănul scrimei mondiale, e creată în 1774 prima mască de scrimă. Introducerea măștii exclude posibilitatea accidentelor și scrima începe deci să devină sport. Primele concursuri și întîlniri internaționale se desfășoară în secolul al XIX-lea. Începînd cu jocurile olimpice din 1896, campionatele mondiale de scrimă sînt organizate anual. În 1913 ia ființă Federația internațională de scrimă. Arbitrajul a evoluat de la cel cu 5 arbitri-judecători pentru toate armele, pînă la cel cu aparatul electric de spadă și floretă (aparatul pentru sabie aflîndu-se încă în stadiu experimental în unele țări).

Supremația mondială aparținuse pînă la ultimul război mondial Franței și Angliei la floretă bărbați, floretă femei, spadă, și Ungariei la sabie. După război se afirmă impetuos pe arena mondială trăgătorii din țările socialiste. Astfel între

1955 și 1961 sportivii din R.P. Ungară cîștigă 17 medalii de aur, 13 de argint, 10 de bronz; cei din U.R.S.S. 15 medalii de aur, 12 de argint și 12 de bronz, iar cei din R.P. Polonă 4 medalii de aur, 8 de argint și 5 de bronz. În ultimii doi ani din totalul de 16 locuri I, 13 au revenit țărilor socialiste.

Primele săli de scrimă apar la noi în 1850, iar primii antrenori romîni au fost Velescu, Nicolau și Bădescu. Pînă la război au apărut lucrările „Scrima cu floreta

PROGRAMUL DE RADIO

Stoia *12.30:* În fața hărții — Ecuador *12.40:* Ansambluri artistice școlare *13.10* Melodii populare *14.00:* Concert de prînz *14.35:* Din folclorul muzical al popoarelor *15.00:* Muzică din opere *15.30:* Muzică ușoară *16.00:* Cîntă baritonul Dan Iordăchescu *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Fanfară *17.10* Cîntă taraful G.A.C. din comuna „I. C. Frimu", raionul Lehliu, regiunea București *17.30:* Radioracheta pionierilor *17.55:* Tertețe din operete *18.15* Cu microfonul printre sportivi *18.25.* Program muzical pentru fruntași în producție *19.00:* Limba noastră—vorbește acad. prof. Al. Graur despre „Gramatica în școală" *19.10:* Trio nr. 5 de Mozart *19.30:* Scrisori din țară *19.45:* Cîntonete interpretate de Bogdan Paprocki *20.15:* Cîntă Ioana Radu *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară românească *21.15:* La microfon satira și umorul (reluare) *22.25:* Muzică de dans *23.01:* Uvertura burlescă de Aurel Stroe; Concertul în re major pentru vioară și orchestră de Igor Strawinski — solistă Ida Hendel; Simfonia a IV-a de Henry Cowell.

Programul II *10.10:* Madrigale *10.24:* Triplu concert în do major pentru vioară, violoncel, pian și orchestră de Beethoven *11.00:* Cîntă orchestra de estradă a Radioteleviziunii estone — dirijor Rostislav Merkulov *11.15:* „În plină stradă", povestire de Albert Maltz *11.35* Cvartetul de coarde opus 10 de Ionel Perlea *12.05:* Muzică din operete *12.30:* Muzică populară din Ardeal *12.45:* Fragmente din baletul „Spărgătorul de nuci" de Ceaikovski (orchestra Teatrului Mare Academic al Uniunii Sovietice, dirijor Ghenadi Rojdestvenski) *13.30:* Emisiune de versuri *13.45:* Cîntece *14.10:* Jocuri populare *14.35:* Piese de estradă *15.00* Fanfară *15.22:* Simfonia I de Ion Dumitrescu *16.10:* Balada pentru pian în sol minor de Grieg *16.30:* Uverturi la operele lui Rossini *17.00:* Melodii de dragoste *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Uvertură de concert de George Enescu; Capriciu românesc de Marcel Mihalovici *18.29:* Muzică ușoară de George Grigoriu *18.45:* Folclor din regiunea Maramureș *19.05.* Soliști și formații laureate la cel de-al VI-lea concurs pe țară al echipelor artistice de amatori *19.30:* Lecția de limba franceză (avansați) *19.40:* Arii și duete din opera „Werther" de Massenet *20.15.* Emisiune literară *20.35:* Cîntece de Gheorghe Dumitrescu *21.15:* Doine și jocuri populare *21.45:* Emisiune literară *22.00:* Din operetele compozitorilor noștri *22.30:* Trio opus 67 de Dmitri Șostakovici — interpretează David Oistrah la vioară, Milos Sadlo la violoncel și compozitorul la pian *23.10:* Muzică de dans *24.05:* Concert pentru clarinet și orchestră de Victor Burhns; Simfonia a IV-a de Albert Roussel.

Programul III *21.15:* Opera „Hänsel și Gretel" de Humperdinck (actele I și II) *22.25-22.59:* Muzică de estradă.

MIERCURI 16 AUGUST Programul I *5.07:* Muzică distractivă *5.20* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece și jocuri populare *6.07.* Muzică ușoară *6.30:* Gimnastică *6.35:* Fanfară *7.10:* Dansuri simfonice *7.30:* Sfatul medicului *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionier! *8.06:* Piese vocale și instrumentale *8.30:* Melodii populare *9.02:* Concertul în si minor pentru vioară și orchestră de George Simonis; Mică suită pentru oboi, clarinet și orchestră de coarde de Ion Vintilă *9.30:* Scene din operete *10.00:* Teatru la microfon „Cuibul cotofenelor", comedie de August von Kotzebue *11.11:* Muzică ușoară *11.30:* Muzică simfonică *12.00:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *12.30:* Fragmente din opera „Căsătoria secretă" de Cimarosa *13.10:* Muzică ușoară *14.00.* Concert de prînz *14.35:* Piese de estradă *15.00* Muzică populară *15.27:* Simfonia a III-a de Nikolai Ivanovici Peiko *16.00:* Prelucrări corale *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Program interpretat de pianistul Alfred Cortot *17.10:* Cîntă Traian Lăscuț Făgărășanu *17.30:* Prietena noastră, cartea *18.00:* „Melodii..., melodii" (reluare) *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Cîntă Zenaida Pally *19.00:* Jurnal de întrecere *19.15:* Program muzical pentru evidențiați în întrecerea socialistă *20.15:* Cîntece și versuri pentru cei mici *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară *21.00:* Lieduri de Rodica Suțu *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* „Din comoara folclorului nostru muzical" *22.25:* Pagini din muzica preclasică — Cîntece spaniole din timpul Renașterii *22.55:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Muzică populară *10.40:* Poemele simfonice „Vîrful cu Dor" de Ion Hartulary Darclée și „Tasso" de Franz Liszt *11.15:* Cîntece pionierești *11.30:* Muzică de estradă *12.05.* Din operetele lui Paul Lincke *12.30.* Lecturile dumneavoastră preferate *12.45:* Muzică de cameră interpretată de violoncelistul Radu Aldulescu și organistul Horst Gehann *13.30:* Însemnări de reporter *13.40:* Cîntă Margareta Pîslaru și Norocel Dimitriu *14.10:* Simfonia în re major „Haffner" de Mozart (Orchestra simfonică a Filarmonicii de stat din Arad) *14.35:* Cîntece *15.00:* Fragmente din opera „Freischütz" de Weber *15.30:* Cîntece și jocuri populare *16.10:* Piese vocale și instrumentale *16.30:* Valsuri și tangouri *17.00:* Cîntă basul Ion Iercoșan și fagotistul Adalbert Barabas *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35* Anunțuri, reclame, muzică *18.05* Concerto grosso de Filip Lazăr *18.25* Muzică din R.P.D. Coreeană *18.50:* Tineri poeți la microfon — Ilie Constantin *19.00:* Muzică ușoară *19.30* Lecția de limba rusă (avansați) *19.40* Suita din baletul „Cînd strugurii se coc" de Mihail Jora — montaj muzical-literar *20.02:* Romanțe interpretate de Dorel Liveanu *20.15* Școala și viața *20.35:* Cîntă Elena Cernei și Ladislau Konya *21.15:* Cîntă orchestra de muzică populară a Radioteleviziunii *21.30:* Pe teme internaționale *21.40.* Interpreți de muzică ușoară (reluare) *22.20:* Muzică din operete *23.10:* Muzică simfonică *24.00:* Concert de noapte.

Programul III *21.15:* Actul al III-lea al operei „Hänsel și Gretel" de Humperdinck *23.01:* Cinci lieduri de Pascal Bentoiu pe versuri de Nina Cassian — cîntă Iolanda Mărculescu; Suita pentru pian de Debussy — interpretează Walter Gieseking *23.30-23.59:* Melodii românești de estradă.

JOI 15 AUGUST Programul I *5.07:* Jocuri populare *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30* Cîntece și jocuri *6.07:* Muzică ușoară *6.30:* Gimnastică *6.35:* Bolerouri și tarantele *7.10:* Formații artistice de amatori *7.30:* Sfatul medicului: Bolile de stomac și cauzele lor *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionier! *8.06:* Muzică vocală și instrumentală *8.30:* Valsuri *9.00:* Vreau să știu *9.25:* Muzică din baletele lui Léo Delibes *10.00:* Soliști ai Operei maghiare de stat din Cluj: Matyas Eugen, Vida Victor, Laszlo Eva, Francisk Otrok *10.33:* Muzică populară *11.05* Cvartetul nr. 4 de Haydn — interpretează cvartetul „Budapesta" *11.25* Estrada melodiilor *12.00:* „Salutul cravatelor roșii" —montaj de cîntece și versuri *12.31:* Muzică ușoară *13.10:* Selecțiuni din opereta „Frumoasa Elena" de Offenbach *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Din muzica popoarelor *15.25* Cantata „Sub soarele păcii" de Hilda Jerea *16.00:* Piese instrumentale *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Prelucrări corale *17.10:* Arii și duete din opera „Boema" de Puccini cu: Renata Tebaldi, Carlo Bergonzi, Cesare Siepi, Renata Cesare, Ettore Bastianini, Giana D'Angelo Orchestra Academiei Santa Cecilia din Roma, dirijor Tulio Serafin *17.45* Cîntare Romîniei socialiste — emisiune de versuri *18.00:* Muzică ușoară românească *18.30:* Lecția de limba franceză (începători) *18.40:* Sonata pentru vioară și pian de Mihai Mîtrea Celarianu — interpretează George Hamza și Mariana Kabdebo *19.02:* Muzică de estradă *19.25:* Melodii populare *19.45:* Opera „Povestea unui om adevărat" de Serghei Prokofiev — montaj muzical-literar *21.15* Capodopere ale literaturii universale: „Marile speranțe" de Charles Dickens *21.30:* Cîntă Harry Belafonte *21.45:* Simfonia I

și sabia" de Velescu, „Teoria sau alfabetul scrimei" de Horia C.A. Rosetti și o lucrare a antrenorului Panescu. Rominia a participat doar în 1928 și 1936 la jocurile olimpice cu un număr foarte restrîns de trăgători. Abia după eliberarea țării scrima a devenit un sport de masă. Azi avem 30 de secții de scrimă cu 1.200 sportivi legitimați; avem un maestru emerit, 30 de maeștri ai sportului, 80 de sportivi de categoria I, 150 de categoria a II-a, 200 de categoria a III-a și 300 de categoria juniori. Cei mai buni scrimeri ai noștri — Olga Orban-Szabo, Maria Vicol, Ana Ene, Adalbert Gurath, Tănase Mureșanu, Ionel Drîmbă, Șt. Haukler ș.a. au contribuit la creșterea prestigiului nostru sportiv internațional, cucerind numeroase trofee.

Sportivii noștri au cucerit o medalie de argint și una de bronz la J.O. (Melbourne, 1956); o medalie de aur (Buenos Aires, 1962) și una de argint (Paris, 1959) la Campionatele mondiale; două medalii de aur și mai multe de argint și de bronz la Criteriile mondiale ale tineretului (Leningrad, 1959 și Gand 1962); o medalie de aur și una de argint la Campionatele mondiale universitare (Sofia 1961).

BRIGADA NOASTRĂ...

Fotografia pe care v-o trimit spre publicare reprezintă o scenă din spectacolul intitulat „Pentru marca fabricii", oferit muncitorilor textiliști de către brigada artistică de agitație a întreprinderii „Industria liniî" din Timișoara. În spectacol, pe lîngă prezentarea realizărilor fabricii sînt criticate și cîteva aspecte negative. Unul se referă la cîțiva vopsitori mai puțin atenți la calitate. Brigada de la „Industria liniî" prezintă programe și în satele din apropierea orașului nostru. La faza orășenească a celui de-al VII-lea concurs al formațiilor artistice de amatori ea s-a clasat pe primul loc.

Mircea BENCEC
lăcătuș, Timișoara

DE LA CORESPONDENȚI

În mină. *(Virgil Onoiu, Deva)*

În centrul Brașovului. *(Victor Secăreanu, tehnician la „Electroprecizia", Săcele)*

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespondeze: *Ion Neagu*, lăcătuș, Hunedoara, str. Tica Bela nr. 131: ilustrate; *Ioan Popa*, elev, București, str. Rignault nr. 11, rn. Lenin: literatură, ilustrate; *Petrina Matescu*, elevă, Satu Mare, str. Petőfi nr. 41, reg. Maramureș: ilustrate; *Silvia Gănescu*, funcționară, Botoșani, str. Pușkin nr. 60: literatură, cinema, muzică, ilustrate; *Rodica Niculescu* și *Dorina Danciu*, eleve, Școala medie Vinga, rn. Arad: literatură, cinema; *Doina Drăghici*, elevă, Școala tehnică de maiștri horticoli, Tîrgșorul Nou, reg. Ploiești: ilustrate; *Ioana Trandafir*, colectivistă, com. Stănești nr. 136, rn. Giurgiu: ilustrate; *Elena Daniela Gheorghe*, funcționară, Spitalul Săpoca, rn. Buzău: ilustrate; *Maria Cendak*, Pepowa, ul. Ludwinowa nr. 41, pow. Gastyn, R.P. Polonă: ilustrate; *Lech Ziołkowski*, Warszawa nr. 22, ul. Uniwersytecka 1 m. 98, R.P. Polonă: filatelie (în polonă și rusă), *Vladimir Briiko*, Minsk 13, ul. Tallinskaia nr. 13, U.R.S.S.: filatelie, ilustrate (în rusă, engleză, franceză), *Vasile Chițu*, Onești, bloc F 1, ap. 34, cvartal IV: cibernetică, cosmonautică, ilustrate; *Margareta Szekeres*, Gherla, str. Horea nr. 10, reg. Cluj: ilustrate, *Mariana Micloșevici*, elevă, Bocșa I, str. Bîrzavei nr. 20, reg. Banat: ilustrate; *Mircea Constantinescu*, student, Timișoara, Complexul studențesc, bloc 3: ilustrate; *Sorina Mărcuți*, elevă, Bocșa I, str. T. Vladimirescu nr. 94, reg. Banat: ilustrate.

La noul strand din Roman. *(M. și L. Nadler, elevi)*

Practica de vară la topografie. *(Cornel Iancu, student la Facultatea de silvicultură, Brașov)*

de Gheorghe Dumitrescu *22.25:* Muzică de dans *23.50-23.55:* Ultimele știri.

Programul II *16.10:* Orchestra de mandoline a Uzinei de tractoare din Brașov *16.30:* Muzică din operete *17.00:* Muzică ușoară *17.15:* Emisiune literară *17.30:* Concertul în fa minor pentru pian și orchestră de Glazunov — solist Sviatoslav Richter *18.05:* Muzică populară *18.30:* Muzică din opera „Lakmé" de Delibes *19.00:* Sonata numărul 2 pentru violoncel și pian de Felix Mendelssohn-Bartholdy *19.30:* Cronică literară: „Pe coardele timpului" — versuri de Mihai Beniuc *19.40:* „Estrada artistului amator" *19.10:* Muzică din R.P.D.Coreeană *19.30:* Jocuri populare *19.35:* Piese instrumentale *19.00:* Arii și duete din operete *19.30:* Muzică distractivă *19.10:* Ansambluri corale bărbătești *19.30:* Suita în stil clasic de Ion Ghiga; Sonata pentru orchestră de Szarzynski *17.00:* Folclor în prelucrarea compozitorilor noștri *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Recital Dinu Lipatti *18.30:* Muzică ușoară *19.00:* Tinerețea ne e dragă! *19.30:* Valsuri din operete *20 00* Scrisori din țară *20.10:* Cîntă Elisabeta Pavel și Ilie Cazacu *20.30:* Noapte bună, copii! *20 40:* Cîntă formația de muzică ușoară condusă de Cornel Popescu *21.15:* „Republică, patrie înfloritoare" — program de cîntece și versuri *21.45:* Părinți și copii *22.00:* Seară de dans *23.10:* Concert din opere *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Teatru la microfon: „Strada nouă" de Maria Földeș (reluare) *22.22-22.59:* Muzică de estradă.

VINERI 16 AUGUST Programul I *5.07:* Prelucrări corale *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *6.07:* Muzică de estradă *6.20:* Gimnastică *6.35:* Piese instrumentale *6.45:* Cîntece *7.10:* Dansuri din operete *7.30:* Sfatul medicului. Cura de struguri *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionier! *8.06:* Muzică ușoară *8.30:* Sonata pentru violoncel și pian de George Stephănescu *9.00:* Fragmente din opere *9.30:* Melodii populare *10.00:* Poem eroic de Mauriciu Vescan; Dansuri simfonice din Corund de Zoltan Aladar *10.23:* Muzică de estradă *11.05:* Nonetul nr. 2 de Hans Eisler *11.30:* Coruri din opere *11.52:* Reportaj *12.00:* Muzică populară *12 30:* Muzică ușoară românească *13.10:* Idila „Siegfried" de Richard Wagner *14.00:* Melodii populare *14.30:* Muzică din operete *15.00:* Cîntă Ilinca Cerbacev și Barbu Constantinescu *15.15:* Concert pentru orchestră de coarde de Sigismund Toduță; Suita „Dolly" de Gabriel Fauré *15.48:* Cîntece și jocuri populare *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Arii din operete *17.10:* Cîntă violoncelistul Daniil Safran *17.30:* În slujba patriei *18.00:* Melodii distractive *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Cîntă Vlad Dionisie și Niță Vădeanu *19.00:* Lucrări ale compozitorilor noștri distinse cu premii *19 45:* Muzică ușoară de Florentin Delmar *20.15:* Cîntă corul ansamblului artistic de stat „Nicolae Bălcescu" din Craiova *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică populară *21.15.* Jurnalul satelor *21.40:* Cîntăreți români de operă: Margareta Metaxa și Edgar Istraty *22 25:* Muzică de dans *23.07:* „Concert Bach" Toccata, Adagio și Fuga în do major; Dublu concert pentru vioară, oboi și coarde; Ciacona din Sonata nr. 4 pentru vioară solo.

Programul II *16.10.* Formații participante la cel de-al VII-lea concurs pe țară al echipelor artistice de amatori *16.30:* Sonata ostinato de Cornel Țăranu; Suita pentru cvintet de suflători de Ramanis *11.00:* Din operetele compozitorilor sovietici *11.30:* Pe aripile melodiilor *18.05:* Compozitori romîni înaintași *12.30:* Simfonia nr. 5 de Franz Schubert *12.57:* Din folclorul popoarelor *13.30:* Limba noastră (reluare) *13 40* Arii din opere *14.10.* Două schițe simfonice „Cuvinte din bătrîni" de Ion Nona Ottescu *14 35:* Muzică ușoară românească *15.00:* Actualitatea în țările socialiste *15.25:* Melodii nemuritoare din operetele lui Kalman *16.10:* Laureați ai Concursului internațional „George Enescu": violonista Nina Beilina, baritonul Ladislau Konya, basul Ayhan Baran, violonistul Ștefan Gheorghiu și pianistul Valentin Gheorghiu *16.30:* Muzică populară *17.00:* Muzică de estradă interpretată la pian *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17 35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05* Sonata nr. 23 „Appassionata" de Beethoven — interpretează Wilhelm Kempf *18.38:* Cîntece de Marin Constantin *18.45:* Ce știm despre cărți (XII). „Cartea românească pe meridianele globului" *19.00:* Cîntece și jocuri populare *19.30:* Teatru la microfon: „Doctor fără voie" — comedie de Molière *20.39:* Muzică ușoară *21.15:* Muzică de dans *22.00:* Muzică populară *22.30:* Moment poetic: Ion Păun Pincio *22.35:* Serenada pentru trio de coarde de Zoltan Kodaly *23.10:* Scene din opera „Norma" de Bellini *24 00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* „Interpretul săptămînii": George Enescu (reluare) *22.05:* Valsuri *23.30-23.59:* Lieduri de Brahms interpretate de Dietrich Fischer-Dieskau.

SÎMBĂTĂ 17 AUGUST Programul I *5 07:* Muzică populară *5.20:* Emisiune pentru sate *5.30:* Piese distractive *6.07:* Fanfară *6.20:* Gimnastică *6.35:* Mici piese de estradă *7.10:* Melodii populare *7.30* Sfatul medicului: Abuzul de carbaxin *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionier! *8.05* Cîntă corul Radioteleviziunii *8.30:* Dansuri simfonice *9.00:* Roza vînturilor *9.25:* Muzică populară *10.00:* Opera „Grădinăriță din dragoste" de Mozart *10.30:* Muzică ușoară *11.05:* Suita de cîntece populare din Bihor de Nicolae Brînduș; Sonata pentru clarinet și pian de Liviu Glodeanu *11.30:* Muzică populară *12.00:* Din operetele compozitorilor noștri *12.20:* În săli și pe stadioane *12.30:* Muzică ușoară *13.10:* Poem concertant pentru violoncel și orchestră de Florin Eftimescu; Rapsodia dobrogeană de Ludovic Feldman *14.00:* Concert de estradă *14.35.* Muzică de operete *15.00:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *15.30:* Cîntece de Teodor Bratu *15.45:* Actualitatea literară în ziarele și revistele noastre *16.00:* Recitalul flautistului Nicolae Alexandru *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Tangouri *17.10:* Cîntă Roxana Matei și Constantin Drăghici *17.30:* „Cu microfonul în mijlocul artiștilor amatori" *18.00:* Program muzical pentru fruntași în producție *18.27:* Ciclul de lieduri „Dragoste de poet" de Schumann (baritonul Gerard Souzay) *19.00:* În pas cu știința *19.20* Scene din opera „Trandafirii Doftanei" de Norbert Petri *20.10:* Romanțe *20 25* Seară de dans *21.15:* Carnet plastic *21.25:* Muzică populară *22.26:* Muzică de dans

Programul II *10.10:* Muzică ușoară *10.35:* Suita pentru orchestră de coarde de Henry Purcell; Suita de dansuri de Arthur Benjamin *11.00:* Cîntece *11.15:* Cîntă Constantin Bordeanu *11.30:* Sonata pentru vioară și pian de Karen Haciaturian; Lieduri de Bogdan Moroianu *12.05:* Dansuri de estradă *12.30* Suita de balet „Dragostea vrăjitoare" de Manuel De Falla *13.00:* Melodii populare *13.30:* Muzică ușoară *14.10:* Dansuri din opere *14.30:* Muzică de estradă *15.06:* Simfonia nr. 94 de Joseph Haydn *15.30:* Muzică populară sovietică *16.10:* Coruri din operete *16 30:* Știința în slujba păcii *16.40:* Program de cîntece *17.00:* Arii din opere *17.30:* Însemnări de reporter *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Piese pentru vioară de Paganini *18.30.* Muzică ușoară *19.00:* Simfonietta de Zeno Vancea; Concertul pentru voce și orchestră de Reinhold Glier — solistă Valentina Maximova *19.30:* Pe teme internaționale *19.40:* Muzică populară *20.15:* Muzică ușoară de Nicolae Chirculescu *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Melodii lirice din operete *21.10:* Muzică de dans *21.45:* Agenda teatrală *22.00:* Muzică populară *22.29:* Duete din opere *23.10:* Cantata „Noapte țărănească" de Myriam Marbée; Triptic botticellian de Ottorino Respighi: Serenada pentru suflători în mi bemol major de Richard Strauss *23.45:* Muzică de dans.

Programul III *21.10:* Simfonia fantastică de Hector Berlioz (orchestra simfonică din Philadelphia, dirijor Eugène Ormandy) *21.57-22 59:* Muzică de dans.

În pagina 4: PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

Tiparul: Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"
Macheta: Vlad Mușatescu

41.505

APELE MINERALE

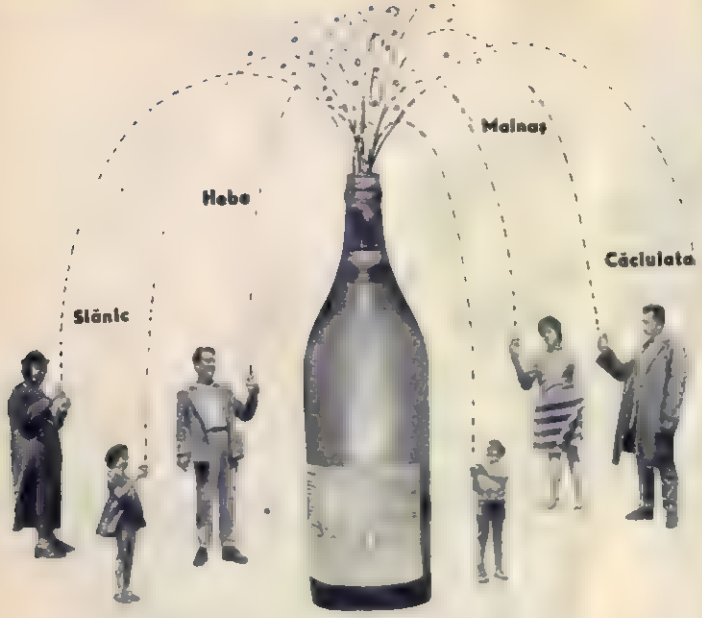

UN IZVOR DE SĂNĂTATE

BEȚI APE MINERALE NATURALE!

De vînzare la magazine alimentare, centre de cură și răcoritoare, restaurante.

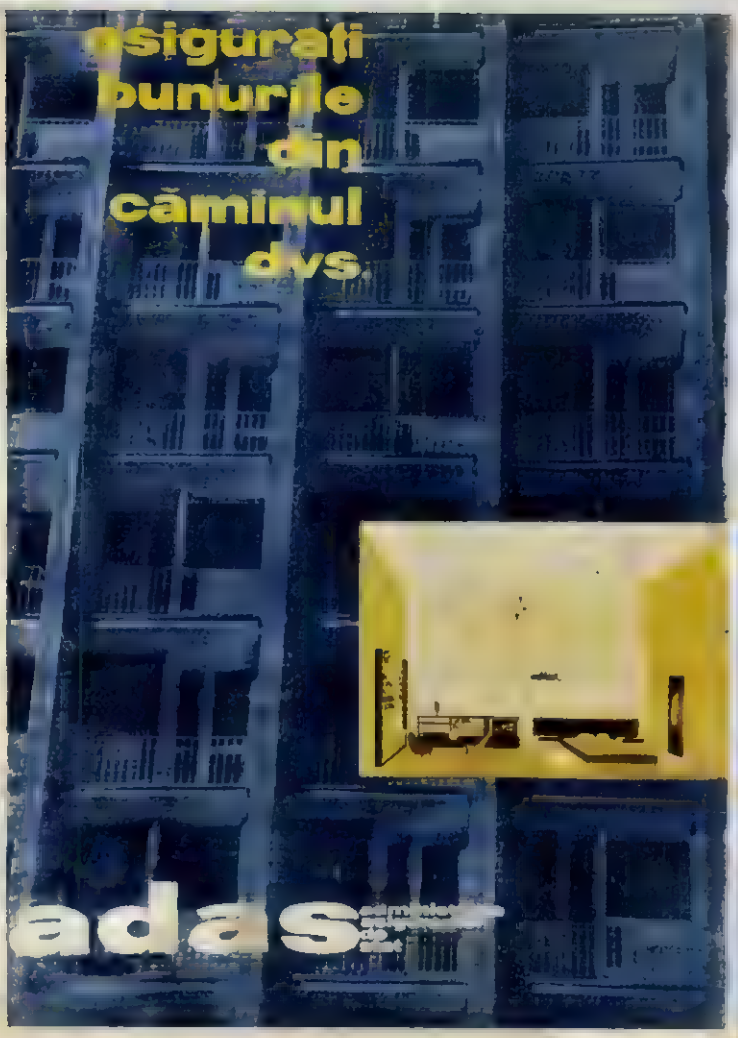

Pe ecranele Capitalei:

GENERALUL

O producție a studiourilor americane

Scenariul și regia: Buster Keaton și Clyde Bruckman

Imaginea: J.D.Jenning și Bert Haines

Muzica: Konrad Elfers

În rolurile principale: Buster Keaton, Marion Mack, Charles Smith, Frank Barnes, Glen Cavender, Jim Farley și Frederick Vroom.

Apariția pe ecranele noastre a comediei clasice americane „Generalul" ne prilejuiește reîntîlnirea cu renumitul comic Buster Keaton (Malek). Evocînd un episod autentic din timpul războiului de secesiune, filmul povestește pățaniile unui mecanic care, de dragul locomotivei sale poreclită „Generalul" și al frumoasei Annabella, străbate liniile de foc și devine erou fără voie.

Anul XII nr. 33 (429) — 17 august 1963

Flacăra 33

Omagiu lui 23 August.
Fotografie de A. MIHAILOPOL

Proletari din toate țările, uniți-vă!
Anul XII nr. 33 (429) — 17 august 1963
flacăra
★★★★★

REDACȚIA: BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța poștală: 3507, Of. 33
Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL REVISTEI 2 LEI. ABONAMENTE: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Fotocronica Flacării

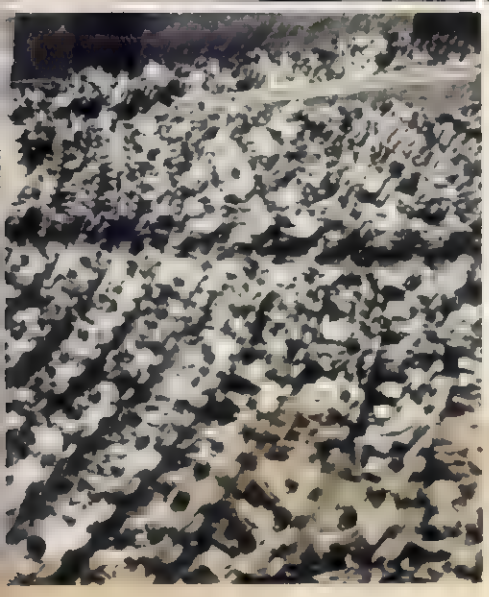

1 3 ÎN CINSTEA ZILEI DE 23 AUGUST toate brigăzile de producție de la Trustul de utilaj greu, stația nr. 2, care se află în întrecere, au realizat reparații de bună calitate și în timp record. În fotografia 1, repararea unui lot de automacarale la brigada nr. 1, care și-a luat angajamentul să repare o automacara peste plan. La uzinele „Grivița roșie" din București, secția prelucrări mecanice-boghiuri, s-a angajat să producă cinci boghiuri peste plan (foto 2). 32 de tone de fire peste plan va da secția de filatură a întreprinderii „Dacia" din București. Iată în fotografia 3 pe șefa de brigadă Maria Iosif, care realizează cu brigada ei zilnic 18 kg fire peste plan.

4 În întreprinderile din întreaga țară a început discutarea sarcinilor de plan pe anul 1964. Iată o imagine de la discuțiile care au avut loc, la nivelul conducerii, la uzinele „Grivița roșie" din Capitală.

5 6 În această săptămînă a avut loc ședința plenară a Consiliului Superior al Agriculturii consacrată dezbaterii sarcinilor de plan pe anul 1964 și a măsurilor tehnico-organizatorice pentru buna desfășurare a lucrărilor agricole de toamnă. Două aspecte de la ședință.

7 Tradiționala Zi a presei romîne a fost sărbătorită și în acest an printr-o adunare festivă ce a avut loc în sala de marmură a Casei Scînteii.

Fotocronica Flacării ♦ Fotocro

8 9 Aspecte de la semnarea de către reprezentanții R.P. Romîne a Tratatului cu privire la interzicerea experiențelor cu arma nucleară în atmosferă, în Cosmos și sub apă. La Moscova, Tratatul a fost semnat de Corneliu Mănescu, ministrul Afacerilor Externe (fotografia 8), la Londra de George Macovescu (fotografia 9), iar la Washington de Mircea Malița, adjuncți ai ministrului Afacerilor Externe al R.P. Romîne.

10 Marea grevă a marinarilor din flota comercială franceză a luat sfîrșit după ce armatorii și autoritățile au satisfăcut cele mai multe dintre revendicările greviștilor. În fotografie, marinari din Marsilia s-au întrunit pentru a-și exprima unitatea de luptă.

11 La 17 august, Republica Indonezia sărbătorește cea de-a 18-a aniversare a proclamării independenței. În fotografie, unul din importantele obiective în curs de realizare — o șosea de 600 km care se construiește prin jungla din Kalimantan.

12 13 Un senzațional atac gangsteresc a avut loc recent pe linia ferată Glasgow-Londra. Circa 30 bandiți mascați și înarmați au invadat un tren poștal. Decuplînd de restul trenului locomotiva și două vagoane, au obligat pe mecanic și pe ajutorul său să tragă pe o linie laterală. Ei au furat saci cu bancnote și diamante în valoare de peste 1 milion lire sterline. Inscripțiile din fotografia 12 indică: locul unde a fost atacat trenul (sus) și trenul jefuit, tras în stația Cheddington (jos). În fotografia 13: unul din cele două vagoane, după ce a fost golit de bandiți.

14 Saigon. Numeroși demonstranți încearcă să înlăture unul din barajele de sîrmă ghimpată pe care autoritățile diemiste le-au ridicat pentru a împiedica manifestațiile antiguvernamentale.

15 Oficiul Marinei din Szczecin a dat o nouă promoție de ofițeri pentru marina comercială poloneză. Printre proaspeții ofițeri se află și cîteva femei.

16 Atletul american John Pennel a stabilit un nou record mondial la săritura cu prăjina (de sticlă) 5,1[illegible] m, în timpul meciului de atletism S.U.A. Anglia, desfășurat la Londra.

PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 18 AUGUST *8.50:* Gimnastică *9.00:* Emisiunea pentru copii și tineretul școlar — filmul „Povestea micului soldat"; În vizită la parcul zoologic Băneasa (II); Telejurnalul pionierilor; Poșta copiilor *10.30:* Rețeta gospodinei *11.00:* Emisiunea pentru sate *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Verile de altădată — pagini de satiră și umor ale scriitorilor noștri clasici În distribuție: Grigore Vasiliu-Birlic, Alexandru Giugaru, artiști ai poporului, Ninetta Gusti, artistă emerită, Tamara Buciuceanu-Botez, Adela Mărculescu, Constantin Stănescu, Traian Dănceanu, Horia Căciulescu, Cornel Vulpe *19.45:* Cîntă orchestra „Plaiurile Bistriței" a Filarmonicii de stat din Bacău *20.35:* Recital muzical-coregrafic cu Nelli Skolnikova, Valeri Klimov, Gingsburg, M. Tihomirnova și K. Molodțov. În jurul orei *21.00:* Transmisiunea reprizei a 2-a a întîlnirii de fotbal Steaua-Rapid *21.45:* Cîntă Bärbel Wachoiz și Arnim Kämpf. În încheiere: Buletin de știri, sport.

LUNI 19 AUGUST *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.10:* Transmisiune de la întreprinderea textilă „Tudor Vladimirescu" *19.35:* Emisiunea „În jurul focului de tabără" *20.10:* Ce citim în concediu? — un reportaj filmat în stațiunile de odihnă din munți *20.25:* Balete celebre interpretate de balerini celebri *21.15:* Recitalul violonistului Ștefan Ruha *21.40* (o)sport În încheiere: Buletin de știri

MARȚI 20 AUGUST *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Colecții și impresii de vacanță — emisiune pentru pionieri și școlari *19.35* În țara aurului verde — reportaj despre muncitorii forestieri din regiunea Suceava *19.50:* Violențele lui Scapin de Molière - transmisiune de la Teatrul Național „I. L. Caragiale". În pauză: Șah. În încheiere: Buletin de știri.

JOI 22 AUGUST *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Excursie pionierească în Moldova *19.30:* Din creația cercurilor literare din Capitală *19.40* Imagini contemporane *20.00* Filmul „Valurile Dunării" *21.30* Formații participante la cel de-al VII-lea concurs al formațiilor artistice de amatori. În încheiere: Buletin de știri

VINERI 23 AUGUST *8.00:* TRANSMISIUNE DE LA PARADA MILITARĂ ȘI DEMONSTRAȚIA OAMENILOR MUNCII DIN CAPITALĂ, CU PRILEJUL ZILEI DE 23 AUGUST *19.00:* „23 August" — montaj de versuri *19.20:* Cîntece și jocuri de pe întreg cuprinsul țării *20.05:* Imagini din patria noastră *20.35* Pe o estradă din Capitală *21.00:* Reportaj filmat de la parada militară și demonstrația oamenilor muncii din Capitală, cu prilejul zilei de 23 August *21.15:* Emisiunea „O seară de vară". În încheiere: Buletin de știri.

SÎMBĂTĂ 24 AUGUST *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.25:* Pentru copii: Echipajul Val-Virtej în vizită pe litoral *19.50:* Muzică ușoară instrumentală în interpretarea formației conduse de Jean Ionescu *20.20:* Filme românești de desen animat: „Metamorfoze", „Hoața de la circ", „Petrolache Făt-Frumos", „Homo Sapiens" și „Made in Africa" *21.10:* Cîntecul Bucureștiului — montaj muzical-literar. În încheiere: Buletin de știri.

În paginile 21-23: Programul de radio

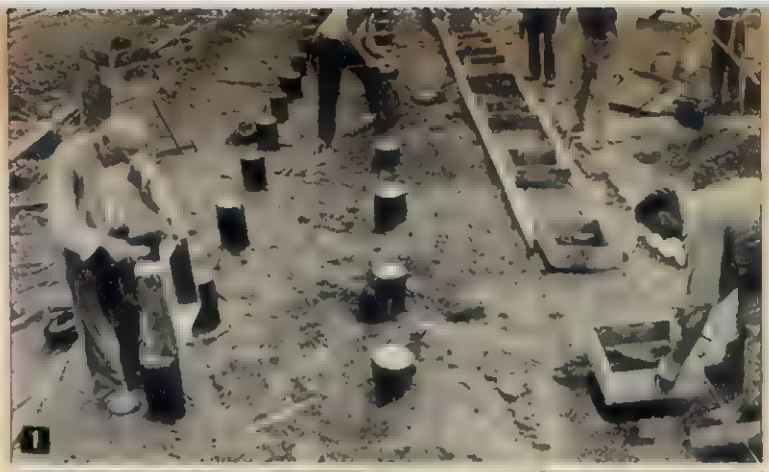

1 Pregătirile pentru strîngerea și depozitarea recoltei de porumb se află în toată țara pe primul plan al preocupărilor oamenilor muncii din agricultură. În fotografie, colectiviștii din comuna Ileana, raionul Lehliu, construiesc un pătul trainic pe suporți de beton cu o capacitate de 40 de vagoane.

2 În timp ce pe ogoare continuă lucrările agricole, colectiviștii din Ghimbav, reg. Brașov, care acordă multă atenție dezvoltării sectorului zootehnic construiesc un nou grajd pentru vite.

3 Cabana „Dîmbul Morii", reg. Brașov, punct de trecere pentru turiștii care urcă pe muntele Piatra Mare, cunoaște în zilele de vară o mare afluență.

4 După cum se vede din fotografie stațiunea Sovata se bucură și în acest an de mulți vizitatori.

5 Alt aspect de vară caracteristic vremurilor noastre: studenți ai Institutului politehnic în practică la uzina „Vulcan

6 A început vînzarea uniformelor pentru noul an școlar Imagine de la „Magazinul copiilor" din București.

ÎN ATENȚIA CITITORILOR

Numărul următor al revistei noastre, închinat zilei de 23 August, va apare în toată țara în ziua de joi, 22 august 1963.

Fotocronica Flacării

În port, printre vapoare

Citiți reportajul
în paginile 6,7,8

În port, printre vapoare

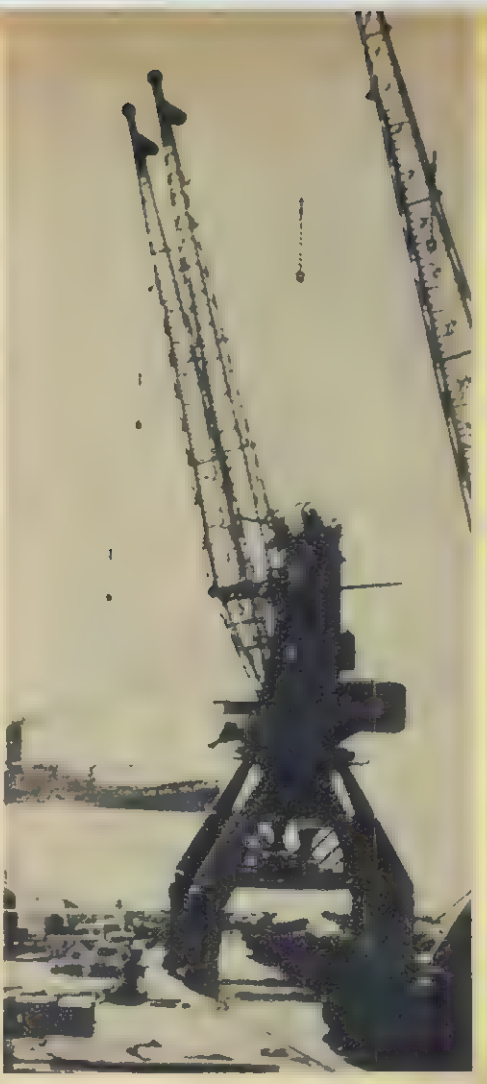

Uriașii de oțel și fontă își înalță brațele spre cer: sînt noile macarale de la dana „zero".

Constanța. Dintre ambarcațiunile acostate în port una atrage atenția în mod deosebit. Ambarcațiunea respectivă — turtită ca o insulă plutitoare — poartă pe ea o schelărie metalică înălțată spre cer. În ciuda siluetei ei masive, această „insulă plutitoare" se mișcă cu suplețea unui iaht printre cargourile, pacheboturile sau petrolierele care vin și pleacă din port. Se numește „Gigant", iar numele acesta, trecut în registrele portuare și scris cu litere mari pe bordajul ambarcațiunii, este desigur justificat: ea poartă, la bordul ei, cea mai nouă și mai modernă macara, un uriaș construit din oțel și fontă, care dintr-o singură mișcare poate ridica și ține între cer și apă 100 de tone. Adică, greutatea corespunzătoare unei garnituri de tren alcătuită din zece vagoane. Macaraua plutitoare despre care este vorba, s-ar putea foarte bine plimba pe valuri purtînd agățată, ca pe un medalion, o locomotivă de mare tracțiune.

Recent, pe cînd autorul acestor rînduri se afla în documentare, „Gigant" și-a dovedit pentru prima dată puterea: a dus de ici-colo zeci de colete mari, a scos din fundul mării epava unui vas scufundat, a dat asistență la montarea unor macarale de chei, a schimbat unele utilaje ale petrolierului „Prietenia" și a efectuat alte asemenea operații, toate numai în 183 ore efectiv lucrate. Cu acestea, „Gigant" și-a trecut examenul cu brio. Iar șapte marinari-mecanizatori de pe macaraua plutitoare au fost felicitați.

Dar „Gigant" mai are și un frate: „Titan" (ridică numai... 50.000 kg) și o soră: „Agigea" (15.000 kg). Mai are... nepoți: peste 60, înșirați ca o salbă pe cheiurile portului, împungînd cu turlele lor cerul de azur ce se oglindește în apele străvechiului Pont Euxin.

De pe vas direct în magazie.

Toți la un loc alcătuiesc o parte din zestrea de azi a primului nostru port maritim.

VĂ AMINTIȚI?

Cu 19 ani înainte de apariția acestor rînduri, adică în 1944, portul Constanța era mecanizat doar într-o proporție de 5%. Mijloacele principale de pînă atunci pentru descărcarea și încărcarea mărfurilor erau umărul și spinarea muncitorului. Sacii, baloturile, cheresteaua, lăzile cu fructe erau purtate — de pe vapor pe țărm sau invers — în cîrcă, sub înjurăturile stimulatoare ale vătafului. Docherii mai vîrstnici nu le-au uitat. Zilele trecute, o brigadă de artiști amatori — docheri și marinari — au prezentat un spectacol sugestiv: pe un fond muzical, formația artistică a redat plastic trecutul și prezentul portului. Erau în sală muncitori portuari și de la șantierul naval. Un activist sindical — prezent alături de noi în sală — făcea o remarcă: trei sferturi din spectatorii de față cunosc trecutul numai din auzite.

Erau acolo oameni tineri care abia se născuseră în vremea cînd munca în port mai era soră cu robia, cînd portul era un paradis al marilor capitaliști—importatori, exportatori, armatori — dar și al escrocilor, al contrabandiștilor, al traficanților de stupefiante, al diverșilor samsari, agenți de navigație cu îndeletniciri dubioase, al tuturor afaceriștilor mari și mărunți.

O POVESTE ȘI MAI VECHE

Acum patru ani, primul nostru port maritim a împlinit jumătate de secol de existență

Seara în port se cîntă la lumina lunii.

modernă — ca să zicem așa — întrucît Constanța de azi avea locuri de acostare și cu 2500 de ani în urmă, pe vremea corăbierilor greci veniți aici din Milet și mai tîrziu, pe vremea romanilor. La sfîrșitul stăpînirii bizantine în Dobrogea, au existat aici — construite de genovezi — un chei, magazii de cereale și un far (renovat, se află și azi pe faleză, în fața cazinoului); iar pe timpul stăpînirii turcești, către sfîrșitul secolului al XIX-lea, sultanul Medgid a hotărît construirea unui port pentru exportul cerealelor, lemnelor și vitelor din Dobrogea. Lucrarea fusese concesionată unei societăți engleze.

La sfîrșitul secolului trecut a început construirea portului de azi. Lucrarea n-a atins nivelul marilor porturi ale lumii și, de altfel, a lîncezit multă vreme din pricină că antreprenorul, francezul Hallier, a intrat în conflict cu statul român, care îi reziliase contractul în scopul construirii portului în regie.

Afacerea a provocat la București un proces rămas de pomină. Francezul a cerut o despăgubire de aproape 18 milioane lei, care ar fi echivalat, spunea el, cu contravaloarea cîștigului ce-l putea realiza, inclusiv daunele cauzate reputației sale lezate. Statul nu-i oferea mai mult de 3 milioane. Hallier a fost susținut la acest proces de faimosul avocat parizian Raymond Poincaré, mai tîrziu președinte al Republicii Franceze. Procesul a ridicat în picioare Capitala, a provocat campanii de presă, întruniri, manifestații de stradă soldate cu capete sparte. Pînă la

(Continuare în pag. 8)

Țevile grele par în „mîna" macaralei foarte ușoare.

urmă, antreprenorul francez a reușit să smulgă statului 6.200.000 lei.

Dar toate acestea s-au petrecut în anul 1900.

PORTUL DE AZI

O apăsare de manivelă, sus în nacela de sticlă a macaralei — una din cele 70 cîte sînt azi — și brațul unui robot metalic mută în cîteva secunde un tractor sau o instalație de foraj de pe țărm pe vas. Sacii cu orez — de pildă — sosiți de undeva din Orient, sînt scoși din cala vaporului, plimbați prin aer și mutați pe chei, de unde sînt preluați de autostivuitoarele care au înlocuit total spinarea și umerii omului. Iată deci numai cîteva din mijloacele tehnicii moderne de manipulare a mărfurilor în port, care au făcut ca munca, pe vremuri în întregime manuală, să fie astăzi în cea mai mare măsură mecanizată.

În mod obișnuit, portul se trezește la viață în zori. Teoretic. Fiindcă în realitate el nu adoarme cu totul niciodată. Activitatea de pe cheiurile Constanței nu conține, de foarte multe ori, nici după apusul soarelui, la lumina reflectoarelor sau a neonului. Vapoarele vin, acostează, descarcă, încarcă și pleacă într-un tempo viu. Ca în toate marile porturi ale lumii. Un cargou japonez, „Manila-Maru", ia locul unuia panamez, „Camelo". „Sergio Loghi", sub pavilion italian, acostează lîngă vasul brazilian „Loid Nicaragua", vasul turc „Mustafa" lîngă cargoul englez „Patricia" sau lîngă „Lagos Erie", liberian. Acostează la chei vase mari sovietice, germane sau grecești, nave din toată lumea. Bineînțeles, e prezentă masiv flota noastră comercială, nicicînd atît de bogată în vase.

Ce oglindește toată această activitate? Intensificarea legăturilor noastre comerciale internaționale și încă ceva: posibilitățile tehnice create în ultimii ani aici. Porturile au un indice specific — viteza de operare. Aceasta se traduce prin operativitatea în încărcarea și descărcarea navelor. Aici, la Constanța, viteza de operare a crescut în anul trecut cu 21 la sută. S-a lucrat mult cu mijloace mecanizate dar și cu suflet. Mecanicul Niculae Pantelie a devenit unul din fruntașii portului, grație faptului că a manipulat cu macaraua sa nu 14,8 tone-oră mărfuri, cît era prevăzut, ci 26,8 tone-oră; același lucru l-au făcut și mecanicul Marin Pascu și Iuliana Haralache.

PORTUL DE MÎINE

Constanța va deveni în scurtă vreme un port care, din punct de vedere tehnic, va fi înzestrat la nivel mondial. Vor fi date în folosință noi linii de cale ferată, șosele, cheiuri, noi magazii încăpătoare, platforme etc. Aceasta însă nu e singura noutate. Construirea noului port are în vedere, desigur, folosirea utilajului ultramodern, astfel ca într-o perioadă scurtă Constanța să devină și un port de mare capacitate. Va fi de cîteva ori mai mare pentru a putea găzdui cît mai multe vase în același timp. Va fi mult mai adînc, pentru ca acostarea la chei a vapoarelor de tonaj mare să nu mai constituie o problemă. Într-un cuvînt, un port modern, care pe lîngă exportul și importul de mărfuri să asigure un volum însemnat de transporturi în tranzit pentru mărfurile altor țări. Un port conceput, proiectat și desigur executat de ingineri și specialiști romîni.

F. URSEANU
Fotografii de A. MIHAILOPOL

Din rodă spre cheiul de acostare.

AFGANISTAN

Kabul — capitala Afganistanului.

CU ȘI FĂRĂ „CEADRA"

Însemnări dintr-o călătorie

„Ceadraua" — acest lung voal care formează în mod meşteşugit sute de cute şi acoperă faţa ca o plasă densă — a fost purtat secole de-a rîndul şi mai este încă purtat de femeile afgane ca un simbol al lipsei celor mai elementare drepturi. Încercarea de a înlătura ceadraua a constituit una din cauzele războiului civil din 1929, care a pecetluit soarta regelui Amanullah, un mare reformator: el a fost silit să părăsească ţara şi să emigreze în Europa. În vara anului 1959 s-a făcut o nouă încercare: premierul de atunci al Afganistanului a anunţat că, începînd de la sărbătorile Istiklal, toate femeile sînt libere să-şi scoată ceadraua, guvernul garantîndu-le siguranţa personală. Primele au dat exemplu soţiile înalţilor demnitari, care au apărut cu faţa descoperită. În ciuda protestelor vehemente ale preoţilor, autorităţile s-au dovedit de data aceasta mai puternice şi măsura anunţată a rămas în vigoare. Preoţii din Kandahar, localitate situată în apropierea frontierei de sud a ţării, au încercat după cîteva luni de la publicarea acestei hotărîri a guvernului, să apere cu forţa tradiţiile înapoiate. Ei au

(Continuare în pag. 10)

provocat o revoltă care a fost însă în scurt timp lichidată cu ajutorul armatei. Tancurile au apărat drepturile femeilor...

KANDAHAR — UN ORAȘ DIN ARGILĂ ȘI PIATRĂ

Am sosit la Kandahar pe calea aerului. Cîțiva americani și europeni care veniseră cu mine din Kabul, în același avion, s-au urcat grăbiți în automobilele care îi așteptau pe aeroport dispărînd îndată într-un nor roșu de praf pe drumul ce duce spre oraș. Se întuneca și aerul era rece; munții care înconjoară valea în mijlocul căreia se găsește aeroportul s-au pierdut în zare. Deodată și-a făcut apariția un autobuz albastru al societății de aviație. Autobuzul a fost luat cu asalt de o mulțime gălăgioasă. Pe bănci, pe locurile de trecere și pe platformă au fost încărcate diferite cutii, lăzi, saci și țevi. Din toate părțile se auzeau strigăte în limba persană și „pashtu" vorbită în sud. În cele din urmă am pornit în direcția orașului, a cărui existență apropiată nu mi-am putut-o închipui, din cauza liniștii depline ce domnea pe aeroport.

După numai o jumătate de oră de drum am zărit un oraș curios, care parcă apăruse din ceață: jumătate era construit din argilă, jumătate din piatră. În aer plutea mirosul focurilor aprinse în curțile caselor de lut.

Hotelul în care am locuit, singurul din Kandahar de altfel, era situat la marginea orașului, pe o alee largă, acoperită cu pietriș. De ambele părți ale străzii se aflau grădini în spatele cărora se ascundeau mici palate construite în ultimul timp. Cele mai multe fiind clădite din piatră, bogătașii din Kandahar le consideră un adevărat lux, deși după cîțiva ani se îmbolnăvesc în ele de reumatism.

La Kandahar se află și un spital pentru bărbați (în Afganistan se menține încă peste tot separarea sexelor — în spitale ca și în școli, cinematografe, autobuze), unde lucrează un medic pentru care aveam o scrisoare de recomandare din Kabul.

Deși condițiile de asistență medicală în acest spital sînt încă modeste, este îmbucurătoare însăși existența lui, ca și faptul că el a devenit ținta „pelerinajului" a mii de locuitori din oraș și împrejurimi. Pe coridoarele spitalului am văzut bărbați veniți din regiunile muntoase și din satele situate departe, în deșertul lipsit de apă, aproape izolate de restul țării.

Oamenii îi opreau pe medici, își încrucișau mîinile pe piept, se înclinau adînc în semn de respect și le cereau sfaturi. Medicii răspundeau în mod concis, iar oamenii îi ascultau cu un aer de parcă li s-ar fi citit din coran...

DE LA 2 LA 100 PACIENTE ZILNIC

Amabili, medicii s-au declarat gata să-mi arate și spitalul pentru femei. Această instituție se găsește într-un cartier vechi, cu

1

3

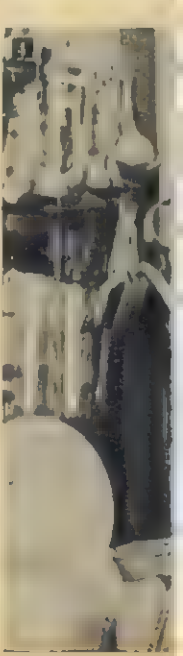
4

străzi înguste, cu case de lut și ziduri înalte — formînd un fel de labirint. Spitalul pentru femei din Kandahar este unul din cele trei spitale de acest fel înființate în afara capitalei. El a fost construit în anul 1937. În curte am văzut cîteva femei stînd lîngă zid, la o fereastră. Un medic mi-a spus: „acum doi ani nu veneau aici decît cel mult 2-3 femei pe zi. Acum spitalul este vizitat în medie de 100 femei zilnic."

Am trecut în a doua curte a spitalului, înconjurată de 4 ziduri. Apoi am vizitat cîteva mici saloane unde, în paturi, se aflau aproape numai femei în vîrstă. Mi s-a explicat că bărbații adepți ai Islamului interzic soțiilor lor să se ducă la spital, unde sînt obligate să-și arate medicilor-bărbați fața și corpul. Numai soțul, tatăl, fratele sau fiul au dreptul să vadă fața femeii — aceasta este legea sfîntă a musulmanilor din Kandahar. Obiceiurile musulmane permit doar femeilor bătrîne să iasă pe stradă fără voaluri pe față.

Am vizitat în tăcere clădirea spitalului unde tinerele surori medicale au fața neacoperită. Aceste fete simpatice și frumoase nu s-au născut la Kandahar, ci vin din Kabul, unde au absolvit o școală de infirmiere. Deși la prima vedere munca lor pare neînsemnată, ele aparțin totuși numărului mereu crescînd al celor care luptă pentru egalitatea în drepturi a femeilor. Această luptă este grea și cere uneori chiar sacrificii, unele dintre aceste surori, din Kandahar, de pildă, fiind expuse diferitelor șicane de către fanaticii religioși care-i îndeamnă pe bărbați să nu le ia în căsătorie deoarece umblă în spital cu fața neacoperită și sînt permanent în contact cu medicii — „bărbați străini".

MORAVURILE VECHI VOR DISPARE

A doua zi dimineața am părăsit Kandaharul. Primii pietoni întîlniți în drumul de la hotel la aeroport stăteau îngenunchiați lîngă ziduri și se înclinau pînă la pămînt, rugîndu-se lui Alah. În apropierea birourilor societății de transporturi aeriene am văzut clădirea modernă din piatră unde se va deschide în curînd un nou spital pentru femei. Este deci încă un pas înainte. Desigur că lucrurile nu vor merge atît de ușor, moravurile impuse prin tradiție vor mai dăinui cîtăva vreme, dar viața se schimbă treptat și numărul femeilor, care nu se vor mai teme de bărbații lor și vor veni la spital, va crește încetul cu încetul.

Mi-am luat locul în avion, motoarele au pornit și pasărea metalică s-a desprins de pămînt, îndreptîndu-se spre nord. În urma mea a rămas Kandaharul, iar în față se afla Kabulul, capitala țării, care de mulți ani urmărește cu perseverență aplicarea programului de reforme sociale. Cei care promovează progresul — fie că e vorba de surorile medicale din Kandahar sau de autoritățile de la Kabul — vor impune soarta viitoare a femeilor din Afganistan și nicidecum fanaticii religioși.

Andrzej SINKOWSKI
ziarist polonez

1 Generația ei nu va mai cunoaște cearșaua.

2 La Kandahar.

3 Nu numai cearșaua constituie un semn al trecutului...

4 În bazar...

5 Această bucătărie în aer liber face parte din pitorescul Kandaharului.

Priviți-l cît de firesc se integrează în cartierul cu blocuri noi.

Fochistul Nicolae Anastasiu și Daniela, nepotica lui, cea mai fînără cetățeană de pe strada Presei.

Pe o stra

Strada Presei. Nu știu dacă ați auzit de existența unei străzi cu acest nume. De altfel nici locatarii ei nu s-au obișnuit încă cu această denumire, așa că în acte sau scrisori ei trec numai cartierul — Pajura — și numărul blocului.

Strada Presei. Vă gîndiți, poate, la originea denumirii! Vă asigurăm că locatarii blocurilor de aci nu au nici o legătură cu presa, în afară de faptul că sînt oarecum vecinii Combinatului poligrafic „Casa Scînteii".

Dar un nume trebuia să i se dea străzii. Și de unde atîtea nume? Pe compozitori i-a „monopolizat" cartierul nou din Floreasca; poeții, oamenii de știință, eroii clasei muncitoare și-au dăruit cu generozitate numele nenumăratelor străzi noi, așa că nu-s de loc de invidiat cei care au sarcina să stabilească numele noilor străzi. Deci, strada Presei.

Avioanele care decolează de pe aeroportul Băneasa trec totdeauna pe aci. Privită de la înălțimea zborului de avion, imaginea cartierului Pajura, a străzii Presei, oferă prilej de admirație pasagerului. În fiecare lună, fără exagerare, călătorii și piloții avioanelor puteau să vadă alte imagini. O metamorfoză continuă. S-au schimbat mereu culorile, dimensiunile. Cît de impresionați ar fi fost pasagerii sau piloții dacă ar fi văzut toate acestea nu de la înălțimea zborului, ci de jos, unde fremăta munca.

L-ar fi putut vedea, de pildă, pe bătrînelul în vîrstă de peste optzeci de ani, care, sosit aci în februarie 1961, l-a întrebat pe fiul său, aproape plîngînd: „Unde m-ai adus?"... Pe atunci aci erau schele, noroi mult, stive de scînduri, cărămizi. Ca pe orice șantier.

„La bloc nou, tată" — i-a răspuns fiul cu un zîmbet larg. Cînd a intrat în apartamentul cochet și a văzut camerele luminoase, faianța din baie, terasa largă, bucătăria cu pereții în ulei, cămara rece pentru alimente — bătrînul s-a mai potolit, a început chiar să zîmbească, și de a doua zi... s-a obișnuit. Ba, după puțină vreme, a început să aibă pretenții. Bombănea mereu. De ce nu se face mai repede trotuar asfaltat? Ce-i pasă lui că mai durează lucrările pe șantier? El vrea asfalt! Se plîngea că trebuie să se deplaseze pînă la Bucureștii Noi pentru cumpărături. Dacă l-a adus aici, de ce nu i-a asigurat statul și magazine? Și, în sfîrșit, de ce să se ducă nepoții la școală tocmai în strada Surorilor, cînd aici tot s-a început lucrul la clădirea școlii. De ce nu s-au grăbit constructorii?

— Domol, tată — îi spunea fiul zîmbind — o să le vină rîndul la toate.

Acum bătrînelul este și nu este mulțumit. Deschide ușa de la casă și — la figurat vorbind — intră în alimentara modernă cu autoservire, în centrul de pîine, în cel cu

Strada Presei... De ce n-o fi fost botezată strada Florilor?

carne sau cu sifoane. Are și frizerie aci, oficiu poștal, aprozar și policlinică. Totul luminat cu neon. Totul curat, frumos, plăcut. Peste drum — școala de 11 ani. Toate acestea îl mulțumesc.

Dar mai are omul un necaz. De ce nu i se aduce autobuzul 34 pînă în Pajura? Cînd se va rezolva și problema autobuzului, o să găsească bătrînelul alte lucruri pe care le vrea altfel, n-aveți nici o grijă!

Seară. Sîntem în fața blocului 18. Facem cunoștință cu Nicolae Anastasiu. A fost fochist de locomotivă, iar acum supraveghează cazanele caloriferelor de la Griviția roșie. L-am găsit săpînd niște răsaduri pentru flori.

— La ora asta muncă voluntară? — îl întreabă un vecin.

— Nu-i muncă voluntară — i-a răspuns Anastasiu, zîmbind. E pur și simplu gospodărie. Nu e casa mea?

Așa gîndesc cei mai mulți locatari. Și pe Virgil Ionescu de la etajul I, și pe Natalia Gheorghiu de la același etaj îi vezi deseori, în afara orelor de muncă, participînd alături de atîția alții la înfrumusețarea blocului, a străzii, cartierului, la amenajarea spațiilor verzi. E casa lor doar! Asta se vede și din aspectul scărilor. La intrare, ca și pe pervazurile ferestrelor de la fiecare etaj sînt puse, pe milieuri albe, ghivece cu flori. Pe pereți, numeroase ilustrații frumos înrămate. Partea din bloc folosită în comun arată la fel de frumos ca și interioarele locuințelor.

dă nouă

Deasupra multor blocuri s-au înălțat antenele televizoarelor. Cu toate acestea la cinematografele „Înfrățirea între popoare" și „1 Mai", ca și la casa de cultură a tineretului „Vasile Roaită" poți întîlni destul de des grupuri de cetățeni din strada Presei, veniți să vizioneze în comun un spectacol sau să participe la o manifestare culturală.

Cei mai tineri și poate cei mai mulți locatari din strada Presei sînt copiii. Unii sînt mai liniștiți, alții mai zvăpăiați. Copii! Octavian și Pușa, ambii de-o șchioapă, au spart un geam de la intrarea în blocul 18 (bineînțeles, din greșeală); alții au găsit că cel mai frumos joc îl constituie trecerea prin spărtură. Copii! Cei mai proaspeți locatari ai blocului sînt mai tineri chiar decît blocul. Ionela, fiica muncitorului Gheorghe Muzoc, a văzut lumina zilei aici, în septembrie 1961. Mai tînără ca ea este Daniela, fiica Floricăi Lăpușan, studentă la farmacie, și nepoată a fochistului Nicolae Anastasiu. Deocamdată proaspeții locatari sînt mai cuminți ca ceilalți copii, dar nu se știe cum vor evolua.

La început, cînd s-au mutat aici, îi preocupau avioanele care decolau de la Băneasa. Acum s-au obișnuit cu ele. Au alte preocupări. La loc de frunte, joaca. În jurul orei 19 însă dispar cu toții: au întîlnire cu Aschiuță.

În strada Presei sînt și „microbiști" ai balonului rotund, rapidiști incorigibili ca Ion Badea și Constantin Băican. Poate să tune și să fulgere, fără prezența lor arbitrul nu fluieră începerea meciului.

Aflînd că scriu despre strada Presei, numeroși locatari m-au rugat să nu omit activitatea comisiei de femei, a cercurilor de citit, a comitetului de bloc (unul din cele mai bune din raion) etc. etc. etc.

Adevărat. Fiecare activitate de pe această stradă ar merita să fie menționată. Dar imaginile fotografice își revendică și ele dreptul la spațiul din paginile de față. Drept care, dăm cuvîntul fotografiilor.

Sanda MANEA
Fotografii de Elena GHERA

actualităţi cinematografice

DOUĂ DEBUTURI

Chaplin şi-a dat consimţămîntul: fiica sa mai mare va păşi pe urmele tatălui şi fraţilor săi, Sydney şi Michael, debutînd pe ecran. Geraldine, care urmează actualmente studii de dans în capitala Angliei, şi-a făcut de altfel mai de mult debutul pe scenă, în spectacolul dat de şcoala de balet de pe lîngă celebrul teatru londonez de operă Covent Garden.

Primii paşi ai Geraldinei Chaplin pe platoul de filmare sînt călăuziţi de o regizoare, debutantă şi ea. Cunoscuta actriţă de origine americană Betsy Blair a hotărît să treacă de partea cealaltă a aparatului de luat vederi, pentru a realiza filmul „O plimbare cu dragoste şi moarte", după romanul cu acelaşi titlu de Hans Königsberg. Evocînd o poveste de dragoste ce se desfăşoară pe vremea războiului de o sută de ani, filmul lui Betsy Blair are puternice accente antirăzboinice.

În fotografie: Geraldine Chaplin.

PE URMELE „PISI

A povesti dinainte subiectul unui film poliţist este ca şi cum ai spune „poanta" înaintea anecdotei; însuşi viitorul spectator ţi-ar reproşa, într-un asemenea caz, că l-ai lipsit de interesul „suspens"-ului, fără de care un film de asemenea gen nu-şi mai are rostul. Dar reprezintă oare surpriza în legătură cu identificarea făptaşului singurul element interesant al acestor filme? Îşi trag ele valoarea numai din abilitatea cu care este înfăţişată şi dezlegată „şarada", numai din dinamismul unor scene cu bătăi şi din ineditul mijloacelor de prindere a răufăcătorilor? Destule producţii de acelaşi gen — mai ales aparţinînd cinematografiei occidentale — ar părea să pledeze în acest sens...

Şi totuşi, atunci cînd regizorul Gheorghe Turcu a preluat scenariul lui Petre Luscalov şi Vladimir Popescu-Doreanu, pentru toată echipa filmului a devenit limpede că, dincolo de tensiunea „poliţistă" (folosim acest termen impropriu, dar consacrat, în lipsă de altul), povestirea va trebui să ridice probleme de viaţă mai adînci, să aducă pe ecran oameni bogaţi sufleteşte, în situaţii psihologice complexe, a căror dramă să ofere spectatorului de astăzi un prilej de meditaţie.

Şi iată că, fără a călca obligaţia de a păstra secretul asupra identităţii „Pisicii de mare" (un periculos spion care urmăreşte să pună mîna pe planurile „Minelor albastre" pentru a le trimite unui serviciu de spionaj din străinătate), fără a dezvălui complexul de raţionamente şi mijloace prin care spionul şi banda lui sînt descoperiţi şi prinşi, putem vorbi acum, cînd filmul este încă în curs de realizare, despre această dramă omenească, situată de creatorii săi în centrul acţiunii.

Doi tineri din ţara noastră, doi oameni cinstiţi nevoiţi să apară pentru cîteva zile în postura de spioni, căpitanul Cernea (foto 1) şi inginera Livia Gregorian (foto 2) nu au putut afla unul despre altul, datorită unui concurs de împrejurări, adevărul privitor la identitatea reală a fiecăruia dintre ei. Aşa că ei se cred reciproc spioni şi, nevoiţi să colaboreze în aparenţă, se urăsc în realitate din fundul sufletului. Dar o serie de indicii, mici, fine, aproape imperceptibile, le alimentează treptat speranţa că celălalt nu este totuşi un spion. Însă cum să transformi speranţa în certitudine atunci cînd aparenţele sînt atît de puternice şi cînd nu poţi avea, pentru moment, nici o explicaţie lămuritoare? Pentru Livia Gregorian, mai ales, aceste îndoieli generează o puternică dramă de conştiinţă: ai dreptul să asculţi vocea inimii, să te încrezi în propriul tău instinct, atunci cînd prezenţa primejdioasă a spionilor poate transforma fiecare greşeală a ta într-o catastrofă? Ascultînd, la început încrezătoare, sfaturile bunului ei prieten Radu (foto 3), Livia Gregorian este nevoită treptat să rezolve singură, izolată în aparenţă, problema de conştiinţă din ce în ce mai complicată, dominată de o întrebare insistentă: cine este în realitate „Pescăruşul", pe care îl cunoaşte ca spion şi care, totuşi, îi inspiră atîta încredere? (foto 4).

Şi iată-ne ajunşi, astfel, la tema principală a filmului: cinstea, integritatea morală sînt mai tari decît perfidia, decît cercul infernal pe care abilii spioni l-au strîns în jurul eroinei. Lipsa de experienţă a Liviei părea s-o transforme într-o victimă sigură. Şi totuşi...

La acest „şi totuşi" va răspunde acţiunea filmului. Dar din cele spuse pînă acum se poate înţelege că eroii din „Pisica de mare" se înfruntă nu prin forţa pumnului ci prin tăria caracterelor lor... Ne aflăm deci în faţa unui film poliţist fără „scene tari"? Nicidecum (poate că o promisiune în legătură cu acestea ne-o oferă şi fotografia nr. 5). Este poate un film lip-

CII DE MARE“

sit de surprizele inerente genului? Chipul încordat al colonelului Dragomir (foto 6), indică, desigur, cît de complicate sînt problemele ridicate de prinderea „Pisicii de mare“. Dar scenariul și regia (Gh. Turcu și Vl. Popescu-Doreanu) s-au străduit să treacă dincolo de formele clasice ale genului.

Au făcut apel, pentru asta, la o imagine sobră, expresivă (operator Jean-Pierre Lazar), la un comentariu muzical concentrat, emoțional (compozitori Tiberiu Olah și... Johann Sebastian Bach), la o scenografie în care aspectele vieții noastre contrastează cu lumea întunecată, lipsită de orizont moral a spionilor (scenograf: Ștefan Marițan), la un montaj dinamic în scenele de urmărire dar analitic în momentele psihologice (montor: Margareta Anescu).

Iar cît privește actorii... I-ați recunoscut, fără îndoială, pe Victor Rebengiuc (căpitanul Cernea), pe Leopoldina Bălănuță, debutantă în film (în rolul Liviei Gregorian), Iurie Darie (Radu), Colea Răutu (colonelul Dragomir), cărora li se adaugă nume nu mai puțin cunoscute ca Toma Dimitriu, Nicolae Sireteanu, Haralambie Boroș, George Măruță, Dorin Dron, Amza Pelea, Paul Sava etc. Dar, la București, la Buftea, la Constanța, la Mamaia sau la Galați — unde s-au filmat diferitele secvențe — interpreții și-au și spus cuvîntul. Ne aflăm acum în fața montajului, căruia îi va urma mixajul sonor, pentru ca, în sfîrșit, să vină rîndul fazei celei mai grele: premiera. O așteptăm cu interes.

I. HRISTEA

ATENȚIE LA CEI MICI!

Poate că n-a avut timp, poate că n-a avut bani... dar mama lui Dimka nu i-a cumpărat și lui un tătic. Așa că băiatul s-a hotărît să-și facă singur rost de un tată. Și, din fericire, a știut să aleagă omul potrivit și atent de care avea nevoie. Cu filmul „Mi-am cumpărat un tătic“, regizorul sovietic Ilia Frez și scenaristul Woif Doighi și-au propus să atragă atenția asupra universului complex și sensibil al sufletului celor mici.

În fotografie: o scenă din filmul sovietic „Mi-am cumpărat un tătic“ cu Vladimir Trescialov („tatăl“) și micul Alioșa Zagorski (Dimka).

LOLLOBRIGIDA TURNEAZĂ ÎN ANGLIA

Cunoscuta actriță italiană Gina Lollobrigida se află în prezent la Londra, unde turnează primul ei film englezesc: „Femeia de pale“. Partenerii ei sînt actorii britanici Sean Connery și Ralph Richardson. Fotografia o înfățișează pe Gina Lollobrigida în timpul unei conferințe de presă ce a avut loc la hotelul „Savoy“.

UN DUET CARE PROMITE

Doi mari comici ai ecranului francez sînt chemați să susțină pentru prima dată împreună partitura unui film. Bourvil și Fernandel au fost angajați să apară alături în filmul regizorului Gilles Grangier. Titlul — „Doi soți de profesie“ — dar mai ales cunoscutele daruri comice ale interpreților făgăduiesc amatorilor de comedie cîteva zeci de minute de voioșie și haz.

din toată lumea

NOUTĂȚI DESPRE LUNĂ

În Uniunea Sovietică se desfășoară cercetări asidue menite să înlăture vălul care acoperă încă fața satelitului nostru: Luna. Astfel, savantul V. Troițki a condus lucrările de instalare pe muntele Kara-Dag a unui disc cu diametrul de 4 metri, asemănător Lunii, cu ajutorul căruia s-au făcut măsurători comparative. Concluziile la care s-a ajuns sînt foarte interesante. Contrar părerii pînă acum admise că straturile superficiale ale Lunii sînt pulverulente, prof. Troițki a emis părerea că aceste straturi sînt formate dintr-o materie poroasă compactă, constînd în cea mai mare parte din cuarț și corindon (oxid de aluminiu).

CEA MAI VECHE HARTĂ MARINĂ...

... care s-a păstrat pînă azi este aceea a lui Petrus Visconti, datînd din 1311, dar este sigur că n-a fost chiar primul exemplar.

...ȘI CEL MAI VECHI ATLAS...

... a fost elaborat în 1154 de savantul arab Edrizi pentru regele normand al Siciliei Roger al II-lea. El conținea 70 de hărți ale Pămîntului. Primul atlas *maritim*, cunoscut sub denumirea de „Oglinda marină", a fost întocmit de danezul Lucas Wagenauer în anul 1584.

DACTILOGRAFIAZĂ PE PORTATIV

La Londra a fost construită recent o mașină de dactilografiat notele muzicale. E drept că s-au făcut și pînă acum numeroase încercări de acest gen, dar toate au eșuat, neputîndu-se rezolva în mod corespunzător problema manevrării verticale a carului pentru scrierea notelor pe toate spațiile portativului. Recenta realizare se pare că a soluționat această spinoasă problemă cu ajutorul unei claviaturi suplimentare ce numără opt clape.

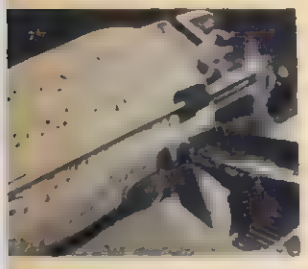

LILIPUT 1963...

Pe străzile Romei poate fi văzut adeseori actorul Vitorio Pecori circulînd într-un automobil liliputan de 75 cm³. El și-a construit această mașină în scopul de a se putea strecura mai ușor prin îmbulzeala autovehiculelor.

Cînd părăsește Roma, tînărul actor își adăpostește mașinuța la spatele „Fiat"-ului, mașina sa de dimensiuni normale.

ÎNTRE APĂ ȘI USCAT...

● Diferența pe verticală între cele mai înalte vîrfuri de munți de pe uscat și cele mai adînci depresiuni oceanice ajunge la aproape 20 km.

● Înălțimea medie a uscatului atinge numai 875 m deasupra nivelului mării pe cînd adîncimea medie a oceanului este de 3.800 m. Deci diferența dintre înălțimea medie a uscatului și nivelul mediu al fundului oceanului este de 4.675 m.

● Volumul total al apei oceanelor este de 1.370 milioane km³ în timp ce volumul uscatului care se ridică deasupra nivelului mării este de aproximativ 130 milioane km³, adică de zece ori mai mic decît acel al apei.

● Suprafața mărilor și oceanelor este egală cu 361 milioane km², iar suprafața uscatului reprezintă numai 149 milioane km².

Dacă locuitorii altor lumi ar privi planeta noastră prin telescoape puternice, care le-ar permite să deosebească întinderile de apă de suprafețele de uscat, probabil că ei ar numi-o „planeta de apă".

COLET POȘTAL... VIU

Giuseppe Longobucco, un băiat în vîrstă de 13 ani, a efectuat o călătorie Messina-Milano, în chip de... colet poștal. Întîmplarea pare de necrezut și în aparență nostimă, dacă n-ar ascunde un fapt deosebit de întristător: micul Giuseppe s-a hotărît să emigreze spre a ușura astfel viața mamei sale — văduvă — și a surorii sale. Dar cum nu avea bani pentru un bilet de drum pînă la Milano, el a hotărît să recurgă la această cale cu totul neobișnuită.

TRANSOCEANIC CU PENE

Un vînător a doborît într-o zi în Munții Caucaz o pasăre. Cercetîndu-se exemplarul împușcat, ornitologii sovietici au constatat cu surprindere că este vorba de o specie de rață sălbatică care trăiește în S.U.A. și anume în statul Carolina. Pasărea străbătuse în zbor uriașa distanță dintre S.U.A. și Uniunea Sovietică.

PE LOCURI NOI

„Itinerarul navelor de călători" pe apele din țară cuprinde și orarele noii linii de navigație de pe lacul de acumulare format de barajul hidrocentralei „V.I. Lenin". Această linie face legătura între Bicaz și Ceahlău, pe o lungime de 26 km pe care vaporașele o străbat în timp de două ore.

Demn de semnalat este că de-a lungul acestei noi linii de navigație localitățile pe care le deservesc vaporașele sînt și ele noi, deși au nume vechi de secole, fiind de fapt, mutate aci.

— Iertați-mă că v-am deranjat degeaba! Nu arde, dar la noi nu urcă apa pînă la sașe...

Rik AUERBACH

umor

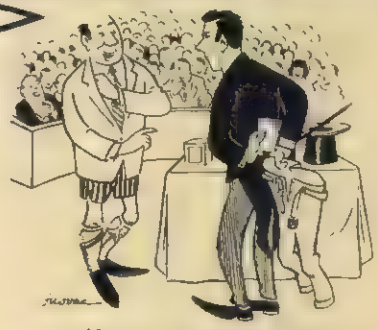

— Aha, nu se prinde, crezi că n-am simțit că mi-ai luat... portofelul!

S. NOVAC

ÎN RAID PRIN MAGAZINE AM VĂZUT PENTRU CĂMINUL DUMNEAVOASTRĂ...

... COVOARE „TORNAI", de 3/2 m, 3,50/2,50 m și 3/4 m, în desene și culori diferite (pe fond roșu, grena, bej, bleu etc.). Sînt covoare lucrate de mașină, de bună calitate, fiind țesute strîns și avînd un puf gros.

... COVOARE GEN „MOCHETĂ", de diferite dimensiuni, uni sau cu desene geometrice. Culorile deschise, pastelate, ca și țesătura frumoasă și deasă fac să fie foarte adecvate pentru camerele cu mobilă modernă, în culori deschise.

...COVOARE DE IUTĂ CU RELON, mult mai rezistente decît cele existente pînă acum în comerț. Sînt executate în culori închise și se curăță ușor cu o perie înmuiată în apă călduță și săpun.

... CARPETE „AXMISTER", uni sau cu desene, avînd de la 1,15 la 1,90 m lungime și 0,60 la 0,90 m lățime. Sînt foarte solicitate, fiind trainice și frumoase.

... CARPETE DE IUTĂ fără deșeuri în țesătură, deosebit de practice, curățindu-se ușor și fiind de bună calitate.

La drum!

CÎND PLECĂM ÎN EXCURSIE SĂ NU UITĂM CĂ...

...pentru a păstra friptura proaspătă este bine, după ce o tăiem în felii, să o ambalăm în staniol;

...tot în staniol se păstrează şi salata verde, fără să se veştejească, bineînţeles după ce a fost curăţată, spălată şi foarte bine scursă,

...băuturile se vor răci mai repede dacă vom înfăşura sticlele respective cu o bucată de pînză udă şi le vom aşeza la umbră;

...pentru a servi masa „la iarbă verde" în condiţii igienice este bine să luăm cu noi o faţă de masă din material plastic, iar un flacon mare din material plastic, umplut cu apă, este neapărat necesar pentru spălarea mîinilor;

...în urma noastră, locul unde am poposit nu trebuie să rămînă „împodobit" cu hîrtii murdare, cutii de conserve etc.; pentru aceasta vom lua cu noi 1-2 pungi din material plastic, în care vom strînge toate rămăşiţele de la masă.

O dată cu satele au fost mutate şi o seamă de monumente istorice şi arhitectonice. Acesta a fost cazul vechilor schituri Buhaniţa şi Hangu din satele cu acelaşi nume. Buhaniţa e un schit din piatră ridicat în anul 1626 de către domnitorul Moldovei, Miron Vodă Barnovschi, pe locul unei vechi sihăstrii de lemn. Acum, biserica şi clopotniţa au fost mutate, piatră cu piatră, şi refăcute la vreo 5 km depărtare. S-a luat tiparul formei bolţilor şi acestea au fost rezidite cu aceleaşi neregularităţi pe care le aveau la construcţia lor iniţială.

De asemenea a fost demontat şi refăcut bucată cu bucată, la 10 km depărtare, schitul din Hangu, construit în 1630 de către Gheorghe Hatmanul.

P. VOICULEŢ

Dezlegarea jocului „AUGUST", apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) Bune—Roman—Est. 2) Ani—Lepid—Arii. 3) Nimfe—Te—Drept. 4) U—Brad—Horaţiu. 5) Sl—El Berari—S. 6) Imn—Delega—S. 7) Aţă—Cinas—Toma. 8) Cesar—Inta—Leu. 9) Trac—Suge — Plug. 10) Ial — Tace — Vieru. 11) Uraniu — Luat — As. 12) Măreţ — Rondel — T.

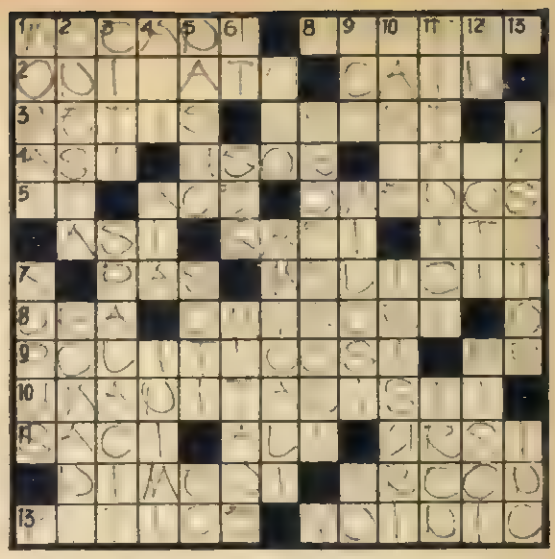

OAMENI ŞI OAMENI

ORIZONTAL: 1) Oameni... tăcuţi (fig.) — Un om între oameni. 2) Oameni... cinstiţi — După legendă, primul om... hain. 3) Un om născut dintr-o albă şi un indian din America — Dezvoltă şi întăreşte corpul oamenilor şi educă voinţa, curajul, iniţiativa şi disciplina. 4) Pronume — La mintea omului — Comparaţie pentru omul care huzureşte.. 5) Ieşit! — Unelte casnice — Om bun. 6) Oameni de frunte — Oameni care conduc alţi oameni — Fir. 7) Zicala pretinde că trădează pe omul necăjit (sing.) — Om... subţire. 8) Interjecţia entuziaştilor — Oameni mici... în gîlcjuri. 9) Oameni bine crescuţi — Pere! 10) Adepţi ai umanitarismului. 11) Locuinţa grăunţelor (pl.) — Particulă — Comparaţie pentru oameni ursuzi. 12) Nici picior de om — Nume de om. 13) Omuleţii din basme (fem.) — Un om şi jumătate.

VERTICAL: 1) Oameni de paie — Om depinzînd de alt om. 2) Om cinstit (fem.) — Au lăsat zicala „Homo homini lupus" proprie societăţii bazate pe exploatarea omului de către om. 3) Numeral nehotărît — Spelb. 4) Părintele literaturii irlandeze — Aceia (pop.) — Sediul pasiunilor omeneşti (pl.). 5) Pe faţa oricărui om (dimin.) — Bărbaţi — Unu la table. 6) Subit! — Cîmpie — Reprize la fotbal. 7) Prefix de egalitate — Oameni bine crescuţi (fig.). 8) Pregătesc oamenii de mîine. 9) Nimfă condamnată să repete finalele vorbelor auzite (mit.) — Oameni buni — Alfa şi omega. 10) Comparaţie pentru omul viclean — Priveşte-le-n ochi! 11) Referitor la oameni cu forţă de creaţie extraordinară (pl.) — Te transportă... la Iaşi. 12) Frate bun cu cinepa — ...Rustaveli, poet gruzin, autorul celebrului poem „Viteazul cu blana de tigru" — Mîţă. 13) Un om neglijent — Poftă de joacă (mold.).

Spirit practic.

„Vokrug Sveta"

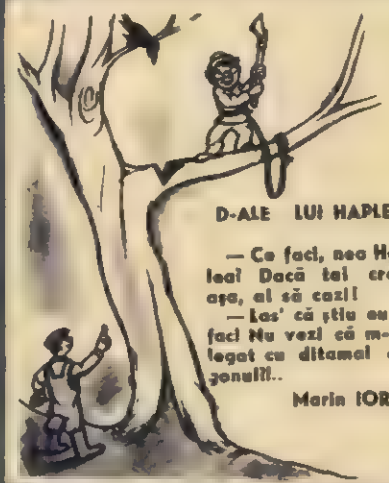

D-ALE LUI HAPLEA

— Ce faci, neo Haplea! Dacă tai craca aşa, ai să cazi!

— Las' că ştiu eu ce faci Nu vezi că m-am legat cu ditamai odgonul?!..

Marin IORDA

— Da, eu am de pus o întrebare...

— Spuneţi, vă rog.

— Pot să beau puţină apă?...

„Europeo"

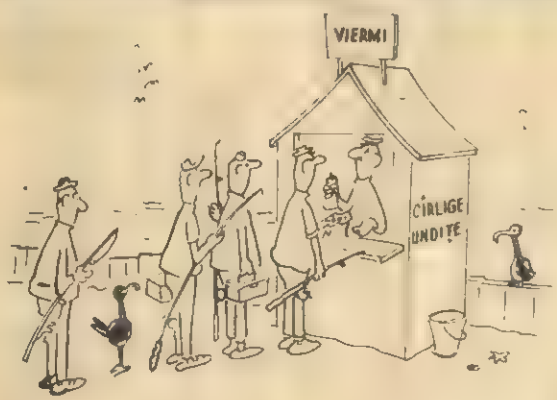

Fără cuvinte.

„Paese Sera"

— Medicul mi-a recomandat jocul cu mingea...

„Bunte Illustrierte"

muzica

ÎNTRE COMPLEXITATE ŞI ERMETISM

Eroul muzicii înaintate a veacului nostru posedă o structură interioară mult mai sinuoasă, mai plină de contraste, mai încordată decît a eroilor muzicii lui Mozart, Beethoven sau Ceaikovski. Din punct de vedere al perfecţiunii artistice, Mozart şi Beethoven sînt de nedepăşit; dar a tinde spre un mesaj mai complex, adică spre mesajul impus de problematica specifică epocii noastre, mi se pare nu numai posibil dar şi absolut necesar. Iată de ce trebuie să se lovească inevitabil de dezamăgiri cei care, educaţi numai la şcoala clasicilor vienezi, ar vrea ca şi muzica contemporană să sune la fel. „Beethoven scria atît de clar, iar azi se scrie atît de incliciit" — exclamă ei adesea. Este aici multă naivitate. Şi Beethoven le părea incliciit multor contemporani care nu-şi dădeau seama că el reda psihologia noului om generat de atmosfera socială de după revoluţia franceză, dar din momentul cînd lumea s-a obişnuit cu el, muzica sa a devenit foarte limpede. La fel se întîmplă şi astăzi.

Dacă vor să urmeze cu adevărat exemplul lui Beethoven, compozitorii nu trebuie să-l imite ci, aidoma lui, să reflecte de pe poziţii înaintate psihologia contemporanilor. Trebuie să facem deosebirea netă între complexitatea şi, uneori, dificultatea limbajului muzical contemporan şi ceea ce se înţelege cîteodată prin „inaccesibilitate".

Această inaccesibilitate se iveşte, printre altele, şi din cauza goanei după o originalitate cu orice preţ, în lipsa unui mesaj clar, a unui conţinut de idei. Dar întruchiparea imaginii artistice a omului nou în toată plenitudinea lui reclamă o expresie artistică mai complexă, în care inovaţia să nu frizeze exhibiţionismul şi nota ermetică, ci să fie organică, perfect corespunzătoare elementelor noi ce-l caracterizează pe un asemenea om. Caracterul evoluat şi complex al limbajului nu l-a împiedicat pe ascultători să-şi dea seama că în muzica lui Olah şi Vieru se vorbeşte despre ei înşişi, despre problemele lor spirituale, despre vremurile acestea. Urmărirea sensului muzical necesită desigur o anumită concentrare, dar aceasta n-are nimic comun cu inaccesibilitatea, este doar un corolar al profunzimii conţinutului: ca să înţelegem sonata op. 106 sau cvartetul op. 131 de Beethoven nu este nevoie de mai puţină concentrare, iar semnificaţiile lor se dezvăluie doar parţial la o primă audiţie.

Ni se poate desigur obiecta prin citarea unor lucrări cu limbaj evoluat şi complex la care publicul n-a reacţionat cu entuziasm: n-ar fi aceasta o dovadă a ermetismului lor? Nu, nu despre ermetism este vorba. Ele n-au însufleţit pe ascultători pentru că sînt palide, neinspirate. Nu limbajul determină pătrunderea muzicii, ci forţa mesajului. Poate să fie limbajul cît de „cuminte", dacă muzica nu iradiază o înaltă tensiune a trăirii, ea nu va stîrni nici un fel de interes (sau va avea un succes formal, efemer). Şi, invers, poate limbajul să fie cît de neobişnuit (să ne gîndim la formidabilul „Oedip" care zguduie pe oricicine, deşi nu seamănă cu nimic din repertoriul operei), dacă muzica izvorăşte dintr-o trăire arzîndă şi o gîndire originală ei nu poate să nu „prindă" pe ascultător.

De cele mai multe ori la o primă audiţie nu totul pare limpede dar patosul fundamental se transmite şi, acţionînd ca un magnet asupra ascultătorului, îl îmbie parcă să revină la acea muzică pentru a-şi clarifica primele impresii. Este ca şi cum ai dori cu toată intensitatea să bei pînă la fund nectarul din care împrejurările nu ţi-au permis decît să guşti.

Să mai fie oare nevoie să amintim că reproşurile privind ermetismul, inaccesibilitatea muzicii noi seamănă ca două picături de apă cu învinuirile pe care spiritele conservatoare le aduceau mai totdeauna marilor clasici, cînd aceştia scoteau prima oară la iveală capodoperele lor? Despre simfonia „Eroica", „Allgemeine musikalische Zeitung" din 7 aprilie 1805 scria: „Sînt aici prea multe stridenţe şi ciudăţenii, ceea ce ne împiedică să urmărim ansamblul şi ne face să pierdem aproape orice sursă de coerenţă". Iată cum întîmpina uvertura la „Fidelio" ziarul „Der Freimütige" din 11 septembrie 1806: „Toţi experţii împărtăşesc şi iubitorii de muzică nutresc în unanimitate opinia că niciodată nu a mai fost scrisă o muzică atît de incoerentă, stridentă, confuză, supărătoare pentru urechi. Disonanţe dintre cele mai iritante urmează una după alta, generînd o armonie realmente oribilă".

Istoria muzicii mai cunoaşte şi alte absurdităţi de acest fel, încît este cazul ca acum, cînd avem în spate o asemenea experienţă şi dispunem de busola ce nu dă greş a învăţăturii marxist-leniniste, să tragem învăţăminte, să devenim mai înţelepţi, mai simpli, mai modeşti. Să nu-i cerem marelui creator să se exprime aşa cum ar vrea comoditatea din noi, ci să ne străduim a ne ridica la înălţimea mesajului rostit de el, la conţinutul său uman exprimat inovator, original.

Nu trebuie uitat însă un element esenţial în pătrunderea artei şi anume: educaţia artistică; şi — în timpul nostru cînd ne sînt puse la îndemînă atîtea forme de educare a gustului artistic — să nu subapreciem capacitatea de înţelegere a artei din partea „omului simplu". Realitatea noastră socialistă ne arată limpede, prin ampla mişcare artistică de amatori, ca şi prin prezenţa masivă a publicului la spectacolele de înaltă artă, că dificultăţile care înconjoară uneori fenomenul artistic nu au în ele nimic fatal; că aceste dificultăţi sînt înfrînte etapă cu etapă pînă la abordarea competentă a autenticului act de creaţie.

George BĂLAN

După cutremurul din 14 octombrie 1802, turnul Colţei s-a transformat într-o ruină pitorească, dar utilă (folosea ca foişor de incendiu) dar nici unul din vechii edili ai oraşului nu s-a gîndit să-l restaureze.

Turnurile au fost totdeauna construcţii îndrăzneţe: oamenii s-au simţit mîndri că se pot înălţa în văzduh, că îşi pot ridica — fie şi pe această cale — trepte spre cer. Ei! Dar cîtă istorie li s-a perindat în jur...

De-o jumătate de secol, bucureştenii nu mai folosesc o comparaţie, pe vremuri des uzitată: „înalt cît turnul Colţei".

Azi doar o placă de marmură, lipită pe zidul spitalului Colţea, mai arată unde a fost turnul, evocat ca expresie supremă a „înălţimii" bucureştene de pe vremuri.

Acum vreo şapte decenii un burghez încăpăţînat a refuzat să cedeze o fîşie de teren pentru deschiderea unei străzi pe lîngă turn, iar un primar cu parapon şi statuie s-a intimidat şi a poruncit, în 1899, ca strada să treacă peste... ruinele turnului Colţei; din „nevoi edilitare" l-a dărîmat, temîndu-se să nu piardă un vot în consiliul comunal şi altul în senat. Oricum, mai bine să cadă sub tîrnăcop turnul, zidit în 1714-1715, decît să cadă domnu' primar de la putere!

O „FOARTE ÎNFRUMUSEŢATĂ" CTITORIE ÎN BUCUREŞTIUL DE ACUM DOUĂ VEACURI

„Nemuritorul turn", cum spuneau contemporanii, nu era altceva decît clopotniţa bisericii Colţea. O clopotniţă înaltă, zveltă, cu o arhitectură originală, plină de pitoresc. Inscripţia de deasupra porţii, păstrată azi la Muzeul de artă feudală de la Mogoşoaia, arată că „această înconjurare de zid, cu toată cuprinderea, din temelie s-au zidit de dumnealui jupîn Mihai Spătarul Cantacuzino". Şi ctitorul continua să se fălească în această pisanie: „...toate acestea foarte înfrumuseţate precum se vede".

Da, se vedeau, atunci.

Acum se mai ştie doar, după Sulzer, că la construirea turnului au lucrat şi soldaţi suedezi, aflaţi în ţară după înfrîngerea de la Poltava din 1709 şi că deasupra acoperişului de ţiglă se ridica un foişor, vopsit în roşu, pardosit cu scînduri şi înzestrat cu laiţe. Bucureştenii amatori de înălţime urcau aici să privească oraşul întreg, şerpuirile Dîmboviţei şi o largă zare de Bărăgan pînă spre Dunăre.

Încăperea rezervată pentru clopote avea ferestre largi, alungite şi patru cadrane de ceas, spre cele patru puncte cardinale. Balustrada de la mijlocul turnului era bogat împodobită, iar sub ea urma un etaj cu colonet la ferestre. La mijloc, deasupra porţii în boltă circulară, meşterii aşezaseră inscripţia mare, cu chenar dreptunghiular, sculptat floral.

Turnul Colței alcătuia o fală și un punct de atracție în Bucureștiul secolului al XVIII-lea. Românii veneau să-l admire, străinii îl descriau în memoriile lor. Dar iată că în 1802, la 14 octombrie, într-o marți pe la ora unu, un cutremur zgîlțîie pămîntul Capitalei și dărîmă jumătate din turnul Colței: turla, foișorul, turnulețele, acoperișul țuguiat, balustrada și o bună parte din chiliile din jur. Mare părere de rău, dar nici un efort de restaurare. A rămas cîtăva vreme așa, surpat. Pe urmă s-a renunțat la acoperire, și țigani robi le cărau, în ulcioare smălțuite, apă rece din șipotul construit sub oblăduirea lui Grigore Ghica Vodă, prin 1770. Iar dumnealor, băsboierii, gustau dulceață și sorbeau apă cristalină. Și după ce în acest chip se răcoreau și se îndulceau, priveau, cu ochii pe jumătate adormiți, spre Golia. Multora li se vor fi părut zidirile prea înalte, iar șișlicele prea grele pe cap, ca să ajungă dintr-un răsuflet cu privirea pînă în vîrful turnului.

Dărîmarea costa mai ieftin.

De aceea azi turnul Colței este doar o palidă amintire.

POPAS ÎN LUNA LUI CUPTOR SUB ZIDUL GOLIEI

În zilele călduroase, prin secolul al XVIII-lea, protipendada Iașului poposea la cișmeaua de sub zidul Goliei.

Coborau băsboierii din carete, sprijiniți de slugi. S-așezau, gemînd în osînză, pe covoare întinse pe iarbă. Tinere țigănci roabe le puneau în față chisele de cleștar cu dulceață de cireșe amare, și țigani robi le cărau, în ulcioare smălțuite, apă rece din șipotul construit sub oblăduirea lui Grigore Ghica Vodă, prin 1770. Iar dumnealor, băsboierii, gustau dulceață și sorbeau apă cristalină. Și după ce în acest chip se răcoreau și se îndulceau, priveau, cu ochii pe jumătate adormiți, spre Golia. Multora li se vor fi părut zidirile prea înalte, iar șișlicele prea grele pe cap, ca să ajungă dintr-un răsuflet cu privirea pînă în vîrful turnului.

Pe aceste locuri, cu două secole în urmă, băsboierii gustau de zor dulcețuri și sorbeau apă cristalină din ulcioare smălțuite, privind spre zidurile Goliei.

POVESTEA TURNURILOR

Și turla inițială. În fine, pompieria i-a încropit un foișor din lemn, ca o hulubărie, pentru paznicul împotriva incendiilor. Și cum Bucureștiul de lemn al veacului al XIX-lea se aprindea des și ardea ca vreascul, clopotele de alarmă din turnul Colței aveau mult de lucru.

Era turnul Colței o ruină pitorească și încă utilă. Dar nimeni nu s-a gîndit serios să-l restaureze. Nici un edil, nici un ministru din cei liberali ori conservatori.

Mai-mijloc, una din cele mai frumoase construcții arhitectonice ale locului.

Turnul Goliei n-a fost totdeauna așa, retezat, cu terasă. A avut întîi înfățișarea obișnuită a unei clopotnițe cu baza pătrată. De acolo în 1652 va fi văzut poporul alaiul de nuntă al domniței Ruxandra cu Timuș Hmielnițki, cel care și-a pețit mireasa cu sabia și cu... 100.000 de nuntași, oștenii lui. De aici a privit Iașul armia lui Mahomed al IV-lea, adunată în valea Nicolinei ca să treacă spre Hotin și spre Camenița, în 1672. Și tot în incinta mănăstirii Golia, mai aproape de zilele noastre, a locuit marele Creangă.

CASTELUL CELOR ȘAPTE TURNURI

Aceste scurte incursiuni în istoria noastră — urmărind povestea turnurilor — ne îndeamnă să părăsim teritoriul patriei pentru a ne opri o clipă pe malul Bosforului, în fața vechiului Istanbul.

O clădire uriașă, cu ziduri înalte, greoaie, mohorîte, parcă oarbe și dușmănoase: este castelul celor Șapte Turnuri, în grecește — Heptapergon, în turcește — Ediculé. Se numește tot așa și azi, deși mai are doar patru turnuri.

Poarta de la Șapte Turnuri a dominat o parte din vechiul Țarigrad. Ediculé are o formă aproape regulată, de pentagon, cu ziduri foarte groase și înalte. L-a clădit Mahomed al II-lea, cuceritorul Constantinopolului.

Ediculé a fost mai mult închisoare decît palat. Cea mai vestită temniță a Constantinopolei otomane. Cînd sultanul pornea la război împotriva vreunei puteri, întîi îi închidea pe ambasadori la Șapte Turnuri. Aici, uneori, cei închiși trăiau bine; de cele mai multe ori însă duceau trai amar și piereau în chip misterios.

Poate că în Ediculé a petrecut zile și ani și faimosul, neastîmpăratul Petru Cercel al nostru, pînă l-au învins pungile și intrigile lui Mihnea, care se va numi Turcitul. Atunci, îndată, călăii l-au cusut pe iscusitul Petru într-un sac și l-au aruncat noaptea în Bosfor, pradă lighioanelor mării.

La Ediculé a stat și Vasile Lupu, *alîmbeiul*, „Prințul de aur" al Moldovei, la jumătatea veacului al XVII-lea. Era tratat princiar. Avea la dispoziție cîteva camere, i se îngăduia să țină slujitori și secretari, să primească prieteni, musulmani sau creștini, și chiar să dea ospețe. Dar nu-l lăsau să iasă din „opreală", să părăsească închisoarea. Sta aici, sub pază, deși în vremea aceasta familia îi era asediată la Suceava de oști polone și maghiare.

Se perpelea ca pe jar bogatul voievod, nădăjduind doar că familia îi era apărată de cazacii lui Timuș Hmielnițki. Aici, în Șapte Turnuri, a aflat Vasile Lupu că Timuș a pierit în luptă, că doamna, frumoasa Ecaterina, și coconul ei, Ștefăniță, au ajuns prizonierii lui Gheorghe Ștefan. A aflat că acesta i-a închis la Buciulești, pe Bistrița, și că nu i-a ucis numai pentru că domnul, acel „dulău fără obraz", era tare dornic să guste din vestita frumusețe a doamnei Ecaterina.

A stat Vasile Lupu la Ediculé cinci ani, pînă a venit Kiupuliu mare vizir. Acesta s-a făcut luntre și punte pe lîngă sultan și i-a obținut libertatea și domnia Moldovei.

Vasile Lupu nu s-a mai simțit însă în stare să urce în scaun și l-a lăsat domn pe fecioru-său, Ștefăniță. El este cel pe care poporul l-a poreclit „Papură Vodă" din pricina foametei celei mari însoțite de o ciumă cumplită ce-a bîntuit Moldova în vremea domniei lui, de-a fost silit poporul să mănînce scoarță de copac și papură ca să nu piară.

PE SENINE APE BOSFORENE

Zidurile de la Ediculé cunosc și tragedia Brîncovenilor. Aici, în 17 aprilie 1714, l-a întemnițat sultanul pe Constantin Brîncoveanu, l-a dezbrăcat pînă la cămașă și l-a zăvorît în cea mai întunecoasă și cea mai umedă celulă. Aceeași sălbatică grijă a arătat padișahul și pentru feciorii și ginerii domnitorului.

Vreo trei luni l-au torturat pe Brîncoveanu cu peceți și ceatlâie de fier înroșit aplicate pe piept, pe spate, pe frunte, ca să spună unde-i sînt bijuteriile, sculele de aur și la ce bănci a depus banii. Adesea chinuirea se săvîrșea în fața soției și a fetelor. Nu le venea turcilor să creadă că faima bogăției lui Brîncoveanu nu era adevărată.

Văzînd însă că nu merge cu rău, sultanul a schimbat tactica: l-a scos pe domnitor din Ediculé și l-a mutat, împreună cu toată familia, în Vlah-Sarai, palatul Țării Românești. L-a spionat, i-a

Dumitru ALMAȘ

(Continuare în pag. 20)

teatru

INTERMEZZO DE AUGUST

Cînd ne referim la funcţia socială a artei, vorbim în primul rînd de forţa ei de înrîurire asupra contemporanilor. E şi normal. Contemporaneitatea este condiţia primordială a oricărei creaţii artistice valabile. Întotdeauna, preocuparea principală a creatorilor autentici a fost impulsul spre mai bine pe care opera lor îl poate da societăţii, modelarea caracterului omenesc şi al relaţiilor sociale conform celor mai înaintate principii morale ale timpului. Dar funcţia socială a artei presupune dimensiuni mult mai largi. Forţa ei de înrîurire nu se opreşte numai asupra contemporanilor. Ea se extinde nemăsurat în timp şi spaţiu, constituind pentru generaţii întregi de oameni de pe toate meridianele un instrument de cunoaştere a unor realităţi netrăite. Asupra acestor dimensiuni ale artei la care sîntem parcă mai puţin atenţi ne îndeamnă să ne gîndim în special generaţiile mai noi sau prieteni de departe. Cei mai tineri n-au luat parte nemijlocit la evenimentele istorice pe care le-a trăit generaţia mijlocie. Pentru ei, care au deschis ochii la viaţă în Romînia socialistă, în epoca zborurilor cosmice, împrejurările ce au constituit însuşi miezul vieţii celor ce au participat direct, toate acestea sînt necunoscute, sînt *istorie*. Ei vor să afle, să cunoască, să înţeleagă ziua de azi în perspectiva *acestei istorii*, ca s-o desluşească mai bine pe cea de mîine. În ce-i priveşte pe prietenii de departe, pe aceia mai ales care trăiesc în condiţiile lumii capitaliste, pentru care trecutul nostru e prezent, iar prezentul nostru viitor, pentru aceştia, experienţa revoluţiei noastre şi a construcţiei noastre socialiste aparţine noii societăţi, a noilor relaţii umane bazate pe muncă, creaţie şi înţelegere tovărăşească, reprezintă nădejdea pentru propriul lor viitor mai bun, un nesecat izvor de viaţă şi putere de luptă. Unui artist conştient de epoca pe care o trăieşte, de rostul său în epocă, nu-i pot scăpa aceste dimensiuni ale artei. El se simte în permanenţă obligat să răspundă unor întrebări care reprezintă totodată *contemporaneitatea* sa, *universalitatea* sa, *permanenţa* sa: cum vorbeşte opera sa tovarăşilor săi de muncă şi de luptă? Cum vorbeşte ea lumii? Cum, generaţiilor viitoare? Va reprezenta ea o imagine puternică, vie, emoţionantă a epocii trăite, va lăsa ea urmaşilor o mărturie demnă de această epocă?

Iată, se împlinesc nouăsprezece ani de la 23 August 1944. Încă unul şi vor fi două decenii de cînd în istoria Romîniei s-a înscris cu litere de aur: SPRE COMUNISM. S-au petrecut în acest răstimp răsturnări uluitoare ale unor stări ce dăinuiau de o veşnicie şi păreau de necîntrit, s-au înfăptuit progrese ce păreau de domeniul fanteziei într-o ţară ţinută veacuri de-a rîndul în întuneric şi robie. Pînă şi duşmanii recunosc toate acestea şi vorbesc despre „miracolul romînesc".

Arta noastră — şi teatrul nu pe cel din urmă loc — reflectă mult din istoria celor două decenii. Dar apare oare drumul acesta de luptă şi de victorii cu forţa înaltei tensiuni de care a fost străbătut? A dat oare marea şcoală a caracterelor comuniste, care este viaţa noastră, eroi dramatici la înălţimea morală şi complexitatea minunatelor exemplare umane contemporane? Sînt întrebări ce revin, obsedante, mai cu seamă în pragul noii stagiuni teatrale care începe purtînd pe frontispiciu: STAGIUNEA XX.

Traian ŞELMARU

prins nişte scrisori compromiţătoare şi iar l-a ferecat la Edicule, cerîndu-i 20.000 de pungi de aur, dacă-i e dragă lumina zilei. Dar Brîncoveanu n-a avut niciodată atîţia bani.

Şi pentru că sultanul nu l-a crezut şi pentru că-l bănuia de prietenie şi complot cu ruşii şi cu austriecii, a poruncit să moară de sabia călăului în piaţa din faţa Seraiului, pe malul Cornului de Aur, la 15 august 1714. Lîngă zidurile de la Ediculé cele şase trupuri — al Brîncoveanului, al ginerelui şi ale fiilor săi — au plutit pe senine ape bosforene...

„O, ZIDURI ÎNTRISTATE"

Dar să revenim pe meleagurile noastre.

Multe povestesc turnurile ridicate, cu veacuri în urmă, pe pămîntul ţării. Nu numai despre trecutul istoric, dar şi despre dragostea de frumos a poporului romîn.

De bună seamă că în scop de apărare Burebista sau Decebal au poruncit să se construiască, pe cele trei hectare din vîrful Grădiştei de Munte, la 1420 de metri altitudine, o cetate cu turnuri groase; dar ei s-au îngrijit şi ca zidurile să fie frumoase şi inspirate.

Poate atunci cînd în cetatea de scaun a Tîrgoviştei meşteri iscusiţi înălţau turnul rotund şi crenelat al Chindiei, se gîndeau cu îngrijorare la pericolul vreunei noi invazii. Dar aceasta nu-i împiedica să dea turnului un chip artistic, original.

Dacă privim din turnul ceasornicului din vechea cetate a Sighişoarei, cuprindem o bună bucată de ţară transilvană. Ne minunăm de frumuseţea priveliştii dar şi de priceperea ziditorilor.

Multe din turnurile ridicate pe meleagurile noastre au ajuns însă pînă la noi nişte biete ruine, năruite de vreme şi de lipsa de preocupare a unor orînduiri flămînde doar de bani.

În faţa „ruinurilor" Tîrgoviştei, Cîrlova suspina:

„O, ziduri întristate, o monument slăvit,
În ce măsură înaltă şi voi aţi strălucit..."

Azi elegiacul regret al poetului ar fi lipsit de obiect. La Suceava şi la Hunedoara, la Tîrgovişte şi la Dragomirna, la Moldoviţa şi la Cozia, zidurile sînt curăţate de întristarea ruinării şi li se redă, cu grijă şi dragoste, vechea strălucire. Şi vor apărea, desigur, condeie epice şi lirice care să cînte şi partea de ţară care se vede din turnul zidit din veacul al XIV-lea în centrul oraşului Bistriţa; şi isprăvile vitejeşti săvîrşite în turnul de apărare dinspre nord-estul cetăţii din jurul mănăstirii Dragomirna, cu drumul străjilor în incintă, cu zidurile lui sure, înalte şi tari ca stînca, din care privesc spre lume ochii impari ai firidelor pentru săgeţi ori ghiulele. Vor veni şi istorici şi arhitecţi să descrie cum va fi arătat turnul cetăţii de la Poienari, de la Almaş ori de la Şoimuş, sau cîte legende s-au ţicluit în legătură cu turnurile masive, puternice, din cetatea care înconjoară biserica Sucevi-ţei, una din bijuteriile artistice ale poporului romîn...

TURNURI ŞI BLOCURI-TURN...

Dar toate aceste ziduri nu vorbesc numai despre trecut: ele îndeamnă la reflecţii, la o nouă cuprindere a prezentului.

Iată, bunăoară, turnul Goliei, despre care am mai vorbit. Din vîrful lui au putut vedea moldovenii multe dureri şi năpaste abătute asupra capetelor lor. Au văzut şi unele bucurii, dar niciodată ca acum.

Urcînd cele 130 de trepte pe terasa Goliei ieşenii de azi admiră renaşterea oraşului. Şi, de bună seamă, însăşi vechea construcţie capătă o patină puţin melancolică, văzîndu-se întrecută de blocurile care împodobesc Iaşul contemporan.

Mărturii ale luptelor şi străduinţelor poporului, turnurile de odinioară dau parcă un nou relief activităţii clocotitoare din zilele noastre blocurilor-turn care încoronează noile cartiere şi aşezări din ţara noastră, ridicîndu-se avîntat spre cer.

Dumitru ALMAŞ

Vasile Lupu, „Prinţul de aur" al Moldovei, iscusitul Petru Cercel, Brîncovenii şi cîţi alţii nu se vor fi oglindit în apele Bosforului de pe zidurile înalte şi mohorîte ale castelului celor Şapte Turnuri, Ediculé. Şi tot aici erau închişi ambasadorii cînd sultanii porneau la război.

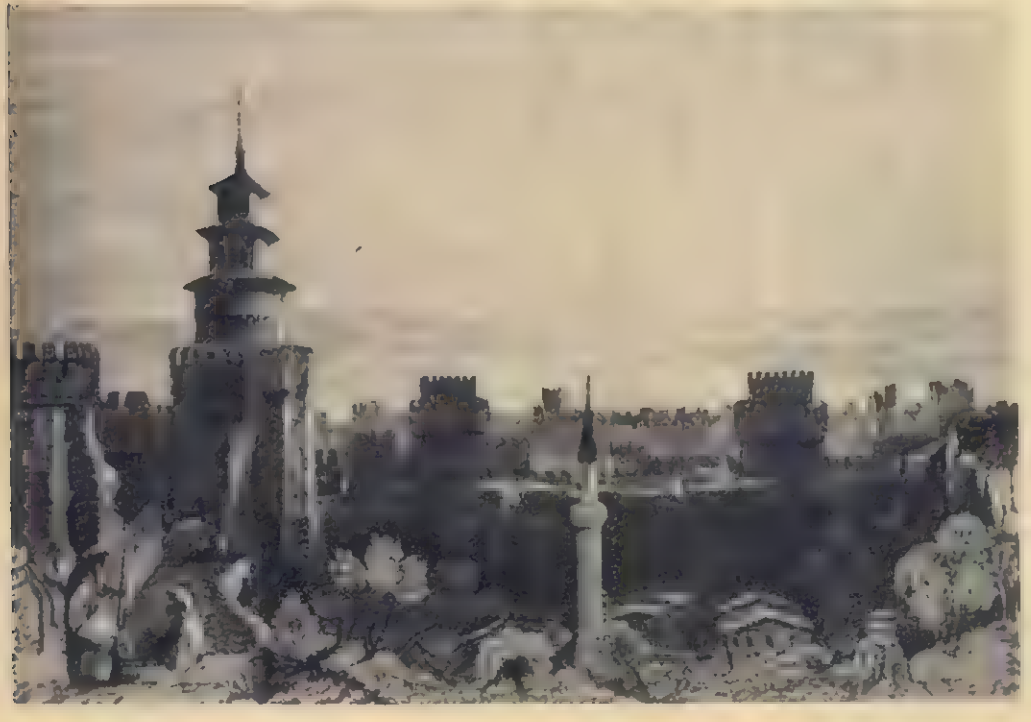

33

Spre casă.

Fotografie de A. MIHAILOPOL

FEMEI!
Produsele cosmetice preferate le găsiți la
MAGAZINELE COOPERATIVELOR DE CONSUM

PROGRAMUL DE RADIO

RADIOJURNALE, BULETINE DE ȘTIRI, BULETINE METEOROLOGICE, SPORT, ULTIMELE ȘTIRI

	PROGRAMUL I	PROGRAMUL II	PROGRAMUL III
DUMINICA	7.00, 13.00, 22.00, 23.50-23.55	7.50, 14.00, 20.00, 23.00, 0.50-0.55	22.00
VINERI	6.00, 14.00, 19.30, 22 00, 23 50-23.55	14.30, 20 00, 23.00, 1 50-1 55	21.00
ÎN CELELALTE ZILE	5.00, 6.00, 7.00, 11.00 (afară de miercuri), 13.00, 17.00, 20.00 (afară de simbătă), 22.00, 23.50-23.55	10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.00, 23.00, 0.50-0.55 (simbătă 1.50-1.55)	

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM: Duminică: 6.30, 13.05 (Progr. I), 7.30 (Progr. II). În cursul săptămînii (afară de vineri): 6.30, 13.05 (Progr. I), 10.05, 14.30 (Progr. II).

COTELE APELOR DUNĂRII: Zilnic (afară de vineri) — 13.40 (Progr. I).

SUMARUL PRESEI CENTRALE: Zilnic (afară de vineri) — 8.00 (Progr. I).

DUMINICĂ 10 AUGUST Programul I *6.00:* Muzică populară *6.35:* Piese de estradă *7.10:* Concert de dimineață *8.06:* „Cîntăm viața nouă a patriei" — program susținut de formații artistice de amatori *8.30:* Ciubul voioșiei *8.50:* Melodii populare *9.20:* „Oameni și meleaguri ale patriei în creația lui George Enescu" — montaj muzical-literar *10.20:* Muzică *10.30:* Noi înregistrări de muzică populară *11.00:* Arii și duete din operete *11.30:* Vorbește Moscova! *12.00:* „Partid, părinte-al bucuriei" — program de cîntece pionierești *12.20:* Interpreți de muzică ușoară *13.10:* De toate pentru toți *14.00:* Cîntece și jocuri populare *14.15:* Muzică ușoară românească *15.00:* Din viața satelor patriei *15.40:* „Satul nostru a-nflorit" — emisiune de cîntece și versuri populare *16.10:* Muzică ușoară interpretată la acordeon *16.30:* Concertino în stil clasic de Dinu Lipatti — solistă Felicia Blumental; Concert în re minor pentru două viori și orchestră de J.S. Bach — interpretează George Enescu și David Oistrah *17.04:* Muzică de estradă interpretată de soliști ai Teatrului de operă și balet al R.P.R. *17.30:* Muzică populară românească și a minorităților naționale *18.00:* Muzică din operete de compozitori din țări socialiste *18.25:* Ciclul „Simfoniile de Beethoven dirijate de Carl Schuricht" — Simfonia a IV-a în si bemol major *19.00:* Muzică din opere *19.35:* Muzică de dans *20.00:* Teatru la microfon — „Oamenii învinși" de Alex. Voitin *21.40:* Recital Arta Florescu *22.25:* Muzică de dans *23.19:* „Lucrări ale compozitorilor noștri prezentate de orchestre simfonice de peste hotare"

Programul II *7.00:* Fanfară *7.35:* „Viață nouă, cîntec nou" — program de cîntece populare *8.00:* Piese simfonice de compozitori romîni înaintași: Preludiu pentru orchestră de Enrico Mezzetti; Tarantella de Alfonso Castaldi; Rapsodia română de Ciprian Porumbescu *8.30:* „În excursie" — muzică ușoară *8.45:* Anunțuri, muzică *9.00:* Valsuri *9.30:* Melodii populare *10.00:* Muzică din opere cerută de ascultători *10.30* Revista presei străine *10 38:* „Pe litoral" — muzică ușoară românească *11.00:* Cîntece din țări socialiste *11.15:* Piese instrumentale de mare popularitate *11.30:* Muzică populară cerută de ascultători *12.00:* Emisiunea „Cinema" *12.15:* Preludiu simfonic de Ion Dumitrescu — orchestra simfonică a Filarmonicii de stat „George Enescu", dirijor Mihai Brediceanu, suita „Tablouri dintr-o expoziție" de Musorgski-Ravel — orchestra Philarmonia din Londra, dirijor Herbert von Karajan *13.00:* Cîntă Aida Moga *13.15:* Program muzical pentru oamenii muncii aflați la odihnă *14.05:* Piese de virtuozitate *14.15:* „Cine știe, cîștigă"! *15.00:* Muzică ușoară cerută de ascultători *15.30:* Muzică din operete *16.00:* Oameni și fapte *16.08:* Piese corale românești *16.30:* Din muzica popoarelor *17.06:* În ajutorul corurilor de amatori: „Țară bogată-n frumuseți" de Radu Paladi, versuri de Ion Brad *17.15:* Versuri în lectura artistei poporului Aura Buzescu *17.25:* Muzică din opera „Così fan tutte" de Mozart *18.00:* Teatru la microfon pentru copii *19.00:* Melodii... melodii... — muzică ușoară românească *19.30:* Cîntă Alexandru Groza și Iliuță Rudăreanu *20.05:* „Prin orașele și regiunile patriei" *20.20:* Muzică de dans *21.45:* Lectură ghicitoare *22.00:* Romanțe *22.33:* Sonata pentru violoncel și pian opus 65 de Chopin *23.10:* Muzică de dans.

Programul III *19.00:* Muzică populară *19.30:* Opereta „Liliacul" de Johann Strauss. În pauză Recital din poezia clasică universală *21 16.* Muzică de dans *22.10:* Mari interpreți ai muzicii de operă *22.22—22.59:* Concertul opus 21 în re major pentru pian, vioară și cvartet de coarde de Chausson

LUNI 19 AUGUST Programul I *5.07:* Fanfară *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *6 07* Muzică ușoară *6.20:* Gimnastică *6.35:* Cîntece despre mineri și petroliști *7.10:* Muzică instrumentală *7.30:* Sfatul medicului — Ce trebuie să știe cei ce se întorc de la cura balneară *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri *8.06:* Muzică populară *8.30:* Fragmente din opera „Elixirul dragostei" de Donizetti *9.00:* Tinerețea ne e dragă! *9.20* Sarabandă, Gigă și Badinerie de Corelli; Concert pentru oboi și orchestră de coarde de Cimarosa — solist Sidney Gallesi; Divertisment în si bemol major de Mozart *10.00:* Muzică de estradă *10.30:* Sonata pentru violoncel și pian de Theodor Fuchs *11.05:* Coruri din opere *11.30:* Muzică ușoară de compozitori sovietici *12.00:* Cu cîntecul și jocul pe plaiuri bănățene *12.30:* Scene din operete *13.10:* Variațiuni simfonice de Theodor Grigoriu pe un cîntec de Anton Pann *14.00:* Concert de prînz *14.40:* Arii din operete *15.00:* Muzică ușoară *15.30:* Prelucrări și aranjamente de folclor *16.04:* Mici piese instrumentale *16.16:* Vorbește Moscova! *16.45* Potpuriuri de muzică ușoară românească *17.10:* Laureați ai concursurilor muzicale internaționale „George Enescu" — violonista Nina Beilina *17.30:* Prietenii lui Do-Re-Mi *17.50:* Muzică populară *18.15:* Piese de estradă *18.30:* Lecția de limba rusă (începători) *18.40:* Cîntă soprana Teodora Lucaciu *19.00:* Revista economică radio *19.30:* Cîntă Sofia Popa și Florea Cioacă *19.45:* Interpreți de muzică ușoară din Galați și Deva *20.15:* Recital Ion Bădănoiu (corn) *20.30:* Noapte bună, copii *20.40:* Muzică ușoară românească *21.15:* Tribuna radio *21.25:* „Teatre muzicale create în anii puterii populare" — Opera de stat din Timișoara *22.25:* Uvertură de Sigismund Toduță; Simfonietta de Paul Constantinescu *22.54:* Muzică de dans

Programul II *10.10:* Corul de copii al Radioteleviziunii *10.30:* Muzică populară *11.00:* Dansuri instrumentale *11.15:* Cu Geo Bogza pe meleagurile patriei — pagini de reportaj *11.30:* Poem pentru vioară și orchestră de Mircea Chiriac — solist Constantin Bobescu; Rapsodie de Mircea Basarab *12.05:* Arii din opere *12 30:* Melodii populare *13 00* Muzică ușoară interpretată de amatori *13.30:* Însemnări de reporter *13.37:* Cîntece sovietice în interpretarea ansamblurilor noastre *14.10:* Concertul nr. 1 în mi bemol major pentru pian și orchestră de Liszt — solist Valentin Gheorghiu, acompaniat de orchestra Filarmonică cehă, dirijor George Georgescu *14.35:* Muzică ușoară *15.00:* Arii din opere interpretate de Livia Liseanu, Nicolae Florei, Iulia Buciuceanu, Cornel Fînățeanu, Lelia Cîncu, Konya Ladislau *15.30:* Orchestre de mandoline *16.10:* Cîntă Ilie Bulgaru și Ion Lăceanu *16.30:* Final din „Oratoriul Eliberării" de Radu Paladi *16.48:* Muzică instrumentală *17.00:* Melodii de estradă *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Cîntece și lucrări corale inspirate din viața nouă a satului *18.30:* Concert de fanfară *19.04:* Simfonia a IV-a „a Păcii" de Alfred Mendelsohn *19.30:* Din activitatea sfaturilor populare *19.40:* Arii și scene din opereta „Valea de aur" de Dunaevski *20.20:* Interpretul săptămînii — George Georgescu *21.15:* Formații participante la cel de-al VII-lea concurs al echipelor artistice de amatori de la orașe și sate *21.30:* Din schițele scriitorilor noștri contemporani *22.00:* Cvartetul în mi bemol major de Marțian Negrea *22.33:* Muzică ușoară *23.10:* Suita „Nuntă tătărască" de Mihail Jora; Simfonia în Do de Igor Strawinski *0.07:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Poem concertant pentru violoncel și orchestră de Dumitru Bughici — solist Vladimir Orlov; Simfonia de Ștefan Niculescu *22.08—22.59:* Concert de estradă.

(Continuare în pag. 22-23)

ORIGINEA ZĂCĂMINTELOR NOASTRE CARBONIFERE

Exploatare de cărbuni la suprafață, la Vîrghiș.

„Care este originea zăcămintelor de cărbune din țara noastră?"

Virgil VÎLCU
electrician, Lupeni
Sandy ANGHEL
miner, Vulcan

Răspunde prof. MIRCEA ILIE, doctor în științe mineralogo-geologice, laureat al Premiului de Stat.

Cărbunii de pămînt au origine organică și s-au format din substanțe vegetale, prin procese chimice de durată. Structura lemnoasă pe care o mai păstrează unii cărbuni, precum și numeroasele resturi de plante fosilizate ce însoțesc straturile de cărbuni sînt dovezi ale originii vegetale a cărbunilor.

Descompunerea substanței vegetale și transformarea în cărbuni — numită incarbonizare — se face treptat și rezultă dintr-o îmbogățire în carbon făcută sub un înveliș de apă dulce și în prezența unor microbi care își duc viața în lipsa aerului, de unde și numele de anaerobi. Cu cît acest proces de incarbonizare este mai înaintat, cu atît cărbunele va fi mai bogat în carbon.

Turba este cel mai tînăr cărbune, se formează și astăzi în locurile mlăștinoase și este alcătuită din tulpini de mușchi, dintre care unele sînt nedescompuse. Se întîlnește în regiunea Suceava și în Munții Apuseni.

Lignitul lemnos (xiloid) este un cărbune de culoare brună, cu structură lemnoasă, format din resturi de arbori cu frunze căzătoare, depuse în mlaștini cu scurgere foarte înceată din zonele temperate sau tropicale. Se dezvoltă în țara noastră pe teritorii întinse și reprezintă ponderea cea mai mare din rezervele de cărbuni. Se exploatează în colinele subcarpatice, colinele Olteniei, Banatului și Transilvaniei.

Cărbunele brun are culoarea neagră, este lucios și cu structura vegetală vizibilă numai la microscop. La prima vedere se poate confunda cu huila, însă zgîrietura lăsată de cărbunele brun pe o placă de porțelan este brună, pe cînd la huilă este neagră. Cel mai important zăcămînt de cărbune brun se află în bazinul Petroșani, unde se cunosc 25 de straturi, dintre care cele mai multe au grosimi cuprinse între 3-60 metri.

Huila este un cărbune superior, de culoare neagră strălucitoare, arde cu flacără fără fum și are o putere calorică mare. Este o materie primă de bază a industriei chimice, prin distilarea ei rezultînd gaze valoroase și prin cocsificare obținîndu-se cocs de calitate superioară. În țara noastră zăcămintele de huilă sînt răspîndite în Banat, unde datorită acestora precum și prezenței zăcămintelor de fier, s-a putut dezvolta o puternică industrie siderurgică. Huila de la Anina a fost descoperită cu o sută de ani în urmă de către un păstor. Exploatarea ei a cruțat pădurile de distrugeri.

Antracitul este cărbunele cel mai bogat în carbon, are luciu metalic, se aprinde greu, arde încet, cu flacără slabă și nu cocsifică; el se găsește într-un singur zăcămînt, la Schela-Gorj.

CONSTRUCTORUL PODULUI DE LA CERNAVODĂ

„Dorim să aflăm cîteva date despre viața și creația inginerului Anghel Saligny".

Ștefan GLIGOR
Sobiș
Livia PINTICAN
Reghin

Răspunde prof. ing. TEOFIL REVICI, de la Facultatea de construcții feroviare, drumuri și poduri a Institutului de construcții București.

În galeria marilor tehnicieni ai generațiilor trecute ocupă un loc de frunte inginerul Anghel Saligny.

S-a născut în mai 1854 la Șerbănești lîngă Focșani (m. 1925). A urmat gimnaziul la Focșani, iar restul liceului și studiile superioare la Potsdam, apoi astronomia la Berlin și ingineria la Charlottenburg, ca elev al profesorilor Schwedler și Franzius, făcîndu-și practica la profesorul Mehrtens din Dresda. Reîntors în patrie în 1875 i se încredințează controlul lucrărilor liniei ferate Ploiești-Predeal, concesionate unei antreprize străine.

Era perioada de început a tehnicii românești, cînd se construiau cele dintîi industrii, porturi și căi ferate. Contribuția lui Saligny la rezolvările problemelor tehnice ridicate de proiectarea și executarea acestor construcții a fost de la început deosebit de importantă. Printre altele el a fost unul din inițiatorii executării liniilor de cale ferată prin forțe proprii, militînd pentru anularea contractelor cu întreprinderile străine care executau lucrări nesatisfăcătoare, cu trasee lungi, cu multe curbe și puține lucrări de artă, cu poduri ce erau luate de ape la primele viituri etc. și bineînțeles cu prețuri de jaf.

Saligny a executat primele poduri metalice pe liniile construite de inginerii

români (podul peste Prahova la Cîmpina, poduri peste Trotuș, peste Siret, Jiu și numeroase rîuri ale țării noastre) culminînd cu măreața lucrare a podului peste Dunăre. Această construcție, care-i poartă numele, este apreciată și astăzi — după aproape 70 de ani de exploatare — ca o rezolvare tehnică deosebit de valoroasă.

Saligny a participat la rezolvarea tuturor marilor probleme tehnice ale epocii sale: el a condus proiectarea și execuția portului Constanța, a mai or docuri de la Constanța, Galați și Brăila; el a fost printre primii care au folosit betonul armat și prefabricatele; a fost inițiatorul și mulți ani președinte al Societății politehnice și unul dintre cei mai asidui luptători pentru înființarea primei școli tehnice din țara noastră, Școala națională de poduri și șosele. Această școală a dat țării numeroase generații de ingineri care au făcut cinste tehnicii românești și memoriei profesorilor lor.

ÎNTRAJUTORARE

Am citit cu satisfacție reportajul „Ioan Borșa și brigada sa" din Flacăra nr. 28/1963, în care se vorbește despre ajutorul pe care și-l acordă membrii unui colectiv de muncă de la uzina „23 August" pentru a se ridica profesional la nivelul celor mai buni. Reportajul mi-a amintit de unele lucruri petrecute, în anul școlar recent încheiat, în clasa mea, cl. IX B a Școlii medii din Bujoru. Printre colegii mei se aflau unii cu o situație mai grea la învățătură. Utemiștii din clasă au hotărît să se întreprindă o acțiune de sprijinire a elevilor rămași în urmă. Drept urmare, elevii fruntași l-au meditat pe cei care întîmpinau dificultăți în însușirea unor ma-

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII •

PROGRAMUL DE RADIO

MARȚI 20 AUGUST Programul I *5.07:* Jocuri populare *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Muzică de estradă *6.07:* Cîntece *6.20:* Gimnastică *6.35:* Piese instrumentale *6.45:* Muzică ușoară *7.10:* Melodii populare *7.30:* Sfatul mediculul — Gastrita *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri! *8.06:* Muzică distractivă *8.30:* Muzică din operete *9.00:* Schiță olteneacă de Constantin Nottara; fragmente din baletul „Călărețul de aramă" de Glier *9.26:* Muzică populară *10.00:* Suita pentru violoncel și pian în cinci părți „Imagini ardelene" de Wilhelm Berger; Nocturna și Tarantella opus 28 de Szymanovski *10.28:* Muzică ușoară *11.05:* Muzică instrumentală *11.20:* Arii din opere românești *11.45:* Radio prichindel *12.00:* Poemul simfonic „Marea Neagră" de Alexandru Pașcanu *12.30:* Răspundem ascultătorilor *12.40:* „Frumoasă ne este tinerețea" — montaj de cîntece și versuri *13.10:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *14.00.* Concert de prînz *14.35:* Cîntece de dragoste și jocuri populare *15.00:* Muzică din opere *15.30:* Muzică ușoară din țări socialiste *16.00:* Muzică de Tiberiu Brediceanu *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* În ajutorul corurilor de amatori (reluare) *17.10:* Orchestra de muzică populară „Doina Olteniei" a Filarmonicii de stat din Craiova *17.30:* Radioracheta pionierilor *17.55:* Duete din operete românești *18.15:* Cu microfonul printre sportivi *18.25:* Program muzical pentru fruntași în producție *19.00:* Limba noastră—vorbește acad. prof. Al. Graur *19.10:* Sonata în mi minor de Veracini *19.30:* Scrisori din țară *19.45:* Orchestra de estradă a Radioteleviziunii *20.15:* Muzică populară dobrogeană *20.30:* Noapte bună, copii *20.40:* Pagini alese din muzica ușoară românească *21.15:* „Cine știe, cîștigă"! (reluare) *22.25:* Muzică de dans *23.10* Simfonia a IV-a de Dmitri Kabalevski.

Programul II *10.10:* Muzică ușoară *10.30:* Capriciu pentru orchestră de Dumitru Capoianu; Simfonietta de Janacek *11.00:* Ansambluri artistice școlare *11.15:* „Cu toate visele în zbor" — versuri din creația poeților noștri tineri *11.35:* Sonatina de Stan Golestan; suita „Din lumea copiilor" de Myriam Marbé *12.05:* Selecțiuni din operete *12.30:* Cîntece și jocuri populare *13.02:* Concertul nr. 2 opus 7 în si minor de Paganini — solist Yehudi Menuhin *13.30:* Din opera scriitorului Nagy Istvan *13.45:* Cîntece de pace și prietenie *14.10:* „De la fluier la marile ansambluri" *14.35:* Piese de estradă *15.00:* Orchestre de mandoline *15.30:* Suita nr. 2 de opt cîntece și dansuri de Ludovic Feldman; Trei dansuri de Theodor Rogalski *16.10:* Muzică instrumentală *16.30:* Fragmente din opera „Mireille" de Gounod *17.00:* Muzică ușoară *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Simfonia I de Tiberiu Olah *18.36:* Muzică din filme *18.45:* Emisiune culturală *19.00:* Soliști și formații artistice de amatori *19.30:* Lecția de limba franceză (avansați) *19.40:* Opere din repertoriul clasic în interpretarea soliștilor noștri *20.15:* Emisiune literară *20.35:* Din creația de cîntece a compozitorilor noștri *21.15:* Cîntă Ion Luican și Iosif Mihuț *21.45:* Emisiune literară: „Mihail Sadoveanu despre epoca noastră" *22.00:* Selecțiuni din operetele „Casa cu trei fete" de Schubert-Berthé și „Giselle" de Natschinski *22.30* Suita opus 28 pentru vioară și pian „Impresii din copilărie" de George Enescu — interpretează Ștefan Gheorghiu și Valentin Gheorghiu *23.10:* Muzică de dans *0.07* Concert simfonic: Fantezia de Vaughan Williams pe o temă de Tallis; Toccata pentru pian și orchestră de Respighi — solistă Silvia Șerbescu.

Programul III *21.15:* Lucrări muzicale inspirate din lupta Partidului: opera „Fata cu garoafe" de Gheorghe Dumitrescu — montaj muzical-literar *22.40—22.59:* Piese de estradă.

MIERCURI 21 AUGUST Programul I *5.07:* Muzică de estradă *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece și jocuri populare *6.07:* Muzică ușoară *6.20:* Gimnastică *6.35:* Marșuri sportive *7.10:* Mici piese simfonice *7.30:* Sfatul medicului — Vitamina PP *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri! *8.06:* Muzică de estradă *8.30:* Melodii populare *9.00:* Orchestra simfonică a Filarmonicii de stat „Banatul" din Timișoara *9.30:* Muzică din operete *10.00:* Teatru la microfon — „Dacă vei fi întrebat" de Dorel Dorian *11.49:* Piese instrumentale *12.00:* Muzică populară din diferite regiuni ale țării *12 30:* Scene din opera „Țînăra gardă" de Meitus *13.10:* Formații românești de muzică ușoară *14.00* Concert de prînz *14.40:* Uverturi la operete *15 00:* Muzică de estradă *15 37.* Concertul în si bemol major pentru violoncel și orchestră de Boccherini *16 00* În ajutorul corurilor de amatori (reluare) *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45.* Dansuri instrumentale *17.10:* Orchestra de muzică populară „Cîndrelul" a Filarmonicii de stat din Sibiu *17 30* Prietena noastră cartea *18 00:* Melodii... melodii ... — muzică ușoară românească (reluare) *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Cîntă Elena Dima-Toroiman și Ion Stoian *19 00:* Jurnal de întrecere *19.15:* Program muzical pentru evidențiații în întrecerea socialistă *20.15:* Noi cîntece despre Republică *20.30:* Noapte bună, copii *20.40:* Muzică ușoară *21.00:* Recital Emil Ghiels *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* „Țara noastră-i ca o floare" — program de cîntece și jocuri populare *22.25:* Preambul, intermezzo și marș de Zeno Vancea; Simfonia primăverii de Martian Negrea *23.14:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Muzică populară *10.28:* Simfonia a III-a în la minor „Scoțiana" de Mendelssohn-Bartholdy *11 05:* Cîntece create în anii puterii populare *11.23:* Concert de estradă *12.05:* Arii din operete *12 30:* „Cîntare Rominiei socialiste" — pagini din poezia contemporană închinate patriei și partidului *12 45* Uvertura „Sărbătoare într-o gospodărie agricolă colectivă" de Nicolae Buchiu. „Țara le poartă" — suită simfonică în șapte tablouri de Carmen Petra-Basacopol *13.30.* Însemnări de reporter *13.40:* Soliști și formații de muzică ușoară care ne-au vizitat țara *14.10:* Poemul patriei de Laurențiu Profeta *14.35:* Cîntece patriotice *15.00:* Pagini orchestrale din opere *15.30:* Muzică populară *16.10:* Sonata pentru flaut și pian de Sigismund Toduță *16.30:* Melodii distractive *17.00:* Soliști români laureați ai festivalurilor de tineret *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Concertul nr 2 în do minor pentru pian și orchestră de Rahmaninov — solist compozitorul *18.45:* Ce știm despre cărți (XIII) *19.00:* Muzică ușoară românească *19.30:* Lecția de limba rusă (avansați) *19.40:* Sonata în la major de Mozart — la vioară Ion Voicu *19.57:* Melodii populare din Moldova *20.15:* Școala și viața *20.35:* Interpreți de operă *21.15:* Orchestra populară a caselor raionale de cultură din Slobozia, regiunea București *21.30:* Pe teme internaționale *21.40:* Interpreți de muzică ușoară (reluare) *22.20:* Muzică din opereta „Paganini" de Lehar *23.10:* Simfonia a XIII-a în fa major de Dimitrie Cuclin *23.46:* Concert de noapte.

Programul III *21.15* — *22.59:* Seară de operă — fragmente din opera „Fidelio" de Beethoven.

JOI 22 AUGUST Programul *5.07:* Jocuri populare *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Fanfară *6.07:* Muzică ușoară *6.20:* Gimnastică *6.35:* Cîntece revoluționare *6.45:* Dansuri de estradă *7.10:* Melodii populare *7.30:* Sfatul medicului — Ceaiul din plante medicinale *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri! *8.06:* Muzică instrumentală *8.30:* Muzică ușoară *9.00* Vreau să știu *9.25:* Uvertura „23 August" de Adalbert Winkler; poemul vocal-simfonic „Patria mea" de Doru Popovici — solist Nicolae Gafton *9.46:* Piese de estradă *10.00* Muzică de operă *10.30:* Din muzica popoarelor *11.05:* Fantezia românească pe tema populară „De-aș fi iubit o gingașă floare" de Iacob Mureșianu; Sonatina pentru vioară și pian de Max Eisicovici *11.29:* Muzică de estradă *12.00:* „Colectiva noastră dragă" — program de cîntece și jocuri *12.30:* Muzică ușoară *13.10:* Soliști și formații românești de

terii, ba chiar au trecut la pregătirea în comun a lecțiilor. Rezultatul a fost cel așteptat, mai mulți elevi cu note proaste îndreptîndu-și mediile. Astfel, colectivul clasei noastre s-a întărit. Încă o dată ne-am convins cît de bine este să muncim solidari și să ne ajutăm unul pe altul.

Neculai HAGIU
elev, com. Bujoru reg. Galați

UN MONUMENT STRANIU!

Vă trimit alăturat o fotografie a unui monument plasat în mijlocul unei străzi.

Și încă unul a cărui dezvelire oficială se pare că n-a avut loc pînă în momentul fotografierii. Curiosul „monument" nu se află peste mări și țări, ci undeva pe la noi și anume la Sulina, pe str. Octombrie Roșu.

Faptul că este plasat exact în mijlocul străzii nu denotă preferința pentru simetrie a gospodarilor urbei situate la vărsarea Dunării în mare, ci lipsa lor de spirit gospodăresc. După cum ne informează localnicii, e vorba de o piesă necesară uzinei electrice a orașului, care a fost debarcată de pe un vas astă-primăvară și tîrîtă pînă în acest punct, unde s-a împotmolit.

După scurgerea unui trimestru, originalul monument se află în același punct, „înfrumusețînd" peisajul și blocînd circulația. Oricine îl vede se întreabă: oare uzina electrică nu mai are trebuință de piesa aceasta, adusă cu multe cheltuieli dintr-un oraș îndepărtat? Dacă este așa — de ce nu e trimisă în altă parte, unde poate ar fi de folos?

V. VIȘAN
Brăila

CERCUL FOTO DIN UZINA NOASTRĂ

A luat ființă acum 4 ani, din inițiativa clubului întreprinderii noastre, printr-un curs de inițiere la care au participat 30 de fotoamatori. S-au creat și condițiile materiale necesare: două camere-laborator, două aparate fotografice, un aparat de mărit etc. În prezent cercul nostru publică fotografii în ziarul de uzină, în presa regională și centrală, lucrează fotografiile necesare panourilor din uzină și din oraș, execută documentații cerute de conducerea uzinei, întocmește albume cu diferite tematici, fixează pe peliculă cele mai de seamă evenimente din viața uzinei, organizează excursii care se soldează cu expoziții foto. Recent cercul nostru a participat cu numeroase lucrări la expoziția fotoamatorilor din regiunea Cluj.

Nădăjduim că din paginile „Flăcării" vom putea cunoaște și experiența altor cercuri foto.

Gheorghe BONA
uzinele „Industria sîrmei" Cîmpia Turzii

Se elaborează o nouă serie. *(Iosif Mersei, membru al cercului foto)*

PE SCURT

Nic. S. Potoroacă, Asău, reg. Bacău. Comitetul executiv al Sfatului popular raional Moinești, căruia i-am transmis sesizarea dv. despre insuficienta aprovizionare cu ape minerale, ne informează că în repartiția apelor minerale în unitățile comerciale din raion se va ține seama de cele arătate de dv.

Dr. S. M., Focșani. Deoarece lucrarea depășește competența revistei noastre — tratînd o problemă de specialitate — vă recomandăm să vă adresați unei publicații științifice.

Romulus Cernea, București. Pentru a vă atinge scopul urmărit, vă recomandăm să practicați ciclismul, marșul, ascensiunile, înotul și în general gimnastica picioarelor.

Vasile Chirea, Feteești. În urma sesizării dv., pe care am transmis-o factorilor în drept, Sfatul popular al raionului Feteești ne-a răspuns că s-au luat măsuri pentru ca toate unitățile sanitare din raion să asigure cu mai mult simț de răspundere asistența de urgență la circumscripțiile sanitare și la spitale.

Am dori să ne mai scrieți, arătîndu-ne dacă măsurile luate și-au atins scopul.

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespondeze: **Constantin Gheorghiu,** Tulcea, str. Babadag nr. 147: ilustrate, literatură, muzică ușoară; **Vasile Pană,** turnător la I.I.S. „11 Iunie", Călărași, reg. București: ilustrate; **Nelu Gruiel,** mecanic, Onești, cv. III, bloc C2, ap. 3, rn. Tg. Ocna: ilustrate, filatelie, cosmonautică, cibernetică; **Felicia Gordan,** elevă, Turda, str. Pușkin nr. 29: ilustrate; **Elena Bănescu,** elevă, Timișoara II, str. Cîrlova nr. 30: ilustrate; **Camelia Teodorescu,** elevă, Brăila, cal. Rahovei nr. 397: ilustrate, literatură, muzică, teatru, cinema; **Cornelia Lazăr,** elevă, Lonea, str. Stahanov nr. 1, rn. Petroșani: ilustrate; **Aurelia Boacără,** elevă, Pitești, bd. R P R nr. 10 A: ilustrate; **Febronia Costache,** bibliotecară, com. Ponor, rn. Aiud: ilustrate, artă; **Dana Dolghie și Elisa Boancă,** eleve, Buzău, str. Vasilescu-Vasia nr. 2: ilustrate, literatură, sport, **Gigi Niculescu,** miner, Vulcan, reg. Hunedoara, căsuța poștală nr. 21: ilustrate, literatură; **Doina Șporea,** elevă, Brașov, bd. Lenin nr. 22: ilustrate, sport, literatură, filatelie; **Georgeta Popescu,** elevă, Brașov, str. 7 Noiembrie nr. 20: ilustrate, muzică, literatură; **Elena Moldovanu,** învățătoare, com. Perișani, of. Cîineni, rn. R. Vîlcea: ilustrate, literatură, cinema; **Ioan Domuța,** student, Cluj, str. Budai Nagy Antal nr. 23: ilustrate pe teme de arhitectură.

DE LA CORESPONDENȚI

Nici basculanta mea au-l de lepădat... *(Ion Ispas, Brașov)*

Descărcarea sterlonilor în port — gravură. *(Maxim Gherasim, muncitor, Tulcea)*

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII

muzică populară care au concertat peste hotare *14.00:* Valsuri din operete *14.30:* Melodii distractive *15.00:* Oratoriul „Scînteia Eliberării" de Ovidiu Varga pe versuri de Victor Tulbure *15.37:* Muzică populară *16.00:* Mari interpreți ai muzicii instrumentale: George Enescu, Arthur Rubinstein, Gaspar Cassado *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Prelucrări corale *17.10:* Pagini de mare popularitate din opere *17.45:* „Pe drumul realismului socialist" — emisiune literară *18.00:* Muzică ușoară românească *18.30:* „Păsind în anul 20"—radiomontaj *18.50:* Cîntece și jocuri populare *19.10:* „Dezvoltarea culturii muzicale românești în anii puterii populare" — montaj muzical *20.15:* Concert din operete *20.45:* Scriitori la microfon — Tudor Arghezi *21.00:* Muzică de dans *22.25:* Simfonia I în mi bemol major de George Enescu *23.58:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* „Prietenie, steag iubit" — program de cîntece *10.30:* Muzică din operete *11.00:* Muzică ușoară *11.15:* Scriitori străini despre țara noastră *11.30:* Simfonia nr. 41 în do major „Jupiter" de Mozart *12.05:* Balete din opere *12.31:* Muzică populară românească și a minorităților naționale *12.56:* Muzică de cameră *13.30:* Noutăți editoriale *13.40:* Cîntă Dorina Drăghici și Gică Petrescu *14.10:* Muzică populară *14.35:* Muzică instrumentală *15.00:* Pagini din operete *15.30:* Muzică ușoară românească *16.10:* Cîntece pionierești *16.30:* Concertul nr. 1 în do major pentru pian și orchestră de Beethoven — solist Dan Grigore *17.07:* Soliști și formații participante la cel de-al VII-lea concurs pe țară al echipelor artistice de amatori de la orașe și sate *17.30:* Însemnări de reporter *17.40:* Muzică ușoară românească *18.05:* Muzică instrumentală *18.30:* Muzică ușoară *19.00:* Tinerețea ne e dragă *19.30:* Muzică din operete *20.00:* Scrisori din țară *20.10:* Tineri interpreți de muzică populară *20.30:* „Partidul, călăuză spre noi victorii" — montaj de cîntece și versuri *20.50:* Jocuri populare *21.18:* Poemul simfonic „Cîntarea Romîniei" de Matei Socor *21.45:* Părinți și copii *22.00:* Muzică de dans *23.10:* Muzică populară *23.50:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Teatru la microfon — „Ferestre deschise" de Paul Everac *22.32—22.59:* Muzică de estradă.

VINERI 23 AUGUST Programul I *5.00:* „August 23" — program de cîntece, marșuri și jocuri populare *6.10:* Muzică ușoară *6.30:* Cîntec și joc *7.00:* Muzică *7.15:* „Republică, patrie înfloritoare" — program de cîntece și jocuri *8.00* TRANSMISIUNE DE LA PARADA MILITARĂ ȘI DEMONSTRAȚIA OAMENILOR MUNCII DIN CAPITALĂ CU PRILEJUL ZILEI DE 23 AUGUST *13.30:* Muzică populară *14.10:* Muzică ușoară românească *14.40:* Orchestra de muzică populară a Radioteleviziunii *15.18:* Concertul în re major pentru vioară și orchestră de Constantin Bobescu — solist compozitorul *15.51:* Cîntă Ansamblul Armatei, dirijat de colonel Dinu Stelian *16.25:* Lucrări simfonice de compozitori romîni *17.00:* Sărbătorirea zilei de 23 August în țară *17.15:* Din folclorul muzical al popoarelor *17.45:* Muzică ușoară românească *18.00:* Dansuri din opere *18.30:* Muzică populară interpretată de amatori *19.00:* Pagini literare recent apărute *19.35:* Muzică ușoară *20.00:* Arii din operete în interpretarea soliștilor noștri *20.30:* „La marea sărbătoare" — montaj literar-muzical *21.00:* Muzică de dans *22.10:* Concert pentru orchestră de coarde de Ion Dumitrescu; Concert în re minor pentru vioară și orchestră de Aram Haciaturian — solist David Oistrah acompaniat de orchestra Philarmonia din Londra, dirijor compozitorul *23.15:* Muzică de dans.

Programul II *14.00:* Rapsodia I în la major de George Enescu *14.13:* Cîntece *14.40:* Concert de estradă *15.15:* Vorbește Moscova! *15.45:* Cîntece și jocuri populare *16.00:* Sărbătorirea zilei de 23 August în țară *16.15:* Muzică din operete *16.45:* „Înaltă-te, liberă țară" — program de cîntece *17.00:* Concertul pentru pian și orchestră de Paul Constantinescu — solist Valentin Gheorghiu *17.27:* Muzică din operete *18.00:* „Cîntec mîndru-n țară auzi" — program de cîntece din folclorul nou și jocuri *18.30:* „Copilărie fericită" *19.00:* Muzică ușoară românească *19.25:* Arii din opere interpretate de Zenaida Pally, Petre Ștefănescu-Goangă și Nicolae Herlea *20.05:* Muzică de dans *21.00:* „Cîntec, joc și voie bună" — program de melodii populare *21.30:* Interpreți romîni de muzică instrumentală *22.03:* Muzică de dans *23.10:* Rapsodia I de Marțian Negrea; Simfonia în do major de Mihail Jora *23.52:* Muzică de dans.

Programul III *19.05:* Muzică de dans *19.35:* Cîntece și jocuri populare *19.50:* „Interpretul săptămînii" — George Georgescu *20.30:* Versuri închinate zilei de 23 August *20.40:* Mari interpreți de operă *21.00:* Muzică de dans *22.10—22.59:* Din folclorul nostru muzical.

SÎMBĂTĂ 24 AUGUST Programul I *6.00:* Muzică populară *6.35:* Muzică ușoară *7.10:* Cîntece patriotice *7.30:* Melodii populare *8.06:* Concert de dimineață *8.40:* Frumusețile patriei în creația românească de muzică ușoară *9.00:* Emisiune pentru copii *9.35:* Program muzical dedicat fruntașilor de pe ogoare *10.00:* Pagini alese din muzica de operă *10.40:* Potpuriuri *11.00:* Din cele mai cunoscute melodii populare *11.30:* Vorbește Moscova! *12.00:* Concert simfonic popular *12.40:* Tineri interpreți de muzică ușoară *13.10:* Cîntece și jocuri populare *14.00:* Concert de prînz *14.40:* Muzică instrumentală *15.00:* În săli și pe stadioane *15.10:* Întîlnire cu opereta *15.40:* Concertul în la major pentru pian și orchestră de Mozart — solistă Maria Fotino *16.15:* Festival literar — versuri în lectura autorilor *16.30:* „La horă-n sat" — muzică populară *16.54:* Formații românești de muzică ușoară *17.30:* Interpreți de operă: Maria Callas, Galina Vișnevskaia, Joan Sutherland, Jussi Björling, Dietrich Fischer-Dieskau, Nicolae Herlea *18.00:* Melodii nemuritoare *18.30:* Oameni ai zilelor noastre *18.40:* Cîntă corul Radioteleviziunii *19.00:* În pas cu știința *19.20:* Din muzica popoarelor *20.05:* Muzică de dans *21.15:* „Cîntăreți ai păcii" — emisiune de versuri din lirica universală *21.30:* Romanțe *22.15:* Muzică de dans.

Programul II *7.00:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *7.35:* Muzică distractivă *8.10:* Fanfara reprezentativă a Armatei *8.30:* Arii și duete din operete *9.00:* Muzică populară sovietică *9.30:* Suita „Petrecere populară" de Sabin Drăgoi *10.00:* Soliști de muzică ușoară *10.30:* Oaspeți străini despre țara noastră *10.40:* Dansuri din opere *11.00:* Concert de estradă *11.40:* Corul de copii al Radioteleviziunii *12.00:* Povestire pentru copii *12.10:* Melodii populare *12.40:* Simfonia nr. 104 în re major de Haydn *13.10:* Cîntonete interpretate de Nicolae Herlea *13.36:* Muzică instrumentală *14.10:* Interpreți de muzică populară *14.30:* Pagini orchestrale din operete *15.00:* Valsuri *15.30:* Emisiune culturală *15.45:* Prelucrări corale *16.00:* Orchestre de mandoline *16.23:* Divertisment pentru orchestră de Filip Lazăr; Simfonia a IV-a în re minor de Schumann *17.00:* Tinerii la marea sărbătoare *17.30:* Muzică ușoară *18.00:* „Păsind în anul 20" — radiomontaj (reluare) *18.20:* Soliști și formații de amatori participante la cel de-al VII-lea concurs artistic pe țară *19.00:* Muzică de dans *20.06:* Recital Ion Dacian *20.30:* Din comoara folclorului nostru *21.06:* Concertul nr. 2 în sol minor pentru vioară și orchestră de Serghei Prokofiev — solist Ion Voicu *21.31:* Muzică de dans *22.15:* Melodii populare *22.34:* Cvartetul nr. 2 în fa major de Tudor Ciortea *23.10:* Pagini alese din opere și operete *23.50:* Muzică de dans.

Programul III *19.05:* Cvartetul de coarde în sol minor de Nicolae Buiciiu *19.33.* Muzică populară *20.05* Muzică instrumentală *20.30:* „Luceafărul" — din creația lui Mihail Eminescu *20.45:* Opereta „Farmecul unui vals" de Oskar Strauss — montaj muzical-literar *21.40:* Muzică de estradă *22.10—22.59:* Concert simfonic.

În pagina 4: PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

Tiparul: Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"
Macheta: Ion Vulpescu

41.505

ÎN CURÎND PE ECRANE:

OAMENI DE AFACERI

O producție a studioului „MOSFILM"

Scenariul și regia: L. GAIDAI
Imaginea: K. BROVIN
Muzica: G. FERTICI

ÎN ROLURILE PRINCIPALE:

R. Pliatt, I. Nikulin, G. Vitin, A. Smirnov, V. Paulus, A. Șvorin, A. Gromov, S. Tihonov

O producție a studioului „MOSFILM"

Scenariul: ROZA BUDANȚEVA
Regia: ISKRA BABICI
Imaginea: A. EGHINA, S. KULIȘ
Muzica: N. SIDELNIKOV

ÎN ROLURILE PRINCIPALE

G. Iațkina, V. Zubkov, L. Sutov, V. Kuznețova, N. Nikonova, R. Likovțeva, O. Markina

REVĂRSAREA

TRAIASCĂ 23 AUGUST!

Anul XII nr. 34 (430) — 22 august 1963

Flacăra 34

REDACȚIA: BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța poștală: 3507, Of. 33
Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL REVISTEI 2 LEI. ABONAMENTE: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Proletari din toate țările, uniți-vă!
Anul XII nr. 34 (430) — 22 august 1963

Flacăra 34

Fotocronica Flacării

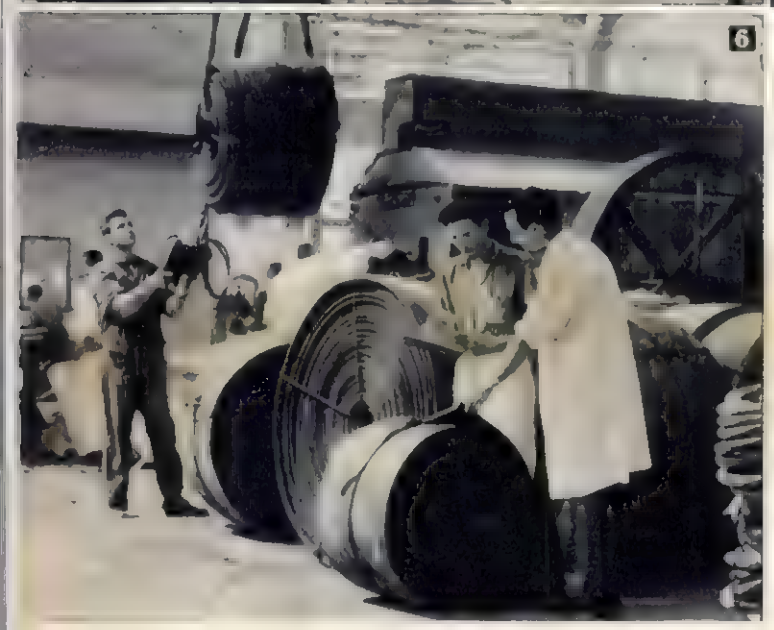

Oamenii muncii din întreaga țară cinstesc marea sărbătoare de la 23 August prin importante realizări obținute în întrecerea socialistă.

1 Sub lozinca: „Să lucrăm cel puțin 2 zile pe lună cu scule economisite", la uzinele „Tractorul" din Brașov, în special la secțiile prelucrătoare, se desfășoară o susținută campanie de economii. Numai la secția șasiu și motor s-au realizat pînă la 18 august economii în valoare de lei 1.800.000. În fotografie: un nou lot de tractoare „Universal 650", gata a fi expediate beneficiarilor.

2 Secția de piese pentru locomotive diesel-electrice de la întreprinderea „Electroaparataj" din București este evidențiată în întrecerea socialistă, realizînd printre altele economii lunare de peste 20 000 lei.

3 La fabrica „Partizanul" din Brașov s-au realizat peste plan, pînă la 17 august, 11.616 m p de jesături, depășindu-se în același timp indicele de calitate cu 1,2%. În fotografie: țesătoarea fruntașă Maria Ispas.

4 Uzinele „Vulcan" din București: economii peste plan în valoare de 500 000 lei și fabricarea, tot peste plan, a unor instalații pentru industria petrolieră și chimică. Dintre acestea — un preîncălzitor — a fost produs în secția cazangerie. Fotografia noastră redă un aspect din această secție.

5 Printre fruntașii întrecerii socialiste de la uzinele „Steaua roșie" din București, care în cinstea zilei de 23 August au obținut

Fotocronica Flacării ♦ Fotocro

noi realizări, este și frezorul Ion Ioniță. El înregistrează depășiri permanente ale planului în medie cu 15%.

6 Cîteva cifre de la Combinatul de cauciuc Jilava: s-au realizat prevederile planului producției globale pînă la 23 August cu 10 zile mai devreme; s-a depășit sarcina de creștere a productivității muncii cu 6,4%; 1.284.000 lei beneficii peste plan; 430 000 lei economii peste plan. În fotografie: aspect din secția curele transmisie care și-a îndeplinit cu cinste angajamentul de a depăși planul cu 4%.

7 La uzinele „Timpuri noi" sectorul prelucrător s-a angajat să realizeze planul producției globale pe lunile iulie și august pînă la data de 23 August. Dintre cei care contribuie la realizarea angajamentului se evidențiază rabotorul Ganciu Constantinescu, care lucrează la rabotarea băilor de ulei pentru compresoare.

8 După strîngerea recoltei de păioase, la G.A.C. din comuna Belciugatele, reg. București, s-au executat arături adînci.

9 La toate facultățile și institutele de învățămînt superior se țin cursuri de pregătire pentru examenele de admitere. În fotografie: un aspect de la Institutul agronomic din București.

10 Gospodăria agricolă colectivă din comuna Smeeni, raionul Buzău, acordă multă atenție sectorului avicol. Gospodăria are peste 3.500 de rațe și gîște.

11 **12** În aceste zile, activitatea pe șantierele de construcții cunoaște un ritm intens. Drept urmare, zilnic noi blocuri sînt date în folosință. Iată un grup de construcții recent terminate pe str. Dragalina din Cluj (foto 11) și un aspect de pe șantierul de locuințe din șos. Mihai Bravu din București (foto 12).

13 La Palatul pionierilor din București, în aceste zile de caniculă bazinul de înot se bucură de o „frecvență" mare.

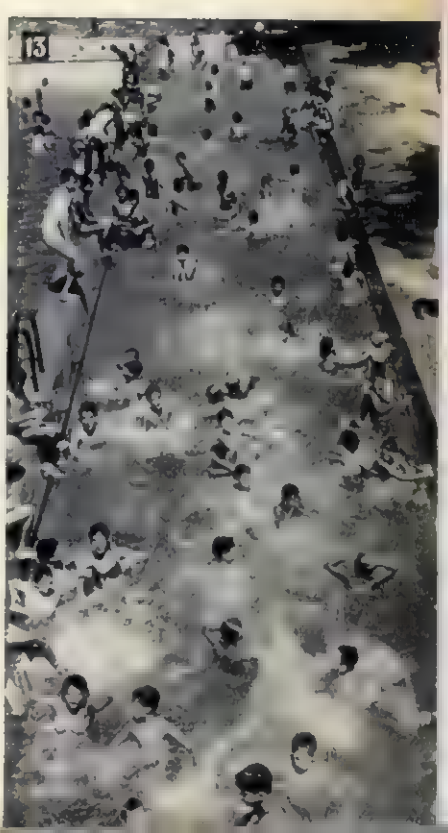

Totul

de G. CĂLINESCU

Ce s-a schimbat în această țară în care am deschis ochii cu decenii în urmă? Dacă reflectez bine, totul, afară de sentimentul că e aceeași patrie în care nu te rătăcești. S-a întîmplat o revoluție, nu o substituire.

Păşesc prin Bucureşti. Unele străzi au rămas intacte, recunosc multe clădiri. Odată mi se păreau somptuoase ori măcar idilice. Acum îmi dau seama că erau mizerabile. Nu blocurile în sine smulg admirația mea, ci ideea unui oraș în fine gîndit ca un tot. Și ceea ce e curios (dar lucrul e foarte explicabil), vechile monumente valoroase sînt mai în unison cu noua înfățișare a Capitalei, care acum e mai armonios istorică. Bucureștiul este un oraș în ton alb grațios, cum ar fi trebuit să fie, dacă în ultimele decenii pînă la 23 August 1944 n-ar fi devenit îngrămădire mizerabilă de case inexpresive, fugind în fundul curților ori ieșind în mijlocul drumului, stînd oblic sau într-un zigzag scandalos. A fost epoca individualismului anarhic și a dezinteresării totale de oraș ca monument obștesc.

Am fost în orașe provinciale în care industria era înainte nulă. Zguduitoare în ele era tocmai expresia unei imobilități iremediabile. Nici o speranță că acest gard putred va fi vreodată, la anul 2000 măcar, perpendicularizat. Și deodată răsar uzine, bulevarde moderne, mari magazine. Bacău, Galați sînt de nerecunoscut. Afară de aceasta, în locuri pustii, dar bogate în materii prime, precum Onești, un oraș apare, exact, fără nimic care să turbure liniile, vertical și orizontal, feeric în geometria lui. Și aceste procese de cristalizare se produc fără încetare în toate orașele, la Ploiești sau la Brașov, la Hunedoara ori la Deva. Exista ceva înainte, un vițiu care dădea oricărei clădiri individuale fie și noi, o strîmbătură solitară și o paloare de ruină. Acum totul se încheagă strălucitor și vesel printr-o operație chimică bine pregătită.

Trec prin sate. Căminul cultural îl recunosc îndată după stil. În multe comune sînt magazine mixte cu vitrine care ar face impresie la Viena sau la Milano. Poșta este identificabilă prin ferestrele ei suprapuse ca tivurile. Școala de opt ani bate liceul la care am învățat eu.

Dar cîmpul. Era altădată o încîlcitură, o cîrpitură de petice, astupînd orizontul și tăgăduind orice idee. Pustiul spin ar fi fost mai expresiv. Și această adunătură de buruieni nu hrănea pe cei care îl munceau în sudori, împingînd plugul de coarne ori secerînd cu secera.

Astăzi cîmpul a căpătat măreția orizontală, un verde ori un aur unanim merge pînă la capătul pămîntului, pe urmă grîul e tuns repede, tractoarele răstoarnă repede brazdele ce redevin negre, se seamănă plante furajere și cîmpia vastă se face iar verde.

Romînia veche era o țară ocolită de turiști, care nu găseau în ea înlesnirile găzduirii civilizate, ignorîndu-i astfel și frumusețile. Iar acum cete de străini din toate părțile, din Occident și din țările socialiste, sosiți cu avionul, cu trenul, cu automobilele proprii, străbat această țară încîntătoare și în cele din urmă se adună pe țărmul Pontului Euxin, îndeosebi în acea splendidă Mamaia, adevărat Palm Beach al Europei sud-orientale, nu fără a trece prin Tomis, unde sarcofagele și mozaicul atestă o civilizație nu milenară, ci plurimilenară, Histria fiind de pildă aproape contemporană cu fundarea Romei.

Toate aceste miracole se datoresc clasei muncitoare, iar 23 August rămîne de-a pururi simbolul conceperii construcției

Construim.

Fotografie de A. MIHAILOPOL

O consultație obișnuită între doi buni prieteni: Ion Opran și Ion Șchiopu.

Tinerii pe care i-am cunoscut în cîteva orașe ale țării au trecut de vîrsta lui „ce-ai vrea să fii?". Sînt băieți și fete care încă acum cîțiva ani și-au ales o meserie. Astăzi sînt muncitori, ingineri, studenți. Conduc mașini complicate ce i-au fascinat în urmă cu trei-patru ani ori stau ore întregi aplecați asupra cursurilor de la facultate. Muncesc și visează. Dar nu totdeauna cu o carte de versuri alături sau cu luna deasupra capului. Visurile lucide sînt lîngă ei în fiecare zi. Despre aceste visuri, despre năzuințele de viitor am stat de vorbă cu cîțiva dintre ei. Întrebarea pe care le-am pus-o a fost: „ce ai vrea să realizați în anii următori?"

Ne așteptam să-l vedem venind cel puțin cu un volum de poezii sub braț. Căci *Ion Opran*, ajustor la fabrica „7 Noiembrie" din Craiova, ne fusese recomandat ca un îndrăgostit de poezie.

Dar tînărul de 25 de ani, nu prea înalt, cu niște ochi ce te privesc parcă te-ar cunoaște de cînd lumea, i-a contrazis pe cei ce ne informaseră inițial:

— E drept că iubesc literatura. Însă între aceasta și viața de uzină eu am ales-o de mult pe a doua. Cu cîțiva ani în urmă, deși n-o cunoscusem decît din spusele altora sau din cele citite, m-a atras ca un magnet. N-am mai avut răbdare să termin școala medie și am venit aici la „7 Noiembrie". Ceea ce nu înseamnă că am renunțat la învățătură: am lucrat în uzină, dar am continuat și școala. Și nu vreau să părăsesc uzina decît pentru cîțiva ani. În toamna aceasta voi da examen de admitere la Institutul politehnic din București, la Facultatea de tehnologia construcțiilor de mașini. Căci, deși abia acum am terminat școala medie, într-un anumit fel de vreo doi ani mă pregătesc pentru facultate. Un bun prieten al meu, Ion Ghiță, înainte strungar la noi, acum student, mi-a vorbit mult despre cursuri și seminarii, despre căminele studențești și activitatea culturală, încît nu-mi este tocmai străină viața de student. Cînd mă gîndesc la acest prieten care acum cîțiva ani nutrea visul meu de acum, ca de altfel atîția alți tineri, nu am prea multe emoții. Asta nu înseamnă că nu mă pregătesc. Și nu singur. Fizica și matematica sînt mai ușoare dacă le înveți în colectiv. Mă pregătesc împreună cu un alt strungar din fabrică, Ion Șchiopu. Și tot împreună, după terminarea studiilor, peste 5 ani, ne vom întoarce aici.

★

Ioana Fieraru e filatoare la Întreprinderile textile-Galați. Întrebarea noastră n-a constituit pentru ea o surpriză. Răspunsul și l-a dat singură cu mult timp înainte, pentru că, după cum ne-a mărturisit, problemele de viitor o preocupă intens.

— Sînt 8 ani de cînd am terminat școala medie tehnică — ne-a spus ea. Profesia pe care mi-am ales-o îmi place din ce în ce mai mult. De aceea eu știu că și peste 5 ani, și peste 10, nu voi fi decît ceea ce sînt acum: muncitoare textilistă. Firește, cu fiecare an cunoștințele mele de specialitate vor fi mai temeinice, experiența—mai bogată. Aș vrea să fiu totdeauna fruntașă în producție. Nu este un obiectiv ușor, dar nici deosebit de greu de atins. Îmi place să citesc și trebuie să spun că din cărțile de specialitate eu am învățat multe lucruri folositoare

(Continuare în pag. 6)

La ce visează tinerii

pentru munca mea de textilistă. Dar mă pasionează și altfel de cărți. De pildă, acum mă pregătesc să particip la concursul „Iubiți cartea". Am și recitit o serie de opere, printre care volumele de versuri ale lui Coșbuc și Eminescu, „Răscoala" de Rebreanu, „Dunărea revărsată" de Radu Tudoran și altele. Însă cu asta n-am spus totul. Cele mai arzătoare dorințe ale mele, planurile de viitor cele mai îndrăznețe pe care le făuresc se referă la altcineva, și anume la fetița mea, Daniela, care a împlinit de curînd 6 ani. Firește, e prematur să vorbim acum despre profesia pe care și-o va alege Daniela. Am observat că-i place muzica. De aceea, cînd va fi mai mare, o vom înscrie la Școala populară de artă. Anul viitor ea va începe să meargă la școala elementară. Aș vrea să fie elevă silitoare, să aibă totdeauna note bune. Aș mai dori ca ea să devină medic pediatru. Nu știu dacă va fi medic sau altceva; ceea ce știu sigur este că fetița mea va avea toate condițiile să învețe.

★

Visurile majore ale tînărului *Hans Polder*, student în anul III la Facultatea de electrotehnică din Timișoara, au început cînd și-a ales meseria de inginer care acum...

— ...Îmi mobilizează toate forțele — ne-a spus el. Vreau să fiu un inginer care să merite încrederea și prețuirea oamenilor, să semăn cu cei cunoscuți în timpul practicii la „Electroputere". Asta aș vrea să fiu. Dar fiindcă vorbeați de visuri, nu de unul singur — ar fi și greu, de altfel — aș putea să adaug ceva, în aparență fără legătură cu electrotehnica: îmi place gazetăria. Sînt corespondent

„Eu sînt un sentimental" — așa mi s-a recomandat Sever Stegaru.

la ziarul „Neuer Weg". N-am scris prea multe reportaje, dar mă gîndesc la o suită din ținuturile de munte. Oare e foarte greu?

Bănuind că e sportiv după statura-i zdravănă și vioiciunea mișcărilor, am adus vorba despre sport. N-am greșit. Hans își mai dorește ceva: să fie un atlet fruntaș.

★

Sînt cinci la număr. Cu mici diferențe, au cam aceeași vîrstă: 22 de ani. Toți sînt elevi în clasa a X-a a școlii medii serale. Profesia — aceeași: sudori. La întrebarea: „de cînd sînteți prieteni?" nu pot să răspundă cu precizie. Probabil că de cînd au devenit colegi de clasă în școala profesională. La Șantierele navale din Galați, unde lucrează, portretele lor au fost adeseori expuse pe panoul fruntașilor. În general, cam tot ce se poate spune despre unul din ei îi vizează într-un fel sau altul și pe ceilalți. Dar prin ce se deosebesc totuși acești tineri unul de altul? O aflăm cu ușurință din răspunsurile pe care le dau la întrebarea anchetei noastre.

Vasile Apostol: „N-aș putea să spun cîți kilometri de «cusături» am efectuat eu, cu aparatul de sudură, în corpul metalic al navelor construite aici, la Galați. Cîteodată îmi aduc aminte de cîte unul din cargourile lansate la apă și mă surprind călătorind cu gîndul pe mări și oceane. Îmi place geografia, doresc mult să cunosc viața oamenilor din regiunile îndepărtate. Cînd voi termina școala medie mă voi înscrie la Școala superioară de ofițeri de marină. Știu care sînt greutățile meseriei de marinar. Pe lîngă o solidă pregătire teoretică, ea îți cere și calități fizice deosebite. De aceea mă ocup intens și cu practicarea sportului: boxul și atletismul".

Gheorghe Dănilă: „În privința asta noi doi ne asemănăm. Și eu am practicat boxul și îl mai practic încă. Am realizat chiar și cîteva performanțe. De pildă anul trecut am cucerit locul II la campionatul de box, faza pe zonă. Îmi place și atletismul, ca și prietenului meu Apostol. Numai că noi facem sport pentru că vrem să ne oțelim trupurile în vederea atingerii unor scopuri mai înalte. Apostol vrea să devină ofițer de marină — eu, aviator. De multă vreme mă ocup cu aeromodelismul și planorismul. Am efectuat chiar și un număr de zboruri fără motor în cadrul unei școli de aviație. Cînd termin liceul mă înscriu la școala de pilotaj. În 1968, după socoteala mea, voi fi aviator".

Anton Buliga: „Cînd am terminat școala profesională am făcut practică în producție la Uzina de construcții metalice și mașini agricole din Bocșa Română. Acolo am cunoscut o fată. O cheamă Crista Razga. Pe atunci era elevă, acum e studentă la Institutul agronomic din Timișoara. Într-un fel, ea mi-a cam luat-o înainte. Dar sînt hotărît s-o ajung din urmă. După ce voi da examenul de maturitate mă voi înscrie la un institut de învățămînt superior. Aș vrea însă să nu mă despart de meseria mea. Știu că la Timișoara există un Institut politehnic, unde se studiază sudura în cadrul Facultății de mecanică. Acolo va trebui să ajung eu. Vreau să devin inginer sudor. Nu mai e necesar să adaug că planurile mele de viitor se împletesc cu acelea ale Cristei. Doar nu întîmplător am vorbit de ea..."

Costică Neacșu: „Cînd am venit aici, la șantier, mi-a fost cam greu să mă despart de locurile copilăriei (sînt de fel din Nămoloasa, un sat de pe malul Siretului). Acum însă nu mă mai pot despărți de șantierul naval. Firește, aspir și eu să-mi ridic nivelul intelectual, să fiu un constructor de nave cu o calificare înaltă. Peste un an voi deveni student la Facultatea de construcții navale de la Institutul politehnic din Galați. Vreau ca după ce voi deveni inginer să mă întorc în șantier. Sînt hotărît să înfăptuiesc acest gînd".

Pe al cincilea îl cheamă *Constantin Andronic*. E și el tot sudor, ca și ceilalți patru prieteni ai săi. În timpul muncii pe șantier lucrează împreună cu ei la montarea diferitelor piese de oțel în cala vaselor pregătite pentru lansare. După lucru, însă, el nu se duce nici la sala de antrenamente la box, nici la atletism, nici la altfel de competiții sportive. Nu pentru că nu l-ar pasiona, dar acum n-are timp de așa ceva. Cine vrea să-l întîlnească în timpul lui liber, trebuie să-l caute prin cartierele noi ale Galațiului, prin împrejurimile orașului sau în șantierul naval. Îl va găsi în fața șevaletului, cu un mănunchi de peneluri în mînă, lucrînd la unul din tablourile sale. La întrebarea: „Ce vrei să înfăptuiești pînă în 1968?" ne-a răspuns ferm: „Vreau să devin artist plastic".

Acasă, în camera lui, pereții sînt acoperiți cu pînze și cartoane de pe care zîmbesc portrete ale prietenilor, ale unora din tovarășii de muncă și chiar un autoportret. Într-un dulap și-a depozitat cu grijă alte cîteva zeci de lucrări, toate reprezentînd peisaje din împrejurimile orașului sau aspecte din noile cartiere gălățene. Peste un an va fi absolvent al școlii medii serale, după care îl așteaptă o nouă viață, aceea de student la Institutul de arte plastice. S-a împrietenit cu cîțiva pictori veniți în documentare la Galați. Mai tot timpul poate fi văzut în compania lor. De la ei va avea de învățat multe lucruri. Anul viitor, într-unul din atelierele de pictură ale Institutului de arte plastice „Nicolae Grigorescu" din București, pe unul din șevaletele de lucru va fi lipită o etichetă pe care va sta scris numele lui Constantin Andronic.

★

Inginer Jean Alexiu: „Constructorii de nave sînt oameni care gîndesc cu noțiuni precise, ca acelea din domeniul mecanicii sau al matematicii, bunăoară. Se spune că ei nu trebuie să viseze — visul fiind, într-o accepție generală, ceva oarecum desprins de

Studenți veniți în practică la uzinele „Electroputere" vor să cunoască bine Craiova. Mulți își doresc să lucreze aici.

Chiar cînd va fi agronom, lui Gheorghe Vîlceanu îi vor fi de mare folos cunoștințele dobîndite în fabrică.

„Peisaj nou în cartierul Țiglina", așa se intitulează acest tablou al tînărului pictor amator Constantin Andronic.

Calitatea sudurii pe care o execută Gheorghe Dănilă este cunoscută pe întregul Șantier naval din Galați.

realitate, ceva, aș zice, ireal. Mie însă îmi place să visez. Am visat să devin inginer navalist și acum aceasta e o realitate. Planurile mele de viitor nu se opresc însă aici.

Am să vă vorbesc despre doi colegi ai mei, Virgil Manea și Cornel Cloșcă. Ei sînt oameni azi cu o solidă pregătire profesională, oameni pe care se poate pune bază. Pînă acum au dat soluții deosebit de originale în proiectarea navelor și cîteva din lucrările lor contează ca foarte valoroase. Cred că nimic nu poate fi mai firesc la mine decît să vreau să fiu la fel de bine pregătit ca ei. Știu că pentru asta trebuie să muncesc serios, să studiez tot ce e nou în specialitate. Cum îmi petrec timpul liber? Printre altele mă ocup cu construcția unei mici ambarcațiuni cu motor pe care vreau s-o utilizez în excursii pe Dunăre și la pescuit. Alte gînduri de viitor? Aș vrea să le discutăm atunci cînd cele pe care le-am notat mai sus vor prinde să se înfăptuiască".

★

— Întrebarea dv. — ne-a spus *Gheorghe Vîlceanu*, un tînăr cu trăsături deosebit de blînde, matrițer la fabrica „7 Noiembrie" din Craiova — vine într-un moment de cumpănă a dorințelor mele de viitor. Pînă nu demult credeam că, după ce voi termina o școală profesională și apoi pe cea medie, nu-mi voi mai dori mare lucru. În urmă cu vreun an, molipsit pe bună dreptate de tovarășii de muncă pe care uzina i-a ajutat să urmeze studii superioare, m-am gîndit la o facultate cu profil tehnic. Dar de cîtăva vreme, ducîndu-mă mai des acasă la părinții mei, colectiviști într-o comună din raionul Strehaia, și impresionat de fața mereu schimbată a locurilor, am început să mă simt tot mai atras de viața de acolo. Am urmărit munca agronomilor, i-am văzut ore întregi străbătînd ogoarele de la un capăt la altul și m-am trezit aproape pe neașteptate cu gîndul la ei, la frumusețea muncii lor. Acum vă pot mărturisi cel mai proaspăt vis al meu: după ce voi termina clasa a XI-a — adică anul viitor — mă înscriu la Institutul agronomic. Aș vrea ca toate cunoștințele mele despre mașinile agricole, dobîndite în fabrică, la care se vor adăuga cele viitoare despre știința pămîntului, să fie de folos oamenilor dintr-o gospodărie colectivă.

★

Un băiat de 23 de ani, *Sever Stegaru* de la uzinele „Electroputere", ni s-a recomandat de la bun început ca un sentimental. Curios! Oamenii nu-și prea mărturisesc sentimentalismul, și totuși...

— Mulți din cei cărora le spun că în anii următori aș vrea să lucrez în Moldova îmi răspund că sînt sentimental — ni s-a destăinuit Sever. (În timp ce vorbea, încercam să-i descoperim pe chip sentimentalismul. E greu; băiatul acesta zvelt are o față atît de deschisă, de mobilă, încît renunțăm.) Nu-i contrazic, pentru că nu văd nimic rău aici. În Moldova nu mă atrage doar istoria ei interesantă, pe care aș vrea s-o cunosc cît mai bine, ci mai ales noul ei chip. Dintr-o călătorie recentă m-am întors plin de admirație pentru cei care i-l făuresc. Aș vrea să mă număr printre aceștia. Curînd voi termina școala medie serală, după care mă voi îndrepta către o facultate de construcții. Bineînțeles, la Iași.

.....

Tinerii visează. În timp ce-i ascultam, ne-am gîndit că dacă le-am putea strînge laolaltă visele, am construi o adevărată hartă a țării, așa cum va arăta ea în următorii ani, un muncitor vrea să lucreze pe unul din șantierele Moldovei, studentul se vede de pe acum la hidrocentrala de pe Argeș, o fată își dorește să fie actriță în cel mai nou teatru.

Tinerii nu-și clădesc visurile în van. Viguroase, ele se leagă de însăși dezvoltarea patriei, a societății noastre noi, care deschide larg căile pentru înfăptuirea năzuințelor celor mai avîntate.

Magda MIHĂILESCU
Nicolae RĂDULESCU
Fotografii de Elena GHERA

Șomerii stăteau înșiruiți pe „malul gîrlei" bucureștene.

Pentru patron nu e nici o dramă: ucenicul care a fugit de „bine" de la stăpîn este adus înapoi de domnul jandarm.

Scurtă lecție despre tre

August 1963

Zilele acestea, în pragul trecerii tale în clasa a X-a, te-a asaltat o întrebare nespus de grea pentru frăgezimea celor șaisprezece ani ai tăi: oare să te înscrii la umanistică sau la real? Te-am văzut cercetîndu-ți cu mare seriozitate capacitățile, înclinările, visurile. Cumpăna atîrna cînd într-o parte, cînd într-alta, și întrebările tale au fost îndelungi. Îți spun drept, fata mea — riscînd, cu mărturisirea asta, să-ți apar ca un părinte plin de cruzime — că mult mi-au plăcut aceste frămîntări ale tale. Mi-au plăcut, fiindcă socotesc un bine frămîntarea tînărului pentru viitorul său. A-ți lăsa viitorul în voia soartei e un lucru fără soc oteală și care se răzbună.

Astăzi, însă, după ce hotărîrea ta în privința viitorului apropiat a fost luată, mi se pare nimerit să stăm de vorbă despre trecut. Căci, dacă trăiește în sufletul omului o fierbinte dorință de-a pătrunde viitorul, nu-i mai puțin puternică nevoia de-a cunoaște trecutul, care-i depozitarul unor mari și felurite învățăminte, bune tocmai pentru viitor. Dacă n-ar fi această necesitate firească, materia care se numește „istorie" și care este predată în școală ar fi lipsită de orice înțeles și de orice rost.

Dar și din altă pricină spun că-i bine astăzi să vorbim despre trecut. Cum singură știi, astăzi e marea sărbătoare a poporului nostru: e 23 August. De asemenea mai știi că această zi fără seamăn a adîncit pe răbojul istoriei românești semnele viitorului luminos, un viitor care de pe-acuma e prezent. Însă ești tu în stare — și ca tine milioane de tineri din țara noastră — să prețuiești cît de binefăcătoare este această lumină a prezentului nostru, atîta vreme cît ești lipsită de cunoașterea întunericului de mai înainte? Din păcate, mintea omului este astfel făcută că nu-și dă seama de valoarea binelui decît dacă are precisă noțiunea răului. Firește, n-am să-ți cer să-ți pui brațul în flăcări, ca Scaevola, pentru ca să afli cît e de bine ca brațul să-ți fie întreg. Dimpotrivă. Astăzi, la noi, se face tot ce se poate pentru ca din calea dezvoltării copiilor și a tineretului să se înlăture greutățile. Mai ales și tocmai acelea prin care am trecut noi, vîrstnicii. Dar nu numai trăirea nemijlocită a lucrurilor îți poate da o idee despre ele. Mai există intuiție, deducție și îndeosebi există experiența altora. Din primul an cînd ai învățat zoologia tu știi perfect de bine ce-i aceea o zebră, deși la față n-ai văzut-o vie niciodată. Ba știi și ce-i mamutul, pe care nimeni nu l-a văzut cu ochii. Prin urmare se poate cunoaște trecutul fără să-i fi încercat direct umilințele și durerile.

În linii mari, după părerea mea, trecutul poate fi considerat în trei chipuri. Mai întîi, ca acei bătrîni obstinați și inerți care, săvîrșind unele fapte anapoda, zic: „Așa am apucat eu!" și nu-s în stare să admită că au apucat-o rău. Apoi, ca acei oameni slabi, văduviți de perspectivă, care-și întorc amintirea spre trecut cu ahturi și suspine, pe cum că doar trecutul e frumos, iar clipa de față n-are nici un preț. Dacă efectele cunoașterii trecutului n-ar fi decît acestea, mai bine ar fi să nu-l cunoaștem. În sfîrșit, poți să abordezi trecutul — și acesta, cred, e felul înțelept de a-l aborda — urmînd sfatul lui Eminescu: *„Ce e rău și ce e bine tu te-ntreabă și socoate"*. Binele din trecut îți dă îndemnuri și puteri să pășești mai departe. Răul cunoscut îți arată cît de mari și cît de altfel sînt pașii tăi de azi, îndreptați spre viitor.

Să depănăm, deci, împreună, fata mea, niște amintiri ale mele, foarte ilustrative pentru tine. Și fiindcă tu ești școlăriță, zic că-i bine să începem chiar cu școala. Dar să-mi făgăduiești că n-ai să te înduioșezi. Căci mie aceste îndepărtate amintiri nu mi-s prilej de înduioșare, ci dimpotrivă: răscolind trecutul ca pe o drojdie amară, ele trezesc înlăuntrul meu răzvrătiri nepotolite.

Amintirile mele de școală încep chiar cu clasa întîi primară și încep cu un vis neîmplinit care mi-a lăsat în suflet un gol imens. Visam cu ardoare să am un ghiozdan de spate. Nu l-am avut niciodată. Îmi înfășuram cărțile și tăbliță sau caietele într-un ziar și le legam cu sfoară. Poate că pe vremea mea nici nu exista ghiozdan de spate? Ah, ce bine ar fi fost să nu existe! *Ignoti nulla cupido*, zice Ovidiu, sau în traducere pentru circumstanță: neștiind de existența lui, nici nu l-aș fi dorit. Poate că tatăl meu era un hain și nu voia să-mi îndeplinească visul? Bietul tata! Abia i-a fost în puteri să cumpere ghiozdanul pentru cei doi feciori mai mari; pentru cei doi mai mici nu l-a mai ținut buzunarul. Și printre cei mici mă aflam eu. Îți vine să crezi, fata mea, că neîmplinirea unei dorințe din anii copilăriei lasă urme adînci și tulburătoare, prin amintire, pînă și ceasurile tihnite ale bătrîneții?

Dar pesemne că am fost un copil pervers. Altfel nu se expli-

Exploatările petroliere erau în floare. Huzureau în Romînia capitaliștii englezi, americani, francezi, belgieni, olandezi. Așa se explică de ce locuințele sondorilor — ca și aceasta, din Valea Prahovei — erau atît de puțin omenești. →

„Ființa zilnică" era asigurată. Fiindcă pe strada Pallade colț cu strada Romană era sperămîntul filantropic zis „Ființa zilnică", unde i se dăruia din cînd în cînd săracului o ciorbă. Cu aceasta, cîte o cucoană „milosă" socotea că a rezolvat problema celor mulți și flămînzi.

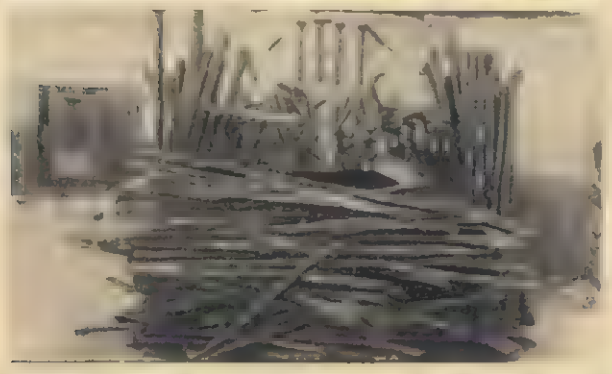

Alegerile erau libere... de orice libertate. Nu votai cu cine „trebuie", bilele electorale te așteptau, cu grijă depozitate în curțile electorilor. Acestea pe care le vedeți în fotografie sînt bile electorale autentice. Documentul fotografic se păstrează la Arhivele statului din Iași.

După cum se vede, minorii ieș din șut. Erau „fericiți". Căci în ziua aceea au scăpat cu viață. →

cut

SCRISOARE DESCHISĂ FIICEI MELE, ÎN TABĂRA DE VARĂ DE LA NĂVODARI

de Lucrețiu SEBASTIAN

că de ce visam la un asemenea ghiozdan. Căci normal ar fi fost să visez mai degrabă ca ghetele să-mi aibă pingelele întregi, ceea ce rar se întîmpla. Sau să mănînc pe săturate cînd veneam de la școală, ceea ce, iarăși, nu se întîmpla întotdeauna. Goethe, în *Vocația teatrală a lui Wilhelm Meister*, spune despre copii că: „...ei urmăresc toate crăpăturile și toate găurile prin care ar putea să ajungă la bucatele oprite. Ei se desfată de acele bucate cu o frică ascunsă și voluptoasă, și într-asta stă, cred, în bună parte, fericirea copilăriei". Mai departe, precizează că: „...puține sînt bucuriile visate care să se poată compara cu sentimentul pe care-l încearcă" un copil cînd subtilizează din cămară „două sau trei prune uscate". Înțeleg. E vorba de atracția irezistibilă a fructului oprit. Dar că într-asta stă „fericirea copilăriei", mie unuia nu mi-a fost dat s-o încerc. Asta se poate numai cînd casa are cămară, cînd cămara e prevăzută cu prune uscate și cînd tată îți este consilierul aulic Johann Kaspar Goethe. De multe ori m-am dus la școală fără să iau „gustarea de dimineață", iar la dejun nu se punea problema prunelor uscate, ci a unei farfurii cu iahnie. Nu mă laud, fata mea: mă podidesc amintirile.

De altfel, cred că mai știi cîte ceva în privința asta, căci multe asemenea amintiri am depănat împreună cu fratele tău mai mare, pe cînd era student în anul întîi.

Ca să închei cu partea școlărească a vieții mele, trebuie să-ți spun că, pe la paisprezece ani, ca să pot să-mi continui „studiile", am fost nevoit... să mă las de școală. Într-o bună zi, la o oră de geografie, directorul liceului a intrat în clasă, m-a poftit afară și m-a trimis acasă pe motiv că tata a neglijat să achite taxa școlară. Dar tata nu „neglijase" nimic; pur și simplu n-avea cu ce s-o achite. Pe vremea aceea taxa școlară pentru patru flăcăi înghițea cam jumătate din cîștigul tatei. Cum, pe de altă parte, chiria casei rupea o treime din cîștig, era totuși un mister de nepătruns cum mai putea familia noastră să respire. De aceea m-am băgat la stăpîn: seara învățam pe apucate și-mi dădeam examenele „în particular".

Intrînd la stăpîn am cunoscut nu numai condiții grele de muncă și un salariu ușor ca o aripă de vrabie, ci multe realități crude, chiar dintre acelea care nu mă priveau direct. De pildă: un biet ucenic, sătul de mîncare puțină, de bătaie multă și de muncă umilitoare, și-a luat lumea în cap. Deși patronul s-a arătat excesiv de indignat, dramă mare n-a fost: jandarmul l-a găsit pe ucenic bătînd străzile și l-a adus înapoi patronului. Apoi, mulți oameni necăjiți băteau, cu stăruință dar zadarnic, la poarta atelierelor: erau șomerii. Vezi tu, cuvîntul „șomaj" e un cuvînt delicat, franțuzesc, ca „menaj", „corsaj" sau „foietaj", și ar putea să-ți sune frumos și să crezi că desemnează ceva plăcut. De unde să știi tu, în republica noastră socialistă, ce-i șomajul? Totuși ai aflat de el din ziare, unde mereu se scrie de creșterea lui în S.U.A., despre expatrierile masive în R.F.G. sau în Australia ale oamenilor muncii — oameni care aparțin muncii, dar nu au loc de muncă — din Italia. Ei bine, așa cum e azi prin părțile acelea, așa era și-n țara românească la vremea copilăriei și tinereții mele. Întîlneai șomeri unde nici cu gîndul nu gîndeai: înșiruiți pe bordura trotuarelor, în fața uzinelor, pe la binale.

Toate cele trăite și văzute cu ochii nu puteau să nu mă împingă de timpuriu spre acei care luptau pentru o altfel de rînduială a vieții. Îmi și amintesc un mic incident din vremea aceea. N-aveam decît cincisprezece ani. Frecventam întrunirile socialiștilor la clubul din Sfîntu Ionică. Într-o zi familia noastră a fost poftită la masă de către o mătușă. S-au dus toți. Eu am întîrziat, fiindcă la club era o conferință interesantă. Mătușa s-a făcut foc. Cînd, în sfîrșit, mi-am făcut apariția și ea a aflat unde am întîrziat „atîta", m-a apostrofat:

— Uite la el, mucosul! N-are ciorapi în picioare și se ține de socialism!

Semeț, dar și logic, i-am replicat: „Mă țin de socialism, tocmai fiindcă n-am ciorapi în picioare".

★

...Dar mi se pare că trecutul pe care l-am trăit a umplut prea multe pagini. Închei, draga mea. Și închei amintindu-ți că tu n-ai avut motive să visezi zadarnic un ghiozdan de spate; că nimeni nu mi te trimite acasă fiindcă „tata a neglijat" să achite taxele școlare; că, pentru a-ți vedea mai departe de învățătură, nu trebuie să te lași de școală; că, pentru a avea două-trei prune uscate nu ești silită să intri la stăpîn; iar că socialismul tu îl trăiești aievea tocmai pentru că cei din generația părinților tăi, care n-aveau ciorapi în picioare, au luptat ca voi, tineretul, să nu mai știți ce sînt nevoile, foamea, exploatarea.

Scrie-mi, te rog, dacă ai vreme bună acolo, la Năvodari, și cum te distrezi în tabără. Și te sărut.

Tata

Virtuozitatea corului de la întreprinderea „Dîmboviţa" a cucerit şi de astă dată spectatorii.

Iată-i. Au intrat în scenă aducînd cu ei vijelia dansurilor noastre populare, vigoarea cîntecelor de masă, agerimea unui cuplet. Sînt artiştii amatori. Cîndva foarte puţini la număr, ştiuţi atunci doar pînă în pragul satului şi aproape de loc în fabrici, anonimii de odinioară ai artei au impus în anii din urmă un nume tînăr: mişcarea artistică de amatori. Aşa ne-am obişnuit să-i spunem acestui fenomen nou, propriu culturii socialiste, ce a aşternut drum liber zecilor de mii de pasionaţi ai frumosului.

Concursurile periodice ale formaţiilor artistice, recenta stagiune permanentă a actorilor amatori au dovedit că amatorismul nu înseamnă cochetărie cu arta. Oamenii aceştia entuziaşti — care dau multe ore muzicii, dansului, activităţii într-o brigadă de agitaţie — îndrumaţi şi sprijiniţi cu grijă, au făcut splendide demonstraţii de măiestrie populară. Demonstraţii care, de-a lungul anilor, au smuls mii de aplauze şi au contaminat noi rînduri de oameni ai muncii ce au mărit în chip impresionant familia artiştilor amatori.

În zece ani, din 1951 pînă în 1961, numai corurile aşezămintelor culturale au sporit de la 3.013 la 6.147, iar din 1953 pînă astăzi numărul echipelor de dansuri s-a mărit cu aproape 2.000. Tot în cadrul aşezămintelor culturale, cea mai puternică creştere numerică au înregistrat-o brigăzile artis-

Mulţi tineri de la Şantierul naval din Brăila s-au simţit chemaţi către orchestra de suflători.

Un tablou animat prin dans; personajele — cîţiva tineri din regiunea Galaţi, interpreţi ai unui dans popular ucrainean.

PASIONAȚI

Dar unde-s dansatorii Casei de cultură din Făurei? Au dat întîietate fetelor.

AI FRUMOSULUI

Ansamblul folcloric al Căminului cultural din Alta Mare.

Cele 7 fete cuculete din brigada artistică de agitație a întreprinderii „Partizanul roșu" din Brașov sînt de fapt opt. Pentru că a mai fost nevoie de încă una, care să reprezinte prețul de cost.

tice de agitație, de la 1.680 în 1956 la 6.361 în acest an. Este un spor care vorbește mult despre atracția pe care o au aceste originale tribune artistice.

Actualul concurs al formațiilor de amatori, al VII-lea, a antrenat peste 27.000 de echipe, cu peste 3.000 mai multe decît în ediția anterioară.

Cine a urmărit măcar cîteva dintre manifestările care au avut loc în întreaga țară în ultimele săptămîni a fost martorul nu al unei treceri în revistă a ansamblurilor de amatori, ci al unui veritabil festival al talentelor. Cei ce îndrăgesc arta nu le sînt străine corul Casei de cultură din Lugoj, cel al uzinelor „Republica", brigada artistică de agitație de la uzinele „7 Noiembrie" din București, dansatorii din Dăișoara (regiunea Brașov), cei din comuna Pădureți din ținuturile Argeșului și atîtea alte formații din cele cîteva zeci de mii. Admiratorii lor mai vechi și alții noi (mai numeroși decît în toți anii) le-au aplaudat pentru priceperea cu care și-au ales și interpretat un repertoriu contemporan, legat de preocupările noastre actuale, precum și pentru secretul de a ne aduce mereu proaspete dansuri și cîntece de mult știute.

Maria LEONAȘ

Liber

Au ce cînta poeții

Ce a însemnat 23 August 1944 în viața mea? Nu știu cum să-mi aleg cuvintele ca să răspund mai simplu. A însemnat totul. Adică viață, după atîția ani care însemnaseră moarte, nu numai pentru părinți și frați mai mari, dar chiar și pentru copii și adolescenți ca mine. A însemnat primii pași pe drumul larg al unei tinereți luminate de ideile Revoluției. Primii pași spre certitudinea unui viitor în care noi eram salvați de la foame, de la umilință, de la orbecăieli. Țin bine minte: după ce am auzit oamenii rostind cu atîta bucurie cuvîntul *pace*, după ce am silabisit împreună cu țăranii dintr-un sat ardelean inscripțiile cu litere mari, roșii „Trăiască Partidul Comunist din Romînia", printre primele sarcini pe care le primiserm mai apoi noi cei tineri, a fost și aceea de a desena pe ziduri soarele, de a lipi afișe în mijlocul cărora ardea soarele. Sarcină simbolică pentru generația noastră. Ea era prima generație care avea să se bucure de soarele libertății, răsărit și peste acest pămînt însetat atîtea veacuri după razele lui. Năvăliea astfel în ochii noștri o lumină limpede, filtrată îndelung prin rocile dure și negre ale pereților de închisoare, în spatele cărora fuseseră ținuți cei mai buni, cei mai luminați fii ai poporului nostru: comuniștii.

Desenînd soarele, cu fața și inima încinse de căldura lui, nu e de mirare că unii dintre noi am început să cîntăm și „cuvintele potrivite" pentru a da glas prin ele nouilor idei și sentimente care cutreierau țara ca un vînt puternic și proaspăt, de primăvară. Poate cîntecul era uneori stîngaci, se poticnea de cuvinte ca șuvoaiele din munți de pietre. Izvora însă din inimă și alerga spre cîntecul cel larg, ciocotitor, al întregii țări, în care viața își tăia albii noi, nemaivăzute.

Era frumos și greu totul, pentru că uriciunea lumii vechi nu se da bătută cu una, cu două. Ea avea încă rădăcini, încerca să mai dea ramuri și frunze. Peste șușoteliile ei birfitoare se înălțau, drepte și scăpărătoare în văzduh, elanurile și cîntecele noastre tinerești: „Răsună valea, răsună valea, de la Bumbești la Livezeni..." Ecoul răspundea din alte colțuri de țară, de peste tot unde primele semne ale socialismului se însoțeau cu cîntecul.

Ce-a urmat, știe toată lumea, pînă și copiii. Copiii noștri, ai celor care la 23 August 1944 eram doar cu două școloape mai mari decît sînt ei astăzi.

Țara desăvîrșește socialismul. Cîntecul și frumusețea sînt la ele acasă. Ecoul lor răspunde uneori din te miri ce colț îndepărtat de lume. Străinii care vin să ne vadă, cunoscîndu-ne, duc cu ei admirația față de un popor harnic, talentat, stăpîn pe prezentul și viitorul său.

Poeții au ce cînta, pentru șapte vieți, nu doar pentru una singură.

Ion BRAD
scriitor

Cea mai mare satisfacție

Cînd m-am născut eu, în 1932, meseria de agricultor era departe de a se bucura de prețuirea pe care o are astăzi în țara noastră. Tata a avut, mari și late, 6 pogoane de pămînt. Mulți ani n-a avut decît o singură grijă: cum să ne împartă nouă, celor patru copii, pămîntul acesta, puțin și neproductiv, ca să avem cu ce trăi. N-a putut găsi altă soluție decît să mă trimită pe mine la oraș să învăț meserie la vreun patron. Știa că acolo mă așteaptă mizeria, necazurile, umilințele de tot felul. Dar n-a avut încotro.

Ce viitor mi se hărăzea mie pe vremea cînd aveam 10-12 ani? Același pe care și-l întrezăreau mai toți fiii de țărani siliți să-și părăsească satul natal din cauza lipsei de pămînt și a sărăciei. Numai că timpurile s-au schimbat și o dată cu ele și destinele oamenilor. Puterea populară mi-a creat posibilitatea să învăț meseria de tractorist.

Din cîte evenimente am trăit în cei 31 de ani cîți am, unul mi s-a întipărit în memorie deosebit de viu. La 29 aprilie 1962 am fost distins cu titlul de Erou al Muncii Socialiste și mi s-a înmînat, de către tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej personal, Medalia de aur „Secera și Ciocanul". Mîndria pe care am simțit-o eu atunci nu poate fi descrisă în cuvinte. Am trăit cea mai emoționantă zi din viața mea. Cînd m-am întors acasă, tovarășii de muncă de la S.M.T. mi-au făcut o primire deosebit de călduroasă. Împreună cu ei am hotărît să ne sporim eforturile pentru a răsplăti încrederea ce ni se acordă astăzi nouă, mecanizatorilor. Și acum, cînd împreună cu brigada pe care o conduc efectuez arături adînci de vară pe tarlalele G.A.C. „I.C. Frimu" din comuna Sf. Gheorghe, cea mai mare satisfacție pentru mine este să-i văd pe colectiviști mulțumiți de rezultatul muncii noastre.

Gheorghe ENE
mecanizator la S.M.T. Bulgaru
Erou al Muncii Socialiste

O viață fundamental nouă

Ești îndemnat adeseori să te oprești pentru un ceas din tumultul muncii cotidiene, să te reculegi și, aruncînd o privire retrospectivă, să-ți apreciezi, lucid, activitatea: ce ai realizat pînă acum, ce a fost bine și ce nu, încotro trebuie să-ți conduci eforturile? La un asemenea bilanț te cheamă în mod firesc momentul festiv al lui 23 August, acest moment de răscruce în istoria poporului nostru, pe care îl văd ca o poartă larg deschisă spre o viață fundamental nouă, prosperă.

Pe această poartă largă oamenii, masele largi de oameni ai muncii, au pășit și spre elevata bucurie a cunoașterii și pătrunderii muzicii. Am încercat să înșumez numărul concertelor pe care le-am dirijat în cei nouă ani de activitate la Filarmonică, dar, spre regretul meu, nu am reușit să realizez decît o cifră: cincizeci și cinci de orașe europene în care am dirijat. Semnificația acestei cifre nu este însă de ordin cantitativ, ea nu vorbește numai despre masiva noastră prezență muzicală peste hotare, ci e concludentă pentru prestigiul de care se bucură în străinătate arta noastră interpretativă, pentru faptul că în momentul de față orchestra filarmonică „George Enescu" este realmente una din cele mai reputate de pe continentul nostru. Și nu mă pot opri să nu adaug aici, cu un neascuns sentiment de satisfacție, că marea majoritate a instrumeniștilor orchestrei sînt tineri absolvenți, la pregătirea cărora am contribuit și eu, ani de-a rîndul, ca profesor la clasa de orchestră a conservatorului.

Dar pomeneam mai sus despre apreciabila lărgire a publicului meloman și revin, pentru că acest aspect mi se pare unul din cele mai caracteristice fenomene ale revoluției noastre culturale. Am concertat în orașele noastre cu tradiție muzicală, ca Iași, Cluj, Timișoara, Sibiu — dar am ajuns cu Filarmonica bucureșteană la Onești și la Brad, la Hunedoara și la Orașul Victoria, la Bicaz și la Tohan. Și, ca și în orașele cu veche tradiție muzicală, și în aceste orașe tinere ne-am aflat în fața unui public cu o nestinsă sete de cunoaștere artistică și dragoste de muzică. Prima orchestră a țării a ieșit dintre zidurile solemne ale Ateneului și a cîntat pe scenele cluburilor, pe estrade din uzine, realizînd acolo, în mijlocul muncitorilor, acea fuziune intimă a muzicii cu iubitorii de muzică, cu acești noi melomani, mereu mai mulți și mai exigenți. Este poate aspectul cel mai îmbucurător al acestui bilanț pe care m-am simțit îndemnat să-l fac în augustul anului 1963.

Mircea BASARAB
artist emerit
laureat al Premiului de Stat

Cum

Cînd am sărbătorit primul august liber eram un puști. Aveam 14 ani. Părăsisem casa mea părintească aflată într-un sat ardelenesc. Tata a fost un om sărac în pămînt, dar tare bogat în urmași: avea 11 copii. În 1943, la 13 ani, ai mei mi-au făcut cufărul și m-au trimis în lume să-mi fac un rost. Am venit la București și vreme de opt luni am bătut la porțile fabricilor. Dar patronii nu se-nghesuiau să mă angajeze, deoarece eram mic și plăpînd. În cele din urmă m-am angajat ca ucenic aici, unde lucrez și astăzi, la uzinele „Timpuri noi". Azi am 34 de ani, din care 20 i-am petrecut în aceste uzine.

Îndrăgostit de metal din fragedă copilărie (desfăceam plugul bătrînului meu), am visat de mic să învăț o meserie legată de lumea metalului. Dar posibilitatea aceasta mi s-a creat abia după 23 August 1944. În anii adolescenței am urmat patru ani școala de ucenici și, paralel, școala industrială serală. Am devenit strungar. Crescut și educat de comuniști, îndrăgeam tot mai mult meseria.

ri și stăpîni

Clipe înălțătoare

nginerii, constructorii de orice fel devin pe zi ce trece tot mai mult artiștii zilelor noastre, prin emoțiile pe care lucrările lor le creează în sufletele celor ce vizitează unele dintre construcțiile noastre măreațe, ca ul de la Bicaz sau ca eața sală a Palatului R.P.R. aceste emoții se răsfrîng și ora constructorilor înșiși, după eforturi îndelungate esc momente ca acela al pungerii tunelului de la z, cînd, după kilometri bătuți pe sub pămînt, s-au nit în inima muntelui sau cela al punerii ultimei eclise legat șinele liniei cu zeci tunele și viaducte de pe ul Bumbești-Livezeni. În te clipe constați că asemenea bucurii merită oricîte ani, căci asemenea bucuse lasă ușor dobîndite și trept vorbind nici n-ar fi me dacă le-ai dobîndi fără t.

astfel de fericit am fost de foarte multe ori în din urmă, cînd am partiactiv la unele din marile ri ale țării noastre.

de țăran sărac dintr-o nă de lîngă Brașov, am rat odinioară privațiuni și muncit din greu pentru a urma și absolvi Școala tehnică din București (deși capătul acestora aveam pe ici perspectiva să obțin doar oma de inginer constructor n post de... șomer!). Erau în care se resimțeau din urmările crizei mon- din 1929-1932, cînd inginerii fuseseră concea, iar celor menținuți în ori salariile le erau reduse curbele de sacrificiu și un angajament era, pentru giner tînăr și fără proiecție, is de neîndeplinit. Dar anii trecut, și cel de șomaj, și de exploatare capitalistă.

A venit august 1944. De atunci am lucrat pe multe șantiere ale socialismului. De la Bumbești-Livezeni păstrez cele mai frumoase amintiri. Acolo s-au unit într-o forță de neînvins tehnica și experiența inginerilor și maiștrilor de la C.F.R. cu entuziasmul celor 20.000 de brigadieri voluntari care au terminat lucrarea într-un timp record.

Ca director tehnic am condus de la început pînă la sfîrșit lucrările hidrocentralei de la Bicaz și în continuare pe cele ale hidrocentralei de pe Argeș. Fiecare mi-a dat emoția și bucuria lucrului realizat, supunerea naturii în folosul omului. Pe lîngă aceasta Partidul m-a răsplătit moral și material decorîndu-mă cu Ordinul „Steaua R.P.R." clasa a II-a și alte ordine, precum și acordîndu-mi Premiul de Stat.

Sînt sigur că satisfacțiile nu se vor opri aici nici pentru mine, nici pentru mulți alții. Ne așteaptă noi înfăptuiri măreațe: terminarea celor 12 hidrocentrale de pe Bistrița, pînă la Bacău, care împreună întrec cu 30% Bicazul, terminarea hidrocentralei Argeș și hidrocentralei de pe Dunăre, de la Porțile de Fier, mai mare de 10 ori decît cea de la Bicaz — pentru a cita numai pe cele mai mari și mai apropiate.

Care fiu de țăran s-ar fi putut gîndi acum 30 de ani, cînd am ieșit eu inginer, că ar putea lua parte la asemenea lucrări grandioase, necum să conducă realizarea unor asemenea giganți?

Toate acestea le datorăm Partidului Muncitoresc Romîn, care a știut să canalizeze imensele resurse, morale și materiale, ale oamenilor spre înfăptuirea unei patrii socialiste, minunate.

Ing. Ioan RUSMÂNICĂ
laureat al Premiului de Stat

Bucuria creației

m fost deunăzi la Mamaia. Din nou pentru a nu știu cîta zecea oară de-a lungul anilor am văzut-o cenușie sub burnițele toamnei și albă sub vîntoasele iernii, am văzut-o mutîndu-se de pe planurile noastre, ale arhitecților, pe plaja pustie, și înălțîndu-se metru cu metru din beton și sticlă. Era — spuneam noi, arhitecții, care o visaserăm mai întîi pe hîrtie — Mamaia noastră și o simțeam a noastră, a celor ce o construiam.

Am revăzut-o deunăzi, în zilele toride ale deplinei ei împliniri. Plaja era acoperită de un strat viu și mișcător de oameni, pe scările hotelurilor urcau și coborau veseli oaspeții, restaurantele erau pline. Dintr-o dată am simțit că nu mai e doar „a noastră", că a scăpat de sub tutela creatorilor ei și că — intrînd în posesia celor cărora le-a fost destinată — și-a început existența ei proprie.

Abia în acele momente am realizat parcă în întregime faptul că munca noastră a fost dăruită oamenilor, bucuriei lor. M-a copleșit un simțămînt de fericire. Și am alergat să văd încă o dată ansamblul hotelier „Parc". M-am oprit din nou în fața hotelurilor „Doina", „Flora", „Sirena". De cîte ori le văzusem în lunile în care, alături de constructori, le urmăream ascensiunea spre înălțuri? Mi se părea acum greu de crezut că tocmai eu le-am conceput și le-am proiectat...

Rîndurile acestea vor însă să exprime și un alt simțămînt, mai profund poate ca al bucuriei creației: cel al recunoștinței față de factorii și față de condițiile care au făcut posibile asemenea admirabile realizări sociale, asemenea împliniri pe plan individual. Eram elevă de liceu în zilele memorabilului August 1944, și iată, în ceva mai mult decît un deceniu i s-au creat unui tînăr arhitect ca mine toate condițiile de a-și dezvolta aptitudinile, de a-și îmbogăți mereu cunoștințele, de a colabora la o lucrare arhitecturală cunoscută acum departe de granițele țării. E satisfacția imensă de a te realiza pe tine, oferind oamenilor rodul muncii tale. Înainte de a lucra în colectivul ce a conceput Mamaia, am elaborat proiectul tip al unei școli și al unei policlinici, al unui cinema și al unei grădinițe de copii, recent am realizat un proiect de ansamblu pentru noul centru comercial al Țiglinei Galațiului... Între pereții pe care i-am gîndit eu oamenii gustă plăcerea vizionării unui film bun, copiii învață să dezlege ecuații, suferinzii își recapătă sănătatea. E o mare bucurie.

Pentru toate acestea, mulțumesc o dată și încă o dată, în zilele acestui al nouăsprezecelea August liber, Partidului comuniștilor.

Arh. Violeta CONSTANTINESCU
laureată a Premiului de Stat

La Valea Hogei, după o jumătate de veac

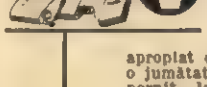

ara aceasta — ca și în alți ani — mi-am revăzut satul natal, Valea Hogei, de prin părțile Bacăului, situat la 40 km de cel mai apropiat oraș. Satul de unde, cu o jumătate de veac în urmă, am pornit la oraș, la gimnaziu.

Mult s-a chinuit tatăl meu, țăran sărac, ca să mă poată ține la învățătură la Vaslui și să plătească cei zece lei ce se cuveneau lunar gazdei. Apoi am urcat drumul Copoului, la Iași, cu călimara în mînă, pentru a concura la bursa Adamache. Am reușit întîiul și m-am simțit în culmea fericirii cînd m-am văzut instalat la căminul Sturza, într-o încăpere cu... 20 de paturi.

La vîrsta de 30 de ani am devenit profesor titular la catedra de geometrie. Dar viața universitară era pe atunci întunecată de obscurantismul fascist. Știința, adevărata știință, este materialistă și umanistă; ea nu se poate împăca cu fascismul și războiul. De aceea am apărat, în măsura puterilor mele, pe victimele terorii legionare din universități și am fost unul din semnatarii Memoriului profesorilor universitari care cerea, în plină dictatură antonesciană, ieșirea Romîniei din război.

Eliberarea țării de sub jugul fascist mi-a dat și mie, ca și altor oameni de știință, posibilitatea să mă dedic întru totul muncii creatoare.

În trecut matematica constituia o simplă secție a Facultății de științe. Astăzi avem, în cadrul Universității București, o Facultate de matematică-mecanică de sine stătătoare, cu sute de studenți și zeci de cadre didactice.

Sub vechiul regim o carte de știință tipărită în o mie de exemplare zăcea cam zece ani în rafturile librăriilor. Astăzi un asemenea tiraj s-ar epuiza de regulă în cîteva săptămîni sau chiar în cîteva zile.

Școala romînă de matematică — făurită de o pleiadă de remarcabili oameni de știință — cunoaște în prezent o mare dezvoltare, se bucură de un sprijin material neprecupețit din partea statului și aduce, la rîndul ei, o contribuție sporită la avîntul economiei naționale. Am fost fericit să pot înfățișa la congrese internaționale sau prin conferințe la Moscova și la Berlin, la Paris și la Roma, la Torino, Padova și în alte locuri cîteva din realizările obținute de matematicienii romîni în anii puterii populare.

Anul acesta o parte din luna august mi-am petrecut-o în Valea Hogei, satul care pe vremea mea avea un singur învățător și o singură sală de clasă.

I-am găsit pe cei tineri și pe cei vîrstnici preocupați de construirea unei noi școli, de opt clase, în locul celei de șapte clase. I-am găsit preocupați de înfiorirea gospodăriei colective. I-am găsit preocupați de apropiata electrificare a comunei: puterea Bicazului a ajuns pînă la cinci kilometri depărtare de noi.

În vremea mea am fost singurul fecior de țăran care a părăsit Valea Hogei pentru a merge la învățătură. Astăzi, în condițiile create de regimul nostru, zeci de fii și fiice de țărani muncitori din satul meu frecventează școli medii și superioare.

Ce-ar spune astăzi, dacă ar trăi, acei bătrîni din satul meu pe care o viață încrîncenată de lipsuri și de nevoi îi făcuse să creadă că săracul tot sărac rămîne, că la școli înalte nu pot merge decît bogătanii, că „ce-i din viță, tot din viță!"

Acad. prof. Gh. VRÂNCEANU
directorul Institutului de matematică al Academiei R.P. Romîne

-am visat niciodată

începutul lui 1949 m-a preocupat deosebit o idee în legătură cu tinerii tori din uzine. Sprijinit de organide partid, am dat viață acestei idei. ființat prima brigadă de producție retului. Era prima brigadă de acest Capitală.

ții mei au muncit în așa chip încît 50 au primit drapelul de brigadă pe țară și diploma de onoare a U.T.M. Atunci am încercat cel nuternic sentiment de bucurie din mea. El mi-a fost oferit de muncă. august brigada mea a defilat în conducerii partidului și statului, de rezultatele muncii ei.

comunist nu-i stă bine să se laude a ce a făcut el. Eu cred că succesele le-am obținut în muncă se datorează măsură condițiilor create în uzine, ului și grijii tovarășilor mei, așa că ermit să amintesc unele lucruri, nd că meritul pentru înfăptuirea vine în primul rînd orînduirii socia- Sînt posesorul a zece certificate de or și a două diplome de fruntaș pe ramură. Una din inovațiile cele mai recente, la care țin mult, este dispozitivul de rectificat cruciile cardanice la mașina fără centre. Ea este aplicabilă la toate uzinele constructoare de mașini și mai ales la uzinele de mașini agricole. Zilele acestea am primit vizita tovarășilor de la „Semănătoarea" care mi-au solicitat întreaga documentație a inovației mele.

Copilului unui om sărac, august 1944 i-a adus nu numai libertate și legitime drepturi, ci și demnitatea de om.

Statul nostru socialist a răsplătit cum n-am visat niciodată activitatea mea. Mi s-a acordat în două rînduri Ordinul Muncii și tovarășii mei m-au trimis să-i reprezint în cel mai mare sfat al țării. Din 1957 sînt deputat în Marea Adunare Națională.

La cea de-a 19-a aniversare a eliberării patriei noastre, gîndul meu împreună cu gîndul întregului popor se îndreaptă cu recunoștință către înțeleptul și încercatul nostru conducător, Partidul Muncitoresc Romîn.

Ion MOLDOVANU
strungar la uzinele „Timpuri noi" deputat în Marea Adunare Națională

cronica unei nopți ploieștene

de F. BRUNEA-FOX

Pînă să înceapă spectacolul revuistic, primenit de trei ori pe săptămînă, valsul și tangoul au și început să-și deseneze elipsele și volutele pe careul de ciment al grădinii. Preludiu vesperal... Încă nu s-a intrat din plin în zodia fluorescentă a nopții... Grădina e a uzinelor „1 Mai". Dansatorii: fete, băieți, sînt de la „1 Mai". De asemenea și publicul (de aceeași vîrstă utemistă cu dansatorii) abia venit în masă compactă și vălubilă de la stadion, unde a susținut elanul echipei favorite (firește, „Petrolul") și care pînă nu va epuiza și ultima exclamație admirativă stîrnită de jocul aprins al „petroliștilor" învingători — Badea, Dridea I, Dridea II, Cojocaru — nu va părăsi scaunele ca să sporească efectivul dansatorilor de pe ring.

Și orchestra de pe scenă tot de la „1 Mai" este. Și torta de ciocolată tronînd impunătoare pe masa de pe terasă. Și garda de onoare ce o înconjoară, compusă din experți (mai vîrstnici) în dansuri clasice și romantice: comisia concursului pentru cei mai buni „valsatori" și „tango... (iști?)". Torta e rezervată perechii campioane și a fost firește concepută de cofetarul cantinei „1 Mai".

— Ce aveți în program? — l-am întrebat pe responsabilul artistico-cultural al clubului uzinelor „1 Mai".

— Un scheci inspirat din viața fabricii, cîntece, jocuri populare, romanțe moderne și o scenetă satirizînd dansurile excentrice. Se produce brigada de la secția energetică. E considerată formația cea mai..

— ... dinamică, desigur.

— Exact, cum spuneți, cea mai dinamică dintre cele 13 brigăzi artistice de agitație ale uzinelor „1 Mai". Să reveniți s-o vedeți.

— Promis. După luarea de contact cu luminile orașului.

★

În spațiul cuprins între somptuoasele construcții moderne, neonul și electricitatea au preluat solara misiune de a prezenta în continuare și nu cu mai puțină vizibilitate animația orașului, imaginile lui reale și clare. Noaptea e exilată în sălile de cinematograf, ține companie fotografului în atelierul de developare (are o comandă urgentă), e fundalul sumbru din amintirea reporterului vîrstnic, pe care se proiectează ca o ectoplasmă lumina de felinar a nopților de vară provinciale, țesute din siluete, din umbre, din fantome, din intermitentul obraz revelat fugitiv de flacăra chibritului. De atari „nocturne" e plină arhiva de stampe a amintirii, care din cînd în cînd, printr-un proces de contraste sociale și urbanistice, se trezesc nu numai moral, ci și fizic, ca reumatismele cronice în durerea din gleznа fracturată cîndva, demult, de o groapă „provincială", în dinții rupți de întîlnirea — tot cîndva, demult — cu stîlpul invizibil al felinarului chior din născare.

Pe această evocare mumificată, de care e virgină memoria tineretului ivit pe lume o dată cu izbăvitorul 23 August 1944, dată după care urmele crîncene lăsate de bombardamentele războiului fascist au început a fi înlăturate pregătind terenul orașului de astăzi, ne-am urcat să privim de pe terasa blocului-turn, de sus, de la al zecelea, feeria Ploieștiului nou. Blocul-turn, împreună cu alte cîteva construcții de aceeași talie, face parte din cartierul Republicii, cu zeci de clădiri recent ridicate în mahalaua cunoscută altădată sub denumirea „Bariera Cîmpinii", una din ponositele periferii muncitorești. Anonime pentru automobilistul bucureștean în tranzit, care călătorea cu o sută pe oră spre ruleta și bacaraua cazinoului din Sinaia. Anonime chiar pentru burghezia ploieșteană din centru, pentru magnații țițeiului din vilele cu valeți și cu păuni din bulevardul Independenței.

Văzut din avion, noaptea, orașul de odinioară — cel dinăuntrul centurii incandescente a rafinăriilor — își demasca și mai rembrandtian sectoarele municipale, lărgind considerabil zona de întuneric, ocupată totuși de majoritatea populației, concentrînd excesul de wați și amperi într-o insulă centrală. Piloții avioanelor particulare își permiteau fantezia de a coborî pînă nu departe de vîrful plopilor din grădina cu lampioane a directorului olandez, pentru a admira din zbor „garden-party"-ul organizat uneori de acesta în cinstea vreunei erupții bănoase la Moreni sau Teleajen.

Văzut acuma de pe terasa blocului-turn, orașul e o spuză de scînteieri egal repartizate pe catifeaua nopții, sclipitoare spirală ce-și desfășoară cercurile concentrice jur împrejurul foișorului nostru, isprăvindu-se în becul de mare voltaj al lămpii care lumi-

... neonul și electricitatea au preluat solara misiune de a prezenta, în continuare și nu cu mai puțină vizibilitate, animația orașului, imaginile lui reale și clare.

neză betonierele, excavatoarele și elevatoarele șantierului de alături, altă importantă lucrare arhitectonică (5.700 de apartamente).

Locatari în pijama citeau pe terasă „Flamura Prahovei", din care briza înălțimii își improvizase o dulce zbirnîitoare; fetița montatorului de la Brazi, elevă la un curs coregrafic, repeta pașii lecției de mîine; transistorul contabilului de la „Petrochimica" difuza un concert dirijat de George Georgescu; o gospodină tînără în halat de casă și cu picioarele scoase din papuci (ce plăcută senzație de răcoare procură tălpii cimentul!) spărgea simburi de caise, iar o alta, cu părul argintiu un pic, cosea un nasture la chiloții de sport ai băiatului, centru înaintaș în echipa de fotbal a „Feroemailului". Din cînd în cînd întorcea capul peste balustrada terasei și un moment sclipirile nopții se reflectau și deveneau albastre în ochii ei

— Ceva interesant?—l-am întrebat pe cititorul de ziar.

— Mă uitam să văd ce ni se oferă distractiv la Ploiești, mîine, duminică.

— Și ai găsit?

— Uită-te și dumneata—mi-a răspuns întinzîndu-mi gazeta.

Reproduc

„Palatul culturii": brigada artistică de agitație a termocentralei; formația de dansuri și orchestra Rafinăriei Teleajen; orchestra de balalaici a întreprinderii «Feroemail» (ora 18)

B-dul Independenței: orchestra de muzică ușoară a Băncii de stat; fanfara Rafinăriei Ploiești și orchestra restaurantului «Bulevard» (ora 18.30)

Pădurea Păulești: demonstrație de haltere și scrimă (ora 10); orchestra de muzică populară, brigada artistică de agitație și formația de dansuri ale rafinăriei «Lazăr Edeleanu»; orchestra, brigada artistică de agitație și formația de dansuri ale Fabricii de geamuri Scăieni (ora 17).

Bogată duminică!

*

Sub efectul neonului, aleile uzinei „1 Mai" sînt lungi panglici de aluminiu; de departe, halele enorme de sticlă se decupează albe pe neagra tafta a cerului; din cînd în cînd interiorul halelor e fulgerat de o sclipire ca de „flash" și, o clipită, peste stivele de țevi din curte, peste salopeta muncitorilor trebăluind la montarea uriașului turn de sondă tolănit afară, trece un scurt val de lumină viorie.

Ne călăuzește în această vizită nocturnă tînărul nostru prieten și tovarăș Ion Neamțu, secretarul organizației utemiste a întreprinderii, familiarizat nu numai cu topografia și cu fizionomia nenumăratelor și imenselor ateliere — ca unul ce-și petrece vremea în cuprinsul lor, plin de afecțiune și de grijă pentru tinerii muncitori tot atît de destoinici în meserie, pare-se, pre cît am văzut că sînt pe terenul de sport, pe cel artistic și pe cel coregrafic — ci familiarizat și cu secretul feluritelor mașini automate care produc întreaga gamă a matrițelor de forat și a instalațiilor complete petroliere, ca unul ce s-a ocupat intim și îndelung de ele, în calitate de mecanic.

Le-am văzut aceste mașini năzdrăvane. În secția de fabricare a sapelor de forat am văzut miraculoasele mașini care îndeplinesc silitoare și fără greș nu știu cîte operațiuni succesive (cred că 16, după numărul butoanelor), pe baza unui program pe care-l „citesc" și-l execută instantaneu.

Muncitori calificați în tehnologia subtilă a acestor mașini moderne nu fac decît să le supravegheze, atenți ca un capelmaistru la simfonia orchestrei, intervenind la un „lapsus" de notă, apăsînd eventual pe unul din cele 16 butoane ca să-i „amintească" etapa următoare din context, asupra executării căreia ea a avut parcă o vagă șovăială. Precis, piesa masivă de oțel ce i s-a dat ca „temă" capătă forma și finalitatea dorită, strunguri invizibile o sculptează, polizoare o șlefuiesc la milimetru, ca peste o bucățică de timp un semnal de oprire să anunțe că e terminată.

Tînărul strungar Alexandru Adrian, băiat înalt și frumos, absolvent al școlii medii serale, examinează lucrarea. Burghiul, strălucitor și greu de cîteva ocale, filetat și danturat ca o piesă de orologerie, n-are nici un cusur. E gata pentru a fi trimis în locurile cu sonde, la noi sau în străinătate, unde materialele fabricate la „1 Mai" ne-au făcut faima, ca și specialiștii uzinei acesteia cînd s-au dus să le monteze în multe țări din Asia și din alte continente.

Aflăm aceste lucruri și de la muncitorii de pe platoul de montaj, și de la șeful de echipă Bratu Ion, care a fost în India în anii 1959-60 și 1961-62. L-am găsit pe platoul de montaj, afară, cocoțat împreună cu Nicolae Ion, lăcătuș și fotbalist eminent, cu Voicilă Vasile și Vișinoiu Nicolae, pe gigantul schelet de fier înfățișînd un turn de sondă încă în...fașă.

Sentimentul nopții active, productive, infuza prezenței mele aci o tonică încordare. Siguri de iscusința lor profesională, oamenii aceștia își fac munca tot așa de natural, de sîrguitor și de vioi ca și în schimbul de zi. Colosul acesta de metal nu-i intimida, crezînd în conștiința lor un raport între dimensiunile obiectului și potențialul lor fizic. O vor dovedi, cum au mai dovedit-o de atîtea ori, m-am încredințat uitîndu-mă cu cîtă precizione lucra atleticul Nicolae Ion, manevrînd și fixînd articulațiile imensului turn.

Era miezul nopții. O boare răcoroasă zburlea frunzișul castanilor, din apropiere venea fîșîitul apei de la tulumba grădinarului dirijată spre răzoarele de pe alee, uruitul mașinilor umplea spațiul cu o altă ploaie sonoră. Departe se auzeau claxoanele camioanelor ieșind încărcate cu țevi prin poarta uzinei.

Fotografii de Traian PROSAN

... o spuză de scînteieri egal repartizate pe catifeaua nopții... Sînt luminile forței noastre de nebiruit, a cărei tărie stă în munca și lupta celor ce muncesc. În marile rafinării ploieștene, în uzinele „1 Mai" și în alte întreprinderi aceste lumini strălucesc noapte de noapte. Pentru că aici lucrul nu încetează niciodată.

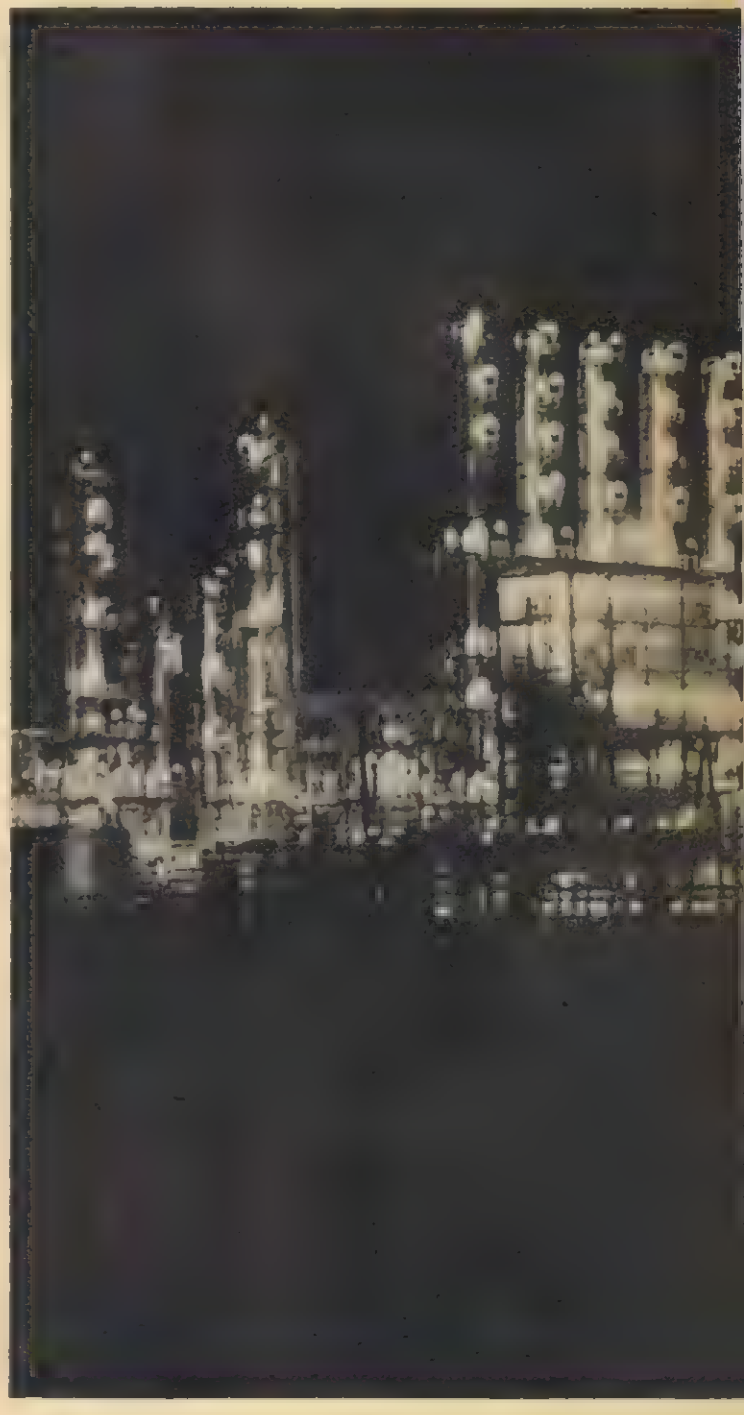

DOUĂ

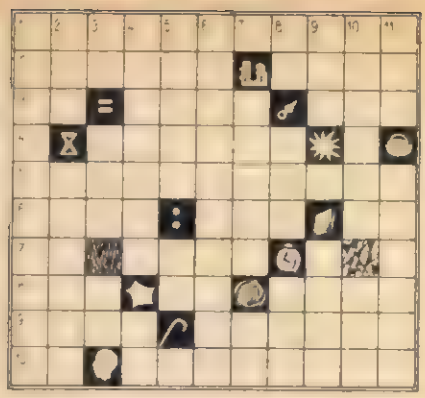

ORIZONTAL: 1) Cu două fețe 2) În număr de două, țineau cald la picioare — La fel 3) A vui — Cele două deschizături în care intră portițe ecluzei — Sufix. 4) Regulament. 5) Întîia maimuță care s-a ridicat în două picioare. 6) Unde-s doi puterea crește (sing.) — Nutrit pe din două! — Consoane. 7) Neculai Deleanu — Prieten. 8) Împletitură de nuiele, cu două torți — Bluză — Localitate 9) Se execută în doi, cînd se face în trei mișcări (sing.) — Icre de calitatea a doua. 10) Conjuncție latină — Ales din doi sau din mai mulți (fig.).

VERTICAL: 1) Semn ortografic... în temă (2 cuv.) 2) Adverb latin — Dat pe din două. 3) Literă grecească — A cunoaște — Cușme! 4) Instrument chirurgical cu două tăișuri — Vitamină în două litere. 5) Cele două oase ale bazinului (sing.) — Notă. 6) Instrument muzical format din două lemne (pl.). 7) Păzitorul haremului — În rafală! 8) Pronume la persoana a doua — Întreit! — Unități de timp. 9) Polițai de pe vremuri (pl.) — Program. 10) Unde e vorba de doi ochi și doi dinți — Interjecție. 11) Pronume pentru două fete — Al doilea.

Dezlegarea jocului „OAMENI ȘI OAMENI", apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) Motani — Vestit. 2) Onorați — Cain. 3) Metis — Sport — L. 4) Își — Ușor — Pașă. 5) It — Ace — — Omenos. 6) Ași — Șefi — Ită. 7) S — Pas — Delicat. 8) Ura — Omușori — O. 9) Politicoși — Pr 10) Umaniștarișți. 11) Saci — Ati — Urși. 12) Nimeni — Arion. 13) Pitice — Voinic

La drum!

PE VALEA GĂLBINELELOR

Printre minunatele flori care cresc pe munții noștri există unele care ne amintesc de margaretele fineților, dar ale căror ligule întinse sînt tot gălben-aurii ca și discul florii. Ciobanii le-au spus *gălbinele de munte*, neintîlnindu-le decît sus, pe înălțimi, prin vîlcelele și hornurile stîncoase și umbroase. Botaniștii le-au dat însă și un nume științific, *doronicum carpaticum*. De ce carpaticum? Deoarece aceste flori din familia compozeelor nu cresc în alți munți, ci doar în Carpați, fiind, așa cum se spune, un *endemis carpatic*.

Vara, din iunie pînă la sfîrșitul lui august, auriul gălbinelelor aduce în lumea aspră a vîlcelelor alpine strălucirea soarelui, multiplicat parcă în zeci și sute de exemplare.

Așa ne apar ele și pe una din cele mai interesante văi din abruptul muntelui Costila, care se ridică masiv, impunător, deasupra Bușteniilor. Și de aceea văii i s-a dat numele de *Valea gălbinelelor*. Apoi, alpiniștii care cercetînd Costila au descoperit noi trasee au extins denumirea, și astăzi avem: Peretele gălbinelelor, Strunga gălbinelelor, Colțul gălbinelelor și chiar Hotelul gălbinelelor. Numai că „hotelul" este doar o mică grotă, bună de adăpost în caz de ploaie și de înnoptare la mare nevoie.

Și totuși Valea gălbinelelor ar putea primi mai

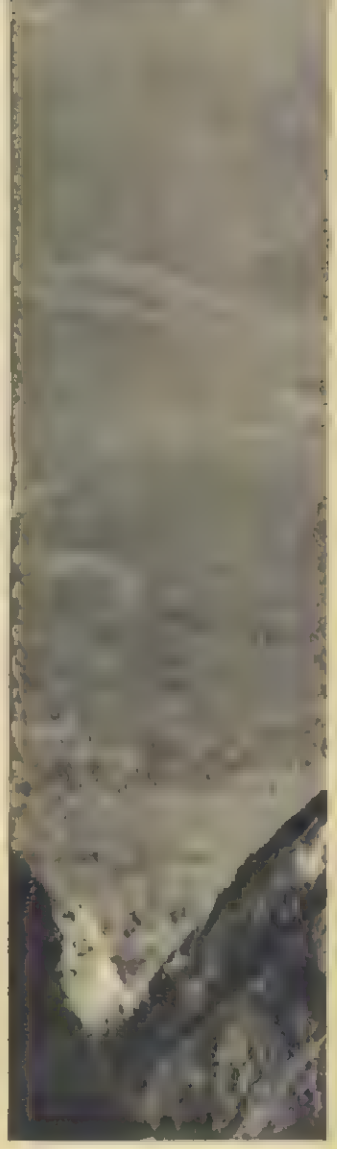

de vorbă cu medicul

AMIGDALITELE

Amigdalele fac parte din țesutul limfatic și au rolul de barieră în calea microbilor care intră în organismul omenesc pe nas și pe gură. Dar acest rol amigdalele îl pot îndeplini numai dacă sînt sănătoase, cele bolnave constituind un focar de infecție cu consecințe pe care uneori le resimțim toată viața. Sub acțiunea frigului, a consumului de băuturi sau alimente prea reci, amigdalele se inflamează, dînd ceea ce se numește *amigdalită acută*, cu semnele ei caracteristice: frisoane, febră mare, dureri la înghițit, dureri musculare și articulare cu o stare de rău general.

Îndată ce boala a apărut, trebuie să consultăm medicul, care va indica tratamentul necesar, diferențiat în raport cu forma de amigdalită. Amigdalita acută, tratată bine și la timp, se vindecă de cele mai multe ori fără complicații și fără a lăsa urme.

Sînt însă persoane care din diferite cauze — cum sînt: frigul, bolile nasului care obligă la respirația pe gură, sinuzitele și vegetațiile ale nasului — se îmbolnăvesc de amigdalită cronică. În acest caz nu vom mai avea semnele din forma acută. Boala se manifestă cu tuse uscată, ușoare dureri și înțepături în gît. La compresiunea amigdalelor, efectuată de medic, se constată că din acestea iese o secreție purulentă. Forma aceasta de amigdalită dă complicații numeroase la organele de vecinătate, ca laringite cronice, bronșite cronice și, prin înghițirea continuă de puroi, gastrită și apendicită.

Puroiul provocat de amigdalita cronică și trimis prin vasele sanguine ajunge în cele mai îndepărtate părți ale corpului. Nu rareori, după o infecție amigdaliană apare un reumatism acut care, prin complicațiile cardiace ce le poate da, îmbolnăvește omul pentru toată viața. De asemenea amigdalele pot îmbolnăvi glande cu secreție internă, rinichii etc.

Copiii cu amigdalită cronică vor suferi întîrzieri în dezvoltarea lor, ei purtînd amprenta unei debilități generale.

Ce avem de făcut? În primul rînd să consultăm medicul. El va stabili ce tratament trebuie urmat. În general, în cazul amigdalitei acute fără recidive tratamentul medical conservator va fi suficient. În cazul amigdalitei cronice de cele mai multe ori se impune tratamentul radical chirurgical, care constă în extirparea amigdalelor.

Dacă nu ne vom conforma indicațiilor medicului, întîrziind intervenția, în organele afectate boala va evolua, organul făcînd o boală pe cont propriu, iar extirparea amigdalelor nu va mai aduce nici o ameliorare.

Dr. Silviu GHEREA

povestea vorbei

DE DOUĂ ORI

Pentru a reda sensul îmbinării noastre *de două ori*, romanii foloseau un singur cuvînt: *bis*, pe care-l folosim și noi cînd cerem unui artist, unei orchestre etc. să execute „a doua oară" o piesă care ne-a plăcut. Întrucît nu toată lumea știe exact ce a însemnat *bis*, mulți folosesc cuvîntul pentru a cere interpretarea unui supliment, a unei bucăți care n-a fost inclusă în program.

Același cuvînt latin, în forma *bi*, apare ca prim element într-o serie de termeni tehnici, cu sensul limpede de „doi", „dublu" sau „de două ori": *bivalent* înseamnă „care are două valențe", avioanele cu două aripi dispuse una deasupra celeilalte se numesc *biplane*, despre om se spune că este un animal *biped* pentru că umblă în două picioare (*pedes*, tot în latinește, înseamnă „picioare"), publicațiile care apar de două ori pe lună se numesc *bilunare* etc., etc. Destul de limpede este sensul silabei *bi* și în *binoclu*, a cărui primă parte conține un cuvînt din familia lui *bis*, și anume *bini* „cîte doi", iar partea a doua se leagă de latinescul *oculus* (ochi).

În schimb există termeni în care prezența lui *bis* nici nu poate fi bănuită de nespecialiști; printre aceștia se numără *bilanț* și *balanță*.

Deși deosebite ca înțeles, *bilanț* și *balanță* sînt alcătuite din aceleași două elemente: *bis* și *lanx*, adică „taler", pe latinește. Instrument de cîntărire prevăzut cu *două talere* — așa ne reprezentăm și noi balanța; evident, mai cunoaștem și tipuri de balanțe care nu corespund imaginii evocate de sensul celor două cuvinte latinești.

În *bilanț* sensul de „taler" s-a transformat, căpătînd un caracter figurat: bilanțurile în contabilitate au *două părți* (activ și pasiv); cînd facem bilanțul unei activități comparăm *două aspecte* (ce a fost bun, pozitiv, și ce a fost rău în activitatea respectivă). Prin ideea de comparare, de cîntărire, *bilanț* își dovedește înrudirea cu *balanță*, cu care de altfel seamănă foarte mult și ca formă.

Sorin STATI

ȘI S
ȘI MATER

În inima Deltei Dunării, la Maliuc, pe locuri altădată pustii, este astăzi un adevărat orășel al cărui locuitori — chimiști, hidrologi, biologi, botaniști, specialiști în probleme de mecanică etc. — sînt cu toții lucrători ai Stațiunii experimentale stuficole Delta Dunării.

Alături de blocurile cochete construite pentru mica populație a Maliucului, se află și clădirea birourilor și laboratoarelor stațiunii, astfel construită și finisată încît să asigure specialiștilor în cercetarea stufului și condiții cît mai bune de muncă, dar și o ambianță plăcută. Iar printre elementele ce compun această ambianță se află și lucrări de artă, dintre care cele mai interesante ni s-au părut cele două mozaicuri reproduse în fotografiile alăturate.

Mozaicurile împodobesc pereții holului de intrare în clădire. Subiectul lor

DACĂ JILȚURILE AR PUTEA VORBI!...

Sînt vreo zece jilțuri. Înalte, masive, cu o complicată sculptură în lemn de nuc și cu o tapițerie bogată, lucrată într-o piele scumpă, peste care scurgerea anilor și-a pus pecetea. Se află în holul în care funcționează casa de bilete a agenției „Navrom" din Sulina. Dacă te apropii mai mult de ele vei observa că în dantelăria de lemn a spătarelor sînt sculptate trei litere împletite între ele cu măiestrie: „C.E.D." Nu-ți trebuie prea multe investigații pentru a afla istoria lor: sînt fotoliile din sala de consiliu a răposatei „Comisii Europene a Dunării", care ne-a încălcat suveranitatea națională timp de decenii de-a rîndul. La luarea citor hotărîri îndreptate împotriva intereselor poporului nostru și a independenței noastre naționale n-au fost martore mute aceste jilțuri! Ele n-au din păcate grai. Dar oamenii nu uită. Și dacă astăzi nu sînt decît un obiect de ironie la adresa trecutului, duse fiind într-un muzeu de istorie jilțurile ar putea vorbi și mai mult despre timpurile, din fericire apuse, cînd burghezia românească vînduse monopolurilor occidentale gurile Dunării, ca și întreaga țară de altfel.

V. VIȘAN

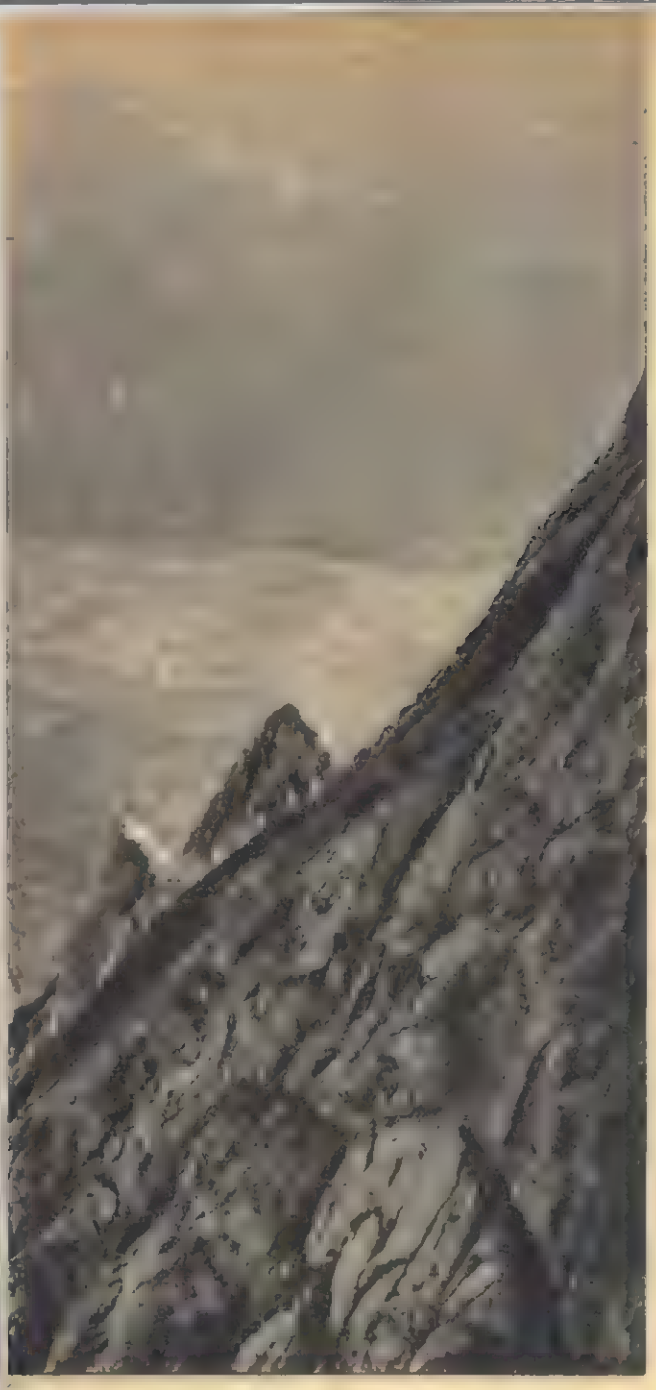

mulți oaspeți. Desigur nu dintre cei care fac primele drumuri în munte, dar cei care au parcurs mai toate potecile marcate din Bucegi, care au urcat creasta Bucșoiului sau Valea Mălăiești-lor și au cunoscut florul ce îl dau hățișurile de pe Brina Mare a Caraimanului sau Brina Caprelor de pe Bucșoiul pot încerca ascensiunea, în tovărășia de neînlocuit a unui bun cunoscător al locurilor și cu echipament potrivit.

Faptul că Valea gălbinelelor este trecută printre traseele alpine, fiind categorisită la gradul de 1 B, nu trebuie să sperie. Pentru a parcurge această vale nu este necesară coarda alpiniștilor; nu se escaladează pereți abrupți, ci doar ici-colo este nevoie și de ajutorul brațelor pentru a învinge obstacolele puse în cale de cîteva săritori. De altfel și acestea pot fi ocolite.

Să facem acum cunoștință cu Valea gălbinelelor.

Din Bușteni, de la Cămin-nul alpin, se urcă domol prin codrul de fag de pe Muncelul. După o oră de mers, din poteca marcată cu triunghi roșu se desprinde spre stînga o alta, marcată cu bandă albastră. După o altă oră de mers se ajunge la refugiul alpin Costila, din valea cu același nume.

De la refugiu, poteca, mai firavă și nemarcată, ține un timp malul drept (cum se urcă) al Văii Costilei, apoi spre dreapta urcă piept-iș coama cu înțepeni care desparte Valea Costilei de Valea gălbinelelor. Pe versantul celălalt poteca se strecoară abil printre ultimii molizi și coboară în firul văii. Pădurea a rămas în urmă și începe ascensiunea propriu-zisă a văii pietroase, întreruptă ici-colo de „săritori". După ce se trec primele două, iar a treia este ocolită, în stînga văii apare, impunător, Peretele gălbinelelor, iar în dreapta se vede Colțul gălbinelelor.

Urcușul continuă accentuat pe o serie de trepte înalte pînă în Strunga gălbinelelor, de unde hățișul coboară în Valea scoruș-ilor, pentru a urca apoi, pe această vale, pînă în Brina Mare a Costilei. Urmiudu-se brina, spre stînga se trece în căldările de obîrșie ale Văii Costilei și de aici, pe turnul lui Gelezeanu, se ieșe în platoul Bucegilor după 6-7 ore de la plecarea din Bușteni. Drumul n-a fost ușor, dar satisfacția spectaculoaselor priveliști și plăcerea învingerii unui drum care, de jos, pare inaccesibil recompensează efor-turile.

Gh. EPURAN

UBIECTUL, IA PRIMĂ

ți constituie munca de recoltare a stufului — pe de o parte așa cum se făcea în trecut, cu mijloace primitive manuale, pe de alta așa cum se face astăzi, cu mijloace înaintate, industriale.

Aceste lucrări ornamentale sînt valoroase atît din punctul de vedere al conținutului lor de idei și al realizării artistice, cît și din acel al tehnicii cu ajutorul căreia au fost executate. Într-adevăr, materia primă care a stat la baza realizării mozaicurilor nu a fost cea „clasică"; nu s-au folosit aci nici pietricelele colorate, nici bucățelele de sticlă, de ceramică sau de alte materiale, ci numai bucățele de... stuf. Colorate divers și îmbinate între ele cu măiestrie, bucățelele de stuf creează un ansamblu plăcut ochiului și cu atît mai interesant cu cît materia primă constituie însuși subiectul mozaicurilor.

din toată lumea

MISTERUL COROANEI DE LA WAWEL

În paraclisul regelui Sigismund, din Wawel, fostul palat regal din Cracovia (R.P. Polonă), astăzi muzeu, există, atîrnat de plafon, un vultur cu o coroană ornată cu „sticluțe colorate". Nici unul din cataloagele muzeului nu-l menționa și nimeni nu i-a acordat atenție. Dar, în timpul recentelor reparații ale paraclisului, un bijutier, examinînd coroana, și-a dat seama că este împodobită cu un briliant de zece carate și cu șase rubine mari. Muzeografii caută în prezent să dezlege misterul coroanei vulturului de la Wawel.

... ȘI UN PESCUITOR DE PERLE

În Republica Populară Ungară au luat sfîrșit lucrările de analiză a datelor obținute în cadrul recensămîntului ce a avut loc în anul 1960. Dintre cei 10.000.000 de locuitori ai țării, 5.312.800 lucrează în diverse ramuri ale economiei naționale. Cea mai frecventă profesiune în industrie s-a dovedit cea de lăcătuș, cu care se ocupă un număr de 123.597 persoane; pe locul doi s-a situat meseria de croitor, cu 69.500 de oameni; numărul șoferilor depășește 60.000, la care se pot adăuga cei 37.000 de conductori de tractoare; însemnat este și numărul cadrelor medicale (peste 50.000), al celor ce lucrează în învățămînt (72.000) și în domeniul literaturii și artei (12.774). Dar există și profesiuni ce ar putea fi numite unice. În regiunea lacului Balaton a fost descoperit un... pescuitor de perle. Mai există în Ungaria și un meșter în confecționarea săbiilor, precum și un om a cărui meserie este stîrpirea popîndăilor.

CULESE... PE LITORAL

...Pînă mai acum cîțiva ani, la Eforie-Nord apa potabilă era adusă în cisterne pe calea ferată. În prezent două sonde cu mare debit (numai una din ele dă 2,5 vagoane pe oră) scot apă potabilă de la o adîncime de circa 400 m.

...În 16 ani, capacitatea de cazare a stațiunii Eforie-Nord a crescut de aproape zece ori (de la 650 paturi în 1945 la 6.300 paturi în 1963).

...Noul far din Constanța are o înălțime de 58,20 metri. Lumina lui, produsă de lămpi cu vapori de mercur, se vede de pe mare de la o distanță de aproape 40 de kilometri.

...Acvariul din Constanța, inaugurat la 1 mai 1958, cuprinde circa 2.000 de exemplare, unele foarte rare, din fauna marină a țării noastre și sînt expuse în circa 60 de bazine-acvarii.

...Portul turistic Tomis din Constanța, construit recent pentru hidrobuzele care fac legătura pe apă între stațiunile de pe litoral, se află chiar pe locul portului vechii cetăți Tomis.

DOVLEAC, NU GLUMĂ!

O dată la doi ani are loc în vechiul oraș Kiustendil din R.P. Bulgaria o expoziție internațională de fructe și legume, cu participarea tuturor țărilor balcanice. La expoziția din acest an una din medaliile de aur a fost obținută de acest dovleac gigantic, prezentat de producătorii bulgari. Voinic trebuie să fie cel care-l poartă pe umeri: dovleacul cîntărește 74 kilograme.

UN CUI EXTRAS DIN INIMĂ...

Micul Misa Banici din Sverdlovsk, în vîrstă de 10 ani, se juca într-o bună zi cu prietenii săi. Jucăria lor era o arbaletă. Folosind un cui drept săgeată, unul dintre copii a țintit în Misa

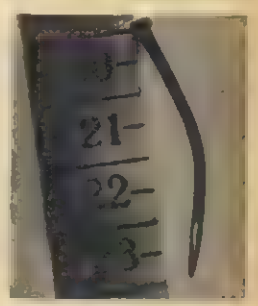

Cuiul s-a înfipt în pieptul băiatului, i-a străbătut inima prin ventriculul drept și s-a oprit în șira spinării. Și totuși Misa a fost salvat de la moarte. Doctorul Zveriov din Sverdlovsk, printr-o operație ce a durat trei ore, în care de tot atîtea ori s-a recurs la masarea inimii pentru a readuce viața în trupul copilului, a reușit să extragă cuiul. În fotografie: cuiul de 4 cm care a străbătut inima lui Misa Banici. De remarcat că din cauza forței și vitezei cu care a pătruns, cuiul s-a îndoit.

TETANOFILIE...

...înseamnă colecționarea de încălțăminte. La Marsilia a apărut de curînd un „Club al tetanofililor", ai cărui membri colecționează tot felul de ghete, pantofi, botfori, cipici, mocasini, botine, sandale și cizme, din toate epocile.

„LIBERTATEA" LOR

de POP Simion

Ai zice că e vorba de o scenă panoramică din ultimul film al lui Visconti sau Bardem; un cer vast, sugestiv, deasupra unei mulțimi negre, copleșite de o durere mută. Nu; ceea ce vedeți nu este nicidecum o „punere în scenă", opera vreunui strălucit regizor, care cu prețul unui zbucium artistic deosebit ar fi realizat o cutremurătoare scenă de masă. Durerea de pe fețele oamenilor din imagine nu este una actoricească, obținută de niște figuranți în schimbul cîtorva lire italiene sau pesetas spaniole: durerea lor vie, neagră și nepotolită, a fost declanșată de sălbaticele represiuni ale poliției rasiste din Sharpeville (Republica Sud-Africană), care a tras în mulțime, omorînd zeci de negri.

Îmi aduc aminte de o fotografie unică în felul ei, tulburătoare prin forța și simbolurile pe care le cuprindea: în 1917, soldații americani care se îmbarcau pentru Europa spre a lupta contra militarismului prusac — printre voluntarii care au participat la război se afla și Ernest Hemingway — au reconstituit cu trupurile lor, pe un teren vast, grandioasa Statuie a Libertății de pe țărmul Atlanticului. Alcătuiseră deci soldații de care vorbesc — 18.000 la număr — o cutremurătoare statuie vie în care pulsau zecile de mii de kilograme de sînge cald, omenesc, pus în mișcare de 18.000 de inimi; o colosală statuie în carne și oase, formată din trupurile gata de luptă ale celor 18.000 de combatanți; o impresionantă statuie care privea și gîndea, căreia i se împrumutaseră, pentru o nobilă clipă, ochii și gîndurile celor 18.000 de ostași. Era acesta un omagiu adus ideii de libertate, slăvirea drepturilor omului dintr-un viitor care se părea că va fi scutit de bombe, de grindina metalică a proiectilelor, iar lumea se presupunea că va intra într-o epocă în care personalitatea umană să fie cultivată în chip armonios și multilateral. Dar acesta a fost doar un vis — sincer, curat, generos — al celor 18.000 de soldați, vis care s-a destrămat în chiar clipa cînd oamenii aceștia, gata de luptă în numele ideii de libertate, au dispersat uriașa statuie vie pe care o alcătuiseră cu trupurile lor îmbrăcate în postav militar. Cele 18.000 de speranțe au fost imediat, și de atunci încoace consecvent înșelate, au fost ucise de 18.000 de ori în răstimpul care a trecut de la acea dată memorabilă.

Libertatea are frunte inspirată, înaltă, ochi limpede și obraz curat, luminos, cu trăsăturile impregnate de ideea speranței, înțelepciunii și fericirii pe pămînt, așa cum a conceput-o marele sculptor, autorul vestitei statui; libertatea e asemuită cu o femeie frumoasă, voluntară, energică, ce ține într-o mînă simbolica torță a adevărului, prin care glorifică virtuțile „lumii noi" așa cum au vrut-o Lincoln și Whitman. Dar libertatea stă cu fața întoarsă spre nemărginirea oceanului, ea are ochii de piatră și suferă de o gravă și cronică miopie; în spatele ei, spre continent și în statele care formează așa-zisa „lume liberă" — fie că e vorba de dictaturile militare din America Latină, de Spania franchistă ori de regimul marionetă din Vietnamul de Sud — acolo se lăfăie dezmățul capitalului, au loc crime segregaționiste, greve înăbușite în sînge, jafuri coloniale, mizeria colcăind în cartierele mărginașe, în vreme ce pe Broadway, la Bonn, în Madrid ori în orașul de pe Tamisa armate de polițiști apără cu bastonul de cauciuc libertatea de jaf a marilor magnați și, totodată, libertatea de a muri de foame a milioanelor de truditori.

Am văzut recent, într-o publicație ilustrată engleză de mare tiraj, o caricatură (a lui J. Day) în care vestita Statuie a Libertății apare reprodusă în chip mozaical din bastoane de cauciuc polițiste; nu este acesta numai un truc simbolic al caricaturistului, ci o realitate dureroasă și crudă. Este imaginea pe care o contrapune, de fapt, Occidentul contemporan acelui gest unic, tulburător, al celor 18.000 de soldați din anul 1917; este imaginea expresivă a ideii de „libertate a omului" tip occidental capitalist, colonial, august 1963. O argumentăm prin cîteva documente fotografice.

Imaginile amintesc de „libertăți" pe care le-am cunoscut și noi cîndva, sub capitalism.

De aceea realitățile sumbre oglindite în fotografiile de față ne ajută să prețuim cum se cuvine marile și adevăratele libertăți pe care poporul nostru muncitor le-a cucerit sub flamura lui August 23.

— Începînd de azi, miss, va trebui să vă schimbaţi locuinţa — par a spune aceşti poliţişti londonezi, care s-au obişnuit de mult să nu mai fie nişte „gentlemeni"; ei evacuează cu brutalitate pe cetăţenii nevoiaşi din cartierul St. Pancras, dînd astfel o mînă de ajutor marilor proprietari care îşi sporesc necontenit veniturile.

„Vina" acestui tînăr este de a fi demonstrat pentru pace pe o stradă din Stockholm. El, ca şi ceilalţi luptători pentru pace, este ţinta unor adevărate „vînători" la care se dedau poliţiştii din Occident, înarmaţi în acest scop cu pistoale, bîte de cauciuc, substanţe chimice, tulumbe pompiereşti şi... cîini în zgardă. Ruşinoasă misiune!

Imaginea nu ne prezintă nici popi, nici cruci, nici procesiuni funerare; totuşi e vorba de moartea unui om, de prăbuşirea lui definitivă: ţăranului Walther din Holzhausen (R.F. Germană) i se vinde avutul la licitaţie. Este imaginea particulară a unui proces economic mai general, pe care politica autorităţilor de la Bonn îl adînceşte mereu.

Oficialităţi americane au declarat recent că vor sprijini în continuare clica lui Ngo Dinh Diem din Vietnamul de Sud. Înseamnă deci că acest călău diemist are soldă asigurată; va mai omorî în torturi şi alţi patrioţi sud-vietnamezi.

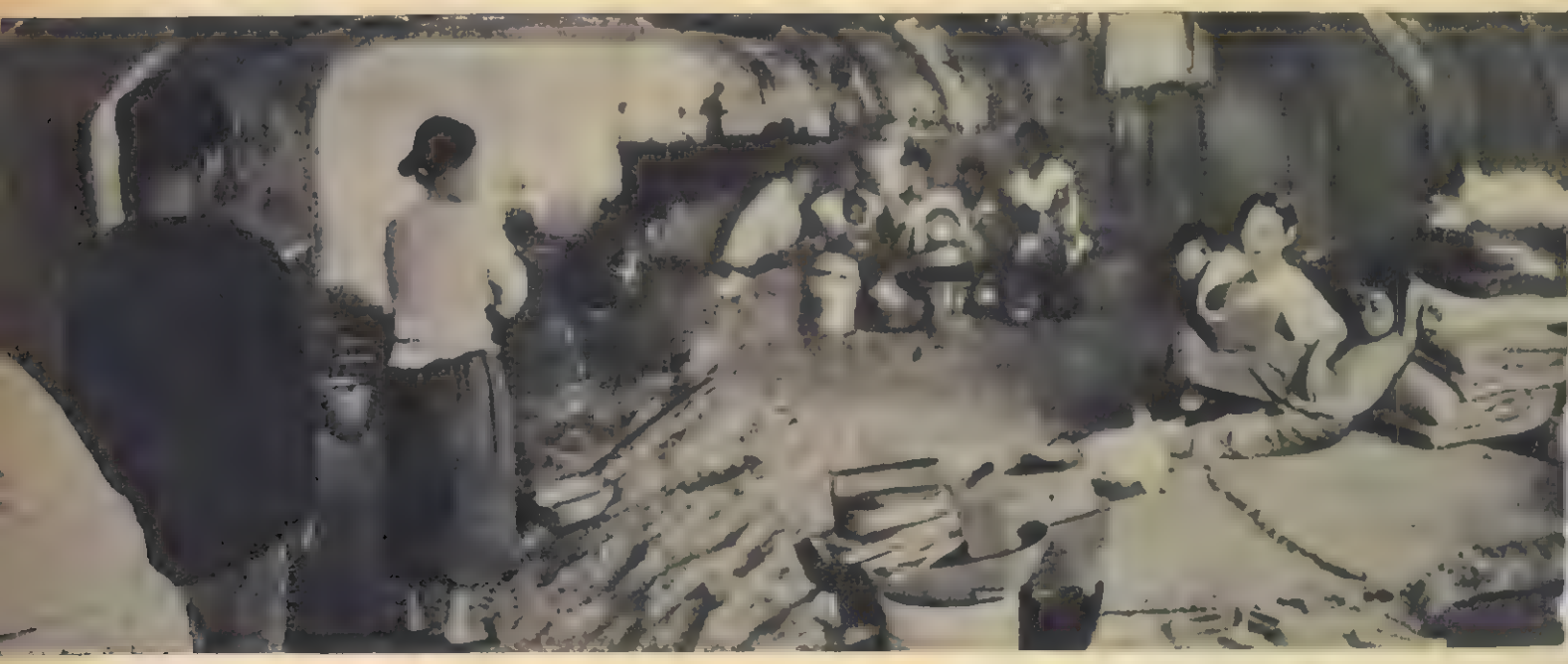

Un ziarist occidental exaltat ar putea scrie, pe bună dreptate, că sărăcimea din Seul (capitala Coreei de Sud) este scutită de orice fel de impozite. Locuind sub un pod, de pildă, nu ţi se cer bani de chirie, de lumină, de apă; şi se cer în schimb nervi tari, pentru că pe şoseaua de deasupra circulă zi şi noapte autoblindate ale armatei americane şi multe tancuri, a căror prezenţă nu este străină de teroarea şi mizeria care domnesc în ţară.

1

2

3

4

1 Peste 5.000 de țărani belgieni au manifestat pe străzile orașului Mons, împotriva majorării impozitelor agricole.

2 La cea de-a V-a ediție a Festivalului de teatru în aer liber de la Szeged (R. P. Ungară) a luat parte și cîntăreața română de operă Zenaida Pally. Iat-o (a doua din dreapta) alături de Ferenc Szalma (de la Opera din Budapesta), Bruno Prevedi (Scala din Milano), Margherita Roberti (Metropolitan -New York) și Peter Glossop (Covent Garden – Londra), mulțumind publicului la sfîrșitul unui spectacol cu opera „Trubadurul" de Verdi.

3 În orașul Santa Clara (Cuba), pe locurile unde altădată se aflau numai cocioabe, s-au ridicat în ultima vreme numeroase construcții pentru oamenii muncii. Fotografia înfățișează un aspect din cartierul „America nouă".

4 Magnații argentinieni, aserviți intereselor monopolurilor nord-americane, precum și reprezentanții diplomatici ai S.U.A. la Buenos Aires, au și început să ducă un război secret de subminare

Fotocronica Flacării ♦ Fotoc

De la etajul V

ÎNDĂRĂT

Nouăsprezece ani (așadar, peste cîteva luni de zile — două decenii) oferă o perspectivă: sînt pe cuimea a două decenii de viață, privitorul poate cuprinde lesne cu ochii văile și treptele pe care le-a străbătut pînă a ajunge la înălțime. Azi îl înțelegi mai bine pe Ieri. La ce să ne uităm în rîndurile acestea de popas și cinstire? Redacția ne-a propus sportul. Bineînțeles, de acord.

Iată-l: jos, la nouăsprezece ani distanță, el ne face cu mîna, pîrpiriu cum l-am lăsat în 1944, cînd începurăm urcușul, și ne îndeamnă să ne uităm și să nu uităm.

Nu — strigă el — nu e vorba de cifre, e vorba de altceva, e vorba despre o idee.

O idee?

— Cea dintîi care-ți trece și trebuie să-ți treacă prin minte.

Dar prima idee, legată de faptul Eliberării... este însăși eliberarea.

— Da.

Așa este, într-adevăr. Cred că se cuvine să pomenim, la un toast, măcar cîteva dintre vitregiile de care s-a eliberat sportul.

Mai întîi, sportul românesc s-a eliberat de mizerie. Toate cele de acum nouăsprezece ani sînt și ne apar — și nu numai privite din punctul unde ne aflăm, ci realmente — neverosimile de mici. Și stadioanele (mai cinstit spus: terenurile), și numărul participanților la o competiție (cel mult o cifră cu două zerouri în coadă), și calitatea recorduri lor și performanțelor în întrecerea internațională. Cu cît trece vremea, cu atît regimul capitalist face o mai bună propagandă în serviciul socialismului — simpla alăturare a statisticii din 1944 cu statistica din 1968 fiind explozivă.

Expunîndu-și o dată părerea (irremediabil proastă) despre contemporanii săi cu putere și titluri de nobilețe, Beethoven cerea scriitorilor să demaște, citez din memorie: „sufletele calice" ale vremii. Foarte potrivită expresie pentru a defini meschinăria în gîndire și construcții a burgheziei de la noi. Foarte potrivită pentru a caracteriza maladia de care a scăpat, prin energie și îndelungat tratament, și mișcarea noastră sportivă. Calic apare ANEF-ul, cel mai mare stadion al Romîniei regale (25.000 de locuri, majoritatea în niște biete tribune durate din lemn), în comparație cu „23 August", de 70.000 de locuri și cu încă zece stadioane ultramoderne. Calică federația de volei și baschet cu ședințe trimestriale la o bere — în comparație cu activitatea federației de azi, care ține legătura telefonic, telegrafic, prin radio și cablu transoceanic cu patru continente întru precizarea calendarului internațional. Calic era bugetul, calic sprijinul (sau bacșișul?) acordat de stat, calice erau, inevitabil, aspirațiile. Întrucît, după cum se știe, istoria nu-și propune decît sarcinile pe care le poate rezolva, sărmanul și bravul ev mediu al sportului nostru amator nu îndrăznise a-și fixa ca obiectiv decît cel mult un drum pînă la Olimpiadă și, ca vîrf, calificarea într-o semifinală la atletism. Calice erau toate ieri, în comparație cu totul, astăzi.

Eliberarea de mizerie a determinat și eliberarea dintr-o anume și „eternă" categorie socială, dacă se poate spune așa, a ordinilor sportive internaționale. Împărțită într-un fel de clase (I-a, a II-a, a III-a), lumea sportului cunoștea, de mult statornicită, o ordine a lucrurilor care, asemeni altor „ordini" „veșnice" sau numai „pe o mie de ani", părea indestructibilă. Din prima categorie făceau parte țările avansate, ai căror reprezentanți intrau în posesia campionatelor mondiale și a titlurilor olimpice cu aceeași regularitate și tot atît de firesc precum sînt primiți la Oxford tinerii de familii bune din Lancashire.

Invizibil „rezervate numai pentru albii sportului", medaliile de aur erau și păreau la București inaccesibile. „Nu-s de noi" — se spunea.

Și iată că azi sînt. Au devenit „de noi".

De Iolanda Balaș.
De Iosif Sîrbu.
De Olga Orban.
De handbaliști.
De canotori.
De jucătoarele de tenis de masă.
De noi.

Pentru că, eliberat din categoria a III-a, sportul românesc a ajuns, urcînd-urcînd, în categoria I a lumii.

AL. MIRODAN

5

împotriva președintelui nou ales al Argentinei, Arturo Illia, care-și va prelua funcțiile la 12 octombrie a.c. Acesta a declarat recent că intenționează să pună capăt politicii înrobitoare a Fondului valutar internațional și să denunțe contractele încheiate anterior cu societățile petroliere străine. În fotografie, Arturo Illia făcînd prima vizită la palatul prezidențial.

5 Comitetul japonez pentru organizarea Olimpiadei ce se va desfășura în 1964 la Tokio a început distribuirea invitațiilor oficiale. Prima invitație i-a fost înmînată lui Tsunenori Takeda (stînga), președintele Comitetului olimpic japonez.

6 New York. În fața unui șantier de construcții din cartierul Brooklyn, muncitori de culoare își exprimă protestul împotriva discriminării rasiale practicate de antreprenori la angajări, purtînd în mod simbolic lanțuri la mîini.

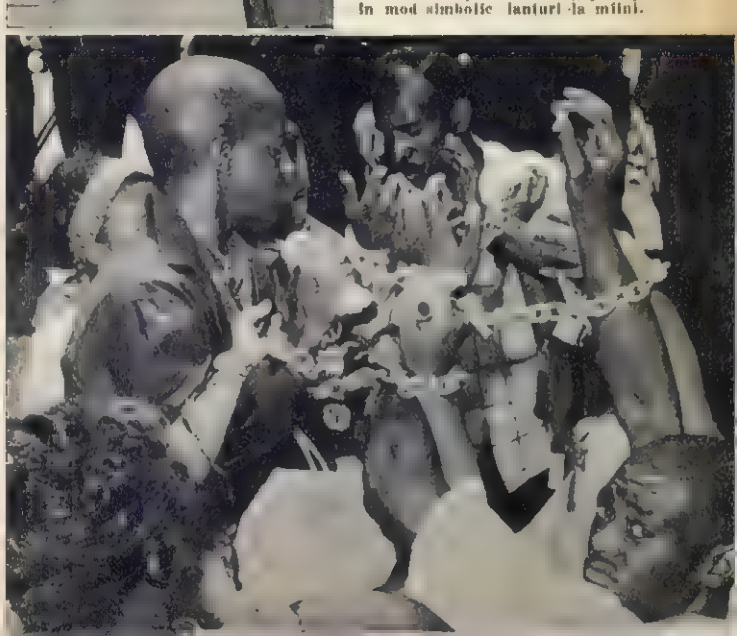

CĂTRE CITITORI

Din cauza unor greutăți de ordin tehnic nu am putut include, în numărul de față al revistei, programul posturilor noastre de radio și televiziune. Începînd cu numărul nostru următor, vom relua publicarea cu regularitate a acestui program.

În curînd pe ecrane:

VENIȚI MÎINE

O PRODUCȚIE A STUDIOURILOR SOVIETICE

Scenariul și regia: Evgheni Taşkov

Imaginea: Radomir Vasilevski — Muzica: Andrei Eşpai

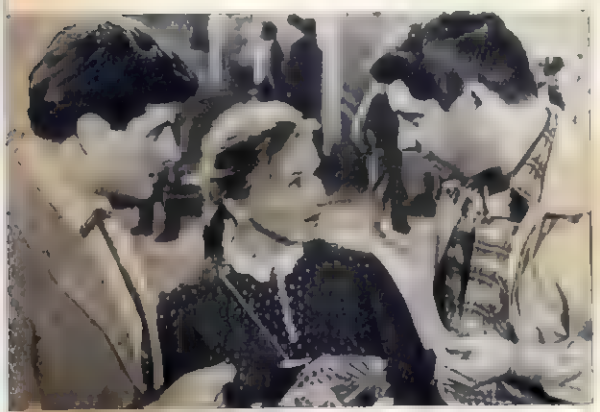

În rolurile principale: E. Savinova, A. Papanov, B. Bibikov, A. Maksimova, I. Gorobeț, N. Jivotova.

Din îndepărtata taiga siberiană, Frosea sosește la Moscova. Vrea să ajungă neapărat cîntăreață: acasă la ea, toți îi spuneau că are voce plăcută și era totdeauna solicitată la spectacolele de amatori. Dar Frosea, fata pădurarului siberian, este naivă, stingace, puțin sălbatică, și drumul ei spre artă nu va fi tocmai ușor. Filmul lui Evgheni Taşkov, presărat cu momente de haz dar și de amărăciune, demonstrează însă că tenacitatea, modestia, pasiunea pentru muzică sînt aliați siguri și hotărîtori ai reușitei în artă.

AȚI AVUT O PANĂ DE CAUCIUC?

APELAȚI
LA CENTRUL SPECIAL
AL FABRICII DE PRODUSE CHIMICE
ȘI PLASTICE „VICTORIA"
din strada Cezar Bolliac
nr. 10, tel. 22.23.90

UNDE SE EXECUTĂ IREPROȘABIL
VULCANIZĂRI
DE ANVELOPE ȘI CAMERE

SE MAI POT REPARA AICI
ÎNCĂLȚĂMINTE
ȘI MINGI DE CAUCIUC

CÎND VOI FI BIOCHIMISTĂ...

Biografia unui tînăr de 21 ani este — firesc — un act succint. Ce și cîte s-ar fi putut întîmpla în puținii ani ai copilăriei și adolescenței?

Atunci însă cînd anii aceștia sînt tocmai acei ai unor profunde răscoliri în viața colectivității din care faci parte, biografiile, fie și ale unor tineri de 21 de ani, se îmbogățesc considerabil.

Este cazul celor din generația mea, a căror trezire la viață se confundă cu epoca marilor prefaceri deschise de Eliberare.

Dacă aș pune față în față ceea ce sînt — datorită lui 23 August '44 — cu ce aș fi fost fără această mare zi, socot că datele biografiei mele — și ale generației întregi — ar apărea mai limpezi, mai încărcate de semnificații. Presupun că la nașterea mea — eram în anii nefericiți ai războiului — părinții mei, amîndoi muncitori, se vor fi întrebat, chinuiți de îndoieli: ce va ajunge copila lor? Spre ce rosturi să-i îndrume pașii pentru a gusta cît mai puțin din amarul vieții de om sărac? Nu visau atunci băieții mei părinți că la 9 ani îmi va fi pusă o cravată roșie, cu o semnificație pe cît de simplă pe atît de înălțătoare: asupra copiilor veghează Partidul.

.....

Am terminat școala medie. Am intrat apoi la universitate. Sînt pe cale să termin studiile Facultății de biologie. Am fost pionieră, apoi am devenit utemistă. Am fost în tabere de copii la Năvodari, la Cîmpulung, la Sighișoara. Apoi în excursii de studii de-a lungul și de-a latul țării și peste frontierele ei, în R.P. Polonă. Voi fi cercetătoare în domeniul biologiei, în specialitatea biochimie, și nădăjduiesc să răsplătesc din plin pe cei care mi-au croit, pentru a ajunge aici, o cale atît de luminoasă: poporul meu și partidul călăuzitor.

E simplă biografia mea, nu?

Dar fără 23 August, cum ar fi fost oare?

Doina BĂLCESCU
studentă anul IV
Facultatea de biologie

ÎI CUNOAȘTEȚI PE ȘAHIȘTI?

Pe terasa „Neptun" de pe plaja din Eforie-Nord, în prezența a numeroși spectatori în... slipuri, se dispută o interesantă partidă de șah. Cine sînt partenerii? Maestrul internațional de șah și campionul țării Florin Gheorghiu și Ciupi Rădulescu de la Teatrul satiric muzical „C.Tănase" din București, campion la... cuplete.

Și cum Florin Gheorghiu, probabil... vrăjit de mare, scapă din mînă o piesă importantă, Ciupi Rădulescu cîștigă. Se pare că performanța sa nu va fi omologată...

C. MOCANU
organizator cultural, Techirghiol

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespondeze: *Ioachim Lazăr*, lăcătuș, com. Gurabarza, rn. Brad, bloc 1, et. II, cam. 6: ilustrate, istorie, muzică; *Marcela Birgăoanu* și *Virginia Moisă*, eleve, Pașcani, str. Dragoș Vodă nr. 29: ilustrate, foto actori; *Lucian Flores*, elev, Bacău, str. Carpați nr. 84: ilustrate, teatru, literatură, film; *Relu Țicalo*, lăcătuș, Vișeul de Sus, str. Crișana nr. 28, reg. Maramureș: ilustrate; *Teodor Vitiliu*, *George Vlădoiu*, *Gicu Zgripcea*, manevranți, și ing. *Dorel Păuna*, Hunedoara, bloc U2, sc.D, et. II, ap. 59: ilustrate, literatură, muzică, filatelie, sport; *Mircea Ion Dumitrache*, elev, Reșița, str. I.C.Frimu nr.1: ilustrate, filatelie, foto actori; *Bujor Milea*, tehnician constructor, Brăila, str. Tolbuhin nr. 61: ilustrate, diverse; *Petru Vintilă*, scriitor, București, str. Crăițelor nr. 2, rn. Lenin: ilustrate; *Febronia Coslache*, bibliotecară, com. Ponor, rn. Aiud: ilustrate, artă plastică.

ȘI LA NOI, LA BOLINTIN

Am citit în „Flacăra" nr. 30/1963 un interesant reportaj intitulat „Părinți și copii", despre viața nouă a colectiviștilor din Mărtinești, raionul R. Sărat. Și noi, cei din Bolintinul de Vale, raionul Titu, ne putem mîndri cu transformările înfăptuite în cei 19 ani ce au trecut de la eliberarea țării. Sătenii jecmăniți odinioară de moșieri sînt astăzi mîndri și liberi colectiviști. Gospodăria agricolă colectivă „N.Bălcescu", care numără 1.630 de familii, posedă o suprafață de 1.180 ha și un sector zootehnic numărînd 145 bovine, 190 porcine și peste 3.000 păsări.

Semnele noului se văd pretutindeni la Bolintinul de Vale, și în casele colectiviștilor (750 aragazuri, 208 aparate de radio, 65 televizoare etc.), și în noile sale instituții: școală medie mixtă, cinematograf cu ecran lat, brutărie, cooperativă cu mai multe magazine moderne, care în anul 1962 au desfăcut mărfuri de peste 14 milioane lei, cămin cultural, bibliotecă cu 13.000 volume, centru de radioficare, farmacie, dispensare — uman și veterinar — într-un cuvînt tot ce este necesar pentru a asigura colectiviștilor condiții de viață înfloritoare. Viață la care nici măcar nu îndrăznea să viseze acum un veac poetul Dimitrie Bolintineanu, fiu al acestei comune.

Ionel PROTOPOPESCU
activist cultural

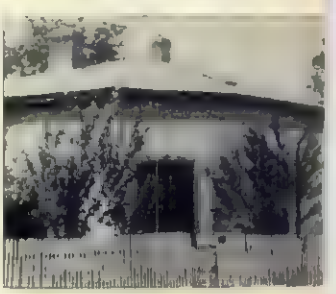

PRIMIM MESAJE DE PE ALTE PLANETE?

„S-a intrat în legături radio cu ființe inteligente de pe alte planete?"

Corneliu BĂLOIU
Spitalul Puchenii, reg. Ploiești

Dumitru PALADA
com. Purani, rn. Videle

Răspunde profesorul universitar CĂLIN POPOVICI, șeful Secției astrofizică și sateliți de la Observatorul astronomic al Academiei R. P. R.

În sistemul solar nu poate fi vorba de așa ceva, întrucît singura planetă pe care ar putea exista viață, planeta Marte, nu poate adăposti decît organisme inferioare, dată fiind vitregia climei de pe suprafața sa: frig, lipsa completă a oxigenului și cea aproape completă a apei. Totuși în sistemul nostru stelar, Galaxia, în care se găsesc circa 150 de milioane de stele, este posibil să se afle cîteva sute de mii de planete în condiții asemănătoare Pămîntului, pe care, deci, să se fi putut dezvolta și viața. Din cele 53 de stele aflate la o depărtare mai mică de 16 ani-lumină de noi, 3 sînt stele oarecum asemănătoare Soarelui, care ar putea avea printre sateliții lor și planete locuite de ființe inteligente. Puterea extraordinară a radiotelescoapelor actuale, care au urmărit emisiile radio de pe rachetele cosmice la peste 100 milioane km și care detectează corpuri cerești emițătoare naturale de radiounde pînă la circa 20 miliarde de ani-lumină de noi, este suficientă ca să recepteze emisiunile radio ale unor ființe inteligente aflate pe planetele unor stele mai apropiate. Astfel, după numeroase studii preliminare, astronomii americani au întocmit un proiect denumit OZMA spre a detecta emisiuni radio ale ipoteticilor locuitori ai planetelor stelelor mai apropiate, folosind în acest scop radiotelescoapele de la Green Bank (S.U.A.). Au ales pentru aceste încercări două stele, *Tau Ceti* și *Epsilon Eridani*, de la care lumina face aproape 11 ani. Încercările de a intra în comunicație radio cu eventualii locuitori ai planetelor ce gravitează în jurul acestor stele nu au dus la rezultate pozitive. Nu trebuie uitat însă că ar trebui 22 de ani ca să se aștepte răspunsul la unele apeluri de pe Pămînt. Nu se pot recepționa decît emisiuni radio spontane de acum 11 ani! Încercări de a se realiza astfel de comunicații s-au făcut și în alte țări, de exemplu în R.P.Polonă. Prelungindu-se durata observațiilor și înglobîndu-se și alte stele, nu e cu totul exclus ca într-un viitor apropiat să fim zguduiți de știrea fantastică a primului mesaj radio extraterestru recepționat pe Pămînt.

Cîteva din cele 600 case noi din zid și acoperite cu tablă construite în ultimii ani la Bolintin Vale.

PLASTICA LA CRAIOVA

În orașul nostru s-a deschis o expoziție de artă plastică la care au fost prezentate 40 de lucrări (sculptură, pictură, grafică). Au expus tineri artiști craioveni, printre care: Iacobi Peter, Paraschiva Mitrică, E. Gregorian, Gh. Vasilescu.

Printre altele au fost expuse și sculpturi în lemn de nuc.

Gh. STOICA
Craiova

Iacobi Peter: Portret de fată (tuș).

ÎN CINSTEA MARII SĂRBĂTORI

În întîmpinarea celei de-a XIX-a aniversări a eliberării țării noastre, colectivul Fabricii de ace de tricotat București a obținut succese importante în întrecerea socialistă. Planul global valoric pe luna iulie a fost depășit cu 2,07%, iar prețul de cost a fost redus cu 7,02% față de sarcina de 6,37%. Muncitorii și tehnicienii luptă în continuare pentru a ridica productivitatea muncii pe fabrică cu 5% și a depăși cu 50% beneficiile planificate, așa cum și-au luat angajamentul în cinstea zilei de 23 August. Printre fruntașii întrecerii socialiste se numără regiorii Florea Ilie și Toma Sachelarie, controloarea Ioana Stoica, muncitoarele Florica Minescu, Maria Mureșanu, Elisabeta Vasiliu ș.a., care-și depășesc norma zilnică cu procente importante.

Grigore GHEORGHE
muncitor

LA INSTRUCTAJ

O sală de spectacol în care doar o mică parte din locuri sînt ocupate... Fotografia a fost făcută în sala Teatrului de stat din Constanța. Pe scenă se repetă „Fîntîna turmelor", dar spectatorii nu sînt spectatori, ci profesori, învățători și activiști culturali din raioanele dobrogene, care activează ca instructori voluntari ai echipelor artistice de amatori din orașe și sate. Din inițiativa Casei creației populare regionale și a Școlii populare de artă din Constanța, ei au participat la un instructaj în cadrul căruia și-au îmbogățit cunoștințele și metodele de muncă artistico-regizorală. Instructajul a durat 4 săptămîni. Fotografia reprezintă un grup de cursanți la clasa de regie, asistînd la o lecție practică sub conducerea regizorului Constantin Dinischiotu de la Teatrul de stat din Constanța.

S. IVAN
Constanța

ÎN ORAȘUL PETROCHIMIEI

Împreună cu un grup de tineri muncitori din industria alimentară, pescari și constructori de vase din Tulcea, am vizitat recent o localitate nou apărută pe harta țării: Onești. Ne-au umplut inima de mîndrie impunătoarele construcții ale Oneștiului, linia modernă și elegantă a arhitecturii sale, confortabilele locuințe ale muncitorilor din industria petrochimică.

În legătură cu această vizită, vă trimit o fotografie înfățișînd unul din frumoasele colțuri ale Oneștiului.

M. GHERASIM
Tulcea

COURBET

„Aș dori să cunosc unele date privitoare la viața și creația pictorului francez Gustave Courbet".

Ion MIHĂILESCU
Ploiești, str. Moților nr. 19

Răspunde criticul de artă PETRU COMARNESCU.

Gustave Courbet (1819-1877), șeful școlii realiste din Franța, a fost unul dintre cei mai combativi artiști-cetățeni, o minte frămîntată de înalte năzuințe și un temperament vulcanic.

Convins că arta trebuie să meargă pe un făgaș umanist popular, inspirîndu-se din viața celor mulți, din tot ceea ce ne înfățișează natura, și că nu există subiecte urîte sau banale dacă aparțin realității, Courbet a combătut romantismul și mai ales tematica mitologică și mistică, alegoriile depărtate de realitate; ateu și adept al materialismului, el ridea de picturile cu îngeri și zeități. Concepția sa a fost fecundată de idealurile revoluției de la 1848, de năzuințele ei umanitare și populare. Courbet și-a făcut un stindard din numele de *realism* dat de scriitorul Champfleury unor fenomene noi din arta și literatura vremii.

Autodidact, el s-a format ca artist studiind la Luvru operele maeștrilor venețieni, flamanzi și spanioli, copiindu-le lucrările și căutînd să folosească marile lor cuceriri picturale pentru concepția și viziunea sa realistă. Temperament viguros, Courbet a izbutit, într-adevăr, să îmbine în sinteza artei sale unele dintre cele mai măiestrite procedee, conferindu-le o nouă forță expresivă în scenele cu țărani și priveliști din munții Jura. Oamenii din satul său natal, Ornans, sînt redați cu o adîncime de mare maestru, cînd îi înfățișează în viața cotidiană. Celebrele sale compoziții: „Spărgătorii de pietră" și „Înmormîntare la Ornans" (1849), „Domnișoarele satului" (1852), „Țesătoare" (1853), „Bună ziua, domnule Courbet" (1855) au o adîncă veridicitate, o neîntrecută forță expresivă, un aer de măreție. Ca și peisajele — și portretele (Baudelaire, Proudhon, Champfleury) sînt lucrate cu o pastă densă, suculentă, strălucitoare, au o soliditate sculpturală și sînt îmbăiate în lumini directe și umbre puternice sau capătă subtile reflexe. Deși au fost întîmpinate cu ostilitate și ironie de către spiritele conservatoare, lucrările lui Courbet și-au răspîndit curînd mesajul și o seamă de artiști, printre care și unii impresioniști, i-au preluat viziunea realistă și procedeele de mare colorist. Astfel, arta legată de viața celor mulți și de adevărul naturii se răspîndește din ce în ce mai mult, datorită lui Courbet și pictorilor de la Barbizon, mai ales lui Millet, alături de care vine să picteze însuși Courbet, ca și Grigorescu al nostru. Grigorescu i-a amintit cu drag lui Vlahuță de „drumeții aceia simpli, în bluză albastră de lucrător" împreună cu care pictase la Barbizon.

Nutrind idei înaintate, socotindu-se el însuși un proletar, Courbet a luptat pe baricadele Comunei din Paris și după căderea Comunei, în 1871, a fost exilat. Concepția și arta lui realistă au rămas mereu pilduitoare.

DE LA FOTOCORESPONDENȚI

În secția de montaj a fabricii „Ruimentul". *(B. Dănescu, Brașov)*

La culesul zmeurei, în împrejurimile Rarăului. *(N. Vlădeanu, Suceava)*

Spații verzi la Tulcea. *(G. Maxim)*

ÎN VACANȚĂ

Călătorind prin raionul Teleajen, am vizitat tabăra de pionieri și școlari din comuna Chela, situată în-

tr-un peisaj fermecător. I-am găsit aci pe elevii Școlii de 8 ani nr. 4 din Ploiești, care beneficiau, ca atîtea sute de mii de copii din patria noastră, de condiții minunate de odihnă și recreare. Am fotografiat acest grup de pionieri ascultînd cu luare-aminte o emisiune radiofonică muzicală.

B. CRĂCIUN
București

DIALOG CU CITITORII

Tiparul: Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"
Macheta: Vlad Mușatescu

41.505

Primiți-mă în casă, pînă veți găsi dv. alta!

Fost-ai lele cînd ai fost!...

PROVERBE

Întinde-te cît ți-e plapuma!

Cînd leleа tot zîmbește, umblă după păcătuit!

Cine a-are frumos pupă și uricios

Cine încaleca măgarul îi suferă și năravul.

Desene de Eugen TARU

Anul XII nr. 35 (431) — 31 august 1963

flacăra 35

Aspect de pe magistrala nord-sud din București.

REDACȚIA: BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța poștală: 3507, Of. 33
Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL REVISTEI 2 LEI. ABONAMENTE: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Proletari din toate țările, uniți-vă!
Anul XII nr. 35 (431) — 31 august 1963
Tlacăra 35

IMAGINI DE LA

MAREA SĂRBĂTOARE

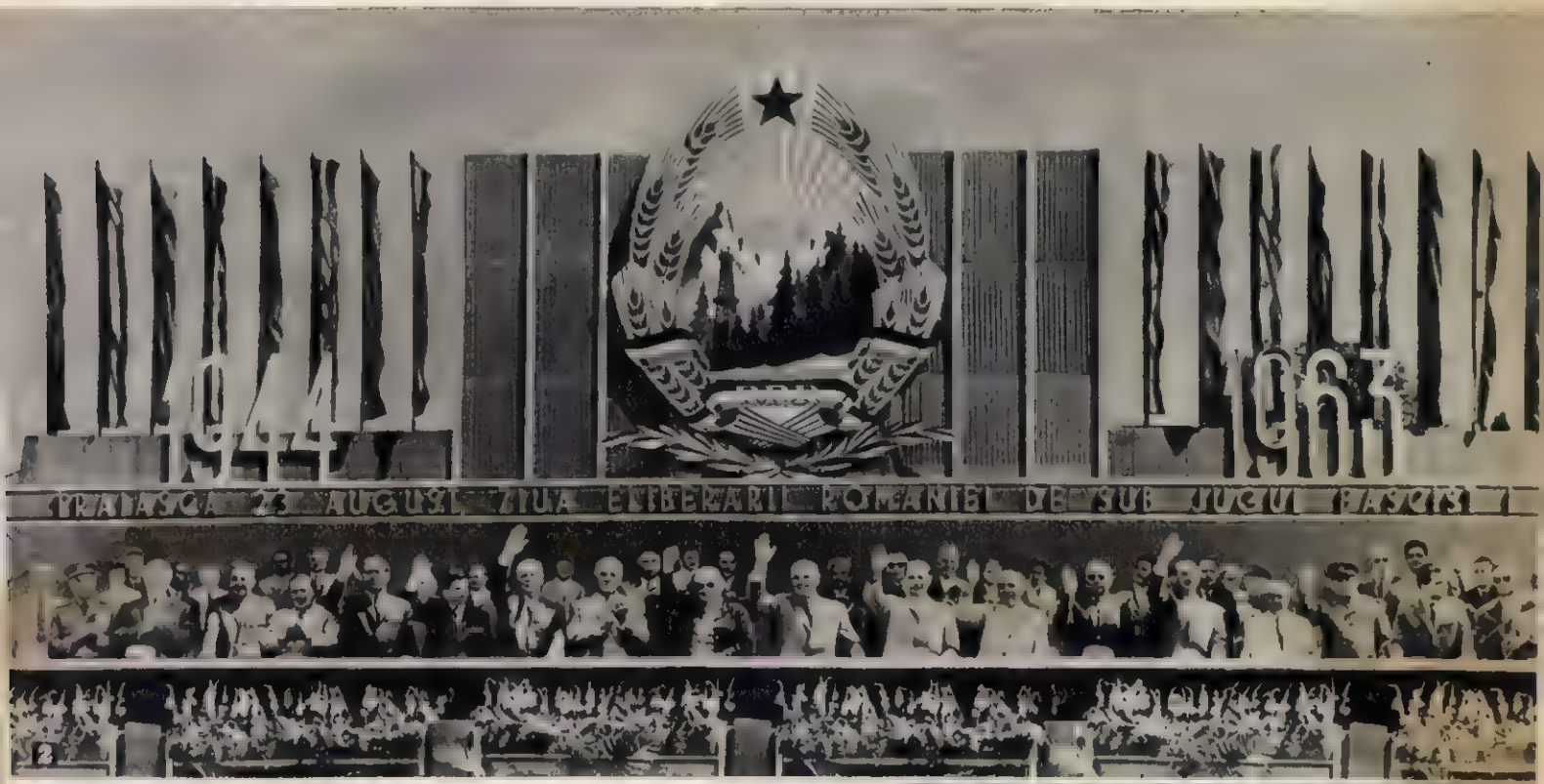

La 23 August oamenii muncii din întreaga țară au sărbătorit cea de-a 19-a aniversare a eliberării Romîniei de sub jugul fascist, prin entuziaste demonstrații. Orașele împodobite sărbătorește au răsunat de lozincile care exprimau mulțumirea pentru viața fericită de azi și hotărîrea de a cuceri noi succese, sub conducerea înțeleaptă a partidului iubit, pentru înfăptuirea sarcinilor istorice ale desăvîrșirii construcției socialiste și trecerii la construirea comunismului.

1 Cu steaguri fîlfîinde, cu panouri pe care sînt arătate succesele în producție, purtînd portretele nemuritorilor dascăli ai proletariatului, ale conducătorilor partidului nostru și ale fruntașilor în întrecerea socialistă, oamenii muncii din București demonstrează în Piața Aviatorilor

2 Tribuna oficială în timpul paradei militare și demonstrației oamenilor muncii din București

3 Dotați cu armament de prim rang, trec rachetiștii.

4 Acest car alegoric prezintă marea varietate a sporturilor practicate în R.P.R., care în anii puterii populare au cunoscut succese fără precedent.

5 Colectiviștii din regiunea București au manifestat cu joc și cîntec de bucurie pentru viața liberă și fericită ce și-o făuresc sub conducerea partidului.

6 În după-amiaza zilei de 23 August pînă seara tîrziu au răsunat cîntecul și jocul de pe estradele special amenajate în piețele și locurile de agrement din jurul Capitalei. În fotografie: aspect de la teatrul de vară „23 August".

7 **10** Aspecte din cîteva orașe din țară: Iași (7); Constanța (8) Galați (9) Ploiești (10).

PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 1 SEPTEMBRIE *8.50:* Gimnastică *9.00:* Emisiunea pentru copii și tineretul școlar — Telejurnalul pionierilor; În vizită la Parcul zoologic Băneasa (IV) ; Echipajul lui Val-Virtej în vizită pe litoral (reluare); Poșta copiilor *10.30:* Rețeta gospodinei *11.00:* Emisiunea pentru sate *12.00:* Jurnalul televiziunii *12.15:* În numele vieții (din creația cercurilor literare din Capitală) *12.30:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *20.00:* Filmul „Cabotinul" *21.45:* Cîntă Bărbel Wacholtz și Arnim Kämpf. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

LUNI 2 SEPTEMBRIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru micii fotografi: „Zîmbiți vă rog!" (I) *19.35:* Artiști amatori în studio *20.10:* Filmul documentar „Apa vie" *20.25:* Emisiunea „Poemele culorii" *20.45:* Pagini din opere. Își dau concursul: Elisabeta Neculce-Cartiș, Iulia Buciuceanu, Victor Vida și Traian Popescu *21.30:* Telesport. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

MARȚI 3 SEPTEMBRIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru copii: Bălatul de pe strada mea — povestire de Octav Pancu-Iași. Desenează Iurie Darie *19.30:* Emisiune de teatru: „Doi tineri din Verona" de William Shakespeare. În pauze: Șah și reportajul filmat „Întrecerea talentelor". În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

JOI 5 SEPTEMBRIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru copii: „Excursie... pe Everest" *19.35:* Filmul „Soțul soției sale" *21.10:* Filmul de scurt metraj „Greierele și furnica" *21.20:* Seară de romanțe. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

VINERI 6 SEPTEMBRIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Ora veseliei *20.15:* Un înaintaș de frunte al muzicii românești: Ciprian Porumbescu *21.05:* Emisiune de știință — „Cucerirea lumii înconjurătoare" *21.25:* Cîntă interpreta de muzică ușoară Lili Ivanova și cvintetul instrumental „Amigo". În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

SÎMBĂTĂ 7 SEPTEMBRIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru copii: Maimuța cea isteață *19.30:* Filmul sovietic „Salut viață" *21.20:* În fața hărții *21.40:* Muzică ușoară — interpretează o formație instrumentală condusă de Sile Dinicu. Soliști: Marina Voica, Trio Armonia, Luigi Ionescu. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic, sport.

În paginile 21-23:
Programul de radio

Fotocronica Flacării ◆ Fotocronica Flacării

1 În cadrul „Săptămînii culturii românești", desfășurată în R. P. Polonă în cinstea celei de-a 19-a aniversări a eliberării României de sub jugul fascist, au avut loc variate manifestări. Între acestea și o serie de spectacole de cîntece și dansuri, date de o formație a ansamblului românesc „Perinița" la Teatrul în aer liber din parcul de cultură Bielany din Varșovia.

2 Aspect de la marele miting din Colombo, consacrat formării Frontului unit al partidelor de stînga din Ceylon, în care au intrat Partidul Comunist, Partidul Lanka Sama Samaj și Partidul Mahadjana Eksat Peramuna.

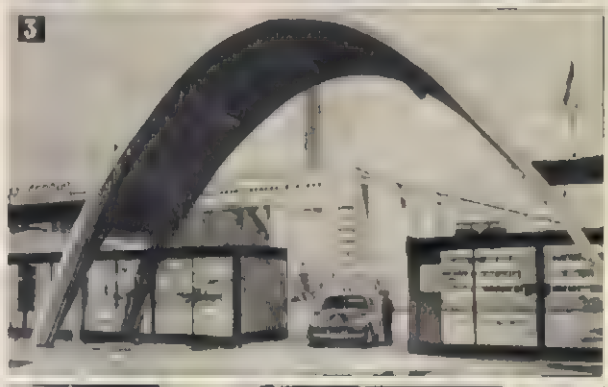

3 În întîmpinarea Zilei constituției din R.P. Ungară a fost dată în exploatare — la Oroszlány — o nouă termocentrală, cea mai modernă din R. P. Ungară.

4 Epidemie de holeră la Hong Kong. În fotografie: la un centru de vaccinare.

5 Conflictul dintre populația de origine valonă și cea de origine flamandă, întreținut de reacțiune în Belgia, a cunoscut recent o nouă răbufnire. În fotografie : pentru a preîntîmpina ciocnirile, poliția belgiană a despărțit pe demonstranții valoni de cei flamanzi prin bare de fier.

6 Pentru a-și exprima solidaritatea cu lupta populației de culoare din S.U.A. împotriva segregației rasiale, numeroși cetățeni americani aflați la Paris au organizat o demonstrație pe străzile capitalei franceze, după care au venit la ambasada americană unde au înmînat o moțiune cerînd drepturi pentru negri.

7 „Situația din capitala Vietnamului de sud a luat un curs sinistru, similar cu cel din Seul (Coreea de sud — n.r.) în timpul ultimelor zile ale lui Li Sin Man", scrie „New York Times" în legătură cu situația explozivă provocată de conflictul dintre regimul diemist și budiști. În fotografie: o recentă manifestație antidiemistă a budiștilor pe străzile Saigonului.

Pentru înlăturarea deficiențelor interioare ale țevilor, inginerul Dumitru Mestecăneanu (al treilea din stînga) a propus întocmirea unei liste care să cuprindă toate cauzele ce duc la provocarea unor asemenea inconveniente, urmînd ca aceasta să fie ulterior luată în studiu de serviciul tehnic.

CUM SĂ FACEM?

Aici, în fața agregatului duo din secția laminorului de 6 țoli, a lucrat ani în șir și Gheorghe Onofrei. Meșterul l-a așezat în fața postului de comandă, explicîndu-i manevrarea manetelor... Cu alte cuvinte, la sunetul semnalizator, o mișcare spre dreapta, apoi una la stînga, apoi din nou spre dreapta, și mereu așa. Ce drum luau țevile după ieșirea lor din gura agregatului? Cum se prelucrau acestea mai departe? La ce se întrebuințau? Ce cîștiguri aduceau întreprinderii și ce mai trebuia făcut pentru ca beneficiile și calitatea mărfii să sporească? Astea erau treburi care priveau pe ingineri, pe unii maiștri, și, bineînțeles în primul rînd, pe domnul Malaxa, stăpînul absolut al uzinei. El, Gheorghe Onofrei, avea un singur gînd: să audă șuieratul sirenei și să părăsească cît mai curînd posibil, după 12 ore de muncă, hala uzinei.

Despre toate acestea ne povestesc astăzi bătrînii muncitori ai uzinelor „Republica" și toți cei care l-au cunoscut pe Gheorghe Onofrei.

Acesta (astăzi pensionar în vîrstă de 80 de ani) ne spune la rîndu-i: „Băieții ăștia vorbesc acum de parcă, zău, ar fi «patronii la «Republica»: cum să facem să laminăm la lungimi maxime? Cum să automatizăm liniarele superioare ale netezitoarelor? Cum să reducem timpul de revizie al macaralelor? Cum să facem, cum să dregem, pentru a avea țevi și mai bune și mai ieftine? »"

Recent, defalcarea pe secții a cifrelor de plan pentru anul 1964 a reînprospătat, în întreaga uzină, elanul creator al oamenilor. Planul de producție al uzinei va crește în anul viitor cu 5,8% față de planul pe '63. Și în vederea noilor sarcini, colectivul uzinei a conceput încă de pe acum o întreagă suită de măsuri tehnico-organizatorice, menite să asigure îndeplinirea și depășirea planului. În secția laminorului de 6 țoli, de pildă, a aflat bătrînul că printre propunerile făcute de inginerii și tehnicienii secției figurează și desființarea vechiului post de comandă la care a lucrat ani la rînd Gheorghe Onofrei. Tovarășul Gheorghe Bucurei a propus trecerea acestei comenzi la postul penei duo. Un singur om, cu alte cuvinte, va dirija de la distanță două operații, înlocuind munca celor doi întorcători de pînă acum. În continuare inginerul Dumitru Mestecăneanu, șeful atelierului de laminoare, a pus în discuție trei măsuri menite să realizeze importante economii de metal, iar meșterii Teodor Morărescu, Marin Cerniceanu, Ion Petcu, Constantin Gălățeanu și mulți alții au întregit planul secției cu o seamă de alte propuneri, angajîndu-se totodată să le pună în practică încă în cursul trimestrului patru al acestui an.

CU PATRU LUNI ÎNAINTE DE ANUL NOU

Ascultîndu-i pe muncitorii, tehnicienii și inginerii uzinelor „Republica" cum discută sarcinile de plan pe 1964, ai impresia că luna ianuarie a și sosit. Parcă n-am fi în plin sezon estival, cînd mercurul termometrului se încăpățînează să nu coboare sub 30°; parcă pînă la revelionul viitor n-ar mai fi o toamnă și un început de iarnă. Oamenii se sfătuiesc cum trebuie să-și organizeze munca pentru ca cifrele de plan să fie realizate și depășite. Fiecare adaugă la imaginea viitorului amănunte noi și astfel acesta se apropie de prezent printr-un miraculos salt în timp. Asistăm la săvîrșirea unei amănunțite opere de planificare, în care aportul fiecărui vorbitor dovedește deopotrivă priceperea de a chibzui cît mai bine lucrurile și deprinderea de a face previziuni științifice bazate pe analiza lucidă a faptelor.

ELECTRONICA ÎN AJUTORUL CONTROLULUI DE CALITATE

— Stați să vedem. Să facem mai întîi o socoteală. Care va să zică oțelul trebuie să aibă duritatea...

Amănuntele demonstrației nu le-am mai notat. Maistrul Cornel Weiss ne vorbea despre caracteristicele mecanice ale țevilor și cu

(Continuare în pag. 6)

aceasta își argumenta una din propunerile pe care le făcuse cu prilejul discuției sarcinilor de plan pe anul 1964.

— Prin urmare — continuă el — nu-i totuna dacă țevile sînt confecționate din oțelul indicat în normele tehnice sau din altul. Dar ce te faci dacă se mai strecoară, ici-colo, unele semifabricate necorespunzătoare?

Interlocutorul nostru nu cunoaște nici un instalator de conducte. Dar ca dispecer în secția „tras la rece" unde se laminează zilnic mii de țevi cu diametru mic, el se consideră prietenul tuturor acelora care le utilizează la construcția diverselor instalații.

— Noi sîntem datori să nu le facem necazuri acestor oameni — ne spune maistrul. Cu alte cuvinte nu avem voie să dăm rebuturi. Dacă în anul viitor va trebui să producem cu 4% mai multe conducte subțiri decît în 1963, am dreptate cînd spun că e nevoie să introducem controlul electronic al semifabricatelor?

Întrebarea ne-a fost adresată nouă. Dar cei care i-au dat răspunsul au fost tovarășii de muncă, conducerea tehnică a uzinei, organizația de partid. În planul de măsuri tehnico-organizatorice, la unul din paragrafe, s-a făcut următoarea precizare: pentru asigurarea calității țevilor și pentru evitarea rebuturilor vor intra în funcțiune trei dispozitive electronice, pentru controlul materiei prime. Unul din ele va funcționa în secția „tras la rece". Prin urmare maistrul Cornel Weiss a avut dreptate.

O SOLUȚIE SIMPLĂ

Pînă nu demult, cine trecea prin secția de filetaj putea să creadă că a intrat într-un labirint. Impresia o dădeau mașinile de înșurubat mufe. Ce-i drept, ordinea dispunerii lor arăta a fi cît de cît chibzuită: privite de sus, aminteau de șirurile paralele ale unor dinți de ferăstrău; dar cînd voiai să mergi printre ele trebuia să ocolești foarte mult. Și din această cauză se lucra mai greu. La un moment dat s-a trecut la reorganizarea atelierului. Dar, cu aceasta, problema nu fusese încă rezolvată. Mai rămăsese o mașină pe un loc necorespunzător. În planul de măsuri tehnico-organizatorice s-a propus remedierea situației. O simplă deplasare laterală. Consecințele: ușurarea manevrării țevilor în atelier și posibilitatea funcționării simultane a tuturor mașinilor. O soluție pe cît de simplă pe atît de valoroasă.

REPARAȚII DUPĂ GRAFIC

După părerea tovarășului Dumitru Iancu, un om chibzuit nu este numai acela care își face vara sanie și iarna car. Cel puțin la uzinele „Republica" proverbul trebuie serios modificat. Aici, un bun gospodar se îngrijește mai întîi de scule. Și așa a venit vorba de baia de decromare. Aparent, aceasta n-ar deranja pe nimeni, dacă ar sta nefolosită (de cîtva timp a fost scoasă din funcțiune pentru reparație). Dar fără ca sculele puțin uzate nu se pot recondiționa și în locul lor trebuie să fie folosite altele noi. Consecința — greutăți în aprovizionarea cu scule, cheltuieli în plus. Mai trebuie să aduci alt argument în favoarea propunerii tovarășului Iancu? Firește că nu. Conform planului de măsuri tehnico-organizatorice în anul viitor baia de decromare va fi reparată la timp, după grafic, astfel ca întreruperile funcționării ei să fie cît mai mici.

★

Propunerile acestea discutate, deocamdată la nivelul secțiilor, vor fi triate, îmbogățite, definitivate, după care se vor contopi în planul de măsuri tehnico-organizatorice al întregii uzine. Planul definitiv, înțesat de cifre va oglindi în fapt experiența îndelungată, efortul creator, simțul gospodăresc și elanul patriotic al sutelor de muncitori, tehnicieni și ingineri ai uzinei. Sub îndrumarea și cu sprijinul permanent al organelor de partid și de stat, concretizarea lui va însemna înzestrarea uzinei cu noi utilaje de înaltă productivitate, creșterea simțitoare a productivității muncii, realizarea de importante economii și beneficii peste plan, ușurarea muncii manuale și creșterea venitului tuturor celor care-i vor dărui viață. El va însemna pentru țară milioane de metri de țeavă destinată șantierelor de construcție, întreprinderilor de extracție și foraj, irigațiilor, prospecțiunilor geologice și construcțiilor de mașini...

...În scopul reușitei lui depline, stăpînii și gospodarii de azi ai uzinei se pregătesc din vreme.

Text de Liviu MAJOR și Nicolae RĂDULESCU
Fotografii de Elena GHERA și Traian PROSAN

Are cuvîntul maistrul Dumitru Iancu.

Maistrul Marin Cerniceanu este de părere că automatizarea liniarelor superioare ale netezitoarelor va ușura simțitor munca laminatorilor, sporind totodată productivitatea muncii.

Participanții la ședința secției de filetaj au fost cu toții de acord că planul secției pe anul viitor va putea fi îndeplinit și chiar depășit.

Înainte de a fi expediate, țevile trebuie să mai treacă printr-un examen deosebit de sever. Acum își vor spune cuvîntul lucrătorii de la controlul de calitate.

ali

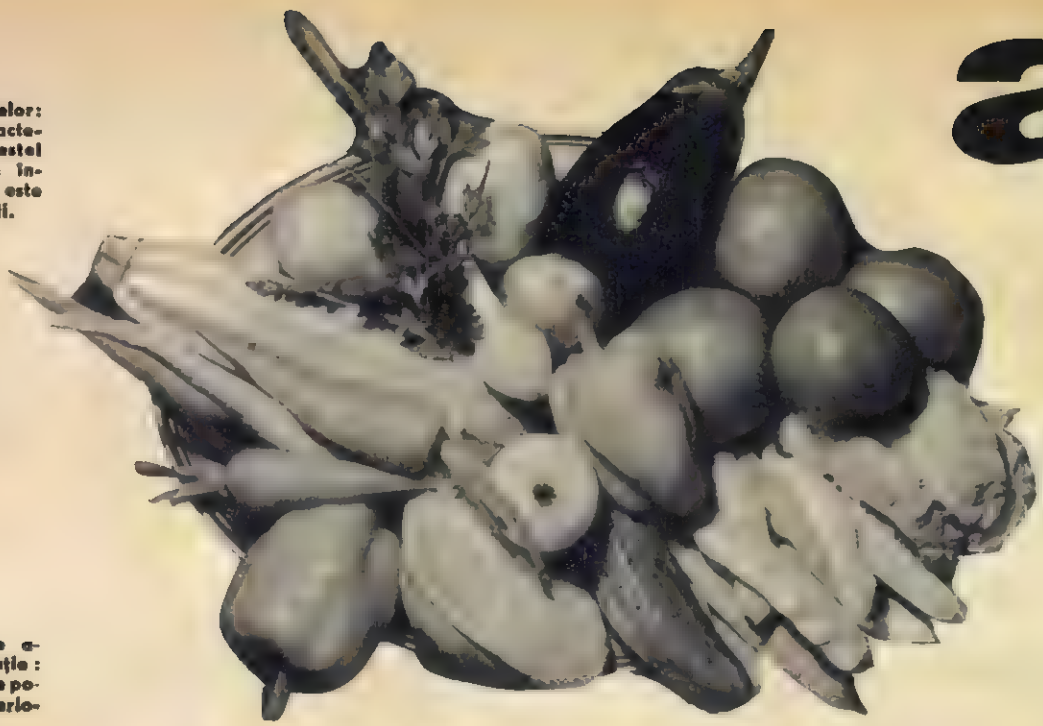

Alfabetul vitaminelor: astfel am putea caracteriza conținutul acestei farfurii. Ieftin și la îndemîna oricui, ai este alfabetul sănătății.

Un nou sosit foarte apreciat în alimentație: uleiul din germene de porumb. Dușman al arteriosclerozei.

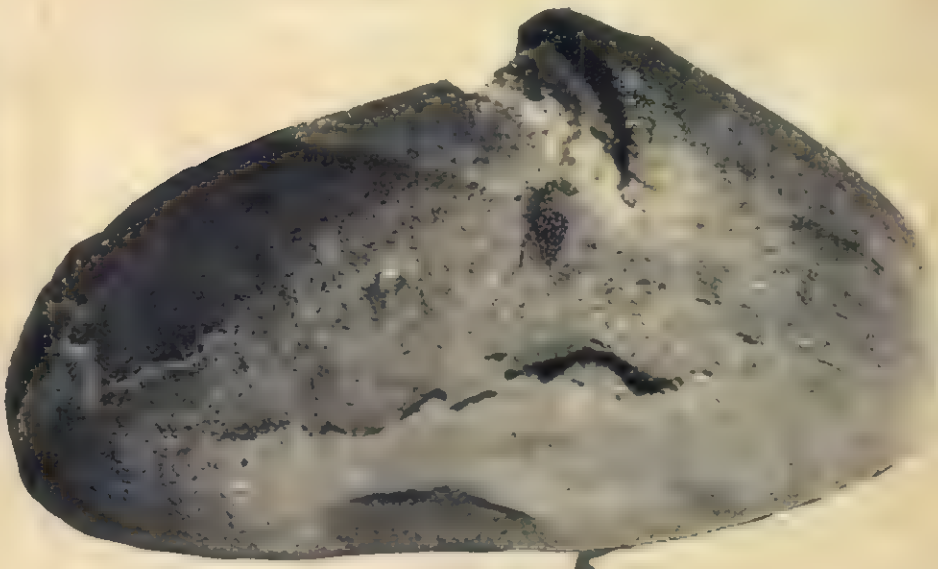

Pîinea mîncată de un om în decurs de 60 de ani capătă proporțiile unui adevărat monument: pe un piedestal ea ar ocupa circa 16 metri cubi. Aceasta, calculat la rația zilnică de 500 gr. În cazul cînd nu depuneți muncă fizică grea, este bine ca rația să nu depășească 350 gr. „Monumentul" ar scade puțin, dar sănătatea dv. n-ar avea decît de cîștigat.

— Care este elementul nou, care sînt principalele tendințe în alimentația omului modern?

Dezvoltarea intensă a industriei alimentare în ultimele decenii a influențat profund însăși structura alimentației noastre. Pe de o parte, creșterea sortimentului de produse a făcut să scadă consumul derivatelor de cereale. Pe de altă parte, s-a micșorat simțitor proporția de alimente naturale neprelucrate în favoarea celor prelucrate. Legat de aceasta trebuie menționată sporirea cererii de produse alimentare industriale concentrate, cu mare valoare calorică, care însă — fiind rafinate — sînt sărace în vitamine și în elemente minerale, predispun la îngrășare și în general la dezechilibre nutritive, cu urmări dăunătoare pentru organism.

Imaginea pe care ne-o facem azi despre frumusețea omului modern, fie el bărbat sau femeie, implică noțiunea de suplețe, de armonie a proporțiilor corpului, de deplină sănătate. Or, sănătatea — aș vrea s-o subliniez de la bun început — nu înseamnă numai absența bolii, ci ceva mai mult. Pentru a o dobîndi, trebuie să ne orientăm spre acea alimentație care să ne permită să facem față, în cele mai bune condițiuni, solicitărilor vieții moderne, să muncim mai bine, să trăim mai bine, mai rațional și... mai mult.

— Există în prezent o părere unitară asupra regimului alimentar cel mai potrivit?

Dacă importanța factorului alimentar pentru vigoarea și sănătatea organismului este dovedită atît de practica vieții cît și de toate cercetările efectuate în acest domeniu, opiniile diferă încă în ce privește modul cum se ajunge la echilibrul dintre nevoile nutritive și consumul de alimente.

CE ESTE „SELF-SELECȚIA"

Este încă foarte răspîndită ideea că dispunînd de diferite alimente, organismul — prin liberă alegere — are pe deplin capacitatea să adapteze alimentația la nevoile sale și că deci orice produs consumat din poftă corespunde și unei necesități interne. Această idee, cunoscută în știință sub denumirea de teoria „self-selecției alimentare", se bazează pe numeroase observații făcute asupra activității spontane a diferitelor specii, din care rezultă că animalele își aleg alimente necesare organismului fără să aibă nevoie de „maiștri" care să le învețe cum să se hrănească.

— Argumentul, la prima vedere, nu pare lipsit de fundament. Care este realitatea în ceea ce privește omul?

Adepții teoriei „self-selecției" susțin că pentru a se realiza o alimentație adecvată nu se cer decît condiții social-economice care să ofere omului posibilitatea nelimitată de a-și procura produsele alimentare dorite.

Evident, condițiile social-economice joacă un rol primordial în asigurarea unei hrane adecvate. Unul din scopurile principale ale construcției socialismului și comunismului este tocmai acela de a asigura maselor largi un nivel de trai material tot mai înalt; iar alimentația corespunzătoare este o componentă importantă a nivelului de trai. Însă aceasta nu ne îndreptățește să fim de acord cu teoria „self-selecției".

S-a constatat că, avînd hrană la

mentația este o știință

Cum să ne hrănim în mod rațional? Care sînt principalele rezultate la care a ajuns știința în materie de alimentație?

În legătură cu aceste probleme — de o însemnătate și de un interes atît de evidente încît nu mai necesită nici o introducere — ne-am adresat tovarășului profesor universitar dr. IANCU GONȚEA, șeful catedrei de alimentație de la Institutul medico-farmaceutic din București.

Iată răspunsurile la întrebările puse de un redactor al revistei noastre.

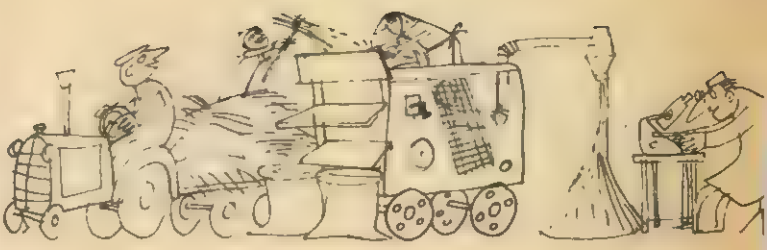

discreție, omul consumă, sub influența poftei, cantități mai mari din produsele preferate decît îi sînt necesare; iar numeroase studii statistice arată că frecvența tulburărilor cauzate de consumarea în exces a unor alimente *crește* pe măsură ce starea economică a unui popor se îmbunătățește — aceasta, bineînțeles dacă alimentația nu este dirijată rațional.

Teoria „self-selecției" nu ține seama de faptul că produsele alimentare, înainte de a-și exercita efectul nutritiv, acționează asupra organelor de simț, determinînd diferite senzații, și că adeseori atitudinea noastră față de un aliment nu este determinată de conținutul acestuia în substanțe nutritive, ci de proprietățile sale „exterioare" (culoare, miros, gust etc.), care prin deprindere devin decisive în alegerea hranei.

„DASCĂLI" DE ALIMENTAȚIE? DA

Inconsistența „self-selecției" ne apare, așadar, cu toată evidența. În conformitate cu această teorie, cine este atras de produse rafinate (zahăr, grăsimi, pîine albă) ar trebui considerat că *nu are nevoie* și de alte substanțe nutritive. Luînd drept criteriu preferința ar însemna să conchidem, de asemenea, că laptele este mai puțin hrănitor pentru copilul care îl refuză, decît bomboanele pe care le preferă sau că pentru cei care prețuiesc mai puțin mîncarea decît băutura, aceasta din urmă ar fi mai binefăcătoare decît alimentele.

— *Înseamnă oare, în mod paradoxal, că dezvoltarea civilizației, creșterea bunăstării materiale produc efecte negative asupra sănătății omului?*

Problema nu este chiar atît de simplă. Faptul că omul a continuat să existe, ca și celelalte specii, fără dascăli care să-i îndrumeze alimentația, se datorește consumării de alimente naturale, care conțin

Un meniu plăcut, o hrană substanțială, preparată după norme științifice. Ne aflăm la cantina-restaurant a Combinatului chimic Borzești.

toate substanțele nutritive. Spre deosebire de animale însă, pe măsură ce omul a pătruns în tainele naturii, el a acționat asupra acesteia în sensul intereselor sale, și, în cadrul acestui proces general, alimentele au suferit efectul din ce în ce mai profund al prelucrărilor culinare și industriale. Astfel s-au modificat atît proprietățile senzoriale cît și, mai ales, raportul natural dintre substanțele nutritive.

Fără realizarea unor condiții de păstrare a alimentelor care să pună pe om la adăpostul grijii de hrană, nu ar fi fost posibilă dezvoltarea civilizației. Prin aceasta însă omul s-a îndepărtat tot mai mult de la natură și, neavînd posibilitatea instinctivă de a sesiza modificările survenite în valoarea nutritivă a diverselor mîncăruri, el s-a expus la tulburările datorate unei alimentații neadecvate — tulburări ce apar la animale dacă sînt hrănite

(Continuare în pag. 10)

ELOGIUL CRUDITĂȚILOR

Știința alimentației subliniază astfel avantajele hranei vegetale crude față de cea fiartă:

- Hrana vegetală crudă ne obligă să mestecăm mai intens, ceea ce asigură o mai bună utilizare a hranei.
- Prin hrana crudă se asigură mai bine acoperirea nevoilor organismului pentru anumite vitamine.
- Prin crudități se introduc în organism mai multe săruri minerale care nu sînt pierdute prin prelucrare.
- Hrana vegetală crudă, păstrîndu-și aroma și gustul său natural, necesită o cantitate mai mică de condimente și sare, fapt folositor sănătății.
- Legumele și fructele crude conțin pînă la 80% apă și de aceea nu produc sete.
- Celuloza asigură un „tranzit" intestinal normal.
- Zeama de legume și fructe crude este un aliment-medicament foarte valoros în alimentația sugarului și a bolnavilor.

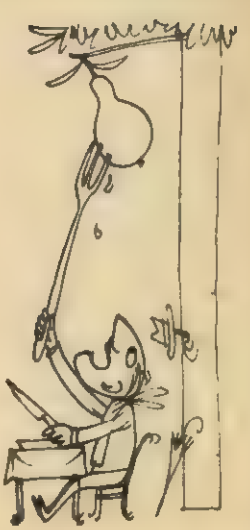

DECALOGUL ALIMENTAȚIEI

1. ALIMENTELE trebuie să fie pregătite cu gust și să aibă o înfățișare plăcută pentru a trezi pofta de mîncare și a fi consumate cu plăcere. Nu este numai un considerent „estetic", ci și unul fiziologic.
2. MESELE trebuie să fie luate la aceleași ore în fiecare zi.
3. ESTE bine să se mănînce încet, să se mestece bine și, pe cît se poate, să nu existe alte preocupări în timpul mesei decît cea a... mîncării.
4. NU se vor consuma mîncărurile prea fierbinți sau băuturile prea reci. Ambele dăunează în același măsură.
5. PREA MULT lichid băut în timpul mesei îngreunează și balonează stomacul. Cei mai bine este ca apa să se consume după masă. În general nu se va face exces de lichide.
6. CANTITATEA de alimente consumată într-o zi trebuie să se repartizeze în mod mai mult sau mai puțin egal, între micul dejun, prînz și cină.
7. ABUZUL de condimente și pregătirea alimentelor în grăsime sînt doi mari dușmani ai stomacului nostru.
8. CAFEAUA și alcoolul consumate în cantități mari sînt periculoase nu numai pentru organele digestive, ci pentru întregul organism.
9. SEARA se va mînca totdeauna mai puțin și mai ușor, cu cel puțin două ore înainte de culcare, deoarece în timpul somnului digestia se face mai încet și alimentele nu se digerează bine.
10. DUPĂ terminarea mesei este indicată puțină mișcare. Nu vă culcați imediat după masă, cu stomacul plin.

experimental cu substanțe purificate. L-a aceasta mai contribuie și faptul că, paralel cu progresul civilizației și cu dezvoltarea economică, posibilitatea exceselor a crescut.

Numai prin aplicarea în practică a cunoștințelor științifice cîștigate de-a lungul timpurilor se poate trece de la alimentația empirică la cea rațională.

NU EXISTĂ NICI UN „ALIMENT COMPLET"

— Ce se înțelege, de fapt, prin alimentație rațională?

Pentru o nutriție corectă este indispensabil ca dieta să furnizeze

toate substanțele nutritive și *în anumite proporții* unele față de altele, raportul dintre ele avînd aceeași importanță ca și prezența lor.

Dat fiind că nici un aliment nu cuprinde toate substanțele necesare și ținînd seama de faptul că omul consumă în același timp mai multe produse, valoarea nutritivă a dietei în totalitatea sa prezintă mai mare importanță decît aceea a fiecărui aliment în parte.

Deoarece sortimentul de alimente din țara noastră este din ce în ce mai bogat, pentru ca să asociem produse ce se corectează și se completează reciproc este necesar un criteriu științific de selecționare. Să ne oprim, în acest scop, asupra celor șapte mari grupe de alimente.

Să începem cu grupa lapte și brînzeturi, care cuprinde toate produsele lactate, afară de smîntînă și unt, care din punct de vedere nutrițial fac parte din grăsimi.

— Cum se explică deosebita valoare nutritivă a produselor lactate?

Pe lîngă faptul că sînt bogate în calciu și fosfor, laptele și brînzeturile întrunesc mai multe condiții ce favorizează atît absorbția, cît și fixarea lor în schelet și în dinți. În aceste produse raportul calciu-fosfor se apropie de acela din schelet, iar prezența vitaminei D și a proteinelor facilitează absorbția și depunerea acestor elemente în țesutul osos.

Datorită bogăției lor în vitamine și în proteine, calciu, fosfor etc., laptele și brînzeturile sînt — după cum se știe — deosebit de indicate în perioada de creștere a organismului. Prin diversitatea și calitatea materialului nutritiv, laptele și brînza pe de o parte pot înlocui carnea și compensa deficiențele derivatelor de cereale, iar pe de altă parte ele ridică în general nivelul sănătății.

Bolile infecțioase, în special tuberculoza, și intoxicațiile profesionale, apar mai frecvent în colectivitățile și la persoanele care nu dispun de lapte și brînză. În regiunile unde se consumă produse lactate din belșug, procentul persoanelor care ating vîrsta de peste o sută de ani este mai mare decît în cele unde consumul acestor alimente este redus!

Copiii și femeile în perioada maternității precum și cei expuși la infecții sau la substanțe toxice este recomandabil să consume 500-1.000 ml lapte pe zi; adolescenții și bătrînii — circa 500 ml, iar la restul populației consumul poate scădea pînă la 250-300 ml. În funcție de cantitatea de lapte consumat, rația de brînză poate varia între 20 și 60 gr pe zi.

— Din faptul că peștele și carnea fac parte din aceeași grupă de alimente, reiese că ele acoperă aceleași trebuințe nutritive?

În grupa carne și pește intră toate țesuturile și organele animalelor folosite în hrana omului, indiferent de specie și de modul de obținere (tăiere, vînare, pescuire). Cu toată marea diversitate atît a speciilor și părților anatomice, cît și a modului de prelucrare industrială, din punct de vedere al acoperirii trebuințelor nutritive toate aceste alimente se aseamănă între ele și, prin compoziția lor, se apropie mult de acela a corpului uman.

Carnea și peștele, fiind bogate în proteine, reprezintă, alături de lapte și brînzeturi, sursa principală de material azotat cu mare valoare nutritivă.

Conținînd toți aminoacizii care participă la formarea hemoglobinei și fiind bogată atît în fier cît și în vitamine, carnea — în special ficatul — preîntîmpină apariția anemiilor și ajută la creșterea masei de sînge în timpul dezvoltării copiilor și în cursul sarcinii, prevenind „anemia gravidică".

Aș mai dori să adaug că, ținîndu-se seama de însușirile nutriționale, produsele „slabe" sînt mult mai eficiente decît cele „grase", cu toate că acestea din urmă dau calorii mai multe.

Dar dacă în cantități corespunzătoare carnea contribuie la ridicarea valorii nutritive a dietei, consumată în cantități mari ea este însă acidifiantă, are efecte excitante și predispune la arterioscleroză și la creșterea acidului uric din sînge, cu tendință la precipitarea acestuia în țesuturi (gută).

O COMOARĂ DE VITAMINE: OUĂLE

M-aș referi în continuare la o altă grupă, ouăle, care se impun în primul rînd prin bogăția lor în

vitamine (A,D,B_1,B_6,E și altele). Deși lipsite de vitamina C, ouăle formează, împreună cu ficatul, o veritabilă comoară de vitamine. Apoi ele furnizează proteine cu cea mai mare valoare nutritivă și reprezintă o sursă importantă de elemente minerale: fosfor lecitinic extrem de necesar pentru activitatea nervoasă superioară, apoi fier și calciu.

Ouăle nu ar trebui să lipsească din dieta zilnică a copiilor și a femeilor în perioada maternității.

Prin bogăția de vitamine și elemente minerale, asocierea oului la produse rafinate (zahăr, griș, făină albă etc.) poate corecta lipsurile acestor alimente, iar încorporarea gălbenușului în stare crudă la unele mîncăruri, înainte de servire, compensează o bună parte din pierderile de vitamine care au avut loc în cursul pregătirii culinare.

Se recomandă pînă la un ou pe zi, însă pentru persoanele în vîrstă este indicat, în anumite condiții, un consum mai redus (1-2 pe săptămînă).

CONTEAZĂ ȘI CULOAREA!

— Însemnătatea legumelor și fructelor în alimentație — prin aportul lor de vitamine — este binecunoscută. Cam în ce cantități ar trebui consumate?

Legumele și fructele cuprind toate alimentele de origine vegetală bogate în apă. Deși aparent foarte diferite, totuși din punct de vedere nutrițional acestea se pot înlocui unele cu altele.. Întrucît toate celelalte produse alimentare nu pot acoperi — în cantitățile consumate obișnuit — decît maximum 10-15% din nevoia de vitamină C și 30-40% din aceea de vitamină A, legumele și fructele reprezintă principala sursă pentru aceste vitamine.

Se cunoaște bogăția în vitamina C a ardeilor, coacăzelor, măceșelor, apoi a căpșunilor și citricelor; frunzele și în special pătrunjelul, păpădia, varza de Bruxelles, spanacul, conopida, lobода conțin cantități mult mai mari de vitamina C și A decît celelalte legume, iar pentru aceeași specie frunzele verzi de la exterior sînt de 2-3 ori mai bogate decît cele albe.

Legumele și fructele constituie și o excelentă sursă de elemente minerale, printre care potasiul ocupă locul de frunte, apoi calciu, magneziu, sodiu, fosfor, fier, iod, cupru etc.

Făcîndu-l pe om beneficiarul nemijlocit al multiplei sinteze clorofiliene realizată în plante, legumele și fructele trebuie să ocupe

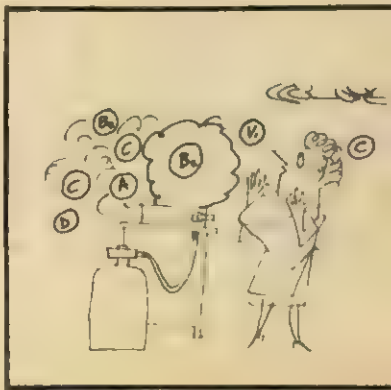

un loc important în alimentația omului. Dieta zilnică ar fi bine să conțină următoarele cantități (în grame):

Felul produselor	Copii		Adolescenți și adulți	Femei în perioada maternității
	1-6 ani	7-12 ani		
Cartofi	75—125	125—200	250—350	200—250
Alte legume....	75—150	150—200	250—300	250—300
Fructe	100—150	150—250	250—300	300—350
Total	250—425	425—650	750—950	750—900

Pentru asigurarea aportului în vitaminele A și C, atît de necesare, este bine ca cel puțin 35-40% din rația de legume (în afara cartofilor) să fie reprezentate prin produse colorate (legume-frunze, varză, ardei, gogoșari, tomate, carote, sfeclă roșie etc.), iar cel puțin jumătate să fie consumate în stare crudă, sub formă de salate.

PÎINE ALBĂ? PÎINE NEAGRĂ?

— S-a discutat mult despre valoarea comparativă, sub aspectul pur nutritiv, a diferitelor feluri de pîine. Care este părerea dv.?

Prin bogăția lor în glucide (amidon) produsele cerealiere acoperă 30-50% din trebuințele noastre energetice și, împreună cu leguminoasele uscate (fasole, mazăre), reprezintă cea mai importantă sursă de proteine vegetale. Ele conțin de asemenea numeroase vitamine. Cea mai mare parte din vitamine aflîndu-se însă în embrion și în părțile periferice ale bobului, prin îndepărtarea acestora o dată cu tărîța, produsul obținut „sărăcește". Pe cînd făina integrală conține toate vitaminele din grupa B, în cea albă nu se mai află decît 10-20% din cantitățile existente în materia primă. Dacă pentru celelalte vitamine din grupa B mai există și alte surse importante, pentru vitamina B_1 (indispensabilă pentru arderea glucidelor) pîinea reprezintă alimentul menit să acopere 40-60% din nevoile omului.

În felul acesta folosirea de produse fabricate din făină albă expune la riscul unui aport neadecvat de vitamină B_1. Întrucît pîinea obținută din făină integrală are dezavantajul de a conține mult material fibros (celuloză și pentozani) și este bogată în acid fitic, care micșorează absorbția calciului și a fierului, pentru a se evita atît neajunsurile create de aceste substanțe cît și riscul unei deficiențe în vitamina B_1, se recomandă folosirea de pîine preparată din făină de extracție 82-83%, așa-numita pîine intermediară din comerț, care oferă avantajele și în același timp evită dezavantajele celei integrale.

În țările unde, ca la noi, principala sursă de calorii o reprezintă cerealele, pentru raționalizarea alimentației se recomandă ca rația zilnică de pîine să nu depășească 25 gr pentru fiecare an de vîrstă la copii între 2 și 10 ani; 300-350 gr la femei în perioada maternității și 600-700 gr pentru muncitorii care au un consum mare de energie.

ATENȚIE! DULCIURI!

— Este justificată tendința unora (și nu ne referim numai la cei mici...) de a consuma cît mai multe dulciuri?

Prin bogăția lor în glucide, produsele zaharoase reprezintă o excelentă sursă de energie. Ingerate în cantități moderate se digeră ușor și se absorb repede; de aceea sînt deosebit de indicate în alimentația celor ale căror profesii implică mare cheltuială de energie pe unitatea de timp.

Fiind produse rafinate, ele trebuie însă să fie consumate numai într-o proporție care nu expune la dezechilibrarea dietei. Astfel, consumul zilnic de dulciuri (exprimate sub formă de zahăr) trebuie să nu depășească 25-35 gr (circa 5-7 bucăți de zahăr) pentru preșcolari, 40-60 gr (8-10 bucăți) pentru școlari și femei în perioada maternității și maximum 60-100 gr (adică maximum 20 bucăți) pentru celelalte categorii de consumatori.

O masă obișnuită... Nu totdeauna însă „mult" înseamnă și „multe". Nu totdeauna „mult" înseamnă și „bine". Cetățeanul nostru este, se pare, cam certat cu creditățile.

„La mic și mare, dulciurile au căutare"... Poate uneori prea mare.

Astăzi este bine stabilit că abuzul de produse zaharoase, în condițiile unui aport neadecvat de vitamine, pe de o parte expune la diabet și la diverse tulburări psihice, neurologice, digestive și cardiovasculare, iar pe de altă parte mărește considerabil incidența cariilor dentare, mai ales dacă se consumă între mese sub forma unor preparate ce lasă reziduuri în spațiile interdentare și în neregularitățile de pe suprafața dinților.

Prin conținutul lor în acid oxalic, tanin și teobromină, preparatele de cacao consumate în exces micșorează utilizarea calciului din dietă și — după cum s-a constatat în experiențele pe animale — stîn-

(Continuare în pag. 12)

GASTROTEHNIA

sau chimia în bucătărie

Tehnicile culinare tradiționale duc la pierderea unei cantități importante de factori nutritivi, ca vitamine, zaharuri solubile și proteine.

Aceste pierderi se datoresc îndepărtării unor substanțe ușor solubile în apa de spălare sau fierbere. Alte substanțe precipită la încălzit și devin inutilizabile, de pildă spuma care se formează la pregătirea supelor de carne. Vitaminele sînt în general foarte sensibile la temperaturi ridicate (în special vitaminele C, B_2) la acțiunea oxigenului sau la expunere la lumină, spălare etc.

Desigur că o parte din pierderi sînt inevitabile, însă, ținîndu-se seama de anumite reguli gastrotehnice, ele pot fi mult reduse. Cum?

● *Tăierea în bucăți* a alimentelor se va face imediat înainte de a fi gătite. Dacă stau, tăiate, la aer și mai ales în apă, legumele și verdețurile pot pierde o mare parte din vitamine și săruri minerale.

● Legumele se vor fierbe numai în *vase smălțuite sau de aluminiu*, umplute cu apă pînă la gură și acoperite. Nu se vor folosi vasele de aramă sau de fier nesmălțuite, aceste metale ușurînd distrugerea vitaminelor.

● *Legumele se pun în apă clocotită*, nu rece, deoarece în acest ultim caz, oxigenul din bulele de aer care se ridică din apa încălzită treptat activează o serie de fermenți (conținuți în legume) care distrug vitamina C.

● *Apa de fierbere a legumelor* este bine să fie folosită, deoarece conține o parte din vitaminele dizolvate în apă și sărurile minerale valoroase. Ea se poate utiliza, de pildă, la prepararea piureurilor și a sosurilor.

● Nu este recomandabil să folosim *bicarbonatul* la fierbere, deoarece alcalinitatea degradează o serie de substanțe nutritive, în special vitaminele.

● Fierberea legumelor este bine să se facă, ori de cîte ori este posibil, *la aburi*. În ceea ce privește cartofii, coacerea lor la cuptor este o metodă bună, grație căreia nu se pierd decît mici cantități de vitamină C.

● *Fierberea îndbușită* a cărnii în vas închis la 100° îi păstrează mai bine valoarea nutritivă.

● Mîncarea se va consuma cît mai repede după pregătire. *Reîncălzirea* duce la distrugerea vitaminelor rămase după prima fierbere.

Consumînd mult lapte — ne arată statistica — aveți șanse sporite să atingeți „suta". Nu de kilograme, ci de ani. (În fotografie, „bandă rulantă" la Fabrica de produse lactate din București.)

jenesc creșterea. Așadar, prea mult dulce strică!

Înainte de a încheia, aș vrea să vorbesc puțin și despre ultima grupă de alimente: grăsimile. Mai bine zis, să amintesc că, deoarece un consum mare de grăsimi „ascunse" (în lapte, brînză, carne, ouă etc.) predispune la arterioscleroză, pentru a se reduce acest risc este bine ca grăsimile folosite în alimentație să fie reprezentate prin uleiuri vegetale (de floarea-soarelui, de soia sau de germeni de porumb).

GASTRONOMIA POATE ȘI TREBUIE SĂ DEVINĂ O ȘTIINȚĂ APLICATĂ

— Din tot ceea ce ați arătat mai sus reiese că un principiu de bază al alimentației raționale este respectarea proporțiilor între diferitele grupe de alimente. De asemenea, accentul pus pe cruditați, pe aportul de vitamine. Cum trebuie privită, prin această prismă, răspîndirea tot mai largă a conservelor?

Aș lărgi întrucîtva răspunsul, legîndu-l în general de creșterea consumului de produse finite (conserve sau mîncăruri gata preparate) și de dezvoltarea alimentației în comun la restaurante și cantine-restaurant, care tinde să cuprindă colectivități tot mai mari.

Prin aceasta pe de o parte se liberează de obligațiile domestice milioane de persoane ce risipesc zeci de milioane de ore de muncă în condițiile meșteșugărești ale economiei casnice, iar pe de altă parte gastronomia poate deveni o adevărată știință aplicată (gastrotehnie), încetînd de a fi numai o artă a celor care reușesc să cunoască și să cultive slăbiciunile alimentare ale omului. Însă dacă pregătirea mîncărurilor se va face pe baze empirice, avantajele alimentației în comun riscă să fie anulate sau chiar înlocuite cu dezavantaje (pierderea de vitamine, condimentare exagerată, apariția unor produși de supraîncălzire cu efecte iritante etc.) care măresc incidența bolilor aparatului digestiv.

În ceea ce privește conservele, ele pot contribui la raționalizarea alimentației, oferind posibilitatea stocării îndelungate a produselor perisabile și permițînd o aprovizionare continuă cu alimente variate în tot cursul anului. Să nu uităm însă că, deși tehnologia modernă a reușit să păstreze majoritatea substanțelor nutritive din alimentele sterilizate, totuși, dat fiind că unele se inactivează, pentru a se evita dezechilibrarea dietei este recomandabil ca folosirea produselor sterilizate să nu depășească 1/3 sau maximum 1/2 din necesarul de alimente din grupa respectivă.

— Cum s-ar putea rezuma, în cîteva cuvinte, principiile alimentației raționale?

Desigur un asemenea rezumat, în mod necesar incomplet, ar fi oarecum hazardat. Au reieșit însă două aspecte principale: varietatea și respectarea proporțiilor științifice. Parafrazînd un vechi dicton, aș spune că știința alimentației ne învață să mîncăm nu mult, ci multe.

Și aș mai sublinia, în încheiere, că această știință trebuie să pătrundă tot mai adînc în viața practică a omului modern. Este o știință pe care nimeni nu-și poate permite s-o ignore.

Desene de E. ARNO
Fotografii de Elena GHERA

Congresul de la Marsilia și „ANARHIA NUTRITIVĂ"

Recent s-a întrunit la Marsilia congresul medicilor dieteticieni din Franța. Deși congresiștii și-au concentrat atenția asupra problemelor de alimentație specifice acestei țări, unele concluzii au o rezonanță mai largă. După caracterizarea revistei „Paris-Match", ele sînt „în același timp uimitoare și neliniștitoare".

„Consumatorul francez este lipsit de simțul măsurii — constată specialiștii... Din punct de vedere dietetic noi mai trăim azi în secolele întunecate ale anarhiei nutritive!"

Și acum cîteva avertismente: „A considera prînzul drept singura masă demnă de acest nume este o erezie. Să bei dimineața doar o simplă ceașcă de cafea înseamnă să te ridici împotriva firii. Cea mai bună soluție: un mic dejun foarte substanțial, un prînz nu prea greu și o cină obișnuită".

Bineînțeles, medicii dieteticieni sînt ultimii care ar dori să-și cîștige un renume de austeritate. Ei recomandă, pur și simplu, cumpătare și proporții juste. Iată cum rezumă revista franceză părerile lor:

„Noi nu sîntem călăi — jură tehnicienii dietei. Noi cunoaștem aforismul lui La Rochefoucauld: «Cît de trist este să-ți conservi sănătatea cu prețul unui regim prea sever». De altfel noi înșine prețuim bucatele alese. Noi, credem însă că totul depinde de echilibru, de «dozajul» individual. Sub regele Henric al IV-lea alimentația se axa pe consumul de carne. Atunci vîrsta medie nu depășea 35 de ani. Spre 1900 obiceiurile alimentare au început să evolueze, să devină mai variate. Doar în acel moment curba longevității a consimțit, în fine, să crească. Și aceasta cu mult înainte de apariția antibioticelor"!

ȘTIAȚI CĂ...

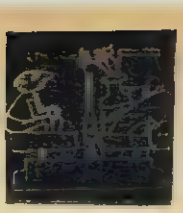

...ALIMENTELE consumate de un om într-o lună cîntăresc cît greutatea propriului său corp?

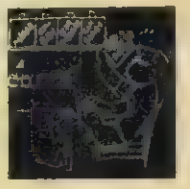

...MĂRARUL, cimbrul, scorțișoara, cuișoarele și foile de dafin, în afară de faptul că dau gust mîncării, ajută la mistuirea alimentelor „grele"? Folosele lor sînt mai mari dacă se consumă nefierte.

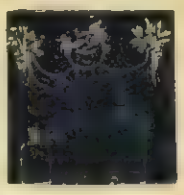

...DOUĂ legături de pătrunjel verde pot asigura nevoia zilnică de vitamină C a unui om? Această plantă este totodată și o sursă bogată de vitamină A. Frunzele proaspete pot fi folosite ca mirodenii pentru salate, supe și diferite mîncăruri de legume și carne.

...IAURTUL conține o serie de microorganisme foarte utile? De mult încă, Mecinikov propunea să se paralizeze acțiunea nocivă a microbilor de putrefacție intestinali, a acestor surse „de arterioscleroză și de moarte", cu ajutorul unui bacil care se găsește în iaurt.

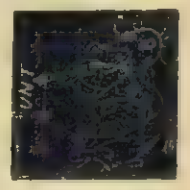

... CULOAREA untului variază în funcție de alimentația animalului? Culoarea este mai galbenă cînd animalele se hrănesc cu nutreț proaspăt, decît atunci cînd stau în staul și consumă nutreț uscat.

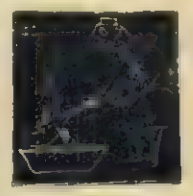

... ÎNTR-O farfurie de supă se găsesc circa 19 linguri de apă și numai o singură lingură de substanțe hrănitoare? Mai precis: un sfert de lingură de grăsime, cîteva grame de săruri minerale (evident nu numai sarea de bucătărie ci și alte săruri), iar restul, substanțe gustative.

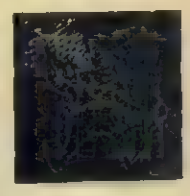

... ÎN GENERAL alimentele au mai multă apă decît ni se pare la prima vedere? Un kilogram de carne conține aproximativ 700 gr apă, cartofii cam tot atîta, iar cele mai multe fructe și legume — pînă la 80-90% apă.

...EXCESUL de greutate antrenează, pe lîngă alte neplăceri, o muncă suplimentară a inimii? O greutate depășită cu 20 kg echivalează cu o povară de 20 kg pe care un om cu o greutate normală ar fi obligat să o poarte zilnic în spate.

R.D. VIETNAM
astăzi

De la proclamarea Republicii Democrate Vietnam — în ziua de 2 septembrie 1945 — au trecut 18 ani. În această perioadă, poporul R.D. Vietnam a obținut importante succese în construcția socialistă. Fotografia înfățișează exteriorul fabricii de ciment de la Haiphong, una din cele mai mari întreprinderi din această ramură de producție din Asia de sud-est.

Un loc foarte mult îndrăgit de vietnamezi: pitorescul Golf Ha Long. →

← Obiectele de argint realizate în cooperativele meșteșugărești de maeștrii vietnamezi ai artizanatului, sînt adevărate lucrări de artă.

Stațiunea balneară Sam Son de pe malul mării a fost recent reamenajată, putînd primi în timpul unui sezon 18.000 oameni ai muncii. ←

Membrii cooperativei agricole Kim Boi din provincia Ha Dong, care acordă multă atenție culturii porumbului, au obținut anul acesta o recoltă îmbelșugată. ↓

CU NAVA „PACE" în țara gheizerelor

Data-ne în ziua plecării. Deși mai fiecare dintre noi trăia acest moment pentru a nu știu cîta oară, eram totuși cuprinși, mai mult ca altădată, de frigurile plecării. Nava noastră avea să ne ducă într-o țară în care n-am fost niciodată, situată sus, în nord, la numai 350 km de Groenlanda.

Pregătirile de plecare fiind gata, sirena salută prelung și, încet-încet, petrolierul românesc „Pace" se desprinse de chei, lăsînd în urmă brațele lungi ale macaralelor din port, blocurile-turn de pe bulevardul gării, farul cel nou, țărmurile Constanței noastre dragi...

Drumul

Pînă la Gibraltar, jurnalul nostru de bord n-a înregistrat nimic deosebit, mai ales că acest traseu constituie pentru echipajul nostru „cale bătută". Am străbătut Marea Neagră, pragul Bosforului, Dardanelele, veșnic albastra Mediterană cu escortele de delfini și pescărușii, am trecut de ultima „poartă" — Gibraltarul — și iată, nemărginitul Ocean Atlantic. De la capul Finisterre — din nordul Spaniei — și pînă la Reykjavik (Islanda), oceanul ne-a purtat cu legănări serioase, cu vînt puternic, cu valuri uriașe ce se spărgeau cu furie de corpul de oțel al navei, împrăștiind dantele de spumă și curcubeie.

În ciuda drumului lung și a stihiilor dezlănțuite — cărora marinarii noștri le-au făcut față cu îndelungata lor experiență îmbinată cu știința navigației — ne-am străduit să petrecem timpul liber într-un mod cît mai plăcut și mai folositor. Vizionări de filme, audiții muzicale pe benzi de magnetofon, concursuri de șah, lecturi interesante din fondul bogat al bibliotecii vasului — iată cum ne-am împlinit ceasurile de răgaz. Și, firește, am căutat să ne împărtășim reciproc cunoștințele despre țara în care aveam să poposim pentru întîia oară.

Ne-am adus astfel aminte din cele citite că istoria acestui mic popor de pescari și crescători de oi, ce numără astăzi aproape 180.000 suflete — își are începuturile în urmă cu aproximativ o mie de ani, cînd din lungile „drakkare" cu gîturi de balaur, ce au acostat la țărmurile insulei, au debarcat vikingii bărboși ai lui Eryk cel Roșu. Mica republică întemeiată în secolul X — al cărei parlament (Althing) este cel mai vechi din lume — și-a păstrat independența numai trei veacuri. În 1262 țara a fost subjugată de Norvegia, apoi de Danemarca. Abia după șapte secole de împilare, islandezii au scuturat jugul străin, în iunie 1944. În afară de datele istorice mai știam că vechile legende — saga, cum se numesc — descriu Islanda ca o „mîndră regină cu diademă de gheață pe cap și foc în inimă". De ce o asemenea comparație? Asta aveam s-o înțelegem o dată ajunși pe pămîntul acestei țări.

La Reykjavik

Cînd am pătruns în apele islandeze am izbutit să deslușim de la distanță, mai întîi cu ajutorul binoclurilor, iar apoi cu ochiul liber, primul munte de gheață de pe coastă, alb și conic. În după-amiaza aceleiași zile, ancora vasului nostru era fixată în fața Reykjavikului.

În fața noastră, pe un tăpșan verde, străjuit de munți stîncoși,

negri, de lavă încremenită, se răsfăţau la lumina puternică a soarelui nordic de vară, un pumn de căsuţe albe, cu acoperişuri roşii şi verzi ca nişte scufiţe de copii. În acea clipă am avut simţămîntul că mă aflu în faţa unui decor de teatru de păpuşi unde se reprezenta un basm nordic al Selmei Lagerlöf.

Aşadar, iată-ne în ţara lui Haldorr Laxness, maestru povestitor al vieţii unui popor paşnic dar încercat în lupta cu natura aspră înconjurătoare.

Ceea ce ne-a impresionat plăcut de la început a fost ospitalitatea nezgomotoasă, sobră, a islandezilor. Aceeaşi ospitalitate am întîlnit-o şi în timpul vizitei prin oraş. Care mai de care se oferea să ne explice, să ne călăuzească şi aceasta în mod simplu, prietenesc, cu satisfacţie aş putea spune.

Reykjavikul este situat pe nişte coline ce coboară în pantă lină spre mare. Parcurgînd străzile cu case în general joase — notă discordantă făcînd cîteva blocuri foarte înalte care strică armonia generală — te uimeşte curăţenia care domneşte pretutindeni.

Acest fapt se datoreşte în bună măsură şi... sistemului de încălzire, bazat nici pe cărbuni, nici pe lemne, nici pe petrol, ci pe apa caldă care ţîşneşte din belşug din gheizere. Şi încă ceva care te izbeşte: predominanţa pietrei; drumurile sînt pavate cu piatră; gardurile caselor sînt din piatră; straturile de flori sînt împrejmuite cu borduri de piatră albă... ş.a.m.d. Faptul e şi explicabil în această ţară — adevărată împărăţie a vulcanilor. Cîmpiile aride, acoperite cu sedimente vulcanice — consecinţă a repetatelor erupţii, dintre care cea mai catastrofală a fost erupţia vulcanului Laki, în 1783 — ocupă de altfel aproape a zecea parte din suprafaţa insulei. Aceasta, împreună cu prezenţa ghe-ţarilor pe de o parte şi lipsa pădurilor pe de altă parte — rezultat al tăierii fără cruţare a lemnului în trecut — a făcut ca ţara să aibă foarte puţin pămînt fertil, hrana oamenilor fiind asigurată în general de fauna oceanului; 500.000 de tone de peşte pescuiesc anual islandezii pe lîngă limbile de nisip şi în fiordurile care nu îngheaţă. Această cantitate însemnată face ca peştele să fie pentru Islanda nu numai un produs alimentar de bază, ci şi un principal articol de export. Abundenţa peştelui în apele islandeze i-a atras pe pescarii englezi care, încălcînd legile internaţionale, au venit să-şi caute aci prada — dînd astfel naştere cu cîtăva vreme în urmă la un conflict între cele două ţări.

Dar să revenim la Reykjavik. În capitala islandeză am stat relativ puţin. Aci însă îţi sînt suficiente cîteva ore pentru a vedea lucrurile cele mai interesante din oraş — lacul din centru cu gîştele, raţele sălbatice şi lebedele sale albe, stadionul, teatrul, universitatea, Galeria naţională. Şi pentru că toate acestea din urmă ţin de capitolul cultură vreau să relev marele număr de librării pe care le întîlneşti aci.

★

... Cele două zile, cît a durat descărcarea vasului, s-au scurs pe nesimţite. Iată-ne aşadar gata să ne luăm rămas bun de la această ţară. Pornind spre meleagurile natale, am dus cu noi nu numai imaginea unor ţinuturi pline de o frumuseţe originală, ci, mai ales, a locuitorilor săi, oameni curajoşi, harnici, binevoitori, care-şi iubesc cu ardoare patria şi ar vrea s-o vadă scăpată în primul rînd de primejdia pe care o constituie aparteneţa sa la N.A.T.O. şi transformarea insulei într-o bază militară pentru bombardierele americane. Şi fără îndoială că idealurile măreţe ale lui Njar şi Gunnar, prevestirile voluspei despre venirea „vîrstei de aur" se vor împlini...

dr. Ovidiu IONESCU

4

1 La intrarea în apele islandeze din faţa Reykjavikului, petrolierul românesc „Pace" arborează, în semn de salut, steagul islandez.

2 Figură tipică de islandez.

3 Oraşul Reykjavik privit de la înălţime.

4 Case în general scunde şi o curăţenie exemplară — aceasta caracterizează Reykjavikul.

5 Un grup de copii islandezi...

6 În portul Reykjavik — creaţie a naturii — pot acosta vase din cele mai diferite, de la micile traulere pescăreşti şi pînă la cargouri cu deplasamente de mii de tone.

5

6

INSCRIPȚIE LA O FOTOGRAFIE

idilă siciliană

de Lascăr SEBASTIAN

Dacă ar fi să-l credem pe Teocrit — poetul bucolic născut acum vreo 2200 de ani la Siracusa — întreaga insulă a Siciliei a fost în antichitate un ținut pașnic și idilic al păstorilor care, păzind turmele cățărate pe muchii de dealuri, n-aveau altă treabă și altă grijă decît, exclusiv, să se ia la întrecere între dînșii cine cîntă mai bine din trișcă și cine zice mai bine stihuiri pastorale.

Cam la o sută cincizeci de ani de la moartea lui Teocrit, Virgiliu, care l-a imitat, invocă mereu muzele siciliene (Sicelides Musae), adică pe acelea care inspiră și prezidează poezia păstorească. E drept că poetul latin mai lasă să se întrevadă în *Bucolicele* lui și cîte ceva din frămîntarea tulburatelor sale vremi; cu toate acestea, atmosfera idilică este păstrată.

Dar poeților nu se cade să le dăm crezare întru totul. Căci ei nu exprimă totdeauna numai ceea ce văd cu ochii, ci și ceea ce sufletul lor generos dorește să fie. Oricum, chiar dacă primim ca adevărat idilismul Siciliei antice, trebuie să recunoaștem că Sicilia nu mai e de mult idilică. Nu numai din pricina acelei bande secrete reacționare care tîlhărește și omoară, numită Mafia, și care își are sediul central la Palermo. Ci și din pricina altei „mafii", căci mafia în limba populară a sicilienilor mai înseamnă și mizerie, sărăcie cumplită. Ca întreg sudul Italiei, din care face parte, Sicilia e pradă acestei mizerii, întinse cu brațe de caracatiță peste toată insula. Despre această adîncă sărăcie a sudului italic ne vorbesc mai toți poeții și povestitorii vremii noastre. Unul dintr-înșii, Carlo Levi, ne declară chiar că „Cristos s-a oprit la Eboli". Or, sărăcia lucie n-a făcut niciodată casă bună cu idila. Că realitatea e mai puțin aproape de Teocrit decît de poeții noi, ne-o dovedește o infinitate de fapte și mici și mari.

Iată un fapt mărunt, dar plin de înțelesuri, pe care fotografia de alături ni-l fixează în memorie ca pe-o obsesie, incitîndu-ne la aceste întristătoare comentarii.

Bărbatul sărăcăcios îmbrăcat, care duce pe un umăr sicriașul de scînduri albe al unui prunc, se cheamă Sebastiano Bosco și trăiește și muncește în Sicilia, la Pachino, nu departe de Siracusa, unde, acum vreo 2200 de ani, s-a născut poetul *bucolic* Teocrit. E adevărat că el nu este păstor, ca Thyrsis și Corydon, eroi ai eglogelor teocritiene. Bosco e zidar de meserie. Și deși meseria este într-adevăr brățară de aur, se poate vedea că în Sicilia aurul e de tinichea. Sebastiano Bosco, zidarul, cu toată meseria lui, n-are după ce bea apă. Nici el, nici ai săi. Dacă de multă vreme bietul Bosco știe perfect de bine cît e de greu să trăiești în țara lui, acum e silit să constate că tot atît de greu este să și mori. Fiindcă o înmormîntare costă cel puțin cît vreo mie de plini. Și cum ar putea un zidar din Pachino să-și rostuiască dintr-o dată această mie de plini, cînd el abia dacă are cîte una pentru fiecare zi? Și de înmormîntat trebuie să înmormînteze. Căci lui Bosco i-a murit zilele acestea ultima fiică. Nevasta lui Bosco, femeie hărțuită de sărăcie și vlăguită de nemîncare, a născut un prunc mai firav decît dînsa. După nouă zile, copila s-a prăpădit. Gingașa ființă n-a prididit să asculte de îndemnul poetului Virgiliu, pe care l-am pomenit și care zice într-una din bucolice unui nou-născut: „De pe acum, prunc plăpînd, arată, zîmbindu-i, că-ți recunoști mama" (*Incipe parve puer, risu cognoscere matrem*)... Fata lui Bosco n-a avut cînd zîmbi chinuitei sale mame. Și chiar dacă i-a zîmbit, acum tot trebuie înmormîntată. Cu ce? Zidarul n-are lețcaie. Vecinii lui — unul, poate, zugrav; altul fierar; altul pantofar — nu sînt mai pricopsiți. Tot ce-au putut face a fost să risipească peste racla mică un mănunchi, două de flori. Doar un prieten, un dulgher, i-a rostuit cîteva scînduri de brad și a meșterit în grabă coșciugul. Muncitorii se ajută între ei. Dar, din păcate, nu se ajută decît cu cît pot. Și acolo, în Sicilia, nu pot prea mult. De aceea, tatăl pruncului care a trăit doar nouă zile a luat sicriașul pe umăr și cu pași apăsați se duce să-l îngroape. Cînd n-ai bani pentru viață, n-ai bani nici pentru moarte.

Citesc pe chipul trist al zidarului Sebastiano Bosco, care-și ține pleoapele strivite, o inefabilă durere. Dar gura lui strînsă și maxilarul inferior, proeminent și dîrz, îmi spun că sufletul lui Bosco a împletit durerea cu o revoltă mută.

Ah, unde ești, poete Teocrit, să ne cînți idilele siciliene ale zilelor noastre?...

FENOMENUL WAGNERIAN

Se sărbătorește pretutindeni în vara aceasta împlinirea a 150 de ani de la nașterea lui Richard Wagner, venit pe lume la Leipzig, în mai 1813. Anul acesta se împlinesc totodată opt decenii de la moartea compozitorului, a cărui inimă a încetat să bată la Veneția, în februarie 1883.

Traiectoria celor 70 de ani ai vieții marelui muzician a fost sinuoasă, frământată, Wagner cunoscînd din plin zbuciumul hărăzit marilor creatori ce caută și nu izbutesc să găsească o stea călăuzitoare în existența lor. Oscilările sale au avut o amplitudine necunoscută pînă la el: de la impetuozitatea revoluționarului care ajunsese în pragul ideologiei socialiste, la resemnarea mistică a pioasului slujitor al lui Cristos și pesimismul de proveniență schopenhauriană. Cel care în 1848 participa la revoluția din Dresda și apoi, urmărit de poliție, lua drumul exilului, ajungea spre amurgul vieții sale prietenul și sfetnicul regelui Bavariei.

Învolburata mare a existenței wagneriene este, din distanță în distanță, luminată de faruri ale căror raze strălucitoare îi aureolează nu numai pașii eroici, dar și zigzagurile, și nu numai zigzagurile, dar și rătăcirile, căci ele au fost legate de patetica năzuință a rostirii unui mesaj nou, de un tulburător omenesc. Aceste faruri sînt operele lui Wagner, a căror succesiune conturează un ideal estetic cu totul revoluționar pentru acele vremuri: el se întrezărește în operele primei tinereți — „Rienzi" și „Olandezul zburător", prinde contururi mai deslușite în perioada celei de-a doua tinereți, perioada compunerii lui „Lohengrin" și „Tannhäuser", și se cristalizează în epoca deplinei maturități cu „Tristan și Isolda", Tetralogia „Inelul Nibelungilor", „Maeștrii cîntăreți din Nürnberg". Cîntecul de lebădă „Parsifal" este, cum bine spune Thomas Mann, „celebrarea unui solemn rămas bun, ultimul cuvînt înaintea tăcerii eterne, cu ceva ceresc în măreția... oboselii sale".

Creația lui Wagner concentrează ca într-un focar tendințele de dezvoltare ale romantismului muzical din a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Este vremea cînd reacțiunea burghezo-feudală se manifestă cu o virulență sporită ca urmare a revoluțiilor de la 1848 și a Comunei din Paris din 1871 — pe care, izbutind să le reprime, dorea să nu le mai vadă repetate — și ca răspuns la închegarea tot mai amenințătoare a mișcării muncitorești în jurul ideii comunismului, „stafia ce cutreiera Europa". Înăbușirea mișcărilor de eliberare națională și socială, intensificarea terorii și restrîngerea libertăților acționează puternic asupra conștiinței artistului romantic, adîncindu-i zbuciumul, îndoielile, oscilările. Idealurile spre care năzuiește devin tot mai himerice, iar deznădejdea în care adesea cade, din ce în ce mai sumbră.

Caracteristic pentru fenomenul wagnerian, ca moment culminant al romantismului, este faptul că trăsăturile specifice curentului romantic sînt hiperbolic amplificate, ceea ce imprimă muzicii acestuia, orice ar exprima ea, dimensiuni grandioase. Aceasta face ca sentimentul încercat la ascultarea muzicii lui Wagner să fie unul de totală copleșire.

Opera „Tristan și Isolda" (1859), acest moment crucial al romantismului, reprezintă hipertrofierea laturii lirice a muzicii romantice. Interesul pentru intimitatea sufletului omenesc se transformă în individualism acerb, căci eroii nu se gîndesc decît la felul cum se pot contopi unul în celălalt, fug de oameni și găsesc suprema realizare a iubirii lor în îmbrățișarea funestă a morții. O nesfîrșită melancolie se desprinde din Tristan, o melancolie pe care Wagner a știut-o exprima atît de sfîșietor și de pregnant, încît ea a devenit simbolul unei stări de spirit mai generale a vremii: sentimentul „tristanesc". Această melancolie nu mai este, ca la ceilalți romantici, umbra care stăruie, mai puțin sau mai îndelung, pe un chip luminos, ci a devenit trăsătură fundamentală a psihologiei eroului. Acesta își savurează cu o stranie voluptate suferința lăuntrică.

Tetralogia wagneriană „Inelul Nibelungilor" reprezintă hipertrofierea laturii eroice a romantismului muzical. Avîntul de luptă și năzuințele generoase se transformă în grandoare titanică. Eroii sînt nu oameni, ci zei și semizei. În figura lui Siegfried se perpetuează desigur ceva din dîrzul eroism beethovenian, dar la Wagner încordarea vitejească a forțelor este concepută sub semnul ideii de supraom. Eroismul său nu este eroismul de care ar deveni capabil orice om armonios dotat, ci apanajul unor făpturi neobișnuit de înzestrate, excepționale.

Și la ceilalți romantici există o dedublare a conștiinței eroului, oscilînd între reflexivitate și acțiune, izolare și dăruire, introspecție și fraternizare, speranță și dezamăgire. Cu Wagner însă, dedublarea conștiinței capătă aspectul unei rupturi violente între planuri. Pe de o parte „prea omenescul" sentimentelor, care mistuie și degradează personalitatea, pe de alta „supraomenescul" puterii neverosimile de-a înfrunta cerurile înseși. Dintr-o asemenea sfîșiere a conștiinței nu putea să nu la naștere o cumplită criză spirituală.

Întreaga existență a lui Wagner a fost într-adevăr un continuu zbucium. Ideea morții îl bîntuia fără încetare, cînd turmentîndu-l, cînd zîmbindu-i consolator. Chiar un Nietzsche, care începuse prin a fi cel mai fervent admirator al lui Wagner, s-a dezis public de acesta prin pamflete ce înfățișau spiritul wagnerian ca pe o gravă boală a muzicii.

„Parsifal" ultimul cuvînt al lui Wagner, este totodată și suprema încercare a acestuia de a ieși din criză. Unde găsește însă Wagner salvarea? În totala supunere față de religie. „Parsifal", de altfel, nici nu mai este operă, ci un „mister scenic". Deci, nici vorbă nu poate fi de o ieșire din criză, ci doar de o aparentă rezolvare a ei. Proasternarea în fața divinității și dezicerea de tot ce e pămîntean, nu face decît să împingă spre ultima sa etapă marasmul lăuntric al eroului wagnerian.

Criza reprezentată de fenomenul wagnerian era accentuată de contradicția stridentă ce se stabilea între acest mod subiectivist de a înțelege viața și posibilitățile din ce în ce mai mari ale muzicii de a reda veridic procesele vieții.

Ne gîndim la marile progrese înregistrate de limbajul muzical romantic pe linia transformării lui într-un material maleabil, suplu, capabil de a sugera curgerea neîntreruptă a sentimentelor, clocnirile și nuanțele acestora. Limbajul muzical devenea treptat un instrument de mare precizie în înregistrarea celor mai fine tresăriri ale sufletului. Wagner ducea mai departe cuceririle predecesorilor săi, îmbogățind muzica cu noi posibilități de a oglindi dialectica sufletului uman. El creează melodia „infinită", acel flux melodic perpetuu care, nemaifiind segmentat de opriri convenționale sau de opoziții artificiale între o temă și altă temă, sau între temă și dezvoltarea ei, sugerează ideea mersului neabătut înainte, a devenirii neîntrerupte. Mișcarea continuă a melodiei infinite este amplificată, iar uneori chiar determinată de mișcarea continuă a armoniei, pe care Wagner o face să evolueze pe lîngă țărmuri tonale, mereu noi, mereu mai îndepărtate, fără a o lăsa să ancoreze în fața vreunuia din ele. Această permanență și apropape nesimțită modulație a limbajului armonic trezește același sentiment, al unei vagabondări spre orizonturi indefinite, pe care le exprima substanța melodică a muzicii sale.

Îmbinînd într-un fel inedit instrumentele, smuigînd unora din ele posibilități de expresie nerealizate pînă la el, amplificînd anumite grupe, alternînd momentul solistic cu intervenția ansamblului, Wagner duce pe înalte culmi capacitatea dramatico-psihologică a gîndirii orchestrale. Cu ajutorul ei compozitorul sugerează și tainele sufletului (preludiile la „Tristan" și „Parsifal"), și tragediile de mare anvergură socială („Marșul funebru" din „Siegfried"), și aspectele grandios-fantastice ale lumii exterioare. („Cavalcada Valkiriilor" și „Călătoria lui Siegfried pe Rin").

Contribuția cea mai de seamă a lui Wagner la progresul limbajului muzical o reprezintă însă noua sa concepție despre operă. Pe terenul acestui gen, de altfel, s-au săvîrșit inovațiile aduse de el gîndirii melodice, armonice, orchestrale. Dorința lui Wagner de a reforma opera era o reacție la priveliștea pe care o oferea „concertul costumat" al operei italiene. După Monteverdi aceasta evoluase, după cum se știe, spre o reprezentație cu caracter de divertisment, în care veridicitatea, dramatismul, orchestra sînt sacrificate frumuseții melodice. Opera italiană trăia doar prin cele cîteva arii încîntătoare artificial legate între ele prin recitative și susținute de un sumar acompaniament al orchestrei. Ideii de „concert costumat" Wagner îi opune ideea de „dramă muzicală". Ea se va deosebi prin aceea că va exprima un conținut omenesc important de înaltă semnificație filozofică; bază ei literară de înaltă valoare poetică va fuziona intim cu expresia muzicală, punîndu-se reciproc în valoare, discursul muzical se va desfășura ca un continuu recitativ melodic, nefărîmițat în arii și recitative, pentru a putea crea sentimentul acțiunii psihologice și scenice neîntrerupte; din funcția de acompaniatoare, orchestra devine purtătoarea principală a acțiunii și frămîntărilor sufletești ale eroilor, aducînd astfel îndeosebi prin sistemul laitmotivelor, un puternic suflu simfonic în spectacolul de operă. Reforma wagneriană a operei are desigur puncte nevralgice și laturi discutabile. Vrînd să realizeze acea sinteză între expresivitatea vocală și cuceririle instrumentalismului, sinteză la care chema Beethoven prin finalul simfoniei sale cu coruri, Wagner a pornit nu de la ideea cantabilității vocale, ci de la aceea a virtuozității instrumentale. Vocea omenească este de aceea covîrșită în operele sale de obligația unei intonații cu mari dificultăți și de prezența orchestrei, întotdeauna masivă și dominantă. Totodată vrînd să scape opera de convenționalismul stilului italian, Wagner a adus în creațiile sale un nou convenționalism, acela al interminabilelor discursuri și al tensiunii prelungite peste măsură, al grandiloc venței care înlocuiește simplitatea și firescul exprimării.

Deși opera wagneriană n-a fost pretutindeni îndrăgită și găzduită, mai ales din cauza marilor dificultăți legate de punerea ei în scenă (voci cu totul excepționale, virtuozitatea orchestrei, somptuozitatea decorurilor și... preferința conservatoare a publicului pentru opera cu arii), principiul din care ea a izvorît, acel al dramei muzicale, a jucat un rol covîrșitor în istoria ulterioară a genului. Stilul tradițional al operei italiene a fost definitiv discreditat. Verdi însuși, prințul operei italiene, convingîndu-se de caracterul profund rațional al reformei lui Wagner a pășit în „Falstaff" și „Othello" pe drumul deschis de acesta. Evoluția operei va consta de acum înainte în continua pătrundere a genului de veridicitate dramatică.

Dînd muzicii o elocvență de o intensitate necunoscută pînă atunci, făcînd-o mai pasionată, mai grandioasă, mai vehementă, mai mlădioasă decît oricînd, creația wagneriană duce romantismul la apogeu. Aspirația compozitorilor romantici spre intensificarea forței emoționale a muzicii își găsește aici o realizare culminantă.

Strecurînd în sufletul muzicii veninul pesimismului, simbolizat de schopenhaurianul sentiment „tristanesc" și al proceselor irezolvabile de conștiință, creația lui Wagner semnifică intrarea romantismului în criză. Era criza morală pe care o trăia în societatea burgheză intelectualul aplecat cu exclusivitate asupra propriului său eu. Cultul individualismului din ce în ce mai exacerbat în muzica romanticilor, trebuia să ducă inevitabil spre o asemenea criză.

Particularitatea acestui moment culminant al romantismului constă dar în aceea că vicierea ideologică și sufletească a muzicii merge mînă în mînă cu amplificarea posibilităților ei expresive. Iată ce face ca, deși impregnată de sentimente funeste, deși planînd la înălțimi amețitoare muzica wagneriană să exercite putere de atracție.

Purificată de scurgerea vremii, această muzică, pe care acum trei sferturi de secol cei mai mulți o respingeau ca pe un fenomen maladiv a ajuns în zilele noastre un simbol al înaltelor aspirații ale omului, al totalei sale dăruiri.

George BĂLAN

Decor wagnerian la Bayreuth.

FUNICULI, FUNICULA

Știați în ce împrejurări a compus Denza cunoscuta devenită atît de populară „Funiculi, funicula"? Ea a fost lansată la inaugurarea funicularului de pe Vezuviu, în iunie 1880 — dată la care a fost făcută și fotografia de mai jos. După cît se vede, pe atunci noțiunea de funicular era mult mai... legată de pămînt ca azi.

PUI PATRUPEZI ȘI GĂINI MAMIFERE

Dintr-un ou ca oricare altul a ieșit un pui cu patru picioare. Locul întîmplării: o fermă avicolă din R.P. Ungară. După cîteva zile fenomenul s-a repetat. Picioarele dinapoi ale originalilor pui sînt situate la capătul coloanei vertebrale, iar cel mai tînăr dintre aceștia le folosește cu succes la mers.

Cam în aceeași perioadă o femeie din satul Tissalek tăind o găină a găsit în abdomenul ei un pui viu în vîrstă de 18-19 zile, care a murit puțin timp după aceea. Ciudata descoperire a fost trimisă la Debrecen, iar specialiștii au comunicat că un asemenea caz nu a fost descris încă în literatura mondială. Cauzele fenomenului vor fi stabilite de o consfătuire științifică special convocată.

pe scurt

DIN ISTORIA CHIMIEI

Știința numită azi *chimie* era cunoscută în evul mediu ca *alchimie*, cuvînt, care, prin istoria lui, se leagă de orientarea greșită a activității unor alchimiști. Se știe că aceștia erau preocupați de găsirea unor posibilități de transformare a metalelor obișnuite în aur, cu ajutorul așa-numitei *pietre filozofale*, substanță cu însușiri fantastice. Într-adevăr, *alchimie* provine din arabul *al-kimiya*, care înseamnă tocmai „piatră filozofală".

Numele obișnuit al acestei substanțe imaginare era însă în limba arabă *al iksir*, de unde provine *elixir* al nostru, care înseamnă pînă astăzi „licoare magică, remediu miraculos". Alchimiștii medievali căutau printre altele să descopere un „elixir al vieții", adică un fel de medicament de reîntinerire.

Terminologia chimică de origine arabă cunoaște și cuvîntul *alcool*. *Al-kuhul* a însemnat mai întîi produs cosmetic în formă de pudră fină, de culoare neagră, cu care femeile își colorau sprîncenele și pleoapele. Fardul acesta avea la bază sulfura de antimoniu. Ca în atîtea alte cazuri, sensul cuvîntului a evoluat, cuprinzînd și alte substanțe cu aspect de praf mărunt, pînă ce *al-kuhul* (în forma spaniolă, alcohol) a ajuns să însemne „lucru foarte fin, lucru subtil". Alchimistul Paracelsus (1493-1541) a avut ideea de a-l folosi ca denumire pentru alcool, în înțelesul obișnuit de astăzi al cuvîntului. Prin intermediul lucrărilor lui Paracelsus, termenul a pătruns treptat în vocabularul științific internațional.

Sorin STATI

ÎNCRUCIȘATE PE ... STRADĂ

ORIZONTAL: 1) Act de largă circulație — Regizor progresist spaniol, autor al filmului „Strada mare". 2) În stradă — Țărm — Te întîmpină în fața casei. 3) Oameni de pe strada mea — Monedă portugheză și braziliană — Dinții. 4) Pictor clasic român, autorul tablourilor „Stradă în Sinaia" și „O stradă din Spa" — Erou al romanului „Strada mezinului" de Lev Kassil și B. Polianovski. 5) Țărmul de sud-est al peninsulei Kola — Compozitor român, autorul liedului „Moțul la drum" — Ascuțiș. 6) Sau — Plăci subțiri de piatră folosite la pavaj etc. — Poet român, care în poezia „Primăvară" spune: „Bubuind înaintează/ Pe un pod de nori,/ Pînă lese-n drum de rază/ Străjuit de flori". 7) Normă, poate fi și de circulație — Vitoare stație pe magistrala... cosmică. 8) Circulă pe drum de seară, avînd stație terminus... genele — Acțiune... pe stradă — Fluviu în Italia. 9) Privirile solicitate de galbenul... stopului! — Pictor rus. 10) Stopa — Renumită stațiune balneoclimatică în U.R.S.S. — Nu duce lipsă. 11) Auto... rapid cităcin! — Teodor cel... mic! — Drum... pregătit! 12) Aperitivul lui Grivei — Autorul piesei „Bulevardul împăcării" — Plantă textilă. 13) Mare scriitor clasic român, autorul schițelor „C.F.R." „Groaznica sinucidere din strada Fidelității" ș. a.

VERTICAL: 1) Lucrează... pe stradă — De pază la... intrările străzilor. 2) Trecătoare — Se plimbă cu... motocicleta. 3) Prinde pe... cei ce merge-napoi! — „Șah" pe stradă. 4) Comună în R.S.S. Ucraineană — Valurile... pustiului — Oraș și munte în Filipine. 5) Scriitor sovietic, autorul cărții „Corabia feniciană" — Stradă în București (raionul V.I. Lenin) — Măsură agrară. 6) Iubire... incipientă — Marcă de automobil. 7) Stropite — Ținut, loc. 8) Autorul romanului „Șoseaua Nordului" — Cale! — Diminutiv masculin. 9) Străzi... mai mici — Traseu — Vorba gîștei. 10) Circulația pe străzile marilor orașe (pl.) — Zgomot pe o arteră de circulație... internă (med.). 11) Transportă! — Din nou — Poet clujean, autorul poeziei „Inginerul de drumuri". 12) Poet sovietic, autorul poeziei „Cunosc o hudicioară pe care-i o fîntînă" — Dau în stradă. 13) Unealtă folosită la pavaj etc. — Autorul romanului „Strada Lăpușneanu".

Dezlegarea jocului „Două", aparut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Publicitate. 2) Obială — Egal. 3) Ui — Nișe — Ile. 4) A — Statut — I. 5) Pitecantrop. 6) Unit — Nut — Nl. 7) Nd — Amic — O — A. 8) Coș — Ie — Oraș. 9) Timp — Tarama. 10) Et — Preferat.

La drum!

Puțini sînt azi care știu că în vestita pădure de stejari bătrîni ce se întinde între brațele Chiliei și Sulina, în plină Deltă a Dunării, se află întinse dune de nisip. Stejari printre dune, în mîlocul Deltei!

Pornind de la Periprava, sat de pescari de pe țărmul de miazăzi al brațului Chiliei, ajungi curînd în marginea pădurii, trecînd mai întîi pe lîngă primele dune de nisip ce-și înalță coastele spulberate de vînt printre plopii argintii.

În nisip prind a se înrădăcina copăcei și ierburi a căror culoare se reliefează mai bine pe aurul dunelor. În dreapta drumului se întinde nesfîrșită, balta. După un timp se vede un șir de copaci ce taie stufu băltii: sînt sălciile ce mărginesc vechiul drum „turcesc", care unea — pe vremea stăpînirii turcilor pe aci — Sulina cu Chilia, avînd 17 poduri peste gîrle și bălți, un adevărat record pentru timpul acela. Era un drum mai mult militar, construit pentru uzul armatelor ce păzeau hotarul împărăției otomane. Azi drumul nu mai e umblat, dar a rămas temelia sa de pămînt, ridicată cam cu 1-2 metri deasupra nivelului băltilor, pe mulți kilometri, ca o alee dintr-un parc părăsit, umbrită de sălciile de pe margine.

Iată și vestita pădure de stejari. Mari, bătrîni, cu trunchiuri groase, crengile

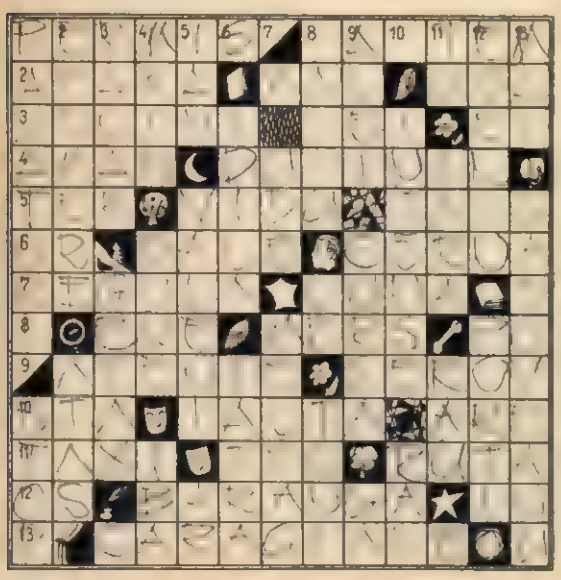

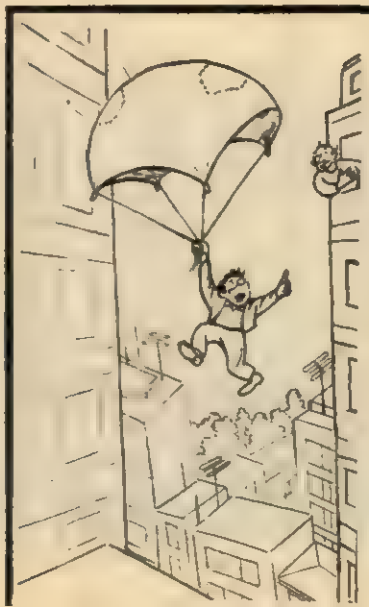

Fără cuvinte.

„Bunte Illustrierte".

D-ALE LUI HAPLEA

HAPLEA: E singura soluție; ascensorul e defect, iar Popeștii de la etajul IV cresc un dulău floros e cărui cușcă e plasată pe palier...

Marin IORDA

Dunărea exotică

lor puternice se unesc unele cu altele. În jurul lor pămîntul bogat mai poate hrăni și feluriți copăcei și liane agățătoare ce se urcă în sus pe crengile stejarilor. Aceștia se îndesesc din ce în ce, formează desișuri prin care nu poți străbate decît cu mare greutate, deschizîndu-ți drum cu securea.

Prin mijlocul pădurii nu se poate trece decît iarna, cînd hățișurile nemaiavînd ierburi și liane pot fi străbătute.

Vara se umblă mai mult pe marginile pădurii, și cu greu spre „Duna lui Pocora", ocolind desișurile, șerpuind printre trunchiurile groase ale stejarilor. Aci sînt cele mai mari dune, mai înalte chiar decît stejarii, care, de pe crestele dumelor, se văd ca o mare verde de coroane și frunziș.

La ieșirea din pădure te afli în apropierea satului Letea, bogat în vii și livezi. Aci poți admira cîteva străvechi mori de vînt.

Cîmpia din jurul satului, întinsă în depărtări netede, fără nici un copac, este acoperită de ierburi de culoare roșiatică, specifice „sărăturilor".

Dincolo de această cîmpie, e iarăși baltă, pe care o străbați mergînd un timp prin apa ce se ridică peste osiile căruței. Ajungi apoi pe o ridicătură de pămînt, cum se spune aci un *grind*. După ce treci printr-o adevărată pădure de stuf, înalt cît o casă, grindul se termină. Pînă acum cîțiva ani căruțele mergeau numai pînă aci. Pentru a ajunge la Sulina, oamenii au tăiat în stufuri des un canal, ce se mai vede încă, îngust numai cît să treacă o lotcă, prin care ieșeau la mare și apoi pe mare ajungeau la Sulina.

Acum, există drum de căruță pînă la Sulina.

În aceste cîteva notări mai mult decît sumare nu putem, desigur, să vă înfățișăm pitorescul inegalabil al Deltei noastre. Așa ceva nici n-ar fi posibil. Dacă însă, îndemnați de aceste rînduri, veți porni la drum să vedeți minunățiile descrise, ele își vor fi îndeplinit misiunea.

P. VOICULEȚ

de vorbă cu medicul

PICIORUL PLAT

Piciorul plat este o afecțiune pe care o întîlnim la un număr destul de mare de persoane și care dă fenomene dureroase, supărătoare. Este o afecțiune a perioadei adolescenței ce constituie efectul creșterii rapide a corpului și al măririi greutății lui. Profesia are de asemenea un rol important în apariția bolii. O muncă ce se exercită ore în șir stînd în picioare sau umblînd mult, poate cauza boala, deoarece în timpul mersului și al statului în picioare bolta tălpii tinde să se aplatizeze. În mod normal această tendință este echilibrată prin contracția mușchilor gambei. Or, această contracție a mușchilor nu poate să se exercite multă vreme fără a determina o oboseală.

Așadar boala începe cu oboseala, cu neputința mușchilor însărcinați să asigure statica piciorului și cambrarea boltei din talpă. Survine după aceea o întindere a ligamentelor care leagă oasele labei și de aici o turtire a boltei din laba piciorului. Acum apar și durerile prin disteuzia ligamentelor și devierea piciorului înăuntru. În ultima perioadă se produce o deformație a scheletului rezultată printr-o continuă presiune anormală. Suprafețele articulare se alterează și piciorul plat devine definitiv. Suferințele persoanelor atinse de această deformație a scheletului nu se opresc de obicei numai la laba piciorului. Din cauza poziției anormale, ca o reacție în lanț, alte grupe musculare, superioare, sînt solicitate la un efort suplimentar pentru a corecta, pe cît posibil, poziția corpului. De aici dureri în gambe, genunchi, la șolduri și în șale.

Persoanele suferinde se cred atinse de un reumatism grav, cu atît mai mult cu cît adeseori se produc și tulburări circulatorii locale care pot da inflamații la glezne și la laba piciorului. Fără îndoială că la examinarea medicală atentă se constată prezența piciorului plat, care este cauza adevărată a durerilor suportate de bolnav.

Ce e de făcut? În prima perioadă a durerilor și a contracturilor se recomandă repausul, masajul și tratamentul electric care tonifică mușchii insuficienți și aduc o ameliorare nu numai a durerilor, ci și a deformației în evoluția ei. Cînd aceste mijloace sînt insuficiente ca să corijeze deviațiile dureroase, se fac în serviciile de ortopedie intervenții neoperatorii în aparate ghipsate. Numai în cazurile vechi, cu dureri persistente, se fac intervenții chirurgicale. În formele mai puțin grave se recomandă folosirea încălțămintei ortopedice sau a susținătoarelor plantare metalice.

Prevenirea bolii se poate face prin întărirea organismului cu ajutorul gimnasticii și al sportului și prin alternarea judicioasă a perioadei de muncă cu timpul de odihnă.

Dr. Silvia GHEREA

umor

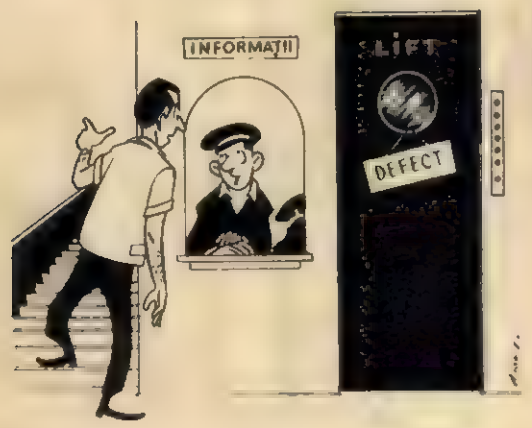

— Vă rog, la ce etaj e întreprinderea „Ascensorul"?

— Ți-am cerut două halbe!
— N-avem pahare, le-am pus amîndouă într-una!..

RIK AUERBACH

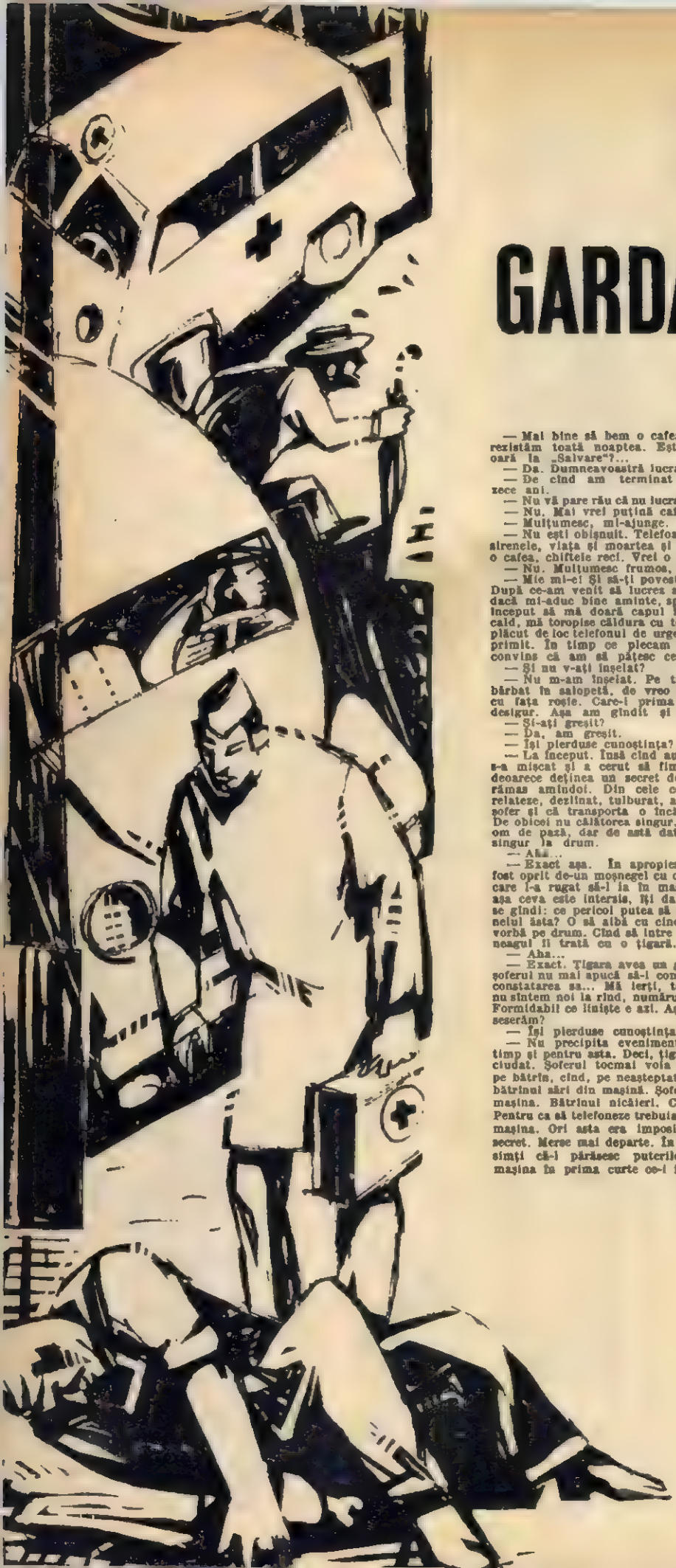

V. AZERNIKOV

GARDA DE NOAPTE

— Mai bine să bem o cafea, altminteri nu rezistăm toată noaptea. Ești pentru prima oară la „Salvare"?...

— Da. Dumneavoastră lucrați de mult aici?

— De cînd am terminat facultatea. De zece ani.

— Nu vă pare rău că nu lucrați într-o clinică?

— Nu. Mai vrei puțină cafea?

— Mulțumesc, mi-ajunge.

— Nu ești obișnuit. Telefoanele de urgență, sirenele, viața și moartea și între acestea — o cafea, chiftele reci. Vrei o chiftea?

— Nu. Mulțumesc frumos, nu-mi e foame.

— Mie mi-ei Și să-ți povestesc cum a fost. După ce-am venit să lucrez aici, într-o vară, dacă mi-aduc bine aminte, spre dimineață a început să mă doară capul îngrozitor... Era cald, mă toropise căldura cu totul. Și nu mi-a plăcut de loc telefonul de urgență pe care l-am primit. În timp ce plecam în cursă, eram convins că am să pățesc ceva.

— Și nu v-ați înșelat?

— Nu m-am înșelat. Pe trotuar zăcea un bărbat în salopetă, de vreo treizeci de ani, cu fața roșie. Care-i prima ipoteză? Beat, desigur. Așa am gîndit și eu la început.

— Și-ați greșit?

— Da, am greșit.

— Își pierduse cunoștința?

— La început. Însă cînd au vrut să-l ridice, s-a mișcat și a cerut să fim lăsați singuri, deoarece deținea un secret de stat. Bun, am rămas amîndoi. Din cele ce încerca să-mi relateze, dezlînat, tulburat, am dedus că era șofer și că transporta o încărcătură secretă. De obicei nu călătorea singur, ci însoțit de un om de pază, dar de astă dată îl trimiseseră singur la drum.

— Aha...

— Exact așa. În apropiere de Moscova a fost oprit de-un moșnegel cu o pălărie de pai, care l-a rugat să-l ia în mașină. În general așa ceva este interzis, îți dai seama. Șoferul se gîndi: ce pericol putea să reprezinte bătrînelul ăsta? O să aibă cu cine mai schimba o vorbă pe drum. Cînd să intre în Moscova moșneagul îi trată cu o țigară.

— Aha...

— Exact. Țigara avea un gust ciudat, însă șoferul nu mai apucă să-l comunice bătrînului constatarea sa... Mă ierți, te rog... Alo? Nu, nu sîntem noi la rînd, numărul trei urmează... Formidabil ce liniște e azi. Așa, și unde rămăseserăm?

— Își pierduse cunoștința.

— Nu precipita evenimentele. O să aibă timp și pentru asta. Deci, țigara avea un gust ciudat. Șoferul tocmai voia să-l ia la rost pe bătrîn, cînd, pe neașteptate, la o cotitură, bătrînul sări din mașină. Șoferul frînă și opri mașina. Bătrînul nicăieri. Ce era de făcut? Pentru ca să telefoneze trebuia să-și părăsească mașina. Ori asta era imposibil — transport secret. Merse mai departe. În centrul orașului simți că-i părăsesc puterile. Atunci trase mașina în prima curte ce-i ieși în cale și se duse la cel mai apropiat telefon public.

— După toate legile detective, în acest moment trebuie să apară inevitabilul „dar".

— Exact. Se duse să telefoneze, dar... își pierdu cunoștința chiar lîngă telefonul public.

— Și dumneata l-ai găsit acolo.

— Da, dacă n-ar fi însă un mic amănunt. Acolo unde zăcea el, nu se afla nici un telefon public.

— Probabil că l-au transportat de acolo cînd și-a pierdut cunoștința?

— Și eu am presupus la fel.

— Și n-a fost așa?

— N-a fost așa. Cetățeanul care chemase „Salvarea" afirma că șoferul căzuse exact lîngă locul acela.

— Probabil că șoferul inventase istoria cu telefonul public ca să-și găsească o scuză.

— Probabil. Dar dacă ai să afli și un mic detaliu, ai să înțelegi de ce eu am dedus contrariul. Cetățeanul care chemase „Salvarea" era unicul martor care asistase la căderea șoferului. Ceilalți trecuseră pe lîngă el fără să observe nimic obișnuit. Iar martorul acesta unic era...

— Moșneagul cu pălăria de pai!

— Exact!

— Dar e prea de tot. Așa ceva nu există.

— Asta e și părerea mea. Totuși l-am văzut, așa cum te văd pe dumneata.

— Și ce-ai făcut?

— Ce putea să facă un tînăr doctor, plin de inițiativă, cînd în mîinile lui se afla firul unui complot? Am ridicat în picioare toată miliția.

— L-au prins? Mașina n-a suferit nimic?

— Mașina nu se mai afla în curtea casei!

— Cum adică nu se mai afla? O furaseră?

— Nu. N-aveau ce să fure.

— Nu înțeleg. Unde era încărcătura?

— Nici nu existase.

— Și atunci camionul... bătrînul...

— Nu existase. Nu existase nimic.

— Și ce se întîmplase?

— Delir — alureală. Intoxicație cu oxid de carbon. Nu fi dezamăgit. Acum pot să-ți spun drept; atunci îmi pierdusem și eu capul. Nu există nimic misterios.

— Dar cum de n-ați înțeles deodată?

— Nu-i chiar așa de simplu. Din cauza lipsei de experiență! Pe vremea aceea de-abia începusem să profesez, luam totul de bun. Ceea ce am și făcut, de fapt.

— Și cînd s-au lămurit lucrurile?

— La clinică. I-au luat o probă de sînge, au identificat metahemoglobina și totul s-a clarificat: de ce n-am găsit nici o mașină, de ce nu se expediase din nici o uzină vreo încărcătură secretă și multe alte de ce-uri. La miliție mi-au trasă o praftură...

— Unde lucra în realitate?

— Era mecanic la un garaj din centrul orașului. Reparase o mașină într-o încăpere închisă, inhalase oxid de carbon, ieșise în stradă, se prăbușise și....

— Dar de ce delira tocmai pe această temă? Transport secret, țigara...

— În buzunarul salopetei sale... Iartă-mă te rog... patru... ăsta e numărul mașinii mele. Așteaptă-mă și am să-ți povestesc mai departe, cînd mă-ntorc.

— Ca la cinematografele de periferie. În momentul cel mai interesant se rupe filmul. Stați puțin, vă însoțesc pînă la mașină, spuneți repede mai departe...

— Cu plăcere. Deși prea mult n-a mai rămas de povestit.

— Ce-ați găsit în buzunarul salopetei?

— Un roman detectiv, știi — din colecția militară. Citești așa ceva?

— Da.

— Atunci ai înțeles?

— Aproximativ. Dar ce se întîmplă cu moșneagul cu pălăria de pai, doar ai stat de vorbă cu el?

— Nimic extraordinar... Știi, de fapt sînt și eu un pasionat cititor de romane detective... La revedere.

Traducere de Vlad MUȘATESCU
Ilustrațiile de A. DOGA

Tinerețe.
Fotografie de C. SĂVULESCU

PROGRAMUL DE RADIO

RADIOJURNALE, BULETINE DE ȘTIRI, BULETINE METEOROLOGICE, SPORT, ULTIMELE ȘTIRI

	PROGRAMUL I	PROGRAMUL II	PROGRAMUL III
DUMINICA	7.00, 13.00, 19.30, 22.00, 23.50-28.55	7.50, 14.00, 20.00, 23.00, 0.50-0.55	22.00
ÎN CURSUL SĂPTĂMÎNII	5.00, 6.00, 7.00, 11.00 (afară de miercuri), 13.00, 17.00, 20.00 (afară de joi), 22.00 (joi 22.30), 23.50-23.55	10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.00 (vineri 21.30), 23.00, 0.50-0.55 (simbătă 1.50-1.55)	21.00 (vineri 21.30)

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM: Duminică: 6.30, 13.05 (Progr. I), 7.30 (Progr. II). În cursul săptămînii: 6.30, 13.05 (Progr. I), 10.05, 14.30 (Progr. II).
COTELE APELOR DUNĂRII: Zilnic — 13.40 (Progr. I).
SUMARUL PRESEI CENTRALE: Zilnic — 8.00 (Progr. I).

DUMINICĂ 1 SEPTEMBRIE Programul I *6.00:* Cîntece și jocuri populare *6.35:* Piese de estradă *7.10:* Concert de dimineață *8.06:* Prelucrări corale *8.30:* Clubul voioșiei *8.50:* Melodii populare *9.20:* „Muzicienii despre ei înșiși" — răsfoind scrisorile lui Serghei Rahmaninov *10.15:* Muzică de estradă *10.30:* Cîntă Ana Pop Corondan și Grigore Klazim *11.00:* Arii din operete *11.30:* Vorbește Moscova! *12.00:* Muzică corală de Corneliu Meres *12.20:* Interpreți de muzică ușoară *13.10:* De toate pentru toți *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Din viața satelor patriei *15.40:* Program muzical dedicat fruntașilor de pe ogoare *16.10:* Muzică ușoară românească *16.30:* Concertul în la minor pentru pian și orchestră de Grieg — solist Dinu Lipatti *17.00:* Estrada melodiilor *17.25:* Transmisiune sportivă *18.30:* Preludiu și horă de Tiberiu Brediceanu; fragmente din „Divertismentul rustic" de Sabin Drăgoi *19.06:* Muzică din opere *19.35:* Muzică de dans *20.00:* Teatru la microfon — „Saloanul". Adaptare radiofonică după piesa lui S. Alioșin *21.13:* Muzică populară *21.45:* Cîntă orchestra Ray Coniff *22.25:* Muzică de dans *23.10:* Simfonia a II-a în re minor de Sigismund Toduță.

Programul II *7.00:* Fanfară *7.35:* Cîntece din folclorul nou *8.00:* „Schiță rustică" de Vinicius Greflens; „Trei tablouri simfonice" de Victor Iusceanu *8.30:* Muzică ușoară *8.45:* Anunțuri, muzică *9.00:* Muzică de estradă *9.30:* Cîntece și jocuri *10.00:* Muzică din opere cerută de ascultători *10.30:* Revista presei străine *10.38:* Muzică ușoară *11.00:* Cîntece *11.15:* Piese pentru vioară *11.30:* Muzică populară *12.00:* Emisiunea „Cinema" *12.15:* Concert Schumann *13.00:* Cîntă Gigi Marga *13.15:* Program muzical pentru oamenii muncii aflați la odihnă *14.05:* Piese de virtuozitate *14.15:* Cine știe cîștigă *15.00:* Muzică ușoară cerută de ascultători *15.30:* Muzică din operete *16.00:* Oameni și fapte *16.08:* Partidul, călăuză spre victorii — montaj de cîntece și versuri *16.30:* Din folclorul muzical al popoarelor *17.00:* Recitalul pianistei Silvia Șerbescu *17.15:* Emisiune literară *17.35:* Duete de dragoste din opere *18.00:* Teatru la microfon pentru copii *19.00:* Muzică ușoară românească *19.30:* Concert de muzică populară *20.05:* Muzică de dans *21.45:* Scriitori în lumina documentelor *23.00:* Romanțe *23.34:* Cvartetul nr. 2 în mi minor de Zeno Vancea. Interpretează cvartetul din Ostrava *23.10:* Muzică de dans.

Programul III *19.00:* Muzică din opereta „Orfeu în infern" de Offenbach *19.45:* Muzică ușoară *20.00:* Din lirica universală de dragoste *20.15:* Scherzo de Ion Nona Otțescu; poemul simfonic „Psyché" de César Franck *21.07:* Muzică de dans *23.10:* Program Beethoven: ciclul de lieduri „Către iubita îndepărtată"; Sonata nr. 9 „Kreutzer".

LUNI 2 SEPTEMBRIE Programul I *5.07:* Cîntece de muncă *5.30:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece și jocuri populare *6.07:* Piese pentru acordeon *6.20:* Gimnastică *6.35:* Fanfară *7.10:* Piese instrumentale *7.30:* Sfatul medicului — Accidente vasculare cerebrale *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionier *8.06:* Melodii populare *8.30:* Dansuri din opere *9.00:* Tinerețea ne e dragă *9.20:* Cîntece *9.30:* Lucrări de tineri compozitori: *10.00:* Potpuriuri și uverturi *10.31:* Muzică de cameră *11.05:* Arii din opere *11.30:* Muzică ușoară *12.00:* Muzică populară *12.30:* Soliști ai teatrelor muzicale *13.10:* Muzică simfonică *14.00:* Concert de prînz *14.40:* Piese instrumentale *15.00:* Călătorie muzicală *15.30:* Melodii populare din Banat *15.57:* Cvartet de coarde opus 64 de Haydn *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică ușoară de Gelu Solomonescu *17.10:* Fantezie pentru pian, cor și orchestră de Beethoven *17.30:* Prietenii lui Do-Re-Mi *17.50:* Din muzica popoarelor *18.30:* Lecția de limba rusă (începători) *18.40:* Recital David Ohanezian *19.00:* Revista economică radio *19.20:* Muzică populară *19.45:* Formația de muzică ușoară condusă de Adalbert Winkler *20.15:* Cîntă basul Alexei Krivcenia *20.30:* Noapte bună, copii *20.40:* Muzică ușoară românească *21.15:* Tribuna radio *21.25:* Muzică din operete și comedii muzicale *22.25:* Muzică simfonică *23.00:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Muzică corală clasică *10.30:* Muzică populară *11.00:* Recital Gabi Grubea *11.15:* Din schițele scriitorilor noștri *11.30:* Balada pentru vioară și orchestră de Ludovic Feldman; Uvertura pentru orchestră mare de Josef Malovec *12.05:* Arii din opere *12.30:* Cîntece și jocuri populare *13.00:* Melodii din filme *13.30:* Însemnări de reporter *13.37:* Program susținut de orchestre de mandoline *14.10:* Suită de dansuri de Cembergi *14.36:* Buchet de melodii *16 00:* Muzică din operele lui Bellini *15.30:* Muzică instrumentală de Constantin Nottara *16.10:* Cîntece populare *16.30:* Sonatele nr. 1 și nr. 2 de Rossini Interpretează formația de soliști din Zagreb — dirijor Antonio Janigro *17.00:* Melodii lirice românești *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Cîntă corul ceferiștilor din Iași și orchestra de muzică populară a fabricii de încălțăminte „Dimbovița" din București *18.30:* Jocuri populare *18.45:* Cîntece de compozitori din R. D. Vietnam *19.00:* Suita a II-a pentru orchestră de George Enescu *19.30:* Din activitatea sfaturilor populare *19.40:* Pagini din operete *20.20:* Interpretul săptămînii — Pablo Casals *21.15:* Cîntă orchestra de muzică populară „Briulețul" a Casei de cultură Cîmpulung-Muscel *21.30.* Evocare: I.A. Bassarabescu *22.00:* Ciclul „Partite pentru clavecin" de J.S. Bach, interpretate de Ralph Kirkpatrick: partita nr. 1 *22.22:* Concert de noapte *23.10:* Simfonia „Antarctica" de Vaughan Williams *23.52:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Muzică de cameră *22.02—22.59:* Concert de estradă.

MARȚI 3 SEPTEMBRIE Programul I *5.07:* Jocuri populare *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Muzică de estradă *6.07:* Cîntece *6.20:* Gimnastică *6.35:* Piese instrumentale *6.45:* Muzică ușoară *7.10:* Cîntece și jocuri populare *7.30:* Sfatul medicului—Cum se manifestă bolile de inimă *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionier *8.06:* Muzică ușoară *8.30:* Pagini din operete *9.00:* Concertul pentru violoncel și orchestră de Miaskovski — solist Mstislav Rostropovici, acompaniat de orchestra Philarmonia din Londra. Dirijor Malcolm Sargent *9.30:* Cîntece populare românești *10.00:* Muzică de cameră: „Din lumea copiilor" — douăzeci de miniaturi pentru pian solo de Anatol Vieru; Nonet de Zoltan Aladar *10.37:* Muzică populară din R.D. Vietnam *10.50:* Vals de Johann Strauss *11.06:* Mic program Mozart *11.20:* Arii din opere interpretate de Franco Corelli *11.45:* Radio prichindel *12.00:* Cinci schițe simfonice „Bucureștii de altădată" de Mircea Chiriac *12.30:* Răspundem ascultătorilor *12.40:* Cîntă Ansamblul de stat de cîntece și jocuri din Suceava *13.10:* Muzică populară cerută de ascultători *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Cîntă Lia Hubic și Traian Popescu, soliști ai Operei de stat din Cluj *15.30:* Viorari și tangouri *16.00:* Recitalul violoncelistului Vladimir Orlov *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntece *17.10:* Cîntă Ana Baiaci și Ilie Udilă *17.30:* Radioracheta pionierilor *17.55:* Fantezii din operete *18.15:* Cu microfonul printre sportivi *18.25:* Program muzical pentru fruntași în producție *19.00:* Limba noastră — vorbește acad. prof. Al. Graur despre „Cuvinte vechi și noi" *19.10:* Carnaval-Rondo Burlesc de Laurențiu Profeta; Concertul pentru clavecin, flaut, oboi, clarinet, vioară și violoncel de Manuel de Falla *19.30:*

(Continuare în pag. 22-23)

Carnet

RAPSODIA ȘCOLII

— Din ce se face hîrtia? — l-am întrebat pe un copil de șapte ani, care răsfoia o carte cu poze.

— Hîrtia crește în Delta Dunării — mi-a răspuns cu competență.

În depărtata noastră copilărie, alta știam că era originea materiei prime folosite la fabricarea abecedarelor. Provenea din otrepele adunate de peticari de pe maidane și din gunoaiele șanțurilor. Și toată tinerețea noastră nu s-a putut descotorosi de această ingrată viziune industrială evoluînd în cerc vicios, mereu și invariabil: zdrențele transformate în hîrtie și hîrtia iarăși în zdrențe de tipărituri școlare — cum se înfățișau cărțile destinate învățăceilor, la anticării, unde eșuau toamna în alți saci de peticari. Cărți flenduroase și șiinoase, trecute din generație în generație, editate o dată la zece ani, tipărite cum da Dumnezeu pe hîrtie de ambalaj, ornate cu poze de prinți care nu mai încăpătîneau și cu diligențe, cînd de mult circulau automobile. Anticările din piața Mihai Vodă erau „talciocuri" cărților didactice. Acolo foiau elevii săraci în preajma deschiderii școlilor, în căutarea unui atlas geografic cu continentele complete, a unei zoologii cu girafa nedecapitată, a unui manual de citire în care paloșul lui Harap Alb să nu rămînă suspendat în aer pentru că lipsea tocmai pagina hărții cu spinul ticălos.

Cărți-epave. Anatomia lor infirmă purta amprenta epocii și parcă filigranul obîrșiei lor sociale — mizeria obiectelor ajunse la ultimul grad al putrefacției aruncate într-o groapă din Floreasca sau din cîmpul ca în derădere numit al „Veseliei".

Copilul de care am pomenit mai sus a văzut în excursia pionierească făcută în Deltă imensul depozit virtual al hîrtiei clătinată de briza Dunării. Și îl cred, cînd îmi afirmă că aude în cartea răsfoită foșnetul dulce și muzical al stufului de pe sute de hectare.

Aproape douăzeci de milioane de cărți școlare noi-nouțe, proaspăt tipărite de Editura didactică, au invadat librăriile. E ca o altă imagine gigantă a Deltei, ca să continuăm metafora copilului, descinsă în rafturi și vitrine și e emoționantă ideea că generația de azi a buchet și a științei trăiește într-o epocă în care geniul creator al omului a transformat echipamentul de fiecare zi, de la materia primă și pînă la calitatea obiectului folositor mințit și trupului.

★

În fiecare început de toamnă viața orașelor și a satelor e marcată de această vioaie rumoare școlară. Rezonanța ei o înregistrezi și în sectorul comercial, în inventarul magazinelor de confecții aprovizionate cu haine și uniforme pentru toate vîrstele... pedagogice, în cele de încălțăminte și de șepci, ca să nu mai citățm librăriile cu întregul lor sortiment de ghiozdane, plumbiere (li se mai spun așa penarele?), globuri pămîntești etc. Pe vremuri asemenea panoplii erau apanajul odraslelor de toptangii sau de boieri și-mi vine-n minte pachetul de cărți vechi al sărăcanului, legat cu sfoară sau cu o curelușă luată de băiețașul lui Moromete de la taică-său, pachet în unison cu picioarele desculțe și cu pălăria bortelită. Îl ținea după umăr și ducea, în mîna mînjită cu cerneală, călimara cu care scria după abecedar, că „școlarul are ghete noi" „plînea pe care o mîncăm este albă", „Dumnezeu are grijă de păsările cerului" și că „regina este mama răniților".

Astăzi, mii de școli încăpătoare, rezugrăvite și amenajate; altele proaspăt construite, somptuoase și elegante ca niște palate, își așteaptă elevii care peste două săptămîni, în dimineața deschiderii, încă bronzați de soarele vacanței, încă vibrînd de frumusețile și bucuriile gustate la mare și la munte le vor trece pragurile. Și în vreme ce părinții lor trebăluiesc cu ardoare în fabrici, pe șantiere, pe ogoare, în birouri — în aceste făpturi încă minuscule aplecate peste cărți și caiete se pîrguiește încet dar sigur omul de mîine.

F. BRUNEA-FOX

PE MALUL TÎRNAVEI

Deși tînără, gospodăria colectivă din comuna Mănărade, raionul Mediaș, dezvoltă un puternic sector zootehnic. În legătură cu aceasta organele agricole apreciază favorabil atenția pe care o acordă colectiviștii de aici asigurării bazei furajere necesare vitelor. Fotografia pe care v-o trimit este luată de pe malul Tîrnavei în dreptul satului Mănărade, acolo unde se adună în fiecare seară înainte de a fi mulse zeci de vaci cu lapte ale gospodăriei colective.

Aurel BROJU
Mediaș

CU COFIȚELE PE GIUMALĂU

În zilele însorite ale acestei veri pădurile cîmpulungene au răsunat de cîntul vesel al culegătoarelor de fructe. Ele au strîns cu hărnicie mari cantități de zmeură, fragi, afine, mure, care au fost valorificate la secțiile de prelucrare ale Întreprinderii forestiere din Cîmpulung. Aci fructele de pădure sînt selecționate, prelucrate și conservate pentru fabricarea siropurilor, dulcețurilor și gemurilor atît de solicitate în țară și străinătate.

În fotografie, tinere țărance la cules de fructe în pădurile Giumalăului.

F. PLOPUL
Cîmpulung-Moldovenesc

LA ORCHIDARIUL DIN SOROA (CUBA)

Am vizitat Cuba cu prilejul unui studiu de specializare în domeniul plantelor tropicale și doresc să împărtășesc cititorilor „Flacării" unele impresii asupra minunatului Orchidariu de la Soroa, renumit în lumea întreagă prin cele 4.000 varietăți de orchidee.

Drumul de la Havana spre Soroa trece pe rînd printre șiruri de ficuși bătrîni cu coroane unite formînd un adevărat tunel, printre palmieri eleganți și plantații de trestie de zahăr, banani, portocali, lămîi, tutun; străbate întinse savane cu soluri argiloase de culoare roșie *(terra rossa)*. Pe dealurile împădurite din zona del Rosario, unde alături de impozantul „Palma real" (palmierul regal — *Roystonea regia)* întîlnim specitle *Sabal florida* și *Cecropia peltata*, cu frunze parcă polelte cu argint sau *Samanea saman*, asemănătoare unei umbrele. În pădure am remarcat interesante liane și plante epifite, specii de plante-telegraf *(Tillandsia)* care atîrnă de pe ramuri luîndu-și hrana din aer, apoi diferite orchidee, bromeliacee sau licheni. În văile cu ape cristaline dar cu un debit redus, întîlnim copaci umbroși (adevărate oaze în această iarnă tropicală cu 25-30° în ianuarie) și trestie de bambus.

Aci, într-o depresiune din provincia Pinar del Rio, se află frumoasa localitate turistică Soroa, deosebit de interesantă pentru naturaliști. În parcurile sale cresc în aer liber plante ca *Araucaria* sau *Cycas*, eucalipți care se simt la fel de bine ca și în țara lor de baștină, Australia, boschetele de *Croton* și *Ficus* etc.

În celebrul Orchidariu din Soroa majoritatea orchideelor sînt cultivate în aer liber, pe ramurile copacilor (epifite) sau în sere (un fel de umbrare) pentru a fi la adăpost de dogoarea soarelui tropical și pentru a li se asigura umiditatea necesară. Multe dintre florile minunat colorate și cu un parfum amețitor sînt obținute prin hibridări sau polenizări artificiale. Am văzut pe ramurile unui lămîi diferite varietăți de *Cattleia*, plantă originară din Guatemala, cu florile roz-violet, punctate discret cu roșu. Varietățile genului *Vanda*, cu parfumate flori albe, sînt cultivate în rondouri, asemenea gladiolelor noastre. Pe un *Pandanus* — copac suspendat pe rădăcini asemănătoare cataligelor — se află o superbă *Mariposa (Oncidium Papilium)* avînd forma unui fluture cu antene brune și aripioare galben-pestrițe.

Vegetația acestui parc botanic e completată de lămîi, portocali și arborele de vanilie cu tulpinile subțiri și flexibile de pe care se desprind numeroase rădăcini argintii ce fixează planta în jurul copacilor.

Această colecție de plante tropicale aduse din toate colțurile lumii e continuu îmbogățită prin grija Academiei Cubane de Științe, în condițiile favorabile create dezvoltării științei în Cuba liberă.

Șef de lucrări Ion HODIȘAN
Grădina botanică-Cluj

TEHNICI NOI ÎN PROSPECȚIUNEA ARHEOLOGICĂ

„Ce metode noi se folosesc în detectarea tezaurelor arheologice subterane?"

Mioara DURA
Iași, str. Ștefan cel Mare nr. 51

Răspunde prof. univ. DUMITRU BERCIU, șef de sector la Institutul de arheologie al Academiei R.P.R.

În efortul de a descoperi urmele trecutului omenirii, arheologul folosește cele mai variate metode și mijloace — pe lîngă cele proprii domeniului său de activitate — în pas cu ultimele progrese ale științei și tehnicii moderne. Astfel, în prospecțiunea arheologică sau detectarea unor monumente arheologice s-a recurs și la *metoda sondajului acustic*, fo-

PROGRAMUL DE RADIO

Scrisori din țară *19.45:* Muzică ușoară interpretată de Kay Starr *20.15:* Cîntă Petre Săbădeanu *20.30:* Noapte bună, copii *20.40:* Muzică ușoară românească *21.15:* Cine știe cîștigă *22.25:* Muzică de dans *23.14:* Simfonia a VI-a de Alfred Mendelsohn.

Programul II *10.10:* Muzică ușoară *10.30.* Suita „Sărbătoarea Hebe" de Rameau; Concertul pentru mandoline, flauți și trompete de Vivaldi-Casella *11.00:* Cîntă corul școlii de 8 ani nr. 3 și orchestra școlii medii „Mihail Sadoveanu" *11.15:* „În plină stradă", povestire de Albert Maltz *11.35:* Cvartetul nr. 1 „Primăvara vieții" de Ovidiu Varga *12.05:* Terțete și cvartete din operete *12.30:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *13.00:* Simfonia a IV-a în do minor de Schubert — orchestra Filarmonica din Berlin, dirijor Lorin Maazel *13.30:* Recital de poezie contemporană românească *13.45:* „Săptămîna muzicii bulgare"—program de cîntece *14.10:* Melodii populare *14.35:* Dansuri de estradă *15.00:* Muzică distractivă pentru fanfară *15.24:* „Preludiu simfonic" de Ion Dumitrescu; Concertul nr. 4 pentru pian și orchestră de Rahmaninov — solist compozitorul *16.10:* Valsuri și mazurci de Chopin *16.30:* Muzică din opera „Nevestele vesele din Windsor" de Otto Nicolai cu Maria Stader, Margareta Klose, Kim Borg, Eberhard Wächter, Walther Ludwig *17.00:* Valsuri nemuritoare *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Suita „Păsările" de Ottorino Respighi *18.25:* Muzică ușoară de Aurel Giroveanu *18.45:* Emisiune culturală *19.00:* Muzică populară românească și a minorităților naționale *19.30:* Lecția de limba franceză (avansați) *19.40:* Pagini alese din operele lui Verdi *20.15:* Medalion: Ivan Turgheniev *20.35:* Piese corale românești *21.15:* Doine și jocuri populare *21.45:* Scriitori la microfon *22.00:* Voci de neuitat: Dusolina Gianinni și Marcel Wittrisch, Nicolae Leonard, Grace Moore, Jeanette Mac Donald și Nelson Eddy, Joseph Schmidt, Aulikki Rautavara, Peter Anders și Mario Lanza *22.30:* „George Enescu compozitor și interpret": Sonata a 2-a pentru vioară și pian. Interpretează la vioară compozitorul și la pian Yvonne Astruc *23.10:* Muzică de dans *0.04:* Concert simfonic.

Programul III *21.15:* Seară de operă: „Walkiria" de Richard Wagner (actul I) *22.25—22.59:* Muzică de estradă.

MIERCURI 4 SEPTEMBRIE Programul I *5.07:* Dansuri de estradă *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *6.07:* Muzică ușoară interpretată la chitară *6.20:* Gimnastică *6.35:* Cîntece și jocuri *7.10:* Piese simfonice *7.30:* Sfatul medicului—Regimul în diabet *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionier *8.06:* Muzică instrumentală de compozitori români *8.30:* „Săptămîna muzicii bulgare" — în program muzică populară *9.05:* Suita I din baletul „Păcală" de Viorel Doboș *9.30:* Scene din operete *10.00:* Teatru la microfon — „Mîlio director" sau „Mania posturilor". Adaptare radiofonică după comedia lui V. Alecsandri, „Cucoana Chirița în voiaj" — Cîntecel comic de V. Alecsandri *11.07:* Melodii populare *11.30:* Piese instrumentale *11.45:* Muzică de promenadă *12.18:* Opera „La serva padrona" de Pergolese *13.10:* Muzică distractivă *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Din folclorul popoarelor *15.30:* Concertul nr. 4 pentru vioară și orchestră de Vieuxtemps (Jascha Heifetz, acompaniat de orchestra Filarmonica din Londra. Dirijor Sir John Barbirolli) *16.00:* Cîntece *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică vocală și instrumentală de Franz Liszt *17.10:* Cîntă Natalia Gliga și Nicolae Bob Stănescu *17.30:* Prietena noastră cartea *18.00:* Melodii... melodii... emisiune de muzică ușoară românească (reluare) *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Arii din opere interpretate de Kirsten Flagstad *19.00:* Jurnal de întrecere *19.15:* Program muzical pentru evidențiați în întrecerea socialistă *20.15:* Cîntă corul Uniunii Tineretului Muncitor, dirijat de Marin Constantin *20.30:* Noapte bună, copii *20.40:* Suita „Foc de artificii" de Händel *20.56:* Muzică ușoară *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* Cîntă Ileana Constantinescu *22.35:* Simfonia de Doru Popovici *23.00:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Melodii populare *10.40:* Fragmente din baletul „Spărgătorul de nuci" de Ceaikovski — Orchestra Teatrului Mare al Uniunii Sovietice, dirijor Ghenadi Rojdestvenski *11.30:* Arii și duete din operete *12.05:* Concert de estradă *12.30:* Vă prezentăm romanul „O întîmplare la Vercora" de Alain Prevost *13.45:* Program Schubert *13.30:* Însemnări de reporter *13.40:* Cîntă Edith Picha și Evgheni Kibkalo *14.10:* Cinci cîntece populare din Ardeal de Dumitru Capoianu *14.35:* Fanfară *15.00:* Muzică din opera „Romeo și Julietta" de Gounod *15.30:* Cîntece și jocuri populare *16.10:* Muzică vocală românească *16.30:* Muzică ușoară *17.00:* Cîntă soprana Gabi Ganea și baritonul Emil Rotundu, soliști ai Operei de stat din Timișoara *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Simfonia nr. 29 de Mozart *18.29:* Muzică populară din Muntenia *18.50:* Lectură din volumul de versuri—„Laudă lucrurilor" de George Călinescu *19.00:* „Săptămîna muzicii bulgare" — în program muzică ușoară și de estradă *19.30:* Lecția de limba rusă (avansați) *19.40:* Ciclul „Partite pentru clavecin" de J.S. Bach: partita nr. 2. Interpretează Ralph Kirkpatrick *20.01:* Jocuri populare *20.15:* Școala și viața *20.35:* Arii din opere interpretate de Nicolae Herlea *21.15:* Cîntă Nicolae Trofin și Dumitru Zamfira *21.30:* Pe teme internaționale *21.40:* Interpreți de muzică ușoară (reluare) *22.20:* Suită din melodiile lui Rudolf Frimi *23.10:* Fragmente din oratoriul „Tudor Vladimirescu" de Gheorghe Dumitrescu *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15—22.59:* Opera „Walkiria" de Richard Wagner (actul II)

JOI 5 SEPTEMBRIE Programul I *5.07:* Jocuri populare românești *5.30:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Fanfară *6.07:* Muzică ușoară *6.20:* Gimnastică *6.35:* Cîntece *6.45:* Bolerouri *7.10:* Muzică populară *7.30:* Sfatul medicului—Bolile alergice de piele *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionier *8.06:* Muzică vocală și instrumentală de compozitori români *8.30:* Muzică distractivă *9.00:* Vreau să știu *9.25:* Patru dansuri de Leoș Janacek; Patru scene coregrafice de Dumitru Bughici *10.00:* Soliști ai Operei de stat din Iași *10.30:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *11.05:* Sonata nr. 4 pentru oboi și pian de Michel Blavet; Cvartet de coarde în mi de Virgil Onițiu *11.27:* Valsuri *12.00:* Cîntece inspirate din viața nouă a satului *12.30:* Muzică ușoară *13.10:* „Săptămîna muzicii bulgare" — arii din opere interpretate de Iulia Viner, Margarita Lilova, Nicola Nicolov și Boris Cristoff *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Soliști și orchestre de muzică populară *15.30:* „Folclorul în creația compozitorilor noștri" *16.00:* Muzică de estradă *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Prelucrări corale *17.10:* Fragmente din opera „Adrienne Lecouvreur" de Cilea cu Renata Tebaldi, Giulietta Simionatto, Mario del Monaco, Giulio Fioravanti, corul și orchestra Academiei Santa Cecilia din Roma — dirijor Franco Capuana *17.45:* O scriitoare clasică a literaturii ucrainene: Lesia Ukrainka *18.00:* Muzică ușoară *18.30:* Lecția de limba franceză (începători) *18.40:* Concertul nr. 1 pentru vioară și orchestră de Max Bruch, solist Isaac Stern — orchestra simfonică din Philadelphia, dirijor Eugène Ormandy *19.04:* Melodii populare *19.40* Muzică pentru pian de Igor Stravinski — interpretează Maria Iudina *20.03:* Opera „O noapte furtunoasă" de Paul Constantinescu *20.50:* Romanțe *21.15:* Pe drumuri de excursie cu scriitorii noștri—Valea Oltului *21.30:* Muzică ușoară de Radu Șerban *21.45:* Ciclul „Simfonii de Beethoven, dirijate de Carl Schuricht": Simfonia a VI-a în fa major „Pastorala" *22.55:* Dans.

Programul II *10.10:* Cîntece sovietice *10.30:* Muzică din operete *11.00:* Muzică ușoară *11.15:* „Din lumea capitalului" — mărturii din literatura progresistă occidentală *11.30:* Concertul pentru pian și orchestră de Alexandru Velehorski—solistă Maria Fotino *12.05:* Selecțiuni din opere *12.35:* Cîntece

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII

losită și în cercetarea peșterilor de către speologi. Această metodă se bazează pe principiul propagării sunetului sau a undelor și variația intensității vibrațiilor în raport cu structura sau compacticitatea obstacolelor întîlnite în cale. Practic, se procedează în felul următor: cu o bară de metal sau altă masă metalică se lovește solul, iar sunetul obținut este înregistrat de aparate speciale (ecranul oscilografic pe care sînt înregistrate oscilațiile acustice). Printr-un atare procedeu au fost descoperite morminteie miceniene de la Enkomi de pe insula Cipru, unele morminte atribuite etruscilor (Italia) și morminte practicate în peșteri (în Franța și în general în bazinul occidental al Mediteranei). Mormintele de la Enkomi erau construite din piatră și erau complet acoperite cu pămînt. Sondajul acustic a permis detectarea golurilor încăperilor mortuare și dimensiunile lor. În alte împrejurări se pot determina grosimea și lungimea zidurilor.

Prospecțiunea arheologică prin *metoda electrică* pornește de la constatarea că solul este conducător de electricitate și gradul de conductibilitate variază în raport cu natura rocilor, minereurilor, depunerilor arheologice, geologice etc. Diferențe de structură fizică îi corespund întotdeauna diferențele de conductibilitate și rezistență electrică. Măsurindu-se atari diferențe cu aparate speciale (adică raportul dintre caracterele fizice și cele electrice ale diferitelor soluri), se trag concluzii privind prezența sau lipsa urmelor arheologice în punctele prospectate.

În cercetarea arheologică se folosește și *detectorul electromagnetic*, care în timpul războiului a avut o largă aplicație în detectarea terenurilor minate. Terenul de cercetat este împărțit în careuri sau zone și cu un aparat sensibil se înregistrează toate punctele în care se află vreun corp de metal. Această metodă dă rezultate foarte interesante în descoperirea cimitirelor perioadei prefeudale, de pildă, și aceasta fără vreun sondaj prealabil, reușindu-se să se fixeze numărul mormintelor, orientarea lor etc. Acest detector e folosit nu numai în prospecțiunea arheologică, ci și în timpul săpăturilor propriu-zise.

TURNUL SE RESTAUREAZĂ

Am citit în „*Flacăra*" nr.33 interesantul documentar „Povestea turnurilor" și m-am gîndit că ar putea fi completat cu date și informații privitoare și la alte asemenea construcții din țara noastră. Astfel, un vestigiu medieval din aceeași categorie se află în centrul orașului Tîrgoviște: turnul Bărăției. Data cînd a fost ridicat nu se cunoaște cu exactitate; se știe doar că a fost reconstruit în secolul al XVII-lea. Arheologii au găsit aci piese aparținînd sec. al XIV-lea și al XV-lea, printre care și o monedă cu efigia lui Vlad Dracul (domn al Țării Românești, 1435-1446).

Turnul adăpostește lespedea de marmură a comitelui Laurențiu de Longo-Campo, datînd din anul 1300. Se crede că ea a fost adusă aici de la mănăstirea Negru Vodă, care fusese ridicată pe locul unei vechi bazilici catolice.

Turnul Bărăției va fi restaurat în cursul acestui an

de către Direcția monumentelor istorice. La întocmirea planurilor noului ansamblu arhitectonic al orașului s-a ținut seama de o încadrare corespunzătoare a acestui vechi monument.

Ion DOBRESCU
activist cultural Cîmpulung-Muscel

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespondeze: *Romulus Cioroianu*, salariat C.F.R., Băilești, str. Al. Cuza nr.10: teme diverse; *Dumitru Rizea*, student, Brașov, str. Memorandului nr. 16: ilustrate, diverse; *Gavril Solcan*, elev, Școala tehnică veterinară, com. Șendriceni-Dorohoi, reg. Suceava: ilustrate, medicină, literatură; *Florea Cotoi*, muncitor, Craiova, str. Reforma Agrară nr. 55: ilustrate, literatură, film, sport; *Alexandru Popescu*, student, Iași, Complexul studențesc Codrescu, bloc E1: diverse.

DE LA CORESPONDENȚI

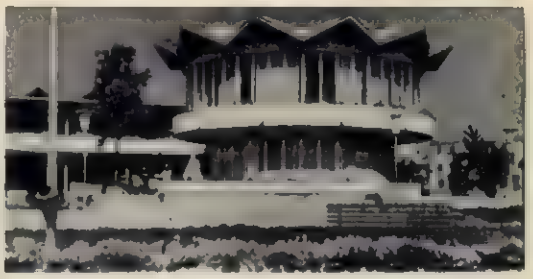

Punctul cultural din Mangalia. (*V. Rozan, București*)

Noua casă de cultură din Prodeal. (*Ion Ispas, Brașov*)

În plin sezon balnear în bazinul cu apă termală de la Geoagiu. (*V. Onoiu, Deva*)

și jocuri populare românești *13.00:* Muzică de cameră *13.30:* Note de lector *13.40:* Melodii lirice *14.10:* „Săptămîna muzicii bulgare" — muzică populară *14.35:* Din creația lui Ciprian Porumbescu *15.00:* Uverturi și potpuriuri din operete *15.30.* Muzică ușoară *16.10:* Piese corale de Leo Hassler *16.30:* Variațiuni și fugă de Evanghelatos, pe o temă grecească *17.00:* Melodii populare *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Sonate interpretate de mari soliști: Dinu Lipatti și Yehudi Menuhin *18.35:* Muzică ușoară românească *19.00:* Tinerețea ne e dragă *19.30:* Muzică din operete *20.00:* Scrisori din țară *20.10:* Cîntă Cristina Speriosu și Ștefan Stroie *20.30:* Noapte bună, copii *20.40:* Cîntă Rita Streich *21.15:* Cîntă corul Radioteleviziunii *21.45:* Părinți și copii *22.00:* Muzică de dans *23.10:* Fragmente din opera „Legenda Țarului Saltan" de Rimski-Korsakov cu Ivan Petrov, Evghenia Smolenskaia, Vladimir Ivanovski, Galina Oleinicenko, corul și orchestra Teatrului Mare Academic de Stat al Uniunii Sovietice, dirijor Vasili Nebolsin *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Teatru la microfon — „Salonul". Adaptare radiofonică după piesa lui S. Alioșin *22.28—22.59:* Muzică de estradă.

VINERI 6 SEPTEMBRIE Programul I *5.07:* Marșuri sportive *5.30:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *6.07:* Piese de estradă *6.30:* Gimnastică *6.35:* Muzică instrumentală *6.45:* Fanfară *7.10:* Uverturi la operete *7.30:* Sfatul medicului — Urticaria la copii *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut vesel de pionier *8.06:* Muzică ușoară *8.30:* Suita nr. 1 pentru pian de Diamandi Ghiciu; Cvartet în fa major pentru flaut, clarinet, fagot și corn de Rossini *9.00:* Pagini alese din opere comice *9.30:* Muzică populară *10.00:* Concertul pentru pian și orchestră de Pascal Bentoiu, solist Corneliu Gheorghiu *10.37:* Muzică de estradă *11.05:* Tinere talente: elevi ai școlii medii de muzică din Cluj *11.30:* Scene din opere *11.52:* Reportaj *12.00:* Melodii populare din țări socialiste *12.30:* Muzică ușoară *13.10:* Două fragmente din suita în re major de Mihail Jora; poemul simfonic „O noapte pe Muntele Pleșuv" de Mussorgski *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Cîntă Rodica Palliu și George Bunea *15.15:* Variațiuni pe tema unui cîntec popular maghiar de Kodály Zoltan *15.42:* Muzică populară *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Arii din operetele lui Lopez interpretate de Luis Mariano *17.10.* Suita românească pentru pian de Eugen Cuteanu; Trei dansuri de Filip Lazăr *17.30:* În slujba patriei *18.00:* Muzică ușoară românească *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Cîntă Georgeta Anghel și Iosif Milu *19.00:* Din creația compozitorului Tudor Ciortea *19.30:* Muzică de estradă *20.15:* Lucrări corale de Dmitri Șostakovici *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Melodii populare *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* Arii din opere interpretate de Ana Tămăceanu *22.25:* Muzică de dans *23.10:* Suita franceză după Rameau de Werner Egk; Suita „Romeo și Julietta" de David Diamond.

Programul II *10.10:* Jocuri populare *10.30:* „Săptămîna muzicii bulgare" — patru cîntece de Liubomir Pipkov; Cvartetul de coarde opus 32 nr. 2 de Dimităr Sagaev *11.09:* Selecțiuni din operete *11.30:* Muzică distractivă *12.05:* Cîntece *12.30:* Simfonia în la major de George Stephănescu *13.00:* Din muzica popoarelor *13.30:* Limba noastră (reluare) *13.40:* Coruri din opere *14.10:* Suita de balet „Daphnis și Chloe" de Bodin de Boismortier *14.35:* Piese de estradă pentru vioară *15.00:* Actualitatea în țările socialiste *15.25:* Muzică din operetele lui Johann Strauss *16.10:* Lucrări vocale și instrumentale de Marțian Negrea *16.30:* Soliști și formații artistice de amatori *17.00:* Concert de estradă *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Ciclul „Partite pentru clavecin" de J.S. Bach: Partita nr. 3 în la minor — interpretează Ralph Kirkpatrick *18.32:* Cîntece *18.45:* Pagini literare despre viața satului *19.00:* Melodii de dragoste și jocuri populare *19.30:* Teatru la microfon — „Carnavalul". Adaptare radiofonică după comedia lui I. Șopov *20.53:* Mici piese instrumentale *21.15:* Muzică din operete *21.45:* Muzică de dans *22.30:* Din poezia lui Al. Vlahuță *22.38:* Sonata opus 13 nr. 2 în sol minor de Grieg — interpretează David Oistrah la vioară și Lev Oborin la pian *23.10:* Fragmente din opera „Crăiasa zînelor" de Henry Purcell *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* „Interpretul săptămînii" — Pablo Casals *21.55:* Melodii de estradă *22.30—22.59:* Muzică de cameră.

SÎMBĂTĂ 7 SEPTEMBRIE Programul I *5.07:* Jocuri populare oltenești *5.30:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Muzică ușoară *6.07:* Fanfară *6.20:* Gimnastică *6.35:* Dansuri instrumentale *6.45:* Muzică de estradă *7.10:* Melodii populare *7.30:* Sfatul medicului — Folosirea rațională a vitaminei B_{12} *7.35:* Anunțuri, reclame, muzică *7.45:* Salut vesel de pionier *8.06:* „Republică, iubită țară" — program de cîntece *8.30:* Concertul în re major pentru trompetă și orchestră de Leopold Mozart; Simfonia concertantă în la major pentru vioară, violoncel și orchestră de Johann Christian Bach *9.00:* Roza vînturilor *9.25:* Muzică populară din diferite regiuni ale țării *10.00:* Fragmente din opera „Ora spaniolă" de Maurice Ravel *10.30:* Formații de muzică ușoară *11.05:* Muzică vocală și instrumentală *11.38:* Melodii populare *12.20:* În săli și pe stadioane *12.30:* Muzică ușoară *13.10:* Elegie de Teodor Drăgulescu; „Impresii din Reșița" — triptic simfonic de Mihai Walter Klepper *14.00:* Concert de prînz *14.40:* Piese instrumentale *15.00:* Din muzica popoarelor *15.30:* Cîntă corul de copii al Radioteleviziunii *15.45:* Fragmente din cartea „Reportaj cu șireangul de gît" de Iulius Fucik *16.00:* Recital Milka Nistor — lieduri *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică ușoară *17.10:* Cîntă Iolanda Mărculescu și Dan Iordăchescu *17.30:* „Săptămîna muzicii bulgare" — Concertul nr. 1 pentru pian și orchestră de Veselin Stoianov, solist Nicolai Evrov acompaniat de orchestra simfonică a Radioteleviziunii bulgare, dirijor Vasil Stefanov *18.02:* Program muzical pentru fruntași în producție *18.30:* Duete vocale interpretate de Victoria de Los Angeles și Dietrich Fischer-Dieskau *19.00:* În pas cu știința *19.20:* Muzică din operete „Văduva veselă" de Lehar *20.10:* Orchestra de muzică populară „Doina Moldovei" a Filarmonicii de stat din Iași *20.35:* Seară de dans *21.15:* Carnet plastic *21.35:* Melodii populare cerute de ascultători *22.25:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Muzică distractivă *10.30:* Simfonia nr. 103 de Haydn *11.02:* Cîntece pionierești *11.15:* Muzică populară *11.37:* Concertul pentru dublă orchestră de cameră și oboi de Theodor Grigoriu *12.05:* Muzică ușoară *12.38:* Invitație la vals de Weber; Capriciu italian de Ceaikovski *13.00:* Melodii populare *13.30:* Cîntă orchestra de estradă a Radioteleviziunii *14.10:* Arii din opere interpretate de artiști amatori *14.35:* Pe aripile melodiilor *15.05:* Dansuri germane de Beethoven *15.30:* Melodii populare *16.10:* Arii din operete *16.30:* Știința în slujba păcii *16.40:* Muzică corală de Sabin Drăgoi *17.00:* Arii din opere interpretate de Maria Vologescu și Mihail Stîrbei *17.30:* Însemnări de reporter *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Sonata opus 94 nr. 2 în re major pentru flaut și pian de Prokofiev *18.30:* Tangouri *19.00:* Piese simfonice *19.30:* Pe teme internaționale *19.40:* Muzică populară cerută de ascultători *20.10:* Muzică ușoară de Gherase Dendrino *20.30:* Noapte bună, copii *20.40:* Muzică din operete *21.10:* Muzică de dans *21.45:* Agenda teatrală *22.00:* Program de romanțe *22.30:* Muzică din operele lui Mozart *23.10:* Dublu concert în la minor pentru vioară, violoncel și orchestră de Brahms, soliști: Ștefan Gheorghiu și Radu Aldulescu *23.45:* Muzică de dans.

Programul III *21.10:* „Walkiria" de Richard Wagner (actul III) *22.11 — 22.59:* Muzică de dans.

În pagina 4:
PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"
Macheta: Ion Vulpescu

41.505

O PRODUCȚIE A STUDIOURILOR SOVIETICE

Scenariul: I. OLSANSKI, N. RUDNEVA, I. RAIZMAN
Regia: I. RAIZMAN
Imaginea: A. HARITONOV
Muzica: R. SCEDRIN

În rolurile principale: J. Prohorenko, J. Puşkariev, A. Nazarova, N. Şerige, I. Ţoglin.

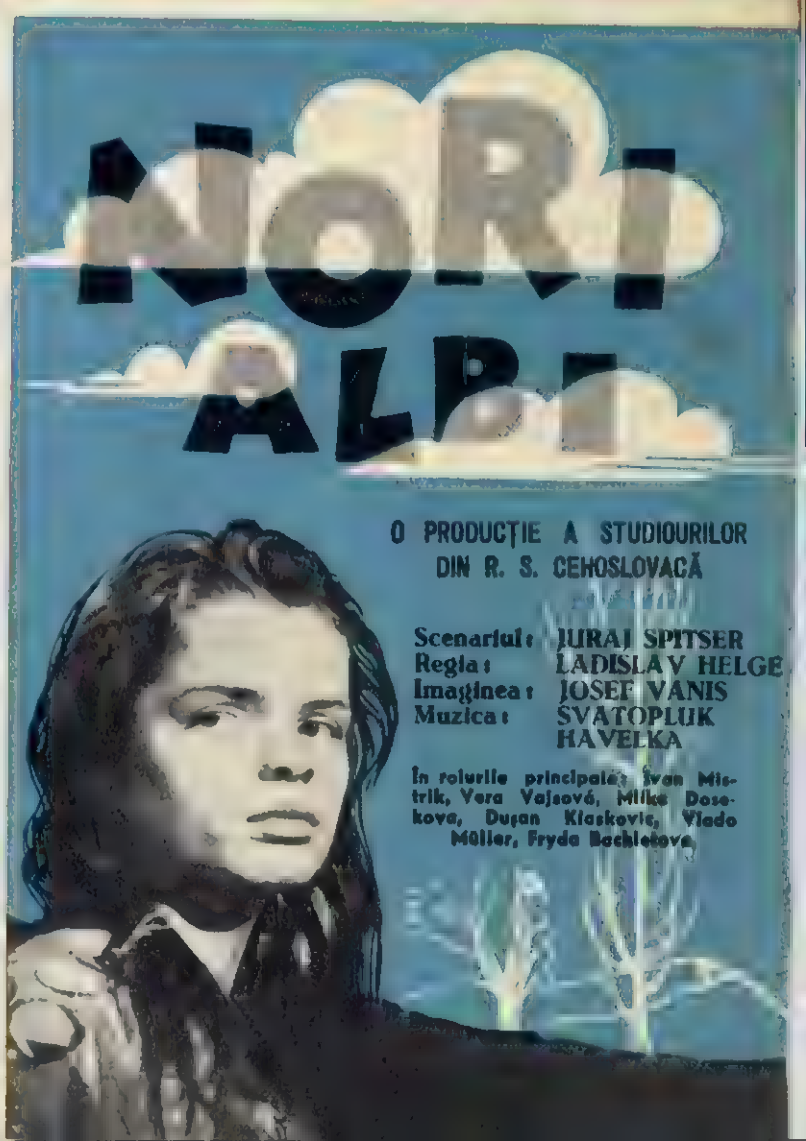

Anul XII nr. 36 (432) — 7 septembrie 1963

Tacâra 36

Ritm și arhitectură la Mamaia. La Teatrul de vară „Ovidiu" cântă CONSTANTIN DRĂGHICI.

Fotografie de Dan Bîrlădeanu

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Anul XII nr. 36 (432) — 7 septembrie 1963

Flacăra

REDACȚIA: BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII ★★★★★
Căsuța poștală: 3507, Of. 33
Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL REVISTEI 2 LEI. ABONAMENTE: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Fotocronica Flacării

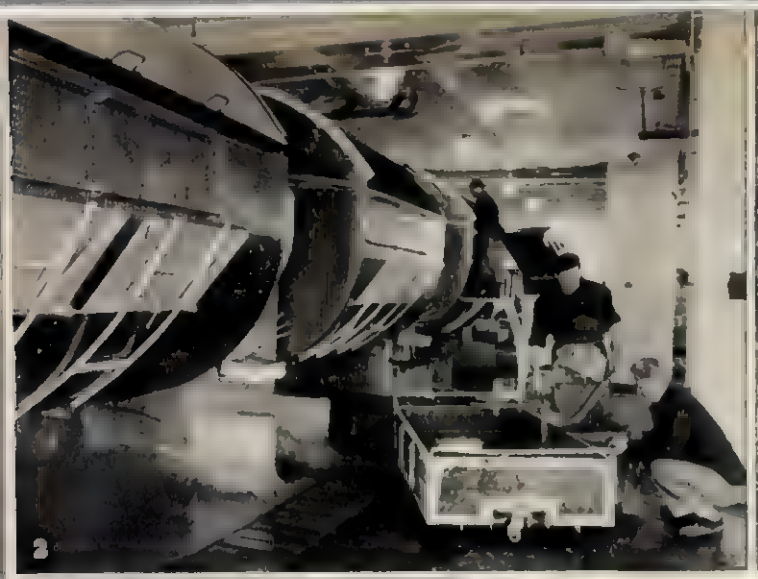

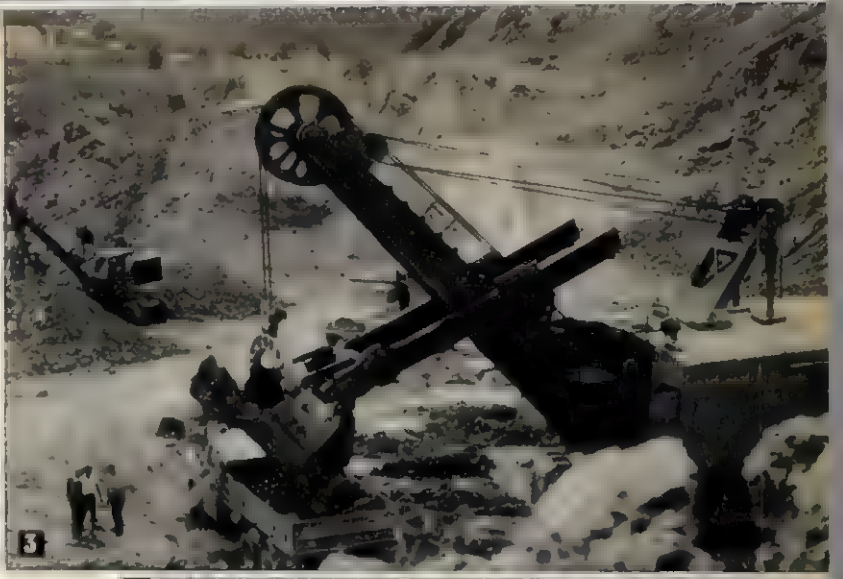

1 Colectiviștii de la G.A.C. „16 Februarie" din comuna Plătărești, raionul Oltenița, selectează ultimele cantități din cele peste 34 de vagoane de grîu cu care se vor însămînța — începînd de la 28 septembrie — terenurile pregătite pentru cultura grîului de toamnă.

2 Întreprinderea „Flacăra roșie" din București se mîndrește cu secția de tăbăcărie reutilată și modernizată.

3 Prin folosirea mijloacelor mecanizate, la mina Teliuc exploatarea la suprafață a minereului se face cu mare randament.

4 Pentru a se asigura hrana vitelor în lunile de iarnă, la G.A.S. Seini, reg. Maramureș, se însilozează porumb furajer în mari cantități.

5 Fabrica de zahăr Chitila. A început campania de fabricare a zahărului din noua recoltă. Instantaneu din secția de saturare a zemurilor.

6 Peste cîteva zile se va închide tabăra de vară pentru studenți de la Pîrîul Rece, unde au petrecut o vacanță reconfortantă peste 1.500 de studenți din toată țara. În fotografie: un grup de studenți din cea de-a cincea serie — ultima care a făcut să răsune de cîntec și veselie tabăra de la Pîrîul Rece.

Fotocronica Flacării ♦ Fotocro

7 La centrul de achiziționare din satul Mălăiești de la poalele Munților Retezat are loc o intensă muncă de valorificare a fructelor de pădure.

8 Moscova. La cinematograful „Forum" din capitala sovietică s-a desfășurat la sfîrșitul lunii august „Festivalul filmului romînesc".

9 Peste 200.000 de oameni — albi și negri — au luat parte la „Marșul pentru drepturi civile" de la Washington, încheiat printr-un impunător miting la monumentul lui Lincoln, unde cei prezenți au jurat să continue lupta pentru obținerea drepturilor civile și a deplinei egalități rasiale pe teritoriul S.U.A.

10 Aspect din timpul luptei pompierilor din capitala Japoniei pentru stingerea puternicului incendiu care s-a declanșat la un mare magazin, producînd pagube în valoare de două milioane lire sterline.

11 Linia directă de telecomunicații între Moscova și Washington, deschisă în urma acordului încheiat la Geneva între reprezentanții U.R.S.S. și S.U.A., a intrat în funcțiune la 31 august. În fotografie, instalarea teleprinterelor sovietice la Washington.

12 Sute de muncitori spanioli care lucrează la Düsseldorf (R.F.Germană) au organizat o demonstrație de solidaritate cu lupta revendicativă a minerilor greviști din Asturia (Spania).

13 La 1 septembrie s-a deschis la Leipzig (R.D. Germană) tradiționalul Tîrg de toamnă de bunuri de consum, la care participă 55 de țări și 6.500 firme. În cele șase standuri ale Republicii Populare Romîne sînt expuse produse alimentare, produse din lemn, confecții, textile, covoare, tricotaje, încălțăminte, cărți, artizanat, ceramică. Fotografia înfățișează un aspect din Leipzig, cu forfota specifică acestui oraș-tîrg.

14 *„Să se pună capăt speculei"*, *„Locuințe pentru toți"*... Sub aceste lozinci au demonstrat numeroși locuitori ai Parisului, cerînd să se ia măsuri pentru rezolvarea problemei locuințelor.

PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 8 SEPTEMBRIE *8.50:* Gimnastică *9.00:* Emisiunea pentru copii și tineretul școlar: „O întîmplare din pădurea fermecată"; Telejurnalul pionierilor; Excursie în Moldova; În vizită în parcul zoologic Băneasa (V) *10.30:* Rețeta gospodinei *11.00:* Emisiunea pentru sate *19.00:* Transmisiune de la Studioul de concerte al Radioteleviziunii — emisiune de varietăți. Își dau concursul: Elena Cernei, Marcel Anghelescu, Victor Predescu, Constanța Cîmpeanu, Margareta Pîslaru, Magdalena Popa, Rodica Istrate, George Grigoriu, Constantin Drăghici, Dem. Rădulescu, Nicușor Predescu, Mihai Ciucă, Aurelian Andreescu, Mihaela Solomonov, Amato Checiulescu, Ion Alexe, Grigore Vintilă, Gheorghe Fușlea, Paul Maiorescu, Nicolae Deneș, trio Virjoagă și cvartetul Popescu. Conducerea muzicală: Paul Ghenței. Coregrafia: Vasile Marcu *20.00:* Jurnalul televiziunii *20.15:* Partea a II-a a emisiunii de varietăți *21.30:* Actualitatea cinematografică. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

LUNI 9 SEPTEMBRIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru micii fotografi: „Zîmbiți, vă rog" (II) *19.35* Cîntece și jocuri populare din R. P. Bulgaria *19.45:* „Agrafa albă" — film de aventuri *21.00.* Tineri interpreți în studio. recital vocal instrumental susținut de soprana Ileana Cotrubaș pianistul Cristea Zalu și clarinetistul Aurelian Octav Popa; acompaniază Martha Joja și Constantin Ionescu-Vovu *21.35.* Telesport. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

MARȚI 10 SEPTEMBRIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Știți să desenați, copii? — „Povestea din ghiozdan" de Octav Pancu-Iași, desenată de Iurie Darie *19.35:* Cum circulăm *19.50:* Șah *20.05:* Muzică populară românească *20.40:* Rapsodii de toamnă — versuri închinate toamnei *21.00:* Filmul „Soare și umbră". În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic

JOI 12 SEPTEMBRIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Căpitanul Val-Vîrtej la Lacul Balaurului *19.40:* Sfaturi medicale cu prilejul deschiderii noului an școlar *20.00:* Filmul „Cercomuști" *21.30:* O voce de neuitat: Enrico Carusso. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

VINERI 13 SEPTEMBRIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Tema lui Zouzou *19.45:* Emisiunea de știință. Mediator: prof. dr. I. Cantacuzino; Jurnal de știință și tehnică *20.00:* Emisiunea „Săptămîna" *21.00:* Măiestrie și curaj *21.20:* Muzică ușoară. Interpretează o formație instrumentală condusă de Cornel Popescu. Soliști: Marina Voica, Ruxandra Ștefănescu, Marius Iorga. În încheiere Buletin de știri, buletin meteorologic

SÎMBĂTĂ 14 SEPTEMBRIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* La revedere, vacanță dragă! — emisiune muzical-distractivă *20.15:* Teatru în studio „Vizită pe o mică planetă" de Gore Vidal. În distribuție: Ion Lucian, Eugenia Popovici, Magda Popovici, Mircea Angelescu, Lazăr Vrabie, Constantin Brezeanu, Mircea Albulescu, Nicolae Gărdescu, Septimiu Sever și alții. *21.25:* În fața hărții *21.35:* Opereta „O noapte la Veneția" de Johann Strauss, cu Iolanda Mărculescu, Ion Dacian, Corina Bărbulescu, Nicolae Țăranu, Ludovic Spiess și Ion Mayer. Coregrafia: Tilde Urseanu. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic

În paginile 21-23:
Programul de radio

PENTRU 1964

Moda anului 1964 și-a spus cuvîntul. Deocamdată numai pentru specialiști: în incinta Fabricii de confecții și tricotaje București, o amplă expoziție demonstrează — cu ajutorul a 1.500 de argumente concrete — linia modei anului viitor. Specialiștii industriei și comerțului studiază, discută aprins, apreciază fiecare din cele 1.500 exponate supuse spre consultare de către creatorii de modele ai fabricii. Și contractează produsele, care vor fi fabricate în serie

Ce rezultă din expoziție? Ce noutăți ne aduce moda anului viitor? Întrebări legitime, la care vom încerca să răspundem laconic, pentru a nu atenua efectul surprizei. La moda feminină: rochii combinate din două culori, căptușeli în nuanțe vii, armonizate cu stofa mantourilor, tigheluri și bordaje la costumele din două piese

Costumele bărbătești, majoritatea încheiate la un singur rînd, au o croială lejeră, datorită întăriturilor flexibile.

Cele circa o sută de modele noi de cămăși bărbătești în culori variate (unele și cu tigheluri în nuanțe contrastante) au reținut de asemenea atenția specialiștilor.

Exponate interesante am remarcat și în sala rezervată copiilor: accentul s-a pus pe combinații de culori, broderii sugestive etc

Dan BÎRLĂDEANU

① Două talioare ce se remarcă prin tăietura subliniată de mai multe tigheluri și prin tighelul în culoare contrastantă.

② Aici apar evident căptușelile din tricot în culori armonizate cu pardesiurile.

③ Stand cu îmbrăcăminte de sport.

④ Iată un pardesiu raglan la care remarcăm cordonul trasat, lejer legat în față

⑤ Mare dilemă. Cum să alegi între atîtea modele de cămăși?! Mai aleg că foarte multe din ele sînt frumoase, de bunăstare

geometria belşugului

Buna gospodărire a pămîntului — principalul mijloc de producţie în agricultură — constituie sarcina de cîpetenie a tuturor gospodăriilor agricole colective şi de stat, a consiliilor agricole regionale şi raionale din ţara noastră.

În lumina sarcinilor trasate de partid privind sporirea continuă a producţiei agricole şi consolidarea economico-organizatorică a unităţilor agricole socialiste şi ca urmare a măsurilor stabilite la recenta şedinţă plenară a Consiliului Superior al Agriculturii, oamenii muncii din agricultură vor trece la aplicarea în practică a tuturor proiectelor de organizare intergospodărească, astfel încît, la începerea campaniei agricole de toamnă, lucrările să se desfăşoare pe terenuri delimitate prin noile perimetre stabilite.

Publicăm alăturat cîteva interviuri, acordate revistei noastre de către ingineri agronomi, preşedinţi de G.A.C. şi membri ai consiliilor agricole regionale şi raionale, oglindind experienţa pozitivă a oamenilor muncii din agricultură, precum şi sarcinile pe care aceştia şi le propun în viitor pentru o mai raţională gospodărire a pămîntului prin utilizarea unui complex de măsuri capabil să asigure mărirea suprafeţelor cultivate, sporirea fertilităţii solului şi combaterea cauzelor care produc degradarea lui.

Peisaj contemporan din Dobrogea. Pe asemenea suprafețe lucrările agricole se execută cu mijloace mecanizate, mai bine, mai ușor, mai economic.

Realități și perspective dobrogene

De buna gospodărire a tuturor suprafețelor de pămînt cuprinse în incinta raioanelor și regiunilor depinde atît economia fiecărei unități agricole în parte, cît și dezvoltarea producției agricole pe întreaga țară. Și în această privință un rol hotărîtor îl dețin consiliile agricole din raioanele și regiunile patriei noastre.

Lucrările de organizare intergospodărească întreprinse, de pildă, de cadrele de specialitate din regiunea Dobrogea au avut drept rezultat o îmbunătățire simțitoare a producției agricole. Cu toate acestea — după cum ne spune tovarășul inginer Constantin Cinic, vicepreședintele Consiliului agricol regional Dobrogea — schițele de evidență întocmite anul trecut au făcut cunoscute o seamă de lipsuri existente încă în planul de regrupare teritorială a regiunii:

— Mai multe gospodării colective și de stat își aveau unele

...ipuri mici, ... mari unul ...azul co... ...legru ...

terenuri situate în tr... dispersate, la distanțe ... de altul. Iată de pildă c... munei Limanu din raionul N... Vodă, unde o porțiune de terenu arabil se afla aproape de locul numit „Cotul Văii", la mai bine de 20 km depărtare de sat. Ne- ajunsul a putut fi rezolvat, pro- cedîndu-se la un schimb de tere- nuri între comuna Limanu și colectivele învecinate. În unele cazuri lucrările pentru regru- parea terenurilor nu s-au efec- tuat după indicațiile științifice ...

...date, anumite sole rămînînd prea lungi sau prea înguste, fapt care îngreuna efectuarea cu succes a lucrărilor mecanizate. Planul de sistematizare, întocmit în cadrul consiliului agricol regio- ..., cu concursul colectivelor din ...une, a regrupat mii de hec- ...realizîndu-se loturi de formă ...trică (pătrat sau dreptunghi). ...e ne puteți spune despre ...le luate în vederea unei ... mai raționale a pămîn- ...

...lanurile topografice, cre- ate prin măsurători la fața locu- lui, au scos în evidență catego- riile de folosință cele mai ra- ționale, capabile să asigure valo- rificarea economică superioară a fiecărei porțiuni de teren. Cîteva exemple: în raionul Babadag două colective au desființat dru- mul de țară care le delimita, valorificînd astfel această supra- față de teren. În zona Văii Carasu perdelele forestiere care nu-și justificau existența au fost defrișate, păstrîndu-se doar cele antierozionale, aflate pe culmile dealurilor. Agricultura recîștigă în felul acesta zeci de hectare de teren arabil. Trebuie de ase- menea menționate lucrările de îndiguire efectuate de colectiviș- tii comunelor Gîrliciu, Topolog (raionul Hîrșova), Oltina (raionul Adamclisi) etc.

La o gospodărie fruntașă

Colectiva „16 Februarie" din Baba Ana, raionul Mizil, regiu- nea Ploiești, și-a cucerit în ultimii ani merite deosebite datorită rezultatelor obținute în cultiva- rea plantelor cerealiere și mai cu seamă în munca de creștere și dezvoltare a sectorului zootehnic.

Interlocutorul nostru, tovară- șul Ion Stanciu, președintele acestei gospodării colective, se numără printre oamenii muncii din agricultură distinși cu înaltul titlu de Erou al Muncii Socialiste.

— Utilizarea mai chibzuită a pămîntului gospodăriei colective „16 Februarie" — ne explică tova- rășul Stanciu — constituie o pre- ocupare permanentă a consiliului de conducere. Cu toate acestea nu se poate vorbi despre o orga- nizare intergospodărească a teri- toriului decît începînd din anul 1958, cînd, ajutați de specialiștii sosiți de la regiune, am comasat toate parcelele dispersate, trasînd noi haturi în interiorul gospo- dăriei și delimitînd hotarele ce ne despart de G.A.C.-urile și G.A.S.-urile învecinate. Mai exact spus: ne-am înțeles cu cei din Fulga și Conduratu, ne-am „donat" reciproc loturi de pămînt în așa fel ca să realizăm și unii, și alții regruparea teritoriului nos- tru în loturi geometrice pe întin- sul cărora tractoarele și mașinile agricole să poată lucra mai ușor, economisind timp, carbu-ranți etc. Prin aceasta am avut posibilitatea să renunțăm la o parte din mijloacele de transport cu tracțiune animală (foarte costi- sitoare, dar necesare pînă atunci din pricina loturilor înguste și parcelelor dispersate).

— Bănuim că regruparea teri- toriului v-a oferit totodată posibi- lități de a mări suprafața arabilă a gospodăriei colective și de a fo- losi mai rațional întregul pămînt cuprins în perimetru.

— Dacă vă referiți la desfiin- țarea drumurilor inutile, a mără- cinișurilor, a fîșiilor neutilizate aflate lîngă căile de acces — atunci da, colectiva noastră s-a îmbogățit într-adevăr cu 8 hecta- re. O altă „descoperire", datorită cadrelor noastre de specialiști, o formează valorificarea celor 23 hectare de teren neproductive sau slab productive, pe care am plantat viță de vie. Anul trecut am obținut de pe aceste loturi 10.000 kg struguri la hectar.

— Ce învățăminte ați tras dum- neavoastră în urma recentei ple- nare a Consiliului Superior al Agriculturii?

— În cadrul ședințelor la care am participat s-a discutat prin- tre altele și despre sporirea pro- ducției de plante furajere. G.A.C.- ul nostru a obținut succese de- osebite, mai cu seamă în sectorul ovin. Este vorba de fătările tim- purii. Am obținut anul trecut 75 de litri de lapte pe cap de oaie. Pentru a extinde metoda avem nevoie de cantități sporite de furaje. În cultivarea supra- fețelor de care dispunem va trebui să ținem seama în mod special de sporirea producției pe loturile cultivate cu borceag, lucernă, trifoi, iarbă de sudan, porumb furajer.

Livezile și viile Olteniei

Mii de hectare de pomi fructi- feri, viță de vie, legume se vor cultiva în plus prin folosirea rațională și deplină a pămîntului. Despre aceasta ne-a vorbit unul din specialiștii în culturile de fructe și viță de vie ale Olteniei: tovarășul Toma Vasile, șeful sec- ției hortiviticole a regiunii.

— În regiunea Oltenia — ne spune tov. Toma Vasile — va crește foarte mult suprafața viilor și a livezilor. O contribuție impor- tantă la această realizare o vor a- vea fără îndoială lucrările de orga- nizare intergospodărească. În ra- ioanele Filiași, Strehaia, Tg. Jiu, acolo unde erau terenuri răzlețe, s-a ajuns la constituirea unor trupuri de pămînt masive. În felul acesta în raioanele respec- tive media de apropiere a tere- nurilor de centrele de producție este acum de 8 pînă la 10 kilo- metri. Tov. Toma Vasile exem- plifică: în gospodăria colectivă din Dănești, raionul Tg. Jiu (care are o bază de pomicultură importantă), terenurile erau risi- pite în toate părțile; apropiate, prin schimb, ele sînt în momen- tul de față bine valorificate.

— Vă rugăm și alte exemple!

— Dăbulenii! Ați auzit desi- gur despre această mare comună din raionul Corabia, situată în zona nisipurilor zburătoare. Îna- inte de 1960 — ne informează interlocutorul nostru — gospo- dăriile agricole din Dăbuleni dețineau terenuri izolate în apro- ape 40 de comune. Ei bine, prin lucrările de organizare intergos- podărească, această suprafață a fost „adunată" făcîndu-se schim- buri în perimetrul comunei Dă- buleni. Rezultatele? Primul: s-a ajuns la o organizare interioară bună; al doilea: s-au valorificat nisipurile zburătoare prin plan- tații noi de viță de vie — cultura

(Continuare în pag. 8)

care se pretează aici. Prin aceasta s-au cîştigat 400 de hectare — terenuri în trecut complet nefolosite. O dată cu aceasta s-a cîştigat pămînt şi prin desfiinţarea unor drumuri neeconomice, a unor haturi şi stufărişuri. În acest fel raionul Corabia — ne spune în încheiere tovarăşul Toma Vasile — a realizat o creştere a suprafeţei arabile cu peste 500 de hectare.

Corabia este însă numai unul din cele 16 raioane ale regiunii Oltenia — şi în toate se duce în momentul de faţă aceeaşi acţiune: bătălia pentru folosirea raţională a pămîntului.

Nici o palmă de pămînt nevalorificat

În raionul Teleajen cele mai multe gospodării colective îşi au terenurile dispuse pe coaste de deal, unele fiind chiar sub poala munţilor, la limita zonelor împădurite.

— Şi, totuşi, există şi în raionul nostru suprafeţe care se pot cultiva cu cereale şi plante tehnice — ne-a spus tovarăşul Constantin Tănase, preşedintele consiliului agricol raional. E vorba în primul rînd de terenurile dispuse în partea de sud a raionului, unde se întinde cîmpia propriu-zisă.

— Fiind vorba de suprafeţe arabile relativ reduse, ce s-a făcut în raionul dumneavoastră pentru utilizarea lor cît mai raţională?

— Am să vă vorbesc mai întîi de preocuparea consiliului agricol raional şi a conducerii gospodăriilor agricole colective pentru mărirea suprafeţei arabile. La Sîrleanca, de pildă, un drum de cîmp la care se putea renunţa a fost arat, obţinîndu-se mărirea suprafeţei arabile cu circa două hectare. La Măgurele s-au obţinut pe aceeaşi cale încă patru hectare de suprafaţă arabilă. În ansamblu pe raion desfiinţarea drumurilor nefolositoare a adus gospodăriilor colective aproximativ 40 de hectare de teren bun pentru cultură. Pe de altă parte, s-a urmărit în continuare ca însămînţările să se facă în mod raţional, astfel ca pe o anumită parcelă mare să existe o singură cultură. Această unificare a permis utilizarea mai bună a maşinilor agricole şi îmbunătăţirea transporturilor.

— Dar în zonele deluroase ale raionului?

— Acolo unde condiţiile nu sînt favorabile obţinerii unor recolte de cereale satisfăcătoare s-a trecut la cultura cartofului, deoarece aceasta s-a dovedit a fi deosebit de rentabilă. De pildă, la Poseşti, la Bătrîni şi la Starchiojd, comune din partea de nord a raionului. Firesc, în zona deluroasă cultura predominantă rămîne viţa de vie şi pomicultura.

— Pentru mărirea suprafeţelor pomiviticole ce măsuri s-au luat în ultimul timp?

— În colaborare cu Oficiul regional pentru proiectarea şi organizarea teritoriului, terenurile supuse eroziunilor au fost îmbunătăţite printr-o serie de lucrări de amenajare. O parte din acestea s-au plantat cu pomi. Terenurile în pantă au fost de asemeni transformate în livezi, fie prin terasări continue, fie prin terasări individuale (aşazisele terase-potcoavă, constînd în amenajarea pantei pentru fiecare pom în parte). Pe suprafeţe din ce în ce mai mari din livezi se cultivă plante furajere şi alimentare.

— Dar păşunile?

— Pe pantele dinspre nord ale dealurilor, păşunile au fost extinse. În golurile alpine, pentru mărirea suprafeţei păşunilor au fost defrişate micile arborete forestiere, au fost scoase cioturile de copaci şi s-au curăţit mărăcinişurile.

— În concluzie?...

— ...Ţinînd seama de toate condiţiile pedoclimatice, căutăm ca în organizarea terenurilor gospodăriilor agricole din raionul nostru să nu rămînă nici o palmă de pămînt nevalorificat.

Timpul nu aşteaptă

Inginerul agronom Gheorghe Simion de la G.A.C. „7 Noiembrie", comuna Păcureţi, raionul Teleajen, este şi preşedintele acestei gospodării. În cei cîţiva ani de cînd lucrează la Păcureţi problemele folosirii judicioase a terenurilor l-au preocupat în mod deosebit. Deoarece aici relieful terenului este în cea mai mare parte deluros, prima întrebare pe care i-am pus-o s-a referit la felul cum au fost regrupate suprafeţele pomiviticole ale gospodăriei.

— Unificarea suprafeţelor de teren — ne-a spus interlocutorul nostru — s-a făcut la G.A.C. „7 Noiembrie" încă mai demult. Tarlalele cuprindeau circa 90 la sută din suprafaţa existentă, restul fiind dispersat în fîşii mai risipite pe coastele dealurilor. Cu ajutorul organelor cadastrale am reuşit să comasăm cea mai mare parte a acestora. Acum avem, de pildă, în punctul Brăcacea o suprafaţă de 60 de hectare plantată cu pomi fructiferi; la „Saivan" — o suprafaţă viticolă de 27 hectare. În urma unificării s-au desfiinţat micile petice de teren arabil care alternau cu vii slab productive şi pomi răzleţi. Pe de altă parte, tarlalele au putut fi lucrate mai uşor, iar întreţinerea pomilor şi a viilor se face în mai bune condiţiuni.

— Ce vă propuneţi să realizaţi în următorii ani în direcţia extinderii suprafeţelor pomicole?

— Ne propunem să plantăm în punctul numit Stoienel pomi şi vie, realizînd astfel o valorificare mai bună a unei suprafeţe de circa 10 hectare de teren. La fel vom proceda şi în locurile numite Delniţă şi Berind... mai există în... pomi cir... teren.

— Der... ...a neplantate cu bili... ca 21 de hectare de

...i mai aveţi încă posi-

...aţi destul de mari.

— Da. Şi ne grăbim să le folosim, pentru că timpul nu aşteaptă. Depinde numai de noi ca o dată plantările făcute şi îngrijite cu atenţie să obţinem în cîţiva ani roade bogate.

Livie MAIOR
F. URSEANU
N. RĂDULESCU

La Dăbuleni rezultatele reorganizării şi valorificării terenurilor gospodăriei agricole colective „Drumul belşugului" sînt verificate la faţa locului.

ACTUALITĂȚI din R.P.BULGARIA

La 9 septembrie poporul frate bulgar sărbătorește a XIX-a aniversare a eliberării patriei sale de sub jugul fascist. În cei 19 ani ce s-au scurs din septembrie 1944 pînă în prezent Bulgaria s-a transformat dintr-un stat cu o economie înapoiată și săracă într-o republică populară dezvoltată, cu o înfloritoare industrie socialistă, cu o agricultură cooperativizată puternică, cu o cultură înaintată.

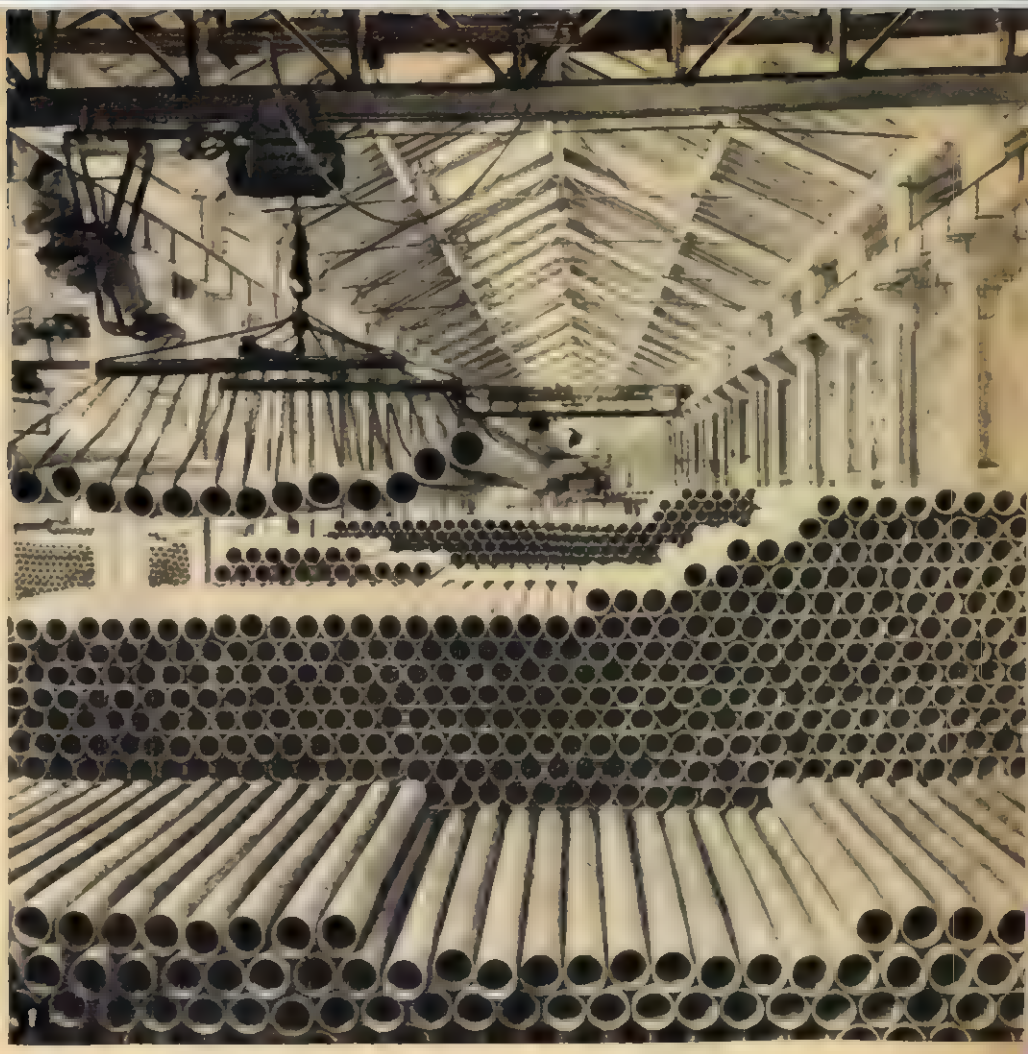

① Aspect de la una dintre marile întreprinderi construite în anii puterii populare: Uzina de azbociment din Dimitrovgrad. ② Pe șantierele navale din Ruse construcția de vase a luat amploare în anii puterii populare, în fotografie: se construiește o nouă navă de 1.000 tone. ③ La Gospodăria agricolă de stat din satul Samoranovo, districtul Kiustendil, se acordă o atenție deosebită cultivării tutunului. Fotografia înfățișează o brigadă care pregătește foile de tutun în vederea uscării lor. ④ Orașul Sofia, capitala R.P. Bulgaria, s-a înfrumusețat și s-a îmbogățit cu noi construcții de locuințe și edificii social-culturale. În fotografie: vedere de pe unul din bulevardele principale ale capitalei. ⑤ Numeroasele colțuri pitorești ale țării s-au transformat în tot atîtea locuri de odihnă destinate constructorilor socialismului din R. P. Bulgaria. Fotografia redă un aspect din stațiunea Borovet, în munții Rilski.

despre politețe

A sunat cineva. M-am dus să deschid. În privazul ușii — un necunoscut. Un tînăr. Chipeș băiat! Dar sfios. Ba poate chiar intimidat.

— Mă iertați — zice. Poate am socotit greșit apartamentul. Dumneavoastră aveți în balcon ghivecele acelea mari cu flori?

— Da. Am. Și?

Căpătînd această confirmare, tînărul necunoscut, cu îndrăzneala subită a omului timid din fire, grozav începu să turuie din gură. Lucrurile stau așa: s-a căsătorit de curînd; i s-a dat un apartament în blocul cel nou; are un balcon mare; vrea niște ghivece de flori; îi plac ghivecele mele; grozav îi plac; numai așa le-ar vrea; că au marginea lată, smălțuită și cu gust înflorată în roșu sau în albastru; le-a căutat pretutindeni, dar n-a fost chip să le găsească; vrea să știe de unde le-am cumpărat...

Firește, l-am lămurit îndată. Aproape ca pe hartă, i-am indicat locul cu precizie. L-am felicit. El și-a cerut iertare de deranj și, după mii de mulțumiri, cu un „bună ziua" în care cînta, parcă, toată fericirea lui, s-a făcut nevăzut. M-am uitat în urmă-i: simpatic tînăr!...

Vizita asta neașteptată a avut darul să-mi trezească unele reflecții.

Mai întîi, am constatat faptul: setea de frumos este astăzi la noi imperioasă. Și e molipsitoare. Și se ivește pretutindeni. Petunii, gura-leului, panseluțe, micsandre nu răsar numai din jardiniere pe balcoane ori în ghivece smălțuite, ci și în mijlocul bulevardelor, și pe marginea străzilor, din peluze și răzoare îngrijite. Le vezi și în fiecare vitrină. Ba le vezi și în țesăturile tinerești pe care le îmbracă fetele noastre, și ele frumoase. Nu greșesc dacă spun: de aci înainte noi nu mai putem fără flori. Dar e vorba numai de flori? Autobuzul în care te urci ca să te duci la slujbă, magazinul în care intri ca să-ți cumperi ceva, restaurantul în care iei masa, haina și pantoful pe care le îmbraci, covorul pe care-l așterni, fotoliul în care te afunzi, paharul din care bei — toate, toate sînt din ce în ce mai frumoase. Și dacă am presupune că dintr-o dată n-ar mai fi, care din noi n-ar începe nu să mormăie nemulțumit, ci să-și arate aproape cu furie scandalizarea? Hotărît lucru: fără de frumos în jurul nostru nu se mai poate!

Iată, așa am reflectat „mai întîi". Dar imediat apoi mi-a răsărit în minte figura strîmbă a prost-crescutului care nu știe să se poarte cu frumusețile ce ne înconjoară, care ne strică frumosul nostru de toate zilele, care, de cîte ori poate, îl murdărește. E acel ipochimen căruia i se potrivește de minune vorba lui Seneca, filozoful antic care zicea: „Frumosul exterior e o minciună fără de frumusețea dinlăuntru".

Ascultați povestea unei întîmplări: într-una din serile acestea, într-un un prieten într-un mic restaurant din centru. Localul se află într-un bloc vechi. Dar e în așa măsură renovat, încît nu-l recunoști. Pereții sînt proaspăt îmbrăcați pînă la jumătatea înălțimii lor în lambriuri de stejar. Scaunele, de stejar și ele, sînt comode și amintesc prin formă jețurile din vechile palate domnești. Mesele, care nu mai sînt masive, sînt

și altceva

acoperite de fețe de masă albe-spumă și ușor apretate. Prin colțuri, aplicele de fier forjat difuzează o lumină caldă. Linoleumul, albastru-pastel, șerpuiește printre spațiile libere, strălucind de curățenie. Atmosfera, îndeobște, e intimă, îmbietoare! Ea îți impune să nu te îmbeți „criță", să nu legi conversație peste masă cu meseni străini, să nu vorbești tare, bădărănește, cu tovarășul tău, să nu răstorni paharele... și așa mai departe. Am intrat și am luat loc. Ceva mai încolo îmi atrag luarea-aminte trei perechi vesele așezate la două mese, alăturate pentru circumstanță. Una din perechi mi-i cunoscută. Am și fost în casa lor. Ce casă! Un apartament minunat, lîngă Cișmigiu. Soția e maniac de curată; își întreține locuința mai abitir decît saloanele unui spital modern. Și ce lucruri de bună calitate în apartamentul lor! Covoare persane vișinii; perdele de dantelă crem; lustre cu brațe de metal; în pereți atîrnă

reproduceri după Andreescu, Luchian, Tonitza. Dacă le calci pragul, soțul se grăbește să-ți spună: „Măi frate, scoate-ți pantofii, că nevastă-mea chiar azi a lustruit parchetul". Și deodată, aici, în această cochetă besactea cu incrustații care-i micul restaurant, bag seama, la picioarele celor două mese împreunate, maldăre de mucuri de țigări. Mă uit mai bine ca să deslușesc: pe mese, totuși, odihneau, respectate ca niște vestale, două scrumiere uitate virgine. Poate fumează ceilalți, nu cunoștințele mele care-ți cer să umbli prin casă în ciorapi întru păzirea desăvîrșitei curățenii. Aș! Și soțul, și soața-maniac de curată fumau de zor, șerpește, și-și aruncau mucurile jos. Aici nu doamna lustruia parchetul, ci altcineva. N-are decît să fie sănătos și să-l lustruiască și la noapte, către zori, și mîine, și poimîine noapte. Căci dumnealor — asta se vede după gălăgioasa lor veselie — se simt bine în acest mic și cochet restaurant („că e frumos, măi frate!") și or să mai vină.

Deziluzia mea a fost completă. Nu mi-am găsit consolare decît într-o vorbă a lui Anatole France: „Una din nefericirile acestei lumi nu este ignoranța perfectă, ci cunoașterea lucrurilor pe jumătate". A ști că e bine și frumos să păzești curățenia la tine acasă, dar a nu voi să știi că se cuvine s-o respecți și într-un local public — aceasta e curată cunoaștere pe jumătate și în adevăr una din nefericiri.

Tot așa, unii tineri știu perfect de bine că buna cuviință și omenia cer să cedezi locul, în tramvai, omului mai în vîrstă. Dar știința lor se oprește aici. Locul nu-l cedează nici morți. Și se pare că trucul cu citirea ziarului nu mai prinde. Căci zilele trecute am văzut un tînăr șezînd în tramvai, în timp ce un om bătrîn sta în picioare lîngă el, și totuși tînărul n-a deschis larg nici o „Informație". În schimb, și-a confecționat o privire sticloasă, fixă, țintuită drept în față, cum au răposații înainte de ceremonia funebră. Să-l fi tăiat în bucăți și tot nu și-ar fi abătut privirea spre stînga măcar o frîntură de clipă: s-ar fi observat că l-a văzut pe bătrîn, și atunci... atunci s-ar fi pus singur în situația de a-i ceda locul. Or, tocmai asta nu trebuia să se întîmple.

Altă dată am văzut un gealat — bărbat între două vîrste — îmbrîncind niște femei ca să-și facă loc să urce în troleibuz. Și nu fiindcă n-ar fi știut care sînt cerințele politeții. Ci fiindcă forța egoismului în sufletul lui virtos era prea viguroasă. Sînt sigur că, fiind la treapta troleibuzului cu nevasta și cu fata lui, dacă cineva le-ar fi îmbrîncit, gealatul, devenit gingaș, l-ar fi pus la punct: „Mojicule! Așa te porți cu femeile?"

Dar vînzătorul din magazinul acela curat, luminos, ordonat, vînzătorul care-și ocărăște clientul? Dar clientul bine îmbrăcat și stropit cu colonie care ocărăște pe vînzător? Dar femeia elegantă care se tot sucește în fotoliu și vorbește tare cu prietenul său în timpul concertului? Dar cei doi vecini care-și povestesc vrute și nevrute de la un balcon la altul, pe la ora cinci dimineața, deși știu că alți vecini ai lor, care au muncit în tura de după-amiază, mai dorm încă? Dar, tot la ora odihnei matinale de duminică, motociclistul care începe să pufăie și să duduie din mașinărie, zorit să plece pe litoral? Dar tînărul „ciceronian" care se ține gaie pe strada de o fată, spunîndu-i obscenități „pentru ca s-o cucerească"?...

Fără îndoială că toate acestea sînt fapte mărunte. Și: „... așa cum literele mărunte obosesc și produc durere ochilor cînd citim, tot așa și faptele cele mai mărunte ne rănesc adînc", cum zice înțeleptul Montaigne. Unele ne tulbură liniștea; altele ne strică odihna; altele ne jignesc prin brutalitatea sau disprețul lor față de noi — dar toate ne vatămă, ne pătează, ne urîțesc frumosul după care însetăm. Și nu e vorba numai de frumosul *meu* ori *al tău*, ci de frumosul comun, care e un bun obștesc. Și asemenea bunului obștesc, el trebuie păzit, îngrijit și crescut. Lucrul nu-i cu putință fără bună creștere, fără politețe, fără cunoașterea integrală și aplicarea integrală a legilor bunei purtări. Iar bună purtare nu înseamnă, la urma urmelor, decît grija fiecăruia de a nu tulbura pe celălalt.

Această grijă trebuie să fie prezentă în inima noastră nu numai „acasă", între patru pereți, nici numai cînd „ieșim în lume", ci și la locul de muncă — acolo unde relațiile noi dintre oameni, create de orînduirea noastră socialistă, ne izbesc și mai puternic luarea aminte. Numai cine a înțeles, și el, pe jumătate admirabilul spirit colectiv va putea să uite și să ocolească aceste relații noi.

La vechii greci, cuvîntul *polis* însemna cetate, oraș. De aici și cuvintele politețe, politicos. Fii, deci, cetățean. Respectă-ți concetățenii, respectă rînduielile cetății. Niciodată să nu spui ceea ce La Rochefoucauld spunea cu amară ironie: „Toți avem destulă putere ca să suportăm durerile... altuia". Mai degrabă să urmăm sfatul pe care un prozator italian de seamă, Alfredo Panzini, îl dădea unei Xantipe care tot țipa ca o cucuvaie și care se tot agita ca o coadă de pupăză: „O, bună doamnă, dacă te pricepi la vorbă, vorbește. Numai un lucru te rog: nu vorbi așa. Temperează-ți glasul: fă pauze din cînd în cînd. Orice ai de spus, spune-o cu voce suavă, fără izbucniri. Cine știe! Poate că sînt toate tolerabile femeii cînd le face cu chip suav!" Dar nu numai femeilor trebuie să le fie recomandată suavitatea. Și nici numai suavitatea glasului. Și gestul, și fapta trebuie să fie suave.

Înlăuntrul uzinelor noastre moderne și pe întinderile vaste ale ogoarelor țării se desfășoară fără preget minunate întreceri în muncă. Ce-ar fi, luînd pildă de la bărnicia muncitorilor, să instituim și întreceri în politețe și gingășie, în curățenie și suavitate? Am spăla petele de pe frumosul nostru cotidian, am înlătura șchiopătările din poezia cea de toate zilele a vieții noastre noi.

Lascăr SEBASTIAN
Ilustrații de Tia PELTZ

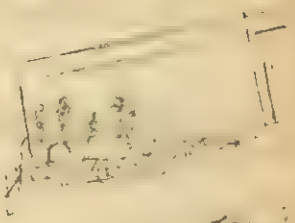

Flacăra

agendă

pe scurt

■ Un nou artist plastic ieșean în ospeție la București: pictorul Adrian Podoleanu expune în aceste zile în sala din Calea Victoriei 132 ■ În arhivele sovietice au fost descoperite documente de mare valoare: un caiet de 174 de pagini al lui Beethoven, scris între 1802 și 1803, conținînd proiectele unor lucrări ca Simfonia a III-a „Eroica", „Sonata Kreutzer" etc. ■ Nina Cassian oferă celor mici o piesă pentru păpuși: „Elefănțelul curios". Va putea fi văzută la Teatrul „Țăndărică", în regia lui Ștefan Lenkisch ■ Publicul japonez îl apreciază pe Alain Delon drept al doilea actor din lume (după americanul Charlton Heston, cunoscut nouă din filmul „Cel mai mare spectacol"), în timp ce următorul actor francez în clasament — Jean-Paul Belmondo — nu este decît al 26-lea... ■ În viitoarea stagiune pe scena Teatrului de operă și balet: opera „Pélléas și Mélisande" de Debussy ■ Joan Sutherland, celebra soprană australiană, va interpreta la Londra rolul Cleopatrei din opera „Iuliu Cezar" de Händel ■ Orchestra de estradă a Radioteleviziunii din U.R.S.S., condusă de artistul emerit al R.S.F.S.R. Iuri Silantiev, își continuă seria de concerte în țara noastră pînă la 22 septembrie ■ Georges Wilson, noul director al Teatrului național popular din Paris, a înscris, printre altele, în repertoriul stagiunii 1963-1964 o comedie de Corneille: „Iluzia comică" ■ După „Domnul Puntilla", cunoscutul actor Șt. Mihăilescu-Brăila va interpreta în noua stagiune un nou rol din dramaturgia lui Brecht: cel al lui Arturo Ui ■ Cotidianul britanic „Times" despre turneul baletului de la Bolșoi Teatr la Londra: „Cea mai desăvîrșită dintre interpretările marilor teatre ale secolului" ■ În toamna aceasta își face reintrarea în teatru actrița Martine Carol (protagonista din filmul „Plaja"). Piesa în care va juca se numește „Cum poți reuși în afaceri fără să obosești". Regizor: Pierre Mondy ■ Casa de discuri „Electrecord" ne oferă două discuri realizate cu concursul unor soliști străini ce ne-au vizitat țara. Este vorba despre discurile EDC 366 și 367, interpretate de Ines Taddio și Peter Hinnen, acompaniați de orchestra Willy Fantel ■ „Burosaurii" este titlul comediei lui Silvano Ambrogi, pusă în scenă la Piccolo Teatro din Milano. Piesa este o spirituală satiră la adresa birocraților ■ Regizorul Mony Ghelerter conduce pe scena Teatrului de comedie din București repetițiile cu piesa „Responsabilul cu sectorul de suflete" de Al. Mirodan ■ Elizabeth Taylor este interpreta unui film realizat de Societatea engleză de televiziune. Filmul se numește „Iubita mea Londră" ■ La Moscova a fost deschisă o expoziție închinată creației marii pictorițe și graficiene germane Käthe Kollwitz. Numărul exponatelor: 170 ■ „Revista în Cosmos" se intitulează unul din spectacolele Teatrului satiric-muzical „C. Tănase", înscris în repertoriul noii stagiuni. Autori: Angel Grigoriu, Romeo Iorgulescu, Cornel Constantinescu (texte), George Grigoriu, Temistocle Popa și Mișu Iancu (muzica) ■ Orașul Weimar (R.D.G.) a găzduit de curînd cel de-al IV-lea Seminar internațional muzical ■ Orchestra de estradă a Radiodifuziunii și televiziunii din Berlin, alcătuită din 77 persoane și avînd drept soliști pe Peter Wieland, Gudrun Wichert și Helga Depre, va concerta luna aceasta în cîteva orașe din țara noastră.

Compozitorul brașovean Norbert Petri (dreapta) și poetul Daniel Drăgan, creatorii operei „Trandafirii Doftanei", finisează în clipa de față o nouă lucrare, inspirată de o capodoperă a literaturii universale: „Tăunul". Intitulată „Idolul sfărîmat", opera își propune să ilustreze, pe lîngă avîntul luptei de eliberare națională a Italiei, și tema atît de contemporană a educației ateiste, prin demascarea fățărniciei și reacționarismului clerical.

În sfîrșit, Marea Britanie își va avea teatrul ei național. Deocamdată sediul viitorului teatru, în construcție pe malul Tamisei, se află în această baracă. Cel care privește prin fereastră nu este altul decît marele actor Laurence Olivier, directorul Teatrului național din Londra. În prezent, spectacolele primei scene a Angliei au loc la teatrul Old Vic, al cărui director a fost multă vreme același Laurence Olivier. Stagiunea de toamnă se va deschide cu „Hamlet".

Bine cunoscută ca ilustratoare de cărți, publicînd adesea în paginile ziarelor și revistelor noastre, prezentă în majoritatea expozițiilor anuale, graficiana Angi Petrescu-Tipărescu se află acum la prima expoziție personală. La galeriile de artă din str. Kirov nr. 1 artista expune grafică de șevalet (un număr de cincisprezece gravuri), precum și foarte multe din ilustrațiile cu care a comentat plastic cărțile „Basme românești", „1001 de nopți", „Scufița roșie", „Flori de prun".

În S.U.A. numeroși oameni de cultură și artă au aderat la lupta pentru deplina egalitate în drepturi a negrilor. Iată, de pildă, în această imagine un grup de participanți la un miting antisegregaționist la Los Angeles. În primul plan îl distingem pe actorul Mel Ferrer (cunoscut din filmele „Lily", „Război și pace", „Dracul și cele zece porunci"), iar mai sus, pe actrița de origine suedeză May Britt (pe care am văzut-o în „Infidelele").

Artistul poporului Kovács György a jucat rolul „Tartuffe" alternativ cu elevul său Visky Árpád — student în anul IV — în cadrul reprezentațiilor date de studenții Institutului de teatru din Tîrgu-Mureș. Actorul Kovács György a interpretat de peste 150 de ori acest rol. Reprezentația jubiliară cu „Tartuffe" coincide cu împlinirea a 30 de ani de cînd Kovács György a devenit actor profesionist, fiind angajat în anul 1933 la Teatrul maghiar din Cluj.

„Fîntîna turmelor", puternica dramă a clasicului dramaturgiei spaniole Lope de Vega, a văzut din nou lumina rampei pe una din scenele noastre. În regia lui Constantin Diniechiotu, Teatrul de stat din Constanța a prezentat premiera acestui spectacol în stagiunea estivală. Din distribuția spectacolului notăm pe: Ileana Posteinicu, Constantin Morțun, Emil Sassu, Costel Rădulescu, Constantin Guțu, Gh. Bănică, L. Mărtoiu, O. Păunovici, Iolanda Copăceanu-Mugur.

Credem că nu v-a fost greu să-l recunoașteți în fotografie pe renumitul comic francez Fernandel. Precizăm însă că scena la care asistați nu face parte din vreun film și că emoția pe care o trăiește Fernandel este cu totul autentică: cel îmbrățișat este fiul său, Frank Fernandel, care tocmai a debutat ca actor în piesa „Preafericita Anale". După părerea lui Fernandel-senior, părere exprimată cu ..obiectivitate, debutul lui Fernandel-junior a fost de bun augur.

Un amestec de candoare și lirism, o mare capacitate de interiorizare — iată ceea ce o caracterizează pe cunoscuta actriță maghiară de film și teatru Mari Törőcsik. Debutînd în cinematografie în 1956 cu filmul lui Zoltan Fábri „Cățușeii", Mari Törőcsik avea să realizeze numeroase creații în drame și în comedii, ca „Eles Anna", „Pe jos spre rai", „Strengărița", „Floarea de fier", „M-am săturat de clănicle". Unul din ultimele ei filme se intitulează „Steaua de toamnă".

OSTA ne prezintă din nou trei cîntăreți francezi — Annie Fratellini, Paule Desjardins, Raymond Falgayarc — care vor da, sub conducerea muzicală a pianistului Gérard Landon, o serie de concerte în diferite orașe ale țării, între 5 și 22 septembrie. Annie Fratellini — pe care văzînd-o în fotografia de față v-o reamintiți poate ca interpretă în filmul „Tot aurul din lume" — este fiica celebrului clovn și trapezist Victor Fratellini.

din Golful Persic

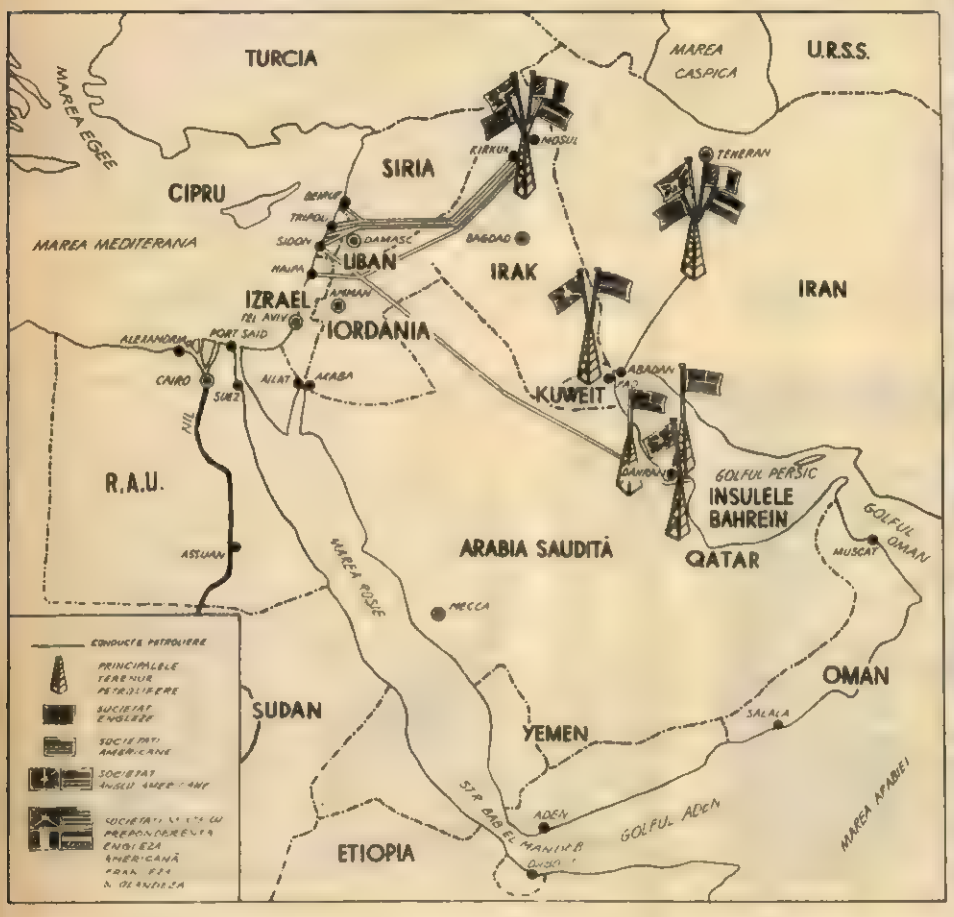

la Bab el Mandeb

De la insulele Bahrain și pînă în Yemen, litoralul Peninsulei Arabe a fost leagănul unor vechi centre culturale ale lumii. Cu mult timp înaintea erei noastre au existat aici state sclavagiste ca Mina, Saba, Saba-Himiar, cunoscute prin desfășurarea unui comerț maritim de mare amploare, ca și prin agricultura lor dezvoltată, bazată pe irigații. Grecii antici amintesc în izvoadele lor de insulele Bahrain sub numele de Tyrus sau Tylus și Aradus, iar pe hărțile romanilor (ale lui Ptolomeu) Peninsula Arabă este însemnată „Arabia felix". Despre popoarele Arabiei, obiceiurile și ocupațiile lor amintesc apoi de-a lungul timpului nenumărați istorici și călători. De la Marco Polo aflăm astfel despre navigatorii arabi care pe corăbiile lor ușoare și cu fundul plat ce „nu sînt bătute în cuie de fier ci legate cu fringhii făcute din scoarța nucilor indieni (cocos-n.a.)..." străbăteau mările, ajungînd pînă în Sumatra și China.

Începutul pătrunderii colonialiștilor europeni în Peninsula Arabă îl fac portughezii care, la 30 de ani după descoperirea Capului Bunei Speranțe, fac primele cuceriri „pentru gloria lui Dumnezeu și a Majestății Sale Catolice". Aden, Djidda, precum și alte cîteva localități de pe țărmurile Mării Arabiei și Golfului Persic sînt cînd cucerite, cînd pierdute de mîndrii lusitani plecați din Lisabona. În secolul XVII intră în scenă navigatorii și negustorii olandezi, englezi și francezi, dar în cele din urmă britanicii își eclipsează rivalii.

Astăzi popoarele din țările situate de-a lungul țărmurilor Peninsulei Arabe se zbat într-o cumplită sărăcie, în timp ce nisipurile deșertului ascund petrol, aur, argint, minereuri de fier, iar apele Golfului Persic — prețioase perle.

Sute de milioane de lire sterline și dolari intră anual în seifurile monopolurilor petroliere engleze și americane, dar viața celor aproape 18,5 milioane de locuitori ai peninsulei oferă o frescă a nemiloasei exploatări la care sînt supuși de feudali și colonialiști.

Din extremitatea nord-estică a Golfului Persic și pînă în colțul sud-vestic al Peninsulei Arabe sînt situate — în afara Arabiei Saudite (ce ocupă două treimi din întreaga suprafață a peninsulei) și a Republicii Arabe Yemen — următoarele teritorii: Kuweitul, emiratul Bahrain, emiratul Qatar, cele șapte șeicate ale „Omanului sub regim de tratat", sultanatul „Muscat și Oman" și Federația Arabiei de Sud — toate aflate sub jugul, mai mult sau mai puțin oficializat, al colonialismului britanic.

ȘEICUL DIN SHARJAH

OMANUL SUB REGIM DE TRATAT (Coasta Piraților): asociație de șapte șeicate aflate din 1835 sub dominația colonială engleză. Suprafața: 83.600 km p; populația: aproximativ 90.000 de locuitori.

În Texas (S. U. A.) a făcut mare vîlvă, în urmă cu cîțiva ani, apariția unui misterios personaj, descins parcă din poveștile celor „O mie și una de nopți". Reporterii americani amatori de senzațional au aflat deîndată că numele lui este Salem ben Sultan — „șeicul din Sharjah". Teritoriul aflat sub stăpînirea șeicului, împreună cu alte

Adenul — transformat de Anglia într-o importantă bază maritimă militară pe coasta de sud a Peninsulei Arabe.

Truda pescuitorilor de perle a rămas neschimbată de-a lungul secolelor. Ca și „aparatura" celui ce se scufundă în adîncuri pentru căutarea prețioaselor scoici: un clește de os pentru astuparea nărilor și o frînghie cu care e legat peste piept (stînga sus).

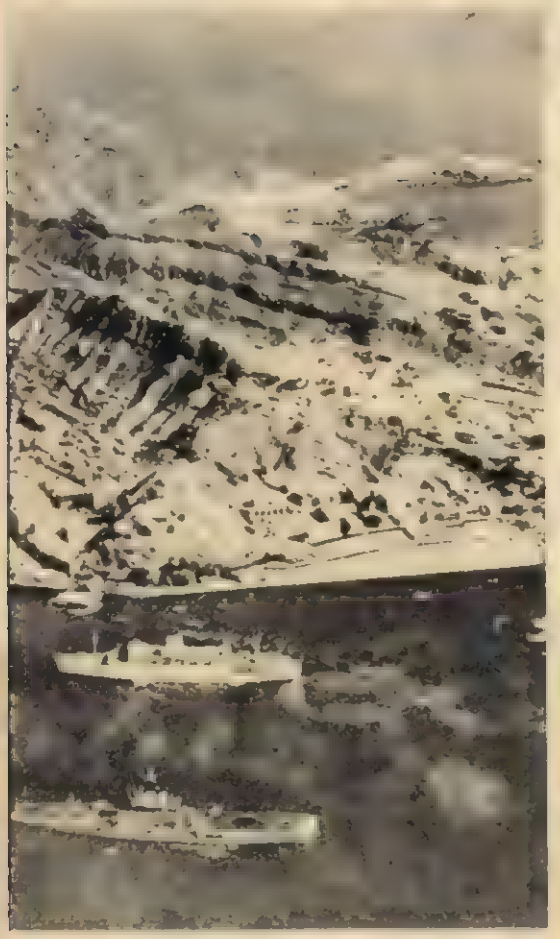

șeicate — Abu Dhabi, Ajman, Dubai, Fujairah, Ras al Khaimah și Umm al Qaiwain — constituie laolaltă „Omanul sub regim de tratat", situat pe țărmul dinspre miazănoapte al peninsulei Ruus al-Jibal.

Cea mai mare parte a teritoriului de pe coasta orientală a Peninsulei Arabe este acoperită de nisipuri, astfel încît majoritatea locuitorilor — beduini și pescari — este concentrată în localitățile Dubai, Sharjah și Abu Dhabi. Această regiune mai este cunoscută și sub denumirea de Coasta Piraților. I se spune astfel din perioada cînd aici își aveau baza flotile piratерești bine echipate și înarmate, care atacau și jefuiau corăbiile cu mărfuri și pasageri din apele Golfului Persic, ale Mării Arabiei și chiar ale Oceanului Indian. Timp de cîteva decenii distrugerea flotilelor șeicilor corsari a limitat economia domeniilor lor la resursele locale: creșterea cămilelor și a ovinelor, pescuitul perlelor și al peștelui.

Era greu de crezut că părul de cămilă, pieile de ovine, peștele uscat sau chiar perlele puteau trezi interesul oamenilor de afaceri americani. Atunci pentru ce a străbătut șeicul arab mii de kilometri de pe litoralul Golfului Persic și pînă în citadela regilor yankei ai petrolului? Răspunsul n-a întîrziat. Specialiști americani au refăcut drumul șeicului în sens invers, descoperind sub nisipurile deșertului noi resurse petroliere, precum și zăcăminte de aur, argint și minereu de fier. Pirații americani ai petrolului s-au și grăbit să înceapă jefuirea bogățiilor micului emirat arab, înlăturîndu-l încă o dată pe John Bull, ce stătea liniștit, știind că are în seif un tratat impus cîndva șeicilor de pe Coasta Piraților.

NECAZURILE SULTANULUI SAID IBN TAYMUR

MUSCAT ȘI OMAN, sultanat sub protectorat britanic. Suprafața: 212.380 km p; populația: 550.000 locuitori. Între frontierele sale aspre cîte a fost incisa, în urma mașinațiunilor colonialiștilor, imamatul independent Oman, a cărui populație nu recunoaște această alipire și își revendică cu hotărîre independența.

Un mic golf în ale cărui ape liniștite își oglindesc spinările golașe un șir de munți înalți și roșietici. Pătrunzi aici venind din Golful Omanului — septentrională prelungire a Mării Arabe, prin care se poate ajunge în Golful Persic. Privirile-ți descoperă chiar de la început patru fortărețe ce se arată paznici de temut ai intrării golfulețului și micului port care se ascunde aici. Un fel de ulițe duc către o așezare dominată de cîteva clădiri albe și crenelate, deasupra cărora flutură un drapel stacojiu.

Astfel îi apare străinului Muscatul, o așezare cu 5.000 de locuitori, reședință a sultanului Said Ibn Taymur. Acest feudal arab se consideră stăpîn absolut al întregului teritoriu oficial denumit „Muscat și Oman".

În ciuda unor vădite tendințe ale sultanului Said Ibn Taymur de a se ancora în contemporaneitate — „consilierii" britanici din anturajul său, armamentul modern cu care e înzestrată armata sa etc. — supușii săi încă nu au văzut cum arată un tren, nu știu ce este becul electric și radioul, nu au luat în mîini nici un ziar. Dimpotrivă, folosesc ca și strămoșii lor opaițul cu seu de oaie, talerul de argint al Mariei Tereza — monedă bătută acum aproape două secole — sau vechea rupie indiană; într-un cuvînt: trăiesc la fel ca în anul 1891, cînd colonialiștii englezi și-au instituit stăpînirea și pe coasta sud-estică a peninsulei.

Existența „semnelor de întrebare" amintite mai sus, într-un regim de autentică factură medievală, își are însă explicația sa.

După ce, în 1920, în urma unor lupte îndelungate duse de populația băștinașă, colonialiștii englezi au fost nevoiți să recunoască suveranitatea imamatului Oman, în această parte a Peninsulei Arabe a rămas sub controlul lor doar teritoriul de coastă, aparținînd sultanatului Muscat. Dar descoperirea de zăcăminte petrolifere în subsolul imamatului a reaprins dorința Marii Britanii de a acapara și acest teritoriu, mai ales că A.R.A.M.C.O. încerca prin regele Arabiei Saudite să pună mîna pe noul filon de aur negru. Iată pentru ce, sfătuit de miniștrii săi (englezi) și de trimișii lui „British Political Resident" din Bahrain, sultanul din Muscat s-a gîndit să aducă imamatul Omanului sub stăpînirea sa. Sîngerosul război pornit în 1955 împotriva triburilor „Munte-

(Continuare în pag. 16-17)

lui verde" i-a adus sub controlul său aproape întreg teritoriul omanez. Dar imamul Ghaleb Ibn Ali al Omanului, cu triburile ce i-au rămas credincioase, continuă lupta pentru independența țărișoarei sale.

Aceasta nu constituie însă singurul motiv de neliniște al sultanului! Iată, deșertul Rub el Khali ajunge pînă la poalele lui Djebel Akhdan. Iar aici, prin aceste locuri unde se află și oaza Buraimi, se ascunde o uriașă comoară. Această comoară va fi a lui, a sultanului din Muscat — l-a asigurat rezidentul britanic cînd l-a anunțat că vor soi parașutiștii englezi. Da, da: știe el, rezidentul, ce face! Dar totodată asupra acestei comori și-a aținut mai demult privirile suveranul Arabiei Saudite, sfătuit de consilierii săi de la A.R.A.M.C.O.

Iată așadar cîte necazuri are sultanul Said Ibn Taymur!

PESCUITORII DE PERLE

BAHRAIN: emirat aflat sub protectorat englez din 1867. Suprafața: 598 km p; populația: 147.000 locuitori. Vechi centre ale comerțului de perle, Bahrainul a devenit în ultimul deceniu — în urma descoperirii unor mari zăcăminte de petrol — un important centrul de unde numai în anii 1959-1961 monopolurile americane au extras 7.750.000 tone de țiței.

Bahrain, Muharraq, Sitra, Nebi, Saleh, Sayeh, Khasifeh și Arad constituie un mic grup de insule însemnat pe harta Golfului Persic sub denumirea de Bahrain. Emirul din Manama (capitala acestui mic emirat) este apreciat ca unul dintre cei mai bogați oameni din Orientul Arab. Veniturile sale și ale celorlalți feudali subordonați puterii lui se cifrează anual la 18 milioane de dolari. O parte din aceste venituri provin din comerțul cu micile dar valoroasele perle ce i le scot supușii săi din apele calde ale Golfului Persic. Într-un singur an perlele exportate din Bahrain au fost evaluate la circa 5,6 milioane de dolari.

Zeci de mii de locuitori — arabi, iranieni, indieni și negri — de nenumărate generații își agonisesc cele necesare traiului îndeletnicindu-se, din primele zile ale lui aprilie și pînă în octombrie, cu istovitoarea și primejdioasa pescuire a perlelor; an de an ei răscolesc cele 217 bancuri cu scoici producătoare de perle ce se înșiruie de-a lungul coastei orientale a Peninsulei Arabe pe o lungime de peste 50 de kilometri.

Munca pescuitorului de perle se desfășoară de secole neschimbată: o dată ce bărcile ajung în dreptul unui banc de scoici, se aruncă ancorele. Legat cu o frînghie în jurul pieptului, pescuitorul se cufundă în apă avînd nările închise cu un clește de os și purtînd pe umeri un coșuleț. Aceasta-i toată „aparatura" cu care face incursiunile în căutarea scoicilor. El poate atinge chiar adîncimea de 25 metri sub o presiune a apei insuportabilă pentru un om de pe alte meleaguri care s-ar afunda fără aparatura necesară scafandrilor. De aceea smulgerea scoicilor și aruncarea lor în coșuleț trebuie să se desfășoare rapid. O imersiune poate dura două, cel mult trei minute, timp suficient pentru ca pescuitorul să revină la suprafață pe jumătate asfixiat. Urmează cîteva exerciții de respirație artificială și, după recăpătarea cunoștinței, o nouă scufundare. Cîte pe zi?...

Apa este o „marfă" prețioasă în Aden...

Cu ce se alege pescuitorul de pe urma acestui supliciu, acestei munci de sclav, plină de nenumărate primejdii? Jumătate din cîștig e reținut de șeic, iar restul îl împarte cu armatorul, proprietarul sau conducătorul bărcii și ceilalți membri ai echipajului.

„BOLUL DE PUNCI AL DIAVOLULUI"

FEDERAȚIA ARABIEI DE SUD: stat marionetă prin intermediul căruia Anglia își menține dominația colonială în Aden și 11 principate de pe teritoriul fostului protectorat Aden, insulele Perim, Kuria-Muria, Kuramon și Socotra.

Despre Aden și în general despre Peninsula Arabă există foarte puține mărturii în literatura noastră de călătorii. Bazil G. Assan, pornit la sfîrșitul veacului trecut să facă ocolul pămîntului, mînat de interese comerciale, notează că s-a oprit și în Aden, despre care a aflat că i se spune și „Bolul de punci al diavolului"*). Un alt călător romîn, Dimitrie Ghika-Comănești — care a explorat în 1895-1896 întinse regiuni din interiorul Coastei Somalilor — își împărtășește pe larg impresiile sale despre Aden, unde a poposit un timp mai îndelungat în vederea pregătirii expediției ce urma s-o întreprindă în Africa orientală.

Din golf, clădirile din Aden se văd înșirate la poalele muntelui Sham-Sham, care, cu coastele și vîrfurile lui ascuțite, negre și dezbrăcate de orice urmă de vegetație, înconjurat de forturi și baterii — cum consemnează Dimitrie Ghika-Comănești — e considerat al doilea Gibraltar.

Multe, foarte multe din imaginile zugrăvite de călătorul romîn acum aproape șapte decenii sînt la fel de actuale și astăzi, dar într-un decor schimbat. Debarcînd în marele port unde poți vedea o adevărată pădure de catarge, nu te mai afli în „colonia Aden", ci în Federația Arabiei de Sud. Este cumva un nou stat independent pe harta Orientului Arab? Nicidecum. Este doar o schimbare de decor, menită să înșele năzuința spre independență a celor peste 800.000 de supuși ai „federației".

Înainte de a fi constituită, în aprilie 1959, în această parte a coastei Peninsulei Arabe era înscris pe hartă, în afara coloniei Aden, protectoratul Aden. Pe o suprafață de 290.080 km p erau cuprinse 26 de sultanate și șeicate ca Labej, Mikalla, Shihr, Saihut, Qishn, Qwayti și Kathiri etc. Dintre acestea, doar 11 au fost atrase în Federația Arabiei de Sud, căreia la 16 ianuarie 1963 i-a fost alipită și colonia Aden.

Astăzi, Adenul adăpostește în afara celor 100.000 de locuitori de toate rasele și culorile un mare număr de militari englezi cu fețele bronzate și berete negre, cărora indigenii le spun „Tommies". Ei se plimbă de obicei în grupuri de cîte 3-4 și îți dai ușor seama după anumite însemne dacă aparțin comandamentului Orientului Mijlociu mutat în februarie 1961 din Cipru sau comandamentului flotei—mutat și el din Bahrain în Aden în mai 1962, o dată cu cel al forțelor aeriene. De altfel orașul este înconjurat de cazărmi, centre de instrucție, un aerodrom și numeroase alte obiective militare în curs de construcție — se pare în vederea amenajării unei baze atomice.

Un drum pavat duce din port spre centrul Adenului, dominat de clădirile cenușii ale „City"-ului unde sînt adunate filiale ale unor firme și bănci londoneze, birourile unei rafinării a companiei „British Petroleum" construită în vecinătatea orașului acum vreo opt ani. Cu o capacitate anuală de 5 milioane tone, rafinăria aduce profituri uriașe, datorită mîinii de lucru extrem de ieftine.

Cealaltă față a Adenului o constituie Craterul — cartierul arab, locul unde trăiește majoritatea populației. I se spune așa pentru că este așezat pe locul unde se află craterul stins al unui vulcan. Este embrionul actualului Aden, întemeiat încă în cel de-al șaptelea veac î.e.n. Aici privirile vizitatorului sînt atrase de o clădire. Este cea mai arătoasă din întreg cartierul și adăpostește închisoarea orășenească. Rămîi însă uimit văzînd locuințele amenajate în peșteri săpate în lava pietrificată — aspect al cruntei mizerii în care se zbat hamalii și muncitorii din port, muncitorii de la rafinăria lui „British Petroleum" sau sutele de constructori ai elegantelor vile din Khormaksar.

Principala sursă de existență a maselor populare — agricultura — e practicată cu ajutorul săpăligii și al plugului de lemn tras de un zebu, de o cămilă sau de o pereche de măgari. Semănăturile sînt continuu amenințate de torentele de munte, ca și de maimuțe, păsări și lăcuste. În aceste condiții se cultivă — dacă se poate numi astfel — grîu, orz, legume, curmali, citrice, indigo și bumbac.

În regiunile de stepă și în unele locuri de pe litoralul Golfului Aden populația se ocupă cu creșterea animalelor. Nu există deocamdată nici un fel de industrie în afara micilor întreprinderi meșteșugărești. Peste 75% din populație este

*) Bol, adică strachină; punciul este o băutură preparată din ceai, rom sau rachiu, zahăr, scorțișoară și lămîie.

Cu un asemenea plug primitiv se face „agricultură" în sultanatul Lahej...

Unul din feudalii îmbogățiți de pe urma petrolului: șeicul din Abu Dhabi.

Coasta Piraților—ațaș de pe vremuri al unor temuți corsari.

dependență din punct de vedere economic de moșierii feudali, stăpîni pe cea mai mare parte a terenurilor agricole și pășuni.

DIN NOU PETROL ȘI PERLE

QATAR (Emr al Qatar): emirat situat pe țărmul estic al Peninsulei Arabe. Este protectorat britanic din 1916. Cei 22.000 km p ai suprafeței sale adăpostesc 40.000 de locuitori ale căror ocupații sînt creșterea cămilelor și a ovinelor, pescuitul, iar din 1948 și munca la exploatările petroliere.

Emirul Ahmad Ibn Sali II, stăpîn despotic din palatul său din Doha, este singurul beneficiar al sumelor pe care „Qatar Petroleum Company" le varsă vistieriei emiratului. De la 1.506.000 tone petrol brut extras în 1950 s-a ajuns în 1961 la 8.212.000 tone, beneficiul emirului crescînd și el proporțional și atingînd în 1961 fabuloasa sumă de 54 de milioane de dolari. La aceasta se mai adaugă jumătate din valoarea perlelor pescuite de supușii săi, precum și din impozitele puse creșcătorilor de animale.

Exploatarea nemiloasă a muncitorilor petrolieri și jaful nerușinat al emirului au provocat, mai ales după 1958, puternice demonstrații anticolonialiste și antifeudale, precum și numeroase greve în Doha, capitala emiratului, ca și în centrul petrolier Umm Said.

UN DEȘERT... BOGAT

KUWEIT: stat independent din 1961. Pe o suprafață de 15.500 km p — în cea mai mare parte zonă de deșert—trăiesc 220.000 de locuitori, crescători de ovine și cămile, pescari sau pescuitori de perle și muncitori la exploatările petroliere și rafinării.

Uriașele zăcăminte de „aur negru" situează Kuweitul pe al treilea loc în lumea capitalistă. Numai în decurs de doi ani din subsolul Kuweitului au fost extrase 150.000.000 tone de țiței.

În ultimii ani au avut loc în Kuweit demonstrații și greve de mare amploare. Forța ofensivă a muncitorilor petroliști de pe perimetrele de la Mina El-Ahmadi, Magwa și Burgan a silit marile companii să accepte unele revendicări. Lupta maselor largi are drept obiectiv consolidarea independenței țării, lichidarea moștenirii lăsate de anii dominației colonialiste și ridicarea nivelului de trai.

★

Străinului, imaginea vieții băștinașilor din această parte a lumii îi apare împietrită în tiparele secolelor. Pare ciudat, dar în 1963 continuă să circule nu numai talerul de argint al Mariei Tereza, monedă bătută acum aproape două secole, dar și să se practice sclavia. Unele rapoarte ale O.N.U. și în special ale Consiliului economic și social semnalează existența în principatele Arabiei de Sud a unor piețe permanente de sclavi. În acest timp autoritățile coloniale engleze afirmă cu fățărnicie că ele „nu exercită o conducere directă" și ca atare „nu se pot amesteca" în treburile interne ale principatelor...

Menținerea relațiilor feudale, consolidarea dominației coloniale, barierele rasiale, șomajul, locuințele în peșteri — iată cîteva aspecte din viața locuitorilor extremei sud-vestice a Peninsulei Arabe.

Dar împotriva acestor stări, împotriva exploatării maselor muncitoare s-au ridicat în ultimii ani organizațiile sindicale, politice și obștești ca Partidul Congresului Popular, Partidul Socialist Popular și altele. Patrioții din Aden și principatele învecinate și-au unit acum forțele în Liga Arabiei de Sud, organizație care se pronunță cu tărie pentru imediata punere în aplicare a Declarației cu privire la acordarea independenței țărilor și popoarelor coloniale.

Vsl. TEBEICĂ

muzica — O SIMPLITATE NOVATOARE

Continuînd caracterizarea stilului contemporan în muzică, ne vom opri în acest număr asupra năzuințel unora dintre cei mai valoroși compozitori ai epocii noastre de a atinge o maximă simplitate a expresiei. O muzică transparentă și lapidară, despuiată de artificii și stufoziități, redusă la elementele ei esențiale — iată idealul care se întrezărește din căutările lor. Firesc ar fi ca ea să ajungă mai direct la inima ascultătorului decît, să zicem, o simfonie romantică, atît de complex arhitecturată, atît de încărcat învesmîntată. Dacă simplitatea de gîndire a unui cvartet de Bartok sau a Simfoniei de cameră a lui Enescu nu este sesizată de toți, cauza trebuie căutată în caracterul novator al acestei simplități. Compozitorul o realizează nu recurgînd la forme uzate de exprimare, ci căutînd o formulă modernă de simplitate. Dacă vrea să redea cu fidelitate aspirațiile și psihologia contemporanilor, ei nu poate să nu se exprime altfel decît predecesorii săi. Conținut nou înseamnă și o mentalitate muzicală nouă. Contactul cu o lume sonoră deosebită de cea cu care ne-am familiarizat este însă de cele mai multe ori șocant pentru ascultător. „Fiecare progres nou apare în mod necesar ca un sacrilegiu împotriva a ceva sfînt, ca o rebeliune împotriva ordinii vechi, consfințite prin obișnuință" (Engels). Această lege a luptei dintre nou și vechi guvernează nu numai destinele societății, dar și cele ale muzicii. Acceptată la început cu greutate, inovația devine treptat un bun (și chiar un loc!) comun, se integrează conștiinței muzicale a marelui public, îi lărgește orizontul înțelegerii. Ceea ce a fost ieri inovație a devenit acum tradiție și adesea, în numele ei, ne opunem căutărilor menite a înnoi mai departe gîndirea muzicală. Aceasta este dialectica după care evoluează raporturile dintre muzică și ascultătorii ei.

Printr-o încercare de acest gen trec și inovațiile cu ajutorul cărora o seamă de compozitori se străduiesc a face din muzica noastră o imagine fidelă a omului contemporan. Aceste inovații tind în primul rînd la împrospătarea substanței melodice a muzicii. Concepută de foarte multe ori ca formulă incisivă cu funcție de leit-motiv ca, de pildă, în Cvintetul cu clarinet al lui A. Vieru, ideea melodică dobîndește un relief sculptural, vehemență de afiș. Se renunță din ce în ce mai mult la concepția despre melodie ca frază sau succesiunea unor fraze simetrice de 8-16 măsuri, tacticos și bătrînește expuse. Melodia se impregnează — ca întreaga muzică — de sentimentul acțiunii, dintr-un moment de odihnă muzicală ea devine un factor de dinamism. Ceea ce nu duce la înlăturarea melodiamului cantabil, ci la transfigurarea lui în sensul acestei concepții generale. Nu este oare cantabilă ba chiar fredonabilă aria tenorului din „Consfințirea omului" de T. Olah? Avem însă de-a face cu o cantabilitate de esență nouă, ne mecunzînd secrete și uriașe tensiuni psihologice și totodată virtutea de a evoca spații infinite. Chiar cînd eroul se dedă cîntului spontan și liric simți pulsînd în subtext măreția aspirațiilor prometeice. Ar fi o profundă eroare să interpretăm acest proces de apariție a unui nou tip, mai dinamizat, de melodie ca dispariție a melodicității însăși. Este abandonată nu melodia în general, ci un anumit tip melodic, legat de condiții istorice depășite. Cei care nu vor să înțeleagă acest proces se pun în situația acelor fizicieni ridiculizați de Lenin, care, în fața unor noi forme, neobișnuite, de manifestare a materiei, exclamau cuprinși de panică: „A dispărut materia!"

Dinamismul noului melodism a însuflat o viață nouă și celorlalte mijloace de expresie polarizate în jurul lui. Cresc impulsivitatea și trepidația ritmică, relațiile armonice devin tot mai instabile pentru a putea sugera tensiunea și mișcarea. Compozitorul nu mai „orchestrează" (în sensul transcrierii la diferite instrumente a unei versiuni pentru pian), ci „gîndește orchestral", cu alte cuvinte concepe culoarea timbrală ca mijloc de intensificare sugestivă a dinamismului general. Grupele tradiționale ale orchestrei, și în special alămurile și percuția, își dezvăluie posibilități expresive de o spectaculozitate încă nebănuită. Se merge, în sfîrșit, spre o arhitecturare formală mai simplă (fără lungimi, fără dezvoltări scolastice), a cărei concizie va face să strălucească și mai puternic încandescența interioară a operei. Maximă concentrare și maximă tensiune a expresiei — așa s-ar putea formula idealul spre care se orientează azi cei mai buni compozitori ai noștri și pe care îl simțim din lucrările lor ca pe o promisiune a descoperirii unor seducătoare lumi sonore.

Iată, enumerate, cîteva din trăsăturile stilului modern de exprimare în muzică. Cei care, învingînd comoditatea și inerția, persevorează în a și le însuși, ajung singuri la concluzia că expresia lui Bartok sau Enescu nu este cu nimic mai „complicată" decît cea a lui Beethoven sau Schubert. Aceeași simplitate, dar realizată cu mijloace impuse de stadiul actual al dezvoltării muzicii.

George BĂLAN

moda

PROSPEȚIME

Cîteva sugestii pentru îmbrăcămintea fiicelor noastre:

Talia coborîtă și garnitura asimetrică fac din această rochie albă cu garnitură roșie sau bleumarin (foto 1) o piesă tinerească, foarte atractivă.

În călătorie, fetițele pot purta un ansamblu original format dintr-o rochie în dungi alb cu albastru și un pardesiu roșu, bordat cu alb la guler și la tiv (foto 2).

Prin garnitura ei de dantelă albă, rochia cu dungi (foto 3) se menține într-un stil clasic.

Un joc de dungi face farmecul acestei rochițe din material în carouri alb cu roz sau bleu (foto 4).

Albul imaculat al acestei rochii de pichet (foto 5) subliniază grația unei siluete tinere și face de prisos orice altă podoabă.

ELECTROENCEFALOGRAFIA

Cercetări recente asupra activității creierului oferă omului posibilitatea de a cunoaște mai bine activitatea cerebrală prin analiza și interpretarea variațiunilor de potențial electric, care se verifică la nivelul scoarței cerebrale. A măsura, a clasifica și a ține sub control semnele fizice electrice ale activității creierului, înregistrarea acestora cu un aparat de precizie (electroencefalograful) înseamnă de fapt nu numai că se asigură un sprijin deosebit de important diagnosticării neurologice a diferitelor boli ale creierului, ci și că se pun bazele unei cunoașteri științifice mai aprofundate a condițiunilor, formelor și modului de dezvoltare ale activității cerebrale.

Neurofiziologii au început să înțeleagă sensul unor oscilațiuni electrice la nivelul scoarței creierului și cercetările în această direcție continuă cu asiduitate. Nelimitîndu-se la informarea celor ce se petrec în scoarța creierului, știința caută să obțină informații asupra fenomenelor electrice ce se produc în masa profundă a creierului și să le interpreteze. Aceste cercetări nu se fac dintr-o simplă curiozitate științifică. Explorarea profundă a masei cerebrale este de o largă utilitate clinică, ea reușind să pună în evidență leziuni ale creierului la începutul lor, leziuni care ar putea să scape neobservate la o analiză făcută numai asupra scoarței cerebrale. Adică tocmai atunci cînd, printr-un tratament adecvat, indicat la începutul bolii, șansele de vindecare ar fi mult mai mari.

Evident că pentru o asemenea diagnosticare nu e suficient să se aplice electrozii pe capul pacientului, ci trebuie să se pătrundă în profunzimea masei cerebrale. Aceasta se obține prin înfigerea de electrozi speciali în formă de ac.

Experiențele efectuate cu mare grijă și precizie au demonstrat că acele pot rămîne multă vreme în creier fără

de vorbă cu medicul

nici un fel de consecințe nocive.

Cercetările asupra comportamentului, adică studiul semnelor fizice ale activității elementare a creierului, se limitează la ora actuală la animale și în special la maimuțe. Rezultatele se anunță de un mare interes practic. S-au găsit noi metode analitice pentru o mai bună apreciere în scopuri clinice a înregistrărilor ce se obțin cu ajutorul electroencefalografiei.

Perspectivele pe care le oferă cercetările în această direcție sînt extrem de prețioase prin variatele aplicări practice ce le oferă atît în domeniul medicinei curative, cît și în domeniul cunoașterii profunde și temeinice a organismului omenesc și în special a activității nervoase superioare a acestuia.

Dr. Silviu GHEREA

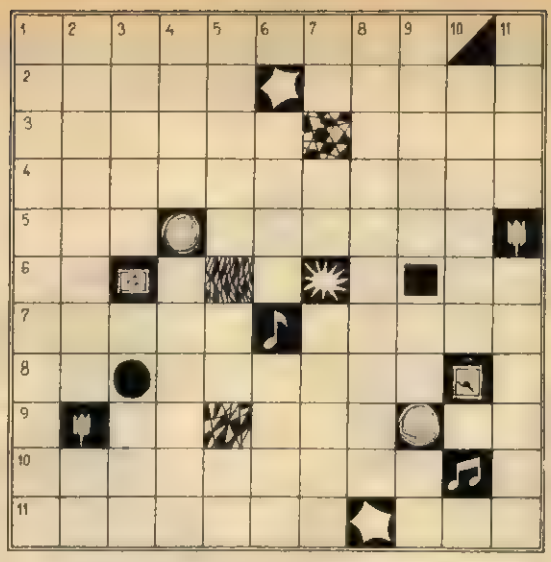

VORBE

ORIZONTAL: 1) Vorbe de clacă. 2) Vorbă de batjocură — A vorbi de rău. 3) De unul singur — Ochi. 4) Culegere de vorbe din texte vechi. 5) Poem — Șef de pescari (od.). 6) Careu! — Teatrul Comedia. 7) Tovarăș de lucru în mină — Sfîrșit. 8) Vorbă de îndemn — Vorbă cu greutate. 9) Pronume — Diminutiv feminin — Antena! 10) Vorbe care exprimă gîndurile aziț de scurt și concis, încît uneori devin greu de înțeles. 11) Vorbe urîte — Interjecție în tramvai!

VERTICAL: 1) Vorbe de neînțeles. 2) Vorbă de înțeles (pl.) — Diviziune de timp. 3) Floare — Literă. 4) Altă floare — Pictură ce exprimă... uimirea. 5) Întinsă — Calciu — Canele! 6) Vorbă foarte cuprinzătoare — Vorbă care merge cu și fără motiv. 7) În mijlocul vorbei... — Pronume — Vorbe neadevărate. 8) Două vorbe pe neașteptate. 9) Se adaugă pentru vorbe greșite — Net! — Diviziune de timp. 10) Ruptă. 11) În locul vorbei pentru cali de la căruță (pl.) — Vorbă cu tîlc.

Dezlegarea jocului „Încrucișate pe... stradă", apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) Permis — Bardem. 2) Afară — Mal — Ușă. 3) Vecini — Rei — El. 4) Aman — Dubinin. 5) Ter — Vidu — Tăiș. 6) Or — Dale — Cerna. 7) Regulă - Luna - D. 8) I — Ene — Mere — Po. 9) Atente — Serov. 10) Sta — Ialta — Are. 11) Taxi — Teo — Rută. 12) Os — Baranga — In. 13) P — Caragiale — U.

povestea vorbei

BARBAR

Auzind pe cineva care vorbește într-o limbă complet necunoscută, avem impresia că emite niște sunete ciudate, pe care le amestecă într-un chip cu totul neinteligibil. Această lipsă de claritate l-a făcut pe vechii greci să numească „bîlbîiți, oameni care bolborosesc" (pe grecește *barbaroi*), pe toți străinii. Oricine nu era în stare să se exprime ca ei era considerat inferior din punct de vedere cultural și astfel *barbaroi* a căpătat un înțeles depreciativ, aproape sinonim cu „sălbatici". Alături de atîtea alte cuvinte, romanii au împrumutat de la greci și pe *barbaroi*, cu ambele sensuri („străin" și „sălbatic"). Din latinește *(barbarus)*, cuvîntul pătrunde în numeroase limbi.

Aplicarea lui *barbarus* și la animalele sălbatice a dus însă la o modificare de înțeles, fiarele fiind adesea admirate și nu disprețuite pentru forța, curajul, violența lor. Și iată de ce din *barbarus*, în urma unui șir de schimburi ale sunetelor, ajungem la *bravo* din italiană, la *brave* din franceză sau la *brav* din română, care înseamnă, toate, „viteaz", „curajos".

Sensul admirativ al urmașilor cuvîntului latin *barbarus* se vede și în exclamația *bravo!*, cu care italienii răsplătesc pe artiști. De pe scenele teatrelor italiene, *bravo* s-a răspîndit foarte repede și a început să fie folosit (în multe țări) și în afara sălilor de spectacole, pentru orice faptă care ne trezește încîntarea și care merită elogii.

Bîlbîit — sălbatic — curajos — strigăt de admirație, iată într-adevăr o evoluție neașteptată!

Sorin STATI

din toată lumea

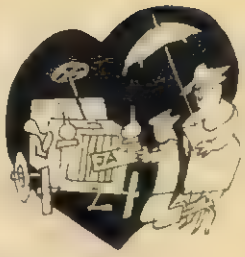

PRIMUL NUMĂR DE AUTOMOBIL

Începuturile numerotării automobilelor sînt legate de numele negustorului berlinez Rudolf Herzog care, în anul 1901, a atîrnat pe mașina sa o tăbliță cu inscripția „JA 1". Iată și povestea acestui prim număr: deși de o vîrstă respectabilă, Herzog era îndrăgostit ca un adolescent de soția lui. Inițialele JA nu sînt decît cele ale numelui ei — Johanna Anker — iar numărul 1 simboliza probabil prima și ultima dragoste a proprietarului mașinii.

ZEIȚA PELA PREFERĂ WHISKY

Pe vremuri, oamenii depuneau pe altarele zeilor jertfe — flori, fructe, animale și uneori chiar și prunci. Cu timpul, probabil preferințele zeilor s-au schimbat. Cînd în insulele Hawai intră în acțiune vulcanii Mauna-Loa și Kilawea, adoratorii zeiței Pela, pentru a o îndupleca, aruncă în lavă jertfe. Și ce credeți că îi place mai mult zeiței? Sticle înfundate de whisky și bancnote făcute sul!

CARUSELUL CÎINILOR

Profesorul Grușevski, conducătorul Institutului de cercetări medicale din Daghestan (U.R.S.S.), a construit un carusel cu totul original pentru credincioșii lui ajutători în domeniul cercetării științifice — cîinii.

Cu ajutorul acestui carusel cu care-și plimbă cîinii pe rînd, profesorul cercetează reflexele condiționate și necondiționate ale animalelor aflate sub influența diferitelor tratamente medicale.

STRĂMOȘII CONSTRUCTORILOR...

Barajul din Kambandi (R.S.S. Uzbecă), construit între anii 882-890 e.n. într-un defileu muntos, continuă să uimească și azi pe ingineri prin extraordinara sa soliditate. Se afirmă că vechii constructori cunoșteau un procedeu apt să facă varul mai rezistent decît piatra, procedeu al cărui secret a fost pierdut cîndva prin evul mediu și pentru descoperirea căruia se fac și azi cercetări.

UMOR

de Nell COBAR

— Aș vrea să deschid fereastra. E un peisaj care merită să fie admirat...

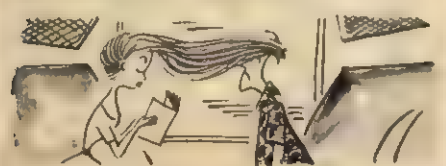

— Rochia asta de seară aș prefa-o-o pentru plajă... Ce zici?
— Nu-i prea decoltată?

CLASAMENTE... CLASAMENTE...

La întoarcerea din concediu: cine a cea mai bronzată?...

TUTUL

În curînd pe ecrane:

O PRODUCŢIE
A STUDIOURILOR
BULGARE

SCENARIUL: Dimităr Dimov şi Nikolai Korabov după romanul cu acelaşi titlu de Dimităr Dimov
REGIA: Nikolai Korabov
IMAGINEA: Vîlu Radev
MUZICA: Vasil Kazandjiev

În rolurile principale: Nevena Kokanova (Irina), Iordan Matev (Boris Morev), Miroslava Stoianova (Lila), Ivan Kasabov (Pavel Morev), Nikola Popov (Sişka).

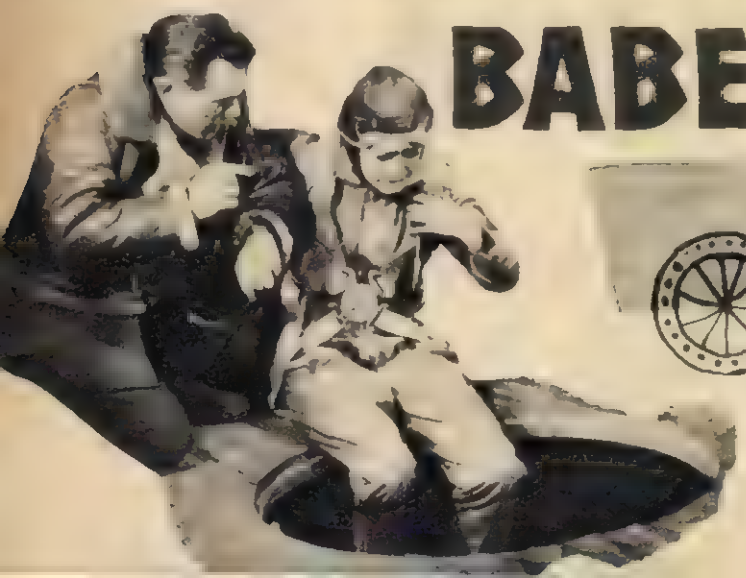

BABETTE

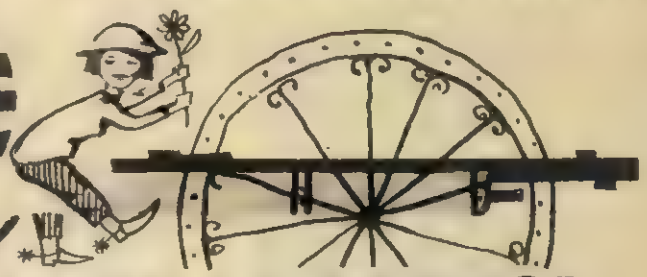

PLEACĂ LA RĂZBOI

O PRODUCŢIE
A STUDIOURILOR
FRANCEZE

SCENARIUL: Raoul Lévy şi Gérard Oury REGIA: Christian Jacque
IMAGINEA: Armand Thirard MUZICA: Gilbert Bécaud

În rolurile principale: Brigitte Bardot, Jacques Charier, Hannes Messemer, Francis Blanche, René Havard, Jacques Hilling, Alain Bouvette.

ZI DE SEPTEMBRIE PE LITORAL.

Fotografie de A. ROSENTHAL

Carnet

Discurs claxonamului

Luînd cunoștință de măsurile inițiate de Comitetul executiv al Sfatului Popular al Capitalei, în colaborare cu Direcția Miliției bucureștene, privitoare la interzicerea semnalizărilor sonore pe raza metropolei, am impresia, neică motociclist (sau automobilist), că ți-a sunat... claxonul. S-a zis cu el. Și, drept să-ți spun, nu-mi pare rău. Ba din contră. Știu că are să-ți vie greu să-ți readaptezi temperamentul la o acustică afonă, care nu-ți displăcea nici ție cînd erai ca noi toți, pieton, înainte de a te fi năvărit aiurisitul instrument făcător de vuiet.

Te-am cunoscut și atunci, în ipostaza de biped pașnic, și nu o dată te-am auzit însoțind cu „cruci și dumnezei" măcăitura năprasnică, produsă ca o explozie direct în inimă și în sistemul tău nervos taman cînd traversai bulevardul meditînd la o combinație fericită de loto central. Am citit nu o dată și protestările tale în „Informația Bucureștiului" și ți-am întîlnit reprezentanții acum cîțiva ani la ședințele congresului internațional din București, unde s-a discutat problema combaterii zgomotului citadin. Prin ei ți-ai spus și tu cuvîntul cu vehemență, luînd ca țintă, din întreaga gamă a punctelor alcătuind ceea ce se cheamă în mod generic „zgomotul orașului modern", pe cel al claxonului. Nu te-ai legat numai de uruitul tramvaielor, de vacarmul difuzoarelor ori de pocnetele eșapamentelor, ci mai ales de claxon. Te-ai rostit ca un om civilizat, grijuliu de liniștea, sănătatea și odihna nocturnă a semenilor tăi, și ai-fost, îmi amintesc, aplaudat cu discreție, vătuit cum s-ar zice, în tonul moderat adăugătelea al unei reuniuni închinate reprimării zgomotului.

Dar a fost suficient ca să ajungi din pieton motocicliști (sau automobilist), pentru ca blîndul civilizat să se transforme numaidecît în Tarzan. De îndată ce ai devenit posesorul claxonului n-ai știut cum să-l travestești mai repede în dinamită, cum să contribui mai exploziv la propășirea vuietului municipal. Ai acționat orbește (mai exact: surzește), fără să ții seama de momente și împrejurări, trăgînd la nimereală, ca freneticii cowboy cu pistoale din filmele americane, în copii și bătrîni ce treceau strada „pe verde", în pensionarul de pe trotuar cufundat în descifrarea afișului cu „Spectacolele Capitalei" (e tipărit cu litere prea mici) și, firește, nu-ți parveneau la ureche binecuvîntările mătușii de la țară, speriată, din care nu citez decît pe „stuchite-ar mîțele de nebun!"

O să ți se pară poate că sînt prea sever cu tine, neică claxomanule. Cum să nu fiu, cînd din pricina pasiunii tale pentru guițatul paroxistic am fost nevoit să stau, vara, zi și noapte cu ușile și ferestrele închise? Cum să nu fiu, cînd, bîntuit nitam-nisam de tulburări auditive, medicul specialist mi-a extras din timpan, printre alte corpuri străine de mai mînă importanță (cicăleli menajere, restanțe la bloc, cea-cea-uri difuzate de restaurantul din Cișmigiu, telefoane greșite), și un claxon?

Care va să zică mi-am dat tribut o ureche maniei tale incorijibile și eram resemnat, cu deliciu, s-o sacrific și pe a doua — că să-ți ofer o deplină satisfacție, cu compensația tragică pentru tine de a căpăta în sfîrșit liniștea — de a putea dormi în fine nu în rate, ci șnur, cele opt ore cum are dreptul orice cetățean, nu musai pensionar ca subsemnatul. Parcă te văd uitîndu-te cu melancolie la obiectul cultului tău sonor, paralizat de o definitivă mutenie. Nu-ți rămîne decît să-l faci cadou unui taraf de jaz. Va găsi utilizare acolo pentru rock-and-roll, twist și alte coregrafii care se alimentează din larmă, ca Niagara. Sssst! Bocește mai încet!

F. BRUNEA-FOX

PROGRAMUL DE RADIO

RADIOJURNALE, BULETINE DE ȘTIRI, BULETINE METEOROLOGICE, SPORT, ULTIMELE ȘTIRI

	PROGRAMUL I	PROGRAMUL II	PROGRAMUL III
DUMINICA	7.00, 13.00, 19.30, 22.00, 23.50-23.55	7.50, 14.00, 20.00, 23.00, 0.50-0.55	22.00
ÎN CURSUL SĂPTĂMÎNII	5.00, 6.00, 7.00, 11.00 (afară de miercuri), 13.00, 17.00, 20.00 (afară de joi), 22.00 (joi 22.30), 23.50-23.55	10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.00 (vineri 21.30), 23.00, 0.50-0.55 (sîmbătă 1.50-1.55)	21.00 (vineri 21.30)

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM: Duminică: 6.30, 13.05 (Progr. I), 7.30 (Progr. II). În cursul săptămînii: 6.30, 13.05 (Progr. I), 10.05 14.30 (Progr. II).
COTELE APELOR DUNĂRII: Zilnic — 13.40 (Progr. I).
SUMARUL PRESEI CENTRALE: Zilnic — 8.00 (Progr. I).

DUMINICĂ 8 SEPTEMBRIE Programul I *6.00:* Muzică populară *6.35:* Tarantele și bolerouri *7.10:* Concert de dimineață *8.05:* Cîntece *8.30:* Clubul voioșiei *8.50:* Melodii populare *9.20:* „Natura și muzica" — montaj muzical literar *10.05:* Muzică de estradă *10.30:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *11.00:* Arii din operete *11.30:* Vorbește Moscova! *12.00:* Preludii corale *12.30:* Muzică ușoară *13.10:* De toate pentru toți *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Din viața satelor patriei *15.40:* Program muzical dedicat fruntașilor de pe ogoare *16.10:* Muzică ușoară instrumentală *16.30:* Concertul în re major pentru vioară și orchestră de Ceaikovski — solist Christian Ferras *17.05:* Melodii de estradă *17.25:* Transmisiune sportivă *18.30:* Muzică simfonică *19.01* Scene și arii din opera „Trubadurul" de Verdi — cu Zinca Milanov, Fedora Barbieri, Leonard Warren, Jussi Björling, Nicola Moscona *19.35:* Muzică de dans *20.00:* Teatru la microfon „Svejk în al doilea război mondial" — adaptare radiofonică după piesa lui Bertolt Brecht *21.29:* Piese instrumentale *21.45:* Cantonete interpretate de Giuseppe di Stefano *22.25* Muzică de dans *23.02:* Concert de muzică românească.

Programul II *7.00:* Fanfară *7.35:* Program de cîntece și jocuri *8.00:* Dansuri simfonice *8.30:* Muzică ușoară *8.45:* Anunțuri, muzică *9.00:* Valsuri de concert *9.30:* Soliști și formații artistice de amatori *10.00:* Muzică din opere *10.30:* Revista presei străine *10.38:* Melodii distractive *11.00:* Cîntece pentru cei mici *11.15:* Piese instrumentale *11.30:* Muzică populară *12.00:* Emisiunea „Cinema" *12.15:* Concert simfonic *13.00:* Cîntă Florin Dorian *13.16:* Program muzical pentru oamenii muncii aflați la odihnă *14.05:* Dansuri instrumentale *14.15:* La microfon satira și umorul *15.00.* Muzică ușoară *15.30:* Arii și duete din operete *16.00:* Oameni și fapte *16.05:* „Săptămîna muzicii bulgare" — muzică corală *16.30:* Program de jocuri *17.00:* Recitalul pianistului Corneliu Gheorghiu *17.15:* Amintiri despre Camil Petrescu *17.25:* Opere inspirate din legende — montaj muzical literar *18.00:* Teatru la microfon pentru copii *19.00:* „Melodii... melodii", emisiune de muzică ușoară românească *19.30:* Muzică populară *20.05:* Muzică de dans *21.45:* File de istorie literară *22.00:* Romanțe *22.28:* Ciclul „George Enescu compozitor". Cvartetul cu pian opus 30 *23.10:* Muzică de dans.

Programul III *19.00:* Opera „Amurgul zeilor" de Richard Wagner (actul I) *21.00:* „Sonete celebre din literatura universală" *21.15:* Muzică de dans *22.10—22.59:* Muzică de cameră.

LUNI 9 SEPTEMBRIE Programul I *5.07:* Fanfară *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece și jocuri populare *6.07:* Melodii interpretate la xilofon *6.20:* Gimnastică *6.35:* Cîntece și jocuri *7.10:* Muzică instrumentală *7.30:* Sfatul medicului: Pregătirea copiilor în vederea începerii noului an școlar *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri *8.06:* Melodii populare *8.30:* Uverturi la opere *9.00:* Tinerețea ne e dragă! *9.20:* Cîntece *9.36:* Simfonia în do major de Torelli; Concertul în re major de Bonporti *10.00:* Piese de estradă *10.33:* Muzică de cameră *11.05:* Pagini orchestrale din opere *11.30:* Muzică ușoară *12.00:* Muzică populară din Banat *12.30:* Note de drum din Bulgaria *13.38:* Scene din opere și operete *13.10:* Poemul simfonic „Eroii Jiului" de Constantin Bobescu *14.00:* Concert de prînz *14.40:* Piese instrumentale *15.00:* Pagini din literatura bulgară *15.15:* Muzică ușoară *15.30:* Melodii populare *15.57:* Sonata pentru flaut, violă și harpă de Debussy *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntă Violeta Villas *17.10:* Suita I din baletul „Iancu Jianu" de Mircea Chiriac *17.30:* Prietenii lui Do-Re-Mi *17.50:* Din muzica popoarelor *18.30:* Lecția de limba rusă (începători) *18.40:* Soliști ai Operei de stat din Cluj: Lucia Stănescu și Alexandru Racoltea *19.00:* Revista economică radio *19.20:* Melodii populare *19.45:* Muzică ușoară de Richard Bartzer *20.15:* Pagini instrumentale de virtuozitate *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară românească *21.15:* Tribuna radio *21.25:* Valsuri din operete *22.25:* Săptămîna muzicii bulgare: Simfonia nr. 24 în re major „Dunavska" de Karastolanov. Orchestra simfonică a Radioteleviziunii bulgare. Dirijor Vasil Stefanov *23.02:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Cîntece *10.30:* Muzică populară *11.00:* Cîntă tenorul Cornel Fînățeanu *11.15:* Evocare—Ioan Popovici-Bănățeanu *11.30:* Schița simfonică „Amurg de toamnă" de Alfred Alessandrescu; Capriciu pentru pian la mîna stîngă și șapte instrumente de Leos Janacek *12.05:* Duete din opere *12.30:* Melodii populare din țări socialiste *13.00:* Muzică ușoară *13.30:* Însemnări de reporter *13.37:* Piese distractive interpretate de fanfară *14.10* Valsuri simfonice *14.35* Muzică ușoară românească *15.00:* Pagini din operele lui Bizet *15.30:* Piese vocale și instrumentale de compozitori români *16.10:* Cîntă Vasile Cănănău și Stan Simion *16.30:* Concertul nr. 7 pentru vioară și orchestră de Mozart — solist Arthur Grumiaux *17.00:* Muzică ușoară *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Muzică corală de Gheorghe Danga *18.30:* Cîntece și jocuri populare *19.00:* Suita simfonică „Picturi de Grigorescu" de Ion Hartulary Darclée *19.30:* Din activitatea sfaturilor populare *19.40:* Fragmente din opereta „Rose Marie" de Friml *20.20:* Interpretul săptămînii: Zenaida Pally *21.15:* Cîntă clarinetistul Nicolae Băluță *21.30:* Lectură dramatizată „Cămătarul" după romanul lui Honoré de Balzac *22 08:* Ciclul „Partite pentru clavecin de J.S. Bach interpretate de Ralph Kirkpatrick" — Partita nr. 4 *22.36:* Melodii lirice *23.10:* Simfonia de cameră de George Enescu, Muzică pentru instrumente de coarde, baterie și celestă de Bela Bartok *24.00.* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Muzică de cameră de compozitori români *22.02* Selecțiuni din opere *22.30—22.59:* Muzică de estradă.

MARȚI 10 SEPTEMBRIE Programul I *5 07:* Jocuri populare *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Dansuri de estradă *6.07:* Mărșuri sportive *6.20:* Gimnastică *6 35* Muzică interpretată la chitară *6.45:* Melodii distractive *7.10:* Jocuri populare *7.30:* Sfatul medicului: Difteria *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri *8.06:* Muzică ușoară *8.30:* Pagini din operete și comedii muzicale *9.00:* Suita „Iberia" de Albeniz *9.30:* Melodii populare *10.00:* Sonata pentru oboi și pian de Paul Jelescu; Cvartet de coarde nr. 1 de Tibor Saray *10.38:* Muzică ușoară *11.05:* Trio patetic în re minor de Glinka *11.22:* Opera „Blaise ciubotarul" de Philidor *11.45:* Radio prichindei *12.00:* Piese simfonice românești de Victor Gheorghiu; Șase tablouri simfonice „Din Munții Rodnei" de Dariu Pop *12.30:* În fața hărții: „Nigeria" *12.40:* Cîntă fanfara Fabricii de conserve din Tecuci *13.10:* Muzică populară cerută de ascultători *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Muzică din opera „La seceriș" de Tiberiu Brediceanu *15.30:* Muzică ușoară *16.08:* Piese de concert de Rameau *16.16:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntece *17.10:* Cîntă Lucrețiu Ciobanu *17.30:* Radioracheta pionierilor *17.55:* Fantezie din operetele lui Kalman *18.15:* Cu microfonul printre sportivi *18.35:* Program muzical pentru fruntași în producție *19.00:* Limba noastră — vorbește acad. prof. Al Graur despre nume geografice *19.10:* Recitalul violoncelistului Serafim Antropov *19.30:* Scrisori din țară *19.40:* Muzică ușoară interpretată de Trio Santa Cruz

(Continuare în pag. 22-23)

DE LA CORESPONDENȚI

Muncitoarea Ileana Nuciel, polelitoare de fibre. *(Iosif Mersei, cercul foto „Industria sîrmei" — Cîmpia Turzii)*

Cu iola pe Siutghiol. *(D. Anghelato, Brăila)*

AVIAȚIA FĂRĂ AERODROM

„Care sînt cele mai noi avioane cu decolare și aterizare la verticală?"

Traian SILVĂȘAN
muncitor, Brașov

Răspunde inginer CONSTANTIN SABIN IOAN, cercetător la Institutul de mecanică aplicată al Academiei R.P.R.

Pentru a realiza avioane care să decoleze și să aterizeze la verticală (DAV) sau pe distanțe scurte (DAS), constructorii trebuiau să creeze dispozitive și motoare capabile să producă în mod *independent* forța de portanță (care asigură sustentația avionului în aer) necesară decolării și aterizării.

Inițial s-au experimentat convertoplane (elicoptere transformabile în avioane) cu rotoare, cu elice pivotantă sau cu aripă pivotantă, care însă n-au dat satisfacție în ceea ce privește performanțele, pilotajul și stabilitatea în zborul de tranziție (de la orizontală la verticală și invers). De aceea s-a renunțat la sustentația aerodinamică obișnuită (cu ajutorul aripilor sau elicelor) și s-a recurs la sustentația prin jeturile reactive ale turboreactoarelor.

Acum cîțiva ani constructorii sovietici au realizat primul avion DAV cu reacție (viteză maximă 1.100-1.200 km/oră), care însă decola și ateriza cu fuselajul în poziție verticală.

Pentru înlăturarea acestui inconvenient au fost realizate *turboreactoare cu ajutaje orientabile* (fig. 1). La avioanele de acest tip, pilotul comandînd din cabină modificarea poziției ajutajelor, plasate simetric de o parte și de alta a fuselajului, poate devia jetul de gaze arse în jos și înapoi și în orice direcție intermediară. Permițînd trecerea progresivă de la sus-

Fig. 1

tentația prin jeturi la cea aerodinamică (cu ajutorul aripii), precum și controlul comod al creșterii sau reducerii vitezei de înaintare la decolare și aterizare, ajutajele orientabile par să reprezinte soluția ideală pentru motoarele destinate avioanelor „fără aerodrom".

Totuși, în ultimul timp se impun prin randamentul ridicat, siguranța în funcționare, gabaritul și greutatea reduse *turboreactoarele pentru sustentație* (destinate exclusiv creării forței de portanță la decolare și aterizare). Fiind plasate în fuselaj (fig. 2), în poziție verticală, aceste turboreactoare

Fig. 2

nu alterează forma aerodinamică a avionului, ceea ce a permis realizarea primului avion DAV supersonic.

În viitor astfel de motoare vor face posibilă construirea unor originale avioane DAV de pasageri, a interesantelor „avioane fără aripi" și chiar a mult visatelor „automobile aeriene".

NEUITATUL JULIUS FUCIK

„Care sînt cele mai semnificative momente ale vieții lui Julius Fucik și în ce constă actualitatea operei sale?"

Ana GRIGORIU
Pioiești

Răspunde I. FÎNTÎNARU, ziarist.

Acum 20 de ani, la 8 septembrie 1943, luptătorul comunist Julius Fucik a fost răpus mișelește de călăii hitleriști.

Născut în cartierul Smichov, cel mai vechi cartier industrial din Praga, el împărtășește din fragedă tinerețe frămîntările maselor muncitoare din Cehoslovacia, iar la 15 ani este unul dintre primii membri ai Comitetului muncitoresc studențesc din Plsen; la 18 ani devine militant înflăcărat pe tărîmul publicisticii progresiste și este primit în rîndurile Partidului Comunist din Cehoslovacia. Ca ziarist el transformă „Tvorba", al cărui redactor era din 1927, în purtător de cuvînt al partidului; apoi devine redactor la ziarul „Rude Pravo", în

care a scris pînă la sfîrșitul vieții.

În perioada premergătoare celui de-al doilea război mondial, mereu hărțuit de poliție, nevoit adesea să ducă o existență semilegală, Fucik și-a îndeplinit cu cinste sarcinile încredințate de partid; prin scrisul său a dezvăluit pericolul hitlerist, a înfierat trădarea de la München, a chemat la unire împotriva fasciștilor. În condițiile nespus de grele ale ocupației hitleriste, fiind urmărit de Gestapo, Fucik a continuat să răspîndească prin presa ilegală cuvîntul partidului, chemînd masele la rezistența antifascistă. În plin război hitlerist, în ianuarie 1942, Fucik scria într-un articol publicat în presa ilegală: „Noi, comuniștii, iubim pacea! Și pentru aceasta luptăm noi. Luptăm împotriva tuturor cauzelor războiului, luptăm pentru organizarea unei lumi în care nu va exista niciodată un criminal capabil să trimită la moarte milioane de oameni".

Arestat în aprilie 1942, torturat și schingiuit, Fucik respinge cu demnitate propunerea de a deveni trădător, sfidează neînfricat Gestapoul și, în ultimele luni de viață, între zidurile umede ale celulei din închisoarea Pancrac, scrie nemuritoarea sa operă „Reportaj cu ștreangul de gît", document de o remarcabilă forță acuzatoare la adresa fascismului, mesaj sublim de încredere în umanitate și în viitorul ei luminos. Cartea, tradusă astăzi în peste 80 de limbi, se încheie cu celebrele cuvinte: „Oameni, eu v-am iubit, vegheați!" — ce răsună și în zilele noastre ca un îndemn permanent la vigilență și la luptă în numele apărării cuceririlor revoluționare, pentru victoria cauzei comunismului și păcii, al cărei soldat credincios a fost Julius Fucik.

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII •

PROGRAMUL DE RADIO

20.15: Cîntă orchestra de muzică populară a uzinelor „Electroputere" din Craiova *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară *21.15:* La microfon satira și umorul (reluare) *22.25:* Muzică de dans *23.14:* Simfonia a II-a pentru orchestră, soliști și cor de Gheorghe Dumitrescu.

Programul II *10.10:* Muzică ușoară *10.30:* Concertul nr. 2 pentru pian și orchestră de Chopin. Solist Tadeus Zmudzinski *11.00:* Cîntece pionierești *11.15:* Povestirea „Unul din Ghilan" de Bozorg Alavi *11.35:* Cvartetul în do minor de Radu Paladi *12.05:* Muzică din operete *12.30:* Cîntece și jocuri populare *13.00:* Piese simfonice *13.30:* Din schițele lui Eugen Teodoru *13.45:* Valsuri interpretate de fanfară *14.10:* Melodii populare — la balalaică Evgheni Avksentiev *14.35:* Piese de estradă *15.00:* Cîntece *15.25:* Concertul în re minor pentru vioară și orchestră de Constantin Nottara; Simfonia în re major de Bocherini *16.10:* Muzică vocală și instrumentală de Grieg și Mendelsohn-Bartholdy *16.30:* Cîntăreți romîni de operă: Elisabeta Neculce Cartiș, Ion Piso și Konya Ladislau *17.00:* Melodii de dragoste *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* „Simfonietta" de Ion Dumitrescu *18.30:* Cîntă surorile Cosak și Jean Ionescu *18.45:* Emisiune culturală *19.00:* Din muzica popoarelor *19.30:* Lecția de limba franceză (avansați) *19.40:* Scene și arii din operele lui Puccini *20.15:* Pagini literare despre frumusețile patriei *20.35:* Piese corale de Clement Jannequin *21.15:* Muzică populară *21.45:* Emisiune literară *22.00:* Muzică din operetele lui Gherase Dendrino *22.30:* Ciclul „Partite pentru clavecin de J.S. Bach, interpretate de Ralph Kirkpatrick" — Partita nr. 5 *23.10:* Muzică de dans *24.00:* Concert simfonic.

Programul III *21.15:* Seară de operă: „Amurgul zeilor" de Richard Wagner (actul al II-lea) *22.30—22.59:* Muzică de estradă.

MIERCURI 11 SEPTEMBRIE Programul I *5.07:* Piese de estradă *5.30:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *6.07:* Muzică distractivă *6.20:* Gimnastică *6.35:* Cîntece și marșuri patriotice *7.10:* Dansuri simfonice *7.30:* Sfatul medicului: Infecțiile cu stafilococi *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri! *8.06:* Muzică de compozitori romîni *8.30:* Melodii populare *9.00:* Concertul în re major pentru pian și orchestră de Nicolae Buicliu *9.30:* Muzică din operete *10.00:* Teatru la microfon „Neamurile", adaptare radiofonică după comedia lui Teofil Bușecan *11.05:* Muzică ușoară *11.30:* Fanfară *12.00:* Din cîntecele și dansurile poporelor *12.30:* Coruri și dansuri din opere *13.10:* Muzică ușoară românească *14.00:* Din operetele lui Johann Strauss *14.35:* Cîntă orchestra de estradă a Radioteleviziunii sovietice dirijată de Iuri Silantiev *15.00:* Prelucrări de folclor *15.35:* Simfonia nr. 101 „Ceasornicul" de Joseph Haydn — orchestra N.B.C., dirijor Arturo Toscanini *16.00:* Cîntece *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Variațiuni pe o temă de Corelli, de Tartini-Kreisler; Variațiuni pentru flaut și pian pe o temă de Mozart de Reynaldo Hahn *17.10:* Cîntă Raveca Săndulescu și Alexandru Bidirel *17.30:* Prietena noastră, cartea *18.00:* „Melodii... melodii" *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Cîntă Petre Ștefănescu-Goangă *19.00:* Jurnal de întrecere *19.15:* Program muzical pentru fruntași în producție *20.15:* Cîntă corul întreprinderii „Industria bumbacului" *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Concertul pentru violoncel și orchestră de Haciaturian, solist Vladimir Orlov *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* Instrumente muzicale populare românești: cimpoiul *22.25:* Opera comică în Italia în secolul al XVIII-lea *22.55:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Melodii populare *10.34:* Simfonia nr. 1 de Balakirev *11.15:* Muzică corală clasică *11.30:* Muzică de estradă *12.05:* Duete din operete *12.30:* Vă prezentăm romanul „Anii maturității" de Giovanni Arpino *12.45:* Muzică de cameră *13.30:* Însemnări de reporter *13.40:* Cîntă formația de muzică ușoară condusă de Iancy Kőrösy *14.10:* Suita teatrală în stil clasic de Theodor Grigoriu *14.55:* Orchestre de mandoline *15.00:* Muzică din opere *15.30:* Muzică populară interpretată de soliști și ansambluri din țări socialiste *16.10:* Patru dansuri spaniole de Granados *16.30:* Muzică ușoară *17.00:* Cîntă Marieta Grebenișan și Titus Moraru, soliști ai Operei de stat din Timișoara *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Concertul nr. 1 pentru vioară și orchestră de Paganini, solist Ion Voicu *18.30:* Cîntă Angela Moldovan *18.50:* Lectură din volumele „Pe coardele timpului" de Mihai Beniuc și „Să ne facem daruri" de Nina Cassian *19.00:* Muzică ușoară *19.30:* Lecția de limba rusă (avansați) *19.40:* Piese vocale și instrumentale de Szymanovski *20.01:* Cîntă orchestra de muzică populară a Casei de cultură din Lipova, regiunea Banat *20.15:* Școala și viața *20.35:* Arii din opera „Răpirea din serai" de Mozart *21.15:* Cîntă la acordeon Neiu Orian *21.30:* Pe teme internaționale *21.40:* Muzică ușoară *22.20:* Muzică din operete *23.10:* Suită din baletul „La piață" de Mihail Jora; „Cele patru temperamente" de Paul Hindemith *23.55:* Concert de noapte.

Programul III *21.15:* Seară de operă — „Amurgul zeilor" de Richard Wagner (actul al III-lea) *22.40—22.59:* Muzică de estradă.

JOI 12 SEPTEMBRIE Programul I *5.07:* Cîntă orchestra de muzică populară a Casei raionale de cultură din Alexandria, regiunea București *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece și jocuri *6.07:* Valsuri interpretate la acordeon *6.20:* Gimnastică *6.35:* Cîntece *6.45:* Muzică de estradă *7.10:* Jocuri populare *7.30:* Sfatul medicului: Eczema sugarului *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri! *8.06:* Piese vocale și instrumentale de compozitori romîni *8.30:* Muzică ușoară *9.00:* Vreau să știu! *9.25:* Concertul în re minor pentru pian și orchestră de Mozart, solist Sviatoslav Richter *10.00:* Interpreți de operă: Arta Florescu, Teresa Berganza, Irmgard Seefrid, George London, Nicolai Gedda, Boris Cristoff, Sidor Belarsky, Rose Bampton, Jan Peerce și Titto Gobbi *10.30:* Cîntă Sofia Popa, Ion Oprea și George Sîrbu *11.05:* Lucrări de Dmitri Kabalevski *11.30:* Potpuriuri și uverturi *12.00:* Cîntece de Alfred Mendelsohn *12.30:* Melodii distractive *13.10:* Muzică din operete *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Din muzica popoarelor *15.20:* Suita „Povești din Grui" de Marțian Negrea *16.00:* Muzică de estradă *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntece *17.10:* Din operele compozitorilor noștri *17.45:* Însemnări despre expoziția „St.O. Iosif" de la Muzeul literaturii române *18.00:* Muzică ușoară *18.30:* Lecția de limba franceză (începători) *18.40:* Melodii populare cerute de ascultători *19.00:* Opera „Căsătoria secretă" de Cimarosa. În pauză: Emisiune literară *21.31:* Piese instrumentale *21.48:* Muzică ușoară de Noru Demetriad *22.03:* Simfonia „In memoriam" de Mihai Walter Klepper *22.56:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Ansambluri artistice școlare *10.30:* Uverturi la operete *11.00:* Muzică ușoară interpretată la pian *11.15:* Emisiune literară *11.30:* Simfonia în sol minor de Eduard Lalo *12.05:* Cîntă orchestra Ansamblului de stat de cîntece și dansuri al U.R.S.S., dirijor Igor Moiseev *13.30:* Scene comice din opere *13.00:* Muzică de cameră *13.30:* Noutăți literare *13.40:* Piese de estradă *14.10:* Muzică populară *14.35:* Șase bagatele opus 126 de Beethoven, interpretează Maria Fotino *15.00:* Ansambluri vocale din operete *15.30:* Muzică ușoară românească *16.10:* Cîntece pionierești *16.30:* Suita a II-a „Romantica" de Iuliu Mureșianu *16.55:* Cîntece și jocuri populare *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri.

PRIMA LOR EXPOZIȚIE

Timp de o lună, 53 de studenți de la Facultatea de arte plastice a Institutului pedagogic din Iași și-au desfășurat practica de vară în ținuturile pitorești ale Sucevei. Rezultatul activității lor s-a concretizat printr-o expoziție ce a fost deschisă într-una din sălile școlii medii „Ștefan cel Mare" din localitate. Au fost expuse zeci de lucrări reprezentînd aspecte de muncă din întreprinderile industriale ale regiunii, de pe șantiere și din gospodării colective, portrete de oameni ai muncii și tablouri redînd minunatele colțuri din munții Moldovei. Mulți din autorii lucrărilor expun pentru prima oară.

S. SANDU
tehnician, Suceava

PE SCURT

D. Cucuc — București. Cooperativa „Tehno-metalica", căreia i-am transmis sesizarea dv., ne răspunde că s-a pus în vedere colectivului unității din calea Rahovei nr. 292 să respecte orarul legal de funcționare și în nici un caz să nu se mai facă probe la motoarele motocicletelor după orele legale.

Virginia Cristea — Corabia. Cîntăreței Florentina Vlad îi puteți scrie pe adresa: Radioteleviziunea română, Direcția emisiunilor muzicale, București, str. Popov nr. 62, rn. 16 Februarie. La a doua întrebare vă informăm că: obiectele din policlorură de vinil, indiferent de culoare, se pot spăla cu apă călduță și săpun de toaletă, fulgi de săpun („Stela") sau „Alba lux", frecîndu-le ușor cu o perie potrivită ca tărie. Apoi se limpezesc cu apă rece și se șterg bine cu o cîrpă curată.

I. Anghel — Dobrogea. Tînăra cîntăreață de muzică ușoară Rosella Risi, care ne-a vizitat recent țara, nu este nici compozitoare, nici actriță de cinema. Dintre reprezentanții muzicii ușoare italiene l-ați putut vedea pe Fred Buscaglione în filmul „Cursa de 100 de kilometri"

O IMAGINE DIN ITALIA

Fotografia pe care v-o trimite a fost realizată de un marinar de pe o navă comercială românească în timpul unei escale în Italia. Imaginea surprinde un aspect dintr-o piață a portului Ravena. În prim-plan, o lozincă ce cheamă populația la luptă pentru pace.

A. CONSTANTINESCU
Constanța

AZI, LA COPȘA MICĂ

În ultimii doi-trei ani, Copșa Mică — cel mai tînăr oraș din regiunea Brașov — s-a dezvoltat simțitor, îndeosebi în domeniul construcției de locuințe. Pînă acum s-au înălțat numeroase blocuri; în prezent se lucrează la finisarea a încă cinci blocuri cu cîte patru etaje fiecare, destinate salariaților întreprinderilor industriei chimice din localitate. De asemenea, în toamnă se va da în folosință clădirea nouă a unei școli medii.

Aurel BROȚU, Mediaș

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespondeze: *Mioara Sima*, elevă, Buzău, str. Raicu Ionescu nr. 23: diverse, ilustrate; *Mandy Dumitriu*, studentă, Galați, str. Cazărmii nr. 105: ilustrate; *Rica Niculescu*, funcționară, Bacău, str. Ștefan cel Mare nr. 61: literatură, istorie, geografie, artă, ilustrate; *Ștefan Bunea* și *Ion Ufan*, studenți, Iași, str. Uzinei nr. 29: diverse, ilustrate; *Ion Văceanu*, muncitor, Buzău, str. Anton Pann nr. 3: cinema, ilustrate; *Valeria Stoica*, studentă, Galați, str. Elena Cuza nr. 6: ilustrate; *Costache Ștefănescu*, muncitor, Buzău, str. Grănicerî nr. 8: ilustrate, cinema; *Pavel Lupașcu*, Hunedoara, bd. Republicii, bloc 133, sc. C, et. 3, ap. 45: diverse, ilustrate; *Sever Manda*, macaragiu, Reșița, str. Rîndul IV nr. 4: sport, muzică, ilustrate; *Elena Toncea*, elevă, comuna Radu Negru, str. V. Roaită nr. 83, rn. Brăila: ilustrate; *Ștefan Gherasim*, funcționar, și *Titus Munteanu*, elev, Iași, str. Socola nr. 151: literatură, filatelie, ilustrate; *Gabriela Kobus*, Inowrocław 3, ul. Polna 38, R.P. Polonă: ilustrate (în polonă și rusă); *Maria Legowa*, Gora Sleska, ul. 1-go Maja 20, R.P. Polonă; foto actori, ilustrate (în polonă și rusă); *Bogusława Kraszewska*, Zychlin, ul. Glowackiego 36, pow. Kutna, woj. Lodz, R.P. Polonă: foto actori, ilustrate; *Lilyana Motylinska*, Miedzichod, ul. M. Nowotki 12, woj. Poznan, R.P. Polonă: teme diverse, ilustrate; *Roman Pazek*, Mieleszyn 160, pow. Wiernyzow, woj. Lodz, R. P. Polonă: literatură, film, filatelie, ilustrate (în polonă, rusă, germană); *Miroslaw Jaciuk*, Gliwice, ul. Mieszka I 33, R.P. Polonă: filatelie, sport, ilustrate (în polonă, rusă, engleză, germană), *Felicia Brosteanu* și *Maria Mihai*, țesătoare, Lugoj, str. Cuza Vodă nr. 10: ilustrate, literatură, cinema; *Francisc Sinculici*, elev, Baia Mare, str. Victoriei nr. 169: ilustrate, foto actori, filatelie; *Niculae Cristea*, electrician, of. poștal Oșorhei, rn. Oradea: ilustrate, electronică.

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII

reclame, muzică *18.05:* Tinere talente — elevi ai Școlii medii de muzică din Tîrgu-Mureș *18.30:* Muzică de estradă *19.00:* Tinerețea ne e dragă! *19.30:* Romanțe *19.45:* Șase piese pentru pian de Dumitru Bughici *20.00:* Muzică de estradă *20.10:* Cîntă Connie Francis *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Cîntă Luminița Cosmin și Dorel Livianu *21.15:* Soliști și formații de amatori participante la cel de-al VII-lea concurs artistic pe țară *21.45:* Părinți și copii *22.00:* Muzică de dans *23.10:* Pagini din operete *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Teatru la microfon „Țărăncuța din Getafe", adaptare radiofonică după piesa lui Lope de Vega *22.51—22.59:* Muzică de estradă.

VINERI 13 SEPTEMBRIE Programul I *5.07:* Fanfară *5.20:* Emisiune pentru sate *5.30:* Cîntece și jocuri populare *6.07:* Muzică de estradă *6.30:* Gimnastică *6.35:* Piese instrumentale *6.45:* Preludii corale *7.10:* Pagini orchestrale din operete *7.30:* Sfatul medicului: Prevenirea îmbolnăvirii de tetanos *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri *8.05:* Muzică ușoară *8.30:* Cîntece populare din Bihor de Nicolae Brînduș; Suita pentru vioară și pian de Paraschiev Hagiev; Muzică veselă pentru cinci instrumente de suflat de Ottmar Gerster *8.55:* Scene și coruri celebre din opere *9.30:* Muzică populară *10.00:* „Cantata bucuriei" de Ovidiu Varga *10.30:* Melodii de estradă *11.05:* Muzică *11.30:* Soliști ai Teatrului muzical din Constanța *11.52:* Radioreportaj *12.00:* Cîntece și jocuri populare *12.30:* Muzică ușoară *13.10:* Muzică de balet *14.00:* Concert de prînz *14.30:* Dansuri din operete *15.00:* Cîntă Ana Lăcătușu și Alexandru Jula *15.15:* Ciclul „Simfoniile de Beethoven dirijate de Carl Schuricht" — Simfonia a VII-a *15.52:* Muzică populară *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Arii și duete din operete *17.10:* Cvintetul în mi bemol major de Mozart *17.30:* În slujba patriei *18.00:* Muzică ușoară *18.30:* Lecția de limba engleză *18.49:* Cîntă Maria Lătărețu *19.00:* Din creația compozitorului Gheorghe Dumitrescu *19.30:* Muzică de estradă *20.15:* Cîntă corul Radioteleviziunii *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică populară românească *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* Arii din opere *22.25:* Cîntă orchestra Franck Pourcel *22.40:* Muzică de dans *23.09:* Muzică pentru radio de Filip Lazăr; Simfonia nr. 27 în do minor de Miaskovski.

Programul II *10.10:* Jocuri populare *10.30:* Muzică de cameră de compozitori romîni *11.05:* Pagini din operete *11.30:* Muzică distractivă *12.05:* „Viața noastră înflorește" — program de cîntece și jocuri *12.36:* Concertul în do major pentru harpă și orchestră de Boieldieu, solist Nicanor Zabaleta *13.53:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *13.30:* Limba noastră (reluare) *13.40:* Cîntă Ilia Cazacu și Alexandru Enăceanu *14.10:* Improvizație și dublă fugă de Wilhelm Berger *14.35:* Muzică ușoară românească *15.00:* Actualitatea în țările socialiste *15.25:* Selecțiuni din operetele lui Lehar *16.10:* Muzică vocală și instrumentală de Eduard Caudella *16.30:* Cîntă Ștefan Lăzărescu, Pavel Tornea și Sandu Florea *17.00:* Muzică ușoară de Ewald Wain și Alexandr Tfasman *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Ciclul „Partite pentru clavecin de J.S. Bach interpretate de Ralph Kirkpatrick" — Partita nr. 6 *18.32:* Cîntece *18.45:* Ce știm despre cărți (XIV) *19.00:* „Din comoara folclorului nostru" *19.30:* Teatru la microfon „Un strugure în soare", adaptare radiofonică după piesa lui L. Hansburry *21.04:* Muzică simfonică *21.45:* Muzică de dans *22.30:* Din poezia finlandeză *22.35:* Piesefantezii opus 12 de Schumann *23.10:* Muzică din opera „Dama de pică" de Ceaikovski *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.45:* Interpretul săptămînii: Zenaida Pally *22.25 — 22.59:* Concert de estradă.

SÎMBĂTĂ 14 SEPTEMBRIE Programul I *5.07:* Cîntă taraful Căminului cultural din Simbăteni, raionul Lipova *5.30:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Melodii distractive *6.07:* Fanfară *6.20:* Gimnastică *6.35:* Muzică instrumentală *6.45:* Piese de estradă *7.10:* Melodii populare *7.30:* Sfatul medicului: Îngrijirea feței *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri! *8.05:* Program de cîntece *8.30:* Muzică de balet *9.00:* Roza vînturilor *9.25:* Muzică populară *10.00:* Muzică din opere *10.30:* Muzică ușoară *11.05:* Dixtuor cu pian de Sabin Drăgoi *11.31:* Cîntece și jocuri populare *12.00:* Din operetele lui Suppé *12.20:* În săli și pe stadioane *12.30:* Muzică ușoară *13.10:* Fragmente din suita a IV-a „Sibiana" de Achim Stoia; Suită pentru flaut și orchestră de Mircea Hoinic *14.00:* Din muzica popoarelor *14.40:* „Burlescă" — concert de cameră pentru cinci instrumente de Mircea Istrate *15.00:* Muzică populară *15.30:* Preludii corale de Dinu Stelian *15.45:* Poeți contemporani siberieni *16.00:* Cîntă soprana Agatha Druzescu *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Melodii orchestrale *17.10:* Cîntă formația de muzică ușoară condusă de Cornel Popescu *17.37:* Concertul în la minor pentru vioară și orchestră de Dvorak, solist Iosif Suk *18.00:* Program muzical pentru fruntași în producție *18.35:* Lieduri *19.00:* În pas cu știința *19.20:* Interpreți ai operei „Cavaleria rusticană" de Mascagni: Maria Vologescu, Petre Ștefănescu-Goangă, Cornel Stavru, Giuseppe di Stefano, Giulietta Simionatto, Renata Tebaldi, Jussi Björling, Lucia Dani, Leonie Rysanek, Ettore Bastianini, Mario del Monaco *20.10:* Cîntă George Folescu *20.25:* Muzică de dans *21.15:* Carnet plastic *21.25:* Cîntece și jocuri populare *22.25:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Muzică distractivă românească *10.33:* Suită din baletul „Haiducii" de Hilda Jerea; Mică suită de Vitold Lutoslavski *11.09:* Muzică corală *11.15:* Cîntă orchestra de muzică populară „Mioriță" a Teatrului muzical de stat „Gheorghe Dima" din Brașov *11.30:* Sonata în sol major de Haydn; Sonata în sol major pentru vioară și pian de Cornel Trăilescu *12.05:* Muzică de estradă *12.30:* Concertul nr. 2 pentru pian și orchestră de Beethoven — solist Emil Ghilels *13.00:* Cîntă Ecaterina Negoescu, Ion Sasu și Gheorghe Stănică *13.30:* Tangouri și valsuri *14.10:* Preludii la opere *14.35:* Muzică de estradă *14.53:* Simfonia I de Jan Sibelius *15.30:* Din muzica popoarelor sovietice *16.10:* Melodii lirice din operete *16.30:* Știința în slujba păcii *16.40:* Program de cîntece *17.00:* Cîntă Magda Ianculescu și Octav Enigărescu *17.30:* Însemnări de reporter *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Sonata nr. 3 de Chopin, interpretează Dinu Lipatti *18.31:* Muzică ușoară *19.02:* Concert simfonic popular *19.30:* Pe teme internaționale *19.40:* Muzică populară *20.10:* Din melodiile compozitorului H. Mălineanu *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Arii din opere și operete *21.10:* Muzică de dans *21.45:* Agendă teatrală *22.00:* Romanțe *22.30:* Arii din opere *23.10:* „Simfonia Alpilor" de Richard Strauss *23.56:* Muzică de dans.

Programul III *21.10:* „Seară de operetă" *21.57:* Serenada opus 11 în re major de Johannes Brahms *23.43—23.59:* Muzică de estradă.

În pagina 4:
PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"
Macheta: Vlad Mușatescu

41.505

ÎN ORICE ÎMPREJURARE
proaspăt
și
bine dispus
folosind
Apa de toaletă
BALALAICA
Loțiunea spumoasă
CAPILLON
Briantina lichidă
LAVANDA AMBRATĂ
Săpunul de ras
TRIUMF

PĂRINȚI!
Știți de unde puteți cumpăra copiilor dv. uniforme școlare și uniforme pentru grădiniță?
De la magazinele cooperativelor de consum, care sînt bine aprovizionate în vederea noului an școlar.

18
AUTOTURISME
4.500.000 LEI
SPORTEXPRES

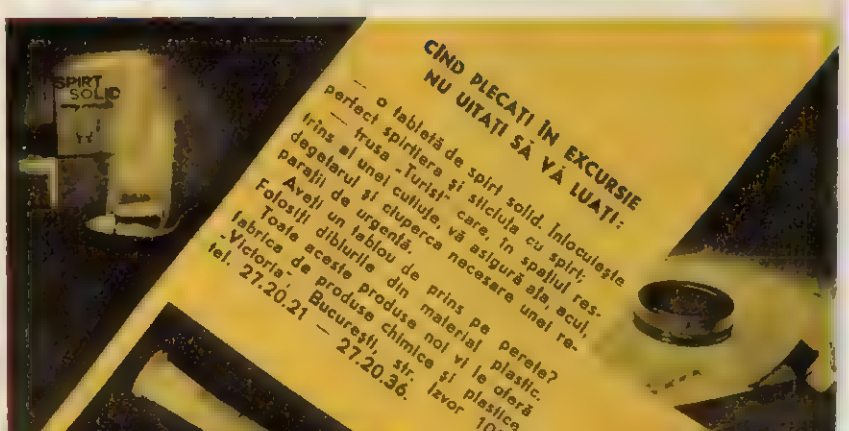
CÎND PLECAȚI ÎN EXCURSIE
NU UITAȚI SĂ VĂ LUAȚI:
— o tabletă de spirt solid. Înlocuiește perfect spirtiera și sticluța cu spirt;
— trusa „Turist" care, în spațiul restrîns al unei cutiuțe, vă asigură ața, acul, degetarul și ciuperca necesare unei reparații de urgență.
Aveți un tablou de prins pe perete?
Folosiți diblurile din material plastic.
Toate aceste produse noi vi le oferă fabrica de produse chimice și plastice „Victoria", București, str. Izvor 109, tel. 27.20.21 — 27.20.36.

Anul XII nr. 37 (433) — 14 septembrie 1963

flacăra 37

ANA SELESZ, studentă a Institutului de artă teatrală din Tîrgu-Mureș. În curînd o vom vedea în noul film românesc „La vîrsta dragostei".

Fotografie de S. Steiner

REDACȚIA: BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța poștală: 3507, Of. 33
Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL REVISTEI 2 LEI. ABONAMENTE: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Proletari din toate țările, uniți-vă!
Anul XII nr. 37 (433) — 15 septembrie 1963

Flacăra 37

Fotocronica Flăcării

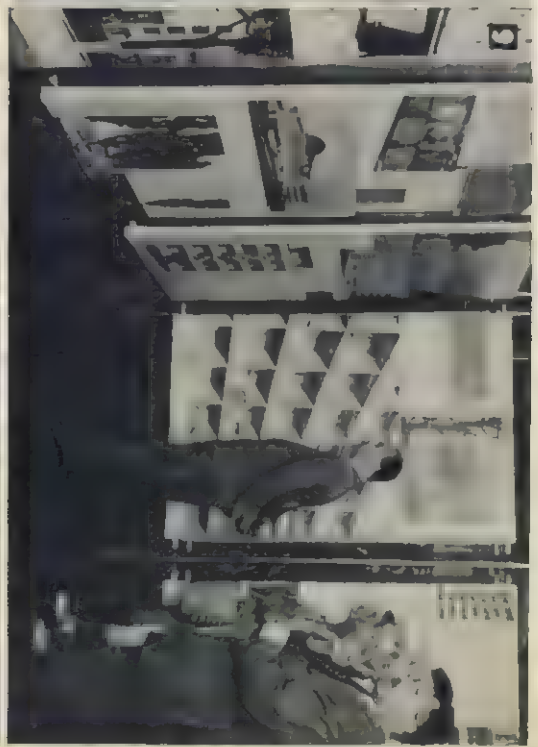

1 2 3 Succesele dobîndite în întrecerea socialistă, reutilarea și modernizarea multor secții din întreprinderi și aplicarea consecventă a numeroase alte măsuri tehnico-organizatorice, dezvoltarea mișcării de inovații sînt tot atîtea premise pentru ca planurile de producție ale întreprinderilor pe anul 1963 să fie îndeplinite și depășite. Discuțiile purtate în întreprinderi pe marginea indicatorilor de plan pe 1964 creează posibilitatea ca, pe baza îndeplinirii cu succes a planului pe 1963, să se păşească pe o treaptă și mai înaltă în anul viitor.

Așa, spre pildă, la uzinele „23 August" s-au făcut pînă în prezent 409 noi propuneri pentru anul 1964, cu un efect economic apreciat la 9 milioane lei. Numai la oțelărie (foto 1) colectivul secției a făcut 10 propuneri.

La fabrica de mase plastice „București", pe baza introducerii în producție a noi utilaje importante, a reorganizării unor procese de muncă și a inițiativelor luate de secții, în 1964 productivitatea muncii va crește simțitor față de realizările preliminare din 1963. În urma prelucrării cifrelor de plan în cadrul secțiilor productive, s-au luat angajamente de depășiri care, centralizate pe întreprindere, duc la cifre ce prevăd depășiri de 3,5 % peste cifra de plan la producția globală și de 2,6 % peste cifra de plan la producția marfă (fotografia 2: aspect din secția valțuri-calandre a fabricii de mase plastice „București").

La uzina metalurgică „Steaua roșie" din București, pînă în prezent s-a realizat, printre altele, o depășire de 3,8 % a planului la producția globală, realizîndu-se totodată economii peste plan în valoare de 1.773 milioane lei. Pe baza îmbunătățirii procesului de producție, pentru anul viitor se prevede o sporire a planului la producția globală de 2,4 % față de 1963, iar prin reducerea prețului de cost, se vor realiza peste plan un volum minim de economii de peste 2.700.000 lei. (În fotografia 3: un nou lot de betoniere este pregătit pentru expediție.)

4 La cules de struguri în podgoria G.A.S. „Mihai Viteazu", regiunea București.

Fotocronica Flacării ♦ Fotocr

5 În săptămîna aceasta au început în toate centrele universitare examene de admitere în învățămîntul superior. Aspect din timpul lucrării scrise la fizică la Facultatea de energetică a Institutului politehnic din București.

6 La 16 septembrie începe noul an școlar. Clasele luminoase, curate, spațioase își așteaptă... beneficiarii. Fiecare dintre elevii claselor I-VII va găsi pe banca lui cărțile de școală pe care le primește gratuit.

7 De la 1 octombrie intră în vigoare la București interzicerea claxonatului. Va fi necesară din partea conducătorilor de vehicule și a pietonilor mai multă disciplină și atenție. Iată în fotografie doi pietoni care au traversat strada în mod nereglementar, opriți de un milițian de la circulație care le atrage atenția asupra încălcării regulilor de circulație și a urmărilor pe care le pot avea astfel de încălcări.

8 Baritonul Dan Iordăchescu, solist al Teatrului de operă și balet din București, a obținut un remarcabil succes la cel de-al X-lea Festival internațional al soliștilor vocali de la Hertogenbosch (Olanda), obținînd: „Marele premiu" al Festivalului, Premiul I al Operei olandeze, Premiul special al juriului pentru cel mai bun cîntăreț și Premiul I pentru bași și baritoni.

9 Aspect de la expoziția „Arhitectura românească", deschisă recent în sala „Dunaj" din Praga.

10 În ciuda intensificării represiunilor de către autoritățile franchiste, minerii spanioli continuă lupta grevistă. În fotografie: mineri greviști din Asturia.

11 Tokio. Locuitori ai capitalei japoneze s-au adunat în fața ambasadei sud-vietnameze pentru a-și exprima protestul împotriva reprimării teroriste a budiștilor de către regimul diemist din Vietnamul de sud.

12 Cu prilejul recentei vizite în Sarawak a membrilor misiunii O.N.U., populația și-a manifestat împotrivirea față de planurile colonialiste de includere a acestui teritoriu în Federația Malaieză. În fotografie: poliția reprimă pe participanții la o demonstrație din Sibu (Sarawak).

13 Studenți americani aflați în Berlinul occidental demonstrează în fața consulatului S.U.A., în semn de solidaritate cu lupta concetățenilor lor din Statele Unite împotriva discriminării rasiale.

14 În Venezuela s-au intensificat în ultima vreme acțiunile detașamentelor Forțelor armate de eliberare națională. Printre cele mai recente acțiuni ale acestora se numără ocuparea unui post de radio în plin centrul Caracasului, capitala țării, și transmiterea unui apel adresat poporului venezuelian. În fotografie: un grup de luptători din Forțele armate de eliberare națională.

15 Perturbările atmosferice s-au făcut resimțite nu numai pe continentul european. Fotografia înfățișează un eveniment rar în regiunea ecuatorului: tinere din Kenya jucîndu-se cu zăpadă.

PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 15 SEPTEMBRIE *8.50:* Gimnastică *9.00:* Emisiunea pentru copii și tineretul școlar: Căpitanul Val-Virtej la Lacul Balaurului (reluare); Cuvîntul tov. Ștefan Bălan, ministrul Învățămîntului, cu ocazia începerii noului an școlar; Bun găsit școală dragă· Telejurnalul pionierilor *13.30:* Rețeta gospodinei *11.00:* Emisiunea pentru sate *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.10:* Emisiunea Jules Verne *19.35:* Albumul melodiilor *20.00:* Filmul „Colegii" *21.40:* Sipetul cu amintiri — își dau concursul balerinii Magdalena Popa, Rodica Istrate, Lia Stenkovskaia, Cristina Hammel, Luminița Dumitrescu, Sergiu Stefanski, Ion Alexe, Amato Checiulescu, Nicolae Deneș ș.a. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

LUNI 16 SEPTEMBRIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.10:* Emisiunea „Ce e mai interesant" *19.35:* Filmul „Bădăranii" după comedia lui Carlo Goldoni *21.10:* Artiști amatori în studio *21.40:* Telesport. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

MARȚI 17 SEPTEMBRIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru micii fotografi: Zîmbiți, vă rog! (III) *19.35:* Transmisiune de la Teatrul Muncitoresc C.F.R. Giulești: „Corabia cu un singur pasager" de Dan Tărchilă. În pauze: Emisiunea de știință — medalion: prof. dr. I. Cantacuzino; Filmul „Pistonul". În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

JOI 19 SEPTEMBRIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Biblioteca noastră *20.00:* Interviul televizat „Ce măsuri s-au întreprins pentru pregătirea planului pe 1964?" *20.20:* Filmul „Un petic de hîrtie" *20.35:* Emisiunea „Decorația murală și sculptura monumentală" *20.55:* „Melodii îndrăgite" cu Elena Cernei, Teodora Lucaciu, David Ohanezian, Elena Simionescu, Ion Piso. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

VINERI 20 SEPTEMBRIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru copii: „Ghici, ce-i?" *19.35:* Filmul documentar „Autorii zîmbetului" *20.00:* Săptămîna *21.00:* Evocare—Alfred de Vigny *21.30:* Documentarul „Pod peste Caspica" *21.40:* Muzică ușoară cu Gisela Knuth și orchestra „Silver". În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

SÎMBĂTĂ 21 SEPTEMBRIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Povești de ici, de colo *19.50:* Drag mi-e cîntecul și jocul — cîntă o formație condusă de Nicolae Băluță — soliști Aurelia Fătu-Răduțu, Maria Butaciu, Benone Sinulescu *20.20:* În fața hărții *20.30:* Filmul „O moștenire cu bucluc" *21.55:* Muzică ușoară cu Margareta Pîslaru și Constantin Drăghici. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

În paginile 21-23: Programul de radio

ORA PORUMBULUI

A sosit ceasul culesului. Boabele mari și aurii ale știuleților păstrează în ele tot soarele verii. În gospodăriile colective și de stat recoltatul e în toi: din zori, înaintea soarelui, brigăzile ies la cîmp, iar camioanele și căruțele nu mai prididesc cu căratul. Datorită minuțioaselor pregătiri din primăvară, măsurilor organizatorice, îngrijirii la timp a culturilor și muncii harnice a colectiviștilor și lucrătorilor din G.A.S. recoltele de porumb din multe gospodării de stat și colective se anunță bogate. În Bărăgan, la Pievna, solurile de dublu hibrid 206, 311, 409 au dat roade bune; la Lupșanu pe tarlalele de porumb irigate colectiviștii au cules recolte mari. În raionul Lehliu, unde am făcut acest mic fotoreportaj, pe suprafața de 24.000 hectare însămînțată cu porumb s-a obținut o recoltă care îi face pe dulgheri să lucreze de zor la ridicarea de pătule noi, pentru ca belșugul acestei toamne să fie bine depozitat. Și în vreme ce lanurile de porumb răsună de glasurile harnicilor culegători, pe ogoarele recoltate au intrat tractoarele să are și să discuiască. Se pregătește recolta anului care vine...

Fotografii de A. MIHAILOPOL

1 La G.A.C. „Bela Breiner" din comuna Lupșanu, una din gospodăriile fruntașe din raionul Lehliu, colectiviștii au obținut anul acesta o recoltă bogată. Condițiile locale au permis și irigarea a 48 de hectare.

2 Știuleți mari, boabe pline! Sînt rezultatele muncilor pregătitoare, ale respectării normelor agrotehnice, ale întreținerii în bune condiții a culturilor. Gospodarii din satul Nucetu pot fi pe bună dreptate mulțumiți.

3 Porumbul a fost cules, ogorul arat, iar acum a început discuirea. Inginerul Constantin Goia, împreună cu brigadierul Petre Veresteanu controlează calitatea lucrărilor pe ogoarele gospodăriei din comuna Pievna.

4 Recolta bună de porumb din acest an a dat mult de lucru și dulgherilor de la G.A.C. „Secera și ciocanul" (comuna Pievna). În toiul culesului, ei grăbesc terminarea unui nou pătul pentru depozitarea știuleților.

5 Și ei beneficiază de noua recoltă de porumb. Vor cîștiga în greutate și vor da cotlete gustoase!

Cît de mare e o cifră mică?

Cu precizia ceasornicarului, cu îndemînarea bijutierului, cu finețea gravorului. Aceste repere, cu cît sînt mai mici, cu atît cer o calificare mai înaltă.

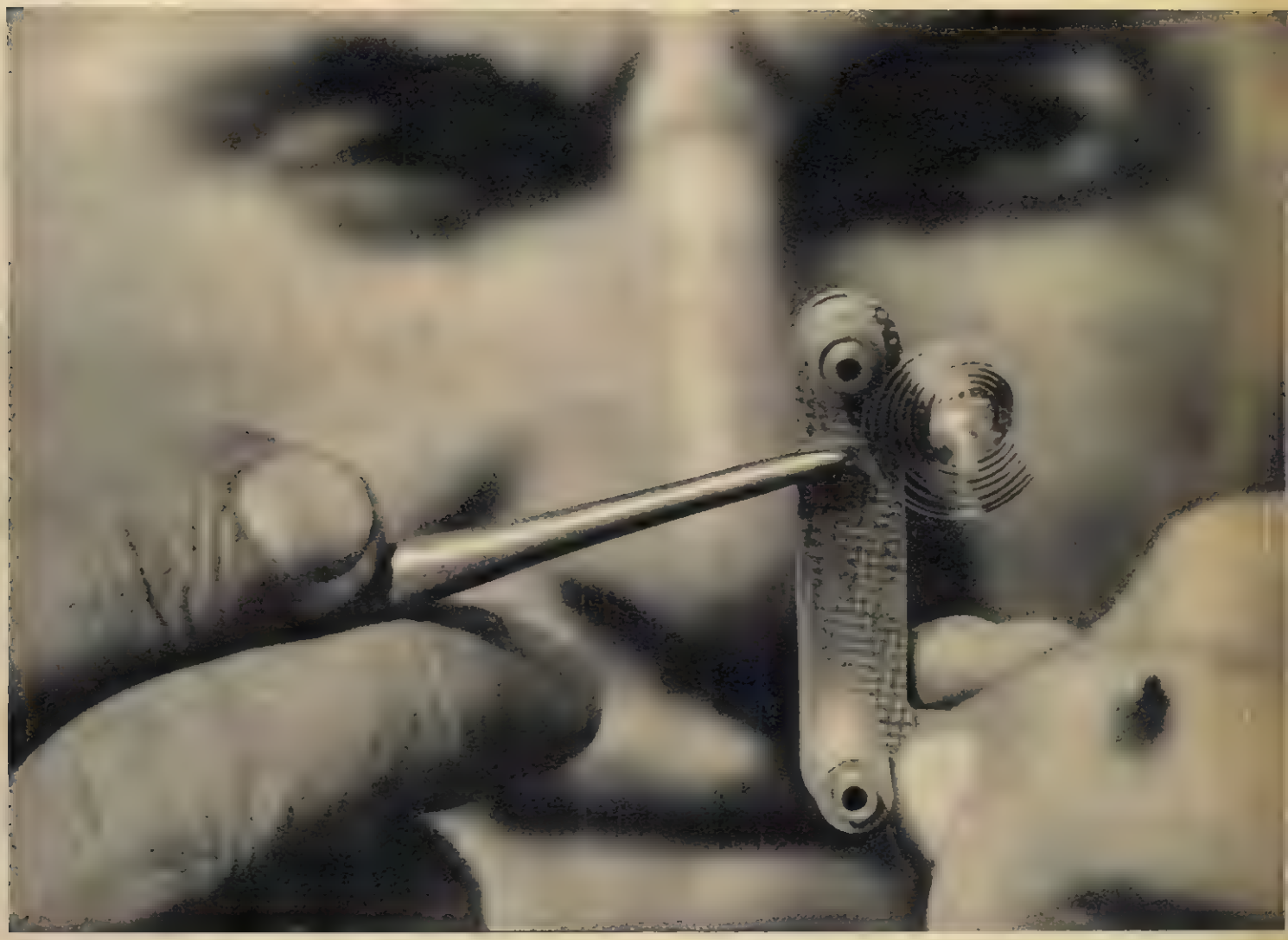

Se obișnuiește adesea să se spună că cifrele, cu toată rigiditatea care le caracterizează, păstrează, ascunse în miezul lor, o veritabilă esență poetică. Așa este. Cifrele mari care sintetizează eroismul și abnegația oamenilor muncii devin, în multe cazuri, apropiate și inspirate muze ale oamenilor de artă.

Există însă cifre și cifre. Unele sînt în aparență extrem de mici și la prima vedere nu-ți spun mare lucru. De pildă, cînd zici unu la sută, n-ai imaginea unei cifre mari. În industrie însă înseamnă mult. La anumiți indicatori de plan înseamnă foarte mult. La creșterea productivității muncii de pildă.

Umblînd prin București cu meseria noastră de reporteri ne-a poftit la el acasă indicatorul de productivitate de la o uzină nu prea mare. Uzina e destul de tînără, pentru că certificatul ei de naștere a fost semnat în anii puterii populare. E cunoscută în toată țara și numele ei îl au zilnic înaintea ochilor zeci și sute de mii de oameni; șoferii, tractoriștii, gospodinele care fac cămășile imaculate cu ajutorul harnicei „Albalux", strungarii, medicii și alți oameni de diverse meserii. Toți aceștia lucrează cu ajutorul unor aparate pe care sînt gravate trei litere: U.M.F., adică uzina de mecanică fină. Am făcut cunoștință cu indicatorul de productivitate de la această uzină, l-am sucit și pe-o parte și pe alta și ne-am întreținut cu cei care-i dau viață și-l fac să crească fără contenire: cu muncitorii.

La o uzină cu asemenea profil, munca e pe cît de variată, pe atît de complexă. Multe piese sînt minuscule; multe aparate n-au nici măcar greutatea de un kilogram. La o asemenea uzină mîinile cer o îndemînare deosebită, iar creierul o zestre bogată de cunoștințe tehnice. Muncitorul care face manometre și comparatoare trebuie să fie matematician, fizician și artist în meseria sa. Fapt pentru care mecanica fină reclamă o înaltă calificare. Indicatorul de pro-

(Continuare în pag. 6)

„Ce ar fi dacă?... Dar dacă schimb freza?"... Zile și nopți de-a rîndul, inginerul Teodor Gorceag a studiat pînă a găsit cea mai productivă metodă pentru prelucrarea pinioanelor de ceasornicărie.

Ajustorul Simion Barbu și tehnologul Ilie Negoiță, doi dintre inovatorii prețuiți ai uzinei. →

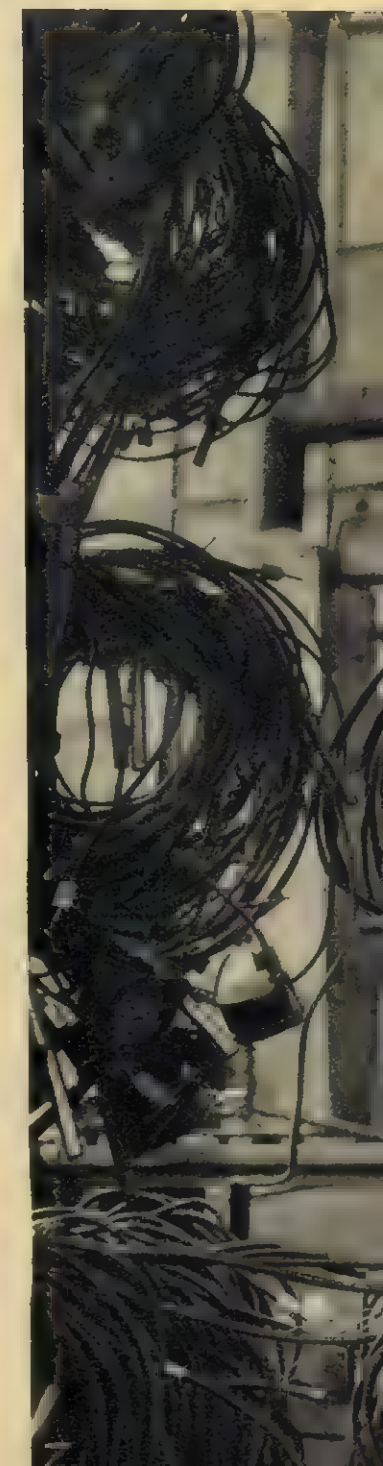

Etalonarea manometrelor și a vacuumetrelor pe aceeași pompă de vid a fost pusă în aplicare de Anton Vas.

ductivitate la o uzină de acest gen, dă deci destulă bătaie de cap. Cu toate acestea la U.M.F. București el e în continuă creștere, deoarece de cîțiva ani e privit cu toată seriozitatea. Să ne oprim însă la un singur an, la 1963, și să vedem ce s-a făcut pentru ca acest element motor, primordial al producției să fie realizat și depășit cu un procent.

La începutul anului, după ce au fost rediscutate cifrele de plan, muncitorii își dădeau seama că realizarea calitativă și cantitativă a produselor cere eforturi deosebite. Cît privește creșterea productivității cu un procent peste cifra planificată, ziceau unii, aceasta, deocamdată e de domeniul imposibilului. Chestiunea a fost discutată în organizația de partid și comuniștii, ca un singur om, au arătat că sînt destule rezerve interne pentru ca să nu se dea nici un pas înapoi de la cifrele de plan și de la angajamente. Pe locurile de producție comuniștii s-au angajat să dea viață cei dintîi planului de măsuri tehnico-organizatorice (57 la număr) și să mobilizeze cu exemplul lor pe toți muncitorii din uzină.

Pe inginerul Teodor Gorceag nu-l lăsa în pace o idee. Ce-ar fi, și-a zis el, dacă la pinioanele de ceasornicărie s-ar înlocui metoda de frezare dinte cu dinte, prin frezare continuă cu freze melc modul? După nopți albe și după serioase calcule și cercetări, ideea sa a prins viață. Aplicarea acestei metode a avut drept rezultat creșterea productivității cu sută la sută.

Ideea înlocuirii unor metode învechite încolțise și în mintea ajustorului Simion Barbu și a tehnologului Ilie Negoiță. Pe ei îi nemulțumea executarea operațiilor pentru potcoavele de micrometru. În prezent executate mecanic, prin frezare, s-a reușit ca productivitatea la acest produs să crească cu zece la sută.

Pentru creșterea indicatorului productivității, cei mai buni muncitori caută mereu idei noi, care nu de puține ori se materializează în inovații. Anton Vas se numără printre aceștia. Inovația sa — etalonarea manometrelor și vacuumetrelor pe aceeași pompă de vid la care se încarcă termometrele — a eliminat necesitatea importului unei asemenea pompe și a creat posibilitatea creșterii producției pe instalația existentă.

Dar fiindcă ne găsim la o uzină de mecanică fină e bine să spunem cîteva cuvinte despre unul din produsele principale ale acesteia, adică despre șubler. Și aici era un sistem care și-a trăit traiul și se cerea înlocuit. Introducerea sistemului de ștanțare de precizie la o parte din riglele pentru șublere — prin eliminarea operațiilor de frezare — a determinat creșterea productivității muncii la acest reper (rigla de șublere) cu 150 la sută.

La creșterea productivității muncii au contribuit și cele 12 schimburi de experiență cu diverse uzine de profil asemănător, schimburile de experiență între muncitorii uzinei, consfătuirile pe locul de muncă, consfătuirile de producție pe grupe sindicale, cele șase cursuri de specializare pe grupe de produse. Toate acestea au permis cunoașterea întregului proces tehnologic și asigurarea unei calități superioare a lucrului. Acestea și altele neamintite au permis să se realizeze o economie de 600.000 de lei peste plan. Cît privește indicatorul de productivitate, planificat pe întreaga întreprindere, după calculele specialiștilor el va fi depășit cu unu la sută.

Ce înseamnă la U.M.F. creșterea productivității cu un procent? În aceleași condiții (număr de muncitori și spațiu) se pot fabrica în plus 3.500 de șublere sau 7.500 de manometre sau 2.000 de micrometre. Ce înseamnă acestea pentru industrie? Înseamnă că 3.500 de muncitori din diverse sectoare ale industriei vor realiza o calitate superioară a produselor avînd instrumente de control în plus. Dar, mai ales, înseamnă, pentru întreprinderea în care acest procent a fost obținut, o importantă economisire a forței de muncă, reducerea prețului de cost, îmbunătățirea condițiilor de muncă ș.a.

În urmă cu 12-13 ani importam încă șublerul și manometrul. La ora actuală gama produselor de mecanică fină cunoaște o evidentă lărgire. U.M.F. București fabrică sute de tipo-dimensiuni; șublere, comparatoare, minimetre, rigle gradate, manometre și termometre pentru bordul camioanelor și tractoarelor, tensiometre pentru laboratoarele medicale, vitezometre și ceasuri pentru reglarea timpului la mașini etc.

Numeroși muncitori, printre care Constantin Dumitrescu, Păun Georgescu, Cornel Grosu, Stelian Chiru, Anatol Tîrnea, Gheorghe Nicolae, care au pătruns de-a binelea în tainele mecanicii fine, au devenit pasionați ai luptei pentru creșterea procentului la capitolul productivitate.

Lor și celorlalți tovarăși de muncă le trimit un gînd bun strungarii din Arad, tractoriștii, medicii, gospodinele.

George CIUDAN
Fotografii de Aurel MIHAILOPOL

cartea

Nina Cassian :

„POEZII"
Ed. tineretului — 244 pag.

„SĂ NE FACEM DARURI"
E.P.L. — 142 pag.

Concomitent au apărut în vitrinele librăriilor două volume de versuri ale Ninei Cassian. Volumul publicat în colecția „Cele mai frumoase poezii" a Editurii tineretului constituie o selecție reprezentativă din lirica Ninei Cassian, începînd cu volumul „Sufletul nostru" (1949) și terminînd cu poezii inedite. Aceste cîteva poezii inedite par a constitui punctea de legătură cu cel de-al doilea volum apărut, prin care poeta oferă cititorului recentele sale creații. De altfel, în acest volum, intitulat sugestiv „Să ne facem daruri", poeta își investește poezia cu valoarea neprețuită a darului menit „să împrospăteze surîsul" și să „desăvîrșească forma inimii". Mergînd pe același simbol, Nina Cassian își imaginează în poezia „Floare de mină" prețuirea reciprocă a scriitorului și cititorului: minerul îi oferă poetei floarea de mină a adîncului, iar aceasta îi oferă în schimb pe cea a cuvîntului.

Eusebiu Camilar :

„INIMI FIERBINȚI"
E.P.L. — 450 pag.

Arta cunoscutului povestitor de a reînvia chipuri și întîmplări de mult apuse, măiestria sa în a reconstitui istoria în imagini de un puternic dramatism, prin destine umane, se relevă pe deplin în acest volum ce pare a fi, prin majoritatea povestirilor sale, un „hronic" al ținuturilor moldovene. Îndrăgostit de plaiurile natale, hrănindu-și slova cu adevărul creației populare, păstrătoare peste veacuri a pildelor de bărbăție și frumusețe morală a oamenilor simpli, Eusebiu Camilar cultivă o proză lirică de reală valoare, demnă de tradiția povestitorilor moldoveni.

Violeta Zamfirescu :

„LINIȘTEA VÎNTULUI"
E.P.L. — 94 pag.

Poeziile Violetei Zamfirescu sînt confesiuni care exprimă bucuria de a trăi, dragostea, sentimentul demnității și al purității morale, înfrigurarea căutărilor. Poeta își dezvăluie sentimentele într-o organică legătură cu problematica vieții noastre noi, care generează sau potențează aceste sentimente: „Îmi mut tot mai sus privirea prin lume/ În vremuri pătrund ca săgeata de rază/ Întreb firul ierbii și inima, cum ți/ Cînd tot universul în rouă vibrează?"

Traian Filip :

„AMAR"
E.P.L. — 349 pag.

Romanul de debut al tînărului scriitor dovedește o viguroasă capacitate epică. Evenimentele definitorii pentru ultimele luni ale celui de-al doilea război mondial jalonează istoria familiei învățătorului Tomazin și a orășelului moldovean Măiureni. Evoluția adolescentului Dic și, în special, a surorii sale Maura îi aduce în mod firesc în rîndul luptătorilor pentru o viață nouă, liberă.

disc

Printre discurile apărute în ultimul timp la „Electrecord" se remarcă excelenta înregistrare a „Concertului nr 9 pentru pian și orchestră în mi bemol major" K.V.271 de W.A. Mozart, realizată cu concursul pianistului Valentin Gheorghiu. Continuînd colaborarea sa cu Richard Schumacher, cunoscut șef de orchestră alături de care a cîntat același concert în Elveția și Italia, Valentin Gheorghiu atestă și în interpretarea înregistrată pe acest disc (acompaniat de orchestra simfonică a Radioteleviziunii, dirijată de R. Schumacher) aceleași calități care au contribuit la răsunătoarele sale izbînzi obținute în turneul din străinătate. În prezentarea concertului inserată pe mapa discului se citează elogiul adus pianistului român de ziarul „Il Tempo" din Napoli: „«Concertul pentru pian și orchestră» K.V.271 de Mozart s-a bucurat de interpretarea pianistică a solistului Valentin Gheorghiu. El a fost un executant impecabil, cu un tușeu precis, delicat și o frazare pasionantă. Lucrarea, deosebit de melodioasă, a fost — după noi — străbătută de vitalitate datorită în mare parte pianistului. Concertul a părut o pagină scrisă în zilele noastre..." În afara celor afirmate în citatul de mai sus, trebuie să menționăm că imprimarea „Electrecordului" reliefează încă o latură a virtuosului nostru interpret și anume poezia pe care o creează cu mijloacele ce-i sînt proprii, prospețimea și gingășia deosebită a sentimentului care se alătură rezonanței contemporane a interpretării pline de vitalitate și dinamism. (De altfel propriul său „Concert pentru pian și orchestră", lucrare excelînd prin noutatea și dinamismul ideilor muzicale, s-a impus tocmai datorită acestor caracteristici.)

Versiunea „Concertului nr. 9" de Mozart, pe care ne-o oferă discul de față, se face remarcată și prin stilul specific mozartian, impus de bagheta energică și cu o mare putere de comunicativitate a dirijorului elvețian Richard Schumacher. Pe același disc se mai află și una din cele mai frumoase „Fantezii pentru pian" (nr. 3 în re minor, K.V.397) compusă de Mozart în 1782.

Mapa discului (una din cele mai reușite din ultimul timp), realizată de graficianul I.Barol, dovedește o fină înțelegere a muzicii

Vlad MUȘATESCU

FILE DIN ARHIVĂ

PIEIREA „LE

Cîţiva milionari şi 45.000 de victime

Iată pe unul din recruţii legiunii cauciucului privind pămîntul natal care dispare în zare şi pe care nu avea să-l mai revadă niciodată.

Războiul din Extremul Orient care izbucnise în decembrie 1941 a pus capăt transporturilor de cauciuc din această regiune spre Europa şi America. Industria de război avea totuşi nevoie de cauciuc. În aceste condiţii atenţia oamenilor de afaceri din America s-a îndreptat spre pădurile seculare ale Braziliei. Acolo creştea sălbatic, încă de pe la începutul secolului, arborele Hevea, dar, cauciucul din Extremul Orient revenind mai ieftin, nimeni nu dăduse pînă atunci vreo atenţie arborelui de cauciuc din pădurile Braziliei.

Astfel ia fiinţă în 1942 o societate mixtă americano-braziliană — SEMTA — care avea drept scop să recolteze cauciucul din pădurile seculare ale ţinutului Amazonas. Primul lucru pe care-l face e să recruteze mînă de lucru. Şi, după cîtăva vreme, o adevărată legiune a cauciucului, alcătuită din vreo 45 000 de oameni, e trimisă în „iadul verde". Se părea că din această legiune a cauciucului nu s-a mai înapoiat nimeni. Şi totuşi, pe la sfîrşitul anului 1962, la Rio de Janeiro şi-a făcut apariţia un oarecare Virgilio de Lima. După 20 de ani de peregrinări pline de peripeţii s-a întors acasă. E singurul supravieţuitor al întregii legiuni a cauciucului.

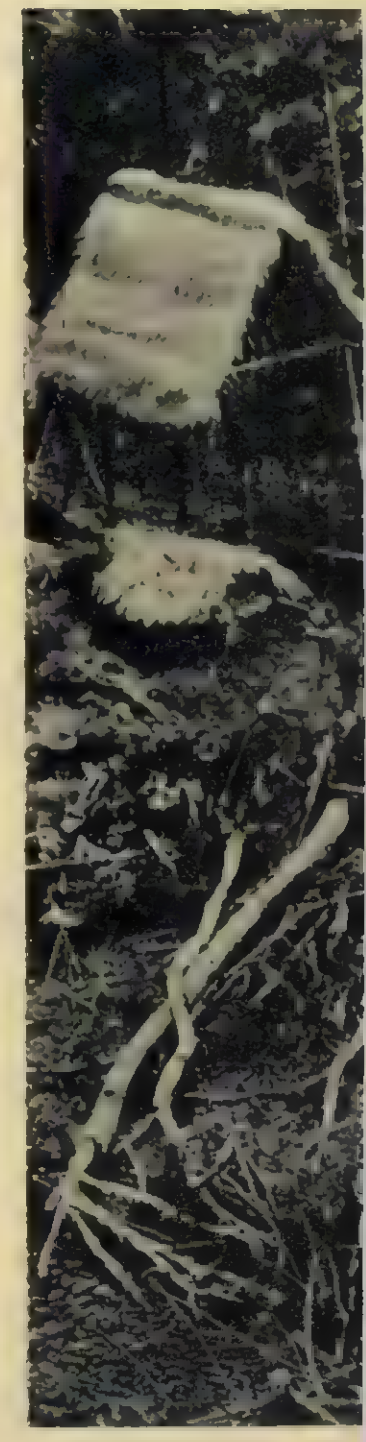

SEMTA trece, sclavii rămîn...

Rio de Janeiro... Pe străzi afişe cît toate zilele anunţă: „Căutăm bărbaţi între 18-30 de ani, sănătoşi, pentru legiunea cauciucului. Înrolează-te deci şi tu printre luptătorii pentru libertate! Primeşti cinci cruzeiros pentru o muncă obişnuită la oricare exploatare silvică!" Exact cît cîştigă tata după 20 de ani de muncă la stat, îşi spune tînărul Virgilio de Lima în timp ce citeşte un astfel de afiş. N-are însă decît 17 ani, aşa că e nevoit să-şi „corecteze" actele... Apoi... Se duce la biroul de recrutare al SEMTEI! „Echipamentul şi banii îi primeşti la Belem" — îi spun acolo. Oraşul Belem se află în nordul Braziliei. Acolo este debarcat şi tînărul nostru, împreună cu miile de oameni ai legiunii cauciucului, recrutaţi la Rio de Janeiro.

Nemulţumirile apar încă de pe vas, din pricina hranei mizerabile... Revolta, gata-gata să izbucnească, este înăbuşită de căpitan şi de ofiţerii lui. Fie cu vorbe mieroase, fie cu... pistolul.

Promisiunile făcute la Rio de Janeiro nu se transformă în realitate la Belem. Bani?... Hrană?... Echipament? Nimic din toate acestea! Li se distribuie oamenilor doar nişte biete pălării de pai. În schimb li se cere să aibă răbdare pînă la Manaus. „Raiul pe pămînt vă aşteaptă acolo" — le spun funcţionarii societăţii.

De la Belem oamenii sînt transportaţi cu trenul la Gurupa, apoi îmbarcaţi din nou pe vase şi duşi pe Amazonas în sus, timp de două săptămîni. Agenţii SEMTEI n-au curaj să umble printre muncitorii care încep să-şi manifeste deschis nemulţumirea, decît cu revolverele încărcate, iar mai multe vase cu vele, ale căror echipaje stăruie pentru înapoierea la Gurupa, sînt scufundate. Ajuns la Manaus, Virgilio de Lima află în-

LEGIUNII CAUCIUCULUI"

„Iadul verde" unde au pierit 44.999 din cei 45.000 membri ai legiunii cauciucului.

cruri interesante cînd şeful lui de echipă cere pentru muncitori saltele de paie, medicamente şi mai ales hrană... Funcţionarul SEMTEI îl ascultă cu atenţie, apoi spune: „Ce-s eu vinovat de faptul că ai noştri au furat tot încă de la Belem?... Căci... ăsta-i adevărul. Au furat echipamentul, au furat alimentele, au furat pînă şi ultimul gologan, chiar şi simbria voastră". Dar dacă ar fi fost vorba numai de atît!

Întrucît în S.U.A. fabricarea cauciucului sintetic luase între timp avînt, americanii au ieşit din combinaţie, astfel că practic SEMTA a fost lichidată. Mai mult decît atît: în ziarele braziliene apare un comunicat prin care se anunţă că a început repatrierea celor plecaţi. Ba chiar, la cîtăva vreme după aceasta, un alt comunicat relatează că, pasămite, membrii legiunii cauciucului s-ar fi întors cu bine la vetrele lor. În realitate nu s-a mai înapoiat acasă nimeni.

Afaceriştilor nu le-au fost însă suficiente milioanele pe care le-au furat — echipament, subzistenţe, lefurile oamenilor. Cînd, la Manaus, Virgilio de Lima şi ceilalţi au fost urcaţi în bărci şi îndreptaţi spre „iadul verde", ei nici nu bănuiau că SEMTA nu mai există şi că de fapt au devenit sclavi. Foştii stăpîni ai SEMTEI îi vînduseră pur şi simplu pe „voluntarii legiunii cauciucului" marilor proprietari de plantaţii din ţara lui Rio Amazonas.

Sclavul „iadului verde"

...Zilele trec monoton una după alta... Virgilio se trezeşte dis-de-dimineaţă, aprinde lampa — aşa-numita „coronga" — căci soarele nu pătrunde în junglă, şi porneşte la lucru... O crestătură în trunchiul copacului Hevea, apoi încă una — şi tot aşa la vreo două sute de copaci. Cînd termină treaba se înapoiază în coliba sa şi pune un peşte la fiert... Acesta îi este prînzul. Uneori, cam rar ce-i drept, pică şi ceva vînat. Apoi ia din nou copacii la rînd şi adună vasele în care s-a scurs laptele de cauciuc. Pe-nserat face focul şi, la flacăra vreascurilor, frămîntă cauciucul pînă ce se transformă într-un fel de sferă. Cînd aceasta ajunge de 60-80 kg o dă de-a dura pînă la fermă. Uneori pe potecă întîlneşte vreun tovarăş de suferinţă — sclav ca şi el — însă numai dintre indie-

Ioan ASZODY

(Continuare în pag. 10)

Două ştiri din istoria tragică a afacerii cauciucului. Prima anunţă semnarea acordului pentru „intensificarea producţiei de cauciuc", a doua, cea de jos, vorbeşte despre faptul că zecile de mii de soldaţi ai legiunii cauciucului trebuiau să livreze Statelor Unite, pînă la sfîrşitul anului 1943, 50.000 tone de cauciuc.

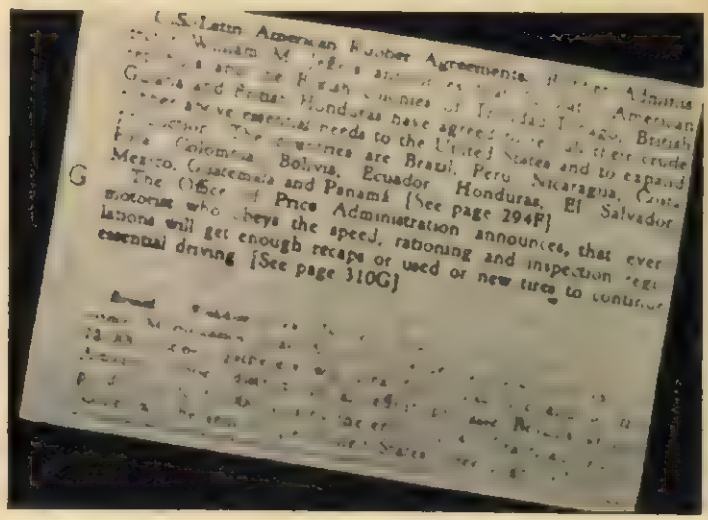

PIEIREA „LEGIUNII CAUCIUCULUI"

nii localnici, căci din legiune n-a mai rămas nimeni în afară de el. Acolo omul proprietarului ia în primire balotul de cauciuc, dar bani nu-i dă niciodată. Doar în cîteva rînduri l-a miluit cu cîte un veston uzat, cu vreo pereche de cizme sau cu un cuțit de retezat arboretul, numit „macheta".

Dar chiar în aceste condiții grele de trai s-ar fi putut gîndi la o evadare?... Căci pe fugarii prinși, moșierul îi lega fedeleș în fața ușii și rar care mai apucau zorile: șerpii și furnicile veninoase le făceau repede de petrecanie.

Într-o dimineață Virgilio simte că nu mai e în stare să se ridice de pe rogojina ce-i servește drept pat. Îl copleșise febra, chinină nu mai avea de mult, ceaiul de rădăcini, cu care obișnuia să se

La apus, drumul duce peste culmile Anzilor. Moarte sigură!... Drumul spre sud duce în Mato Grosso. Fuga într-acolo ar fi o încercare la fel de desperată. Se decide totuși pentru această direcție. Are o „macheta" și o busolă. Ia cu sine cafea și puțin pește uscat și... la drum. Rătăcește vreo șase luni luptînd cu codrul secular. Într-o zi, în pustietatea „iadului verde", dă peste un alb. Îl cheamă Paolo și e tot un fugar. Traiul lui?... Cu nimic deosebit de acela al lui Virgilio. A făcut și el parte din legiunea cauciucului, a fost vîndut și el ca sclav. A dat și el de-a dura, ani îndelungați, baloturile sferice de cauciuc pe potecile junglei. „... dar în 1950 am reușit să fug..." — povestește acest Paolo. Virgilio ciulește urechile: „Și-acum... în

Dar de fapt nu atît de moroegoși trebuie să se teamă Virgilio și Paolo, ci de jungla amenințătoare.

Cei doi străbat codri unde copacii au frunzele ce taie ca briciul și sînt tari ca oțelul, întîlnesc tapiri de două ori mai mari decît cei din regiunea Amazonas. Nevoiți să se hrănească cu pește, dau de unii care curentează la simpla atingere, fiind încărcați cu electricitate... Dar n-au de ales. Altă soluție nu există. Așa că... înainte, mereu înainte spre sud, deși de-abia se mai tîrăsc. Îi scutură frigurile și au înfățișarea unor schelete ambulante.

Într-o dimineață Paolo nu s-a mai sculat. Și Virgilio rămîne iar singur...

și adoarme pe loc. Visează că a murit și că se perpelește în focul iadului. Se trezește și sare în picioare. Visul era... realitate! Coliba e în flăcări, totul în jur e numai vîlvătaie. Nebun de spaimă, aleargă, urlînd, prin flăcări. Se pomenește lîngă albia unui rîu. O insulă plutitoare se precipită la vale... Adunîndu-și ultimele forțe, sare pe această insulă. Dar i se ridică părul măciucă: are în față o adevărată arcă a lui Noe: un șarpe de 10 metri, un jaguar rînjind, niște șobolani cît cîinii alergînd în dreapta și-n stînga. Dar animalele nici nu se gîndesc să-l atace: ele însile sînt paralizate de groază... Cînd jungla cuprinsă de flăcări rămîne în urmă, Virgilio sare din nou pe mal. Iar e singur în mijlocul codrului secular. Călătorul nu mai numără

Cîteva figuri de soldați ai „armatei cauciucului": albi, indieni, metiși, mulatri — oameni tineri, plini de viață care, după ce au fost vînduți ca sclavi în pîin secol XX, au murit în junglă pînă la unul.

lecuiască, nu-i mai era de folos. Bolii acesteia indienii îi spun „picior de cleștar". Virgilio se tîrăște cum poate pînă la umbra unui copac, unde se întinde așteptîndu-și singura salvare posibilă: moartea. În această situație, îl găsește o indiană. Deschizînd la un moment dat ochii Virgilio bagă de seamă că are alături o ceașcă aburindă cu ceai. În zilele următoare femeia continuă să-i aducă licoarea miraculoasă. O dată vindecat își reîncepe truda.

Și astfel continuă să se scurgă vremea. Cinci-șase ani. Virgilio nici nu-și mai dă bine seama cîți au trecut: a pierdut noțiunea timpului.

Dar într-o zi îl străfulgeră un gînd: să fugă! Să fugă de-aici. Să poată povesti despre calvarul atîtor zeci de mii de tovarăși de-ai lui de pe malurile Rio Purusului. Să fie trași la răspundere ucigașii atîtor zeci de mii de oameni pieriți ca sclavi moderni în „iadul verde".

Spre sud!... Mereu spre sud!...

Dar încotro s-o ia? Dacă și-ar căuta scăparea în nord sau în răsărit, ar însemna să cadă drept în brațele ciracilor moșierului. ce an zici că sîntem?..." „În 1951..." — răspunde celălalt. Inima lui Virgilio parcă a încetat să mai bată. Nouă ani să fi trecut de cînd și-a părăsit părinții spre a se înrola în legiunea cauciucului?

Cei doi foști „voluntari" ai legiunii cauciucului iau hotărîrea de a-și continua drumul spre sud. Hotărîrea lor e influențată mai ales de faptul că se tem mai mult de plantatorii albi decît de indieni. Evenimentele de mai tîrziu aveau să le dea dreptate. Se întîlnesc mai întîi cu indieni șavanți, care-i primesc cu prietenie pe cei doi fugari. Mai ales cînd observă că Paolo se pricepe să tămăduiască beteșugurile...

Într-o zi vine vorba despre misteriosul oraș de aur... În căutarea lui a fost înghițit, de iadul codrului secular prin 1920, colonelul Fawcett. Dar șavanții nu știu altceva decît că El-Pai-titi, orașul de aur, e păzit de indienii moroegos. Poate că orașul de aur a și pierit de mult de pe fața pămîntului — spun șavanții dar moroegoșii tot mai păzesc potecile ce duc într-acolo și ucid pe orice intrus... Cînd cei doi fugari pornesc din nou la drum, indienii le atrag atenția să ocolească ținutul...

Prăpădit, abia tîrîndu-se — așa l-au întîlnit indienii toromari.

Printre toromari

Însuși mai marele tribului îl ia în grijă sa și după zile îndelungate Virgilio e din nou pe picioare. Merge cu tribul la vînătoare, la pescuit, ia parte la războaie... Cercetătorii știu puțin despre acest trib — oameni aproape sălbatici. Tribul toromarilor nu cunoaște nici năvodul, nici cîrligul de undiță. Toromarii prind peștii mari cu harponul, pe cei mai mici îi amețesc aruncînd în apă frunzele anumitor plante care, probabil, conțin uleiuri aromitoare.

Virgilio trăiește ani întregi printre toromari, dar pînă la urmă sosește și ziua despărțirii. De data aceasta se îndreaptă spre apus. Merge cam de-a lungul paralelei 10 pînă ce-l cuprind iar frigurile. Pentru a cîta oară?!... În asemenea cazuri n-ai altceva de făcut decît să-ți înalți o colibă din frunziș, să faci focul și să aștepți să-ți treacă criza. Firește, între timp poți fi atacat de șerpi veninoși sau de furnici.

Virgilio nu trebuie să-și construiască coliba căci o găsește gata făcută. Se tîrăște înăuntru nici kilometri, nici zilele. Pentru el toate s-au întîmplat „cîndva, de mult". Și recrutarea din Rio de Janeiro, și taberele de concentrare ale societății SEMTA, și întîlnirile lui cu indienii, și focul din junglă... Merge, merge mereu înainte, chiar și după ce, tăindu-se la picior într-o stîncă, se pomenește cu o cangrenă...

Din nou acasă...

Și de data aceasta tot indienii îi vin în ajutor — în ciuda tuturor lucrurilor înspăimîntătoare pe care le-a auzit despre triburile ce trăiesc în adîncul junglei. În schimbul busolei, indienii îl ajută să se însănătoșească. Renunță greu la prețiosul obiect fără de care n-ar putea porni din nou la drum cînd se va însănătoși dar socotește că îl va recîștiga prin muncă. Și așa avea să se întîmple.

Cunoaște cîte ceva din tainele medicinei, scăpînd astfel pe mulți copii care suferă de beri-beri. În felul acesta nu numai că își redobîndește busola, dar — spre marea lui mirare — șeful tribului îi dăruiește și o carabină. „De unde ai țeava asta?" — îl întreabă Virgilio. „Am găsit-o la un alb, un om la fel ca tine. Nu noi l-am ucis! Cînd am dat peste el, era mort". Examinînd întreaga moștenire rămasă de la

mort — o cutie goală de cafea, un toc de revolver și un carnet de „soldă" — Virgilio constată că e vorba tot de un fost membru al legiunii cauciucului...

Deși indienii ar fi vrut ca Virgilio să rămînă printre ei, în cele din urmă îl lasă să plece, însă numai după ce oaspetele lor transmite unui tînăr vrăjitor al tribului toată... știința lui medicală.

Și iată-l din nou pornit la drum, îmbrăcat cu o cămașă peticită, pantaloni din piele de porc sălbatic și cu o carabină pe umăr, din păcate însă fără cartușe... Oricine poate crede că are în față un vînător sau un cercetător curajos, care a pătruns în jungla din Mato Grosso spre a căuta diamante, orhidee sau cine știe ce fluturi rari. Se întîlnește uneori cu indieni.

Într-o zi îi iese în cale o mică „expediție" alcătuită din metiși și indieni care au luat calea codrului pentru a aduna pe furiș guareina — un puternic stupefiant a cărui vînzare și consumare sînt interzise de autoritățile braziliene. Deși în general precauți, membrii acestei expediții după ce au aflat povestea lui Virgilio, îl primesc printre ei. De la aceștia Virgilio află că au mai trecut cîțiva ani: acum e în 1960.

Mai departe lucrurile se precipită. Virgilio ajunge curînd la San Felice, o garnizoană militară înaintată, unde, prima dată după atîta vreme, revede case de piatră. Ca un făcut, în aceeași zi aterizează acolo un avion sanitar. Celor de pe bord povestea lui Virgilio li se pare neverosimilă, căci pînă atunci nu s-a mai auzit de vreun om în stare să străbată, pe jos, „iadul verde"! Îl iau totuși cu ei și, a doua zi, Virgilio ajunge la Porto-Velho. Apoi la Rio de Janeiro, unde își revede mama. Virgilio nu mai e însă tînărul de odinioară, ci un om în puterea vîrstei (37 de ani), bolnav și prăpădit — o adevărată epavă...

Unde-s ucigașii?...

În ultimii douăzeci de ani, despre legiunea cauciucului s-a amintit doar în două rînduri. În 1946 un deputat a pus în parlamentul brazilian următoarea întrebare: „Poporul nostru a pierdut, în culturile de arbori de cauciuc din ținutul Amazonas, mai mulți oameni decît a pierdut corpul expediționar brazilian care a luptat în Italia. Ce s-a întîmplat cu cei 45.000 de soldați ai legiunii cauciucului, pe care i-am trimis, în 1942, în Amazonas?" Întrebarea a rămas fără răspuns...

La rîndul său, călătorul american Willard Price, în cartea sa „Minunile Amazonului", editată după război, în care vorbește despre posibilitățile economice ale acestor ținuturi, consacră un capitol și legiunii cauciucului,

Primele contingente ale legiunii cauciucului au pornit spre „iadul verde" începînd din decembrie 1942.

Despre acest craniu, găsit după 25 de ani, Virgilio de Lima crede că ar fi fost al colonelului Fawcett — exploratorul care se presupune că ar fi fost victima tribului moroegos.

dar tratează problema de parcă n-ar fi vorba decît despre un mare scandal financiar și nu-și pune cîtuși de puțin întrebarea ce s-o fi ales de cei 45.000 ostași ai legiunii cauciucului?

Cel ce ar putea răspunde la această întrebare, Vincent Mutzinger, trăiește, stăpîn peste o imensă avere, la Hollywood. Dar în capitala cineaștilor americani, despre el nu se știe altceva decît că, din anumite motive, nu-i convine să se întoarcă în patrie, adică în Brazilia.

Fostul supraveghetor al plantațiilor de cauciuc ale lui Henry Ford încheiase anumite contracte cu marii plantatori din ținuturile Amazonului. În buzunarele acestui Mutzinger au intrat nu numai 25.000 tone de subzistențe, echipamentul și simbriile în valoare de milioane ale acelor nenorociți de ostași ai legiunii cauciucului, ci și fabuloasele sume pe care plantatorii i le-au plătit pentru cei 45.000 de sclavi. Firește, el a împărțit acest uriaș business cu cîțiva complici, iar o parte dintre multele milioane au fost destinate preîntîmpinării oricărei încercări de a se face lumină în tragicul caz al legiunii cauciucului...

Adevărul a ieșit la iveală deabia azi, după douăzeci de ani. Azi, cînd, după peregrinări de două decenii, a revenit în lumea civilizată singurul supraviețuitor din cele patruzeci și cinci de mii de victime...

Ioan ASZODY

Cutezătorul V

Povestea acestui zbor a fost adesea istorisită. Aurel Vlaicu comandase în străinătate motorul și o parte din piesele pentru avionul „Vlaicu III", conceput de el cu o deosebită originalitate, la nivelul cel mai înalt al tehnicii aviatice din acea vreme. Dar livrarea pieselor a întîrziat peste așteptări, iar Vlaicu își continua zborurile cu avionul „Vlaicu II", un aparat cu excelente calități, dar care ajunsese într-un stadiu de uzură destul de înaintată. Nu o dată, în cursul evoluțiilor aeriene deasupra Bucureștiului, se produseseră defecțiuni; într-un rînd, motorul se oprise datorită ruperii țevii care ducea benzina, pe cînd avionul se afla în dreptul Cișmigiului, și numai măiestria de pilot a lui Vlaicu evitase o catastrofă. Dar aviatorul nu se speriase. Lupta cu primejdiile îi plăcea; izbutise întotdeauna să le învingă.

Cînd, fără nici un fel de emoție, te duci la birourile TAROM-ului pentru a-ți lua biletul de avion pe ruta București-Cluj sau București-Sibiu, te gîndești vreodată, cititorule, la prima încercare de trecere a Carpaților întreprinsă cu un aparat de zbor?

A trecut de atunci o jumătate de veac. Dar cele cinci decenii scurse nu au putut șterge din amintirea poporului nostru eroica și dramatica zi de 13 septembrie 1913, cînd, cu prețul vieții sale, Aurel Vlaicu a încercat să înfrunte munții.

VOIA SĂ ZBOARE, TREBUIA SĂ ZBOARE...

Vlaicu scrisese cîndva, împărtășindu-și impresiile din văzduh: „Parcă eram o minge vie, cu care o mînă uriașă se juca cu o plăcere sălbatică între cer și pămînt"...

Vorbe de cutezător. Și acest cutezător era în același timp un tehnician remarcabil, un inventator de valoare. Cunoscuta firmă engleză „Marconi Wireless", după experimentarea cu succes a prototipului „Vlaicu III", luase hotărîrea să-i comande 100 de aeroplane.

În sfîrșit, la începutul lui august 1913, în hangarul unde lucra Aurel Vlaicu sosiseră motorul și piesele comandate pentru noul său avion. Ajutat de prietenii și colaboratorii săi, Magnani și Silișteanu, el lucrează susținut la montajul aparatului. Dar lucrarea mai trebuia să dureze destulă vreme. Și nerăbdarea de a trece Carpații creștea. Primise o scrisoare în care i se vestea că în curînd urmau să aibă loc la Orăștie tradiționalele serbări ale „Astrei", organizate de românii din Transilvania.

„Frate Aurel! — îi scria Boca, un bun prieten de pe plaiurile ardelene. Tu știi că duminică, la 14 septembrie, avem aici Adunarea Asociațiunii și festivități. Nu te cugeți oare a veni cu geniala ta mașină să mai repeți zborul cel măreț pe care l-ai exe-

cutat acu-i anul? Noi așa sperăm, ba oricine crede că vei veni chiar în zbor de la București. Cu viteza formidabilă a aeroplanului tău poți porni din țară sîmbătă, la treisprezece septembrie, după-amiază. Noaptea dormi la Brașov. Duminică dimineața zbori pînă la Sibiu..., iar la patru ore după-amiază dai ocol peste turn și ne mai sperii o dată cu virajurile tale îndrăznețe, ca să te primim încă mai însuflețiți în brațele noastre deschise..."

Acest mesaj îl răscolește. Dar ținînd seama de starea aparatului său „Vlaicu II", aviatorul ezită. Într-o scrisoare către părinții săi, din august 1913, citim: „La Orăștie m-au chemat să zbor la sărbători, dară nu vin."

Din păcate, nu și-a menținut această hotărîre chibzuită, mai ales cînd a aflat că și alți aviatori plănuiau să treacă munții — folosind însă altfel de aparate: aeroplane cumpărate din străinătate; el dorea ca această frumoasă performanță să fie înfăptuită cu un avion de concepție și construcție românească.

Întrerupe deci lucrările de montaj la „Vlaicu III" și începe să-și revizuiască temeinic aparatul obosit și uzat — „Vlaicu II" — la care aproape după fiecare zbor trebuia reparat și pus la punct cîte ceva. „Lumea nu știa — scrie Const. C. Gheorghiu într-un competent studiu despre Aurel Vlaicu — că... zbura pe avionul fabricat cu trei ani înainte, în timp ce ceilalți aviatori își schimbau avionul după un număr de ore de zbor, chiar în cursul aceluiași an. Dar el nu avea altul ca să-l schimbe și voia să zboare, trebuia să zboare".

În ziua de 13 septembrie, la ora 15 și 20 de minute, Vlaicu a decolat de la Cotroceni. Scurt timp după aceea a aterizat în apropiere de Ploiești, unde a alimentat avionul cu benzină, ajutat de Silișteanu și Magnani, care veniseră anume acolo.

— Ura, să ne vedem la Brașov — îi spun aceștia cînd avionul decolează.

— La hotel „Continental"! — le răspunde Vlaicu.

Avionul a luat înălțime, a trecut de Cîmpina și a început să urce spre munți. La un moment dat însă, a fost văzut cum începe să se aplece, cînd într-o parte, cînd într-alta, ca și cum ar fi rămas fără pilot. A urmat un viraj brusc și aparatul a început să coboare înapoi, spre satul Bănești, iar pînă la urmă coborîrea a devenit o prăbușire.

Nu se va putea ști niciodată cum s-a produs accidentul. După unii, aparatul a suferit o defecțiune tehnică, după alții, aviatorul a suferit un atac de inimă, iar cînd și-a revenit era prea tîrziu ca să mai redreseze avionul.

Cînd Silișteanu și Magnani au ajuns la locul tragicului accident, l-au găsit pe Vlaicu zdrobit sub sfărîmăturile pasării sale măiestre. Creatorul și mașina își uniseră sîngele și metalul într-o ultimă și definitivă îmbrățișare.

Este greu de descris emoția ce a cuprins atunci întreaga țară. Poporul l-a plîns pe Vlaicu cu aceeași ardoare cu care îl iubise. La Orăștie, serbările s-au transformat într-o uriașă adunare de doliu, iar la înmormîntare, care a avut loc la București, o mulțime imensă a urmat convoiul funebru, în timp ce deasupra Capitalei se roteau lin avioane pilotate de colegii săi de zbor...

„MINUNATE ZBORURI PLINE DE BRAVURĂ"

Astăzi, după scurgerea atîtor ani, mai sînt încă vii în memoria multora etapele glorioase ale vieții lui Aurel Vlaicu (1882-1913). Să evocăm cîteva momente:

— 1909. Primul zbor al lui Vlaicu cu un planor construit de el.

— 1910. Avionul „Vlaicu I", „Gîndacul", efectuează o serie de zboruri îndrăznețe. Să

'LAICU

„Parcă eram o minge vie, cu care o mînă uriașă se juca cu o plăcere sălbatică între cer și pămînt"

amintim mai ales de zborul din august 1910, de pe cîmpul Cotrocenilor, cînd Vlaicu a întrecut pe aviatorii Molla și Bibescu.

— Între anii 1911 și 1913, pilotul zboară pe „Vlaicu II", construit de asemenea după o concepție proprie. Acesta este avionul care stîrnește entuziasmul romînilor transilvăneni la serbările „Astrei", în prezența lui Coșbuc și Caragiale. La Aspern, lîngă Viena, Vlaicu a participat la un concurs unde s-a întrecut cu cei mai buni piloți ai timpului, izbutind să cîștige două premii I și un premiu II.

— 1913. Începe construirea avionului „Vlaicu III", de factură tehnică mult superioară celor precedente.

Și să mai adăugăm o dată:

— 28 octombrie 1948. Aurel Vlaicu este ales post-mortem membru de onoare al Academiei R. P. Romîne.

În timpul vieții, oficialitățile i-au făcut mari greutăți în activitatea sa, lipsindu-l de fondurile și mijloacele de care avea nevoie, iar unii aviatori — mai ales cei de la „Liga aeriană" — nu s-au sfiit să-l defăimeze. Nici după moartea sa, ironiile nu au încetat și s-a tins uneori a se deprecia însemnătatea tehnică a creației lui Vlaicu. Iată de ce este deosebit de important să precizăm contribuția sa la progresul tehnicii aviatice.

IDEI ȘI SOLUȚII ALE LUI VLAICU SÎNT ȘI AZI CURENT UTILIZATE

„În construcția aeroplanelor «A. Vlaicu» — subliniază ing. Const. C. Gheorghiu — întîlnim o serie de idei și soluții deosebit de interesante și valoroase, care astăzi sînt curent utilizate, ca: introducerea unui reductor între motor și elice, utilizarea a două elice coaxiale contrarotative, inel în jurul motorului, direcție dublă, tren de aterizare cu roți independente, frînă la roți etc." Toate acestea reprezintă priorități importante. De asemenea „trebuie remarcată... preocuparea pentru găsirea unei soluții constructive de aripă cu profil variabil cu incidența și cu viteza. Această idee, aplicată în tehnica aeronautică cu mai bine de 20 de ani mai tîrziu prin sistemele de hipersustentație, este astăzi utilizată sub diferite forme la toate tipurile de avioane".

Este necesar să subliniem că la construirea avioanelor „Vlaicu I" și „Vlaicu II" inventatorul a folosit o serie de principii pe care nu le-a aplicat nici un constructor de avioane înaintea sa. În ce privește avionul „Vlaicu III", acesta este primul aeroplan fuzelat de construcție metalică cunoscut în istoria tehnicii.

Realizările excepționale ale lui Vlaicu — și cu cît mai mari ar fi fost ele dacă acest tehnician genial nu s-ar fi stins la vîrsta de 31 de ani! — nu sînt un fapt izolat în istoria aviației romînești. S-a spus de aceea, pe drept cuvînt, că „aviația noastră s-a născut o dată cu cea mondială".

Să amintim că *Alexandru Ciurcu* (1854-1922) se înscrie printre pionierii tehnicii reactive, construcțiile și proiectele sale de vehicule de uscat, aer și apă cu propulsie prin reacție fiind foarte ingenioase. Să subliniem că primul avion cu reacție din lume a fost construit de inginerul *Henri Coandă* (n. 1886), care l-a și pilotat (1910), tot el fiind descoperitorul „efectului Coandă". Să precizăm că primul avion care a reușit să se ridice de la sol datorită exclusiv mijloacelor sale de bord a fost aparatul construit de *Traian Vuia* (18 martie 1906), acesta fiind și cel mai vechi aparat montat pe roți de cauciuc. Să nu uităm a menționa, printre promotorii progresului tehnicii aviatice, pe *Rodrig Goliescu*, creatorul „avioplanului", aparat de o deosebită originalitate (1909), pe *Ion Stroescu* (1888-1961), aerodinamician de mare valoare, creatorul primei suflerii aerodinamice din țara noastră, pe *Radu Stoika*, constructorul primului hidroavion romînesc, cu care a executat cel dintîi zbor la 15 august 1925.

Continuînd tradiția atîtor pionieri romîni ai aviației, acad. *Elie Carafoli* a elaborat lucrări originale, traduse în mai multe limbi, în domeniul aerodinamicii și al aerodinamicii vitezelor mari și este creatorul „avionului de aripă joasă" (1930-1931), ale cărui performanțe îl puneau în fruntea avioanelor din acea vreme, formula acestei aripi fiind astăzi larg adoptată.

Steaua lui Vlaicu n-a strălucit deci singură. Sacrificiul său, într-o epocă eroică a aviației, n-a fost de prisos. Astăzi, cînd în Romînia socialistă știința și tehnica se dezvoltă impetuos, cînd tehnica modernă cucerește toate domeniile economiei naționale, exemplul lui Vlaicu stimulează la noi și noi realizări, confirmă încă o dată încrederea noastră în forța creatoare a poporului.

I. M. ȘTEFAN
Dinu MOROIANU

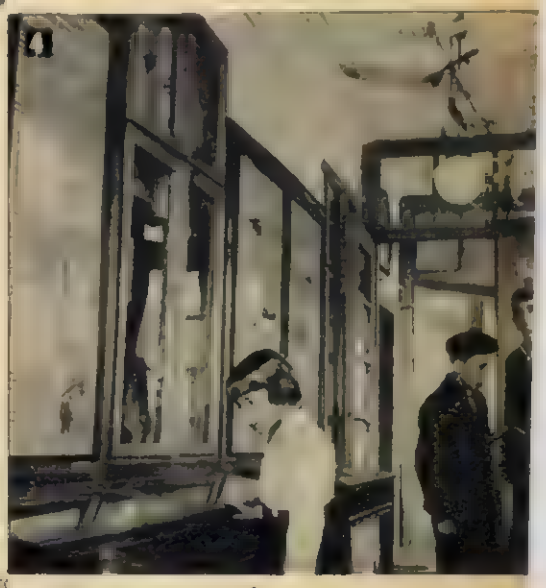

1 Aeroplanul „Vlaicu I" gata pentru primele experiențe de zbor.

2 Aurel Vlaicu lîngă aparatul „Vlaicu II".

3 Aurel Vlaicu după aterizare la mitingul aviatic de la Aspern.

4 Casa-muzeu din comuna Aurel Vlaicu.

5 Vlaicu decolînd pe cîmpiile Blajului. În urma aeroplanului: flăcăii care au ținut aparatul înainte de decolare.

actualităţi cinematografice

La vîrsta dragostei

Bucureştiul îşi dezvăluie frumuseţile sale poetice mai ales privirilor celor îndrăgostiţi (Ana Seleşz şi Barbu Baranga).

În faţa părinţilor ei, Ana îşi va manifesta încrederea în Mihai.

Păstrînd o tăcere absolută asupra intenţiilor sale, ferindu-se cu tact de curiozitatea iscoditoare a gazetarilor, Francisc Munteanu a făcut un nou film. În doar două luni şi ceva de filmare (adevărat record!) cu doar trei decoruri construite pe platou şi cu doi interpreţi foarte tineri în rolurile principale. O încercare temerară, care îi justifică poate modestia şi discreţia iniţială. Filmul „La vîrsta dragostei" a dovedit însă a nu mai fi o... vîrstă artistică primejdioasă pentru Francisc Munteanu, cineast aflat la cel de-al treilea film şi la cel de-al zecelea scenariu al său, deci avînd suficientă experienţă pentru a putea ataca partitura unui film cu o poveste foarte simplă, nemaiîntîlnită poveste cu „un băiat iubea o fată", de atîtea ori spusă şi deci cu atît mai greu a fi spusă într-un limbaj emoţional inedit. Filmat în vara lui 1963, în Bucureştiul anului 1963, filmul îşi plasează acţiunea în exact aceleaşi coordonate de timp şi spaţiu, avînd chiar, pe alocuri, veleităţi îndreptăţite de documentar liric în ce priveşte peisajul dinamic al Capitalei noastre. Povestea unei iubiri sau mai precis, povestea *primei* iubiri îşi are însă, în acest context uman şi istoric, amprenta sa distinctă, problemele, nuanţele sale proprii. Despre acestea a vrut să discute Francisc Munteanu în filmul său, despre o fată de 19 ani şi un băiat de 21 care trăiesc *azi*, la *noi*, miraculosul sentiment al celei dintîi comunicări şi despre ce înseamnă acesta în viaţa lor, în relaţiile lor cu părinţii, cu societatea. Dar mai este vorba despre ceva în „La vîrsta dragostei": despre încredere. Despre încrederea faţă de un tînăr care a greşit şi despre înţelegerea faţă de erorile „vîrstei primejdioase", despre modalităţile de evitare ori de înlăturare a acestora. Să precizăm totuşi că lecţia moralizatoare a rămas cu totul în afara intenţiilor scenaristului-regizor şi că filmul nu-şi coase de loc cu ibrişim ideile, ci, dimpotrivă, le lasă să se dezvăluie singure, nestingherite, la chemarea însuşi a spectatorului.

Cine a citit cărţile sau a văzut filmele lui Francisc Munteanu e pregătit a primi acel şoc al faptului neobişnuit, al anecdoticului senzaţional care, s-o recunoaştem, dau farmecul specific artei sale. De astă dată, însă, scriitorul cineast a ţinut să ni se înfăţişeze într-o ipostază artistică nouă (foarte modernă, de altfel): să surprindă pe peliculă viaţa în desfăşurarea ei cotidiană, aproape banală, să nu „organizeze" strîns materialul de viaţă şi să nu-l sprijine pe pilonii siguri ai întîmplărilor „tari". Cu o excepţie pe care, pentru a demonstra că e o excepţie, o lasă în afara filmului, ca simplă prefaţă şi fundal plastic al genericului: în aceste cîteva minute ni se povesteşte că Mihai Coman, student în anul III la Construcţii, este arestat şi condamnat la 8 luni de detenţie. Ni se explică şi de ce: într-o noapte, după ce a ieşit puţin ameţit de la un local, el a vrut să conducă maşina prietenului său, deşi nu ştia şi nici nu avea carnet de conducere. Accidentul este evitat ca prin minune, dar contravenientul nu poate fi absolvit de sancţiune.

O dată expus „cazul", filmul nu mai apelează la întîmplări ce ies din comun, şi porneşte liniştit, cu inflexiuni lirice şi cu delicate introspecţii psihologice în universul sufletesc al celor doi tineri îndrăgostiţi. Aparatul de filmat îi însoţeşte agale pe Mihai şi Ana în lungile lor plimbări, surprinde conversaţiile lor foarte obişnuite (dar prin asta nu mai puţin emoţionante), se opreşte asupra înfiorării inegalabile a primului sărut, îşi îndreaptă privirile stăruitoare asupra Bucureştiului, înfrumuseţea sa proaspătă, de ritmica avîntată a construcţiilor sale.

...Am văzut pelicula într-o fază de lucru, cînd montajul nu era definitiv, cînd post-sincroanele nu erau terminate, cînd muzica lui Temistocle Popa nu era în întregime imprimată (dar ceea ce s-a putut auzi anunţa nu un comentariu muzical, ci efectiv un personaj sonor, cu contribuţie esenţială la înţelegerea filmului). Filmul mai avea lungimi, unele secvenţe păreau crude, nefinisate, dialogul se mai opintea pe alocuri. Dar şi aşa, sceneţelele îşi afirmau potenţele emoţionale şi filmul în întregime respira adevăr, sinceritate, prospeţime. O fată tînără se dăruie primei iubiri cu o puritate şi cu o încredere totală, deşi ştie că în trecutul băiatului stăruia o umbră. Mai mult: ea îşi apără dragostea în faţa părinţilor cu o demnitate plină de noblleţe, izvorîtă tocmai din deplina încredere în cel pe care-l iubeşte. Relaţiile noi dintre părinţi şi copii — ca şi vechiul ce mai persistă încă în ele — sînt descrise cu multă subtilitate în film şi fără îndoială că măiestria mereu reconfirmată a actorului Ştefan Ciubotăraşu (în rolul tatălui Anei) îşi are merite hotărîtoare în aceasta. Un băiat iese din închisoare şi merge pe un şantier de construcţii să ia totul de la început. Oamenii — chiar dacă nu toţi — îi primesc cu încredere, îi ajută, meşterul betonist Băian îi apreciază priceperea şi modestia. Dar într-o zi află că băiatul a fost condamnat şi îl dă afară. Mihai Coman, student în anul III la Construcţii, este arestat şi condamnat la 8 luni de detenţie. Ni se explică şi de ce: într-o noapte, după ce a ieşit puţin ameţit de la un local, el a vrut să conducă maşina prietenului său, deşi nu ştia şi nici nu avea carnet de conducere. Accidentul este evitat ca prin minune, dar contravenientul nu poate fi absolvit de sancţiune.

O dată expus „cazul", filmul nu mai apelează la întîmplări ce ies din comun, şi porneşte liniştit, cu inflexiuni lirice şi cu delicate introspecţii psihologice în universul sufletesc al celor doi tineri îndrăgostiţi. Aparatul de filmat îi însoţeşte agale pe Mihai şi Ana în lungile lor plimbări, surprinde conversaţiile lor foarte obişnuite (dar prin asta nu mai puţin emoţionante), se opreşte asupra înfiorării inegalabile a primului sărut, îşi îndreaptă privirile stăruitoare asupra Bucureştiului, înfrumuseţea sa proaspătă, de ritmica avîntată a construcţiilor sale.

...Am văzut pelicula într-o fază de lucru, cînd montajul nu era definitiv, cînd post-sincroanele nu erau terminate, cînd muzica lui Temistocle Popa nu era în întregime imprimată (dar ceea ce s-a putut auzi anunţa nu un comentariu muzical, ci efectiv un personaj sonor, cu contribuţie esenţială la înţelegerea filmului). Filmul mai avea lungimi, unele secvenţe păreau crude, nefinisate, dialogul se mai opintea pe alocuri. Dar şi aşa, sceneţelele îşi afirmau potenţele emoţionale şi filmul în întregime respira adevăr, sinceritate, prospeţime. O fată tînără se dăruie primei iubiri cu o puritate şi cu o încredere totală, deşi ştie că în trecutul băiatului stăruia o umbră. Mai mult: ea îşi apără dragostea în faţa părinţilor cu o demnitate plină de nobleţe, izvorîtă tocmai din deplina încredere în cel pe care-l iubeşte. Relaţiile noi dintre părinţi şi copii — ca şi vechiul ce mai persistă încă în ele — sînt descrise cu multă subtilitate în film şi fără îndoială că măiestria mereu reconfirmată a actorului Ştefan Ciubotăraşu (în rolul tatălui Anei) îşi are merite hotărîtoare în aceasta. Un băiat iese din închisoare şi merge pe un şantier de construcţii să ia totul de la început. Oamenii — chiar dacă nu toţi — îi primesc cu încredere, îi ajută, meşterul betonist Băian îi apreciază priceperea şi modestia. Dar într-o zi află că băia-

Marcello Mastroianni, interpretul profesorului Sinigaglia, într-o scenă din „Tovarăşii".

„TOVARĂŞII", un nou film al lui MONICELLI

Cu luni în urmă, în plin centrul Romei îşi făcuse apariţia o veche ţeăătorie torineză, reconstituită întocmai, iar în Piazza dei Cinquecento, la etajul I al vechiului „Liceo Massimo", fuseseră instalate maşini şi războaie de ţesut, aşa cum arătau ele cu 70 de ani în urmă. În acest decor, cunoscutul regizor italian Mario Monicelli a imprimat pe peliculă primele secvenţe ale filmului „Tovarăşii".

Monicelli şi-a tras substanţa ultimului său film din evenimentele ce-au avut loc la Torino, în ultimii ani ai secolului trecut. Atunci, în rîndul muncitorilor textilişti torinezi s-a născut prima mişcare de protest organizată din istoria mişcării muncitoreşti italiene. Desigur, alegerea subiectului nu este de loc întîmplătoare. Mario Monicelli, cineast preocupat de problemele sociale, nu a pornit la lucru mînat de „dorinţa de a căuta lucruri vechi, decolorate şi îngălbenite de vreme — după cum declara în ziarul «l'Unita» — ci, pentru că din aceasta va rezulta o învăţătură şi pentru luptele de azi. Liberii cugetători de atunci, ca şi cei din zilele noastre, au o atitudine identică faţă de luptele muncitoreşti. Ei nu ştiu, sau se prefac că nu ştiu, că fiecare cucerire socială îşi are izvorul în lupta crîncenă, adesea sîngeroasă, a clasei muncitoare".

De-a lungul investigaţiilor sale, regizorul a descoperit doi bătrîni trecuţi de 80 de ani, Lorenzo Bandino şi Giuseppe Trinchero, participanţi la greva ce a inspirat filmul. Cea mai mare parte a figuranţilor, însă, n-a trebuit să fie căutaţi prea mult. În oraşelul Cuneo, unde s-a turnat o parte din film, muncitorii betonişti, aflaţi ei înşişi în grevă, au fost interpreţi autentici ai tovarăşilor lor de la 1897. Alături de muncitorii grevişti, Monicelli a strîns în filmul său pe cîţiva dintre cei mai reprezentativi actori ai ecranului italian şi francez. Marcello Mastroianni, cu o figură răvăşită ce nu aminteşte cu nimic de pomădatul baron Cefalù din „Divorţ italian", interpretează rolul unui profesor genovez, Sinigaglia, simpatizant al mişcării socialiste. Renato Salvatori, Bernard Blier, Annie Girardot, Folco Lulli, întregesc distribuţia unui film pe care Mario Monicelli, creatorul „Marelui război" l-a dorit emoţionant, dar lipsit de false patetisme. Şi l-a realizat ca atare.

Magda MIHĂILESCU

Una din scenele de un emoționant lirism ale filmului.

Pînă acum, maistrul Bălan (Șt. Ciubotăraș) îl aprecia pe tînărul nou venit în echipa sa. Dar de cînd a aflat că fostul pușcăriaș este îndrăgostit de fiica sa...

tul de care s-a îndrăgostit Ana, fiica lui, e tocmai fostul pușcăriaș. Și atunci... Firește, ce s-a întîmplat „atunci". veți afla din vizionarea filmului... V-am rămas însă datori cu cîteva informații privind interpreții principali ai filmului. Fotografiile de mai sus vi-i prezintă. Pe fată o recunoașteți poate: a avut o apariție în „Vacanță la mare" (cu totul neconcludentă pentru posibilitățile ei), se numește Ana Seleș și e studentă în anul III la Institutul de teatru din Tg. Mureș. O fată blondă, cu ochi imenși, albaștri, cu o candoare fecioreinică în gesturi, în privire, cu multă sensibilitate și capacitate de trăire interioară. Partenerul ei se află însă la primul său film, deși e de un an actor al Teatrului de stat din Tg. Mureș. Barbu Baranga se afirmă ca o foarte interesantă prezență filmică, cu o figură expresivă, cu o siluetă mlădioasă, cu o degajare totală în fața aparatului, cu gesturi sobre, reținute. Cuplul e foarte reușit.

În rest, aceeași echipă cu care a mai lucrat Francisc Munteanu: operatorul Grigore Ionescu, scenograful Giulio Tincu. Se pare că, împreună, vor face treabă din ce în ce mai bună

S. DIMA

CEZARE ZAVATTINI ȘI VITTORIO DE SICA SATIRIZEAZĂ „MIRACOLUL ECONOMIC"

Un dans pe sîrmă — așa s-ar putea caracteriza existența eroului principal din noul film pentru a cărui realizare și-au alăturat semnăturile doi dintre părinții neorealismului italian, Cezare Zavattini și Vittorio de Sica.

„Boom", titlul filmului, e împrumutat din limbajul oamenilor de afaceri și definește acele subite și trecătoare accese de „prosperitate" care dau lumii capitaliste iluzia unei oarecare stabilități. Așa-zisul „miracol economic" este văzut în filmul cunoscuților cineaști italieni din interiorul său. Cu alte cuvinte, de la baza mecanismului care generează peste noapte averi uriașe ce se pot prăbuși la prima suflare de vînt. Adică frauda, blufu.

E suficient să știm că eroul central e interpretat de popularul actor Alberto Sordi (l-am văzut în „Gardianul" și în „Marele război") pentru a ne imagina unele din trăsăturile fățarnic tragicomice făcute din bravadă și jalnice veleități, creatură tipică a „boom"-ului capitalist. Antreprenor de construcții fantomă, afaceristul duce o viață pe picior mare, bazată pe o avere fictivă. În clipa cînd blufu iese la iveală, omul nu găsește altă soluție pentru a ieși din impas, decît.. să-și vîndă un ochi. Deopotrivă de lax în fața suferinței fizice cît și a celei „morale" — dacă poate fi numită astfel groaza ce i-o inspiră perspectiva de a renunța la viața de lux și huzur — eroul străbate un calvar tragicomic. Chinurile sale au un vădit caracter alegoric: nu e greu de descifrat, în aceste jalnice zvîrcoliri, un ecou al acrobațiilor prin care o lume condamnată de istorie încearcă — cu orice preț — să supraviețuiască.

Filmul lui Vittorio de Sica dezvoltă unele elemente din piesa „Cum se naște un scenariu de film" de Cezare Zavattini, lucrare dramatică de o factură originală care s-a bucurat de un viu succes pe scenele italiene. Eficiența imaginii cinematografice le permite autorilor să surprindă cu mai multă pregnanță dedesubturile amăgitorului „miracol economic" italian și procesul implacabil de dezumanizare a individului intrat în orbita acestei periculoase mașinării.

Ana ROMAN

Alberto Sordi și Vittorio de Sica în timpul turnării filmului „Boom".

„FERICIREA E PENTRU MÎINE"

Un film pe genericul căruia nu sînt adunate nume sonore, lansate fără reclama obișnuită, a atras atenția publicului francez. „Fericirea e pentru mîine" narează drumul unui adolescent derutat în fața vieții cum sînt nenumărați în Franța. Regizorul Henri Fabiani a plasat acțiunea în Saint-Nazaire, acolo unde au și avut loc turnările filmului făcute numai în decoruri naturale și cu concursul muncitorilor de pe șantierele navale, deveniți figuranți.

Alain — interpretat de tînărul actor Jacques Higelin — vine în orașul Saint-Nazaire, unde o cunoaște pe tînăra Annie (Irène Chabrier), de care se va îndrăgosti. Pus în situația de a-și alege o meserie nu știe ce să facă. El poartă tarele unui întreg sistem de educație bazat pe disprețuirea muncii. Găsindu-și o slujbă pe un vapor, va demisiona în cîteva zile. Față de această atitudine, Annie — crescută în spiritul respectului față de muncă de către tatăl său (Jean Martinelli) — îl acuză de lașitate în fața vieții. Alain, desperat, încearcă să se sinucidă, dar tatăl lui Annie îl salvează, demonstrîndu-i și posibilitatea de a se încadra în lumea cinstită a muncitorilor care „nu plîng, ci asudă", a celor care luptă.

Desfășurîndu-și acțiunea simplă departe de cabaretele și străzile invadate de „blousons noirs", avînd în centrul său viața unui adolescent doar dezorientat, „Fericirea e pentru mîine" se distinge prin sinceritatea și realismul cu care atacă o problemă gravă a Franței contemporane și a întregului Occident: problema drumului tinerei generații

R. RUPEA

Scenă din filmul francez „Fericirea e pentru mîine".

NU-ȘI SCHIMBĂ PROFESIUNEA!

Înzestratul actor sovietic Alexei Batalov rămîne credincios profesiunii de fizician atomist pe care și-a „însușit-o" cu prilejul interpretării personajului Gusev din filmul „Nouă zile dintr-un an". În coproducția sovieto-americană „Întîlnire pe un meridian îndepărtat", el apare din nou sub înfățișarea unui savant preocupat de răspunderea oamenilor de știință față de viitorul pașnic al planetei noastre. Filmul, care adaptează un valoros roman al scriitorului american Mitchell Wilson, se turnează în studiourile „Mosfilm" de către regizorii Alov și Naumov (autori ai filmelor „Pavel Korceaghin", „Mai tare ca moartea" și „Pace noului venit").

din toată lumea

ORAȘUL UMBRELELOR

Orașul Lutciau din provincia Sețuau din R.P.Chineză a devenit celebru pentru industria de umbrele de soare. Aici a luat ființă și s-a dezvoltat fabricația de umbrele de hîrtie cerată, cu mînere de bambus, care sînt foarte solicitate nu numai de cei care nu pot suporta canicula ci și de amatorii de un cadou original.

Umbrelele din Lutciau sînt cunoscute în întreaga Chină și peste hotare, datorită faptului că sînt pictate multicolor și ornate cu măiestrie cu tot felul de figuri și modele bizare

AL TREILEA MAMUT

Șelehov este un oraș tînăr situat în taigaua siberiană, la 18 km nord de Irkutsk. Acolo se construiește în prezent una din cele mai mari și mai moderne uzine de aluminiu. În una din gropile săpate pentru fundația uzinei a fost găsit scheletul gigant al unui mamut, conservat în cea mai perfectă stare. Scheletul acestui uriaș preistoric a necesitat amenajarea unei încăperi potrivite proporțiilor sale pentru a putea fi expus în muzeul orașului.

De remarcat că acesta este al treilea mamut descoperit în ultimii șase ani de cînd a început construirea orașului Șelehov

IMPORTANT!

100.000 LEI

plafonul maxim al unui premiu la

PRONOEXPRES

ÎNCEPÎND CU CONCURSUL
Nr. 37 DIN 11 SEPTEMBRIE 1963

AMĂNUNTE LA AGENȚIILE LOTO-PRONOSPORT

APELE MINERALE

UN IZVOR DE SĂNĂTATE

BEȚI APE MINERALE NATURALE!

De vînzare la magazine alimentare, centre de cură și răcoritoare, restaurante

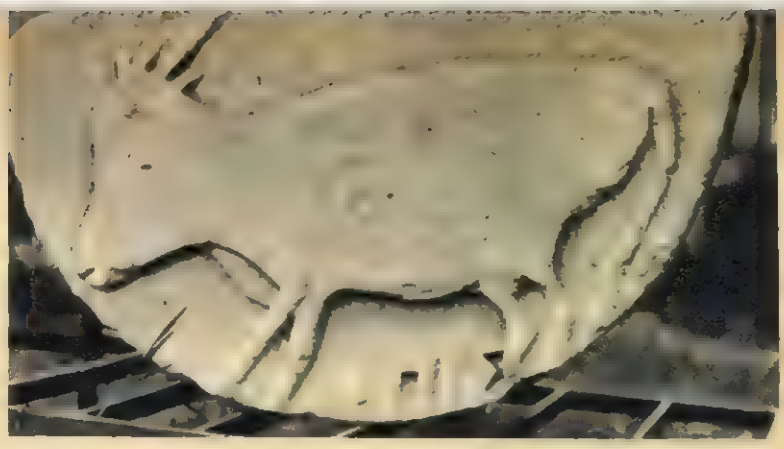

Boul Apis, basorelief cu o inscripție în litere grecești.

BOUL APIS PE MALUL MUREȘULUI

Faimosul Hapi sau Apis, boul sacru al Egiptului antic, divinitate adorată la Memfis ca încarnare a zeului Osiris, își prezintă din nou înfățișarea printr-o admirabilă sculptură în relief. Descoperită însă nu pe malul Nilului, ci pe al... Mureșului.

Lucrarea respectivă — destul de impunătoare ca mărime — constituie acum piesa de rezistență a unei interesante colecții de basoreliefuri rămase din vremuri foarte îndepărtate. Este vorba de lapidariumul din curtea Muzeului regional din Tg. Mureș, unde sînt etalate, aproape în exclusivitate, sculpturi și basoreliefuri în marmură și calcar reprezentînd divinități sub formă de animale sau monștri din mitologie. Toate aceste piese — o adevărată arcă a lui Noe — lucrate de mîna unor sculptori ai antichității, fuseseră descoperite la Pănet, localitate situată pe malul drept al Mureșului, la 6 km de orașul Tg. Mureș. Nu se cunosc exact împrejurările în care ele au ajuns la Pănet încă în vremurile îndepărtate. Se crede totuși că aceste lucrări în piatră ar fi fost aduse aici de pe malul stîng al Mureșului unde — chiar în dreptul Pănetului de azi — exista în antichitate o așezare romană, a cărei cercetare se face și acum de către arheologii de la muzeul din Tg. Mureș.

Basorelieful ce-l reprezintă pe boul Apis, constituie o piesă de mare valoare arheologică, întrucît nu se cunosc în colecțiile și muzeele noastre alte lucrări asemănătoare. Cum a ajuns această piatră sculptată pe malul Mureșului? Greu de răspuns deocamdată. Mai ales că acest bou Apis se află într-o colecție alcătuită exclusiv din sculpturi reprezentînd monștri mitologici: un centaur, un alt animal apocaliptic cu corp de pește sau un bazilisc (un fel de crocodil căruia antichitatea și mai tîrziu evul mediu îi încredințase domnia... peste toate animalele). Singura „ființă" din colecție a cărei înfățișare nu înspăimîntă este o pasăre, și ea admirabil redată de mîna unui sculptor-animalier din antichitate: un păun — pasărea zeilor, cum au notat sub ea cei care au descoperit-o.

F. URSEANU
Fotografiile autorului

umor

CUM PRIVESC UNII BĂRBAȚI

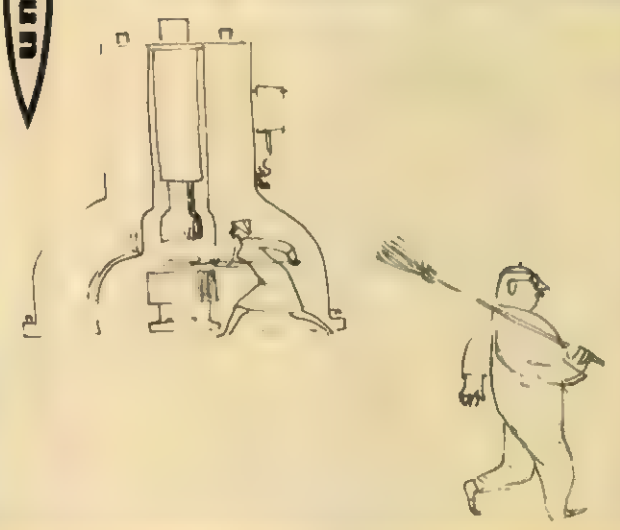

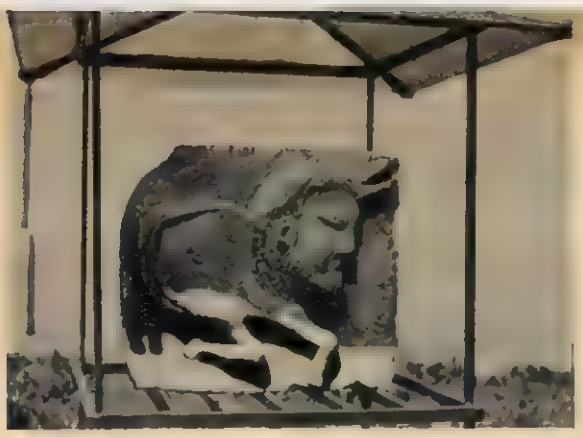

Un monstru mitologic: centaur.

Alt monstru, dar cu corp de peşte.

... Şi pasărea zeilor: păunul.

povestea vorbei

VECHI COMPARAŢII UITATE

Cînd în unele domenii de activitate s-a ivit necesitatea unui termen tehnic care să denumească diferite tipuri de tuburi şi de şanţuri, specialiştii au recurs, ca în sute de alte cazuri, la ajutorul limbii latine, de unde l-au luat pe *canalis* (canal). Ceea ce l-a interesat mai puţin a fost originea acestui cuvînt, în care n-aveau cum să simtă vreo legătură cu botanica. Într-adevăr, *canalis* este înrudit cu *canna*, numele latinesc al trestiei. *Canalis* a însemnat mai întîi „de trestie", „asemănător cu trestia", adică era un adjectiv. Devenit substantiv, latinii l-au folosit ca nume de obiecte asemănătoare cu tulpina trestiei, adică „tub", „canal".

Alt termen tehnic, *capilar*, este tot de origine latină şi îşi întemeiază înţelesul tot pe o asemănare. *Capillus* însemna „fir de păr". Vasele capilare sanguine sau tuburile capilare din fizică au primit această denumire din pricina diametrului lor foarte mic (cît un fir de păr sau chiar mai mic: diametrul vaselor capilare studiate de anatomie e de 6-100 de microni).

În încheiere vom discuta cuvîntul *hazard*, al cărui înţeles de „întîmplare" se explică tot printr-o asemănare cu un obiect. În limba arabă, *az-zahr* însemna „zar"; a intrat apoi în limba spaniolă sub forma *azar*; din limba spaniolă trece în franţuzeşte (*hasard*, pronunţat *azar*) şi de acolo în alte limbi, printre care şi româna. Noţiunea de „întîmplare", de „lucru imprevizibil" s-a exprimat prin numele zarului, pornindu-se de la comparaţia unei întîmplări neaşteptate cu numărul, şi el imprevizibil, care iese dintr-o aruncare a zarurilor.

Sorin STATI

de vorbă cu medicul

ULTRASUNETELE ÎN DIAGNOSTIC ŞI TRATAMENT

Ultrasunetul este o metodă de tratament aplicată într-o serie de afecţiuni dureroase ca: nevralgii vechi, rebele la tratamentele obişnuite, în spondilite ori spondiloze, în contracturi musculare în cursul artritelor cronice, în emfizemul pulmonar cu fenomene de astm etc.

Acest tratament se bazează pe aplicarea vibraţiilor sonore a căror frecvenţă depăşeşte foarte mult sunetele percepute de organul auditiv.

Aparatele de ultrasunet se bazează pe proprietatea ce o au nişte cristale de cuarţ de a intra în mişcare mecanică (vibraţii) dacă pe una din suprafeţele lor acţionează un cîmp electric de o anumită frecvenţă. Aceste cristale se constituie într-un disc de cuarţ. Locul pe care se aplică ultrasunetul se unge cu ulei de parafină şi şedinţele durează 5-10 minute, timp în care piesa se mişcă pe regiunea supusă tratamentului. Efectele ultrasunetelor se manifestă prin acţiuni mecanice, termice, chimice (sub influenţa ultrasunetelor se accelerează procesele de oxidaţie) şi biologice (acţiuni bactericide).

Dacă pînă acum ultrasunetul a fost folosit mai mult ca o metodă de tratament într-o serie de afecţiuni ca acelea descrise mai sus, medicina sovietică a trecut la aplicarea lui şi ca o metodă de cercetare şi diagnostic.

Pentru stabilirea diagnosticului de stenoză mitrală, de exemplu, actualele metode de explorare a inimii sînt destul de complicate şi laborioase. În afara metodelor de explorare obişnuite ale medicului, manuale şi acustice, care nu totdeauna dau certitudinea diagnosticului, se mai foloseşte şi cateterismul cardiac, metodă bună dar dificilă şi care cere un timp de investigaţii de aproape două ore.

Un aparat bazat pe acţiunea ultrasunetelor reduce timpul de diagnosticare a acestei afecţiuni, la cel mult cinci minute. Diagnosticul pus cu ajutorul acestui aparat dă certitudinea existenţei sau inexistenţei stenozei mitrale la persoana cercetată, indicînd totodată şi stadiul maladiei.

Diagnosticul se bazează pe reflectarea unor vibraţii de ultrasunet de către inimă şi recepţionarea lor de către aparat, care le înregistrează. Din interpretarea înregistrării grafice se poate foarte uşor stabili leziunea cardiacă şi gravitatea ei.

Cercetările făcute cu aparatul de ultrasunet pe un număr mare de persoane atinse de această maladie au stabilit precizia metodei de diagnostic şi a intrat în uzul serviciilor de specialitate.

Dr. Silviu GHEREA

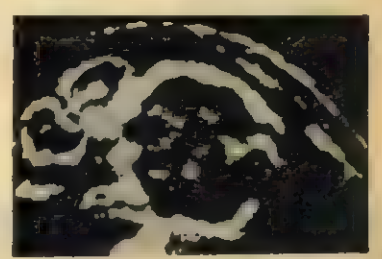

PRIMA FOTOGRAFIE

Acest desen straniu nu este altceva decît fotografia unui fetus uman în pîntecul mamei sale. Imaginea a fost realizată cu ajutorul unui aparat australian avînd la bază ultrasunetele, denumit echoscop ultrasonic. El foloseşte undele sonore, pentru a face să apară imaginea copilului înaintea naşterii sale cu atîta precizie încît indică atît poziţia sa cît şi orice anomalie.

Medicina consideră că procedeul prin ultrasunete este superior radiografiilor obişnuite, care folosesc razele X.

EGALITATEA FEMEII

de Cik DAMADIAN

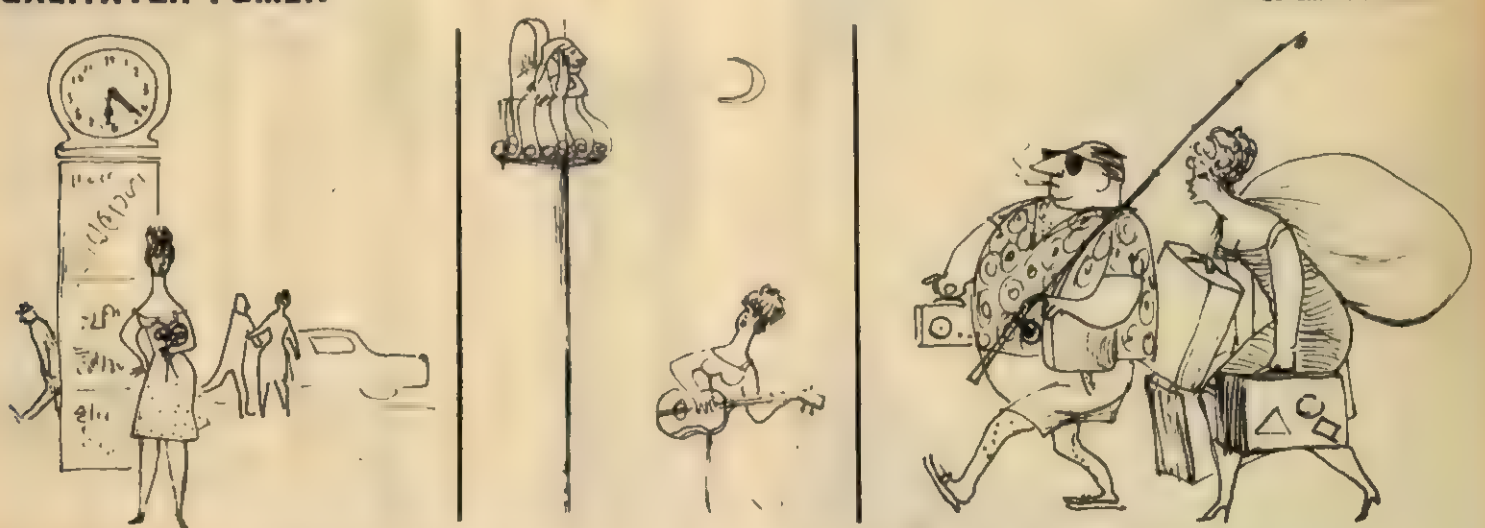

Arta lutului

Omul a rupt din coasta unei ripe un pumn de lut şi l-a frămîntat între degete. De aici a pornit totul. Pămîntul a ascultat, docil, vrerea mîinilor, s-a rotunjit ori s-a alungit şi a prins forme felurite şi statornice. Focul i le-a consfinţit, le-a dat viaţă lungă şi iată, din carnea acelui pămînt ce nu hrănea nici grîul, nici strugurele, a rodit arta: să tot fie şase-şapte mii de ani de atunci. Din căuşul în care s-au unit pămîntul, apa şi focul omul şi-a astîmpărat setea, în el şi-a încălzit fiertura, iar apoi tot prin el şi-a potolit foamea de frumos. Pe pîntecul oalei şi la gura ulciorului, pe buza strachinei au apărut — scrijelite sau colorate — linii unduioase, jocuri de forme geometrice, frînturi de flori.

Aşa s-a născut ceramica, arta pămîntului, arta cu cea mai utilitară raţiune de existenţă, cu cele mai spontane izbucniri de fantezie artistică populară.

★

La Cucuteni se făceau, cu 2500 de ani în urmă, vase rotunjite, globulare, pe al căror fond alb se încolăceau spirale roşii conturate cu negru. Contemporana ei munteană, ceramica de tip Boian, avea formele colţuroase, iar cupele îi erau aşezate pe un zvelt picior cilindric. Din epoca bronzului a ajuns pînă la noi şi ceramica neagră, spectaculoasa ceramică neagră cu simplitatea ei plină de eleganţă. Cioburile povestesc despre o artă venerabilă, cu tradiţie. Şi nu numai cioburile. În trecere prin Bucureştii anului 1632, diplomatul suedez Paul Strasburghi remarca şi nota în al său jurnal de călătorie „Relatio", despre acele „blide de lut frumoase şi smălţuite care erau la masa domnitorului..."

Satele de olari aciuate prin văiugile argiloase îşi transmiteau meşteşugul din tată în fiu, îşi modelau vasele pe roată, le ardeau în cuptoare şi le smălţuiau într-un fel anume, ştiut numai de ei, apoi le încărcau în care şi porneau pe firul apei să le vîndă la tîrguri: cîte o oală contra conţinutului ei în grîu sau porumb. Nu era uşoară viaţa olarilor: pe vreme de secetă dădeau şi cinci, ba chiar şi zece oale pentru un blid de grîne...

Cu vremea, olarului de ţară a început să-i ia locul muncitorul din fabrică, dar olăritul nu şi-a încheiat existenţa, chiar dacă şi-a îngustat-o. Ceramica a început să-i ispitească

și să-i cheme pe artiștii plastici, care valorificîndu-i tradițiile populare, i-au dat folosințe, sensuri, expresii inedite. Din același milenar lut din care odinioară olarul își încropea ulciorul, ceramiștii modelează azi măiestre vaze de flori, cupe de băut, panouri decorative...

★

În Băneasa, acolo unde Capitala își pierde pe nesimțite înfățișarea citadină, iar casele se lasă fără împotrivire potopite de verdeață și flori, acolo am aflat atelierul ceramistei Maria Chelsoi. Locul de creație al pictorului presupune prezența plenară a luminii, șevaletului și tuburilor de culoare. Atît. Cel al ceramistului, însă, obligă la spații mari și multe, în care lutul să poată dospi, roata să-și desfășoare zborul circular, cuptorul să ofere pămîntului căldura metamorfozei. Le-am găsit pe toate, printre vișini cu fructe coapte, printre margarete și petunii în floare: era cadrul firesc, singurul poate, al artei pămîntului. Mi-am amintit că și olarii se așezau mai întotdeauna spre marginea satului, în vecinătatea pămîntului moale și gras din care își făureau vasele...

Fotoreporterul a urmărit munca artistei și i-a înregistrat pe peliculă diversele faze, migăloase, complicate și nu o dată trudnice. Surprinzător, dar ritualul prin care i se conferă lutului existență și virtuți artistice a rămas, în mare, cam același de-a lungul vremii. Și nu o dată, formele milenarei ceramici au inspirat lucrările artistei dîndu-le o interpretare contemporană: amforidioane din pastă trandafirie, amintind de influențele grecești exercitate asupra artei noastre populare, forme globulare, evocînd tradiția Cucutenilor, altele sugerînd ceramica de Hurez sau Oboga.

E foarte autentică și națională arta Mariei Chelsoi. Dar ea aduce totodată acea viziune a artistului vremii noastre care simplifică

formele și le reduce la liniile esențiale, în care decorul este folosit cu mare cumpătare și în care cuvîntul ultim și hotărîtor îl au smalțurile și jocul inventiv, armonios, al culorilor.

1)... Și totul începe de la roata olarului, bătrîna roată a olarului, a cărei învîrtire ajută bulgărelui de lut să se înalțe și să se rotunjească, să formeze silueta zveltă sau pîntecoasă a vasului. Mîinile artistei conduc pămîntul și-l obligă să ia forme inedite. Meșteșugul se împletește aici cu arta: lutul simte știința degetelor ce-l strunesc și i se supune, oricît de mari ar fi pretențiile artistului.

În parcurile Capitalei, ca și la expoziția personală din vara trecută a Mariei Chelsoi, au putut fi văzute acele uriașe vase decorative cu forme prelungi și neregulate sau acea ingenioasă transpunere modernă a cănilor și ulcioarelor populare. Trupurile lor gigantice s-au născut aici, pe roată, într-un efort creator în care munca fizică obositoare și-a dat mîna cu fantezia artistică plină de vervă.

2) Cînd vasul s-a zbicit și lutul dă dovezi de trăinicie, se cuvine a-și primi cel dintîi veșmînt colorat: o baie de angobă, albă sau

(Continuare în pag. 20)

roșie, netezește obrazul vasului, îi închide porii, și-l face apt de a primi viitoarea decorație. Pînă acum, artista s-a manifestat în sfera volumelor, a sculpturii, de acum înainte i se vor cere însușiri de colorist...

Încercarea cea mare însă abia urmează: vasul va trebui să treacă — la propriu — prin proba de foc a cuptorului. Acum își va dovedi lutul puritatea și consistența, acum vor avea prilejul componenții argilei să vitrifice vasul, să-l facă impermeabil. Dar pînă la prima scînteie, însăși așezarea diferitelor piese înăuntrul cuptorului pretinde o adevărată artă, un simț deosebit al proporțiilor și echilibrului. Apoi deschizătura cuptorului se zidește la loc și... sîntem gata pentru marea aventură calorică: timp de 10-12 ore focul, pornit încet și ajungînd în cele din urmă la temperaturi de 900 grade, va transmite lutului tărie și va opera în moleculele sale miraculoase transformări chimice.

3) Maria Chelsoi face pictură și grafică. De la pictoriță a preluat ceramista știința îmbinării culorilor și iată, le aplică acum la smălțuirea vaselor. Glazurile suprapuse și prelinse pe suprafețele vaselor, această ultimă intervenție artistică în viața pieselor de ceramică, este și cea hotărîtoare. Înainte vreme, se practica o decorare extrem de minuțioasă — florală, figurativă sau geometrică — care dădea vasului un aspect încărcat și obositor. Ceramica de azi a Mariei Chelsoi impresionează nu numai prin formele-i interesante, ci și prin acest joc al smalțurilor colorate, reliefate, zgrunțuroase, care dau obiectului un aer în același timp arhaic și modern.

Un amănunt: smălțuindu-și vasele, ceramistul practică oarecum o pictură oarbă. În stare „natur", smaltul are mai întotdeauna o altă nuanță decît cea pe care o va avea după ardere, așa că artistul trebuie să aibă un dezvoltat simț al culorilor, chiar în lipsa acestora. Surprizele vin abia după ce cuptorul a fost desfăcut: oare din cărămiziul inițial a ieșit verdele sau galbenul scontat?

Din mîinile Mariei Chelsoi ies adevărate opere de artă. Dovadă, cele cîteva frumoase piese ale căror fotografii le reproducem în paginile de față.

Sanda FAUR
Fotografii de Ion MICLEA

PERNELE... STRATEGICE

La numai un an după terminarea celui de-al doilea război mondial, Congresul S.U.A. a hotărît, la cererea Pentagonului, înființarea așa-zisului Birou național de aprovizionare, însărcinat cu stocarea de „materii prime strategice". Autoritățile americane au alocat în acest scop, an de an, sume mereu crescînde, storcind pînă în prezent din buzunarul cetățenilor americani nu mai puțin de 8.800 milioane dolari.

În dosul acestor „necesități militare" s-au ascuns în realitate mașinațiuni veroase ale unui mare număr de firme comerciale. Afacerea s-ar fi soldat de mult cu un răsunător scandal politic, dacă printre părtașii fabuloaselor cîștiguri nu s-ar fi numărat și figuri marcante ale partidelor republican și democrat. Tocmai de aceea, subcomisia senatorială de anchetă, care totuși a fost constituită, a lucrat cu ușă bine zăvorîte.

Cu toate acestea afacerea n-a putut fi complet mușamalizată și ecouri ale cercetărilor întreprinse au ajuns și la urechea umilului contribuabil american. O primă ferestruică deschisă spre culisele afaceriștilor și politicienilor venali o constituie relatarea făcută de senatorul republican John Williams, în paginile magazinului „Reader's Digest".

„Cu cîteva săptămîni în urmă — arată senatorul — am trimis o scrisoare personală Biroului pentru mobilizări civile, întrebînd care este cantitatea de perne stocate în depozitele rezervate materiilor prime strategice. Mi s-a răspuns că informațiile pe care le cer sînt clasificate ca secrete... Oare Biroul pentru mobilizări civile — conchide ironic mr. Williams — crede că vom cîștiga războiul rece dacă Hrușciov nu va afla de ce stocuri «strategice» de perne dispunem?"

Ulterior s-a mai aflat că numărul pernelor (articol „indispensabil" într-un război atomic) este imens și că pentru achiziționarea lor s-au plătit părților contractante milioane de dolari. Tot ulterior s-a mai aflat că în rîndul materiilor „strategice" se înscriu și cantități imense de cristaluri. În clipa de față depozitele militare conțin 3 milioane kilograme de cristaluri (de 10 ori mai mult decît aprobase Congresul), care — după cum s-a stabilit — ar ajunge pentru folosința casnică a întregii populații din S.U.A. pe următorii 27 de ani.

Ce importanță militară au toate acestea? Cine știe... Poate pentru crearea unei ambianțe plăcute: stai tolănit pe perne moi, sorbi whisky din pahare de cristal și, vorba aia, vezi moartea în tehnicolor.

Ziarele au mai dezvăluit în continuare și afacerile scandaloase în legătură cu achizițiile de cobalt, wolfram, zinc și... pene. Toate cotate ca materii strategice de primă necesitate. Înalți funcționari ai Ministerului de Război au înlesnit în multe cazuri (bineînțeles în schimbul unei mite serioase) ca firmele furnizoare să anuleze contractele existente și să încheie altele noi, dacă prețul materiilor livrate crește pe piețele mondiale. În decurs de 140 de minute, cît a durat anularea unui contract vechi și preschimbarea lui într-unul nou, o societate minieră de cupru, de pildă, s-a îmbogățit cu 529.000 dolari.

Despre toate acestea, cetățenii de rînd ai Statelor Unite află abia după 17 ani. Șaptesprezece ani, în răstimpul cărora ei au depus — prin taxe și impozite — sume uriașe în seifurile capitaliștilor.

Ce alte surprize îi mai așteaptă în această privință? Ziarul „New York Times" a răspuns lapidar acestei întrebări, printr-o știre inserată în paginile sale: „Guvernul a alocat alte 12 milioane pentru achiziționarea de materii prime strategice".

Cîte alte matrapazlîcuri nu s-or fi ascunzînd și în dosarele noilor achiziții de materiale „strategice" de tipul pernelor și al cupelor de cristal!...

Liviu MAIOR

Întîlnire.

Fotografie de Ion HANANEL

Carnet

FAIR-PLAY

Prea cunoscută în lumea sportului ca să mai trebuie tradusă pe românește, expresia alcătuind titlul, a ieșit, se pare, de pe ordinea de zi a fotbalului occidental. Desuet și depășit în întrecerea de pe stadion, ca în atîtea alte activități, competiții și relații dintre indivizi sau grupuri, „jocul elegant" decade, făcînd loc modului dur, numit (încă) pe alocuri, din rest de jenă, bărbătesc. Ca și cum echivalentul precis al noțiunii de virilitate contemporană ar fi toporul la moalele capului și nu tăria de a crea (un avion supersonic, o frescă sau un spectacol sportiv). Brutalitatea sau, mai corect spus, cotonoaga nu constituie o apariție inedită pe terenurile de sport. Teoreticizarea ei — însă — neîndrăznită niciodată pe față de vreun factor responsabil, a devenit acuma publică: avem nevoie, se spune și se scrie, fără de tresărire a obrajilor, de bocanc în fluierul piciorului. *Avem nevoie.* Fără de sînge-n careu nu se mai poate...

Cine a ajuns la concluzia strategică și tactică mai sus pomenită? Una din cele mai bune echipe de fotbal din lume: „Internazionale" din Milano; și unul dintre cei mai buni antrenori din lume: faimosul Helenio Herrera, care, după o profundă meditație, a hotărît să-l angajeze pentru sezonul ce vine pe unul dintre cei mai „duri" mijlocași din lume: vest-germanul Szymaniak.

Alegere chibzuită. „Neamțul acesta solid, mare, luptător în timpul jocului și adesea ticălos..."—așa începe portretul scris de un gazetar italian.

„L-am întîlnit (pe teren — n.n.) de două ori și de două ori am ieșit de pe teren cu picioarele umflate — își amintește cu nostalgică admirație interul Suarez, trăgînd, firesc, concluzia: trebuie să existe într-o echipă un tip ca Szymaniak".

Odinioară, în epoca demodată a fair-playului, faultul era disprețuit și pedepsit, fotbalul profesionist evoluînd, în pas cu societatea capitalistă, s-a preschimbat în calitate, iar prețioasa a rupe, cu discreție, un os, eventual două, în criteriu de selecționare.

Dribling? Viteză pe extremă? Foarfeca salvînd, pe linia porții, un gol gata făcut? Privite cu ochiul specialistului, „modern" într-ale fotbalului, aceste subtilități s-au devalorizat, prăbușindu-se la bursa însușirilor sportive, precum muzica de cameră în socotelile impresarului dornic de mari loviturii financiare și pe care numai twistul, pare-se, îl poate sprijini.

Cum s-o fi desfășurînd o ședință de lucru la F.C. cutare din Spania sau R.F.Germană?

— Avem nevoie de-un stopper — anunță președintele.

— Milșt — sugerează careva din asistență. Acoperă tot terenul.

— Ei și?

— Dobîn — îndrăznește un jucător—măturî toate centrările cu capul.

— Fleacuri.

— Rühle—își amintește antrenorul-secund—l-a scos din joc pe Kopa în Cupa campionilor europeni din anul...

— Interesant... Ești sigur?

— Pun mîna-n foc... I-a rupt clavicula lui Fontaine în 196...

— Așa, așa...

— Dar, de fapt, specialitatea lui sînt glezne.

— Nu se laudă? Federico, m-ai mai păcălit o dată cu bălatu-acela de la Shalke 04... Ții minte ce ziceai?

— Domnule președinte, dați-voie...

— Ții minte, Federico? Szymaniak, ziceai, e o domnișoară pe lîngă el. Și?...

Al. MIRODAN

PROGRAMUL DE RADIO

RADIOJURNALE, BULETINE DE ȘTIRI, BULETINE METEOROLOGICE, SPORT, ULTIMELE ȘTIRI

	PROGRAMUL I	PROGRAMUL II	PROGRAMUL III
DUMINICA	7.00, 18.00, 19.30, 22.00, 23.50-23.55	7.50, 14.00, 20.00, 23.00, 0.50-0.55	22.00
ÎN CURSUL SĂPTĂMÎNII	5.00, 6.00, 7.00, 11.00 (afară de miercuri), 13.00, 17.00, 20.00 (afară de joi), 22.00 (joi 22.30), 23.50-23.55	10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.00 (vineri 21.30), 23.00, 0.50-0.55 (simbătă 1.50-1.55)	21.00 (vineri 21.30)

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM: Duminică: 6.30, 13.05 (Progr. I), 7.30 (Progr. II). În cursul săptămînii: 6.30, 13.05 (Progr. I), 10.05, 14.30 (Progr. II)

COTELE APELOR DUNĂRII: Zilnic — 13.40 (Progr. I).

SUMARUL PRESEI CENTRALE: Zilnic — 8.00 (Progr. I).

DUMINICĂ 18 SEPTEMBRIE Programul I *6.00:* Melodii populare *6.35:* Muzică de estradă *7.10:* Concert de dimineață *8.06:* Cîntă corul Palatului culturii din Pitești *8.30:* Clubul voioșiei *8.50:* Cîntece și jocuri populare *9.20:* Emisiunea „Giuseppe Verdi și William Shakespeare" *10.15:* Melodii de estradă *10.30:* Cîntece și jocuri *11.00:* Selecțiuni din operete *11.30:* Vorbește Moscova! *13.00:* Muzică corală *13.20:* Interpreți de muzică ușoară *13.10:* De toate pentru toți *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Din viața satelor patriei *15.40:* Program dedicat fruntașilor de pe ogoare *16.10:* Piese distractive *16.30:* Concertul nr. 5 pentru pian și orchestră de Beethoven — solistă Sofia Cosma *17.07:* Cîntă Benone Sinulescu *17.25:* Transmisiune sportivă *18.30:* Muzică simfonică *19.00:* Pagini celebre din opere *19.35:* Muzică de dans *20.00:* Teatru la microfon „Baltagul" — adaptare radiofonică după romanul lui Mihail Sadoveanu *21.23:* Melodii de dragoste *21.45:* Cantonete interpretate de Tito Schipa *22.25:* Muzică de dans *23.17:* Simfonia I de Sigismund Toduță.

Programul II *7.00:* Fanfară *7.35:* Cîntece populare *8.00:* Dansuri simfonice de compozitori romîni *8.30:* Muzică ușoară interpretată la pian *8.45:* Anunțuri, muzică *9.00:* Muzică de estradă *9.30:* Soliști și formații artistice de amatori *10.00:* Muzică din opere *10.30:* Revista presei străine *10.38:* Muzică ușoară *11.00:* Cîntece pentru cei mici *11.15:* Piese instrumentale *11.30:* Muzică populară *12.00:* Emisiunea „Cinema" *12.15:* Suită simfonică de Dinu Lipatti; Concertul în re minor pentru violoncel și orchestră de Lalo — solist Vladimir Orlov *13.06:* Cîntă Dorina Drăghici *13.21:* Program muzical pentru oamenii muncii aflați la odihnă *14.05:* Piese de virtuozitate *14.15:* Cine știe, cîștigă! *15.00:* Muzică ușoară *15.30:* Pagini alese din muzica de operetă *16.00:* Oameni și fapte *16.08:* Emisiune de cîntece *16.30:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *17.00:* Recital Ion Voicu *17.15:* Amintiri despre I. Minulescu *17.35:* Fragmente din opera „Lucia di Lammermoor" de Donizetti *18.00:* Teatru la microfon pentru copii *19.00:* Melodii... melodii *19.30:* Orchestra de muzică populară a Ansamblului de cîntece și dansuri „Ciocîrlia" *20.05:* Muzică de dans *21.45:* Lectură ghicitoare *22.00:* Romanțe *22.27:* Cvintetul în mi bemol major de Dvorak *23.10:* Muzică de dans.

Programul III *19.00:* Muzică din opereta „Clopotele din Corneville" de Planquette *19.50:* Cîntare Romîniei socialiste — montaj de versuri *20.05:* Poemul simfonic „Don Quijote" de Richard Strauss; Concertul în fa minor pentru vioară și orchestră de Pascal Bentoiu *21.13:* Muzică de dans *22.10*— *22.59:* Cvartetul pentru coarde în mi de Mihail Jora; Trio pentru coarde nr. 2 de Paul Hindemith.

LUNI 16 SEPTEMBRIE Programul I *5.07:* Fanfară *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *6.07:* Muzică ușoară *6.20:* Gimnastică *6.35:* Cîntece *6.45:* Salut voios de pionieri *7.10:* Muzică instrumentală *7.30:* Sfatul medicului — Valoarea nutritivă a laptelui *7.35:* Anunțuri, muzică *7.46:* Muzică ușoară *8.06:* Melodii populare *8.30:* Dansuri din opere *9.00:* Tinerețea ne e dragă *9.20:* Cîntece *9.30:* Piese simfonice *10.00:* Muzică de estradă *10.36:* Sonata în mi minor pentru violoncel și pian de Diamandi Gheciu (Alfons Căpitanovici și Mariana Kabdebo) *11.06:* Muzică din opere *11.30:* Muzică ușoară *12.00:* Muzică populară *12.30:* Arii și duete din operete *13.10:* Sase tablouri din viața copiilor de Iuliu Mureșianu; Suita pentru copii de Irji Jaroch *14.00:* Concert de prînz *14.40:* Piese instrumentale *15.00:* Muzică ușoară *15.30:* Muzică populară *15.59:* Muzică instrumentală din secolul al XVI-lea *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică ușoară *17.10:* Poemul simfonic „Toma Alimoș" de Dan Constantinescu *17.30:* Prietenii lui Do-Re-Mi *17.50:* Din folclorul muzical al popoarelor *18.30:* Lecția de limba rusă (începători) *18.40:* Recital Elena Cernei *19.00:* Revista economică radio *19.20:* Muzică populară *19.45:* Cîntă Mara Ianoli și Victor Bunea *20.15:* Muzică instrumentală *20.30:* Noapte bună, copii *20.40:* Muzică ușoară românească *21.15:* Tribuna radio *21.25:* Muzică din opereta „Valsurile Vienei" de Moneyz după valsurile lui Johann Strauss *22.25:* Concertul pentru orchestră de Ovidiu Varga; Suita a III-a de Ion Dumitrescu *23.09:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Cîntă formațiile corale ale școlilor pedagogice din Bacău și Buzău *10.30:* Cîntece și jocuri populare *11.00:* Muzică *11.15:* Vă prezentăm volumul „Raze din cenușă" de Robert Jungk *11.30:* Simfonia nr. 40 de Mozart *12.05:* Arii și duete din opera „Andrea Chenier" de Giordano cu Renata Tebaldi, Jose Soler și Ugo Savarese *13.30:* Muzică populară *13.00:* Muzică ușoară *13.30:* Însemnări de reporter *13.37:* Fanfară *14.10:* Suită de balet de Max Reger *14.35:* Muzică ușoară *15.00:* Scene din opere *15.30:* Muzică instrumentală și vocală românească *16.10:* Melodii populare *16.30:* Rapsodia de Rahmaninov pe o temă de Paganini — solist pianistul Valentin Gheorghiu *17.00:* Muzică ușoară de compozitori din țări socialiste *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Muzică corală de Gheorghe Dermeșeanu *18.30:* Din comoara folclorului nostru muzical *18.50:* Concertul în la minor pentru vioară, violoncel și orchestră de Brahms, soliști Zino Francescatti — vioară și Pierre Fournier — violoncel *19.30:* Din activitatea sfaturilor populare *19.40:* Muzică din opereta „Contesa Maritza" de Kalman *20.05:* Interpretul săptămînii — Arturo Toscanini *21.15:* Jocuri populare *21.30:* Din operele scriitorilor noștri contemporani *22.00:* Sonata în sol minor pentru pian și vioară de Dimitrie Cuclin — interpretează Angela Stancu și Rosi Stern *22.32:* Muzică ușoară *23.10:* Poemul simfonic „Acteon" de Alfred Alessandrescu; Simfonia a III-a de Albert Roussel *23.55:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Muzică de cameră *21.56*—*22.59:* Concert de estradă.

MARȚI 17 SEPTEMBRIE Programul I *5.07:* Jocuri populare *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Dansuri de estradă *6.07:* Cîntece *6.20:* Gimnastică *6.35:* Muzică ușoară *6.45:* Salut voios de pionieri *7.10:* Melodii populare *7.30:* Sfatul medicului — Regimul în hipertensiunea arterială *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Piese instrumentale *8.06:* Muzică ușoară *8.30:* Pagini din operete *9.00:* Piese simfonice de compozitori romîni înaintași *9.36:* Cîntece și jocuri populare *10.00:* Sonatina pentru vioară și pian de Max Eisicovici; Sonatina concertantă pentru pian opus 28 de Pancio Vladigherov *10.30:* Muzică ușoară *11.05:* Piese instrumentale *11.20:* Soliști ai Teatrului muzical din Galați *11.45:* Radio prichindel *12.00:* Concertele în sol minor pentru flaut, fagot și orchestră de coarde și în mi bemol major pentru violoncel, clavecin și orchestră de coarde de Vivaldi *12.30:* Răspundem ascultătorilor *12.40:* Cîntece de pace și prietenie *13.10:* Muzică populară *14.00:* Concert de prînz *14.35:* Muzică populară din Oltenia *15.00:* Fragmente din opera „Idomeneo" de Mozart *15.30:* Album de melodii *16.00:* Recital Gheorghe Halmoș *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntece de Vasile Popovici *17.10:* Soliști și formații artistice de amatori *17.30:* Radioracheta pionierilor *17.55:* Cuplete și dansuri din operete *18.15:* Cu microfonul printre sportivi *18.25:* Program muzical pentru frun-

(Continuare în pag. 22-23)

CONCURSUL LEGUMICULTORILOR

Cartofii recoltați înainte de a fi expediați unităților de desfacere.

Vă scriu din Ogrezeni, raionul Videle. Colectiviștii de aici au participat la concursul legumicultorilor inițiat de către Consiliul agricol al regiunii București, cu sprijinul Comitetului regional de partid. Până la încheierea concursului brigăzile de legumicultură din Ogrezeni au obținut de pe o suprafață de 33 ha o cantitate de 196.481 kg legume timpurii, realizînd un venit total de 667.321 lei. Cu acest rezultat, Gospodăria agricolă colectivă din Ogrezeni s-a situat printre primele G.A.C.-uri din raionul Videle.

Ionel PROTOPOPESCU
activist cultural

ACASĂ LA CREANGĂ

Vara cu excursiile ei a adus pe malul Ozanei foarte mulți dintre admiratorii lui Ion Creangă. În două-trei luni, prin odăile casei din Humulești, în care s-a născut marele cărturar, au trecut mii de oameni, tineri și virstnici, din toate colțurile țării.

Fotografia pe care v-o trimit reprezintă vizita la casa-muzeu „Ion Creangă" a unui grup de excursioniști din regiunea Oltenia.

Emil BUCUREȘTEANU
Piatra Neamț

Piața Veche din Dresda văzută de Canaletto (1751).

COMORILE DRESDEI

„Aș dori să cunosc istoricul Galeriei de pictură din Dresda".

Corina CONSTANTINESCU
București

Răspunde PETRU COMARNESCU, criticde artă.

Galeria de pictură de la Dresda — ale cărei opere au fost în parte prezentate la București, spre satisfacția publicului nostru iubitor de artă — a avut o istorie frămîntată.

Fosta capitală a Saxoniei, Dresda — numită și „Florența de pe Elba" — a cunoscut o înflorire economică și culturală în timpul principelui palatin și apoi rege al Poloniei, August cel puternic (1694-1733) și al urmașilor acestuia. Iubitor de fast și dornic să-și afirme prestigiul și cu ajutorul artelor, August cel puternic a luat hotărîrea de a ridica un mare palat, în care să-și desfășoare pompa și gustul pentru artă. Palatul — numit „Zwinger", după un vechi bastion — a fost conceput de arhitectul Poppelmann pe o mare întindere și ca o încununare a stilului baroc. Început în 1709, palatul a fost construit treptat, iar partea de nord-est a fost completată abia pe la 1847-1854, în stilul Renașterii, după planurile arhitectului Gottfried Sempers. În această parte — numită Muzeul nou — a fost instalată Galeria de pictură, care între timp se mărise simțitor, ajungînd la 2.000 de tablouri.

Galeria își are o obîrșie mai veche. Încă de pe la 1560 principele palatin August adunase o valoroasă colecție, care aș porit cu timpul, ajungînd la 1.000 de piese în 1722, sub August cel puternic. Colecția și-a căpătat celebritatea mondială prin anii 1741-1745, cînd Friedrich-August II a achiziționat mai multe colecții cu faimă, mai ales colecția de tablouri a ducelui de Modena, care număra doar 100 de tablouri, dar mai toate capodopere. Tot în anii aceia, s-a cumpărat de la biserica Sf. Sisto de la Piacenza „Madona Sixtină" a lui Rafael, plătindu-se 2.000 de ducați. De la Praga, de la Paris, din Olanda s-au achiziționat în aceeași epocă numeroase capodopere ale artei flamande și olandeze.

Orașul Dresda și faimoasele lui clădiri de artă au suferit mult în timpul celui de-al doilea război mondial, mai ales de pe urma bombardamentelor aeriene. În timpul luptelor de pe teritoriul Germaniei, trupele sovietice au salvat de la distrugere și au trimis în Uniunea Sovietică tablourile de valoare artistică mondială ale Galeriei de pictură de la Dresda. La 31 martie 1955, Consiliul de Miniștri al U.R.S.S. a luat hotărîrea de a le remite guvernului R. D. Germane.

PRINȚUL OPERETEI

E vorba de neuitatul N.Leonard. Bustul său se află expus într-una din sălile Muzeului de artă plastică al orașului Cîmpulung-Muscel, muzeu creat în 1959. Bustul a fost realizat de sculptorul Dimitriu-Bîrlad.

„Prințul operetei", cum i se spunea cîntărețului, este redat în costumul pe care-l purta în rolul său din „Voievodul țiganilor" — una din operetele care i-au prilejuit spectacole de mare succes.

Ion CRUCEANĂ
funcționar, Pitești

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII •

PROGRAMUL DE RADIO

Programul I *10.10:* Melodii distractive *10.30:* Simfonia a V-a de Mendelssohn-Bartholdy *10.59:* Cîntă orchestra de mandoline a Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor *11.15:* Pagini din literatura latino-americană *11.35:* Sonata pentru pian de Mauriciu Vescan — interpretează Maria Fotino *12.05:* Muzică din operete românești *12.30:* Muzică populară *13.00:* Poemul simfonic „Vîrful cu dor" de Ion Hartulary-Darclée; Variațiuni pe o temă rococo pentru violoncel și orchestră de Ceaikovski — solist Milos Sadlo *13.30:* Din schițele lui Corneliu Leu *13.45:* Emisiune de cîntece *14.10:* Melodii populare *14.35:* Muzică ușoară *15.00:* Suite corale românești *15.25:* Poemul simfonic „Serbări romane" de Respighi *16.10:* Muzică instrumentală și vocală *16.30:* Uverturi la opere *17.00:* Muzică ușoară *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Trei schițe simfonice de Ludovic Feldman; Variațiuni simfonice pentru pian și orchestră de Cesar Frank — solistă Monique de la Bruchollerie *18.30:* Cîntă Aida Moga și Luigi Ionescu *18.45:* Din activitatea editorială a Casei centrale a creației populare *19.00:* Doine și jocuri populare *19.30:* Lecția de limba franceză (avansați) *19.40:* Din operele lui Albert Lortzing *20.15:* Croaziera literară — Constanța-Odesa-Ialta-Suhumi *20.35:* Cîntă corul Filarmonicii de stat „George Enescu" *21.15:* Din muzica popoarelor *21.45:* Scriitori la microfon *22.00:* Arii și duete din operete *22.30:* Cvartetul în sol minor de Tudor Ciortea *23.10:* Muzică de dans *0.10:* Suită de balet de Lully; Suita de balet „Pulcinella" de Strawinsky după Pergolese.

Programul II *10.10:* Melodii distractive *10.30:* Simfonia a V-a de Mendelssohn-Bartholdy *10.59:* Cîntă orchestra de mandoline a Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor *11.15:* Pagini din literatura latino-americană *11.35:* Sonata pentru pian de Mauriciu Vescan — interpretează Maria Fotino *12.05:* Muzică din operete românești *12.30:* Muzică populară *13.00:* Poemul simfonic „Vîrful cu dor" de Ion Hartulary-Darclée; Variațiuni pe o temă rococo pentru violoncel și orchestră de Ceaikovski — solist Milos Sadlo *13.30:* Din schițele lui Corneliu Leu *13.45:* Emisiune de cîntece *14.10:* Melodii populare *14.35:* Muzică ușoară *15.00:* Suite corale românești *15.25:* Poemul simfonic „Serbări romane" de Respighi *16.10:* Muzică instrumentală și vocală *16.30:* Uverturi la opere *17.00:* Muzică ușoară *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Trei schițe simfonice de Ludovic Feldman; Variațiuni simfonice pentru pian și orchestră de Cesar Frank — solistă Monique de la Bruchollerie *18.30:* Cîntă Aida Moga și Luigi Ionescu *18.45:* Din activitatea editorială a Casei centrale a creației populare *19.00:* Doine și jocuri populare *19.30:* Lecția de limba franceză (avansați) *19.40:* Din operele lui Albert Lortzing *20.15:* Croaziera literară — Constanța-Odesa-Ialta-Suhumi *20.35:* Cîntă corul Filarmonicii de stat „George Enescu" *21.15:* Din muzica popoarelor *21.45:* Scriitori la microfon *22.00:* Arii și duete din operete *22.30:* Cvartetul în sol minor de Tudor Ciortea *23.10:* Muzică de dans *0.10:* Suită de balet de Lully; Suita de balet „Pulcinella" de Strawinsky după Pergolese.

Programul III *21.15:* Seară de operă — „Rigoletto" de Giuseppe Verdi (actul I) *22.15—22.59:* Muzică de cameră.

MIERCURI 18 SEPTEMBRIE **Programul I** *5.07:* Tarantele și bolerouri *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece și jocuri populare *6.07:* Muzică ușoară *6.30:* Gimnastică *6.35:* Cîntece *6.45:* Salut voios de pionier! *7.10:* Piese simfonice de compozitori români *7.30:* Sfatul medicului—Alimentația gravidei *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Muzică populară *8.00:* Piese instrumentale și vocale *8.30:* Melodii populare *9.05:* Simfonia-poem de Dumitru Bughici *9.30:* Muzică din operete *10.00:* Teatru la microfon „Nataşa" — adaptare radiofonică după Lev Kulidjanov și Iakov Seghel *11.35:* Muzică de cameră *12.00:* Melodii populare *12.30:* Pagini orchestrale din operele lui Meyerbeer *13.10:* Muzică ușoară *14.00:* Concert de prînz *14.35:* Muzică de estradă *15.00:* Muzică populară din țări socialiste *15.30:* „Scarlattiana", divertisment pentru orchestră și pian de Alfredo Casella, după Scarlatti *16.00:* Cîntece pionierești *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Piese instrumentale *17.10:* Cîntă orchestra de muzică populară „Plaiurile Bistriței" din Bacău *17.30:* Prietena noastră cartea *18.00:* Melodii... melodii *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Cîntă baritonul Dan Iordăchescu *19.00:* Jurnal de întrecere *19.15:* Program pentru evidențiați în producție *20.15:* Muzică corală de Ion Croitoru *20.30:* Noapte bună, copii *20.40:* Cvartetul nr. 2 de Tzindzadze *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* Cîntece populare *22.25:* Muzică de balet de Mihail Jora *23.00:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *10.32:* Suita „Muzica apelor" de Haendel *11.15:* Cîntece de Alexandr Holminov *11.30:* Piese de estradă *12.05:* Muzică din operete *12.30:* Eroi literari despre fericire *13.45:* Cvartetul nr. 7 de Beethoven *13.30:* Însemnări de reporter *13.40:* Muzică ușoară *14.10:* Poemul simfonic „Preludiile" de Liszt *14.35:* Cîntece și jocuri *15.00:* Arii și scene din opera „Samson și Dalila" de Saint-Saëns *15.30:* Muzică populară *16.10:* Muzică instrumentală și vocală de compozitori români *16.30:* Melodii de dragoste *17.00:* Interpreți în studio — soprana Maria Parotă și baritonul Marian Pantazi *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Concertul în do major pentru vioară și orchestră de Tihon Hrennikov — interpretează Leonid Kogan *18.36:* Melodii populare interpretate de sextetul „Perinița" *18.41:* Muzică de estradă *18.50:* Foileton *19.00:* Melodii din filme *19.30:* Lecția de limba rusă (avansați) *19.40:* Cvartetul de coarde nr. 5 de Wilhelm Berger *20.00:* Cîntă taraful Căminului cultural din Nicolina-Iași *20.15:* Școala și viața *20.35:* Cîntă Martha Eggert și Jan Kiepura *21.15:* Jocuri populare *21.30:* Pe teme internaționale *21.40:* Muzică ușoară *22.20:* Muzică din operete „Domnul Beaucaire" de Messager *23.10:* Simfonia I „Rustica" de Nicolae Buiciiu *0.01:* Concert de noapte.

Programul III *21.15:* Seară de operă — „Rigoletto" de Verdi (actele II și III) *22.24—22.59:* Muzică de estradă.

JOI 19 SEPTEMBRIE **Programul I** *5.07:* Jocuri populare *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece și jocuri *6.07:* Muzică ușoară *6.30:* Gimnastică *6.35:* Cîntece de muncă *6.45:* Salut voios de pionier! *7.10:* Melodii populare *7.30:* Sfatul medicului—Valoarea alimentară a dulciurilor *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Muzică distractivă *8.06:* Piese instrumentale și vocale *8.30:* Muzică ușoară *9.00:* Vreau să știu *9.25:* Simfonia în re major de Cherubini *10.00:* Muzică din opere de compozitori romîni *10.30:* Cîntece și jocuri populare *11.06:* Muzică de cameră *11.33:* Muzică de estradă *12.00:* Soliști și formații de amatori participante la cel de-al VII-lea concurs artistic pe țară *12.30:* Muzică ușoară *13.10:* Scene din operete *14.00:* Suita „Peer Gynt" de Grieg (Orchestra Filarmonică din Oslo, dirijor Odd Grüner Hegge) *15.00:* Din muzica popoarelor *15.26:* Concertul pentru vioară și orchestră de Mircea Basarab — solist Varujan Cozighian *16.00:* Muzică de estradă *16.18:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntece *17.10:* Muzică din operele lui Gluck *17.45:* Literatura și sportul *18.00:* Muzică ușoară *18.30:* Lecția de limba franceză (începători) *18.40:* Cîntă orchestra Mantovani *19.00:* Muzică populară *19.30:* Piese instrumentale *20.00:* Opereta „Voievodul țiganilor" de Johann Strauss — montaj muzical-literar *21.02:* Emisiunea „La început de drum" *21.17:* Muzică ușoară de Eliy Roman *21.32:* Jocuri populare *21.45:* Constelația omului — oratoriu-fantezie pe versuri de Maiakovski, pentru recitator, tenor, cor și orchestră de Tiberiu Olah *22.55:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Cîntece pionierești *10.30:* Concert de dimineață *11.00:* Valsuri *11.15:* Din versurile tinerilor noștri poeți *11.30:* Muzică simfonică *12.05:* Muzică populară din Moldova *12.30:* Arii din opere interpretate de Livia Liseanu și Garbis Zobian *13.00:* Patru piese pentru pian de Adrian Rațiu; Cvartetul de coarde în mi de Virgil Onițiu *13.30:* Note de lector *13.40:* Muzică ușoară interpretată de Maria Kristalinskaia *14.10:* Jocuri populare *14.35:* Muzică instrumentală *15.00:* Folclorul în muzica de operetă *15.30:* Melodii distractive *16.10:* Cîntă Paul Robeson *16.30:* Concertul pentru flaut și orchestră de Anatol Vieru — solist Alexandru Nicolae *17.00:* Cîntece de dragoste și jocuri populare *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Trio în re minor de Schumann *18.35:* Cîntă

CÎND S-A NĂSCUT OINA?

Întrebă **Valentin Kotiman**, *muncitor din București, str. Carol Knappe nr. 24, raionul Griviția roșie.*

Răspunde scriitorul DEMOSTENE BOTEZ.

Mă simt nespus de bucuros că un cititor al revistei „Flacăra" se interesează de un joc pe care l-am jucat cu pasiune în copilărie și care a însemnat bucuria ei de neuitat. „Indiscreții", redactorii revistei mi-au citit romanul „Bucuria tinereții", romanul sportiv al acestui joc, și mi s-au adresat mie, campion prin anii 1912. Să răspund, deci!

Dar practica e una și teoria sau evoluția istorică a unui joc e alta. Am cerut deci și cu colaborarea prof. Aurel Encuțescu, ca unul ce întreprinde cercetări tocmai asupra acestui sport.

Cînd s-a născut oina?

Greu de spus. Ca totdeauna cînd e vorba de o creație populară. Sigur este însă că are un trecut foarte serios și o geneză strict rurală. Așa cum arată denumirea, ea pare a fi ișcodită de ciobani, de păzitorii oilor. Acum cîțiva ani, în drum de la Govora la piscul zis „Baba Floarea", am găsit cîțiva copii care păsteau oile pe platoul de la poalele piscului, jucînd oina. Originea aceasta a jocului nu-i, așadar, o invenție. De altfel și astăzi în unele părți ale țării, căpitanul echipei de oină se cheamă semnificativ „baci", bastonul cu care se bate mingea, „bită", iar jucătorii de la prindere, „păscari" (de la a paște).

Prin unele hrisoave ale cronicarilor se vorbește despre jocul „hoinei" sau „oierul" de către Mircea Basarab pe cînd era copil la Curtea domnească a lui Vlaicu Vodă.

Pe vremuri i se mai spunea, după regiuni: „*Hapciu*", „*Fuga*", „*Hilca*", „*Baciu*" sau „*Hoina*". Ultima denumire se găsește în însemnările unor călugări din Piatra Neamț de prin anul 1852. Acei călugări spun că în acel an la Piatra Neamț a fost pusă piatra fundamentală a școlii domnești ridicate de Grigore Ghica Vodă. Înainte de începerea festivității — spun ei — s-a constatat că mai mulți elevi, printre care Ion Creangă, lipsesc din cor. Călugării trimis după ei i-a găsit pe-o pajiște, antrenați într-o strașnică partidă de oină care-i făcuse să uite și de solemnitate și de cor.

De trecutul acestui joc este legat și numele lui Ion Luca Caragiale, oinist și el în copilăria lui. Pe vremea cînd marele nostru dramaturg era în clasele primare din Ploiești, a avut loc cunoscutul referendum din 1866. Pentru asta, în așazisa piață, care în realitate era un maidan foarte potrivit pentru jocul de oină, a apărut într-o zi o masă și pe ea un registru în care urmau să semneze, să-și dea cu părerea cetățenii orașului. Caragiale și partenerii lui de joc s-au simțit foarte stînjeniți de această nouă și serioasă destinație dată maidanului „proprietatea" lor, pe care jucau regulat oina. Nu s-au sinchisit însă prea mult și au început să joace printre cetățeni, mai dînd cu mingea și în ei, mai din greșeală, mai dinadins. Nici călimara n-a rămas liniștită.

În 1894, țara noastră a fost invitată să participe la Jocurile Olimpice de la Atena din 1896. Am voit să ne prezentăm cu un joc autohton, cu oina. N-am fost admiși din lipsă de... concurenți.

Nu știu dacă cititorul va fi mulțumit de răspuns. Știu însă că eu am fost foarte mulțumit de întrebare.

Pentru rest îi recomand să urmărească pe stadioane concursurile de oină, care există și astăzi și mie mi se par foarte frumoase.

PE SCURT

Mariela Marian, R. Sărat. Pentru a deveni bibliotecară puteți urma Școala de activiști culturali din București, cal. Dorobanților nr. 99 A, raionul 30 Decembrie. Concursul de admitere va avea loc la o dată ce se va anunța la timp în presă (probabil, pe la sfîrșitul lunii septembrie) și constă din: literatură română, scris și oral, istoria R.P.R.—oral. Se pot înscrie candidați în vîrstă de 17-25 ani, absolvenți ai școlilor medii sau pedagogice. Durata de școlarizare este de 2 ani; se acordă bursă, cazare și cantină.

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespondeze:

Constantin Găddu, muncitor, Reșița, cart. Moroasa, pav. 15, ap. 7: ilustrate, diverse; *Filica Voinea*, muncitoare, Buzău, str. Z. Kosmodemianskaia nr. 22: ilustrate; *Mariana Crăciunoiu*, elevă, Timișoara, str. Dreptății nr. 38: ilustrate; *Paul Bunea*, marinar, Orșova, reg. Banat, Aleea Dunării nr. 2: ilustrate; *Georgeta Elisabeta Coriat*, contabilă, Hîrlău, reg. Iași: ilustrate, filatelie, numismatică, insigne, foto actori; *Mircea Eftimie*, controlor tehnic, Roman, str. Anton Pann, bloc 19, ap. 2: ilustrate, filumenie; *Romică Pavel*, strungar, Brad, reg. Hunedoara, str. Cuza-Vodă nr. 10: ilustrate, filatelie, muzică; *Nela Tricandi*, elevă, Giurgiu, str. 1 Mai nr. 80: ilustrate, foto actori; *Emilia Andrițoiu*, învățătoare, Alexandria, str. Dobrogeanu Gherea nr.105: ilustrate, literatură, cinema; *Ryszard Druzynski*, Wloklawek, ul. 22, Lipca nr. 4, R.P. Polonă: filatelie, tehnică; *Ion Pădeanu*, ziarist, Căușani, str. Lenin nr. 15, R.S.S. Moldovenească, U.R.S.S.: literatură, sport, cinema, ilustrate; *Nina Nikolaevna Tenkova*, contabilă, Căușani, Autobaza 36, R.S.S. Moldovenească, U.R.S.S.: literatură, cinema, ilustrate (în română, rusă).

DE LA CORESPONDENȚI

Portretul unei muncitoare de la fabrica „Proletarul" din Sacău. *(Profesor V. Bogdănel)*

În sus și în jos cu telefericul. *(Victor Secăreanu, tehnician, Săcele-Brașov)*

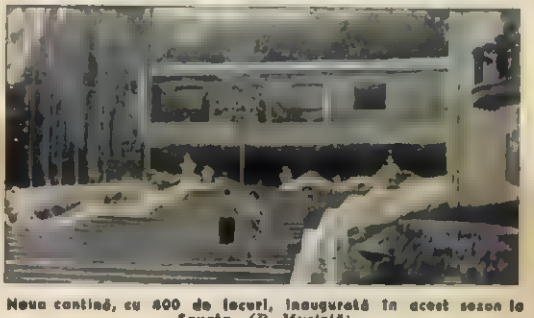

Nouă cantină, cu 800 de locuri, inaugurată în acest sezon la Sovata. *(B. Mustață)*

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII

orchestra de estradă a Radioteleviziunii, dirijată de Sile Dinicu *19.00:* Tinerețea ne e dragă *19.30:* Album de operetă *20.00:* Muzică ușoară *20.10:* Cîntă Maria Badiu și Constantin Busuioc *20.30:* Noapte bună, copii *20.40:* Potpuriuri de estradă *21.15:* Cîntă corul Radioteleviziunii *21.45:* Părinți și copii *22.00:* Muzică de dans *22.30:* Emisiune pentru petroliștii romîni aflați în India și Afganistan *23.10:* Fragmente din opere *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Teatru la microfon „Baltagul" — dramatizare după romanul lui Mihail Sadoveanu *22.35—22.59:* Muzică de estradă

VINERI 20 SEPTEMBRIE Programul I *5.07:* Fanfară *5.30:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece și jocuri populare *6.07:* Piese de estradă *6.30:* Gimnastică *6.35:* Cîntece *6.45:* Salut voios de pionieri *7.10:* Muzică orchestrală din operete *7.30:* Sfatul medicului — Caria dentară *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Piese instrumentale *8.06:* Muzică ușoară *8.30:* Concertul pentru chitară și cvartet de coarde de Mauro Giuliani *9.01:* Muzică din opera „Iolantha" de Ceaikovski cu Tatiana Lavrova, Olga Golovina, Galina Rodionova, Antonina Stupalskaia, Vladimir Andrianov, Serghei Saposnikov, Mihail Dovermann *9.50:* Muzică populară *10.00:* Suita „O zi de vară într-o gospodărie agricolă colectivă" de Zeno Vancea *10.25:* Piese de estradă *11.05:* Muzică instrumentală și vocală *11.30:* Pagini din opere *11.59:* Reportaj *12.00:* Din folclorul popoarelor *12.30:* Muzică ușoară *13.10:* Ciclul „Simfonii de Beethoven dirijate de Carl Schuricht"— Simfonia a VIII-a *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Cîntă Doina Badea și sextetul „Victoria" *15.15:* Concertul în la minor pentru pian și orchestră de Schumann — solist Sviatoslav Richter *15.45:* Melodii populare *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Arii din operete *17.10:* Muzică vocală și instrumentală românească *17.30:* În slujba patriei *18.00:* Melodii de dragoste *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Cîntă Mia Barbu și Nițâ Vădeanu *19.00:* Din creația compozitorului Theodor Grigoriu *19.30:* Muzică de estradă *20.15:* Cîntă corul G.A.C. din comuna Malu cu Flori, regiunea Argeș *20.30:* Noapte bună, copii *20.40:* Muzică populară *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* Cîntă Benjamino Gigli *22.25:* Muzică de dans *23.10:* Lucrări simfonice de Debussy.

Programul II *10.10:* Melodii populare sovietice *10.30:* Cvartetul nr. 2 de George Enacovici *11.01:* Muzică din operete *11.30* Muzică ușoară *12.05:* Cîntece din țări socialiste *12.30:* Concertul pentru violoncel și orchestră de Șostakovici — solist Radu Aldulescu *13.00:* Cîntece și jocuri populare *13.30:* Limba noastră (reluare) *13.40:* Arii de virtuozitate din operе *14.10:* Suita a II-a pentru orchestră pe teme din Muntenia de Dumitru Capoianu *14.35:* Muzică ușoară românească *15.00:* Actualitatea în țările socialiste *15.25:* Muzică din operete *15.10:* Piese de coloratură *16.30:* Muzică populară *17.00:* Cantonete și serenade *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Cvintetul pentru coarde în sol major de Brahms *18.33:* Cîntece *18.45:* Din însemnările unor redactori responsabili de cărți literare *19.00:* Prelucrări de folclor ale compozitorilor noștri *19.30:* Teatru la microfon „Crainquebille" — adaptare radiofonică după Anatole France *20.50:* Piese instrumentale *21.15:* Muzică din opere *21.40:* Muzică de dans *22.30:* Din poezia clasică universală *23.35:* Sonata nr. 3 pentru vioară și pian de George Enescu — interpretează Ștefan Gheorghiu și Valentin Gheorghiu *23.10:* Opera „Gianni Schicchi" de Puccini cu Tito Gobbi, Victoria de Los Angeles, Anna Maria Canari, Carlo del Monte, Adelio Zagonara, Lidia Marimpietri, Claudio Cornoldi, Saturno Meletti *0.04:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Muzică de estradă *21.45:* Interpretul săptămînii — Arturo Toscanini *22.40—22.59:* Lieduri.

SÎMBĂTĂ 21 SEPTEMBRIE Programul I *5.07:* Cîntă taraful Casei de cultură din Corabia, regiunea Oltenia *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Muzică distractivă *6.07:* Cîntece *6.30:* Gimnastică *6.35:* Piese pentru chitară *6.45:* Salut voios de pionieri *7.10:* Melodii populare *7.30:* Sfatul medicului — Hepatita epidemică *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Muzică de estradă *8.06:* Fanfară *8.30:* Douăsprezece contradansuri de Beethoven; Fragmente din Simfonia concertantă pentru oboi, vioară, fagot, violoncel și orchestră de Haydn *9.00:* Roza vînturilor *9.25:* Muzică populară *10.00:* Pagini orchestrale din opera „Peter Grimes" de Benjamin Britten *10.30:* Muzică ușoară *11.05:* Sonata pentru vioară și pian de Mihai Mitrea Celarianu *11.36:* Muzică populară *12.00:* Muzică din operete interpretată de soliștii Operei de stat din Timișoara *12.30:* În săli și pe stadioane *12.50:* Muzică ușoară românească *13.10:* Balada haiducească de Paul Constantinescu; Rapsodia I de Marțian Negrea *14.00:* Din muzica popoarelor *14.40:* Muzică instrumentală *15.00:* Cîntece și jocuri populare *15.30:* Prelucrări corale *15.45:* Actualitatea literară în ziarele și revistele noastre *16.00:* Recital Teodora Lucaciu *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntă formația de muzică ușoară condusă de Geiu Solomonescu *17.10:* Cîntece marinărești *17.26:* Concertul nr. 1 pentru pian și orchestră de Chopin — solist Maurizio Pollini *18.08:* Program muzical pentru fruntași în producție *18.27:* Sextetul în re minor „Amintiri din Florența" de Ceaikovski *19.00:* În pas cu știința *19.20:* Albumul vocilor celebre (II) *20.10:* Din repertoriul cîntăreței Maria Tănase *20.25:* Muzică de dans *21.15:* Carnet plastic *21.25:* Melodii populare *22.25:* Cîntă Milva — muzică ușoară *22.40:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Muzică ușoară *10.30:* Triptic simfonic de Carmen Petra Basacopol; Tablouri din baletul „La poarta țării basmelor" de Iodal Gabor *11.00:* Corul de copii al Radioteleviziunii *11.15:* Jocuri populare *11.30:* Sonata pentru pian de Liviu Comes; Trei cîntece pentru cvintet de suflători de Paraschiev Hagiev *12.05:* Uverturi și potpuriuri *12.30:* Piese simfonice *13.00:* Melodii populare din țări socialiste *13.30:* Valsuri *14.10:* Coruri din operе *14.35:* Melodii de estradă *15.00:* Suita de balet „Dragostea vrăjitoare" de De Falla *15.23:* Cîntece și jocuri *16.10:* Uverturi la operete *16.30:* Știința în slujba păcii *16.40:* Cîntece *16.57:* Cîntă Ioana Nicola și Mircea Buciu *17.30:* Însemnări de reporter *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Muzică instrumentală și vocală *18.30:* Cîntece lirice *18.55:* Concertino pentru harpă și orchestră de coarde de Alfred Mendelsohn — solistă Liana Pasquali; Frescă antică de Theodor Rogalski *19.30:* Pe teme internaționale *19.40:* Muzică populară *20.15:* Muzică de dans de Nicolae Kirculescu *20.30:* Noapte bună, copii *20.40:* Cîntă Lucia Roic și Nicolae Tărănu *21.10:* Muzică de dans *21.45:* Agendă teatrală *22.00:* Romanțe *22.30:* Din operele lui Rossini *23.10:* Simfonia a VII-a de Schubert *0.04:* Muzică de dans.

Programul III *21.10:* Simfonia „Harold în Italia" de Hector Berlioz *21.49:* Prelucrări de folclor ale compozitorilor noștri *22.15—22.59:* Muzică de dans.

În pagina 4:
PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"
Macheta: Ion Vulpescu

41.505

Film distins la cea de-a XVI-a ediție a Festivalului internațional al filmului de la Cannes cu următoarele premii:

— PREMIUL PENTRU ADAPTARE CINEMATOGRAFICĂ
— PREMIUL PENTRU TEHNICĂ CINEMATOGRAFICĂ (decernat de Comisia superioară tehnică franceză)

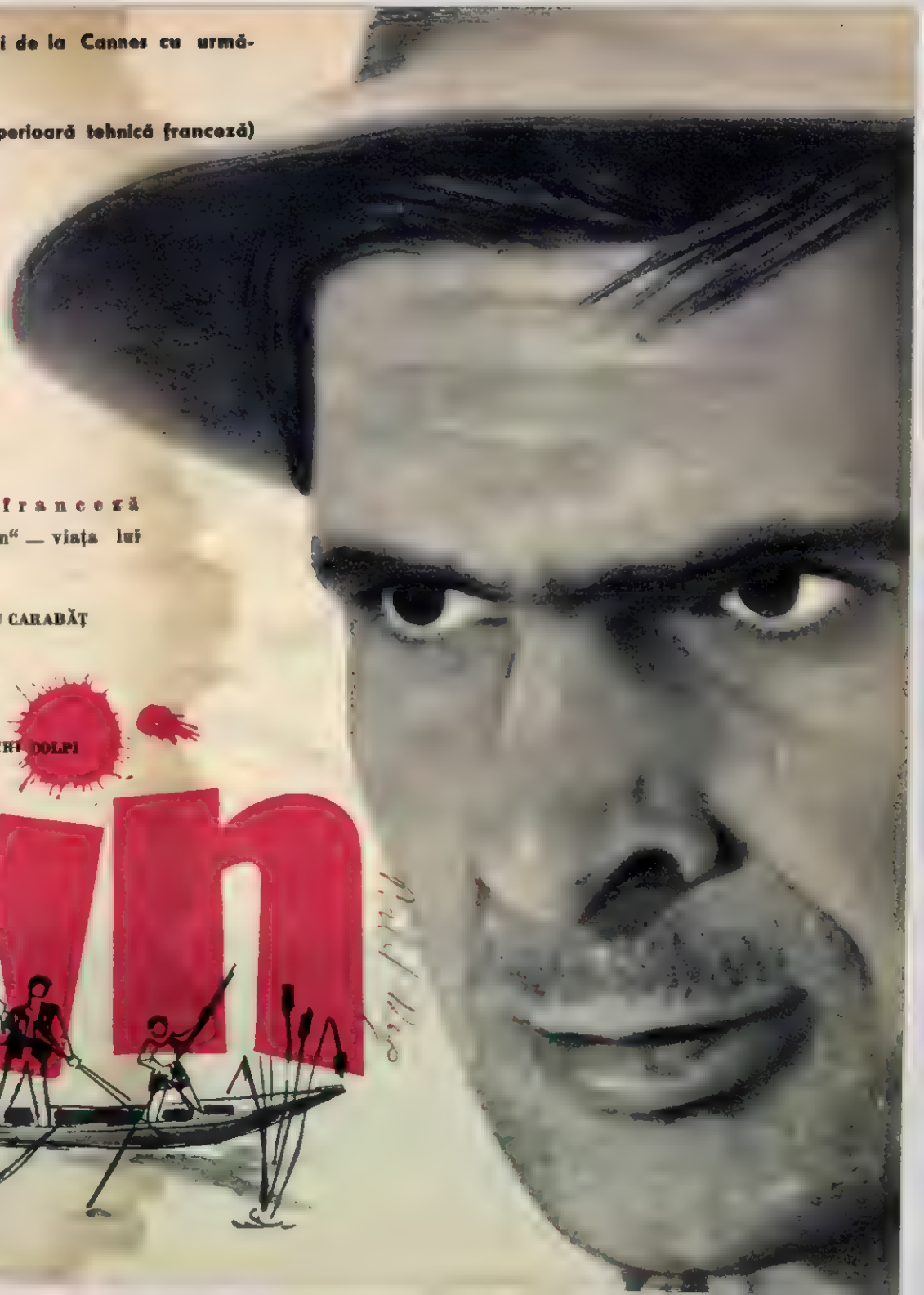

O coproducție romîno-franceză

după romanul lui Panait Istrati „Codin" — viața lui Adrian Zograffi

Scenariul și regia:	**HENRI COLPI**
Adaptare:	**YVES JAMIAQUE, DUMITRU CARABĂȚ HENRI COLPI**
Dialoguri:	**YVES JAMIAQUE DUMITRU CARABĂȚ**
Imaginea:	**MARCEL WEISS ADOLPHE CHARLET**
Muzica:	**THEODOR GRIGORIU**
Cîntece:	**THEODOR GRIGORIU și HENRI COLPI**
Scenograf:	**MARCEL BOGOS**

Codin

Cu:

Alexandru Virgil Platon, Răzvan Petrescu, Françoise Brion, Nellie Borgeaud, Germaine Kerjean, Maurice Sarfati, Eliza Petrăchescu, Grațiela Albini, Eugenia Bosînceanu, Nicolae Budescu, Mihai Fotino, Dorin Dron, Mihai Mereuță.

Anul XII nr. 38 (434) — 21 septembrie 1963

Flacăra 38

Negru și roșu. Fotografie de A. MIHAILOPOL

REDACȚIA: BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța poștală: 3507, Of. 33
Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL REVISTEI 2 LEI. ABONAMENTE: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Proletari din toate țările, uniți-vă!
Anul XII nr. 38 (434) — 21 septembrie 1963

flacăra 38

Fotocronica Flacării ◆

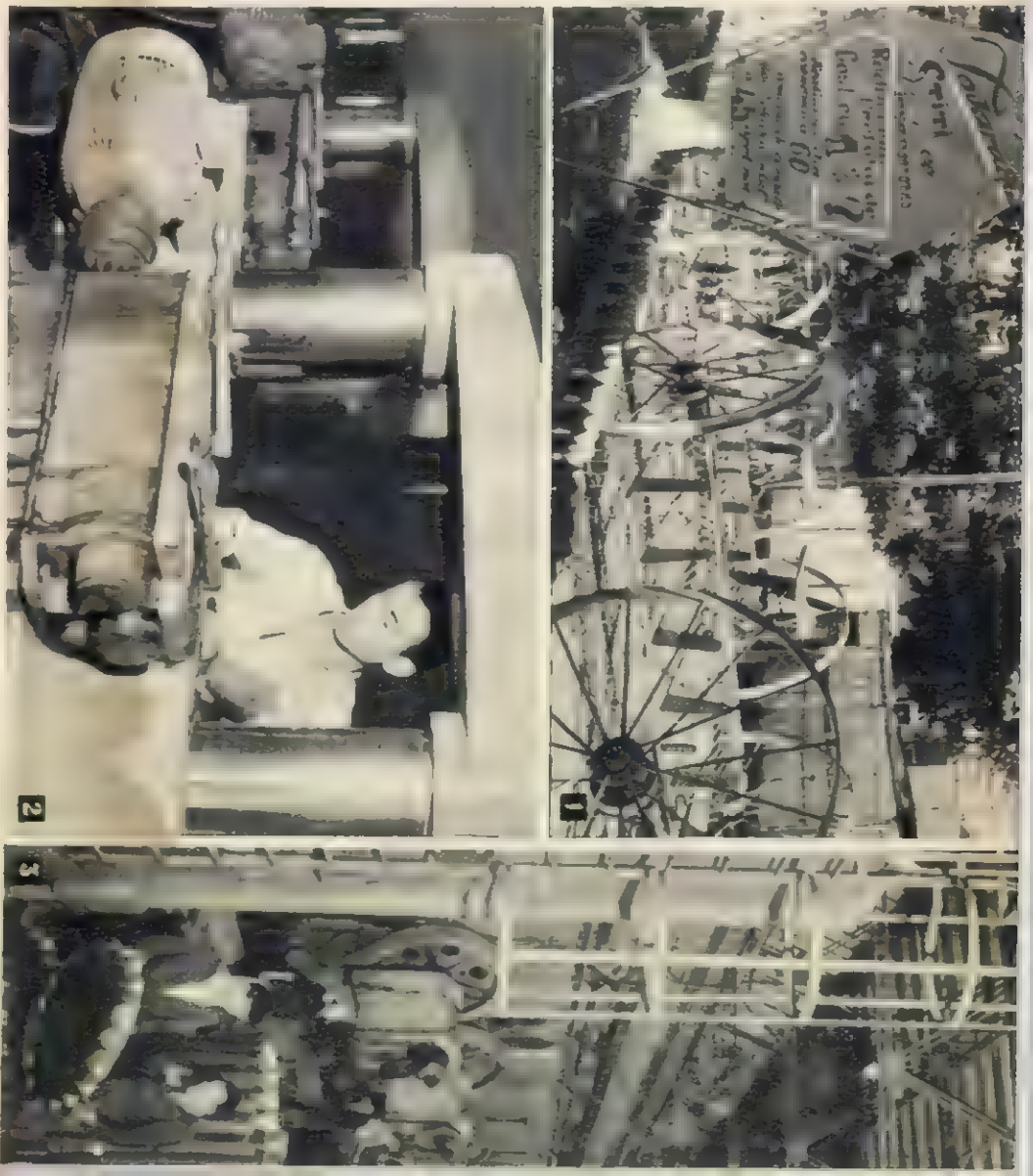

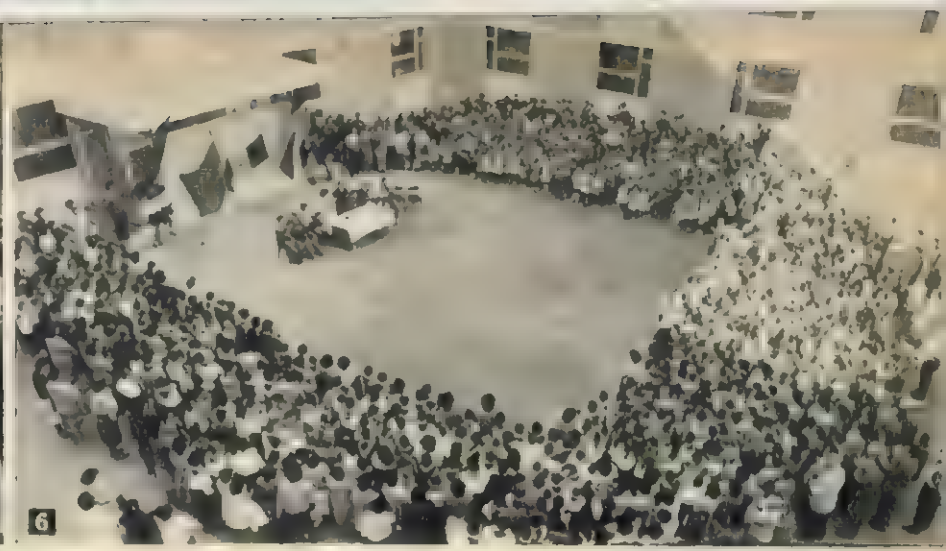

SE PREGĂTESC PENTRU '64

Peste 230 de măsuri tehnico-organizatorice, estimate global la peste 3 milioane lei economii. Acesta este numărul propunerilor făcute pînă în prezent de către constructorii de mașini agricole de la uzinele „Semănătoarea", în vederea trecerii la îndeplinirea planului de producție pe anul viitor. Dintre acestea, 80 de propuneri se referă la creșterea productivității muncii, iar 35 la economii de metal și, implicit, la reducerea prețului de cost. Reducerea numai cu 1% a prețului de cost reprezintă pentru activitatea de azi a uzinei contravaloarea a 60 de combine sau a 45 de apartamente. De acest fapt îți amintește și panoul de la intrarea în uzină (foto 1).

În ce privește economia de metale, pînă la ora aceasta, adică în cadrul planului pe 1963 — realizat pînă acum la toți indicatorii, ca o chezășie a activității viitoare — s-au economisit aproape 300 de tone metal, ceea ce ar corespunde cu metalul necesar fabricării a 100 de combine.

Și acum, cîțiva pași prin halele uzinei — acolo unde se fac în prezent pregătirile „pe viu". Iată-ne în atelierul de „debitat" metale (de croire a unor piese) pentru combine (foto 2). Aici s-au instalat mașini noi, cu ferestre circulare, iar munca este în așa fel organizată încît un om poate urmări activitatea mai multor mașini deodată. O hală nouă, cu instalații noi, adăpostește acum atelierul de presaj (foto 3). Prin crearea unor condiții mai bune de muncă producția și productivitatea muncii în acest atelier vor crește simțitor. Electricianul Radu Constantin (foto 4) a făcut pînă acum 12 valoroase propuneri în legătură cu pregătirile pentru trecerea la îndeplinirea planului pe 1964. Tot în 1964, atît în fabricarea combinelor, cît și a altor mașini agricole, peste 30 de repere din metal vor fi înlocuite cu piese din masă plastică (foto 5) — avînd drept rezultat importante economii de metal și reduceri ale prețului de cost.

Fotocronica Flacării ♦ Fotocro

NOUL AN ȘCOLAR

Luni s-au deschis în toată țara școlile elementare și medii. Iată două aspecte de la o nouă școală — Școala elementară de 8 ani nr. 85, construită în șoseaua Mihai Bravu din București. Deschiderea festivă (foto 6) și prima oră de școală pentru o nouă generație de elevi (foto 7).

LA ORDINEA ZILEI: PORUMBUL

Recoltatul și înmagazinarea în bune condițiuni a porumbului sînt în aceste zile în centrul atenției oamenilor muncii din agricultură. Iată cîteva imagini din această vastă campanie: înmagazinarea porumbului la G.A.C. „Chirnogi", raionul Oltenița (foto 8); la baza de recepție Urziceni se primesc zilnic mari cantități de porumb contractate cu gospodăriile agricole de stat și colective (foto 9); alegerea porumbului de sămînță la G.A.C. din comuna Sprîncenata, regiunea Argeș (foto 10).

PAVILIOANE ROMÎNEȘTI LA TÎRGURI INTERNAȚIONALE

De la tîrgurile internaționale organizate în ultima vreme în diferite țări ne-au parvenit fotografiile de față. Ele reprezintă: un aspect exterior al pavilionului R.P.Romîne la cel de-al 65-lea Tîrg internațional de la Zagreb, R.S.F. Iugoslavia (foto 11); vizitarea pavilionului R.P. Romîne la cel de-al 28-lea Tîrg internațional de la Salonic (Grecia) de către primul ministru Pipinelis și alte oficialități grecești (foto 12); aspect de la pavilionul R.P. Romîne la Tîrgul internațional de mostre de bunuri de larg consum de la Frankfurt pe Main, din R.F. Germană (foto 13); vizitarea pavilionului țării noastre la cel de-al 32-lea Tîrg internațional de mostre de la Ismir (Turcia) de către Ahmed Oguz, ministrul Comerțului al Turciei (foto 14).

PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 22 SEPTEMBRIE *8.50:* Gimnastică *9.00:* Emisiunea pentru copii și tineretul școlar: De la Cluj la Polul Sud — scenetă de György Méhes; Telejurnalul pionierilor; Poșta copiilor *10.30:* Rețeta gospodinei *11.00:* Emisiunea pentru sate *19.00:* Program de varietăți — transmisiune din studioul de concerte al Radioteleviziunii. Își vor da concursul: Gr. Vasiliu-Birlic, Ioana Radu, Angela Moldovan, Silvia Chicoș, Silly Popescu, Irinel Liciu, Ion Dacian, Gabriel Popescu, Nicolae Băluță, Damian Luca, Gabriela Kereny (R.P.U.), Ion Piso, Nae Roman, Dem. Rădulescu, George Bunea, Maria Mitrache, Ovidiu Tarna, frații Mentzel, Edgar Pallacios (Ecuador) și alții *20.00:* Jurnalul televiziunii *20.15:* Partea a II-a a emisiunii de varietăți *21.30:* Emisiunea „Comici vestiți ai ecranului". În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

LUNI 23 SEPTEMBRIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.10:* Pentru micii fotografi: Zâmbiți, vă rog! (IV) *19.35:* Filmul „Ordinul Anna" *21.00:* Recital vocal-instrumental cu Vera Rudeanu, Valeria Savu, Octav Enigărescu, Margareta Török, Emil Bicica, Alexandru Nicolae *21.40:* Telesport. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

MARȚI 24 SEPTEMBRIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.10:* Pentru cei mici: Un concurs neobișnuit *19.30:* Emisiunea „Expoziția tinerilor artiști plastici" *19.50:* Emisiune de știință *20.05:* Șah *20.20:* Teatrul, artă realistă (VII): William Shakespeare — exemplificări din Romeo și Julietta, Henric al IV-lea, Macbeth, Furtuna. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic

JOI 26 SEPTEMBRIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.10:* Pentru copii: Piticul năzdrăvan *19.40:* Universal 650 — reportaj filmat la uzinele „Tractorul"-Brașov *20.00:* Emisiunea „Liviu Rebreanu și genul scurt" *20.40:* Triumf pe gheață — aspecte de la campionatul mondial de patinaj viteză *21.00:* Cîntece și dansuri populare românești — interpretează ansamblul artistic al Ministerului Forțelor Armate. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

VINERI 27 SEPTEMBRIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.10:* În vizită la Muzeul literaturii române (I) — De la scrisoarea lui Neacșu la versurile poeților Văcărești *19.35:* Emisiunea „Din viața animalelor" *20.00:* Emisiunea „Săptămîna" *21.00:* Selecțiuni din operete. Își dau concursul: Lili Dușescu, Vali Niculescu, Adriana Codreanu, Ludovic Spiess, Mircea Nemeș, Gheorghe Hazgan, Gabriel Gheorghiu. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

SÎMBĂTĂ 28 SEPTEMBRIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.10:* Prietenii lui Așchiuță *19.45:* În fața hărții *20.00:* Filmul „Lupeni 29" *22.20:* Muzică distractivă cu Nicușor Predescu, Maria Moraru, Vasile Micu. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

În paginile 21-23
Programul de radio

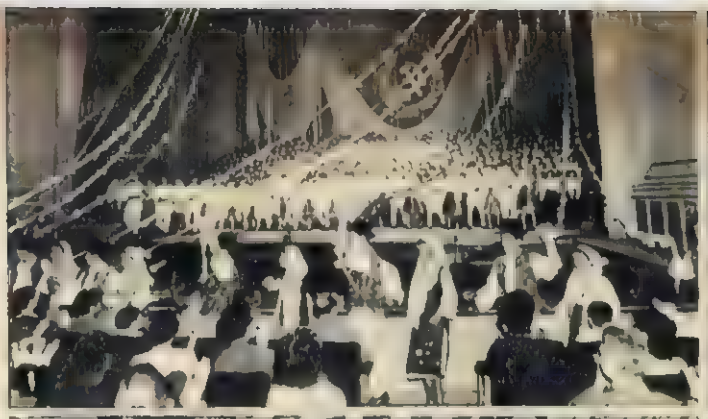

Fotocronica Flacării

1 Imagine de la spectacolul festiv prezentat de formațiile fruntașe pe regiunea București la cel de-al VII-lea concurs pe țară. Tabloul final al spectacolului.

2 În urma măsurilor luate în vederea interzicerii — cu începere de la 1 octombrie — a claxonatului în București, se poate observa de pe acum o îmbunătățire a circulației pietonilor.

3 La Fabrica de antibiotice Iași vor intra în producție în trimestrul IV două medicamente noi: Moldamin și Solvocilin.

4 O dată cu venirea toamnei s-au deschis și tradiționalele mustării.

5 Creșterea nivelului apelor riului La Plata a provocat inundații în suburbiile capitalei argentiniene — Buenos Aires.

6 După referendumul popular prin care s-a aprobat constituția, Ahmed Ben Bella (în fotografie) a fost ales președinte al Republicii Algeria.

7 Pe străzile Stockholmului a avut loc recent o manifestație pentru pace a tineretului, la care — așa cum se vede în fotografie — poliția suedeză a intervenit operînd arestări.

Căi cu fin sau o parte din „materia primă" necesară „fabricării" viitoarelor loturi de taurine.

Tone carne la hectar

Înainte de a fi ceea ce sînt, carnea, laptele, ouăle, lîna, penele și tot ce derivă din celulă vie într-un sector zootehnic — se „ivesc" mai întîi pe întinsul pășunilor și fînețelor naturale.

Un inginer zootehnist priceput poate determina relația științifică dintre cantitatea X de furaje și numărul aproximativ al animalelor care vor apărea și se vor dezvolta într-o perioadă anumită de timp. Sau, înlocuind termenii unui cunoscut citat, același inginer, privind peste întinsul pășunilor, poate întrezări în locul porumbului, trifoiului, sfeclei furajere etc., viitoare cîrduri de păsări, turme de mioare sau cirezi de bovine.

Cu alte cuvinte, într-o unitate agricolă condusă de oameni harnici și pricepuți, „materia primă" trece, la fel ca într-o uzină, prin toate fazele ei de „prelucrare", prinzînd viață (de data aceasta nu în sens metaforic!) după un plan exact, prevăzut cu indici de cantitate și calitate și cu termeni preciși de livrare.

Să luăm spre exemplificare planul de producție al G.A.C. „Steaua roșie" din comuna Mădăraș, regiu-

Liviu MAIOR

(Continuare în pag. 6)

Vreme de 21 de zile, proaspeții născuți ai sectorului taurin sînt, după cum se vede, alăptați cu biberonul.

nea Crișana. Sub îndrumarea organizației de partid și a consiliului de conducere, colectiviștii de aici și-au propus în toamna anului trecut să realizeze în 1963, numai din creșterea animalelor, un venit net de 2.911.500 lei. Cînd s-a definitivat acest plan, afară ploua cu găleata. Pe întinsul tarlalelor, nici urmă de verdeață. În schimb în hambare erau saci plini cu boabe de porumb, cu sămînță de trifoi, borceag, sfeclă, mazăre... În grajduri și saivane, la iernat, animalele ce constituiau șeptelul existent la acea dată. Trei elemente disparate care acolo, în sala mare de ședințe a colectivei, în urma zecilor de propuneri și analize științifice, urmau să devină: 1.079 bovine (dintre care 365 vaci cu lapte), 2.531 porcine (dintre care 198 scroafe), 3.397 ovine și 10.000 păsări sau, raportate la 100 de hectare: 40,2 bovine, 120,6 ovine și 75,2 porcine. Cifrele acestea erau stabilite calculîndu-se productivitatea medie a fiecărui sector în parte. S-a hotărît de pildă ca, prin montă dublă, fiecare scroafă să fete cîte 12 purcei, la fiecare sută de vaci să se obțină 90 de viței și la fiecare mie de ouă, un număr cît mai mare de pui de găină și boboci de gîscă. Referindune la un vechi și cunoscut proverb, putem spune că gospodarii din Mădăraș au infirmat faptul că nu e posibil să valorifici blana ursului din pădure. Cu o condiție: aprecierile să fie făcute pe baze riguros științifice și să se depună toate eforturile posibile în vederea îndeplinirii planului propus.

★

Sătenii Mădărașului se bucură de o veche tradiție în domeniul creșterii animalelor. În trecut vacile Siementhal, porcii Mangalița și oile țigăi ale localnicilor atrăgeau chiar și atenția specialiștilor din alte țări. Pornind la dezvoltarea avutului social al G.A.C. printr-o sporire rapidă a efectivului de animale, colectiviștii Mădărașului au folosit experiența bogată acumulată de generații de crescători de vite, părăsind în același timp numeroase practici primitive, neștiințifice, dăunătoare. Noile metode aplicate în domeniul creșterii animalelor le-au dat posibilitatea să pună bazele unui nou „obicei al pămîntului", care prelua tot ce era bun din experiența trecutului, ținînd seamă în același timp de ultimele cuceriri științifice în domeniul zootehniei.

Dar să revenim... la oile noastre.

Despre oi, comunistul Ioan Cicortaș, azi brigadier al sectorului zootehnic, ne-a povestit următoarea întîmplare:

— Într-o iarnă mă pomenesc la mine acasă cu un păcurar sibian. Omul îmi cere îngăduință să-și adăpostească în ogradă turma de oițe (în paranteză fie spus, ciobanii Sibiului, care în trecut, în căutare de pășuni, își mînau mioarele pînă în cîmpiile Turciei sau în stepele Caucazului, au crescut tocmai de aceea o singură rasă de oi: rezistenta țigaie românească). Dimineața, cînd ne sculăm, ce să vezi: zăpadă pînă în brîu. „Ce-ai făcut, omule?", m-am speriat eu. „N-au nimic", a rîs păstorul. Și-ntr-adevăr: oile s-au ridicat și, scuturîndu-se de zăpadă, și-au văzut tefere de drum. „De un singur lucru trebuie să ne ferim, mi-a spus ciobanul la plecare: să nu dăm oile la berbeci înainte de luna lui octombrie. Dacă mieii se nasc în martie și aprilie, se împacă și cu frigul, și cu căldura".

Gospodarii din Mădăraș au crescut în trecut tot oi țigăi. Iarna le-au adăpostit în saivane, dar, ca și păstorii sibieni, s-au conformat învățămintelor moștenite prin datină: fătările trebuie să aibă loc numai o dată cu sosirea primăverii.

Vă închipuiți deci cîtă zarvă a stîrnit propunerea făcută anul trecut de către organizația de partid și consiliul de conducere al colectivei de a se trece în 1963 la metoda fătărilor timpurii. Nenumărați îngrijitori (printre care s-a numărat chiar și brigadierul fruntaș Ioan Cicortaș) au clătinat cu îndoială din cap. Cu toate acestea, exemplul comuniștilor din gospodărie (care și-au luat angajamentul să respecte cu strictețe cele două condiții: îngrijirea atentă a mieilor și aprovizionarea din vreme cu furaje abundente) a fost urmat pe rînd de către toți îngrijitorii sectorului ovine.

Așa s-a întîmplat că în miez de iarnă saivanele s-au umplut de behăitul sutelor de mieluși născuți. Monta timpurie (începută încă în august) și furajele abundente pregătite din vreme au permis această derogare de la tradiția mielului fătat primăvara, dînd posibilitate crescătorilor să obțină încă în decursul iernii cea mai mare parte a efectivului de oi planificate.

Nopți de-a rîndul, înșelîndu-și somnul, inginerul zootehnist Sabin Boleac, împreună cu echipele de ciobani au vegheat oile. Fiecare proaspăt născut (anunțat printr-un adevărat semnal de alarmă) era de îndată șters cu prosopul, adăpostit la căldură și supravegheat toată vremea. Hrănirea oilor-mame cu concentrate în perioada de gestație și-apoi, primăvara, ieșirea acestora pe izlazurile cu iarbă proaspătă au avut drept rezultat mărirea considerabilă a perioadei de lactație. În plus mioarele, născîndu-se mai devreme, au avut tot timpul ca, o dată cu toamna, să devină apte pentru reproducție. Rezervarea celor trei luni friguroase pentru fătări timpurii a însemnat totodată creșterea simțitoare de la un an la altul a natalității pe întreg sectorul ovin.

În celelalte ramuri zootehnice, „fabricarea" noilor efective de animale a început însă o dată cu primele semne de împrimăvărare. Și a început prin asigurarea materiei prime necesare, trecute în planul de producție: 1.075 tone fînuri, 10.567 tone masă verde din pășuni și alte culturi, 270 tone dovleci și sfeclă furajeră, 3.169 tone nutreț murat, 2.400 tone coceni de porumb, 773 tone paie... Sau cu alte cuvinte asigurarea pe toată perioada anului a necesarului de furaje, pe bază de rații întocmite după normele științifice de furajare. În plus, în afara însămînțărilor prevăzute, mai multe echipe de colectiviști au curățat izlazurile de pietre, mărăcini și mușuroaie, iar altele au împrăștiat pe întinsul pășunilor mii de kilograme de superfosfați și îngrășăminte naturale.

Producția de animale putea, așadar, să înceapă. Și a început. Mii de puișori și boboci de rață, sute de viței și sute de purcei au ajuns să vadă pe rînd lumina zilei. Dintre toți aceștia doar ultimii s-au putut bucura un răstimp de... căldura maternă; în rest, puișorii „produși" de incubatoare s-au trezit într-o lume lipsită de mame și tați,

muzica

APLAUZELE

Ați observat că publicul sălilor de concert și operă devine din ce în ce mai generos, mai curtenitor față de artiști? Se aplaudă mult; mai zgomotos sau mai rezervat, publicul săvîrșește acest ritual chiar dacă ceea ce a ascultat nu l-a entuziasmat întotdeauna. Iar fluieratul, ca formă spontană de manifestare a criticii, a ieșit de mult din uz.

Fenomen pozitiv, desigur. Am greși dacă n-am recunoaște că și arta compozitorului sau a interpretului cîștigă de pe urma lui: artistul este stimulat în elanul său creator atunci cînd știe că se adresează unui public receptiv și cordial.

Nu trebuie însă subapreciate nici consecințele negative ale acestui progres înregistrat de public în ceea ce privește eleganța reacțiilor sale. Dacă pe unii artiști îi stimulează, pe foarte mulți dintre ei această amabilitate necondiționată a ascul-

În planul de producție al G.A.C. din Mădăraș, colectiviștii și-au luat angajamentul să obțină anul acesta un număr sporit de oi.

tătorilor îi face să devină mai puțin severi față de ei înșiși. Știind că publicul este îngăduitor, dirijorul își permite să vină la pupitru fără a fi studiat suficient partitura, pianistul apare la infinit cu același concert de Mozart; violonistul intonează fraza muzicală cu nepăsare ș.a.m.d. De cîte ori nu sînt trecute cu vederea asemenea slăbiciuni de către ascultători, care nici nu așteaptă să se stingă ultimul acord pentru a izbucni în aplauze.

Da, o bună parte a amatorilor de muzică se arată mult prea grăbiți să aplaude. Și această grabă a lor umbrește adesea elevația manifestării artistice. Nu vi s-a întîmplat uneori să fiți cuprinși de ciudă cînd, în plină desfășurare a operei, unii spectatori izbucnesc în aplauze, însoțite de „bravo X", pentru a saluta și bemolul sau do-ul luat de tenor, acoperind astfel prin ovațiile lor muzica ce urmează performanței solistului și silindu-i de cele mai multe ori pe interpret să întrerupă spectacolul timp de cîteva clipe? Vraja transpunerii artistice s-a risipit, iar în locul lui Faust sau Canio apare în fața noastră tenorul „X", făcînd reverențe publicului exaltat. Nu mai puțin penibil e sentimentul încercat la unele finaluri de act, cînd orchestra are de cîntat adesea cele mai poetice fraze, dar pe care nu le mai putem auzi din cauza aplauzelor dezlănțuite din momentul în care cîntărețul a intrat în culise sau cortina a început să cadă. Aceste cîteva clipe de nerăbdare pot uneori compromite impresia creată de-a lungul unui întreg act.

Nu încetez să mă întreb de ce o foarte mare parte a melomanilor, a căror sensibilitate pentru muzică nu poate fi pusă la îndoială, ignoră sau subapreciază valoarea tăcerii, ca reacție la o manifestare artistică superioară. Cînd ești subjugat de o creație componistică sau interpretativă, cel mai firesc mi se pare a fi sentimentul reculegerii. Măcar pentru cîteva clipe te simți copleșit de trăirile pe care compozitorul sau interpretul ți le-a prilejuit. În asemenea împrejurări, un ascultător sensibil trece cu foarte multă greutate din starea de extaz în aceea a ovațiilor. Debussy spunea: „O autentică impresie a frumuseții nu ar putea avea alt efect decît tăcerea... Vă vine oare în gînd să aplaudați ori de cîte ori asistați la această feerie cotidiană care este moartea soarelui?"

Artiștii autentici, creatori de valori răscolitoare, preferă aplauzelor zgomotoase, mai mult sau mai puțin formale, reculegerea semnificativă a ascultătorilor paralizați de emoție. Ei gîndesc aidoma lui Mozart cînd îi comunica soției sale Constanza succesul obținut la operă: „Duetul Mann und Weib și Glockenspiel-ul din primul act au fost ca de obicei bisate. La fel, în actul al II-lea terțetul tinerilor. *Dar ceea ce prefer este aprobarea tăcută*".

Extremitățile se ating. Dacă tăcerea (cel puțin temporară) poate reprezenta forma supremă de manifestare a satisfacției, ea ar putea să fie adoptată și ca formă firească de manifestare a rezervei, a dezacordului. Că nu se mai fluieră la concert și la operă este poate un semn de civilizație; dar este păcat să dispară și imboldul ce genera această reacție — sinceritatea cu care publicul spunea artistului că nu s-a achitat demn de sarcina sa. Mi se par fără sens aplauzele cu care un public prea indulgent gratulează pe interpretul care nu i-a produs nici o încîntare. A fluiera ar fi desigur deplasat, dar a tăcea semnificativ este o manifestare pe deplin justificată de necesitatea sincerității, a corectitudinii în raporturile dintre artist și public. De ce în sălile de concert și operă să nu se instaureze același spirit de dreptate, aceeași răspicată rostire a adevărului, pe care de multe ori le întîlnim într-un stadion sportiv? Este oare firesc ca spectatorii unui meci de fotbal să nu-l cruțe pe jucătorul nepriceput, dar la concert să aplaudăm cînd interpretul își etalează insuficiențele? Mai multă cumpătare în aplauze! Arta nu va avea decît de cîștigat.

George BĂLAN

iar viețușii au fost despărțiți de mame și alăptați artificial încă din primele ore ale vieții lor.

Îngrijitoarea Maria Isai, care în trecut a crescut mii de pui de găină cu „ajutorul" cloștilor, a învățat cu această ocazie că lipsa găinii-mamă nu poate fi suplinită decît prin întocmirea unor rații alimentare complexe: lapte smîntînit, brînză de vacă, uruială de porumb, de orz, de ovăz, făină de sînge, morcovi etc.

Rațiile alimentare alcătuite după criterii științifice, înlocuind porțiile pe care mamele le prepară de milioane de ani, și-au dovedit de îndată eficiența în toate ramurile sectorului zootehnic. Cantitățile necesare de unități nutritive și albumină digestibilă, conținute de rațiile zilnice întocmite de tovarășul Sabin Boleac, au dat posibilitate fruntașilor Gheorghe Luncan și Florian Rus să obțină zilnic un spor mediu de 600-1.000 gr pe cap de viței, iar în sectorul porcin— între 400 și 500 gr de fiecare purcel (record realizat de îngrijitorul Mihai Herdean). Sau cu ceva mai mult decît sporul zilnic înscris în planul de producție al sectorului zootehnic.

Sub îndrumarea comitetelor de partid regional și raional și cu sprijinul activ al cadrelor de specialiști de la Oradea și București, o dată cu munca de creștere a proaspătului efectiv de animale a fost continuată anul acesta și activitatea de îmbunătățire a raselor existente. După introducerea găinii de Rhode Island în locul pestriței de Salonta și după înlocuirea țigăii prin Merinosul de Palas și a bovinelor metise prin bălțata românească — a sosit rîndul tradiționalei Mangalița, care primăvara aceasta a fost nevoită să lase locul metișilor obținuți prin încrucișări cu porcul din rasa Landrace.

Cîtă zarvă n-a mai produs și noul musafir! Multă vreme o bună parte din îngrijitori au fost de părere că noul „Ghiță" nu face două parale. „E sensibil la frig, sensibil la căldură, mănîncă cît zece și nu face slănină". Bietul Landrace! Tocmai marele lui avantaj — acela de a nu aduna slănină, crescînd în schimb în carne — n-a fost înțeles la început.

În țara lui de baștină fermierii i-au ținut ascuns multă vreme „secretul de fabricație", scoțîndu-l peste granițe doar în cutii de conserve sau în vagoane frigorifice.

De fapt, nici un secret. De îndată ce crescătorii au părăsit vechile metode aplicate în creșterea Mangaliței și au acordat porcului de Landrace o îngrijire mai atentă, servindu-l cu rații complexe, proaspătul musafir s-a simțit bine și la Mădăraș, crescînd în greutate într-un răstimp de șapte luni cît crește Mangalița într-un an de zile, oferind mai multă carne, ba chiar... două coaste — adică două gustoase cotlete — în plus.

Recapitulînd metodele științifice aplicate în creșterea animalelor de către membrii G.A.C. „Steaua roșie", nu se poate să nu amintim și de înlocuirea montei naturale prin însămînțări artificiale, care au avut drept rezultat obținerea unor loturi uniforme de viței, purcei și miei, îmbunătățirea simțitoare a raselor și sporirea producției de lapte.

Desigur că, pînă acum, creșterea animalelor după metode strict științifice nu se bucură la G.A.C. din Mădăraș de o prea îndelungată vechime. Lărgirea efectivă a sectorului zootehnic a început abia în 1958, după Consfătuirea de la Constanța. Dar învățămintele desprinse din această consfătuire, recomandările date și ajutorul primit din partea organelor de partid și de stat au făcut posibile multiplele realizări dobîndite într-un răstimp de cinci ani. Comparînd efectivele de animale existente în 1958 (137 taurine, 434 porcine și circa 1.000 ovine) cu numărul înscris în planul de producție al anului 1963, vom înțelege ușor de ce colectiva din Mădăraș se bucură de un binemeritat renume, iar președintele ei, tovarășul Teodor Maghiar, a primit înalta distincție de Erou al Muncii Socialiste.

Introducerea metodelor înaintate în creșterea animalelor, inițiată de către organizația de partid din gospodărie, s-a bucurat în primul rînd de sprijinul comuniștilor – inginerul zootehnist Sabin Boleac și Ioan Cicortaș, brigadier.

Liviu MAIOR
Fotografii de S. STEINER

„Sîmbătă seara, duminică dimineața" de Karel Reisz aduce pe ecran viața și frămîntările unui tînăr muncitor (interpreții principali: Albert Finney și Rachel Roberts).

TENDINȚE NOI ÎN CINEMATOGRAFIA BRITANICĂ

După perioada postbelică de relativă înflorire a filmului britanic, ilustrată de operele unor cineaști ca Anthony Asquith, Laurence Olivier, Carol Reed sau David Lean, cinematografia engleză a intrat într-o perioadă de regres. Vegetînd la nivelul „tradiționalei" comedii englezești și al nu mai puțin banalelor filme polițiste sau de groază, producția națională a fost redusă la proporții modeste. În asemenea condiții frecventarea sălilor de cinema a slăbit simțitor. Dar pentru oamenii de afaceri capabili să-și investească banii astăzi în cinematografie și mîine în fabrici de conserve această situație nu constituie o catastrofă. Jumătate din numărul sălilor de cinema au fost dezafectate și transformate în dancinguri, magazine sau popicării, aducînd și sub această formă profituri antreprenorilor. Iar pentru a „îndigui" criza în producția de filme se recurge la participarea în realizarea unor superproducții internaționale de genul filmelor-mamut, menite să cucerească piețele străine. În asemenea pelicule prostul gust se întrece cu proslăvirea „superman"-ului și cu falsificarea istoriei.

Două uriașe trusturi, „Rank Organisation" și „Associated British", exercită în mod practic un monopol asupra ecranului englez. Ele țin sub control nu numai o rețea de circa 2.500 de cinematografe, ci totalitatea ramurilor componente ale cinematografiei, de la studiouri și laboratoare de prelucrare a peliculei pînă la publicațiile sau instituțiile de credit specializate. În asemenea condiții e de la sine înțeles că fără „binecuvîntarea" trusturilor îi e deosebit de greu unui cineast să găsească mijloacele și creditele necesare pentru a produce un film de inspirație neconformistă.

Și totuși, nevoia de a spune adevărul despre Anglia zilelor noastre a insuflat unui grup de cineaști independenți puterea de a rupe cercul vicios. Gruparea „Free Cinema", constituită în jurul criticului Lindsay Anderson, s-a dedicat la început filmului documentar de scurt metraj, prin intermediul căruia a explorat sectoare pînă atunci inedite ale vieții engleze.

Mai tîrziu, contactul cu gruparea literară cunoscută sub numele de „Tinerii furioși" a furnizat cineaștilor de la „Free Cinema" tematica primelor filme de lung metraj și le-a permis să constituie ceea ce s-ar putea denumi „noul val" al cinematografiei engleze. Trăsătura cea mai prețioasă a tinerei grupări o constituie orientarea afișată spre realitățile și contradicțiile vieții sociale contemporane ale țării. Îi interesează în continuare lumea celor simpli — muncitori, mici funcționari — și în special tineretul, în rîndul căruia crește împotrivirea față de idealurile mincinoase ale lumii

capitaliste și față de primejdia războiului atomic. Prin răsunătorul său succes internațional, filmul „Drumul spre înalta societate", realizat de Jack Clayton după un roman al lui John Braine, unul din „tinerii furioși", deschisese tematicii sociale calea spre ecranul englez. O dată creat precedentul, filmele se succed unul după altul...

Spre deosebire de Joe Lampton, care acceptă regulile societății și ucide tot ce e omenesc și curat într-însul pentru a cuceri un loc în vîrful piramidei („Drumul spre înalta societate"), Porter, eroul filmului „Privește îndărăt cu mînie", realizat de Tony Richardson (după piesa dramaturgului John Osborne, liderul „furioșilor"), e un răzvrătit. Revolta lui împotriva ipocriziei, a monotoniei și închistării care au descompus de mult mitul „căminului englez ideal" are însă un caracter anarhic, declarativ. În al doilea film al său (prezentat nu demult pe ecranele noastre), Tony Richardson adaptează o altă celebră piesă a lui Osborne, „Cabotinul". Și de această dată tragedia ratării lui Archie Rice apare în mod evident determinată de chinuitoarea mediocritate a mediului său social și de iadul familial.

Nemulțumirea tineretului față de conformismul și lipsa de orizont a lumii în care e silit să trăiască își găsește o expresie mai clară în filmul lui Karel Reisz — „Sîmbătă seara, duminică dimineața" (premiat la Festivalul de la Moscova în 1961), ecranizare a cărții cu același titlu a lui Allan Sillitoe. Într-un stil apropiat de cel al documentarului, filmul pătrunde în lumea proletariatului londonez, descriind sfîrșitul de săptămînă al tînărului muncitor Arthur Seaton. Frămîntările eroului, protestul său — izolat, e drept, dar deplin conștient — constituie în fond un refuz de a lua drept imuabile rînduielile nedrepte existente.

Refuzul de a se resemna în fața vieții, nevoia de schimbare, aspirația spre nou răzbat — în ciuda unui aparent pesimism — și din filmele „Gustul mierii" de Tony Richardson (premiat la Cannes și Karlovy Vary în 1962) și „Un soi de dragoste" al regizorului John Schlesinger (premiat la Berlin în 1962).

Frustrată de dragostea mamei sale — o femeie stupidă și ușuratică — tînăra Jo, eroina filmului „Gustul mierii", găsește doar într-o scurtă idilă cu un marinar de culoare cîteva clipe de fericire, din păcate scump plătite. Marinarul s-a îmbarcat pentru o cursă lungă, mama pleacă după un nou amant, iar Jo, care așteaptă un copil, rămîne singură, în tristețea camerei igrasioase, sub cerul încețoșat al Londrei. În momentul cînd Jo e pe cale să recapete încrederea în viață datorită prieteniei dezinteresate a unui tînăr, întoarcerea „mamei rătăcitoare" după o nouă „deziluzie sentimentală" redeschide cercul vicios. Păstrînd tonul de o amară ironie, împletită cu un lirism discret, al piesei tinerei scriitoare Shelagh Delaney, regizorul a amplificat semnificațiile acestei tragedii contemporane. Atitudinea tinerei Jo nu e simplă răzvrătire inofensivă. Lipsa de răspundere față de tineret, intoleranța rasistă, puritanismul sînt condamnate cu vehemență, în numele unei generații care a început să caute cu luciditate adevărul.

Filmul lui Schlesinger „Un soi de dragoste" tratează cu mai multă ascuțime conflictul dintre generații. Desenatorul tehnic Vic Brown, fiu al unui mecanic de cale ferată, s-a îndrăgostit de colega sa Ingrid. S-au căsătorit și Vic a venit să locuiască în casa soacrei. Dar pretențiile și arivismul mic-burghez al acesteia amenință fericirea tinerei căsnicii. Tinerii trebuie să evadeze din această lume ipocrită și meschină, pentru a încerca să-și organizeze singuri o viață bazată pe sinceritate și respect reciproc.

O realizare mai recentă a lui Tony Richardson, inspirată după o altă lucrare a romancierului Allan Sillitoe, se intitulează „Singurătatea alergătorului de cursă lungă". În interpretarea plină de spontaneitate a actorului Tom Courtenay se reconstituie biografia unui tînăr aruncat de mizeria fizică și morală în rîndul delincvenților. Filmul a fost premiat la Festivalul de la Mar del Plata, iar actorul principal a fost distins cu premiul pentru interpretare. Același Tom Courtenay a fost ales drept protagonist al ultimului film semnat de John Schlesinger, „Billy mîncinosul". Și aici e vorba despre singurătate: singurătatea unui tînăr care nu se poate adapta la convențiile mic-burgheze și e veșnic în contratimp cu cei din jur.

Joan Littlewood, care și-a adăugat recent numele la lista regizorilor „noului val", nu e de fapt o debutantă. Ea are o lungă experiență teatrală ca regizoare a teatrului muncitoresc „Workshop". E, între altele, descoperitoarea piesei „Gustul mierii". Recentul ei film, „Vrăbiile nu pot cînta", al cărui titlu face aluzie la vrăbiile vopsite și vîndute drept canari, e o satiră la adresa iluziilor mic-burgheze despre o fericire limitată la o bunăstare „automatizată". Tonul ușor anticonvențional al comediei lui Joan Littlewood scoate în evidență ridicolul unei filozofii bazate pe mitul unei fericiri standard, într-o societate încremenită.

Răzvrătirea anarhică din prima epocă a „tinerilor furioși" a rămas mult în urmă. Operele „noului val" poartă acum semnificații mai adînci, de veritabil protest social. Însemnătatea lui e amplificată prin alăturarea lui Allan Sillitoe, cu proza sa de o clară și violentă combativitate, și în special prin aceea a dramaturgului Arnold Wesker, a cărui piesă „Bucătăria" a inspirat recent un film ce aduce pentru prima dată pe ecranul englez viața unor militanți antifasciști.

Succesele de pînă acum ale „noului val" englez demonstrează că vitalitatea unei cinematografii naționale se măsoară în funcție de prezența realităților sociale în operele ei.

Ana ROMAN

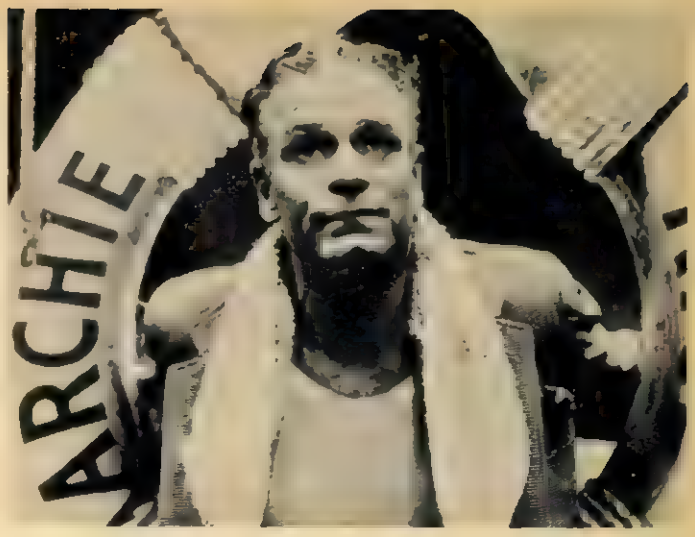

Drama lui Archie Rice (Laurence Olivier) din „Cabotinul" se proiectează pe fundalul chinuitoarei mediocrități a mediului social și a iadului familial mic-burghez.

„Drumul spre înalta societate" a deschis pentru noua orientare din cinematografia engleză drumul spre succes (scenă din film, cu Laurence Harwey și Simone Signoret).

Eroina filmului „Gustul mierii" nu simte decît dispreț față de o mamă ușuratică și stupidă (Jo — Rita Tushingham și mama ei — Dora Bryan).

Pentru fiecare respirație

Voi încerca să relatez în rîndurile de față cel mai neobișnuit și mai dramatic interviu pe care l-am luat vreodată.

Interlocutorul meu e un tînăr de 26 de ani. Inginer la o întreprindere de industrializare a lemnului din Suceava. Cu o lună și jumătate în urmă el suferise un accident grav: o arsură de 76%. Trupul său fusese o imensă rană vie, singerîndă. De obicei, rezistența omenească se oprește aici; se cunosc puține cazuri de supraviețuire după asemenea cumplite accidente. Și totuși, Csere Wilhelm trăiește.

Îl privesc: stă întins pe pat, sub un cort metalic acoperit cu un cearșaf alb. Ochii îi ard în orbitele adînci, dar obrazul nu mai poartă decît urma unei mici agresiuni a briciului de bărbierit, iar pe frunte îi alunecă ciuful unei frizuri moderne. Îmi povestește cum s-a întîmplat accidentul, cum l-an învăluit aburii fierbinți, cum a fugit singur 600 de metri pînă la punctul de prim ajutor și cum s-a dezbrăcat tot singur.

Din cînd în cînd își mușcă buzele și își înăbușă un strigăt de durere: în timp ce stăm de vorbă, medicul îi reface cîteva pansamente. Sînt în gesturile acestuia din urmă și în cele ale surorii atîta grijă și delicatețe, atîta solidaritate mută cu suferința dar și cu setea de viață a celui ce s-a încredințat mîinilor lor — încît acest moment obișnuit de tehnică medicală capătă proporții de simbol. Înțeleg de ce trăiește azi Csere Wilhelm. Înțeleg cît de eroică a fost bătălia pentru viața lui, pentru fiecare respirație, pentru fiecare centimetru de piele.

Pe noptieră, un plic. Văd doar orașul și numele expeditorului: Suceava, Mariana... (din discreție, nu încerc să-l deslușesc în întregime). Dar scrisoarea mașinistului Ciofu Dormidor mi-o arată însuși tînărul inginer: „Te așteptăm să vii sănătos printre noi, la fabrică. Îți dorim curaj și multă sănătate. Le mulțumim tovarășilor medici că te-au readus la viață..."

Da, viața lui Csere Wilhelm, cea de-a doua viață a sa, e datorată acestei încordări nemaipomenite de energie a medicilor și surorilor ce l-au îngrijit.

★

Cazul lui Csere Wilhelm e *un* caz. Dar am văzut o sută douăzeci. Tovarășul conf. dr. Agripa Ionescu m-a atașat corpului de medici ce au făcut vizita de dimineață, și am trecut prin fața celor o sută douăzeci de paturi ale Spitalului de traumatologie, chirurgie plastică și reparatorie. Pentru un profan e — să recunoaștem — o încercare serioasă, care cere multă stăpînire de sine. De o sută douăzeci de ori suferință atroce, de o sută douăzeci de ori înfruntări cu moartea, cu accidentul fatal, de o sută douăzeci de ori încredere și optimism și dorință aprigă de viață, o sută douăzeci de bătălii pentru sănătate. De fapt, cifra e incompletă: media de spitalizare e de 28 de zile pentru un bolnav (înainte vreme erau bolnavi arși, cu plăgi nevindecabile, care stăteau și cîte 280 de zile în spital!), asta înseamnă că din sălile de operație și din paturile spitalului ies pe an între 1.500 și 1.600 de oameni redați vieții și muncii.

... Pe Corina S., o fată tînără, a lovit-o într-o după-amiază, cînd se întorcea de la școală, o mașină. Nu interesează aici dacă vina aparține ei sau șoferului, dar fetei i-a fost zdrobit piciorul stîng. De obicei, soluția nu poate fi alta decît amputarea piciorului. Dar ar fi fost mult prea cumplită o asemenea sentință. Medicii au luptat, au operat o dată și încă o dată, au încercat diferite rezolvări și au biruit: Corina va putea din nou să se plimbe alături de colegele ei.

... În urma unei arsuri, un băiat a rămas cu mîna dreaptă încîrcită, îndoită din cot, și cu degetele lipite în palmă. Intervențiile chirurgicale, repetate cu perseverență și cu virtuozitate, introducerea unei grefe de piele și transplantarea unor tendoane i-au redat mîna.

... O fată s-a născut cu o malformație a obrazului; o bătrînă nu a mînuit cu atenție butelia de aragaz și s-a aprins; un bărbat a suferit un grav accident în urma unei explozii; o femeie, nepermis de neatentă, a căzut în cazanul cu ulei încins în care fierbeau — la un bîlci — gogoșile...

Cazurile sînt, mai toate, dramatice și senzaționale. Dar pe medici și surori, pe acea suită de oameni în alb care colindă saloanele și aduc un suflu de înviorare printre suferinzi, pe acele siluete albe din sălile de operație cărora nu li se văd decît ochii și mîinile și care stau ore întregi tăind și cusînd carne omenească, pe toți aceștia nu-i mai surprinde și nu-i mai impresionează spectaculosul tragic al „cazului". Pentru ei, fiecare bolnav e o ecuație cu multe necunoscute ce trebuie rapid aflate, pentru ei fiecare caz e un om ce trebuie salvat și redat unei existențe normale, armonioase.

★

Cînd am plecat din sala de operație (unde am izbutit să rămîn zece minute din cele trei ore cît a durat intervenția), chirurgul a strigat în urma mea:

— Și ai grijă, tovarășă, să nu scrii acolo literatură. Dacă se poate, relatează strict științific și cît mai pe scurt ceea ce facem noi aici.

Îmi pare rău, tovarășe medic, dar nu pot. Spuneți-mi ce ar fi înțeles cititorii dacă despre cazul Corinei S. aș fi spus că a fost „un scalp al feței dorsale a piciorului stîng cu fractură deschisă a maleolei tibiale și epifizei proximale a metatarsului I, cu..."? Mă opresc. Un scurt reportaj nu are pretenția de a rezuma foile de observație și dosarele pacienților. Dar are obligația de a mai furniza cîteva date concrete:

— că în acest spital, înființat în 1958 în vechiul local al Spitalului de urgență, s-a creat, sub conducerea conf. dr. Agripa Ionescu, o școală de chirurgie plastică și reparatorie;

— că aici se țin cursuri de perfecționare cu medici primari și specialiști chirurgi și ortopezi din spitalele întregii țări;

— că cel ce trece prin spital nu poate uita numele chirurgilor Aurel Vasiliu, Valentin Aburel, Florin Isac, al anestezistului reanimator dr. Iancu Balaban... Și ale nenumăraților alții — medici și surori — din această instituție.

D. S.

Ultimele pregătiri înainte de operație. Doctorul Aurel Vasiliu are de făcut astăzi față unei intervenții chirurgicale complicate...

...Şi totuşi macul are parfum

Ca pentru a corija o eroare a naturii, care a nedreptăţit corola macului lipsind-o de orice urmă de parfum, purpuria floare de cîmp s-a trezit dintr-o dată investită nu cu unul, ci cu cîteva zeci de arome fine. Procesul s-a petrecut pe cale... industrială: fabrica bucureşteană de produse cosmetice şi de parfumerie s-a intitulat „Macul roşu". Vitregita floare a fost repusă în toate drepturile ei... olfactive, anunţînd cu mulţi metri înainte de poartă că aici, pe strada Popa Nan, se fabrică parfumuri.

Faptul s-a petrecut încă acum 15 ani, cînd o mulţime de ateliere mărunte şi risipite, improvizat utilate, mulţumindu-se de cele mai multe ori a umple flacoane cu licori importate, şi-au încetat existenţa şi a luat fiinţă prima fabrică românească de parfumerie care foloseşte mijloace tehnice cu adevărat industriale. Se crea de fapt o nouă ramură industrială. Dar era mai mult decît atît: din obiect de lux, ajungînd uneori la preţuri exorbitante (celebrele parfumuri franţuzeşti erau accesibile unei foarte restrînse şi precise clientele), acest component al frumosului diurn — şi al igienei — căpăta premisele de a deveni cu adevărat un bun de larg consum. O revistă patronală de parfumerie se lăuda cîndva cu virtuţile produselor sale, arătînd că în Franţa anului 1560 apăruse chiar un decret regal prin care se interzicea folosirea parfumurilor fine de către „manants" (cuvînt pe care dicţionarul îl traduce fără echivoc: ţăran, bădăran).

Ei bine, iată că în locul lui Jockey Club şi Chat-noir, Fetiche şi Océan Bleu, au apărut la noi Florile de mai şi Jubileul, Lavanda ambrată şi Bucureştiul şi încă alte 270 sortimente de parfumuri şi ape de colonie răspîndite anual în impresionanta cantitate de 11.000.000 sticle. În laboratoarele şi secţiile reutilate ale „Macului roşu", 41 ingineri şi tehnicieni caută, combină, creează mereu noi produse; cifra va fi poate mai revelatorie dacă vom menţiona că odinioară „Stela", cea mai mare fabrică de săpun din ţară, avea un singur inginer; că „Nivea", cea mai mare fabrică de cosmetice din ţară, avea doar un farmacist şi că, în general, în asemenea întreprinderi existenţa unui laborator de analiză a materiilor prime şi a produselor finite era o adevărată utopie. Se lucra după ureche sau, aş zice mai la propriu, după nas, dacă sensibilitatea olfactivă, „talentul mirosului", nu ar fi un element cu adevărat esenţial în arta parfumului. Dar despre acesta vom mai vorbi.

★

Ce presupune crearea unui parfum? Un simplu proces fizic, veţi spune, în care alcoolul şi apa se străduiesc să capete mirosul uleiului volatil cu care au fost contopite. Aţi avea însă dreptate numai pe jumătate sau chiar şi mai puţin. Pentru că actul industrial, ştiinţific şi laborios este precedat de momentul creaţiei artistice, cînd cuvîntul hotărîtor îl au fantezia, sensibilitatea, ingeniozitatea. Creatorul de parfumuri are în faţă două sute — ba şi mai mult — de uleiuri odorante, unele vegetale, extrase din flori, altele de origine animală şi, în sfîrşit, mirosurile minunate exalate de cele mai prozaice combinaţii chimice (care, numindu-se aldehide, alcool benzilic, terpineol sau iononă, îţi sugerează parfumul violetelor, al migdalelor amare, al iasminului). În faţa sutelor de sticluţe cu uleiuri, parfumierul trăieşte emoţia creatoare a pictorului în faţa tuburilor de culoare: din îmbinarea nuanţelor, acesta va scoate o imagine ce va transmite emoţie artistică pe cale vizuală; din amestecul inspirat şi îndelung gîndit al picăturilor de ulei (şi fiecare parfum e combinat din 10 pînă la 50 de mirosuri diferite, dintre care unele chiar neplăcute!), parfumierul va trebui să impresioneze simţul olfactiv al omului, să-l frapeze cu o notă nouă, să-i sugereze tot felul de asociaţii. Chimia este transfigurată prin această poezie a parfumurilor, pe care alchimiştii moderni o săvîrşesc ca pe un adevărat ritual artistic.

Ei bine, planul de măsuri tehnico-organizatorice al fabricii „Macul roşu", întocmit şi îmbogăţit în vederea creării celor mai bune condiţiuni pentru trecerea la îndeplinirea planului pe 1964, prevede şi detaliează riguros acest proces de creaţie, căruia condiţiile industriale în care se desfăşoară îi permit o deplină împlinire şi valorificare. Puneţi o picătură de parfum pe reverul rochiei şi doriţi în mod firesc ca mirosul să fie cît mai fin, iar persistenţa lui cît mai îndelungată. Şi iată că această dorinţă a dv., ţinînd aparent de o fărîmă de cochetărie, constituie o preocupare intensă şi cotidiană a unui colectiv cu sute de muncitori şi ingineri, iar limbajul sobru al planului după care munceşte acest colectiv o transcrie ca pe un imperativ al producţiei: îmbunătăţirea cali-

Sanda FAUR

(Continuare în pag. 12)

Pentru Garofiţa Ene deschiderea unui flacon de parfum nu presupune un gest de cochetărie, ci unul strict profesional: şefa de echipă de la secţia de parfumuri tratează mirositorul produs cu cel mai ştiinţific interes.

Picătură cu picătură, parfumul este creat în laborator din nenumărate alte mirosuri diferite. Treabă migăloasă, dar mai ales de inspirație artistică.

tății și prezentării produselor existente și crearea de produse noi la nivelul ultimelor cuceriri ale chimiei și al exigențelor în permanentă creștere ale consumatorilor.

Un întreg an de zile — anul trecut — s-a studiat și experimentat problema *polizării* parfumurilor, adică a filtrării la rece a acestora. Să sperăm că nu tocmai dv. ați dat peste o asemenea sticlă, dar se întîmpla înainte ca apa de colonie să nu aibă o claritate perfectă, ca în ea să înoate minuscule cristale ce dovedeau o solubilitate imperfectă a ingredientelor. Se impunea deci o filtrare, iar filtrarea mecanică la temperaturi foarte scăzute (sub 0°) s-a dovedit cea mai eficientă. Numai că fiecare produs își avea o altă temperatură la care putea fi filtrat, și pentru a o stabili s-a muncit, cu migală și răbdare, tot anul 1962. Din ianuarie, polizarea a putut însă fi introdusă la toate produsele fabricii...

Considerînd parfumeria o artă, cei din fabrică vorbesc despre arome în limbajul unor adevărați critici de artă, folosind o terminologie cu totul proprie: un parfum bun trebuie să aibă o „notă bine definită", un „buchet rotunjit perfect", o „linie", o „evoluție uniformă", o „personalitate". Numai că, fiind totodată — și în primul rînd — oameni de știință, ei știu că pentru a se putea ajunge la aceste judecăți de valoare e nevoie de o susținută bătălie chimică și fizică. În plan, aceasta este numită *tincturizarea rezinoizilor* și *premacerarea* produselor.

Spuneam că un parfum e combinat de creatorul său din zeci și zeci de mirosuri. Ei bine, calitatea lui e determinată de felul în care acestea se îmbină și se contopesc unele cu altele, de felul în care ele se dizolvă și-și rotunjesc mirosul final. Puși în puțin alcool și lăsați acolo aproape un an, rezinoizii (materii prime mirositoare și fixatoare de miros) se dizolvă total, se tincturizează adică, și-și definesc perfect mirosul. Și tot rotunjirii mirosului îi folosește și premacerarea, operație prin care uleiurile ce intră într-un parfum, înainte de a fi incluse în compoziția definitivă a produsului, sînt lăsate timp de 30 zile în 50% alcool. Aceste probleme mai constituie încă subiecte de studiu. S-a ajuns ca de la cele opt ore cît dura persistența unui miros, viața parfumului să se prelungească pînă la 12 ore. Dar bătălia artistico-științifică pentru calitatea produselor continuă. Colectivul fabricii știe că mai are de lucru pînă ce va satisface cerințele cumpărătorilor. Și în cadrul dezbaterilor cifrelor planului pe 1964 s-a dovedit că preocupările pe această linie sînt pe primul plan.

★

Am asistat, la „Macul roșu", la o ședință de analiză a muncii, o ședință extrem de originală. S-a vorbit foarte puțin în acele cîteva ore. În schimb, s-a mirosit mult. Comisia de „mirositori", aflată în plenul ei, aprecia ultimele creații prevăzute în planul de muncă al laboratorului de asamblare: sînt acum în lucru

Noul parfum își trece examenul în fața comisiei de „mirositori".

două produse asemănătoare cunoscutelor parfumuri franceze Arpège și Chanel 5. Mirositorii aveau rolul degustătorilor de vinuri (și erau pîndiți de aceeași primejdie, de a se îmbăta de miros, de astă dată fără alt temei decît acela de a fi inhalat prea mulți vapori de alcool!). Avînd în față o mulțime de sticluțe și în mînă cîte o fîșie subțire de sugativă, ei muiau fîșia în parfumul respectiv, o purtau apoi la nas și, privind grav, meditativ sau visător (după temperament) într-un imprecis punct din fața lor, judecau noul miros. L-au mirosit o dată și încă o dată, și iar o dată, încet, cu răbdare, cu calm. Apoi au făcut pauză și au ieșit la o scurtă plimbare cu un caracter pur profesional: „nasul" trebuia împrospătat prin contactul cu mirosurile mai puțin elegante ale străzii. Din nou la mirosire, apoi produsele aflate în colocviu (nu oral, ci olfactiv) și-au primit calificativele și soarta le-a fost pecetluită: deși nebotezate încă, ele vor apare pe lume probabil la începutul anului viitor, întrucît mirosul lor a avut și linia, și tonalitatea, și persistența, și rotunjimea, și personalitatea necesare.

Sarcina extinderii sortimentelor a înregistrat succese în anii 1961-62: fabrica a scos în acest răstimp circa 30 de produse noi. Le cunoașteți și le-ați folosit poate: Manon, Darclée, Traviata, Florela, Mona Lisa etc., etc.

★

Măsurat cu miligramul în minusculele sticluțe ale laboratorului, parfumul (sau sora sa mai puțin concentrată, apa de colonie) trebuie să se deprindă apoi a fi cîntărit cu sutele de kilograme: a devenit produs industrial și locul lui e acum în imensele rezervoare metalice de cîte 500-1.400 litri fiecare, unde va sta la macerat cîte 30 de zile. Fiecare rezervor își are numele său propriu, cît se poate de îmbietor: „Așteaptă-mă"—scrie pe unul, „Nu mă uita" — pe altul, „Rapsodia", „Amurg", „Nostalgie", „Basm" etc., pe celelalte. Oaspetelui i se oferă amabil cu polonicul din *Lavandă* sau *Paciuli* și, muind doar cîte un deget în diferitele probe, reușește să miroase amețitor timp de o săptămînă. Dar soarta parfumului e să-și concentreze existența în flacoane mici și delicate; și de multe ori cumpărătorul este tentat să-și aleagă colonia după frumusețea ambalajului său. În domeniul parfumeriei, prezentarea produselor nu mai e o simplă chestiune de formă, aș zice; ea nu folosește numai la vehicularea aromei, ci e un component esențial al atracției pe care produsul trebuie să o exercite. S-au făcut eforturi în direcția îmbunătățirii ambalajelor și ele se pot ilustra elocvent cu cifre: secția de creație din cadrul Ministerului Industriei Alimentare a elaborat circa 200 de modele — forme de sticle, de cutii și pliante din hîrtie electroplușată, cromo, metalizată. Dar rezultatele sînt încă insuficiente, iar ambalajele continuă să aibă deficiențe pe plan estetic: la parfumuri întîlnești aceeași și aceeași sticluță, cu exact aceeași formă și același bușon, fie că iei *Buchet* sau *Poem*, *Mimoza* sau *Carnaval*, *Femina* sau *Balet*. Ca să nu mai vorbim de flacoanele demodate, încărcate cu tot felul de nervuri și cerculețe, în care sînt prezentate produsele *Nu mă uita*, *Aida*, *Briza mării*, *Mascarada* (și pe care, de altfel, fabrica a hotărît să le înlocuiască). Casetele îmbrăcate în hîrtie pelurată (vezi *Femina*, *Marea Albastră*) au un aer de pe vremea bunicii, de o prețiozitate nemodernă, desuetă. De ce să nu se meargă mai cu curaj pe linia preconizată în ambalajele produselor *Miraj*, *Santal*, *Sputnik*, *Manon*, care au o linie simplă și elegantă? Mai multă fantezie, tovarăși creatori! E cazul și locul ca ea să se desfășoare din plin.

Se cer acum, foarte mult, creioane dermatografe. În magazine nu există. De ce, oare? De ce nu se găsește un tub mai frumos pentru ruj sau o pudrieră mai elegantă?

★

Progresele „Macului roșu" nu pot fi totuși neglijate: față de anul 1957, realizările lui 1962 reprezintă o creștere cantitativă de 143% la produsele de parfumerie, de 140% la rujuri de buze, de 200% la loțiuni de păr. Ca să nu mai vorbim despre calitate, a cărei creștere e socotită principala sarcină.

...Apreciată din antichitate, practicată cu pasiune de vechii egipteni și fenicieni, de greci și romani, arta parfumului și a cosmeticii nu cunoaște oboseala și bătrînețea. Dimpotrivă. Progresele tehnicii o duc tot mai departe și o întineresc mereu. Cu atît mai bine pentru estetica înfățișării omului...

Sanda FAUR
Fotografii de A. COPOS

Primele încercări ale calității produselor le fac însăși muncitoarele din fabrică. Se pare că Elena Rădulescu este mulțumită de nuanța noului ruj de buze.

Vizita boului

Schiță satirică de SAKI*)

Teophil Eschley era artist de meserie și prin vocație, iar cadrul în care trăia făcuse dintr-însul un pictor animalier, specializat în cirezi. Nu trebuie să credeți însă că locuia într-o fermă ori în vreo lăptărie, într-un mediu mirosind a coarne și copite, mobilat cu scăunele de muls și fiare de însemnat vitele. Stătea într-o vilă dintr-un cartier populat de numeroase alte vile și care nu era nici pe departe suburban. Grădina lui era mărginită de o mică pajiște pitorească, unde un vecin întreprinzător aducea la păscut văcuțe foarte cochete, de rasă anglo-normandă. Vara, pe la ceasul prânzului, vacile păsteau, înfundate până la genunchi în iarba înaltă, la umbra unui plic de nuci, iar soarele arunca reflexe vii pe pielea lor lucitoare.

Eschley concepuse și pictase un tablou fermecător, înfățișînd două vaci de lapte care se odihneau pe fundalul nucilor, al ierbii grase, în lumina soarelui filtrată printre frunze. Și cum Academia regală încurajează deprinderile de ordine și metodă ale protejaților săi, pînza îi fusese înscrisă în catalogul expoziției de vară. O dată pornit pe un anumit drum, Eschley fu silit să meargă mai departe în aceeași direcție. „Tihna amiezii", studiu reprezentînd două vaci roșcate sub un nuc, fu urmat de tabloul: „Amiază, ceas sfințit", studiu cu un nuc sub care se adăposteau două vaci; apoi urmară la rînd pînzele: „Cînd mușchii tac", „Oaza cirezii", „Vis în țara laptelui", „Studiu cu nuci și vaci de lapte". Cele două încercări făcute de a rupe cu propria sa tradiție reprezentară eșecuri însemnate: „Turturele neliniștite de prezența unui uliu" și „Lupi în cîmpia romană" se înapoiară grabnic la atelierul maestrului și Eschley nu mai redobîndi favorurile pierdute decît cu originala „Puțină umbră pentru vișele izvoarelor vii de lapte".

Într-o frumoasă după-amiază de toamnă, tocmai finisa ultima trăsătură de penel la un studiu de pajiște, cînd vecina lui, Adela Pingsford, începu să bată de zor la ușa atelierului său strigînd speriată:

— În grădina mea a năvălit un bou!

— Un bou?—întrebă gînditor Eschley. Și adăugă, în mod cam ridicol: Ce fel de bou?

— Ei, nu știu ce rasă e — replică doamna. Un bou vulgar. Înțelege și dumneata: n-am nimic personal împotriva lui, dar grădina a fost pregătită pentru iernat; și dacă unul bou îi vine chef să se plimbe pe alei, grădina nu prea o să arate frumos. Fără să mai vorbesc de crizanteme, care abia ieri au înflorit!

— Cum a intrat în grădina dumneavoastră? — ceru precizări Eschley.

— Îmi închipui că a intrat pe poartă — zise doamna, nerăbdătoare. Nu a putut să se cațere peste zid și nici din avion nu cred să fi fost parașutat în scopuri de reclamă, de firma Viandox. Pentru moment nu mă preocupă modul în care a intrat, ci cum are să iasă de acolo.

— Nu vrea? — se informă Eschley.

— Dacă n-ar aștepta decît să iasă — urmă Adela Pingsford înfuriată — n-aș fi venit să discut cu dumneata. Sînt singură cuc; azi e ziua liberă a femeii de serviciu, iar bucătăreasa are o nevralgie și s-a culcat. Sînt incapabilă să-mi reamintesc puținele lucruri învățate la școală sau din experiența mea de viață cu privire la metoda folosită pentru a scoate o matahală de bou dintr-o biată grădiniță. M-am gîndit însă că dumneata ești un vecin apropiat, și încă pictor animalier specializat în cirezi, așa că fără îndoială că posezi o anumită cunoaștere a modelelor dumitale și ai putea să mă ajuți. Se poate să mă fi înșelat.

— Binențeles, pictez vaci de lapte — recunoscu Eschley. Dar asta nu-mi permite să pretind că aș avea experiența unui văcar. Am mai văzut eu la cinema cum sînt readuși pe drumul cel drept boii rătăciți, dar totdeauna cow-boy-ii dispuneau de cai și de o grămadă de accesorii; de altminteri niciodată nu poți să știi în ce măsură asemenea scene nu sînt trucate...

Fără să mai scoată un cuvînt, Adela Pingsford îl tîri spre grădina ei. Era o grădină de dimensiuni normale, dar părea micuță față de proporțiile boului — un animal enorm, bălțat — roșu închis la cap și pe spate, de un alb murdar pe coapse și coadă, cu urechi pleoștite și ochi mari, injectați de sînge. Semăna la fel de mult cu fermecătoarele văcuțe de lapte pe care obișnuia să le picteze Eschley, pe cît seamănă șeful unui războinic trib hotentot cu o gheișă japoneză. Eschley rămase lipit de poartă, studiind atent animalul. Adela Pingsford păstra aceeași muțenie.

Cînd tăcerea deveni insuportabilă, apăsătoare, pictorul rosti grav:

— Acum este pe cale de a mînca o crizantemă.

— Ce fin observator ești! — constată cu amărăciune Adela. Nu-ți scapă nimic. Ca să fim mai preciși, deocamdată ține în bot un metru și nouăzeci de crizanteme.

Necesitatea de a acționa devenea imperioasă. Eschley făcu cîțiva pași în direcția animalului, pleni din palme și scoase cîteva sunete, în genul: „hîîîî!" și „hooo!". Chiar dacă boul le auzi, nu se arătă de loc influențat de ele.

— Dacă o să se aventureze vreodată în grădina mea niște găini — zise Adela — o să vin cu siguranță să te caut, ca să le bagi în sperieți. Scoți niște „huu-huu-uri" minunate. Dar deocamdată te-ar supăra dacă ai încerca totuși să aiungi boul ăsta? Uite că acum atacă un răzor cu „Mademoiselle Louise Bichot" — adăugă stăpîna grădinii cu un calm glacial, în timp ce o floare de un portocaliu aprins dispărea în botul vast al cornutei.

— Fiindcă d-ta te pricepi atît de bine la varietățile de crizanteme — spuse Eschley — îngăduie-mi să-ți spun la rîndu-mi că te afli în fața unui bou din rasa Ayrshire.

Calmul Adelei Pingsford nu rezistă acestei observații și începu să folosească un limbaj care-l îndemnă instinctiv pe artist să facă încă doi-trei pași în direcția boului. Puse mîna pe un arac de mărăcine cu care începu să izbească strașnic șalele animalului. Acesta își întrerupse un răstimp munca de masticare prilejuită de exemplarul „Mademoiselle Louise Bichot", apoi își cercetă cu o privire întrebătoare călăul. Adela îi privea și ea pe pictor, dar cu o ostilitate mai pronunțată. Cum vita nu lăsa capul în jos, dar nici nu trăda intenția de a zvîrli din copite, Eschley cuteză alt exercițiu asemănător, cu un al doilea arac. Boul păru a pricepe că era nedorit; mai îmbucă în grabă o porțiune respectabilă din stratul de crizanteme și o porni în sus pe alei. Eschley se repezi ca să-i îndrepte spre grilaj, dar nu izbuti decît să-l facă să treacă de la pas la trap mărunt. Cu un aer întrebător zugrăvit pe fața sa expresivă, dar fără a vădi o reală sovăire, boul străbătu mica fîșie de iarbă pe care oamenii însuflețiți de bune intenții o numeau teren de crichet și intră pe ușa-fereastră care dădea în salonașul casei. În vare erau puse crizanteme și alte plante tomatice și animalul își putu relua ocupațiile abia întrerupte. Lui Eschley i se păru însă că remarcă în ochii lui un licăr cam nervos, un licăr care îndemna la respectul opiniilor. Renunță deci să se mai amestece în alegerea locului de dejun al patrupedului.

— Mr. Eschley — strigă Adela cu glas tremurător — te-am rugat să aiungi animalul ăsta din grădina mea, nu să-l împingi în casă! Dacă trebuie să rămînă aici, prefer să-l văd în grădină decît în salonaș.

— Experiența mea de văcar este limitată — zise Eschley. Dacă memoria nu mă înșeală, ți-am mai mărturisit acest lucru adineauri.

— Sînt întru totul de părerea dumitale — replică doamna. Nu ești bun decît să pictezi tablouri fermecătoare, înfățișînd văcuțe cochete. Nu cumva ți-ar face plăcere să schițezi și boul ăsta, care se desfață în salonașul meu?

De data aceasta tonul Adelei Pingsford nu mai dădea loc la nici o interpretare: era foarte nemulțumită. Eschley dădu să se îndepărteze.

— Unde te duci? — strigă Adela.

— Să caut material.

— Material? Nu vreau să te servești de un lasso. Dacă ajungeți la o luptă, o să devastați toată odaia.

Dar artistul ieși din grădină. Se întoarse peste cîteva minute, aducînd un șevalet, un taburet de pictor, o paletă și pensule.

— Vrei să spui că ai să te instalezi liniștit să pictezi fiara asta cum îmi face praf salonașul? — îngăimă Adela, abia găsindu-și cuvintele

— Doar dumneata m-ai sfătuit așa — zise Eschley, instalîndu-și pînza.

— Îți interzic! Îți interzic categoric! — tună Adela.

— Nu văd ce îți dă acest drept. Nu poți pretinde că boul ăsta ți-ar aparține măcar prin adopțiune.

— Se pare că uiți că se află în salonașul *meu*, gata să mănînce florile *mele* — se stropși stăpîna casei.

— Iar dumneata mi se pare că uiți că bucătăreasa suferă de nevralgie și un somn i-ar repara forțele. Dacă mai tipi așa, o trezești. Puțin respect, ce Dumnezeu, pentru odihna altora...!

— Individul acesta este nebun de legat! — exclamă Adela, pe un ton tragic.

Peste cîteva clipe, fu rîndul Adelei să prezinte simptome de demență. Boul digerase o vază întreagă cu flori și atacase coperta unui magazin în culori, străduindu-se dispus să părăsească acest cadru cam îngust pentru activitățile sale.

Eschley își dădu seama de nervozitatea lui și se grăbi să-i arunce cîteva mlădițe de iederă, ca să-l îndemne să pozeze mai departe.

— E un proverb chinez pe care abia mi-l amintesc — murmură pictorul. Un proverb care sună cam așa: „mai bine să mănînci cu poftă iarbă, decît un bou la frigare, cînd inima ți-e bolnavă de dor". Acum pricep mai bine ca oricînd justețea proverbului acesta.

— Mă duc la bibliotecă publică să-i rog să cheme poliția — îl vesti Adela și plecă trîntind ușa.

După cîteva minute, boul, gîndindu-se pesemne că la staul îl așteaptă o turtă bună de nutreț, ieși cu multe precauțiuni din salonaș, se încredință îndelung că nu-l amenință nici o primejdie, pe urmă părăsi cu pas greoi, dar viu, grădina. Eschley își orîndui materialul și-i urmă exemplul, lăsînd casa în voia somnului bucătăresei nevralgice.

Incidentul acesta reprezenta o cotitură decisivă în cariera artistică a lui Eschley. Remarcabilia sa pînză: „Bou într-un salonaș" fu una din senzațiile saloanelor de pictură din Paris, iar cînd fu expusă mai tîrziu la München fu cumpărată de guvern — în ciuda concurenței îndîrjite a trei fabrici de suc de carne, care participau la licitație.

Din clipa aceea, succesul său se afirmă necontenit și Academia regală a fost fericită — peste alți doi ani — să atîrne în sălile sale, la loc de cinste, marea lui compoziție: „Maimuță pe cale de a devasta un budoar".

Eschley i-a dăruit Adelei Pingsford un album de reproduceri și două răzoare superbe de „Madame Andrée Blasset", dar niciodată nu s-a putut vorbi de o adevărată împăcare între ei.

În românește de Eugen B. MARIAN
Ilustrația de E. ARNO

*) *Pseudonimul umoristului englez H. H. Munro.*

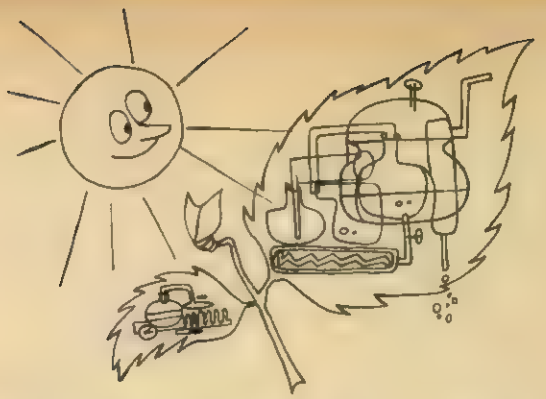

CONSERVE DE SOARE

PE URMELE UNUI MARE SECRET AL VIEȚII: FOTOSINTEZA

• Unde se află „focarul optic" al vieții? • Fotosinteza, biochimia și semiconductorii • Algele, „ciupercile" în fotosinteză: 1 hectar de alge = 16 hectare de grîu • „Supraagricultura" viitorului

A trecut mai mult de o jumătate de veac de atunci. Marele om de știință rus K.A. Timiriazev prezenta un raport științific, devenit apoi celebru, în fața Academiei regale de științe din Londra. La începutul conferinței sale, el cită un episod ciudat din cartea „Călătoriile lui Gulliver" a scriitorului englez Jonathan Swift:

„Cînd Gulliver vizită pentru prima oară Academia din Londra, a rămas deosebit de surprins întîlnind un om uscățiv care privea cu multă atenție un castravete închis într-un recipient de sticlă. Întrebat ce urmărește prin aceste observații, savantul răspunse: «De opt ani cercetez viața acestui castravete, sperînd să găsesc soluția captării energiei solare și a aplicării ei ulterioare în practică»".

Și Timiriazev adăugă:

„Înainte de a trece la referatul propriu-zis, țin să vă avertizez că aveți înaintea dv. un exemplar din aceeași specie. Mi-am petrecut 35 de ani cercetînd nu un castravete, ci o frunză, ceea ce de fapt este cam același lucru, și mi-am bătut capul ca să rezolv problema înmagazinării energiei solare în planta verde".

Timiriazev a fost îndreptățit să-și consacre aproape toată viața fenomenului cunoscut sub numele de fotosinteză, acest proces deosebit de complex — baza dezvoltării vieții pe pămînt — în care cei doi eroi principali sînt frunza și raza de soare.

DE LA POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE LA SINTEZA CLOROFILEI

Se știe că, sub acțiunea binefăcătoare a razelor solare, planta asimilează bioxidul de carbon din atmosferă, pentru a forma zaharuri, albumine, grăsimi, celuloză, parfumuri, coloranți, degajînd totodată oxigen. Aceasta este sursa principală de substanțe organice și unicul izvor de oxigen liber pe planeta noastră. Timiriazev avea dreptate să afirme că întreaga noastră alimentație constă din „conserve de soare".

Acest fenomen biologic a inspirat pe mulți autori de povestiri științifico-fantastice. În nuvela „Soare lichid", scriitorul A. Kuprin arată cum din elementele simple existente în aer se poate fabrica cu ușurință o substanță gustoasă, hrănitoare și sănătoasă. Romanul lui N. Lukin, „Soarta unei descoperiri", descrie sinteza zahărului pe bază de aer, realizată de un savant rus. Un autor englez, E. C. Large, a atins aceeași problemă într-o carte intitulată „Zahăr din aer".

Sînt oare aceste ipoteze chiar atît de fantastice? Nu este oare posibil să obținem pe calea unei fotosinteze artificiale, în afara organismului vegetal, substanțele produse în „bucătăria" plantei? Nu se poate oare reproduce artificial fenomenul fotosintezei pentru a fabrica alimente, combustibil, mase plastice și alte substanțe organice, *direct* din aer, apă și substanțe minerale, cu ajutorul luminii?

De multă vreme pe oamenii de știință îi preocupă aceste probleme. Dar pentru rezolvarea lor a fost necesară, în prealabil, cunoașterea mecanismului fotosintezei, care s-a dovedit extrem de complicat. Atît de complicat, încît nici nu vom intra aici în detalii.

Trebuie să știm doar că pentru a produce această reacție planta folosește un dispozitiv microscopic format dintr-o serie de granule numite cloroplaste, care conțin 10-100 grăunțe de clorofilă. Cloroplastele îndeplinesc în plante rolul unui laborator, al unui „focar optic al vieții". Aici, energia electromagnetică a soarelui se transformă în energie chimică, grație căreia se formează produsele necesare plantei și fără de care viața animalelor nu ar fi posibilă. În adevăr, animalul nu este în stare să sintetizeze prin el însuși zahărul, amidonul și celelalte substanțe organice ce-i sînt necesare; el nu poate decît să le transforme, după ce le-a mîncat fie sub formă vege-

Dr. Em. ROMAN

(Continuare în pag. 16)

tală, fie sub formă animală, o dată cu carnea unor animale care la rîndul lor s-au hrănit cu vegetale. Tot plantele, prin oxigenul pe care îl degajă, fac aerul respirabil.

Rolul clorofilei în fotosinteză este cunoscut în prezent, în bună măsură, datorită lucrărilor lui K.A. Timiriazev, M.S. Țvet, R. Wiellstätter și G. Fisher. Numeroși savanți romîni au adus și aduc contribuții însemnate la clarificarea acestei probleme. Printre ei se numără Emanoil C. Teodorescu, care s-a ocupat în decursul întregii sale vieți de influența diverselor radiații luminoase asupra plantelor; în prezent, acad. Alice Săvulescu, acad. N. Sălăgeanu și alții studiază diferite aspecte ale fotosintezei.

Primii pași spre realizarea fotosintezei artificiale au fost îndreptați în direcția creării în laborator a clorofilei artificiale.

ENIGMA A FOST REZOLVATĂ?

Savanții au observat un lucru interesant: există o mare asemănare între nucleul moleculei de clorofilă și cel al unei substanțe care joacă un rol hotărîtor în viața animalelor — hemoglobina din sînge, singura deosebire constînd în aceea că în nucleul moleculei de clorofilă se află un atom de magneziu, iar în nucleul de hemoglobină, fier.

Atenția cercetătorilor s-a concentrat în mod special asupra acestor doi atomi, care în formulele chimice ocupă o poziție centrală, de parcă ar fi „cheia de boltă" a acestor construcții moleculare. S-a spus chiar că toată viața gravitează în jurul celor doi „sîmburi" de magneziu și de fier, fără de care vegetalele n-ar putea asimila, iar animalele n-ar putea respira.

A urmat sinteza complicatei molecule de clorofilă. Aproape concomitent, savanții germani Martin Streel și Anton Kaloianou și biologul american Woodward, lucrînd independent, au reușit să prepare clorofila sintetică în laborator.

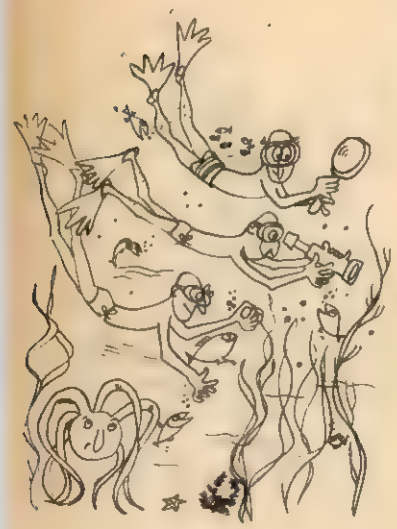

Se părea că enigma a fost rezolvată: dispunînd de clorofilă artificială, se poate realiza și fotosinteza artificială. Era însă prea frumos sau prea simplu ca să fie adevărat... Clorofila sintetică nu s-a dovedit capabilă să îndeplinească funcțiunile celei naturale.

Totuși reconstituirea în eprubetă a moleculei de clorofilă constituie un pas hotărîtor pentru a smulge naturii taina fotosintezei, pentru a stăpîni energia clorofilei, pe care Frédéric Jolliot Curie o considera la fel de importantă pentru omenire ca și cea atomică.

Un fapt pare definitiv stabilit: clorofila este fără îndoială protagonista fotosintezei, dar... încă cel puțin treizeci de „actori" fac parte din „distribuție". Printre aceștia au fost identificați fermenți, coloranți, vitamine (B și C) și, în special, un compus fosforic deosebit de bogat în energie: A.T.P. (adenozintrifosfat).

În multe laboratoare sînt studiați în prezent cu asiduitate acești „colaboratori" secreți ai clorofilei. Lucrările acad. N. Sisakian au lămurit multe „necunoscute" ale proceselor biochimice; altele au relevat aspectul fizic. Microscopul electronic a descoperit că fiecare grăunte de clorofilă este format dintr-un teanc de lamele a căror construcție amintește de cea a bateriilor de semiconductori cu siliciu.

Bateriile cu siliciu pot transforma direct radiațiile solare în curent electric. Cloroplastele, care au o structură asemănătoare, nu constituie oare niște baterii care transformă radiațiile absorbite de clorofilă în „curent" pentru alimentarea reacțiilor fotosintezei?

UN OCEAN DE ENERGIE PENTRU FRUNZA VERDE

Pentru cucerirea comorilor frunzei verzi lucrează savanți din diferite țări și din diverse domenii, fiziologi și botaniști, biofizicieni și biochimiști. Dar dacă fotosinteza artificială este o chestiune de viitor, există în schimb premise pentru a interveni de pe acum în fotosinteza naturală, mărindu-i randamentul.

Să vedem mai întîi cum se desfășoară utilizarea energiei solare și apoi a resurselor de gaz carbonic de către plantele verzi. Sînt oare ele folosite pe deplin?

Savanții au stabilit că pămîntul primește anual o cantitate de energie solară, care în calorii poate fi exprimată printr-o cifră astronomică: 500.000.000.000.000.000.000!

Pentru a înțelege ce reprezintă această cifră uriașă, vom folosi o comparație. Una din cele mai puternice hidrocentrale electrice din lume, cea de la Kuibîșev pe Volga, are o putere instalată de 2.100.000 kilowați. Ar trebui cel puțin 58 milioane de hidrocentrale ca cea de la Kuibîșev pentru a egala energia solară primită anual de planeta noastră!

Desigur că plantele nu utilizează într-un an decît o mică parte din acest ocean de energie, mai precis: 0,5 pînă la 1 la sută. Deși gradul de folosire este atît de mic, această cantitate de energie înghițită de plante întrece totuși de 600 de ori pe aceea folosită de om pentru diferite scopuri. Cu alte cuvinte, plantele de pe glob consumă anual de 600 de ori mai multă energie

decît se produce în toate centralele electrice din lume și decît se folosește în toate cuptoarele și mijloacele de locomoție de pe glob. La această „scară", mărirea, aparent chiar nesemnată, a gradului de utilizare de către plante a energiei solare prin „stimularea" acestora ar avea în ultimă instanță o uriașă însemnătate economică.

Oare grîul sau porumbul, în loc să folosească pentru producerea boabelor 0,5 sau 1 la sută din cantitatea de calorii primită de la soare, nu ar putea fi siliți să utilizeze 5 la sută din aceste calorii, sau 10 la sută, cum prevăd calculele mai optimiste? Ce belșug de produse ar rezulta de aci!... Ar începe, în acest caz, o nouă eră în agricultură, era „supraagriculturii".

Cum poate fi realizat în practică acest lucru?

Suprafața ocupată de semănături a fost comparată de specialiști cu un „ecran verde" care absoarbe lumina solară. S-a stabilit că o parte considerabilă din această lumină este reflectată înapoi în Cosmos de suprafața frunzelor sau, chiar dacă este absorbită, nu provoacă decît evaporarea accelerată a apei. Studierea minuțioasă a acestor „ecrane" a arătat că proprietățile lor optice pot fi mult perfecționate și deci procentul de utilizare a luminii în fotosinteză intensificat.

Acest lucru se poate obține, de exemplu, printr-o mai bună așezare a plantelor în semănături sau prin cultivarea unor plante sau soiuri la care frunzele sînt așezate în unghiuri mari în raport cu planul orizontal. În acest caz se formează o suprafață foliară mai întinsă („ecran de frunze") și fotosinteza se intensifică.

Cercetători japonezi au arătat că diferitele soiuri de orez se deosebesc între ele prin unghiul de înclinare a frunzelor. Cele mai productive, cu activitate fotosintetică bogată, sînt cele cu frunzele cele mai drepte. Aceleași soiuri au totodată și „apetitul" cel mai mare pentru îngrășăminte.

Experiențele au arătat, de asemenea, că prin utilizarea unor metode agrotehnice moderne și selecționarea unor soiuri de mare productivitate, crește considerabil coeficientul folosirii energiei solare și, deci, sporește în mod corespunzător recolta la hectar.

Studii efectuate pe loturi experimentale au demonstrat că în condiții speciale plantele pot utiliza pentru fotosinteză 5 pînă la 8 la sută din totalul energiei solare, în felul acesta productivitatea medie mărindu-se de 3-4 ori.

AGRONOMIE „ACVATICĂ"

Atmosfera terestră conține în permanență aproximativ 2.200 miliarde tone de gaz carbonic. Din această cantitate imensă, vegetalele nu asimilează anual decît cel mult a patra parte.

Absorbția poate fi însă intensificată prin „îmbogățirea" aerului cu bioxid de carbon suplimentar. Experiențe de acest fel făcute în U.R.S.S. și în alte țări, iar la noi la Institutul de cercetări agricole din București, au dus la rezultate promițătoare.

De pildă, s-au amenajat răsaduri cu tomate în sere, introducîndu-se aer în care concentrația bioxidului de carbon era de 10-50 ori mai mare decît în aerul atmosferic. În aceste condiții intensitatea fotosintezei a crescut simțitor. Tomatele s-au copt cu 2-3 săptămîni mai devreme, plantele au crescut mai viguroase, recolta a sporit cu 25-30%, au rezultat mai multe zaharuri și o creștere a cantității de vitamină C. Și la noi în țară experiențe făcute la serele Grozăvești și Țigănești au dus la importante sporuri cantitative și calitative de recoltă, precum și la mărirea vigorii plantelor.

Dar se ridică și o altă problemă.

Ținînd seama că, din cantitatea totală de carbon asimilat de plante, cele cultivate pe sol absorb numai 10%, iar cele de apă circa 90%, s-a propus inițierea unei „agronomii acvatice" sau mai bine zis a unei „acvaculturi". În acest scop s-au experimentat o serie de alge marine unicelulare; dintre acestea *Chlorella* a întrunit adeziunea unanimă. Această algă minusculă, de mărimea unor confeti, crește foarte rapid, putînd să-și multiplice în 24 ore de opt ori greutatea.

În timp ce grîul, în toată perioada lui de vegetație, utilizează din plin lumina solară pentru recoltă în decursul a numai circa trei săptămîni, algele o folosesc permanent, deoarece se nasc verzi, deci capabile de la începutul vieții să realizeze fotosinteza. Lor le aparține de altfel cea mai bună performanță de utilizare a energiei solare: 80-85%.

Astăzi savanții au izbutit să pună la punct metode speciale de „cultivare" a algelor, prin care de pe o suprafață de un singur hectar se pot obține 40.000 kg materie alimentară (în timp ce în agricultură randamentele sînt de ordinul a 2.500-5.000 kg). Aceasta înseamnă că pe suprafețe relativ reduse se vor putea obține recolte de alge care să hrănească

întreaga omenire. Deocamdată, cel puțin teoretic.

FOTOENERGETICA VEGETALĂ

Fotosinteza mai poate fi dirijată și în alt mod, pentru a determina planta să producă anumite substanțe la „comandă".

Încă de mult, experiențele lui Flammarion, cu plante în sere sub filtre de lumină care permiteau trecerea numai a anumitor raze, au dus la descoperirea unor relații interesante între creștere și culoarea razelor absorbite.

Sub influența razelor albastre plantele s-au dezvoltat cel mai puțin; mai intens s-au dezvoltat sub razele verzi, dar creșterea cea mai violentă s-a observat la lumina roșie, care părea a fi culoarea preferată a plantelor.

Actualmente, o nouă știință, fotoenergetica vegetală, are drept scop studierea influenței gamei de unde a energiei solare asupra activității vitale a plantelor.

Studii cu izotopi radioactivi (Carbon 14) au arătat că fotosinteza variază în funcție de lumina primită (albastră, roșie etc.), fiecare culoare producînd „depozitarea" unor substanțe alimentare diferite.

Astfel, cultivarea plantelor la lumină artificială poate constitui o formă de dirijare a fotosintezei. Prin modificarea compoziției razelor se obține în plante, după dorință, o cantitate sporită din anumite substanțe organice. În prezența radiațiilor roșii, portocalii și galbene se formează mai multe zaharuri; preponderența radiațiilor albastre și violete duce la formarea accelerată a proteinelor ș.a.m.d.

Tot astfel, iluminînd în mod diferit plantele în sere, se obțin modificări ale *structurii* lor. De pildă: la lumină roșie, ridichea își dezvoltă mai ales frunzele și aproape de loc rădăcina; la lumină albastră, se produce fenomenul invers. O ceapă cultivată la lumină albastră crește ca un praz.

În lunile de iarnă, cînd ziua este scurtă și lumina solară puțină, în sere se pot mări recoltele prin completarea luminii naturale cu cea electrică. Ridicînd pînă la 0,3 la sută cantitatea de bioxid de carbon din aerul serei și punînd la dispoziția plantelor un „supliment" de lumină electrică, s-a putut dubla recolta de roșii și castraveți în cultura de seră.

Iată deci numai cîteva exemple care arată că, deși nu s-a reușit încă realizarea fotosintezei pe cale artificială, acest proces poate fi dirijat prin numeroase metode. Este una din problemele mondiale, care reclamă colaborarea savanților din diverse țări.

PÎINE ȘI ZAHĂR DIN AER ȘI SOARE

Nu putem încheia acest articol fără a aminti pe scurt despre un sector din ce în ce mai vast al industriei, în care fotosinteza joacă un rol important: este vorba despre utilizarea reacțiilor fotochimice în chimia organică.

Ideea a pornit de la observația că pentru desfășurarea anumitor reacții chimice prezența luminii este indispensabilă. Un exemplu îl constituie formarea acidului clorhidric prin combinarea clorului cu hidrogenul. În absența luminii reacția nu are loc, în timp ce amestecul de clor și hidrogen expus la lumină puternică produce o reacție atît de energică, încît apare pericolul de explozie.

Astăzi se fabrică numeroase substanțe chimice datorită reacțiilor fotochimice. „Gamexanul" sau „hexacloranul", insecticidul atît de cunoscut de toți, se obține din benzen (substanță ce se separă din gudronul format la distilarea cărbunelui) și clor, în prezența radiațiilor ultraviolete. Tot așa se obține de la toluen (o „rudă" apropiată a benzenului) clorura de benzil, substanță cu multe utilizări în industria chimică organică.

S-a constatat de asemenea că reacțiile de polimerizare — pe baza cărora se produc mase plastice — pot fi „începute" (inițiate, cum spun chimiștii) prin iradiere cu lumină ultravioletă.

Domeniul fotosintezei industriale este în plină dezvoltare și înregistrează încontinuu noi progrese. Astfel, s-a reușit sinteza unor combinații inexistente în natură prin acțiunea luminii ultraviolete asupra soluțiilor de acid carbonic. Deși randamentul de transformare a acidului carbonic este încă foarte mic, faptul în sine prezintă o mare importanță. Aceasta, ca și celelalte realizări pe care le-am trecut în revistă, ne arată că ne apropiem tot mai mult de dezlegarea enigmelor fotosintezei și de crearea ei pe cale artificială.

Va veni poate vremea cînd se vor fabrica în uzine tone de zahăr din bioxidul de carbon al atmosferei, imitînd procesul din frunzele sfeclei sau trestiei de zahăr. La fel se vor elabora poate procedee pentru a produce, pe cale artificială, amidonul și glutenul, componenții făinii, și se vor fabrica grăsimi pornind de la cărbune și apă.

Pentru a-l cita din nou pe Timiriazev, poate lucrurile vor evolua cam în felul următor: „... Cînd fotosinteza va fi explicată în toate amănuntele, se va găsi, desigur, și un inventator ingenios care să prezinte lumii un aparat inspirat de grăuntele clorofilei. Printr-o parte a mașinii va intra aerul și lumina soarelui, iar prin cealaltă va ieși pîine sau zahăr".

Dr. Em. ROMAN
Ilustrații de Liliana ROȘIANU

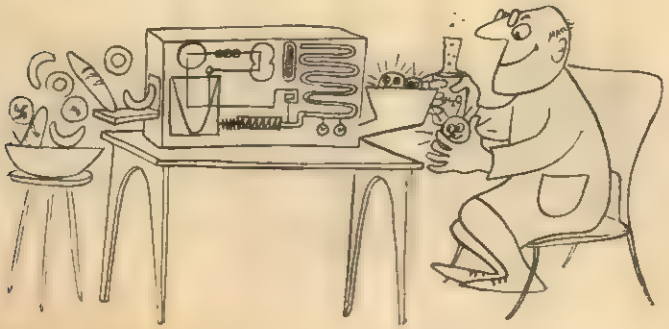

cartea

AL. IVAN GHILIA: „Insula speranței"

Călătoria lui Al. I. Ghilia spre Cuba și apoi cunoașterea realităților revoluționare din „Insula speranței" — iată tema și miezul acestui memorial de drum scris la temperatura înaltă ce exclude simpla contemplare a faptelor. În adevăr, scriitorul s-a vrut mereu părtaș la tumultul inoitor ce preface peisajul social, economic, politic și moral al Cubei de astăzi și a reușit să fie un observator frenetic, integrat vieții acestui pămînt renăscut sub soarele libertății. Prezentul devine în aceste condițiuni un neîntrerupt dialog cu virtuțile poporului cuban, cu năzuințele sale și cu neclintita lui încredere în viitor. Trăirea plenară în mijlocul oamenilor care au deschis pentru popoarele Americii Latine „calea spre lumină" se dovedește pe deplin fecundă, căci „De fapt, tot ce se întîmplă cu mine aici nu sînt peripețiile unei călătorii exotice — spune autorul — trăiesc direct, cu toate simțurile, un roman pasionant, cu personaje reale care se mișcă, apar și dispar, contaminîndu-mi fantezia. Nu un roman-ficțiune extras din realitate, ci realitatea însăși trăiește direct în romanul ei fierbinte și palpitant".

Fie că povestește niște biografii neobișnuite din care se încheagă imaginea tulburătoare a luptei purtate inițial de un mănunchi de patrioți împotriva dictaturii lui Batista, fie că stă de vorbă cu omul de pe stradă — Al. I. Ghilia realizează pagini vibrante de reportaj, în care nu poți separa pe cronicar de pictor și pe documentarist (în sens cinematografic) de psiholog. Fuziunea extrasului din arhivă cu instantaneul, realizată exemplar în paginile capitolului „Interviu cu Fidel", evidențiază patosul ce însuflețește înaintarea Cubei spre socialism. Cartea lui este evocarea unei emoționante epopei, indiferent dacă e vorba de portretul lui Fidel Castro Ruz sau de panorama Havanei, de înfrîngerea invaziei la Playa Giron (caracterizarea mercenarilor în capitolul „Gusanos și crocodilos" evidențiază, prin contrast, eroismul popular) ori de priveliștile feerice din provincia Las Villas.

Pentru tînărul autor, respectarea strictă a adevărului obiectiv a fost metoda organică de lucru și nu o obligație protocolară. Așa se și explică de ce evenimentul și cotidianul trăiesc sudate într-un univers tenace, de o bărbătească poezie.

Dacă și paginile izvorîte din cele mai frumoase intenții și consacrate lui Hemingway ar fi sunat la fel de pline (elementul fictiv capătă însă aici o pondere prea mare), fără discuție că ne-am fi aflat în fața unei excepționale cărți de călătorie. Păcat că pe ici, pe colo montajul e prea „făcut" și atunci în notele reporterului răzbat mici stridențe.

Oricum, „Insula speranței" este bine și sugestiv scrisă, iar modalitatea dinamică a redactării îi menține pe cititor într-o încordare prielnică reflecțiilor.

H. ZALIS

disc

Unul din cele mai accesibile genuri muzicale, muzica de balet, a cucerit dintotdeauna atenția marilor compozitori, care i-au închinat cîteva din cele mai frumoase și melodice pagini ale creației lor.

Editînd cele două suite „Lacul lebedelor, op. 20" (Scenă — Tempo de vals — Dansul lebedelor — Scenă — Dans maghiar (Ceardaș) — Scenă) și „Frumoasa din pădurea adormită, op. 66 a" (Introducere — Adagio — Dans — Panoramă — Vals), extrase din muzica baletelor cu aceleași titluri ale marelui compozitor rus Piotr Ilici Ceaikovski, casa noastră de discuri a răspuns dorinței melomanilor, manifestată de nenumărate ori, de a avea la dispoziție o gamă cît mai bogată și mai variată de înregistrări simfonice, din care muzica de balet, mai ales, să nu lipsească.

Înregistrările în acest domeniu au suscitat întotdeauna interesul. Ascultătorul retrăiește, mai atent și mai profund, spectacolul văzut cîndva, gîndind din nou muzica, suprapunînd mintal mișcarea ei cu evoluțiile și mișcările balerinilor, reîmprospătîndu-și în memorie dramatismul și poezia baletului.

Compunînd muzică de balet, Ceaikovski a ridicat genul la culmi nemaiatinse pînă la el, a creat o dramă muzicală modernă, realistă, în pofida subiectelor luate din lumea fantasticului. Bogăția sentimentelor și ideilor muzicale expuse în muzica sa de balet îl cucerește de îndată pe ascultător, solicitîndu-i participarea la dinamica unor puternice stări sufletești, comunicîndu-i acest sentiment cu o rară putere de convingere.

Melodicitatea, orchestrația colorată și strălucitoare, specifică de altfel întregii școli muzicale ruse, este reliefată pe acest disc cu măiestrie de interpretarea personală a dirijorului Witold Rowicki, în fruntea orchestrei simfonice a Filarmonicii din Varșovia.

Meritele înregistrării aparțin desigur casei de discuri poloneze „Polskie Nagrania" din Varșovia, care a furnizat banda, dar tot atît de mari sînt și meritele Electrecordului, care a obținut, din punct de vedere tehnic, o reușită imprimare. Titlul tipărit pe mapa acestui disc: „Muzică din balete" ar trebui să devină denumirea unei bogate colecții care să cuprindă cît mai multe și variate creații din acest gen muzical, atît de prețuit.

O notă proastă pentru coperta sărăcăcioasă a mapei.

Vlad MUȘATESCU

moda

TINUTE FESTIVE

Caracterizată prin simplitate, moda actualului sezon impune și rochiilor pentru ocazii, mai elegante, o linie clară, fără garnituri de prisos, punînd în valoare coloritul și factura materialelor.

Am remarcat dintre modelele pe această temă realizate pentru Congresul model de la Varșovia de Fabrica de confecții și tricotaje București o rochie din satin de bumbac cu imprimeu floral, netăiată în talie și cu cambrura aproape imperceptibilă (foto 1), o rochie de mătase neagră cu o garnitură de franjuri la decolteu (foto 2) și o rochie pentru adolescente din organza în carouri alb cu bleu (foto 3), purtată cu un cordon argintiu.

umor

— Bine, dar 33 unde pot găsi?
— Încercați alături... la policlinică!

Rik AUERBACH

„DON JUANUL"
— Ai mai citit ceva în ultima vreme?
— O mulțime! Dar n-am timp să le răspund la toate!

Rik AUERBACH

— Auzi, iubito, cum îmi bate inima!...

„Schweizer Illustrierte"

din toată lumea

NĂSCUTĂ ÎN SECOLUL XVIII

În satul Sarp din Turcia trăiește bătrîna Hatice Nina, în vîrstă de 168 ani. Avem de-a face, prin urmare, cu o contemporană a lui Napoleon I.

ÎN ÎMPĂRĂȚIA FURNICILOR

În R.F.G. și Italia se cheltuiesc anual sume mari pentru întreținerea unor furnici — căci entomologii știu de mult că din cele 6.000 de specii de furnici unele au o activitate folositoare, distrugînd diverși dăunători.

Numeroase cercetări făcute în unele regiuni ale Uniunii Sovietice au arătat că furnicile roșii în special sînt adevărați apărători ai pădurilor. În afara importantei activități de distrugere a larvelor de insecte și a omizilor, s-a observat că în preajma mușuroaielor nu există șoareci de pădure, șerpi și iepuri și că păsările evită să-și facă cuib.

Mușuroaiele furnicilor roșii de pădure coboară pînă la 120 cm sub pămînt, fiind adevărate orașe cu o mulțime de galerii-străzi și o populație numeroasă.

focuri

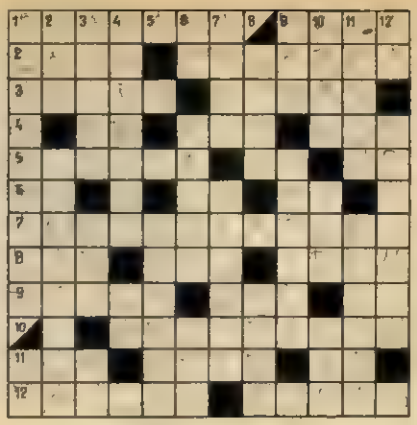

ORIZONTAL: 1) Foc (pl.) — Flacăra din... pom. 2) Focul din adîncuri — „...de foc", balet de Stravinski. 3) Acera — O piatră cu... focuri. 4) Nota bene — În ea se aprind focuri la sărbătoarea culesului — Comună în Franța. 5) Nici mie, nici ție, nici lui — Posed — Exclamațle. 6) Ruteniu — Poftește! — Dînșii. 7) Omar, care a dat foc bibliotecii din Alexandria, Erostrate, care a dat foc templului Dianei din Efes, și Nero, care a dat foc Romei. 8) Zeu casnic roman — Peninsulă în Maroc — Întocmai. 9) Morală — Ca para focului — Notă muzicală. 10) Focurile serbărilor (sing.). 11) Măsură pentru greutăți — E provocată de arșiță — În basme, scotea flăcări pe nări. 12) Torțe — „Flăcări" de Radu Tudoran.

VERTICAL: 1) „... Parisului", balet de Asafiev — Un foc la inimioară. 2) Oglinda stelelor — Somnambulă. 3) Înflăcărare — Cîntecul greierașului — Arma trandafirului. 4) Rezultatul focului — La fel. 5) Neconsumați de flăcări. 6) Consoanele aripii — Autorul romanului „Scînteî în beznă" — „Foc în hanul cu ...", roman de I. Peltz. 7) Primul oraș al Moldovei — Zăpăcit. 8) Focul discret de pe cer (sing.) — Dăruiesc. 9) Pereche — Tatăl alb, mama indiană din America (pl.). 10) Rar — Arde cînd îi pui pe rană — Aproximativ. 11) Arde datorită curentului electric — O „cetate de foc". 12) Abis! — Autorul piesei de teatru „Prometeu", eroul mitologic care a furat focul din cer, dăruindu-i oamenilor.

IMPORTANT!

100.000 LEI

PRONOEXPRES

ÎNCEPÎND CU CONCURSUL Nr. 37 DIN 11 SEPTEMBRIE 1963

AMĂNUNTE LA AGENȚIILE LOTO-PRONOSPORT

— De cînd am cîinele ăsta, nu mă mai întorc acasă cu traista goală.

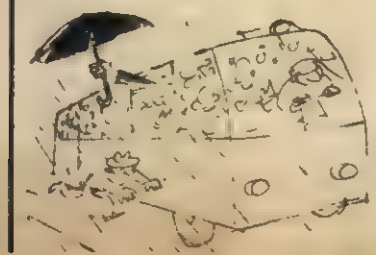

O inimă bună.
E. ARNO

PROCESOMANIE

Hapîea: „Trebuie să mă împart în trei: am dat în judecată trei cetățeni la trei tribunale diferite. Și închipuie-ți birocrație: toate trei tribunalele au fixat procesele la aceeași oră!"

Marin IORDA

— ...Iată și cîteva din trofeele mele de vînătoare.

„Vie Nuove"

IN CURIND PE ECRANE

O PRODUCȚIE A STUDIOURILOR CEHOSLOVACE

ICARIE X-B1

Scenariul: P. JURACEK
J. POLÁK
Regia: J. POLÁK
Imaginea: J. KÁLIS
Muzica: Z. LISKA

Cu: Zdenek Stepánek, František Smolík, Dana Medrická, Irena Kacírková, Radovan Lukavský, Otto Lackovic, Miroslav Machnácek.

O producție a studiourilor maghiare

E PERMIS SĂ CALCI PE IARBĂ

Scenariul: BACSÓ PÉTER, SZÁSZ PÉTER
Imaginea: FORGÁCS LAJOS
Regia: MARK KÁROLY
Muzica: SZ. FÉNYES

În rolurile principale: Klári Tolnay (Anna Tatay), Antal Páger (arhitectul Kéri), Zoltán Makláry (Antal Kárász), Györgyi Polonyi (Iuli), Géza Tordy (Lali).

Instantaneu turistic praghez.

Fotografie de VILÉM KROPP (R. S. Cehoslovacă)

fotografia pentru toți 38

PROGRAMUL DE RADIO

RADIOJURNALE, BULETINE DE ȘTIRI, BULETINE METEOROLOGICE, SPORT, ULTIMELE ȘTIRI

	PROGRAMUL I	PROGRAMUL II	PROGRAMUL III
DUMINICA	7.00, 13.00, 19.30, 22.00, 23.50-23.55	7.50, 14.00, 20.00, 23.00, 0.50-0.55	22.00
ÎN CURSUL SĂPTĂMÎNII	5.00, 6.00, 7.00, 11.00 (afară de miercuri), 13.00, 17.00, 20.00 (afară de joi), 22.00 (joi 22.30), 23.50-23.55	10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.00 (vineri 21.30), 23.00, 0.50-0.55 (simbătă 1.50-1.55)	21.00 (vineri 21.30)

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM: Duminică: 6.30, 13.05 (Progr. I), 7.30 (Progr. II). În cursul săptămînii: 6.30, 13.05 (Progr. I), 10.05, 14.30 (Progr. II).
COTELE APELOR DUNĂRII: Zilnic — 18.40 (Progr. I).
SUMARUL PRESEI CENTRALE: Zilnic — 8.00 (Progr. I).

DUMINICĂ 22 SEPTEMBRIE Programul I *6.00:* Melodii populare *6.35:* Cîntece și dansuri de estradă *7.10:* Concert de dimineață *8.00:* Cîntă corul din Piatra Neamț *8.30:* Clubul voioșiei *8.50:* Muzică populară *9.20:* Emisiunea „Natura și muzica" *10.10:* Muzică de estradă *10.30:* Prelucrări de folclor de compozitori din țări socialiste *11.00:* Scene și arii din operete *11.30:* Vorbește Moscova! *12.00:* Cîntă corul de copii al Radioteleviziunii *12.30:* Interpreți de muzică ușoară *13.10:* De toate pentru toți *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Din viața satelor patriei *15.40:* Program dedicat fruntașilor de pe ogoare *16.10:* Muzică ușoară de compozitori romîni *16.30:* Piese simfonice *16.45:* Transmisiune sportivă *18.00:* Muzică din operete *18.30:* Concertul în si minor pentru violoncel și orchestră de Dvorak — solist Vladimir Orlov *19.11:* Pagini alese din opere *19.35:* Muzică de dans *20.00:* Teatru la microfon — „Hamlet", adaptare radiofonică după William Shakespeare *21.47:* Cîntă Richard Tauber *22.25:* Muzică de dans *23.18:* Lucrări de Jean Philippe Rameau și André Grétry.

Programul II *7.00:* Fanfară *7.35:* Cîntece populare *8.00:* Fantezie pentru flaut și orchestră de Petre Elinescu; Suita simfonică „Țara Halmagiului" de Nicolae Boboc *8.30:* Melodii distractive *8.45:* Anunțuri, muzică *9.00:* Estrada dimineții *9.30:* Cîntece și jocuri populare *10.00:* Muzică din opere *10.30:* Revista presei străine *10.35:* Muzică ușoară românească *11.00:* Cîntece și versuri pentru cei mici *11.15:* Andante spianato și Marea poloneză în mi bemol major de Chopin — interpretează Halyna Czerny Stefanska *11.30:* Muzică populară *12.00:* Emisiunea „Cinema" *12.15:* Lucrări concertante de Haydn și Mozart *13.07:* Cîntă Iolanda Mărculescu *13.22:* Program muzical pentru oamenii muncii aflați la odihnă *14.05:* Suita pentru vioară și pian de Dumitru Bughici *14.15:* La microfon satira și umorul *15.00:* Muzică ușoară *15.30:* Melodii nemuritoare din operete *16.00:* Oameni și fapte *16.08:* Cîntece *16.30:* Din folclorul popoarelor *17.00:* Recital Valentin Gheorghiu *17.15:* Maxime celebre *17.25:* Fragmente din opera „Aida" de Verdi *18.00:* Teatru la microfon pentru copii *19.00:* Melodii... melodii *19.30:* Muzică populară *20.05:* Muzică de dans *21.45:* Lectură ghicitoare *22.00:* Romanțe *22.30:* Ciclul „George Enescu — compozitor": Sonata a II-a în do major pentru violoncel și pian — interpretează Ion Fotino și Maria Fotino *23.10:* Muzică de dans.

Programul III *19.00:* Seară de operetă *20.00:* Pagini din poezia românească în lectura unor actori de seamă *20.15:* Divertisment pentru orchestră de coarde și doi clarinețti de Dumitru Capoianu; Simfonia a II-a de Sammuel Barber *21.00:* Muzică de dans *23.10—23.59:* Septetul în mi bemol major de Beethoven.

LUNI 23 SEPTEMBRIE Programul I *5.07:* Cîntece de muncă *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece și jocuri *6.07:* Muzică ușoară *6.30:* Gimnastică *6.35:* „Suita bănățeană" de Ion Totan *6.45:* Salut voios de pionieri *7.10:* Piese instrumentale *7.30:* Sfatul medicului — Deprinderea copiilor cu reguli elementare de igienă *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Muzică ușoară *8.05:* Muzică populară *8.30:* Arii și duete din opere și operete *9.00:* Tinerețea ne e dragă *9.20:* Cîntece *9.32:* Șase valsuri de Johann Nepomuk Hummel; Concerto grosso de Filip Lazăr *10.00:* Uverturi și potpuriuri *10.32:* „Mioriță" — șase teme ale baladei pentru cvartet vocal și pian de Tiberiu Brediceanu; Impromptu nr. 1 în fa minor de Schubert — la pian Arthur Schnabel *11.05:* Arii din opere *11.30:* Muzică ușoară *12.00:* Melodii populare *12.30:* Soliști ai teatrelor muzicale din țară *13.10:* Concertul pentru pian și orchestră de Iuliu Mureșianu; „Vals clasic" de Ion Hartulary Darclée *14.00:* Concert de prînz *14.40:* Muzică instrumentală *15.00:* Muzică de estradă *15.30:* Cîntece și jocuri populare *16.02:* Trei dansuri spaniole de Granados *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntă Jenny Petra și Günter Geisler *17.10:* Variațiuni simfonice pe teme românești de Teodor Lupu *17.30:* Cu Do-Re-Mi în lumea basmelor *18.00:* Emisiunea pentru sate *18.10:* Din muzica popoarelor *18.30:* Lecția de limba rusă (începători) *18.40:* Cîntă Nicolae Herlea *19.00:* Revista economică radio *19.20:* Folclorul în prelucrarea compozitorilor noștri *19.45:* Muzică ușoară de Temistocle Popa *20.15:* Cîntă Heinrich Schlussnus *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară *21.15:* Tribuna radio *21.35:* Muzică din operete *22.25:* Simfonia nr. 5 de Arthur Honegger *22.50:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Muzică corală de Dariu Pop și Aurel Ivășcanu *10.31:* Melodii populare *10.57:* Partita nr. 1 de Bach — interpretează Dinu Lipatti *11.15:* Din schițele tinărului scriitor Costache Anton *11.30:* Simfonia „Sevilliana" de Joaquin Turina *12.05:* Cîntă Leila Ciucu, Magda Ianculescu și Elena Botez *12.30:* Muzică populară românească și a minorităților naționale *13.00:* Muzică ușoară *13.30:* Însemnări de reporter *13.37:* Muzică corală *14.10:* Sonata orchestrală nr. 4 de Rossini *14.35:* Muzică ușoară *15.00:* Scene din opere *15.30:* Pastorala în do major de Domenico Scarlatti; Cvartetul de coarde în mi bemol major de Karl Ditters von Dittersdorf *16.10:* Cîntă Magda Constantinescu și Nelu Huțu *16.30:* Divertisment pentru clavecin și orchestră de cameră de Janos Deceny *17.00:* Melodii de dragoste *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Cîntece de Ion Chirescu *18.30:* Melodii populare *19.00:* Suită din baletul „Cînd strugurii se coc" de Mihail Jora *19.30:* Din activitatea sfaturilor populare *19.40:* Cu Johann Strauss în lumea valsului și operetei *20.20:* Interpretul săptămînii: Sviatoslav Richter *21.15:* Muzică populară *21.30:* Lectură dramatizată din romanul „Tăunul" de E. Voinich *22.02:* Cvintetul cu pian opus 57 de Dmitri Șostakovici — la pian compozitorul *22.30:* Muzică ușoară românească *23.10:* Ciclul „Simfonii de Beethoven, dirijate de Carl Schuricht" — Simfonia a IX-a *0.17:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Muzică de cameră *21.59—22.59:* Concert de estradă.

MARȚI 24 SEPTEMBRIE Programul I *5.07:* Cîntece populare *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Tarantele și intermezzo-uri *6.07:* Fanfară *6.20:* Gimnastică *6.35:* Muzică ușoară *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Tarafuri ale G.A.C. *7.30:* Sfatul medicului — Arterioscleroza *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Dansuri instrumentale *8.06:* Muzică distractivă *8.30:* Scene cu cor și uverturi din operete *9.00:* Fragmente din baletul „Raimonda" de Glazunov *9.30:* Cîntece și jocuri populare *10.00:* Muzică de cameră *10.25:* Muzică ușoară *11.05:* Introducere și variațiuni de Paganini pe o temă din opera „Molinara" de Rossini — interpretează violonistul Leonid Kogan *11.19:* Muzică din opere *11.45:* Radio prichindel *12.00:* Fragmente din muzica pentru filmul „Valurile Dunării" de Theodor Grigoriu; Schiță rustică de Vinicius Greflens *12.30:* În fața hărții — Irlanda *12.40:* Program de cîntece *13.10:* Muzică populară *14.00:* Melodii de estradă *14.35:* Muzică populară *15.00:* Interpreți romîni de operă *15.30:* Muzică ușoară *16.00:* Recital Zenaida Palty *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntă corul Direcției regionale C.F.R. București *17.10:* Orchestre sovietice de instrumente populare *17.30:* Radiorachetă pionierilor *17.55:* Muzică *18.00:*

(Continuare în pag. 22-23)

Carnet

CANDIDATUL...

De o bucată de vreme tovarășul Vieru parcă nu e în apele lui. Au observat asta toți oaspeții casei de odihnă pe care o administrează el. De obicei atît de comunicativ, tovarășul Vieru răspunde acum monosilabic, zîmbetul afabil e absent de pe chipul său blajin, îl vezi măsurînd cu pași mici sau greoi aleea castanilor pe care altădată o străbătea din cîteva mișcări pedestre, trupul lui robust (1,98 înălțime, 96 kilograme) s-ar zice că e împovărat de o insuportabilă preocupare.

— Ce se petrece cu dumneata, bădie Costache? — l-am întrebat, găsindu-l într-o seară singur pe o bancă izolată în inima parcului secular.

Interlocutorul meu se mărgini să ofteze. Manifestare surprinzătoare, incompatibilă cu persoana sa atletică. E ca și cum ar fi oftat stejarul uriaș sub care stăteam. După un răstimp adăugă totuși, laconic:

— Examenul!

Și tăcu.

Neașteptatul dar elipticul răspuns nu era făcut să-mi furnizeze cheia ciudatei indispoziții în care se afla de peste o săptămînă. Ce examen o fi ista?! La vîrsta lui? (50 de ani!) Hm! Te pomenești că o fi un examen de conștiință, prin care poți trece și la o vîrstă mult mai înaintată. La 80 de ani, Goethe... Înțeleg... E penibil... Cine știe ce lucruri îl apasă, îl tulbură... Delicată conjunctură, chiar pentru cel mai bine intenționat dintre amici... Nu mai stărui.

Jenat probabil de mutenia mea, tovarășul de bancă rupse tăcerea cu un supliment de lămurire, dar nu mai puțin laconic:

— Examenul de admitere!

— De admitere unde?— am întrebat cu timiditate.

— La politehnică.

— Politehnică?

— Da, la politehnică. Am ales una din cele mai dificile discipline. Sute de candidați... Materie spinoasă, numai formule algebrice, teoreme... Nu-mi intră în cap, mă zgîiesc la ele ca pisica-n calendar, parcă ar fi șarade, nu alta. Eu sînt un om simplu, n-am trecut prin universități, singur am învățat puținul ce-l știu... Cum să nu fiu supărat, îngrijorat? Pricepi acuma?

Am priceput și nu prea, fapt pentru care l-am întrebat gîlmind:

— Dar cine te pune, neică, să-ți alegi tocmai politehnica?

— Ha! Da' știi că ești nostim! Dar ce? Pentru mine am ales-o?

— Dar pentru cine?

— am îngăimat cu uimire.

— Pentru fecioru-meu. Ăla care stătea de dimineață pînă seara cu nasu-n calete, la umbră sub salcia străndului, în vreme ce dumneavoastră vă zbenguiați în lac sau prindeați roșioară.

— Aa! Ăla e băiatul dumitale?

— Desigur! Bun băiat, serios, cu aplicație pentru știință. Eu l-am îndemnat să se ducă la politehnică. A plecat la Galați pentru examenul de admitere.

— Și asta-i cauza supărării dumitale?

— Firește. Romică e o fire timidă, e singur acolo într-o întrecere cu zeci de candidați, departe de prezența mea încurajatorie. Nu cunoaște pe nimeni, se poate fistici...

— Tovarășe Vieru, dacă băiatul are calitățile pe care le lauzi, și nu mă îndoiesc că-i așa, nu-ți mai face grijă degeaba. Și noi care ne închipuiam cine știe ce dramă!

★

Alaltăieri l-am întîlnit pe aleea castanilor, mergînd cu pașii lui zdraveni pe care-i invidiez de cîțiva ani de cînd îl cunosc. De departe, mi-a strigat radios:

— Am reușit!

— Studente Constantin Vieru, te felicit.

— Vrei să spui că pe studentul Romică Vieru, fiul meu.

— Pe amîndoi. Mai puțină mohoreală de acuma înainte în ce te privește, deși parcă te văd iarăși prada preocupărilor.

— De ce?

— Păi nu începeți... amîndoi o viață universitară, laborioasă? Sper că ai să fii silitor!

F. BRUNEA - FOX

DE CE S-A SCUFUNDAT „THRESHER"?

„Care sînt cauzele ce au determinat scufundarea submarinului atomic american «Thresher»?"

Miţu ANTONESCU
muncitor,
Bucureşti, calea Dudeşti 129

Răspunde ing. CONSTANTIN SABIN IOAN, cercetător ştiinţific la Institutul de mecanică aplicată al Academiei R.P.R.

La 10 aprilie a.c. a dispărut în apele Atlanticului, la 350 km de Boston, submarinul „Thresher", nava-amiral a flotei americane de submarine cu propulsie nucleară, considerat ca fiind practic invulnerabil şi fără rival în ceea ce priveşte viteza de croazieră (64 km/oră în imersiune), raza de acţiune (96.000 km) sau adîncimea maximă de scufundare (peste 500 m).

Pînă în prezent nu se cunosc concluziile anchetei întreprinse de Senatul S.U.A. pentru stabilirea cauzelor acestei catastrofe în care au pierit 129 de oameni cu înaltă calificare — ingineri, fizicieni, ofiţeri şi marinari special instruiţi pentru navigaţie îndelungată la bordul submarinelor atomice. S-a anunţat însă recent de către ministrul Marinei al S.U.A., Fred Korth, că în urma cercetărilor efectuate de batiscaful „Trieste" a fost stabilit definitiv locul unde se găseşte în prezent epava submarinului „Thresher". Ea se află la o adîncime de 2.520 metri.

În presa occidentală s-a arătat că înaintea cursei fatale „Thresher" a fost supus unei revizii generale pe docul uscat de la Portsmouth, în vederea „perfecţionării" sistemului de lansare a torpilelor-rachetă „Subrock". Probabil că modificările aduse corpului navei i-au slăbit structura de rezistenţă şi, de aceea, cînd a ajuns la adîncimea maximă de imersiune, „Thresher" nu a mai putut suporta uriaşa presiune a apei.

De altfel, un membru al echipajului, locotenentul Mc. Coole, care a scăpat cu viaţă datorită faptului că nu s-a îmbarcat pe submarin în ultima cursă, a declarat că instalaţia pentru comprimarea aerului — cu ajutorul căreia se evacuează apa din tancurile de balast pentru revenirea la suprafaţă — funcţiona defectuos. De asemenea, aparatele indicatoare pentru adîncimea de scufundare dădeau deseori indicaţii eronate. Se poate presupune că datorită defectării acestor instalaţii şi aparate de importanţă vitală pentru securitatea submarinului, „Thresher" a depăşit adîncimea maximă şi a fost pur şi simplu strivit de presiunea apei.

Mult mai plauzibilă este presupunerea comentatorului ziarului „Le Figaro" care bănuieşte că submarinul „Thresher" s-a scufundat datorită accidentului survenit în momentul unei tragere experimentale cu torpila-rachetă „Subrock" de la foarte mare adîncime. Prezenţa a 17 tehnicieni civili la bordul submarinului — îmbarcaţi, probabil, pentru urmărirea experienţei — constituie un argument serios în sprijinul acestei ipoteze.

Astfel, tragedia submarinului american poate fi privită ca o consecinţă dezastruoasă a cursei pentru înarmare atomică.

SĂPĂTURILE ARHEOLOGICE DE LA CRISTEŞTI

Colectivul muzeului nostru, continuînd săpăturile pe şantierul arheologic de la Cristeşti (Regiunea Mureş-Autonomă Maghiară), a descoperit noi piese ce dovedesc că această localitate de pe malul Mureşului a fost populată încă din epoca bronzului. De asemenea, în epoca tîrzie a fierului, aici la Cristeşti se găsea, după toate probabilităţile, o aşezare dacică, devastată apoi de romani. Printre cele mai interesante descoperiri făcute la Cristeşti sînt cele cinci cuptoare pentru ars vase, precum şi o statuetă reprezentînd capul zeiţei Iuno, sculptată în alabastru, adusă fără îndoială de către romani din Italia. Tot aici s-a descoperit recent un fragment dintr-o sculptură reprezentînd un leu. Piesa, executată din faianţă, a făcut probabil parte din decoraţiunea murală a vreunui edificiu public sau a unei vile romane. Ea a fost lucrată cu o artă deosebită, dovedind pricepere sculptorului localnic din acea vreme. Săpăturile de la Cristeşti vor continua.

Andrei ZRINYI
muzeograf, Tg. Mureş

Ceramică străveche descoperită la Cristeşti.

Un leu executat în faianţă

CÎND S-A NĂSCUT PENTATLONUL MODERN?

Întreabă Ion Argintaru — *Arad.*

Răspunde prof. DUMITRU NEDELEA, secretar general al Federaţiei române de călărie şi pentatlon modern.

Pentatlonul modern, sub forma pe care o cunoaştem astăzi, a fost practicat pentru prima dată la începutul secolului al XX-lea, însă originea lui trebuie căutată în timpuri mult mai vechi.

În programul olimpiadelor antice a figurat o probă complexă, cunoscută sub numele de pentatlon, care cuprindea cinci exerciţii şi anume: alergarea, săritura în lungime, aruncarea discului, aruncarea suliţei şi lupta.

Apreciind că pentatlonul antic nu mai era corespunzător cerinţelor secolului al XX-lea, baronul Pierre de Coubertin, iniţiatorul jocurilor olimpice moderne, a propus să se instituie o nouă ramură de sport — pentatlonul modern — care prin conţinutul său să asigure tineretului o pregătire deosebită, multilaterală.

N. Marinescu în probă de călărie din cadrul pentatlonului modern.

Pentatlonul modern a fost introdus ca probă în programul jocurilor olimpice în anul 1912 (7-12 iulie la Stockholm). De atunci, el a figurat ca probă oficială în programul tuturor olimpiadelor desfăşurate pînă în ziua de azi, cuprinzînd cîte o probă din următoarele ramuri de sport: călărie, scrima, tirul, înotul şi atletismul (probă de cros).

Acest sport este condus pe plan internaţional de Uniunea internaţională de pentatlon modern (U.I.P.M.), care s-a înfiinţat la 3 august 1948 cu ocazia Jocurilor olimpice de la Londra.

Cu aproape 10 ani în urmă s-a început practicarea pentatlonului modern şi în ţara noastră. Acest lucru s-a făcut printr-un concurs în urma căruia au fost selecţionaţi 15 sportivi, ei formînd un lot organizat care a şi început pregătirea.

Datorită condiţiilor create a fost posibil ca, la mai puţin de un an de existenţă, echipa reprezentativă a ţării noastre să participe la Campionatul mondial de la Budapesta din 1954, ocupînd locul 8 din 12 naţiuni participante.

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII •

PROGRAMUL DE RADIO

Emisiunea pentru sate *18.10:* Muzică *18.15:* Cu microfonul printre sportivi *18.25:* Program muzical pentru fruntaşi în producţie *19.00:* Limba noastră — vorbeşte acad. prof. Al. Graur despre „Construcţii discutate" *19.10:* Cvartetul de coarde nr. 7 de Darius Milhaud *19.30:* Scrisori din ţară *19.40:* Cîntă Vico Toriani *20.15:* Melodii populare *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Concert de muzică uşoară *21.15:* La microfon satira şi umorul (reluare) *22.25:* Muzică de dans *23.15:* Elegie simfonică de Ernst Krenek; Simfonia de cameră de George Enescu.

Programul II *16.10:* Muzică distractivă *19.30:* Cantata ţărănească de J.S. Bach *11.00:* Ansambluri corale studenţeşti *11.15:* Cîntînd din opera lui Panait Istrati *11.35:* Piese vocale şi instrumentale de Tudor Ciortea *12.05:* Duete din operete *13.30:* Melodii populare *13.00:* Uvertură, nocturnă şi scherzo din suita „Visul unei nopţi de vară" de Mendelssohn-Bartholdy *13.30:* Emisiune literară *13.45:* Cîntece de pace şi prietenie *14.10:* Muzică populară *14.35:* Estrada melodiilor *16.00:* Cîntece din ţări socialiste *16.25:* Program de uverturi *16.10:* Muzică vocală şi instrumentală de compozitori romîni *16.30:* Muzică din opereta „Oklahoma" de Rodgers *17.00:* Solişti de muzică uşoară *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunţuri, reclame, muzică *18.05:* Concertul pentru vioară şi orchestră de Menotti, solist Tossy Spivakovski *18.35:* Muzică uşoară *18.45:* Emisiune culturală *19.00:* Solişti şi formaţii artistice de amatori *19.30:* Lecţia de limba franceză (avansaţi) *19.40:* Muzică din opera „Orfeu" de Gluck *20.15:* Imagini ale satului contemporan oglindite în literatură *20.35:* Din creaţia compozitorului Ciprian Porumbescu *21.15:* Din cîntecele şi dansurile popoarelor *21.45:* Scriitori la microfon *22.00:* Dansuri şi coruri din opere *22.25:* Fantezia în do minor K.V. 396 şi Sonata în do minor K.V. 475 pentru pian de Mozart — interpretează Walter Gieseking şi Emil Ghileis *23.10:* Muzică de dans *23.55:* Simfonia a II-a de Haciaturian.

Programul III *21.15:* Seară de operă — „Trubadurul" de Verdi (actele I, II. III) *22.30—23.59:* Sonata pentru vioară şi pian de Ravel.

MIERCURI 25 SEPTEMBRIE Programul I *5.07:* Melodii de estradă *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Muzică populară *6.07:* Valsuri *6.30:* Gimnastică *6.45:* Cîntece patriotice *6.45:* Salut voios de pionieri *7.10:* Suita moldovenească de Nikolai Pelko *7.30:* Sfatul medicului — Durerile de cap şi cauzele lor *7.45:* Anunţuri, muzică *7.45:* Muzică uşoară *8.06:* Muzică vocală şi instrumentală *8.30:* Melodii populare *9.00:* Suita în stil romînesc de Constantin Nottara; Divertisment pentru orchestră de coarde de Mircea Hoinic *9.29:* Selecţiuni din operete *10.00:* Teatru la microfon — „Bariera albastră" de Borjs Cirakov, Dmitri Radovski şi Mihail Arlazorov *11.24:* Muzică de cameră *12.00:* Muzică populară *12.30:* Pagini din opere *13.10:* Muzică uşoară din ţări socialiste *14.00:* Muzică din opere comice şi operete *14.35:* Piese de estradă *15.00:* Cîntece şi jocuri de pe întinsul patriei *15.30:* Fantezie romantică pentru vioară, violă şi orchestră de Arthur Benjamin; Poemul simfonic „Vînătorul blestemat" de César Franck *16.05:* Piese vocale *16.15:* Vorbeşte Moscova! *16.45:* Suita pentru vioară şi pian de Theodor Rogalski; Patru bagatele pentru pian de Adalbert Winkler *17.10:* Muzică populară *17.30:* Prietena noastră, cartea *18.00:* Melodii... melodii *18.30:* Lecţia de limba engleză *18.40:* Arii din opere interpretate de Nicolae Secăreanu *19.00:* Clubul nostru *20.15:* Cîntă corul ansamblului folcloric al Sfatului popular al Capitalei *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Poemul simfonic „Pinii din Roma" de Ottorino Respighi; Două schiţe simfonice de Doru Popovici *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* Instrumente muzicale populare *22.25:* Pagini din muzica preclasică: Lucrări de Guillaume de Machaut *23.00:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Din folclorul popoarelor *10.40:* Suita „Carnavalul animalelor" de Saint-Saëns — Orchestra simfonică din Philadelphia, dirijor Leopold Stokovski; Concertul în mi bemol major pentru corn şi orchestră de Richard Strauss — solist Denis Brain *11.15:* Cîntece pioniereşti *11.30:* Muzică de estradă *12.05:* Pagini din operete *12.30:* Dialog despre literatură cu ilustratori de cărţi *13.45:* Cvartetul de coarde nr. 3 în la major de Wilhelm Berger; Cinci piese pentru două viori şi pian de Nikolai Rakov *13.30:* Însemnări de reporter *13.40:* Muzică uşoară *14.10:* Dansuri simfonice de compozitori romîni *14.35:* Muzică din opera „Zaide" de Mozart *15.05:* Fanfară *15.30:* Melodii populare *16.10:* Arii antice interpretate de Benjamino Gigli *16.30:* Muzică uşoară *17.00:* Interpreţi în studio *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunţuri, reclame, muzică *18.05:* Simfonia a III-a în mi bemol major „Renana" de Schumann *18.35:* Melodii populare *18.50:* Microfoilletoane *19.00:* Melodii lirice *19.30:* Lecţia de limba rusă (avansaţi) *19.40:* Cvintet pentru cvartet de coarde şi clarinet de Anatol Vieru *19.50:* Cîntece populare *20.15:* Şcoala şi viaţa *20.35:* Arii celebre din opere *21.15:* Muzică instrumentală *21.30:* Pe teme internaţionale *21.40:* Interpreţi de muzică uşoară *22.20:* Muzică din operete *23.10:* Concertul pentru două orchestre de coarde, pian şi percuţie de Ludovic Feldman; Simfonia nr. 3 de Karl Birger Blomdahl *24.00:* Concert de noapte.

Programul III *21.15:* Seară de operă — „Trubadurul" de Verdi (actul IV) *21.52:* Muzică de cameră *22.22 — 22.59:* Muzică de estradă.

JOI 26 SEPTEMBRIE Programul I *5.07:* Jocuri populare *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece şi jocuri *6.07:* Muzică uşoară *6.20:* Gimnastică *6.35:* Suita nr. 1 pe teme populare de Dumitru Eremia *6.45:* Salut voios de pionieri *7.10:* Muzică populară *7.30:* Sfatul medicului — Cum se transmit bolile contagioase *7.35:* Anunţuri, muzică *7.45:* Melodii distractive *8.06:* Muzică vocală şi instrumentală *8.30:* Muzică uşoară *9.00:* Vreau să ştiu! *9.25:* Lucrări de Franz Schubert *10.00:* Duete celebre din opere *10.30:* Melodii populare *11.05:* Sonata în mi minor pentru vioară şi pian de Sigismund Toduţă — interpretează Mihai Constantinescu şi Ferdinand Weiss *11.29:* Muzică de estradă *12.00:* Solişti şi formaţii de amatori participante la cel de-al VII-lea concurs artistic pe ţară *12.30:* Muzică uşoară *13.10:* Pagini orchestrale din operetele lui Franz Lehar *14.00:* Simfonia nr. 6 de Johann Christian Bach; Concertul nr. 3 pentru pian şi orchestră de Beethoven — solist Edwin Fischer *15.00:* Muzică populară *15.30:* Muzică de Ion Dumitrescu pentru filmul „Nepoţii gornistului" *16.00:* Mici piese de estradă *16.15:* Vorbeşte Moscova! *16.45:* Cîntece *17.19:* Selecţiuni din opera „Werther" de Massenet *17.45:* Lecturile dv. preferate *18.00:* Emisiune pentru sate *18.10:* Muzică uşoară *18.30:* Lecţia de limba franceză (începători) *18.40:* Program de romanţe *19.10:* Pagini orchestrale din operete *19.30:* Muzică uşoară *19.50:* Ciclul „Romanţa despre frumoasa Magelone" de Johannes Brahms — interpretează Dietrich Fischer-Dieskau *21.15:* Capodopere ale literaturii universale — „Don Quijote" de Cervantes *21.30:* Muzică de estradă de Mauriciu Vescan *21.45:* Suită în stil clasic de Ion Ghiga; Dansuri vechi pentru coarde de Leonardo Vinci; Fragmente din suita „Gloriana" de Benjamin Britten *22.55:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Cîntece pioniereşti *10.30:* Fragmente din opereta „Sărutul Cleopatrei" de Miliutin *11.00:* Cîntece şi jocuri populare *11.15:* Poeţii noştri cîntă partidul *11.30:* Muzică simfonică *12.05:* Muzică uşoară *12.30:* Arii din opere interpretate de mezzosoprana Iulia Buciuceanu şi basul Ioan Hvorov *13.00:* Sonata quasi una ballata de Alexandru Velehorski; Ciclul

Cu doi ani mai tîrziu — în 1956 — la Jocurile olimpice din Australia echipa R.P.R. se clasează pe locul 6 din 16 naţiuni participante, întrecînd printre altele Suedia, Anglia, Brazilia, Chile, ţări cu o veche tradiţie în acest sport.

Primele secţii de pentatlon modern din ţara noastră au luat fiinţă în cadrul asociaţiilor sportive C.C.A., Dinamo-Bucureşti, Ştiinţa-Bucureşti, Victoria 10 şi Voinţa-Sibiu, iar primul campionat al R.P.R. a fost organizat în anul 1955, în oraşul Sibiu.

O PODOABĂ A NATURII

Vă trimit fotografia unui arbore conifer foarte rar ca specie şi foarte mare — un „Wellingtonia gigantea" — cu care natura a înzestrat staţiunea Băile Herculane. Situat în faţa terasei clubului, coniferul pare un uriaş candelabru. Ramurile lui umbresc o parte din aleile din jur. El a fost plantat aici acum 110 ani, iar clima locală l-a ajutat mult să se dezvolte.

Ar fi bine ca o tăblie prinsă de arbore sau alături de el să furnizeze oaspeţilor staţiunii o scurtă prezentare a acestui exemplar rar.

Ion CRUCEANĂ
Piteşti

LA CLUBUL MINERILOR DIN PETRILA

Recent, la clubul muncitoresc din centrul minier Petrila (Valea Jiului), s-a inaugurat un nou panou de onoare consacrat fruntaşilor în producţie. Panoul, cuprin-

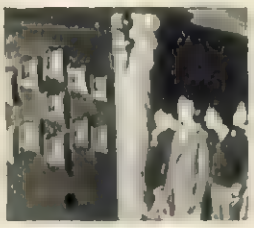

zînd coloane sculptate, basoreliefuri, gravuri în lemn, a fost realizat de membrii cercului de artă plastică al clubului. Fotografia pe care v-o trimit reprezintă un aspect de la inaugurarea noului panou.

D. IONAŞCU
activist cultural, Petroşani

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespondeze: *Ninela şi Gelu Popa*, elevi, Hunedoara, str. Republicii, bloc nr. 2, sc. D, ap. 56: muzică, sport, ilustrate; *Georgeta Costandache*, elevă, Constanţa, str. Mercur nr. 11: ilustrate; *Aurel Manea*, contabil, Cacuciu Nou nr. 146, raionul Aleşd, reg. Crişana: literatură, cinema, ilustrate; *George Bîscă*, bolangiu, Sibiu, str. 9 Martie nr. 30: literatură, geografie, ilustrate; *Fieraru Mariana*, elevă, Drăgăşani, str. Cpt. dr. Voiculescu nr. 9, reg. Argeş: ilustrate; *Veronica Militaru*, laborantă, Drăgăşani, str. Cpt. dr. Voiculescu nr. 9, reg. Argeş; ilustrate; *Mariana Bader*, elevă, Oraviţa, str. Bredicenu nr. 4, reg. Banat: ilustrate; *Mihaela Huszka*, elevă, Oraviţa, str. Simion Manjura nr. 1: cinema, ilustrate; *François Carmatica* şi *Toni Dumitrache*, studenţi, Bucureşti, şos. Panduri nr. 90: literatură, sport, cinema, ilustrate; *Adam Szajda*, Debica, ul. Polna nr. 34, woj. Vrzeszowskie, R. P. Polonă: filatelie, ilustrate (polonă şi română); *Edward Bajcarz*, Okonek, ul. Kolejova nr. 2, pow. Szczecinek, woj. Koszalin, R.P.Polonă: cinema, turism; *Marian Labudza*, Busnia, Piata Goupa P C powiat Swietop I.W., R.P. Polonă: sport, filatelie, ilustrate; *Kazimier Giertler*, Nowj Targo, ul. Sw.Anny nr.32 a, woj. Uranowskie, R.P. Polonă: cinema, ilustrate; *Kik Kazimierz*, Kcynia, ul. Kantego 4, pow. Szubin, woj. Bydgoszcz, R.P. Polonă: geografie, turism, cinema; *Bozena Bolestawa Kurow*, Lubelski, ul. Kosciuszki nr. 5, R.P.Polonă: filatelie, ilustrate; *Maria Zielinska*, elevă, Sosnowiec, ul. Chemiczna 12/12, R.P.Polonă: ilustrate, foto actori, sport; *Petre Ionescu*, căminul „Dealul Mare" nr. 1, Reşiţa, reg. Banat: filatelie, ilustrate; *Silvia Mihăilă* şi *Tincuţa Neacşu*, studente, Bucureşti, Drumul Taberei nr. 5-7: pedagogie; *Johan Foghiş*, elev, Arad, str. 6 Martie nr.12-14, ap. 14: sport, literatură, cinema ilustrate; *Paraschiva Scintei*, elevă, Reşiţa, reg. Banat, str. 1950 nr. 29: ilustrate; *Vali Balamat*, Turnu Severin, str. Adrian nr.157: ilustrate, foto artişti, filatelie.

DE LA CORESPONDENŢI

Cele mai noi construcţii din Deva — cartierul „23 August". (*Eugen Crăciun, Bucureşti*)

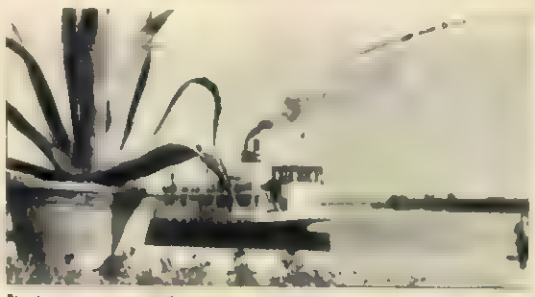

Flori şi vapoare. (*G. Mavrin, Tulcea*)

În parc. (*Frederic Spath, cercul de fotoamatori de pe lîngă uzina „Industria sîrmei", Cîmpia Turzii*)

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII

vocal „Cîntece de dor" de Cornel Ţăranu, pe versuri de Nicolae Labiş *13.30:* Noutăţi editoriale *13.40:* Muzică de estradă *14.10:* Cîntă orchestra populară „Orzişorul" din Roşiorii de Vede *14.35:* Teatru din operete *15.05:* Piese vocale şi instrumentale de Edward Grieg *15.30:* Orchestre de muzică uşoară *16.10:* Cîntece şi versuri *16.30:* Tablouri muzicale din opera „Legenda oraşului nevăzut Kitej" de Rimski-Korsakov *17.00:* Melodii populare *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunţuri, reclame, muzică *18.05:* Scherzo-tarantela de Wieniawski; Cvintetul în do major de Haydn *18.30:* Muzică uşoară *19.00:* Tinereţea ne e dragă! *19.30:* Arii şi duete de mare popularitate din operete *20.00:* Piese de estradă *20.10:* Din muzica popoarelor *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Cîntă Roxana Matei şi Nicolae Niţescu *21.15:* Concert coral *21.45:* Părinţi şi copii *22.00:* Muzică de dans *23.10:* Concert din opere *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Teatru la microfon — „Barberine" de Alfred de Musset *22.30—23.59:* Muzică de estradă.

VINERI 27 SEPTEMBRIE Programul I *5.07:* Cîntece patriotice *5.30:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Muzică populară *6.57:* Bolerouri *6.30:* Gimnastică *6.35:* Rapsodie de Mircea Popa *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Dansuri orchestrale din operete *7.30:* Sfatul medicului — Oxiuroza *7.35:* Anunţuri, muzică *7.45:* Mici piese instrumentale *8.05:* Muzică uşoară *8.30:* Rapsodia ungară nr. 10 de Liszt; Cvartetul nr. 1 de Liubomir Pipkov *9.00:* Uverturi la opere *9.30:* Melodii populare *10.00:* Suite simfonice de compozitori romîni *10.30:* Muzică de estradă *11.05:* Cîntece de Emil Lerescu *11.20:* Piese instrumentale *11.30:* Soliştii ai Teatrului muzical „Gheorghe Dima" din Braşov *11.53:* Reportaj *12.00:* Din folclorul popoarelor *12.30:* Muzică uşoară *13.10:* Suita de dansuri de Tomas Kieseweter; Rapsodia a II-a de Marţian Negrea *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Muzică uşoară *15.15:* Concertul nr. 1 pentru vioară şi orchestră de coarde de Tartini *15.45:* Soliştii de muzică populară *16.15:* Vorbeşte Moscova! *16.45:* Arii din operete *17.10:* Cantata „Lucreţia" de Haendel *17.30:* În slujba patriei *18.00:* Muzică uşoară *18.30:* Lecţia de limba engleză *18.40:* Muzică populară *19.00:* Din creaţia compozitorului Gherase Dendrino *19.30:* Muzică de estradă *20.15:* Cîntă corul Căminului cultural din com. Fierbinţi, reg. Bucureşti *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Cîntă Artemiza Bejan, Felician Fărcaşu şi acordeonistul Sile Ungureanu *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* Recital Renata Tebaldi *22.25:* Cîntă Betty Curtis *23.40:* Muzică de dans *23.15:* Concertul pentru orchestră de coarde de Paul Constantinescu; Poem festiv de Alfred Mendelsohn.

Programul II *10.10:* Muzică populară din ţări socialiste *10.30:* Lieduri de Valentin Gheorghiu pe versuri de Tudor Arghezi; Zece viziuni fugitive de Serghei Prokofiev *11.01:* Selecţiuni din operete *11.31:* Potpuriuri de muzică uşoară *12.05:* Fanfară *12.30:* Balada pentru pian şi orchestră de Gabriel Fauré — solist Cornelia Gheorghiu; Muzică din baletul „Crailul munţilor" de Hugo Alfven *13.02:* Muzică populară *13.30:* Limba noastră (reluare) *13.40:* Muzică din opere *14.10:* Schiţe simfonice de Constantin Bobescu *14.35:* Melodii distractive *15.00:* Actualitatea în ţările socialiste *15.25:* Pagini muzicale despre Dunăre *16.10:* Recitalul violonistului Varujan Kozighian *16.30:* Cîntece şi jocuri populare *17.00:* Melodii de dragoste *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunţuri, reclame, muzică *18.05:* Muzică de cameră *18.30:* Program de madrigale *18.45:* Emisiune literară *19.00:* Melodii populare *19.30:* Teatru la microfon — „Cinci fete plus Pigulete" de Constanţa Bratu *20.31:* Muzică de estradă *21.00:* Muzică simfonică *21.45:* Muzică de dans *23.25:* Din poezia clasică maghiară *23.35:* Cvartetul de coarde nr. 16 de Beethoven *23.10:* Opera „Mantaua" de Puccini *0.04:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Lieduri *21.45:* Interpretul săptămînii — Sviatoslav Richter *22.35 — 23.59:* Muzică de estradă.

SÎMBĂTĂ 28 SEPTEMBRIE Programul I *5.07:* Jocuri populare *5.30:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Muzică uşoară *6.57:* Cîntece *6.30:* Gimnastică *6.35:* Piese instrumentale *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Muzică populară *7.30:* Sfatul medicului — Recomandări pentru cei ce lucrează mult în picioare *7.35:* Anunţuri, muzică *7.45:* Piese de estradă *8.05:* Fanfară *8.30:* Uvertură de Giovanni Paesiello; Simfonia în si bemol major de Cristian Cannabich *9.00:* Roza vînturilor *9.35:* Melodii populare *10.00:* Muzică din opere *10.30:* Melodii distractive *11.05:* Cvartetul în mi major de Pascal Bentolu *11.27:* Muzică populară *12.00:* Muzică din operete *12.30:* În săli şi pe stadioane *13.30:* Muzică uşoară *13.10:* Poemul simfonic „Marsyas" de Alfonso Castaldi *14.00:* Din comoara folclorului nostru *14.35:* Muzică instrumentală *15.00:* Muzică uşoară *15.30:* Piese corale de compozitori sovietici *15.45:* Actualitatea literară în ziarele şi revistele noastre *16.00:* Recitalul flautistului Nicolae Alexandru *16.15:* Vorbeşte Moscova! *16.45:* Cîntă Livia Brătulescu şi Ionel Miron *17.10:* Muzică de estradă *17.30:* Lucrări simfonice de Debussy *18.00:* Program muzical pentru fruntaşi în producţie *18.32:* Trio în re minor de Mendelssohn-Bartholdy *19.00:* În pas cu ştiinţa *19.20:* Scene comice din opere *20.10:* Muzică populară *20.25:* Muzică de dans *21.15:* Carnet plastic *21.25:* Romanţe *22.25:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Muzică uşoară *10.30:* Fantezia simfonică „Pînza din Porjola" de Sibelius; Suita a II-a de Achim Stoia *11.00:* Ansambluri artistice şcolare *11.15:* Melodii populare *11.30:* Sonata pentru vioară şi pian de Sabin Drăgoi *12.05:* Muzică de estradă *12.30:* Concertul în do major pentru flaut, harpă şi orchestră de Mozart *13.00:* Muzică populară *13.30:* Muzică uşoară *14.10:* Arii din opere *14.55:* Muzică de estradă *15.00:* Serenada melancolică pentru vioară şi orchestră de Ceaikovski; Suita de balet „La giara" de Alfredo Casella *15.30:* Din cele mai cunoscute melodii *16.10:* Interpreţi de operetă *16.30:* Ştiinţa în slujba păcii *16.40:* Prelucrări corale *17.00:* Cîntă Arta Florescu şi Valentin Teodorian *17.30:* Însemnări de reporter *17.35:* Anunţuri, reclame, muzică *18.05:* Madrigale de Adriano Banchieri; Concertul în sol minor pentru patru viori de Jacques Aubert *18.30:* Muzică uşoară *19.00:* Poemul simfonic „Didona" de Alfred Alessandrescu *19.30:* Pe teme internaţionale *19.40:* Muzică populară *20.10:* Muzică uşoară romînească *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Serenade din operete *21.10:* Muzică de dans *21.45:* Agendă teatrală *22.00:* Muzică de dans *23.25:* Concert din opere *23.10:* Simfonia nr. 10 de Gustav Mahler; Uvertura tragică de Johannes Brahms *23.54:* Muzică de dans.

Programul III *21.10:* Concertul pentru pian şi orchestră de Snitke, solist Leonid Brumberg; Secvenţe — variaţiuni pentru orchestră de coarde de Cornel Ţăranu *21.52—23.59:* Muzică de dans.

În pagina 4:
PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"
Machete: Vlad Mugătescu

41.505

În fiecare locuință un ceas deșteptător

„VICTORIA"

- elegant
- precis
- durabil

UN PRODUS AL I. I. S. „VICTORIA"-ARAD

Ceasornicele „Victoria" le găsiți în toate magazinele de specialitate ale comerțului de stat și cooperatist

Anul XII nr. 39 (438)—28 septembrie 1963

Flacăra

39

La înălțime.
Fotografie de E. IAROVICI

REDACȚIA: BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța poștală: 3507, Of. 33
Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL REVISTEI 2 LEI. ABONAMENTE: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Proletari din toate țările, uniți-vă!
Anul XII nr. 39 (435) — 28 septembrie 1963
Flacăra 39

Fotocronica Flacării

1

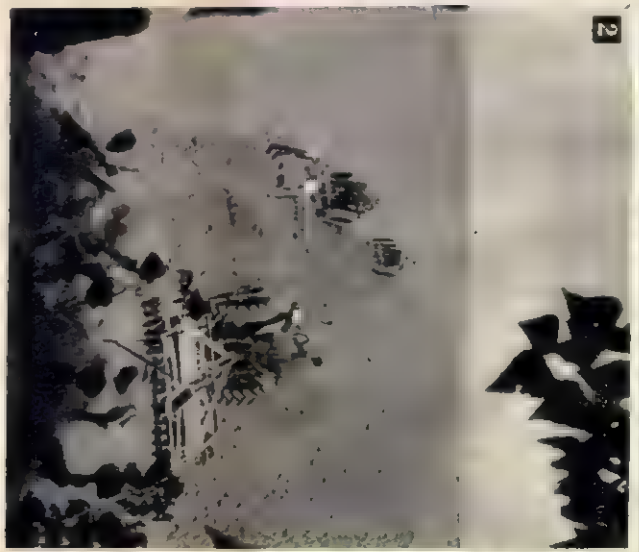
2

3

4

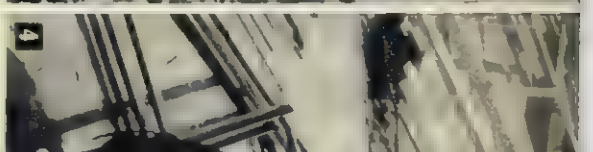

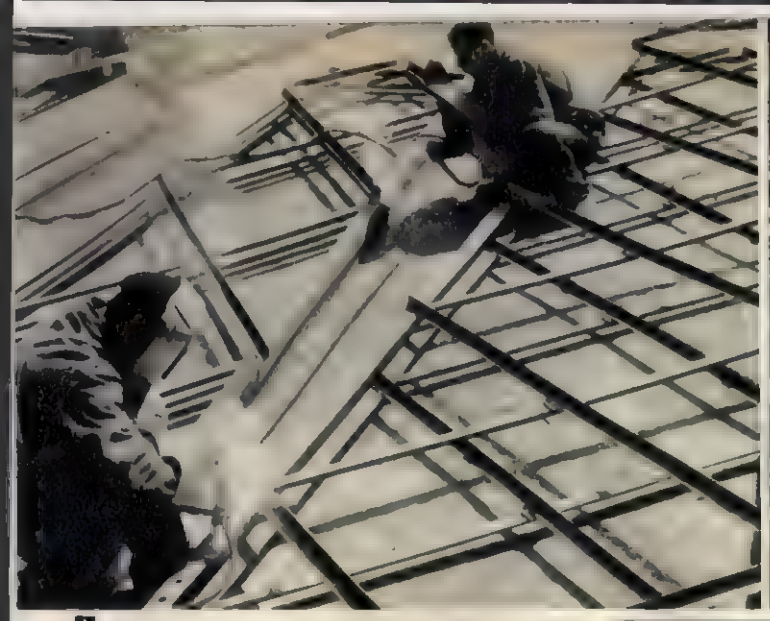

1 Colectiviștii din comuna Slobozia-Bradului, raionul Rîmnicu Sărat, transportă de pe ogoare spre pătule ultimele cantități de porumb din recolta acestui an.

2 În vederea însămînțării suprafeței de 600 ha cu grîu de toamnă, la G.A.C. „Drumul lui Lenin" din comuna Cătunești, regiunea București, o brigadă de tractoriști de la S.M.T. Hagiești execută lucrările pregătitoare.

3 A început recoltatul strugurilor pentru vinificație la G.A.C. „Iancu Jianu", raionul Balș, regiunea Oltenia.

4 La întreprinderea nr. 7 de construcții metalice și prefabricate, unitatea Otopeni, planul pe trimestrul III a fost îndeplinit înainte de termen.

În ultimele săptămîni s-au făcut o serie de pregătiri în vederea realizării planului de producție pe anul viitor. În acest scop, o comisie a propus 14 măsuri tehnico-organizatorice. Dintre acestea două se referă la reorganizarea fluxului tehnologic în secția vopsitorie și la sudarea în viitor a subansamblelor pilonilor pe forme pentru a nu se deforma prin sudură.

În fotografie: sudura electrică la părțile componente ale stîlpilor metalici de 220 Kv.

5 La uzinele „Electronica", realizarea sarcinilor de plan pe 1963 este în atenția întregului colectiv.

Pe trimestrul II, planul la producția-marfă a fost realizat în proporție de 100,6 %, iar pe trimestrul III se prevede o depășire cu circa 1 %. Concomitent, colectivul de muncă al acestei uzine se preocupă intens de pregătirea condițiilor necesare realizării planului pe anul viitor. O serie de măsuri prevăzute în planul MTO vor fi puse în curînd în aplicare. Printre acestea enumerăm: intrarea în funcțiune a unui automat de confecționat capse din țeavă, mecanizarea operației de uscare a pieselor mari, galvanizate, proiectarea și executarea unei băi de cromare dură pentru S.D.V.-uri etc.

În fotografie: brigada condusă de Constantin Bîgu de la banda de televizoare „Cosmos".

6 Blocurile C și D de la Complexul de cămine studențești de la Regie, date în folosință anul acesta. Se amenajează spațiile verzi...

Fotocronica Flacării ♦ Fotocro

7 La New York își desfășoară lucrările cea de-a 18-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U. În fotografie: un aspect din timpul lucrărilor actualei sesiuni.

8 Timp de 44 de zile acești newyorkezi — albi și negri — au stat în fața sediului primarului New Yorkului, Robert Wagner, pentru a protesta împotriva discriminării rasiale.

9 Uriașul incendiu care a bîntuit în statul Paraná (Brazilia) a provocat moartea a 150 de persoane, precum și mari pagube materiale — recolta de cafea și orez fiind distrusă în proporție de 85%, iar 300 de milioane de pini fiind mistuiți de flăcări. Potrivit unor informații recente, în pădurile de pini din Paraná s-au semnalat noi focare de incendii datorate unor focuri rămase nestinse și vînturilor foarte puternice, precum și întîrzierii sezonului ploios.

10 O delegație română, din care au făcut parte prof. Niculescu-Plopșor (dreapta), membru corespondent al Academiei R.P. Române, și Maria Bitiri, a participat la lucrările Simpozionului internațional al arheologilor de la Moscova.

11 Recenta Conferință de la Londra pentru independența Zanzibarului s-a încheiat prin adoptarea hotărîrii de a se proclama independența Zanzibarului la 10 decembrie a.c.

PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 29 SEPTEMBRIE *8.40:* Gimnastică *9.00:* Emisiunea pentru copii și tineretul școlar — Orchestra pădurii; Telejurnalul pionierilor; Poftiți pe aerodrom, copii!; Vlad și cățelul *10.30:* Rețeta gospodinei *11.00:* Emisiunea pentru sate *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.10:* Telemagazin *20.00:* Filmul „Sonate" *21.40:* Muzică distractivă. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

LUNI 30 SEPTEMBRIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.10:* Pentru micii fotografi — Zâmbiți, vă rog! (IV) *19.30:* Actualități filmate din R.P. Chineză *19.45:* Vitrina literară *21.10:* Spectacol prezentat de formații artistice ostășești *21.50:* Telesport. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

MARȚI 1 OCTOMBRIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.10:* Pentru copii — Cine a câștigat cupa *19.50:* Noul an de învățământ universitar — masă rotundă cu acad. prof. N. Petrulian, prof. univ. N. Dinculescu și prof. univ. V. Nicolau *20.15:* Transmisiune de la Teatrul „Lucia Sturdza-Bulandra" — „O singură viață" de Ionel Hristea. În pauză: Emisiune de știință. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

JOI 3 OCTOMBRIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.10:* Pentru copii — Jurnalul de bord al echipajului Val-Vârtej în primejdie *19.40:* „Calitatea produselor, obiectiv principal" — o vizită cu carul de reportaj la fabrica „Adesgo" *20.00:* Arta mexicană precolumbiană *20.20:* Filmul de scurtmetraj „Sănătate schimbătoare" *20.35:* Transmisiune din Studioul de concerte al Radioteleviziunii — Simfonia a IX-a în re minor de Beethoven. Interpretează Orchestra simfonică și corul Radioteleviziunii române cu concursul corului Filarmonicii de stat „George Enescu". Dirijor, Iosif Conta. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

VINERI 4 OCTOMBRIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.10:* Emisiunea pentru tineretul școlar — În vizită la muzeul literaturii române (II); Literatura scriitorilor pașoptiști *19.35:* Bucureștiul în arta plastică *20.00:* Emisiunea „Săptămâna" *21.00:* Documentarul „Antoine de Saint-Exupery" *21.30:* Muzică ușoară instrumentală cu o formație condusă de Silu Vișan. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

SÎMBĂTĂ 5 OCTOMBRIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.10:* Emisiunea „Ritm și tinerețe" *19.30:* „La culesul viilor" — cântece și dansuri populare românești *20.15:* În fața hărții *20.25:* Actualitatea cinematografică *21.10:* Filmul „Estrada, estrada". În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

În paginile 21-23: Programul de radio

12. Fabrica de uleiuri vegetale „Muntenia" din București a început campania de fabricare a uleiului. În primele 8 luni ale anului s-a realizat o depășire la producția marfă în valoare de 4.420.000 lei. Pe baza propunerilor făcute la discutarea planului pentru 1964 și a măsurilor tehnico-organizatorice ce se vor lua, se prevede ca anul viitor să se obțină o depășire a planului cu 159 tone numai la uleiul îmbuteliat, precum și 2.266.000 lei economii peste plan la prețul de cost. În fotografie: aspect din secția extracție, unde procesul de producție este automatizat.

13. Colectiviștii de la G.A.C. „1 Mai" Otopeni, reg. București, construiesc un grajd pentru 100 vaci (în fotografie), un grajd pentru viței și o hală pentru păsări.

14. De curînd a intrat în producție la fabrica de conserve „Avîntul" din Oradea noua instalație de mare capacitate pentru prepararea pastei de tomate. Imagine de la tabloul de comandă.

Fotocronica Flacării

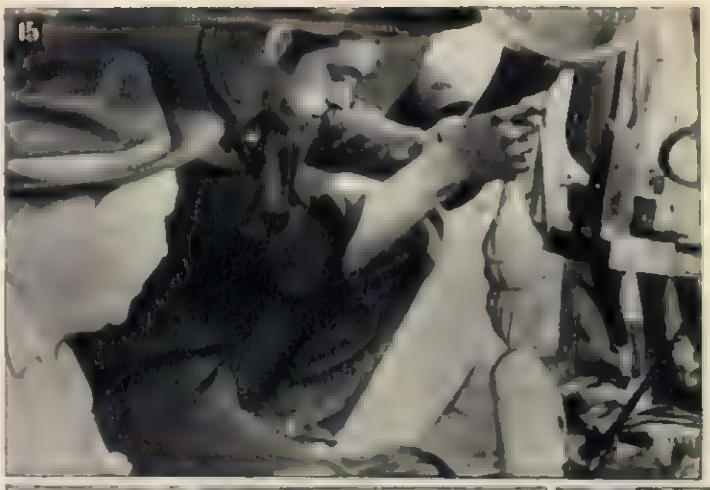

15. Îngropați de vii la 135 m sub pământ într-o mină din Hazleton (statul Pennsylvania — S.U.A.), doi mineri — Henry Throne și David Fellin — au fost salvați după 14 zile. Ei au putut rezista atîta vreme datorită faptului că s-a reușit să se introducă un tub (în fotografie) prin care cei doi au putut primi alimente, apă, aer și... cuvinte de îmbărbătare.

16. După o vară ploioasă și răcoroasă francezii se bucură abia acum, în plină toamnă, de razele binefăcătoare ale soarelui. În fotografie: pe Coasta de Azur, în zilele lui septembrie, s-a înregistrat o aglomerație mai mare decît în miezul verii.

17. Renumitul actor francez Maurice Chevalier a împlinit 75 de ani. Cu acest prilej prietenii i-au oferit o tortă garnisită cu un model în miniatură a nelipsitei pălării de pai a popularului actor.

Ploaie la cerere...

Un om coboară în fugă valea Jegăliei. Se apleacă deasupra pîrîiaşului care zburdă printre romaniţe şi maci. Citeşte nu ştiu ce pe un ţăruş afundat în repezişul apei. Citeşte şi dă fuga la canton. Ridică receptorul:

— Alo, staţia de repompare? Aici cantonul Borcea (foto 1). Mira arată 65 cm.

— Comunicaţi staţiei să pornească încă trei motopompe! — sună răspunsul. Pînă la cota de 70 cm. Repetaţi!

Cantonierul Chelu Enache repetă cifra. Repetă şi o comunică mai departe. Comunistul Petre Covrig, mecanicul şef al staţiei de pompare, ia numaidecît măsuri. Ultimele trei KD-uri sînt puse în funcţiune. Acum funcţionează toate douăsprezece. Plouă peste întreaga suprafaţă a celor aproape 3.000 de hectare irigate.

Închipuiţi-vă un uriaş, un adevărat „Setilă" multiplicat în douăsprezece exemplare-conductă, afundate toate în apa Borcei şi încercînd să-şi potolească setea

(Continuare în pag. 6-7)

cu nu mai puțin de 7.920.000 litri de apă la oră. Aceasta este stația de pompare de la Borcea. Ca și celelalte surate ale ei, aparținînd sistemelor de irigare de la Pietroiu, Făcăeni și Giurgeni, stația de pompare din sistemul Jegălia, din raionul Fetești, creează ploaie artificială pe un teren ce cuprinde 6 gospodării colective și una de stat.

Ploaie la cerere, cu alte cuvinte.

Un telefon tovarășului inginer Iliescu, șeful sistemului, și o parte din apa sorbită din Borcea prin cele 12 conducte se va abate printre straturile grădinilor de zarzavaturi ale colectivei din Ștefan cel Mare sau va uda ciuciulete (prin aspersiune) porumbul silos de la cele două colective din Cocargeaua. În felul acesta străvechiul deziderat al agricultorului — *ploaie înainte de floare, la legătură, ploaie la bob* etc. — este satisfăcut.

Așadar prin douăsprezece conducte acționate de tot atîtea motopompe KD-35 (foto 2) apa intră într-un canal de aducțiune (foto 3). Are la apă Borcea asta!... Să mai umple o baltă...

Și chiar o umple. La numai cîteva sute de metri de stația de pompare, un lac de acumulare constituie un prim popas al... viitoarelor ploi și totodată — în trecere — o primă sursă de venituri colectiviștilor de la G.A.C. Jegălia. E vorba de cele peste 10.000 de „beneficiare-palmipede", cărora mediul a 80 de hectare apă le prieste de minune. Pe doamnele rațe nu le deranjează din bălăceala lor decît luntrele pescarilor care realizează și ei un venit anual de circa 150.000 lei (foto 4).

Mai departe!

Am trecut și de lacul de acumulare.

Acum, după 6 kilometri de alergătură printr-un canal de aducțiune, apa este poftită de cele 8 pompe centrifugale de la stația de repompare să intre pe canalul principal Jegălia—Ștefan cel Mare. Apa care va potoli setea celor aproape 3.000 de hectare (hrănite bineînțeles și anul acesta cu îngrășăminte naturale și artificiale) se avîntă mai întîi pe canalul principal. Prinsă între chingile de beton ale malurilor, „ploaia" este distribuită cu ajutorul stăvilarelor și al celor 15 prize și îndreptată spre tarlalele gospodăriilor beneficiare.

De aici, absorbită de motopompe și obligată să urce în țevile subțiri ale aspersoarelor, se răspîndește, pulverizată, pe suprafața terenurilor cultivate.

O singură coloană de irigare, prevăzută cu patru aspersoare — avînd o capacitate de 108 m c la oră — poate iriga zilnic pînă la 2,5 ha.

Privită de sus, pulberea lichidă răspîndită de aspersoare apare aidoma unor nourași ce plutesc pe deasupra culturilor și pe care

3

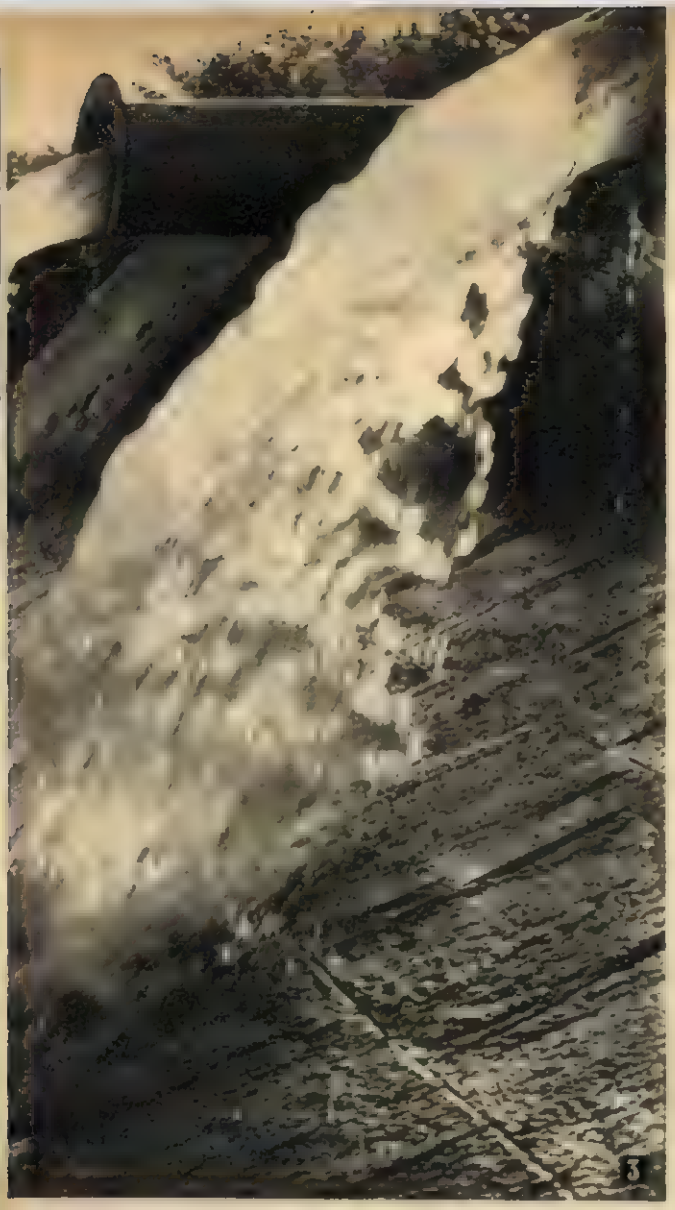

nent al organelor de partid și de stat au potolit setea milenară a pământului, dînd posibilitate localnicilor să obțină recolte dintre cele mai îmbelșugate.

Pionierii lucrărilor de irigare — muncitorii, tehnicienii și inginerii G.A.S. Pietroiu — au dăruit țării noastre producții bogate. Pe urmele lor, în lumina aceloraşi sarcini trasate de partid, au pornit și gospodarii colectivelor din Făcăeni, Giurgeni și — de patru ani încoace — membrii unităților agricole din Jegălia, Gîldău, Cocargeaua și Ștefan cel Mare, unități care beneficiază azi de sistemul de hidroameliorare „Jegălia".

Între sutele de țărani colectiviști care, la îndemnul organizațiilor de partid și al consiliului agricol raional, au adîncit primii albia viitoarelor ploi ale belșugului, au fost comuniștii. Mulți dintre ei, cum ar fi de pildă Dumitru Chiriac, Mitu Marin ș.a., muncesc astăzi chiar în cadrul sistemului Jegălia.

Despre consistența „vegetală" a apelor de irigații ne vorbesc printre altele și carnetele de însemnări ale inginerilor Constantin Petreanu și Liliana Cojocaru de la colectiva din Jegălia. Astfel anul acesta la porumb, de pildă, pe loturile irigate s-au obținut recolte de două și chiar de trei ori mai mari decît pe cele neirigate. Iar la grădina de zarzavat numai producția la roșii a adus colectiviștilor din G.A.C. Jegălia un venit de circa 50.000 lei. În plus, pentru asigurarea bazei furajere apa Borcei a alimentat o suprafață de 60 ha lucernă și — așa cum se vede în fotografia 5 — aproape 300 hectare de porumb furajer pentru masa verde, semănat în locul culturilor recoltate. Inginera zootehnistă Liliana Cojocaru și șeful sistemului de irigare Jegălia, inginerul Nicolae Iliescu, prevăd o recoltă bogată de porumb furajer.

colectiviștii din brigăzile de irigare îi „mută" din trei în trei ore sau, după nevoie, deasupra altor parcele însetate.

Asistăm la o asemenea mutare:

— Trecem ploaia la porumbul furajer! — spune (fără intenția de a face figuri de stil) brigadierul Mitu Marin. Și de mîine dimineață o mutăm la lucernă.

Dar mai există și *irigarea prin brazde*. Prin sutele de șănțulețe care străbat întinsul tarlalelor apa pătrunde ca prin niște artere direct la domiciliul plantei (porumb, floarea-soarelui, sfeclă, zarzavaturi etc.), alimentînd fiecare cuib în parte.

Cunoscuta imagine a corăbiei mistuite de flăcări, în ciuda imenselor întinderi de apă din jur, poate fi asemănată într-o totul cu situația din trecut a acestor locuri, unde arșița nimicea culturile la doi pași de matca nesecată a Dunării și Borcei.

Lucrările de irigare făcute la îndemnul și cu sprijinul permanent al organelor de partid și de stat au potolit setea milenară a pămîntului, dînd posibilitate localnicilor să obțină recolte dintre cele mai îmbelșugate.

Pionierii lucrărilor de irigare — muncitorii, tehnicienii și inginerii G.A.S. Pietroiu — au dăruit țării noastre producții bogate. Pe urmele lor, în lumina aceloraşi sarcini trasate de partid, au pornit și gospodarii colectivelor din Făcăeni, Giurgeni și — de patru ani încoace — membrii unităților agricole din Jegălia, Gîldău, Cocargeaua și Ștefan cel Mare, unități care beneficiază azi de sistemul de hidroameliorare „Jegălia".

Între sutele de țărani colectiviști care, la îndemnul organizațiilor de partid și al consiliului agricol raional, au adîncit primii albia viitoarelor ploi ale belșugului, au fost comuniștii. Mulți dintre ei, cum ar fi de pildă Dumitru Chiriac, Mitu Marin ș.a., muncesc astăzi chiar în cadrul sistemului Jegălia.

Despre consistența „vegetală" a apelor de irigații ne vorbesc printre altele și carnetele de însemnări ale inginerilor Constantin Petreanu și Liliana Cojocaru de la colectiva din Jegălia. Astfel anul acesta la porumb, de pildă, pe loturile irigate s-au obținut recolte de două și chiar de trei ori mai mari decît pe cele neirigate. Iar la grădina de zarzavat numai producția la roșii a adus colectiviștilor din G.A.C. Jegălia un venit de circa 50.000 lei. În plus, pentru asigurarea bazei furajere apa Borcei a alimentat o suprafață de 60 ha lucernă și — așa cum se vede în fotografia 5 — aproape 300 hectare de porumb furajer pentru masa verde, semănat în locul culturilor recoltate. Inginera zootehnistă Liliana Cojocaru și șeful sistemului de irigare Jegălia, inginerul Nicolae Iliescu, prevăd o recoltă bogată de porumb furajer.

Iată, așadar, că apele bătrînului Dunăriu care, fie că au trecut nepăsătoare pe lîngă pămînturile pîrjolite de secetă, fie că, vrăjmașe, s-au revărsat înecînd-le în mlaștini, s-au supus voinței și priceperii omului. Înfrîngînd capriciile naturii, omul, stăpînul ei, a realizat cu concursul lor... ploaie la cerere.

Silvia GEORGESCU
Fotografii de Elena GHERA

carfea

VASILE NICOLESCU: „POEME"

Interesant poet, Vasile Nicolescu. Interesant, desigur, prin reușitele, nu puține, din elegantul său volum. Ele vorbesc despre înclinația lui reală pentru o poezie de idei, de substanță, despre capacitatea sa de a crea o atmosferă gravă, despre unele viziuni grandioase și despre un mod personal de a comunica simțăminte civice frecvent abordate în lirica noastră.

Vasile Nicolescu nu concepe poezia ca un chiot, ci ca o cheie *„de foc/ răsucindu-se de mii de ori pe secundă în toate ușile universului"*. Una din sarcinile esențiale ale poetului ar fi aceea de a găsi expresia cea mai adecvată, deci și cea mai stimulatorie, pentru a celebra străduința omului de a cunoaște (*„Vrînd Totul într-o clipă-n răsfringerea lui pură/ cu smuls deopotrivă firi de foc și umbră,/ un hohot din tăcere, tăcerii nota-i sumbră/ și lucrurilor văzul și strania armură"*) și de a se cunoaște pe sine în unitatea sa dialectică (*„Niciodată același/ Niciodată — cu mine însumi egal..."*), efortul lui creator, forța lui maiestuoasă.

Poezii, ca *Muzica*, bunăoară, slăvind în constructorii hidrocentralei de la Bicaz lupta victorioasă a omului împotriva stihiilor oarbe, elogiind solidaritatea umană sau, ca *Inscripție pe o scoică*, dînd glas setei noastre de absolut, dovedesc că autorul nu se rezumă doar la elaborarea unor atrăgătoare arte poetice, că e în stare să dobîndească frumoase izbînzi pe acest tărîm. Probează, de asemenea, știința de a crea o atmosferă solemnă, de legendă contemporană. Piesele amintite — și altele — *În adîncul oglinzii*, bunăoară, ni-l recomandă pe Nicolescu drept un poet care are percepția grandiosului și care reușește să ne facă și pe noi să-l intuim.

Pentru a comunica într-un mod inedit, convingător, simțămîntul nobil al solidarității internaționaliste dintre oamenii muncii, simțămînt care, în noua noastră lirică, a dobîndit o pondere însemnată, Vasile Nicolescu vorbește despre niște *„nevăzute vase comunicante"* care *„ne leagă/ de la un capăt la altul al lumii"* și *„prin care aleargă mai iute/... decît lumina înadși, gîndurile noastre,/radar misterios"*. Dacă se întîmplă să se desolidarizeze uneori cam retoric, convențional de ororile războiului fascist, alteori însă (*Expoziție în crematoriu*, de pildă) utilizează cu pricepere o modalitate artistică prin care obține efectul scontat.

Interesant e Vasile Nicolescu nu numai prin reușitele sale, dar și prin căutările și contradicțiile poeziei sale. Poetul se dorește un romantic focos: *„Vreau poezia roșie ca vinul/ și singele cînd arde-n luptător,/ ca mierea veche, — amară ca pelinul,/ ca silexul cu foc de meteori"*. Și multe din piesele volumului ni-l prezintă ca atare. Patosul lor e real (vezi în acest sens piesele citate mai sus), viziunile sînt fantastice și au grandoare (*În adîncul oglinzii*, bunăoară), peisajele, multă culoare (*Sete*, de exemplu). Faptul că în altele, puține, întîlnim reversul acestor calități, nu ne poate surprinde. Miră însă practicarea uneori de către poetul romantic a unei poezii caracterizate prin tendința de a domina emoția într-atît încît se ajunge, ca la parnasieni, aproape la sublimarea ei (*Către Venus* și chiar *Interludiu de război*). Miră la un astfel de poet, care se vrea al marilor viziuni cosmice, o anume poezie caligrafică, a miniaturalului (*Mîndrie*).

Nu ne îndoim însă că Vasile Nicolescu va depăși într-un scurt răstimp aceste contradicții.

Eugen LUCA

Nicolae Grigorescu

de acad. George OPRESCU

Car cu boi.

„Sînt fecior de țăran și mă mîndresc cu aceasta" — a spus o dată Grigorescu lui Caragiale. Această declarație, oarecum solemnă și pasionată a lui Grigorescu, a ieșit din conștiința lui că nu numai originea sa era cea a unui „fecior de țăran", dar că între mediul social din mijlocul căruia ieșise și el erau legături atît de strînse, de evidente și de durabile încît se considera ca un reprezentant în artă al acestuia. Așa îl considerăm și noi astăzi pe acest cel mai mare pictor al românilor.

Se născuse în 1838 pe moșia unuia dintre cei mai de seamă și mai bogați boieri ai timpului, Filip Lenș. Tatăl lui Grigorescu moare însă curînd după nașterea lui, în 1843. La moartea tatălui el avea deci numai 5 ani; dar isteț cum îl cunoaștem, fin observator și simțitor la ce era frumos, el a trebuit, în interiorul luxos și plin de opere de artă al boierului, să aibă cel puțin o vagă impresie de ce este arta.

Tatăl lui Grigorescu lăsase văduvei sale grija apăsătoare a întreținerii celor șase copii. Toți cei rămași pleacă atunci de la Pitaru la București, la o soră a mamei lui Grigorescu. Ne închipuim greutățile ce întîmpină mama pictorului, nevoită să-și hrănească copiii „cu acul", cum va spune o dată Grigorescu, care păstrase o amintire duioasă și adînc recunoscătoare mamei sale.

Conștient de greutățile ce o apăsau, el își propune să-i vină cît mai devreme în ajutor. Școală n-a învățat. Toată viața se va resimți în scris de ignoranța sa în materie de ortografie, pe care n-o cunoscuse atunci cînd trebuia să o cunoască, adică în anii copilăriei. Avea un frate mai mare, zugrav de icoane. Exemplul lui, și poate și amintirea tablourilor frumoase din interiorul casei lui Lenș, îl determină să dorească a se face și el zugrav, în care scop intră la unul din pictorii străini, stabiliți la noi în țară, la Anton Chladek. Era un om care venise cu învățătură din străinătate și care, mai ales în miniaturi, se dovedise un excelent pictor. Dar nu miniatura este ceea ce îl atrăgea pe Grigorescu, ci icoana, care găsea la noi mult mai mulți clienți. După doi ani de practică și de viață tihnită și relativ abundentă în familia lui Chladek, unde se mai găseau și alți elevi, Grigorescu se consideră în stare să execute el însuși „iconițe", pe care să le ofere clienților în locurile unde era aglomerație, în Capitala țării. Ce erau acele iconițe nu știm precis, căci n-au ajuns pînă la noi. Știm însă, din mărturisirea lui Grigorescu, că bătrînul Chladek îl lăuda pentru cum făcea „pămînturile" și că era bucuros ori de cîte ori un elev reușea veșmintele sfinților.

Cu aceste iconițe Grigorescu cucerește o reputație de bun iconar, cu toată frăgezimea vîrstei sale, ceea ce în curînd îl duce la zugrăvirea icoanelor mari și pereților din cîteva biserici. La 14 ani el face icoanele cu care îl însărcinează prințesa Trubețcoi, pentru biserica zidită de ea la Băicoi. Mai zugrăvește, la scurte intervale, la Căldărușani, la Zamfira, apoi — opera sa cea mai importantă în materie de artă religioasă și de nimeni întrecută în secolul XIX în acest gen — la Agapia. În 1860 și această biserică, care cuprindea sute de metri pătrați de perete și de pictură de icoane, era gata. Dorința lui aprinsă era să poată merge să se perfecționeze la Paris. Încercase să obțină o bursă prin petiții și printr-un concurs în care în-

Autoportret.

să un candidat mai cu protecție îi fusese preferat. Nu-i rămînea decît, cu ce economisise din zugrăveala bisericilor, să meargă singur, cu propriile sale mijloace, la Paris. Din fericire însă, Kogălniceanu, ministrul și colaboratorul cel mai apropiat al lui Cuza, îi admirase picturile de la Agapia, în timpul unei vizite făcute la mănăstire. Încrezător în viitorul autorului picturilor de pe ziduri și de pe iconostasul bisericii, el îi procură la sfîrșitul anului 1861 bursa pentru Paris, fără nici un concurs. În drumul către capitala Franței — drum care trece prin cîteva centre mari, cum ar fi, desigur, Viena, și poate Münchenul — Grigorescu își dă seama ce înseamnă arta mare, maeștrii, dintre care pe unii îi utilizase ca inspiratori, prin intermediul unor gravuri, în picturile de la Agapia.

Ajunge prea tîrziu la Paris pentru a se înscrie la școala de arte frumoase. Are deci vreme să se familiarizeze cu un mediu așa de bogat în evenimente și de pasionant, și așa de străin de cel pe care îl părăsise, și să

Fetiță cu basma roșie.

înceapă a se cultiva vizitînd muzee și poate încercînd să copieze una sau alta din operele care-l interesează. În primăvară el intră la școala de arte frumoase, în atelierul lui S. Cornu, unde are ocazia să cunoască de aproape viața, poate niței cam turbulentă, a studenților de la bele-arte, dar în fond serioasă și consacrată muncii. În primul rînd el face desene și studii de anatomie, ceea ce pînă atunci îi lipsise aproape total. În acest mediu studențesc, în care profesorii erau judecați uneori cu asprime și în care se lua cunoștință de mișcarea artistică contemporană, el află multe lucruri noi și utile, între altele, de importanța pictorilor care se stabiliseră la Barbizon. Chiar în acea toamnă îl găsim în faimosul sat din mijlocul pădurii de la Fontainebleau, împreună cu alți cîțiva camarazi. Impresia pe care o are este așa de puternică încît, întors la Paris, în mediul închis și niței închistat, pronunțat academic „de la Cornu", el nu se mai simte bine. Profitînd de un Concurs al Arborelui, necesar unei clasificări a elevilor, în vederea căruia se întorsese în pădurea de la Fontainebleau, el își dă seama că arta pentru care este făcut nu trebuie să-și tragă inspirația din mitologie sau din istoria eroică, ci din viața reală a oamenilor — locuitorilor satului Barbizon și a celorlalte sate de pildă, care, cu mici deosebiri, era și viața țăranilor noștri, muncitori ai cîmpului — și de la splendida natură înconjurătoare, oferind cele mai variate subiecte, cînd de o dulceață poetică, cînd aspre și dramatice la înfățișare. Așa își începe Grigorescu adevărata lui carieră de pictor, fiindcă ceea ce precedase nu trebuie considerat decît ca o prefață. O notă nouă se face simțită, începînd de atunci, în pictura românească, pe care o ridică pînă la înălțimile atinse de ceilalți pictori însemnați, tratînd subiecte identice, în Europa occidentală. Progresele lui se succed la scurte intervale, cum mărturisesc tablourile executate în perioada de la Barbizon, perioadă care pînă astăzi trece printre cele mai însemnate din opera sa.

În 1864, obligat să revină în țară pentru fel de fel de chestiuni în legătură cu bursa care uneori întîrzia, își întocmește un itinerar neobișnuit, ca și drumul pe care-l luase spre Paris. Trece astfel prin Galiția, care atunci constituia o provincie austriacă, unde ia cunoștință de înfățișarea și costumul atît de particulare ale evre-

(Continuare în pag. 10-11)

Nicolae Grigorescu

ului galiţian. Poate că şi amintirea lui Rembrandt să-şi aibă partea ei în alegerea unor subiecte în care personajul principal îl constituiau evreii galiţieni. Este o temă asupra căreia Grigorescu va reveni şi în alte ocazii, nu numai în Galiţia, dar şi în Moldova, la Bacău.

Drumul între Bucureşti şi Paris îl face de mai multe ori în această primă perioadă a existenţei sale. Atît la Bucureşti cît şi la Paris el îşi face un nume din ce în ce mai cunoscut publicului şi artiştilor. O fotografie de la Barbizon ni-l arată în mijlocul unui grup de camarazi, printre care se disting artişti ca Millet, Courbet şi alţii, tot atît de celebri. În pădurea de la Fontainebleau, la Barbizon sau la Marlotte, ceva mai tîrziu în Bretania, la Vitré sau Granville, prin văile şi dealurile de la noi, în satele pitoreşti de la munte, la Rucăr sau în altă parte el pictează cu înfrigurare. Cîteva dintre cele mai remarcabile lucrări ale sale iau naştere în această vreme, fie că este vorba de tipuri văzute la Barbizon sau în alt sat din pădurea de la Fontainebleau, de aspecte din aceeaşi pădure sau de faimoasa „Ţigancă" de la Ghergani, ori de portretul grandios al lui Năsturel Herescu. În toate, din maniera cuminte de la început nu-i mai rămăsese nimic. Pictura sa este energică, sigură, coloritul bogat, cald, armonios, metoda de lucru în care, de pe atunci, nu sînt rare şedinţele din mijlocul naturii, denotă un pictor format, care-şi găsise drumul pe care va continua toată viaţa, presărat cu multe capodopere.

Activitatea sa creatoare se menţine intensă, atît în ţară cît şi la Paris, mai ales la Paris, unde reuşise să-şi creeze şi un grup de prieteni, unii foşti colegi de şcoală, alţii întîlniţi la Barbizon sau în împrejurări pe care nu le putem preciza. Cel mai important dintre aceştia este Charles de Laforce, pictor de o vîrstă cu Grigorescu. Este necesar să semnalăm această prietenie fiindcă, din scrisorile care au rămas la Grigorescu (căci cele trimise de el, evident, nu le mai posedăm), rezultă că nici unul din oamenii de care era legat în viaţă n-a fost mai aproape de inima lui. Cu acest camarad, om de o inteligenţă superioară, admirabil epistolier, admirator şi de multe ori consilier al lui Grigorescu, el era cu totul liber, lucru rar la Grigorescu, care se înfăţişa mai degrabă închis şi taciturn.

Epoca pe care am încercat s-o schiţez ţine pînă către anul 1870, anul războiului franco-german. Nu cu mult înaintea declarării războiului lumea începuse să simtă planînd această calamitate care va izbi Franţa şi va distruge imperiul şubred al lui Napoleon al III-lea. Grigorescu găseşte nimerit să revină în ţară. La început situaţia lui este destul de precară. Atelier nu avea, ca să-şi vîndă un tablou trebuia să-l expună în vitrina unui magazin de muzică sau să-l pună la loterie. Cine trecea însă pe Calea Victoriei nu putea să rămînă indiferent la o operă sau alta din fereastra lui Gebauer. Avea şi cîţiva prieteni influenţi: pe doctorul Carol Davilla, care-i era şi medic, pe prof. V. A. Urechiă, a cărui soţie, împreună cu cele trei surori ale sale, vor fi de mare ajutor pictorului în această vreme şi, lucru aproape de necrezut, pe C. Stăncescu, rivalul său de altădată la concursul de bursă.

Viaţa artistică a Bucureştilor de atunci era destul de ştearsă. Cei cîţiva amatori, care trecuseră prin Paris, umiliţi de lipsa oricărui interes pentru artă al opiniei publice, imaginează să constituie o societate a artelor frumoase care să organizeze din cînd în cînd expoziţii. Prima şi cea mai importantă avu loc în 1873. Ea conţinea tot ceea ce se găsea prin familii ca obiecte de artă, unele lucruri de o reală valoare, altele simple curiozităţi. Grigorescu prinde momentul şi, ajutat de prietenul său Stăncescu, organizatorul expoziţiei, izbuteşte să i se admită cam 150 de lucrări, cele mai valoroase din cariera lui de pînă atunci, constituind ele singure cam o treime din întreaga expoziţie. Ne putem închipui succesul tînărului artist, impresia profundă ce o lasă asupra tuturor celor care, cît de puţin, avuseseră contact cu arta. Rezultatul cel mai însemnat şi mai surprinzător din punctul de vedere al viitorului a fost însă că Andreescu, care pînă atunci pictase prea puţin şi se mărginise la rolul de profesor de caligrafie şi desen, se hotărăşte să devină pictor.

Satisfăcut de rezultatul moral şi chiar de cel material al formidabilului succes, Grigorescu întreprinde în 1874 o călătorie în Italia, pe care o termină prin Grecia şi Constantinopol. În anii următori el pictează tot atît de febril ca şi pînă atunci scene de la ţară, portrete de prieteni şi imagini, pe care le putem considera tot ca pe nişte portrete, de tinere ţărănci sau de fete din mahalaua bucureşteană. Nu uită Parisul, în care tocmai se găsea în 1877, cînd apare la orizont fantoma unui război ce trebuia să cuprindă toată Peninsula Balcanică. În acest război prin care statul nostru şi-a cucerit independenţa, autorităţile ţării găsesc nimerit să constituie un grup de reporteri pe cîmpul de luptă, din care să facă parte şi Grigorescu. Din nou el se găseşte în faţa unor răspunderi şi a unor dificultăţi, ca om şi artist, cărora trebuie să le facă faţă. Ca om, el era o natură mai degrabă tandră, impresionabilă, pentru care scenele îngrozitoare la care trebuia să asiste ca reporter constituiau o teribilă încercare pentru nervii şi echilibrul lui. Ca artist, el lucrase pînă atunci în condiţiuni de linişte, în care atenţia îi

Țărăncuță velosră.

← Luminiș în pădure.

era toată îndreptată spre subiect și spre felul în care s-ar realiza observațiile ce rezultau din contactul lui cu subiectul. Îl aștepta încă o cu totul altă dificultate. El trebuia să găsească mijlocul, atît în pictură dar mai ales în desen, prin care să redea în linii precise, recurgînd la simplificare și la concentrare a imaginii, tot ceea ce se desfășura înaintea ochilor săi, uneori cu iuțeala fulgerului. Perfectibil cum îl cunoaștem și capabil să se acomodeze împrejurărilor, în scurtă vreme el ajunge să realizeze exact ceea ce noua situație cerea de la el.

Perioada contactului lui Grigorescu cu armata română joacă astfel un rol esențial în viața și activitatea lui. Sătean de origine și mîndrindu-se cu originea sa, el dusese în ultimii ani aproape exclusiv o viață de orășean. În război însă, în mijlocul soldaților, în marea lor majoritate veniți din satele văilor și cîmpiei românești, obligat să trăiască viața lor, să se bucure de bucuriile lor rare pe cîmpul de luptă, să-i vadă suferind și murind eroic, niciodată el nu s-a simțit mai aproape de acești oameni, mai semen al lor, mai făcut să-i înțeleagă și să le exprime gîndurile și acțiunile. Este marele rezultat pe care războiul nostru de independență l-a adus în viața și arta lui.

Și după război el continuă să călătorească, îndeosebi în Franța, unde o altă mare descoperire în cariera lui de artist a fost aceea a mării și a satelor vechi de sute de ani din regiunile din nordul Franței, unde își găsește subiecte de inspirație care contează printre cele care l-au emoționat mai mult.

În 1887 se fixează definitiv în țară. Are un atelier în București și altul la Cîmpina, anterior celui pe care și-l va zidi cu cîțiva ani înaintea morții. De aici încolo, cu rare excepții, subiectele sale preferate vor fi luate aproape exclusiv dintre țărani și din viața satelor noastre, mai ales a celor de deal. Cortegii de care pe drumurile albe de praful verii, scene ce se petrec la margine de pădure, ciobani și ciobănițe, tipuri reprezentative de țărani el le pictează cu toată măiestria de care era capabil. Cerurile peisajelor sale sînt cu adevărat o încîntare, limpezi, clare, reale, ele ne dau imaginea țării în anotimpul primăverii. Tehnica sa se simplificase, urma de culoare era largă, grasă, sigură. Desenul său n-a fost niciodată mai evocator și mai suplu, linia mai expresivă, mai personală. Este epoca de aur a acestui temperament fericit de pictor; ea ține pînă către 1890.

Începînd de prin 1887 își simte însă vederea amenințată. Are crize care îl înspăimîntă pe drept, și recurge la unul din cei mai buni oculiști ai Franței. În vederea consultărilor este adesea obligat să facă călătorii pînă la Paris. Cunoaște remisiuni, în timpul cărora pictura sa e demnă de operele mari din trecut, dar și crize. Rezultatul este că, cu timpul, el nu mai distinge destul forma, pe care este obligat s-o accentueze în chip exagerat, prin linii și culoare, și nici decorul în care își fixează compozițiile. Uneori aceste compoziții sînt superficial tratate, într-un colorit foarte deschis, evanescent, ceea ce a făcut pe unii critici să dea numele de manieră albă operelor ieșite din această împrejurare. Ceea ce ne minunează astăzi este că totuși el nu pare să-și dea seama complet că acest fel de a picta, care-i atrăgea mulți clienți, nu este la înălțimea autorității sale.

Cam vreo zece ani continuă să picteze astfel, adică să-și urmărească visul străbătut de persoane fictive, într-un decor care n-are nimic de-a face cu realitatea, în care însă întîlnim și tablouri cu date precise, care îl arată tot atît de mare ca în trecut. Cînd privim opera totală a lui Grigorescu, acestea trebuie să conteze împreună cu capodoperele din perioadele anterioare, căci aceasta este adevăratul Grigorescu.

El moare la Cîmpina în vara lui 1907 și, ca un ecou al afirmației atît de categorice de altădată, „sînt fecior de țăran", el lasă cu limbă de moarte să fie dus la groapă într-un car cu boi, cum erau duși la groapă țăranii, frații lui.

Cu „STRĂINUL" prin Arad

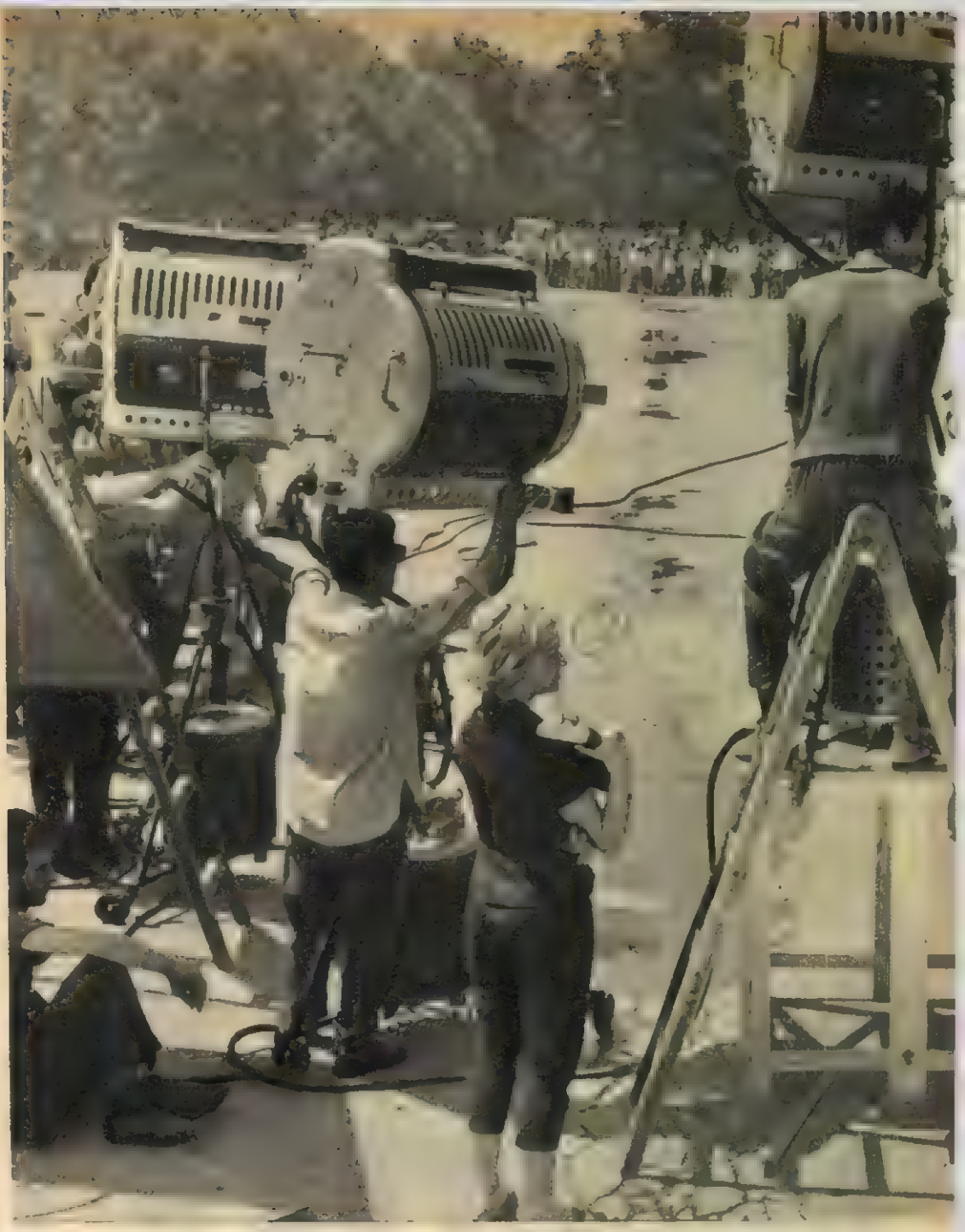

Filmările pe străzile Aradului au atras numeroşi spectatori. Mulţi dintre aceştia au fost uneori colaboratori apropiaţi.

Liceana din fotografie este Sonia, aşa cum ne-o înfăţişează Irina Petrescu. Înainte de filmare, ea mai primeşte cîteva sfaturi din partea regizorului Mihai Iacob.

După căutări şi popasuri îndelungate prin mai multe oraşe din Ardeal, alegerea s-a oprit asupra Aradului. El avea să fie, timp de mai multe luni, platoul de filmare al „Străinului". Casele în care a locuit eroul nostru Andrei Sabin, străzile pe care s-a plimbat cunoscînd în vremea aceasta freamătul specific zilelor de turnare, cînd întreaga echipă — condusă de regizorul Mihai Iacob — foloseşte toate posibilităţile pentru a face din „Străinul" un autentic document artistic al epocii respective (1944-1945). Scenariul, aparţinînd lui Titus Popovici, a fost scris cu multă atenţie faţă de imagistica filmului. Ceea ce ne-a animat pe noi, membrii echipei de filmare, a fost dorinţa de a da o caracterizare cu adevărat cinematografică personajelor. Grija scenaristului pentru reliefarea ideilor care însufleţesc eroii şi priceperea de a îmbina acţiunea cu dialogul au oferit actorilor un pasionant material de interpretare. Chiar de la primele filmări, interpreţi mai tineri ca Ştefan Iordache, T. Surgulescu, ori actori cu experienţă în materie de film, precum Costache Antoniu, Fory Etterle, Sandu Sticlaru şi George Măruţă, au găsit cheia rolului respectiv.

În momentul de faţă au fost realizaţi peste 3.000 de metri utili de film. Înaintăm spre final în ritm rapid. Pînă la întîlnirea cu ecranul, vă propunem să vedeţi aceste cîteva fotografii din timpul filmărilor.

Andrei Sabin (interpretat de Şt
genţi de la Siguranţă (interp

Nicolae CORJOS
regizor secund
Fotografii de T. KELEN—Arad

ın Iordache) este înhățat de doi a-
ți: C. Adamovici și Gică Gheorghe).

Interpretul lui Lucian Varga,
[illegible]rul Șerban Constantinescu.

Harta Tomisului: indicarea prin simboluri a ultimelor descoperiri arheologice.

Efigia monedei de bronz, reprodusă la diametrul de aproape 1 metru.

CÎȚIVA PAȘI PRIN TOMIS

Arheologii constănțeni ne-au oferit prilejul de a cunoaște înfățișarea uneia din monumentalele porți de intrare în străvechea cetate a Tomisului. Ea a fost identificată pe o monedă de bronz, bătută chiar aici în Tomis la mijlocul secolului al III-lea e.n. Gravura, reprezentînd poarta despre care e vorba, a fost reprodusă fotografic la mărimea de aproape un metru și fixată sub sticlă pe zidul străvechii cetăți — zid scos la lumină în ultimii doi ani de arheologii de la Muzeul „Vasile Pîrvan" din Constanța și restaurat de curînd de Direcția monumentelor istorice. Imaginea porții se află fixată chiar alături de deschiderea în zid care marchează azi locul porții în antichitate. În același loc se află acum una din intrările în Parcul arheologic inaugurat în vara aceasta la Constanța, parc care prezintă unele vestigii din Tomis. Întreg acest muzeu arheologic în aer liber are de jur împrejur un admirabil fundal pe care se profilează construcțiile moderne ale Constanței de azi. Iar alături, pe zidul unei clădiri cu patru etaje, se află harta uriașă (400 m p), realizată din marmură și ceramică, reprezentînd prin simboluri de aramă bătută străvechile centre de cultură ale Dobrogei.

Parcul arheologic a fost pus la dispoziția vizitatorilor în vara aceasta. Zeci de mii de oaspeți estivali ai litoralului, turiști din țară și din toată lumea s-au oprit aici și au admirat vestigiile unei cetăți care a avut în antichitate epoca ei de glorie și între ale cărei ziduri a trăit o parte a vieții sale autorul „Ponticelor", al „Metamorfozelor", cel care a cîntat în nemuritoare versuri iubirea — Ovidiu.

F. URSEANU
Fotografiile autorului

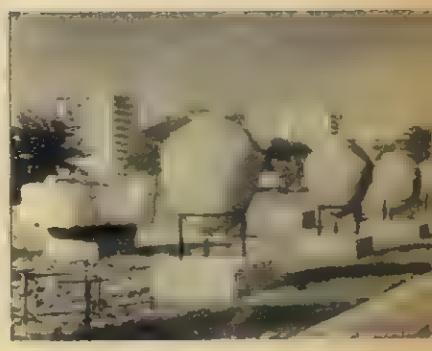

Vase uriașe — în ele își păstrau proviziile locuitorii Dobrogei de acum aproape două milenii.

Coloană a unui străvechi edificiu din Scitia Minor.

Îndrăzneții navigatori din fiordurile scandinave, vikingii, au pornit și ei debarcat în Lumea Nouă cu cinci secole înainte de Columb. În fotografia alăturată: o corabie a vikingilor (reconstituire).

COLUMB N-A FOST PRIMUL!

Un vînt prielnic umflă cu putere pînzele celor trei caravele ce străbat apele necunoscute ale oceanului. Privind depărtările de pe puntea de comandă a navei-amiral, Columb scrutează orizontul. De la o vreme apele au căpătat o culoare ciudată, de un verde intens. Mănunchiuri de ierburi înconjoară corăbiile. La început marinarii s-au bucurat: iarba vestește, fără îndoială, că pămîntul nu-i departe. Dar zilele trec, uscatul nu se zărește și apele se acoperă din ce în ce mai mult cu ierburi. Spaima îi cuprinde pe navigatori, numai Columb rămîne senin: „N-aveți teamă, sîntem pe drumul cel bun!"

„Amiralul oceanului", pilotul Sanchez și nemaipomenita furtună

Pe drumul cel bun? De unde atîta siguranță? Doar nimeni n-a mai străbătut pînă acum Oceanul de Apus sau Marea Întunecată, cum i se mai spunea; nici o corabie n-a ajuns atît de departe! Această certitudine i-au dat-o poate cuvintele învățatului florentin Paolo Toscanelli, care i-a scris lui Columb înainte de a pleca în necunoscut: „Nu vă miraţi că eu arăt la apus ţările unde cresc mirodeniile, în timp ce de obicei ele sînt arătate la răsărit, fiindcă oamenii care vor naviga necontenit spre apus vor ajunge în ţările răsăritene, dincolo de ocean..."

Desigur aceasta era una din premise: pămîntul e rotund. Dar ceea ce îi dădea încredere și siguranță ambițiosului navigator genovez era o călăuză neștiută de nimeni altul, o călăuză ce rămînea ascunsă privirilor celor mai apropiați dintre ofițerii săi și care se afla în cabina pe care „Amiralul oceanului" o ținea întotdeauna zăvorîtă. Nu rareori se închidea între pereții ei și, ascuns de ochi indiscreți, cerceta o hartă ciudată, străbătută de linii și semne felurite, o hartă pe care nici Toscanelli, nici alți iscusiți geografi sau navigatori ai vremii n-ar fi recunoscut-o: pe ea era însemnat drumul spre pămînturile de dincolo de ocean, la care rîvnea să ajungă. Cercetînd harta, Columb își amintea de fiecare dată chipul tăbăcit de vînturi și de ani al bătrînului pilot de covertă Alonso Sanchez. Marinarul i-o încredințase în noaptea aceea, la han, după ce goliseră multe butelii cu vin roșiatic de Baleare.

Pilotul îi dezvăluise „en mucho segreto" nemaipomenita furtună ce-l abătuse de lîngă țărmurile cunoscute și-l făcuse să străbată spre apus oceanul, mînat de vînturi năprasnice, „atîtea zile încît ajunsese la una din acele insule ale Indiilor". Un țărm la celălalt hotar al Atlanticului! Sanchez nu și-a pierdut cumpătul și a însemnat drumul, orientîndu-se după stele, și a numărat zi de zi cît a durat călătoria... Pricepîndu-se la latitudini și longitudini, el îi desenase harta.

Acum ea se află în mîinile lui Columb; îi va deschide porțile Indiilor și — cine știe? — poate și ale altor pămînturi necunoscute.

Cum de s-a aflat de întîmplarea cu Alonso Sanchez? Doar Columb n-a vorbit niciodată despre pilotul ce i-a împărtășit marele secret! Faptul este relatat de cronicarul spaniol López de Gómara, care se bazează pe afirmațiile băștinașilor din Espagnola, potrivit cărora, cu cîțiva ani înaintea lui Columb, debarcaseră pe insulele lor niște oameni albi și bărboși. Mult mai precis decît Gómara se dovedește încă Garcilaso, care, în a sa *Historia general del Perú*, dă numeroase amănunte privitoare la debarcare, printre care și anul în care s-a produs evenimentul: 1484.

Palos, Spania, 3 august 1492. Aici începe întreprinderea genovezului faimoasa sa călătorie (reproducere după Théodore de Bry: „Americae pars quarta", Frankfurt 1564).

Pămînturile de dincolo de Atlantic

Această versiune a fost mult răspîndită de unii istoriografi, dovezi directe nu există însă pentru a o întări. Totuși o carte pe care unul dintre regii francezi, din casa de Valois, o semnase cu mulți ani înainte de a pleca Columb în temerara sa expediție, dădea dreptul mănăstirii bretone Kérity, aflată în apropierea tîrgușorului Paimpol, de a percepe dijmă asupra tuturor produselor aduse de navigatori din teritoriile de peste mări „și din țările aflate dincolo de ocean". A fost de asemenea descoperită o scrisoare a unui căpitan de corabie breton, Coatelem, care, cu un deceniu înainte de anul istoric al descoperirii Americii de către expediția lui Columb, dădea unele indicații referitoare la faptul că dincolo de Atlantic s-ar afla pămînturi.

Se naște, așadar, întrebarea: Cine a fost primul? Istoriografi, geografi și arheologi, etnografi și specialiști în arta popoarelor străvechi cercetează de mulți ani această pasionantă problemă; studiile întreprinse aduc lumină în istoria multor popoare.

Leif cel Fericit debarcă în Țara Vinului

Nu trecuseră mulți ani de cînd primii corăbieri normanzi (vikingii), conduși de iscusitul Erik cel Roșu, debarcaseră pe țărmurile Groenlandei, adică „Pămîntul Verde", și iată că o întîmplare le atrage atenția asupra unor ținuturi deluroase, acoperite cu păduri dese, ce ar exista spre miazăzi, cale de zece zile peste întinsul apelor.

Leif cel Fericit, fiul lui Erik cel Roșu, pornește în căutarea acestor ținuturi din nevoia de a găsi lemnul ce lipsea în Groenlanda. Faptele se petrec în jurul anului 1000 al erei noastre. No-

ua expediție aduce normanzilor rezultatele așteptate.

La început, de pe corăbiile lor, ei zăresc un pămînt stîncos și fără păduri. După toate probabilitățile era vorba de țărmul nordic al insulei Terra Nova sau de coasta răsăriteană a peninsulei Labrador. Leif cel Fericit continuă însă să navigheze și mai spre sud, străduința fiindu-i răsplătită după puține zile, cînd privirile-i de vultur descoperă un țărm acoperit de păduri. Două zile mai tîrziu corabia lui ancora la gura unui rîu ale cărui maluri erau acoperite de viță de vie sălbatică. Leif cel Fericit a denumit aceste locuri Vinland, adică „Țara Vinului".

Descoperirile căpeteniei normande au prilejuit apoi multe călătorii ale coloniștilor din Groenlanda spre Vinland. Multe indicii ne arată că ei au ajuns pînă în dreptul paralelei 40° latitudine nordică și că în interiorul continentului nord-american au pătruns pînă spre apus de Marile Lacuri, în Minnesota.

Normanzii au stabilit relații economice cu băștinașii, dar după puțin timp ele au fost rupte, dînd naștere unor ostilități ce s-au încheiat cu alungarea străinilor ce nu respectaseră legile ospitalității.

Așadar, cu aproape cinci secole înaintea lui Columb, îndrăzneți navigatori, porniți din fiordurile scandinave, au cunoscut „Lumea Nouă". Descoperirile lor au fost însă repede date uitării.

Se cuvine însă, ca înainte de a conchide că Leif cel Fericit și vikingii lui ar fi fost primii europeni ce au cunoscut America, să amintim de fapte petrecute cu mult mai înainte.

„Sfîntul" Brandom, aventurierul irlandez Marson și alții

Se crede că spre sfîrșitul secolului al IV-lea e.n. un abate irlandez numit Brandom, ulterior sanctificat de biserică, ar fi plecat pe ocean spre apus și a ajuns pe un pămînt minunat, unde a rămas cu însoțitorii săi timp de cîțiva ani. Dar lipsa unor informații cît de cît precise au transformat acest pămînt într-o „insulă rătăcitoare" pe care cartografii evului mediu o mutau ba într-un loc, ba într-altul.

O soartă asemănătoare a avut-o o altă descoperire a irlandezilor — insula Brazil. O ultimă situare a ei, de către geograful Schöner Johannes, o înfățișează în 1515 ca o parte a continentului sudic. De aici și denumirea Braziliei.

Vechi cronici spaniolo-portugheze pomenesc în secolele VIII-IX e.n. de „Insula celor șapte orașe", loc unde s-ar fi refugiat, după venirea maurilor în Peninsula Iberică, un arhiepiscop și șapte episcopi spanioli. Poziția ei este la fel de neprecisă, fiind situată ba în părțile nordice ale Americii de Sud, ba în interiorul Mexicului.

Se presupune că lui Columb îi erau cunoscute toate acestea, ca și călătoria peste ocean a aventurierului irlandez Ari Marson. Nu-i era străin nici faptul că unii pescari basci ajunseseră pe țărmurile insulei Terra Nova încă din secolul al XI-lea e.n. și continuau să pescuiască acolo chiar în zilele lui. Ar trebui să mai adăugăm șirului de pretendenți la descoperirea Americii și pe Madoc, un principe din Wales din veacul al XII-lea, pe care vechi cronici galice îl consideră descoperitor al unui continent situat dincolo de ocean.

Dacă toate aceste „descoperiri" par îndoielnice, nu trebuie să ocolim unele amănunte de ordin filologic. Iată-le.

Oamenii de știință, cercetînd graiurile triburilor amerindiene, au constatat o tulburătoare apropiere cu limbile bretonă și irlandeză. Astfel, membrii tribului dakotas, din America de Nord, numesc *tea* „casă", „locuință", iar în bretonă, pentru a defini aceeași noțiune, se spune *ti*. „Os" în grailul breton este *askourn*, iar în irlandeză — *okann*; mohicanii spun *ochgun*, tribul narraguasetts — *ushan*, iar amerindienii milicites au pentru această noțiune cuvîntul *askunsia*... Zeci de alte cuvinte în graiurile popoarelor la care ne referim prezintă atari afinități și chiar asemănări izbitoare.

Dar și o serie de construcții străvechi aflate pe teritoriul continentului nord-american prezintă unele elemente comune cu unele construcții din primele timpuri ale evului mediu european. Astfel la North Salem în New Hampshire (S.U.A.) au fost descoperite grote săpate în stîncă, foarte asemănătoare celor amenajate de călugări irlandezi pe la începutul secolului al șaselea al erei noastre. Tot în Statele Unite există vestigiile unui turn construit din piatră, a cărui arhitectonică este aproape identică cu cea a celebrelor turnuri Lanleff (Bretania) și Clonmacnois (Irlanda). Chiar și cimentul ce leagă blocurile de piatră ale turnului din Newport are aceeași compoziție cu „frații" săi europeni, el fiind alcătuit din aceleași materiale: cochilii din scoici sfărîmate, nisip și argilă calcinată.

Iată, așadar, o serie de elemente materiale diverse care par a confirma părerea că marinari bretoni sau irlandezi au debarcat cu multă vreme înaintea lui Cristofor Columb pe pămîntul necunoscut.

Templul războinicilor de la Chichen-Itza relevă surprinzătoare asemănări cu arta cretană. Corăbierii cretani au debarcat, oare, cîndva pe țărmurile Yukatanului, în America centrală? Aproape două milenii și 110 meridiane separă cele două civilizații, și totuși după unii cercetători răspunsul ar fi afirmativ. După alții însă, supraviețuitorii cataclismului Atlantidei ar fi dus cuceririle civilizației atlantice atît pe continentul american cît și în Mediterana orientală.

La Teotihuacan, „locul în care locuiau zeii"

Dar oare numai Europa are un cuvînt de spus? De bună seamă că nu. Se pare că Asia și-a trimis și ea cu multe secole înainte de veacul Conquistei mesagerii săi. Cum s-ar explica oare altfel similitudinea motivelor de inspirație ale artei sculpturale a incașilor cu cea a unor țări asiatice? Ce alte izvoare au alimentat pe creatorii anonimi ai imenselor frize decorate cu balauri cu solzi de jad și ochi aprinși de rubine? În desenul complicat și elegant al frizelor, în cretoreliefuri și în linia sculpturilor de divinități diverse a operelor de artă maya, oamenii de știință au descoperit de asemenea ecouri ale artei hinduse și indoneziene antice, după cum în altele ei au relevat înrîuriri mai tîrzii ale artei Khmer. S-au constatat și influențe chineze, în special ale motivelor decorative specifice perioadei Tșéu. La baza giganticei piramide de la Teotihuacan, adică „locul în care locuiau zeii", sinologii au descifrat semne stilizate foarte asemănătoare caracterelor chineze ce reprezintă „soarele", „orașul", „privirea"... Antica metodă a incașilor de a-și însemna întîmplările cu ajutorul șforilor felurit înnodate — sistem numit de amerindieni *quipo* — amintește de practica unor vechi triburi chineze și tibetane.

Unele legende chineze pomenesc de o călătorie a unui îndrăzneț corăbier, Hoei Chin, care prin anul 458 e.n. a străbătut oceanul spre răsărit, cale de 20.000 de *li* (aproape 12.000 km) pînă la Fon Sang — pămînt identificat de unii cu California de azi. Dar

VAL TEODORA

(Continuare în pag. 16)

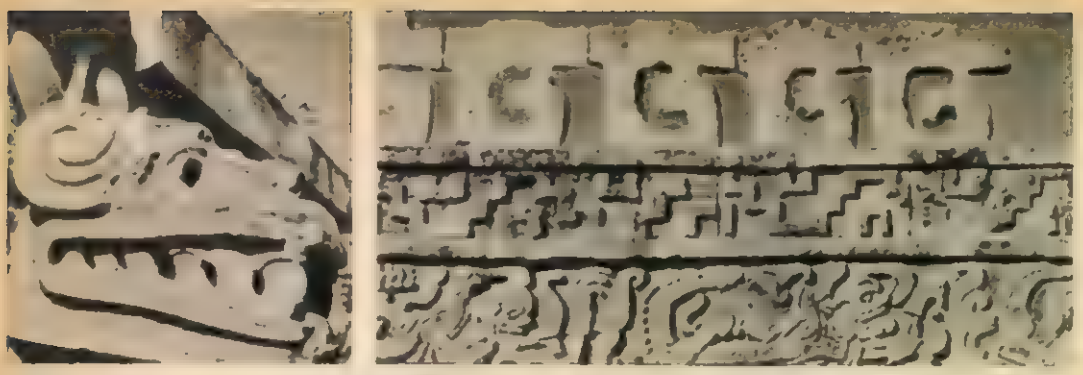

Acest cap de şarpe, detaliu al zidului ornamentat din faţa piramidei centrale din Tula, Mexic, evocă arta chineză Tţéu, în timp ce delicata broderie în piatră aminteşte de arta cretană.

dacă acesta nu-i decît un mit, în ruinele marilor oraşe Uxmal şi în alte monumente din Mexic — în Yucatan, mai cu seamă, şi Guatemala — s-au găsit numeroase figurine cu trăsături specific mongole, cu totul deosebite de fizionomia triburilor amerindiene.

Cretani pe ţărmurile Amazoniei

Dar înaintea tuturor celor amintiţi, ţărmul continentului transatlantic a mai fost oare atins de vreo corabie venită dinspre răsărit? Se pare că da. Motivele decorative ce împodobesc multe din uriaşele monumente de piatră ale popoarelor maya amintesc jocul de linii, geometria severă a altoreliefurilor cretane, după cum în stilul unor sculpturi realizate de amerindieni apar reflexe ale modului în care lucrau artiştii Cretei antice. Arta mozaicului divers colorat, meşteşugul de a fabrica cimentul şi asfaltul, dar mai ales priceperea meşteşugarilor maya de a lucra şi cizela cuprul, aurul şi argintul sînt împrumutate — afirmă unii cercetători ai civilizaţiilor precolumbiene — de la cretani.

Asemănări izbitoare s-au relevat şi în modul cum sînt reprezentate noţiunile esenţiale în scrierea ideogramatică maya şi în alfabetul cretan antic. Multe semne elementare sînt aceleaşi: ochiul, mîna, cruciuliţa, cercul...

Firesc, se naşte o nouă întrebare: cum a fost posibil un contact între aceste două civilizaţii pe care le despart nu numai o sută zece meridiane, ci şi aproape două milenii?

Civilizaţia cretană, care a cunoscut o perioadă de plină înflorire în urmă cu aproximativ 36 de secole, s-a stins pe la mijlocul celui de-al doilea mileniu î.e.n. Civilizaţia maya, pe de altă parte, a apărut cu cîteva secole înaintea erei noastre şi a dăinuit pînă la apariţia conchistadorilor, care au distrus numeroase documente, monumente şi inscripţii de imensă valoare ştiinţifică, considerîndu-le păgîne, diavoleşti. Scrierea cretană n-a mai fost folosită în Elada antică cam din secolul al XI-lea î.e.n. Cum se explică atunci toate elementele comune de care am amintit?

Se pare că toltecii, o seminţie amerindiană care a precedat aztecilor şi mayaşilor, au preluat tezaurul de cunoştinţe al misteriosofilor depozitari ai ştiinţei construcţiilor uriaşe şi trainice, ai artei gingaşe a sculpturii în jad şi în piatră obsidiană, a reprezentării în simboluri abstracte a gîndurilor. Cretani debarcaţi pe ţărmurile Amazoniei pe la 1500 î.e.n. ar fi transmis astfel cunoştinţele lor înaintate celor mai receptive dintre triburile amerindiene...

Cum au ajuns corăbierii cretani în acest imens continent? Misterul n-a fost încă pătruns. Este demonstrat însă faptul că şi alte popoare ale antichităţii mediteraneene au cunoscut apele furtunoase ale Atlanticului. Aristot arată că Senatul cartaginez a hotărît să fie pedepsiţi cu moartea acei corăbieri ai cetăţii ce vor trece dincolo de „Coloanele lui Melkart" (Gibraltarul) spre a atinge vreunul din pămînturile aflate în mijlocul oceanului, iar Platon pomeneşte de o mare insulă ce s-ar fi aflat în Atlantic, „dincolo de care se deschide o altă mare"... În urmă cu 24 de secole, un alt învăţat al lumii antice numeşte acest pămînt insular Meropis, iar istoricul Diodor arată că năierii fenicieni au descoperit, antrenaţi de furtună, un pămînt neştiut, dincolo de Coloanele lui Melkart. Se presupune că fenicienii ar fi durat chiar o fortăreaţă în dreptul coastei braziliene, la Parahyba.

În sfîrşit, încă un amănunt. Diverse ipoteze privind originea vechilor populaţii amerindiene ne duc şi mai departe, în negura mileniilor dinaintea erei noastre. Vechi legende mexicane pomenesc despre „oameni veniţi de la răsărit", iar credinţa în miticul zeu Quetzalcoatl, venit de peste ocean şi plecat apoi spre soare-răsare, a fost folosită, mai bine-zis răstălmăcită, de conchistadorul Cortez în campania lui împotriva lui Montezuma. Din toate acestea a izvorît şi teza unora dintre cercetătorii moderni după care atît civilizaţiile antice din bazinul mediteraneean, cît şi cele de pe continentul american ar avea o .origine comună: civilizaţia legendarei Atlantide, ai cărei fii, după o ipoteză, s-ar fi răspîndit atît în răsărit cît şi în apus, făcînd astfel să supravieţuiască cataclismului cuceririle culturii atlantice.

Cine a deschis porţile celui de-al cincilea continent?

Columb n-a sosit primul! L-au precedat, după cum am văzut, o seamă de corăbieri, unii cu multe veacuri înainte. El rămîne însă în istorie primul care deschide *lumii moderne* orizontul unui pămînt necunoscut, primul care înscrie pe hărţile terestre liniile încă şovăielnice dar reale ale unui nou continent, primul care aduce ştiinţei veacului său mărturiile unor civilizaţii nebănuite, ale unor civilizaţii care nu cunoşteau nici fierul, nici roata, nici animalele domestice, dar care au ridicat în Yucatan sau în Peru monumente gigantice ce au înfruntat mileniile. Mărturiile unor civilizaţii mature care au vădit Lumii Vechi că popoarele amerindiene posedau cunoştinţe în domeniul măsurării timpului mai ample şi mai exacte decît astronomii Castiliei. Astfel învăţaţii mayaşilor calculaseră anul astronomic ca fiind egal cu 365, 242.129 zile, cifră foarte apropiată de aceea stabilită cu mijloacele tehnicii moderne de către astronomii secolului XX: 365, 242.918 zile.

Cristofor Columb, „Amiralul oceanului", a pornit în căutarea unui nou drum spre ţările răsăritului într-un moment în care societatea timpului său avea nevoie de o asemenea descoperire. Expediţia sa nu este un act personal, întîmplător, ca în cazul predecesorilor săi, ci rezultanta unor forţe sociale în expansiune, a unei societăţi în sînul căreia se acumulau germenii descompunerii sistemului feudal şi se dezvoltau forţe noi, progresiste.

În ceea ce priveşte cercetările întreprinse de oamenii de ştiinţă privind istoria descoperirii continentului american, acestea sînt departe de a se fi sfîrşit, după cum nu a fost încă pe deplin terminată nici traducerea înscrisurilor ideogramatice amerindiene, a inscripţiilor de pe monumentele incaşe şi maya, şi nici a papirusurilor anticului stat cretan.

Nu este exclus ca în unele temple izolate în valea Amazonului sau în adîncul altor monumente ciclopice, încă insuficient cercetate, din Cordiliera Anzilor sau Yucatan să se găsească străvechi documente toltece care să aducă noi verigi în lanţul sfărîmat al datelor existente asupra fabuloaselor civilizaţii precolumbiene.

Val TEBEICA

Pe o asemenea caravelă, replică minuţioasă a faimoasei „Nina", a străbătut Atlanticul „Amiralul oceanului", Columb.

R.P. CHINEZĂ LA A 14-A ANIVERSARE

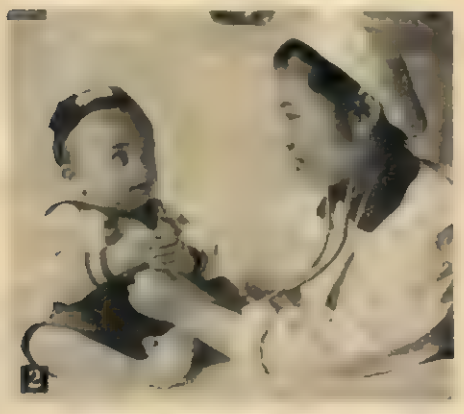

1 Arta și cultura chineză au o veche și bogată istorie. Printre instrumentele populare cu tradiție este și acesta din fotografie, care poate fi folosit atît ca instrument de coarde cît și ca instrument de suflat.

2 Grija față de tînăra generație se manifestă și în marele număr de maternități și spitale pentru cei mici. Fotografia înfățișează un aspect de la clinica pentru copii a spitalului din Turfan, provincia Sinkian.

3 „Veneția" Chinei s-ar putea numi pitoreasca localitate Saosin din estul țării, așezată pe lagune și străbătută de numeroase canale și care este un loc de odihnă îndrăgit de constructorii socialismului din R.P.Chineză.

4 În cei 14 ani care au trecut de la proclamarea Republicii Populare Chineze industria țării a luat o mare dezvoltare. În fotografie: aspect de la fabrica de ceasuri din Șanhai — industrie inexistentă în trecut în China.

5 Creșterea viermilor de mătase constituie o preocupare tradițională a oamenilor muncii din agricultura R. P. Chineze. În fotografie: strîngerea gogoșilor de mătase în satul Nanciun, provincia Seciuan.

educație pentru toate vîrstele

LA UNISON!

Într-o după-amiază de toamnă un elev mititel își informă părinții cu o autentică emoție în glas:

— Tovarășa învățătoare a spus...

O făcea pentru întîia dată în viața lui. Era vesel și grav în același timp, purtător al unui mesaj esențial trimis prin el de cineva foarte puternic și atotștiutor, ale cărui cuvinte îți fac o deosebită plăcere să le repeți, pentru că ele îți inspiră o desăvîrșită încredere.

— De ce ai ascultat așa de solemn pe fiul tău? Mai că nu te-ai ridicat de pe scaun cînd ți-a comunicat ce „a spus tovarășa învățătoare".

— Pentru ca el să simtă de la bun început cît preț atribui cuvîntului învățătoarei sale. Intenționez să nu-i pun niciodată la îndoială cuvîntul față de elevul ei.

— Ce te face să procedezi așa?

— Educația este cu neputință fără autoritate și autoritatea e inexistentă acolo unde elevii se îndoiesc de valoarea educatorului lor. Cînd ostașii nu mai cred în comandant, soarta bătăliei este pecetluită. Cînd elevii își pierd respectul pentru educator, nu-i mai urmează din tot sufletul pe culmile abrupte ale cunoașterii. Dacă aș fi arătat fiului meu lipsă de interes sau plictiseală ori aș fi bagatelizat sau ironizat cele spuse de învățătoare, atitudinea mea de dispreț față de valoarea ei ar avea o influență foarte negativă asupra raporturilor dintre elevul începător, care este fiul meu, și cel chemat să-i facă educația. Or, eu aș vrea să nu dau naștere unui conflict în conștiința fiului meu între încrederea pe care mi-o poartă mie și aceea pe care a știut să i-o cîștige învățătoarea. Copilul nu are încă un spirit critic destul de dezvoltat pentru a trage o concluzie temeinică despre oameni. Logica lui are un caracter afectiv, el este schimbător în păreri, dispus să se lase influențat fără mult discernămînt. Un asemenea conflict ar duce ori la îndoială în ceea ce privește competența mea, ori la scepticism în legătură cu ființa care reprezintă pentru el în clipa aceasta întruchiparea absolută a științei. Este suficientă o mică crăpătură în această imagine ca aderțiunea desăvîrșită a elevului la exigențele educatorului să fie diminuată.

— Și totuși nu-ți este teamă că frecventele referiri la autoritatea învățătoarei ar știrbi autoritatea ta de părinte?

— Firește că nu; mai ales că ea va fi nu știrbită ci, dimpotrivă, sporită. Convingerea aceasta decurge firesc din constatarea că în societatea noastră școala și familia urmăresc în educație același scop, că între ele nu există nici un fel de divergențe în ceea ce privește principiile și metodele. Mi se pare normal ca educația să fie condusă de școală, deoarece pedagogii sînt tehnicienii educației și au cea mai înaltă calificare în această direcție. De altfel ei ne cer cu consecvență colaborarea. Acționînd astfel încît să întărească autoritatea „tovarășei învățătoare", sporesc și eficiența celor ce le va afla fiul meu de la ea în legătură cu datoriile sale față de părinți. Școlarul ne va găsi astfel uniți într-o atitudine comună în care nici unul dintre educatori nu-l va dezmînți pe celălalt, iar ce-i vom spune noi va răsuna mai puternic și va merge mai adînc în conștiința lui.

— Și dacă și se va părea totuși că în unele privințe învățătoarea nu are în totul dreptate?

Oricărui om i se poate întîmpla; nimeni nu e infailibil.

— Nu aș juca în nici un caz în fața fiului meu rolul acuzatorului ei sau pe cel de avocat al lui. I-aș cere lămuriri învățătoarei înșiși sau aș folosi participarea mea la constatările cu părinții ca să lămuresc situația.

— Încă o întrebare. Aș vrea să relatez convorbirea noastră într-un articol. Ce titlu mi sfătuiești să-i pun?

— La unison!

Ion ALEXANDRU

LUTIERII DIN REG

În fața comisiei a fost prezentat un lot de viori și violoncele spre a fi supuse unui veritabil examen. Specialiști de la Conservatorul „Ciprian Porumbescu" din București urmau să le asculte și să le aprecieze sonoritatea. Instrumentele n-aveau de fel patina timpului și nici unul nu era suspectat de a fi ieșit din mîna lui Stradivarius. Dimpotrivă. Străluceau de lac proaspăt și se născuseră recent la Reghin. Anonime și modeste, așteptau tremurînd din coarde.

La examen erau, de fapt, înșiși constructorii lor. După mai bine de un deceniu de experiență, dorința meșterilor lutieri de a se afirma era absolut legitimă.

Și, spre satisfacția lor, instrumentele s-au comportat remarcabil. Rezultatele concursului au îndreptățit Institutul de cercetări forestiere să trimită la Reghin o adresă în care se spune:

„Cu ocazia examinării instrumentelor d-voastră, comisia le-a apreciat ca fiind de o valoare deosebită, unele dintre ele fiind excepțional de bune, ceea ce dovedește că, pe lîngă materia primă mult apreciată în toată lumea, în prezent avem condiții să putem trece la executarea unor instrumente de calitate superioară".

La Reghin se face de vreo doisprezece ani școală de lutierie. Am văzut acolo, adus din pădurile nordului țării, lemnul de rezonanță, lemnul acela vestit, molidul falnic, drept ca luminarea, cu fibra frumoasă, despre care se pomenește în toate lucrările de lutierie. Se spune că înșiși vestiții constructori de viori din Italia ar fi folosit moliduri de rezonanță din pădurile noastre, în care

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

LOCURI

ORIZONTAL: 1) Unul la locul lui — Mereu pe primul loc. 2) În orice loc — O bucată... de loc. 3) Autorul volumului de însemnări „Carte despre oameni, locuri, întîmplări" — Din loc în loc — Locul legendar al supliciului. 4) Ocupă loc în bancă — Suită de locuri. 5) Loc nesfîrșit! — De partea cealaltă — Violetune (fig.). 6) Spațiu locativ (pl.) — Localitate în Franța. 7) Loc pentru flori sau legume — Echipă de rugbi — Peste sol. 8) Pronume — Domeniul locurilor! 9) Metal prețios — ... și altul, prețios pentru atomiști. 10) Mîngîiere coliană pe litoral — Locul lui este la ușă. 11) Privitor la locul de naștere — A lua loc. 12) Apucat — Locuri de trecere, pe vapor. 13) Scrisori cărora li s-au precizat locurile de destinație — Personaj legendar.

VERTICAL: 1) Beneficiază de loc rezervat în tramvai—Nu-și schimbă locul (fem.). 2) Strigăt de entuziasm — Străbate Țara Loviștei — Reper! — Ieșit din lac. 3) Închipuiri — Din partea locului. 4) În Ciucaș! — Fixate într-un anumit loc. 5) În capul locului — Fiu. 6) Ultimele... la strand — A vîjîi — Secate! — Își croiește drum... la vale. 7) Cosmos, popular — Stringe cerealele la un loc —Loc perfect orizontal. 8) Loc brăzdat — Metal nobil—Unse! 9) A sta pe loc — Scoasă din loc! 10) Casa! — Doine! — Pe viață (fem.). 11) Deține locul întîi — În frunte! — Loc lîngă loc. 12) A iubi (lat.) — Jucat pe scenă — Se numără ... pe degete! 13) A descris cu măiestrie „Locul unde nu s-a întîmplat nimic" — Tare, pe creste montane.

Cuvinte rare: ASIR, ROI.

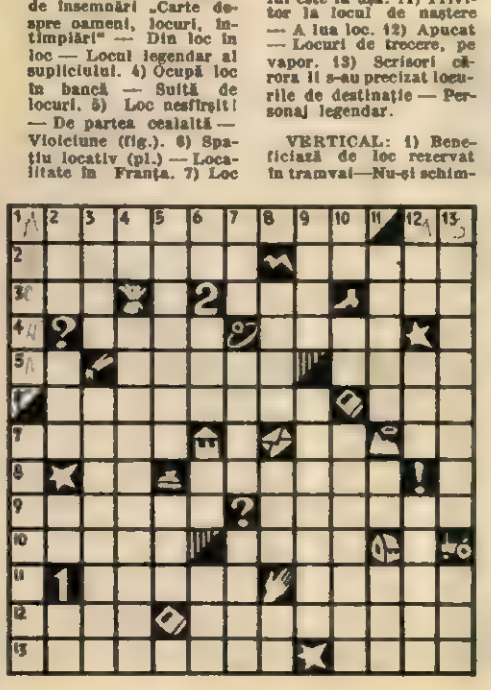

Dezlegarea jocului „FOCURI" apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Flăcări —Pară. 2) Lavă — Pasărea. 3) Acără — Stras. 4) C — NB — Vie — Roe. 5) Aituia — Am — Uf. 6) Ru — N —Ia — Ei — T. 7) Incendiatori. 8) Lar —Eau — Idem. 9) Etică—Roș — — Si. 10) I — Artificiu. 11) Oca — Sete — At. 12) Făclii — Roman.

din toate lumea

PACIENȚI — CĂRȚILE

S-a dovedit recent că injecțiile cu vitamine pot face bine nu numai ființelor vii, ci și cărților mai vechi, care prezintă simptome de devitaminizare. Procedeul, unic în felul său, are rolul de a opri descompunerea hîrtiei, datorată pierderii proteinelor și a substanțelor zaharoase din fibrele naturale. Cel care a descoperit această metodă este călugărul benedictin Mario Pinzuti, care o aplică la restaurarea manuscriselor vechi.

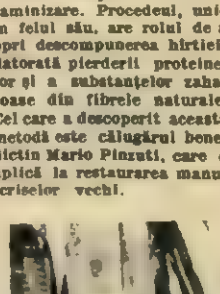

FRIGIDER MINIATURAL

În U.R.S.S. a fost realizat recent un frigider cu utilizări în chirurgie, care împiedică mortificarea țesuturilor în timpul operațiilor plastice. Micul frigider are dimensiunile a două cutii de chibrituri și se alimentează cu energia produsă de un acumulator de buzunar. Răcirea

se realizează cu ajutorul a doi semiconductori, temperatura putînd fi reglată între 0° și + 5° Celsius.

DE CE BOLI SUFEREAU STRĂMOȘII NOȘTRI?

Scheletele strămoșilor noștri de la începuturile preistoriei ne „povestesc" despre bolile și suferințele lor tot atît de precis ca și bolnavii consultați la policlinică.

Moșii și strămoșii noștri sufereau de mai multe boli, însă cele mai mari suferințe le erau produse de artrită (inflamația încheieturilor). Această maladie nu-i ocolea nici pe giganticii brontozauri, a căror coloană vertebrală avea vreo douăzeci de metri lungime. Ne putem imagina fără greutate cît trebuie să fi suferit din cauza artritei celebrul om din Neanderthal, al cărui schelet găsit la Chapel-au-Seine ne arată vertebre măcinate de inflamații specifice și unite între ele din cauza presiunii coloanei vertebrale. La începutul epocii de piatră, apro-

HIN

există pînă azi un loc care se cheamă Valea Italienilor.

M-am apropiat de un buștean gros, cel mai gros din locul acela, pentru ca să-i privesc fibra. Omul care mă însoțea, un tînăr inginer constructor de viori și mare amator de muzică, l-a apreciat repede vîrsta: „trebuie să aibă vreo două sute de ani!"

L-a bătut de vreo cîteva ori cu palma și l-a ascultat parcă, iar cînd ne-am depărtat, mi-a spus mîndru:

„Vine la noi și-l vom face să cînte".

Traian PROSAN

1 Se trasează curbele acustice la o față de violoncel.

2 Printre ultimele produse ale lutierilor din Reghin se află și această chitară asimetrică, cu o linie foarte elegantă.

3 Se decupează delicatele „f"-uri de pe fețele celor mai mari instrumente: contrabasii.

---

ximativ acum 10.000 de ani, fiecare al patrulea om suferea de artrită. Deformații osoase, provocate de această boală, au fost identificate pe scheletele multor locuitori ai Egiptului antic și ai Americilor.

Încă din epoca neolitică, ateroscleroza, maladia vaselor circulatorii, era foarte răspîndită. Despre suferințele strămoșilor noștri atinși de această boală ne vorbesc destul de clar plăcile sclerozate identificate pe mumiile indienilor îngropați pe teritoriul actualului stat Kentucky din S.U.A., ca și pe mumiile faraonilor egipteni.

Scheletele ne povestesc deseori și despre deformațiile produse de tuberculoza osoasă, în special devierile coloanei vertebrale.

Desigur că durerile de dinți le provocau bătrînilor noștri înaintași chinuri tot atît de atroce ca și astăzi, dacă judecăm după nenumăratele plombe găsite la danturile vechilor egipteni, plombe executate acum... 5.000 de ani.

TAINA MISTERIOSULUI LABIRINT

Un joc care pune la încercare răbdarea și perspicacitatea în dezlegarea tainelor acestui mult încurcat labirint? Nicidecum. Un amator de fotografii ieșite din comun s-a suit la al 26-lea etaj al unui bloc și de la înălțimea de aproximativ 107 m a fixat pe peliculă urmele lăsate de roțile mașinilor în timpul manevrelor de parcare din fața imobilului.

„BIG BEN" S-A OPRIT 15 MINUTE...

Londonezii, care obișnuiesc să-și potrivească ceasurile după faimosul orologiu din turnul Parlamentului din Londra, au avut nu demult o surpriză. Străvechiul „Big Ben" s-a oprit pe neașteptate, derutînd în același timp și pe conducătorii de autobuze care au staționat multe minute în plus crezînd că au sosit prea devreme. Întîmplarea a afectat atît de mult pe londonezi încît s-a instituit o anchetă menită să afle cauzele acestui accident atît de puțin obișnuit din viața bătrînului orologiu.

---

umor

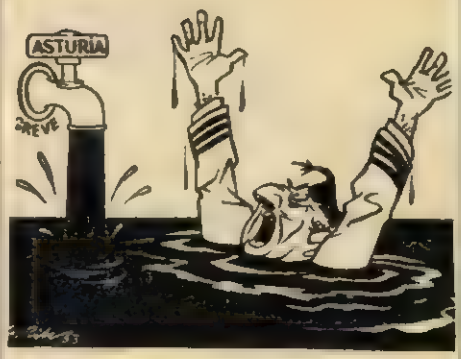

— Opriți robinetuuuul!!!...

— Toți pantofii sînt mici!... Dați-mi condica de reclamații!!!

— Ooo!!... Ale e și mai mică...

Rik AUERBACH

— Soția dv. vă roagă să-i comunicați unde ați binevoit să puneți cîrpa de șters parchetul.

„Sunday Express"

Fără cuvinte.

„Schweizer Illustrierte"

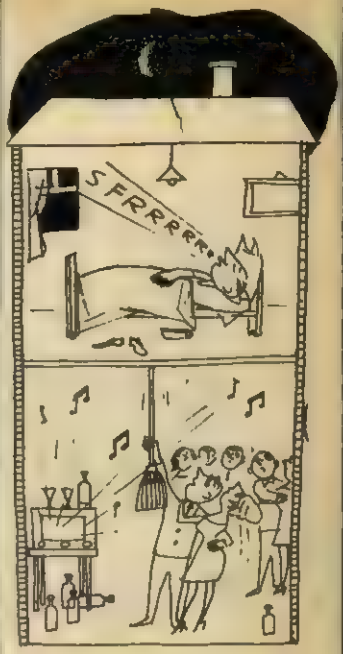

Fără cuvinte.

E. ARNO

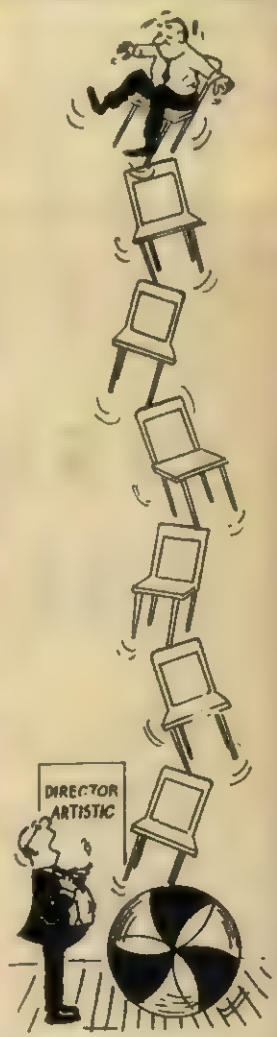

DIRECTORUL CIRCULUI: Vă închipuiți că am să vă plătesc să stați comod pe scaun în timp ce eu muncesc?

„Paese Sera"

Gospodinel Economisiți muncă și timp folosind:

zefir

mașina electrică de spălat rufe și centrifuga electrică de stors rufe „Zefir" produse de cooperativa „ELECTROBOBINAJUL"

MAȘINA DE SPĂLAT RUFE „ELECTRO
CENTRIFUGA DE STORS RUFE „ZEFIR"
ȘI UȘOR DE ÎNTREBUINȚAT. FOLOSIȚI
LA PRELUNGIREA

În curînd pe ecrane

STRICT SECRET

O PRODUCȚIE A STUDIOURILOR DEFA-BERLIN

Scenariul: Harry Thürk, Ianos Veiczi
Regia: Ianos Veiczi
Imaginea: Karl Plintzner
Muzica: Günter Hauk

IN ROLURILE PRINCIPALE: Alfred Muller, Helmut Schreiber, Ivan Palec, Hans Lucke, Werner Lierck

Lini și umbre.

Fotografie de V. MOLDOVAN

Carnet

Elogiul „semiconservatelor"

Eu le spun pur și simplu *murături*. Cum le-au spus generații și generații de consumatori, de cînd inventatorul castraveților murați, al gogonelelor și gogoșarilor în oțet a îmbogățit rezervele cămării de iarnă cu aceste savuroase preparate vegetale.

Murături. La rigoare, mai folcloristic, *acriturі*. În nici un caz „semiconservate", cum le intitulează academic ziarele cînd vestesc „pregătiri pentru sezonul de iarnă". La restaurant nu comand ca auxiliar la o vrăbioară sau la un muchi în sînge: „tovarășe ospătar, nu uita să-mi aduci și un semiconservat! Vezi să fie mai tare!" A trebuit să parcurg o bună jumătate dintr-un reportaj de cotidian ca să pot afla cu bucurie că aceste pedante semiconservate nu sînt decît pseudonimul popularilor castraveți murați.

Așadar, un adevărat munte de murături ne așteaptă pentru la iarnă. Nu mai puțin decît 20 de sortimente. Cum n-au reușit să producă, în decurs de secole, cele mai năsocitoare gospodine, care transmiteau din mamă în fiică aceleași cîteva secrete de murături, menite a perpetua faima culinară a familiilor înzestrate cu asemenea virtuți private. Nu le-ar fi divulgat în ruptul capului.

— Coană Zoițico, spune-mi și mie cum de-ți ies dumitale așa de grozav pătlăgelele în oțet? Ale mele nu reușesc!

— Iartă-mă, vecino, dar e un secret de familie. Cum să-mi mărit fata dacă toată lumea o să cunoască rețeta fabricației? Face parte din zestrea ei. Că doar știi dumneata cum îs bărbații. Se lasă momiți uneori de te miri ce fleac mai dihai decît de o bijuterie cu peruzele și chiar de farmecele trupești ale domnișoarei, înțelegi dumneata ce vreau să spun... Vine vreun ginere în pețit, nu-l lași să se holbeze prea mult la candidată, că doar știi cît îs de pretențioși bărbații... Aduci vorba de muzică și zici: „Și-o auziți pe Lenuța cum cîntă romanțuri" și servești un mizilic, zicînd cu aproponț: „V-au plăcut castraveciorii? Lenuța i-a făcut. Se pricepe cum nu vă închipuiți la murături! Secret de familie!" Înțelegi că s-a dus pe copcă partida dacă pretendentul îți răspunde: „La fel de buni am mîncat și la Ionești și la Popești"... Cu ce crezi că am măritat-o pe Veronica, fata mea a mare? Acuma pot mărturisi. Cu o linguriță cu șerbet de dude! Rețeta casei!

Departe de subsemnatul intenția de a subestima competența gastronomică a gospodinelor din toate vremurile. Dar cînd te gîndești la cantitatea enormă de timp cheltuit pe aceste complicate operații de crătiți, borcane, plită, plus tîrgurile în piață!.. Cînd te gîndești că viața modernă oferă atîtea delectări spirituale orelor irosite pe pregătirea la domiciliu a... semiconservatelor, e de felicitat inițiativa celor trei centre ale O.C.L. „Aprozar" (București — Afumați, Colentina — Asan și Chiajna) de a scăpa milie de menajere de o preocupare anacronică. Copios plocon făcut acestora de întreprinderea pomenită. Citățm: „85 tone frunză de viță, 2.000 de tone castraveți murați, 2.400 tone de varză murată, 220 tone de gogoșari în oțet, 500 tone de gogonele, 100 tone de ardei graș, la sare, o cantitate însemnată de ardei umpluți, de pepeni verzi, de varză roșie, de conopidă, de sfeclă și verdeață".

Monumental tablou!

Și dacă produsele „Aprozarului" sînt tot așa de gustoase ca acelea de anul trecut — și nu ne îndoim — îmi și vine-n minte o romanță originală: „Vasul semiconservatelor". Pardon, al murăturilor!

F. BRUNEA-FOX

PROGRAMUL DE RADIO

RADIOJURNALE, BULETINE DE ȘTIRI, BULETINE METEOROLOGICE, SPORT, ULTIMELE ȘTIRI

	PROGRAMUL I	PROGRAMUL II	PROGRAMUL III
DUMINICA	7.00, 13.00, 19.30, 22.00, 23.50-28.55	7.50, 14.00, 20.00, 23.00, 0.50-0.55	22.00
ÎN CURSUL SĂPTĂMÎNII	5.00, 6.00, 7.00, 11.00 (afară de miercuri), 13.00, 17.00, 20.00, (afară de joi), 22.00, 23.50-28.55	10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.00 (vineri 21.30), 23.00, 0.50-0.55 (simbătă 1.50-1.55)	21.00

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM: Duminică: 6.30, 13.05 (Progr. I), 7.30 (Progr. II). În cursul săptămînii: 5.20, 13.05 (Progr. I), 10.05, 14.30 (Progr. II).
COTELE APELOR DUNĂRII: Zilnic — 13.40 (Progr. I).
SUMARUL PRESEI CENTRALE: Zilnic — 8.00 (Progr. I).

DUMINICĂ 29 SEPTEMBRIE Programul I *6.00:* Concert de dimineață *7.10:* Cîntece *7.25:* Lucrări de mare popularitate *8.06:* Melodii populare *8.30:* Teatru la microfon pentru copii *9.30:* Piese de estradă *9.50:* Claude Debussy în cartea sa „Dl. Croche antidilletant" *10.40:* Formații artistice ale caselor raionale de cultură *11.00:* Valsuri din operete *11.30:* Vorbește Moscova! *12.00:* Muzică populară *12.20:* Muzică ușoară *13.10:* De toate pentru toți *14.00:* Cîntece și jocuri populare *14.30:* Concert în la minor pentru pian și orchestră de Grieg — solist Dinu Lipatti *15.00:* Din viața satelor patriei *15.40:* Program muzical dedicat fruntașilor de pe ogoare *16.45:* Transmisiune sportivă *18.00:* Cîntă Ion Luican și Florian Nicolae *18.30:* Emisiune literară *18.45:* Cîntă Dan Iordăchescu *19.00:* Melodii... melodii *19.35:* Romanțe *20.00:* Teatru la microfon — „Banii n-au miros" de Bernard Shaw *21.20:* Pagini din operete *21.45:* Cîntă Yves Montand *22.25:* Muzică de dans *23.09:* Simfonia a IV-a de Brahms.

Programul II *7.00:* Melodii populare *7.35:* Muzică distractivă *8.00:* Clubul voioșiei *8.30:* Fanfară *8.45:* Anunțuri, muzică *9.00:* Muzică de estradă *9.30:* Muzică din operete *10.00:* Soliști și formații artistice de amatori *10.30:* Revista presei străine *10.38:* Muzică ușoară *10.50:* Retransmisiunea concertului orchestrei simfonice a Filarmonicii de stat „George Enescu" care a avut loc la 21 septembrie a.c. În pauză: Emisiunea „Cinema" *13.15:* Din comoara folclorului nostru *13.45:* Cîntă Vasile Micu *14.05:* Piese instrumentale *14.15:* Cine știe, cîștigă *15.00:* Muzică ușoară *15.30:* Muzică din operete *16.00:* Oameni și fapte *16.08:* Muzică populară *16.30:* Muzică ușoară *17.00:* Corul de copii al Radioteleviziunii *17.15:* Versuri *17.25:* Din muzica popoarelor *18.00:* Calendar muzical *19.00:* Muzică populară *19.30:* Pagini din operete *20.05:* Pe valea Tîrnavelor — radiomontaj *20.20:* Muzică de dans *21.15:* Muzică populară *21.45:* Scriitori în lumina documentelor — Panait Cerna *22.00:* Muzică de dans *22.30:* Cvartetul nr. 1 de Ion Dumitrescu *23.03:* Muzică de dans *24.00:* Concert de noapte.

Programul III *19.00:* Muzică din operetă „O noapte la Veneția" de Johann Strauss, interpretează orchestra Filarmonia dirijată de Otto Ackermann *20.10:* „La Hanul Ancuței" — pagini din opera lui Mihail Sadoveanu *20.25:* Compozitori-interpreți: Serghei Prokofiev, George Enescu și Bela Bartok *21.25:* Muzică de dans *22.10-22.59:* Concert simfonic.

LUNI 30 SEPTEMBRIE Programul I *5.05:* Cîntece *5.25:* Muzică populară *6.07:* Melodii sportive *6.20:* Gimnastică *6.30:* Emisiunea pentru sate *6.40:* Jocuri populare *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Melodii populare *7.30:* Sfatul medicului — Importanța somnului pentru copii *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Cîntece patriotice *8.06:* Tarantele și intermezzouri *8.30:* Concertul pentru clarinet și orchestră de Kramary *9.00:* Scene din opere *9.30:* Corul Radioteleviziunii *10.00:* Muzică de cameră de compozitori romîni *10.30:* Muzică ușoară *11.05:* Cîntă violonista Gaby Grubea *11.32:* Fragmente din operete *12.03:* Suita I de arii și dansuri vechi de Respighi; Suită din baletul „Cephale și Procris" de Grétry-Motti *12.33:* Prelucrări de folclor de compozitori din țări socialiste *13.10:* Muzică ușoară *14.00:* Cîntece și jocuri *14.35:* Lucrări de Alexandru Flechtenmacher și Eduard Caudella *15.00:* Arii din opere *15.30:* Muzică de estradă *16.00:* Interpreți de odinioară ai muzicii populare *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntece pionierești *17.12:* Lieduri *17.30:* Tinerețea ne e dragă! *17.50:* Piese corale *18.00:* Emisiunea pentru sate *18.10:* Muzică populară *18.35:* Muzică ușoară *19.00:* Revista economică radio *19.30:* Muzică simfonică *20.25:* Jocuri populare *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Lecția de limba rusă (începători) *20.55:* Cîntă Virginia Feti și Norocel Dimitriu *21.15:* Tribuna radio *21.25:* Fragmente din opera „Iphigenia în Aulida" de Gluck *22.08:* Muzică de dans *23.08:* Concertul Orchestrei simfonice a orașului Praga, dirijor Teodor Vavaianis.

Programul II *10.10:* Cîntece *10.30:* Piese simfonice *10.50:* Muzică de estradă *11.15:* Cu scriitorii pe drumuri de excursie *11.30:* Elevi ai Școlii medii de muzică din Timișoara *12.05:* Muzică ușoară *12.30:* Sonata pentru pian în si bemol major de Schubert — interpretează Iacov Zack *13.09:* Arii din operete *13.30:* Însemnări de reporter *13.37:* Prelucrări corale *14.05:* Selecțiuni din comedii muzicale *14.35:* Estrada melodiilor *15.00:* Melodii populare *15.25:* Simfonia a V-a de Beethoven *16.12:* Cîntă Feli Brünn *16.30:* Cvartetul de coarde nr. 1 de Diamandi Gheciu *17.00:* Muzică populară *17.30:* Sfatul medicului *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Fragmente din opera „Fata din Far West" de Puccini *18.57:* Melodii de estradă *19.30:* Din activitatea sfaturilor populare *19.40:* Cîntă Ion Cristoreanu *20.00:* Muzică din opereta „Văduva veselă" de Lehar *20.30:* Concertul în la minor pentru pian și orchestră de Grieg—solist Walter Gieseking *21.25:* Jocuri populare *21.30:* Lectură dramatizată din romanul „Fetele" de Boris Bednîi *22.00:* Muzică de dans *22.38:* Sonata pentru corn și pian de Paul Hindemith *23.05:* Muzică de dans *24.00:* Fragmente din opera „Sadko" de Rimski-Korsakov.

Programul III *21.25:* Seară de operă — opera „Traviata" de Verdi (actele I și II), cu Renata Tebaldi, Rina Cavallari, Angela Vercelli, Gianni Poggi, Aldo Protti ș.a. *22.32-22.59:* Muzică de estradă.

MARȚI 1 OCTOMBRIE Programul I *5.05:* Program de polci *5.25:* Melodii populare *6.05:* Fanfară *6.20:* Gimnastică *6.30:* Emisiunea pentru sate *6.40:* Jocuri populare *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Dansuri de estradă *7.30:* Sfatul medicului—Consumul igienic al fructelor *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Muzică instrumentală *8.06:* Valsuri *8.30:* Selecțiuni din opere *9.00:* „Săptămîna muzicii din R.D.Germană" *9.30:* Radio prichindel *9.45:* Cîntece *10.00:* Muzică de cameră *10.30:* Melodii populare *11.05:* Cîntece *11.25:* Muzică ușoară *12.00:* Muzică din operete *13.30:* În fața hărții *13.40:* Muzică de Bogdan Moroianu și Mircea Chiriac *13.10:* Folclor prelucrat de compozitorii noștri *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Cîntece de Muradeli *15.15:* Cîntă Ilie Bulgaru și Ion Luca-Bănățeanu *15.36:* Simfonia a III-a „Scoțiana" de Mendelssohn-Bartholdy *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntă Teodora Lucaciu *17.12:* Muzică ușoară de Mișu Iancu *17.30:* Radioracheta pionierilor *18.00:* Emisiunea pentru sate *18.10:* Muzică *18.15:* Cu microfonul printre sportivi *18.25:* Recitalul pianistei Maria Fotino *18.40:* Muzică populară *19.00:* Limba noastră — vorbește acad. prof. Al. Graur *19.10:* Tangouri celebre *19.30:* Pagini orchestrale din opere *19.45:* Muzică corală clasică *20.25:* Muzică instrumentală *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Cîntă Iolanda Mărculescu *21.00:* Muzică ușoară *21.20:* Emisiune literară dedicată deschiderii „Săptămînii poeziei — 1963" *21.45:* Piese instrumentale *22.15:* Muzică de dans *23.11:* Variațiunile „Goldberg" de Bach — la pian Glenn Gould.

Programul II *10.10:* Cîntece și jocuri *10.30:* Cvartetul nr. 2 de Tudor Ciortea *11.00:* Muzică ușoară *11.15:* Emisiune literară *11.35:* Muzică din opereta „Mamzelle Nitouche" de Hervé *12.05:* Sonata de Chopin — interpretează Jean Ekier *12.30:* Muzică de estradă *13.00:* Piese simfonice *13.30:* „Oameni la mansardă", schiță de Anne Patry *13.45:* Cîntece *14.05:* Duete din operete *14.35:*

(Continuare în pag. 22-23)

RIDICĂ 60.000 DE KG

La uzinele metalurgice „Vulcan" din București s-a terminat montarea unei moderne macarale, cu o capacitate de 60 de tone. Macaraua circulă pe șine metalice și este destinată manipulării fabricatelor din noul depozit de produse finite.

C. CHIRIAC
București

DIN NOU DESPRE „ȘARPELE DE STICLĂ"

În numărul 32 al revistei noastre, la rubrica „Știați că" am prezentat o curiozitate a faunei țării: așanumitul „șarpe de sticlă". În legătură cu aceasta, tov. dr. M.BĂCESCU, membru corespondent al Academiei R.P. Române, ne-a trimis cîteva completări interesante cărora le facem loc: vietuitoarea de care este vorba se numește științific Anguis fragilis; denumirea populară de „șarpe de sticlă" nu i s-a dat în țara noastră, ci în alte țări. Sub acest nume a fost însă trecută — greșit — în manualele de zoologie de către unii autori din trecut. Anguis fragilis nu este altceva decît ceea ce se cheamă în cea mai mare parte a țării noastre năpîrcă, deși este vorba de cea mai inofensivă reptilă. I se spune „de sticlă" nu pentru strălucirea ei, ci pentru că își frînge ușor coada, ca și cum ar fi din sticlă. De asemenea, nu forma cilindrică o apropie de șarpe, ci lipsa totală a picioarelor.

Muzeul „Gr. Antipa" are expuse exemplare interesante din această specie, ele constituind o temă specială, legată de adaptarea animalelor la viața de tîrîre.

„TOTUL ESTE FRUMOS LA DUMNEAVOASTRĂ!"

În portul Constanța a acostat zilele trecute o mică ambarcațiie — cuterul „Daphne" — al cărui echipaj este alcătuit din patru oameni: Göran Schildt, scriitor și ziarist din Finlanda, Roberto Sambonet, pictor din Milano și soțiile lor.

La Clubul internațional al marinarilor din Constanța, unde a făcut o vizită, Göran Schildt a povestit cîteva lucruri interesante în legătură cu călătoriile lor.

Istoria acestor călătorii începe în anul 1947 cînd mica ambarcațiie cu pînze a navigat zeci de mile de la un țărm la altul al Mării Nordului. De atunci toți patru sînt împreună în fiecare vacanță de vară.

— Anul acesta — a spus conducătorul echipajului, scriitorul Schildt — facem un voiaj deosebit pe care-l numim „Pe urmele argonauților". Astfel, de multe zile sîntem pe Marea Neagră, străbătînd drumul legendarilor căutători ai lînii de aur. La Constanța am vizitat orașul, muzeele sale și încîntătorul litoral. Totul ni s-a părut deosebit de frumos la dv. Sîntem fericiți că am străbătut Delta Dunării, cu bogăția ei de stuf, păsări, pești.

În toată Europa nu am găsit locuri atît de frumoase.

Călătoria modernilor argonauți continuă spre țărmurile Italiei, după care, la

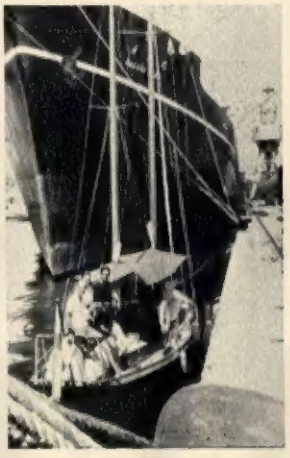

„Daphne" a acostat la cheiul portului Constanța.

inapoiere, cuterul „Daphne" se va opri într-un port din Grecia. Cu acest voiaj „Daphne" va totaliza 24.000 mile — aproape lungimea ecuatorului.

A. CONSTANTINESCU
Constanța

STATE PITICE

„Care este actualmente situația politică și economică a așanumitelor «state pitice» din Europa?"

Ewald MICICOVSCHI
Pitești
Liviu PINTICAN
Reghin

Răspunde AUREL CERNEA, comentator de politică externă.

Există în Europa patru state pitice — Monaco (1,49 km²), San Marino (61 km²), Liechtenstein (157 km²) și Andorra (453 km²) — care, în afară de micimea teritoriului și a populației, au în comun trăsăturile puternice pe care le păstrează din trecutul lor medieval, precum și atracția pentru turiști, contrabandiști și evazioniști fiscali.

Atmosfera evului mediu se păstrează cel mai bine în republica *Andorra*. Situată la frontiera dintre Franța și Spania, republica este un protectorat comun al Franței și al episcopului de Urgel (Spania). Ea numără vreo 7.000 de locuitori de limbă catalană în majoritate agricultori, crescători de vite sau muncitori forestieri. Există însă și aici o viață politică modernă, în care răzbat cîteodată rivalități franco-spaniole. În prezent, în Andorra, a cărei „capitală" se numește Andorra la Vieja, se desfășoară campania electorală în vederea alegerilor pentru sindicatură (guvernul local) care vor avea loc în decembrie.

Principatul *Liechtenstein*, cu capitala Vaduz, este situat între Austria și Elveția și numără 16.000 de locuitori. Principatul, legat de Elveția din punct de vedere monetar, poștal, vamal și diplomatic, a fost pînă de curînd un „Eldorado" al societăților anonime, cărora le oferea scutire de impozite. De curînd s-au introdus însă reglementări fiscale și unele condiții restrictive pentru societățile străine.

Denumit, pe drept cuvînt, un concentrat al lumii capitaliste, principatul *Monaco*, statul cu cea mai mică suprafață din lume, este cunoscut peste hotare prin faimosul tripou, Cazinoul din Monte Carlo, precum și printr-un muzeu oceanografic. După război, principatul, care, cu cei 23.000 de locuitori ai săi realizează un record al densității populației pe km² (15.436 locuitori), a fost invadat de un mare număr de societăți anonime și de milionari. În ultimii ani, în Monaco s-a manifestat un proces de americanizare, simbolizat prin căsătoria, într-un moment de jenă financiară a statului, a prințului Rainier al III-lea cu una din stelele Hollywoodului, actrița de cinema Grace Kelly, fiica unui antreprenor bogat. Procesul de americanizare a stîrnit însă, îndeosebi după venirea lui De Gaulle la putere, invidia Franței care, aducîndu-și aminte că Monaco este, de fapt, un protectorat francez de pe urma căruia nu cîștiga nimic, a cerut lui Rainier să introducă un regim fiscal.

Fondată în anul 301, *San Marino* este cea mai veche republică din Europa. Situată la est de Florența, ea constituie o enclavă în teritoriul italian; numără 13.000 de locuitori de limbă și naționalitate italiană; capitala, orășelul San Marino (cu 1.500 de locuitori), nu este și centrul economic al țării, care se numește Borgo-Maggiore și are 2.500 de locuitori. În San Marino există o viață politică avansată. Timp de 12 ani aci a funcționat chiar un guvern progresist, format dintr-o coaliție a comuniștilor și socialiștilor. Dar în septembrie 1957 a avut loc o lovitură de stat, dirijată „din exterior" de cercurile reacționare italiene." În prezent, guvernul, condus de doi căpitani-generali, este format de partidul democrat-creștin, dar comuniștii și socialiștii dețin poziții puternice în organul reprezentativ local (Marele Consiliu).

Pe lista statelor europene pitice ar trebui să figureze și un al cincilea nume, *Vaticanul*, care, cu suprafața de 0,44 km² și cu cei 1.000 de locuitori ai săi, bate toate recordurile de micime geografică. Vaticanul este scotit însă, în general, rodul original al unei convenții de extrateritorialitate, încheiată în 1929 între biserica catolică și guvernul Italiei și nu un stat propriu-zis.

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII •

PROGRAMUL DE RADIO

Muzică populară chineză *15.05:* Simfonia nr. 41 „Iupiter" de Mozart *15.35:* Muzică ușoară *16.12:* Trio nr. 1 de Haydn (Alfred Cortot — pian, Jacques Thibaud — vioară, Pablo Casals — violoncel) *16.30:* Cîntă orchestra „Doina Argeșului" din Pitești *17.00:* Cîntă Georg Otta *17.15:* Muzică corală *17.30:* Sfatul medicului *18.05:* Selecțiuni din operete *18.45:* Festivalul bienal de teatru „București" *19.00:* Concertul în la minor pentru pian și orchestră de Edward Grieg — solist Ivar Johnsen *19.30:* Orchestra de estradă a Radioteleviziunii *19.50:* Pe teme internaționale *20.00:* Cîntă Victoria Baciu și Fănică Stănescu-Romînești *20.30:* Lecția de limba franceză (avansați) *20.45:* Concert simfonic *21.35:* Opera „Capra cu trei iezi" de Alexandru Zirra — montaj muzical *23.05:* Muzică de dans *24.00:* Piesa simfonică „Omagiu lui Enescu" de Theodor Grigoriu; Simfonia a II-a de Liubomir Pipkov.

Programul III *21.25:* Seară de operă — opera „Traviata" de Giuseppe Verdi (actele III și IV) *22.18-22.59:* Octet de coarde opus 7 de George Enescu — Ansamblul Louis de Froment, dirijor George Enescu.

MIERCURI 2 OCTOMBRIE Programul I *5.05:* Concert de dimineață *6.05:* Cîntece de muncă *6.20:* Gimnastică *6.30:* Emisiunea pentru sate *6.40:* Jocuri populare *6.45:* Salut voios de pionieri *7.10:* Cîntece *7.30:* Sfatul medicului — Ce trebuie să știe cei ce se întorc de la cura balneară *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Melodii populare *8.06:* Muzică de estradă *8.30:* Lucrări simfonice *9.00:* Muzică din opereta „Moscova-Ceriomușki" de Șostakovici *9.30:* Lucrări instrumentale de compozitori preclasici *10.00:* Teatru la microfon — „Prometeu încătușat" de Eschil *11.14:* Sonata pentru violoncel și pian de George Stephănescu *12.00:* Melodii populare *12.25:* Muzică ușoară *13.10:* Selecțiuni din opera „Nunta lui Figaro" de Mozart *14.00:* Orchestra de muzică populară a Filarmonicii de stat din Oradea *14.30:* Simfonia I de Paul Constantinescu *15.00:* Muzică de estradă *15.30:* Duete vesele din operete *16.00:* Corul Căminului cultural din comuna Ocna-Dej *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntă Alla Baianova și Teodor Codău *17.12:* Preludii de Rahmaninov interpretate de Sviatoslav Richter *17.30:* Prietena noastră, cartea *18.00:* Melodii populare *18.15:* Jurnal de întrecere *18.30:* Program muzical pentru evidențiați în întrecerea socialistă *19.00:* Jurnalul satelor *19.25:* Romanțe *20.25:* Muzică instrumentală *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Lecția de limba rusă (avansați) *20.55:* Melodii lirice românești *21.15:* Cine știe, cîștigă *22.15:* Concertul în la minor pentru pian și orchestră de Grieg — solistă Guiomar Novaes *23.00:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Cîntece *10.30:* Lucrări instrumentale *10.58:* Cîntă Minodora Nemeș *11.15:* Uverturi *11.30:* Muzică de estradă *12.05:* Dansuri din opere *12.30:* „Săptămîna poeziei — 1963" *12.45:* Program Beethoven *13.30:* Însemnări de reporter *13.40:* Cîntece și jocuri *14.05:* Arii din operete *14.35:* Muzică ușoară *15.00:* Lucrări de tineri compozitori *15.32:* Melodii populare *16.12:* Piese instrumentale *16.30:* Arii și duete din opera „Lakmé" de Delibes *17.00:* Din folclorul popoarelor *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Piese de estradă *18.40:* Amintiri despre George Topîrceanu *18.50:* Corul întreprinderii regionale de transporturi auto din București *19.05:* Concertino nr. 6 de Pergolese; Concertul nr. 2 pentru sextet de coarde de Rameau *19.30:* Lecția de limba engleză *19.45:* Melodii... melodii *20.15:* Școala și viața *20.35:* Doine și jocuri populare *21.25:* „Săptămîna muzicii din R.D.Germană" — muzică de cameră *22.00:* Muzică de dans *23.05:* Muzică simfonică *0.03:* Concert din opere.

Programul III *21.25-22.59:* Seară de operă — „Orfeu" de Monteverdi.

JOI 3 OCTOMBRIE Programul I *5.05:* Cîntece *5.25:* Muzică populară *6.05:* Piese distractive *6.20:* Gimnastică *6.30:* Emisiunea pentru sate *6.40:* Trei dansuri de Dumitru Hoffman *6.45:* Salut voios de pionieri *7.10:* Melodii populare *7.30:* Sfatul medicului — Igiena turistului în perioada de toamnă *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Fanfară *8.06:* Piese vocale și instrumentale *8.30:* Muzică de estradă *9.00:* Vreau să știu! *9.25:* Muzică simfonică *10.00:* Fragmente din opera „Olandezul zburător" de Richard Wagner *11.05:* Ansambluri artistice de amatori participante la cel de-al VII-lea concurs pe țară *11.30:* Muzică ușoară *12.00:* Muzică din operete *12.30:* Sonata nr. 3 pentru vioară și pian de Alfred Mendelsohn — interpretează George Hamza și Mariana Kabdebo *13.10:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *14.00:* Concert de prînz *14.30:* Fragmente din opera „Ileana" de Emil Monția *15.00:* Muzică ușoară *15.30:* Melodii populare *16.00:* Sonate de Domenico Scarlatti interpretate de Clara Haskil *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntece de Liviu Ionescu *17.12:* Muzică populară *17.30:* Simfonia a VI-a de Schubert *18.00:* Emisiunea pentru sate *18.10:* Seară pentru tineret *19.30:* Muzică din operete *20.25:* Jocuri populare *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Lecția de limba franceză (începători) *20.55:* Muzică *21.00:* Scrisori din țară *21.10:* Muzică de dans *22.15:* Muzică de dans *22.45:* Arii din opere *23.05:* Muzică de cameră.

Programul II *10.10:* Piese de estradă *10.40:* Muzică vocală și instrumentală de Umberto Pessione și George Enacovici *11.00:* Cîntă Emil Gavriș *11.15:* Proză și versuri dedicate vieții noi din patria noastră *11.30:* Concerte de Vivaldi în interpretarea Orchestrei de cameră din Viena, dirijor Enrico Mainardi *12.05:* Cvartetul nr. 6 de Dvorak — interpretează cvartetul „Smetana" *12.30:* Muzică ușoară *13.00:* Muzică din opere *13.30:* Note de lector *13.40:* Cîntece *14.05:* Melodii populare *14.35:* „Săptămîna muzicii din R.D. Germană" *15.00:* Coruri și dansuri din operete *15.30:* Interpreți în studio *16.12:* Melodii populare *16.20:* Pe teme medicale *16.30:* Cîntece și jocuri populare *17.00:* Muzică ușoară *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Fragmente din opera „Mefistofele" de Boito *19.00:* Muzică populară *19.30:* Melodii de Ștefan Kardoș *19.50:* Transmisiune din Studioul de concerte al Radioteleviziunii — concertul de deschidere a stagiunii 1963-1964 (Orchestra simfonică a Radioteleviziunii — dirijor Iosif Conta). În program: Preludiu la unison din Suita I de George Enescu; Balada pentru vioară și orchestră de George Enescu — solist Mihai Constantinescu; Simfonia a IX-a de Beethoven *22.30:* „Săptămîna poeziei — 1963" *22.45:* Cîntă Cliff Richard *23.05:* Muzică de dans *0.05:* Concert din opere.

Programul III *21.15:* Teatru la microfon — „Banii n-au miros" de Bernard Shaw *22.35-22.59:* Muzică de estradă.

TEZAURUL DESCOPERIT LA SUCEAVA

În timp ce ara cu tractorul pe tarlaua Gospodăriei agricole din satul Păun, comuna Mihăileni, raionul Săveni, un tractorist de la S.M.T. Dingeni a descoperit un tezaur format din 210 monede din argint, datînd din ultimele 4 decenii ale

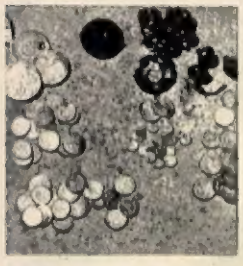

O parte din tezaurul descoperit.

secolului al XVI-lea (în marea lor majoritate monede poloneze, emisiunea Sigismund al III-lea) și mai multe obiecte de podoabă, din argint. Toate acestea fuseseră îngropate la sfîrșitul secolului al XVI-lea.

Întregul tezaur a fost predat Muzeului regional Suceava, unde formează obiectul unor cercetări întreprinse de prof. Grigore Foit de la acest muzeu.

Romeo CĂLANCEA
Suceava

PE SCURT

Mioara Drag, Galați. Pe Simone Signoret ați putut-o vedea, în afara filmului englez „Drumul spre înalta societate", în rolul Theresei Raquin din filmul cu același nume, în care l-a avut partener pe Raf Vallone, și în rolul Elisabethei Proctor din ecranizarea piesei „Vrăjitoarele din Salem" de Arthur Miller. Simone Signoret a fost distinsă cu premiul american „Oscar". În prezent joacă la Paris în drama antirasistă „Vulpile" de Lilian Helmann.

Alina C.B., Iași. 1) Le puteți scrie autorilor preferați pe adresa: Uniunea scriitorilor din R.P.R., șos. Kiselev nr. 10, rn. 30 Decembrie, București. 2) Pentru a publica o schiță sau o povestire este necesară o singură condiție: ca lucrarea să fie bine scrisă, interesantă, actuală, deci publicabilă.

Niculae Potoroacă, Asău. La sesizarea dv., cooperativa „Chimica" din București ne informează că a luat măsurile cuvenite pentru intensificarea controlului asupra calității produselor pe care le expediază unităților comerciale.

Rectificare. Turnul Bărăției, care urmează a fi restaurat, nu se află la Tîrgoviște, cum dintr-o regretabilă greșeală am publicat în nr. 35 (pag. 23), ci la Cîmpulung-Muscel.

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespondeze: *Eugenia Preda*, elevă, Giurgiu, str. 6 Martie nr. 50: ilustrate; *Mircea Călin*, muncitor, Craiova, Calea Bucureștilor nr. 244 E: ilustrate; *Dinu Rădășanu*, strungar, Hunedoara, str. Closca nr. 10: teme diverse, ilustrate; *Mioara Rădoi*, elevă, Hunedoara, bloc 106, ap. 22: teme diverse, ilustrate; *Titi Alexandru*, muncitor, Craiova, str. Caracal nr. 72: ilustrate; *Georgeta Burlușanu*, învățătoare, satul Spiridoiu, com. Cotmeana, reg. Argeș: ilustrate; *Ani Paskal*, Chișinău 9, str. Kostigenilor 95, U.R.S.S.: teme diverse; *Leszek Kocsmarek*, Poznan, ul. Korniko 5, R.P. Polonă: teme diverse (rusă și polonă); *Elisa Kabierska*, Rejowice, pow. Chetm Lub, Pantstw. Lic. Ogoln, R.P. Polonă: cinema, muzică; *Jadwiga Litwinska*, Lublin, ul. Podgrodzie 55, R.P. Polonă: filatelie, turism, film; *Pawet Grenke*, Wejherowo, wog. Gdansk, R.P. Polonă; filatelie, ilustrate, sport; *Doina Spiridon*, elevă, Pitești, str. Horia, Closca și Crișan nr. 14: ilustrate; *G. Mateescu*, elevă, Cîmpulung-Muscel, str. Revoluției nr. 22: teme diverse, ilustrate; *Nelu Chirilă*, muncitor, Craiova, Calea Bucureștilor nr. 244 E: ilustrate; *Ionel Predan*, strungar, Hunedoara, str. Severin nr. 62, C 13/1: literatură, cinema, ilustrate; *Remy Balla*, oțelar, Simeria, str. 30 Decembrie nr. 21, reg. Hunedoara: ilustrate; *Mioara Dobrin*, vînzătoare, Rm. Vîlcea, str. Ana Ipătescu nr. 49: ilustrate; *Georgeta Petre*, Constanța, str. Petre Gheorghe nr. 11: literatură, medicină, artă, ilustrate; ing. *Aurel Mașca*, Sibiu, str. Ciocîrliei nr. 13: ilustrate; *Florentin Popescu*, elev, Buzău, str. I.C. Frimu nr. 67, cartierul 23 August: literatură, film, ilustrate; *Marina Grecu*, muncitoare, București, str. Dr. Bogdan nr. 21, raion 1 Mai: teme diverse, ilustrate; *Octavian Rudeanu*, muncitor, Deva, str. I.A. Gagarin nr. 2: ilustrate; *Filip Ioan*, Schela 2 Moinești, reg. Bacău: ilustrate; *Ioana Matei*, elevă, com. Fizeș, str. Ștefan cel Mare nr. 170, raion Deta, reg. Banat, *Ghiță Tubțean*, strungar, Hunedoara, bd. R.P.R. nr. 135, ap. 3: ilustrate; *Elena Dumitrache*, studentă, Galați, str. Pușkin nr. 19 A: ilustrate; *Sile Neagu*, strungar, Ploiești (Ploiești), bloc 20, camera 1; literatură muzică, sport, film; *C-tin Barbu* și *Florea Petre*, mecanici, *Ion Popescu*, electrician, toți la mina Petrila, raionul Petroșani: ilustrate; *Sandu Sot, Sandrino Rusu* și *Gelu Glătjer*, fabrica de sticlă Tomești, raionul Făget, reg. Banat: literatură și ilustrate.

DE LA CORESPONDENȚI

Una din noile și marile construcții ale orașului Tg. Mureș: hotelul „Transilvania". (*B. Săraru*)

Pe Valea Ampoiului, în regiunea Hunedoara. (*Ileana Terek, Deva*)

Vechiul far genovez din Constanța, azi... piesă de muzeu. (*George Stoica, regizor, Craiova*)

Noul complex de magazine și ateliere ale cooperației meșteșugărești din Măcin. (*D. Anghelato, căpitan de remorcher*)

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII

VINERI 4 OCTOMBRIE Programul I *5.05:* Cîntece *5.25:* Melodii populare *6.05:* Fanfară *6.20:* Gimnastică *6.30:* Emisiunea pentru sate *6.40:* Jocuri populare *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Cîntece *7.30:* Sfatul medicului — Alimentația rațională a școlarului *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Cîntece despre mineri și oțelari *8.05:* „Săptămîna muzicii din R.D. Germană" — muzică din opere *9.00:* Scenă pastorală pentru flaut și orchestră de Petre Elinescu; Suita a II-a „Arleziana" de Bizet *9.35:* Muzică ușoară *10.00:* Lucrări instrumentale *10.30:* Bolerouri și tangouri *11.05:* Piese pentru pian de Liszt *11.37:* Arii din operete interpretate de Hilde Gueden *11.52:* Reportaj *12.00:* Baletul „Tricornul" de De Falla *12.36:* Muzică ușoară *13.10:* Arii din opere *14.00:* Muzică populară *14.24:* Concertul pentru vioară și orchestră de Dmitri Șostakovici — solist Leonid Kogan *15.09:* Muzică din opereta „Cîntec gitan" de Maurice Yvain *15.30:* Muzică de estradă *16.00:* Cîntece de Hilda Jerea *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntă Traian Lăscuț-Făgărășanu *17.12:* Piese instrumentale *17.30:* În slujba patriei *18.00:* Muzică ușoară *18.30:* Soliști și formații artistice de amatori *19.00:* Jurnalul satelor *19.25:* Muzică populară *19.45:* Muzică ușoară *20.25:* Jocuri populare *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Lecția de limba engleză *20.55:* Muzică instrumentală *21.00:* „Săptămîna poeziei — 1963" *21.15:* Muzică de dans *21.45:* Părinți și copii *22.15:* Madrigale și dansuri din secolul al XVI-lea *22.45:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Orchestre sovietice de instrumente populare *10.30:* Poemul simfonic „Sărbătoarea muncii" de Marțian Negrea; „Simfonietta" de Zeno Vancea *11.00:* Muzică din opere *11.30:* Muzică de estradă *12.05:* Cîntă corul Ansamblului „Ciocîrlia" *12.30:* Ciclul „Cvartete de Mozart dedicate lui Haydn" *13.00:* Muzică populară *13.30:* Limba noastră (reluare) *13.40:* Muzică ușoară *14.05:* Scene din operete *14.35:* Din folclorul popoarelor *15.00:* Actualitatea în țările socialiste *15.25:* Simfonia nr. 7 „Amiaza" de Haydn; Uvertura la opera „Alcesta" de Gluck *16.12:* Muzică din opere *16.30:* Lucrări vocale și instrumentale de Sabin Drăgoi *17.00:* Muzică de estradă *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Concertul în la minor pentru pian și orchestră de Grieg — solist Wilhelm Backhaus *18.48:* Din literatura Americii Latine *19.00:* Piese corale *19.30:* Teatru la microfon — „La miezul nopții", dramatizare după romanul lui Theodor Constantin *20.40:* Muzică de dans *21.20:* Cîntă George Niculescu-Bassu *21.55:* Muzică ușoară *22.30:* Mari poeți ai lumii — Ovidiu *22.40:* Recitalul baritonului David Ohanezian *23.05:* Simfonia a III-a „Ovidiu" de Sigismund Toduță *23.45:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Suită de balet de Scarlatti-Tomasini; Ofranda muzicală de Johann Sebastian Bach *22.25-22.59:* Concert coral.

SÎMBĂTĂ 5 OCTOMBRIE Programul I *5.05:* Cîntece *5.25:* Muzică populară *6.05:* Piese de estradă *6.20:* Gimnastică *6.30:* Emisiunea pentru sate *6.40:* Jocuri populare *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Prelucrări corale *7.30:* Sfatul medicului — Prevenirea arteriosclerozei *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Jocuri populare *8.06:* Melodii de estradă *8.30:* Dansuri simfonice *9.00:* Roza vînturilor *9.35:* Ansambluri artistice școlare *9.45:* Melodii populare *10.00:* Muzică ușoară *10.28:* Muzică de cameră *11.05:* Arii și duete din opera „Favorita" de Donizetti — interpretează Giulietta Simionatto, Gianni Poggi, Jerome Hines *11.35:* „Săptămîna muzicii din R.D. Germană" *12.00:* Cîntece și jocuri *12.20:* În săli și pe stadioane *12.30:* Suita simfonică din muzica de Anatol Vieru pentru filmul „Pe drumurile Rominiei"; Concertino pentru orchestră de coarde de Doru Popovici *13.10:* Muzică din operete *14.00:* Cîntă Ileana Constantinescu și Ilie Udilă *14.30:* Muzică ușoară *15.00:* Pagini din opere *15.30:* Muzică corală de Mihail Jora *15.45:* „Săptămîna poeziei —1963" *16.00:* Lieduri de Hugo Wolf *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Melodii populare *17.12:* Piese vocale și instrumentale *17.30:* Prietenii lui Do-Re-Mi *18.04:* Muzică ușoară *18.20:* Albumul vocilor celebre *19.00:* Almanah științific *19.25:* Muzică de dans *20.25:* Piese instrumentale *20.30:* Pe teme internaționale *20.45:* Muzică populară *21.15:* Carnet plastic *21.25:* Muzică de dans *22.15:* Muzică de dans *23.23:* Cvartetul nr. 1 de Schumann.

Programul II *10.10:* Arii din opere *10.30:* Valsuri *11.00:* Cîntece *11.15:* Muzică de estradă *11.30:* Concertul nr. 4 pentru vioară și orchestră de Paganini — solist Arthur Grumiaux *12.05:* Arii și duete din operete *12.30:* Muzică ușoară *13.00:* Două piese de concert de Ludovic Feidman; Sonată pentru pian de Alexandru Hrisanide *13.30:* Melodii populare *14.05:* Muzică din opere *14.35:* Poemul simfonic „Tamara" de Balakirev *15.00:* Muzică populară *15.34:* Suita simfonică „În lunca Siretului" de Ion Hartulary-Darclée *16.12:* Cîntă orchestra Electrecord *16.30:* Știința în slujba păcii *16.40:* Cîntă corul Filarmonicii de stat „Banatul" din Timișoara *16.55:* Din muzica popoarelor *17.30:* Însemnări de reporter *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Suita „Gruia cel viteaz" de Grigore Ghidionescu — montaj muzical-literar *18.30:* Cîntece și jocuri populare *19.00:* Muzică din operete *19.30:* Muzică *19.45:* Romanțe *20.05:* Muzică de dans *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică de dans *21.25:* Arii din opere interpretate de Zenaida Pally *21.45:* Agendă teatrală *22.00:* Cantonete *22.29:* Concertul în la minor pentru pian și orchestră de Grieg—solist Arthur Rubinstein *23.05:* Muzică de dans.

Programul III *21.25-22.59:* Ciclul de lieduri „Către frumoasa Magelone" de Johannes Brahms—montaj muzical-literar (reluare).

În pagina 4:
PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"
Macheta: Ion Vulpescu

41.505

Dați copiilor cît mai multe dulciuri

Un bogat sortiment de articole de podoabă
găsiți de vînzare la
MAGAZINELE COOPERATIVELOR
DE CONSUM

SECRETUL LUI?

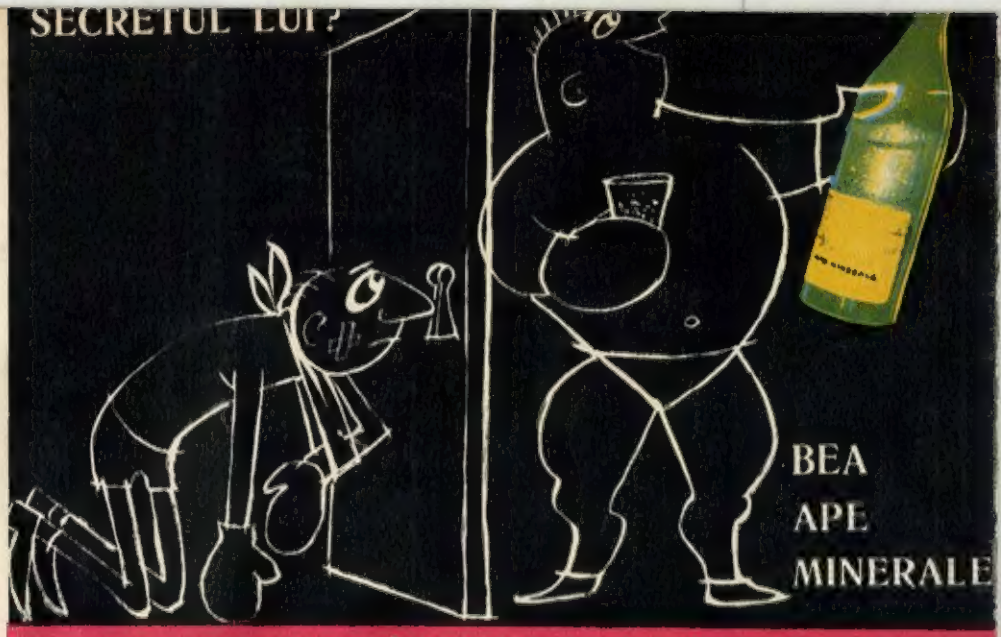

Apele minerale medicinale SLĂNIC, MĂLNAȘ, HEBE și apele minerale de masă LIPOVA, VÎLCELE, COVASNA și ZIZIN
se găsesc de vînzare la magazinele alimentare, centrele de ape și răcoritoare, restaurante

Ten frumos cu loțiunea tonică cu camfor, astringentă

Bibl Rep. **FLORA**